فەرهەنگی دوانەی

ئۆکسفۆرد

ئینگلیزی - کوردی

کوردی- ئینگلیزی

سەلام ناوخۆش

پێداچوونەوەی

محمد هەریری

زانکۆی وێست مینستەر / بەریتانیا

فەرهەنگی

ئۆکسفۆردی نوێ

نووسینی

سەلام ناوخۆش

نەخشەسازی و کاری کۆمپیوتەری

ئامانج عبدالکریم

نەخشەسازی بەرگ

سلێمان شێخۆ   ئامانج عبدالکریم

ساڵ و ژمارەی چاپ

٢٠٠٦ - چاپی سێهەم

چاپکردنی

چاپخانەی رۆشنبیری- هەولێر

تیراژ

٢٠٠٠ دانـــە

ژمارەی سپاردن ١٤٨

ساڵی ٢٠٠٦

فەرهەنگی

ئۆکسفۆردی نوێ

فەرهەنگێکی کوردی-ئینگلیزی‌یە

سۆرانی بادینی ئینگلیزی

نووسینی

سەلام ناوخۆش

چاپی سێهەم

کوردستان ٢٠٠٦

ت

نـــاوەڕۆك

بەنــــاوی خـــوای گــــــەورە

فەرهەنگنووسی دیاردەیەکی شارستانی‌یە و زۆربەی گەلان فەرهەنگی تایبەت بە زمانی خۆیان هەبووە و هەیە، بوونی فەرهەنگیٚ تایبەت بە زمانێکەوە، ئاخاوتنکاران و کەسانی رەسەنی ئەم زمانە لە یەکتر نزیکتر دەکاتەوە، بەدەگمەن هەڵدەکەویٚ زمانێکی زیندو هەر تەنها زارێك یاخود شێوە زارێك لەخۆ بگریٚ، بەڵکو دیاردەی هەبوونی زار و شێوە زار لە زماندا دیاردەیەکی جیهانی و گشتی‌یە.

زمانێکی وەك عەرەبی چەندەها زار و شێوە زاری هەیە هەروەها زمانی ئینگلیزی، بەڵاٚن عەرەب و ئینگلیز هەریەکە هەوڵی داوە زمانێکی ستاندەرد بۆ خۆی پەیرەو بکا و هەموو عەرەب و ئینگلیز تا ڕادەیەك لەسەر شێوە زارێك رێك بکەون و زمانی ستاندەردی خۆیان نەك هەر بۆخۆیان بەڵکو بۆ غەیرە خۆیشیان فەراهەم بێنن، هەریەك لەم دوو زمانە کە ئەمڕۆ دوو زمانی جیهانین و فەرهەنگی ستاندەردی تایبەت بەخۆیان هەیە، هەروەها چەندەها فەرهەنگیش لە بواری زمانی slang و colloquial و idiom هەن، ئەم جۆرە زمانانەش هەر لە راژەی زمانی یەکگرتوو دان.

لەناو کوردانیش زۆرێك لە رۆشنبیر و توێژەرانی کورد خەریکی کاری فەرهەنگنووسی بوونە، ئەوەی زانراوە ئەحمەدی خانی یەکەم فەرهەنگی کوردی بەناوی "نوبەهارا بچوکان"ی نووسیوە، هەروەها لەپاشان کەسانی وەك یوسف پاشای خالدی و گیوی موکریانی و موحەمەد خاڵ و مەردۆخی و جگەرخوێن و توفیق وەهبی و شەفیق قەزاز و ئیدی.

بەحوکمی ئەوەی کوردستان وڵاتێکی داگیرکراو بووە زمانی کوردی شەش

زاری سەرەکی لەخۆ گرتووە کە ئەویش: کرمانجی خواروو، کرمانجی سەرو، گۆران و لوڕ و لەک و زازایە.

لەناو هەریەك لەم زارانەدا چەندەها شێوەزار هەیە هەریەکەو وشە و پەیڤی تایبەت بەخۆی هەیە، فەرهەنگنووسانی کورد هەریەکێ بەگوێرەی شیانی خۆی هەوڵیداوە وشەکانی زارەکەی یاخود زیاتر لە زارێکی کوردی لە فەرهەنگێکدا کۆ بکاتەوە بەڵکو ئەم کارەی ببێتە هەنگاوێك بۆ ئەوەی هەم ئەم وشانە لە فەوتان لەسەردەمی داگیرکردن رزگاری ببێ هەروەها بۆ ئەوەی رۆشنبیرانی کورد لەسەر بونیادی زمانێکی یەکگرتوودا کۆك بن، بەڵام خەونی ئەو فەرهەنگ نووسانە لەسەر ئاستی کوردستانی گەورەدا نەهاتۆتە دی، چونکە هێشتا سێبەشی کوردستان لە حاڵەتی داگیرکردن دەژی، لەبەشە باشووری کوردستاندا، کە سێ بەش لە پاش سەرهەڵدانی بەهاری ١٩٩١ دەسەڵاتێکی کوردی بەڕێوەی دەبات دەرفەتێك هاتۆتە ئاراوە بیر لە زمانێکی یەکگرتوو بکرێتەوە.

لەوانەیە هەندێك بڵێن زمانێکی یەکگرتوو لە باشور هەیە، بەڵام ئەوەی پێی دەوترێ زمانی یەکگرتوو زیاتر لە شێوە زاری سلێمانی وەرگیراوە و تاڕادەیەك دەسەڵاتی بەسەر شێوازی نووسینی بەشە کرمانجی خواروودا پەیداکردووە.

بەڵێن نووسەرانی هەرسێ شاری کەرکوك، سلێمانی، هەولێر تەواو دەرکیان بەوە کردووە کە ئەمە دیاردەیەکی زۆر ساخلەم و تەندروست نیە، بۆیە لە کەرکوك و هەولێر (بەتایبەتی هەولێر بەحوکمی ئەوەی دوای راپەڕین بۆتە ناوەندێکی رۆشنبیری و سیاسی) رۆشنبیران پەیڤی تایبەت بە شار و دێهاتەکانی خۆیان بەکاردێنن، هەرچی دەڤەری بادینانە ئەوا هیچ لەم زمانە یەکگرتووە ناگات هەروەها دەڤەری سۆران و گەرمیان و بابانیش زۆر لە پەیڤەکانی دەڤەری بادینان ناگەن!

لە هەشتەکان بۆ ئەوەی دیاردەی سۆرانی (کرمانجی خواروو) بادینی

(بەشێك لە كرمانجی سەرو) زیاتر لەیەكتر جودا بن، رژێمی عێراق رۆژنامەی (ئاسۆ)ی بەشێوەی سۆرانی و (بزاڤ)ی بەبادینی لە بەغدا دەردەكرد، لەسەردەمی دەسەڵاتی كوردیش (١٩٩١-؟) لە پاش ١٩٩٤-ەوە، دەسەڵاتی كورد بەشی باشوری كردە دوو دەڤەری لەیەك جیا، مانەوەی ئەو حاڵەتە تاكو ٢٠٠٣، پرۆسەی زمانی یەكگرتووی زۆر دواتر ئێخست!!

نووسەری ئەم فەرهەنگە بچووكە لەساڵی ١٩٩٩ لە ژمارە (١٩) رۆژنامەی پەیمان كورتە وتارێكی بەناوی (سۆرمانجی دەستپێكەك بۆ زمانێ كوردییێ هەڤگرتی) بڵاو كردەوە بەشێوەیەكی تیۆری بانگاشەی ئەوەی كرد كە هەوڵبدرێ بە "سورمانجی" سۆرانی-كرمانجی- بدوێین، بنووسین، لەساڵی ٢٠٠٢ یش كە فەرهەنگی ئۆكسفۆردی دەركرد لەزۆر شوێن وشەی بادینی لەگەڵ وشەی سۆرانی لەبەرامبەر پەیڤی ئینگلیزی بەكارهێنا، ئەمساڵیش لەهەوڵێكی تردا فەرهەنگی ئۆكسفۆردی نوێ كە فەرهەنگێكی كوردی-ئینگلیزییە لەبەشە كوردیەكەدا ستونێك زاراوەی سۆرانی لە بەرامبەری بادینی بەكارهێناوە، بەڵام بەراشكاوی دەڵێم ئەو هەوڵانەی من هیچ كاریگەریەكی ئەو تۆی نابێ ئەگەر دەسەڵاتی كوردی بەبڕیارێكی "كوردانە" كتێبە مەنهەجیەكانی قوتابخانە و دام و دەزگای دەوڵەت بەو دوو زاراوە بڵاو نەكاتەوە؟!!

ئەلف بای کوردی

لە نێو کوردان دا سێ جۆری ڕێنووس هەن: ڕێنووسی سلاڤی کوردەکانی سۆڤیەتی پێشوو پێی ئەنووسن؛ ڕێنووسی پیتی لاتینی کوردەکانی باکور و ڕۆژئاوا و بەشێك لە باشور بەکاری دەهێنن، ڕێنووسی پیتی عەرەبی کوردەکانی باشور و ڕۆژهەلاتی کوردستان بەکاری دەهێنن، ئەم سێ جۆر ڕێنووسە هیچیان لە ڕەسەندا کوردی نین؛ بەڵکو لەسەر ڕێنووسی پیتی گەلانی دراوسێی کورد داڕێژراون، هەریەك لەم ڕێنووسانەش کەم و کورتی خۆیان هەیە، فەرهەنگە کوردیەکانیش ئەوانەی من دیومن- بەپێی ڕێنووسی پیتی لاتینی یاخود عەرەبی نوسراون، تۆفیق وەهبی بەهاوبەش لەگەڵ ئیدمۆندز لەساڵی ١٩٦٦ دا فەرهەنگێکی کوردی-ئینگلیزیان بەپێی پیتی لاتینی (یاخود ئینگلیزی) نووسیوە.

بەگوێرەی ئەوان بەلف بای کوردی سی و یەك پیت لەخۆ دەگرێ، لەساڵی ١٩٩٣ باران ڕزگار فەرهەنگێکی کوردی ئینگلیزی، ئینگلیزی کوردی بڵاوکردۆتەوە، ئەویش لە لاپەڕە (٤-٥) ئەلف بای کوردی بە (٣١) پیت داناوە، هەروەها ئارماندبل فەرهەنگێکی کوردی-ئینگلیزی تورکی فەرەنسی بڵاوکردۆتەوە ژمارەی پیتەکانی کوردی بە (٣١) پیت داناوە، ئەمە لە لایەك، لە لایەکی تر ئەو سێ فەرهەنگە ئەلف بای کوردی‌یان بەشێوەی ئەلف بای ئینگلیزی ڕێزکردووە و ئەو پیتانەی کە لە ئینگلیزی نین لە کوردی دا هەن بەگوێرەی نزیکی پیتەکە لە پیتە هاوسێ‌کەی ڕێز کردووە بەم شێوەیە:

a b c d e e f g h h̲ I j k (k̲) l m n o p q r r̲ s Ş t (t̲) u v w x x̲ y z

لەم شێوە ڕێنووسەدا، بزوێن و نەبزوێن تێکەڵ یەك کراون هەروەها مەرج نیە ئەم هەموو پیتە هەر هەمووی لەبەرایی وشەی کوردی بێن، بۆیە خوێنەر چۆن دەتوانێ لە وشەیەك بۆ نموونە کەبە (r̲-ڕ) ڕێی لاواز- دەست پێ بکات کە لەڕەسەندا لە کوردی وشە نیە بە (ڕ) دەست پێ بکات هەروەها ئەوەی تەواو شەهرەزای ئەلف بای

ئینگلیزی نەبێ ناتوانێ بە ئاسانی ئەو وشەیە بدۆزێتەوە کە گەرەکیەتی، لەسەر ئەلف بای لاتینی زێتر ناڕۆین چونکە ئەم فەرهەنگەی ئێمەبەپێی ئەلف بای عەرەبییە.

لە فەرهەنگی المورد عەرەبی ئینگلیزی، روحی البعلبکی لە لاپەڕە (١٧) ئەلف بای عەرەبی بەم شێوەیە ریزکردووە:

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن ه و ی.

هەر فەرهەنگێکی کوردی کە بە ئەلف بای عەرەبی نوسرابێ، ئەوا بەپێگری کردن بە ئەدگار و تایبەتیەکانی زمانی کوردی ئەو ئەلف با عەرەبییەی بۆ خۆی کردۆتە بنەمایەك، بەڵام هەر هەموویان لەسەر ژمارەی پیتەکانی کوردی کۆك نین، موحەمەد خاڵی رالەڤانی قورئانی پیرۆز، فەرهەنگێکی سێ بەرگی قەبارە گەورەی نووسیوە، لە جزمی یەکەمی فەرهەنگەکەدا دەنووسێ: "زمانی کوردی (٢٧) پیتی هەیە" و ئەلف با کەشی بەم شێوەیە رێزکردووە:

ا ب پ ج چ ح خ د ر ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ی هەروەها لە ریزکردنی پیتەکانیش هەموو فەرهەنگە کوردیەکان (و) وەپێش (ه) دێخن، رێزدار فاضل نیزامەدین لەلاپەڕە (٧)ی چاپی دووەمی "ئەستێرە گەشە"دا پیتەکانی کوردی ئاوا رێز دەکات:

ا ب پ ت ج چ (ح) خ د ر ز ژ س ش (ع) (غ) ف ڤ (ق) ك گ ل م ن و ه ی.

لە پەراوێزی لاپەڕە هەشتدا کاك فاضل بەدوور دەزانێ کە هەر چوار پیتی (ح ع غ ق) کوردی بن، بەڵکو هاتونەتە ناو زمانی کوردی، لەو ڕوانگەوە، لە ئەزەری کاك فاضل دا کورد (٢٣) پیتی هەیە، ئەو پیتانەش بێجگە لە پیتی (ڤ) لە کرمانجی خواروودا هەموو لە سەرەتای وشە دێن، بەڵام هەرچی (ڤ) ئەوا زیاتر لە وشەکانی کرمانجی سەرودا لە سەرەتای وشە دێت.

مامۆستا هەژار موکریانی لە نووسینی فەرهەنگی هەنبانە بۆرینەدا سودی وەك سەرچاوەیەك لە "ئەستێرە گەشە" بینیوە بەڵام ژمارەی پیتەکانی زمانی کوردی دەکاتە (٣١):

ئەمزە بێ پێ تێ جیم چێ حێ خێ دال رێ رێبزرگ زێ ژێ سین شین عین غین فێ ڤێ قاف کاف گاف لام لام بزرگ میم ن واو واوی مجهول هێ یێ یای مجهول.

لە فەرهەنگی "تاهیر سادق" دا ئەلف بای کوردی بەم شێوەیە هاتووە:

ا ب ت پ ج ح خ چ د ر ز ژ س ش ف ق ڤ ك گ ل م ن و ه ی.

گیوی موکریانی له فەرهەنگی کوردستاندا ئەلف بای کوردی وا دەبینێ:

ك ب پ ت ج چ ح خ د ڕ ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ی.

د.شەفیق قەزازیش لە لاپەڕە (١٧–١٨) ئەلف بای کوردی وا دەنووسێ:

ا هەمزە ب پ ت ج چ ح خ د ر ڕ ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل ڵ م ن و ۆ وو ە ه ی ێ وێ

لەم چەند فەرهەنگەدا، فەرهەنگنووسانی کورد هەر هەموو لەسەر یەك ئەلف بـا ڕێك نین، مامۆستا فاضل باوەڕی وایە کە هەر چوار پیتی (ح ع غ ق) کوردی نـین، گیوی موکریانیش دەنووسێ کە (ع غ) کوردی نین بۆیە لە زۆر شوێن (ح ع) و (خ غ) لە فەرهەنگەکەی تێکەڵکراوە، لە فەرهەنگی "تاهیر سادق"یشدا (ع غ) نـەهاتوون، بەڵام موحەمەدی خاڵ و هەژار موکریـانی ئـەم چـوار پیتـەیان لـە فەرهەنگـەکانیاندا بەکارهێناوە، مامۆستا خاڵ لە فەرهەنگەکەی دا لەو چەند لاپەڕەیەدا پـەیڤی کوردی بۆ ئەم چوار پیتە هێنـاوە: (ح–٤٧–٥٦)، (ع ٣٥٧–٣٦١)، (غ ٣٦٢–٣٦٤) (ق ٧–٦٥) مامۆستا هەژاری موکریانیش لەو چەند لاپەڕەیەدا وشەی کوردی بۆ ئەم چوار پیتە هێناوە:

(ح ٢٢٥–٢٣٤)، (ع ٥٠٣–٥٠٩)، (غ ٥١١–٥١٣)، (ق ٥٤١–٥٩٤). لـە فەرهـەنگی "کوردستان"یش لە لاپەڕە (٣٤١–٣٥٠) وشە بۆ پیتی (ح) هێنراوە، بۆ پیتی (ق) لە (٦٨٢) هەتا (٧٢٧) وشەی بۆ هێنراوە، لە فەرهەنگی شارەزووریش وشە بۆ ئەم چوار پیتە هێنراوە:

(ح ٢١٧–٢٢٢)، (ع ٣٩٠–٣٩٢)، (غ ٣٩٣–٣٩٤) (ق ٤٠٨–٤٣٠).

ئەمەو لە فەرهەنگەکاندا لە هەندێ شوێن بزوێن و نەبزوێن تێکەڵکراون هـەروەها هەندێکیان لە ریزکردنی پیتەکاندا کۆك نین بۆ نموونە لە فەرهەنگی تاهیر سادق دا (ت) پێش (پ) هاتووە هەروەها (ق) پێش (ڤ) هاتووە.

ئەمەو هەردوو جووتە پیتی (ل،ڵ)، (ر،ڕ) لە کوردیدا جیاواز لە ئینگلیزی فۆنیمن نەك ئەلۆفۆن؛ بۆیە دەبێ لەیەك جیابرکێنەوە، گیوی موکریـانی لـە لاپـەڕە (٨٢٨) هەردوو (ل ڵ) تێکەڵ دەکا و دەنووسێ: (ل) پیتێکی ئابێی کوردییە.

لە موکریاندا لە گەڵێك جێگایاندا بە (ڵ) و لـە سۆراندا بـە (ر) بـەکاردەبرێ وەکو

مار، خار: ماڵ، خاڵ و لە باکوردا بە (ل) بەکاردەبرێ. لە نووسیندا ئەم دووە لەیەك جیان نەك یەك پیت بن: هەلە، هەڵە؛پەلە، پەڵە،کەل ، کەڵ زۆر لەیەك جیان.

لەم فەرهەنگەدا ئەم ئەلف بایە پەیڕەو دەکرێ:

ا ب پ ت ج چ ح خ د ر ڕ ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ی.

بۆچی ئەم ئەلف بایە؟!

باوەڕم وایە کە ئەو چوار پیتەی (ح ع غ ق) لە لای هەندێ فەرهەنگ نووس بە کوردی نازانرێن هەر چوار کوردین بە تایبەتی (ح) و (ق) و (ع) چونکە هەریەکە لە چەندەها وشەی کوردی هەن، هەروەها بەسود وەرگرتن لە عەرەبی و تورکی ئەوا (غ) لە کوردی ئەمڕۆ دا هەیە.

هەندێ وشەی کوردی ئەمڕۆ بەجۆرێ بوونەتە کوردی کە هەموو کوردێك لێیان تێ دەگا، هەر بۆ نموونە قەلەم، قوتابی، قەساب، وەخت..هتد، لەم فەرهەنگەدا (لەریزکردندا) ئاماژە بە (ڕ) و (ڵ) نەکراوە چونکە ئەوانە لە سەرەتای وشەی کوردی دا ناهێن، ئەمە ئەوە ناگەیەنێ کە ئەم دوو پیتە کوردی نین، بەڵکو تەنها بۆ کاری فەرهەنگکاری بەکارمان نەهێناون، چونکە لەسەرەتای وشە نایەن، هەروەها هەر چەند (ۆ)، (و)، (وو) لە کوردیدا فۆنیمن بە واتای مانای وشە دەگۆڕن لە هەندێ شوێن وەك کۆڕ، کوڕ، کووڕ بەڵام سەبارەت بە سەرەتای وشە (و) و (وو) واتای وشە ناگۆڕن بڵێی وشە/ووشە؛ وتە/ووتە هەر هەمان واتە دەبەخشن، بۆیە لەم فەرهەنگەدا تەنها(و) لە سەرەتای وشە باسکراوە، بەڵام لە هەندێ وشە (لە ناوەڕاست و کۆتایی) (وو) نووسراوە.

پیتی (ڤ) پیتێکی رەسەنی کوردی‌یە بەڵام لە کرمانجی خواروودا تەنها چەند وشەیەك بەم پیتە دەست پێدەکەن، هەرچی هەورامی و باکوری‌یە ئەوا چەندەها وشەیان هەیە کە بەم پیتە دەست پێدەکەن، ئێمەش تەنها ئەو چەند وشەیەمان هێناوە کە لە کرمانجی خواروو–سۆرانی دا هەن.

هەروەها سەبارەت بەو فەرهەنگانەی کە لەسەر ئەلف بای لاتینی نووسراون و کە وشەیان بەجیا بۆ (ئە e)، (ئێ) (ئۆ–ە) هێناوەتەوە، ئێمە هەموومان لەژێر پیتی (ئا) یاخود (أ) ریز کردوون، چونکە بەرای ئێمە (ئە، ئێ، ئو) سێ پیتی لەیەك جیانین.

بۆچی ئەم فەرهەنگە

فەرهەنگنووسـانی کـورد وەك بەڕێزان موحەمـەدی خـاڵ و فـاضل نیزامـەدین و گیـوی موکریانی و هەژاری موکریانی هەریەکە فەرهـەنگێکی قەبە و بەنرخیان داناوە بە هـەزاران وشەی کوردیان لە فەوتان رزگارکردوە، ئەم فەرهەنگەش زنجیرەکەی هەر ئەم فەرهەنگانە و ئی ترە..

لەم فەرهەنگانەدا وشە لە زۆربەی زارەکانی کوردیدا هێـنراون، بەڵام لـەم فەرهەنگـەی ئێمەدا وێڕای ئەوەی بەرامبەر هەر وشەیەکی کوردی چەند وشەیەکی ئینگلیزی هێنراوە، ئەوا هەوڵدراوە لە ستونی یەکەم (بەشی سۆرانی) وشە لەهەرسـێ شاری هەولێر و کەرکوك و سلێمانی بهێنین و لە بەرامبەر وشەی بادینی دابنێین بۆ ئەوەی سـەرەتا بەشـی باشـور سود لەم ئەزموونە وەربگرێ، سەبارەت بە سۆرانییەکە بەحوکمی ئەوەی نووسەر خەڵکی هەولێرە و ئاگاداری پەیڤەکانی کەرکوك و سلێمانیە، ئاریشەیەکی ئـەوتۆی نەهاتۆتە رێ، بەڵام سـەبارەت بـە پەیڤـەکانی بادینی تووشـی هـەندێ گـیروگرفت بوویـن، هـەر چـەندە نووسەر ئەوە حەوت ساڵە مامۆستایە لەبەشی ئینگلیزی ئادابی دهـۆك، بەڵام بـەحوکمی ئـەوەی پسپۆڕیەکەی لـە ئینگلیزیە، تـەواو بەسـەر بادینییەکـە زاڵ نیـە، هـەروەها ئەگـەر لەسـەردەمێك کرمـانجی سـەروو زمـانی نووسـین بـووە و لـە قۆنـاغێکی زێڕیـن دا ژیـاوە بەجۆرێ لە زۆر بواردا نووسەرانی پێشـەنگ بوونـە وەك لـە فەرهـەنگ نووسیدا ئەحمـەدی خانی بە "نوبەهارا بچوکـان" پێشـەنگ بـووە، لـە چیرۆك دا (مـەلا مـەحمودی بایـەزیدی و فۆادی تـەمۆ) بە پێشـەنگ دێـن، لـە نوێکردنـەوەی شیعری کوردیـدا رەحمـی هـەکاری، لـە رۆژنامـە نووسـیدا مقـداد و جـەلادەت بـەدرخان، بـەڵام لـەدوای سـەدەی بیسـتەمەوە بەتایبـەتی لەپاش داگیرکردن و دابەشـکردنی کوردسـتاندا، کرمـانجی سـەروو بەتایبـەتی بەشە بادینییەکە و بۆتانییەکە دوچاری هەرەشەی فەوتان بوونەوە، لە دەڤـەری بادینـان کـوردی نووسـین بـەرەو کزبوونێکـی خەتـەرناك چـوو، ئـەوەتا سـادقی بەهائـەدین کـە رێزماننوسێکی دیاری کوردە، کوردییەکەی لە سەرەتا بەهێز نەبووە.

هـەروەها نووسـەرێکی وەك ئـەنوەر موحەمـەد تاهـیر لەچاوپێکـەوتنێکدا دەنووسـێ: "دەمێ من دەست دایێ چیرۆکنڤیسینێ چ بەرهەمێن دی یێن کوردی ل پێش من نـەبوون، یەعنی من چ بەرهـەم ب کورمـانجی نەخواندینـە " لـەپاش ١٩٧٥ هەرەشـەی "تـەعریب"

بەتەواوی دەڤەرەکەی هەراسانکردبوو بەجۆری چەند نەوەیەکی هەتا دوای راپەڕینیشی پێکەیاند زۆر بێ ئاگابوون لە زمانی کوردی، لەو دەسالەدا، دەڤەرەکە وا بوژانەوەیەك لە رووی زمانەوە بەخۆوە دەبینێ چاوەڕێ دەکرێ لە رێی پرۆسەی بەکوردی کردنی مەنهەجی خوێندن نەوەیەکی کوردی زان (بە ئاخاوتن و نووسین) دروست ببێ، نووسەر بۆ ئەوەی فەرهەنگەکەی لە ڕێچکەی ئەکادیمیەت دوور نەکەوێتەوە پرسیاری لە هەموو کوردیزانێکی دەڤەرەکە کردووە، لێرەش هەر تووشی ئاریشە هاتین، چونکە عەشیرەتەکانی ئەو دەڤەرە هەریەکە و پەیڤی تایبەت بەخۆی هەیە و ئاڕادەیەك لەیەك جیان، بەلام ئێمە هەر کۆلمان نەدا پرسیارمان لە مامۆستا و نووسەر و فەرهەنگنووس و قوتابی و پیرەمێردی دەڤەرەکە کرد تاکو بتوانین ئاڕادەیەك فەرهەنگێ بنووسین شایەن بەمتمانەبێ.

لە کۆتایی پێم خۆشە ئەم سێ سرنجە لە بارەی فەرهەنگەکەمەوە بخەمە ڕوو:

یەکەم: ناوی فەرهەنگەکە:فەرهەنگەکەم ناونا بە ئۆکسفۆردی نوێ، چونکە لە ئایندەیەکی نزیکدا خوار یاربێ لەگەڵ فەرهەنگی ئۆکسفۆرد ئینگلیزی-کوردی لەیەك بەرگی قەبارە گەورەدا بلاوی دەکەمەوە هەروەها فەرهەنگێکی گیرفانیشیان لێ دروست دەکەم.

دووەم: لە هەندێ شوێن هەوڵمان داوە وشەیەکی سۆرانجی دابنێین، ئەم دیاردەیەش ساخلەم و تەندروست بووە چونکە ئەوەی ئێستا بەتایبەتی قوتابیان زۆربەی هەرە زۆری لە سۆرانجی‌یەکە دەگات.

سێیەم: نووسەر چاك دەزانێ (سۆرانی) و (بادینی) ئەوەندی پەیوەندی‌یان بە جوگرافیا و سیاسەتەوە هەیە ئەوەندە پەیوەندیان بەزمانەوە نیە، بەلام ماوەیەکی زۆرە لە ناوەوە و دەرەوەی کوردستان کە دەگوترێ سۆرانی یاخود بادینی تێ دەگەن مەسەلەکە چی‌یە، لەپاش چاپکردنی فەرهەنگی ئۆکسفۆرد ئیمێلێکم لە نووسەرێکی دەرەوە بەناوی David kemp بۆ هاتووە پرسیاری ئەوە دەکات ئاخۆ فەرهەنگەکەم کوردی سۆرانی یە یان نە؟!

لەکۆتایی هیوادارم ئەم فەرهەنگە بچووکەم سەرەتایەك بێ بۆ ئەوەی رۆشنبیرانی هەردوو دەڤەر زیاتر ئاگاداری وشە و پەیڤی یەکتر بن.

سەلام ناوخۆش

٢٠٠٣/٥/٢٢

سەرچاوە

١-ئەنوەر محمد تاهیر و عبدالستار فتاح، فەرهەنگا مامۆستای کوردستان ٢٠٠٠.

٢-جگەر خوێن، فەرهەنگا کوردی، بەرگی یەکەم و دووەم، بەغدا ١٩٦٢.

٣-سەرتیپ قادر و صلاح خۆشناو، نۆسەد وشەی بەسوود. لەندەن ١٩٩٢.

٤-فاضل نیزامەدین، ئەستێرە گەشە، بەغدا ١٩٧٧،١٩٨٩.

٥-گیوی موکریانی، فەرهەنگی کوردستان، هەولێر ١٩٩٩.

٦-موحەمەدی خاڵ، فەرهەنگی خاڵ، ٣ بەرگ، سلێمانی ١٩٦٠-١٩٦٤.

٧-هەژار موکریانی، هەنبانە بۆرینە، تەهران ١٩٩١.

٨-هەژار موکریانی، وەرگێراوی قورئانی پیرۆز بەکوردی، تەهران ١٣٧٩.

-Baalbaki, .1988 Al-mawrid-A modern Arabic English dictionary, Beirut.

-Bakir,s.n. 2002 Oxford, English kurdish Dictionary, Hawler:naza press.

-Qazzaz,sh.2000.The sharezoor,Kurdish English Dictionary. Hawler:Aras press.

-Rizgar,B.1993. Kurdish-English, English-Kursdish dictionary,London

-Saadalla,s. 1998. ______________________.

-Wahby,T. and Edomnds, c.j 1966. A Kurdish-English dictionary. Oxford:clarendon press.

سوپاسنامه

سوپاس بۆ خوای گەورە کە زۆر یارمەتی دام ئەم فەرهەنگەش تەواو بکەم.

لە نووسینی ئەم فەرهەنگەدا بەتایبەتی لەبارەی پەیڤی کوردی بادینی، زۆر مامۆستا و فەرهەنگنووس و نوسەر و قوتابی و خەڵکی گوندان یارمەتی زۆریان دام، لەوانەی کە لەبیرمن ماموستا ئەحمەد حەیدەر، فازل حەیدەر، ئەنوەر موحەمەد تاهیر، عەبدولستار فەتاح، عماد وەیسی، بایز عومەر، حەسەن سلێڤانەیی، هەڤال سەلیم، ابوعبید عبداللە، دیار عبدالکریم، قەیدار نەبی، سلێمان اسماعیل،إبراهیم شیلانی، رەشید سەعدی شاهین، هادی عەلی یونس، مستەفا دەرباس، هەروەها زۆر سوپاسی برای هێژا کاک ئامانج عەبدولکەریم دەکەم کەرەنجێکی زۆری کێشا و کاری کۆمپیوتەرەکەی بۆ کردم.

دووبارە سوپاس بۆ هەرکەسێ کەوشەیەکم سود لێ وەرگرتبێ بەتایبەتی کەسانی نادیار کە زۆریان هاندام و یارمەتیان دام، نەك هەر لە کوردییەکە بەڵکو، لە ئینگلیزیەکەش.

سەلام ناوخۆش

English	بادینی	سۆرانی
A The first letter of the kurdish alphabet	ئا	ئا
Yes	ئە، بەلێ	ئا
Ah! Oh!	ئا، ئای	ئا
August	تەباخ	ئاب
Reputation, honour	شەرم	ئابروو
Sanction, blockade, siege	دوریێچ	ئابلووقە
Economic, embargo, economic sanction	دوریێچا ئابوری	ئابلوقەی ئابووری
Economy	ئابووری	ئابووری
Political economy	ئابورا سیاسی	ئابوری سیاسی
Economist	ئابورناس/ ئابورزان	ئابوریزان/ ئابوریناس
Economics	زانستێ ئابورێ	ئابوریزانی
Subscription	ئابونە	ئابوونە
Sigh	ئاخ	ئاخ/ هەناسە
Talk-discourse, utterance	ئاخفتن	ئاخاوتن
Trough, (manger)	هافر	ئاخوڕ
Stable	ستەبل	ئاخوڕ/ تەویلە
Direction, guidance	سەمت	ئاراستە
Tranquillity, patience	هەدار/ حەویان	ئارام
Make up, adornment	خەملاندن	ئارایش
Flour	ئار	ئارد
Cucumber	خیار	ئاروو
Desire, lust	حەز/ ڤیان	ئارەزوو
Sweat	خوە	ئارەق
Wine, alcohol	ئارەق	ئارەق

English	بادینی	سۆرانی
Drunkard, addict	ئارەقڤەخور	ئارەقخۆر
Brave, bold	زیرەکە/ پەیت/ بجەرگ	ئازا
Free, independent	ئازا/ سەربخۆ	ئازاد
Liberty, freedom	ئازادی/ سەربخوەیی	ئازادی، سەربەستی
Freedom of assembly	ئازادیا کۆمبونێ	ئازادی کۆبونەوە
Freedom of choice	ئازادیا هەلبژارتنێ	ئازادی هەڵبژاردن
Freedom of seas	ئازادیا دەریای	ئازادی دەریایی
Freedom of trade	ئازادیا بازرگانی.	ئازادی بازرگانی
Freedom of speech, opinion	ئازادیا بیروڕایا	ئازادی ڕادەربڕین/ بیرورا
Freedom of movement, travel	ئازادیا گەشت کرن	ئازادی گەشت کردن
Freedom of religion	ئازادیا ئولی/ دینی	ئازادی ئایینی
Political liberty	ئازادیا سیاسی	ئازادی سیاسی
Personal liberty	ئازادیا کەسی	ئازادی کەسی
Freedom of press	ئازادیا روژنامەڤانی	ئازادی رۆژنامەگەری
Freedom of worship	ئازادیا پەرستنێ	ئازادی پەرستن
Freedom of thought	ئازادیا هزرێ	ئازادی بیر
Ache, agony	ئێش	ئازار
March	ئادار	ئازار
Supplies, provisions	ئەرزاق/ متا	ئازوخە/ ئازووقە
Livestock	تەرش/ کەوال	ئاژال/ ئاژەڵ
Zoology	زانستێ کەوالی	ئاژاڵزانی
Agency	ئەجانس	ئاژانس
Disturbance, chaos	شەپرزە/ گرفتاری	ئاژاوە
Agitator, troublesome	شەڕوکە	ئاژاوەچی

English	بادینی	سۆرانی
To drive	هاژوتن	ئاژوتن
To lead	هاژووتن	ئاژوتن
Easy, simple	ساناهی	ئاسان
Security	تەناهی/ تەنایی	ئاسایش
Security council	جڤاتا تەنایێ	ئەنجومەنی ئاسایش
Ordinary, usual, customary	ئاسایی	ئاسایی
Ancient, antique	کەڤن	ئاسایی/ کۆن
Level, standard	لوک/ ئاست	ئاست
Trifle	بزەحمەت	ئاستەم
Obstacle	ئاستەنگ	ئاستەنگ
Deer, gazelle	خەزال	ئاسك/ مامز
Sky, heaven	ئەسمان/ عەسمان	ئاسمان
Divine	ئەسمانی/یەزدانی	ئاسمانی
Sky-blue	شینێ عەسمانی	ئاسمانی (رەنگ)
Abstract	ئەسمانی	ئاسمانی
Iron	ئاسن	ئاسن
Blacksmith	ئاسنگەر	ئاسنگەر
Horizon	ئاسۆ	ئاسۆ
Horizontal	ئاسۆیی	ئاسۆیی
Peaceful, happy	دلخۆش/ کەیفخوەش/ بکەیف	ئاسوودە
Happiness	کەیفخوەشی	ئاسوودەیی
Asia	ئاسیا	ئاسیا
Asia minor	ئاسیا بچیک	ئاسیای بچووك
Mill	ئاش	ئاش

English	بادینی	سۆرانی
Meal, food	ئاش	ئاش
Tax of mill	هەقێ ئاشی	ئاشانە
Quit, give up doing	بەسکرن	ئاشبەتاڵ
Reconciliation	ئاشتبون	ئاشت بوونەوە
Peace	ئاشتی	ئاشتی
Obvious	خوەیا/ دیار	ئاشکرا
Appearance, uncoverness	ئەشکرابوون	ئاشکرابوون
To reveal, declare	ئەشکراکرن	ئاشکراکردن
Mill operator, miller	ئاشەڤان	ئاشگێڕ/ ئاشەوان
Acquaintance	نیاس/ ئاشینا	ئاشنا
Acquaitanceship	نیاسی	ئاشنایەتی
Friends and acquaintance	هەڤال و نیاس	ئاشنا ورۆشنا
Disturbance, sedition, riot, unrest	ئاشوب/ فیتنە	ئاشووب
Miller	ئاشڤان	ئاشەوان
Millery	ئاشڤانی	ئاشەوانی
Water mill	ئاشێ ئاڤێ	ئاشی ئاو
Coffee grinder	ئاشێ قەهوێ	ئاشی قاوەی
Air mill, wind mill	ئاشێ بایێ	ئاشی با
Lover	ئاشق	ئاشق
Creation, origination, formation, Molding	چێکرن/ ئافراندن	ئافراندن
Woman	ژنك	ئافرەت
Bravo, excellent, excellence	هەرەباش/ عافەرین	ئافەرین
To praise	مەدح	ئافەرین

English	بادینی	سۆرانی
Direction, trend	ئاقار	ئاقار
Orchard, open field	ئاقار	ئاقار
Moral, conduct	رەوشت/ سنج	ئاکار
Ethics, moral philosophy	رەوشتناسی	ئاکارناسی
Result, outcome, consequence	ئەنجام	ئاکام
Sober	ئاگەهدار	ئاگادار
Conscious, aware	ئاگەهدار/ هشیار	ئاگادار/ وشیار
Informer, informant	ئاگەهکەر	ئاگادارکەر
Intelligence, consciousness	هشیاری	ئاگایی
Class consciousness	هشیاری چینایەتی	ئاگایی چینایەتی
Fire	ئاگر	ئاگر
Bombardment	ئاگرباران	ئاگرباران
Play with fire, fireworks	ئاگربازی	ئاگربازی
Cease fire, armistice	ئاگربەست	ئاگربەست
Fire place, hearth	کوچک، ئاگردانک	ئاگردان
Inflammable	ئاگرگر	ئاگرگر
Fire extinguishing, toquench	ئاگر ڤەمراندن	ئاگر کوژاندنەوە
Volcano	ئاگر پژێن	ئاگر پژێن
Fire worshipper	ئاگرپارێز/ ئاگر پەرست	ئاگر پەرست
Fire fighter	ئاگر کوژ	ئاگر کوژێنەوە
Scarlet red, bright	سوری ڤەبی	ئاڵ
Banner, flag	ئال/ ئالا	ئاڵا

English	بادینی	سۆرانی
Gold	زێڕ	ئاڵتوون
Grazing, grass, fodder	ئالف	ئالف
Complex, complicated	ئالوز/ ئاسێ	ئاڵۆز
Exchange	ئالوگۆر/ گۆهرین/ ڤەگوهارتن	ئاڵوگۆڕ
Barter, trade, trade-off	پەڤ گوهەرین/ ب تشتەکی گۆهەرین	ئالوگۆر
Tonsil, gland	ئالور هێستل/ گلاله/ بەیڤۆک	ئاڵوو
Burdened, longing	لەشق	ئالوودە
Fodder	ئالف	ئالیك
Ready (cloth)	ئامادە/ جێکری	ئامادە
On alert	ئامادە	ئامادە
Presence, be ready	ئامادەبون	ئامادەبوون
Preparation, to prepare	ئامادەکرن	ئامادەکردن
Organiser, preparer	ئامادەکەر/ بەرهەڤکە	ئامادەکار
Statistics, census	سەرژمێر	ئامار
Hint, reference, mark	ئامازە/ هێما	ئاماژە
Househad utensils, pots and pans	ئامان	ئامان
Target, aim, goal	ئارمانج	ئامانج
Tool, particle, article	ئالاف/ ئالەت	ئامراز
Cousin	پسمام و دۆتمام	ئامۆزا
Institute, establishment	پەیمانگە	ئامۆژگا

English	بادینی	سۆرانی
Adviser, counsellor	شیرەتکار/ ئامۆژکار	ئامۆژگار
Advice	ئامۆژگاری/ شیرەت	ئامۆژگاری
Aunt, Father's brother's wife	ئامۆژن	ئامۆژن
Tool, instrument	ئامورەت/ ئالاڤ	ئامێر
Embrace, containment	همبێز/ همبێزکرن/ بەرسینگکرن	ئامێز
Elbow	ئەنیشک/ ئانیشک	ئانیشك
Water, juice	ئاڤ	ئاو
Hydrology	ئاڤناسی	ئاوناسی
Sunset, disappearance	ئاڤابون	ئاوابوون
Hope, longing, desire	هیڤی	ئاوات
Wishful, hopeful	هیڤیدار	ئاواتەخواز
Banished, exiled, homeless, shelterless	مشەختی	ئاوارە
Melody, tune	ئاواز	ئاواز
To compose, melodize	ئاوازچێکرن	ئاوازدانان
Composer	ئاوازدانەر	ئاوازدانەر
To construct, innovate, build	ئاڤاکرن/ نوژەنکرن	ئاواکردن
Village, inhabited	گوند، ئاڤایی، ئاڤانی	ئاوایی
Filter	ئاڤ پالێڤ	ئاوپالێو
Toilet, w.c. water closet	دەستاڤ، ئەدەب، ئەدەبخانە	ئاودەس
Dew	خوناڤ	ئاورپینگ
Death struggle, agony of death	سەکەرات/ روحدان	ئاوزینگدان

English	بادینی	سۆرانی
Silk	ئارمیش	ئاوریشم
Gilding	ئاڤ زێر	ئاو زێر
Silver ore	ئاڤزیو	ئاوزیو
Swallowing, inflammation, infection	وەرمی، گوپکری	ئاوسان
Swallen, flammable, inflammable	وەرمتی، گوپکری	ئاوساو
Water carrier, pump	ئاڤکێش	ئاوکێش
Small pox	سورک	ئاوڵە/ سۆریکە
Fetus, embryo	پز/ ئاڤلمە/ کوریەلە	ئاوڵەمە/ کۆرپەڵە
Pregnant	ئاڤس ، ب زک	ئاووس/ ئاوس
Weather, climate	سەقا/ ئاڤ و هەوا	ئاو و هەوا
Sewerage	سۆلین/ بەلوعە	ئاوەڕۆ
Opposite, counter, converse	بەرەڤاژی	ئاوەژوو
Capsized, turnedover	بەرەڤاژی	ئاوەژوو/ سەراوگێر
Companion, comrade	هەڤال	ئاوەڵ
Wife's sister's husband	هەڤلینگ	ئاوەڵزاوا
Adjective	هەڤالناڤ	ئاوەڵناو
Adverb	هەڤالکار	ئاوەڵکردار
Knickers - panties	لەتەک	ئاوەلکراس
Mediator, intercessor	ناڤبەر/ ناڤبەرچی	ئاوەندیار
Like this, that	هۆسا/ وەسا	ئاوەها
So, such	هۆسا	ئاوەها
Complex, mixture	لێکدای/ تێکەلک/ تێکەل	ئاوێتە
Mirror	قۆدیک	ئاوێنە

English	بادینی	سۆرانی
Watery, marshy, dew	ئاڤی	ئاویی
Sperm, semen	ئاڤین	ئاوی
Alas!Sighing, sorrow, grief	ئاهێن	ئاه
Groaning	ئاهێن	ئاه وناله
Party, vestival, concert	ئاهەنگ	ئاهەنگ
Commencement, graduation ceremony	ئاهەنگا دەرچونێ	ئاهەنگی دەرچوون
Wedding ceremony Marriage ceremony	داوەت	ئاهەنگی بووك گواستنەوە
Oh	ئۆف/ ئای	ئای
does? Do	ئەری؟	ئایا؟
Religion	ئۆل/ ئاین	ئایین
Future	داهاتی، پاشەرۆژ	ئاییندە
Wile, equivocation	ناز/ مەکر	ئاین و ئۆین
Doctrine, belief, dogma, path	مەزهەب	ئاییدرا/ ئایینزا
Religious	ئاینی/ ئۆلی	ئایینی
Heresy, heterodoxy	ئۆلا نوی	ئاینی نویَ/ بیدعە
Then	پشتی/ ڤێجا	ئینجا
Fault, responsibility	ستۆ	ئۆباڵ
Car, automobile	ترۆمبێل	ئۆتۆمبیل
Hotel	ئوتێل	ئوتێل
Room, chamber	ئۆدە/ ژور	ئۆدە
Trip, departure	سەفەر/ وەغەر	ئۆغر
Ow! Oh!	ئۆف	ئۆف
Patience, tranquility	هەدار	ئۆقرە

English	بادینی	سۆرانی
Ocean	ئۆقیانووس	ئۆقیانووس
Iron, laundry	ئوتیە	ئوتو
Hope	هیڤی	ئومێد
Wile, trick	گەند/ حیلە	ئۆین
Puzzled, piebald	عەجێب گرتی	ئەبلەق بوون
Disgrace, corruption	هەتک و نامیس	ئەتك
To insult, defame	هەتک برن	ئەتك كردن
Atom	ئەتۆم	ئەتۆم
Atomistics, atomics	ئەتۆمناسی	ئەتۆمناسی
Of course	پاچەوا/ بێ گومان	ئەدی كو
Politeness, manner	ئەخلاق	ئەدەب
Literature	تورە	ئەدەب
Purple	مۆر/ ئەرخوانی	ئەرخەوانی
Earth, land, estate	عەرد/ عەدر	ئەرد
Cheap	ئەرزان	ئەرزان
Archives	ئەرشیو/ ئەرشیڤ	ئەرشیف
Duty, task, function	ئەرک	ئەرك
Physiology	ئەرکناسی	ئەركناسی
Experiment, experience	سەربۆر	ئەزموون
Examination, test	تاقیکرن	ئەزموون
Serpant, snake	مار	ئەژدەر
Dragon	ئەژدەها	ئەژدەها
To count, calgulate	هژمارتن	ئەژماردن
Arithmetic	حیساب	ئەژماردن (زانست)
Knee, kneel	چۆک	ئەژنۆ

English	بادینی	سۆرانی
Stallion, horse	هەسپ	ئەسپ
Trojan horse	هەسپێ تەروادە	ئەسپی تەروادە
Calmness, stillness	ب کەڕی/ بێدەنگی	ئەسپایی
Bike, bicycle	بایسکل	ئەسپە ئاسنینە
Louse	سپی/ سپیە	ئەسپێ
Thump	تالا بەرانێ	ئەسپێ کوژە
Cervix, burden	سکورد/ ستو	ئەستۆ
Loaf, bread	سەوک	ئەستورك
Thick	ئەستیر	ئەستوور
Column	ستون/ ستین	ئەستوون(رۆژنامە)
Pillar, pole, post	دینگە	ئەستوون
Vertical	ستواینکی	ئەستوونی
Star	ستێر	ئەستێرە
Astrology	ستێرناسی	ئەستێرەناسی
Reservoir	ئەستێرک	ئەستێڵ
Tear	رۆندک	ئەسرین
Sponge	ئسفەنج	ئەسفەنج
Origin	ئەسل/ رەسەن/ نژاد	ئەسڵ
Purebred, highborn, of noble origin	رەسەن	ئەسڵزادە
Tear	روندک	ئەشك
Torture, agony, rebuke	ئێش/ ئازاردان	ئەشکەنجە
Cave	ئەشکەفت/ شکەفت	ئەشکەوت
Foe, enemy	دژمن	ئەغیار
Myth, legend	ئەفسانە	ئەفسانە
Mythology	ئەفسانەزانی/ ناسی	ئەفسانەناسی

English	بادینی	سۆرانی
Sorcery	سێر/ سحر/ خەفزانک	ئەفسوون
Officer	ئەفسەر	ئەفسەر
If	ئەگەر	ئەگەر
Otherwise	دەنا/ هەکە	ئەگەرنا
Doubtless	بێ گومان	ئەڵبەت
Diamond	ئەلماس	ئەلماس
Missing link, intermediate form	ئەلقە یا بەرزە	ئەلقەی بزر
This	ئەڤ	ئەم
Store, warehouse	ئەمبار	ئەمار
These	ئەڤ/ ئەڤان	ئەمانە
Extreme	بێقام/ پەرگر	ئەمپەڕ
Now, Then	ڤێجا/ ئەڤجا	ئەمجا
Today	ئیرو/ ئەڤرۆ	ئەمڕۆ
Tonight	ئەڤشەڤە	ئەمشەو
Finger	تل	ئەموست
Pitch dark, Gloomy	تل چەهف	ئەموستەچاو
Then, now	ڤێجا/ ئەڤجا	ئەنجا/ ئەوجا
Conclusion	ئەنجام/ ئاکام	ئەنجام
Council, assembly, board, court	جڤات	ئەنجومەن
Secutity council	جڤاتا تەناهی	ئەنجومەنی ئاسایش
Board of trustees	جڤاتا ئەمیندارا	ئەنجومەنی ئەمینداران
Constituent assembly	جڤاتا دامەزراندنێ	ئەنجومەنیدامەزراندن
Junta	جڤاتا شۆرشێ	ئەنجومەنی شۆڕش
assembly parliament	جڤاتا میلەت/ گەل	ئەنجومەنی گەل

English	بادینی	سۆرانی
State consultative council	جڤاتا شیرەتکارا	ئەنجومەنی راوێژ
Senate (council)	جڤاتا پیران	ئەنجومەنی پیران
National assembly	جڤاتا نیشتمانی	ئەنجومەنی نیشتمانی
Council of ministers, cabinet	جڤاتا وەزیران	ئەنجومەنی وەزیران
Council of municipality	جڤاتا بازێری	ئەنجومەنی شارەوانی
Legislative council	جڤاتا یاسادانان	ئەنجومەنی یاسادانان
Executive council	جڤاتا بجێهێینانێ	ئەنجومەنی بەجێهێنان (تەنفیزی)
Engineering	ئەندازیاری	ئەندازە
Geometry	ئەندازەزانی	ئەندازەزانی
Analytic engineering	ئەندازاریا شروڤەکرنی/ شلوڤەکرنی	ئەندازەی شیکردنەوە
Engineer	ئەندازیار	ئەندازیار
Member	ئەندام	ئەندام
Organ	ئەندام	ئەندام
Organology	ئەندامزانی	ئەندامناسی
Contemplation	هزر و بیر	ئەندێشە
Purpose	مەبەست/ مەرەم	ئەنقەست
On purpose	ژ قەستێ	(بەدەستی ئەنقەست)
Ring	گوستیلکە/ گوستیرکە	ئەنگوستیلە
That	ئەو	ئەو
He, she, they	ئەو/ ئەوی/ ئەوێ	ئەوان
They	وان	ئەوان
Those	ئەو/ وان	ئەوانە

English	بادینی	سۆرانی
Extreme, utmost, opposite side	ئەولا/ رەخێ دی/ قامادی	ئەوپەڕ
Extremist	پەرگر	ئەوپەڕ
Then, now	ئەڤجا	ئەوجا
In past	وی دەمی	ئەوسا
That	ئەو	ئەوە
So, that	هندە/ هند	ئەوەندە
One who, one which	ئەوێ کو/ ئەوا کو	ئەوەی
There	وێرێ	ئەوێ
Another	یا/ یێ دی	ئەویتر
Others	یێت/ یێن دی	ئەوانیتر
Oh pity! Alas!, woe	هەی هاوار/ هەوارە	ئەیەڕۆ
Yes	ئە/ بەلێ/ لەبێ	ئێ
Once	ئێکجار	ئێجگار
Completely, totally, Extremely	ب جارەکێ	ئێجگارەکی
Here	ڤێرێ/ ڤر	ئێرانە، ئێرە
Now	نوکە	ئێستا
Mule	هێستر	ئێستر
Station	ئیزگە/ ئیستگە	ئێستگە
Bone	هەستی/ هەستیک	ئێسقان
Bone, skeleton	هەستی	ئێسك
Cute, affable	دارسڤک/ هەستی سڤک	ئێسك سووك
Boorish, dull	دارگران/ هەستی گران	ئێسك گران
Skeleton, broken bones	کەلەخ/ قەرقودە	ئێسك و پروسك
Pain, ache	ئێش	ئێش

English	بادینی	سۆرانی
Painful	ب ئێش	بەئێش
Patrol, watching	پاس	ئێشك
Watchman	پاسڤان/ زێرەڤان	ئێشكچی
Tribe	ئێل	ئێل
To vomit	ئێلنج	ئێلینج
We	مە	ئێمە
Evening, eve	ئێڤاری	ئێوارە
Good evening	ئێڤاری باش	ئێوارە باش
You	وە/ هین	ئێوە
Paralyzed	شەهێ	ئیفلیج
Paralysis	ڤالنج/ شەهێ	ئیفلیج/ گۆجی
Flowerpot, vassel, vase	قافك	ئینجانە
Job, work, labour	شۆل	ئیش
To work	شۆلكرن	ئیشكردن
Worker, labourer	كارگەر/ شۆلكەر	ئیشكەر

English	بادینی	سۆرانی
B The second letter of the kurdish alphabet	ب	ب
Wind, air	با	با
Lets	دێ، بلا	با
Lets go	بلابچین	بابڕۆین
Rheumatic, swelling, rheumatic, pain	با	با
Father	باب	باب
Subject	بابەت	بابەت
Grandfather	باپیر	بابە گەورە
Grandfather	باپیر	باپیر
Tax, poll	باج	باج
Collector	باجگر	باجگر
Tax office, custom house, toll-house	باجگەه	باجگە
Orchard, vineyard	باغ	باخ/ باغ
Garden	باخچە/ بەخچە	باخچە
Bosom, pocket	بەرک	باخەڵ
Gardener	باخچەڤان/ بەخچەڤان	باخەوان
Rheumatic	باوی/ باهینک	بادار
Rheumatic, windy	باداری	باداری
Almond	با هیڤ	بادام
Bending	بادان	بادان
To Turn	بادان/ دێور	بادانەوە
Wine, drink	بادە/ ئەرەق	بادە
Cheers! To your health	نۆش	نۆش!
Wine-seller	بادەفرۆش/ ئارەق فرۆش	بادەفرۆش

English	بادینی	سۆرانی
Addict (of wine)	ئارەقخۆر، شەرابخۆر	بادە نۆش
Load, cargo, burden	بار	بار
Mill grain	باراش	باراش
Rain	باران	باران
Raining	باران بارین/ باران هاتن	باران بارین
pulliometer, rain gauge	باران پێڤ	بارانپێو
Help, support	ئاریکارکرن	باربوو
Store, warehouse	ئەمبار	بارخانە
Unloading	بار ئێخستن/ خالی کرن/ ڤالاکرن	بارخستن
Loading, pack load	بارگرێدان	بارکردن
Volume, bloc, mass	گوڤەک/ قەوارە/ بارست	بارستایی
Positive and negative	بارگە	بارگە (کارەبا)
Draft horse, big mule, beast of burden	بارگیل/ بارگیر	بارگیر/ بارگین
Deposit, hostage	رەڤاندی	بارمتە
Goods	مال/ شمەک/ پرتال	باروبنە
Gunpowder	بارود/ باروت	بارووت
Headquarters, palace, arsenal	بارەگەه	بارەگا
Thin, slim, slender	باریک	باریلە
Immature (bird)	نەگهیشتی	باڕ
Inn	باڕ	باڕ
Bleating	باراندن	باڕاندن
Tempest	باهۆز	باڕەش
Falcon, sparrow hawk	باز	باز

English	بادینی	سۆرانی
Jump	باز	باز
Skilled, talent	شەهرەزا	باز
Bargain, market	بازار	بازاڕ
Black market	سیکارەش	بازاڕی ڕەش
Merchant, businessman, tradesman	بازرگان	بازرگان
Commerce, trading	بازرگانی	بازرگانی
Check point	بازگەه	بازگە
Bracelet	بازن/ بازنک	بازن
Circle	بازن	بازنە
Vicious circle	بازنێ ڤالا	بازنەی بۆش
Arm, wrist	بازۆ، زەند	بازوو
Town, market	باژێر/ سیک	باژێر
Arm, forearm	باسک	باسك
Good, well	باش	باش
Goodness, healthiness	باش	باش
South	باشور	باشوور
Bleating	باعاندن	باعاندن
Bunch	قەفتەک	باق
Brightening	تەیساندن	باق و بریق
Bleating	باقاندن	باقە باق
North	باکور	باکوور
Rod-roller	باگوردان	باگردێن(باگوردان)
Wing, arm	باسک/ بار	بال
Wart	بالور/ بەلالوک	بالووکە
Vollyball	ڤۆلی پۆل/ تەپکافرەندە	بالە

English	بادینی	سۆرانی
Puberty, sexual maturity, wet dream	بالقبون	بالەغبوون
Farting	تر	بالْ بەربوون
Pillow, cu‘ ,iion	بالیف/ بالیڤ/ بالیفک	بالیف
Wing	چەنگ	بالْ
Arm	باسک	با ٚ
Height	بەژن	بالاّ(بەژن و بالاّ)
High	بلند اخاندن)	بالاّ (بلند) خوێندن
Jubbah	بالاپوش	بالاّپۆش
Powerful	بهێز/ خورت	بالاّ دەست
Sacrifice	گوری/ قوربان	بالاّ گەردان
Bird fowl	بالندە	باڵدار/ باڵندە
Building, upperstorey	ئاڤاهی	باڵەخانە
Ambassador	باليوز	باڵیۆز
Embassy	باليوخانە	باڵیۆزخانە
Plateau, rooftop, surface	بان	بان
Bank	بەنق	بانق
Call	بانگ	بانگ
Prayer call	بانگ	بانگدان
Caller, muezzin	بانگبێژ	بانگدەر
Wailing, weeping	لۆرین/ ئاخین	بانگ هەڵدان
Midspring season. April	بانەمەر	بانەمەڕ
Roof, upper	بانی	بانو
Father	باب/ باڤ	باو
Fashion, custom, habit	ئادەت / تیتال	باو

English	بادینی	سۆرانی
Look, (look like red), reddish	ڤەبی	باو (سورباو)
Parents	باب و داک	باوان
Father	باب	باوك
Fatherhood	باڤتی/ بابی/ باڤی	باوكێتی
Faith, belief	باوەر	باوەڕ
Trustee	باوەرپێكر	باوەڕپێكراو
Believer	خودان باوەر	باوەڕدار
Believing, to believe	باوەركرن	باوەركردن
Faith, trust	باوەری	باوەری
Father's wife - step mother	ژنباب	باوە ژن
Embrace	ئامێز/ همبێز	باوەش
Fanning, fan	باژەن	باوەشێن
Yawn	باوێشك، باوشك	باوێشك
Almond	بەهیڤ/ باهیڤ	باوی
Bitter almond	ئاژك	باوی تاڵ
Eggplant	باینجانكارەش/ باجان	باینجان
Merit, value	بوها/ بەها/ گرنگی	بایەخ
Valuable, worthy, priceless	پڕبەها/ بەركەتی/ شایستە	بایەخدار
Idol	پوت/ بت	بت
Paganist, heathenist	پوتپەرست	بتپەرست
Temple, idol house	پەرستگەه	بتخانە
Small	بچیك	بچووك
Brother	برا	برا
Foster brother	برای شیری	برای شیری
Friend	هەڤال	برادەر

English	بادینی	سۆرانی
Friendship	هەڤالیتی	برادەرێتی
Nephew, niece	برازا	برازا
Brother's wife	ژنبرا	براژن
Friendly	براینی	برایانە
Fraternity, brotherhood, brotherliness	برایی	برایەتی
Transmit, seize, confiscate	برن/ داگیرکرن	بردن
Winning, to win, overcome	برن	بردنەوە
Grilling, broil	براژگە/ براژتن	برژان
Eyelash	مژگان/ برژانک/ مژیلانک	برژانگ
Grill	بژارتی	برژاو
Hungry	برسي	برسی
Hunger, starving	برچینی/ برسیتی	برسێتی
Rice	گرار	برنج
Eyebrow	برۆ	برۆ
Thunder	گورزین/ گورمین	بروسك/ بروسکە
Pain	ئێش	بروسك
Telegraph	بروسکە	بروسك/ بروسکە
Progress	پێشڤەچون	برەو
Winner, victor, triumphant	سەرکەتی	برەوە
Wish, desire	خوزی	بریا
Glitter	چریسکە/ تەیسین/ شەوقدان	بریسکە/ بریقە
Wound, injury	برین	برین

English	بادینی	سۆرانی
Nurse	پەرستار	برین پێچ
Wounded	بریندار	بریندار
Piece, some, sum	پیچەک	بڕ
Vertebral column	کاریتێ پشتێ	بڕبڕاگە
Lineage	پشت/ ستوتکا پشتێ	بڕبڕە (پشت)
Paragraph	برگە/ بەند	بڕگە
Faith, belief	باوەر	بڕوا
Trusting	باوەرپێکرن	بڕواپێکردن
Justification	هەنجەت	بڕوبیانوو
Decision, resolution	بریار	بڕیار
Declaration	راگەهاندن/ ئەشگراکرن	بڕیارنامە
To cut	برین	بڕین
Severance, break off, rupture	برین	بڕین/ پەیوەندی
Lost, missing, absent	بەرزە	بزر
Nail	بزمار	بزمار
Goat	بزن	بزن
Active, restless	چەلەنگ	بزۆک/ بزێو
Vowel	بزوێن	بزوێن
Smile	گرنژین	بزە
Compensation, indemnity	خستنەجێ/ شوندان	بژاردن
Living	ژیان	بژێوی
Longlive	بژی	بژی
Span	بوست	بست
Dwarf	بەژن بوست	بستەبالا
Chaos	تەڤل هەڤی/بێ سەروبەری	بشێوی

سۆرانی	بادینی	English
بڤ	بڤ/ نەکە	
بکڕ	کریار	Client, buyer
بکوژ	کوژ/ مرنی	Fatal
بکوژ	کوژەک/ کوژ	Killer, slaughter
بکەر	بکەر	Subject
بکەر	کرار/ بکەر	Doer
بکەر	پێشکار	Agent
بگرە	بگرە	Take
بلۆك (خشت)	بلۆك	Block
بلۆك (بەرەی سیاسی)	گرو/ بەر	Bloc, camp
بلبل	بلبل	Nightingale
بلوور	بەلور	Crystal
بلوێر	بلیل/ بلویل	Flute, pipe
بلیت	پلێت	Ticket
بلیمەت	بلیمەت/ ژیر	Genius
بڵاو	بلاو	Spreadout, widespread
بڵاو (پەرش و بڵاو)	بلاو	Scattered
بڵاوکردنەوە	بەلاڤکرن	Publishing
بڵاوکردنەوە	دابەشکەن/ لێکڤەکرن	Distributing
بڵاوکردنەوە	راگەهاندن	Announcement
بڵاوەپێکردن (ئاپۆرە)	بەلاتکرن	Dispersion, tear
بڵق	بەقلیشك	Bubble, blister
بڵمەبڵم	پلتەپلت	Mumbling, murmuring

English	بادینی	سۆرانی
High, dizzle	بلند	بڵند
Say	بێژە	بڵێ
Blaze, flame	گورە/ گوری	بڵێسە
Bottom	بن	بن
Under, beneath	بن/ ژێر	بن
Foot of ahillor mountain, foothill	بەنار/ دامێن	بنار
base, ground, foundation	بناغە	بناغە
Armpit	پاخل/ بن کەفش	بن باخەڵ
Ceiling	بان	بنمیچ
Family, dynasty	مالبات/ بنەمال	بنەماڵە
Reservoir, dam, source	بەند	بنەوان
Violet colour	بنەڤشی	بنەوشەیی
Gum	بینیشت	بنێشت
For, to	بو	بۆ
Inorder to, so as to, to	ژ بەرکو	بۆ ئەوەی
Why?	ژ بەرچی/ بوچی	بۆچی
Grey	بوز	بۆر
Bombardment	بوردمان	بۆردومان
Storm, tempest	تیفان/ بالوڤە	بۆڕان
Moaning, yelling	بورین/ قیژین	بۆران/ بۆراندن
Tube, pipe, canal	بوری	بۆڕی
Gray	بوز	بۆز
Hideout, ambush	بوسە/ مەلاس	بۆسە
Empty, vacant	ڤالا	بۆش

English	بادینی	سۆرانی
Blank, gap, hollow	ڤالەهی/ ڤالاتی	بۆشایی
Space	ڤالاییا ئەسمانی	بۆشایی ئاسمان
Frog	بەق	بۆق
Grumble	بول بولکرن	بۆڵەبۆڵکردن
Bomb	بۆمبا	بۆمبا
Bombardment	بومباباران	بۆمباباران
Perfume, smell	بێن، بێهن	بۆن
Factor, cause, occasion	بوبەر/ هەلکەفت	بۆنە
Polish	بویاغ/ رەنگ	بۆیاخ
Shoeshineboy	بویاغچی	بۆیاخچی
Paint	بویاغ/ رەنگ	بۆیە
Painter	بویاغچی	بۆیەچی
Necktie, tie	قرەوات	بۆینباخ
Field, aspect	بوار/ بیاڤ	بوار
False, accusation	بوختان/ بوهتان	بوختان
Bundle	بوخچە/ بوقچە/ بوخچک	بوخچە
Earthquake	بیڤەلەرز	بومەلەرزە
Seismology	بیڤەلەرزناسی	بومەلەرزەناسی
Leaveout, skip	هێلان/ پیتەپێنەدان	بوواردن
Budget	بودجە	بووچە/ بودجە
Faint	گێژبوون	بوورانەوە
Reviving, invigorating	ڤەژین	بووژانەوە
Bride	بیک	بووك
Doll, toy	لیزۆک/ لەیزۆک/ لەیستون	بووکە شوشە
Bridal	بووکاتی	بووکێنی

English	بادینی	سۆرانی
Nuptial night	شەڤابیکینی/ زاڤاهیتیێ	شەوی بووکێنی
Earthquake	هەژان/ عەرد لڤین	بوومەلەرزە
Existence	هەبوون/ بوون	بوون
Ontology	بوونناسی	بوونناسی
Poet	هوزانڤان	بووێژ
According to, due to	ل دیڤ	بەپێی
Empty	خالی / ڤالا	بەتاڵ
Blanket	بەتەنی	بەتانی
Puppy	کوندە	بەچکە
Luck, fortune, fate	بەخت/ شانس	بەخت
Fortune-teller, diviner, soothsayer	فال ڤەکر/ خەفزان	بەختگرەوە
Lucky	ببەخت	بەختدار
Unlucky	خولی بسەر/ بێ بەخت	بەخت رەش
Donation	دان/ بەخشان	بەخش
Generous, merciful	بەخشندە	بەخشندە
Gift, grant, tip	بەخشیش	بەخشیش
Upbring, raise	خودانکرن	بەخێوکردن
Bad	بەد/ خراپ	بەد
Unfortunate, unlucky, miserable	بەدبەخت	بەدبەخت
Pessimist	بەدبین	بەدبین
Evildoer	بەدکار	بەدکار
Fruit, outcome, product	بەر	بەر
Prior	بەری	بەر

English	بادینی	سۆرانی
Pubic hair	رووڤکی بن زکی/ ریڤی/ رووڤی	بەر/ مووی بن زگ
Gift, favour, allowance	دیاری	بەرات
Pig, swine	بەراز	بەراز
Opposite, versus	هەمبەر/ بەرابەر/ بەرانبەر	بەرامبەر
Ram	بەران	بەران
Comparative	بەرهەڤدا	بەراوردکردن
Barber, hairdresser	بەربەر	بەربەر
Bribe	بەرتیل	بەرتیل
Obstacle	ئاستەنگ	بەربەست
Responsible	بەرپرسیار/ بەرپرس	بەرپرسیار
Responsibility	بەرپرسی	بەرپرسیاری
Lamb	بەرخ	بەرخ
Abortion	بەرئاڤێتن	بەرخستن
Stone	بەرد/ بەر	بەرد
Petrology	بەرناسی	بەردناسی
Millstone	بەراش/ بەرئاش	بەرداش
To release, discharge, set	بەردان	بەردان
High	بلند	بەرز
Interest	بەرژەوەندی	بەرژەوەندی
Apron	بەرکۆش/ بەرمالک/ بەرڤانک	بەرکۆش
Cover, volume	بەرگ	بەرگ
Tailor	د روونکەر	بەرگدروو
Defence, defense	بەرەڤان	بەرگری

English	بادینی	سۆرانی
Rug, mat	شەملک	بەرماڵ/ دوگرد
Remnant, residue	بەرمای، بەرمایە	بەرماوە
Barrel	بەرمیل	بەرمیل
Collar	بەرستو/ بەرسینگ	بەرۆك
Date	بەروار	بەروار
Apron	بەردلک، بەرکوش	بەروانکە
Outcome, result, product	بەرهەم	بەربووم
Obstacle	ئاستەنگ	بەرهەڵست
Resistance	بەرخوەدان/ دەیاغ/ بەرگری	بەرهەڵستی
Production, outcome	بەرهەم	بەرهەم
Generation	نەڤە/ نفش/ پشت	بەرە
Front	بەرە	بەرە
Battlefield, battleground	بەرە	بەرەی جەنگ
Gradually, step by step	بەرەبەرە	بەرەبەرە
Dawn	بەرەبەیان/ بەرەبانگ/ ئاریبار	بەرەبەیان
Licentiousness, profligacy, pornography	بەرهەلا	بەرەڵڵا
Free	ئازاد/ سەربەست	بەرەڵڵا
Into, about, toward	بەرەڤ	بەرەو
Palm	هەڤێس/ کەفادەست	بەری دەس
Infact, actually	براستی	بەراستی
Oak	بەڕی	بەڕو

English	بادینی	سۆرانی
Administration	کارگێری	بەرێوەبردن
Director, manager	رێڤەبەر/ بەرگەر	بەرێوەبەر
Directorate	رێڤەبەریا	بەرێوەبەرێتی
Fat, tallow, suet	بەز	بەز
Party, amusement	بەزم	بەزم
Sin, guilt	گونەه	بەزە
Sinner, guilty	گونەهکار	بەزەکار
Mercy, pity	دلوڤانی/ میهرەبانی	بەزەیی
Defeat	شکەست/ رەڤین	بەزین
Dryland	هشکانی	بەژ
Height and appearance	قەد و قامەت	بەژن و بالا
Height, physique, stature	بەژن	بەژن
Waist	بەژن	بەژن
Enough	بەس	بەس
Aged, advanced in years	دان عومر	بەسالاچوون
Connection, joining, tieup	گرێدان	بەستنەوە
Dam	بەست	بەست
Icecap	کولاڤکێ جەمەدێ	بەستەلەك
Happening, event	سەرهاتێ	بەسەرهات
Share, portion, allotment	پشک	بەش
Department	پشک	بەش
Heir	میراتگر/ پاشماکگر	بەشبەر
Division, partition	بەش بەشکرن	بەش بەشکردن

English	بادینی	سۆرانی
Deprived	بێبەش/ بێبەشکری	بەشخوراو
Participant Collaborator	پشکدار	بەشدار
Participation Contribution	پشکدار بون	بەشداربوون
Snow	بەفر/ بەرف	بەفر
Snow water	شلوقە/ لولاڤ	بەفراو
Snow shovel, snow plough	بەرف مەڕێل	بەفرمال
Greengrocer	بەقال	بەقاڵ
Generally	بگشتی	بەگشتی
To generalize	بگشتی کرن	بەگشتی کردن
Free	بەلاش	بەلاشی
Boat	بەلەم	بەلەم
Calamity	بەلا	بەلا
But	بەلام	بەلام
Phlegm, mucus	بەلغەم/ چلم/ چلموک	بەلخەم/ بەلغەم
Also	بەلکی	بەلکو
Evidence	بەلگەھ	بەلگە
Document	دەستاڤێز/ باوەرنامە	بەلگەنامە
Piebald	بەلەک	بەلەك
Yes	بەلێ	بەلێ
Vow, promise	سوز	بەلێن
Contractor	گرێدار/ بەلێندەر	بەلێندەر
Recently	بەردەمەک کورت	بەمزووانە
Recently	ڤێ دوماھیێ	بەمدواینانە
Rope, thread, lace	وەریس	بەن

English	بادینی	سۆرانی
Article	بەند	بەند
Slavery	بەنیتی/ بەندەتی/ کولەتی	بەندایەتی/ کۆیلایەتی
Dam	بەست/ سکر/ ئاڤ بەند	بەنداو
Slave	بەنی	بەندە
Port, harbour	بەندەر/ لەنگەرگەھ	بەندەر
Prisoner	گرتی	بەندی
Jail, prison	گرتیکە/ گرتیخانە/ حەبس	بەندیخانە
Jailer, jailor	زینداناڤان	بەندیوان
Petrol	پەنزین	بەنزین
Petrol station	پەنزیخانە	بەنزیخانە
Hashish, hemp	بەنگ	بەنگ
Value	بەها/ بوها	بەها
Spring	بهار	بەهار
Spices	بهارات	بەهارات
Pretense, pretext	هێنجەت/ بەهانە	بەهانە
Gift, talent	هونەر	بەهرە
Talented	هونەرڤان/ هونەرمەند	بەهرەمەند
Paradise	بهەشت	بەهەشت
Untilled land, barren land, heath	بەیار	بەیار
Morning	سپێدە	بەیان
Veterinary surgeon	پزیشکێ بەیتاری	بەیتال/ پزیشکی ئاژەڵی
Splint	جەبار	بەیتار

English	بادینی	سۆرانی
Orthopedics, bonesetting	جەباری	بەیتاری
With out	بێی	بێ
Ignorant, unaware	بێئاگەه	بێئاگا
Infidel, faithless, pagan (ist)	بێدین/ بێ ئول	بێ ئایین
With out	بێبێ	بێئەوەی
Unemployed	بێ شول	بێ ئیش
Fickle, opportunist, chameleon	مرۆڤێ دەمدەمی/ کەربەسە	بێبار
Too deep	گەلەک کویر/ گەلەک کور	بێبن
Bottomless	بێبن	بێبن
Groundless	بێبنیات/ بێبنەچە	بێبنج
Innocent	بێگونەه/ روسپی/ داوپاک	بێتاوان
Wireless	بێتێل	بێتەل
Baby, infant, young of	تێشک	بێچوو
Aversion	دل زێمای/ بێز	بێز/ قێز
Sieve	ئێلەک/ هێلەک	بێژنگ
Finance support	بێش/ هاریکاری	بێشە
Cradle	لاندک	بێشکە
Corvee	بێگار/ زمود	بێگار
Foreigner	بێگان/ بێگانە/ بیانی	بێگانە
Spade	مەربێل	بێل
Brainless, stupid	بێمەژی	بێمێشک
Menstruation	خوین دیتن/ بێنڤێژی	بێنوێژی
Unique, incomparable	بێهەمیا/ بێهەڤژی	بێهاوتا

English	بادینی	سۆرانی
Widower	بێژن/ مێرەبی	بێوەپیاو
Widow	بیژن	بێوەژن
Desert	بەیابان	بیابان
Excuse, pretext	هەنجەت/ بەهانە	بیانوو
Look, face	روی	بیچم
Twenty	بیست	بیست
Hearing, listening	بهیستن	بیستن
Pupil	رەشکا چاڤان	بیلبیلە
Pepper	بیبەر	بیبەر
Thought	هزر	بیر
To think	هزرکرن	بیرکردنەوە
Well	بیر	بیر
Theory	بیردوز	بیردۆز
Thinking	هزرکرن	بیرکردنەوە
Thought, idea	هزرەک	بیرۆکە
Insurance	دابینکرن	بیم
Fear, scare	ترس/ تەرس	بیم
Architectonics	ئاڤاهیزانی	بیناسازی
Sight, optical	دیتن	بینایی
Optics	دیتنزانی/ بینینزانی	بینایناسی
To see	دیتن	بینین
To meet	دیتن	بینین

English	بادینی	سۆرانی
P The third letter of the kurdish alphabet	پ	پ
Foot	پێ	پا
Ship	پاپور	پاپۆر
Battery	پاتری	پاتری
Pickaxe	مەربێل	پاچ
Reward, prize	خەلات	پاداش
King, monarch	پاشا	پادشا
Last year	پار	پار
Wet, moist	تەڕ	پاراو
Party	پارتی	پارتی/ حیزب
Piece, shell	پارچە	پارچە
Smash	پارچەپارچەکرن	پارچەپارچەکردن
Flock, herd	کەر	پارچە مەڕکەر
Balance, scale	پارسەنگ/ هەڤسەنگ	پارسەنگ
Last meal, before dawn	پاشیڤ	پارشێو
Morsel, bite, mouthful	پاری	پاروو
Money	پارە/ دراڤ	پارە
Spending money in vain	دەستبەردان	پارەبەفیڕۆدان
Mintage, strike a coin	سکە	پارەلێدان
Embezzlement, pilferage defalcation, stealing,	پارەبرن	پارەلێدان
Diet	پارێز	پارێز
Governorate	پارێزگاه	پارێزگا

English	بادینی	سۆرانی
Governor, mayor	پارێزگەر	پارێزگار
Lawyer	پارێزەر	پارێزەر
Beseach	لاڤ لاڤ	پاڕانەوە
Heel	پەحنی	پاژنە
Pass, guard	زێرەڤانی	پاس
Guard	زێرەڤان	پاسەوان
Anarchy	پاشڤەچوون	پاشاگەردانی
Later	پاشی	پاشان
Kingship, monarchy	پاشایەتی	پاشایەتی
Delay, defer	گیروکرن	پاش خستن
Suffix	پاشگر	پاشگر
Repent, regret	پەشێمانی	پاشگەزبوونەوە
Remainder	پاشمایک/ بەرمایک	پاشماوە/ بەرماوە
Autopsy	غەیبەت	پاشملە
Afternoon	پشتی نیڤرۆ	پاشنیوەڕۆ
Waste product, leftovers	پاشمای	پاشەڕۆك
Future	پاشەرۆژ	پاشەرۆژ
Saving, deposit	لێکدان	پاشەکەوت
Back	پشت	پاشەوە
Sweets	بەقلاوە	پاقلاوە
Bean	باقلک	پاقلە
Clean	پاقژ	پاك
Exculpatory plea, excuse	گەردن ئازاکرن	پاکانە
Tax	خویك	پارکانە
Purification	پاقژبوون	پاکبوونەوە

English	بادینی	سۆرانی
Chastity, continence, purity	کچینی	پاکیزەیی
Beside	لنک/ رەخ	پالْ
Filter, refinery	پارزنین	پالاوتن
Overcoat	ساکۆ	پالْتۆ
Rest, laying	پالدان	پالْدانەوە
Pushing	پال لێدان/ پالدان	پالْنان
Pressure, force, effect, impact	پەستان	پالەپەستۆ
Hero, heroine	قارەمان	پالەوان
Championship	پالەوانی	پالەوانبازی
Refinery	مفسکە	پالێو
Tea refinery, colonder	هەفینکە	چاپالێو/ پارزونک
An extensive area	پاناڤ	پانتایی
Trousers	پەنتەرون	پانتۆلْ
Ink pen	پندان/ پاندان	پاندان
Fifteen	پازدە	پانزە/ پازدە
Fifteenth	پازدەمین/ یێپازدێ	پانزەمین/ پازدەمین
Flatten, flattering	مزدانی	پانکردنەوە
Crushing, running over	پانکرن	پانکردنەوە
Fan	پانکە	پانکە
Grazing ground	پاوان	پاوان
Capital	پایتەخت	پایتەخت
Rank, post	پایە	پایە
Autumn, fall	پاییز	پاییز
More	زێتر/ پتر	پتر

English	بادینی	سۆرانی
Solid	موکوم	پتەو
Breaking off, snap	قەتیان	پچڕان
Orange	پرتەقال	پرتەقاڵ
Hair, thread, lock	پرچ	پرچ
Snoring	فرفر	پرخەپرخ
Bridge	پر	پرد
Question, cause, issue	پرس	پرس
Consulting	پسیارکرن	پرس پێکردن
Condolence	بەهی	پرسە/ تازیە
Question	پسیار	پرسیار
Split up	بەلاڤە	پرش و بڵاو
Spark, spray	چریسک	پریشك
Full	تژی/ پر	پڕ
Armed	چەکدار	پڕچەك
Filling	تژیکرن/ پرکرن	پڕکردن
Filling, inlay	تژی کرن	پڕکردنەوە (ددان)
Project	پرۆژە	پرۆژە
Porpaganda	پروپاگندە	پرۆپاگندە
Naughty, silly	پویچ	پروپووچ
Doctor, physician	پزیشک	پزیشك
Sneezing	بهژین	پژمین
Expert	پسپۆر	پسپۆڕ
Lisping	پس پس	پسەپس
Back	پشت	پشت
Immunity	حەسانەوە	پشتبەستە

English	بادینی	سۆرانی
Diplomatic immunity	حەسانا دبلوماسی	پشتبەستەی دبلۆماسی
Waistbend, belt	شویتک	پشتوێن/ پژدێن
Backstroke swimming	سەرپشت/ پشتیّ	پشتەمله
Strap	پشتێن/ پشتان	پشتێنه
Dung of sheep	پشکل	پشقل
Department	پشک	پشك
Portion	پشک/ بەش	پشك
Ember	گوڕی	پشکۆ
Inspection	پشکنین/ لێنێرین	پشکنین
Investigation	پشکنین/ لێنێرین	پشکنین
Check point	لێ نێریت	پشکنین
Rest, breath	بێن	پشوو
Vacation, holiday	بێن ڤەدان	پشوو
Chaos, restlessness	نارەحەتی	پشێوی
Cat	پشیک	پشیله
Puff, blow	پف	پف
Blowing (to ignite)	پفدان	پفدان
Urging, inciting	هاندان	پفدان
Blow, puff	پفکرن	پف لێکردن/ ئاگر
Finger	تل/ تبل	پل
Allusion	هەڤروش	پلار
Ladder, stair	پایسک/ دەرەجک	پلیکانه
Maternal, paternal aunt	خالەت و مەت	پلك
Boiled rice	گرار	پلاو

English	بادینی	سۆرانی
Tiger	پلنگ	پڵنگ
Point, dot	خال	پنت
Crest, comb	گوپیتک	پۆپکە
Summit, top, peak	لوتکە/ گوپیتک	پۆپە
Boot	پوتین	پۆتین
Powder	پودرە	پۆدرە
Excuse, pardon, forgiveness	لێبورین/ پوزش	پۆزشت/ پۆزش
Post mail	پوست	پۆستە
Post office	دایەرا پوستێ	پۆستەخانە
Dress, garment	جلک	پۆشاك
Class, flock	پۆل	پۆل
Ember	پەنگر	پۆل/ ئاگر
Police	پولیس	پۆلیس
Police station	دایەرا پولیس	پۆلیس خانە
Steel	پیلا	پۆلا
Neat	کوك	پوخت
Synopsis, abstract	کورتە	پوختە
Maternal & paternal aunt	خالەت و مەت	پوور
Cousin, aunts daughter & son	کچ مەت، کچ خالەت، کورمەت، کورخالەت	پوورزا
Calf	باق	پووز
Dry grass, hay	پیش	پووش
Gum	چرمسی	پووك
Emaciated, dry up	ژناڤ چوون	پووکانەوە
Stamp	پوول	پوول

English	بادینی	سۆرانی
Money	پاره	پووڵ
Owl	پەپوک/ کونده	پەپوو/ کونده بەبۆ
Hoopoe	پەپیک	پەپووسلێمانی
Butterfly	پەلاتینک	پەپوله
Rope, string	وەریس	پەت
Flu, influenza	پەژی	پەتا
Potato	بتات	پەتاته
Blanket	پەتەنی	پەتوو
Pure, plain	پەتی	پەتی
Veil	عەبا	پەچە
Broadcasting, publishing, printing	پەخش	پەخش
Prose	پەخشان	پەخشان
Rib	پەراسی	پەراسوو
Footnote	دەهمەن	پەراوێز
Book	پەرتوک	پەرتوك
Forelock (hair)	پەرچەم	پەرچەم
Flag, banner	پەرچەم/ ئالا	پەرچەم
Glass	پەرداغ/ گلاس	پەرداغ
Curtain	پەرده	پەرده
Fence, hedge	پەرژین/ چیله	پەرژین
Worshiping	پەرستن	پەرستن
Temple	پەرستگەه	پەرستگا
Epilepsy	تەپ	پەرکەم
Enthusiasit	پەرۆش	پەرۆش
Fan, moth	پانك	پەروانه

English	بادینی	سۆرانی
Lord, god	پەروەردگار	پەروەردگار
Development, progress	پێشکەفتن	پەرەسەندن
Fairy, virgin of paradise	پەری	پەری
Leat, sheet, page	پەر	پەڕ
Copybook	تێنووس	پەڕاو
Rag, napkin	پەرۆ	پەڕۆ
Sad	ب خەم	پەست
Unripegrape	بێسیرە	پەسیرە
Towel	خاولی	پەشتەماڵ
Muddled, confused	شەپرزە	پەشێو
Repentant, regretful	پەشیمان	پەشیمان
Handicapped	پەکەفتی	پەککەوتو
Attack, assault	هێرش	پەلامار
Leaf, sheet	پەلک	پەلك
Rainbow	کەسک و سۆر	پەلکەزێڕینە
Bird	باندە	پەلەوەر
Spot, stain	خال	پەڵە
Cotton	پەمبی	پەموو
Hidden corner, shelter	پەناگەه	پەنا
Refuge	پەنابەر	پەنابەر
Drug, smugle	دەرمان/ بەنج	پەنج
Fifty	پێنجی	پەنجا
Finger	تل	پەنجە

English	بادینی	سۆرانی
Thump	تلابەرانی	پەنجەی ئەسپی کوژە/ گەورە
Indexfinger	تلا شەهادێ	برای توتە/ پەنجەی شایەتمان
Window	پەنجەر	پەنجەرە
Gloves	دەستکورک	پەنجەوانە
Punture	پەنچەر	پەنچەر
Proverb	پەند	پەند
Lake	گۆم	پەنگاو
Cheese	پەنیر	پەنیر
Message	پەیام	پەیام
Messenger	پێغەمبەر	پەیامبەر
Reporter, correspondent	پەیامنێر	پەیامنێر
Ladder	پایسک	پەیژە
Statue	پەیکەر	پەیکەر
Sculptor	پەیکەرساز	پەیکەرتاشی
Vow, promise	پەیمان/ سوز	پەیمان
Connection, relation ship, league	پەیوەندی	پەیوەندی
Manure	سەماد	پەیین
Foot	پێ	پێ
Puttee, bend, turn	پێچ	پێچ
Complicated	پێچاوپێچ	پێچاوپێچ
Bandage	پاتە/ لفاف	پێچەك
Opposite, inverse, contrary	دژ	پێچەوانە

English	بادینی	سۆرانی
Barefoot	پیٚخاس	پیٚخاوس/ پیٚخواس
Gown	رۆب	پێخەف
Year before last	پێرار	پێرار
The day before yesterday	پێر	پێرێ
The night before last	شەڤادی	پێرێ شەو
Contents	پێرست/ ناڤەروک	پێرست
Platform	بەیرەو	پێڕەو
Skin	پیست	پێست
Dead animal's skin	کەڤل	پێستە
Before, infront of	پێش/ بەری	پێش
Water closet	دەستاڤ	پێشاو
Prediction, prophecy	بەربینی/ پێشبینیکرن	پێشبینی
Dedication	پێشکێشکرن	پێشکەشکردن
Progressive	پێشکەفتی	پێشکەوتو
Prefix	پێشگر	پێشگر
Suggestion	پێشنیار	پێشنیاز
Reception	پێشەوازی	پێشوازی
Former, ex	پێشی	پێشوو
Gnat	پێشی	پێشولە
Preface	پێشەکی	پێشەکی
Leader	رێبەر	پێشەوا
Prophet	پێغەمبەر	پێغەمبەر
Laughing	کەنین	پیٚکەنین
Together	پێکڤە	پێکەوە
Shoe	پێلاڤ	پێڵاو

English	بادینی	سۆرانی
Cobbler, shoe mender	پنیدووز	پێڵاو درو
Eyelid	میژیلانگ	پێڵوو
Definition	پێناسه	پێناسه
Mediator	دەسک	پێناو
Sake	ژبەر	پێناو
Five	پێنج	پێنج
Thursday	پێنج شەمب	پێنج شەممە
Pentagon	پێنج رەخ/ پێنج کولنج	پێنج لا
Pen	پێنووس	پێنووس
Measure	پیوان/ پیڤان	پێوان
Necessity	پێویستی	پێویستی
Poetic license	پێویستیا هۆزانی	پێویستی شیعری
Review	دوبارەکرن	پیاچوونەوە
Pedestrian	پیادە	پیادە
Onion	پیڤاز	پیاز
Walking	پیاسه	پیاسه
Cup	پیاله	پیاڵه
Piano	پیانو	پیانۆ
Pianonist	پیانۆژەن	پیانۆژەن
Man	زەلام/ مێرک	پیاو
Manly	زەلامینی	پیاوانه
Saint, good man, pious	پیاوچاکه	پیاوچاك
Play	شانۆگەری	پیەس
Letter	پیت	پیت
Donation	هاریکاری	پیتاك

English	بادینی	سۆرانی
Old, aged	پیر	پیر
Sacred, holy	پیروز	پیرۆز
Congratulation	پیروزباهی	پیرۆزبایی
Old woman	پیرەژن	پیرەژن
Old man	پیرەمێر	پیرەمێرد
Senility, senescence	پیری	پیریی
Dirty	پیس	پیس
Feces, excrement	پیساتی/ گو	پیسایی
Pollution	پیس بوون	پیس بوون
Show, fair, exhibition	پیشانگەه	پیشەنگا
Occupation, profession	شۆل	پیشە
Industry	پیشەسازی	پیشەسازی
Professional	پیشەگر/ پیشەگەر	پیشەوەر
Plot, conspiracy	پیلان	پیلان
To plot, conspire, collude, intrigue	پیلان دکت	پیلان دادەنێ
Plotter, conspirator	پیلانگەر/ پیشکار	پیلانگێر
Patch	پنی	پینە
Patching	پنیکرن/ رەفین	پینەکردن
Mender, cobbler	پنیدوز	پینەچی

English	بادینی	سۆرانی
T the fourth letter of the kurdish alphabet	ت	ت
Fever	تا	تا
Until, till	حەتا	تا
One side of the scales	کتەکا/ رەخەکێ تەرازیێ	تا
Tableau	تابلو	تابلۆ
Bier	تابووت	تابووت
Column, battalion	بەتالیون	تابور
Tapu	تاپۆ	تاپۆ
Registering property at tapu office	تاپۆکرن	تاپۆکردن
Long and thin stone	فەرشێ نڤێژێ	تات
Thin, weak	بیخێر/ لاواز	تات/ قۆپ
Wooden stone	فەرشێ مری شوشتنێ	تاتە شۆر
Crown	تاج/ تانج	تاج
Shadow	سیبەر/ سیتاڤ	تارمایی
Balcony, veranda	تەرمە	تارمە
Widely and wildly scattering	تارومارکرن	تارومارکردن
Dark	تاری	تاریك
Darkness	تاری	تاریکایی
Gloomy night, pitch dark	شەوزولمات/ تاری	تاریك و نوتەك
New	نی	تازە
Innovation, renovation	نیکرن	تازەکردنەوە
Condolence, consolation, comfort	بەهی/ تازی	تازی

English	بادینی	سۆرانی
Hound, hunting dog	تازی	تاژی
Metal bowl	ترار/ تەست	تاس
Bump	چالک/ تەسە	تاسە
Shaving, to shave	تراشین	تاشین
Plague	رەشاڤ/ تاعون	تاعون
Prime, peak	گوپیتک/ هەرمت	تاڤ
Water fall	سویلاڤ/ سیلاڤ	تاڤگە
Shelf, wall	دیوار	تاق
Halfaday, period	دان	تاق/ دان
Unique, singu	ئێکانە	تاقانە
Crew, group, set	تاقم	تاقم
Examination, test	تاقیکرن	تاقیکردنەوە
Laboratory	تاقیگەهـ	تاقیگە
Individual, single,odd	کتک	تاک
Unique	ئێکانە	تاکانە
Unil, till, unless, ifnot	حەتا/ تاکو	تاکو
Bitter	تەحل	تاڵ
Thread	کەل	تال
Loot, pillage	تالان/ کەلەپیرە	تاڵان
Taste, flavour	تام	تام
Gazellehound, hunting dog	تازی	تانجی
Plot	تەڤن	تان و پۆ
Crime, offense	تاوان	تاوان
Criminology	تاوانناسی	تاواننانسی
Criminal, culprit, guilty	تاوانبار	تاوانبار

English	بادینی	سۆرانی
Accusation	تاوانبارکرن	تاوانبارکردن
Peacock	تاووس	تاووس
Moment, heat	تاڤ/ گاڤ	تاو
Special, particular	تایبەت	تایبەت
Tire	تایرە	تایە
Clan	قەبیلە	تایەفە
Border	تخویب	تخووب
Other	ئیدی	تر
Balance, scale	تەرازی	ترازوو/ تەرازوو
Patter, footstep	پێژن	ترپە
Soft and heavy sound	تەپ تەپ/ قوتان	ترپە ترپ
Fear	ترس	ترس
Frightened	ترسیای	ترساو
Timid, coward	ترسنوک	ترسنۆك
Frightful, horrible	بترس	ترسێنەر
Sour, acid	ترش	ترش
Fermentation	خراپ بوون	ترشان
Pickle	ترشی	ترشیات
Pump	پەمپ	ترۆمپا
Automobile, car	ترومبێل	ترۆمبێل
Grape	تری	ترێ
Opium	ترياك	ترياك
Gleam	تیرێژ/ چرسین/ تەیسین	تریسکە
Sheen, moonnight	گەشانی/ تیرێژا هەیڤێ/ گوی هەیڤێ	تریفە
Fart	تر	تڕ

English	بادينى	سۆرانى
Farter	ترکەن	تڕکەن
Spit	تف	تف
Provisions, supplies	تفاق	تفاق
Gun	تڤەنگ	تفەنگ
Gunmen	تفەنگچى	تفەنگچى
Gunsmith	چەسى	تفەنگساز
Drop	دلوپ	تك
Request	داخاز	تكا
Please	تكايە	تكايە
Opium	ترياك	تلياك
Drop	دلوپ	تنوك
You	تو	تۆ
Repentance, regret	توبە	تۆبە
Repetant	توبەدار	تۆبەكار
Ball, cannon	تەپە	تۆپ
Football	تەپاپێى	تۆپ تۆپێن
Artillery man	توپچى	تۆپچى
Artillery barracks	توپخانە	تۆپخانە
Cudgel, club, bat, baton, stick, billy	توبز/ داردۆق	تۆپز/ تۆبز
Dead (for animals)	سەكتى	تۆپيو
Dark, deep (colour)	تارى	تۆخ
Withdraw and sulk	سل بين/ زيزبوون	تۆران
Offended, sulky, touchy	زيز	تۆراو
Net	تور	تۆڕ
Dust	توز	تۆز

English	بادینی	سۆرانی
Foggy, dusty	توز	تۆزاوی
Dandruff	گرێش/ نەمەس	تۆشکە
Tempest	توفان	تۆفان
Metal collar, neckband, Throat latch	سەنحۆل/ گوریێک	تۆق
Frightening, horrifying	تۆقە	تۆقە
Shake hand	چونە دەست	تۆقە
False - forged	فەلیپ	تۆکل
Strong	متوم	تۆکمە
Revenge	تول	تۆڵە
Take revenge	تۆل ڤەکرن	تۆڵەسەندن.
record, register, file	تۆمار	تۆمار
Registeration	تومارکرن	تۆمارکردن
Sperm, seed	توڤ	تۆو
Ability, capacity	شیان	توانا
Allusion, insinuation	پلار/ سەرنج/ نیشانکرن	توانج
Competence	شیان	توانست
Metting, assimilation, dissolving	حەلیان	توانەوە
Seed, element	توڤ	توخم
Tight, thick, fierce, severe	گرێدای	توند
Severe, cruel	دژوار	توند
Histology	تەڤنزانی	تۆلکارزانی
To allocate, allot	لێکدای	تەرخان دەکا
Pimp / bawd	گەواد	تەرەس (گەواد)

English	بادینی	سۆرانی
Tobacco	تسن	تووتن
Tobacconist	بيتنحى	تووتنچى
Tobacco grower	تسنحى	تووتنەدان
Parrot	ببەغا	تووتى
Raddish	تڤر	توور
Level, plain, stone, bed	تەخت	تەخت
Spindle	تەش	تەشى
Wet, moist	تەر	تەڕ
Corpse, dead body	تەرم	تەرم
Hail	گژلوک	تەرزە
Stitch	تەقەل	تەقەل
Endeavour, try, effort	پێکۆل	تەقەڵا
Trap, snare, gin	تەلە	تەڵە
Death trap	تەلیەیا مرنى	تەڵەى مەرگ
Mouse trap	تەلیا مشکا	تەڵەى مشك
Fog, mist	مژ	تەم
Tin	تەنەکە	تەنەکە
Tinsmith	تەنەکچى	تەنەکەچى
Alone	بتنێ	تەنیا
Exclusivity, exclusiveness	هەربتنێ	تەنیا و تەنیا
Loneliness	تەنیاتى/ یەکانى	تەنیایى
Beside, side	رەخ	تەنیشت
Infection, spread	بلاڤ بوون	تەنینەوە
Complete, finished, perfect	تمام	تەواو

English	بادینی	سۆرانی
Achieving, carring out, death	تمام بوون	تەواوبوون
Ax	تەڤر/ قەزمە	تەور
Wave	پێلە	تەوژم
Metal collar	سەنجۆل	تەوق
Weave, tissue, web	تەڤن	تەون
Lazy	بێخیرەت	تەوەزەل
Stable, barn	ستەبل	تەویلە
Ready	بەرهەڤ/ ئامادە	تەیار
Notice, note, mark	تێبینی	تێبینی
Passing	تێپەر	تێپەڕ
Transitive	تێپەر	تێپەڕ/ رێزمان
Cost	مەزاخت/ تێچویی	تێچوون
Dark, pale	تێر	تێر
Satisfied	تێر	تێر
Satisfaction	تیربوون	تێربوون
Netric acid	تێزاب	تێزاب
Road food, Picnic food	زاد	تێشوو
Thinking, pre occupation	هزرکرن	تێفکرین
Total	تێکرا/ ئەنجام	تێکرا
Co-, together	تێکەل	تێکەڵ
Mixture	تێکەل	تێکەڵاو
To shoot, to fire, to target	ستێرک گرتن	تێگرتن

English	بادینی	سۆرانی
Involvement, implication, Entanglement, embroilment	تووش بوون	تێوەگلان
Cassation, bringing appeal for cassation	تەمیز	تێهەڵچونەوە(تمین)
Prostitute, whore, harlot	تریاتو/ قەحپە	تیاترۆ
Brothel, night club	قەحپەخانە	تیاترۆخانە
Theatre	شانو/ تریاتو	تیاترۆخانە
Light, ray	تیشک	تیشك
Team	تیپ	تیپ
Letter	تیپ	تیپ/ پیت
Arrow	تیر	تیر
Arrow and bow	تیروکڤان	تیروکەوان
Clan, faction	تێل	تیرە
Sharp, keen	تیژ	تیژ
Edge, blade	دەڤ	تیغ
Treatment	چارەسەری	تیمار
Hospital	نەخۆشخانە	تیمارخانە
Thirsty	تهنی	تینوو
Thirstiness	تهنیاتی	تینووبوون
Thirsts, thirstize	تهنیکرن	تینوکردن
Division, squad, contingent	تیپ	تیپ/ سەربازی
Band, orchestra	تیپ	تیپ/ موسیقا
Troupe, Team	شانۆ	تیپ

English	بادینی	سۆرانی
Ć The Fifth letter of the kurdish alphabet	ج	چ
Gum	[illegible]	جاجك/ جاچك [illegible]
Woolen cover	سەرە	جاجیم
Magic, charm, sorcery	جادرو	جادوو
Sorcerer	جادوکر	جادووباز/ جادوگەر
Street, pavement	جادە	جادە
Time, once	جار	جار
In the past	جارەك	جاران
Occasionally	جارجار	جارجار
Proclamation, announcement	راگەهاندن بەیاننامە داخویانی	جار
Caller, town crier	بانگبێژ	جارچی / جاردەر
Announcement, declaration	راگەهاندن، ئاگەهکرن	جاردان
Spy, espionage	جاسوس	جاسوس
Ass, mercenary, hired	جحش	جاش
Spider	مەڤیپرك	جالجالۆکە
Bowl, glass	جام	جام
Swindler, horse trader, horse coach	جەمباز	جامباز
Brief case, bag	چەنتە	جانتا
Dignity	جاه	جاه/ جاخ
Young	جحێل	جاهیل/ جەهێل
Ammunition storehouse	جبەخانە	جبەخانە
Rat	جرد	جرج جورج

English	بادینی	سۆرانی
Twittering, twinkling	تەیسین [illegible]	جریوە
Purse, wallet	جزدان	جزدان
Liver	میلاک، سەنیر، جەرگ	جگەر، جەرگ
Cigarette	جگارە	جگەرە، جگارە
Smoking	جگارەکێشی	جگەرەکێشان
Clothes, dress	جلک	جل/ جلک
Tailor	دروونکەر، دریدەر	جل دروو
Washing machine	جلشو	جلشۆر
Twins	جێمک	جمک
Joint	جومگە/ گرێ	جمگە/ جومگە
Crowd, movement	قەرەبالغ	جمە
Fairy, evil, spirt, genie	ئەجنە	جنۆکە
Abuse	جارس/ خەبەر	جنێو/ جوێن
Barley	جەھ	جۆ
Major stream	ریبار	جۆبار
Sort, kind	جور	جۆر
Stream, brook	جوکت	جۆگە
Weaver, knitter	تەفنکەر	جۆلا
Swing, seesaw, cradle	جولان، لاندک	جۆلانێ
Beautiful, pretty	جان، جوان	جوان
To beautify	جەملاندن	جوانکردن
Calf (1-2 years)	جانەگا	جوانەگا
Beauty	[illegible]	جوانی
Aesthetics	[illegible]	[illegible]
Different	جدا	جودا

English	بادینی	سۆرانی
Secessionism, disunionism, separatism	جوداخازی	جوداخوازی
Geography	جوغرافیا	جوگرافیا
Geopolitics	جوغرافیا سیاسی	جوگرافیای سیاسی
Jew	جهی	جوو/ جوولەکە
Jewism	جهی	جوولەکایەتی
Pair, couple	جووت	جووت
Intercourse, coitus, coition	چوونه دەڤ	جووت بوون
Cultivation	جوتکرن	جووتکردن
Peasant, farmer	جووتیار	جووتیار
Movement	لڤین/ بزاڤ	جوولانەوە
Chewing	جیتن	جوین
Algebra	جەبر	جەبر
Highwayman, pirate	دەریاگر	جەردە
Screw	بزمارێ بادەل	جەڕ
Jar, jug	جەرک	جەرە
Fete, feast, eid	جەژن	جەژن/ جێژن
Fete gift	عەیدانی	جەژنانە
Body	لەش	جەستە
Whip	جەلدە	جەڵدە
Cattle, livestock	جەلەب	جەڵەب
Owner of the cattle or livestock	جەلەبدار	جەڵەبدار
Mass, crowded	جەماوەر	جەماوەر
Pole, pillar	دنگ/ ستون/ کاریتە	جەمسەر
War	چەنگ/ شەر	جەنگ

English	بادینی	سۆرانی
Fighter	شەرکەر	جەنگاوەر
Jungle	دارستان/ دەحل	جەنگەڵ
Essence	جەوهەر	جەوهەر
Hell	جەهنەم	جەهەنەم
Young	جحێل	جەمێڵ
Place	جه/ شین/ شوین	جێ/ جێگا
Foot print	جه پێ	جێ‌پێ
Representative	نوینەر/ شاندیار	جێدار
Vice, deputy	جێگر	جێگر
Different, separate	جیاواز	جیاواز
Difference	جیاوازی	جیاوازی
Squeaking	چیڕ چیڕ	جیرە جیڕ
Mercury	جیوە	جیوە
World	جیهان	جیهان

English	بادینی	سۆرانی
The 6th letter of the kurdish alphabet	چ	چ
What	چ	چ
Tea	چا	چا/ چای
Teapot	قوری/ چادان	چادان/ قۆری/ چاپەست
Active	چەلەنگ	چاپوك
Recovery, feel better	چێبوون	چابوونەوە
Printing, print	چاپ	چاپ
Flattery	دووروی	چاپلووس
Teastrainer	سەفۆک	چا پالێو/ پارزنگ
Printing office, press office	چاپخانە	چاپخانە
Printing	چاپکرن	چاپکردن
Typewriter, printer	چاپکەر	چاپکەر
Press	چاپەمەنی	چاپەمەنی
Time, century	چەرخ	چاخ
Casino, teahouse	چایخانە	چاخانە/ چایخانە
Pavilion, tent	چادر/ کۆن	چادر
Remedy, solution, treatment	چارەسەر/ چارە	چار/ چارە/ چارەسەر
Four	چار	چار/ چوار
Frame	چارچوڤ	چارچیوە/ چوارچیوە
Fourteen	چاردە	چاردە/ چواردە
Unlucky, unfortunate	بێبەخت	چارە رەش
[illegible]	چارێک	چارەك
[illegible], destiny	چارنڤیس بەخت	چارەنووس

English	بادینی	سۆرانی
Saint, good man, good	خوش مروڤ	چاك
Favour	فەنحی	چاكە
Hole, ditch, cavity	چال/ كویر	چال
Poem	هوزان	چامە
Eye	چاڤ	چاو
Meeting, interview	چاڤپێكەفتن	چاوپیكەوتن
Generous	مەرد/ داندەهـ	چاوتێر/ دانیار
Mean	قەلس	چاوچنۆك
Watchman, observor	چاڤدێر	چاودێر
Cross-eyed	وێر	چاو شاش/ خێل
Blackmail, propaganda	گەف	چاووراو
Source, base	چافك/ ژیدەر	چاووگ
Waiting	چاڤەری	چاوەروانی
Spectacles	چاڤك	چاویلكە/ عەینەك
Lamp	چرا	چرا
Wrinkled, furrowed	چرمسی	چرچ
Bud	بشكوژ	چرۆ
Claw	پەنجەروك/ چنگ	چرنوك
Face	سەروچاڤ/ بیچم	چروچاو/ رخسار
Sting, burning, pan, ache	ئیش/ دژوار	چز
Sting	زخنك/ شیشك	چزوو
Sizzling sound	نف تف/ نڤ نڤ	چزە
Forty	چل	چل
How	چەوا	چلۆن/ چۆن/ كو

English	بادینی	سۆرانی
Branch, plough	چەق	چل
Filth	قرێژ	چلك
Snot, nasal mucus	چلم/ ئاڤ/ کلمیش	چلم
Knee	چوك	چۆك/ ئەژنۆ
Empty, vacant, desert	چول	چۆل
Fourteen	چاردە	چواردە/ چاردە
Wednesday	چارشەمب	چوارشەممە/ چارشەم
Square	چارگوشە	چوارگۆشە/ چارگۆشە
Quatrain	چارین	چوارین
Knee	چووك	چووك
Alike, akin	وەك ئیك	چوون یەك
Left, leftwing	چەپ	چەپ
Bunch	قەفتەك/ كەفەك	چەپك/ چەپكە
Clapping	دەست قوتان	چەپلە
Left-handed	چەپە/ چەپ	چەپە
Filthy	پیس	چەپەل
Umbrella	شەمسیە	چەتر/ سەیوان
Pirate, viking, bandit	قەچاغچی/ ریگر	چەتە/ جەردە
Time	رۆژگار	چەرخ/ رۆژگار
Lighter, wheel	چەغماق/ مەكینە	چەرخ
Leather	چەرم	چەرم
White	سپی	چەرموو/ سپی
Taste	تام	چەژ
Fixed	خوگر	چەسپیو
Species, sort	تەفلیت/ جور	چەشن
Knife	كیرك	چەقۆ/ چەقو

English	بادینی	سۆرانی
Weapon, gun	چەک	چەك
Cheque	چەک	چەك
Disarming	چەککرن	چەككردن
Hammer, maul, gavel	چەکوش	چەكوش
Shingle, coarse gravel	زەگر/ خەرەبەر/ حەسحەسان	چەگر/ چەگل
To bend, to kneel	چەماندن	چەمانەوە
Concept	رامان/ هزرا گشتی	چەمك
How many? How much?	چەند	چەن/ چەند
Chin, mentum	ئەرزنک	چەناگە
Talkative, prattler	پربێژ	چەنەباز
Shingle, coarse gravel	زەگر	چەو
Oily, fat, greasy	قەلەوی	چەور
Persecution, oppression	تەپەسەرکرن	چەوسانەوە
Oppressed, persecuted	تەپەسەر	چەوساوە
Food	زاد/ تیشت	چێشت
Restaurant	خارنگەه	چێشتخانە
Kitchen	نان دی/ لینانگەه	چێشتخانە/ ناندین
Cow	چێل	چێر/ چێل/ مانگا
Mountain	چیا	چیا
Story, tale	چیروک	چیرۆك
Tale-teller	چیروک بێژ	چیرۆك بێژ
Story writer	چیرۆک نڤیس	چیرۆك نووس
Meadow	مێرگ	چیمەن

English	بادینی	سۆرانی
Cement	چیمەنتۆ	چیمەنتۆ
Class	جین	چین
China	سین	چین
Turn, time	نۆبەت	چین
Surface	روی	چین

English	بادینی	سۆرانی
H The seventh letter of the kurdish alphabet	ح	ح
Utensils, equipments	حاجەت/ پێدڤی	حاجەت
Pilgrim, pilgrimage	حەجی	حاجی
Stork	لەگلەگە	حاجی لەق لەق
Denying	حاشاکرن	حاشاکردن
Condition, stand	حاڵ	حال/ رەوش
Government	حکومەت	حکومەت
Coalition government	حکومەتا هەڤبەش	حکومەتی هاوبەشی
Nationalunity government	حکومەتا ئیکەتیا نیشتمانی	حکومەتی یەکیتی نیشتمانی
Fedral g., federation	حکومەتا فیدرالی	حکومەتی فیدرالی
Plutocracy government	حکومەتا زەنگینا/ دەولەمەندا	حکومەتی دەولەمەندان/ خانەدان
Oligarchy government	حکومەتا ئولیگارکی	حکومەتی کەمایەتی‌یەکان
Provisional government	حکومەتا ئینتقالی	حکومەتی ئینتقالی
Republican government	حکومەتا کۆماری	حکومەتی کۆماری
Theocracy government	حکومەتا ئاینی	حکومەتی دینی/ ئاینی
Puppet government	حکومەتا کارتونی	حکومەتی کارتۆنی
Monocracy, autocracy, dictatorship	حکومەتا دکتاتوری	حکومەتی دکتاتۆری تاکی
Parliamentary government	حکومەتا پەرلەمانی	حکومەتی پەرامانی

English	بادینی	سۆرانی
Technocracy government	حکومەتا تەکنوقراتی	حکومەتی تەکنۆقراتی
Houri	حوری	حۆری
Camel	هیشتر	حوشتر
Ostrich	ئوستریچ/ هیشترما	حوشترمەل
Whale	حیت/ نەهەنگ	حوت/ نەهەنگ
Art	هونەر	حونەر/ هونەر
Yalping, barking, yapping	گاستن/ ڤەقین	حەپەحەپ
Bewildered	شاش/ گیژ	حەپەساو
Limit, degree	سنور	حەد
Desire, appetite	حەز	حەز
Loving, liking	حەژی کرن	حەزلێکردن
Surrounding wall	پەرژین	حەسار/ پەرژین
Rest	بێهن ڤەدان	حەسانەوە
Longing, yearning	حەسرەت	حەسرەت
Night guard, night watch man	زێرەڤان	حەسحەس
Straw mat	حیسیل	حەسیر
God forbid! Unthinkable	حاشا	حەشا
Concealing, hiding	ڤەشارتن	حەشاردان
Doomsday	حەشر	حەشر
Seven	حەفت	حەفت/ حەوت
Weekly	حەفتانە	حەفتانە/ هەفتانە
Week	حەفتی	حەفتە/ هەفتە ،
Seventeen	هەڤدە	حەڤدە/ هەڤدە
sky, hea 'e	عاسمان	حەوا

English	بادینی	سۆرانی
Eve	حەوا	حەوا (دایکە حەوا)
Pool	حەوز/ گەر	حەوز
Patience	هەدار	حەوسەلە
Courtyard	حەوش	حەوش/ حەوشە
Cane	خەیزەران	حەیزەران
Regrettable	حەیف/ مخابن	حەیف
Catamite	حیز	حیز
Neigh (horse) , trick, cunning	حیلە	حیلە
Wile, cheating	حیلە	حیلە/ فیل
Cheater	حیلەکەر	حیلەباز

English	بادینی	سۆرانی
X the eighth letter of the kurdish alphabet	خ	خ
Ravaged, waste	کاولکری	خاپوور
Sake	خاتر	خاتر
Favour	قەنجی	خاترانه
Lady	خانم	خاتوو
Lady, dame	خانم/ خاتوون	خاتوون
Cross, crucifix	خاچ	خاچ
Cross, worshipper	خاچ پەرێس	خاچپەرست
Crusade	خاچ پەرتیسی	خاچپەرستی
Red cross	خاچا سور	خاچیسوور
Earth	عەرد/ خاك	خاك
Pedology	خاکناسی	خاکناسی
Shovel	مەربیل	خاکەناز
Mother's brother uncle	خال	خال/ خالو
Point, dot, fullstop	خال	خال
Mole, beauty spot, nevus	نیشان	خال/ جوانی
Punctuation	خالبەندی	خالبەندی
Mother's brother's children	کچ خال و کورخال	خالۆزا
Mother's brother's wife, aunt	کچ/ کور خال	خالۆژن
Raw, callico	کال/ خاڤ	خام
Pen, pencil	خامە/ قەرم	خامه
Khan	خان	خان
Caravansary	خانه	خان

English	بادینی	سۆرانی
Lady	خانم	خانم
House	خانی	خانوو
Homestead, building, apartment	ئاڤاهی	خانوبەرە
Cell	خانە	خانە
Cytology	خانەناسی	خانەناسی
Retired	خانەنشین	خانەنشین
Retirement	خانەنشینی	خانەنشینی
Pension	موچا خانەنشینی	موچەی خانەنشینی
Aristocrat family	مالبات	خانەوادە
Raw, crude, sleepy, inactive	خاڤ	خاو
Towel	خاولی	خاولی
Imposed tax	خویک	خاوە
Owner	خودان	خاوەن
Concessionaire	خودان ئیمتیاز	خاوەن ئیمتیاز
Your excellency, highness	خودان شکۆ	خاوەن شکۆ
Ownership	مالخویی/ خودانی/ سەمیان	خاوەنداریتی
Clean	پاقژ	خاوین
Lasting, costing	ڤەدکیشت	خایاندن
Tickling	تمار/ دقدقاتک	ختووکە
Bad	خراپ	خراپ
Spoilness, inoperative	خراپ بوون	خراپ بوون
Vice, evil	خراب	خراپە
Violation, misdoing	خرابی	خراپەکردن
Excitement, incitment	ئاراندن/ ئازراندن	خرۆشان

English	بادینی	سۆرانی
Round, circle	خر/ گروڤر	خر
Gathering	کوم کرن/ خرڤەکرن	خر
Corpuscle	لەشک/ پرتک	خرۆکە
White blood corpuscle	پرتکا سپی	خرۆکەی سپی
Red blood corpuscle	پرتکا سۆر	خرۆکەی سوور
Soft and chubby	دیبم گروڤر/ قەلەو	خروخەپان
Rotund, stout	گروڤر/ خر	خروپر
Relatives, kins	خزم	خزم
Kinship	خزمایەتی	خزمایەتی
Service	خزمەت	خزمەت
Servant	خزمەتکار	خزمەتکار
Patter	پیژن	خشپە
Brick	لبن	خشت
Time table, schedule	خشتە	خشتە
Jewellery	زێروزیڤ	خشل
Reptile (animal)	خشوک	خشۆك/ خشەك
Slippery	خز/ خلیسک/ حلیسک	خلیسك
Slip	حلیسان	خلیسکان/ خلیسکانێ
Dye, tinge, tint, imbue, pigment	بویە/ رەنگ	خم
Dying house, tint house	رەنگخانە	خمخانە
Dyer, tinger	رەنگریژ/ هەشکەر/ رەفگکار	خمگەر
Suffocation, drowing	خەنقین	خنکان
Suffocated, chocked, drowned	خەندقی	خنکاو

English	بادینی	سۆرانی
Self, psyche	خۆ	خۆ
Surrender, give in	خو دانه دەست	خۆبەدەستەوەدان
Preservation	خۆپاراستن	خۆپاراستن
Selfish, self-loving	خۆپەرست	خۆپەرست
Selfishness	خۆپەرستی	خۆپەرستی
Self-conceited, vainglorious	خوبینی	خۆپەسند
Local	خۆیەتی	خۆجیی
West, sunset	روژئاڤا	خۆرئاوا
Sunsetting	روژئاڤابوون	خۆرئاوابوون
Western	روژئاڤایی	خۆرئاوایی
Food	زاد/ خوراک	خۆراك
Dietetics, sitology	زانستی خۆراکی	خۆراکناسی
Sunburned	تاڤ بری	خۆربردوو
Natural, by nature	خورست	خۆرسك
Solar eclipse	رۆژ غەیری	خۆرگیران
East, sunrising	روژهەلات	خۆرهەڵات
Sunrising	روژهەلاتن	خۆرهەڵاتن
Oriental, eastern	روژهەلاتی	خۆرهەڵاتی
Middle east	روژهەلاتا ناڤەراست	خۆرهەڵاتی ناوەراست
Orientalist	روژهەلاتناس	خۆرهەڵاتناس
Orientalism	روژهەلاتناسی	خۆرهەڵاتناسی
Free	بەلاش	خۆرایی
Wish, hope	هیڤی/ خوزی	خۆزگا
Fine, nice	خوش	خۆش
Concealing	خوڤەشارتن	خۆشاردنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Calligrapher	خوشنڤیس	خۆشنووس
Beloved, dear	خوشتڤی	خۆشەویست
Love	ئەڤینی	خۆشەویستی
Resistant	بەرگر	خۆگر
Disguising, changing one's cloth	خوگوهەرین	خۆگۆڕین
Dust, soil	توز	خۆڵ
Ash	ئاری	خۆڵەمیش
Gray	بۆز	خۆڵەمیشی
National, local	خومالی	خۆماڵی
To nationalize	خومالی کرن	خۆماڵی کردن (نەوت)
''ah, God, Lord	خودێ	خوا
vinity, theology	ئەسمانی/ خودێی/ غەیبی	خوایی
..ooked, inclined	لەنگ	خوار
..ating	خارن	خواردن
Drinking	ڤەخارن	خواردنەوە
Niece, nephew	خارزا	خوارزا
South	ژێری	خواروو
Wish, request	خواز/ خواست	خواز/ خواست
Asking, herhand	خاستن/ خواستن	خواستن
Metaphar	خوازە	خوازە
Borrowing	خاستن	خواستن
Natural	خورست	خواکرد
Counter, table, tray	سفرە	خوان
Pious, devout	خودێ ناس	خواناس
Gavel, mallet, beetle	تۆپز	خوترە

English	بادینی	سۆرانی
Coins	هیرده	خورده
Itching	خوراندن	خوران
Dates, palm	هرمه	خورما
Small pox	خوریکه	خوریکه
Flowing of water	شەرشر	خوڕەخوڕ
Sister	خیشکە	خوشك
Niece, nephew	خارزا	خوشکەزا
Course	خول	خول
Circulating	زفرینەڤە	خولانەوە
Minute	دەقیقە	خولەك
Hobby, wish, preoccupation	ئارەزوو	خولیا
Servant	خولام	خوڵام
Dew	خوناڤ	خوناو
Necklace	رستك	خوناوکە
Bud	بشکوژ	خونچە
Habit	عەدەت	خوو
Salt	خویٚ	خویٚ
Blood	خوین	خویێن
Bloody	خوینی	خویێناوی
Blood money	خوین بایی	خویێن بایی
Studying	خاندن	خویێندن
Reading	ڤەخاندن/ ڤە خویندن	خویێندنەوە
Primary school	خاندنگەها سەرەتایی	خویێندگای سەرەتایی
Intermediate school	خاندنگەها ناڤەندی/ ناوەندی	خویێندگای ناوەندی

English	بادینی	سۆرانی
Secondary school	خاندنگەها ئامادەی/ دواناڤەندی	خوێندگای دواناوەندی
Preparatory school	خاندنگەها ئامادەی	خوێندگای ئامادەیی
Literate, educated	خیندەوار	خوێندەوار
Blood thirsty, bloodshed	خوین رێژ	خوێنرێژ
Cold blooded	خوین سار	خوێن سارد
Tolerable, cute	خوین شرین	خوێن شیرین
Student	خاندەڤان/ قوتابی	خوێندکار
Blood sucker	خوین مژ	خوێن مژ
Struggle	خەبات	خەبات
Struggling, strive	خەباتکرن	خەباتکردن
Circumcision	سونەتکرن	خەتەنە
Expenditure	مەزاختن/ تێداچون/ خەرجی	خەرجیی
Harvest, heap	جوخین/ بێدەر	خەرمان
Senile, insane	هەلهلی/ خورفی	خەرەفاو/ خەلەفاو
Busy	مژیل	خەریك
Falling, autumn	پاییز	خەزان
Treasure	خەزینە	خەزنە/ خەزێنە
Incharge of treasure	خەزینەدار	خەزنەدار
Father-in-law	خەزیر	خەزوور
Nose ring	خەزێم	خەزێم
Emasculating, castrating	خەساندن	خەسان
Emasculated, constrated	بێخەسیایە	خەساو

English	بادینی	سۆرانی
Thick, strong	ستیر	خەست/ ئەستور
Thick, pale	تیر	خەست (تێر)
Hospital	خەستە/ نەخوشخانە	خەستەخانە
Mother-in-law	خەسی	خەسوو
Gauch, inexperienced	خشیم	خەشیم
Sadness, worries, grief, sorrow	خەم	خەفەت
Sad	خەمبار	خەفەتبار
Prize, reward	خەلات	خەڵات
Temple	خەنافس/ جینیک	خەنافس
People, folk	خەلک	خەڵك
Coal	رەژی	خەڵووز
Solitude	خلوەت	خەڵوەت
Dagger	خەنجەر	خەنجەر
Smile	گرنژین	خەندە
Henna	خەنا	خەنە
Sleep, dream	خەڤ	خەو
Sleepy	یێ ب خەڤ	خەواڵوو
Sleep	خەڤ	خەوتن
Pleasant and sound sleeper	خەڤخوش	خەوخۆش
Sleepruin, sleepless	خەڤ رەڤین	خەوزڕان
Light sleeper	خەڤسڤک	خەوسووك
Fault, defect	خەش	خەوش
Deep, heavy sleeper	خەوگران	خەوقورس/ گران
Dream	خەڤن	خەون
Daydream, uqverie	خەونە رۆژ	زیندە خەون

English		سۆرانی
Oneiromancy	خەون رافەکرن	خەولێکدانەوە
Dream interpretation	خەونامە	خەونامە
Tending to sleep, heavy sleeper	خەووۆکث	خەوۆك
Cucumber	خیار	خەیار
Fancy, imagination	خیال/ خەیال	خەیاڵ
Favour, charity	خێر	خێر
Benefaction, alms	قەنجی/ باش/ خێر	خێر
Benevolent	خێرخاز	خێرخواز
Benevolence, charitable	خێرخازی/ خێرخوازی	خێرخوازی
Family, wife, household	خێزان	خێزان
Family man, husband	خودان خێزان	خێزاندار
Cross-eyed	حەول/ خێل	خێل
Tribe, clan	بنەمال/ عەشیرەت	خێڵ
Ghost	سیتاڤک	خێو
Tent	خیڤەت	خێوەت
Traitor, betraying	خیانەت/ بێبەختی	خیانەت

English	بادینی	سۆرانی
D the ninth letter of the kurdish alphabet	د	د
Habit, custom	عەدەت	داب
Raining	باراندن	dabarin داباریِن
Separation, divorce	بەردان	دابڕان
Descending, getting off	دابەزین	دابەزین
Secure, fattening	دابەستن/ رەپیتەکرن	دابەستن
Commence a prayer	نڤێژ دابەستن	نوێژدابەستن
Distribution, division	دابەشکرن	دابەشکردن
Obtaining, getting	دابین کرن	دابین کردن
Despotic, autocratic, absolute	ئوتوکراتی/ زوردار	داپلۆسەر
Thrashing	ئێشاندن	داپلوسین
Grandmother	داپیر/ پیر	داپیر/ داپیرە
Derivation	دارژتن	داتاشین
Anguish, grief	خەم/ قەهر	داخ
Closed, locked	گرتی	داخراو
Request	داخاز	داخواز
Justice	داد	داد
Court, trial	دادگەه	دادگا
Magistrate, judge	دادوەر	دادوەر
Notary public	دادنڤێس	وادنووس
Defendant	دەعوالێکری	داوالێکراو
Prosecutor	دەعواکار	داواکەر
Grandsister	دایکۆک	دادە
Wood, stick	دار	دار

English	بادینی	سۆرانی
Flagpole, flagstaf	دارئالا	دار ئالاّ
Log	دار	داری (سوتان)
Finance	دارایی	دارایی
Stretcher, bier	داربەز	دارەباز (دارەبان) دارتەرم
Wood cutter, wood chopper, logger	داربڕ	داربڕ
Carpenter	دارتاش	دارتاش
Carpentry	دارتاش	دارتاشی
Cigarette holder	باسک	دارجگەرە
Palm	داراخورمێ	دارخورما
Forest, wood	دارستان	دارستان
Dendrology	دارناسی	دارناسی
Clique	داروده‌سته‌ک	دارودەسە
Slingshot	دارلاستیک/ بەرتیفک	دارلاستیق/ دارلاستیك
Expertfree climber	دارەڤان	دارەوان
Wooden	دارین	دارین
Composition, formulation	دارشتن	دارشتن
Sickle	داسک	داس
Crescent	هەیڤا چاردەشەڤی	داسەمانگ
Epic	داستان	داستان
Eagle	سمسیارک	داڵ
Shelter	دالده	داڵده
Decrease	داشکاندن	داشکاندن
Mother	دایک	داك/ دایك
Unloading	داکرن	داکردن

English	بادینی	سۆرانی
Monopolize, monopolization	داکرن	داکردن
Monopsony	تشت راکرن/ هەلگرتن	شت داگرتن
Defence, supporting	بەرەڤانی	داکۆکی
Establishments, Authority, institution	دام و دەزگا دە سهەلات	دام و دەزگا
To quench	ڤەمراندن/ تەمراندن	دامرکانەوە
Draughts	دامە	دامە
Foundation, establishment	دامەزراندن	دامەزراندن
Skirt, footnote, edge	دەهمەن	دامەن/ دامێن
Period, part of aday	دان	دان
Grain, give, gift	دان	دان
Odontology	دداناسی	داننناسی
Toothache	ددان ئێش/ ئێشا ددانی	دان ئێشە
To extract	ددان دەرئینان	دان دەرهێنان
Sagacious	دانا	دانا
To put, place, set	دانان	دانان
Rare, uncommon	دەگمەن	دانسقە
Losing teeth	ددان کەتن	دان کەوتن
Extracting teeth	ددان هەلکێشان	دان کێشان
Dialogue, discourse	دانوستاندن	دانوستان
Grain, cereal	دانی	دانوو
Single, individual	دانە	دانە/ قل
Beloved, darling	دوست/ هەڤاڵ	دانە/ قل
Author	دانەر	دانەر

English	بادینی	سۆرانی
Generous	مەرد	دانیار
Sitting	رینشتن	دانیشتن
Inhabitance	دانیشتی/ ئاکنجی	دانیشتوان
Demography	زانستیێ ئاکنجی بوون	دانیشتوان ناسی
University, school	زانکو/ زانینگەهـ	دانیشگا/ زانکۆ
Thread, trap	داڤ	داو
Request	داخازی	داوا
Caller, claimant	داخازکەر	داواکار
Suitor	خوازیار/ خازیار	داواکەر
Drugs, medicines	دەرمان	داودەرمان
Invitation	دەهوات	داوەت
Skirt	داو/ داوێن/ دەهمەن	داوێن
Decent, honest	دامانپاکڤ/ دەهمەنپاکڤ	داوێن پاك
Indecent, dishonest	دەهمەنپیس	داوێن پیس
Future, coming	داهاتی	داهاتوو
Inclination	لاری/ نشیڤی	داهێزران
Creator, inventor	دروستکەر	داهێنەر
Mother	دایکڤ/ دایکڤ	دایك
Motherhood	دایکایەتی	دایکایەتی
Grandmother	پیر/ داپیر	دایەگەورە
Nurse	دایەن/ دایکۆکڤ	دایەن
Nursery, creche	دایەنگە	دایەنگە
Tooth	ددان	ددان
Currency	دراڤ	دراو
Neighbour	هەڤسی/ جیران	دراوسێ
Crack	دەرز	درز

English	بادینی	سۆرانی
Rough, coarse	مەزن	درشت
Divulge	درکاندن	درکاندن
Lie	درەو	درۆ
Liar	درەوین	درۆزن
Lies and fabrication	درۆدەلەسە	درۆودەلەسە
Creation, manufacturing	درستکرن	دروست کردن
Slogan, emblem	دروشم	دروشم
Blessing, peace salutation	سلاڤ	درورد
Peace be upon him	رەحما خودێ لسەربیت/ سلاڤ ل سەربیت	دروودی خوای لێبی
Sewing	دروار	دروومان
Harvesting, reaping	دروین	درووێنە
Harvester, reaper, gatherer	دروینکار	درووێنەکار
Tree	دار	درەخت
Late	درەنگ	درەنگ
Shining, glittering, sparkling	بریسقی/ تەیسی	درەوشانەوە
Long, tall	درێژ	درێژ
Length	درێژاهی	درێژایی
Along with	ب درێژیا	بەدرێژایی
Extending, prolonging	درێژکرن	درێژکردنەوە
Elaborating, give detail	درێژەپێدان	درێژە پێدان
Grudging	خەمپەلنەگر	درێغی/ کەمتەرخەمی
Vicious, malicious	درِ/ هار	درِ

English	بادینی	سۆرانی
Tearing	دڕاندن	دڕان
Torn	دڕیای	دڕاو
Thorn	دڕکە/ ستری	دڕك
Wild, beast	درندە/ هوڤانی	دڕندە
Thief, robber, burglar, stealer	دز/ دزیکەر	دز
Stolen	دزیای/ دزی	دزراو
Theft, robbery, thievery, larceny	دزی	دزی
Piracy, free-boating	دزی دەریایی	دزی دەریایی
Opposite, counter	دژ	دژ
Counterattack, counter offensive	دژە هێرش	دژەهێرش
Enmity	دژمناتی	دژمنایەتی
Dirty	پیس	دژوێن
Husband's and wife's sister	دش	دش
Heart	دل	دڵ
Heartache	دلئێشان/ ئێشا دلی	دڵئێشان
Appetite, captivate	دلبرن	دڵبردن
Beloved, sweetheart	دلبەر	دڵبەر
Suspicious, distrust	دلپیس/ دل خەلەت	دڵپیس
Love	دلداری/ ئەڤینی	دڵداری
Sincere	دلسوز	دڵسۆز
Drop	دلۆپ	دڵۆپ
Drop	دلوپ	دڵۆپە
Vindication, heart beating	دڵ لێدان	دڵەکوتە

English	بادینی	سۆرانی
World	دنیا	دنیا
Experienced	دنیادیتی	دنیادیده
Buttermilk	دەو	دۆ
Daughter	کچ	دۆت
Condition	بار/ رەوش	دۆخ
Losing	دۆریان	دۆڕان
Loser, forfeiter	دۆڕیای/ خوسار	دۆڕاو
Case, issue	دۆز	دۆز
Hell	دوزەخ	دۆزەخ
Discover	دوزەرەوە	دۆزەرەوە
Discovery	ڤەدیتن	دۆزینەوە
Illicit lover, friend, girl friend, boy friend	هەڤال/ یار	دۆست
Friendship	هەڤالینی	دۆستایەتی
Dosie	دوسیە	دۆسیە
Grape syrup	دوشاف	دۆشاو
Mattress	دوشەک	دۆشەك
Milking, milching	دوشین/ دوشتن	دۆشین
Jug, jar, pitcher	دولک	دۆڵکە
Valley	نهالْ/ گەلی	دۆڵ
Cupboard	دولاب	دۆڵاب
Domino	دومینە	دۆمینە
Donum	دونم	دۆنم
Last, final	دیماهی	دوا
Delay, postpone, defer	پاشلێخستن	دواخستن
Future	پاشەروژ	دوارۆژ

English	بادینی	سۆرانی
Twelve	دوازده	دوازده
Retard, regressive	پاشکەفتی	دواکەوتو
Duodecimal, duodenum	دازدەگرێ	دوانزەگرێ/ دوازدەگرێ
Rostrum, pulpit	سەکو/ دەپ	دوانگە
Later, final, latter	پاشی	دوایی
Microscope, farsighted	دویربینە	دوربین
Island	گزیرتە	دورگە
Enemy	دژمن	دوژمن
Enmity	دژمنایەتی	دوژمنایەتی
Shop	دکان	دوکان
Shopkeeper	دکاندار	دوکاندار
Button	قوپچە	دوگمە
Two	دوو	دوو
Twins	جمێک	دووانە
Once again, repeat	دووبارە	دووبارە
Schism, dissension	هەڤدژی	دووبەرەکی
Support, back	پشتگێری	دووپات
Scorpion	دیپشک	دوپشك
Square	دوجا	دووجا
Hesitation	دوودلی	دوودڵی
Homosexual, sodomite	نێرباز/ لوگی	نێرباز
Far, distant	دویر	دوور
Distance, dimension	دویری	دوورایی
Out of range	ڤەدەر	دوورەپەرێز

English	بادینی	سۆرانی
Two-faced, hypocrite	دوو روی	دووڕوو
Hybrid, cross-bred	دووره‌ک	دووڕه‌گ
Junction	دوڕیان	دووڕیان(مفرق)
Deceitful, double tongued	دووزمان	دووزبان/ دووزمان
Deceitfulness	دووزمانی	دووزبانی/ دووزمانی
The day after tomorrow	دوزبه	دووسبه‌ی
Monday	دووشه‌مب	دووشه‌م/ دووشه‌ممه
Double	دووقات	دووقات
Together	پێکڤه	دووقۆڵی
Smoking	دوپکێل	دووکه‌ڵ
Yesterday	دهی	دوێنێ
Last night	شڤێدی	دوێنێشه‌و
Ten	ده‌ه	ده
Dagger, damascended dagger	خه‌نجه‌ر	ده‌بان
Stupid	ساویلکه/ ساهێله	ده‌به‌نگ
Conclusion	ئه‌نجام	ده‌رئه‌نجام
Profit, income, earnings	داهات	ده‌رامه‌ت
Courtsy	هاریکه‌ریێ مالا شاهی	ده‌ربار
Rescued, saved	قورتالبو	ده‌ربازبوون
Expression	ده‌ربرین	ده‌ربڕین
Astray, homeless, wander	ده‌ربه‌ده‌ر	ده‌ربه‌ده‌ر
Strait	ده‌ربه‌ند	ده‌ربه‌ند
Dress, underwear	ده‌ربێ	ده‌رپێ

English	بادینی	سۆرانی
Exit, escape	دەرچوون/ دەرکەفتن	دەرچوون
Disease, pain, torment	دەرد	دەرد
Disturbance, worry, diseased	نەخوش	دەردەدار
Lesson, lecture	دەرس/ وانە	دەرز
Dozen	دەرزن	دەرزەن
Teaching	وانەبێژی	دەرزوتنەوە
Neddle, injection	دەرزیک	دەرزی
Give aninjection	دەرزیک لێدان	دەرزی لێدان
Vanished, abandoned	دەرکری	دەرکراو
Door	دەرگەهـ	دەرگا
Doorman	دەرگەڤان/ قاپوکی	دەرگاوان
Drug	دەرمان	دەرمان
Pharmacy	دەرمانخانە	دەرمانخانە
Chemist	دەرمانساز	دەرمانساز
Pharmacology	دەرمانناسی	دەرماننناسی
Gate, introduction	دەسپێک	دەروازە
Environment, context	دەوروبەر	دەروبەر/ دەوروبەر
Psyche, conscience	دەرون	دەرون
Psychology	دەروناسی	دەرونناسی
Experimental psychology	دەروناسی ئەزمونی	دەرونناسی ئەزمونی
Educational psychology	دەروناسی پەروەردەی	دەرونناسی پەروەردەیی
Chance, opportunity, shelter	دەرفەت/ جەهـ	دەرەتان
Capacity, copewith	دەرهەق	دەرەقەت

English	بادینی	سۆرانی
External, foreign	دەرەکی	دەرەکی
Out side, aboard	دەرڤە	دەرەوە
Sea	دەریا	دەریا
Lake	دەریاچە	دەریاچە
Establishment, institution	دەزگەه	دەزگا
Fiance, fiancee	دەزگر	دەزگیران
Involvement, engagement	دەزگیرانی	دەزگیرانی
Thread	دەزی	دەزوو
Hand	دەست	دەس/ دەست
Grinder	دستار	دەستار
Empty-handed	دەست ڤالا	دەستبەتاڵ
Fraudulent, deceitful	قولبڕ	دەسبڕ
Generous, lavish, extravagant	دەسبەردای	دەسبلاو
At once, immediately	ئێکسەر	دەسبەجێ
Under forced residence	دەستەسەر	دەسبەسەر
Trustworthy	دەسپاک	دەسپاك
Masturbation	دەستپەڕ	دەسپەڕ
Srart, commence	دەستپێکرن	دەسپێکردن
Constituent, draft	دەستور	دەستوور
Dozen, ingroups	دەستەک	دەستە
Clique, coterie, faction	دار و دەستەک	دەستەودایەرە
Initiation, initiative	دەست پێشخەری	دەست پێشکەری
Phrase, expression	دەستەوازە	دەستەواژە

English	بادینی	سۆرانی
Interfere, intervene	مایتێکرن	دەستێخستن
Aggression	دەستدرێژی	دەستدرێژی
Cash	کاش	دەستی/ کاش
Manual	دەستی	دەستی
Hand writing	دەسخەت	دەسخەت
Wash basin	دەسشۆر	دەسشۆر
Handle, haft, pestle	دەستک	دەسك
Bunch of flowers	دەستەکی گولا	دەسکە گوڵ
Tampering, mending	دەسکاری	دەسکاری
Artificial	دەسکرد	دەسکرد
Poor	دەستکورت	دەسکورت
Income, achievement, earnings	دەستکەفتن/ دەستکەفت	دەسکەوت
Gloves	دەزگورک/ لەپک	دەسکێش
Potholder	دەستگر/ دەزرگر	دەسگر
Supporting	دەستگرتن/ دەزگرتن	دەسگرتن
Headcover	دەرسوک	دەسمال
Capital, wealth	سەرمایە/ سەروماڵ	دەسمایە/ سەرمایە
Capitalist	سەرمایەدار	دەسمایەدار/ سەرمایەدار
Manuscript, hand written	دەستنڤیس	دەسنووس
Ablution	دەستنڤێژ/ دەستڕێ	دەسنوێژ
Handkerchief	دەستەسڕ	دەسەسڕ
Authority, power	دەسپەلات	دەسەڵات
Pet, tamed	کەهی	دەسەمۆ
Plain	دەشت	دەشت

English	بادینی	سۆرانی
Open plain	دەشتایی/ دەشتاتی	دەشتایی
Open air, open country	دەشت و دەر	دەشت ودەر
Insect, creature	درندە	دەعبا
Pride, conceit	دفنبلندی	دەعیە/ ڤیز
Crops, grain, wheat and barley	دەخل و دان	دەغل و دان
Tambourine	دەف	دەف
Copy book, note book	دەفتەر	دەفتەر
Vessel, container	لەگەن	دەفر/ لەگەن
Text	دەق	دەق
Exactly	وەکی/ عەینی	دەقا و دەق
Rigid	رەقکری/ توتیکری	دەقگرتو
Nare, token	کێم/ دەگمەن	دەگمەن
Gap, breach	کولەکە/ دەلاقە	دەلاقە
Bitch	دێهل/ دێلکە	دەڵ/ دێڵ
Lioness	شێرێ مێ	دەڵەشێر
Agent, broker	دەلال	دەڵاڵ
Oral, mouth	دەڤ	دەم
Brain	مێشک	دەماخ
Vein, nerve	دەمار	دەمار
Neurology	دەمارناسی	دەمارناسی
Pistol	دەبانجە	دەمانجە
Abusive	دەڤپیس	دەم پیس
Man of words, deceitful	ئەزمانخۆش/ زمانخۆش	دەم تەڕ
Face, visage	سەروچاڤ	دەموچاو

English	بادینی	سۆرانی
At once	نوکه	دەمودەس
Dialogue	هەڤ پەیڤین/ ئاخفتن	دەمەتەقێ
Wrangle	جرەچوون/ جرجر	دەمەقاڵێ
For along time	دەمەکێ درێژ	دەمێکە
Ifnot, otherwise	هەکەرنە	دەنا
Single grain	دندک	دەنك
Single grain of wheat	دندکەکا گەنمی	دەنکە گەنم
Sound, voice	دەنگ	دەنگ
Phonetics, acoustics	دەنگناسی	دەنگناسی
Good voice, nice sound	دەنگخۆش	دەنگخۆش
Voiced	دەنگدار	دەنگدار
Voting, poll, election	دەنگدان	دەنگدان
Echo	دەنگ ڤەدان	دەنگدانەوە
Hoarse sound	دەنگ کەتی	دەنگگڕ
Completely hoarse	دەنگ کەفتی	دەنگ گیران
News	دەنگ و باس	دەنگوباس
Noise, noisy	خەبسە دەنگ/ قەرقەشە	دەنگە بەنگ
Beak, edge	سەرک	دەنووك (تیغ)
Beak	نکل/ دمک	دەنووك
Home, tent	دەوار	دەوار
Reading	پێداچوون	دەورکردنەوە
Environment, surroudings	دەوروبەر	دەوروپشت
Enclose	دورپێچ	دەورەدان/ دەورگرتن
State	دەولەت	دەوڵەت
Rich	زەنگین	دەوڵەمەند

English	بادینی	سۆرانی
Bush	تەراش	دەوەن
Drum	دهۆل	دەهۆڵ
Drummer	دهولڤان	دەهۆڵژەن/ دەهۆڵکوت
Tenth	یێ دەهێ	دەهەم
Tens	دەهان	دەیان
Village	گوند	دێ
Will come	دێئێت	دێ
Preface	دیباچە	دێباچە
From village to village	ژگوندەکی بو گوندەکی	دێبەدێ
Monastery	دێر	دێر
Once upon atime	جارەکێ	دێرزەمان
Ancient, antique	دێرین	دێرین
Gray	خولی	دێز
Watered by rain	دێم	دێم
Demon	دێو	دێو
Village	گوند	دێهات
Villager	گوندی	دێهاتی
Salesman	دێوەرە/ بەقال	دێوەرە
Another, other	یێدی	دی
Country	ولات	دیار
Christian	فەلە	دیان
Phenomenon, phenomena	دیاردە	دیاردە
Phenomenology	دیاردەناسی	دیاردەناسی
Gift, present	دیاری	دیاری
Sight, meeting	دیتن	دیتن

English	بادینی	سۆرانی
Meeting	دیدار	دیدار
Eyes	چاڤ	دیده
Visiting	سەرەدان	دیدەنی
Vanguard	دیدەڤان	دیدەوان
Boy scout	دیدەڤانی	دیدەوانی
Pillar, pole	کاریته	دیرەك
Again, also	دیسا	دیسان
Prisoner of war, internee	یەخسیر/ ئیخسیر	دیل
Swindle, swing	جولانك هژاندن	دیلانێ/ جۆلانێ
Interview	دیدار	دیمانه
Scene	دیمەن	دیمەن
Religion	ئۆد/ ئایین	دین
Religious man, pious	ئولدار	دیندار
Piety, religiousness	ئولداری/ ئولپەرستی	دینداری
Wall	دیوار	دیوار
Divan, council	دیوان	دیوان
Guest room	کوچك	دیوەخان

English	بادینی	سۆرانی
R The tenth letter of the kurdish alphabet	ر	ر
Opinion, solution	را	را
Amusement, recreation, passing	خوش رابهورین/ رابهرین	رابواردن
Past, passing	رابردو/ بوری/ رابهورین	رابووردوو
Past perfect	رابردویێ دویر	رابووردووی دوور
Supervisor	رابەر/ رێبەر	رابەر
Uprising	سەرهەلدان	راپەرین
Sweeping away	راپێچان	راپێچان
Whisking away	راپێچ کرن	راپێچ کردن
Stirring	راهەژاندن	راتەکاندن
Scaring horrifying	بەعجاندن/ بزداندن	راچلەکاندن
Unfolding, laying out	رائێخستن	راخستن
Radar	رادار	رادار
Chasing, pursuing	بەردا ب دیڤە/ راهێلان	رادونان
Elopement	رەڤاندن	رادوکەوتن
Ratio, degree, rank	رادە	رادە
Limited	دیارکری	رادەدار
Hesitated	دودلْ	رارا
Corridor, passage	ناڤدەر/ ناڤدەرەک	ڕارەو
Secret, mystery	راز	راز
Decoration	خەملاندن	رازاندنەوە
Mild criticism	گلەوگازندە	رازوگلەیی
Aniseed, fennel	رزیانۆک/ رزیلانک	رازیانە
Satisfied, content	رازی	رازی

English	بادینی	سۆرانی
Persuading, convincing	رازیکرن	رازیکردن
Service	خزمەت	راژە
Commission, recommendation	راسپاردن	راسپاردن
Authorized agent	رێدای	راسپێردراو
Recommendation	سپارتەک	راسپێری
Plain true, right, rightist	راست	راست
Straightway, flat	راستایی	راستایی
Get on one's feet	هەستانەوە	راستبوونەوە
Truth-teller, truthful	راستگۆ	راستبێژ/ راستگۆ
Correction, straighten	راست ڤەکرن	راستکردنەوە
Ruler	راستە/ خەتکێش	راستە
Real, true	راستەقینە	راستەقینە
Direct, straight	ئێکسەر	راستەوخۆ
Live	زندی	راستەوخۆ
At once, immediately, instantly	راست و دروست	راستەوراست
Stirring	شلقاندن	راشلەقاندن/ راتەکاندن
Running, avoid	رەڤین	راکردن
Laying back	خودرێژکرن/ پالڤەدان	راکشان
Pulling	راکێشان	راکێشان
Puller, charming	راکێشەر	راکێشەر
Upbring	راگرتن	راگرتن
Servant	خولام	راگرتە

English	بادینی	سۆرانی
Information, propaganda, publicity	راگەهاندن	راگەیاندن
Coming, arriving in time	ڤێ راگەهشتن	راگەیشتن
Dean	راگر	راگر
Pet, accustomed	کەهی	رام/ کەوی
Taming	کەهی کرن	رامکردن/ دەستەمۆکردن
Sweeping	مالین	رامالین
Preoccupation	لێرامین	ڕامان
Submitting, obedience	بێ دەنگکرن	رامبوون
Political	رامیاری	رامیاری
Thigh	ران	ران
Pronoun	جیناڤ	راناو
Personal pronoun	جیناڤی کەسی	راناوی کەسی
Trousers	شەل/ پەشم	رانك
Hunting, fishing	ڕاڤ/ نێچیر	ڕاو
Hunter	راڤچی/ نێچیرڤان	راوچی/ راوکەر
Chasing, pursuing	دیڤکەفتن	راونان
Foray	تالان	راووڕووت
Standing, stopping	راوستیان	راوەستان
Consulting, discussing	راوێژ	راوێژ
Consultant	راوێژکار/ شیرەتکار	راوێژکار
Commodity	راهاتن	راهاتن
Practice	راهێنان	راهێنان
Cover, carpet	مەحفیر	رایەخ

English	بادینی	سۆرانی
Narrow way	بەروار/ ڕێکا تەسک/ تەنگ	ڕچە
Heard	ریە	ڕدێن
Decay	رزین	ڕزان/ ڕزین
Free, liberated	رزگار	ڕزگار
Be saved, liberated	رزگاربوون	ڕزگاربوون
Rescue	رزگارکرن	ڕزگارکردن
Liberation	رزگاری خواز	ڕزگاریخواز
Pouring, spilling	رژیان	ڕژان
Greedy, miser	قەلس	ڕژد
System, regime	رژیم	ڕژێم
Spin	رستن	ڕستن
Sentence	رستە	ڕستە
Syntax	رستەسازی	ڕستەسازی
Disgraced	شەرمەزار	ڕسوا
Vomiting, cholera	هلاڤێتن	ڕشانەوە
Shedding blood	خین رشتن	ڕشتن/ خوێن
Sparkle	تەیساندن/ چریسک	ڕشێن
To kidnap	رەڤاندن	ڕفاندن
Elopement	رەڤاندن	ڕفاندن
To loot	تالان	ڕفاندن
Anger, wrath	کەرب	ڕق
Spite, rancour	کەرب و کین	ڕق
Stubborn	رکو	ڕق ئەستوور
Authority, power	رکێف	ڕکێف
Spear	رم	ڕم
Falling, collapse	هەرفاندن	ڕمان

English	بادینی	سۆرانی
Jousting	رمبازی	رمبازی
Javelin thrower	رم هاڤێژ	رمهاوێژ
Collapsed, ruined	هەرفتی	ڕماو
Wailing	شین و گری	ڕۆرۆ
Godown	روچوون/ زەنەك	ڕۆچوون
Spirit	رح	ڕۆح
Edge, bank	رەخ	ڕۆخ
Time, all day	وەخت/ دەم	ڕۆژگار
Sun	روز	ڕۆژ
Daily	روژانە	ڕۆژانە
West, sunset	روژئاڤا	ڕۆژئاوا
Sunset	رۆژئاڤابون	ڕۆژئاوابوون
Western, westerner	رۆژئاڤای	ڕۆژئاوایی
Dawn	شەفەق/ بەری سپێدێ	ڕۆژبوونەوە
Carry on, pass, waste, Spend	رۆژبوراندن	ڕۆژبەسەربردن
Chameleon, sun worshipper	روز پەرست	ڕۆژپەرست
Solar eclipse	روژگیران/ رۆژ غەیری	ڕۆژگیران
News paper	روژنامە	ڕۆژنامە
Journalism	روژنامەڤانی	ڕۆژنامەگەری
Journalist	روژنامە نڤێس	ڕۆژنامەنووس
Fasting	روژی	ڕۆژوو/ ڕۆژی
Breaking fasting	روژی شکاندن	ڕۆژوشکاندن
One who fasts	روژی گر	ڕۆژووگر
East, sunrise	روژهەلات	ڕۆژهەڵات
Eastern, oriental	روژهەلاتی	ڕۆژهەڵاتی

English	بادینی	سۆرانی
Orientalist	رۆژهەلاتناس	رۆژهەلاتناس
Orientalism	رۆژهەلاتناسی	رۆژهەلاتناسی
Resurrection, the hereafter	ئاخرەت	رۆژی‌دوایی
Bright, lit up	رەوشەن	رۆشن
Sheding light, brightness	رۆشنایی	رۆشنایی
Educated, intellectual	رەوشنبیر	رۆشنبیر
Cultural	رەوشەنبیری	رۆشنبیری
Anger, wrath	رکە/ کەرب	رق و قینە
Role	رۆڵ	رۆڵ
Sonny, baby	کورۆ	رۆڵە
Novel	رومان	رۆمان
Novelette, novelta	کورتە رومان	کورتە رۆمان
Oil, grease	رون	رۆن
Clear, pure	رۆهن/ ئەشکەرا	رۆن (ڕوون)
Forming	چێکرن	رۆنان
Walking, going	چوون	رۆیشتن
River	ریبار	رووبار
Face, form	روخسار	روخسار
Appearance	ڕوی دەرڤە	روکار
Face	ری/ ڕوی	ڕوو
Appearance, hypocrisy	ئادگار/ نژیار	ڕوالەت
Hypocrisy, duplicity	دووڕوی	روالەت
Planting	چاندن	رواندن

English	بادینی	سۆرانی
Look, watch, observe	چاڤدێری/ لێ نێرین/ سەحکرن	ڕوانین
Observer	دیدەگە/ لێنەڕ	ڕووانگە
Area	ڕوبەر	ڕووبەر
Face to face	ری ب ری	ڕووبەڕوو
Veil	پەچە/ پێچە	ڕووپۆش
Naked, bare	ریت/ ریس	ڕووت
Completely naked	ڕویت و قیت	ڕووت و قوت
Robbing, looting	تالانکرن/ ڕویتکرن	ڕووتاندنەوە
Molting	ڤەرویچان	ڕووتانەوە
Bald	ڕویت	ڕووتاوە
Looting	ڕویتکرن	ڕووتکردنەوە
To undress, put off, take off	ریس کرن	ڕووتکردنەوە
Naked, dishonest, thin	ڕویتە	ڕووتە
Half-naked	نیڤ ڕیس	ڕووتەڵە
Lean, skinny, bony	قۆر	ڕووتەڵە
Undressed	ریس	ڕووتەن
Spoil, destroy, collapse	روخان	ڕووخان
Destroying, spoiling	روخاندن	ڕوخاندن
Cheerful, gay	ری خوش/ کەیف خوش	ڕووخۆش
Event, happening	ریدان	ڕوودان
Accidence, incidence	رویدان	ڕوداو
Pale, discomfited	پێتی	ڕووزەرد
Reputable, honourable	ری سپی	ڕووسپی/ ڕووسوور

English	بادينی	سۆرانی
Morose	ڕوی گرژ	ڕووگرژ
Shroud, appearance	ڕوی دەرڤە	ڕووکەش
Cheek	ڕووی	ڕوومەت
Clear, bright	روون	ڕوون
Bright	روناک	ڕووناك
Brightness light, illumination	روناهی	رووناکی
Eloquence, rhetoric	تەر زمانی/ رەوانبێژی	ڕوونبێژی
Clarifying, illuminating	رونکرن	ڕوونکردنەوە
Daring	مێرانی	ڕووهاتن
Plant	رووەک	رووەك
Botany	رووەکزانی	رووەکزانی
Toward	بەرەڤ	ڕووەو
Sharp, exact	مەزبوت	رەبەق
Celibate, bachelor	رەبەن	رەبەن
Stiff and straight, erect	رەپ/ راکدی	رەپ
Passing, to pass	بوری	رەتبوون
Refusing, to refuse	قەبول نەکری/ قەبول نەکرن	رەتکردنەوە
Bare, poor	ڕویتە/ ڕیس	رەجال
Origin, root, stock	بنەکوک/ بنەمال	رەچەڵەك
Tranquil	رەحەت	رەحەت
Funnel for pouring oil	کۆڤك/ رەحەتی	رەحەتی
Comfortable	رحەت	رەحەت
Equipment	کەل و پەل	رەخت

English	بادینی	سۆرانی
trousseau	بارگا بیکیٚ/ خرومری‌بیکیٚ	ڕەختی بووك
Sturdy	خورت/ قایم/ مکوم	ڕەختە
Sturdy criticism	رەخنەی مکوم	ڕەخنەی ڕەختە
Criticism, faut-finding	رەخنە	ڕەخنە
Literary criticism	رەخنەی ئەدەبی	ڕەخنەی ئەدەبی
Critic	رەخنەگر	ڕەخنەگر
Criticizing	رەخنەگرت	ڕەخنەگرتن
Vineyard	رەز	ڕەز
Consent	رازی	ڕەزا
Satisfaction, ratification	رازی/ رەزامەندی	ڕەزامەندی
Vine dresser	رەزڤان	ڕەزەوان
Mean, stingy, miser	رەزیل/ قەلس	ڕەزیل
Charcoal	رەژی	ڕەژوو/ خەڵوز
Descent	رەسەن/ بنەکوك	ڕەسەن
Pedigree, thorough bred	رەسەنناسی	ڕەسەن
Picture, photo	رەسم/ وێنە	ڕەسم
Black	رەش	ڕەش
Charcoal ink	رەشاڤ	ڕەشاو
Blackness, indistinct distant object	رەشاتی	ڕەشایی
Blackish	پیچەکێ رەش	ڕەشباو
Mobilization, leve en masse	سەفەربەر	ڕەشبگیری
Pessimist	رەشبین	ڕەشبین
Erasing	ژێ برن/ رەش ڤە کرن	ڕەشکردنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Envy	حەسویدی	رەشك/ ئێرەیی
Envious	زکت رەشکت	رەشکن
Cummin seed	رەش رەشکت	رەشکە
Black goat-skin tent, black-tent	کوین/ کۆنی رەش	رەشماڵ
Bribe	بەرتیل	رەشمە/ رەشوە
Poor, down-at-heel	بەلەنگاز	رەش و ڕووت
Piebald, black and white	رەش و سپی	رەش و سپی
Tempest, violent wind,Gale	رەشەبا	رەشەبا
February	شوات	رەشەمێ
Cattle	کەر اکەرێ پەزی‌ا	رەشەوڵاخ
Iris of eye	چاڤدان	رەشێنە (چاو)
Behaviour, conduct	رەوشت	رەفتار
Shelf	رەف	رەفە
Hard, cruel, severe, solid, frozen	رەق	رەق
Thin, slim	قۆڕ	رەقەڵە
Root, vein	ڕە	رەگ
Origin	ڕە/ بنچینە/ نژاد	رەگ و ریشە
Race, sex, gender	رەگەز	رەگەز
Ethnology	نەژادناس	رەگەزناس (نەتەوەناس)
Racist	رەگەزپەرست	رەگەزپەرست
Racism	رەگەزپەرستی	رەگەزپەرستی
Instinct		رەمەك
Ordinary	ئاسایی-ئاسا	رەمەکی

English	بادینی	سۆرانی
Labour, strife, toil	رەنج	رەنج
Servant, labourer	رێنجبەر	رەنجبەر
Toiler	کارکەر/ رێنجبەر	رەنجدەر/ رەنجکێش
Unfortunate, one who has toiled invain	بێبەخت/ بەخترەش	رەنجەڕۆ
Colour, paint	رەنگ	رەنگ
Chromatics	رەنگناسی	رەنگناسی
Multi-coloured	رەنگاورەنگ	رەنگاورەنگ
Colourful, pretty	رەنگین	رەنگین
Its colour is not fast	بەدرەنگ/ رەنگی زوی دچی	رەنگدانەوە
Reflex	ڤەدان	رەنگدانەوە
Dying, paining	رەنگکرن	رەنگکردن
To turn pale	رەنگ کەتی	رەنگهەڵگەڕان
Possible, probably	چێبونبار	رەنگە
Number	ژمارە	رەنووس
Exodus, march, imigration	رەڤین	رەو
Just, fair	داد/ رەوا	رەوا
Fluent	رەوان/ رەوانبێژی	رەوان
Rhetoric, fluency	رەوانبێژی	رەوانبێژی
Fluency	رەوانی	رەوانی
Bright	رەوشەن	رەوشەن
Moral, behaviour	رەوشت	رەوشت
Ethics, moral philosophy	رەوشتناسی	رەوشتناسی
Wheel	پێچکە/ چەرخ	ڕەورەوە

English	بادینی	سۆرانی
Cowboy	گاڤان	ڕەووگ/ گاوان
Flock	جەلەب/ کاران	ڕەوە
Nomad	رەڤەند/ کوچەر	ڕەوەند
Colony	رەڤەند	ڕەوەند
Be untied, loosened	ڤەرەڤین	ڕەوینەوە
Unable to sleep	خەو رەڤین	خەو/ ڕەوینەوە
Heavy rain	رەهێل/ تاڤێ باران	ڕەهێڵە
Shower, downpour	رەهێلە	ڕەهێڵە
Road, way	رێک	ڕێ
Highway	رێکا سەرەکی	ڕشارێ
Possible, sensible	چێربیت/ رێک دچیتێ	ڕێ تێچوون
Way, doctrine	رێباز	ڕێباز
Methodology	مەلبەزەزانی/ رێبازکاری	ڕێبازگەری
Passerby	رێبوار/ رێڤینگ	ڕێبوار
January	چلەیا پاش	ڕێبەندان
Permission	دەستویردان	ڕێپێدان
Management, arrangement	رێکخستن	ڕێخستن
Political organization	رێکخراو	ڕێکخراو
Organiser, coordinator	رێکخەر	ڕێکخەر
Carridor, passage	ناڤدەر	ڕێڕەو
Respect	رێز	ڕێز
Class	رێز/ قوناغ	ڕێز
Rank	رێز	ڕێز
To respect	رێزگرتن	ڕێزلێنان
Waterfall	سولاڤ/ سیلاڤ	ڕێژان/ تاڤگە

English	بادینی	سۆرانی
Ratio, per	رێژ	رێژە
Percent	رێژا سەدی	رێژەی سەدی
Rule	یاسا	رێسا
Regular, arranged	رێک و پێک	رێك
Chic	کەشخە	رێك
Organisation	رێکخراو	رێکخراو
Arrangement	رێک و پێک کرن/ سەروبەرکرن	رێککردن
Agreement, treaty	رێکەفتن	رێککەوتن
Way, road	رێک	رێگا
Permission, allowance, grant	دەستویردان	رێگادان
Highway man, bandit, highway robber	رێگر	رێگر
Rhubarb	رێڤاس	ڕێواس
Fox	ریڤی	رێوی
Flattering, hypocrisy	ریاکرن	ریاکردن
Dung	ریخ	ریخ
Bowels	ریفیک	ریخۆڵە/ ریخەڵۆك
Appendix	ریفیکا کۆرە	ریخۆڵە کوێرە
Class, line, rank	رێز	ریز
Beard	ریھ	ریش
To shave	ریھ تراشین	ریشتاشین
To trim, clip, cut	ریھ کرن	ریش کورتکردن
Root	رەھ	ریشە/ رەگ

English	بادینی	سۆرانی
Z The 11th letter of the kurdish alphabet	ز	ز
Self, psyche	زات	زات
To dare	وێریان	زاتکردن
Food	زاد	زاد
Mouth	دەڤ	زار
Dice	زار	زار
Dialect	زار	زار
Term	زاراڤ	زاراوە
Orally	زارەکی	زارەکی
Tosqueak, to twitter, Twittering, squeaking	چیرە چیر	زاق و زیق
Dominant	زەفەردەست	زاڵ
To dominate	زالبوون	زاڵبوون
Wound	برین	زام
Wounded	بریندار	زامدار
Scientist, scholar	زانا	زانا
Known, informed	هینکری/ لێهاتە زانین/ راگەهاندی	زانراو
Science	زانست	زانست
Scientific	زانستی	زانستی
University	زانکو/ زانینگەهـ	زانکۆ
Scientist	زانیار	زانیار
Information	زانیاری	زانیاری
To know, knowledge	زانین	زانین
Newly born	نی زایی	زاو/ تازەزاو
Bride groom	زاڤا	زاوا

English	بادینی	سۆرانی
Son-in-law	زاڤا	زاوا
Intercourse	جوتبون	زاوزێ
To perish, give away, lose	بەرزەکرن	زایەکردن
To wail, wailing	شین و گرین	زایەڵە
Echo	زرین	زایەڵە
Sex	سێکس	زایەند
Sexology	زانستێ سێکس	زایەندناسی
Birth place	زیینگە/ بونگە	زاییگە/ زاینگە
Anno domini	زایینی	زایینی
Language, tongue	زمان	زبان/ زمان
Rough, harsh	زڤر	زبر
Rubbish	زبل/ کلێش	زبڵ
Refuse, heap	گوفەک	زبڵدان
Rubbish carrier	گلێش رێژە	زبڵرێژ/ زبلکێش
Gall, courage	زراڤ	زراو
To terrify	زراڤ قەتاندن	زراوبردن
Be terrified	زراڤ چون	زراوچوون
Huge	مەزن	زرتە/ زرتە زەلام
Unripe	کەرک/ نەگەهشتی	زرك/ زڕ/ نەگەییو
Booming, thudding	دەنگە دەنگ	زرمە زرم
Clever, smart	زیرەک	زرنگ
Tinkle, buzz	زرین/ زنگێل	زرنگانەوە
Tinkling, buzzing	زرین	زرنگە زرنگ
Armour, mail	زری	زرێ
Armoured	زریپۆش	زرێپۆش

English	بادینی	سۆرانی
Shrieking	زریك/ قیژكرن	زریكه زریك
Barren (tree)	كەركك/ بێبەر	زڕ
Step, false	زڕ	نڕ
Be interrupted	خەو ڤە حەر/ خەو	زڕان/ خەو
Tinkle	ڤبێت/ هەتك چوون	زڕان/ ئابڕوو
Step-father	زڕباب	زڕباب/ زڕباوك
Step brother	زڕبرا	زڕبرا
Step sister	زڕخیشك	زڕخوشك
Step mother	ژن باب	زڕداك/ زڕدایك
Step daughter	زڕكچ/ نەفسی	زڕكچ
Step son	زڕكور/ نەفسی	زڕكوڕ
Winter	زڤستان	زستان
Wintry	زڤستانی	زستانە/ زستانی
Belly, abdomen	زك	زك/ زگ
Hereditary	زكماك	زكماك
Belly ache	زك ئێشی/ زك ئێشان	زكئێشە
Huge, big	مەزن	زل
To enlarge, to make big	مەزنكرن	زلكردن
Slap	شەق	زللە
lovelock	زلف/ زلوف	زڵف
Sideburns	بیسك	زلف/ بسك
Spinach beat	بەقل	زلق/ سلق
Language, tongue	زمان/ ئەزمان	زمان
Eloquent	ئەزمان تەڕ	زمانپاراو
Non-abusive	ئەزمان پاقژ	زمان پاك

English	بادینی	سۆرانی
Abusive, offensive	ئەزمان پیس	زمان پیس
Sharp-tongued	ئەزمان درێژ	زمان درێژ
Linguist, linguitician	زمانزان	زمانزان
Lose the power of speech, About to die	ئەزمان شکەستن	زمان شکان
Prattle, begin to talk	ب ئاخفتن/ کەفتن	زمان گرتن
Bite one's tongue in regret	(پەشیمانی) ئەزمان گەستن	زمان گەستن
Become tongue-tied	ئەزمانگرتن	زمانگیران
Smooth-tongued	ئەزمان تەر/ لوس	زمان لووس
Tenon, valve, needle	ئەزمانۆکێ	زمانە
Linguist	زماننا‌س	زمانەوان/ زماننا‌س
Linguistics	زمانناسی	زمانەوانی/ زمانناسی
Chain	زنجیر	زنجیر
Mountain range	ریزەچیا	زنجیرە
Episode	ئەلقە	زنجیرە
Stove	سۆبە	زۆپا/ زۆپە/ سۆبە
Plenty, much	گەلەک	زۆر
Wrestler	گەمشو/ هەمباز	زۆرانباز
Wrestling	خۆلیکدان/ گەمش/ زورانی	زۆرانبازی
Talkative	پرئێژ	زۆربلی/ زۆروەر/ زۆرەر
Growth Multiplication	زۆربوون	زۆربوون
Gluttonous	خۆرە	زۆرخۆر
Tyrannous, oppressive	زۆردار	زۆردار

English	بادینی	سۆرانی
Compulsion, oppression	زۆرداری	زۆرداری
Crafty, cunning (man)	زۆرزان	زۆرزان
to force, compel	زۆرلیکرن	زۆرلیکردن
House arrest, compulsory, forcible, obligatory	ب زۆر	زۆرەملی/ زۆربگیر
Resort	زۆزان	زۆزان
Bastard, illegal child	بیژی	زۆل/ بیژی
Marsh	زونگ/ جوماف	زۆنگاو
Stagnant water	گۆم	زۆنگاو
Majority, most of	پترالی/ پرینه	زوریه/ زۆریه
Wooden flute, pipe	زرنا	زورنا/ زۆرنا
Piper	زرنابێژ	زورناژەن
Limpid, pellucid	زەلال	زولال (ئاو)
Serene and clear	ساف/ زەلال	زولال (دەنگ)
Tress	زلف	زولف
Quick, soon, early	زی	زوو
Faster, sooner	زیتر	زووتر
Plateau, highland	بانو/ بان	زورگ
Offended, vexed, annoyed	زیز	زویر/ زویر
Force	هێز	زەبر
Tyrant, harsh	زەبەردەست	زەبریەدەس
Tyrannical, overbearing	زەفەردەست	زەبردار
Strictness, force	هێز	زەبروزەنگ
Weak	زەعیف/ بی تاقەت	زەبوون

English	بادینی	سۆرانی
Huge, burly	مەزن	زەبەلاح
Muscle	شلك	زەبلەك
Trouble, difficult	زەحمەت	زەحمەت
Toiler	زەحمەتکیش	زەحمەتکیش
Alm, tax	زەکات	زەکات
Yellow	زەر	زەرد/ رەنگ
Pale	پیتی/ زەر	زەرد/ روخسار
Bile	زەرداڤ	زەرداو
Yellowish	زەرو/ پچەکی زەر	زەردباو
To turn pale	زەربوون	زەردبوون/ زەردهەلگەران
Yellow and red, youngster	زەر و سور	زەرد و سوور
Last moment of evening twilight	زەرکا ئێڤاری	زەردەپەر
Smiling, to smile	گرنژین	زەردەخەنە
Apricot	زەردەلی/ زەردەلە	زەردەلو
Wasp	ستینگ	زەردەواڵە
Yolk	زەرك	زەردێنە
Stafflower	زەرك	زەرتك/ زەردك
Envelop, container	زەرف	زەرف
Small spices of wasp	زرکیت/ زلکیتك	زەرکەتە/ زەرگەتە
Leech	زیلو/ زیرو	زەروو
Loss, harm	زیان	زەرەر/ زیان
Sea	دەریا	زەریا
Lake	دەریاچە	زەریاچە
Sailor	دەریاڤان	زەریاوان

English	بادینی	سۆرانی
Naval	کەشتیی/ دەریایی	زەریایی
Microscope	هویر بین	زەرەبین
To bray	زرزر/ زرین	زەرەزەر/ زەرین
Visible, clear	دیار/ بەرچاڤ	زەق
Staring	چاڤ زیق/ چاڤ زق/ چاڤ زل	زەق/ چاوزەق
Balanites	زەقنەبووت	زەقنەبووت
Huge	زەلام	زەلام
Man	زەلام	زەلام
Reedy marsh	گۆم/ زونگ	زەلکاو
Salad	زەلاتە	زەڵاتە
back	غەیبەت	زەم
Wedding party	دەهوات	زەماوەند
Basket	زەمبیل	زەمبیل
Earth, ground, geo	زەڤی/ عەرد	زەمین/ زەوی
Geologist	زەڤیناسی	زەمیناسی/ زەویناسی
Be terrified		زەندەق چوون
Atheist	زەندیق	زەندیق
Bell, ring	زەنگ	زەنگ
Tinkle, rattle	زەنگل/ کیڤیت ماری	زەنگۆل
Hornet, sting	ستینگ	زەنگەتە/ زەنگەزۆر/ زەنگەسۆر
Small bead	مۆرک/ زەنکیلۆک	زەنگیانە
To seize, confiscate	زەفتکرن	زەوت کردن/ زەفتکردن

English	بادينى	سۆرانى
Ground, earth, soil	زەڤى	زەوى
Earth gauge, land survey	زەڤى پيڤ	زەوى پيو
Farm-lands	زەڤى و زار	زەوى و زار
Poison	ژەهر	زەهر/ ژەهر
Poisonous	ژەهردار/ ب ژەهر	زەهردار
Olive	زەيتون	زەيتون
Confined, in childbed	ل بەر بچويك بونى	زەيستان
Intelligence, wit	زهن	زەين
Intelligent, witted	ب زهن/ ب ميشك	زەينروون
Stupid, dull-witted	بى مەژى/ بى ميشك	زەينكوير/ زەينكۆر
River	ريبار/ زى	زىٚ
Birth place	زايينگە	زيٚد
Privilege, concession	ئيمتياز	زيٚدەماف/ ئيمتياز
Drain, sewage, sewer	پيساڤ/ سولين/ ئاڤريژگە	زيٚراب
Gold	زيٚر	زيٚر
Golden	زيٚرين	زيٚرين
Goldsmith	زيٚرينگر	زيٚرينگر
Guardian of shrine	پاسڤانى نزرگەى	زيوان
More, excessive	زيدە	زياد
Saint	مەزار/ نزرگە	زيارەتگا/ چاك
Loss, harm	زيان	زيان
Harmful	ب زەرەر	زيانبەخش
Pimple, small boil	زيپك/ پرزك	زيپكە
Fornication, illegal coition , incest, Adultery	زينا	زينا/ زيناح

English	بادینی	سۆرانی
Adulteress, whore, harlot	زیناکەر	زیناکەر/ ژن
Prison, jail	حەپس/ زیندان	زیندان
Jailer	زیندانڤان/ زیرەڤانی زیندانی	زیندانەوان
Prisoner	زیندانی/ زیندانکری/ حەپسکری/ گرتی	زیندانی
Political prisoner, state prisoner	گرتیت سیاسی	زیندانی سیاسی
Alive, lively	زیندی	زیندوو
Direct	زیندی	زیندو
Resurrection day	زیندی بی/ زیندی ڤەبین	زیندوبوونەوە
Bring back to life	زیندی کرن	زیندوکردنەوە
Commemoration	ساخ ڤەکرن	زیندوکردنەوە/ یاد
To bury alive as punishment	ڤەشارتنا بچویکی ب ساخی	زیندەچال/ زیندەبەگۆر
Insect, bug	پیتک	زیندەوەر
Entomology	پیتکزانی/ مورانزانی	زیندەوەرزانی
Insecticide	پیتک کوژی	زیندەوەرکوژ
Gravel	زەگر/ جەرجیر	زیخ
Clever, smart	زیرەک	زیرەك
Shriek	زیقین/ قیر/ قیژ	زیرە
Shrieking	زریک/ قیژکرن	زیرەزیر
To rotate.to revolve	زیزبوون	زیزبوون
Squeak, squeaking	چیرکە چیرک/ چیرە چیر	زیقە/ زیکە
Squeak, squeaking	چیرەچیر	زیقەزیق/ زیکەزیك
Saddle	زین	زین

English	بادینی	سۆرانی
Saddler	زینکەر/ سەراج	زین درو
Silver	زیڤ	زیو
Made of silver	زیڤی	زیوین

English	بادینی	سۆرانی
Zh The twelfth letter of the hurdish alphabet	ژ	ژ
Poison, venom, bane	ژەهر	ژار/ ژەهر
Poisonous, toxic, venomous, liquid poison	ژهرین/ ژەهری	ژاراو
Gum	بنیشت	ژاژك
Flavoured cheese	ژاژی	ژاژی
To crease, crumple	قورمچین/ کورژی	ژاکان
Creased, crumpled, pale	قورمچی	ژاکاو
Oleander	رورکه/ رولك	ژاله
Pain, ache	ژان/ ئێش	ژان
Unhealthy, painful, ached	ب ئێش/ ب ژان	ژاندار
Become painful	ژان هاتن	ژان لیهاتن/ ژان ویرك
Belly ache, stomach ache	زك ئیشان	ژانەسك
Headache	سەرئیشان	ژانەسەر
Repetitious talk, tedious noise	بیزار/ مرومس	ژاوەژاو
To count, counting	هژمارتن	ژماردن
Number	ژمار/هژمار	ژمارە
Accountant	ژمێریار	ژمێریار
Accountancy, statistics	ژمێریاری	ژمێریاری
Woman	ژنك	ژن (ئافرەت)
Wife	ژنا	ژن/ ژنی
Spouse	ژنا	ژن/ ژنی

English	بادینی	سۆرانی
Womanly	ژنانی	ژنانە
Effeminate	ئاریلە/ ژنانە	ژنانی
Monogamy	ئێک ژنی	یەك ژنی
Polygamy	چەند ژنی	فرە ژنی
Civil marriage	ژن ئینانا مەدەنی	ژنهینانی مەدەنی
Temporary marriage	ژن ئینانا خوشی(وەختی)	ژنهینانی کاتی/ بۆخۆشی
Marriage of convenience	ژن ئینانا مەسلەحی	ژنهینانی بەرژەوەندی
Don juan	ژنباز	ژنباز
brother-in-law	ژنبرا	ژنبرا
Ask for woman in marriage	ژن خواستن	ژن خواستن
Wife and family	ژن و مال	ژن و مال
Married couple	ژن و میر	ژن و میرد
To marry, get married	ژن ئینان	ژنهینان
Room, chamber	ژور	ژۆر/ ژوور
Appointment	ژڤان	ژووان
Hedgehog	ژیشک	ژووشك
Meal	ژەم/ دان	ژەم/ جەم
To play amusical instrument	ژەناندن	ژەن
Violinist	کمانچەڤان	کەمانچەژەن
To play, rock, churn	ژەناندن	ژەندەن
Rust	ژەنگ	ژەنگ
Rusty	ژەنگی	ژەنگاوی

English	بادینی	سۆرانی
Rusty, tarnished, corroded	ژەنگدار	ژەنگگرتوو
Poison	ژەهر/ ژەحر	ژەهر
To venom, bane	ژەحرکرن	ژەهرکردن
String, cord	ژە/ ژی/ بەن	ژی
Under, beneath, bottom, down, below	ژێر/ بن	ژێر
Under water	بن ئاڤ	ژێرئاو/ بن ئاو
Footstool, foot print	بن پێ	ژێرپێ/ بن پێ
Saucer	تەبلیک	ژێرپیاله
Basement, ground floor	بنیات/ سەرداب	ژێرخان
Ground floor	نهوما ئەردی	ژێرخان
Submarine	کەشتیا نوقار/ نوقاڤ	ژێرەریاگەر
Oppressed, dependant, subject	بن دەست	ژێردەست
Under ground, cellar	ژێرزەمین	ژێرزەمین
Slip, female under garment ,Knickers	کەتەک	ژێرکراس / بن کراس / کەتەلە
Fail, be beaten, worsted	کەفتن/ شکەستن	ژێرکەوتن
Life	ژیان	ژیان
Biology	ژیانناسی	ژیانناسی
Biography	ژیاننامە	ژیاننامە
To revive	ڤەژین	ژیانەوە
Civilization	ژیار/ شارستانی	ژیار
Glowing ash, ember	پەنگر	ژیلەمۆ
Reason	ئەگەر	ژیر

English	بادینی	سۆرانی
Shrewd, wise, intelligence	ژیر	ژیر
Logics	ژیرناسی	ژیرناسی

English	بادینی	سۆرانی
S the thirteenth letter of the kurdish alphabet	س	س
Arbour	سهوانه/ زنج	سابات
Cottage	خانی	سابات
Male goat, billy, goat, he-goat	نیڕی	سابرێن/ نیڕی
Soap	سابین	سابوون
Soapy	سابونی	سابوناو
Ceiling	بن بان	ساپیته
Time, hour	دمم/ وەخت	سات
Drawers, underpants	سەتەن	ساتان/ سەتەن
Slip, stumble	شەمتین/ هلکومین	ساتمە
Teak	تیک/ ساج	ساج
Griddle	ساج/ سیل	ساج
Bread baked on griddle	نانی سیلی	نانی ساجی
To fall into poverty	بەلەنگاز دبیت/ چ پارە پی نامینی	ساجی عەلی
Small shot	ساچمە	ساچمە
Healthy, sound	ساخ	ساخ
False, fabricated	سەختە/ قەلپ	ساختە
Forger, cunning	سەختەچی	ساختەچی
Simple	سادە	سادە
Humble	رەبەن/ خولیسەر	سادە
Desert	بیابان	سارا

English	بادینی	سۆرانی
Cold	سار	سارد
To cease to be friends	ساردی	ساردبوونەوە
To die	رەقبوون/ مردن	ساردبوونەوە
To flatter	روبازی کرن	ساردکردنەوە
Make it cold	سارکرن	ساردکردنەوە
Very cold	سروسەقەم	ساردوسر
Refreshment, viands	تەزیاتی	ساردەمەنی
Be healed	کەواندن	ساریژ
To heal (wound)	کەواندن	ساریژبوون
Musical instrument	ساز	ساز
Arrangement, ready, organised	بەرهەڤ	ساز
Harmony, to harmonize	پیکڤە ژیان	سازان/ سازاندن
To arrange, manage	گیران/ سازکرن	سازدان
Pure, clear, wholesome	زەلال	سازگار
Healthy	ساخ	ساغ/ ساخ
Evidence, clearness	ساخبوون	ساغبوونەوە
To prove	ساخ کرن	ساغ کردنەوە
Overcoat	ساکو	ساقۆ
Simple, humble, plain	ساوە/ بساناهی	ساکار
Commander	سالار	سالار
Year	سال	سال
Yearly, annually	سالانە	سالآنە
Calender	سالنامە	سالنامە

English	بادينى	سۆرانى
From year to year	سال بوسال	ساڵە و ساڵ
For years and years	چەند سالا	ساڵەهای ساڵ
Leap year	سالاپر	ساڵی پڕ
Anno domini	سالازاينى	ساڵی زایینی
Emigration year	سالا کوچى	ساڵی کۆچی
Fear	ترس/ سەهم	سام
Sublimity, majesty	سەميان/ مريس	سام
Majestic, impressive	شامانە/ سەميانى	پەسام/ سامدار
Clear sky, cloudless sky	زەلاڵ	ساماڵ
Wealth, fortune, property	سامان	سامان
Wealthy	زەنگين	ساماندار
National wealth	سامانى نەتەوەيى	سامانی نەتەوایەتی
Dangerous	ب ترس	سامناك
To take, obtain	ستەندن/ برن	ساندن
Toddler, very young	ساڤا/ زارۆك	ساوا
Boiled and pounded wheat or its dish, porridge	ساڤار	ساوار/ ساوەر
Simple, gullible	ساويلكە	ساویلکە
Inlight of, under patronage	سێبەر	سایە
Shade, shadow	سيبەر	سایە/ سێبەر
Tomorrow	سبەهى/ سبە	سبەی/ سبەینی
Mornings	سپيدەهيا	سبەینان
Army, troops	سوپا	سپا/ سوپا

English	بادینی	سۆرانی
Recommendation	سپارده	سپارده
To entrust	جیباوەری	سپاردن/ سپارده
To bury	ڤە شارتن	سپاردن/ بەخاك سپاردن
Thanks, gratitude	سوپاس	سپاس/ سوپاس
Spring	سپرنگ	سپرنگ/ سپرینگ
Unfaithful, ungrateful	بیکیر	سپله
Unfaithfulness, ungratefulness	بیکیری	سپلەیی
Louse	سپی	سپی/ ئەسپی
Spinach	سپیناغ/ سلقۆك	سپیناخ
Eye whitener	سپیلك/ سپیلكا چاڤی	سپینه
Make-up, cosmetics. powder face	سپیاڤ	سپیاو
Whiteness	سپیاتی/ سپیلك	سپیایی
Plaster work	سپیكاری	سپیكاری
White	سپی	سپی
Senility, become old	سپی بوون	سپی بوون/ ریش
Be whitened, faded	سپی بوون	سپی بوون
Refine, to lose its colour	سپی بونەڤە	سپیبوونەوه
To turn pale	سپیبوون	سپیبوون/ سپی هەلگەران
To take, obtain	ستەندن	ستاندن
To praise	پەسن	ستایش
Column	ستوین	ستوون

English	بادينى	سۆرانى
Cruelty	ستەم	ستەم
Cruel	ستەمكار/ زوردار	ستەمكار
Grape molasses	دۆشاڤ/ دۆشاب	سجوق/ دۆشاو
Bodice, waistcoat	سوخمە	سخمە/ سوخمە
Vinegar	سيكە	سركە
Syringe	سرنج	سرنج
Nature	سروشت/ خورست	سروشت
Natural	سروشتى/ خورستى	سروشتى
Rite, liturgy, ceremony	تەقس	سرووت
March	سرود	سرود
Anthem, hymn, chant	سرود	سرود
National anthem	سرودا نيشتمانى	سرودى نيشتمانى
Angel gabriel	جبريل	سروش
Inspiration, revelation	سروش/ ئيلهام/ پەيخام	سروش
Gentle whisper	سروە/ پس	سروە
Rustle	خشين/ خوشين	سروە
Queue, line, range	سرە	سرە
Calm, rest	تەناهى	سرەوت
To be calm	تەناهى بوون	سرەوتن
Glue, gum, paste	سمغ	سريش
Numb	مت	سر
Secret	نەپەنى	سر
Lethargy, dormancy, sleep	مت بوون	سربوون
To narcot(ize), dope	سركرن/ تەحژيركرن	سركردن

English	بادینی	سۆرانی
To wipe, erase	ژی برن	سرینەوە
Penalty, punishment	سزا	سزا
To punish	سزادان	سزادان
Death penalty, capital punishment	سزایی سیدارە/ سزایی مرنی	سزای سیدارە
Slow	سست/ هیدی	سست
Slowness	سستی	سستی
Zero, naught	چنە	سفر
Mat spread on the ground for meal	سفرە	سفرە
Belly, womb	زگ	سك/ زگ
Complainment, grievance	گازندە	سکاڵا
To complain, blame	گازنکرن/ لۆمەکردن	سکاڵاکردن
Petition	داخازنامە	سکاڵانامە
Pregnant	ئاڤس	سکپڕ/ سکدار
Pregnancy	ئاڤسی	سکپڕی
Diarrhoea	زگچوون	سکچوون/ زگچوون
To lose child	زگ سوتن	سکسووتان/ زگسووتان
Ember	بزۆت	سکەل/ پشکۆ
Elevator	سلنگ	سلنگ/ سرنگ
Shy, startled	ڤەحنقی/ تەریلی	سل
Greeting, salute	سلاڤ	سڵاو
To salute	سلاڤکرن	سڵاوکردن
Spinach beet	بەقلی	سلق

English	بادینی	سۆرانی
To take fright, flinch	جنقین/ ترسیان	سلکردنەوە
Be frighten	ترسیان	سلەمینەوە
Hoof	سم/ چم	سم
Sumac	سماق/ سڤۆک	سماق
Squirrel	سڤورە	سمۆرە
Moustache	سمبیل	سمێل
To trim, cut	سمبێل کرن	سمێلکردن
Species of aphis	سون/ سن	سن
Pin	سنجەق	سنجاق
Swelling	وەرمتن	سندان
Anvil	سندان	سندان
Plague upon you	سندان	سندان
Box	سندوق	سندووق
Breast	سنگ	سنگ/ سینگ
Border, frontier	سنور	سنوور
Boundary	سنور	سنوور
Limited, confined	سنوردار	سنووردار
Burning	سوتن	سۆ
Stove	سۆپە	سۆپ
Soda	سۆدە	سۆدە
Red	سوور	سۆر/ سوور
trace /Whereabouts	گیدەری/ در رشون	سۆراخ/ سۆراغ
Sympathy, pity, love	سوز	سۆز
Prostitute, harlot	قەحبە	سۆزانی
Rock partridge	سیسک	سۆسکە/ سوسکە

English	بادينى	سۆرانى
Socialism	سوشياليزم	سۆشياليزم
Sufi, mystic	سوفى	سۆفى
Water fall	سولاڤ/ سيلاڤ	سۆلاڤ
Light brightness	بيناهى/ روناهى	سۆما
Light of the eyes	قەترا چاڤى/ بيناهيا چاڤى	سۆما/ چاو
To plaster, smoothe	هنين	سواخ/ سواغ
Knight, rider, horseman, cavalier	سيار	سوار
Cavalry, chivalry	سيار	سوار
To ride	سياربوون	سواربوون
Accomplished horseman	سيارباش	سوارچاك
To beg	خاستن	سوال
Beggar	خاز خازوكە	سوالكەر
Army, troop	سوپا	سوپا
Commander-in-chief	سەرلەشكر	سوپا سالار
Military	سوپايى	سوپايى
Rug, mat	مەحفير/ فەرشى نڤيژى	سوجادە/ بەرمال/ دوگرد
Theological student, Religious student	سوختە	سوختە
Bodice, waistcoat	سوخمە	سوخمە
Drudgery, corvee	سوغرە	سوغرە
To burn	سوتك/ سوزتن	سووتان
To heal	ساريژبون	سووتاندنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Burnt	سووتی	سووتاو
Ash	خولی	سووتوو
Fuel	سوتەمەنی	سووتەمەنی
Corner	کونج/ گۆشە	سووچ
Faulty, guilt	سیچ/ سووچ	سووچ/ سوچ
Faulty, guilty, sinner	گونەهبار	سووچدار/ سوچدار
Grief, sorrow, pity, longing	خەم	سوو
Interest, usury	ریبا	سوو
Usurer, one who practises usury	ریباخۆر	سووخۆر
Profit, benefit, interest	مفا	سوود
Profitable	مفادار	سوودمەند
Payee, beneficiary, persistant, insistant	رژد	سوور/ رژد
Red, burnt	سور	سوور/ سۆر
Rouge, make-up, brine	سۆراڤ/ سویراڤ	سووراو/ سۆراو
Reddish	سوربون	سووریاو/ سۆریاو
To fry	بژارتن	سووربوونەوە
Blush (shy) (shame)	سۆربون	سووربوونەوە/ سووورداگەران
Fair-skinned	سووروسپی	سووروسپی
Measles	سوورک	سووریژە
Turn	نۆبەت	سوور
Rotation, cycle	زڤرۆک	سوور

English	بادینی	سۆرانی
Blood circulation	زڤرۆکا خوینی	سوری خوین
To revolve	گەریان	سووران
To run, manage	ب ریڤەبرن	سووراندن/ بەریوەبردن
Gonorrhoea	سوسەنەک	سووزەنەك
Packing needle	سوژن	سووژن/ سوژن
Light (weight)	سڤک	سووك
Unimportant, bad (person)	سڤک	سووك
Grief, sorrow	دلگرانی/ خەم/ کەسەر	سوێ
To feel sorrow	دل گران	سوێبوونەوە
Oath, swear	سویند/ سۆند/ سوز	سوێند/ سوین
To swear	سویند خارن	سوێند خواردن
To take an oath	سۆند دخوا	سوێند دەخوا
To perjure, commit perjure	درەو سوند دخوت	بەدرۆ سوێند دەخوا
Switch	سویچ	سویچ
Owing to, about	سەبارەت	سەبارەت
Basket	سەلک	سەبەتە
Pipe (tobacco)	قەلین	سەبیل
Casual reaper, hired	سەپان/ خولام/ رەشەک	سەپان
Bucket	سەتل	سەتل
Dawn	سەحەر/ سپیدە	سەحەر
Difficult, hard	زەحمەت	سەخت
Worried, distressed	نارەحەت	سەخلەت
Hundred	سەد	سەد

English	بادينى	سۆرانى
Hundreds	سەدان	سەدان
Century, age	سەدە	سەدە
Percent	سەدى	سەدى
Head, top	سەر	سەر
On my head	سەرسەرى من	سەرسەر
To foam	سەرئاڤ كەتن	سەرئاوكەوتن
Government offices	سەرا	سەرا
Mirage	سەراب	سەراب
Wholly, from head to head	پرانيا/ حەمى/ سەراسەر	سەراپا/ سەراسەر
Ceiling	بن بان	سەراپيتە
Chiefs	سەرۆكين	سەران
Head poll	سەرانە	سەرانە
w.c.	دەستئاڤ	سەراو
Additional load	بارزيدە	سەربار
Inspite of, despite	سەربار	سەربار
Soldier	سەرباز	سەرباز
Camp, barracks	سەربازگەه	سەربازگە
Mobilization	سەفەربەرى	سەربازگيرى
Title, topic	بابەت	سەرباس
Roof, roof-top	سەربان	سەربان
Slaughter	سەرژيڤەكرن	سەربرين
Event, occurrence	ديرۆك	سەربورد
Uncovered head, receptacle	سەركول	سەربەتال/ سەركۆت
Independent, free	سەربەخو	سەربەخۆ

English	بادینی	سۆرانی
Independence	سەربەخوی	سەربەخۆیی
Proud, eminent	سەربەرز	سەربەرز
High reputation	سەربەرزی	سەربەرزی
Free	سەربەست	سەربەست
Freedom, liberty	سەربەستی	سەربەستی
Quarrelsome, seditious	شەرۆک	سەربەکۆبەن/ سەربەگێچەڵ
Sealed, stamped	مورکری	سەربەمۆر
Downward	بەرەڤ خار/ بەر ب ژێر/ نشیڤی	سەربەرەوژێر
Fellow wife (of a polygyny)	هەوی	سەربەهەوێ
Unpire, referee	بەرەڤان	سەرپشك
Cover, lid	دەرپۆش	سەرپۆش
Bare-headed	سەر ریس	سەرپەتی
Supervisor	سەرپەرشت	سەرپەرشت
Foreman of labourers	سەرکار	سەرپەل
Toe, tiptoe	سەری تبلی	سەرپەنجە
Disobedient	سەرپیچی/ سەرکیشی	سەرپیچ
Be involved	توشبوی/ تیکەتی	سەرپیوەبوون
From top to bottom	سەری هەتا پیی	سەرتاپا
From head to head, wholly	هەمی/ سەراسەر	سەرتاسەر
Barber, hairdresser	سەرتراش	سەرتاش
Headshaving	سەرتراشین	سەرتاشین
Total	سەرجەم	سەرجەم

English	بادینی	سۆرانی
Preoccupied, busy	مژوڵ	سەرجەنجاڵ
On my eyes	سەرچاڤا	سەرچاو
Spring, source	سەرچاوک/ کانیک	سەرچاوە
Reference, bibliography	ژیدەر	سەرچاوە
Opinionated	رکدار	سەرچڵ
Kneeling, kneecap	سەرچوک	سەرچۆك
Drunkard	سەرخوش	سەرخۆش
To condolence, condole	سەرخوش لیکرن	سەرخۆشی لیکردن
Inauspicious	سەرخور	سەرخۆر/ سەرەخۆرە
Nap, siesta	سەرخەڤ	سەرخەو
Chieftain, headman in tribe	سەرۆک عەشیرەت	سەرخیل
Chief	سەردار	سەردار
To visit	سەردان	سەردان
To sacrifice	سەردانان	سەردان
To defer to obey, bow the head	سەرنقی نەکرن	سەردانەواندن
To comb hair	شەکرن	سەرداهینان
Funeral recitation, Lamentation	پیگوتن	سەردۆلکە
Professional mourner	پیبیژ	سەردۆلکە بیژ
Epoch, moment	سەردەم	سەردەم
Contemporary	هەڤچەرخ	سەردەم (هاوچەرخ)
Honest	سەرراست	سەر راست
To blame, reproach	لومەکرن	سەرزەنشت

English	بادینی	سۆرانی
To count	سەرژماردن	سەرژماردن
Census	سەرژمیر	سەرژمیر
Statistics	سەرژمیرناسی/ سەرژمیرزانی	سەرژمیرناسی
Puzzled, surprised, astonished	حیبەتی	سەرسام
Wise old lady	سەرسپی	سەرسپی
Bathroom	سەرشول	سەرشۆرك
Busy, preoccupied, distraught	مژۆل	سەرقال
Superintendent	سەرکار	سەرکار
Leader	فەرماندە/ ریبەر	سەرکردە
The president of the republic state	سەرۆکی کوماری	سەرکۆمار
To reproach	لومەکرن	سەرکۆنە
Cheek bone	ئالەك/ سیرمت	سەرکولم
To succeed, pass	سەرکەفتن	سەرکەوتن
Nipple, tit, teat	سەرمەمك/ سەرکیت مەمکا	سەرگۆ
Coldness, cool	سەرما	سەرما
Be numbed, be frozen	سەرمابری	سەرمابردە
Wealth, capital	سەرمایە	سەرمایە
Capitalist	سەرمایەدار	سەرمایەدار
Capitalism	سەرمایەداری	سەرمایەداری
Model, pattern	نمونە	سەرمەشق
Attention, caution	سەرەنج	سەرنج

English	بادینی	سۆرانی
Aware, cautions	هشیار	سەرنجدەر
President	سەروک	سەرۆك
Presidency	سەروکایەتی	سەرۆکایەتی
Rhyme	سەروا	سەروا
Spring, source	کانی/ سەروچاوک	سەروچاوە
Sovereignty	سەروەری	سەروەری
Beginning	دەست پیک/ سەرەتا/ بەرایی	سەرەتا
Primary	سەرەتایی	سەرەتایی
In addition to, moreover	سەربار	سەرەرای (ئەوەی)
Spear, lance	سەرەرم	سەرەرم
Highway	سەرەری	سەرەری
Main, major	سەرەکی	سەرەکی
Death pangs, death struggle	بەرمرن/ جانکیسی	سەرە مەرگ
Riddle, coarse sieve	سەرەند	سەرەن (سەرەند)
Conclusion, result	ئەنجام	سەرەنجام
Pillow	بالیفک	سەرین
Martial-law, mobilization	سەفەربەر	سەفەربەر
Brokendown, handicapped	سەقەت	سەقەت
Platform	دوانگە/ هەرزال	سەکۆ
Bench	سەکو/ تەخت	سەکۆ
Dog	سە	سەگ/ سە
Otter, beaver	سەیی ئاڤی/ سەگاڤ	سەگاو

English	بادینی	سۆرانی
To bray, bark	رەوین	سەگوەر
To prove, admit	سەلماندن	سەلماندن
Interest, usury	ریبا	سەلەم/ ریبا
Elegance, skillfulness	شیان	سەلیقە
Solitary, single, bachelor	سەلت	سەلت
Style, as he, she likes	سەلتەنەت	سەلتەنەت
Dance	دەهوات/ گۆڤەند/ دیلان	سەما
Dancer	داوەتکە/ گۆڤەندکەر/ دیلان کەر	سەماکەر
Samovar	سەماوەر/ سەماڤەر	سەماوەر
Loaf	سەمون	سەموون
Dignity	سەنگ	سەنگ
Weight	سەنگ	سەنگ
Trench	نەوچە	سەنگەر
Heavy, precious	گران	سەنگین
To exchange, bargain	بازاری/ بازارکرن	سەودا
Green	کەسک	سەوز
Greenery	کەسکاتی	سەوزایی
Vegetable	زەرزەوات	سەوزە
Oar	سەول/ شەلپی	سەول
Ice, freezed, snow	بەفر/ جەمەد/ بەرف	سەهۆل
Obstinate, pig-headed	سەر رەق	سەهەند
Shade, shady place	سیبەر	سەهەند
Strange	سەیر	سەیر

English	بادینی	سۆرانی
Picnic, trip	سەیران	سەیران
Recreation	سەیرانگەهـ	سەیرانگا
Umbrella	شەمسی/ سەیوان	سەیوان
Three	سێ	سێ
Shade, shadow, umbra	سیبەر	سێبەر
Under the patronage of, under the auspices of	ل بن سیبەرا	لەژێرسێبەری
Gallows	سیدارە	سێدارە
Thirteen	سێزدە	سێزدە
Tripod, triumvirate	سی کوچک	سێکوچکە
Triangle	سی‌گۆشە/ سی کوژی	سێگۆشە
Liquidity, fluidity	لیسەر	سێلاو
Apple	سێڤ	سێو
Parentless, orphan	بی باب و داک/ ئیتیم	سێوی
Adam's Apple	سێڤا ئادەمی	سێوی ئادەم
Thirty	سیهـ	سی
Lung	سیهـ	سی
Politics	سیاسەت	سیاسەت
Politician	سیاسەتڤان	سیاسەتمەدار
Prod, knuckles	گریچک	سیخورمە
Porcupine	سیخور	سیخوڕ
Sorcery	سیحر	سیحر
Garlic	سیر	سیر
Skin, peel	تیڤل	سیرمە

English	بادینی	سۆرانی
Faded, withered	سیس/ زەر	سیس
Cricket	کریکت	سیسرك
Vulture	کەچەلوک/ کەرگەس	سیسرکە کەچەل
Consumption, tuberculosis of lung	سیل	سیل
Consumptive	سیلدار	سیلدار
Face, personal appearance	سیما	سیما
Breast	سینک	سینە
Cinema, movie	سینەما	سینەما
Tray	سینی	سینی/ سینی خوان
Chinese	سینی	سینی
Tooth pick	سیواک	سیواك
Lungs and liver	سیە و میلاک	سی و جگەر

English	بادینی	سۆرانی
Sh The fourteenth letter of the kurdish alphabet	ش	ش
King	شاه	شا
Appeal for wedding largess	شاباش	شاباش
Queen	ژن شا	شابانوو
Harbour, port	شابەندەر	شابەندەر
Horn	شاخ	شاخ
Mountain	شاخ	شاخ
Mountainous	شاخاوی	شاخاوی
Mountaineer	شاخەوان	شاخەوان
Glad, happy	شاد	شاد
City	شار/ باژیر	شار
Obscure, vague, ambiguous, unclear	غیم	شاراوە/ ناروون
Hidden	ڤەشارتی	شاراوە/ نادیار
Exiled, vanished	شاربەدەر	شاربەدەر
To vanish	شاربەدەرکرن	شاربەدەرکردن
To hide, to bury	ڤەشارتن	شاردنەوە
Townsman, urban	شارستان	شارستان
Civilization	شارستانیەت	شارستانیەت
Urban, civilized	شارستانی	شارستانی
Water cucumber	شارۆخ/ خەیار	شارۆخ
Town, small town	باژیر/ باژیرك	شارۆکە/ شارۆچکە
Expert, well-versed	شەهرەزا	شارەزا
Mayor	باژیرڤان	شارەوان

English	بادینی	سۆرانی
Municipality	بازیرڤانی	شارەوانی
Urban, civilized	شاری	شاریی
High way	ریکا سەرەکی	شاری
Prince, princess	شەهزادە	شازادە
Sixteen	شازدە	شازدە
Sixteenth	شازدەم/ یی شازدی	شازدەم
Queen	ژن شا	شاژن
Masterpiece	شاکار	شاکار
Apprentice	شاگرد	شاگرد
Minister, secretary (u.s.a)	وەزیر	شالیار
Attack, assaut, raid	هیرش	شاڵاو
Shoulder	مل	شان
Responsibility	بەرپرسیاریتی	شان
Proudness	شانازی	شانازی
Side by side	مل بە مل	شان بەشان
Chance, lucky	شانس	شانس
Theatre, stage	شانو	شانۆ
Comb	شە	شانە
Cell	شانە	شانە
Beehive, hive	شانە	شانە (هەنگ)
Plumb	شاول	شاوڵ
Kingly	شاهانە	شاهانە
Heron	شینە شاهو	شامێۆ
King of kings	شاهنشا	شاهنشا
Queen bee	شامیشیت هنگڤینی	شاهەنگ

English	بادینی	سۆرانی
Worthy, deserving	هێژا	شایان/ شایەن
Suitable, worthy	هەژی	شایستە
Witness	شاهید	شایەت/ شایەد
To testify	شاهید دان	شایەتدان
Poet, bard, singer, chanter	هوزانڤان	شایەر
Dance, festivity	گوڤەند/ دیلان	شایی
Be disconcerted	شەپرەزە	شپرزە
Thing	تشت	شت
To wash	شیشتن	شتن/ شوشتن
Equipment, furniture	تشتیت مال	شتومەك
Match, light	شخاتە	شخارتە
Vaccination, syringe, injection	شرنقە	شرنقە
To give injection, Vaccinate	شرنقە لیدان	شرنقە لیدان
Glue	سمغ	شریت
Tape	شەلیت	شریت
Cassette	کاسیت/ شریت	شریت
Snore	پخین/ خرخر	شریخە
Tattered, torn	رزۆکە	شر
Death pangs, about to die	ل بەر مرنی‌یە/ چوویی	شر
Bad, desparate	خراپ	شر
Doubt	شک	شك/ گومان
Complaint	گازندە/ شکات	شکات
Hunting, shooting	نیچیر	شکار
Broken	شکەستی	شکاو

English	بادینی	سۆرانی
Defeat	شکستی	شکست
Majesty	سام	شکۆ
Glory	شکۆ	شکۆ
Your highness, your majesty	خاوینشکۆ/ خودان شکۆ	خاوەن شکۆ
Majestic	شکودار/ سام	شکۆدار
Loose	خاڤ/ سیست	شل
Fluid, watery	ئاڤی/ ریق	شل
To loose, be convinced	ڤەکرن/ سست کرن	شل کردن
Persuaded, convinced	رازی بوون/ رازی کرن	شل کردن
Broth, muslin	ئاڤک	شلە
Be disconcerted	تەنگاڤ/ شەپرزە	شلەژان
Wooden pipe (music)	بلویل/ لولی	شمشال
Sword, saber	شیر	شمشیر
Fencing with asaber	شیربازی/ شوربازی	شمشیربازی
Wind, gentle, breezed soft movement of air	با	شنە
Land after first ploughing, field ploughed once	شۆ	شۆ
Vivacious, exquisite	شوخ	شۆخ
Salty, brackish	سویر	شۆر/ سویر
Soup	شوربە	شۆربا
Revolution	شورەش	شۆرش
Hanging down, drooping	شور	شۆڕ
Revolutionary, agitator	شورشگیر	شۆرشگیر

English	بادینی	سۆرانی
Platform pavement	رەسیف/ رەحاجادی	شۆستە
Shepherd	شڤان	شوان
To marry, get married	شی کرن	شووکردن
	تی	شووبرا/ تی
Ram part, Fence, Protective wall	دیوار/ شور	شوورە
Water melon	شتی	شووتی/ شفتی
Shame	شەرم	شوورەیی
Packing Needle	شیشرن	شووژن
Glass	شیشە	شووشە
Bottle	شیشە	شووشە
Misfortune	بیولەی/ بەدبەختی	شووم
Place, position, site	جە	شوێن
Trace, archeology	شوینوار	شوێنەوار
Archeology	شوینەوار ناسی	شوێنەوارناسی
Dawn, daybreak	شەبەق	شەبەق
Palm of hand	لەپ/ ناڤمست	شەپ
Slap	شەق	شەپ/ شەپازلە
Hat, cap	شەفقە	شەبقە
Slap	شەق	شەپلاخ
Paralysis	شەپک	شەپلە
Kurdish jacket	شەپک	شەپك
Wave	شەپول/ پیل	شەپۆل
Chess	شەترەنج	شەترەنج
Transplantation	شەتل/ نیهال	شەتل
Nursery, plantation	باغ/ نیهال خانا	شەتلگا

English	بادینی	سۆرانی
Ice	جەمەد	شەختە
Shame, modesty, shyness, Bashfulness, diffidence	شەرم	شەرم
Diffident, abashed	شەرمن/ هەیبۆکە	شەرمن
To shame abash, Embarrass	شەرم	شەرم
Be ashamed, embarrassed	شەرمزار	شەرمەزار
Trousers	شەروال	شەروال
War	شەر	شەر
War-like, aggressive	شەرکر/ شەروکێ	شەرفرۆش
Sixty	شیست	شەست
Six	شەش	شەش
Revolver	دەبانچە/ وەروەرە/ شەش میل	شەشخۆر/ دەپانچە
Slap	شەق	شەق
Clap, clacking	شەق	شەق/ شەقە/ شەق و شەقە
Crack	شەق/ درز	شەق
Breast	نیف مەمکان/ شەق	شەق
Street	شەقام	شەقام
Step	پینگاڤ	شەقاو
Stamp	پیل	شەقل
Yearling lamb	بەرخ	شەلە
Sugar	شەکر	شەکر
Sweetened water	قەنداڤ	شەکراو
Sugar bowl	شەکردان	شەکردان

English	بادینی	سۆرانی
Exhausted	بەتلی/ وەستیای	شەکەت
Lame	شەل/ لەنگ	شەل
Cool northerly wind	شەمال	شەمال
Musk melon, cucumis melon	شەمامۆک/ قاوان	شەمامە
Saturday	شەمبی	شەمبە/ شەممە
Bat	چلیچلی/ چەکچەکیلە/ شەڤرەڤینک/ میرمورتک/ شەڤ شەڤۆک	شەمشەمە کویر
Train	شەمەندەفر	شەمەندەفەر
Sprightly, gay, pretty	شەنگ و شۆخ/ سپەهی	شەنگ و شۆخ
Night	شەڤ	شەو
Good night	شەڤ باش	شەوباش
nocturnal, Night fever fever	شەڤ تا	شەوتا
Late evening night snack	شیڤخوشک	شەوچەرە
Light	شەوق	شەوق
Longing	شەوق	شەوق
Weak sighted	شەڤکور	شەوکویر
Night time	دەمی شەڤی	شەوکار
Dew	خوناڤ	شەونم
Nightmare, female demon	شەڤ پەست	شەوە
Jaw	چەن/ ئەرزینک	شەویلك
Martyr	شەهید	شەهید
Satan, devil	شەیتان	شەیتان

English	بادینی	سۆرانی
Frantic, distraught	بی ئەڤینی/ دژوار	شەیدا
Damp	تەری	شێ
Chestnut	شی ابۆ هەسپی)	شێ/ ئەسپەشێ
Fool, insane, mad, lunatic	شێت/ دین/ بی ئاقل	شێت
Lunacy hospital	نەخوشخانا شیتا	شێتخانە
to squeeze, knead, massage	پەرخاندن	شێلان
Lion	شێر	شێر
Cancer	پەنجەشێر	شێرپەنجە
Turnip	شێلم	شێلم
Valley	گەلی	شێو
Supper, dinner	شیف	شێو/ نان
Style, design	شێواز	شێواز
Methods, style	شەپرزە/ شکستی	شێواو
Way, shape, method	شێوە/ رێک	شێوە
Ability, suitable	شیان	شیان
Suitable, appropriate	کێرهاتی/ هێژا	شیاو
Sweet	شرین	شیرین
Dessert, sweet, candy	شرینەمەنی/ شریناتی	شیرینەمەنی/ حەلوا
To analyse	شروڤەکرن/ شلوڤەکرن	شیتەلکردن
Sword	شیر	شیر/ شمشیر
Lukewarm, tepid	تیلشیر	شیرتێن
Milk	شیر	شیر
Milker, milkman	شیردۆش	شیردۆش
Bride-price	نەخت	شیربایی
Foster-brother	برای شیری	شیربرا/ برایشیری

English	بادینی	سۆرانی
Nagging	پتپتوکث	شیره شیر
Metal bar, iron	شیش	شیش
Iron monger	بازرگانیا شیشلی	بازرگانی شیش
To solve, remedy, treat	چارەسەر	شیکار
To explain, parse, analyse	شروڤەکرن	شیکردنەوه
Syrup	شروب	شیله
Creamy	شیله/ شیره/ دۆبه	شیله
Blue	شین	شین
To wail, lamentation, mourning	شینی	شین/ شیوەن
Garden, path of green	شین	شین/ سەوز
Valley, ravine, gully, gorge	گەلی/ نهال/ نیوال	شیو
Lamentation, mourning, wailing	شینی	شیوەن

English	بادینی	سۆرانی
S The 15th leteer of the kurdish alphabet	ع	ع
Ivory	عاج	عاج
Wine, arrack	عەرەق/ مەی	عارەق
Addict	عەرەق فەخور	عارەقخۆر
Sweat, perspiration	خوھ	عارەق
To sweat	خوھ دان	عارەق دەردان
Single, bachelor	زگورد	عازەب
Sky	عەسمان	عاسمان
Gown, frock, cloak, aba	عەبا	عەبا
Perfume	بیهن	عەتر
Estate, earth	عەرد	عەرد
Cart, carriage, vehicle, van	عەرەبانە	عەرەبانە
Carter	عەرەبانچی	عەرەبانەچی
Soldier, troop, army	عەسکەر	عەسکەر
Military	عەسکەری	عەسکەری
Militarism	عەسکەریەت	عەسکەریەت
Tribe	عەشیرەت	عەشیرەت
Turkey	عەلوشیش/ عەلوک	عەلەشیش
Warehouse, store	کوگە/ عەمبار	عەمار
Antique	عەنتیکە	عەنتیکە
Folk, common people	خەلک/ گەل	عەوام
Barking, braying	عەوعەو	عەوەعەو
Clan, tribe	عیل	عیل
Loins, private parts of alady	عەورەت	عەورەت

English	بادینی	سۆرانی
Carat, karat	عەیار	عەیار
Gnosticism	گنوستی	عیرفانیەت
Rationalism intellectualism	عەقلانیەت	عەقلانیەت
Mentality, mind	عەقلیەت	عەقلیەت
Brigadier, general	راگر/ سەرهێز	عەمید (عەسکەری)
Commodore	ئەفسەری دەریایی	عەمید (دەریایی)
Diplomatic	دبلوماسی/ سیاسەتڤان	عەمید (دبلوماسی)
Dean	راگر	عەمید (کۆلێژ)

English	بادینی	سۆرانی
X The 16th letter of the kurdish alphabet	غ	غ
Gallop, galloping	چارگاف (هەسپ)	غار (ئەسپ)
Race, running	پیشبەزین/ هەڤبەزین	غاردان
Race	غارغارالی	غارغارین
Gas	غاز	غاز
Perfidious, traitor	ناپاک/ جەگەرمژ	غایەنخایەن/ خائن
Bud	بشکوش/ بشکوژ	غونچە/ خونچە
Double chin	دو ئەرزینک	غەیفەیە
Coorse sieve, cribble	موخل	غەربیل
Gazette, newspaper, journal	روژنامە	غەزەتە
Alyricpoem, ode	غەزەل	غەزەل
Nose ring	خزیم	غەزێم/ خەزێم
Treasure	خەزینە	غەزینە/ خەزێنە
Noisy, crowd	تەق و رەق	غەلبەغەلب
Sadness	خەم/ خەفەت	غەم/ خەم
Wink, eyewink	ئاور/ تروکە	غەمزە
Metaphysical, supernatural, unseen	غەیبی	غەیبی
Zeal	غیرەت	غیرەت
Nerve, grit	مێرخاسی	غیرەت
Gargle	لیوەردان	غەرغەرە

English	بادینی	سۆرانی
F. The 17th letter of the kurdish alphabet	ف	ف
Bean (s), kidney beans	فاسولی	فاسۆلیا
Aluminium	فافون	فافۆن
Trap	خەفک	فاقە/ تەلە
Grumbling	گزگریۆک	فاك و فیك
Fortune-telling, read omens	فال	فال
Palm reader, fortune-teller	فالکەر	فالگر
	فالگرتن	فالگرتن
Understanding, comprehension	فام	فام
To understand, know, recognize	فامکرن	فامرکردن
Lantern	فانوس	فانۆس
Magic lantern	فانوسی سیحری	فانۆسی جادو
Interest (on money)	فایدە	فایز/ سوو
Football game, soccer	تەپانی/ تەپاپی	فتبۆلین
Wide, broad	فرەهـ	فراوان
Brush	فرچە	فرچە
Chance, opportunity	دەرفەت	فرسەت
Verb, action	فرمان	فرمان
Clerk, officer, official	فەرمانبەر	فرمانبەر/ فەرمانبەر
Tear	روندک/ فرمیسک	فرمیسك
Selling, to sell	فروتن	فرۆتن/ فرۆشتن
Seller, pedlar	فروشیار	فرۆشەر/ فرۆشیار
Plentiful, very, poly	گەلەکە	فرە

English	بادینی	سۆرانی
Polygamy, poly gyne	چەند ژنی	فرە ژنی
Polyandry, polygamy	چەند میردی	فرەمیردی
Multi-party, pluralism	چەند حیزبی/ فرەحیزبی	فرەحیزبی
To save, to come to help, to join	هاوار	فریا
Emergency	تەنگاڤی	فریاکەوتن
Relief	هاوارهاتن	فریاکەوتن
First aid	هاوارهاتنا دەستپیکی	فریاکەوتنی سەرەتایی
Angel	فریشتە/ ملیاکەت	فریشتە
Fraud	سەرداچون	فریو
Cheater, deceitful, trickster	سەرداچۆی	فریوباز
Be defrauded	سەرداچۆی/ هاتەسلیماندن	فریوخواردن
Trickery	فیل/ حیلە	فروفیل
Noise of sipping (tea)	فرر-فرر	فرەفر (چا خواردنەوە)
To kidnap, to elope	رفاندن/ رەڤین	فراندن
Kite	فرفرۆك	فرفرۆکە/ قوشکاغەز
Airplane, plane	بالەفر	فرۆکە
Pilot	فرۆکەڤان/ گەمیڤان	فرۆکەوان
Flight, to fly	فرین	فرین
Flapping, flutter	فرەفر	فرەفر
To throw, to toss	فریدان	فریدان
Hissing noise	سس	فس
Coward	ترسنوك	فش
Spreading	بلاڤ بوون	فش
Wide, large	فرەه/ بەرین	فش (فرە)

English	بادینی	سۆرانی
Boasting, exaggeration	مەزنكرن/ گركرن	فشە/ فشەفش
Brush	فرچە	فلچە
Cup	فینجان	فنجان
Palm reader	فنجانخوین	فنجانخوین
Phosphate	فوسفات	فوسفات
Phosphorous	فوسفور	فوسفور
Fountain, jet	كانی	فوارە
Puff, blow	پف	فوو
Neglected, forgotten	فەرامۆش	فەرامۆش
Neglect, forget	فەرامۆشكرن	فەرامۆشكردن
Bag, gunny sack	فەردە	فەردە/ گونیە
Carpet	مەحفیر/ بەرك	فەرش
Order, firman, decree	فەرمان	فەرمان
Clerk, civil servant	فەرمانبەر	فەرمانبەر
Commander	فەرماندە	فەرماندە
Teachings	فەرمان	فەرمایش
Discourse, speech	ئاخفتن	فەرموودە
Dictionary	فەرهەنگ	فەرهەنگ
Cultural, educational	زانیاری/ رەوشەنبیری	فەرهەنگی
Loot, booty, pillage, spoils	فەرهود/ تالانی/ كەلەپیرە	فەرهود
To loot, to plunder	تالان كرن	فەرهودكردن
Immature, unripe	نەگەهشتی	فەریك
Favour, worth, splendour	قەنجی	فەر
French	فرەنسی	فەرەنگ

English	بادینی	سۆرانی
Philosophy	فەلسەفە	فەلسەفە
Christian	فەلە	فەلە/ گاور/ دیان
Space, orbit, circuit	فەلەک	فەلەك
Astronaut	فەلەکناس	فەلەکناس
Astronomy	فەلەکناسی	فەلەك ناسی
To demolish, spoil, destroy	ژناڤبرن	فەوتاندن
Epileptic fit	تەپ	فێ
Epileptic, to have such fit	تەپدار	فێدار
To learn	فێربوون	فێربوون
To teach	فێرکرن	فێرکردن
School	فێرگەهـ	فێرگە
Trick, wile	گەند	فێڵ
Cunning, deceitful, trickster	فێلباز	فێڵباز
Cool, nice weather	فێنک/ هین	فێنك
Pride, boasting	شەهنازی	فیز
Boastful, proud	شەهناز/ فزین	فیزن
Bullet, shot, gunshot	فیشەک	فیشەك
Whistle	فیتک	فیکە
Elephant	فیل	فیل

English	بادینی	سۆرانی
V The 18th letter of the kurdish alphabet	ڤ	ڤ
Corner	ڕەخ/ قوژبن	ڤاج
Region, area	دەڤەر	ڤاج
Chiken, hen	مامر/ مریشک	ڤار
Lapel, opposite	ڤاژی/ بەرازی	ڤاژی
Virus	ڤایرۆس	ڤایرۆس
Love	ڤیان	ڤیان
Visa	ڤیزە	ڤیزە/ ڤیزا

English	بادینی	سۆرانی
Q The 19th letter of the kurdish alphabet	ق	ق
Vessel, dish, plate	قافک	قاب/ قاپ
Wooden clog	قاپقاپ	قاپقاپ
Pots and pans	ئامان/ لەگەن	قاپ و قاچاغ
Overcoat	قاپیت	قاپووت
Door, gate	دەرگەه	قاپی
Storey, floor	قات	قات
Times	کات/ دەم	قات
Suit	قات	قات
Crisis, difficulty, poverty, famine, dearth, starvation	خیزانی/ هەژاری	قات و قڕی
Poverty, famine, dearth	خیزانی/ هەژاری	قاتیی
Leg	پێ/ قاچ	قاچ
Smuggling, contraband	قاچاغ/ قەچاغ	قاچاخ/ قاچاغ
Smuggler	قەچاغی	قاچاخچی
Mushroom	کڤارک	قارچك
Hero, champion, gallant	قەهرمان	قارەمان
Twang, cawing, snuffling, crying bitterly	قارقار	قاڕاندن/ قارەقاڕ
Goose, swine	قاز	قاز
Judge	قازی	قازی
Profit, interest, avail, advantage	قازانج/ سود/ مفا	قازانج
Pine-tree	کاژ	قاژ

English	بادینی	سۆرانی
Crowing, harsh or shrill cry, cawing, honking	قاژقاژ	قاژەقاژ
Chough, rook	قراپێ سۆر	قاژوو
Safe, coffer, money box	قاس/ قاسە	قاسە
	قەبین/ قەب قەب/ دەنگێ کەوێ	قاسپە قاسپ
Boisterous laughter, guffawing	تیقلیق	قاقا
Paper	کاغەز/ پەر	قاقەز/ کاغەز
Notes, banknotes, papermoney, paper currency	پارێت کاغەز	پارەی قاقەز
Playing cards, deck	پەرکانێ	قاقەزێن
Kite, paper plane	فرفرۆکە/ تەیارێ وەرەقی	قاقەزێن
Blackbeetle, cock roach	کێزکلۆک	قالونچە/ قالوچە
Frame	قالب	قالب
Whip	قامچی	قامچی
Thumb	قامک/ تلابەرانی	قامك
Big toe	تلابەران	قامکی پێ
Reed, cane	لەفەن	قامیش
Fumigation, smoking	دوکێلکرن	قانگ
Skill, shell, hull	تیقل	قاووغ/ توێکل
Coffee	قەهوە	قاوە
Coffee-mover	قەهوەچی	قاوەچی
Brown	قەهوای	قاوەیی

English	بادینی	سۆرانی
Strap, thong	قایش	قایش
Convinced	قایل/ رازی	قایل
Agreemant, convince	قایل بوون	قایل بوون
To convince, persuade, to make agree, accept	قایل کرن	قایل کردن
Strong, severe	قایم	قایم
District commissioner, deputy governor	قایمقام	قایمقام
Ward	قایش	قاوش
To cluck	قدەقد/ قدقداامریشکێ	قدەقد (مریشك)
Wasting, squandering, throwing away	برک	قرپ
Vacant, hollow	پیچ	قرپۆك/ پووچ
Dried up (fruit)	زوهاکری/ قەماندی	قرپۆل
Scab, scum	قاچک/ قەلب	قرتماخە
To cramp, crinkle	تەزتەزینك	قرچ
To crackle	قرچ/ چەرقین	قرچە قرچ (ئاگر)
Mean, stingy, crinkled, wrinkled	قەلس	قرچۆك
To lose porposity, to lose money and become bankrupt	ڕویتە	قرخ
Snuffler, twanging, nasalizing, no longer porous	بێهنکەر	قرخن
Lobster, crab, crayfish	قرژانك/ کفژالە/ کیفژالە	قرژال/ قرژانگ

English	بادینی	سۆرانی
Tick	گرنی/ کرنی	قرنە/ پند
Laughing, shouting and crying	کەنین/ تیقلیق	قریوە قریو
Destruction, eradication	نەمان	قڕ
Extinction, dying out	نەمان	قڕ/ قڕبوون/ نەمان
Mass massacre, geonocide, annihilation, extermination	فەرمان	قڕان
To exterminate, annihilate, eradicate, extirpate	ژ ناڤ برن/ نەهێشتن	قڕکردن
Dirt, filth	قرێژ	قرێژ
Hair	پرچ	قژ
Hairy, hirsute, shaggy	توکن/ پیرتو/ گوسکە/ قژە	قژن
Speech, talking	قەسە	قسە
Frank, straightforward, candid, direct	رەپ و رات	قسە لەڕوو
Proverb	مەتەلوک	قسەی پێشینان
Nonsense, balderdash, poppycock	پویچ	قسەی قۆڕ
Tar	قیر	قسل
Government house	سەرا	قشلە
Lock	قفل	قفڵ
To lock	قفلدان	قفڵدان
Single	کەت	قل

English	بادینی	سۆرانی
Beloved, mistress	خوشتفی	قل
To burst	پەقین	قلیشانەوە
To crack, cleavage, fission	درز/ دەرز	قلیشانەوە
To secede from, separate from, breakaway, to split, crack, cleave	جودابون	قلیشانەوە/ جودابونەوە
Button	قوپچە/ قومچە	قۆپچە
To copy	قوپیە	قۆپیە
Horn	قوچ	قۆچ
To butt, butting	قوچلێدان	قۆچلێدان
Peach	خوخ	قۆخ
Hut, hovel	کوتک/ زنج	قۆخ
Ditch, obstacle	چەپەر/ جوک	قۆرت
Digger, engraver, driller	کورکول	قۆرت هەلکەن
Booking, reservation	گرتن/ پاراستن	قۆرخ
To book (aseat), reserve	جه گرتن	قۆرخکردن
Teapot	قوری	قۆری
Bad, harsh	قۆر	قۆڕ
Non sensical, nonsense	قور/ پوچ قسە	قسەی قۆڕ
Bad, harsh words, swearwords	قسێن قۆڕ	قسەی قۆڕ
Rumbling, growling, gurgling	مرمر/ کمین	قۆڕەقۆڕ
Handsome, chic	کەشخە	قۆز
Excellent, very good	کەشخە	قۆز

English	بادینی	سۆرانی
Clown, joker, jester	ترانەکەر	قۆشمە
Direction, aspect, column of troops	قول	قۆڵ
Sleigh, arm, sleeve	قول	قۆڵ
Shoulder blade, scapula	قۆلنج	قۆلنج
Heap, pile, stock	گیفک	قۆمەت
Period, juncture	قوناغ/ قویناغ	قۆناغ
Stage, phase, step	قوناغ	قۆناغ
Gun stock	قۆنداغ/ قونداغ	قۆنداغ
Shoes	قوندەرە	قۆندەرە
Boiled rice	گرار	قوپلی/ قوبولّی
Crushed, dented	تەبقی/ پەتشی	قوپاو
School	قوتابخانە	قوتابخانە
Student, pupil	قوتابی	قوتابی
Be-saved, rescued	قورتال بو	قوتاربو
The process of saving, rescuing	قورتال بوون	قوتاربوون
To save, rescue	قورتالکرن	قوتارکردن
Tin	قوتی	قوتو
Pyramid	قوچەک/ ئەهرام	قوچەك
Pyramidal, hierarchy	قوچەکی/ هەرەمی	قوچەکی
Pod lock	قوفل	قوفل
Sacrifice, victim	قوربان	قوربان
To sacrifice	قوربانی	قوربانی
Heavy (weight)	گران	قورس
Difficult, hard	قورس	قورس

English	بادینی	سۆرانی
Weight	گرانی	قورسایی
Mud	تەقن	قوڕ
Lead	قورقوشم	قورقوشم
Throat, neck	قورك/ قرك/ هەڤك	قوڕگ
Corner, nook	قورنەت	قورنە/ قوژبن
Corner, newspaper column	قونج	قونج
Hook	چنكال	قولاپ
Fish hook, rod	شوك	قولاپ/ قولاب
Needle, pin	سنجاق	قولابە
Negro, slave	بەند/ بەنی	قوللە
Peak, top	گوپیتك/ جە زێرەڤانیێ	قوللە
Negro, slave	بەند/ بەنی	قولەرەش/ قولی
(rounded) handle, loop	قولپ	قولپ
Having a hole, perforated	قولێر	قولێر
Hook	قولف	قولف
Sand	قوم/ خیز	قوم
Gambling	قومار	قومار
Gambler	قومارچی	قومارباز
Texture, fabric	قوماش	قوماش
Hand-grenade	قومبەلە	قومبەلە
Swallow	حاجی رەش	قووت
To swallow	دداعیریت	قووتدان
To sip, sup	قورت	قووتدان
Sob, cry with great sobs	قورەقور/ قوڕین	قووڕەقوور

English	بادینی	سۆرانی
Deep	کویر	قووڵ
Depth	کویرانی	قووڵایی
Volume	قەبارە	قەبارە
Grave	قەبر/ گور	قەبر/ گۆڕ
Gravedigger	گورکول	قەبر هەڵکۆڵ
Grave-yard	گورستان/ زیارەت	قەبرستان
Measure	پیڤاندن	قەبڵاندن
To guess, imagine	چێدبیت/ رەنگە	قەبلاندن
Size, volume	قەبارە	قەبارە
Big, massive	شەڤەلج	قەبە
Snap, sharp bite	لەقە	قەپ/ قەپاڵ
Steel, yard	کێشان	قەپان
Weigh, bridge	قاپان	قەپان
To weigh	کێشان	قەپانکردن
Muzzle,snout	لەمبوز	قەپۆز
Never, not at all	قەت	قەت/ هەرگیز
Tar	قەتران	قەتران
Scab, scum	قاچک/ قەلب	قەتماخە
Pent up, confined	چریسک	قەتیس
Harlot, whore, prostitute	قەحپە	قەحبە/ قەحپە
Brothel, whorehouse	قەحپەخانە	قەحبەخانە
Stature, waist	ناڤقەد	قەد/ ناوقەد
Stem	چق	قەد
Side, flank of mountain	ئەڤراز	قەدپاڵ

English	بادينى	سۆرانى
Stature, height and appearance	قەد و قامەت	قەد و بالا
Prohibition	قەدەغە	قەدەغە
To prohibit	قەدەغەكرن	قەدەغەكردن
Halter chain	قەراسە	قەراسە/ قەرازە
Edge, bank, brink	قەراغ/ رەخ/ بەرئاف	قەراغ
King, prince	مير	قەراڵ
Queen, princess	ژن مير	قەراليچە
Debt, loan	قەر	قەرز
Debter, in debt	قەردار	قەرزار
To lend	قەرددان/ دەين دان	قەرزدان
To payback (debt)	زڤراندن/ دەين زڤراندن	قەرزدانەوە
Dung, droppings of	قەرسەقول/ زبل	قەرسەقول
Green barley	قەرسيل	قەرسيل
Gipsy	قەرەج	قەرەج
Bed	تەخت	قەرەوێڵە
Terebinth	قەزوان/ كەزان	قەزوان
Butcher, meatman	قەساب/ گوشت فروش	قەساب
Slaughter-house	قەسابخانە	قەسابخانە
Date, phoenix dactylifera	قەسپ	قەسپ
Intention, purpose	قەست	قەست
Priest	قەشە	قەشە
Beautiful, pretty	جان	قەشەنگ
Clown, laughing-stock	بێترانك/ لێبۆن	قەشمەر
Trap, snare	قەف	قەف

English	بادینی	سۆرانی
Cage	قەفەس	قەفەز/ قەفەس
Chest, ribs, rib cage	قەفسینگ/ قەفەسکا سینکی	قەفەزەی سینگ
Magpie, pica pica	قەلەباسک/ قەلەباچکە	قەل/ قەلە باچکە
Crow, raven	قەلەرەشک	قەل/ قەلەرەشکە
Preserved fried meat	قەلی	قەلی
Massacre	قەلاچۆ/ کوم کوژی	قەلاچۆ
Extinction, dying out	نەمان	قەلاچۆبوون
Turkey	عەلوعەلو	قەلەموون/ عەلەشیش
Itinerant dervish, poor	قەلەندەر	قەلەندەر
Fort, castle	قەلا	قەڵا/ قەڵات
Rook	قەلعە	قەڵای (شەترەنج)
Strapping figure	قەلافەت	قەڵافەت
Flase, faked, forged	قەلپ	قەڵب
Armour, shield	مەتال	قەڵغان
Crowd, throng	قەرەبالغ	قەڵەباڵغ
Reed	قەلەم	قەڵەم
Pen, pencil	قەلەم/ پێ نووس	قەڵەم
Pen-knife	قەلەم تراش/ قتاتە	قەڵەم بڕ
Pen-case, pencil box	قەلەمدان	قەڵەمدان
Pen	قەلەم پندان	قەڵەم پاندان
Fine chisel	کەزاخ/ کەزەختن	قەڵەم کردن
Fat, corpulent, stout, fleshy, overweight	قەلەو	قەڵەو
Fatness, corpulence, stoutness, ghee, shortening	قەلەوی	قەڵەوی

English	بادینی	سۆرانی
Whip	قامچی	قەمچی
Hunch back, hump-back, convex	پشت کومل	قەموور
Long dagger, dink	قەمە	قەمە
Pole, hooks for hanging carcasses	قەنارە/ سێدارە	قەنارە
Hallop, noose	وەرسیێ سێدارێ	پەتی قەنارە
Loaf sugar	قەند	قەند
Hook, pole	شوک/ چنگال	قەنارە
Hot water with sugar as drink	قەنداف	قەنداخ/ قەنداو
Sofa, settee	قەنەپە	قەنەفە
Volume, size	قەرەهـ/ سایز	قەوارە
Being, structure, entity	بوون/ کیان	قەوارە
Cylinder	قەوان	قەوان
Reload cartridge case, bullet case	قالک	قەوان
Ooze	کەفز	قەوزە
Happening, event	قەوماندی/ قەوماندن	قەومان
To cause (sth) to happen to (sb)	قەوماندن	قەوماندن
Saying, discourse	قەول	قەول
Lace	قەیتان	قەیتان
Crisis, impasse, dead lock	ئاریشە	قەیران
Spinster, old maid	قەیرە کچ	قەیرەکچ
Tsar, czar, emperor	قەیسەر	قەیسەر
Market, shopping center	سیک	قەیسەری

English	بادینی	سۆرانی
Caesar	قەیسەری	قەیسەری/ نەشتەرگەری
Apricot (-compote)	زەردەلە/ قەیسی	قەیسی
Dislike, aversion, repugnance	بێز/ دلٚ ژێمای	قێز
To dislike, feel nauseated	دل ناحەبینی/ دل ناچێتێ	قێزلێبوونەوە
Kiblah, mecca, south	قیبلە/ بەرێ بەیتێ	قیبلە
Compass	قیبلە نوما	قیبلەنما
Erect, set up on end	قیت/ راکری	قیت
Resurrection, to rise, wake up	رابوون	قیت بوونەوە
P...ch, tar, asphalt, ...ck top	قێر	قیر
...r-road	قێر	قیر
...avement, tar, pitch, asphalt	قێرکرن	قیرتاو
Tar, pitch	قێرکرن	قیرتاوکردن
Croaking, caw, squawk		قیراندن
Croaking	وەق وەق	قیرە قیر (بۆق)
Screaming	قێر قێر	قیژە قیژ
Minced meat	قیمە	قیمە
To mince, chop up, hash	قیمە دکە/ هیردکە	قیمە دەکا
Spite, rancour	نەڤیان/ گەرب	قین
Spiteful, vindictive	زک رەش	قیناوی

English	بادینی	سۆرانی
K The 20th letter of the kurdish alphabet	ک	ك
Hay, chaff	کا	کا
Where?	کا	کا/ کوا
Wife house	کابانی	کابان
Fellow, known but not named guy	کابرا	کابرا
home	بەری بەیتێ	کابە
Skull	کلوخ	کاپۆڵ
Time	دەم	کات
Watch, clock	دەم ژمێر	کاتژمێر
Glue	جەوی	کاتیرە
Work, jop	کار/ شۆل	کار
Kid	کارک	کار
Expert, practised	شەرەزا	کارامە
Expert knowledge, to have experience	شەرەزایی	کارامەیی
Partner	هەڤبشک	کاربرا
Official, chief, responsible	بەرپرس	کاربەدەست
Card	کارت	کارت
Wedding card, marriage card	کارتا ژنئینانێ	کارتی ژنهێنان
Card of results	کارت	کارتی نمرە
To influence, impact	کارتێکرن	کارتێکردن
Factory, work shop	بافریقە	کارخانە
To reflex, to react, reaction	کاردانی/ دژەکردار	کاردانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Expert, talented	کارزان	کارزان
Expert knowledge	کارزانی	کارزانی
To work	کارکرن/ شول کرن	کارکردن
Mashroom	کڤارک	کارگ
Factory, workshop	کارگەھ	کارگا/ کارگە
Agenda	کارنامە	کارنامە
Caravan	کەرەڤان	کاروان
Caravanseray	خانە	کاروان سەرا
Affairs	کاروبار	کاروبار
Electricity	کارەبا	کارەبا
Tragedy, calamity, catastrophe, disaster	دەردەسەری/ کارەسات	کارەسات
Servant, maidservant	کارکەر	کارەکەر
Fountain, subterranean canal	کارێز	کارێز
Black arum lily, curry, curry powder	کاری	کاری
Spine, roof-tree	کاریتە	کاریتە
Vertebra column, spine	کاریت پشتێ	کاریتەی پشت
Effective	کارتێکەر	کاریگەر
Pine-tree	کاژ	کاژ
Slough of snake	کەلیاماری	کاژ
Giddy, stunned	گێژ	کاس
Cup, trophy	کاس	کاس
Cup, glass, tumbler, goblet	گلاس	کاس
Giddy, nauseated, startled	گێژ	کاس

English	بادینی	سۆرانی
Gainer, tradesman	کاسبکار	کاسبکار
Bowl	ترار	کاسه
Cranium	کولوڤانک	کاسەی سەر
Cash	ئێکسەر	کاش
Tile	کاشی	کاشی
Paper	کاغەز	کاغەز
Camphor	کافور	کافور
Sir, mister	کاک/ برا	کاك
Cacao, cocoa	کاکاو/ کەکاو	کاکاو
Essence, core, heart	دان/ کروک/ گەوهەر	کاکل
Kernel, core	کاکل/ ناڤک	کاکڵ/ کاکڵە
Walnut kernel	کاکلک	کاکڵە گوێز
Tuft, hair brushedup in curl behind	پەرچەم	کاکۆڵ
Base of lower jaw	کاکیلک	کاکیلە
Scabbard, sheath	کالان/ قاب	کالان
Pale, faded	زەر/ بێ رەنگ	کاڵ
Unripe, quite unripe, sour	کەرک/ نەگەهشتی	کاڵ
Agriculture	چاندن	کاڵ/ کشت و کاڵ
Cloth, garment	قوماش/ پەرۆک	کاڵا
To fade, to lose its colour	بەقەم بوون	کاڵبوونەوە
Quite unripe, sour	پویچ	کاڵ و کرچ
Melon	گندور	کاڵەك/ گندۆرە
Hut, hide, shelter	قوژبن/ کۆلک	کاڵیت/ کۆلیت
Which?	کیشک؟	کام؟

English	بادینی	سۆرانی
Which one of you?	کیشک ژوە	کامتان
Which one of us?	کیشک ژمە	کاممان
Happy, successful in life	کەیف خۆش	کامەران
Happiness, success	کەیف خۆشی	کامەرانی
Camera	کامیرا	کامێرا
Which one? Whick one of them?	کیشک ژوان	کامیان
Mine, quarry	مین	کان
Metal	کانزا	کانزا
Mineralogy, metallurgy	کانزاناسی	کانزاناسی
Mine	کان	کانگا/ کانگە
Bottom of the heart	نیڤادلی	کانگای دڵ
Fountain, spring	کانی	کانی/ کانیاو
Where is	ل کیرێیە؟	کانێ؟
Lamb of 3-6 months	کاڤر	کاوڕ
Ruined, devastated, damaged	کاڤل	کاول
To become ruined, deserted	کاڤلبوون	کاولبوون
Ruining, destroying	کاڤلکاری	کاولکاری
To ruin, devastate	کاڤلکرن	کاولکردن
Rumination	ڤەجین	کاوێژ
To ruminate, to chew the cud	ڤەجین	کاوێژکردن
Arena, field	بیاڤ	کایە
Magnetic field	بیاڤێ موگناتیسی	کایەی موگناتیسی

English	بادینی	سۆرانی
Quiet, silent, voiceless, deafened	بێدەنگ/ کەڕ	کپ
To become silent, deaf	کەڕ بوون	کپ بوون
To deafen	کپ کرن	کپکردن
Cat	کتک/ پشیک	کتك
Kettle	کتلی	کتلی
Book	کتێب	کتێب
Library	کتێبخانە	کتێبخانە
Book shop	کتێبخانە	کتێبخانە/ کتێبفرۆش
Book seller	کتێبفروش	کتێبفرۆش
Girl	کچ	کچ/ کیژ
Daughter of	کچا	کچی/ کیژی
For girls	کچا/ کچکا	کچانە
Girlish	کچانی/ سەرژنك	کچانی
Small	بچیك	کچکە
Elopement	کچ هەڵگرتن/ رفاندن	کچ هەڵگرتن
Girl-fairy	پەری/ حوری	کچە پەری
Little girl, orphan, beloved	خوشتڤی/ دەزگر	کچەتیو
Grandchild,	نەڤی	کچەزا
Girlhood	کچینی	کچێتی
Girl hood, virginity	کچێنی	کچێنی
Shirt	قەمیس	کراس
Open, unlocked	ڤەکری	کراوە
Open minded	ڤەکری/ هەژی	کراوە
Un obstructed	بەردای	کراوە (بەرەللا)

English	بادینی	سۆرانی
Untied, un fastened	بەردای	کراوە (کەر بەرەللا)
To clip, trim, gnaw	لەقاندن	کرتاندن
Tough, unripe	پویچ/ خرش/ نەگەهشتی	کرچ
Action, operation	کریار	کردار
Verb	کار/ کردار/ فرمان	کردار
The Creator	چێکەر	کردگار
To do	کرت	کردن
To make	چێکرن	کردن
To open, unlock	ڤەکرت	کردنەوە
Action, work, performance	کریار/ کار	کردە
Deed, behaviour	کریار	کردەوە
Wrinkled, shriveled, sullen	چرچ کرمشی/ قورمچی	کرژ/ کرچ
To become wrinkled	کنڤچی/ کرژی/ قورمچین	کرژبوون
Cartlage	کرکرۆک/ قرقرۆک	کرکراگە
Worm	کرم	کرم
Villager, peasant	گوندی	کرمانج
A major kurdish dialect	کرمانج	کرمانج
Worm-eaten	کرمی/ رزی	کرماوی/ کرمن/ کرمێ/ کرمی
To mince, to chop up	کراندن/ کەلێژین	کرۆتن/ کرۆژتن
Core, essence	ناڤک	کرۆك
Hire, ease, rent	کرێ	کرێ
To rent, to let	ب کرێ دان	بەکرێ دان
To hire	ب کرێ گرتن	بەکرێ گرتن

English	بادینی	سۆرانی
Hired, mercenary	کریٚ گرتی	بەکرێگیراو
Worker, labourer	پالە	کرێکار
Occupation of labourer	پالەیی	کرێکاری
Mercenary, hired	کریٚ گرتی	کرێگرتە
Motionless, silent	کر	کپ
Become silent, broody	کربون	کپبوون
Stop crying, be silent again	کربوون/ بیٚ دەنگی	کپبوونەوە
To silence, to make (it) silent	تەناکرن	کپکردن/ کپکردنەوە
Sit on eggs	کورکە	کپکەوتن
To kneel, to knee, to bend	چەماندن	کپنووش
Whine, whimper, lament	گریان	کپوزانەوە
Dirt, filth	قریش	کرێش/ قرێژ
Blizzard	شلوڤە	کرێوە
Purchaser, purchase, buyer	بکر	کریار
To buy, purchase	کرین	کڕین
Dim, despondent, weak	لاواز	کز
To smart, itch, tickle	ژان/ ئیٚش	کزانەوە/ برین/ سوتان
To lose its brightness, weak	کزبوون	کزبوون/ رۆناکی
Weak market	هشکە	کزبوون/ بازاڕ
Gentle breeze	فەراستین/ هین	کزە
Smart, sharp pain	ئیٚش	کزە

English	بادینی	سۆرانی
Heart ache	ئێشادلی	کزەی جەرگ
Mountain	شاخ	کەژ
Period of relax, turn	نۆبەت	کژە/ کژ
Season	کەژ/ وەرز	کژ
Shephe	کس/ چتە	کس
Flaming, burring, sizzling	گزین	کسپە
Check (chess)	کش	کش
Shoo away, scare away	کش	کش
To advance	پێشقەچوون	کشان/ پێشەوە
To retire	زڤرین/ پاشقەکشاندن	کشاندنەوە
Draw back, withdraw, retreat	کشین/ پاشقەچوون	کشانەوە
Agriculture	چاندن	کشت
Farmer, peasant	جوتیار	کشتکار/ کشتیار
Farming, agriculture	چاندن	کشت و کاڵ
Agronomy	چاندن	کشت و کاڵناسی
Twine	کشتەک	کشتەك
Sultana raisin	کشمش/ خاتینۆک	کشمیش
Silent, subdued	بێ دەنگ	کش و مات
To shoo, check	کشی	کشەلێکردن
Worn out	هیلاک/ شەکەت	کفت
Rissole	ترشک	کفتە
Shroud	کفن	کفن
To shroud	کفنکرن	کفنکردن
Blasphemy, infidelity, atheism	کفر	کفر

English	بادینی	سۆرانی
Kohl	کل	کل
To darken one's eyelids with kohl	کلکرن	کلکردن
Kohl-pot	کلدانک	کلتوور
Kohl-pot	کلدانک	کلدان
Tail	کلک/ کوری	کلك
Handle, haft	دەسک	کلك/ دەسك
Hollow, hoop	کلور/ قولێر	کلۆر
Crore	کلور	کلۆر
Coccyx	کلێژی	کلێنچکە/ کلێژە
Key, lock	کلیل	کلیل
To lock	کلیلکرن	کلیلدان
Hat, head-dress	کلاف	کڵاو
Skullcap, kneecap	کلاف	کڵاو
Smoke-hole in roof	کوناباني	کلاورۆژنە
Any hole in roof	بارۆک	کڵاوقژ
Knee cap	چۆک	کڵاوی ئەژنۆ
Flame, blaze, burn	گوری	کلپە
To flame, blaze, burn, inflame, burst into flames	ئاگربەردان	کلپەکردن
Lump, clod	پرتک اشەکرا/ سەرکی/ تویەل	کلۆ
Clod	گومچک/ کەرسەک/ لەنگوتک	کلۆ
Hip (bone)	کەماخ/ هەستی یێ کەماخێ	کلۆت

English	بادینی	سۆرانی
Wretched, unfortunate	بێ بەخت/ بەخت رەش	کلۆڵ
Misfortune	بێ بەختی	کلۆڵی
Mortis for bolt	کلوم	کلۆم
Church	دێر	کلێسە
Arm-pit	بن هەنگل/ بن کەفش/ بن چەنگ	کلێشە
Cliche	کلێشە	کلێشە
By, near, beside	تک	کن
Nearness, proximity	نزیکی/ نێزێکی	کن
Gundelia	کنگر	کنگر
to pile, collect	کۆمکرن	کۆ
Plural	کۆ	کۆ
Meeting, assemble	کۆمبون	کۆبوونەوە
Together, collection	پێکڤە/ تێکەڵ	کۆبەند
To hold a meeting	گێران/ گرتن اکۆمبون(ا	کۆبەند
Pack saddle,	پالان	کۆپان/ کۆپەن
Metal collar	توق	کۆت
Top (of a mountain)	کۆت	کۆت
Texture	پەرۆک	کوتال
Pigeon, dove	کۆتر	کۆتر
Lump of wood, log	پارچە	کۆتک/ دار
Stocks and chains	زنجیر	کۆت و زنجیر
Chain up, bind with chains	زنجیرکرن	کۆت و زنجیرکردن

English	بادینی	سۆرانی
Migration, exodus, expatriation, the hegira, immigration	مشەختی	کۆچ
To migrate, emigrate	مشەخت بوون	کۆچکردن
Migration	رەڤین	کۆچ رەو
Nomad, nomadic	کۆچەر	کۆچەر
To pass away, die	مرن	کۆچی دوایی
Brain drain	مشەختبونا عەقلان/ خودان شەهادان	کۆچی عەقلەکان
Cottage, hut, shanty, shack	خانیک	کۆخ
To cough	کوخک	کۆخین
Coup, etat	کودەتا	کۆ دێتا
Baby	ساڤا/ پز	کۆرپە
Newly born, infant	تێشک/ بچویک	کۆرپەلە
Embryology	پز زانی/ پسزانی	کۆرپەلەزانی
Gathering, seminar	کۆڕ	کۆڕ
Sheep pen	کوز	کۆز
Mountain	شاخ/ چیا	کۆسار
Obstacle, barrier	کۆسپ/ ئاستەنگ	کۆسپ
Patron, support	پشتەڤانی	کۆست
To lose means of support	بێ پشتەڤانی/ ئێک ژی مری	کۆستکەوتو
Shark	ماسی	کۆسە
Lap	باوەش	کۆش
Effort, striving	بزاڤ/ خەبات	کۆشش
Mansion, castle,	قەسر/ کوچک	کۆشك

English	ئادیلی	سۆرانی
palace		
Large mansion, palace	کوشک/ کوچک	کۆشك و سەرا
Chic	کوک	کۆك
Be in harmony with	رازی/ کۆک	کۆکبوون
To collect, to gather, compile	کۆمکرن	کۆکردنەوە
Coughing	کۆخک	کۆکە
Whooping cough	خەندخەندۆک	کۆکە رەشە
Store, warehouse	کوگەھ	کۆگا/ کۆگە
Kite	فرفرۆک	کۆلارە
Dull, incompetent	کوھ	کۆڵ/ کۆر
Log	کولک	کولکەدار
Load	بار	کۆڵ
Carrier, porter	بار هەلگر	کۆڵ هەڵگر
Street, lane	کولان	کۆڵان
To defeat, to make submit, Surrender, give in	شکست پێ ئینان	کۆڵپێدان
Vinable, to give in, submit	خودانەدەست	کۆڵدان
Sedulity	خۆنەدانەدەست	کۆڵنەدان
Invincible, sedulous	خونادەتە دەست	کۆڵنەدەر
Carrier, porter, pedlar	بارهەلگر	کۆڵکێش/ کۆڵهەڵگر
Stiffneck	قولنج	کۆڵنج
Pillar, column	ستون/ کاریتە	کۆڵەکە
Humble, uneducated, ignorant	بەلەنگاز	کۆڵەوار

English	بادينى	سۆرانی
Rainbow	كەسك و سۆر	کۆلکە زێرینە
Shelter, hut, hide	كولك	کۆلیت
To investigate, research	ڤە كولين/ لێنيرين	کۆڵین/ کۆڵینەوە
To dig, dig out	كولين	کۆڵین
Rock inscription	بەر كولين	بەرد کۆڵین
Anus, bottom	قون	کۆم
Hunch-backed	پشت خوز/ پشت كومل	کۆم
Republic	كومار	کۆمار
Republican	كومارى	کۆماری
To become bent	چەمأندى	کۆمانەوە
Stooping, bowed	چەمايى	کۆماو
Help, support	هاريكارى	کۆمەك
To help, support	هاريكارى	کۆمەكی
Society, community	جڤاك	کۆمەڵ
Social	جڤاكى	کۆمەلایەتی
Society, community	جڤاك/ كۆمەڵگەهـ	کۆمەڵگا
Organisation	كومەل	کۆمەڵە
Association	كۆمەل	کۆمەڵە
Group	كومەل	کۆمەڵە
Committee	كوميت/ كۆميتە	کۆمیتە
Central committee	كۆميتا ناڤين	کۆمیتەی ناوەندی
Old, ancient	كەڤن	کۆن
Conference	كۆمگرە	کۆنفراس
Conference, congress	كونگر	کۆنگرە
Old clothes	كەڤن	کۆنە

سۆرانی	بادینی	English
کۆنەباش/ نیوداش	کەڤنەی نوی/ کەڤن و نوی	Second hand
کۆنەبرادەر	کەڤنە برادەر	Old friend
کۆنەپەرست	کەڤنە پەرێس (پاشڤەرو)	Reactionist, conservative
کۆنەپەرستی	کەڤنە پەرێسی	Reactionary, regressiveness
کۆنە فرۆش	کەڤنە فرۆش	Dealer in second hand wares
کۆنکریت	کونکریت	Concrete
کۆنکریت	کونکریت	Tangible
کۆوار/ گۆڤار	گوڤار	Magazine
کۆیلە	کولە/ بەنی/ کۆیل	Slave, serf, chattel
کۆیلەدار	کولەدار	Slave owner, enslaved, subjugated
کۆیلەیی	کولەتی/ بەنستانی	Slavery, enslavement
کوا	کویرێ	Where?
کوارك	کڤارک	Mushroom
کوانوو	کوچک	Fire-place
کوتان	قوتان	To beat, thresh
کوتانەوە	گێرە	Threshing, crushing
کوتك	کوتک/ میکوت	Bat, mallet, wooden hammer
کوت و پڕ/ کت و پڕ	ژنشکێڤە	Suddenly
کوت و مت/ کت و مت	کل و مل	Alike, facsimile
کوتەك	هێز/ کوتەکی	Force, strength
کورت	کورت	Short
کورت	کورت	Brief

English	بادینی	سۆرانی
Saddle, pack-saddle	کورتان/ زین	کورتان
Saddler, saddle-maker	زینکەر اسەراج)	کورتان دروو
Summerize, shorten	کورت کرن	کورت کردنەوە
Synopsis, summary, abstract	کورتی	کورتە
Dwarf	بەژن کورت	کورتە بالا
Stumpy, stubby, squat	قوت	کورتە بنە/ قوت
Brevity	کورتی	کورتی
Kurdish patriotic movement	کوردایەتی/ کوردینی	کوردایەتی
Kurdistan home land	کوردستان	کوردستان
Kurdologist	کوردناس	کوردناس
Kurdology	کوردناسی	کوردناسی
The kurdish world, kurdish life	کوردەواری	کوردەواری
Kurdish	کوردی	کوردیی
Kurdish language	زمانێ کوردی	زمانی کوردی
Kurdish culture	کەلتورێ کوردی	کەلتووری کوردی
Chair	کورسی	کورسی
Throne	کورسی	کورسی (دەسەلات)
Boy	کوڕ	کوڕ
For boys	کورا/ کورکا	کوران
Boyish	نیرەکور	کورانە
Tom-boy	کورکا/ کورکانە	کورانیی
Youths!boys!	کورینو/ گەلی کورکا	کورگەل
To bow, bend, pray	چەمیان	کورنووش/ کرنوش
To wail, lamentation	نارین	کورووزانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Grand child	نەڤی	کورەزا
Boyhood, boyishness	کورینی	کورینی
Son of..	کوری	کوری
Flatterer, toady, fawner	دووروٚ/ دووری	کوزکەش/ قوزکیش
Flattering, hypocricy	دووروٚیی	کوزکەشی/ قوزکیشی
Killing, slaughter, to kill	کوشتن	کوژ/ کوشتن
To quench, extinguish	ڤەمراندن	کوژاندنەوە
Fire-extinguishing	ئاگر ڤەمراندن	ئاگر کوژاندنەوە
Off	ڤەمراندن/ تەمراندن	کوژانەوە
Light off, gone	کارەبا تەمراندن	کارەبا کوژانەوە
kill, slay	کوشتن	کوژتن/ کوشتن
killed	کوشتی	کوژراو
...iller, murderer	کوژەک	کوژەر
Killing	کوشت	کوشت
Slaughter	سەرژیکرن	کوشتار
Slaughter-house	جی سەر ژیکرنی	کوشتارگە
To kill, murder	کوشتن	کوشتن
Killer, culprit, love to kill	کوژەک/ بکوژ	کوشتیار
Lethal, fatal, deadly	کوژەک	کوشندە
Blunt	کوه/ نەخۆشی	کول/ کۆر
Stupid, dull, slow-witted	کەلهور/ خونتال	کول
To irritate, revive	ڤەژاندن/ ئەنرین/ دئەنرینت	کولاندنەوە
Smart, feel painful	دئیش تەڤە	کولانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Mosquito-net	کوله	کولله/ کوله
Hollow, vacant	ڤالا/ قولیز	کۆلۆر/ کلۆر
Flake (snow), ball	پەرمیچک	کولو/ بەفر
Locust, grasshopper	کولی	کوله/ کولله
Mosquito-net	کوله	کوله/ پەردە
Drudgery, slavery, hardship	زەحمەتکیشی	کولەمەرگی/ کۆلەمەرگی
To boil	کەلاندن	کۆڵان
Cheek-bone	هنارۆک (روی)/ هنارک	کۆلم/ گۆنا
Stiffness in shoulder and neck	کولنج	کۆلنج/ قۆلونج
Wretched	پەریشان/ دامای	کۆلۆل/ کلۆل
Mortise for bolt	قوفل	کۆلۆم/ کلۆم
To die down (emotion)	کول لیدەرکرن	کۆل و کۆ دامرکاندنەوە
Draft, bill of exchange, bond	کومپیاله	کومپیاله
Communist	شوعی	کۆمۆنیست
Hole, gap, aperture	کون	کون
Full of holes	کون کون	کوناوی/ کون کون
Make holes, pierce	کون تیکرن/ کون لیکرن	کون تیکردن
Corner, tight spot	قولاچک/ کونج	کونج
Sesame	کونجی	کونجی
Rope	وەریس	کوندر/ کندر
Drill	کونکەر	کونکەر
Nook and cranny	قوژبن	کون و قوژبن/ کون و کەلێن
Owl	کوند	کونەبەبوو/ کوندە بەبۆ

English	بادینی	سۆرانی
How	چەوا	کوو/ چۆن
Cup	کوپ	کووپ
Jar	دەن	کووپە
Texture, garment, cloth	قوماش/ پەرۆک	کووتال
Pyramid	قوچەکە/ ئەهرام	کووچك/ کوچەك/ قوچەك
Lane, alley	کولانک/ کوچە	کووچە
Bee-hive	سەلەمیشك/ کورە/ شانك	کوورەی هەنگ
Fire-place for charcoal, hearth	کورهە/ کومر	کوورە
Hunched, crooked	پشتقوس/ پشتقوپ	کوور
Pumpkin, vegetable marrow	کولند	کوولەکە/ کودی
Where?	کویری؟	کوێ؟/ کێندەر
Blind, extinct	کورە	کوێر/ کۆر
Blindly	ب کۆری	کوێرانە/ کۆرانە
Become blind	کورەبون	کوێربوون
Extinction	نەمان	کوێربوونەوە
Drudgery, hardship, toil	زەحمەتی	کوێرەوەری
High lands, resort	زۆزان	کوێستان
When	کەنگی	کە
Who, which	کی/ چی	کە
Kabab, roast-meat wraped on skewer	کەباب	کەباب
Housewife	کەیبانو/ کابانی	کەبانوو/ کەیبانوو/

English	بادینی	سۆرانی
		کابان
Bower, hut	کەپر	کەپر
Summit, peak	گوپک/ گوپیتک/ لوتکە	کەپکە
Snout	تەپک/ داڤ	کەپکە
Skull	قەرقودە/ کلوخ/ قەحفک	کەپۆل
Nose	کەپی/ دفن	کەپوو/ لووت
Nasal cavity	کونکیت دفنی	بۆشایی لووت
Bran, scurf	ئالف	کەپەك
Single	کەت	کەت/ تاك
Linen	کتان	کەتان
Mischief, roguery, rascality	کەتن	کەتن
Broad-shouldered, heavily built	مل پان	کەتە
Glue, gum, tragacanth	سترک/ سمغ	کەتیرە
Crooked, bent, lowered	چەمی/ خار/ خوار	کەچ
Not good, useless	بی مفا	کەچە
Bald, suffering from scalp disease	کەچەل	کەچەل
Donkey, ass	کەر	کەر
Asinine	کەراتی/ خرپو	کەرانە
Foolish, stupid	کەراتی	کەرانە
Asininate, use some one	کەرکرن	کەرکردن
Sector, part	کەرت	کەرت
Division, part-fragment	پشک	کەرت
To divide	دابەشکرن	کەرتکردن

English	بادینی	سۆرانی
Unicorn, rhinoceros	کەرکەدەن	کەرکەدەن
Vulture	کەرگەس/ کەچەلوک	کەرگەس/ کەرگەز
Rabbit, hare	کیڤریشک	کەرویشك
Butter	کەرە/ نیڤشک	کەرە
Grey-brown donkey, obstinate	کەری بوز/ رکدار	کەرەدیز
Equipment, material	ئالاڤ/ پیدڤیت امال	کەرەستە
Parsley	کەرەفس	کەرەوز
Deaf	کەر	کەڕ
Deaf and dumb	کەرولال	کەڕ و لال
Mildew, mold, fungus	کوفك	کەروو
Turn, time	نوبەت	کەرەت
Lock of hair	کەزی	کەزی
Mountain, hill, crag	گر	کەژ
Season	کژ	کەژ
Person, any body, individual	کەس	کەس
Wretched, poor and miserable	شەپرزە/ پەریشان	کەساس
Personality	کەسایەتی	کەسایەتی
Clod	کەرسەک/ گومچکا ئاخی یان ئەقلی	کەستەك
Green	کەسک	کەسك/ سەوزە
Unprecedented	نویژەن/ کەس نەدیت	کەس نەدیو
Relatives, kins	کەس و کار	کەس و کار
Any person, a person	کەسەک	کەسی
Paralysis, numbled	شەپلە/ شەهتی/ فالنج	کەسیرە

English	بادینی	سۆرانی
Climate weather	سەقا	کەش
Weather	ئاف و با/ کەش	کەش و هەوا
Ship	گەمی	کەشتی
Space-ship	گەمیا ئەسمانی	کەشتی ئاسمانی
Sailor, captain	گەمیڤان	کەشتیەوان
Beggar, s bag	تویری خاز خازۆک/ خوازۆک	کەشکۆل
Monk	قەشە/ رەبەن	کەشیش
Foam, froth	کەف	کەف
Foamy	کەفی/ کەفدار	کەفاویی
Shroud, grave clothes	کفن/ قەرقەر	کەفن/ کفن
To shroud, enshroud, Wrap in a shroud	قەدشیرت/ کفن کرن	کەفن کردن
Deserted, ruined building	چولکری/ کاڤلکری/ ویرانکری	کەلاوە
Skull	کلوخ/ قەحفک	کەللە
Obstinate	کەللە پیچ/ رکدار/ سەهەند	کەللەرەق
Equipment, bits and pieces	کەل و پەل	کەل و پەل
Hand cuff	کەلەبچە	کەلەبچە
Culture, heritage	کەلەپور	کەلەپوور
Cabbage	کەلەم/ لەهەن	کەلەرم
Corpse	کەلەخ	کەلەك/ کەلاك
Cleft, crack, gap	دەرز/ دەرزەک	کەلین
Fang, canine tooth	قیل/ کەلەم	کەلبە
Use, benefit,	سود/ مفا	کەلك

English	بادينى	سۆرانى
advantage		
Notion, anxiety	مەرەق	کەلکەلە
Cock	دیکل/ دیقل	کەلەباب/ کەلەشیر
Stack, pile	کەلەک	کەلەك
Trick	فیل	کەلەك
Rogue	فیلباز	کەلەکباز
Heapup	کوم	کەلەکە
To heap, to pile	گدیش دکەت/ کوم دکەت	کەلەکە کردن
Taurus, bull	گا/ بوغ	کەلەگا
Fairly tall person	بلند	کەلەگەت
Few, insufficient	کیم	کەم
Mean	پوچ/ رەزیل	کەم
Fiddle, violin	کەمەنجە	کەمان/ کەمانچە
Fiddler, violinist	کەمانژەن	کەمانچە ژەن
Short comings, fault, defect	کیماسی	کەمایەتی/ کەم و کورتی
Minority	کیماتی/ کیمایەتی	کەمایەتی
To decrease	کیم بوون	کەم بوونەوە
To neglect, uninterested	بی خەم	کەمتەرخەم
Be-neglected	بی خەمی	کەمتەرخەمیی
Hyena	کیمتیار/ کەفتار/ حیفتیار	کەمتیار
Anemia	بی خوینی/ کیم خوینی	کەم خوینی
Taciturn	کیم ئاخفتن-مت	کەم دوو

English	بادینی	سۆرانی
Taciturnity	کیم ئاخفتن-متی	کەم دوویی
Unprofitable, needy	بێ تەوس/ پەپوک/ دەست کورت/ دەست تەنگ	کەم دەرامەت
Belittle	کەمکرنەڤە	کەمکردنەوە
Step by step, gradually	بەرەبەرە/ کیم کیم/ هیدی هیدی	کەم کەم
More or less	کیم و زۆر	کەم و زۆر
Flask, beaker	کەمولە/ گوگم	کەمۆلە
Shortcomings, disadvantages	کیماسی	کەم و کووری
Fewness	هندەکایی	کەمیی
Rareness	هندکایی	کەمیی/ دەگمەنی
Arch, belt, waist	کەمەر	کەمەر
Belt	ناڤکیل/ پشتین/ کەمەر	کەمەربەند
Edge, bank, beach	کەنار/ رەخ	کەنار
Cupboard	قنسور/ دولاب	کەنتۆر
Ditch, valley, ravine	کەند/ گەلی	کەند
Gulf	کەنداڤ/ دەلاڤ	کەنداو
Bay	دەلاڤۆک/ کەنداڤۆک	کەنداو
Rift	کەلش/ دەرزەک	کەندر/ کەندەلان
Obstacles, difficulties	کوسپ/ گیرو/ ریگر	کەند و کۆسپ
Synagogue	کنیشتە/ کونیست	کەنشتە/ کەنیسەی جولەکە
Kangaroo	کانگارو	کەنغەر
Milk cow, milch cow	چیلا ب شیر	کەنۆ/ مانگای شیردەر

English	بادینی	سۆرانی
Girl	کچك	کەنیشك
To laugh, laughing	کەنین	کەنین
Partridge	کەو	کەو
Gown reaching below knee, wadded and quilted coat, robe	روپ/ فستان/ کەوی	کەوا
Bow	کەڤان	کەوان
Bracket	کەڤانە	کەوانە
To fall, collapse	کەتن/ کەفتن	کەوتن
To fail	کەفتن	کەوتن
Make his effort, start	خوبەرهەڤ کر	کەوتنەخۆ
Set out, depart	دانە ری	کەوتنەری
Start to work	کەفتەکاری/ کەتەکاری	کەوتنە کار
Spoon	کەفچك/ کاچك	کەوچك
Clumsy, block-head	نەشەهرەزا/ خرپو	کەودەن
Armpit	بن کەڤش	کەوش
Shoe	پیلاڤ	کەوش
Shoemaker	پیلاڤکەر/ سولگەر	کەوشدروو
Skin, fur	کەڤل	کەول
To skin	کەڤلکرن	کەولکردن
Leek	گورەد/ سیرموك	کەوەر
Pet, tamed	کەهی	کەوی
To tame	کەهی کرن	کەوی کردن
When	کەنگی	کەی/ کەنگی
Housewife	کابانی	کەیبانوو
Pleasure, happiness, amusement	کەیف	کەیف

English	بادینی	سۆرانی
Pleased, delighted	کەیف خوش	کەیف خۆش
To amuse	کەیف کرن	کەیف کردن
Goings-on	کار/ بویەر	کەین و بەین
Who	کی	کی
Flea, chigoe	کیچ	کیچ
Knife	کیرکە	کیرد
Metre (scan)	کیش	کیش
Weight	کیشان	کیش
To weigh	کیشان	کیشان
To smoke, smoking	جگارەکیشان	جگەرەکیشان
To pull, draw back	کیشان/ راکیشان/ ڤەکشان	کیشانەوە
Charm, attract, magnetize	رادکیشی/ راکشاند/ ئاراندن	کیش کردن
Controversy,moot argument, dispute	کیش و ڤەکیش	کیشمەکیش
Crisis, problem	ئاریشە/ تەنگزاری	کیشە
Tombstone, gravestone	کیل	کیل
Sheath	قاب/ کالان	کیلان
To plough, cultivate	کیلان	کیلآن
Field	زەڤی	کیلگە
Guineapig	زەڤییا ئەزمونا	کیلگەی ئەزمون
Domain, realm	پاوان	کیلگە (پاوانی دەسەلآت)
Magnet field	زەڤییا مەغنەتیزی	کیلگە موگناتیسی
Mine field	زەڤییا مینا	کیلگەی مین

English	بادینی	سۆرانی
Oil field	زەڤیا گازی	کێڵگەی نەوت
Semantic field	بواری واتایی	کێڵگەی واتایی
Mucus, pus	کێم	کێم
To mucus	کێم کرن	کێم کردن
Mountain	شاخ	کێو
Wild, undomesticated, untamed	کیڤی	کێویی
Continent	کیشوەر	کێشوەر
Girl	کچ	کیژ
Daughter of	کچا	کیژی
Cyst, ascus, swelling, water blister	کیسک/ میزدانک/ پورک	کیس
To swell	کیس کرن	کیس کردن
Bag, sack, pouch	توربە/ تیرک	کیسە
Tortoise	کیسەلە	کیسەڵ
Wallet, purse	جزدان	کیسەی پارە
Sheath	کالان	کیف
Kilometre	کیلومەتر	کیلۆمەتر
Kilogram	کیلوگرام	کیلۆگرام
Chemistry	کیمیا	کیمیا
Chemist	کیمیازان	کیمیاگەر
Chemical	کیمیایی	کیمیایی
Spite, rancour	کین/ کەرب	کین/ کینە/ قین
Spiteful	دلرەش/ دلتاری	کیناوی

English	بادینی	سۆرانی
G The 21th letter of the kurdish alphabet	ك	گ
Ox	گا	گا
Rock, big rocks	کەڤر/ زنار	گابەرد/ گاشەبەرد
Plough ox	گاجووت	گاجووت
To cackle, cluck	قت قت	گاراندن (قدقد)
Herd of oxen, herd of cattle	گاران	گاران
Oats	چەودار	گارس
Gasoline	گاز	گاز/ گازۆلین
Pincers, nippers	کەلبەتان/ گاسك	گاز
To call	گازی کرن	گاز/ بانگ کردن
To bite	لەق/ گەز	گاز/ گەزە
Back	پشت	گاز/ گازی پشت
Complaint	گازندە	گازندە
Prosector, prosecuting attorney	گازندەلیکەر/ گلەیی لیکەر/ گلیبا	گازندەلێکەر
Defendant	گازندە لێکری/ گلەیی لیکری	گازندە لێکراو
Casino	گازینۆ	گازینۆ
Plough, plow, lister	گیسن/ هەڤجار	گاسن
Big stone	بەر/ کەڤر	گاشە
To crawl on all fours	چارلەپ/ خوشین	گاگۆلە
Herd of oxen	گاران	گاگەل
Sarcasm, mockery, ridicule	ترانە/ گالتە	گالتە
To mock, make fun of, poke fun at	گالتەپیکرن/ ترانەپیکرن	گالتەپیکردن

English	بادینی	سۆرانی
Sarcastic, satiric, joker, jester	ترانەکەر	گالتەچی
Buffalo	گامیش	گامێش
Cowboy	گامیشەڤان	گامێشەوان
Cowboy	گاڤان	گاوان
Christian	فەلە	گاوور
Small	بچویک/ بچیک	گچکە
Expensive, dear	گران	گران×هەرزان
Difficult, hard	زەحمەت	گران×ئاسان
Heavy, weighty	گران	گران×سووك
Important	گرنگ	گران×کەم
Respectable	گران	گران×بێ‌ڕێز
Valuable, expensive	ب بەها/ گران	گرانبا/ گرانبەها
To increase price	گرانکرن	گرانکردن
Typhoid fever	ئێشا گران/ بیفیری تایا گران	گرانەتا
Weight	گرانیی/ گرانی	گرانیی/ قورسایی
Famine	کێماتی/ برسێتی	گرانیی/ قات و قڕی
To arrest, take, seize, capture, usurp	گرتن	گرتن
To grow (fruit)	بەر دگریت/ وەرار دبت	گرتن/ میوەگرتن
To bear, endure, resist	خۆ ل سەر دگرت	گرتن/ بەرگە (گرتن)
To occupy, invade, usurp	داگیرکرن	گرتن/ داگیرکردن
To hold, convene	گریدان/ دائخستن	گرتن/ بەستن
To shut, close	داخستن/ دائیخستن	گرتن/ داخستن
To capture, arrest	گرتن	گرتن/ دزگرتن

English	بادينی	سۆرانی
To catch epilepsy	تەپ	گرتن/ فی/ گەشکە گرتن
To include, cover	دگری/ تیری..	گرتن/ جی
To have patience	خۆگرتن	خۆگرتن
To seize, confiscate	دەست ب سەر دادکیشیت/ دگرت	کەلوپەل گرتن
Hill	گر	گرد
Assembling	گربوون	گردبوونەوە
To bring together, collect	خرکرن	گردکردنەوە
Small hill	گرک	گردۆلکە
Tubby	قوت و قەلەو	گردەلە
Wrinkled, shrivelled	کرمشی/ قورمچی	گرژ
Spasm, convulsion	کرژی/ رەق بوون	گرژی/ ماسولکە
Constrict, tense, stress	تەنگی/ تەنگ	گرژیی/ رەوش
Problem, disgust	ئاریشە/ ئالوزی	گرفت/ هەرس
Political problem	گرفتاری/ ئاریشە	گرفت/ سیاسی
Be involved	توش بوون	گرفتاربوون
Rumbling	گمین/ رەقرەقی	گرماندن/ گرمەی هەور
Bang	گورم/ تەقین	گرماندن/ گرمەی تۆپ
Rumble boom	گمین	گرمە
Rumbling	رەقرەق	گرمەگرم/ گرم و هۆر
Thunder	گورگوری/ گورمین	گرمەی هەور/ گۆرە
Rough	گر	گرنج
Important	گرنگ/ فەر	گرنگ
Importance, significance, merit	گرنگی	گرنگی

English	بادینی	سۆرانی
Flay	گەون/ کەڤل	گروون
To flay	کەڤل کرن	گروون کردن
Bet, stake	گەرەو	گرەو
To bet, stake	گەرەوکرن	گرەوکردن
Knot, loop, snarl, knur, complex, plot, phrase, riddle	گرێ/ گرێک	گرێ
Plot	گری/ ئالوزی	گرێ
Phrase, grammar	گری	گرێ/ ڕێزمان
Plot (novel)	گری	گرێ/ ئەدەب/ ڕۆمان
Psychological complex	گریا دەرونی/ گری یا دەرونی	گرێ/ دەروونی
Oedipus complex	گریا ئۆدیپی/ ئالوزیا ئۆدیپی	گرێ/ ئۆدیپ
Riddle, puzzle	مامک	گرێ/ گرفت
Problem, knot	ئاریشە	گرێ/ کێشە
Decade, decennial	دەھ	گرێ/ دە
Bond, contraction	هەڤبەند/ هەڤبەست	گرێ/ گرێ بەند
Marriage contraction	هەڤبەندا هەڤژینی	گرێی هاوسەری
Lease, contract of tenancy or rent	هەڤبەستا کری	گرێی کری
Bill of sale, contract of sale	هەڤبەندا فرۆتنی	گرێی فرۆتن
Ganglion	گریا دەماری	گرێی دەمار
Loop, noose	گریا وەریسی	گرێ/ پەتی مل
To tie up, to knot	گریدان	گرێدان

English	بادینی	سۆرانی
Tied up, fa lure of consumma ing marriage	گرێدای	گرێدراو
Tied up, k otted	گرێدای	گرێدراو
Loose kn t	شل/ بەردایی/ ڤەکری	گرێ قولفە
Intricate knot	ئالوز	گرێ کوێرە/ گرێ کۆرە
Weeping, crying	گریان/ گرین	گریان/ گرین
Assumption	گریمان	گریمان
Weeper	گریکەر	گرینۆك/ کزگری
Blaze, flame	گۆری	گر
Circular motion	چەمەرەیی/ ئڤینا چەمەرەیی	گر
Prominent (teeth)	دیار/ گرەگر	گر/ ددان
Hoarse	دەنگ کەتی	گر/ دەنگ گریووە
First rays of rising sun	تیریژ/ تیشك	گزنگ
Unfairness	زورداری	گزیی
Headman, master, chieftain	سەرۆك	گزیر
Vegetation	هەشیناتی/ هەلز	گژوگیا
Broom	گیسك	گسك
To sweep	گیسك دان/ مالیشتن	گسك دان
Sweeper	گیزیڤان	گسکدەر
Every	هەمی	گشت
General, public	گشتی	گشتی
Promise	سوز	گفت
To promise	سوزدان	گفت دان

English	بادینی	سۆرانی
Conversation	گفتوگو	گفتوگۆ
Gland	لڤک/ ئالو	گلاند
Sweat gland	لڤکا خوهدانی	گلاندی/ ئارەقە
Tear	لڤکا روندک	گلاندی/ فرمیسك
Mammar, mammal	لڤکا مەمک	گلاندی/ مەمك
Nerve	لڤکا دەمار	گلاندی/ دەمار
To fall, roll	گریل دکەت	گلان
Be engaged, be involved	توش بوون	گلان/ تیوەگلان
Cause to roll	گریل کرن	گل بوونەوە/ گلۆربوونەوە
T͏o seize	دەست ب سەرداگرتن	گلدانەوە
(ɪnplaint	گازندە	گلەیی
ɔbe, light	گلوپ	گلۆپ
lay, mud	تەقن	گل
Get defiled	کرتیکری/ پیس بوی	گلاو
defile	کرتیت کرن/ پیس کرن	گلاوبوون
Impureness	نەبژینیتی	گلاوی
Blaze, flare	گوری	گلپە
Grave	گور	گلکۆ
Eyeball	توپکا چاڤی/ بیبیکا چاڤی	گلینە
Melon	گندۆرە	گندۆرە
Nipple	گومک/ سەرمەمک	گۆ (مەمك)
Teat, tit	سەرکیت مەمکا/ مژمژۆک	گۆ (مەمیلە) چچە
Globe	گوگ/ جیهان	گۆ (زەوی)

English	بادینی	سۆرانی
Problem	ئاریشه	گۆبەن
Staff, crook, hockey stick	گوپال	گۆپال/ گۆچان
Button, bud	بشکوژ	گۆپکه/ گۆپیته
Be crippled, rickety	گیری/ کروتی/ لەنگ	گۆت
Randomly, bulk	گوتره/ جەلەب	گۆتره
Maimed in the hand	قۆل	گۆج
Hockey stick	گوپال	گۆچان/ گۆپال
Song, ballad	ستران/ مقام	گۆرانی
Singer	ستران بیژ	گۆرانی بیژ
Socket, sock	گوره	گۆرەوی/ گۆری/ گۆریه
Mentioned, former	ناڤبری	گۆرین
Grave, tomb	گور	گور
Change, shift	گهورین	گۆران
Graveyard, cemetery	گورستان/ زیارەت	گۆرستان
Grave digger	گورکول	گۆرهەلکەن
Grave guard	زیرەڤانی گور/ زیارەت	گۆرەوان
Prssure of earth on fresh grave	فەبرلیت شدییت	گۆرەوشار
To exchange	گوهارتن	گۆرینەوه
Porous clay pot	جەر	گۆزه
Yearling calf	گولک (سالەکی) جانی	گۆزەله
Ankle	گۆزەک	گۆزینگ/ گویزنگ
To stab to death, to slay,From ear to ear	سەرژی ڤەکرن	گۆشا و گۆش
Meat	گوشت	گۆشت

English	بادینی	سۆرانی
Gravy	ئاڤکا گۆشتی/ مت فینی/ ئاڤگۆشت	گۆشتاو
Carnivore	گوشت خور	گۆشت خۆر/ بالندە
Butcher	گوشت فروش	گۆشت فرۆش
Corpulent, flesh, pump	ب گۆشت/ قەلەو	گۆشتن
Vegetarian	گوشت نەخور	گۆشت نەخۆر
Angle, corner	گوشە/ کوژی	گۆشە
Goniometer	گوشەپیڤ	گۆشەپیو
Recluse	بەهیمە/ قەلەندەر	گۆشەگیر
Magazine	گوڤار	گۆڤار
Pronunciation	دەنگکردن/ ژارکرن	گۆکردن
Sulphur	گۆگرد/ کبریت	گۆگرد
Pond	گۆل/ ئاڤکر/ ئەستیل	گۆل
Calf	گولک	گۆلك
Goal, score	گۆل	گۆل
To score	گولکرن	گۆلکردن
Lake	گۆم/ گۆل	گۆم
Pool	گۆم	گۆماو
Magazine	گوڤار	گۆوار/ گۆڤار
Eye ball	بیبیکا چاڤی	گۆی چاو
Globe	جیهان	گۆی زەوی
Nipple	سەر مەمک	گۆی مەمك
Excrement	گوی	گو
Earring, eardrop	گوهارک	گوارە
Transportation	ڤەگوهاستن	گواستنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Udder, dug	گوان/ گوهان	گوان
Speech, discourse	گوتن	گوتن
Tom-cat, tommy cat	نیره کتک	گورپه/ پشیله
Active, lively	بزیڤ/ جابک/ لڤۆک/ زیره‌ک	گورج/ گورج و گۆل
Quick, alert	پله‌ز/ وریا/ لیکدای	گورج
Kidney	گولچیسک	گورچك/ گورچیله
Brave	زیره‌ک	گورد
Bundle	درب	گورز
Wolf	گورگ	گورگ
Rope	وه‌ریس	گوریس
Warm	گه‌رم	گور/ گه‌رم و گور
Energy, impetus	شیان	گور
Threatening	گه‌ف	گوره‌شه/ هه‌ره‌شه‌وگوره‌شه
Predicate	گوزاره	گوزاره
Meaning	رامان	گوزاره
Expression	ده‌ربرین	گوزاره
Passage, passing	ده‌رباز/ بورین	گوزه‌ر
Living	ژیار/ ژیان	گوزه‌ران
To thrust	ئیریش/ پالدان	گوژم
Sum, cost	کژی/ سه‌رجه‌م	گوژم
Happy	که‌یف خوش	گوشاد
Guile, squeezed	گڤاشتی/ گوڤاشتی	گوشراو
Squeezer	گوڤیشک	گوشه‌ر
To squeeze	گڤاشتن	گوشین

English	بادینی	سۆرانی
Leprose	گوری	گول
Leper, leprous	بازو/ کوتی	گول
Bullet	گولله	گولله
To shoot fire	گولله باراندن	گولله باران
Well-fortified, shield, safeguard	بازبەند/ گولله بەند	گولله بەند
Mangy, scabby, leprosy	گوری	گولیی/ گوری
Flower, rose	گول	گول
April and may	گولان	گوڵان
Tea-rose, rose water	گولاڤ	گوڵاو
Vase	گولدان	گولدان
Rose guarden, orchard	گولستان	گولستان
Sun flower	گول بەروژ	گولەبەڕۆژە
Lost, missing	بەرزە	گوم
Doubt, suspicion	گومان	گومان
Astray	ریْ وندا/ سەرگڤ را	گومرا
Dome	گومبەد	گومبەت/ گومەت/ گومەز
Leap	گیڤک	گومەتە
Bound, leap	پابەند/ فرقاس	گومەز
Testicle, spermatic cord	گون	گون
Sin	گونەه	گوناح/ گوناه
Sinner	گونەهبار	گوناحبار
To commit sins	گوناه کرن	گوناحکردن
To harmonize, fit	گونجان	گونجان

English	بادینی	سۆرانی
Suitable, appropriate	گونجاو	گونجاو
Village, countryside	گوند	گوند
Pasta, dough	گرکە	گونك
Hernia, rupture	رتلۆ	گونك
Sack	خیشک/ گونیک/ میتافک/ تەلیس	گونیە
Excrement	گووی	گوو
Inside of cheek	هنارک/ هناراروی	گووپ
Chubby	ڕووتژی	گووپن
Customs, tariff	گومرک	گوومرگ
To pay customs duties	گومرک دان	گوومرگ دان
To impose, customs	گومرک کرن	گوومرگکردن
Ear	گوه	گوێ
Hard auditus	گوه گران	گوێ گران
To obey	گوه دان	گوێ دان
Donkey	کەر	گوێ درێژ
Calf	گولک	گوێرەکە/ گۆلك
Heed	گوهدان	گوێراهێشتن
Obedient	گوهدار	گوێ ڕایەڵ
Obedience	گوهداری	گوێ ڕایەڵی
Tetanus, lockjaw	گوه ڕەپ	گوێ ڕەپە
Walnut	گویز	گوێز
Razor	گویزان	گوێزان
To transport, transfer	ڤەگواستن	گوێزانەوە
Carrot	گێزەر	گوێزەر/ گێزەر

English	بادینی	سۆرانی
Hard of hearing	خەڤ گران/ کەڕ	گویێ قورس/ گوێگران
Alert	خەوسڤک	گوێ قولاخ
Deafened	کەڕ	گوێ کپ
Listener	گۆهدار	گوێگر
Head	سەر	گوێلاك
Calf	گولك	گوێلك/ گولك
Leave out, neglect	گوه نەدان	گوێنەدان
Bulky		گەپ
Gossip, chit-chat	گۆت گۆتك	گەپ
Gypsum	گێچ	گەچ/ گێچ
Beggar	خوازۆك/ خوازخوازۆك	گەدا
Stomach	هێرۆك/ ئاشك/ چلدانك/ عویر	گەدە
If	ئەگەر	گەر/ ئەگەر
Spawn, eggs of insect, roe	خەرز	گەرا
To lay eggs, form eggs	کورك بوون	گەرادانان
Dust, blemish	توز/ گلێش	گەرد
Conjugation	پێکڤە گرێدان	گەردان
Sacrifice	گوری/ فیداکرن/ خۆبەختکرن	گەردان
To sacrifice	گوری کرن	گەردان کردن
Necklace	گەردەنە	گەردانە
Tempest, whirlpool	باروڤ/ باگەر	گەرداو
Microscope	مایکرۆسکۆپ/ هوربین	گەردبین
Neck	گەردەن/ ستۆ/ هەڤك	گەردن

English	بادینی	سۆرانی
To forgive, set free	گەردن ئازادکرن	گەردن ئازادکردن
Submissive	سەرشۆر	گەردن کەچ
Sand-spout	بابەلیسک	گەردولوول/ گەردەلول
Universe	گەردوون	گەردوون
Hot, warm, negative	گەرم	گەرم
To bathe	سەرشوشتن	گەرماوکردن
Temperature	گەرماپیڤ/ پێو	گەرماپێو
Hot bath, bathroom	گەرماڤ	گەرماو
At once	ئێکسەر	گەرما و گەرم
Warmth, heat	گەرمای	گەرمایی
Become warm	گەرم بوون	گەرم بوون
To warm up	گەرم کرن	گەرم کردن
Warm and hot, direct	ئێکسەر/ ب گەرمی	گەرم و گوڕ
Warm region	دەشت	گەرمەسێر/ گەرمیان
Heat	گەرمیی	گەرمیی
Thermometer	گەرم پیڤ	گەرمیژمێر
Throat, gullet, gorge, pharynx	هەفک/ گەروی	گەروو
Necessary, needy	پێدڤی	گەرەك
Mangy, scabby	گوڕی	گەڕ
Curred, lame	لەنگ/ سەقەت	گەڕ
Tyrn	گەڕ	گەڕ (نۆرە)
Attempt, try	گەڕ	گەڕ (خوول)
Vortex, whirlpool	گەڕ اگەراڤ-زفرەکئا	گەڕ (ئاو)
Traveller	گەڕۆک	گەڕاڵ
Travelling, walking	گەڕیان/ گەرهان	گەڕان

English	بادینی	سۆرانی
To turn, come back	زڤرین	گەڕانەوە
Metal fountain	گەرماڤ	گەڕاو
Traveller	گەرۆک	گەڕۆك
Quarter	گەرەک	گەڕەك
Disharmony, chaos	بێ سەروبەری	گەڕەلاوژە
To be mangy, scaby	گوڕی	گەڕیی
To bite	لەق	گەز/ گەزە/ گەزتن
Boasting, bragging	شانازی	گەزاف
Tamarisk, manna	گەزو/ گەز	گەزۆ
Blooming, flourishing	گەش	گەش
Be delighted	گەشبوون	گەشانەوە
Fresh, blooming	گەش	گەشاوە
Travel, tour	گەشت	گەشت
To travel	گەشتکرن	گەشتکردن
Record of travel	گەشتنامە	گەشتنامە
Tourism	گەشت و گوزار	گەشت و گوزار
Puff, Fire, blaze, flame	گەشکرن	گەشکردنەوە
Faint	تەپ	گەشکە
Joy	تەپ	گەشکە
Faint, eclipse	تەپدار	گەشکەدار
Increas, growth	شین بوون	گەشە
To grow	شین بون	گەشەکردن
To threat	گەف	گەف/ گەف و گوڕ
Barking	رەوین	گەفە/ گەفین
People	گەل	گەل

English	بادینی	سۆرانی
August	گەلاڤێژ/ تەباخ	گەلاوێژ
Stupid, silly	بەهیمە	گەلحۆ/ گەلۆر
Gully, gorge	نهال/ گەلی	گەلیی
Leaf	بەلگ	گەڵا
Automn, fall	پاییز	گەڵاڕێزان
To prepare, polish	ئامادەکرن	گەڵاڵە
Be about to end, be about well-organised	جێ بوون	گەڵاڵەبوون
To prepare, manage	ئامادەکرن	گەڵاڵەکردن
Male dog, mastiff	کوچک/ سە	گەمار (نێرەسەگ)/ گەماڵ
Siege, blockade	دورپێچ	گەمارۆ
Embargo, sanction	دورپێچا ئابوری	گەمارۆی ئابوری
Stupid	بەهیمە	گەمژە
Game	گێم/ یاری	گەمە
To play	گێم کرن/ یاری کرن	گەمەکردن
Boat	گەمی	گەمیێ/ گەمی
Fetid, stinking	گەنی	گەن/ بۆگەن
Evil-smelling pool, putrid smell	گولاگەنی	گەناو
Young	گەنج/ لاو/ خورت	گەنج
Treasure	خزینە	گەنجینە
Treasurer	ئەمینداریێ خزینە	گەنجینەوان
Remainder, ermanent	بەرمایک	گەند/ گەنگ
Rotten, putrescent	رزی	گەندەڵ
Wheat	گەنم	گەنم
Wheaty	گەنمی	گەنم رەنگ/ گەنماوی

English	بادینی	سۆرانی
Maize	گەمشام	گەنمەشامی
Putrefy, rot	کربی/ تەبۆ/ بۆش	گەنە
Rotten, putridity	گەنبین/ رزین	گەنین
Rotten, putrid	گەنیو/ رزیو	گەنیو
Bawd, pimp	گەواد	گەواد
Certificate, witness, testify	شاهێدی	گەواهی
Stupid, silly	بەهیمە	گەوج
Big	مازن/ مەسن	گەورە
Great, gravy	مەسن/ مەزن	گەورە
Important, responsible	گرنگ	گەورە
Grown-up, senior	زەلام	گەورە
To bring up, up bring	خوداانکرن	گەورەکردن
To enlarge	مەزنکرن	گەورەکردن
Head of family	ماسنێ مالێ	گەورەی مالّ
Rolling motion	گرێل کرن	گەوزان
To roll on back	گەڤزین	گەوزین
Gem, essence	گەوهەر	گەوهەر
Jewel, trinket, ornament, finery	زێر و زیڤ	گەوهەرات
Convey, transmit, communicate	گەهاندن	گەیاندن
To come	گەهشتن	گەیشتن
To arrive	گەهشتن	گەیشتن
Received, delivered	گەهشتی	گەیشتوو
Ripe, mature, full-grown	گەهشتی	گەیشتوو/ پێگەیشتوو

English	بادینی	سۆرانی
Conductor, conductive	گەهێنەر	گەیەنەر
To connect, link, join	بەستن/ گرێدان	گەیەنەر
To ripe	گەهەشتن	گەیین
Ripe, mature	گەهەشتی	گەییو
World, universe	دنیا/ جیهان	گێتی
plaster	کلس	گێچ
scale, manometer	پەستانپیڤ/ پیڤەر	گێج
Quarrel, wrangle	ئاریشە	گێچەڵ
Fond of, longing	ئەڤین/ ئەشق	گێرۆدە
Threshing with oxen	گیرە	گێرە
Problem, concern	ئارێشە	گێرە
Quarrelsome, disruptive	شەرۆک/ شیم	گێرەشێوێن
Lame	لەنگ/ سەقەت	گێر
Gear, shift	گێر	گێر
To run, manage	ریڤەبرن	گێڕان
Restore	زڤراندن	گێڕانەوە
Carrot	گێزەر	گێزەر
Giddy, silly	گێژ	گێژ
Whirlpool, eddy, vortex	زەفرەک/ گەراڤ	گێژاو/ گێژەن
Whirlwind	بوران/ باگەر/ پابەلیسک	گێژەلۆکە
Simple-minded	بەهیمە/ تێ نەگەهشتی	گێل
Cherry	گێلاس	گێلاس
Grass	گیا	گیا
Soul, spirit	گیان	گیان

English	بادینی	سۆرانی
Living creature	گیاندار	گیاندار/ گیانلەبەر
Moment of death	گیاندان/ روحدان	گیاندان
Angel of death	گیانکێش	گیانکێش
Dear	خوشتڤی	گیانە
Animal	گیانەوەر	گیانەوەر
Pocket	بەریک	گیرفان
Pickpocket	دزیکەر	گیرفانبڕ
Kid	گیسک	گیسك
To eclipse, sink down	غەیری بوون	گیران
Solar eclipse	رۆژ غەیری بوون	گیران/ رۆژ
Lunar eclipse	هەیڤ غەیری بوون	گیران/ مانگ
Detained, under arrest	گرتی	گیراو
State prisoner	گرتیێ سیاسی	گیراوی سیاسی
Mixture	تێکەڵ	گیراوە
To disdain, be puzzled	نیگەران/ دودڵ	گیرخواردن/ چاش مان
Prisoner, captive	گرتی	گیرۆدە
Involved	توش بو/ وەریتی	گیرۆدە
Crisis, difficulty, question, problem	تەنگاڤی/ ئارێشە	گیروگرفت
Whistling, whizzing	گزگزە	گیزەگیز
Hay cock, stook	قرش/ قەسەل	گیشە
Sheath	کاڤلان/ قەبیرە	گیف

English	بادینی	سۆرانی
L The 22nd letter of the kurdish alphabet	ل	ل
Side, aspect, direction	لا/ رەخ	لا
Deposition, dismissal, discharge, to displace, to remove	ژێ برن	لابردن
Lame	لەنگ	لابەلا
Zig zag	سەرخوش	لابەلا (کەس)
Flank, side	لا/ رەخ	لاپاڵ
Waist, middle	ناڤقەد	لاپاڵ
Boot (s), shoes (for sports)	لاپچین	لاپچین
Hint, remark, implied criticism	بەلا/ تەعلیق	لاپلار
Paper	لاپەڕ	لاپەڕ
Sideroad, isolated, reculsed	جودا/ بەهیمە	لاپەڕ(کەس)
Page	لاپەرە	لاپەرە
Broke, bankrupt, insolvent	بێ پارە	لات
Uncultivated land, non-ploughed land	زەڤییا نەکێلای	لات
Subside, reculsed	دویر	لاتەریك
Temple (between ears and eyes)	گولیسک/ جینیتک/ زلوف	لاجانگ
To disappear, go away	چوون/ نەمان	لاچوون
To vanish, be moved, be removed	بەرزەبوون	لاچوون
To deviate	لادان/ ڤارێبون	لادان
To avoid, to remove	لادان/ ژێ برن	لادان

English	بادینی	سۆرانی
Out of law	سەرچل/ لادەر	لادەر
Deviated	لادایی	لادەر
Village, countryside, hamlet	گوند	لادێ
Villager, rustic	گوندی	لادێیی
Inclined, oblique, bent, leaning	لەنگ	لار
To bend, tip	خوچرکرن	لارکردنەوە
Elegant walk, swaying gait	تەرز/ خوهەژاندن	لارولەنجە
Detour, side road	ڤارێ	لاڕێ
Stupid, ignorant, unintelligent	بەهیمە	لاژك
Heedless, reckless, slack	شیم	لاسار
Imitation, miming	چاڤلێکرن/ لاسایی	لاسایی
Classic	کلاسیک	لاسایی
Plastic, stretchy, rubber	لاستیک	لاستیك
Stump, stub, neck, stem	قورم	لاسك
Species of apple red on one side	سێڤا سور	لاسورە
Ill-balanced, imbalanced	نەهەمشەنگ	لاسەنگ
Corpse, carcass	کەلەخ/ کەلەش	لاشە
Boast, vainglorious	شەهنازی	لاف
Flood, spate	لیسور/ ناڤ رابوون	لافاو
Leg	لینگ	لاق
To mock at	ترانێ	لاقرتی

English	بادینی	سۆرانی
Side, flank	رەخ/ تەنشت	لاقەد
Corpse, carcass	کەلەخ	لاك
Alley, back street	کولانك/ کوچە	لاکۆلان
Occasional smoker	لاکێش	لاکێش
Oblong carpet , rectangle carpet	لاکێش	لاکێش
Rectangle	لاکێشە	لاکێشە
The end of mouth, side bridle	لالفاف/ هەڤسار	لالفاو
Maternal uncle, mother's brother	خال	لالۆ
Estranged, alienated	زیز	لالووت
Dumb, mute	لاڵ	لاڵ
To lament, wail, elegize, mourn	پێ بێژتن	لالانەوە (لاواندنەوە)
To implore, beseech	لاڤ لاڤ کرن	لالانەوە
Lamp	لەمپە	لامپا
Cradle	لاندك	لانك
Nest, den, lair	لانە/ هیلێن	لانە
Immigrant, shelterless, homeless	دەرودەر/ بێ پەنا	لانەواز
Youth, young	لاو/ خورت	لاو
Slim, thin, meagre	زەعیف/ بێ خێر	لاواز
To lament, comfort	لاواز	لاواز
Secondary incidental	لاوەکی (رەخەکی نەترنگە)	لاوەکی
Side	لا	لایەن
Felt, pad	تاتی/ تەحتی	لباد
Lower lip, jaw	ئەنرین	لچ

English	بادینی	سۆرانی
Pout	روترشکری/ زیز	لچ شۆڕ
Pout	ئەنرین رویی/ روترشکری	لچن
Two lips	هەردولێڤ	لچ و لێو
Pout	ئەنرین/ رویی	لچە
Snorting, grunting	پخ پخ/ خرخر	لرخە لرخ
One who snorts, snorter	خرخرکەر	لرخن
Gulp, swallow	داقورتن/ فرکڤ/ گولپ	لرف
Rustle, guiping	داقورتن/ دالوران/ شنگین	لرفە لرف
To lick, lap up	ئالیستن	لستن
Bridle, rein, bit	لغاڤ/ هەڤسار	لغاو
To bridle, rein in, curb	لغاڤ کرن	لغاوکردن
Sponge, luffa	هەورەک/ ئەورەک	لفکە
Branch, bough	لق	لق
Branch, section	پەژن/ پەژک/ لک	لك
To stick	لەسقاندن	لکاندن
Sand	خیز/ زیخ	لم
Snout, muzzle	لەمبوز	لمۆز
Leg, thigh	لنگ	لنگ
Reddish kind of bean	لوبیک	لۆبیا
Crease, wrinkle	گلڤچی/ کرژی	لۆچ
Flexure, undulation	چەمین لولان	لۆچ (جلك)
Creased, wrinkled	قورمچی/ کرمشی	لۆچدار
Leg, step, stride	لینگ ڤەکری/ پێنگاڤ مەزن	لۆق

English	بادینی	سۆرانی
Long stride, trot	چارگاڤی/ چاربازی	لۆقن/ لۆقە
Cotton	پەمبی/ پەمبو	لۆکە
To blame, complain	لومە	لۆمە
Be suitable, compatible	بەر ب هەڤ	لزوان
Nose	دفن/ کەپی	لووت
Be conceited	دفن بلند	لووت بەرز
Summit, peak, top	گوپیتک/ لوتکە	لووتکە
Big-nosed	دفن مەزن/ دفن درێژ	لووتە
To howl	زیقین/ بورین	لووراندن
Soft and silky	شل و مل/ حلی	لووس
Smooth, hairless	بێ موی/ روحلی/ لوس	لووس (بێ موو)
Beardless	بێ ریھ/ کوسە	لووس/ لووسکە
Cheater, cunning	دلخاپ/ لێبوک	لووس
Whinny	حرحر/ شهین	لووشکە
Sobbing	نسکە/ ئیس/ گرین	لووشکە
Curly, frizzly hair	گرنژی/ گژ/ ئالین	لوول
Howling	لورین	لوورە لوور
To roll up, to curl	دئالینیت/ دپێچیت	لوول دان
At, on, in	ل	لە
At the level	ل هەمبەر	لە ئاستی
Concerning, regarding	ل بابەت/ دەرحەق	لە بابەت
Instead of, on behalf of	ب ناڤێ/ ژ شون	لە باتی/ لە بری/ لە بریتی
Convenient	هەژی/ کێرهاتی	لەبار
To a bort, abortion	بەرهاڤێتن	لەبارچوون

English	بادینی	سۆرانی
About, on	ل سەر/ ل دور	لەبارەی
Marzipan, sweet almond paste	شرینایی (باهیڤ و شەکر و سپیلکا هێکێ)	لەبزینە
Parched peas	لەبلەبی	لەبەلەبی
Below	ل بن	لەبن
Because of	ژبەر	لەبەر
Because of	لەورا/ داکو	لەبەر ئەوەی
In front of, remarkable	دیار/ ل پێش چاڤ	لەبەر چاو
To take in to consideration	ژبیر نەکرن	لەبەرچاوبوون
why?	ژبەرچی؟	لەبەرچی؟
To take off, to undress	ریس کرن	لەبەرداکەندن
At the presence of, from the mouth of	بەردەڤ/ ب پێش چاڤی	لەبەردەم
To memorize	ژ بەرکرن	لەبەرکردن
To sift	موخل کرن/ بێژینککرن	لەبێژینگدان
To forget, neglect	ژ بیر برن	لەبیر بردنەوە
Palm	ناڤدەست/ ناڤ کەف	لەپ
Palmist, chiromancer	لەپبین	ناو لەپ خوێن
After, beyond	پاشی	لەپاش
Later, after that	پاشتر/ پشتی هنگی	لە پاشا/ لەپاشانا
At the absence of, behind the back	ل پشت ڕا	لە پاش ملە/ پاشملە
Beside	تک	لەپاڵ
Suddenly	ژ نشکێڤە	لەپڕ
At the back	ژ پشتڤە	لە پشتەوە

English	بادینی	سۆرانی
Ahead, before, in front of	ل پێش	له پێش
For, for sake	پێخەمەت	لەپێناو
Half, piece, fragment	نیڤ	لەت
Because of, under pressure of	ژبەر	لەتاو
With, beside, together with	د گەل	لەتەك
Beside	ب رخ ڤە	له تەنیشت
Dislocation, luxation	گەه چوون	لەجێ چوون/ لەگەچوون
Instead of, in lieu of	ژ شون/ ب ناڤێ	لەجێی/ لەجیاتی
To print, publish	چاپکرن	لەچاپدان
Compared to, with	هەڤبەرکرن/ هەمبەرکرن	لەچاو
Envious	حەسیر/ دەخسوك/ دەخسدار	لەچەر
Mean, miserly, stingy	رژد/ قەلس	لەچەر
Kerchief, head cover	دەسرۆك	لەچك
To deceive, cheat	خاپاندن	لەخشتەبردن
Boastful, proud	شەهنازی/ ژخوە رازی	لەخۆبایی
To have forgiveness	پیار/ دلفرەه	لەخۆبووردە
To have capacity to do it	شیان	لەخۆ راپەڕموون
By himself, automatically	ب خوە/ خوکاری	لەخۆوە
To give birth, to be born, beget	ژ دایك بوون	لەدایك بوون
Maternity hospital	نەخوشخانا ژ دایکبوونێ / خەستا ژ دایك بوونێ	نەخۆشخانەی لەدایك بوون

English	بادینی	سۆرانی
Finally, later	لدوماهییَ	لەدواییدا
To knock at the door	دەرگا قوتین	لەدەرگادان
To lose	ژ دەست دان	لە دەس دان
To quake, quiver, oscillation	هەژان/ بورەبور	لەرانەوە/ لەرینەوە
Ague, tremble, shiver	لەرز/ تا	لەرز
To shiver	گریزە/ لەرزین	لەرزگرتن
Permanantly trembling	لەرزەک/ لەرزوک	لەرزۆك
Typhoed fever, malaria	تیفۆ/ مەلاریا	لەرزوتا
Quaking	لەرەکرن/ هەژین	لەرۆك
Frequency	لەرە	لەرەلەر
Slim, thin, feeble	زەعیف/ زراف	لەڕ
Clear, explicit	زەلال/ ئەشکەرا	لەڕوو
In the face of	ل ڕوی	لەڕوو
Taste, pleasure	تام/ لەرزەت	لەزەت
Tasty, delicious, pleasant	ب لزەت/ ب تام	بەلەزەت
A bove, over, about	ل سەر	لەسەر
Why?because of what?	ژبەرچی	لەسەرچی
Calm, quiet, still, silent	هێدی/ دلێ خۆ	لەسەرخۆ
Body	تەرم/ لاش	لەش
Ceremonially impure	نەبژین/ داوپیس	لەش پیس
Sane, healthy	ساخ/ ساخلەم	لەش ساغ
Active	چەلەنگ	لەش سووك
Inactive	سست/ نەچالاك	لەش قورس/ گران

English	بادینی	سۆرانی
Army, troop	لەشکر/ سوپا	لەشکر
To mobilize army against, to advance, usurp	لەشکر ئینان/ داگیرکرن	لەشکر کێشی
Camp	لەشکرگە	لەشکر گا
Body	لاش	لەش و لار
Loose, slack	شل/ خاڤ	لەق/ شلۆق
To bite	لەق	لەق/ لەقە/ گەزە
Kick	شەق/ پێ	لەق/ لەقە/ شاپلاغ
Stain, spot, blemish	پنگ/ پنی	لەکە
Stained, spotted	پت پتک/ لەکەبار	لەکەدار
With, together	دگەل/ پێکڤە	لەگەڵ
Inspite of this, despite that, although	هەرچەند	لەگەڵ ئەمەشدا
Basin	لەگەن	لەگەن
By	ژلایێ	لەلایەن
Teacher, tutor, male servant	سەیدا/ خولام	لەلە
To cut of head, execute	سەر ژێڤەکرن	لەمل دان
Inside	ژناڤ/ دناڤ	لەناو
Illuminate, demolish, terminate, annihilate	ژناڤ برن	لەناوبردن
Elegant walk, to reel, stagger, swing	هەژان	لەنجە
Lame, cripple, out of balance	لەنگ	لەنگ
Even, equal, balanced, anchor	هەڤسەنگ/ لەنگەر	لەنگەر

English	بادینی	سۆرانی
Harbour, port, anchorage	لەنگەرگەه/ بەندەر	لەنگەرگا
Talkative, garrulous	پڕبێژ	لەوچە
Grazing	چەریان/ وارکوز	لەوەڕ
To mind, to graze	چەر/ لەوەڕ	لەوەڕاندن
Grazing-ground	پاوان/ چێرە/ کوز	لەوەڕگا
There	ل وێرێ	لەوێ
Amnesty, forgiveness	لێبوڕین	لێ بوردن
To inquire	پرسیار لێکرن	لێ پرسینەوە
To touch	هلمسین/ دەسدان	لێخشان
Muddy, miry	تەقنی	لێخن
To forgive	عەفوکرن/ لێبورین	لێخۆشبوون
Driver, rider	هاژیار/ سیار/ سایەق	لێخور
To drive, ride	ئاژوتن	لێخورین
To hit, beat, strike	قوتین	لێدان
To knock, rap, bang (on lat a door)	دەری قوتین	دەرگالێدان
To blow (a trumpet)	زرنا لێدان	زورنا لێدان
To ring, toll (a bell)	زەنگل لێدان	زەنگ لێدان
To coin, mint	دراڤ لێدان	پارەلێدان
To drum, to beat a drum	دەهول لێدان	دمبک/ دەهۆل لێدان
To give an injection	دەرزیک دانان	دەزی لێدان
Discourse	ئاخافتن	لێدوان
To divide	دابەشکرن	لێدەرکردن
To understand, comprehend	فامکرن/ تێ گەهشتن	لێدەرکردن
To deduce	کێم کرن	لێدەرکردن

English	بادینی	سۆرانی
Wood, forest	دارستان	لێر
Here	ڤێری/ هر	لێرانه/ ئێره
Heavy rain	تاڤی باران	لێزمه
Flood, tempest, torrent	لێسور/ لێزم	لێزماو
Slope, sloping, downwards	نشیف	لێژ
To lick	ئالیستن/ ئالاستن/ زماندان	لێسانه‌وه
To take, seize	برن/ ژسه‌ندن	لێسه‌ندن
Torrent, flood	لێسور/ تیراڤ	لێشاو
Quilt, eiderdown, cover	لحێفک	لێفه
To get into trouble	لێ قه‌ومیان	لێقه‌مان
Bereaved	لێ قه‌ومیای/ دل شه‌وات/ دل سوتی	لێقه‌وماو
Forgiveness, tolerance	بورین/ ئێک و دو قه‌بیل کرن	لێکبوردن
Similarity	پێکچون	لێکچوون
To multiply	لێکدان	لێکدان
To press, to pick	ژێقه‌کرن/ راکرن	لێکردنه‌وه
To retire	شقتن	لێکه‌وتن
To be defeated	شکه‌ستن	لێکه‌وتن
To investigate, study	ڤه‌کولین	لێکۆڵینه‌وه
Shallow, muddy, miry, dark, ambiguity, murky	ته‌قنی/ ته‌نک/ ڤێل	لێڵ
Cloudy, hazy	شێلی/ ئه‌وری	لێل (ئاسمان)

English	بادینی	سۆرانی
Opaque	تاری/ لێلْ	لێلْ (ناپوون)
Lip	لێڤ	لێو
Edge, bank	رەخ	لێوار
Full	تژی	لێوان
To stare, analyse	لێنێرین	لێوردبوونەوە
To scrutinize	دپونژت/ سەحکرن	لێوردبوونەوە
To bite lips, repetant	لێڤ گەزتن	لێوگەستن
Can be expected, predicted	چاڤەریْ کری/ بەربین کری	لێوەشانەوە
Suitable	ژیْ هاتن	لێهاتن
Committee, commission	لیژنا	لێژنە
List	لیستە	لێستە/ لیستە
Sticky, gluey, limy	لینج/ دەبیش	لینج
Marsh, bog	تەقنی/ زەلاو	لیتاو
Muddy, turpid	تەقنی	لیخن
Sponge	هەورەک/ کەورەک	لیفکە
(Skin) eruption, rash, efflorescence	لیر/ ڤزکاندن	لیر
Spittle; slimy	گلیز	لیك
Juiced, squeezed	گڤاشکە/ شیرێز	لیك
Slobbering, limy	دەڤ گریز	لیکن
Lemon, citrus	نیمۆکە/ لەیمون	لیمۆ
Limon, lime	نیمۆکا ترش	لیمۆی ترش
Sweet limon	نیمۆکا شیرین	لیمۆی شیرین
Limonade	شەربەتا نیمۆکیْ	شەربەتی لیمۆن

English	بادینی	سۆرانی
M The 23rd letter of the kurdish alphabet	م	م
Longing, fond of	شەیدا	مات/ بەپەرۆش
Silent, soundless	مت	مات/ بێ دەنگ
Female	مێ/ مێە	مات
Mathematics	حیساب	ماتماتیك
Motorcycle, motorbike	ماتۆر	ماتۆڕ
Motor, generator	ماتۆر	ماتۆڕ
Sadness, concern, down-hearted	دلشکتی/ نەخۆش/ خەمباری	ماتەمین
Funneral ceremony, dejection, Depression	بەهی	ماتەمینی
Kiss	ماچ/ راموسان	ماچ
To kiss	ماچکرن/ راموسان	ماچکردن
Matter	مادە	माددە
Physical thing, tangible	مادە	ماددە
Material, materialist, concrete	مادی	مادی
Snake, serpent, viper, adder	مار	مار
Stang, bitten	مار پێڤەدای	مارانگاز/ مارگەزتو
Eel	مارماسی	مارماسێ
Lizard, dabb	چەپ چەپیسك	مارمێلکە/ مارمیلۆك/ مارمیلۆق
Be engaged, fiancee	دەزگر	مارەبڕ

English	بادینی	سۆرانی
To give a dower to, to marry(off) , to conclude marriage contract	مارکرن	مارەبڕین/ مارەکردن
Dower, dowry, bride-price	نەخت	مارەیی
To abuse	خەبەرگوتن	ماڕس
Infidel, miscreant, atheist	کافر/ بێدین	ماڕس
Gall oak	مازی	مازوو
Yoghurt, curds	ماست	ماست
Water-yoghurt	ئاڤە ماست/ چقل ماست	ماستاو
She-deer	غەزال	ماسك/ ئاسكی مێ
Mask	ماسك	ماسك/ ماسكە
Musele	زەبلەك/ شلك	ماسولكە
Fish	ماسی	ماسی
Fisher	ماسیگر	ماسیگر
Fishing	ماسیگرتن	ماسیگرتن/ ڕاوەماسی
Mung beans	ماش	ماش
Ejector	گازك	ماشە/ پەنگرگر
Human right, right	ماف/ حەق	ماف
Jurist	مافناس	مافناس
Carpet	مەحفیر	مافوور
Respectable, goodman	مەزن/ ماقیل	ماقووڵ/ بەڕێز/ سەنگین
Origin	رەسەن	ماك
Stain, spot	پنی	ماك
She-ass	ماکەر	ماکەر

English	بادینی	سۆرانی
Hen-partridge	مێکەو	ماکەو
Wily, artful, foxy	فێلباز	مالۆس
Sow, she-pig, female pig	ماهی	مالۆس/ خووگ
Rabbi	رابی	مالووم/ مالم
House, home	مال	ماڵ
Wealth, property, family	مال	ماڵ
Farewell	مالئاڤایی	ماڵئاوایی
Flocks	مالات	ماڵات
Catasrophy	تەرشڤان	ماڵاتدار
Wealthy, rich	زەنگین	ماڵاتدار
House breaking, burglary, holdup	دزی	ماڵبڕین
Wife and family	مال و منال	ماڵ و منداڵ
Catasrophy, disaster	مالوێرانی	ماڵوێرانی
Tamed, pet	کەهی	ماڵی/ کەوی
To tame	کەهیکرن	ماڵی کردن/ کەویکردن
To sweep, clean	مالین	ماڵین
Uncle, paternal uncle	مام	مام
Midwife	پیرک	مامان
Hen, chicken	مریشک/ مامر	مامر
Deer	ئاسک/ غەزال	مامز
Aunt, paternal uncle's wife	ژنمام	مامۆژن/ ئامۆژن
Teacher	ماموستا/ سەیدا	مامۆستا
Meaning, sense	رامان	مانا
Tired, tiresome	وەستایی	ماندو

English	بادینی	سۆرانی
To make tired	وەستاندن	ماندوکردن
Month, moon	هەیڤ	مانگ
Lunar eclipse	هەیڤ غەیری	مانگ گیران
Cow	چێل	مانگا
Monthly	هەیڤانە	مانگانە
Strike	مانگرتن/ لێخستن	مانگرتن
Moonlight	تاڤە هەیڤ	مانگەشەو
Honeymoon	هەیڤا هنگڤین	مانگی شەکراو
Arabic lunar (months)	هەیڤا عەرەبی	مانگی عەرەبی
Crescent	هەیڤا نوی	مانگی نوێ/ مانگی یەك شەوە
To stay	مان	مانەوە
Period, time, distance	دمم	ماوە
To give time	تۆبەئدان/ رێدان	ماوەدان
Capital, wealth	مایە	مایە/ سەرمایە
Origin	بنیات	مایە
Insolvent	سەرسەری	مایە پووت/ نابووت/ سەرسەری
Insolvent	روت	مایە پوچ/ نابووت
Piles, hemorrhoid	باوەسیر	مایەسیری
Mare	ماهین	مایین
Agent	بریکار	مایندە
Confidence	باوەری	متمانە
To trust	باوەرکرن	متمانەکردن
Wish, desire	مراد/ ئومێد	مراد/ مراز
Growling, grumbling	مرەمر	مراندن

English	بادینی	سۆرانی
Duck	وەردەک	مراوی
Snore gently	خرخر	مرخە مرخ
Dead (animal)	مرار	مردار
Death, passing away	مردن	مردن
Dead	مردی/ مری	مردوو
Man, human being, man kind	مرو	مرۆ
Man, human	مرۆڤ	مرۆڤ
Humanity	مرۆڤایەتی	مرۆڤایەتی
Pearls	مراری	مرواری
Chiken, hen	مریشک	مریشك
Tart, slightly sour	مز	مزر/ مێخۆش
Coppersmith	سەفار	مزگەر
Mosque	مزگەوت	مزگەوت
Largess, tip	مزگینی	مزگێنی
Mist, haze	مژومۆر	مژ
Bearing good news, tip	مزگینی	مژدانە
Tip, largess, glad tidings	مزگین	مژدە
To suck	مێژتن	مژین
Copper	مەهس/ مس	مس
Fist	مست	مست
Boxing	مستبازی/ کولمبازی	مستەکۆلە/ مشتەکۆلە
Penny weight	مسقال	مسقاڵ
Musk	مسک	مسك
Serf, villager	بەلەنگاز/ گوندی	مسکێن

English	بادینی	سۆرانی
Coppersmith	سەفار	مسگەر
Saw, trepan, buck saw	مشار	مشار
Full of, filled up with, loaded with	مشت/ تژی	مشت
Handful	چەنگ/ مستەک	مشت
Discussion, argument	کێش و ڤەکێش	مشت و مڕ
Mouse	مشک	مشك
Mousetrap	تەلی مشک	مشکگر
Ash	خولی	مشکی
Turban	مشکی	مشکی
Parasitic, cadging	مشەخۆر	مشەخۆر
Hanger-on, sponger	مفتخوەر	مفتخۆر
Pairs of tongs, tweezers, forceps	گاسک	مقاش
Rumour, hearsay	گۆت گۆت	مقۆمقۆ
Commotion, agitation, bustle	بێ سەروبەری	مقۆمقۆ
Cartoon	مقەوا	مقەبا
Magnet	موقناتیز	مگناتیس
Neck	هەڤک/ گەردەن	مل
Muffler, neck scarf	هەڤکری	مل پێچ
To subject, submit, give in	بەربار	ملدان
Submissive, humble	مل شۆر	ملکەچ
Confrontation, challenge		ململانێ
Necklace	گەردانە	ملوانکە
Stubborn, pigheaded	سەر رەق/ بێ تەبعەت	ملهور

English	بادینی	سۆرانی
Peak	گۆپکە	ملە
Mumps, pa· ·titis	نیکاف	ملەخڕێ
Neck band · ·ollar	یەخە	ملەوان
Billion	ملیار/ بلیۆن	ملیار
Billionaire	خودانێ بلیۆن دولارا	ملیاردێر
Millimeter	ملیمەتر	ملیمەتر
Million	ملیۆن/ هەزار هەزار	ملیۆن
Estate, property	خوەیی/ زەویبار	ملك
Estate tax	مالانە	ملكانە
Property owner	مالخو/ مالدار	ملكدار
I, me	من/ ئەز	من
Minaret (of amosque)	منارە	منارە
Child, baby	زارۆك/ بچویك/ مندالْ	منالْ/ مندالْ
Infant	ساڤا	مندالّی ساوا/ مەلوتکە
New born, neonate, nascent	سۆریلانك	مندالّی تازەبوو
Illegimate child, love child, Whore son	بیژی	مندالّی بیژی
Quarrelsome	شیم	مندالّی بیژی
Suckling child	زارۆكێ شیرڤەخۆر	مندالّی شیرەخۆر
First child	نەخری	مندالّی یەکەم (نۆبەرە)
Childish, child like	زاروکی	منالآنە
Child birth	بچوك بوون/ زاروکە بون	منالّبوون
Womb	تێزانك/ مالبچوك/ پزدان	منالّدان
Child hood	بچوکاهی/ زارویی/ بچوکاتی	منالّی

English	بادينى	سۆرانى
Twanging, speaking nasally	ئاخافتن اددفنيرا	منگه منگ
Snuffler, twanging, nasalizing	بێهنكەر/ پێنژینكەر	منگن
Echoism	ئەزی/ منی	منيى
Selfish	خوڤيايى	منيى
Nightmare	شەڤ پەست/ موتەكە	مۆتەكە
Bone marrow, brain	مۆخ/ مەژی	مۆخ
Model, fashion	مۆدە	مۆدە
Violet colour, mauve	بنەڤش	مۆر
Seal	موهر/ مور	مۆر
Sealed	موركرى	مۆركراو
Cloth moth, corrosion	خورێن/ داخوران	مۆرانە
To seal	مۆركرن	مۆركردن
Weaver, lapidary, seal engraver	مور كول	مۆرهەڵكەن
Frown, scowling, glowering	روترش/ روتال	مۆڕ
Banana	مۆز	مۆز
Museum	لەنتيكخانە	مۆزەخانە
Music	مەزيقا	مۆزيقا/ مۆسيقا
Musician	مەزيقاژەن/ سازڤان	مۆزيقاژەن
Water proof, raincoat	بەرباران/ ساقو	موشەما (ساقۆ)
To troop	گربون/ كۆم بون/ خرڤەبون	مۆڵدان (سوپا)
To bunch together, group	خرڤەبون/ ل سەر ئێك كۆم بوون	مۆڵدان (مەڕومالآت)
Sheep pen, corral	كوز	مۆڵگە

English	بادینی	سۆرانی
Break, respite	مولەت	مۆڵەت
Leave, permission	رێدان/ دەستور/ هێلان	مۆڵەت
To allow, permit, grant	دەستوردان/ هێلان	مۆڵەتدان
Staring, blank, gazing	زل/ زیق	مۆڵەق
Wax, candle, bougie	مۆم/ شەمالك	مۆم
Candlestick, candleholder	مومدان/ شەمالك/ فندالك	مۆمدان
Sealing wax	موما سور	مۆمی سوور (ختم)
Wick, candlewick, waxwick	فتیلکا مویێ	فتیلەی مۆم
Wax light, candlelight	روناهی یا مومێ	رۆناکی مۆم
To wax	موم هەڵکرن/ گربەردان	مۆم هەڵکردن
Mummy	مومیا	مۆمیا
Mumified	مومی کری/ مومیاکری	مۆمیاکراو
Glum, morose, frown, scowl	مروس/ روترش	مۆن
Vaccine, inoculum, scion	کەزاختن	موتربە/ موتوربە
To inoculate, vaccinate	کەزاختن	موتربەکردن
Oilcloth	موشەما/ موشەمبی	موشەما
Hair	موی	موو
Shiver, shudder	گریزە/ لەرزە/ تەڤز	مووچرك
Salary, wage	موچە/ مانگە	مووچە
Earner, employee, salariat	موچە خوەر	مووچەخۆر
Pubic hair	ریڤی/ روڤی/ موی بن زکی	مووسەڵان

English	بادینی	سۆرانی
Scared, blessed	تبەرک	مووفەرك
Tweezers	میچینك	مووكێش
Hairy, hair-like	یْ ب مویی	موویین/ بەموو
We	مە	مە
Lest	داكو	مەبادا
Intention	مەرام/ مەقسەد	مەبەس/ مەبەست
Groom, water-bottle	مەیتەر/ مەهتەر	مەتارە/ مەتەرە
Trench	سەنگەر/ چەپەر	مەتارێز/ مەتەرێز
Metre	مەتر	مەتر
Danger	سەهم/ ترس	مەترسی
Mallet, Gavel, staff, force	توپز/ هێز	مەترەق/ كوتەك
Riddle, puzzle	مامك/ تشتانۆك	مەتەڵ
Maji, magian	ئاگر پەرێس	مەجوسی
Wrist	زەند	مەچەك
Anxiety, curiosity	مەرەق	مەراق
Intention, wish	مەرام/ مەقسەد	مەرام
Flattery	روپایی/ دوڕویی	مەرایی
Condition, term, mortgage	گرەو/ شەرت	مەرج
Brave	زیرەك	مەرد
Manly	مێرانە	مەردانە
Manliness	مێراتی/ مێرانی	مەردایەتی
Man, human being	مرۆ	مەردم/ مەردوم
Manliness	مرۆیی	مەردیی
Jar, vat	كوپ/ دەن	مەركانە
Death	مرن	مەرگ

English	بادینی	سۆرانی
Rat-poison	ژار مشک/ مشککوژ	مەرگەمشك
Arsenic	زرومات/ زرنیخ	مەرگە مووشی
Mohair	مەرەز	مەرەز
Paddy-field	زەڤی یا برنجی	مەرەزە
Ink	حوبر/ مەرەکەب	مەرەکەب
Ewe, sheep	مەھ/ پەز	مەڕ
Marble	مەرمەر	مەڕمەڕ
Flocks, flocks and herds	جەلەب/ ئاژال	مەڕوماڵات
Auction	مەزاد	مەزاد
Sell by auction	مەزادکرن	مەزادکردن
Saint	مەزار/ مەرقەرد	مەزار
Great, big	مازن	مەزن
Greatness	مازنی	مەزنی
Appetizer, snacks with wine	مەزە	مەزە
Guess, assumption, approximately	مەزاختن/ پیژن	مەزەندە
Drunk, intoxicated	سەرخوش	مەست
Water-pot, spont	ئیبریج/ مەسینک	مەسینە
Practice	راهێنان/ نەریت/ رەوشت	مەشق
To practise	مەشق کرن/ کردار رکن	مەشق کردن
Tongs	گاز	مەقاش/ ماشە
Scissors	مەقەس	مەقەس
Brazier	مەنقەل	مەقەڵی
Wile	ڤێل/ حیلە	مەکر

English	بادینی	سۆرانی
Tricky, cunning, trickster	حیلەکەر	مەکرباز
Fly	مێش	مەگەز
Bird	تەیر	مەل
Mulla, muslim religious man	مەلا	مەلا
Call for dawn prayer	بانگ/ نڤێژا سپێدە	مەلابانگدان
	ژن مەلا	مەلاژن
Infant	ساڤا	مەلۆتکە
Swimming	مەلە/ مەلەڤانی	مەلە
To swim	مەلەکرن	مەلەکردن
Swimmer	مەلەڤان	مەلەوان
Swimming	مەلەڤانی	مەلەوانی
To hide, conceal	ڤەشارتن	مەڵاسدان
Palate	پوتکە/ پاتکا دەڤی	مەلاشوو
Excuse, justification, motive	بەهانە/ هەنجەت	مەڵامەت
Centre	مەلبەند	مەڵبەند
Salve, ointment	مەلحەم	مەڵحەم
Mamma, breast	مەمە/ مەمک	مەمە
Breast, bosom, bust	مەمک	مەمك
Udder, dug	گوان+گوهان	مەمکی گیانەوەر
To milk	مەمک دان	مەمکدان
Bras, brassiere	مەمکبەند/ ستیان	مەمکدان
To suck at breast	مەمک مژتن	مەمکمژین
Cooking-pot, kettle, jar	قازان	مەنجەڵ

English	بادینی	سۆرانی
Steam-kettle, steam-pot	قازا ناهلمی/ قوریکا هلمی	مەنجەڵی هەڵم
Still and deep	مەند/ کویر	مەند/ مەنگ
Distance, space	دوراهی	مەودا
Wine, liquor, spirits	ئەرەق/ عەرەق	مەی
Middle	ناوەند/ ناڤین	مەیان
Moderate	نەرم/ نەرمەڕێباز/ نەتوند	مەیانڕەو
To coagulate, clot, curdle	گڤین/ مەیین	مەیاندن
Tavern, inn	ئارەقخانە/ خان	مەیخانە
Arena, space, square	مەیدان	مەیدان
Monkey	مەیمینک	مەیموون
Intoxicant	ئەرەق ڤەخۆر	مەی نۆش
Suffering, toil	زەحمەتی/ ژان مەینەت	مەینەت
Coagulation, clotting, curdling	گڤین	مەیین
Female	مێه	مێ
Don juwan, womanizer	مێهباز	مێباز
Nail, peg	مێخ/ ئارێخ	مێخ
Bitter-sweet	مز	مێخۆش
Pink, carnation, dianthus	مێخەک	مێخەك
Clove	پل/ پیڤازک	مێخەك/ مێخەکە
Husband	مێر	مێرد
Matron, married	ب مێر/ شی کری	مێردار/ بەمێرد
Nightmare, hobgoblin	ملزوم/ ئەجنە	مێردەزمە

English	بادینی	سۆرانی
Meadow	مێرگ	مێرگ
Insect	پێت/ پێتک	مێروو
Ant	مێری	مێرووله
Table	مێز	مێز
Turban, fillet, headband	کوم/ شاشک	مێزەر
History	دیروک	مێژوو
Historia	دیرۆکنڤسی	مێژوونووس
Historical	دیروکی	مێژوویی
Fly	مێش	مێش
Brain, mind	مەژی	مێشك
Mosquito	پێشی	مێشووله
Honey bee	مێش هنگڤین	مێش هەنگوین
Chicken pox	میرکوته	مێکوته
Flocks	چەلەب/ مێگەل	مێگەڵ
Beeswax	موما مێش هنگڤینی	مێو
Vine, grape, vine leaf	مێو/ بەلگێ مێوێ	مێو/ دارترێ
Fruit	فیقی	مێوه
Raisin	مێویژ	مێوژ
Female, feminine	ژنین/ مێباتی	مێینه
Feminity, muliebrity, womanhood	ژنیتی/ مێیاتی	مێیەتی
Between	نێڤان/ بەین	میانه
Relationship	پەیوەندی	میانه
Germ	میکرۆب	میکرۆب
Microscope	میکرۆسکوب	میکرۆسکۆپ
People	ملەت/ گەل	میللەت

English	بادینی	سۆرانی
Prince	میر	میر
Heritage, inheritance	میرات	میرات
Heir, inheritor	پاشمانگر/ میرات خوەر	میراتخۆر/ میراتگر
Principality, leadership	میریتی	میرایەتی
Prince ship, principality	میرگه	میرنشین
State property, state estate	میری	میریی
Urine, piss	میز/ دەستا ڤازراڤ	میز
To urine, micturate, make water, piss	میز کرن	میزکردن
Urinary, bladder, vesica	میزدان/ رۆدێن/ میزدانک	میزلّدان
Mile	میل	میل
Hand, pointer	دەستک	میلی کاتژمێر
Second hand	میلا چرکە/ نیشانکەر/ دەستک	میلی چرکە
Aunt	خالەت و مەت	میمك
Guest	مێهڤان	میوان/ مێوان
Hospitable	مێهڤان دوست/ مێهڤان پەرێس	میوان پەروەر
Hotel	لوتێل	میوانخانه
Guest house, rest house	دیڤەخان	میوانخانه (دیوەخان)
Host, hostess	خودان مال	میواندار
Hospitality	مێهڤانداری	میوانداری/ میوانیی

English	بادینی	سۆرانی
Guest-like, hospitable	مێڤاندوست	میواندۆست
Fruit	فیقی	میوه

English	بادینی	سۆرانی
N The 24th letter of the kurdish alphabet	ن	ن
No	نه	نا
Abnormal, non-ordinary	نه ئاسایی	نا ئاسایی
Deviant, aberrant, perverse	ڤارێ	نا ئاسایی
Hopeless, sad	دامای/ مەلویل	نائومێد
Immature, soggy	نەبالق	نابالغ/ نابالق
Bankrupt, broke	بێ پارە	نابووت
Weak, thin	زراڤ/ لاواز	نابووت
Not suitable, appropriate	نەز هەژی	نابەجێ
Blind	کۆر	نابینا
Blindness	کۆری	نابینایی
Traitor, hypocrite, double-dealer	نەپاک/ خاین/ دوڕوی	ناپاك
Undesirable, non acceptable	نەڤیای/ دلێ پیس	ناپەسەند
Villain, rascal, whoreson	بیژی	ناپەسەند
Servant of the bath	خزمەتکارێ سەر شۆیێ	ناتر
Defaut, defect, shortcoming	ب عەیب	ناتەواو/ کەم/ بەخەوش
Immoral, whore	بێناموس/ ڤیێت	ناتەواو/ ناکار نزم
Imperfect, not correct	نەڕێک	ناتەواو/ نارێك
Sick, patient	نەساخ/ نەخوش	ناتەواو/ نەساغ
Insane, idiot, mad, crazy	کێم/ کێم عەقل/ دین	ناتەواو
Hybrid, cross bred	دورەگ	نا جسن/ نارەسەن

English	بادینی	سۆرانی
Bastard, whoreson	بیژی	نا جسن/ زۆل
Compelled, forced, obliged	نەچار	ناچار
To impel, force, compel	نەچار کرن	ناچارکردن
Senseless, insignificant	بێ مەعناوپویچ	ناچیزە
Non-original	بیژی/ پویچ	ناچیزە/ نارەسەن
Enemy, foe	ناحەز/ دژمن/ نەیار	ناحەز
Enmity, hostality	نەیاری	ناحەزی
Depth, inner	ناخ/ ژ دل	ناخ
Bitter, ruffle, dull	نەخۆش	ناخۆش
Catasrophy, disaster	نەخوشی	ناخۆشی
Wrong, false, incorrect	نەدروست/ نەساخ	نادروست
Unknown, invisible	نەدیار	نادیار
Passive voice	نەدیار	نادیار/ رێزمان
To export, send, dispatch	هناردن/ هنارتن	ناردن
Bitter orange	نارەنج	نارنج
Bomb, grenade	قونبەرە	نارنجۆك
Cluster bomb	قونبەرێت ئیشی/ گوشی	نارنجۆکی هیشوویی
Orange colour	نارنجی	نارنجی
Cry, scream	قیژی/ شهین	نارەتە
Crooked, curved, twisted	پێل/ شلقاف	ناراست/ خو
Liar	درەوین	ناراست
Fidgety, restless, uneasy	خەمسار	نارەحەت

English	بادینی	سۆرانی
Grumbly, grouchy	گازندەکەر/ ئەنی گریَ	نارەحەت
Anxiety, restlessness	نەرەحەتی	نارەحەتی
Chaos, disturbance, menace	تیَکدان/ گیَلەشوک	نارەحەتی
Discontented, dissatisfied, Displeased	نەرازی/ ئەنی گریَ	نارەزا
Bastard, whoreson	بیژی	نارەسەن
Hybrid, crossbred	دورە/ دورەگ	نارەسەن
Unjustly, unfairly	زولم و زۆر/ گز/ بیَداد	نارەوا
Injustice, unfairness, tyranny	زولم و زۆری	نارەوایی
Irregular, abnormal, non-organised	نەئاسایی	ناپیَك
Odd, queer, not(tidy, chic)	نەریَکە	نارِیَك
Coquetry, flirtation	ناز	ناز
Sweetheart, honey, darling	نازدار	نازدار
Delicate, soft, coquettish	نازك	نازك
Sensitive	حەساس	نازك
To coquet, flirt	نازکرن/ خو دەلال کرن	نازکردن
Surname, agnomen, nickname	نازناڤ	نازناو/ ناسناو
Coquettishness, flirtation	نازکرن	نازونووز
Disdain, haughtiness, prid, Selfesteem	نازداری	نازین

English	بادينى	سۆرانى
Unhealthy, patient, sick	نەساخ	ناساخ/ ناساغ/ نەساغ
Not suitable, unhealthy	نەشاز	ناساز
Famous, known, well-known	ب ناڤ و دەنگ	ناسراو
Coquettish, delicated	نازك	ناسك/ نازك
Identity, card	ناسنامە	ناسنامە
Nationalistic identity	ناسناما نەتەوى	ناسنامەی نەتەوەیی
Civil card, civic card, identity	ناسنامە باژێرڤانى	ناسنامەی شارستانى
Severe pain, ache, wound	ب ئێش/ ناسور	ناسۆر
Relatives, kins	خزم	ناسیار/ ناسیاو
To introduce	ناسين	ناسين
Definity, definite	ناسين	ناسين/ رێزمان
Recognition	ڤەناسين	ناسينەوە
Sad, unhappy	بخەم/ كەيف نەخوەش	ناشاد
Not talented, idiotic, stupid	نەشەرەزا/ بەهيمە	ناشارەزا
To bury	ڤەشارتن	ناشتن
To plant	چاندن	ناشتن
Cannot	نەشێ	ناشێ
Ugly	نەشرين/ كرێت	ناشيرين
Simple, humble, innocent	نەفام	نافام
Unripe, incomplete, imperfect	نەگەهشتى/ نەكامل	ناكام
Sudden	ژنشكێڤە	ناكاو
Contradict, opposite	هەڤدژ	ناكۆك

English	بادینی	سۆرانی
Contradictory, enmity	هەڤدژی	ناکۆکی
Whoreson, bastard	بیژی	ناکەس بەچە
Undesirable	نەڤیانباز	نالەبار
Horseshoe, sole	نال	ناڵ
Moaning, groaning	نالین/ ناهین	ناڵاندن
To shoe (horse)	نالکرن	ناڵکردن
To give, teach alesson	دەرس دان	ناڵکردن
Groaning sound	نالین/ ناهین	ناڵە
Sustained groaning	نالەنال	ناڵەناڵ
Moan, whimper	نالیف	ناڵین
Honour, dignity	ناموس/ هەتک	نامووس
Letter	نامە	نامە
Message	پەیام	نامە
Carrier	نامەبر	نامەبەر
Carrier pigeon	نامەبەر	نامەبەر/ کۆتر
Library	کتێبخانە	نامەخانە
Booklet, pamphlet	بەلاڤۆک	نامیلکە
Bread	نان	نان
Prepare a meal	زاد خوارن/ نان خوارن	نان خواردن
Breakfast	تێشت	نان خواردنی بەیانی
Lunch	فراڤین	نان خواردنی نیوەڕۆ
Dinner, supper	شیف	نان خواردنی ئێوارە
To bake (bread)	نانکرن/ نانپێژی	نانکردن
Baker	نان پێژ	نانکەر/ نانەوا
Bread and salt	نان و خوێ/ تێشت	نان و چا/ ژەمی بەیانی
Oven	فرن/ نانپێژی	نانەواخانە

English	بادینی	سۆرانی
To plot, trap	پیلان گێران	نانەوە
Plain bread, bread alone	نانی تورسی	نانی وشك
Name	ناڤ	ناو
Title	ناڤ	ناو
Inside	ناڤ/ هوندر	ناو
Noun	ناڤ	ناو/ ڕێزمان
Contents	ناڤەرۆك	ناواخن
Stuffing	تژی کرن	ناواخن/ ناوناخن
Unique, incomparable	کێم وێنە	ناوازە
Reputation, fame	ناڤبانگ	ناوبانگ
Mentioned	ناڤبری	ناوبراو
To mention, recite	ناڤبرن	ناوبردن
Partition	ناڤبر	ناوبڕ
Mediation, reconciliation	ناڤبژی	ناوبژی
Mediator, peace-maker	ناڤگین	ناوبژیکەر
Go-between, mediatress	ناڤگین	ناوبژیکەر
Referee, arbiter	حەکەم	ناوبژیکەر/ وەرزش
Reconciliation, medlation	ناڤچتی/ ئاشت بوون/بەرەڤانیکرن	ناوبژیکردن
Occasionally, from time to time	ناڤ ب ناڤ	ناوبەناو
One by one, name after name	ئێك دیڤ ئێك/ ناڤ دیڤ ناڤ	ناو بەناو
Inside, inner side, endothelium	بەتەن	ناوپۆش

English	بادینی	سۆرانی
Veiled, secret	فەشارتی	ناوپۆشراو
Essence	کاکل/ ئیڤ	ناوجەرگ
The heart, the centre	ناڤەند	ناوجەرگ/ ناوجەرگە
Days of feast	رۆژێن عیدێ	ناوجەژنان
Region	ناوچە/ دەڤەر	ناوچە
Center, centre	ناڤەند	ناوچەق
Forehead	ئەنی	ناوچەوان
Fate, destiny	چارەنڤیس/ بەخت	ناوچەران
Domestic, local	ناڤخۆ/ هوندر	ناوخۆ
Ministry of the interior	وەزارەتا ناڤخۆ	وەزارەتی ناوخۆ
Famous, well-known	ناڤدار	ناودار
Be famous	ناڤداربوون	ناودەرکردن
Palm	ناڤ دەست/ پانیادەستی / کەفادەستی	ناودەس/ ناودەست/ ناولەپ
Oral cavity, cavity of mouth	ناڤ دەڤ	ناودەم
The upper, inner side of the crotch	ناڤ ڕان/ ناڤ لینگ	ناوڕان/ ناوگەڵ/ ناولینگ
To lose one's reputation	بێ هەتکی	ناوزڕان
Disreputable	شەرمزار/ بێ هەتک	ناوزڕاو
Bowels	عویروریڤی	ناوزگ/ ناوزك/ ناوسك
Interior of city, downtown	ناڤ شار/ ناڤەند	ناوشار
Waist	ناڤتەنگ	ناوقەد
Insole, palm	کەڤا دەستی/ ناڤمست/ سولاهوندوری	ناوکەف

English	بادینی	سۆرانی
Joint, common	هەڤپشك	ناوکۆیی
To name, giver choose name for	ناڤکرن	ناولێنان/ ناونان
To abuse	ناڤلێکرن/ ڤکرن بناڤەکی کرێت/ خەبەر	ناولێنان
Furniture, interior of house	ناڤمالی	ناوماڵ
Moderate	نەرم/ ناڤین	ناونجی/ میانرەو
Medium, middle	ناڤنجی	ناونجی
Nice (weather)	هینکاتی	ناونجی/ فێنك
Address	ناڤ نیشان	ناونیشان
Topic, subject	ناڤ نیشان	ناونیشان
Navel, seed	ناڤك	ناووك
Core	ناڤك	ناووك
Nuclear	ناڤکی/ گەردیلەی	ناووکی
Nuclear bomb, A-bomb	بومبایاگەردیلەیی/ ناڤکی	بۆمبای ناووکی
Not in time, not in asuitable time	نەشوەخت	ناوەخت
Contents	ناڤەرۆك	ناوەڕۆك
Centre	ناڤەراست/ ناڤەند/ نیڤ	ناوەڕاست
Local, internal, interior, domestic	ناڤخۆیی	ناوەکیی/ ناوخۆیی
Internal security	ئاسایش/ تەناهیا ناڤخۆی/ تەنایی	ئاسایشی ناوخۆیی
Boarder, boarding students	قوتابیێن پشکێن ناڤخۆی	قوتابی بەشی ناوخۆیی
Civil war	شەری ناڤخۆ	شەری ناوخۆیی

English	بادینی	سۆرانی
Ministry of the interior, home office	وەزارەتا ناڤخۆیی	وەزارەتی ناوخۆیی
Minor, medium	ناوەنجی	ناوەنجی
Secondary	دووەمکی	ناوەنجی/ لاوەکی
Medium, means, centre	ناڤەند	ناوەند
Moderation, temperateness	ناڤەندێتی	ناوەندێتی
Centralization, centrality	ناڤەند	ناوەندێتی
Intermediate school	ناڤەندی/ ناڤەنجی	ناوەندی
Secondary school	دوا ناوەندی/ دواناڤەنجی / ئامادەیی	دواناوەندی
Unique, expensive	پڕبها/ هێژا/ بهاگران	ناوێزە
Agent, subject	ناڤی بکەر	ناوی بکەر
Uneven, bumpy, hard	چەپ و چیر	ناهەموار
Rough, coarse, harsh	رەق	ناهەموار
Flute	بلویل	نای
Excellent, rare, valueless	هەرەباش	نایاب
Capsized, turned over	وەرگەراندی/ بەرەڤاژی	نخوون
Upside down, turn about, tip over	بەرەڤاژی بون	نخوون بوونەوە
Price, value, importance	بها	نرخ
Tariff, pricing, quation	بها کرن	نرخ دانان
Moaning, groaning, whimpering	ئاهین/ گری/ لورین	نرکاندن/ نرکەنرك

English	بادینی	سۆرانی
Pray, beseech,implore	لاڤ لاڤ	نزا
Shady side of mountain, cold and shade region	نزار	نزار
To pray, beseech, implore beg	لاڤ لاڤ کرن/ هیڤی ژێ کرن	نزاکردن
Shrine, sanctuary	مەزار	نزرگە/ مەزارچاك
Temple, saint	پەرستکەه	نزرگە
Mean, humble, lowly	لەوچە/ کێم/ بێرویمەت	نزم
Low, depressed	نزم/ نڤی	نزم
Low	نزم/ سەرنشیڤ	نزم
Depression	کۆرکە/ ئەردێ نزم	نزمایی/ نزمیی
To drop, dip, diminish, shrink	حلمسین/ کرژبون	نزم بوونەوە
Descend, glide down, incline	نشیڤ بون (بالافر)	نزم بوونەوە
Near, close	نزیک	نزیك
Kins, relatives	خزم/ مرۆڤ	نزیك
To approach, Approximate, Come near	نزیک بوون	نزیکەوتنەوە
About, around, approximately, Almost	نزیکەی	نزیکەی
Nearness, neighbour, relatives	نزیکی/ هەڤسوی	نزیکیی
Surgeon	نوژدار	نژدار
Surgery, surgical operation	نوژداری	نژداری
moderate region	نزار	نسار

English	بادینی	سۆرانی
Damp and cold, shade and wet place	سار/ نزم	نسرم/ نسیٚ
Sobbing	نسک/ هەنسک	نسکە
Depression, sinkage	نشیڤ	نشێو
To alight, perch lie, crouch	ڤەنشتن/ داهشتن	نشین
To sit, lie heavily on	ڕونیشتن/ کورک بوون	نشین
Ship, kingship, dom=kingdom	جه/ وەلات	نشین
Topronounce, utter, phonate, speak	دەنگ ژیٚ هاتن/ بێژەکرن	نقەکردن
To deny, disown, dis claim	نەوەیی کرن	نکوولکردن
Meaning, groaning	ناهین/ ئاهین	نکە
Appetite, appetency, longing, lipido	دلٚ چوون	نگە
Moist, wet, sparkle(water)	نە/ خوناڤ	نم
Dew, moist, damp, wetted	ب شە	نماویی/ نمدار
Performance, representation, starring	نیشاندان/ زارڤەکرن	نمایش
Pretense, pretendingg, Make-believe	خۆ دەرئێخستن	نمایش
To preform, play, act, star	زارڤەکرن	نمایشکردن
Fair, show, exhibition	پیشانگەه	نمایشگا
Degree, mark, value	نمرە	نمرە
Number	ژمارە	نمرە
Scale	پیڤان/ پێڤەر	نمرە

English	بادینی	سۆرانی
Example, instance, model, pattern	نمونه	نموونه
Sample	نمونه	نموونه (پزیشکی)
Pacemaker, ideal	نمونه	نموونه
Salt	نان و خویٚ/ خویٚ	نمەك/ خویٚ
Meal, food	نان و خویٚ/ قەنجی	نمەك/ خواردن
Ungrateful, unthankful,ingratitude	بیٚ نان و خویٚ	نمەککویٚر
Grateful, thankful, gratitude	ب نان و خویٚ	نمەکگیر/ نمەکناس
Nine	نەھ	نۆ
Newly-married, recently- married, new-bride	نوی بیک	نۆبووك
Guard, patrol(man), sentry, escort	نوبەدار/ زیٚرەڤان	نۆبەچی
Look out, sentinel	پاسڤان/ نیٚرەڤان	نۆبەچی
First born, eldest	نۆبەر/ نەخری	نۆبەرە
Turn, shift, tour, rotation	نۆبەت	نۆرە
Alternately, in rotation, by turn	ب نۆبەت	بەنۆرە
	نوبەدار	نۆرەگر
Nineteen	نۆزدەھ	نۆزدە
To drink (wine)	ڤەخارن/ ڤەخوارن	نۆشین
Chick-pea, garbanzo	نۆکك	نۆك
Servant, maid	خولام/ خزمەتکار	نۆکەر
Fellow, mercenary, hired	کریٚگرتی	نۆکەر

English	بادینی	سۆرانی
Canal, water way, water course	کەنال	نۆکەند
Recently converted to islam	قەرببولعەهد/ نوبوسلمان	نۆ مسلمان
Ninth	نەهیْ/ یا/ ییْ نەهیْ	نۆهەم/ نۆیەم
Performance	زارڤەکرن	نواندن
Pretense	دوز/ خونیشاندان/ گوتن	نواندن
Earnest, handsel, to give a handsel	پێشەکی	نواندن/ پارەدانان
Period, full stop	نوقتە	نوختە/ نوقتە
Surgeon, doctor, physician	نوژدار	نوژدار
Surgery, surgical operation	نوژداری	نوژداری
Caesarian, section, operation	کریارا زگە ڤەکرنێ	نوژداری قەیسەری
To sleep	نوستن	نوستن
Asleep, sleeping	نڤستی	نوستور
Amulet, charm, incantation, talisman, exorcism, hex	نڤشتی	نوشتە
To make incantation	نڤشتی چێکرن	نوشتەکردن
Setback, relapse, degeneration	شکست	نوشوستی/ نوشستی
Extinction, cessation	نەمان	نوغرۆبوون
Deluge, drown, engulf	خەندقی	نوغروبوون
Pinch, nip, tweak	قورینجک	نوقورچ
To nip, tweak	قورینجک لێدان	نوقورچە لێدان
Drown, sunk	خەندقی	نوقوم

English	بادینی	سۆرانی
Gloomy dark, dismally dark	زولمات	نووتەك
To kneel, bend, crook	چەماندن	نووچانەوە
To howl, yelp, yowl	لورین	نووراندن
Sobbing, whimpering	نویز	نووزە
To stick	پێڤەنان	نووساندن
Writer, editor	نڤیسەر	نووسەر
Writing	نڤیسین	نووسین
To re-write	نوسینەڤە	نووسینەوە
Written	نڤسیکی/ نڤیسی	نووسراو
Blockage, obstruction, Make abstruse	گرتن	نووقان
To close, shut one's eyes	نقین/ گرتن	نووقاندن (چاو)
Point, nib, tip	سەرك	نووك
Beak, bill, nib	دم	نووك
To pering (to apoint)	سەرك	نووكدار
Pointed, peaked	دمدار	نووكدار
New, modern	نوی	نوێ
Modernism, innovation	نویخازی	نوێخوازی
To innovate, modernize	نوژەنكرن/ نویكرن	نوێكردنەوە
Prayer	نڤیژ	نوێژ
To commence a prayer	دەست ب نڤیژ كرن	نوێژ دابەستن
To pray, to perform aprayer	نڤێژكرن	نوێژكردن

English	بادینی	سۆرانی
Dawn, daybreak, aurora prayer	نڤێژا سپێدێ	نوێژی بەیانی
Noon prayer	نڤێژا نیڤرۆ	نوێژی نیوەڕانێ/ نیوەڕۆ
Afternoon prayer	نڤێژا ئێڤاری	نوێژی ئێوارێ/ عەسرێ
Sunset prayer	نڤێژا مەغرەب	نوێژی رۆژئاوابوون- مەغرەب
Evening prayer	نڤێژا عیشا	نوێژی شێوان/ خەوتنان
Friday prayer	نڤێژا ئەینی	نوێژی هەینی
Bed, mattress	نڤین	نوێن
Calf (one year), yearling heifer	نوگن/ چێلا بچوک	نوینگین/ مێنگوین
Representative, deputy	نوینەر	نوێنەر
Butter, cream	نڤیشک	نویشك
Essence, core	نڤیشک	نویشك
Storey, floor	تابق	نهۆم
Secret	نەپەنی	نهێنی
Betrayer, faithless, traitor	بی سوز	نهێنی بڕ
Secretary, one who keeps asecret	سکرتێر	نهێنی گیر
Secretary general	ئەمینداری گشتی	نهێنی پارێزی گشتی
No, not	نە	نە
Lest		نەبا
Not congenial, cordial	نەبان	نەبان
Non-existence	نەبوو	نەبوو
Poverty, destitution, penury	نەبوونی	نەبوونی

English	بادینی	سۆرانی
brave and adventurous	زیرەک	نەبەرد
Indomitable, unconquerable	نەشکێنبار	نەبەز
Nationalism	نەتەوەیی/ نەتەوی	نەتەوایەتی
Nation, people	نەتەوە	نەتەوە
Nationalist	نەتەوەپەرێس	نەتەوەپەرست
United nations	نەتەوێن ئێکگرتی	نەتەوە یەکگرتووەکان
Nationalistic	نەتەوی	نەتەوەیی
Dowery - bride's price	نەخت	نەخت
Alittle, amount, asmall quantity	پیچەک	نەختێ
Design, pattern	نەخش	نەخش
Decorate, ornament	نەخشاندن	نەخشاندن
Map	نەخشە	نەخشە
Colourful	رەنگین	نەخشین
Patient, sick	نەخوش/ نەساخ	نەخۆش
Hospital	خەستە	نەخۆشخانە
Nurse	سیستەر	نەخۆشەوان
Ailment, disease	نەخوشی/ نەساخی	نەخۆشی
Especially, particulary	نەمازە/ نەخاسمە	نەخوازەلا
Illiterate, uneducated	نەخوێندەوار	نەخوێندەوار
Illiteracy	نەخوێندەواری	نەخوێندەواری
No	نەء	نەخێر
Dice	زار	نەرد/ زار
Backgammon, trictrac, dice-gawe	تاولە	نەردێن/ تاولە

English	بادينى	سۆرانى
Feeble, flexible	نەرم	نەرم
Soft, smooth, gentle	نەرم	نەرم
Persuade	رازى كرن	نەرمكردن
Soften, smoothe	نەرمكرن	نەرمكردن
Escalope, veal	نەرمە/ نەرمك	نەرمە
Softness, tenderness, flexibility	نەرمى	نەرمى
Negative	نەرێ	نەرێ
Custom, habit, wont, convention	ئيتال	نەريت
Customary, conventional, Traditional	عەدەتى/ نەريتى	نەريتى
To cry, yell, shriek, scream	قيژ/ هاواركرن	نەڕاندن
Potent, virile	زيرەك	نەڕە
Male, bull	نێر	نەڕە
Male demon, male afreet	دێو	نەڕە دێو
(male) lion	شێر	نەڕە شێر
Wild boar	پەكانە	نەڕە بەراز
Uneducated, nqive, innocent	نەزان	نەزان
Ignorant	نەزان	نەزان
Ignorance, naivety, gullibility	نەزانى	نەزانى
Fruitless	بێ بەر/ خرش	نەزۆلە
Sterile, nulliparous	ستەور	نەزۆك

English	بادینی	سۆرانی
Nullipara, sterilizer, sterile	بێومر/ بێ دوندمه/ بێوەچ	نەزۆك
To sterilize	بێ وەچ کرن، نەزۆك کرن	نەزۆك کردن
Sterility, barrenness	شورەکی/ بێومری/ بێبەری / ستەوری	نەزۆکی
Origin, source	نژاد/ نزاد/ زێدەر	نەژاد
Etymology	نزاد/ پەیڤزانی	نەژادی وشە
Genesis	نژاد	نەژاد (رەگەز/ جۆر)
Descent, lineage, ancestry	پشت/ بنەماله	نەژاد (پشت)
(dissecting)knife, scalpel, lancet	گویزان	نەشتەر
Surgeon	نوژدار/ نەشتەرگەر	نەشتەرگەر
Surgery, operation	نەشتەگەری	نەشتەرگەری
Scream, shout, loud and shrill cry	هاوار	نەعرەتە
Ignorant, stupid, unlearned	بێفام	نەفام
Pre-Islamic, pagan	جاحیل	نەفام
Ignorance, state of ignorance	بێفامی	نەفامیی
Pre-Islamic times, pre-Islamic paganism	جاهیلی	نەفامی
Abhorence, loathing, curse	لەعنەت	نەفرین
Prod, goad, spur	زەختە/ زەخت	نەقیرە
Stonemason	نەقار	نەقار
Engraver, drillex	نەقاری	نەقار

English	بادینی	سۆرانی
Stone masonry	نەقاری/ تکلاندن	نەقاڕی
Miserable, illfated, unlucky	بەخت رەش	نەگبەت
Unluckiness, misery, wretchedness	بەخت رەشی	نەگبەتی
Vile, despicable, quarrellsome	پیسۆک/ سەرپێل	نەگریس
Unripe	نەگەهشتی	نەگەیو
Sapling, seedling, shrub	شتل/ نەمام/ نیهال	نەمام
Plantation, nursery	نەمامگەه/ مشتەل	نەمامگە
Death, extinction, finishing	نەمان	نەمان
Immortal, eternal	نەمر	نەمر
Immortality, perpetuity, eternity	نەمری	نەمری
Unknown	نەناس	نەناس
Grandmother	پیر	نەنك/ نەنە
Shame, infamy, degration	شەرم/ ڤهێت	نەنگ
Tune, melody	ئاواز	نەوا
Comfort, easy circumstance	ڤەسهین/ بەهی	نەوا
Petroleum, mineral oil	گاز/ گازا سپی	نەوت
Oil station /Petrol	پانزین خانە	نەوتخانە
Adolescent, pubescent, juvenile	گەنج/ خورت	نەوجەوان
New day	نەڤروز	نەورۆز
Greed, inclination, cupidity	نەڤس	نەوس

English	بادینی	سۆرانی
Greedy, covetous, avid	بێ نەڤس	نەوسن
Grandson, daughter	نەڤی	نەوە
Generation	بابک/ پشت	نەوە
Ninety	نۆد	نەوەد/ نۆەەد
Low	نزم/ کند	نەویی
Calamity, disaster, plague	بوبەلات/ کارەسات	نەهات
Unluckiness, ill-fated ness	بێ بەختی/ بەخت رەشی	نەهاتی
Whale	حوبت/ حیت	نەهەنگ
Reed pipe, flute	دودک	نەی
Reed piper	دودک ڤان	نەیژەن
Mirror	ڤۆدیک	نەینۆک/ ئاوێنە
Victim, prey	نێچیر	نێچیر
Hunter, huntsman	نێچیرڤان	نێچیروان
Male	نێر	نێر
Sodomy, pederasty, buggery, Homosexuality	نێربازی	نێربازی
Narcissus, daffodil	نێرگز	نێرگز/ نێرگس
Narghile, hubble-bubble	نارگیلە	نێرگەلە
Male, masculine	نێر	نێرە
Bisexual, androgyne, inter sex, epicene	نێرەموک/ نێرەمێ	نێرەمووک
Male	نێر	نێرینە
Ram, male of ewe	نێری	نێری
Lance, spear, javeling	رم	نێزە

English	بادینی	سۆرانی
Inside, inner, within	ناڤ	نێو/ ناو
Noun	ناڤ	نێو/ ناو/ ڕێزمان
Between, among	نێڤ	نێوان
Mediatress, nurse, gobetween	ناڤبێژ (مێ)	نێوان
Forehead, brow	ئەنی/ هەنی/ تەڤیل	نێوچەوان
Intention, goal, aim, purpose	نیەت/ مەبەست	نیاز
To desire, want, intend	نیەتکردن	نیازکردن
Lentle	نیسک	نیسك
Starch, amylum	نشا	نیشاستە
Country, homeland	نیشتمان	نیشتمان
Patriotic	نیشتمان پەرێس	نیشتمانپەروەر
Patriotism	نیشتمان پەریسی/ ولات پارێزی	نیشتمانپەروەری
National, nationalistic	نیشتمانی/ نەتەوی	نیشتمانیی
To land, alight	هاتنە خار	نیشتن
Settlings, sediment	تەبتین/ قەر	نیشتوو
Resident, domiciled	ئاکنجی	نیشتەجێ/ نیشتەنی
Scene	دیمەن	نیگا
Look, glance	ڕوی	نیگا
Revelation	وەحی	نیگا/ سروش
Picture, drawings	وێنە	نیگار
Artist drawer, to painter	وێنەکێش	نیگارکێش
To draw, to paint	وێنەکێشان	نیگارکێشان
Semi, quasi	نیڤ	نیمچە

English	بادینی	سۆرانی
Semi vowel, quasivowel	نیڤ تیپە بزوێن	نیمچە بزۆێن
Peninsula	نیڤ گراڤ/ نیڤ دورگە	نیمچە دورگە
Semi official, semi formal	نیڤ میری	نیمچە فەرمی
Secondhand	نیڤ و نیڤ	نیوداشت/ نیوداش
Target	نیشان/ ئارمانج	نیشان
Sign	نیشان	نیشان
Engagement gift, party	نیشان	نیشان
Guide, adviser, counselor	رێبەر/ شیرەتکار	نیشاندەر
To hit a target	ئارمانج شکاندن	نیشانشکاندن
Target	نیشانە/ ئارمانج	نیشانە
Birth mark	خال	نیشان
Sign	نیشان	نیشانە
Sniper, shooter	نیشان هەڵگر	نیشانە شکێن/ هەڵگر
Engaged (of agir)	نیشانکری	نیشانەکراو
Indicated	نیشانکری	نیشانەکراو/ دیارکراو
Nail	نەینۆک/ نینۆک	نینۆك
Half, mid	نیڤ	نیو
Noon	نیڤرۆ/ نیڤ رۆژ	نیوەڕۆ
midnight	نیڤە شەڤ	نیوەشەو
Half-boiled	تێن شیر	نیوەکوڵ

English	بادینی	سۆرانی
w the 25th le ter of the kurdish alph bet	و	و
Such, so	وەسا، هۆسا، وا	وا
Such and st ch	وەسا، هۆسا	وا
Ship, stean .ship	کەشتی	واپۆڕ/ پاپۆڕ
Meaning, sense	ڕامان	واتا
Meaningful	واتەدار	واتادار
Semantics	واتاسازی	واتاسازی
Comparative semantics, contrastive semantics	واتاسازی هەڤبەرکری	واتاسازی بەراورد
Means, i.e. that is to say	ئانکو	واتە
Rumour, hearsay	وات	واتە
Time, season	دەم/ وادە	وادە
Promise	سۆز/ واد	وادە
Camp, encampment	هەوارگەه/ وارگەه	وارگە
To give up, avoid	دەست ژێ بەردان	وازلێهێنان
Play, game	وازی	وازی
To play	وازی کرن	وازی کردن
Word, item	پەیڤ/ بێژە	واژە
Noise	دەنگە دەنگ/ خەبسە	واژەواژ
Signature	ئیمزا	واژۆ/ واژوو
Sparrow-hank	چڤیک/ دوبراکی چوچکا	واشە
Feeling, sense, mind	هزر/ هەست	واق
Be puzzled, astonished, amazed, absent minded	مەندە مۆش	واقوڕ

English	بادینی	سۆرانی
Wailing	زارین/ وسویسک	واقه واق
Croaking	قارەقار	واقه واق
Barking	وەرین	واقه واق
Explanation, exposition	شلوڤەکرن	والآکردن
Opening-to open	ڤەکرن	والآکردن
Lesson, lecture	دەرس/ وانه	وانه
Example	نمونه/ وەکوک	وانه
Article, essay	گوتار	وتار
Discourse	گوتار	وتار/ گوتار
Preacher, orator	گوتاربێژ	وتاربێژ
To give alecture, p ach, to address speech	گوتاردان	وتاردان
speak, talk, onverse, speech, Discourse, conversation	گوتن	وتن
To repeat again encore	دوبارەکرن	وتنەوه
To teach	ماموستاتی/ هینداپی	وتنەوه
Laundry, iron, flatiron	بالاڤخانه/ ئوتی	وتوو/ ئوتو
Steam iron	ئوتی‌یا هلمی	ئوتوی هەڵمی
Laundered, ironed, pressed	ئوتی کری	وتوکراو
To iron, press	ئوتی دکەت	وتوکردن
Speech, talk	بێژه/ پەیڤ	وته
Promise	بەلێن/ سۆز	وته/ بەڵێن
That is to say	ئانکو	وتەنی

English	بادینی	سۆرانی
Dialogue, conversation	هەڤ پەیڤین	وتوێژ
Break, rest, period	بێهن ڤەدان	وچان
To break rest, to stop	بێهن ڤەدان	وچاندن
Murmur, snarl, mutter, grumble	بولاندن/ مرمرین	ورتە
Murmer, mumble, grumble	بولاندن	ورتە ورت
Bear	هرچ	ورچ
Small, tiny	هویر، بچیک	ورد
Exact, sharp	هویر	ورد
Be broken	شکەستن	وردبوون/ شکان
To be cautious, careful, to be exact	هویربوون	وردبوون
To imagine, think	خەیال کرن، بەرانین	وردبوونەوە
To stare, gaze	سەحرکن	وردبونەوە
To note, notice carefully	سەرنج	وردبونەوە
Microscope	هویربین	وردبین
Be exact	هویر/ هور	وردبین
To breake	دشکینی	وردکردن
To exchange, change	گوهرین/ ڤەدگوهرین	وردکردنەوە
Small kids	بچویک/ زارو	وردکە
Pieces, scattered	زیڤار/ پرتک	وردوخاش
Gradually, step by steb	پیچ پیچە	ورد ورد
Coins	ویردە/ هیردە	وردە
Hawker, peddier, travelling salesman	فرۆشیاری گەرۆک	وردە فرۆش

English	بادینی	سۆرانی
Strict, exact	هویر	وردەکار
Exactness, preciseness	هویرکاری/ کاریٚ هویر	وردەکاری
Leftover, remainder, remnant	هویر و مویر	وردەواڵە
Exactness, preciseness	هویری	وردی
Youngster, small children	هویرکوک	وردیلە
Radiance, brightness, brilliance	تەیساندن	ورشانەوە
To glitter, shine, radiate	تێریژی/ گەش	ورشە
To shimmer	چرسین/ تەیسین	ورشە
Belly, abdomen, venter	ورگ/ زگ	ورك
Corpulent, stoat, fleshy, potbellied, Paunchy	قەلەو/ ب گوشت	ورگن
Attack, assault, raid, sorty	هێرش	ورووژم
To attack, raid	هێرش برن	ورووژمبردن
Rouse, excite, urge, incite, swarm	هاروهێج	وروژان
To rouse, excite, agitate	ئازراندن/ ئاراندن	وروژاندن
Resolution, determination, spiritual strength	ورە	ورە
To despair, to lose resolution, to demoralize	ورەدان	ورە بەردان

English	بادینی	سۆرانی
Discussion, wrangle, hassle, Squabble	جر/ لێکەتن	وره ور
Active, awake	هشیار	وریا
To wake up, to be careful	هشیارڤەبون/ رابون	وریابوونەوە
To warn, to inform	هشیارکەر	وریاکردنەوە
Dizzy, giddy	گێژ	وڕ
Dizziness, giddiness	گێژبون	وڕبوون
Importunity, insistence, obdurancy	حەتك/ ركداری	وڕك/ جەنەگە
Belly	زكك	ورگ
Sound, boom, peal	گورژی/ زرەزر	وڕە
Delirium, raving, irrational, talk	فشار/ ڤراڤە	وڕێنە
To rave, talk irrationally	زبەر ئاخفتن	وڕێنەکردن
Startle, shock	گێژی	وڕی
Mazement, astonishing	حەیبەتی	وڕی
Energy	وزە/ تێن	وزە
Strength	تێن	وزە
Power	دەسپەلات	وزە
To digest	دگڤێرت	وزە وت
Hush	وژ	وژە
Silent	هش/ هش بە	وس
Soundless	بێ دەنگ	وس
Silence, calmness, still	هش بون	وسبوون
Without atitude	بێ دەنگ بوون	وسبوون

English	بادينى	سۆرانى
To respond, react, answer	بەرسڤ دان	وەرام دانەوە
Fall, autorun, collapse	وەريان	وەران
Loss of hair, alopecia	وەريان	وەران/ پرچ
Change, transformation	وەرچەرخان	وەرچەرخان
Turn round, turn back	زڤرين	وەرچەرخان
Cultivated land, ploughed land, land after second ploughing	زەڤيا كێلاى	وەرد
Plowing, tilling again	جوتكرنەڤە	وەرد دانەوە
Axis, pivot	تەوەرە اناوچەق)	وەردێنە
Trachoma	تەراخوما/ بيروڤا چاڤان	وەردێنە
Season	وەرز	وەرز
Sports, athletics	وەرزش	وەرزش
Athlete	وەرزشڤان	وەرزشوان
Agricultural labourer, wage earner	سەپان	وەرزێر
Agricultural labour	سەپانى	وەرزێرى
North-east wind	وەرزيى	وەرزەبا
Seasonal, periodical	وەرزيى	وەرزيى
To receive, take	وەرگرتن	وەرگرتن
Comprehension, to comprehend	تێگەهشتن	وەرگرتن
Recovery, getting back, retake	وەرگرتنڤە	وەرگرتنەوە
Twist, torsion	پشتەرێ بون	وەرگەڕان
Turn round, turn over	قولب بون/ وەرگەڕين	وەرگەڕان/ ئۆتۆمبيل

English	بادینی	سۆرانی
Translator, intepreter	وەرگێر/ وەرگێرڤان	وەرگێڕ
Translation	وەرگێران	وەرگێڕان
Written translation	وەرگێرانا نڤیسین	وەرگێڕانی نووسین
Oral translation, intepretation	وەرگێرانا زارەکی	وەرگێڕانی زارەکی
Come	وەرە	وەرە
Fall, automu	وەرهان/ پایز	وەرین/ وەرز
Fall	کەتن/ بەلک	وەرین/ دار
Loss of hair	مو وەرین	وەرین/ پرچ
Drop (tears)	روندک بارین	وەرین/ فرمێسك
Bored, vexed	جارسکری	وەڕز-وەڕس
To vex, disturb	د کەنرێت/ بێزاردکەت	وەڕزکردن/ وەڕسکردن
Barking	رەوین/ کەڤین	وەڕین
To talk annoyingly	سل کرن/ بێزارکرن	وەڕین
Ministry, department (u.s)	وەزارەت	وەزارەت
Ministry of housing	وەزارەتا ئاکنجی کرنێ	وەزراەتی نیشتەجێ
Ministry of information	وەزارەتا راگەهاندن	وەزارەتی راگەیاندن
Ministry of religious endowments	وەزارەتا ئەوقاف	وەزارەتی ئەوقاف
Ministry of commerce	وەزارەتا بازرگانیێ	وەزارەتی بازرگانی
Ministry of education	وەزارەتا پەروەردەرێ	وەزارەتی پەروەردە
Ministry of planning	وەزارەتا پلانێ	وەزارەتی پلان
Ministry of culture	وەزارەتا رۆشنبیری	وەزارەتی رۆشنبیری
Ministry of war	وەزارەتا شەڕ	وەزارەتی جەنگ
Ministry of foreign affairs	وەزارەتا دەرڤە	وەزارەتی دەرەوە

English	بادینی	سۆرانی
ministry of the interior	وەزارەتا ناڤخۆ/ هندور	وەزارەتی ناوخۆ
Ministry of defense	وەزارەتا بەرەڤانیێ	وەزارەتی بەرگریی
Ministry of agriculture	وەزامرتا چاندن/ نیێ	وەزارەتی کشت و کالْ
Ministry of health	وەزارەتا ساخلەمیێ	وەزارەتی تەندروستی
Ministry of social affairs	وەزارەتا کاروبارێت جڤاکی	وەزارەتی کاروباری کۆمەلاّیەتی
Ministry of municipality	وەزارەتا بازێرڤانی	وەزارەتی شارەوانی
Ministry of justice	وەزارەتا داد	وەزارەتی داد
Ministry of tourism	وەزارەتا گەشت و گوزار	وەزارەتی گەشت و گوزاری
Ministry of industry	وەزارەتا پیشەسازی	وەزارەتی پیشەسازی
Ministry of finance and economy	وەزارەتا دارایی و ئابوری	وەزارەتی دارایی و ئابووری
Ministry of labour	وەزارەتا کار/ شوّل	وەزارەتی کار
Ministry of works	وەزارەتا ئەشغال	وەزارەتی ئەشغال
Ministry of transportation	وەزارەتا ڤەگواستنێ	وەزارەتی گواستنەوە
Ministry of communications	وەزارەتا گەهاندن	وەزارەتی گەیاندن
Minister, vizier, secretary (u.s.a)	وەزیر	وەزیر
Deputy of minister, under secretary (u.s.a)	بریکاریێ وەزیری	بریکاری وەزیر
Master, builder	هوستا	وەستا
Craftsman, expert	شەرەزا/ شەهرەزا	وەستا
Standing	راوەستان	وەستان

English	بادينى	سۆرانى
Opposition	بەرهەلستكارى/ ركەبەرى	وەستان
Stagnancy	بىٚ بازارى/ مەندى	وەستان
Stagnant	راوەستايى	وەستاو
Upright, atanding up	راوەستايى/ رەپ	وەستاو
Warm rain, south-east breeze bringing soft	دەشت	وەشت
Sit stand still	بىٚ دەنگ	وەقرە/ ئۆقرە
As, like	وەك/ وەكى	وەك
For instance, for example	بونمونە/ وەك	وەك
As follows, as in	وەك ل	وەك
Identical, similar, alike, analogous	وەك هەڤ/ وەكو ئيكث/ كەيني	وەكويەك
Equal	وەك ئێك	وەكويەك ئيكسان/ يەكسان
Answer, reply, response	بەرسڤ	وەلام
To answer, reply, respond	بەرسڤ دان	وەلامدانەوە
Yawn, nod	باويشك ئانين	وەنەوزە
Violet	بنەفش	وەنەوشە
Violet, pansy	بنەفشى	وەنەوشەيى
Thus, like this	وەسا	وەها
Harm, misfortune	خسار، ئێش	وەى
Calamity, catasrophy	كارەسات/ بەلا	وەيشومە
Very severe winter weather	زورسار	وەيشومە

English	بادینی	سۆرانی
Dare, daresay	وێرین/ نەترسیان/ وێریان	وێران
Ruin, destroy	کاڤل/ خاپور	وێران
To ruin, destroy	کاڤلکرن/ خاپورکرن/ هەرماندن	وێرانکردن
Ruined, deserted, ruins	کاڤل/ خاپور	وێرانە
Comma	بیهنۆک/ فاریزە	وێرگول
Tiger	پلنگ	وێز
Literature	تورە/ ئەدەب	وێژە
Upright, standing up	راکری/ راوەستایی	وێستان
Stagnancy, stagnation	بێ بازاری/ مەندی	وێستان
Homeless, shelterless	دەربدەر	وێل
Stray bullet	بەرزە/ نەدیار	وێڵ (گوللە)
Friend, comrade	هەڤال	وێڵاش
husband	هەڤلینک	وێڵاش (زاوا)
Lucerne	ئینجە، سێبەلگ، ئەفەل	وێنجە
Example, sample	نمونە	وێنە
Picture	وێنە	وێنە
Poetic image	وێنە/ شیعری	وێنەی شیعری
Photo	ڕەسم/ وێنە	وێنە
Painter, artist, drawer	وێنەکێش	وێنەکێش
Photo	وێنەگرتی	وێنەگا
Photographer	وێنەگر	وێنەگر
Camera man	وێنەگریا تەلەفزیونی	وێنەگری تەلەفزیۆنی
Press photographer	وێنەگری رۆژنامەڤانی	وێنەگری رۆژنامەوانی

English	بادینی	سۆرانی
Motion-picture camera man	سینەمایی	وێنەگری سینەمایی
Conscience	ویژدان	ویژدان
Wanted, required	ڤیای	ویست
To like, to be fond of	ڤیان	ویستن
To want	دڤێت	ویستن

English	بادینی	سۆرانی
H The 26th letter of the kurdish alphabet	ه	ه
Yes	ها	ها
Came	هات	هات
Luck, fortune	بەخت/ شەنس	هات
To come	هاتن	هاتن
Be produced, out come	بەرهەم ددەت/ بەرهەم	هاتنە بەرهەم
fulfil /To come true	بەرپەکرن	هاتنە دی
givein, /To surrender	ملدان/ ددتە بەر	هاتنە ژێربار
To begin to speak, commence	دێ ئاخڤی	هاتنە قسە
respond /To reply	بەرسڤ ددەت	هاتنە قسە
To boil	دێ کەلی/ کەلاندن	هاتنە کوڵ
To enter	هاتنە ناڤ/ دئێتە ژورڤە	هاتنە ناو
To join, to become a member of	دبیتە ئەندام	هاتنە ناو
come back, To return again	زڤڕین	هاتنەوە
To come round from faint	سەرخۆڤە دئێت	هاتنەوە سەرخۆ
Recover consciousness	دئێت سەر هوشاخو	هاتنەوە هۆش
Retraction, shrinking, shrinkage, contraction	قورمساندن/ قورمسی	هاتنەوە یەك
Deflation, downswing	کێم بازاری	هاتنەوە یەك (دراوی ئابوری)
Introversion, with drawl	گۆشەگیری/ کشین	هاتنەوە یەك (زات)

English	بادینی	سۆرانی
To meet (twoends), contraction	پێکگەهشتن	هاتنەوە یەك
Traffic	هاتن و چون	هات و چۆ
Coming and going	هاتن و چون	هات و چۆ
Traffic office	هاتن و چون	هات و چۆ
to come and, To visit go	سەردانی کرن	هات و چۆکردن
Uncertain	هات و نەهات/ نەجهێ باوەرێ	هات و نەهات
Gambling	قومار کرن	هات و نەهات
in /Coming, arriving	هاتی	هاتوو
Incomings, earnings, revenues	بەرهەم	هاتوو
Mentioned, stated	ناڤبری	هاتوو
Rabid	هار	هار
Mad, quarrelsome	هار/ دین	هار
Ruffian, rough, tough	هوڤ درە مرۆڤ	هار و هاج
Quarrelsome	شەرۆکە	هار و هاج
Madness, rabidness	هاری/ دینی	هاریی
Grinded, thrushed, powder	هویرک	هاڕاو
Roar, clank, clink	نرێن	هاڕە
noise, Moan, groan,	ئاخین/ نالین	هاڕەهاڕ
thrush, To grind	هێران	هاڕین
Ground, milled	هێرایی	هاڕین
Swoothing, rustling sound	شنگین	هاژە
Sound of wind	دەنگ	هاژە/ با

English	بادینی	سۆرانی
Murmur, sound of gushing water	پێلا دەنگی/ شرپ شرپ	هاژە هاژ/ ئاو
Sound of raining	رەپ رەپ	هاژە/ باران
Nearly, shortly	هەما	هاکا
hot air /Steam	گەرم/ تێن	هالاو
To visit	سەرەدان	هاموشۆ
Flat, simple, straight for ward	پەحن/ تات	هاموار
To mend, repair	چاکە کرن/ راست کرن	هاموار کردن
Encouragement, appeal for help	هالان/ ئاڤراختن/ ستارکرن	هانا
To seek for refugee, to implore	پەنابردن	هانابردن
To urge,To encourage	هاندان	هاندان
Persistent, incitement	هان/ ئاراندن	هانە هان
Motive, incentive	پالدەر	هاندەر
To bring, import	ئانین	هانین
Cry, scream, shout	گازی	هاوار
Camping, Relief ground	هاوارهاتن	هاوار
To cry, shout	گازیکردن	هاوارکردن
Call for help, appeal for aid	فەریاد/ پێسیرگرتن	هاوارلێهەلسان
Companion, fellow, mate	هەڤال	هاوال/ هاوەڵ
Share, Common	هەڤپشك	هاوبەش
Partner	هەڤپشکی/ شەرکاتی	هاوبەش
Partnership, socialism	هەڤپشکی/ شەرکاتی	هاوبەشایەتی
To share	پشکداریکرن	هاوبەشی کردن

English	بادینی	سۆرانی
To participate, associate	پشکداریکرن	هاوبەشی کردن
Sharing, association	پشکداری/ هەڤبەشی	هاوبەشی
Contemporary	هەڤ چەرخە	هاوچەرخ
Comrade in arme	هەڤ چەک	هاوچەك
Brother by same father	هەڤ پشت	هاوپشت
Allied, confederated, coalition	هەڤ پەیمان	هاوپەیمان
Coalition, ally	هەڤ پەیمالی	هاوپەیمانێتی
Supplement, addendum	هەڤپێچ	هاوپێچ
Professional colleague	هەڤ پیشە	هاوپیشە
Equal of rank, counterpart	هەڤ کویڤ	هاوتا
Of same age	هەڤ تەمەن/ هەڤ عومر	هاوتەمەن
Sort, Of the same kind	هەڤ جۆر	هاوجۆر
Intimate Affable friend	هوکر/ هەڤدەڤ/ هەڤالی نزیك	هاودەم
Ready helper	هەڤدەنگ/ بەرهەڤ/ ئامادە	هاودەنگ
Homophone	هەڤدەنگ/ هۆمۆفۆن	هاودەنگ
To bring	ئانین	هاوردن
Sharer of secret, intimate	بێ باوەڕی/ هەڤ سر	هاوڕاز
Comrade	هەڤال	هاوڕێ
Companion, colleague, friend	ڕێهەڤ/ هەڤال	هاوڕێ

English	بادینی	سۆرانی
Friendship, companionship	هەڤالێتی/ هەڤالی	هاوڕێیەتی
Twins	هەڤالزا/ جێمك	هاوزا/ هاوزگ/ هاوسك
The husband of one's wife's sister	هەڤلینگ	هاو زاوا
Limitrophe	دەڤەرا سنوری/ سەر حەدی	هاوسنوور
Neighbor, of the same border, Frontier	هەڤ توخیب	هاوسنوور
husband, /Wife spouse	هەڤژین	هاوسەر
Marriage, wedding	هەڤژینی	هاوسەرێتی
Of equal weight and importance	هەڤ کێش	هاوسەنگ
Balanced	هەڤ سەنگ	هاوسەنگ
Neighbor	هەڤسوی	هاوسێ
Fellow citizen	هەڤشار	هاوشار
Equal in rank	هەڤ کویڤ	هاوشان
Analogue, Counterpart	هەڤبەر	هاوشان
Foster brother or sister	براماك	هاوشیر
Cooperator	هاریکار	هاوکار
Cooperation	هاریکاری	هاوکاری
Formula	هەڤکێش	هاوکێشە
Synonymous	هەڤ واتا	هاو واتا
Synonymy	هەڤ واتای	هاو واتایی
Citizen	هەڤولاتی	هاووڵاتی

English	بادینی	سۆرانی
Of equal power, strength	هەڤرک/ هەڤ هێز/ بەرامبەر	هاوهێز
Companion, colleague	هەڤال/ هوگر/ دۆست	هاوەڵ
Fellow, friend	هەڤال	هاوەڵ
To throw, to toss	هاڤیشتن	هاویشتن
To blow	هاڤیشتن	هاویشتن
Summer	هاڤین	هاوین
Summer resort	هاڤینگەه، زۆزان	هاوینەهەوار
Of summer resort	هاڤینی	هاوینی
Summer fruit	فیقیا هاڤینی	مێوەی هاوینی
Summer garment cloth	جلکێت هاڤینی	جلی هاوینی
Summer time	دەمێت هاڤینی	کاتی هاوین
Etc, etcetera	هتد	هتد
Reason, cause, pretext	ئەگەر	هۆ
Political reason	ئەگەرا سیاسی	هۆی سیاسی
Economic reason	ئەگەرا ئابوری	هۆی ئابوری
Social reason	ئەگەرا جڤاکی	هۆی کۆمەڵایەتی
Section, division	پشک/ لق	هۆبە
Sheep-fold, sheeppen, stockade	کوز/ پاوان	هۆبە
Chamber, room	ژوور	هۆدە
Mam, mother	دایک	هۆدە/ ئۆدە
Kind of traditional kurdish song	هوره	هۆره
Sheep-fold	گوڤ/ گوم/ کوز	هۆر/ هۆل
Boo, hoot	قیژە	هۆڕە

English	بادینی	سۆرانی
Tribe	هوز	هۆز
Yard, corral, sheep-pen	هوز	هۆز
Wise, witty	ئاقلمەند، بهش، زانا	هۆزاك
Poetry	هۆزان	هۆزان
Whoa, wo	هۆش	هۆش
Sense, feeling, consciousness	هۆش	هۆش
Wise, witty	هۆشیار	هۆشمەند
Conscious, aware	هوشیار	هۆشیار
To pay, attention	هشیابون	هۆشیاربوونەوە
To recover consciousness To wake up	رابون	هۆشیاربوونەوە
To make aware	هشیارکردن	هۆشیارکردنەوە
Consciousness, awareness	هشیاری	هۆشیاری
Friendly, amicade, amiable, affable	هوگر	هۆگر
Familarity, intimacy, affinity	هوگری	هۆگری
Hall, room	ژور، هول	هۆڵ
Ballroom	هولاشەهیانێ/ گوڤەندێ / دیلانێ	هۆڵی سەما
Courtroom	هولا دادگا	هۆڵی دادگا
Verse, poetry	هوزان	هۆنراوە
Poet	هوزانڤان	هۆنیار
Poet laureate	هوزانڤانێ میری	هۆنیاری دەربارە
To poetize	دڤەهینیت	هۆنینەوە

English	بادینی	سۆرانی
Attack, assault, campaign	هێرش	هورووژم
To attack	هێرش برن	هورووژم بردن
Unaware, unconscious	گێژ/ هێر	هوڕ
Vacant, hollow	ڤالا/ خالی	هوڵۆڵ
Hope, wish	هیڤی	هومێد/ ئومێد
Art, talent	هونەر	هونەر
Artist, talented	هونەرمەند	هونەرمەند
Fine arts	هونەرێت جان	هونەرەجوانەکان
Existence, entity, being	بوون/ هەبوون	هەبوون
Scattered, destroyed, pieces	زیڤار زیڤار	هەپرون هەپرون
Idiot, silly, insane, imbecile	کەوج/ خڕپو/ لاژگێ	هەپۆڵ
Until, till	حەتا/ تاکو	هەتا
Etcetera, till the end	تا دوماهیکێ	هەتا دوایی
Sun, light	هەتاڤ	هەتاو
Solar	هەتاڤی	هەتاوی
Forever, forgood, eternally Perpetually	هەتا هەتا	هەتا هەتا
Eternal, perpetual, everlasting	هەمیشەیی/ هەردەمی	هەتایی
Insistent,importunate, persistent	رشت	هەتەر
Insistence, persistence	رشتی/ پەلپکرن	هەتەریی
Orphan, fatherless	ئێتیم	هەتیو
Widow	بیژن/ ژنبی	هەتیوبار

English	بادینی	سۆرانی
Homosexual, sodomite, pederast	نێرباز/ قونەک	هەتیوباز
Buggerinvert, pederasty	نێربازی	هەتیوبازیی
Sodomize	نێربازی دکەت	هەتیوبازی دەکا
Orphanage	سێویخانە/ ئیتیم خانە	هەتیوخانە
Orphanhood	سێوتی	هەتیوی
Any, every, each	هەر	هەر
Now, at this moment	هەرنوکە	هەر ئێستا
Anyperson, anyone, whoever	هەرلێک	هەرکەسێ
Any time, whenever	هەروەختەکێ/ هەرگاڤێ	هەر وەختێ
Uprising, chaos	هەرا/ سەرهەڵدان	هەرا
Din, brawl, riot	هەرا/ ئاژاوە/ ڤیژی	هەرا
Widespread disoerders	خەبسە/ بێ سەروبەری	هەرا و هۆریا
Annoyance, disturbance, harassment	عاجز کرن/ ئەنراندن	هەراس
Be tortured, annoyed	تەنگاڤ/ عاجز	هەراسان
To annoy, to disturb, to harass, vex	تەنگاڤ کرن/ سلکرن	هەراسانکردن
Amature, ripen, grown, young	گەهشتی	هەراش
to /To cry, scream make noises	ڤیژی/ هاوار	هەراکردن
Such and such aperson	زەلامەک	هەرامە
To make violance, to create chaos	ئاراندن/ ئاریشە چێکرن	هەرانانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Viva, Long live	بژی	هەر بژی
Whatever, anything	هەر چ	هەرچ
However	هەر چەوا	هەر چۆن/ هەرچۆنێ
Although, though, the less never	هەر چەند	هەر چەند/ هەرچەندە
Any, anything, whatever	هەر چ	هەرچی
Badlands, bumpy, uneven region	تێر کۆرک	هەرد
Estate	عەرد/ زەڤی	هەرد/ عەرد
Cheap	ئەرزان	هەرزان
Cheapness, abundance	ئەرزانی	هەرزانی
Giant, millet, pearl millet	هەرزن/ باچک	هەرزن
Adolescent, teenager, teener	نوگەهشتی/ جحێل	هەرزەکار
Adolescence, puberty	هەرزەکاری/ جحێلی	هەرزەکاریی
Whichever, anything	هەر تشتەکێ	هەرشتێ
To digest	گڤێرین	هەرس
Any one, whoever	هەرکەس/ کێ بیت	هەرکام
Wherever, any place	هەرکودە/ هەرکیڤە	هەرکوێیەك
When	کەنگی/ گاڤا	هەرکە
Whoever	هەر کەس/ کی بیت	هەرکەسێ
Never, ever	چ جار/ قەت	هەرگیز
From, since	ژ وەرە	هەرلە
Pear	هرمیک	هەرمێ
Randomly, in this way	گوترە	هەروا

English	بادینی	سۆرانی
For instance, as in	وەک/ بو نمونە	هەروەك
Exactly, facsimile	وەک ئێک/ کت و مت	هەروەك
Also, too, and	هەرووسا	هەروەها
The most	زۆر	هەرە
Excellent	هەرەباش	هەرە باش
The prettiest, most beautiful	هەرەجان	هەرە جوان
Avalanche, landslide, collapse	هەرفین	هەرەس
To fall, fall down, snow slip	هەرفین/ بەفر	هەرەس/ بەفر
Prostration, collapse	ڤەزەلاندن/ روخان	هەرەس/ عەقڵ
Collapse	هەرفین/ هلوەشین/ شکەستن	هەرەس شۆڕش
Nervous breakdown	هەرفین/ تێکچون	هەرەس/ دەمار
To collapse, fall down	هەرفین	هەرەسهێنان
Communal labour, Voluntary labour	زبارە	هەرەوەز
Cooperation, corvee	زبارە	هەرەوەزی
District, region, province	هەرێم/ دەڤەر	هەرێم
Regional	هەرێمی	هەرێمایەتی
Regional	هەرێمی	هەرێمی
Regional authority	دەسهەلاتا هەرێمی	دەسەڵاتی هەرێمی
Regional (neighbouring) countries	ولاتێن هەریمی	وڵاتانی هەرێمی
Prime, vigor, bloom	هەرەت/ تولازی	هەڕەت
Season	کژ	هەڕەت

English	بادینی	سۆرانی
Ardor of youth	گونل	هەرەتی لاوی
Peak of Hot season	هەرەتی گەرمی	هەرەتی گەرما
Prime youth	گونل/ هەرەتی تولازی	هەرەتی هەرزەکاری
Threat, menace, minate	گەف	هەرەشە
To threaten	گەف کرن	هەرەشەکردن
Pyramid	قوچەکە/ هەرەم	هەرەم
Hierarchy, succession	دەسپەلاتی	هەرەم/ دەسەلات
Thousand	هەزار	هەزار
Thousands	هەزاران	هەزاران
Thousandth	هەزارەم/ ییٚ هەزاری	هەزارەهەم
Poor, needy, low-income, destitute	بەلەنگاز/ دەست تەنگ	هەژار
Poorness, poverty, destitution	ژاریتی/ دەستەنگی	هەژاری
Eighteen	هەژدە	هەژدە
Eighteenth	هەژدەم	هەژدەم
Poison snake, dragon	زەهری/ زەهرین	هەژدەها/ هەژدیها
Sense, feeling	هەست	هەس/ هەست
Planet	هەسارە	هەسارە
Whetstone, grindstone, hone, Sharpner, grinder	هەسان	هەسان
To feel, to sense	هەستکرن	هەستکردن
Emotional, delicate, sensitive, Touchy	ب هەست	هەستیار
Sensitive, sensible, susceptibility	حەساس	هەستیار/ سیاسەت

English	بادینی	سۆرانی
Concealment, hiding place Cache, hideaway	پەناگە/ کونج	هەشار
To conceal, to hideaway	ڤەشارتن	هەشاردان
Eight	هەشت	هەشت
Eighty	هەشتێ	هەشتا
Eightieth	هەشتامین/ یەکێ ژ هەشتێ یا	هەشتاهەمین
Eighth	هەشتەم	هەشتەم
Seven	حەفت	هەفت/ حەفت
Seventy	حەفتێ	هەفتا
Weekly	حەفتەیی/ حەفتانی	هەفتانە
Week	حەفتە/ حەفتی	هەفتە
Companion, colleague	هەڤال	هەڤاڵ
Comrade	هەڤال/ هەڤرێ	هەڤاڵ/ هاوڕێ
Saddle bag	تێر/ تێرک/ خورجک	هەگبە
Chance, opportunity	دەرفەت/ دەلیڤە	هەل
Cotton carder, cotton teaser	هەلاج/ هری ڤەچرێنەر	هەلاج
Carding	ڤەچراندن/ شی	هەلاج کردن
Cotton teasing	شەهکرن	هەلاجی
Torn, lacerated	چراندی/ چرهایی/ شڕ/ دڕاندی	هەلا هەلا
To tear, to mince	دراندن/ چراندن	هەلا هەلاکردن
Opportunist	کەیس پەرێس/ گیانۆک / دەلیڤەگر	هەلپەرست

English	بادینی	سۆرانی
To acclaim, applaud, hail	تلیلی	هەلهەلە
Scream, cry, noise	گازی/ هەرا	هەڵا
Sun rise, sunshine	رۆژهەلاتن/ رۆژ دەرکەتن	هەڵاتن/ رۆژ
To run away, escape, elope	رەڤین	هەڵاتن
Commoncold, influnza, flu	پەرسیڤ	هەڵامەت
To catch a cold	پەرسیڤ گرتن	هەڵامەتگرتن
Adjournment	پاشخستن	هەڵوسین (دانیشتن)
Suspension, temporary cancellation	هەلواسین/ راگرتن/ پاشخستنەکا دەمداری	هەڵوسین
Hanging, dangling	هلاویستن/ داهێلان	هەڵوسین (پەردە)
To cut out, to make measure	بو لەشێ مرۆڤی ددروی	هەڵبڕین/ قوماش
Uplifting, raising, elevation	بلندکرن/ هەلدان	هەڵبڕین
To become pale, turn pale	پێتی/ ڕوزەرک	هەڵبزرکان/ ڕوو
Coagulation, clotting, curdling, Thickening	دمەیت/ مەیین	هەڵبزرکان/ شیر
Clotting (blood)	خوین/ گڤین	هەلبزرکان
Election, poll, selection	هەلبژارتن	هەڵبژاردن
Selected, elected, anthology	ژێگرتی	هەڵبژاردە
Selected, elected, voted	بەربژێر	هەڵبژێراو
Undoubtly, doubtlessly, ofcourse	بێ گومان	هەڵبەت

English	بادینی	سۆرانی
To jump	باز	هەڵبەز
To spring, jump	بازدان	هەڵبەزتنەوە/ هەڵبەزین
Poetry, to organize verse, poem	هوزان	هەڵبەست
Poet, organizer	هوزانڤان	هەڵبەستە وان
To poetize, versify	دڤەهینیت/ ڤەهاندن	هەڵبەستن/ هەڵبەست
Fabrication, invention	(درەوێ) نیشاندان	هەڵبەستن (درۆ)
To tie, fasten, bind	گرێدان	هەڵبەستن
Abrasion, fret	ڤەرەنین	هەڵپاچین
To cut, to clip, to streak	کەزاختن	هەڵپاچین
To tear, be torn automatically	چراندن/ هلوەشین	هەڵپچران
To disconstruct, to spread away	پژکاندن/ بەلاڤکرن	هەڵپرووسکان
To coagulate, clot	مەیین/ گڤژین	هەڵپرووسکان
To support, abutmenton , lean on, rest on	پالدان	هەڵپساردن
Suspension,temporary Cancellation	پاشئێخستنەکا وەختی (دەمداری)	هەڵپساردن
Topant, gasp, breathe quickly	هەلکەلک/ پرتە	هەڵپە
To pant for, eager for, to sigh for	پەرۆش	هەڵپە
Dance, dancing	گوڤەند/ دیلان	هەڵپەڕکێ
To sigh for, to bemoon, to pant	هەلکەلک کرن	هەڵپەکردن
to tie, to Bandage doctor	پێچان (برین)	هەڵپێچان

English	بادینی	سۆرانی
to force, to compel	خورتی لێکرن/ زۆرلێکرن	هەڵپێچان
To ruin, spoil, destroy, shake	کاڤلکرن/ نەهێلان	هەڵتەکان
To disturb, ruffle, embitter	شەپرزەبون/ ئاراندن	هەڵتەکان
To boil over (water food) seethe	کەلین/ جوشی	هەڵچوون
To excite, agitate, turmoil	ئاراندن/ هارکرن	هەڵچوون
To boil, to make steam, vapor	کەف کرن/ هەلم کرن	هەڵچوون
To slide, glide, slip	حلسین/ خلسین	هەڵخزان
To ski, skate	دحلست/ دتەحست	هەڵخزان
To exposure to the	دانەبەر	هەڵخستن
To show, exhibit	نیشاندان	هەڵخستن
To slide, slip	حلسین/ سورکاندن/ خلسین	هەڵخلیسکان
Be astray, to lose	ژرێیا راست دەردکەڤت	هەڵخلیسکان
To cheat, deceive	خاپاندن/ دخاپینت	هەڵخەڵەتان
To set up, erect, post	ئاڤادکەت/ رەپ دکەت	هەڵدان
To reside, live	ئاکنجی دبی	هەڵدان
To open again	ڤەکرنەڤە	هەڵدانەوە
To remove, dislodge	دئینتە دەر	هەڵدانەوە
To sew, tailor, stitch	دروین	هەڵدروون
To rip, tear, rip open	دچرینت	هەڵدڕین
To unsew, unstitch	ڤەدکەت یان ددرینت	هەڵدڕین
To drop, skip	رژتن	هەڵڕژان

English	بادینی	سۆرانی
To flow	خور/ بولقین/ بلند بونا ئاڤێ	هەڵڕژان
To drop, skip	رژتن	هەڵڕشتن
To evacuate, to say	گوتن/ ڤالاکرن	هەڵڕشتن
To rise, get up, stand up	رابون	هەڵسان
To do, perform, carry out, make	جێبەجێ کرن	هەڵسان
To resurrect	ڤەدژینت/ ڤەژین	هەڵسان
theresurrection, judgement day, Easter	ڤەژاندن/ ڤەژیان/ حەشرومەشر	هەڵسانەوە
To stand up again, to get up	رابون	هەڵسانەوە
Prosperity, welfare, revival	فرەهی/ تەنایی	هەڵسانەوە
To startle, scare away, shock	جنقین/ تەرپلاندن	هەڵسلەمینەوە
To rear, ramp, capriote	بازدان	هەڵسلەمینەوە
To run, operate	شول پێکرن	هەڵسووڕان
To move, to head	سەرۆکاتی کرن/ رێبەری کرن	هەڵسووران
To operate, to manage, run	رێڤەبرن	هەڵسووڕاندن
To massage, rubdown, to anoint, embrocate, oil	چەورکرن/ رون کرن/ کەمرالدن	هەڵسوون
To stain, pollution, befoul	کەمارکرن/ پیس کرن	هەڵسوون

English	بادینی	سۆرانی
To estimate, appreciate	نرخاندن/ خەملکرن/ بەهاکرن	هەڵسەنگاندن
To weigh, to test	چەرباندن	هەڵسەنگاندن
Toscold, rebuke, reprimand	تەهاندن/ تێخوڕین	هەڵشاخین
To fly, to compel, expel to fly	فراندن	هەڵفراندن
To fly-flight	فڕین	هەڵفڕین
To contract, constrict	قورمچی/ چرمسی	هەڵقرچان
To shrink	گرنژین/ قورمساندن	هەڵقرچان
To intervene, involve	تێکلی کرن	هەڵقوتان
To swallow, gulp, drink	داقورتن/ قورت	هەڵقوراندن
To stem from, come from	ژ دوورتیرن در/ ژێدەر	هەڵقوڵان
To well, gushout, flow	هەلاڤتن	هەڵقوڵان
Ring, chain, circle	هەلقە/ گوستیلک	هەڵقە
Episode, installment	ئەلقە/ خەلەک	هەڵقە
To ignite, to blow fire	ڤێدخت/ شەوتاندن/ پف دکەت	هەڵکردن/ ئاگر
To blow wind	باهاتن/ با دهێت	هەڵکردن/ با
To exposure	دانەبەر ڕۆژ/ ئاڤـا	هەڵکردن/ جل
To harmonize, go with, to live together	پێکڤەژیان	هەڵکردن/ گونجان
To relax, lay on back	خودرێژکرن	هەڵکشاو
To climb up, descend up	سەرکەفتن/ هلکشین	هەڵکشاو
To engrave, dig, carve	داکولین/ کولین	هەڵکۆڵین

English	بادینی	سۆرانی
To attack, to make campaign against	چونەسەر	هەڵکوتانە سەر
Digger, excavator, carver, engraver	کولەر	هەڵکەن
Gravedigger	گورکول	هەڵکەن/ گۆڕ
To dig, excavate, carve	کولین	هەڵکەندن
Famous, well known	ب ناڤ و دەنگ	هەڵکەوت/ هەڵکەوتوو
To drag, pull up	خشان و راکێشان	هەڵکێشان
To extract	دەرئینان	هەڵکێشان/ ددان
To feel proud, to show off	لەوچەیی/ فرتەیی	هەڵکێشان/ خۆ
Kidnapper	رەڤنکار/ رەڤونەک	هەڵگر (ژن)
Holder, carrier, bearer	هەلگر	هەڵگر
Porter, carrier	باربر/ کۆل هەلگر	بارهەڵگر
m.a.p.hd. holder	بروانامە هەلگر/ خودان بروانامە	بڕوانامە هەڵگر
Distributor	نامەبر	نامەهەڵگر
Marksman, sharpshooter, sniper	سەگڤان/ نیشاندار	نیشان هەڵگر
(virus) carrier	ڤایروس هەلگر	ڤایرۆس هەڵگر
Bachelor	خودان بروانامە بەکالۆریوس	هەڵگری بەکالۆریۆس
To carry, bear, hold, catch	هەلگرتن	هەڵگرتن
To elope	ژن برن/ رەڤین	هەڵگرتن/ ژن
To bear, endure	هەلگرتن	هەڵگرتن/ شت
To squeeze, compress	گڤاشتن/ ڤەگڤاشتن	هەڵگوشین
To climb, go up	سەرکەفتن	هەڵگەڕان/ دار/ چیا

English	بادينى	سۆرانى
To change colour	قرمين/ پێتی	هەلگەڕان/ رەنگ
Coupetat, rebellion, mutiny	سەرکێش/ سەربزافتن	هەلگەڕانەوە
To turn back, regrees, turn over	زڤرین/ دێورکرن	هەلگەڕانەوە
To turn over, flip	وەرگەراندن/ وەردگەرینیت	هەلگێڕانەوە
Eloped, kidnapped	رەڤاندی	هەلگیراو
Kept, kept aside	داکری/ هەلگرتی	هەلگیراو
To excite, ignite	ئاگربەردان	هەلگیرسان
To break out	دەست پێکرن	هەلگیرسان/ شەڕ
To swallow, gulp	داقورتن	هەللوشین
To tremble, quake, quiver, shiver	لەرزین/ رەجفین	هەللەرزین
Vapor, steam	هەلم	هەلم
Marble	مات/ تەبەل	هەلمات
Marbles	تەبەلانێ	هەلماتێن
To slough, skin, flay	کەڤل کرن	هەلمالین
Hank, skein	شەلیتک/ شەلێلک	هەلمالین
To undress	ریس کرن	هەلمالین
To suck	مژتن	هەلمژین
To swallow	داقورتن/ بن ئینان	هەلمژین
Campaign, assault, attack	هێرش	هەلمەت
To attack	هێرش برن	هەلمەت بردن
To alight	پەیادبت	هەلنشین
To sit, perch, roost	روینیشتن	هەلنیشتن
Eagle	ئەلهو	هەلۆ

English	بادینی	سۆرانی
To hang, to kill, halter	دار دادکەت/ دکوژیت	هەڵواواسین
To hang, (curtains)	دادهێلیت	هەڵواسین
Plum, pear	هەرمی/ هەرمێ	هەڵووژە
To shake off, dust off	داڤەشاندن/ دادوەشینت	هەڵوەراندن
To fall, to dust off	دکەڤیت/ دەرین	هەڵوەرین
Disassembly, disjunction	بودابون	هەڵوەشان
Break up, rupture, split	چراندن/ شەلقین	هەڵوەشان (فتق)
Unsew, unstitch	ڤەدبیت یان ددریت	هەڵوەشان
Disconstructliasm, disstructurialism	هەلڤەشین	هەڵوەشانەوە
S· ʰt, break up	جودابوون/ کەلشین	هەڵوەشانەوە
T unsew	ڤەکرن	هەڵوەشاندن
split, break up	کەلشی کرن/ کەلشاندن	هەڵوەشاندن
ɹ cancel, to make null and void	پوچکرن/ پوچ دکەت / هەلوەشاندن/ هەلدەشینت	هەڵوەشاندن
Stand, stance, attitude	هەلویست	هەڵوێست
To run away, escape, elope	رەڤین	هەڵهاتن
To rise (sun)	هەلاتن/ دەرکەتن	هەڵهاتن
Fermentation	ترش بوون	هەڵهاتن
To conclude, infer, deduce	زانین	هەڵهێنان
To realize, predict	بەربینی کرن/ پێش بینی کرن	هەڵهێنان
To disclose (puzzle)	ئەشکەرا کرن	هەڵهێنان

English	بادینی	سۆرانی
To open (eyes)	ڤەکرن	هەڵهێنان
To pull out, take out	دەرئینان/ کید ان	هەڵهێنجان
Error, mistake, fault	شاشی	هەڵە
To mislead, misguide	سەردابرن/ شاشکرن	هەڵە پێکردن
Defiance, unruliness, disobedience	بەرهەنگاری/ سەرکێشی	هەڵەت
Rash, impetuous, intrusive, Obtrusive intruder	درِ/ دژوار/ هول	هەڵەشە
Obtrusiveness, meddle	دژواری	هەڵەشەیی
Talkative, chatty, gossipy	پربێژ	هەڵەوەڕ/ زۆربلێ
Too, also	هەروەسا	هەم
The same, the like	خوە/ ب خوە	هەمان
Bleached skin bag	تێر/ تێرک	هەمانە/ هەمبانە
All	هەمی/ پرانی	هەموو
All of you	هەمیتان/ هەمویتان	هەمووتان
All of us	هەمویمان	هەموومان
All of them	هەمویان	هەموویان
Always	هەمیشە/ هەردەم	هەمیشە
Everlasting, eternal	هەردەم	هەمیشە
Eternity, sempiternity	هەمیشە	هەمیشەیی
Pomegranate	هەنار	هەنار
To send, delegate, dispatch	هنارتن	ھەناردن
Breath	بێهن	هەناسە
Panting	ناڤکوتک/ نیخە نیخ	هەناسەبرکێ

English	بادینی	سۆرانی
Artificial, respiration	هەناسەدان/ پشین	هەناسەپێدان
To breathe, exhale	بێهن دان	هەناسەدان
Unfortunate, unlucky	دل سار/ بێ بەخت	هەناسە سارد
Wretched	شەپرزە/ شەرپەزە	هەناسە سارد
Asthmatic	بێهن تەنگ/ نەکس/ بێهن سویار	هەناسە سوار
To inhale, breathe in	بێهن کێشان/ بێهن دکێشیت	هەناسە وەرگرتن
To sigh	باوشین/ ئاهین/ ئاخین	هەناسە هەڵکێشان
Inside ofbody, bowels, inward	هەناڤ	هەناو
Internal	هەناڤ	هەناو
Fig	هەژیر	هەنجیر
Some	پیچەک/ هندەک	هەندێ
Sobbing, panting	نسکە/ ئیس/ گرین	هەنسك
Bee	مێشا هنگڤین	هەنگ
Step, pace, stride	پێنگاڤ	هەنگاو
Hip, haunch	کەماخ/ ران قورک هەنگل	هەنگڵ
Honey	هنگڤین	هەنگوین/ هەنگین
Now, at this moment	نوکە	هەنووکە
Air, weather, climate	سەقا/ کەش و هەوا	هەوا
To ventilate, air, fan	باگوهورک	هەواگۆڕکێ
Wind	با	هەوا
Camp, resort	زوم/ زوزان	هەوار/ هەوارگە
News	نوچە	هەواڵ

English	بادینی	سۆرانی
Condition, state	حالەت	هەواڵ
Trifle, vanity	پویچ	هەوانتە
Illegal, invain	بێ ڕێتی/ بێ یاسایی	هەوانتە
Cloud, sponge	عەور	هەور
Rise, ascent, acclivity	ئەڤراز	هەوراز
Thunder, thunder blot, blot	گورژین/ گرمین	هەورە تریشقە
Thin silk scarf	دەسرۆکە	هەوریی
Halter	هەڤسار/ رشمە	هەوسار
To swell up	هەڤکرن	هەوکردن
Try, attempt	پێکول	هەوڵ
To try, attempt	پێکول کردن	هەوڵدان
Desire, liking	حەز/ ڤیان	هەوەس
Carnal, lust, sexual, appetite	حەز/ ڤیان	هەوەس/ زایەندی
Appetite, appetency, hankering	هەوەس/ گەڤل	هەوەس/ زاد
co-wife in polygamous society, fellow wife	هەوی	هەوێ
Leaven, leavening	هێڤین	هەوێن
Clot, coagulum	هێڤین	هەوێن/ مەیین
Doagh, paste, pasta	هەڤیر	هەویر
To knead dough	هەڤیرکرن/ هەڤیرشێلان	هەویر شێلان
Yeast	هەڤیر ترش	هەویر ترش
Friday	ئەینی/ خوتبە	هەینی
Veranda	بەربانک/ تورمە	هەیوان
Once for all	جارەکێ	هێجگار/ یەکجار

English	بادینی	سۆرانی
Quite, completely	تەمام	هێجگار
Attack, assault, offensive, raid, Sorty	هێرش	هێرش
Attacker, assailant, assaulter	هێرشبەر	هێرشبەر
To attack, raid, assault	هێرش برن	هێرش بردن
Energy	زاغ	هێز
Ability, capacity	شیان	هێز
Force, strength, power	هێز	هێز
Infantry force	هێزێن پەیادە	هێزی پیادە
Mule	هێستر/ قاتر	هێستر
Plow, plough, lister	هەڤجار	هێش
Still, yet	هێشتا	هێشتا
To permit, allow, let, leave	هێلان/ رێدان	هێشتن
Leave behind	ل پاش خو هێلان	هێشتنەوە
Cluster, bunch	گوشی	هێشوو
Nest, aerie	هێلین	هێلانە
Egg	هێک	هێلکە
Fried eggs	هێکێت قەلاندی	هێلکەی برژای
Boiled eggs	هێکێت کەلاندی	هێلکەی کوڵاو
Ovary	هێکدان	هێلکەدان
To lay eggs	هێک کرن	هێلکەکردن
Oviparous, egg-laying	هێککەر	هێلکە کەر
Testicle, spermary	هێلک/ باتو/ گون	هێلکە گون
Oval, ovate, egg-shaped	هێکی	هێلکەیی

English	بادینی	سۆرانی
Line, sketch, latitude	خیج	هێڵ
Air lines, air ways	هێلا ئەسمانی	هێڵی ئاسمانی
Railway	رێیا ئاسنی	هێڵی ئاسنی
Demarcation line, confrontation line	هێلا سنورکرن	هێڵ (هێڵی تەماس)
Furrow (plough)	خیج	هێڵی زەوی
To permit, leave, allow	هێلان/ رێدان	هێڵان
Drawing, lineation	کشاندن/ جفزکرن	هێڵکاری
Diagram	نەخشەک/ نەقشە	هێڵکاری
To belch, burp, eruct	قرقێنە/ ترت	هێڵنج
Sieve, bolter	سەرەند/ هێلەک/ دوبژەن	هێڵەك
Railroad line, railroad track	رێیا ئاسنی	هێڵی ئاسن
Horizontal	هێلا ئاسویی/ رێزا ئاسویی	هێڵی ئاسۆیی
Vertical, perpendicular	هێلا ستوینی	هێڵی ستوونی
Symbol	نیشان/ چەڤەنگ	هێما
Symbolism	هێمایی/ چەڤەنگی	هێماگەری
Quiet, calm, silent	هێمن/ تەنا	هێمن
To bring	هینان	هێنان
Slow	هێواش/ ئێواش	هێواش
Belong(s) to	هی	هی
Another, other	ئیدی	هیتر
Naught, zero, nonsense	چ نا	هیچ

English	بادینی	سۆرانی
At least	چ نەبت	هیچ نەبێ
Mean, silly	پویچ	هیچ و پووچ
Tired, tiresome, wearisome	وەستیای	هیلاك
To weary, exhaust	دوەستینت/ ماندی دکت	هیلاك کردن
Fatigueness, exhaustness, Drudgery	کەشەنگی/ وەستیان	هیلاکی
Activity	شیان	هیمەت
To put faith in Allah		هیوا
Hope, expectation	هیڤی/ هێڤی	هیوا
Hopeful, hoping	هیڤیدار	هیوادار

English	بادینی	سۆرانی
Y the 27th letter of the kursish alphabet	ی	ی
Either..or	یا	یا
Or	یان	یا
Oh, o lord!	یا خوەدێ	یا (خوایە)
If not	یا	یا
Dolmade	یاپراخ	یاپراخ
Or	یان/ یا	یاخود
Collar	یاخە	یاخە
Insurgent, rebellious, mutinous, Mutineer	سەرکێش/ بارنەبر	یاخی
Disobedient	سەرکێش	یاخی
Rebellion, mutiny, insurrection, insurgence	سەرکێشی/ سەرپێچی	یاخیبوون
Civil disobedience	سەرکیشیا مەدەنی	یاخیبوون مەدەنی
Memory	بیرەوەری	یاد
Centennial, centenary, looth, Anniversary	سەدسالی	یادی سەدساڵەیی
Memorandum, memo	بیرانین	یاداشت
To remember	بیرکرن	یادکردن
Remembrance, reminiscence	یادگار/ بیرکرن	یادگار
Anniversary	سالانە/ سەرسالی	یادەوەری ساڵانە
Memorandum, memo	بیرئانین	یادنامە
Fellow, companion	هەڤال	یار
Fancier, beloved, girl friend	یار	یار

English	بادینی	سۆرانی
Help, aid, support	هاریکاری	یارمەتی
To help, support	هاریکاریکرن	یارمەتیدان
Helper, supporter, aide	هاریکار	یارمەتیدەر
Play	یاری	یاری
To play	یاری کرن	یاری کردن
Player	یاریکەر	یاریکەر
Stadium, playing-field	یاریگاه	یاریگا
Assistant, aide	هاریکار	یاریدەدەر
Law, tradition	یاسا	یاسا
Forbidden, unlawful, prohibited	قەچاغ	یاساغ
Guard	زێرەڤان	یاساوڵ
Marshal, court officer	مارشال/ یاوەرێ دادوەری	یاساوڵ
Lawful, customary, traditional	یاسای	یاسایی
Corundum	یاقوت	یاقوت
To paz	یاقوتێ زەر	یاقوتی زەرد
Ruby	یاقوتێ سۆر	یاقوتی سوور
Sapphire, hyacinth	یاقوتێ شین	یاقوتی شین
Mane, crest	یال	یاڵ
Hill-side, mountain slope peak of heights	ئەرواز	یاڵ
Or	یان	یان
Eleven	یازدە	یانزە
Eleventh	یازدەم	یانزەمین
Club, house	یانە	یانە

English	بادینی	سۆرانی
Desert, wilderness	بەیابان/ چۆل	یاوان
Delirium, raving, nonsense	یاوە	یاوە
Companion, aide	هەڤال	یاوەر
Mummy, mother	دادێ	یایە
Castrated, emasculated	خەسان	یەختە
Gelded	یەختە/ گونوکرن	یەختەی گیانەوەر
To castrate, emasculate	خەساندن	یەختەکردن
To geld	گونوکرن/ دخەسینت	(گیانەوەر)
Old	یەختیار	یەختیار
Fridge	بەفرگر	یەخچاڵ/ ساردکەر
Prisoner ofwar, captive, slave	یەخسیر	یەخسیر
Collar	باخە	یەخە
Spare, substitute	یەدەک	یەدەك
Allah, God, lord	یەزدان/ خودێ	یەزدان
Cry:to drive goats and donkeys	هەشە	یەشە
Looting and pillaging	تالان/ دەستکەتی	یەغما
One	ئێک	یەك
Ones, uni, mono, single	ئێکان	یەکان
Unilateral, one-sided	ئێکلا	یەکلا
Unique, only	ئێکانە	یەکانە
Boar	بەراز انێرا	یەکانە (نێرەی بەران)
Effective, most effectivous	ب باندور	یەکاویەك

English	بادينى	سۆرانى
Suitable, appropriate	مناسب	یەکاو یەک
Fixed, stsble	جهگرتی/ خوگر	یەکبار
Alleh, lord, god	خودێ	یەکتا
Oneness, singleness	خودێ پەرێسی	یەکتا پەرستی
Estuary	رێژگە/ ئاڤگە	یەکاو
Unification, union	یەکبون	یەکبون
Each other, one another	ئێک دی	یەکتر
Crisscross, cross	هێل برین/ یەکتربر	یەکتربڕ
Crossword puzzle, cross word	خاچەپرس/ لەیزتنا/ پەیڤێن شاشیێ	ووشەی یەکتربڕ
Quite, completely	تەمام	یەکجار
Once	ئێجکار	یەکجار
One-handed	ئێکدەست/ خودان ئێکدەست	یەکدەست
Unified, united	ئێکدەست	یەکدەست
Equal	یەکسان/ ئێکسان	یەکسان
Equality	ئێکسانی	یەکسانی
At once, immediately	ئێکسەر	یەکسەر
Directly, straight forward	ئێکسەر	یەکسەر
Directly, straightly	ئێکسەر	یەکشەق
Sunday	ئێک شەمب	یەك شەممە
To unify	ئێک کرن/ کرنەئێک	یەککردن
Unification, association	ئێکگرتن	یەکگرتن
One by one	ئێک دیڤ ئێک	یەك لەدوای یەك

English	بادینی	سۆرانی
Unit	ئێکه	یەکە
First	ئێکەم	یەکەم
Priority, seniority, precedence	پێشینی/ پێشدەستی	یەکەمی
One by one	ئێک ئێک	یەکە یەکە
One of	ئێک ژ	یەکێ
Unity, union, federation	یەکێتی/ ئێکەتی	یەکێتی
One by ony	ئێک ئێک	یەك یەك
Vest, waist coat	یەلەک	یەلەگ
Cry: to drive sheep	ییخ/ خورین/ تاژوتن/ ئیخە	ییخ
To couch camel	نزم دکەت اسەرا	ییخ

Elements of Novel	ڕەگەزەکانی ڕۆمان
Plot	گری، تان و پۆ
Character	کاراکتەر، کەس
Theme	پیەم، مەغزا
Setting	کات و شوێن
Language	زمان
Techniques of narration	تەکنیکی گێڕانەوە

نووسینە ئەکادیمییەکانم بە ئینگلیزی

لەگۆڤارە ئەکادیمییەکانی زانکۆی دهۆك — هەولێر — بەغدا بڵاوکراوەتەوە

1- A Contrastive Study of Ellipsis in Kurdish and English.
2- Northern Kirmanj Kinship Terms.
3- Polysemy of Some Adjectives in Kurdish.
4- Synonymy in Kurdish.
5- Ambiguity in Kurdish.
6- Kurdish Diminutive System.
7- Kurdish Honorifics System.
8- Diglossia in Kurdish.
9- Classifying and Translating Idioms in English and Kurdish.

Socialistic Realism	ڕیالیزمی سۆشیالیستی
Modernism	مۆدێرنیزم
Dadaism	دادایەت
Futurism	ئایندەخوازی
Naturalism	سروشتخوازی
Surrealism	سوریالیەت
Post Modernism	پۆستمۆدێرنیزم
Absurdism	عەبەسیەت- بێهوودەیی
Existentialism	بوونایەتی
Marxism	مارکسیزم
Structuralism	بونیادگەری
Deconstruction	هەڵوەشاندنەوە
Liberalism	لیبرالی
Mysticism= Sufism	سۆفیگەری
Nazism	نازیەت
Fascism	فاشیەت
Rightism	ڕاستڕەوی
Racism= Racialism	ڕەگەزپەرستی
Egoism	هەر (من)یەتی
Eutopia	ئوباویە
Sadism	سادیزم
Formalism	شەکلانیەت
Feminism	فێمینیزم
Phenomenalism	دیاردەیی
Opportunism	هەلپەرستی
Radicalism	ڕادیکالیەت، ڕیشەیی
Globalism	جیهانگەرایی
Anti-Globalism	دژەجیهانگەرایی
Idealism	ئایدیالیزم(المثالیە)
Particularism	خۆیەتی
Euro	ئەورۆجیاتی
Conservatism	پارێزکاری

Subjective	خودی، نابابەتی
Subject matter	بابەت
Symbol	ڕەمز، هێما
Symbolic language	زمانی ڕەمزی
Symbolism	هێماگەری، ڕەمزیەت
Talent	بەهرە
Artistic Talent	بەهرەی هونەری
Technique	تەکنیک
Text	دەق
Tone	ئاواز
Tradition	نەریت، کەلتور، داب
Tragedy	مەرگەسات
Tragicomedy	تراجیکۆمیدی
Tragic Scene	دیمەنی تراجیدی
Turning point	خاڵی وەرچەرخان
Union	یەکێتی
Unique	بێهاوتا
Utopia	یۆتۆپیا
Utterance	ئاخاوتن
Literary Utterance	ئاخاوتنی ئەدەبی
Vernacular	ناوچەیی، هەرێمی
Vernacular language	زمانی ناوچەیی، زمانی دایک
Vernacular literature	ئەدەبی ناوچەیی
Victorian literature	ئەدەبی ڤکتۆری
War Poetry	شیعری جەنگ
Works	شاکار

ڕێبازە ئەدەبیەکانی ڕۆژئاوا:

Western Literary Doctrines/ Schools/ Approaches

Classicism	کلاسیزم
Neo Classicism	کلاسیزمی نوێ
Romanticism	ڕۆمانسیەت
Neo Romanticism	ڕۆمانسیەتی نوێ
Realism	ریالیزم

Pre history	بەر لە مێژوو
Propaganda Criticism	ئەدەبی پرۆپاگەندەیی
Prose	پەخشان
Prose poetry	شیعری پەخشان ئامێز- پەخشانە شیعر
Prosodic	کێشناسی، عەرووز
protagonist	قارەمان، پاڵەوان
Psychology	دەروونناسی
Pun	جیناس
Quatrain	چوارین، چوارخشتەکی
Rationalism	ئەقڵانییەت
Reading	خوێندنەوە
Literary Reading	خوێندنەوەی ئەدەبی
Philosophical Reading	خوێندنەوەی فەلسەفی
Realism	ریالیزم
Reason	ئەقڵ، هۆ
Age of Reason	سەردەمی ئەقڵ
Regionalism	ناوچەگەریی
Regularity	ڕێسایی
Renaissance	ڕێنیسانس، سەردەمی بوژانەوە
Revelation	سروش، نیگا
Rhetorics	هونەری دوان، دوانزانی
Rhyme	سەروا، قافیە
Rhythm	ریزم، کێش
Riddle	مەتەڵ
Romanticism	ڕۆمانسیەت
Satire	ساتیر، تەنز، هەجو
Scene	دیمەن
Science Fiction	چیرۆکی خەیاڵی زانستی
Semiology	سیمیۆلۆژیا، ئاماژەناسی
Sentimental	عاتیفی، هەستبزوێن
Short story	کورتەچیرۆک
Simile	لێکچواندن
Structuralism	بونیادگەری
Style	شێواز
Stylisticism	شێوازگەرێتی

Neo Classicism	کلاسیزمی نوێ
Neo Romanticism	رۆمانسیەتی نوێ
New Criticism	ڕەخنەی نوێ
Novel	ڕۆمان
Novelette	کورتە ڕۆمان
Objective	بابەتی
Objective Novel	رۆمانی بابەتی
Objectivity	بابەتێتی
Ode	چامەی گۆرانی
Oral literature	ئەدەبی زارەکی
Original Creation	داهێنانی ڕەسەن
Orthodoxy	ئۆرسۆدۆکسی
Painting	نیگارکێشی، وێنەکێشان
Panegyrist	پەندبێژ
Parody	شێوازی چاولێکردنەوە
Pastoral	شیعری شوانکارەیی
Pentameter	پێنج یەکەیی
Personification	دواندنی شتی بێگیان
Pessimism	ڕەشبینی
Philosophy	[illegible]
Plot	گرێ، تان و پۆ
Poem	قەسیدە، چامە
Poet	شاعیر
Poetic	شیعریی
Poetic prose	پەخشانە شیعر
Poetic image	وێنەی شیعریی
Poeticity	شیعریەت
Poetry	شیعر
Poetry of exile	شیعری تاراوگە، مەنفا
Popular Poetry	شیعری میللی
Popular literature	ئەدەبی میللی
Popularism	میللیەت، جەماوەریی
Post modernism	پۆست مۆدێرنیزم
Practical	کرداریی، پراکتیکی
Practical Criticism	ڕەخنەی پراکتیکی

Literature	ئەدەب
Court Literature	ئەدەبی دەربار
Political Literature	ئەدەبی سیاسی
Nationalistic Literature	ئەدەبی نەتەوەیی
Proletarian Literature	ئەدەبی پرۆلیتاری
Love Poem	چامەی ئەڤینی
Lyrical Poem	چامەی گۆرانی- شیعری گۆرانی
Lyricist	شاعیر، گۆرانیبێژ
Manuscript	دەستنووس
Masque drama	درامای دەمامکدار
Medieval Ages	چەرخەکانی ناوەڕاست
Melodrama	میلۆدراما
Memory	بیرەوەری، یادگاری
Men of Letters	نووسەر، ئەدیب، خاوەن قەڵەم
Metacriticism	ڕەخنەی ڕەخنە
Metaphisical poetry	شیعری میتافیزیکی- ئەودیوی سروشت
Metaphor	میتافۆر، خوازە، مەجاز
Meter, Metre	[illegible]
Metrics	کێشناسی
Mimesis	لاساییکردنەوە
Modernism	مۆدێرنیزم، نوێ
Modernity	مۆدێرنێتە، نوێتی
Monologue	مۆنۆلۆگ- لەگەڵ خۆ دوان
Moral criticism	ڕەخنەی ئاکاری
Mysticism	سۆفیاتی، سۆفیگەری
Myth	ئەفسانە
mythology	میسۆلۆژی، ئەفسانە
Narration	گێڕانەوە
Narration form	شێوەی گێڕانەوە
Narratologist	گێڕانەوەناس
Narrator	گێڕەوە
Narratee	گوێگر
Nature	سروشت
Language of Nature	زمانی سروشت
Neo	نوێ

Historical Novel	رۆمانی مێژوویی
Hymn	سروودی ئایینی
Hymnist	سرودخوێن
Identity	ناسنامە
Identity of text	ناسنامەی دەق
Idiom	ئیدیۆم
Illusion	وەهم
Image	وێنە
Poetic image	وێنەی شیعری
Imaginative	خەیاڵی- خەیاڵئامێز
Individualism	تاکخوازی- تاکێتی
Innovation	نوێکردنەوە- تازەکردنەوە
Inspiration	سروش- ئیلهام، نیگا
Intellectual	رۆشنبیر، زەنی
Interior Monologue	مۆنۆلۆژی ناخی
Internal rhyme	سەروای ناوەکی
Intertext	ناودەق
Intuition	رەمەکی، خۆرسکە بەهرە
Irony	ئایرۆنی، قۆشمەیی
ironist	قۆشمەچی
Irregular meter	کێشی بێ ڕێسا
Journalism	رۆژنامەگەری، رۆژنامەوانی
Katharsis	پاکبوونەوە
Language	زمان
Language of Literature	زمانی ئەدەب
Poetic language	زمانی شیعری
Legend	ئەفسانە
Line	دێڕەشیعر
Line endings	کۆتاییەکانی دێڕەشیعر
Literary	ئەدەبی
Literary Competence	توانستی ئەدەبی
Literary Criticism	رەخنەی ئەدەبی
Literary discourse	گوتاری ئەدەبی
Literary doctrine	رێبازی ئەدەبی
Literary Terms	زاراوە ئەدەبییەکان

Eclogue poetry	شیعری شوانکارەیی
Elegance	ڕوونبێژی
Elegy	چامەی ماتەم
Eloquence	ڕەوانبێژی
Enlightment	ڕۆشنگەری، تەنویری
Epic	داستان
Epistemology	ئەپستۆمۆلوژی- مەعریفە
Essay	وتار
Ethical	ئاکاریی
Existentialism	بوونایەتی
Expressionism	ڕێبازی تەعبیری
Extra textual	دەرەوەی دەق
Fairy tale	حەکایەتی پەریان
Fancy	خەیاڵ
Fantasy	فانتازیا
Fiction	خەیاڵئامێز، چیرۆك، ڕۆمان
Figurative	مەجازی
Figures of speech	هونەرەکانی ئاخاوتن
Flashback	فلاش باك- گەڕانەوە بۆ ڕابردوو
Folk literature	ئەدەبی ڕەش و ڕووت
Folklore	فۆلکلۆر
Form	شێوە، شەکڵ
Formalism	شەکڵخوازی- شەکلانیەت
Formalist	شەکلانی، شێوەخواز
Free verse	شیعری ئازاد
Futurism	ئایندەخوازی
Genre	ژانری ئەدەبی
Gnomic Poetry	شیعری پەندئامێز
Half rhyme	نیوسەروا
Hermeneutics	هێرمۆنتیکا، تەنویلزانی
Hero	پاڵەوانی فیلم یان ڕۆمان
Heroic Couplet	کۆپلەی جووت سەروایی
Hexameter	دوازدەبڕگەیی کێش
Historical	مێژوویی
Historical drama	درامای مێژوویی

Classicism	ڕێبازی کلاسیکی
Climax	لوتکە، پۆپکە
Co-rhyming	هاوسەروا، سەروا هاوبەش
Comedy	کۆمیدی- گاڵتەئامێز
Comparative Literature	ئەدەبی بەراورد
Comprehensive	گشتگیر، هەمەلایەن، سەراپاگیر
Concrete	کۆنکریت، بەرجەستە
Concrete poetry	شیعری کۆنکریتی
Conflict	ململانێ
Contemporary	هاوچەرخ
Contentio	جیناسی تەواو
Context	سیاق، دەق، چوارچێوە
Couplet	جووت سەروا، مەسنەوی
Court love	ئەڤینی دەربار
Creative	داهێنەر
Creativity	داهێنەرێتی، داهێنان
Critic	ڕەخنەگر
Critical	ڕەخنەیی
Criticism	ڕەخنە
Culture	کەلتور
Cultural	فەرهەنگیی، کەلتوریی
Cultural background	پێشینەی کەلتوریی
Dadaism	دادایزم، ولاخیزم
Deconstruction	هەڵوەشاندنەوە
Description	وەسف
Detective Story	چیرۆکی سیخوڕی
Determinism	قەدەرییەت
Didactic Poetry	شیعری فێرکردن
Dimension	ڕەهەند
Divinity	ئاسمانی، خودایی
Dogma	دۆگما
Drama	دراما
Dramatic	درامایی
Dramatist	درامانووس
Dualism	دوالیزم

پاشکۆی سێیەم:

Literary Terms	زاراوە ئەدەبیەکان
Absolutism	ڕەهاگەری، موتلەقیەت
Abstract	تەجریدی، دەرهەست
Act	پەردە(شانۆ) بەش
Adventure Stories	چیرۆکەکانی گیانبازی
Affective Criticism	ڕەخنەی سۆزاوی
Alienation	نامۆبوون، هەڵبیوون
Alliteration	دووبارەبوونەوەی پیتێك لە دێڕێکی شیعری
Allusion	ئاماژە، هێما
Ambiguity	لێڵی، تەم و مژی، شاراوەیی
Anarchy	پشێوی، ئاشوب
Antagonist	دژەپاڵەوان
Anthem	سرودی (نیشتمانی)
Anthololgy	گوڵبژێر
Anthropology	ئەنسرۆپۆلۆژی، مرۆڤناسی
Anti-hero	دژەپاڵەوان، دژەقارەمان
Anti-rationalism	دژە ئەقڵ
Approach	بۆچوون، قوتابخانە، ڕێباز
Aristocratic Romance	ڕۆمانسی ئەریستۆکراتی
Art	هونەر
Arts	ئادابە ئەدەبیات
Art for art s sake doctrine	ڕێبازی هونەر بۆ هونەر
Art for life s sake doctrine	ڕێبازی هونەر بۆ ژیان
Artist	هونەرمەند
Autobiography	ژیاننامەی خود
Ballad	بالاد، چامە
Bard	شاعیر، هۆزانڤان
Blank Verse	هۆزانی بێسەروا
Chapter	بەش
Carpe diem	قۆرخکردنی کات، کات بەخۆشی بەسەربردن
Character	کاراکتەر، کەس
Classic	کلاسیك، کۆن
Classical	کلاسیکی

Father s sister s Daughter	کچی مەمت، کچی پلکی باب
Mother s Sister s son	کوڕی خالەت، کوڕی پلکی دایك
Mother s Sister s Daughter	کچی خالەت، کچی پلکی دایك
Nephew: Brother s son and Daughter	برازا، کوڕ و کچی برا
Niece: Sister s son and Daughter	خوشکەزا، خوارزا، کوڕ و کچی خوشك
Step-Mother	زڕ دالك، ژنباب، باوەژن
Step-Father	زڕباب، زڕباوك
Step-Brother	زڕبرا/ براماك
Step-Sister	زڕخوشك
Step-son	زڕکوڕ
Step-Daughter	زڕ کچ
Brother s wife	ژنبرا، برالان
Father s Brother s wife	مامۆژن، ژنمام
Mother s Brother s wife	خالۆژن، ژنخال
Husband s Brother s wife	هاوگیان، ژن تی
Father s sister s Husband	مێردی خوشکی باوك
Mother s sister s Husband	مێردی خوشکی دایك
Grandson s children	نەوەزا، نەڤی چەرچەرك

پاشکۆی دووەم:

Kinship Terms | زاراوەکانی خزمایەتی

English	Kurdish
Grandfather	باپیر
Grandmother	داپیر، پیر
Father	باوک، باب
Mother	دایک، داک
Husband	مێرد، هەڤژین، هاوسەر
Wife	ژن، هاوسەر، هەڤژین
Son	کوڕ (کوڕی فلان)
Daughter	کچ (کچی...)
Brother	برا
Sister	خوشک، خیشک
Uncle = Father s Brother	مام
Uncle = Mother s Brother	خاڵ
Aunt = Father s Sister	مەت- پلک، پوور
Aunt = Mother s Sister	خالەت- پلک، پوور
Son-in-law	زاوا (زاوای.....)
Daughter-in-law	بووک (بووکی.....)
Bride	بووک
Bridegroom	زاوا
Father-in law	خەزوور
Mother-in-law	خەسوو
Wife s sister	دش (خوشکی ژن)
Husband s sister	دش (خوشکی مێرد)
Husband s Brother	تی، شوبرا (برای مێرد)
Wife s Brother	خزم، کوڕە خەزوور
Son s son	نەوە، نەڤی، کوڕی کوڕ، کوڕەزا
Wife s children	نەڤسی، زڕمنداڵ
Husband s children	نەڤسی، زڕمنداڵ
Husband s Wife	هەوێ، هەوی- ژنی مێرد
Father s Brother s son	کوڕەمام، پسمام، ئامۆزا
Father s Brother s Daughter	کچەمام، دۆتمام، ئامۆزا
Father s Brother s son s son	بن عەم- کوڕی ئامۆزا
Wife s sister s Husband	وڵداش زاوا، هاڤلینگ
Father s sister s son	کوڕەمەت، کوڕی پلکی باب

Ultimate constituent	دوا پێکهاتە
Ungrammatical	نارێزمانی
Universal Grammar	ڕێزمانی گشتی، جیهانی
Utterance	وتە
Verb Phrase	گرێی کاری
Vernacular	ناوخۆیی
Vowel	بزوێن
Word	وشە، پەیڤ
Word Formation	ڕۆنانی وشە
Word order	ڕێکخستنی وشە، لەدوایەك هاتن
Yes-no- question	پرسیاری بەڵێ- نا
zoosemiotics	بەشێکە لە زانستی هێماگەری سیمیتۆتیکس

Quantifier	ڕادەی چەندێتی
Quantitative Linguistics	زمانەوانی چەندێتی
Quantity	چەندێتی
Question	پرسیار
Reduplication	دووبارەیی
Reflexive	خۆیی
Referent	هێما بۆکراو
Regularity	ڕێسایی
Regular Grammar	ڕێزمانی ڕێسایی
Relativity	ڕێژەیی
Re-write Rule	یاسای دوبارەکردنەوە
Root	ڕەگ
Saussurean	ڕێبازی زمانەوانی سۆسێر
Semantics	واتاسازی
Semeiology	سیمۆلۆژی، ئامازەیی
Sense	واتا
Sentence	ڕستە
Sociolinguistics	زمانەوانی کۆمەڵایەتی
Socio Pragmatics	پراگماتیکی کۆمەڵایەتی
Speech act	کردەی ئاخاوتن
Structure	پێکهاتە، شێوە، ڕۆنان
Style	شێواز
Surface Structure	ڕۆنانی سەرەوە
Syllable	برگە
Synonymy	هاوواتا
Syntactic	ڕستەیی- سیناکسی
Syntagmatic relation	پەیوەندی ئاسۆیی
Syntax	ڕستەسازی
Tag Question	کلکە پرسیار
Tense	ڕێژەی کار
Terminology	زاراوەیی
Theme	باس
Topic	نیهاد
Traditional Grammar	ڕێبازی تەقلیدی
Transformational Grammar	ڕێزمانی گواستنەوە

Nominal	ناویی
Noun	ناو
Noun phrase	گرێی ناوی
Number	ژمارە
Object	بەرکار
Object deletion	لابردنی بەرکار
Paradigmatic relation	پەیوەندی ستوونی
Paraphrase	دارشتنەوە
Parole	ئاخاوتنی کۆنکریتی
Paronym	پارۆنیم، پەیوەندی وشە بە ڕەگی خۆی
Parsing	شیکارکردن، شیتەڵکردن
Particle	پارتیکل، لە بەشە سەرەکییەکانی ئاخاوتن نییە.
Part of Speech	بەشی ئاخاوتن
Passive Construction	پێکهاتەی نادیار
Pattern	جۆر، شێواز
Pedagogical Linguistics	زمانەوانیی فێرکرن
perfect	تەواو
Performer	بکەر
Performance	کرداری، بەکارهێنان
Personal pronoun	جێناوی کەسیی
Philology	فیلۆلۆژی
Phoneme	فۆنیم
phonetics	دەنگسازی
Phrase	گرێ
Phrase Structure	ڕۆنانی گرێ
Phrase structure rule	یاسای ڕۆنانی گرێ
Polysemy	فرە واتا، پۆلۆنا
Pragmatics	پراگماتیکس
Prague School	قوتابخانەی زمانەوانی پراگ
Prefix	پێشگر
Prepositional phrase	گرێبەند
Primary Auxiliary	فرمانی یاریدەدەر
Primary Meaning	واتای سەرەکی
Qualifier	ڕادەی چۆنێتی

Level	ئاست
Levels of language	ئاستەکانی زمان
Morphological level	ئاستی وشەسازی
Phonological level	ئاستی فۆنۆلۆژی/ دەنگی
Semantic level	ئاستی واتاسازی
Lexeme	لێکسیم، وشەی واتادار
Lexicon	وشە
Linguist	زمانەوان
Linguistic	زمانەوانی
Linguistics	زانستی زمان، زمانناسی
Localism	ناوچەیی
Logic	مەنتیق
Logical	مەنتیقی
Macro Linguistics	زمانەوانیی گشتگیری هەمەلایەنە
Manner	رەفتار، ئاکار
Meaning	واتا
Metaphor	مەجاز
Metaphorical meaning	واتای مەجازی
Mentalism	بیر، لۆژیك
Metalanguage	زمانی دەق
Metalinguistics	زمانەوانی کۆمەڵایەتی
Microlinguistics	لایەنی دەنگ و وشە و رستە
Modifier	دیارخەر
Morpheme	مۆرفیم
Morph	مۆرف
Morphology	وشەسازی
Morphophonemic rule	یاسای مۆرفۆفۆنیمی- یاسای دەنگ و وشە
Nasal	لووتی- پەیوەست بە لووت
Native-speaker	ئاخاوتنکەری رەسەنی دەفەر
Natural Language	زمانی سروشتی
Negation	نەرێ
Neogrammarian	رێزمانوسە لاوەکان
Neuro Linguistics	زمانەوانی دەمار
Neutral	بێلایەن، نەمێ نە نێر
Norm	رێسا

	جوگرافی
Goal	بەرکار
Government	دەسەڵات
Government theory	تیۆری دەسەڵات
Grammar	ڕێزمان
Grammatical	ڕێزمانیی
Grammatical meaning	واتای ڕێزمانیی
Grammaticality	ڕێزمانیبوون
Graphology	گرافۆلۆژی:نوسینی سیستەمی زمان
Hallidayan	ڕێبازی هالیدەی، زمانەوانی ئەرکی
Head word	وشەی سەرە
High pitch	ئاوازی بەرز
Historical Linguistics	زمانەوانیی مێژوویی
Homograph	هاودارشتن- هاوشێوە هاوپیت
Homonym	هاودەنگ و هاو بێژە
Homophone	هاودەنگ
Hyponym	هایپۆنیم- بەشێك لە کۆمەڵێك
Idiolect	سیستەمی زمانەوانی قسەکەر
Idiom	ئیدیۆم
Internalised Language	زمانی بیر، هۆش
Ill-formed	ناڕێزمانی
Immediate Constituent	پێکهاتەی دوای یەکەم پۆلین یان کەرتکردن
Imperative	فەرمانیی
Indirect	ناڕاستەوخۆ
Infinitive	چاووگ
Inherent Feature	ئەدگاری بۆماوەیی، بنەچەیی
International phonetic Association	یەکێتی دەنگسازی جیهانی
Intonation	ئاواز
Jakobsonian	ڕێبازی زمانەوانیی یاکۆبسن
Katz-postal hypothesis	گریمانی پۆستاڵ و کاتز لە واتاسازی
Kernel	ڕستەی سەرەکی
Kinship terms	زاراوەکانی خزمایەتی
Language	زمان
Langue	سیستەمی زمانی کۆمەڵێك

Diminutive	نازدارکردن، کەمکردن
Discourse	ئاخاوتن
Discourse analysis	شرۆڤەکردنی ئاخاوتن
Ditransitive	فرمانی دوو بەرکاری هەبێ
Educational Linguistics	زمانەوانی پەروەردەیی
Element	ڕەگەز
Elision	لابردن، سڕینەوە
Ellipsis	کرتاندن، لابردن
Environment	دەوروبەر
Etat de Langue	باری زمان
Etymology	زانستی نەژادی- ڕەسەنی وشە
Expansion rule	یاسای فراوانکردن
Family tree	داری ماڵبات، داری بنەچە
Feature	ئەدگار، تایبەتمەندی
Field	بوار، کێڵگە
Semantic Fields	کێڵگە واتاییەکان
Field of discourse	بواری ئاخاوتن
Firthian	ڕێبازی فیرپ لە زمانەوانی
Focus	فۆکس- سەرەکی
Form	شێوە
Formal grammar	ڕێزمانی بونیادی، پێکهاتەیی
Formation rule	یاسای داڕژتنی بەرایی
function	ئەرك
Functional analysis	شرۆڤەکردنی ئەرکی
	شیکردنەوە لەسەر بنەمای ئەرك
Functional grammar	ڕێزمانی ئەرکی
Functional word	وشەی ئەرکی
Gender	ڕەگەز، سێکس لە ڕێزمان
Generic meaning	واتای گشتی
Generalization	بەگشتی کردن
Generative grammar	ڕێزمانی پێکهێنەر
Generative semantics	واتاسازی پێکهێنەر
Genva school	قوتابخانەی زمانەوانی جنێڤ
Geographical Linguistics	زمانەوانیی جوگرافی
Geolinguistics	زمانەوانیی زەمینی/ بەشێکە لە زمانەوانی

Clinical Linguistics	زمانەوانیی کلینیکی
Cluster	هێشوو
Coalescence	تێکچرژان، لە دوو دەنگ دەنگێکی جیاواز دروست دەبێ
Code	هێما
Cognitive Meaning	واتای خودی
Cohesion	سازان، یەکگرتوویی
Collocation	هاوڕێکی- لەگەڵ یەك هاتن
Command	فەرمانی داخوازی
Comparative	بەراورد
Concept	چەمك
Connotive Meaning	واتای ناوەوە
Constructional Ambiguity	لێڵی پێکهاتەیی
Content	ناوەڕۆك، وشەی فەرهەنگی، وشەی تەواو
Context	دەوروبەر، سیاق
Conversation	گفتوگۆ، ئاخاوتن
Conversation analysis	شرۆڤەکردنی ئاخاوتن
Copenhagen School	قوتابخانەی کۆپنهاگن
Co-text	دەقی سیاق، چارەسەرکردنی لێڵی
Data	داتا
Declarative	خەبەری
Deep Structure	پێکهاتەی بنچی- ڕۆنانی ژێرەوە
Deixis	نیشانکارەکان
Denotative meaning	واتای دەلالی/ هێمایی
Dental	ددانی
Dependent	پارستە
Derivation	داڕژتن، داتاشین
Derivational Ambiguity	لێڵی داڕێژراو
Descriptive Linguistics	زمانەوانیی وەسفی
Descriptive Semantics	واتاسازی وەسفی
Determiner	دیارخەر
Deviance	لادان
Diachronic	دایکرۆنیکی، مێژوویی، قۆناغ قۆناغی
Dialect	زار، دایەلێکت
Diaglossia	دایەگلۆسیا

پاشکۆی یەکەم:

Linguistic Terms	زاراوەکانی زمانەوانی- زمانناسی
Absolute	ڕەها، ڕەگەزی جیا
Acceptability	شیاو، وەرگیراو، چەسپاو
Accommodation theory	تیۆری سازان
Acoustics	دەنگسازی بیستن
Actor-action-goal	بکەر- کردار- بەرکار
Adjacency pairs	جووتە گوتن- جووتەی لەیەك نزیك
Adjective	ئاوەڵناو
Adjectival	ئاوەڵناو ئاسا
Adjectival phrase	گرێی ئاوەڵناوی
Affirmative	ئەرێی، ئەرێ
Agreement	ڕێکەوتن- لەگەڵ یەك هاتن
Ambiguity	لێڵی
Antigrammatical construction	پێکهاتەی نارێزمانی
Applied Linguistics	زمانەوانیی کرداریی
Back formation	جۆرێکە لە رۆنانی وشە
Base	بنەچە، چاووك
Base components	پێکهێنەرەکانی بنچ
Behaviorism	رەفتاریی
Bilingualism	دیاردەی دووزمانی
Biolinguistics	زمانەوانیی بایۆلۆژی
Bloomfieldian	ڕێبازی بلۆمفیلد، بونیادگەری لە زمان
Bracketing	شێوازی کەوانە دانان لە شرۆڤەکردنی ڕستەدا
Branching	شێوازی پۆلێنکردنی لق لقی
BT: Baby-Talk	ئاخاوتنی زارۆك
Cardinal	ژمارەیی، یەك، دوو
Cardinal Vowels	بزوێنە نموونەییەکان
Cartesian Linguistics	زمانەوانیی کارتیسی، پەیوەندی نێوان زمان و بیر
Category	پۆل
Causative	هۆیی
Chomskyan	ڕێبازی چۆمسکی
Classification	پۆلێنکردن
Clause	ڕستە، بەشێك لە ڕستە

Zz

Z-z/zed/ دوا پیتی ئەلفبای ئینگلیزی

zany/ˈzeɪni/adj ماستاوچی/ قۆشمەچی/ شێت

zap/zæp/v (بەچەك)دەكوژێ

zapper/n ١–ریمۆتی كۆنترۆڵ ٢–كوژەری خێرا

zeal/ziːl/n پەرۆشی، حەماسەت

zealot/ˈzelət/n توندڕەو لەپەرۆشییەكەی

zealous/ˈzeləs/adj بەپەرۆش، توندڕەوی ئایینی/بەحەماس

zebra/ˈzebrə, ˈziːbrə/n كەرەكێوی

zebra crossing/n تێپەڕگای خەتدار

Zen/zen/n باڵێكی بوذییە بایەخ بە ڕامانی قووڵ و ئەزموونی مرۆڤایەتی دەدات (نەك كتێبی دینی)

zenith/ˈzenɪθ/n لووتكە، لەوپەڕی سەر، ترۆپك

zephyr/ˈzefə(r)/n شەماڵ، سروە، بای رۆژئاوا

zeppelin/ˈzepəlɪn/n باڵۆنی ئەچەمارە: ئەڵمانەكان لە جەنگی یەكەمی جیهان بەكاریان دەهێنا.

zero/ˈzɪərəʊ/n سفر، هیچ، چنە

zest/zest/n چێژ– خۆشی چەشتن

zigzag/ˈzɪgzæg/n هێڵی پێچاوپێچ– زیگزاگ

zinc/zɪŋk/n زینك

zip/zɪp/n گیرەی گوڵە، دەنگی ددان

Zip code/ˈzɪp kəʊd/n هێمای پۆستە

zither/ˈzɪðə(r)/n ئامێرێكی مۆسیقاییە لەقانون دەچێ

zodiac/ˈzəʊdiæk/n ١– قەڵە، گەردوون ٢–بورج– كەلو

zonal/ˈzəʊnl/adj دابەش كراوەتە سەر چەند ناوچەیەك

zone/zəʊn/n ناوچە، بەش، هەرێم

zoo/zuː/n باخچەی ئاژەڵان

zoological/ˌzəʊəˈlɒdʒɪkl/adj پەیوەندی بەجیهانی گیانەوەرانەوە هەیە

zoologist/zəʊˈɒlədʒɪst/n زانای ئاژەڵان، گیانەوەرناس

zoology/zəʊˈɒlədʒi/n زانستی ئاژەڵناسی

zoom/zuːm/n ١– هەڵسانەوەی لەناكاوی فڕۆكە، گرمە ٢– گرمەیەكی نزیك، زوومی كامیرا، ئاوێنە

zucchini/zuˈkiːni/n مێوە

Zulu/ˈzuːluː/n تیرەیەكی ئەفریقاییەو زمانێكی تایبەتی هەیە/تیرەی زولۆ

yoga/ˈjəugə/n یۆگا: میتۆدێکی هندییە لە سۆڵیمت نزیکە جۆرێکە لە ڕۆحانیەتی هندۆسی

yoghourt/ˈjɒgət/n ماست

yogi/ˈjəugi/n وەرزشەوانی یۆگا/یۆگاوان

yoke/jəuk/n ١– تۆق ٢–جووتە گا ٣– ئاوەل– شان ٤– ئاوقەد– کەمەر

yokel/ˈjəukl/n گوندیی، دەشتەکی

yolk/jəuk/n زەردێنەی هێلکە

yon/jɒn/adv ئەوێ

yonder/ˈjɒndə(r)/adj-adv ئەوە،ئەوێ

yonks/n ماوەیەکی زۆر

yore/jɔ:(r)/n بەسەرچوو/پێشوو

days of yore ڕۆژانی‌کۆن/ڕابردوو/دێرین

you/ju:/pron تۆ، (ئێوە)

you'd * you had تۆ هەتبوو/ ئێوە هەتانبوو

you had تۆ/ئێوە هەتبوو/ هەتانبوو

you would تۆ/ئێوە ئەسەرتە/ لە سەرتانە

you'll *you will ئێوە داهاتوو

young/jʌŋ/adj لاو، تۆلاز/بچووک– بەچکە

youngster/ˈjʌŋstə(r)/n کوڕ، هەرزەکار

your/jɔ:(r)/pron هیتۆ(موڵکداری)

you're*you are

هیتۆ، هیئێوە

yours/jɔ:z/pron

yourself/jɔ:ˈself/pron ١–خۆت/خۆتان ٢– تەندروستی باش

youth/ju:θ/n گەنج، لاو، گەنجی

youthful/ˈju:θfl/adj لاو– گەنج

youthful hostel هۆتێلی هەرزان–بۆگەنجان

yowl/jaul/v ١–شیوەن و ڕۆڕۆ دەکا ٢– دەلوورێنێ

yo-yo/ˈjəu jəu/n یاری یۆیۆ

yule/ju:l/n جەژنی سەری ساڵ

yummy/ˈjʌmi/adj بەتام

yupple=yuppy/ˈjʌpi/n لاوێکی سەرکەوتو لە کارەکانی

yurt/n خێوەت/ خێوەتی جلدی

Yy

Y-y/waɪ/ پیتی بیست و پێنجەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
yacht/jɒt/n بەلەم، یەخت، قایاغ
Yahoo ڕەگەزێکی گیانەوەرە شێوەی هەموو خراپییەکانی مرۆڤی هەیە/ تۆرێکی بەناوبانگی ئینتەرنێتە.
yak/jæk/n ئاژەڵی یاک:گایەکی پرچ درێژە
yam/jæm/n پەتاتەی چینی/ پەتاتەی شیرین
yank/jæŋk/n ڕوتی دەکاتەوە، ڕادەکێشێ
Yankee/ˈjænki/n خەڵکی ئینگلتەرای نوێ لە ئەمەریکا
Yankee/n یانکی، ئەمەریکایی
yap/jæp/n وەڕین(سەگی بچووک)،زۆرەوی
yap/v دەوەڕێ، زۆرەوی دەکا
yard/jɑːd/n ١-(٩١،٤٤)سم یاردە/ سێ قەدەم
٢-دارێکی ئاسۆیی بۆ بەستنی پەردە
٣-گۆڕەپان- باخچە- ڕوبەر
yardstick/ˈjɑːdstɪk/n دارێک درێژییەکەی یاردەیەکە/ پێوەر
yarn/jɑːn/n ١- دەزوو، ڕێس
٢- حیکایەت، بەسەرهات
yawl/jɔːl/n بەلەمێکی بچووکە، بەلەمی چارۆکەدار
yawn/jɔːn/n - v باوێشک- پۆرژان/ دەپۆرژێ- باوێشکی دێ
ye/jiː/pron ١- تۆ ، ئێوە
٢- ئامرازی ناسیاری- ئاسێن
yea/jeɪ/n بەڵێ
year/jɪə(r)/n ساڵ
yearbook/ˈjɪəbuk/n کتێبی ساڵانە
yearling/ˈjɪəlɪŋ/n ئاژەڵێک تەمەنی لەنێوان ساڵێک و دووساڵ بێت/ یەک ساڵی
yearly/adv ساڵانە
yearn/jɜːn/v بەپەرۆش دەبێ،متوی دەبێ
yearning/ˈjɜːnɪŋ/n پەرۆش-ئارەزوو- ئامەزرۆ
yeast/jiːst/n خومرە، هەویرەترش
yell/jel/v هاواری دەکا، دەنەڕێنێ
yell/n هاوارکردن-نەڕاندن
yellow/ˈjələu/adj زەرد
yellow/n ڕەنگی زەرد
yellow/v زەرد هەڵدەگەڕێ
yellowish/adj زەردباو
yelp/jelp/v ١- دەوەڕێ
٢- دەناڵێنێ
yelp/n ١-وەڕین ٢-هاوار لە ئەلسان
yeoman/ˈjəumən/n جوتیاری موڵکدار
yeomanry/ˈjəumənri/n تیپێکی سوارەی جوتیاران
yes/jes/interj بەڵێ
yesterday/ˈjestədeɪ/adv دوێنێ/دوێنێ
yet/jet/adj ١-هەتا ئێستا، هێشتا
٢-لەگەڵ (نەری)دا دێت
٣-سەرباری ٤-پێشێک، پێشێک لە پێشان
بەمانای(یان)، (یاخود)
yew/juː/n داری ئەقسوس لە نزیک کڵێسا دەڕوێ دارەکە هەردەم کەسکە
Yiddish/ˈjɪdɪʃ/n زمانی ئاخاوتنی جیهانی جولەکە
- شێوەیەکە لە زمانی ئەڵمانی کۆن وەک زمانێکی ئارچەیی لە ئەورووپای ڕۆژهەڵات و لای کۆچەران بەکاردێ
yield/jiːld/v ١-بەرهەمی دەبێ- بەری دەبێ
٢-چیتر بەرەنگاری ناکا
yield/n بەرهەم
yob/jɒb/adj ١-بێ کار
٢- لاوێکی گێرەشێوێن-دەمڕووت

X-x/eks/ پیتی بیست وچوارەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
٢-ژمارە دە ٣-مێمای جاران

xenophobia/ˌzenəˈfəubɪə/n (نەخۆش)رق لێبوونەوەی بیانی (بێگانە نەویستی)

Xerox/ˈzɪərɒks/n شێوازی(زیرۆکس)بۆ کۆپیکردنی بەڵگەنامە

Xerox/v وێنە دەگری، کۆپی دەکا

Xmas/ˈkrɪsməs/n جەژنی لەدایک بوونی مەسیح(عیسا)

x-ray/ˈeksreɪ/n تیشکی سینی(ئەشیعە)

xylophone/ˈzaɪləˌfəun/n زایلۆفۆن (ئامێرێکی مۆسیقاییە)

پاپۆر و فرۆکە

wren/ren/n باڵندەیەکی بچووکی خۆش ئاواز

wrench/rentʃ/n ١- ڕاکێشانێکی لەناکاو ٢- لادانێکی لەپڕ ٣- لەیەک جیابوونەوە ٤- ئازار ٥- سوڕچێکی میکانیکی

wrest/rest/v ١- دەرفێنێ ٢- بەکۆشش دەستی دەکەوێ

wrestle/ˈresl/v زۆرانبازی دەکا، خەبات دەکا، تێدەکۆشێ

wrestle/n زۆرانبازی

wrestler/ˈreslə(r)/n ١- زۆرانباز ٢- بۆکسێن کەر

wretch/retʃ/n کلۆڵ ، هەژار

wretched/ˈretʃɪd/adj ١- هیچ ڕیوچ، بێ‌بەها، زۆر ناشاد ٢- خراپ ، نەفرەت لێکراو

wriggle/ˈrɪgl/v وەکو کرم پێچ دەخواتەوە، لوول دەبوا، پێچاوپێچ دەکا

دەگوشێ- ئاوی لێدێنێ **wring/rɪŋ/v**

wrinkle/ˈrɪŋkl/n لۆچ بوون

wrinkly/ˈrɪŋkli/adj لۆچ دار

wrist/rɪst/n مەچەک ، قۆڵ

wrist-watch/n سەعاتی دەستی

writ/rɪt/n فرمانێکی یاسایی/ قەزائی

write/raɪt/v دەنووسێ

write-off/n زیانێکی تەواو- بێ‌بەها بوون

writer/ˈraɪtə(r)/n نووسەر

write-up/n نمایش ، تۆمارێکی نووسراو

writhe/raɪð/v خۆ دەگوشێ

writing/ˈraɪtɪŋ/n ١- نوسین٢- دانان

written*write/adj نووسراو

wrong/rɒŋ/n - v گوناه، تاوان، پووچ- زوڵم دەکا

wrong/rɒŋ/adj - adv هەڵەیەکی ناراست، نادروست، ناشایستە، ناشەرعی، بەشێوەیەکی هەڵە

wrongdoer/ˈrɒŋduːə(r)/n گوناهبار

wrongdoing/ˈrɒŋduːɪŋ/n ئازاردان، گوناه ، تاوان

wrongful/adj نایاسایی/ناعەدالەت

wrote*write/v نووسی

wrought*work/v کاری کرد

wrung*wring/v گوشی، ملی گوشی تا بیکوژێ

wry/v ١-خوار دەکاتەوە/ بادەدا ٢-ڕووی گرژ دەکا

wry/raɪ/adj گاڵتەجاڕ و نائومێد

wryly/ˈraɪli/adv بەناڕەزایی،بە گاڵتە جاریەوە

wud/adj گەمژە/ شێت

wunderkind/n پیتۆڵ/ عەبقەری (لە منداڵی- گەنجی)

wuss/n گەمژە/ کێژ/ گەنجز

www کورتکراوەی تۆڕی جیهانی بۆ دۆزینەوەی زانیاری لە کۆمپیوتەر

wye/n پیتی y

wysiwyg -ئەوەی دەبینی ئەوەت دەست دەکەوێ -کتوومت/ دەقاو دەق/ وەک خۆی

workmanlike/adj کارامە-لێهاتوو

workmanship/n کارامەیی لە

work-room/ˈwɜːkruːm, -rum/n پیشەسازی‌دا، ژووری کارکردن

workshop/ˈwɜːkʃɒp/n دەزگای کار

work-shy/adj تەمبەڵ، تەوەزەل

world/wɜːld/n ١-دنیا، جیهان
٢- دنیا(زەوی‌وهەرچی لەسەریەتی)
٣- کاری دنیایی ٤- جیهان
٥- کۆمەڵگای مرۆڤایەتی

worldly/ˈwɜːldli/adj ١-دنیایی
٢-جیهانی ٣- نادینی نەک دینی

worldwide/ˈwɜːldwaɪd/adj
ناوبانگی جیهانی/ لەسەر ئاستی جیهانی

worm/wɜːm/n ١-کرم
٢- کەسێکی هیچ وپووچ-ناگرنگ

worm-eaten/ˈwɜːmiːtn/adj خوراو، کرمێ بوو

worn*wear/adj لەبەرکراو

worn*out/adj ١-لە کەڵک کەوتوو
٢- زۆر ماندوو

worry/ˈwʌri/v بێزاری دەکا- نیگەرانی دەکا

worry/n ١- نیگەرانی
٢- پەژارە ٣- خەمی دنیا

worry/adj نیگەران هێن- نیگەرانکەر

worse/wɜːs/adj-adv بەشێوەیەکی خراپتر

worsen/ˈwɜːsn/v تێکی دەدا، خراپی

worship/ˈwɜːʃɪp/n ١- پەرستن
٢- خۆشەویستی تارادەی پەرستن

worship/ˈwɜːʃɪp/v ١- دەیپەرستێ
٢- هێندەی خۆش دەوێ دەیپەرستێ

worshipful/ˈwɜːʃɪpfl/adj بەرێز/ رێزدار

worshipper/ˈwɜːʃɪpə(r)/n خواپەرست

worst/wɜːst/adj خراپترین

worth/wɜːθ/adj ١- شایانە، شایستە
٢- بەهای دراوی

worthless/ˈwɜːθləs/adj سوودی نیە، بێ‌بەها

worth-while/ˌwɜːθˈwaɪl/adj
١- شتێکی شایستە ٢- بەسوود

worthy/ˈwɜːði/adj ١- بەنرخ
٢- شایەن بە رێز و پێزانین

would/wud/v رابردووی مەرجی

would-be حەز دەکات ببێت

wound/wuːnd/n برین

wound/v ١- بریندار دەکا
٢- هەستی بریندار دەکا

wove*weave/v دەچنێ

woven*weave/adj چنراو

wrangle/ˈræŋgl/n-v ناکۆکی
شەرە قسە بەشێوەیەکی توڕە وتوێژ دەکا

wrap/ræp/v دەپێچێتەوە، لوولی دەدا

wrapper/ˈræpə(r)/n بەرگ(بەرگی کتێب و رۆژنامە)

wrapping/ˈræpɪŋ/n کاغەزی پێچانەوە

wrath/rɒθ/n تووڕەیی، پەستی

wrathful/ˈrɒθfl/adj پەست، زۆر توڕە

wreak/riːk/v بەسەر دەبارێنێ- جێ‌بەجێ‌دەکا

wreath/riːθ/n تاجە گوڵینە

wreathe/riːð/v ١-بەگوڵ دادەپۆشێ
٢- تاجی‌گوڵینەی لەسەر دادەنێ
٣- خۆ بە پەلك دادەپۆشێ

wreck/rek/n (پاشماوە)ی‌پاپۆڕ ، وێرانی، رووخان

wreckage/ˈrekɪdʒ/n پاشماوەی

نێره مووك

womanly/ˈwʊmənli/adj ژنانی، شایستەی ژنە

womb/wu:m/n ١-رەحم ٢-بەزەیی

won*win/v بردیەوە

wonder/ˈwʌndə(r)/n ١- سەیرو سەمەرە
٢- عەجایب، لەرادەبەدەر، سەرسوڕهێنەر
٣- سەرسوڕمان

wonder/ˈwʌndə(r)/v ١-دەیەوێ بزانێ ٢-سەری سوڕدەمێنێ٣-دەبێ بکرێ

wonderful/ˈwʌndəfl/adj سەرسوڕهێنەر/ ئاياب

wonderfully/ˈwʌndəfli/adv بەشێوەیەکی زۆر باش

wonderland/ˈwʌndəlænd/n ولاتی سەرسوڕمان و شتی سەیر/ ولاتی خەیاڵی لە چیرۆکی منداڵان

wonky/ˈwɒŋki/adj ١-نەساغ
٢- لەقاو- نەچەسپیو- جێی متمانە نییە.

won't*will not/v نابێ

wont/wəʊnt/n ڕاهاتوو

woo/wu:/v ١-پیاهەڵدەڵێ
٢- بەدەست بێنێ

wood/wʊd/n دارستان

wood/n دار

woodcut/ˈwʊdkʌt/n وێنەیەکی هەڵکۆڵراو لەسەر دار

woodcutter/ˈwʊdkʌtə(r)/n داربڕ، دارەوان

wooded/adj زەویەکی پڕ لەدار

wooden/ˈwʊdn/adj دارین، لە دار دروست کراو

woodland/ˈwʊdlənd/n دارستان

woodwork/ˈwʊdwɜ:k/n
١-کەرەستەی لەدار دروست کراو
٢-دارتاشی

woodworm/ˈwʊdwɜ:m/n مۆرەی دار- کرمی دار

woody/adj لەدار ئەچێت- دارئاسا

wool/wʊl/n خوری

woollen/ˈwʊlən/adj لەخوری دروست کراو

woollens/n پیشەسازی خوری

woolly/ˈwʊli/adj ١-وەکو خوری وایە
٢- نادیار

word/wɜ:d/n ١-پەیڤ، وشە
٢- قسەکردن، ئاخاوتن ٣- دەنگوباس
٤- بەڵێن ٥- فەرمان
٦- قسەی ئاسمانی ، خوایی ، کتێبی پیرۆز

wore*wear/v لەبەری کرد

work/wɜ:k/n ١-کار، پیشە
٢- کاری(فیزیایی) ٣-دانراو، کاری ئەدەبی
٤- کارگە ٥- کاری میکانیکی
٦- دامەزراوەکان

work/v ١-کار دەکا
٢- ئامێرەکەی دەخاتە گەڕ
٣- سەردەکەوێ ٤- سەرپەرشتی دەکا
٥- گرێ دەکاتەوە ٦- بەهێواشی ڕێ دەکا
٧- دروست دەکا ٨- خومرەی تێ دەکا

workable/wɜ:kəbl/adj ئەو پرۆژەیە جێبەجێ دەبێ /کرداریە

workaday/ˈwɜ:kdeɪ/adj ژیانی ڕۆژانە: ڕۆتین

workbasket/n سندوقی دوورمان

workday/ˈwɜ:kdeɪ/n ڕۆژانی کار

worker/ˈwɜ:kə(r)/n کرێکار، ئیشکەر

work-force/ˈwɜ:kfɔ:s/n ١-کرێ دەست، ئیشکەر ٢- ژمارەی کرێکاران

working class/adj ، چینی کرێکار
٢-کرداریی

workman/ˈwɜ:kmən/n کرێکار

wise/waɪz/adj زانا، ژیر

wish/wɪʃ/v دەیەوێ، حەزی لێیە

wishbone/ˈwɪʃbəun/n ئێسکی پیل (باڵندە)

wishful/ˈwɪʃfl/adj میلی دار، هیواخواز

wisp/wɪsp/n کاکۆڵ، بسک (پرچ)

wistful/ˈwɪstfl/adj تێروانینێکی خەماوی و ئامەزرۆیی/ مات

wit/wɪt/n ١–ئەقل، بیر ٢–خوێن شیرینی، ڕووخۆشی

wit/adj ڕوو خۆش

witch/wɪtʃ/n ئافرەتی سیحر باز، جادوگەر

witchcraft/ˈwɪtʃkrɑ:ft/n سیحرو جادوگەری

witchdoctor/n پزیشکێکی سیحرباز (لەلای هەندێك کۆمەڵ)

with/wɪð, wɪθ/prep لەگەڵ– لەگەڵیدا ڕێکەوت–خاوەن لەگەڵ لەوێ– دژ– بەهۆی– لەگەڵ– بەهۆیەوە – ئەوەی پەیوەندی بەوەوە هەبێت – سەرباری ئەوەی کە

withdraw/wɪðˈdrɔ:, wɪθˈdrɔ:/v دەکشێتەوە

withdrawn/wɪðˈdrɔ:n, wɪθˈdrɔ:n/v کێشایەوە، خۆی کێشایەوە

withdrawal/wɪðˈdrɔ:əl,ɪθˈdrɔ:əl/adj کشانەوە

wither/ˈwɪðə(r)/v سیس دەبێ

withhold/wɪðˈhəuld, wɪθˈh-/v ١– دەشارێتەوە ٢– ڕەتدەکاتەوە بدا

within/wɪˈðɪn/prep ١–لەنێو (ماڵ) ٢– لە میانەی، لە حاڵەتی

without/wɪˈðaut/prep بەبێ، لەدەرەوە

withstand/wɪðˈstænd, wɪθˈs-/v ١– بەرەنگاری دەکا ٢– بەرپەرچی دەداتەوە

witness/ˈwɪtnəs/n ١– بەڵگە نامە ٢– گەواهیدەر

witness/v ١– گەواهی دەدا ٢– پشتیوانی دەکا ٣– دەبینێ ٤– شایەتی لەسەر دەدا ٥– ئیمزاکەی پەسەنددەکا

witness-box/n شوێنی وەستانی گەواهیدەر/شایەد

witticism/n زیرەکایەتی– قزشمەچیەتی

witty/ˈwɪti/adj نوکتەچی/قزشمەچی/ زیرەك

wives*wife ژنەکان/ هاوسەرەکان

wizard/ˈwɪzəd/n سیحرباز، جادووگەر

whoa/int‹wo ڕاوەستە، هۆش (بۆ ئەسپ)

wobble/ˈwɒbl/v لار دەبێ، بەگومان دەبێ

woe/wəu/n بەڵا، خەم ، نەفرەتی خوا

woebegone/ˈwəubɪgɒn/adj ڕووێکی خەماوی

woeful/ˈwəufl/adj خەمۆك، کڵۆڵ

woke*wake/v ڕابوو– هەڵسا ڕادەبێ، هەڵدەستێ

woken*wake/adj هەڵسا، ڕابوو

wolf/wulf/n گورگ

wolfish/adj دڕندە (وەك گورگ وایە) گورگ ئاسا

woman/ˈwumən/n ژن، ئافرەت

women/ˈwɪmɪn/n ژنان

womanhood/ˈwumənhud/n مێ، سەرجەم ژنان، ژنانی

womanish/ˈwumənɪʃ/adj ژنانی،

ناشەرعی، ناپێك

wilderness/ˈwɪldənəs/n کاول، بریتگ

wildfire/ˈwaɪldfaɪə(r)/n ئاگرێکی زۆری وێرانکەر

wile/waɪl/n فێڵ ، گزی، مەکر، فۆزین

wilful/ˈwɪlfl/adj ١–سەر سەخت ٢– بە ئەنقەست

would،will خواویستی (قەدەر)

would،will رازی دەبێ

would،will گریمانەی روودانی شتێك

would/v،will وەسیەتی دەکا

will/n ١–ویست ٢–ئارەزوو

will/ wɪl/n وەسیەت نامە

willing/ˈwɪlɪŋ/adj ١– ئامادە ٢–کراو

willingly/adv بەخۆشی یەوە

willow/ˈwɪləʊ/n دار چنار

will-power/n هێزی ئیرادە–ویست

wilt/wɪlt/v سیس دەبێ

wily/ˈwaɪli/adj بەفۆزین، ساختەچی، مەکرباز

win/wɪn/v دەباتەوە

wince/wɪns/v ئای و ئۆی دەکا

winch/wɪntʃ/n راکێشەر و بەرزکەرەوە

wind/wɪnd/n با، هەوا، هەناسە/ غازی ناسك

wind/v وادەکا هەناسە هەڵکێشێت

wind/v ١– پێچ دەخواتەوە ٢– دەپێچێتەوە ٣– دەبەستێ ٤– مۆر دەکا

windbreak/n بابەست، باگر

winder/n کلیلی سەعات/پلە

windfall/ˈwɪndsɔ:l/n ئەو دارەی با دەیخات

windmill/ˈwɪndmɪl/n ئاشی هەوا

window/ˈwɪndəʊ/n پەنجەرە

windpipe/ˈwɪndpaɪp/n بۆری هەوا

windscreen/ˈwɪndskri:n/n جامی پێشەوەی ئۆتۆمبێل

windscreen-wiper/n فلچەی جامی ئۆتۆمبێل

windward/ˈwɪndwəd/n ئەو لایەی بەلەم کە با لێی دەدات

windy/adj رۆژێکی بادار، گەردەلوول

wine/waɪn/n شەراب ، ئارەق

wing/wɪŋ/n ١–باڵ ٢– هۆبەی ئۆتێل ٣– باڵی توندرەو لە پارتێك ٤– لایەکی شانۆ

wink/wɪŋk/v چاوی دەنوقێنێ چاوی دەتروکێنێ

winner/ˈwɪnə(r)/n براوە

winning/n-adj (ئەسپی) براوە/بردنەوە

winning/adj خەندەیەکی سەحراوی سەرنج راکێش

winnings/ˈwɪnɪŋz/n قازانج، دەسکەوت

winnow/ˈwɪnəʊ/n کەپەکی گەنم کەپەك و دانەوێڵە جیادەکاتەوە

winsome/ˈwɪnsəm/adj بزەیەکی سەرنج راکێش

winter/ˈwɪntə(r)/n زستان

wintry/ˈwɪntri/adj کەش و هەوای زستانی

wipe/waɪp/v ١– دەسرێتەوە، پاك دەکاتەوە ٢–وشکی دەکاتەوە

wire/ˈwaɪə(r)/n ١–وایەر، تەل ٢–(برقیە) بروسکە

wireless/ˈwaɪələs/adj بێ تەل

wiring/ˈwaɪərɪŋ/n تۆری تەلی کارەبا، گەیەنەر

wisdom/ˈwɪzdəm/n زانایی، ژیری

wisdom-tooth/n ددانی ژیری

whirl/wɜ:l/n گێژاو- خوول خواردنەوە
whirl/v خوول دەخوا، گێژ دەبێ
whirlpool/ˈwɜ:lpu:l/n خووڵی ئاو/ گێژەنی ئاوی دەریا
whirlwind/ˈwɜ:lwɪnd/n گەردەلوول
whisk/wɪsk/n ١-تۆزداوەشێن ٢-مێشکوژ ٣- هێلکەشکێن
whisker/ˈwɪskə(r)/n خەنافس، لاجانگ
whiskey/ˈwɪski/n،whisky وێسکی
whisper/ˈwɪspə(r)/v دەچرپێنێ، بەدزییەوە، پێی دەڵێ
whistle/ˈwɪsl/n فیکە- فیتە- فیکەلێدەر
whistle/v فیکە لێدەدا
white/waɪt/adj ١-سپی٢-هەڵبزرکاو
white-lie/waɪt ˈlaɪ/n درۆی سپی
white/n ١-ڕەنگی سپی ٢- سپیاتی چاو
whitewash/ˈwaɪtwɒʃ/n بۆیەی کلسی سپی (سپیکاری)
whither/ˈwɪðə(r)/adv بۆ کوێ، هەتاکوێ
who-whom-whose کێ؟ بۆکێ؟ هی کێ؟
whoever/hu:ˈevə(r)/pron هەر یەکێک لەوانە، هەر کەسێ
whole/həʊl/adj تەواو، سەرجەم
wholehearted/ˌhəʊlˈhɑ:tɪd/adj دلسۆز، بەسۆز، بە وەفا
wholeheartedly/adv بە دلسۆزییەوە
wholemeal/ˈhəʊlmi:l/n تەواو ئارد، ئاردێ هەموو دانەوێڵەی تێدابێ
wholesale/ˈhəʊlseɪl/adj
١- فرۆشتنی بە کۆمەڵ ٢-بە رادەیەکی فراوان
wholesome/ˈhəʊlsəm/adj
١- خواردنی تەندروستی ٢- ئامۆژگاری چاك ٣- پاقژ و سەرنج ڕاکێش
wholly/adv هەمووی، سەرجەم
whom*who کێ
whooping cough/n کۆکەڕەش
whore/hɔ:(r)/n سۆزانی ، بەڕەڵلا
whose*who هی کێ
why/waɪ/inter بۆ ؟، بۆچی؟،بۆچ؟
wick/wɪk/n پلیتەی فانۆس (چرا)، فتیلە
wicked/ˈwɪkɪd/adj شەرانی، پیس، بێزارکەر
wicker/ˈwɪkə(r)/n لەدار حەیزەران دروست کراو/ دارحەیزەران
wicket/ˈwɪkɪt/n دەرگای بچوك- کون
wicket-gate/ˈwɪkɪt geɪt/n
دەرگایەکی بچوك نزیك بە دەرگایەکی گەورە
wide/waɪd/adj فراوان، پان، تەواو
widely/ˈwaɪdli/adv زۆر ، تا ڕادەیەکی زۆر
widen/ˈwaɪdn/v فراوانی دەکا
widespread/ˈwaɪdspred/n باو، بەربڵاو
widow/ˈwɪdəʊ/n بێوەژن
widower/ˈwɪdəʊə(r)/n پیاوی ژن مردوو
widowhood/n بێوەژناتی، بێوەژنبوون
width/wɪdθ/n پانتایی، فراوانی
wield/wi:ld/v دەست بەسەردا دەگرێ
wife/waɪf/n ژن، خێزان، هاوسەر
wifely/ˈwaɪfli/adj ژن ئاسا- ژنانە
wig/wɪg/n باروکە ، پرچی دەستکرد
wiggle/ˈwɪgl/v دەجووڵێنێ-دەلەقێنێ
wild/waɪld/adj ١- کێوی، وەحشی- مۆڤاتی ٢- سەر شێت ، چەمووش ٣- سەرەڕۆ
wildcat/ˈwaɪldkæt/adj نارەوا،

رۆژئاوا

wet/wet/adj تەڕبوو/بارانناوی– خوناو/ لاوازی بێهێز–خاو

we've*we have

whack/wæk/v بەتوندی– بەقەیمی لێی دەدا

whacked/adj ماندوو، تاقەت چوو،

whale/weɪl/n نەهەنگ

wharf/wɔːf/n لەنگەری بەندەرەکان/ شۆستەی بەندەر

what/wɒt/det-pron چی، بۆچی، چ؟

whatever/wɒtˈevə(r)/adj-pron ١– چی شتێك– هەرچ ٢– هەرچۆنێك بێت

whatever/adv ٢– هەرگیز

whatever چی (بۆ جەخت کردن)

wheat/wiːt/n گەنم، دانی گەنم

wheaten/adj گەنمی، لەگەنمە

wheedle/ˈwiːdl/v مەرایی، ماستاو چێتی دەکا

wheel/wiːl/n ویل، ڕینگ

wheel/v لەدەوری دەسوڕێتەوە

wheelbarrow/ˈwiːlbærəʊ/n عارەبانەی دەستی

wheeze/wiːz/v گیزەگین خڕەی سینگی دێ

whelp/welp/v ١–بەچکەی (سەگ، شێر) ٢–لاسار

when/wen/adv کەی، کاتێك

whence/wens/adv لەوێوە–لە چ شوێنێك

whenever/wenˈevə(r)/adv هەرکاتێك

where/weə(r)/adv لەکوێ؟

whereabouts/ˌweərəˈbaʊts/adv لە چی شوێنێك/لەنزیك کوێ

whereas/ˌweərˈæz/conj لە کاتێکدا

wherefore/ˈweəfɔː(r)/adv - conj ١–لەبەرچی ٢–لەبەر چ هۆیەك

wherein/weərˈɪn/adv لە چ لایەك

whereupon/ˌweərəˈpɒn/adv لەوێدا، لەپاشان

wherever/weərˈevə(r)/adv لە هەر کوێیەك

wherewithal/ˈweəwɪðɔːl/adv پارە، بۆ مەبەستی

wherry/n بەلەمێکی بچووکە

whet/wet/v ١–(چەقۆ) تیژ دەکا ٢– وادەکا دڵی بیا

whether/ˈweðə(r)/conj ئەگەر

whetstone/ˈwetstəʊn/n هەسان (بەردی تیژکردن)

which/wɪtʃ/adj کامە؟، کام؟

whichever/wɪtʃˈevə(r)/adj کام ئەوە، کامە ئەوە

whiff/wɪf/n-v ١–مژ ٢–جگەرەی بچووك

while/waɪl/conj-n کاتێك ، هەر کە– سەرباری/ ماوەی کات

whilst/waɪlst/n ئەو کاتەی ، کاتێك کە

whim/wɪm/n هەوەس، ئارەزوو، حەزێکی لەناکاو

whimper/ˈwɪmpə(r)/v نوزەنووز دەکا، دەگری

whimsical/ˈwɪmzɪkl/adj مرۆڤێکی ڕەفتار سەیر/ نامۆ/ هەوەسباز

whine/waɪn/n گریان و پاڕانەوە– نوزەنوز

whip/wɪp/v بە قەمچی لێی دەدا، جەڵدەی لێدەدا

whip/wɪp/n قامچی

خۆربیردوو

weatherman/ˈweðəmæn/n سەقاپێو/ پێشبینیکەری کەش وهەوا

weave/wi:v/v-n دەچنێ، پێکەوە دەنێ، تەون

weaver/ˈwi:və(r)/n تەونچی، تەونکەر

web/web/n تۆڕ، پەردە، تەونی جاڵجاڵۆکە (داپیرۆچکە)

webbed/adj باڵندەی ئاوی (لە نێوان پەنجەکانیدا پەردەی گۆشتین هەیە)

webbing/ˈwebɪŋ/n فابریکەی بەهێز

wed/wed/v شوو دەکا، ژن دەهێنێ–زەماوەند دەکا

we would، We'd*we had

wedding/ˈwedɪŋ/n بووک گواستنەوە، زەماوەند، مارەبڕین ، شایی ، داوەت

wedge/wedʒ/n مێخ– پواز

wedlock/ˈwedlɒk/n ژن و مێردایەتی، شەرعی

Wednesday/ˈwenzdeɪ/n چوارشەممە

wee/wi:/adj بچووک– کەم

wee/n مێزکردن

wee/v مێزدەکا

weed/wi:d/n گژوگیای زیانبەخش

week/wi:k/n هەفتە

weekday/ˈwi:kdeɪ/n ڕۆژانی کار

week-end/ˌwi:kˈend/n پشووی کۆتایی هەفتە

weekly/ˈwi:kli/adj - adv هەفتانە

weeny/ˈwi:ni/adj زۆر بچووک

weep/wi:p/v دەگری، شیوەن دەکا

weigh/weɪ/v ١–دەکێشێ ٢–دیاردەکا ٣– تائی پەکاتەوە ٤– تێ دەفکرێ

weight/weɪt/n قورسایی– کێش

weighty/adj گران، کێشدار– قورس

weir/wɪə(r)/n بەنداو– بەربەست

weird/wɪəd/adj نامۆ، نەشاز– نارەز ناسروشتی

welcome/ˈwelkəm/adj بەسەرچاو، بەخێر بێن

weld/weld/v لحیمی دەکا، پێکەوەی دەنووسێنێ

welfare/ˈwelfeə(r)/n بەرژەوەندی گشتی، خۆشگوزەرانی/ ئاسایشی کۆمەڵایەتی

well/wel/n بیری ئاو

well/adj بەڵێ، باشە

well/adv بەتەواوەتی– بەشێوەیەکی ماقوڵ– بەچاکی

well/v سەرئاو دەکەوێ/ خوێن فشقە دەکا

well-being/adj هەستکردن بە چالاکی (لەش ساغی)

well-connected/adj وەچەزادە (کوڕی پیاو)

well-known/adj ناسراو

well-meaning/adj نیەت باش

well-to-do/adj دەوڵەمەند، دەستڕۆ

well-worn/adj زۆر بەکارهێنراو، بێ کەڵك بوو

Welsh/welʃ/adj خەڵکی ناوچەی ویلز

went-go/v چوو

wept*weep/v گریا

were*be/v بوو

weren't*were not نەبوو

west/west/n ڕۆژ ئاوا

westerly/ˈwestəli/adv بەرەو ڕۆژئاوا

western/ˈwestən/adj ڕۆژئاوایی

westernize/ˈwestənaɪz/v دەستووری ڕۆژئاوایی بۆ ناو وڵات دەهێنێ–بە ڕۆژئاوایی دەکا

westward/adv بەرەو ڕۆژئاوا

westbound/ˈwestbaʊnd/adj بەرەو

Waterloo/n ١-شەڕی واتەرلو (١٨١٥) ناپلیۆن تێدا شکا ٢-دۆڕانێکی یەکلاکەرەوە

watermark/ˈwɔːtəmɑːk/n هێمای ئاوی: هێمای ئاوەڵکشان

water-melon/n شفتی-شووتی

water-mill/n ئاشی ئاوی

waterproof/ˈwɔːtəpruːf/n دژەئاو، دژەئاو، ئاو ئادزێ

waterskiing/n لەسەرئاو پزیشتن

water-tower/n قوللەیەک ئانکی لەسەر بێت

waterway/ˈwɔːtəweɪ/n ڕێچکەی‌ئاوی ڕێگای ئاوی ڕووبار

watery/ˈwɔːtəri/adj ١-ئاویی ٢-پڕ ئاو ٣- زەرد هەڵگەڕاو ٤-بارانائاوی

watt/wɒt/n (وات)هێزی کارەبا

wattle/ˈwɒtl/n ١-پەرژینێک بە کەڵاوئق دروست کرابێ ٢-گۆشتی سووری هەڵواسراوی لەسەرەوە بۆ خوار

wave/weɪv/n ١-شەپۆل ٢-بەدەست هێما کردن ٣-لێواری درێژی ئاو ٤- جووڵانی شەپۆلاوی

wave/v ١- شەپۆل دەدا ٢- سەر و بن دەکا ٣- پێش و پاش دەکا

wavelength/ˈweɪvleŋθ/n درێژی شەپۆل

waver/ˈweɪvə(r)/n لەرەلەر

wavy/adj لوول، لۆچ، شەپۆڵاوی

wax/wæks/n ١-مۆم ٢- مەنگوین ٣- توڕەیی

wax/v ١-مەوودای زیاتر دەگرێ ٢-دەبێتە

waxen/ˈwæksn/adj مۆمی، زەردهەڵگەڕاو

waxy/ˈwæksi/adj تووڕە

way/weɪ/n ١-ڕێگا ٢-شێوازی کار ٣- ڕەوت ٤- پێشکەوتن ٥- حاڵەت

way-bill/n لیستی شمەکی بارکراو

wayfarer/ˈweɪfeərə(r)/n ڕێبوار

waylay/weɪˈleɪ/n-v بۆسە/بۆسە دادەنێ

wayside/ˈweɪsaɪd/n لا ڕێ

wayward/ˈweɪwəd/adj منداڵێکی یاخی، چەقاوەسوو ، چەتوون

we/wi/pron ئێمە

weak/wiːk/adj لاواز، سووک

weaken/ˈwiːkən/v لاوازی دەکا

weakly/adv-adj بەلاوازی، بەسووکی/ لاواز

weakness/ˈwiːknəs/n لاوازی

weal/wiːl/n ١-خێر-باش ٢- شوێن قامچی یان دار لەسەر لەش

wealth/welθ/n سامان، گەنجینە/ زیادی، زۆری

wealthy/ˈwelθi/adj دەوڵەمەند- زەنگین

wean/wiːn/n شیر و خواردن دانە منداڵ

wean/v وادەکا وازبێنێ لە (شیر)- (جگەرە)

weapon/ˈwepən/n چەک

wear/weə(r)/n ١-جل لەبەرکردن ٢- دڕان- بێکەڵک بوون

wear/v ١-لەبەر دەکا ٢- خۆی دەگرێ ٣- لەکەڵکی دەخا ٤- ئەیارەکانی ماندوو دەکا

wearisome/ˈwɪərisəm/adj ماندوو، درێژ

weary/ˈweəri/adj ماندوو، بێ تاقەت

weather/ˈweðə(r)/n سەقا، کەش و هەوا

weather/v ١-زاڵ دەبێ ٢- بە ئاراستەی کەش وهەوا بەلەم دەڕوا

weather-beaten/adj (دەموچاوێکە)

warrant/ˈwɒrənt/n ١– پاسار،پاکانه
٢– فەرمانی گرتن
warrant/v ١–دەمێنێ– شایەن
٢–پاسار دەمێنێتەوە ٣–گەرەنتی دەکا
warranty/ˈwɒrənti/n گەرەنتی
warren/ˈwɒrən/n پارچە زەویەك
کونی کەروێشکی تێدایێ –کونەکەروێشك/
زەوی کێروشك گرتن
warring/n چەند پارتێکی دژ بەیەك/ لا
warrior/ˈwɒriə(r)/n جەنگاوەر
warship/ˈwɔːʃɪp/n پاپۆڕی جەنگی
wart/wɔːt/n ئوێنێر، بالۆکە
wartime/ˈwɔːtaɪm/n سەردەمی شەڕ
wary/ˈweəri/adj وریایە، بەئاگایە
was/wəz/v بوو
wash/wɒʃ/v-n ١–دەشوا، شووشتن
٢– پاپێچ دەکا، پاپێچی کردن
٣– رادەمالّی، رامالّین
washable/adj (کوتالێك)دەشوردرێ
wash-basin/n شۆرەر– دەستشۆر و
سەرشۆر
washer/ˈwɒʃə(r)/n ١–جل شۆر
٢–بازنەیەکی پلاستیکی بچووك
washerwoman/n ژنێکی‌کرێگرتە بۆ
جل شۆرین/ئوتوکەر
washing/ˈwɒʃɪŋ/n شووشتن
washing/ˈwɒʃɪŋ/adj جلی شووشتن/
شۆردراو
wash-out/adj سەرنەکەوتوو
wasn't/v بەمانای (وانەبوو)
wasp/wɒsp/n زەردەواڵەی بچووك
wastage/ˈweɪstɪdʒ/n بزربوون، دۆڕان،
وێران
waste/weɪst/adj برینگە، وێران، وشك‌و
برینگ
waste/n ١–لەدەست دان ٢– پاشماوە
waste/v بەفیڕۆ دەدا
wasteful/ˈweɪstfl/adj دەست بلاّو
waste-paper-basket/n سەبەتەی زبڵ
waste-pipe/n بۆری ئاوەڕۆ
بۆری ئاوی پیس
wastrel/ˈweɪstrəl/n کەسێکی هیچ
وپووچ، دەست بلاّو
watch/wɒtʃ/n ١–شەونخوونی
٢–نۆبەداری ٣–کاتژمێری دەستی
watch/v چاودێری دەکا، نۆبەت دەگرێ
watchful/ˈwɒtʃfl/adj بەئاگا
watchman/ˈwɒtʃmən/n گارد،
حەسحەس ، پاسەوان
watchword/ˈwɒtʃwɜːd/n ١–وشەی
نهێنی ٢–دروشم
water/ˈwɔːtə(r)/n ١–ئاو
٢–هەڵچوون وداچوونی‌دەریا
٣–ئاودان– ئاودانی ئاژەڵ
water/v ئاودەدا، دەپرشێنێ
water-bottle/n زەمزەمیە، مەتارەی ئاو
water-closet/n ئاودەست
water-colour ڕەنگە ئاوی یەکان–
بۆیەی ئاوی
water-course/ˈwɔːtəkɔːs/n جۆگە،
جۆگەلە
water-diviner ئاوناس
water-fall/ˈwɔːtəfɔːl/n تافگە، سیلاۆ
waterfowl/ˈwɔːtəfaʊl/n پەلەوەرێکی
ئاوی
waterfront/ˈwɔːtəfrʌnt/n قەراغی
ئاو(کەنار)/ بەراو
water-hole/n ١–سەرچاوەی ئاو/تەنکاو
٢–کون لەسەر بەستەڵەك
water-level/n ئاستی ئاو
waterlogged/ˈwɔːtəlɒgd/adj تێراو
خوساو

فەلاقەی دەکا

walloping/ˈwɒləpɪŋ/adj ١–زۆر گەورە، سەرنج راکێش ٢–تۆڕانێکی ئابڕوبەر

wallow/ˈwɒləʊ/v ١–دەگەوزێ/ خۆی وەردەدا ٢–لەزەت وەردەگرێ

wallpaper/ˈwɔːlpeɪpə(r)/n کاغەزی سەر دیوار

wally/ˈwɒli/adj گەمژە/گەلحۆ، شێتۆ

walnut/ˈwɔːlnʌt/n گوێز ، دارگوێز

waltz/wɔːls/n سەماو مۆسیقای ڤالس

wan/wɒn/adj ڕەوگرژ، مۆن، مڕومۆچ زەردهەڵگەڕاو– شەکەت/ لیڵ

wand/wɒnd/n سولەجان، داردەست، داری جادوگەران

wander/ˈwɒndə(r)/v ١– پیاسە دەکا، دەگەڕێ ٢–ڕێ ون دەکا

wanderings/ˈwɒndərɪŋz/n گەڕان/ گومڕا بوون

wane/weɪn/v بچووك دەبێتەوە، لاواز دەبێ، سیس دەبێتەوە

wangle/ˈwæŋgl/v فێڵی لێدەکا، بەفێڵ دەستی دەکەوێ/خۆی ڕزگار دەکا

want/wɒnt/n ١–کەمی، نەمان ٢– هەژاری، نەدارایی ٣–پێویستی

want/v ١–دەیەوێ ٢– پێویستی دەبێ

wanton/ˈwɒntən/adj سەرەڕۆ ، ژنی سۆزانی/ دڕندە/ قەشمەر

war/wɔː(r)/n شەڕ ، جەنگ

warble/ˈwɔːbl/v (بلبل) دەخوێنێ دەچریکێنێ

warbler/ˈwɔːblə(r)/n ١–مەلێکی بچوك/ باڵندەی بچوك ٢–خۆش ئاواز

ward/wɔːd/v لادەبا، پاڵدەدا

ward/n ١–قاوش ٢– دایەرەی هەڵبژاردنی شارەوانی ٣–چاودێری ٤–زیندان

ward off/v بەرەنگاری مەترسی دەکا، مەترسی لادەبا

warden/ˈwɔːdn/n ١–سەرپەرشتیار ٢–زیندانەوان–پاسەوانی زیندان

warder/ˈwɔːdə(r)/n گاردی بەندیخانە– پاسەوانی زیندان/ وەسی/ چاودێر– حاکم

wardress/ˈwɔːdrəs/n کچە گاردی بەندیخانە

wardrobe/ˈwɔːdrəʊb/n ١–دۆلابی جل وبەرگ ٢–جل وبەرگ

warehouse/ˈweəhaʊs/n کۆگای گەورە

wares/ˈweəz/n شمەك، کەل وپەل

warfare/ˈwɔːfeə(r)/n شەڕ ، جیهاد

warhead/ˈwɔːhed/n سەری تۆپ، نوکی تەقارە ، ڕۆکیت

warily/adj بە وریایی (مەقیەتی)

warlike/ˈwɔːlaɪk/adj ١– شەڕکەر، جەنگاوەر ٢–شەڕخواز

warm/wɔːm/adj گەرم

warm up/n گەرم کردنەوە

warm up/v (خواردن)گەرم دەکاتەوە

warmonger/ˈwɔːmʌŋgə(r)/n شەڕخواز

warmth/ˈwɔːmθ/n گەرمایی، پەرۆشی

warn/wɔːn/v ١–هەڕەشە دەکا ٢– وریای دەکاتەوە

warning/ˈwɔːnɪŋ/n ١–لە مەترسی ئاگاداری کردنەوە ٢–وریا کردنەوە

warp/wɔːp/v ١– دەشێوێنێ ٢– دەچەمێنێتەوە

warp/n تەونکاری، چنین، چەمانەوە

warpath/ˈwɔːpɑːθ/n سەرۆك دایەرەیەك/ خێڵێك حەز بە شەڕ بکات– تووڕەو تڕۆ، دوژمنداری

Ww

W-w/ˈdʌbljuː/ پیتی‌بیست وسێیەم ئەلفابای ئینگلیزی

wad/wɒd/n ١-برێك له ماددەیەكی نەرم ٢-برێك (پارە)/ هەندێ بەڵگەنامە ٣-ئاوەخن

wadding/ˈwɒdɪŋ/n برێك له لۆكه یان خوری/ ئاوەخن

wade/weɪd/v ١- بە زەحمەت بەناو قوڕاو دەڕوا ٢- بۆكس وەشێنەكە زۆری لێدەدا- هێرش دەكاتە سەر

wafer/ˈweɪfə(r)/n پسكیتێكی زۆر نەرم (زۆر وورد دەبێت)

waffle/ˈwɒfl/n ١- زۆر نەرم(كێك) ٢- زۆربلێیی (بێ كردەوە)

waffle/v زۆر دەڵێ- مرۆڤی كێژ دەكا- هەر دەڵێ‌و هیچ ناكا

waft/wɒft/v ١-(بۆنێك)بەهەوادا بڵاودەبێتەوە ٢- دادەگرێ

wag/wæg/v (كلك، یان پەنجە یان سەر) دەجوولێنێ/ سەر دەهەژێنێ (نا)

wage/weɪdʒ/n كرێ/مەئتانە

wage/v (شەڕ)هەڵدەگیرسێنێ

wager/ˈweɪdʒə(r)/v شەرتانێ دەكا، قومار دەكا، گرەو دەكا

wager/n شەرتانێ ، گرەو

wag(g)on/ˈwæɡən/n ڤاركۆنی بارهەڵگر

waggle/ˈwæɡl/v رادەچڵەكێ- دەهەژێ- ئەم و ئەوسەر دەكا

wa[illegible] [illegible]eɪf/n وێڵ ، گومڕا، ئاوارە

wail/weɪl/n شیوەن ، گریانی بەكوڵ

wail/v دەكروزێتەوە ، دەلاوێتەوە

waist/weɪst/n ناوقەد ، كەمەر

waistcoat/ˈweɪstkəʊt/n سوخمە/ ئێلەك

wait/weɪt/v چاوەڕێی دەكا، دوادەخا

wait/n چاوەڕوانی

waiter/ˈweɪtə(r)/n گەرسۆن، ساقی، مەیگێر، شاگرد

waitress/ˈweɪtrəs/n خولام، خزمەتكار، كارەكەر(ژن)

waiting-list/n لیستی چاوەڕێكەران

waiting-room/n ژووری چاوەڕێكردن

waive/weɪv/v واز لێ دەهێنێ، دەست بەردار دەبێ، دەست هەڵدەگرێ

wake/weɪk/v لەخەو هەڵدەسێ، لەخەو ڕا دەبێ

wakeful/ˈweɪkfl/adj هەڵساو، وریا، ڕابوو

waken/ˈweɪkən/v لەخەو هەڵدەسێ/ هەڵدەسێنێ

wake/n ١-پاشماوەی ڕووی ئاو لە كاتی جولانی كەشتی ٢- كۆبوونەوە لەسەر جەستەی مردوو لە شەوی پێش ناردنەوە

walk/wɔːk/n ڕۆیشتن ، پێ كردن، پیاسەكردن

walk/v دەڕوا ، پیاسە دەكا

walkie-talkie/ˌwɔːki ˈtɔːki/n بێ تەل

walking-stick/n گۆچان، كۆپاڵ

walk-out/v بەتوڕەیی لەناكاوی دەردەچێ

walk-out/n مانگرتنی كرێكاران

walk-over/n بردنەوەیەكی ئاسان

walk-over/v ١-پشتی دەشكێنێ (لەشەڕ) ٢-فەرامۆشی دەكا

wall/wɔːl/n دیوار

wallet/ˈwɒlɪt/n جزدان

wallop/ˈwɒləp/v لێی دەدا،

١– ليمتى ووشه ٢– كۆمەڵە ووشەيەك

vocal/ˈvəʊkl/adj فۆنيمى(دەنگيى)

vocalist/ˈvəʊkəlɪst/n گۆرانيبێژ

vocation/vəʊˈkeɪʃn/n ١–پيشە

٢– هەڵوێستێكى تايبەت

vocational/vəʊˈkeɪʃənl/adj پيشەيى

vociferous/vəˈsɪfərəs/adj دەنگ

بەرز، ژاوەژاوكەر

vodka/ˈvɒdkə/n جۆرە شەڕابێكى

ڕووسىيە

vogue/vəʊg/n مۆديلێكى باو/ميلليەت

voice/vɔɪs/n دەنگ

voiced/adj دەنگى گڕ(ب ، د)

void/vɔɪd/adj ١– بەتاڵ

٢– هەڵوەشاوە، پووچ ٣– بێ‌ئەوە– بەبێ

volatile/ˈvɒlətaɪl/adj فڕيو، هەڵمى،

هەڵچوو

volcanic/vɒlˈkænɪk/adj گڕكانى

volcano/vɒlˈkeɪnəʊ/n گڕكان

vole/vəʊl/n مشكى كێڵگە/جورج ئاسا

volition/vəˈlɪʃn/n ويست، خواست

volley/ˈvɒli/n ١– تۆپباران

٢– ژمارەيەك پەيمان و سوێند و نەفرەت..

٣– تۆپى هەوايى(ڤۆليبۆل)

volt/vəʊlt/n ڤۆلت(كارەبا)

voltage/ˈvəʊltɪdʒ/n هێزى كارەبا

volubility/n زمانپاراوى

voluble/ˈvɒljʊbl/adj زمانپاراو

volume/ˈvɒljuːm/n ١–بەرگ٢–قەبارە

٣–بەشێكى زۆر ٤–دەنگى بەرز–دەنگ

٥–ساڵ

voluminous/vəˈluːmɪnəs/adj

قەبارە گەورە

voluntarily/ˈvɒləntrəli/adv

بەويستى خۆى

voluntary/ˈvɒləntri/adj ١– بەويست

٢– لەلاى خۆيەوە بەخۆبەخشى خۆى

volunteer/ˌvɒlənˈtɪə(r)/n فيداكەر

volunteer/v لەخۆيەوە دێتەپێش

voluptuous/vəˈlʌptʃuəs/adj زايندە

ووروژێن/ هەست بزوێن

vomit/ˈvɒmɪt/n - v ڕشانەوە/دەڕشێتەوە

voodoo/ˈvuːduː/n ڤودو(سحر و فێڵبازى)

voracious/vəˈreɪʃəs/adj زۆر خۆر، بەمەڵپە

vortex/ˈvɔːteks/n خورلخواردنى ئاو

votary/ˈvəʊtəri/n خۆتەرخانكەر بۆ ئايين و

خزمەت

vote/vəʊt/n دەنگدان

voter/ˈvəʊtə(r)/n هەڵبژێر، دەنگدەر

votive/ˈvəʊtɪv/adj پەيوەست بە نەزر

vouch/vaʊtʃ/v كەفالەتى دەكا، پشتيوانى دەكا

voucher/ˈvaʊtʃə(r)/n فۆرمى خەرج كردن

vouchsafe/vaʊtʃˈseɪf/n ١–دەبەخشێ

٢–ڕێ دەدا

vow/vaʊ/n پەيمان، نەزر

vowel/ˈvaʊl/n پيتى بزوێن

voyage/ˈvɔɪɪdʒ/n گەشتى دەريايى درێژ

خايەن

voyager/ˈvɔɪɪdʒə(r)/n گەشتيار

voyeur/vwaɪˈɜː(r)/n چاوباشقاڵ، چاوحيز،

چاوكێن، لەزەت وەرگر لە شتى سێكسى

vulgar/ˈvʌlgə(r)/adj ١– باو٢– بازارى،

بێ‌ئەدەب

vulgarian/n شانازى بەدەوڵەمەندى

خۆ كردن

vulnerable/ˈvʌlnərəbl/adj بەئاسانى

ڕەخنەى لێدەگيرێت/دەڕوخێ– بەرگە ناگرێ

vulture/ˈvʌltʃə(r)/n ١– سيسارك

٢– سيساركە كەچەڵ ٣– برسى

vulva/ˈvʌlvə/n قوز/ شەرمەجێ

viola/vi'əulə/n ١-(ڤیۆلا)کەمانی
ئاوەندی ٢- گوڵە وەنەوشە
violate/'vaɪleɪt/v پێشێل دەکا
violence/'vaɪələns/n توندوتیژی
violent/'vaɪələnt/adj توندوتیژ، دڕ
violet/'vaɪələt/n ١- گوڵ وەنەوشە
٢- ڕەنگی وەنەوشەیی
violin/ˌvaɪə'lɪn/n کەمانچە
violinist/ˌvaɪə'lɪnɪst/n کەمانچەژەن
viper/'vaɪpə(r)/n ١- ماری ژەهراوی
٢- فێڵباز
virgin/'vɜːdʒɪn/n ١- پاقژ، پاکیزە-
بێئەزموون ٢- عازەب، کچ
virginity/və'dʒɪnəti/n پاکیزەیی
virile/'vɪraɪl/adj ١-نێر
٢- خاوەن پیاوەتی- شیانی زایەندەیی
virility/və'rɪləti/n پیاوەتی،
هێزی زایەندەیی
virtual/'vɜːtʃuəl/adj کاری، کرداری
virtually/'vɜːtʃuəli/adv بەڕاستی
virtue/'vɜːtʃuː/n چاک خوازی، باشی
virtuoso/ˌvɜːtʃu'əuzəu, -'əusəu/n
مۆسیقاژەنی بلیمەت/کارامە/توێژەر
virtuous/'vɜːtʃuəs/adj چاک، ڕاستگۆ
virulent/'vɪrələnt, -rjəl-/adj کوژەر،
ژەهری بەهێز
virus/'vaɪrəs/n ڤایرۆس
visa/'viːzə/n ڕێ پێدان بۆهاتنە ناوەوە
visage/'vɪzɪdʒ/n سیما، ڕوخسار
vis-a-vis/ˌviːz ɑː 'viː/adv ڕووبەڕوو
viscount/'vaɪkaunt/n نازناوە(لەنێوان
کۆشکە ویاڕۆن) لە باڕۆن بەرزترە
لە کۆشکنشین نزمترە.
viscous/'vɪskəs/adj ١-لینج- گرمر
vise *vice/vaɪs/n قەنارە- مەنگەنە
visible/'vɪzəbl/adj بینراو، دیار

visibility/ˌvɪzə'bɪləti/n پلەی بینین
visibly/'vɪzəbli/adv لێی دیارە-لێی دەبینرێ
vision/'vɪʒn/n ١- بینین، ڕوانین٢-خەون
visionary/'vɪʒənri/adj خەیاڵ ، وەهمی
visit/'vɪzɪt/v سەردانی دەکا
visitor/'vɪzɪtə(r)/n میوان
visor/'vaɪzə(r)/n ١- بەشی داپۆشراوی
دەموچاو لە کاتی کڵاوی ئاسنی لەسەر بکرێت
٢- بەرچاوڵ
vista/'vɪstə/n دیمەنی باریک و درێژ
(لە دارستان)- زنجیرەیەک دیمەنی درێژ/ئاسۆ
visual/'vɪʒuəl/adj چاوەکی(بەصری)
visualize/'vɪʒuəlaɪz/v دەمێنێتە مزری خۆی
- لەخەیاڵی وێنەی دەکێشێ
vital/'vaɪtl/adj جەوهەری، بەلکەدار، باڵا
vitality/vaɪ'tæləti/n چالاکی
vitamin/'vɪtəmɪn/n ڤیتامین(پزیشکی)
vitiate/vɪʃieɪt/v پووچی دەکاتەوە
vitreous/'vɪtriəs/adj ئاوی- شوشەیی
vitriol/'vɪtriɒl/n زاخ(زاخ)ماددەیەکی کیمیاییە
ترشی سولفۆر
vitriolic/ˌvɪtri'ɒlɪk/adj قسەی ناشیرین پێ
کردن/زمان پیس
vituperate/vɪˌtjuːpə'reɪt/v جنێوی پێدەدا،
نەفرەتی لێدەکا
vituperation/vɪˌtjuːpə'reɪʃn/n جنێوپێدان
vivacious/vɪ'veɪʃəs/adj شالاوێکی چالاک
(بەچاکی دێت)/ گورج
vivavoce/adj-adv زارەکی/ بەدەم
vivid/'vɪvɪd/adj وەسفێکی چاک
پرشنگدار- بەرەونەق
vivisection/ˌvɪvɪ'sekʃn/n توێکاری
ئاژەڵ زیندوو
vixen/'vɪksn/n ١- مێیەی ڕێوی
٢- ژنێکی هەڵەشە- شەڕانی
vocabulary/və'kæbjələri/n

vice/vaɪs/n ١– خاڵی لاوازی ٢–خەوش، عەیب ٣– ئامێری دارتاشیو ئاسنگەری ٤– جێگیری سەرۆك

viceroy/ˈvaɪsrɔɪ/n جێگیری پاشا

vice versa/ˌvaɪs ˈvɜːsə/adj پێچەوانە

vicinity/vəˈsɪnəti/n لەتەنیشت ، نزیك– هاوسێی

vicious/ˈvɪʃəs/adj ١–شەڕانی، دڕ، خەوشدار ٢– هیچ وپووچ ، بێئاکار

vicissitude/vɪˈsɪsɪtjuːd/n گۆڕان (ڕۆژ (دەوران)

victim/ˈvɪktɪm/n قوربانی، قۆچ

victimization/ˌvɪktɪmaɪˈzeɪʃn/n تۆڵە، سزا

victimize/ˈvɪktɪmaɪz/v تۆڵەی لێ دەسەنێ(سزای دەدا)

victor/ˈvɪktə(r)/n سەرکەوتوو– زاڵ

Victorian/ˈvɪkˈtɔːriən/n سەردەمی شاژنە فکتۆریا

victorious/vɪkˈtɔːriəs/adj سەرکەوتوو

victory/ˈvɪktəri/n سەرکەوتن

victual/v ئازووقە دەبەخشێ

victualler/n بازرگانی خۆراك

video-tape/ˈvɪdiəʊteɪp/n شریتی ڤیدیۆ

vie/vaɪ/v بەربەرەکانێی دەکا

view/vjuː/n ١–تێڕوانین ٢– دیمەن ٣– بیروڕا، بۆچوون

view/v ١– تەماشا دەکا ٢– تاقی‌دەکاتەوە

viewer/ˈvjuːə(r)/n ١–بینەر ٢– گەورەکەرەوەی وێنە

viewfinder/ˈvjuːfaɪndə(r)/n ئامێرێکی کامیرایە ئەو ئاوچانە لەرێگای ئاوێنەی کامیراوە بەشێوەی وێنە پیشان دەدا.

vigil/ˈvɪdʒɪl/n شەوگێری، شەو واگابوون

vigilance/ˈvɪdʒɪləns/n بەئاگایی/ چاودێری کردن

vigilant/ˈvɪdʒɪlənt/adj بەئاگا/چاودێر

vigilante/ˌvɪdʒɪˈlænti/n ئەندامی ئاسایش/ ئەندامی کۆمیتەی چاودێری

vigorous/ˈvɪgərəs/adj بەهێز، چالاك

vigour/ˈvɪgə(r)/n هێز، چالاکی

Viking/ˈvaɪkɪŋ/n چەتەی ڤایکنگ دزی دەریا

vile/vaɪl/adj ١– هیچ وپووچ٢– بێ‌قیمەت

vilify/ˈvɪlɪfaɪ/v ١–شتی هیچ وپووچ دەڵێ ٢–غەیبەتی دەکا

villa/vɪlə/n ١– خانووی گوند ٢– ماڵێك لەقەراغ شار

village/ˈvɪlɪdʒ/n گوند

villager/ˈvɪlɪdʒə(r)/n گوندی– دێهاتی

villain/ˈvɪlən/n بێڕەوشت، هیچ وپووچ، شەیتان، خراپەکار

villainy/ˈvɪləni/n شەڕخوازی/ڕەفتار بەدی

vim/vɪm/n چالاکی، بەهێز

vindicate/ˈvɪndɪkeɪt/v دەسەلمێنێ

vindication/ˌvɪndɪˈkeɪʃn/n بەلگە ، هەنجەت، سەلماندن

vindictive/vɪnˈdɪktɪv/adj کینە لەدڵ، تۆڵەکەر

vine/vaɪn/n ١–بۆلە ترێ ٢– ڕووەکێکی هەڵچوو

vinegar/ˈvɪnɪgə(r)/n سرکە

vineyard/ˈvɪnjəd/n بەرسیلە(ترێ)/ڕەزی ترێ

vintage/ˈvɪntɪdʒ/n وەرزی ترێ‌چنین/ ترێ ڕنین

vintner/ˈvɪntnə(r)/n بازرگانی شەراب

vinyl/ˈvaɪnl/n ماددەی دروست کردنی پلاستیك/ڤینیل

vermilion/vəˈmɪliən/n ماددەیەکی سوورە/ کیمیایی سوورێکی کراوە

vermin/ˈvɜːmɪn/n ١–ئاژەڵ کێوی زیانگەیەنەر ٢– ئاژەڵ مشەخۆر

verminous/ˈvɜːmɪnəs/n ١–مشەخۆر ٢– پڕە لە زیندەوەر

vermouth/ˈvɜːməθ/n ئارەقی سپی

vernacular/vəˈnækjələ(r)/adj زمانی ڕەشە خەڵک/ناوچەیی

vernal/ˈvɜːnl/adj بەهاری

versatile/ˈvɜːsətaɪl/adj بەهرەوەر

versatility/ˌvɜːsəˈtɪləti/n بەهرەمەندی

verse/vɜːs/n ١–هەڵبەست، شعر ٢– بەشێکی سەربەخۆ لە چامەیەک–کۆپلە شیعر ٤–ئایەتێک لە قورئانی پیرۆز

versed/vɜːst/adj شارەزا، پسپۆڕ

version/ˈvɜːʃn, ˈvɜːʒn/n ١–وەرگێڕان ٢– گێڕانەوەی ڕووداو–چاپ

versus/ˈvɜːsəs/prep دژ بەرامبەر

vertebra/ˈvɜːtɪbrə/n ١– بڕگە/ بەشێکی ئێسکە پشتە ٢– بڕبڕە

vertebrate/ˈvɜːtɪbrət/adj ئاژەڵ بڕبڕەدار

vertex/ˈvɜːteks/n دوند، لووتکە

vertical/ˈvɜːtɪkl/adj ستوونی/شاقوولی

vertigo/ˈvɜːtɪgəʊ/n سەرگێژ خواردن

verve/vɜːv/n چالاکی، چەلەنگی/هێدی

very/veri/adv زۆر

very/adj هەمان شت، خۆی

vespers/ˈvespəz/n نوێژی شێوان (لەلای فەلە)

vessel/ˈvesl/n ١– قاپ ٢– دەمار ٣– پاپۆڕ

vest/vest/n ١– بن کراس– ژێرکراس–فانێلە ٢– سوخمە ٣– جل وبەرگی ڕەسمی ئاهەنگ

vest/v پێی دەبەخشێ/دەگەڕێتەوە

vestibule/ˈvestɪbjuːl/n ژێر تاق/دەروازە

vestige/ˈvestɪdʒ/n ١–شوون–شوێنپێ ٢–شوێنەوار– پاشماوە

vestment/ˈvestmənt/n جبەی قەشە/ڕۆبی ڕێ و ڕەسم

vestry/ˈvestri/n ١– ژووری پاراستنی جلوبەرگی ناو کلێسا ٢– ژووری وانە و نوێژی یەکشەممە(لای فەلە)

vet/vet/n پزیشکی ئاژەڵان

vet/v باش دەپشکنێ

veteran/ˈvetərən/n ١– بلیمەت ، شارەزا– بەئەزموون ٢– جەنگاوەری کۆن ٣– سەربازی(دەرچوو)

veterinary/ˈvetrənri/adj ئاژەڵکاری

veto/ˈviːtəʊ/n ڤیتۆ، مافی بەرپەچ دانەوە

vex/veks/v تووڕەی دەکا، بێزاری دەکا

vexation/vekˈseɪʃən/n ١–بێزاری ٢–تێکچوون

vexatious/vekˈseɪʃəs/adj بێزارکەر

via/ˈvaɪə, ˈviːə/prep لەرێگای

viable/ˈvaɪəbl/adj توانای ژیان و گەشەسەندنی هەیە/ پراکتیک دەکرێ

viaduct/ˈvaɪədʌkt/n پردێک لەسەر دۆڵێک/پرد

vial/ˈvaɪəl/n شووشەی بچووکی دەرمان

vibrant/ˈvaɪbrənt/n ڕاپڕا، لەرەلەرکەر

vibrate/vaɪˈbreɪt/v دەهەژێ/لەرەلەری دەکەوێتێ، بەلەرەلەر دەکەوێ

vibration/vaɪˈbreɪʃn/n لەرەلەر، ڕاپڕایی

vicar/ˈvɪkə(r)/n ١– قەشە ٢– جێگر ، یاریدەدەر

vicarage/ˈvɪkərɪdʒ/n ماڵی شوانی کلێسا

vicariously/vɪˈkeəriəsli/adj لەجیاتی ئەو

vendetta/ven'detə/n دوژمنایەتی رکابەرایەتی- ئارێشە

vendor/'vendə(r)/n فرۆشیار

veneer/və'nıə(r)/n توێکڵ

venerable/'venərəbl/adj ١-بەرێز بەویقار ٢-ئازناوی شەمشون(قەلە)

venerate/'venəreıt/n رێزی دەگرێ

veneration/,venə'reıʃn/n رێز گرتن

venereal/və'nıəriəl/adj ١-تووش بوون بە نەخۆشی ئەندامەکانی زاوزێ ٢-پەیوەست بە ئەندامەکانی جووت بوونەوە

venereologist/n پزیشکی پسپۆر بە نەخۆشی یەکانی ئەندامەکانی زاوزێ

vengeance/'vendʒəns/n تۆڵە

venial/'vi:niəl/adj هەڵەی بچووک، لێبوردراو/ گوناهی بچووک

venison/'venısn/n گۆشتی ئاسک

venom/'venəm/n ١-ژەهر ٢-کینە-رق

venomous/'venəməs/adj کینەدڵ، ژەهراوی

vent/vent/n ١-کون- دەرچە ٢- هەواکێش

ventilate/'ventıleıt/v ١-هەوادەگۆڕێ ٢- گازندە دەکا

ventilation/,ventı'leıʃn/n هەواگۆڕی

ventilator/'ventıleıtə(r)/n پانکە

ventricle/'ventrıkl/n سکۆڵە (بەشێکیدڵ) ٢-هەر بەشێکی بۆشی جەستە

ventriloquist/ven'trıləkwıst/n بەبێ لێوجوڵان قسەدەکات

venture/'ventʃə(r)/n سەرەڕۆیی

venture/v ١- خۆی پێ‌دەدا- سەرەڕۆیی دەکا ٢- دەوێرێ

venue/'venju:/n جێژوان

veracious/adj ڕاستگۆ-ڕاست-

veracity/və'ræsəti/n ڕاستی، هەق

veranda(h)/ və'rændə/n بەڵکونەی داپۆشراو

verb/v3:b/n کار، فرمان

verbal/'v3:bl/adj ١-ئاخافتنی- بەقسە ٢- زارەکی ٣- وەرگێڕانی وشە بەوشە ٤- ڕستەیەکی کاری

verbalize/'v3:bəlaız/v بە وشە دەربڕێ

verbatim/v3:'beıtım/n بەیەک قسە، دەقاو دەق- وشە بە وشە

verbiage/'v3:biıdʒ/n قسە زۆر کردن/ وشەی ناپێویست

verbose/v3:'bəus/v زۆر قسە دەکات(زۆر بلێ)

verbosity/v3:'bɒsəti/n درێژ کردنەوە/ درێژدادڕی

verdant/'v3:dnt/adj ١- نوێ وسەوز ٢- بێ‌ئەزموون

verdict/'v3:dıkt/n ١- حوکم، بڕیاری دادگا ٢- ڕا

verdigris/'v3:dıgri:/n ژەنگ/کەڕوو

verdure/n سەوزایی، شینایی، کەسکاتی

verge/v3:dʒ/n قەراغ، لێوار، کەنار

verge/adv-v لە قەراغ/ لێی نزیکە

verger/'v3:dʒə(r)/n ١-فەرمانبەری فرمێرە ٢-جێگری سەرۆڵە

verification/,verıfı'keıʃn/n سەلماندن

verify/'verıfaı/v ١-ڕاستی دەردەخا ٢- ئیسپات دەکا ٣- جەختی لەسەر دەکا

verily/'verıli/adv بەڕاستی/لە ڕاستیدا

verisimilitude/,verısı'mılıtju:d/n لاسایی کردنەوە/ڕوخسار

veritable/'verıtəbl/adj ڕاستەقینە/ڕاست

verity/'verəti/n هەق، ڕاستی، ڕەسەن

vermicide/n کرم کوژ

vermicular/adj کرمی/ جیهانی کرم

شەرمەنگێزی/موڤانیەت

vane/veɪn/n با پێو/بای ناش

vanguard/ˈvængɑ:d/n پێشین، پێشڕەو/ پێشەنگ

vanilla/vəˈnɪlə/n ڤانیلا(کێک) بۆن

vanish/ˈvænɪʃ/n ١-پەرش وبڵاو دەبێ ٢- لەچاو بزر دەبێ

vanity/ˈvænəti/n شانازی، غروری

vanquish/ˈvæŋkwɪʃ/v بەسەریدا زاڵ دەبێ/دەیشکێنێ

vapid/ˈvæpɪd/adj ١- ناخاوتنێکی بەتاڵ(قسەی قۆپ) ٢- بێتام

vaporize/ˈveɪpəraɪz/v دەبێتە هەڵم

vapour/ˈveɪpə(r)/n تەمێکی کەم

variable/ˈveəriəbl/adj گۆڕاو

variance/ˈveəriəns/n پێچەوانە، ناتەبایی

variation/ˌveəriˈeɪʃn/n گۆڕین، ناکۆکی

varicose/ˈværɪkəus/adj تووشی بایەری پێبوو(دوالی) پێ بەل/ئەستور بوون

varied/ˈveərid/adj جۆراوجۆر، هەمەچەشنە

variegated/ˈveəriəgeɪtɪd/adj ڕەنگاورەنگ، نەخشین

variety/vəˈraɪəti/n ١-جۆراوجۆر ٢- هەمەجۆر ٣- چەشن ٤- شانۆگەری جۆراوجۆر

various/ˈveəriəs/adj هەمەڕەنگ

varnish/ˈvɑ:nɪʃ/n وارنیش پۆلیش/ ڕەونەقکەر

vary/ˈveəri/v دەگۆڕێ، هەمە چەشنەی دەکا

vase/vɑ:z/n گوڵدان

Vaseline/ˈvæsəli:n/n وازەلین(مەلحەم)

vassal/ˈvæsl/n ١-کرێگرتەی زەوی کشتوکاڵی ٢-خولام- سەپان ٣-ژێردەست

vast/vɑ:st/adj فراوان، مەزن

vastly/ˈvɑ:stli/adv بەفراوانی

vat/væt/n حەوزی دەباغی، قاپێکی گەورە

Vatican/ˈvætɪkən/n ڤاتیکان(دەوڵەت) (پاپانشین)

vault/vɔ:lt/n ١- گومەت، گومبەت، گومەز ٢- گۆڕ

vaunt/vɔ:nt/v شانازی دەکا

veal/vi:l/n گۆشتی گوێلک

veer/vɪə(r)/n لادەدا، ڕووی دەگۆڕێ

vegetable/ˈvedʒtəbl/n سەوزە، تەڕە، فیقی

vegetarian/ˌvedʒəˈteəriən/n ڕووەکی، گۆشت نەخۆر

vegetate/ˈvedʒəteɪt/v وەک ڕوەک دەژی (بێچالاکی)

vegetation/ˌvedʒəˈteɪʃn/n ڕووەک ، ژیانی ڕوەکی

vehemence/ˈvi:əməns/n توندی ، تیژی

vehement/ˈvi:əmənt/adj تیژ، وێرانکەر

vehicle/ˈvi:əkl/n ئۆتۆمبێل/کەرەستە/هۆکار

veil/veɪl/n ڕووپۆش، پێچە

vein/veɪn/n ١- وورده دەمار ٢- شەق- کەلێن ٣- گێوڵ، خولَق ٤- شێواز

vellum/ˈveləm/n پێستە

velocity/vəˈlɒsəti/n خێرایی‌ڕێژەی خێرایی (ڕووناکی)

velvet/ˈvelvɪt/n کوتاڵ(قەدیفە)

velvety/adj قەدیفەیی

velveteen/ˌvelvəˈti:n/n کوتاڵێکی لۆکەیی‌یە وەکو قەدیفە وایە

venal/ˈvi:nl/adj بەرتیل خۆر

vend/vend/v ١-دەفرۆشێ ٢-بڵاودەکاتەوە-

Vv

V-v/viː/ پیتی بیست ودووەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

vacancy/ˈveɪkənsi/n ١- بەتاڵی، بۆشیی ٢-جێی/پیشەی بەتاڵ

vacant/ˈveɪkənt/adj ١- بەتاڵ ٢- نەگیراوە ٣- گەمژە- بێ مانا

vacantly/adv بەگێژی

vacate/vəˈkeɪt/v چۆڵ دەکا- وازدێنێ

vacation/vəˈkeɪʃn/n ١-چۆڵ کردن ٢-مۆڵەت ٣-پشوو

vaccinate/ˈvæksɪneɪt/v دەرزیلێدەدا

vaccination/ˌvæksɪˈneɪʃn/n دەرزی لێدان (گرانەتا)

vaccine/ˈvæksiːn/n کوتان

vacillate/ˈvæsəleɪt/v ڕاڕایی دەبێ، دوودڵ دەبێ

vacillation/ˌvæsəˈleɪʃn/n ڕاڕایی، دوودڵی

vacuous/ˈvækjuəs/adj بەتاڵ، هیچ بیرێکی تێدا نیە

vacuum/ˈvækjuəm/n ١-بۆشایی ٢-گسکی کارەبایی ٣-شووشەی ترمز

vagabond/ˈvægəbɒnd/adj بەرەڵڵا، دەربەدەر

vagina/vəˈdʒaɪnə/n ١-میزەڕێ ٢-کێلان

vaginal/vəˈdʒaɪnl/adj پەیوەست بە کۆئەندامی ئافرەت

vagrancy/ˈveɪgrənsi/n ئاوارەیی، دەربەدەری

vagrant/ˈveɪgrənt/adj سواڵکەر، دەربەدەر

vague/veɪg/adj تەموومژاوی ، نادیار

vaguely/adv بە نادیاری

vain/veɪn/adj ١-پووچ ٢- بەتاڵ- بێکەڵک ٣- لووت بەرز

vale/veɪl/n شیو، دۆڵ

valency/ˈveɪlənsi/n هاوتای ڕەگەز(کیمیا)

valentine/ˈvæləntaɪn/n خۆشەویست

valentine card بلیتی خۆشەویستی ئاشقان ڕۆژی ١٤ی شوبات دەیگۆڕنەوە- ڕۆژیئاشقان- ڕۆژیڤەلەنتاین

valet/ˈvæleɪ, ˈvælɪt/n خزمەتکاری جل و بەرگی گەورەکەی ئوتوکەری هوتێل

valiant/ˈvæliənt/adj زۆر ئازا

valid/ˈvælɪd/adj ١-چاک، ساغ، بەکار ٢- یاسایی، شەرعی

validate/ˈvælɪdeɪt/v ١-مۆری دەکا، ڕازی دەبێ ٢- بەشەرعی دەکا

validity/vəˈlɪdəti/n شەرعی، لایەنی یاسایی-دەسەڵات

valise/vəˈliːz/n جانتای سەفەر

valley/ˈvæli/n شیو، دۆڵ

valorous/adj ئازا، جەربەزە

valour/ˈvælə(r)/n ئازایەتی

valuable/ˈvæljuəbl/adj بە نرخ ، بە بەها

valuation/ˌvæljuˈeɪʃn/n نرخاندن

value/ˈvæljuː/v دەنرخێنێ بەچاکی هەڵدەسەنگێنێ

value/n ١- بەها٢- گرنگی ٣- ئاکار ٤- ئاست

valve/n جەمپەی گرەر/دەمەک

vampire/ˈvæmpaɪə(r)/n خوێن مژ (ئاژەڵێکی خورافی)

van/væn/n ١- ئۆتۆمبێلێکی داپۆشراوی گواستنەوە ٢- عەرەبانەی شەمەندەفەر ٣- پێشڕەوی سوپا

vandal/ˈvændl/n شەڕەنگێز- هۆڤانی- تێکدەر

vandalism/ˈvændəlɪzəm/n کیانی

upside-down/ˌʌpsaɪd ˈdaʊn/adv سەرەو قلپ/سەراوقوون

upstairs/ˌʌpˈsteəz/adj نهۆمی سەرەوە

upstanding/ˌʌpˈstændɪŋ/adj ساغ- قیت

upstream/ˌʌpˈstriːm/adv بەپێچەوانەی شەپۆلی دەریا

uptake/ˈʌpteɪk/v بە هێمایەك تێدەگا سەر لێشێواو،

uptight/ˌʌpˈtaɪt/adj دوودڵ- ترساو

up to date/ˌʌp tə ˈdeɪt/adj هاوچەرخ، نوێ

upward/ˈʌpwəd/adj/ دەچێتە سەرەوە/ بەرەو سەرەوە

uranium/juˈreɪniəm/n یۆرانیۆم

urban/ˈɜːbən/adj شارستانی- شاریی

urbane/ɜːˈbeɪn/adj رەوشت باش- بەرێز

urchin/ˈɜːtʃɪn/n کورێکی شەڕانی، چەقاوەسو

urge/ɜːdʒ/v هانی دەدا

urgency/ˈɜːdʒənsi/n پێویستی- زوو- پەلە

urgent/ˈɜːdʒənt/v خێرا، زۆر پێویست

uric/ɜːrɪk/adj ترشی یۆریك(میز

urinal/n ١-تەوالێتی میز ٢-شوێنی میز کردن

urinate/ˈjʊərɪneɪt/v میز دەکا

urine/ˈjʊərɪn/n میز

urn/ɜːn/n کۆزە- گوڵدان

us/əs/prop ئێمە(بەرکار)

usage/ˈjuːsɪdʒ/n ١- بەکارهێنان ٢- لە زماندا باوە بەکارهێنانی

use/juːs/n بەکار هێنان

use/juːz/v بەکاری دەهێنێ

used/juːzd/adj کۆنە باش

useful/ˈjuːsfl/adj بەسوود

useless/ˈjuːsləs/adj بێسوود

usher/ˈʌʃə(r)/n رابەر- رێپیشاندەر دەرگاوان

usher/ˈʌʃə(r)/v جێی- رێی پێ پیشان دەدا

usherette/ˌʌʃəˈret/n (کچێك)لە سینەما جێگا بۆ خەڵکەکە دەست نیشان دەکات

usual/ˈjuːʒuəl/adj باو/ئاسایی

usually/ˈjuːʒuəli/adv بەزۆری

usurer/ˈjuːʒərə(r)/n بەرتیل خۆر

usurp/juːˈzɜːp/v زەوتی دەکا/داگیری دەکا

usurper/juːˈzɜːpə(r)/n زۆردار، زەوتکەر

usury/ˈjuːʒəri/n (ربا) سو

utensil/juːˈtensl/n ئامێر/ کەلوپەل

uterus/ˈjuːtərəs/n (رەحمی) ئافرەت

utilitarian/ˌjuːtɪlɪˈteəriən/adj فەلسەفەی سوود گەیەنەری

utility/juːˈtɪləti/n سوود

utilize/ˈjuːtəlaɪz/v بەکاری دەهێنێ

utmost/ˈʌtməʊst/adj تا ئەوپەری- بێڕادە

Utopia/juːˈtəʊpiə/n یۆتۆپیا(شارێکی نموونەیی)

Utopian/juːˈtəʊpiən/adj نموونەیی، بیرێکی سەرابی

utter/ˈʌtə(r)/adj تەواو

utterance/ˈʌtərəns/n دەستەواژە، قسە/ ئاخاوتن

uttermost/adj تا ئەوپەری مەبەست

uvula/ˈjuːvjələ/n قورقوراگە/ پارچە گۆشتی پشتەوەی سەرووی دەم

(مرۆڤێکی)نارەحەت

untold/ˌʌnˈtəuld/adj ١–نەگوتراو، باس نەکراو

٢– لەحساب نایەت، نائژمێردرێت

untouchable/ʌnˈtʌtʃəbl/adj - n دەستی لێنادرێت (تۆخنیناکەوێت)/ ئەندامی نزمترین چین

untoward/ˌʌntəˈwɔːd/adj نەویستراو

untried/ˌʌnˈtraɪd/adj ١–هەوڵ نەدراو

٢– زیرەک نیە

untrue/ʌnˈtruː/adj ١–درۆزن، ناراست

٢– بێوەفا

untruth/ˌʌnˈtruːθ/n درۆودەلەسە

unturned/ˌʌnˈtɜːnd/adj دەرگا نەما نەیکوتێ (هەوڵێکی زۆر دەدا)

unused/ʌnˈjuːzd/adj بەکار نەهێنراو

unusual/ʌnˈjuːʒuəl/adj نائاسایی

unveil/ˌʌnˈveɪl/v پەردەی لادەدا

unwanted/ˌʌnˈwɒntɪd/adj نەویستراو

unwarranted/ˌʌnˈwɒntɪd/adj بێبیانوو، هەروا

unwell/ʌnˈwel/adj ماندوو ، نەخۆش

unwieldy/ʌnˈwiːldi/adj گران بەکاردێت

unwilling/ʌnˈwɪlɪŋ/v حەزناکات، نایەوێت

unwind/ˌʌnˈwaɪnd/v پشوو دەدا

unwise/ˌʌnˈwaɪz/adj گەمژە، گێلەپیاو

unwitting/ʌnˈwɪtɪŋ/adj بەبێقەست/ بێئاگا

unworldly/ʌnˈwɜːldli/adj گوێبە دنیا نادات (خواپەرست)

unworthy/ʌnˈwɜːði/adj شایانی نیە

unwritten/ˌʌnˈrɪtn/adj نەنووسراو

unzip/ˌʌnˈzɪp/v (زنجیر) دەکاتەوە

up/ʌp/adv لە سەرەوە/بەرەو سەرەوە

upbraid/ʌpˈbreɪd/v بەتوندی رەفتاری لەگەڵ دەکا (سەرزەنشتی دەکا)

upbringing/ˈʌpbrɪŋɪŋ/n پەروەردەکردن

upheaval/ʌpˈhiːvl/n گۆڕانێکی مەزنی لە ناکاو

uphill/ˌʌpˈhɪl/adj (بەرەو) سەرەوە، دژوار

uphold/ʌpˈhəuld/v پشتیوانی دەکا

upholster/v (کورسی بە شتی نەرم) دادەپۆشێ

upholstered/ʌpˈhəulstəd/adj قەڵەو، خڕوپڕ

upholsterer/ʌpˈhəulstərə(r)/n قاڵ چن، مافورچن

upholstery/ʌpˈhəulstəri/n پیشەی چنین

upkeep/ˈʌpkiːp/n چاککردنەوە، سەرپەرشتی کرێ ی لێ چاکردنەوە

uplift/ˌʌpˈlɪft/v وورە بەرز دەکاتەوە/ بەرز دەکاتەوە

upon/əˈpɒn/prep لەسەرەوەی

upper/ˈʌpə(r)/adj سەرەوە، لە بلندایی، لە بەرزایی

uppermost/ˌʌpəməust/adj بەرزترین ، بڵندترین

upright/ˈʌpraɪt/adj ستوونی– ڕەپ

upright/ˈʌpraɪt/adj ڕاست، پاک

uprising/ˈʌpraɪzɪŋ/adj راپەڕین– یاخیبوون

uproar/ˈʌprɔː(r)/n ژاوەژاو

uproarious/ʌpˈrɔːriəs/adj ئاهەنگێکی دەنگ بەرز– بەژاوەژاو

uproariously/adv بە ژاوەژاوی

uproot/ˌʌpˈruːt/v (ڕەگی) هەڵدەکێشێ

upset/ʌpˈset/v قلپی دەکاتەوە ، تێکی دەدا

upshot/ˈʌpʃɒt/n ئەنجام/جەوهەر/کرۆک

بەزەیی پێدا نایەتەوە (رەحم ناکات)
unreliable/ˌʌnrɪˈlaɪəbl/adj پشتی پێنابەسترێت
unrelieved/ˌʌnrɪˈliːvd/adj شڕ
unremitting/ˌʌnrɪˈmɪtɪŋ/adj هەوڵێکی بەردەوام
unrepeatable/ˌʌnrɪˈpiːtəbl/adj دووبارە نابێتەوە
unrequited/ˌʌnrɪˈkwaɪtɪd/adj (خۆشەویستی) یەک سەرە (لەیەک لاوە)
unreservedly/ˌʌnrɪˈzɜːvd/adv ڕوو بە ڕوو، بەئاشکرا
unresolved/adj دوودڵ، ڕاڕا
unrest/ʌnˈrest/n شێواوی، ئاژاوە، ناسەقامگیری
unripe/ˌʌnˈraɪp/adj پێنەگەیشتوو، کاڵ
پێچەکەی دەکاتەوە
unroll/ʌnˈrəʊl/v (لوولیەکەی دەکاتەوە)
unruffled/ʌnˈrʌfld/adj هێمن، خۆڕاگر
unruly/ʌnˈruːli/adj یاخی، سەرشێت
unsafe/ʌnˈseɪf/adj ترسناک
unsaid/ʌnˈsed/adj نەوتراوە/ناوترێ
unscathed/ʌnˈskeɪðd/adj تووشی هیچ نەبووە/ زیانی پێنەگەیشتووە
unscrew/ˌʌnˈskruː/v بورغییەکە دەکاتەوە
unscrupulous/adj بێویژدان
unseasoned/adj دارێکە نەگەییو بێ وەرز/ وەرز نەهاتوو
unseat/ˌʌnˈsiːt/v ١–دایدەگرێ، لای دەبا، دەری دەکا
٢– لەسەرئەسپەکەی دایدەگرێتە خوارێ
unseemly/ʌnˈsiːmli/adj بێ ئەدەب نادروست
unseen/ˌʌnˈsiːn/adj نەبینراو، تێبینی نەکراو
unsettled/ˌʌnˈsetld/adj نیگەران، ڕاڕا، ناسەقامگیر
unshakeable/ʌnˈʃeɪkəbl/adj سەقامگیر/ناهەژێ– نەهەژاو
unshaven/ˌʌnˈʃeɪvn/adj نەتاشراو(ریش)
unsightly/ʌnˈsaɪtli/adj چارەگران، ناشیرین
unskilled/ˌʌnˈskɪld/adj ناکارامە
unsophisticated /ˌʌnsəˈfɪstɪkeɪtɪd/adj سادە، ساکار
unsound/ˌʌnˈsaʊnd/adj خەوشدار، ناتەواو
unspeakable/ʌnˈspiːkəbl/adj وەسف ناکرێت/ناگوترێ
unspoken/ʌnˈspəʊkn/adj نەوتراو
unstable/ʌnˈsteɪbl/adj ناسەقامگیر
unsteady/ʌnˈstedi/adj بە لارەلار
unsuitable/ʌnˈsuːtəbl/adj ناشایستە ،نەگونجاو
unsure/ˌʌnˈʃʊə(r)/adj نادڵنیا
unsuspecting/ˌʌnsəˈspektɪŋ/adj گومان هەڵنەگر(دڵنیایە)
untapped/ˌʌnˈtæpt/adj نۆبەرە، دەستی لێ نەدراوە
untenable/ʌnˈtenəbl/adj پشتیوانیناکرێت
unthinkable/ʌnˈθɪŋkəbl/adj بە ئەقڵی کەس دا نایەت
unthought-of/adj بە بیری کەس دا نەهات
untidy/ʌnˈtaɪdi/adj نارێک وپێک
untie/ʌnˈtaɪ/v دەکاتەوە، هەڵدەوەشێنێتەوە
until/ənˈtɪl/conj هەتا، تەنانەت
untimely/ʌnˈtaɪmli/adj

unless/ənˈles/conj ھەتا– ئەگەر نا
unlike/ˌʌnˈlaɪk/adj جیاواز لە
unlikely/ʌnˈlaɪkli/adj شیمانە نەکراو
نایەدل/ دلنەگر
unload/ˌʌnˈləʊd/v بارەکەی دادەگری/
دەمێنێتە خواری
unlock/ˌʌnˈlɒk/v دەکاتەوە
بێبەخت،
unlucky/ʌnˈlʌki/adj
بەخت ڕەش
unmanly/ʌnˈmænli/adj–١–ترسنۆک
ناپیاو ٢– لاواز(سێکس)
unmarried/ˌʌnˈmærid/adj کوڕی
عازەب، کچی شوتەکردو
unmask/ˌʌnˈmɑːsk/v ڕووی دەردەخا
unmentionable/ʌnˈmenʃənəbl/adj
ناوی نەھێنرێت
unmindful/ʌnˈmaɪndfl/adj
بێ ئاگا– لە بیرکەر
unmistakable/ˌʌnmɪˈsteɪkəbl/adj
دیار، ڕوون
unmoved/ˌʌnˈmuːvd/adj
گوێ پێنەدەر، توڕە نابێ
unnatural/ʌnˈnætʃrəl/adj
ناسروشتی
unnaturally/adv بەشێوەیەکی
ناسروشتی
unnecessary/ʌnˈnesəsri/adj
ناپێویست
unnerve/ˌʌnˈnɜːv/v وورەی دادەبەزێ
unnoticed/ˌʌnˈnəʊtɪst/adj ھەست
پێنەکرێ
unnumbered/ˌʌnˈnʌmbəd/adj
لەژمارە نەھاتوو/ناژمێردرێ
unofficial/ˌʌnəˈfɪʃl/adj نارەسمی
unofficially/adv بەشێوەیەکی نارەسمی

unopposed/ˌʌnəˈpəʊzd/adj بێنەیار
unorthodox/ʌnˈɔːθədɒks/adj
بەپێچەوانەی داب و نەریت/دین
unpack/ˌʌnˈpæk/v بەتالی دەکا، دەکاتەوە
unparalleled/ʌnˈpærəleld/adj
بێوێنە، بێھاوتا
unperturbed/adj خۆگر، نەگۆڕ
unpick/ˌʌnˈpɪk/v ھەڵیدەوەشێنێ
unplaced/ˌʌnˈpleɪst/adj
لە سێ یەمەکانی یەکەم نیە
unpleasant/ʌnˈpleznt/adj
بۆن پیس، تێکدەر
unprecedented/ʌnˈpresɪdentɪd/adj
بەبێ ھیچ پێشەکییەک
unpretentious/ˌʌnprɪˈtenʃəs/adj
ئاسایی– بێ فیز
unprintable/ʌnˈprɪntəbl/adj
پیس، حەیابەر
unprofessional/ˌʌnprəˈfeʃənl/adj
شایانی پیشە نییە
unprompted/ʌnˈprɒmptɪd/adj
ھەر لە خۆوە
unprovided/adj بێبەشی/
بێھاریکاری
unprovoked/ˌʌnprəˈvəʊkt/adj
بەبێ ورووژان
unqualified/ˌʌnˈkwɒlɪfaɪd/adj
شایستە نیە، تەواو نیە– ڕەھا
unravel/ʌnˈrævl/v شی دەکاتەوە، دەکاتەوە
unreadable/ʌnˈriːdəbl/adj خەتێکی
نەخوێندراوە
unreal/ˌʌnˈrɪəl/adj خەیالی، ناحەقیقی
unrealistic/ˌʌnrɪəˈlɪstɪk/adj ناواقعی
unreasonable/ʌnˈriːznəbl/adj ناماقوول
unrecognizable/adj ناناسرێتەوە،
زۆر گۆڕاوە
unrelenting/ˌʌnrɪˈlentɪŋ/adj

بیٚسوٚز، بیٚ ئەدەب

unfrock/v له قەشایەتی دەری دەکەن

unfurnished/ʌnˈfɜːnɪʃt/adj
رانەدەخرا

ungainly/ʌnˈgeɪnli/adj ناریك/ناقۆلا

ungodly/ʌnˈgɒdli/adj شەڕانی، نادینی

ungovernable/ʌnˈgʌvənəbl/adj
کۆنترۆڵ ناکریٚ

ungrateful/ʌnˈgreɪtfl/adj بەدنمەك، ناشوکر

unguarded/ʌnˈgɑːdɪd/adj بیٚئاگا، بەرەڵلا

unhappy/ʌnˈhæpi/adj ناشاد

unhealthy/ʌnˈhelθi/adj نەخۆش، نەساغ، زیانبەخش

unheard/ʌnˈhɜːd/adj نەبیستراو

unheard-of/ʌnˈhɜːd ɒv/adj نوێ/ نەناسراو

unhinge/v عەقلی تیٚك دەچیٚ
عەقلی له دەستی دەدات

unhinged/ʌnˈhɪndʒd/adj عەقل ناتەواو– عەقل نەساغ

unhurried/ʌnˈhʌrid/adj لەسەر خۆ، خاو

uni- بە تەنیا

unicorn/ˈjuːnɪkɔːn/n یەك قۆچ
(ئاژەڵیکی خورافی ئەفسانەییە)

unidentified/ˌʌnaɪˈdentɪfaɪd/adj
نەناسراو (بیٚناسنامە)

unification/n یەككردن(یەکتاپەرستی)

uniform/ˈjuːnɪfɔːm/adj گونجاو– یەکجۆر(جل)

uniformed/adj (پۆلیسیٚك)بە جلوبەرگی رەسمییەوە

uniformity/ˌjuːnɪˈfɔːməti/n ویٚك گونجاو

unify/ˈjuːnɪfaɪ/v یەکی دەکا(یەکتای دەکا)

unilateral/ˌjuːnɪˈlætrəl/adj یەکلایەنە

unimpaired/ˌʌnɪmˈpeəd/adj
ساغ، بیٚئازار، ئازارنەدراو

uninhibited/ˌʌnɪnˈhæbɪtɪd/adj
رەها بەرەڵلا

uninterested/ʌnˈɪntrəstɪd/adj
گویٚ پیٚنەدەر

uninterrupted/ˌʌnˌɪntrəˈrʌptɪd/adj
دوا بە دوای یەك

uninvited/ˌʌnɪnˈvaɪtɪd/adj
بانگیٚشتن نەکراو

uninviting/ˌʌnɪnˈvaɪtɪŋ/adj سەرنج رانەکیٚش

union/ˈjuːniən/n ١–یەککگرتن
٢– یەکیٚتی، یەککگرتوو

unique/juˈniːk/adj بیٚ هاوتا

unisex/ˈjuːnɪseks/adj بۆ کچ و کور باشە
بۆ هەردوو جنس

unison/ˈjuːnɪsn, ˈjuːnɪzn/n گونجان

unit/ˈjuːnɪt/n ١– یەکە٢– نمرەیەك لە یەکان

unite/juˈnaɪt/v یەکدەگریٚ

unity/ˈjuːnəti/n یەکیٚتی، یەککگرتن

universal/ˌjuːnɪˈvɜːsl/adj جیهانی، تەواوی

universally/adv بەتەواوی، سەرجەم

universe/ˈjuːnɪvɜːs/n گەردوون

university/ˌjuːnɪˈvɜːsəti/n زانکۆ

unkempt/ˌʌnˈkempt/adj قژ فش/(پرچ) شانەنەکراو

unkind/ˌʌnˈkaɪnd/adj دڕ، بیٚ بەزەیی

unknown/ˌʌnˈnəʊn/adj نەناسراو، نادیار

unlearn/ˌʌnˈlɜːn/v خۆی لیٚ رزگار دەکا

unleash/ʌnˈliːʃ/v بەرەڵای دەکا/بەربەدا

unleavened/ˌʌnˈlevnd/adj
نانی بیٚ خومرە

دەنگ نزم
underwater/ˌʌndəˈwɔːtə(r)/adj
ژێر ئاو
underwear/ˈʌndəweə(r)/n
جلی ژێرەوە
underworld/ˈʌndəwɜːld/n
جیهانی تاوان
undesirable/ˌʌndɪˈzaɪərəbl/adj
کەس حەزی لێ ناکات (نامەقبوول)/
زیانبەخش
undies/ˈʌndiz/n جلی بنەرەی ژنانە
undivided/ˌʌndɪˈvaɪdɪd/adj تەواو،
سەرجەم
undo/ʌnˈduː/v لێکی دەکاتەوە،
چارەسەری دەکا، شرۆڤە دەکا
undone/ʌnˈdʌn/adj کراوە/ دروست
نەکراو
undoubtedly/ʌnˈdaʊtɪdli/adv
بێ گومان
undress/ʌnˈdres/v خۆی رووت
دەکاتەوە
undue/ˌʌnˈdjuː/adj زێدەرۆ، زیاد
لەپێویست/ ئێشتا شایەنی نی یە
undulate/ˈʌndjuleɪt/v شەپۆل دەدا
unduly/ˌʌnˈdjuːli/adv بەشێوەیەکی
نەگونجاو
undying/ʌnˈdaɪɪŋ/adj خۆشەویستی
نەمری/ هەمیشەیی
unearned/ˌʌnˈɜːnd/adj وەرنەگیراو/
بەدەست نەهێنراو
unearth/ʌnˈɜːθ/v لەژێر زەوی
دەریدەهێنێ/ هەڵدەکۆڵێ
unearthly/ʌnˈɜːθli/adj لە سروشت
بەدەر، سەیر
نۆر ورد، زۆر درەنگ(کات)
uneasy/ʌnˈiːzi/adj نیگەران دوودڵ،
ناسەقامگیر
unemployed/ˌʌnɪmˈplɔɪd/adj
بێکار، ماتڵ
unemployment/ˌʌnɪmˈplɔɪmənt/n
بێکاری
unequal/ʌnˈiːkwəl/adj نایەکسان
unequivocal/ˌʌnɪˈkwɪvəkl/adj
روون / رەها
unerring/ʌnˈɜːrɪŋ/adj هەڵەناکات،ورد
uneven/ʌnˈiːvn/adj نایەکسان
unevenly/ʌnˈiːvnli/adv بەشێوەیەکی
نایەکسان
uneventful/ˌʌnɪˈventfl/adj بێ رووداو
unfair/ˌʌnˈfeə(r)/adj ناڕاست– نادادگەر
unfaithful/ʌnˈfeɪθfl/adj خائن،
خیانەت لە ژن
unfamiliar/ˌʌnfəˈmɪliə(r)/adj نامۆ،
ناگونجاو
unfasten/ʌnˈfɑːsn/v لێکی دەکاتەوە
unfeeling/ʌnˈfiːlɪŋ/adj بێ شعور، دڵڕەق
unfit/ʌnˈfɪt/adj نابەجێ/نەگونجاو
unflinching/ʌnˈflɪntʃɪŋ/adj خۆگر،
چەربەزە
unfold/ʌnˈfəʊld/v دەکاتەوە، دەریدەخا
unforeseen/ˌʌnfɔːˈsiːn/adj چاوەروان
نەکراو
unforgettable/ˌʌnfəˈgetəbl/adj لەبیر
ناکرێت، نەمر
unforgivable/ˌʌnfəˈgɪvəbl/adj
لێی نابووردرێت
unfortunate/ʌnˈfɔːtʃənət/adj بەدبەخت
unfortunately/adv بەدبەختانە
unfounded/ʌnˈfaʊndɪd/adj بێ بنەما
unfrequented/adj زیارەتێکی دەگمەن
unfriendly/ʌnˈfrendli/adj

underclothes/ˈʌndəkləʊðz/n جلوبەرگی ژێرەوە

underclothing/ˈʌndəkləʊðɪŋ/n جلی بنەوە/ ژێرەوە

undercover/ˌʌndəˈkʌvə(r)/adj نهێنی

undercurrent/ˈʌndəkʌrənt/n شەپۆل بنی دەریا

undercut/ˌʌndəˈkʌt/n شمەکێکی بە نرخی کەمتر دەخاتە ڕوو

underdeveloped /ˌʌndədɪˈveləpt/adj پێ نەگەیشتوو

underdog/ˈʌndədɒg/n چەوساوە، زۆرلێکراو

underdone/ˌʌndəˈdʌn/adj تەواو باش نەکوڵاو

underestimate/ˌʌndərˈestɪmeɪt/v کەمی‌دەکا، بەهیچ نازانێ

underexposed/adj فیلمێکی کەم تیشک (ڕووناکی)

underfed/ˌʌndəˈfed/adj بەدخۆراک- خۆراکی کەمی هەیە

undergo/ˌʌndəˈgəʊ/v تاڵ دەچێژێ (ناخۆشی)

undergraduate/ˌʌndəˈgrædʒuət/n قوتابی زانکۆی پێش دەرچوون

underground/ˈʌndəgraʊnd/adj ژێر زەوی

undergrowth/ˈʌndəgrəʊθ/n نەمام- پووش

underhand/ˌʌndəˈhænd/adv بە دزییەوە

underlie/ˌʌndəˈlaɪ/n لەبنەوە پاڵدەکەوێ، بنەماڵەی.. دادەمەزرێنێ خەت لەژێری دەدا

underline/ˌʌndəˈlaɪn/v

undermine/ˌʌndəˈmaɪn/v ١-تونێل لێدەدا ٢-کەمی دەکا/ ئابرووی ئەتک دەکا

underneath/ˌʌndəˈni:θ/adv بەشی ژێرەوە/بن

undernourished/ˌʌndəˈnʌrɪʃt/adj کەمخۆراک

underpay/ˌʌndəˈpeɪ/v کرێی بەتەواوی نادات

underpants/ˈʌndəpænts/n شەرواڵ ژێرەوە/ جلی بنەوە

underpass/ˈʌndəpɑ:s/n ڕێگای ژێر زەوی

Underprivileged /ˌʌndəˈprɪvəlɪdʒd/adj بێبەش، بێسەرپەرشت

underrate/ˌʌndəˈreɪt/v لە نرخی کەم دەکاتەوە

under-secretary/ˌʌndəˈsekrətri/n ئەندامی پەرلەمان و یاریدەدەری وەزیر

undersexed/ˌʌndəˈsekst/adj قۆپ، توانای زایەندی کەمە

understand/ˌʌndəˈstænd/v تێدەگا، هەڵدەهێنجێ

understanding/ˌʌndəˈstændɪŋ/n ١- تێگەیشتن ٢- ڕێککەوتن

understate/ˌʌndəˈsteɪt/v لەنرخی کەم دەکاتەوە

understudy/ˈʌndəstʌdi/n جێگری ئەکتەری شانۆ/ جێگرەوەی ئامادە

undertake/ˌʌndəˈteɪk/v پەیمان دەدا

undertaker/ˌʌndəˈteɪkə(r)/n دوکاندار، مردوشاراوە

undertaking/ˌʌndəˈteɪkɪŋ/n ئەندەر، پرۆژە

undertone/ˈʌndətəʊn/n چرپە، شاراوە،

ڕەفتار دەكا

unbiased/ʌnˈbaɪəst/adj بێ لایەن

unblushing/ʌnˈblʌʃɪŋ/adj بێحەیا، بێشەرم

unbounded/ʌnˈbaʊndɪd/adj (حەزێکی) بێسنوور

unbroken/ʌnˈbrəʊkən/adj لێنەدراو، نەپچڕاو، کەوی نەکراو

uncage/v لە قەفەس دەردەچێ- بەر دەدرێ/ بەر دەدا

uncalled-for/ʌnˈkɔːld fɔː(r)/adj نەخواستراو و نەپێویست

uncanny/ʌnˈkæni/adj ناسروشتی و شاراوە/ سەیر

unceasing/ʌnˈsiːsɪŋ/adj هەمیشەیی/ بەردەوام- نەبڕاو

uncertain/ʌnˈsɜːtn/adj نادیار، گۆڕاو، نادڵنیا

uncertainty/ʌnˈsɜːtnti/n گومان

uncharitable/ʌnˈtʃærɪtəbl/adj وشك، توندوتیژ/ نالێبوردە

uncharted/ˌʌnˈtʃɑːtɪd/adj لەسەر نەخشە نیە/نەدۆزراوە

uncivil/ʌnˈsɪvl/adj بێئەدەب، دەمڕووت

unclaimed/ˌʌnˈkleɪmd/adj داوانەکراوە

uncle/ˈʌŋkl/n ١–مام/خاڵ ٢– مێردی پلك

unclean/ˌʌnˈkliːn/adj پیس، ناپاك(بەران)

uncomeatable/adj بەئاسان دەستی ناگاتێ دەست ناگاتێ/دژوار

uncommon/ʌnˈkɒmən/adj دەگمەن، نائاسایی

uncommo..ly/adv هەتا ڕادەیەك

uncompromising /ʌnˈkɒmprəmaɪzɪŋ/adj واز لە هەڵوێستی نامێنێ/چەسپاو

unconcerned/ˌʌnkənˈsɜːnd/adj ناپەیوەست

unconditional/ˌʌnkənˈdɪʃənl/adj خۆبەدەستەوەدانی بێمەرج، ڕەها

unconscious/ʌnˈkɒnʃəs/adj ١– بووراوە/بێهۆش ٢– بێئاگا ٣– نائەست

unconsciousness/n بێشعوری

uncontrollable/ˌʌnkənˈtrəʊləbl/adj ناتوانێت ڕێکی بخات بەسەری زاڵ بێ

uncork/ˌʌnˈkɔːk/v قەپاغەکەی دەکاتەوە

uncouth/ʌnˈkuːθ/adj ١–دڕ، زبر ٢–سەیر- ناباو

uncover/ʌnˈkʌvə(r)/ قەپاغی لادەدا/لادەبا

uncrossed/ˌʌnˈkrɒst/adj شیك(چەکی پارە)ی بێخەت خەت

unction/ˈʌŋkʃn/n بەپۆنی پیرۆز چەور کردن(لەلای فەلەکان)

undaunted/ʌnˈdɔːtɪd/adj جەربەزە،نازا

undecided/ˌʌndɪˈsaɪdɪd/adj دوودڵە لە ڕایەکەی/ هێشتا بڕیاری نەداوە

undefended/ˌʌndɪˈfendɪd/adj گازندەیەکی بێبەرەڤانی/ بەرگری لێ ناکرێ

undeniable/ˌʌndɪˈnaɪəbl/adj بێ چەندو چوون نکوڵی لێ ناکرێ

under/ˈʌndə(r)/prep ١– لە ژێر ٢– لەژێر سەرپەرشتی ٣– کەمتر لەوە ٤– چەند حالەتێکی جیاواز

undercarriage/ˈʌndəkærɪdʒ/n گێڕی دابەزینی فڕۆکە

undercharge/ˌʌndəˈtʃɑːdʒ/v داوای نرخێکی کەمتر دەکا

Uu

U-u/ju:/ پیتی بیست و یەکەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

ubiquitous/ju:ˈbɪkwɪtəs/adj ئامادەکی زۆر/ لە هەموو جێ هەیە

udder/ˈʌdə(r)/n گوان

udometer/n باران پێو

uglify/v ناشرین دەکات/ کرێت

ugly/ˈʌgli/adj ١-دزێو/ناشیرین ٢- نیشانەی شەڕ

UK: United Kingdom شانشینی یەکگرتوو- بەریتانیا

ulcer/ˈʌlsə(r)/n پەروشان(قرحە)

ulterior/ʌlˈtɪəriə(r)/adj لە پشتەوە/شاراوە

ultimate/ˈʌltɪmət/adj ١-کۆتایی ٢-مەزنترین

ultimatum/ˌʌltɪˈmeɪtəm/n دوامۆلەت/دواجار ئاگادارکردنەوە

ultra-/prep-adj لەسەرووی، سەرەڕۆ توندڕەو

ultraviolet/ˌʌltrəˈvaɪələt/adj تیشکی سەرووی بنەوشەیی

umbilical cord/ʌmˌbɪlɪkl ˈkɔ:d/n وێڵداش

umbrage/ˈʌmbrɪdʒ/v ڕێزی خۆی نەدراوەتێ/ هەست دەکات هەستی بریندار کراوە

umbrage/n ١-سێبەر/کەڵای سێبەر ٢-بێزاری

umb... ʌmˈbrelə/n سەیوان/چەتر

um... e/ˈʌmpaɪə(r)/n ناوبژیوان، داوەر

umpire/v ناوبژیوانی دەکا

unabated/ˌʌnəˈbeɪtɪd/adj بەهێز

unable/ʌnˈeɪbl/adj دەستەوەستان

unabridged/n سەراپا- هەمەلایەن شامیل نەك پوختە

unaccompanied/ˌʌnəˈkʌmpənid/adj بەتەنیا

unaccountable/ˌʌnəˈkaʊntəbl/adj ڕاڤەی بۆنیە

unaccustomed/ˌʌnəˈkʌstəmd/adj فێرنیە ڕانەهاتووە

unadulterated/ˌʌnəˈdʌltəreɪtɪd/adj پاك، بێگەرد

unaligned/adj بێ لایەن

un-American/ˌʌn əˈmerɪkən/adj دژبە ئیتال/ دژ بە ئەمریکا

unanimity/ˌju:nəˈnɪmət/n بەسەرجەمی، کۆ

unanimous/juˈnænɪməs/adj سەرجەم

unanimously/juˈnænɪməsli/adv بەسەرجەم بڕیار-بەکۆی دەنگ

unarmed/ˌʌnˈɑ:md/adj بێچەك

unassuming/ˌʌnəˈsju:mɪŋ/adj بێفیز

unattached/ˌʌnəˈtætʃt/adj ١-عازەب- ڕەبەن- بێژن ٢- سەربەخۆ

unavoidable/ˌʌnəˈvɔɪdəbl/adj چارەنیە/ حەتمی

unaware/ˌʌnəˈweə(r)/adj گێژ، بێئاگا

unawares/ˌʌnəˈweəz/adv بێ مەبەست- لەخۆوە

unbalanced/ˌʌnˈbælənst/adj ناپارسەنگ

unbearable/ʌnˈbeərəbl/adj نارامی لێناگیرێت/ بەرگە ناگیرێ

unbeaten/ʌnˈbi:tn/adj ژێرنەکەوتو، لێنەدراو

unbecoming/ˌʌnbɪˈkʌmɪŋ/adj نەشیاو

unbelief/n کفر- گومان

unbelievable/ˌʌnbɪˈli:vəbl/adj بڕوا ناکرێت/سەیر

unbend/ˌʌnˈbend/v بە ئارەزووی خۆی

هێلی ئاوەندیە/ کیژۆلوکە (لە چین)

typhus/ˈtaɪfəs/n تای تیفۆ/لەرزوتا

typical/ˈtɪpɪkl/adj نموونەیی

typify/ˈtɪpɪfaɪ/v دەنوێنێ/دەبێتە هێمای..

typist/ˈtaɪpɪst/n چاپکەر

typography/taɪˈpɒgrəfi/n هونەری چاپکردن

typology/n ١-هێماسازی ٢-زانستی نمونەکانی کەسایەتی

typo/n ١-پیت لێدەر ٢-هەڵەی چاپ

typographer/n پیت لێدەر/ چاپکەر

tyrannical/tɪˈrænɪkl/adj زۆردار

tyrannize/ˈtɪrənaɪz/v زۆرداری دەکا

tyranny/ˈtɪrəni/n زۆرداری

tyrant/ˈtaɪrənt/n چەوسێنەر- تاغوت

tyre/ˈtaɪə(r)/, (tire)/n تایەی ئۆتۆمبێل

tzar/zɑː(r)/n تزار- قەیسەر

tzetze=tsetse/n مێشێکی خوێنمژ

tzigane/n-adj قەرەج، دۆم/ قەرەجی، دۆمانە

turn/tɜ:n/v ١– بەرموودوا وەرەدەچەرخێ
٢– دەگۆڕێ ٣– باز دەدا بەسەر
٤– ئاراستە دەکا ٥– دەردەکەوێ
٦– ئاشکرا دەبێ

turn/n ١– دەور، ڕۆڵ، گۆڕان
٢– قوچەك ٣– بەرموودوا

turnip/ˈtɜ:nɪp/n شێلم

turnover/ˈtɜ:nəʊvə(r)/n ١– نانی
گژنیژ ٢– بڕی پارە..

turpentine/ˈtɜ:pəntaɪn/n ڕۆن

turquoise/ˈtɜ:kwɔɪz/n بەردێکی
بەترخە/ بەردێکی شینی مەیلەو کەسکە

turret/ˈtʌrət/n قوللەیەکی بچووك

turtle/ˈtɜ:tl/n کیسەڵ

turtle-dove/n کۆترە کێویلە

turtle-neck/n جلی خوری–
جەرسی، ملپێچ

tusk/tʌsk/n کەلبە

tussle/ˈtʌsl/n شەڕکردن/ دەمەقاڵێ

tutor/ˈtju:tə(r)/n ١– مامۆستای
تایبەتی ٢– مامۆستای زانکۆ

tutorial/tju:ˈtɔ:riəl/adj فێرکاریی–
مامۆستایی

twaddle/twɒdl/n قسەی بێ‌فەڕ،
چەنەبازی

twang/twæŋ/n زرنگە دەنگی
(ژێی گیتار)

tweak/twi:k/n گوێ ڕاکێشان

tweed/twi:d/n جلێکی خوری دڕە

tweezers/ˈtwi:zəz/n موکێش

twelfth/twelfθ/pron دوانزەیەمین

twelve/twelv/n دوازدە– دوانزە

twentieth/ˈtwentiəθ/pron - n
بیستەم

twenty/ˈtwenti/n بیست

twice/twaɪs/adv دووقات/دووجار

twiddle/ˈtwɪdl/v یاری بەپەنجە دەکا،
خۆ مژۆڵکردن بەکاری بێهودە

twig/twɪg/n چڵ/لقی بچووك

twig/v تێ‌دەگا

twilight/ˈtwaɪlaɪt/n کازیوە،
پێش ئەوەی دنیا تاریك بێ/ شەبەق

twill/twɪl/n چنراوێکی لۆکەیی‌یە

twin/twɪn/n دووانە ، جمك، یەك لە جمکان

twin/v (دووشت) پێکەوە گرێ دەدا

twinge/twɪndʒ/n چزە ، ئازارێکی تیژی کتوپڕ

twinkle/ˈtwɪŋkl/v - n دەدرەوشێتەوە

twirl/twɜ:l/v دەسووڕێتەوە

twist/twɪst/v ١– مووری دەدا
٢– (خول)وەردەگێڕێ ٣– دەچەمێنێ

twister/n دەستبڕ، قۆڵبڕ

twit/twɪt/v ١– سەرزەنشتی دەکا
٢– پێی ڕادەبوێرێ

twit/n دەبەنگ، گێژ

twitch/twɪtʃ/v دەلەرزێ، ڕادەچڵەکێ

twitter/ˈtwɪtə(r)/v زیقەزیق دەکا

two/tu:/n دوو

twopenny/ˈtʌpəni/n دووپنسە
(پارەیەکی ئینگلیزییە)

two-piece/n دوو پارچە تەنورە و چاکێت

two-ply/adj دووتوێ، ڕووبەر

twosome/ˈtu:səm/adj دووانە، ژن وپیاو

two-way/adj دوولا

tycoon/taɪˈku:n/n خاوەن پارە و دەسەڵات

type/taɪp/n ١– چەشن– جۆر
٢– نموونە ٣– پیتی‌چاپ

type/v چاپ دەکا

type-setter/ˈtaɪpsetə(r)/n پیت چن

typewriter/ˈtaɪpraɪtə(r)/n ئامێری
چاپ

typhoid/ˈtaɪfɔɪd/n تیفۆ

typhoon/taɪˈfu:n/n گەردەلوولێکی

۲- بەرپرسیاری ۳- ڕاسپاردن
٤- یەککرتنی کۆمپانیەکان
trustee/trʌˈsti:/n ١- وەسیەتکار-
ئەمینداریەت
٢- ئەندامی کاروباری کاری بازرگانی
trustworthy/ˈtrʌstwɜ:ði/adj
جێی‌بڕوایە
trusty/ˈtrʌsti/adj دڵسۆز، جێی‌بڕوایە
truth/tru:θ/n ڕاستی، هەق
truthful/ˈtru:θfl/adj ڕاستگۆ
truthfulness/n ڕاستی، دروستی،
ڕاستگۆیی
try/traɪ/n ١-هەوڵدان ٢-تاقیکردنەوە
٣- ترای٤- دادوەر
tsar/zɑ:(r)/n تزار، قەیسەر
tsetse/ˈtsetsi/n مێشی تسی تسی
tub/tʌb/n ١- حەوز٢- تەشت
tubby/ˈtʌbi/adj کوت و قەڵەو،
کورتەبنە، قوتە
tube/tju:b/n ١- بۆری، لولەە
٢- شەمەندەفەری کارەبایی
tubercular/tju:ˈbɜ:kjələ(r)/n
سیلاوی/تووشبوو بە سیل
tuberculosis/tju:ˌbɜ:kjuˈləʊsɪs/n
سیل/سی ئەستووربوون
tubing/n بۆری ئاسن وشووشە
tubular/adj شێوەی بۆری
tuck/tʌk/v ١- دەشارێتەوە
٢- زۆردەخوا ٣-دادەپۆشێ
tuck/tʌk/n ١-لۆچ- قەدکردن ٢-خواردن
Tuesday/ˈtju:zdeɪ, ˈtju:zdi/n
سێشەم
tuft/tʌft/n چەپک، چنگێکە
tug/tʌg/v بە توندی رادەکێشێ
tug/n ١-ماتۆڕ، پەلەم
٢- ڕاکێشانی لەناکاو
tug-of-war/n (یاری)گوریس ڕاکێشان

tuition/tjuˈɪʃn/n وانەبێژی
tulip/ˈtju:lɪp/n گوڵی(تولیپ)/ گوڵە خەزێم
tumble/ˈtʌmbl/v لەناکاو دەکەوێ
tumble-down/adj کەوتو- کەلاوە- روخاو
tumbler/ˈtʌmblə(r)/n کاس، پەرداخ
tumbler-drier/n ووشککەرەوە
tummy/ˈtʌmi/,tum/n گەدە، وورگ
tumour/ˈtju:mə(r)/n ئاوسان
tumult/ˈtju:mʌlt/n ژاوەژاو
tumultuous/tju:ˈmʌtʃuəs/adj
بە ژاوەژاو، تیژ، توندوتیژ
tuna/ˈtju:nə/n ماسی تونا
tune/tju:n/n ١- ئاواز ٢- ژێی مۆسیقا
tuneful/ˈtju:nfl/adj خۆش ئاواز
tunic/ˈtju:nɪk/n ژاکەتی عەسکەری
tunnel/ˈtʌnl/n تونێل
turban/ˈtɜ:bən/n شەبقەی پیاوانی(هی سیخ)
turbid/ˈtɜ:bɪd/adj شێواو- شێلو
turbine/ˈtɜ:baɪn/n تۆربایین(ئەندازەیی)
turbojet/ˌtɜ:bəʊˈdʒet/n ماتۆڕێکی تۆربانی
turbulence/ˈtɜ:bjələns/n هارەهار ، ژاوەژاو،
ئاشوب
turbulent/ˈtɜ:bjələnt/adj شێوێنەر،
ژاوەژاوەکەر
tureen/tjuˈri:n/n سولتانیە، مەنجەڵ
turf/tɜ:f/n ١-مێرگ‌و چیمەن
٢-یاری غارغارێنی ئەسپ
٣-گۆڕەپانی غارغارێنی ئەسپ
٤-خەڵکی ناوچە....
turf/v ١- بەسەرخۆشی فڕێ دەدرێتە
دەرەوەی مەیخانە ٢- بە گیا دادەپۆشێ
turkey/ˈtɜ:ki/n عەلەشیش، قەل
trukishdelight/n حەلقوم، لوقوم،
ڕەحەتەلەقوم
turmeric/ˈtɜ:mərɪk/n کاری،کورکوم
turmoil/ˈtɜ:mɔɪl/n ووڕژان، ژاوەژاو

٢–پەیمانی سێلایەنی

triplet/ˈtrɪplət/n یەکێك لە سێ جمك

triplicate/ˈtrɪplɪkət/n سێدانەی پێکچوو

tripod/ˈtraɪpɒd/n سێپایە

tripper/ˈtrɪpə(r)/n گەشتیار، گەڕیدە

trite/traɪt/n ١– قسەی هیچ و پووچ ٢– کۆن و دووبارە

triumph/ˈtraɪʌmf/n سەرکەوتن

triumphant/traɪˈʌmfənt/adj سەرکەوتوو

trivial/ˈtrɪviəl/adj هیچ و پوچ

triviality/ˌtrɪviˈæləti/n هیچوپووچی

trod/trɒd/v هەنگاوی هاویشت

trolley/ˈtrɒli/n عارەبانەی دەستی

trombone/trɒmˈbəʊn/n ترومبۆن (ئامێتێکی مۆسیقییە)

troop/tru:p/n کۆمەڵێك

troops/tru:ps/n سەرباز، یەکەی سەربازی

trooper/ˈtru:pə(r)/n سەربازی شۆرە سوار(تیپی سوار)

trophy/ˈtrəʊfi/n پاداشتێکی وەرزشی

tropic/ˈtrɒpɪk/n هێڵی قرژاڵ

tropical/ˈtrɒpɪkl/adj ناوچە گەرمەکان (هێڵی قرژاڵ ئاسا)

trot/trɒt/n ١– هەروەلە ،سمکۆڵان ٢– ڕێبازی ترۆشکی

trotter/ˈtrɒtə(t)/n ١– ئەسپیغارغارێن ٢– پێی بەراز(خواردن)

trouble/ˈtrʌbl/n ١– تەنگ پێ هەڵچنین ٢– نیگەرانی ٣– ترسێکی دژوار

trouble/v نیگەرانی– ئازار بەرپا دەکا

troublesome/ˈtrʌblsəm/adj ماندووکەر، سەرئێشکەر

trough/trɒf/n ١– حەوزی ئالیك٢– تەنکاو

troupe/tru:p/n تیپێکی نواندن، باڵە، تیپی سێرك

trousers/ˈtraʊzəz/n شەرواڵ، پانتۆڵ(پانتۆن)

trousseau/ˈtru:səʊ/n شمەکی بووك

trout/traʊt/n ماسی سەلمون

trowel/ˈtraʊəl/n ئاسقی، چەمچە/چیمەنتۆ پاکەرەوە

truancy/ˈtru:ənsi/n نەماتن بەبێ مۆڵەت

truant/ˈtru:ənt/n قوتابی دواکەوتوو/نەماتوو

truce/tru:s/n شەر وەستانی کاتی(ئاگربەست)

truck/trʌk/n ١– عارەبانەیەکی کراوەی شمەمەندەفەر ٢– فارگۆن ٣– مێوەی نوێ ٤– لۆری ٥– شت گۆڕینەوە

truculence/ˈtrʌkjələns/n شەڕ پێ فرۆشتن

truculent/ˈtrʌkjələnt/adj شەڕفرۆش

trudge/trʌdʒ/v بەگرانی دەچێت بەرێوە

true/tru:/adj ١– ڕاست ٢– واقیعی–ڕەسەن– پاك ٣– ورد ٤– بە وەفا

truffle/trʌfl/n ١–کوارگ ٢–پاقلاوەی تێکەڵەی چوکلێت

truly/ˈtru:li/adv ١– بەڕاستی٢– بەئەمەوای

trump/trʌmp/n کاغەزی پولەکە

trumpet/ˈtrʌmpɪt/n زوڕنا

trumpet/v ١–(بەزەبری هێنشتن) ڕادەگەیەنێ ٢– دەنگی دەڵێی دەنگی فیلە

truncheon/ˈtrʌntʃən/n داری پۆلیسی/ تۆپز

trundle/trʌndl/v گلۆر دەبێتەوە

trunk/trʌŋk/n ١– ڕەگ ٢– لاشەی مرۆڤ(بێجگە لە سەر ودەست و پێ) ٣– لووتی فیل ٤– جانتای گەشتیار ٥– جلوبەرگی مەلەوانی

truss/trʌs/n ١–کۆتی ئاسنیی ٢–پشدێنی پشت ئێشە ٣–جەمەلۆن

trust/trʌst/n ١– دڵنیایی، ئارامی

trepidation/ˌtrepɪˈdeɪʃn/n نیگەرانی، وروژان(لەبارەی شتێکی ناخۆش)

trespass/ˈtrespəs/n تاوان، گوناه، زەوتکردن

trespasser/ˈtrespəsə(r)/n زەوتکار، لادەر

tress/tres/n بسک، پەلک

trestle/ˈtresl/n ١–کۆڵەکە– کاریتە ٢–هەڵگری دارین

tri- سێ

trial/ˈtraɪəl/n ١–دادوەری کردن ٢–دادگا ٣–ئەزموون

triangle/ˈtraɪæŋgl/n سێگۆشەی (ئەندازەیی)

triangular/traɪˈæŋgjələ(r)/adj شێوەی سێگۆشەیی

tribal/ˈtraɪbl/n تیرەگەری، عەشایەری، تایەفەگەری

tribe/traɪb/n هۆز، تیرە

tribesman/ˈtraɪbzmən/n تاکێک لە تیرەیەک

tribulation/ˌtrɪbjuˈleɪʃn/n کۆمەت، تەنگیەتی

tribuna/n دادگا، ئەنجومەنی دادوەری

tribunal/traɪˈbjuːnl/adj دادوەری تایبەتی (ردێن سیپاتی)

tributary/ˈtrɪbjətri/n – adj جۆگە، ملکەچ

tribute/ˈtrɪbjuːt/n خاوە، سەرانە

trice/traɪs/n بە چاو تروکاندنێک/لەئاکاو

trick/trɪk/v فێڵ دەکا

trick/n فێڵ

trickery/ˈtrɪkəri/n فێلبازی

trickle/ˈtrɪkl/n دڵۆپە/کەم (ئاو)

trickster/ˈtrɪkstə(r)/n تەڵەکەباز

tricky/ˈtrɪki/adj ١– زیرەک ٢– فێڵباز– فێڵاوی ٣–(کارێکی) کارامە

tricycle/ˈtraɪsɪkl/n پاسکیلی سێ‌تایە

triennial/traɪˈeniəl/adj (فەرمانێک)هەر سێ‌ساڵ جارێک دەبێت

trifle/ˈtraɪfl/n ١– شتێکی بێ‌قیمەت ٢– حەلوای گاتۆ(شیرین)

trifling/adj سووک، بێ‌بەها

trigger/ˈtrɪgə(r)/n ١– تەقێنەر ٢– شۆڕش هەڵگیرسان

trigonometry/ˌtrɪgəˈnɒmətri/n زانستی سێگۆشە

trilby/ˈtrɪlbi/n شەپقەیەکی پیاوانەیە

trill/trɪl/n هەڵهەڵە

trilogy/ˈtrɪlədʒi/n سێ‌لانەیی/سێ‌یانە سێ ینە

trim/trɪm/n ١– چاککردن(پرچ) ٢– رازانەوە ٣– ئامادە– گونجاو

trim/v دەڕازێنێتەوە– پرچی رێک دەخا

trimming/ˈtrɪmɪŋ/n ڕازاندنەوەی جل/ شتی تایبەت

trinity/ˈtrɪnəti/n سێ لایەکی– سێینەیی (فەلاتی)

trinket/ˈtrɪŋkɪt/n زێڕی بچووک وەهەرزان و کەم بەها

trio/ˈtriːəʊ/n تیپێکی سێ لانەیی

trip/trɪp/v ١– هەڵدەخلیسکێ ٢– پێی دەڵدەکەوێ ٣– بەمێوانشی هەنگاو دەنێ

trip/n سەیران، گەشت، دەرچوون

tripartite/traɪˈpɑːtaɪt/adj رێککەوتنی سێ‌لایەنی

tripe/traɪp/n ١– قسەی هیچ، قسەی پووچ ٢– پەردەی گەدە

triple/ˈtrɪpl/adj ١– سێ قات

transpose/træn'spəuz/v جێگۆڕکێ بە دوو شت دەکا
transverse/'trænzvɜːs/adj تەگەرە/ بەربەست
trap/træp/n ١- داو- پلان ٢- عەرەبانەی ئەسپی
trapdoor/'træpdɔː(r)/n دەرگای سەر تەختی شانۆ/ دەرگای بان
trapeze/trə'piːz/n جۆلانی(بۆ پالەوان) (سێرە)
trapper/'træpə(r)/n پاوچی ئاژەلی بازرگانی/ پوچی بۆ کەولّ
trash/træʃ/n ١- توڕەمات٢- کەم بەها
trashy/adj (کتێبێکی) بێ بەها
trauma/'trɔːmə/n ١- برین ٢- کۆستی دەروونی
traumatic/trɔː'mætɪk/adj ئەزموونێکی گران و ناخۆش(کۆست)
travel/'trævl/v ١- گەشت دەکا ٢- دەچێ- دەڕوا
traveller/'trævələ(r)/n ١- گەشتکەر ٢- بێ جێ و ڕێ ٣- نوێنەر ، نێردە
traverse/trə'vɜːs/v دەپەڕێتەوە- گەشت دەکا
travesty/'trævəsti/n شێواندنی داهوەری/نواندنی ساختە
trawl/trɔːl/n ١- گەڕان لەناو ٢- تۆڕی ماسیگرتن
trawler/'trɔːlə(r)/n بەلەمی ماسیگرتن
tray/treɪ/n سینی
treacherous/'tretʃərəs/adj ١- غەدەر ٢- ترسناک
treachery/'tretʃəri/n غەدر کردن/ خیانەت کردن
treacle/'triːkl/n هەنگوینی ڕەش/ئاوی شەکر
tread/tred/n ١- ترپەی هەنگاو ٢- پایەی پەیژە ٣- گرێچەکانی تایەی ئۆتۆمبێل
tread/v ١- هەنگاو دەنێ، (بەپێ) دەپلیقێنێتەوە
treadle/'tredl/n جێ پێ/ئامێرێکە بەپێ کاردەکا
treadmill/'tredmɪl/n ڕۆتین
treason/'triːzn/n خیانەتی مەزن(لە نیشتمان)
treasonable/'triːzənəbl/adj خیانەتکار
treasure/'treʒə(r)/n گەنجینە
treasurer/'treʒərə(r)/n ئەمینداری سندوق/ گەنجینەدار
treasury/'treʒəri/n سندوقی گەنجینە
treat/triːt/v ١- مامەلەی لەگەڵ دەکا ٢- چارەسەری دەکا بانگهێشتنی داوەتی‌دەکا/ گفتوگۆی لەگەڵ دەکا
treatise/'triːtɪs, 'triːtɪz/n نامە، لێکۆلینەوەی زانستی
treatment/'triːtmənt/n چارەسەری پزیشکی/مامەلە
treaty/'triːti/n پەیماننامە
treble/'trebl/n دەنگی کوڕ-دەنگی بەرز دەنگێکی تیژ سۆپرانۆ
tree/triː/n دار
trek/trek/n ١- گەشتێکی درێژ لە زەویەکی چال و چۆلیدا (بەپێ) ٢- گەڕان لەچیا (بەپێ)
trellis/'trelɪs/n چوارخشتەکی کردن(بۆ ڕووەک)
tremble/'trembl/v دەلەرزێ
tremendous/trə'mendəs/adj زۆرگەورە
tremor/'tremə(r)/n بوومەلەرزە، لەرز، موچڕکە
trench/trentʃ/n قۆرت
trenchant/'trentʃənt/adj تیژ ، بنەبڕ
trend/trend/n ئارەزوو، خولیا
trendy/trendi/adj دوا مۆدێل

transaction/træn'zækʃn/n
مامەڵە، کاری بازرگانی

transatlantic/ˌtrænzə'læntɪk/adj
بەسەر ئۆقیانوسی ئەتڵەسی

transcend/træn'send/v ١– دەبەزێنێ (سنوور)
٢– لە (ئەزموونی مرۆڤ) تێدەپەڕێنێ

transcontinental /ˌtrænzˌkɒntɪ'nentl/adj
کیشوەربڕ

transcribe/træn'skraɪb/v
١– لەبەر دەگرێتەوە
٢– شێوە دەنگییەکە دەنووسێ

transcription/træn'skrɪpʃn/n
کۆپیکردن، لەبەرگرتنەوە، نووسینەوە

transfer/træns'fɜ:(r)/v دەگوازێتەوە (خاوەنێتی) دەگۆڕێ لە... بۆ

transfer/'trænsfɜ:(r)/n
١– گواستنەوە٢– گۆڕین

transferable/'trænsfɜ:rəbl/adj
دێتە گۆڕین/دەگوازرێتەوە

transference/'trænsfərəns/n
گوێزانەوە

transfix/træns'fiks/v ١– پارچەی دەکا ٢– لەپەل وپۆ دەکەوێ/ئیفلیج دەبێ

transform/træns'fɔ:m/v تەوار دەیگۆڕێ

transformation/ˌtrænsfə'meɪʃn/n
گۆڕین/گواستنەوە

transformer/træns'fɔ:mə(r)/n
کارەبا گۆڕ

transfusion/træns'fju:ʒn/n
خوێن گواستنەوە

transgress/trænz'gres/v
لێی دەرباز دەبێ– دەیبەزێنێ

transgressor/trænz'gresə(r)/n
گوناه، هەڵە، تاوان

transient/'trænziənt/adj کەم خایەن– کاتی

transistor/træn'zɪstə(r)/n ترانسیستەر

transit/'trænzɪt, trænsɪt/n دەربازبوون

transition/træn'zɪʃn/n قۆناغی گواستنەوە

transitional/træn'zɪʃənl/adj گوێزەرەوە/ گۆڕەر– بگۆڕ

transtive/'trænsətɪv/adj کاری تێپەڕ

transitory/'trænsətri/adj کاتی/بەسەرچوو

translate/træns'leɪt/v وەردەگێڕێ

translation/træns'leɪʃn/n وەرگێڕان

translator/træns'leɪtə(r)/n وەرگێڕ

transliterate/træns'lɪtəreɪt/v وشەیەک بە پیتی زمانێکی تر دەنووسێ

translucent/træns'lu:snt/adj نیوە ئاوی/ روناکی بەناو تێپەڕ دەبێ

transmission/træns'mɪʃn/n ١– ناردن
٢– کلاچ
٣– ناردنی لاساکی
٤– گواستنەوەی میکانیکی

transmit/træns'mɪt/v دەنێرێ– دەگەیەنێ/ پەخش دەکا

transmitter/træns'mɪtə(r)/n ١– نێرەر
٢– ئامێری ناردن

transparency/træns'pærənsi/n
پلاستیکی تەنک

transparent/træns'pærənt/adj روون

transpire/træn'spaɪə(r)/v ١– دەردەکەوێ– ئاشکرا دەکا/دەبێ
٢– ئارەقە دەڕێژێ

transplant/træns'plɑ:nt/n
١–(رووەک)دەچێنێ ٢–(ئەندام) دەچێنێ

transport/træns'pɔ:t/v ١–(شمەک و مرۆڤ) دەگوازێتەوە ٢–سزا دەدا

transport/'trænspɔ:t/n ١–گواستنەوە
٢– هۆیەکانی گواستنەوە

towel/ˈtauəl/n خاولی
tower/ˈtauə(r)/n قوله
tower-block/n ئەپارتمانێکی زۆر نهۆمی
town/taun/n شارۆچکە
town-hall/ˌtaunˈhɔːl/n شارەوانی/ دام ودەزگای حکومەت
townhouse/n ماڵێک(لە شاردا)
townsman/n شارنشین
townpath/n تووڵەڕێ
toxic/ˈtɒksɪk/adj ژەهراوی
toy/tɔɪ/n بووکەشووشە
trace/treɪs/n ١- شوێن پێ ٢- بڕێکی کەم
trace/treɪs/v دەدۆزێتەوە/شوێن پێی دەدۆزێتەوە
trachoma/n تەرەخوما(نەخۆشی چاو)
tracing-paper/n کاغەزی ترێس
track/træk/n ١- شێنەوار- جێی تایە ٢- ڕێگەیەکی زبر ٣- هێڵی شەمەندەفەر ٤- شوێنی پێشبڕکێ
tract/trækt/n ١- ناوچەیەکی فراوان ٢- کورتە وتارێکی ئاینی-سیاسی
tractable/ˈtræktəbl/adj ئاسان، سووک، نەرم
traction/ˈtrækʃn/n ڕاکێشان
tractor/ˈtræktə(r)/n تەراکتۆر(ماشێنی کشتوکاڵی)
trade/treɪd/n ١- پیشە٢- بازرگان
trademark/ˈtreɪdzmɑːk/n مارکەیەکی بازرگانی/هێمای بازرگانی
trader/ˈreɪdə(r)/n بازرگان
tradesman/ˈtreɪdzmən/n دوکاندار
trade(s)-union/n ساندیکای کرێکاران
tradition/trəˈdɪʃn/n لاسایی، تیتاڵ، نەریت
traditional/trəˈdɪʃənl/adj لاسایی کەرەوە

traffic/ˈtræfɪk/n بزافی هاتوچۆ/هاتوچۆ
traffic/v بازرگانی قاچاغ دەکا
tragedy/ˈtrædʒədi/n ١- تراژیدیا ٢- کارەسات
tragic/ˈtrædʒɪk/adj تراژیدی
tragically/adv بەشێوەیەکی جەرگبڕ
trail/treɪl/n ١- شوێنەوار ٢- تولەڕێیەک لە ناوچەیەکی شاخاوی
trailer/əˈtreɪlə(r)/n ١- عەرەبانەیەکی پاشەوە/پاشکۆ ٢- بڕگەیەک لە فلیمێکی ڕاگەیاندن
train/treɪn/n شەمەندەفەر
train/v فێری دەکا/مەشقی پێدەکا
trainee/ˌtreɪˈniː/n ڕاهێنراو/مەشق پێکراو
trainer/ˈtreɪnə(r)/n ڕاهێنەر- مەشقپێکەری وەرزشی
training/ˈtreɪnɪŋ/n مەشق کردن
traipse/treɪps/v بەگرانی بەڕێوە ئەچێت
trait/treɪt, treɪ/n ئەدگار- تایبەتمەندی
traitor/ˈtreɪtə(r)/n سیخوڕ، خاین، شۆفار
traitorous/ˈtreɪtərəs/adj سیخوڕ/خاین
tram/træm/n پاس
tramp/træmp/n ١- ترپەی پێ ٢- پیاسە و گەشتێک بە پێ ٣- گەڕیدە، ئابەڵەد، بێماڵ و حاڵ ٤- سۆزانی
tramp/v لەسەرخۆ دەڕوا/ بەگرانی دەڕوا
trample/ˈtræmpl/v پێشێل دەکا، پاندەکاتەوە
trampoline/əˈtræmpəliːn/n ئالەتی بازدان/ ترامپۆلین
tramp-steamer/n بار گوێزەرەوە(بەلەم)
trance/trɑːns/n بوورانەوە/ مەستی
tranquil/ˈtræŋkwɪl/adj هێمن و ئارام
tranquility/træŋˈkwɪləti/n ئارامی
tranquillizer/ˈtræŋkwəlaɪz(r)/n دەرمانی هێمنکەرەوە
trans- پێشگر(بەمانای لە ڕێگای)
transact/trænˈzækt/v هاوکاری لەگەڵ دەکا/مامەڵەی لەگەڵ دەکا

took/tʊk/ + take بردی

tool/tu:l/n ئامێرێکی دەستییە

toot/tu:t/n فوو، دەنگی هۆڕن

tooth/tu:θ/n ددان

toothache/ˈtu:θeɪk/n ددان ئێشە

tooth-brush/ˈtu:θbrʌʃ/n فلچەیددان

tooth-comb/n شانەی ددانددار

toothsome/ˈtu:θsəm/adj بەتام، بەلەزەت

top/tɒp/n ١- دوند، لووتکە ٢- پلەوپایەی گرنگ

topaz/ˈtəʊpæz/n تۆپاز(بەردێکی بەنرخە)

topcoat/ˈtɒpkəʊt/n پالتۆ

tophat/n شەپقەیەکی رەشی درێژە

topheavy/adj لەشێکی ناپارسەنگ/ سەرگران

topic/ˈtɒpɪk/n بابەت

topical/ˈtɒpɪkl/adj پەیوەندی بە کاروباری ئێستاوەیە

topographical/ˌtɒpəˈgræfɪkl/adj تۆپۆگرافی

topography/təˈpɒgrəfi/n تۆپۆگرافیا

topple/ˈtɒpl/v بەلا دەکەوێ و دەکەوێتە خوارێ

torch/tɔ:tʃ/n ١- مەشخەڵ ٢- پاتری گیرفانی

tore/tɔ:(r)/ + tear/v شەقی کرد/ بڕی(ڕێ)

torment/ˈtɔ:ment/n ئازار- ئەشکەنجە

torn/tɔ:n/ :tear/v شەق بوو

tornado/tɔ:ˈneɪdəʊ/n گەردەلوولێکی توند

torpedo/tɔ:ˈpi:dəʊ/n تۆرپید(بۆمبی دەریایی)

torrent/ˈtɒrənt/n سێلاوێکی زۆر

torrential/təˈrenʃl/adj بارانێکی زۆر/ سێلاو ئاسا/ لێشاوی

torrid/ˈtɒrɪd/adj ١-زۆر بە هەوەس و گەرم ٢-زۆر گەرم و وشک

tortoise/ˈtɔ:təs/n کیسەڵ

tortuous/ˈtɔ:tʃuəs/adj لوول، خوارو خێچ پێچاوپێچ

torture/ˈtɔ:tʃə(r)/n ئازاردان- ئەشکەنجەدان

Tory/ˈtɔ:ri/n - adj ئەندامی پارتی پارێزگارانی بەریتانیا

toss/tɒs/v ١-لەسەرخۆ داوێ- فڕێ دەدا ٢-ئەم لاو ئەو لادەکا

tot/tɒt/n ١- منداڵی بچووک/ بەرنامەی منداڵان ٢- قومێکی کەم

total/ˈtəʊtl/adj هەمووی، سەرجەم

totalitarian/təʊˌtæləˈteəriən/n دیکتاتۆری/حکومەتی یەک پارتی

totalitarianism/təʊˌtæləˈteəriənɪzəm/n دیکتاتۆریەت/تاکڕەوی

totalizator/n با پێو

totally/ˈtəʊtəli/adv بە تەواوەتی

totem/ˈtəʊtəm/n تەوتەمیەت(ڕەمزی پیرۆزی)

totter/ˈtɒtə(r)/v لارەلاردەکا-خەریکە دەکەوێ

touch/tʌtʃ/v ١- دەستی لێ دەدا ٢- کاری لە دەروونیدەکا

touchy/ˈtʌtʃi/adj زۆر هەستەوەر

tough/tʌf/adj لەشی بە هێز، زەبر، توند

toughen/ˈtʌfn/v بەهێز، ڕەق- دەکا

tour/tʊə(r)/n گەشت و گوزار

tourist/ˈtʊərɪst/n گەشتیار- گەشتکەر

tournament/ˈtʊənəmənt, ˈtɔ:nəmənt, ˈtɜ:nəmənt/n ١-یاری، گەمە ٢-پێشبڕکێ ی وەرزش ٣-خوول

tousled/ˈtaʊzld/adj قژ لوول، قژ ناڕێک

tow/təʊ/v (بەگوریس) ڕادەکێشی

towards/təˈwɔ:dz/prep بەرەو، بۆ مەبەستی

toast/v رەقی دەکا– دەیبرژێنێ
tobacco/təˈbækəʊ/n تووتن
tobacconist/təˈbækənɪst/n جگەرەفرۆش/ تووتنەوان
toboggan/təˈbɒgən/n گالیسکەی سەر بەفر
today/təˈdeɪ/n ئەمڕۆ
toddle/ˈtɒdl/n پەیژە، بەپێکەتن
toddle/v تازە بەسەر پێ دەکەوێ
toddler/ˈtɒdlə(r)/n یەکەم ڕۆیشتنی منداڵ– بەسەرپێ کەوتوو
to-do/təˈduː/n ئاژاوە، ژاوەژاو
toe/təʊ/n پەنجەی پێ
toffee/ˈtɒfi/n تۆخی:چۆکلێت شیرینی
together/təˈgeðə(r)/adv پێکەوە لە یەک کاتدا
toil/tɔɪl/v کارێکی گران دەکا– زەحمەت دەکێشێ
toiler/n زەحمەتکێش، ڕەنجدەر
toilet/ˈtɔɪlət/n ١– خۆگۆڕین ٢– ئاودەست
token/ˈtəʊkən/n ١– نیشانە، ڕەمز، شتێکی بچووک ٢– فیشەی لەجیاتی پارە
told/ təʊld / : tell/v دوا، وتی
tolerable/ˈtɒlərəbl/adj ناوەنجی، پەسەند
tolerably/ˈtɒlərəbli/adv جارناجارێک– بەزۆری
tolerance/ˈtɒlərəns/n ١–لێبووردن– لێبوردەیی ٢– توانای لەش بۆ دەرمان ٣– جیاوازییەکی ڕێپێدراو
tolerant/ˈtɒlərənt/adj دڵ فراوان– لێبوردە
tolerate/ˈtɒləreɪt/v ١– چاو لێ دەپۆشێ/دەبوورێ
toleration/ˌtɒləˈreɪʃn/n لێبوردن، چاو لێ پۆشین
toll/təʊl/n ١– باجی هاتوچۆ/باجی تەلەفۆن ٢– ژمارەی مردوو و بریندارەکان
tomahawk/ˈtɒməhɔːk/n پاچێکی هیندیە سوورەکان تەور(وەک ئامێر و چەک)
tomato/təˈmɑːtəʊ/n تەماتە
tomb/tuːm/n مەرقەد، گۆڕ
tomboy/ˈtɒmbɔɪ/n کچی کوڕانی/ ڕەفتار کوڕانی
tombstone/ˈtuːmstəʊn/n کێل
tomcat/ˈtɒmkæt/n نێرەپشیلە
tomfoolery/tɒmˈfuːləri/n نوکتەیەکی پووچ/ ڕەفتاری منداڵانە
tommy-gun/ˈtɒmi gʌn/n ڕەشاشێکی بچووک
tommy-rot/ˈtɒmi rɒt/n قسەی هیچ وپووچ
tomorrow/təˈmɒrəʊ/n بەیانی/سبەی
ton/tʌn/n تەن
tone/təʊn/n ١– ئاوازی دەنگ ٢– کەش وهەوا ٣– ڕەنگ کردنی تۆخ/سێبەری ڕەنگ
tongs/tɒŋz/n ماشە
tongue/tʌŋ/n ١–زمان (ئاوەدەم) ٢– زمان (ئاخافتن) ٣– زمانە (خواردن)
tongue-tied/adj لاڵ– زمان بەستراو/شەرمن
tongue-twister/n وشەیەك بەگرانی بێتە دەر
tonic/ˈtɒnɪk/n بەهێزکەر، وریاکەر
tonight/təˈnaɪt/n ئەمشەو
tonnage/ˈtʌnɪdʒ/n باریپاپۆڕ، سەرجەم
tonsil/ˈtɒnsl/n لەوزەتێن
tonsillitis/ˌtɒnsəˈlaɪtɪs/n ئاوسانی لەوزەتێن هەوکردنی قورگ
too/tuː/adv هەروەها

time-limit/n کاتێکی دیاریکراو

time-server/n هەلپەرست

time-signal/n هێمای کات دیارکردن

timetable/ˈtaɪmteɪbl/n خشتەی کات

timid/ˈtɪmɪd/adj شەرمەزار، شەرمن، ترسنۆك

timidity/tɪˈmɪdəti/n سامدار، ترسێنەر، شەرمەزاری

timorous/ˈtɪmərəs/adj بەهەیبەت، توڕەوتوند

tin/tɪn/n ١– تەنەکە٢– قوتی

tincture/ˈtɪŋktʃə(r)/n ١–دەرمانی تواوە لە کحول(چارەسەر) ٢–سبوغ، بۆیە، ڕەنگ

tinder/ˈtɪndə(r)/n زووسوتێن(دار)

tinge/tɪndʒ/v زیاد دەکا

tingle/ˈtɪŋgl/n کەمێ ڕەنگکردن

tinker/ˈtɪŋkə(r)/n ١–بێ‌ماڵ و حاڵ ٢–تەنەکەژی گەڕۆك

tinkle/ˈtɪŋkl/n دەنگی زەنگ

tinny/adj چەشنی تەنەکەوایە

tin-opener/n قوتی شکێن/قوتی کەرەوە

tinsel/ˈtɪnsl/n شریتی رەنگاو ڕەنگ

tint/tɪnt/n - v ڕەنگێکی کاڵ/کەمێ بۆیە دەکا

tintack/n منخ

tiny/ˈtaɪni/adj زۆر بچووك

tip/tɪp/n ١– سەرێکی کوتراو ٢– لەسەر زمان ٣– پیسایی ٤– بەخشیش ٥– ئامۆژگاری

tip/tɪp/v ١– دەکەوێ ٢– وەردەگێڕێ(بەلەم)

tip-off/n زمان لێدان

tipple/ˈtɪpl/n ئارەق خۆری بەردەوام (فێربوو)

tipster/ˈtɪpstə(r)/n دوەر لەبارەی ئەسپ– تیپ(رۆژنامەنوس)

tipsy/ˈtɪpsi/adj زەوق خۆش/نیوە سەرخۆش

tiptoe/ˈtɪptəʊ/n پەنجەی پێ

tiptop/ˌtɪpˈtɒp/adj زۆرباش، هەرەباش

tire/ˈtaɪə(r)/ + tyre/n تایە

tire/ˈtaɪə(r)/v ماندوو دەبێ/دەهیلێژێ

tired/ˈtaɪəd/adj ماندوو

tireless/ˈtaɪələs/adj چالاك، گورج وگۆل/ ماندونەناس

tiresome/ˈtaɪəsəm/adj ماندووکەر

tissue/ˈtɪʃuː, ˈtɪsjuː, ˈtɪʃjuː/n ١– کوتاڵ ٢– شانە ٣– کاغەزێکی تەنك

tissue-paper/n کاغەزێکی‌تەنك

[illegible] ١– چۆلەکەیەکی بچووك ٢–چاوبەچاو، یەك بەیەك ٣– گۆی مەمك/سینەی ئافرەت

titbit/ˈtɪtbɪt/n هەواڵێکی کورت و خۆش/ قسەلۆك

tithe/taɪð/n باجی دەیەك

title/ˈtaɪtl/n- v ١–ناونیشان/ناونیشان دادەنێ ٢– نازناوی پیشەیی ٣– مافی شەرعی

title-holder/n براوەر، بەزێنەر

titter/ˈtɪtə(r)/v پێکەنینێکی تورەی لێوەدێ

tittle-tattle/ˈtɪtl tætl/n وورتەوورت/ قسەی پووچ

tizzy/ˈtɪzi/n زۆرتووڕە

to/tuː/prep ١– بەرەو٢– هەتا ٣– دەژمێرێ٤– تەنها ٥– دوور ٦– دەگاتێ ٧– رابردوو چوو ناگەڕێتەوە

toad/təʊd/n –لە بۆق دەچێ لەسەر زەوی دەژی –بۆقێکە ژەهری هەیە

toad-in-the-hole/n سجوق

toady/ˈtəʊdi/n ڕیاییکەر

toast/təʊst/n نانێکی‌خوساو/پارچە نان

به ختووکه

through-out/θruːˈaut/adv به درێژایی

throve * thrive/v کەشەی کرد

throw/θrəʊ/v دەماوێژێ/ هەڵ دەدا

thrush/θrʌʃ/n باڵندەیەکە پشتی رەش و قاوەیی لە سینگی هەیە

thrust/θrʌst/v ١- پاڵدەدا ٢- بەچەقۆ بەرەوپێش دەچێ

thud/θʌd/n تەپە(دەنگ)

thug/θʌg/n چەقاوەسوو، چەقۆکێش

thumb/θʌm/n پەنجەمۆر

thump/θʌmp/v رەمبەی لێوە دێ

thunder/ˈθʌndə(r)/n هەورە تریشقە، بروسک

thunder/v برووسکە دەدا

thunderstorm/ˈθʌndəstɔːm/n گەردەلولێکی/ گەرداوێکی بە برووسکە

thunderstruck/ˈθʌndəstrʌk/adj تێکچوو، سەرلێ شێواو/ بروسکە لێدراو

Thursday/ˈθɜːzdeɪ/n پێنجشەممە

thus/θʌs/adv بەوشێوەیە/ئاوها

thwart/θwɔːt/v تێکی دەدا تەگەرەی تێ دەخا

thy/ðaɪ/adj تایبەت بە تۆ(کتێب)، هی تۆ

thyroid/ˈθaɪrɔɪd/n لیکەگلاند/ لیکەرژێن لەبەشی پێشەوەی مل

tic/tɪk/n گرژبوون

tick/tɪk/n ١- دەنگی کاتژمێر- تیک تیک- چرکە ٢- نیشانەی ( ) ٣- قەرز ٤- بێ‌قیمەت، هیچ وپووچ(کەس) ٥- پشکنین ٦- خوێنمژ(پێشکە)

ticket/ˈtɪkɪt/n بلیت، پیتاقە

tickle/ˈtɪkl/n ختووکە

tickle/v دڵی خۆش دەکا- دەیوروژێنێ

ticklish/ˈtɪklɪʃ/adj زۆرختووکەی دێ/ به ختووکه

tidal/ˈtaɪdl/adj (مرۆڤێکی) پاڕایە، شەپۆلاوی

tide/taɪd/n هەڵبەزین و دابەزینی دەریا/ هەڵچوون و داچوون

tidings/ˈtaɪdɪŋz/n هەواڵ

tidy/ˈtaɪdi/adj رێکوپێکە

tie/taɪ/n بۆینباغ- گوریس

tie/v ١- دەبەستێ- توند دەکا ٢- بۆینباغ دەبەستێ- گرێ دروست دەکا

tied/adj ١-بەکرێدراو بە مەرج.. ٢-بەستراو

tier/tɪə(r)/n رێزێك لە سەر یەك/ ئاستی پێکهاتە

tiff/tɪf/n ئاکۆکی‌یەکی سووك -کێشمەکێشمی نێوان برادەران و دڵداران

tiger/ˈtaɪgə(r)/n پڵنگ

tight/taɪt/adj ١- چەسپاو- تەنگۆ، توندکراو ٢- دژوار٣- راکێشراو

tighten/ˈtaɪtn/n دەبەستێ- توند دەکا

tight-fisted/adj رەزیل، قلس

tights/taɪts/n جلی تەنگی سەماکەر

tile/taɪl/n کاشی، دیرەك

till/tɪl/n سندوق

till/v دەکێڵێ

till/conj تەنانەت- هەتا

tiller/ˈtɪlə(r)/n سەوڵی بەلەم

tilt/tɪlt/v لاید، رەخنەی لێگرت

tilt/v - n بەرەو لێژی دەبا/لێژ

timber/ˈtɪmbə(r)/n تەختەدار

time/taɪm/n ١- کات٢- رۆژگار ٣- ریتم ٤- وەختی (ژەم) ٥- بەش- پشك

time-bomb/n بۆمبی‌پەداندراو

time-honoured/adj پیرۆز

timekeeper/ˈtaɪmkiːpə(r)/n سەعاتی کار

time-lag/n بەین- بێن

timeless/ˈtaɪmləs/adj نەمر

thing/θɪŋ/n شت

think/θɪŋk/v ١–بیرده‌كاته‌وه
٢– وادادەنێ ٣– دڵفه لێ‌ده‌دا
٤– ره‌نگده‌داته‌وه ٥– چاوه‌ڕێ ده‌كا–
ده‌یه‌وێ ٦– بیر له پێشنیار ده‌كاته‌وه
٧– تاقیده‌كاته‌وه

third/θɜ:d/adj سێیه‌م

thirdly/ˈθɜ:dli/adv سێیه‌مین

thirst/θɜ:st/n تینوێتی

thirsty/ˈθɜ:sti/adj تینوو

thirteen/ˌθɜ:ˈti:n/adj - n سیازده

thirteenth/ˌθɜ:ˈti:nθ/adj سیازده‌مین

thirtieth/ˈθɜ:tiəθ/adj به‌شێك له سی/
سی‌یه‌م

thirty/ˈθɜ:ti/n سی

this/ðɪs/pron ئه‌مه

thistle/ˈθɪsl/n دڕك(حوشتر/لكولی
ئه‌رخه‌وانی

thong/θɒŋ/n شریتێكی پێسته‌ین

thorax/ˈθɔ:ræks/n سینه (زانستی
توێكاری)

thorn/θɔ:n/n دڕك

thorny/ˈθɔ:ni/adj تێكه‌ڵ، دڕكاوی

thorough/ˈθʌrə/adj (پیشكنینی)
ته‌واو، زۆر ورد

thoroughly/ˈθʌrəli/adv به‌ته‌واوه‌تی/
به‌ووردی

thoroughbred/ˈθʌrəbred/n– adj
(ئاسپ)ره‌سه‌ن، مه‌شق پێكراو

thoroughfare/ˈθʌrəfeə(r)/n
ڕێگای گشتی، ڕێگای كراوه

those/ðəʊz/ * that/det ئه‌وانه/
ئه‌وانێهن

thou/ðaʊ/pron تۆ (كۆ)، تۆ(كۆن)

though/ðəʊ/conj سه‌رباری ئه‌وه/
هه‌رچه‌نده

thought/θɔ:t/n بیر، را

thought/θɔ:t/v بیری كرده‌وه

thoughtful/ˈθɔ:tfl/adj پڕبیر، مژوڵ

thoughtless/ˈθɔ:tləs/adj سه‌رمه‌ڕۆ ، گێژ
خه‌مسارد

thousand/ˈθaʊznd/adj - n هه‌زار

thrash/θræʃ/v ١–زۆری لێ ده‌دا/جه‌نده‌ی لێده‌دا
٢– ده‌به‌زێنێ ٣– (به‌ده‌م ئازاره‌وه)ده‌تلێته‌وه

thread/θred/n ده‌زوو– داو
– شیرازه‌ی بیر

thread/θred/v ده‌زوو/داو ده‌خاته كونی ده‌رزی

threadbare/ˈθredbeə(r)/adj دڕاو ، پڕیو/
كۆن و لاواز

threat/θret/n هه‌ڕه‌شه و گوڕه‌شه

threaten/θretn/v هه‌ڕه‌شه لێ ده‌كا/
خۆی كیف ده‌كا

three/θri:/adj - n سێ

threefigure/adj ژماره له‌نێوان (١٠٠–٩٩٩)

thresh/θreʃ/v به هاوه‌ن گه‌نم ده‌هاڕێ/ده‌هاڕێ

threshold/ˈθreʃhəʊld/n ده‌روازه

threw/θru:/ * throw/v هاوێژتی

thrice/θraɪs/adv سێ جاران

thrifty/ˈθrɪfti/adj ده‌ست گر (خه‌رج نه‌كه‌ر)

thrill/θrɪl/n ورووژان

thriller/ˈθrɪlə(r)/n چیرۆك یان فیلمێكی و
رووژێنه‌ر

thrive/θraɪv/v گه‌شه ده‌كا– په‌ره ده‌سێنێ

throat/θrəʊt/n قوڕگ، گه‌روو، هه‌وك

throb/θrɒb/v ترپه (دڵ)ی دێ

throe/θrəʊ/n ژان(منداڵبوون)

thrombosis/θrɒmˈbəʊsɪs/n خوێن مه‌یین

throne/θrəʊn/n عه‌رش، موڵك، كورسی
ده‌سه‌ڵات

throng/θrɒŋ/n جه‌ماوه‌رێكی زۆر/حه‌شامه‌ت

throttle/ˈθrɒtl/v قوڕگی ده‌گرێ

through/θru:/adv له میانه‌ی

ئامارژەکردن)

thatch/θætʃ/n چەرداخ،پووش

بانی کونجیکە بەگژوگیا کرابێت

thaw/θɔː/v دەتوێتەوە– شل دەبێتەوە

the/ðiː/det ئامرازی‌ناسین

theatre/ˈθɪətə(r)/n ١– شانۆ

٢– ژووری ئەشتەرگەری

٣– دیمەنی رووداوی گرنگ

theatrical/θiˈætrɪkl/adj شانۆیی

thee/ðiː/ :thou/pron تۆ

theft/θeft/n دزی/دزین

their/ðeə(r)/pron ئامرازی موڵکداری

theirs/ðeəz/pron سەر بە (ئەوان)(ئەی)

theism/ˈθiːɪzəm/n باوەڕ بەبوونی خوا

یەکتاپەرستی

theist/ˈθiːɪst/n ئیماندار بەبوونی خوا

یەکتاپەرست

them/ðem/* they/pron ئەوان(بەرکار)

بابەتی‌باس، مەغزا/

theme/θiːm/n

بیرێکی مۆسیقایی

themselves/ðəmˈselvz/pron

ئەوان(نێرومێ) خۆیان

then/ðen/adv ئەوکاتە، لەوکاتە

thence/ðens/adv لەوێوە/لەبەرئەو هۆیە

thenceforth/ˌðensˈfɔːθ/adv لەو کاتە

بەدواوە

theologian/ˌθiːəˈləʊdʒən/n

زانای لاهوتی

theological/ˌθiːəˈlɒdʒɪkl/adj

لاهوتی(پیاوی ئاینی)

theology/θiˈɒlədʒi/n زانستی لاهوتی

theorem/ˈθɪərəm/n تیۆر، کێشە

(زانستی بیرکاری)

theoretical/ˌθɪəˈretɪkl/adj تیۆریی

theory/ˈθɪəri/n تیۆر، بیردۆز

therapeutic/ˌθerəˈpjuːtɪk/adj

چارەسەری/راکێشان

therapy/ˈθerəpi/n چارەسەرکردن

there/ðeə(r)/adv لەوێ

thereabouts/ˌðeərəˈbaʊts/adv بەنزیکی

thereby/ˌðeəˈbaɪ/adv لەئەنجامی ئەوە/

لەم ڕێگایەوە

therefore/ˈðeəfɔː(r)/adv لەبەر ئەوە/

لەبەر ئەم هۆیە

thereupon/ˌðeərəˈpɒn/adv بەو پێیە/

لە ئەنجامی ئەمە

therm/θɜːm/n یەکەی پێوانەی گەرمایی

thermal/ˈθɜːml/adj گەرمایی،گەرمکەر

thermometer/θəˈmɒmɪtə(r)/n گەرما پێو

Thermos/ˈθɜːməs/n ترمۆز

thermostat/ˈθɜːməstæt/n گەرما ڕێکخەر

these/ðiːz/ * this/ðɪs/pron ئەمانە

thesis/ˈθɪːsɪs/n تێز، نامە

they/ðeɪ/ *them/pron ئەوان

thick/θɪk/adj ١– ئەستور ٢– چڕ

٣– دەنگی گڕ ٤– بەپەرۆش

٥– گەمژە

thicken/ˈθɪkən/v چڕی دەکا

thicket/ˈθɪkɪt/n ئەمام/کۆمەڵەدار

thick-headed/adj دەبەنگ، کەم تێدەگات

thickness/ˈθɪknəs/n ئەستووری

thick-skinned/adj بێ‌هەست/ڕووقایم

thief/θiːf/n دز

thieve/θiːv/v دەدزێ

thievish/ˈθiːvɪʃ/adj دزئاسا

thigh/θaɪ/n ڕان

thimble/ˈθɪmbl/n سکێف/ئەنگوستیلەی

دروومان

thin/θɪn/adj ١–تاسک، لاواز، ئاوی

٢– کەم ، پەرش و بڵاو

٣– تەواو پڕ نەبێ

thine/ðaɪn/pron تایبەت بە تۆ

۲-کۆنترۆڵ-دەسەڵات

tepid/ˈtepɪd/adj ئاوی شلتێن/ ئاوی شیلتێن

term/tɜːm/n ۱-ماوە،کات ۲-رادە، لایەن ۳- دەستەواژە- زاراوە ٤- مەرج ٥- کۆرسی خوێندن

terminal/ˈtɜːmɪnl/adj کوژەر

terminal/n دراوێستگە

terminal/n کەیبەنەری‌کارەبایی (کۆمپیوتەر)

terminate/ˈtɜːmɪneɪt/v کۆتایی پێ دەهێنێ-لەناوی دەبا

termination/ˌtɜːmɪˈneɪʃn/n کۆتایی پێ‌هێنان/ناوبردن

terminology/ˌtɜːmɪˈnɒlədʒi/n زانستی زاراوە (زاراوە ناسی)

termite/ˈtɜːmaɪt/n مۆرە، مێروولەسپی

terrace/ˈterəs/n ۱-هەیوان- داکران- بالکۆنی ۲-ریزە خانووی سەر تەلان

terracotta/ˌterəˈkɒtə/n قەخوری جگەری

terrain/təˈreɪn/n بەرزی و نزمی زەوی/ ناوچەیەك

terrible/ˈterəbl/adj ترسێنەر-تۆقێنەر

terribly/ˈterəbli/adv بەشێوەیەکی ترسێنەر

terrier/ˈteriə(r)/n تاژی

terrific/təˈrɪfɪk/adj مەزن، زۆرگەورە- نایاب

terrificaly/təˈrɪfɪkli/adv زۆر زۆر

terrify/ˈterɪfaɪ/v دەترسێنێ- دەتۆقێنێ

territorial/ˌterəˈtɔːriəl/adj هەرێمی،

territory/ˈterətri/n ناوخۆیی، خۆماڵی هەرێم

terror/ˈterə(r)/n تۆقاندن، ترساندن

terrorism/ˈterərɪzəm/n تۆقاندن و دەستدرێژی

terrorist/ˈterərɪst/n تۆقێنەر- تیرۆریست

terse/tɜːs/adj کورت، پوخت- وەڵامی وشك

test/test/n ئەزموون، تاقیکردنەوە

testament/ˈtestəmənt/n بەڵگە

سەردەمی کۆن،

testament/n

سەردەمی نوێ (بەشێکە لەئینجیل)

testicle/ˈtestɪkl/n گون(کۆئەندامی پیاو)

testify/ˈtestɪfaɪ/v گەواهی دەدا

testimonial/ˌtestɪˈməʊniəl/n ۱-گەواهی، پاکانە ۲- وەك رێزێك بۆ خزمەت

testimony/ˈtestɪməni/n وتەی‌شایەت/ گەواهی نامە

test-tube/n بۆری تاقیکردنەوە

testy/ˈtesti/adj ۱- بێ‌ئارام ۲- خێرا بێزار دەبێ

tetanus/ˈtetənəs/n ئەسکەرپوت، (گوزان)

tete-a-tete/ˌteɪt ɑː ˈteɪt/n چرپەچرپ/ کۆبونەوەی‌تایبەت

tether/ˈteðə(r)/n رەشمە/کنەر، زنجیر

text/tekst/n دەق

text-book/ˈtekstbʊk/n کتێبی قوتابخانە

textile/ˈtekstaɪl/adj رستی‌چنین/قوماش

texture/ˈtekstʃə(r)/n جۆرە رستێکی کوتاڵ

thalidomide/θəˈlɪdəmaɪd/n حەبی هێمنکەر بۆ ئافرەتی سکپڕ

than/ðæn/conj تر(بلندتر)،(درێژتر)

thank/θæŋk/v سوپاس دەکا

thankful/ˈθæŋkfl/adj سوپاسبار، سوپاسگوزار

thankfully/adv بەسوپاسەوە

thankless/adj کارێکی بێ پاداشت هەست بەسوپاس نەکردن

thanks/θæŋks/v سوپاس ، خێرت بنووسێ

thanksgiving/ˌθæŋksˈɡɪvɪŋ/n نوێژی سوپاسنامە

that/ðæt/pron ئەوە(ئامرازی

telepathy/təˈlepəθi/n خوێندنەوەی بیری خەڵکی
telephone/ˈtelɪfəun/n تەلەفۆن
telephonic/adj تەلەفۆنیی
telescope/ˈtelɪskəup/n تەلەسکۆپ
telescopic/ˌtelɪˈskɒpɪk/adj تەلەسکۆپیی
televise/ˈtelɪvaɪz/v دادەگیەنێ، پەخشی دەکا
television/ˈtelɪvɪʒn/n تەلەفزیۆن
tell/tel/v پێی دەگەیەنێ/جیای دەکاتەوە بەئەرکێك دەنێرێ/ ریسوا دەکا، خراپی پێ دەکا فیتنەی لەسەر دەکا
tell-tale/ˈtelteɪl/adj دوو زمان– زمانلێدەر
temper/ˈtempə(r)/n خولق، مۆرك، میزاژ– کێول
temperament/ˈtemprəmənt/n مۆرك– میزاژ
temperamental/ˌtemprəˈmentl/adj هەوانگۆڕ، هەرجارەی لەسەر هەوەسێك/ میزاژیی
temperance/ˈtempərəns/n خۆگرتن، ئارەق نەخواردنەوە
temperate/ˈtempərət/adj مامناوەندی
temperature/ˈtemprətʃə(r)/n پلەی گەرما
tempest/ˈtempɪst/n گەردەلوول
tempestuous/temˈpestʃuəs/adj گەردەلوول تیژ
tem· templ/n ١– پەرستگا ٢– بەشێکی نێوچەوان
temporal/ˈtempərəl/adj ١– ڕۆژگار ٢– دنیایی
temporary/ˈtemprəri/adj کاتی
temporize/ˈtempəraɪz/v دوای دەخا تا بڕیار بدا
tempt/tempt/v فریوی دەدا/لە خشتەی دەبا
temptation/tempˈteɪʃn/n فریودان
ten/ten/n - adj دە
tenacity/təˈnæsəti/n سووربون/دەستپێوەگرتن
tenancy/ˈtenənsi/n بەکرێ گرتن– ماوەی بەکرێ
tenant/ˈtenənt/n کرێدار
tend/tend/v دەلەوەڕێنێ
tendency/ˈtendənsi/n مەیل، ئارەزوو، خولیا
tendentious/tenˈdenʃəs/adj مەبەستدار
tender/ˈtendə(r)/v پێشکەش دەکا/ نمایش دەکا
tender/adj ١– ناسك/سادە ٢– دلۆڤان، دڵسۆز ٣– گۆشتی ناسك
tendon/ˈtendən/n ژێیەکە گۆشت بە ئێسقانەوە دەبەستێتەوە.
tendrill/ˈtendrəl/n تاڵی ڕووەکی هەڵواسراو
tenement/ˈtenəmənt/n باڵەخانەیەکی چەند شوقەیی
tennis/ˈtenɪs/n تۆپی‌تێنس/یاری تێنس
tenor/ˈtenə(r)/n بەرزترین دەنگی نێر
tense/tens/n شێوازی کاری (ڕابردوو، رانەبردوو،داهاتوو)
tense/adj ئەعسابی وردووژاو
tension/ˈtenʃn/n گرژی
tent/tent/n چادر، ڕەشماڵ
tentacle/ˈtentəkl/n موو
tentative/ˈtentətɪv/adj نادڵنیا– نیگەران
tenterhooks/ˈtentəhuks/n– بەپەرۆش بوون لەسەر ئاگر بوون
tenth/ˈtenθ/n - adj دەیەم
tenure/ˈtenjə(r)/n ١–ماوەی فەرمانڕەوایی ٢–موڵکداری (دەرەبەگایەتی)

شەوانە ٢– تەپڵ لێدان
٢– خاڵ(لەسەر پێست)
tattoo/v خاڵی لەسەر پێست بۆ دەکوتێ
taught/tɔ:t/v :teach فێری کرد
taunt/tɔ:nt/v هێرش دەکاتەسەر/ تووڕەی دەکا
taut/tɔ:t/adj گرێدراو، ووردژاو
tautological/ˌtɔ:təˈlɒdʒɪkl/adj شێوازی دووبارە کردنەوە
tautology/tɔ:ˈtɒlədʒi/n دووبارە کردنەوەی بێ ماناا/ کاوێژکردن/ جوینەوە(قسە)
tavern/ˈtævən/n مەیخانە، بار
tawdry/ˈtɔ:dri/n خشڵ
tawny/ˈtɔ:ni/adj خاڵدار/زەردی قاوەیی باو
tax/tæks/n ١–باج ٢–ماندووی، شەونخونی ٣– پشتگوێ کردن
taxable/ˈtæksəbl/adj باجی لە سەر دانراوە
taxation/tækˈseɪʃn/n باج دانان
tax- free/n لێی خۆشبووە لە باج/بێباج
taxi/ˈtæksi/n ئۆتۆمبێلی تەکسی
tea/ti:/n ١–چای ٢–ژەمێکی سوک لەگەڵ چای
teach/ti:tʃ/v دەرسی پێدەڵێ
teacher/ˈti:tʃə(r)/n مامۆستا
teach-in/n دایەلۆگی نێوان مامۆستا و قوتابی
teaching/ˈti:tʃɪŋ/n رێباز، راسپاردە، وانەوتنەوە، فەرمایش
tea-cosy/ˈti:kəuzi/n قۆری، قەپاغی گەرمایی پاراستن
tea-cup/n کوپی چای/پیاڵەی چای
teak/ti:k/n دار ساج
team/ti:m/n تیپ/دەستە
teapot/ˈti:pɒt/n قۆری، کتلی
tear/teə(r)/v دەبڕی، پارچە پارچەی دەکا
tear/tɪə(r)/n فرمێسك
tearful/ˈtɪəfl/adj گریاو ، گریانی بە فرمێسك
tea- room/ˈti:ru:m, -rum/n مۆڵی چای
tease/ti:z/v گاڵتەی پێدەکا
teaser/ˈti:zə(r)/n گاڵتەکەر
teaspoon/ˈti:spu:n/n کەوچکی چای
teat/ti:t/n گۆی مەمك/مەمیلە
technical/ˈteknɪkl/adj هونەری، تەکنیکی
technician/tekˈnɪʃn/n هونەرکار، کرێکاری هونەری
technique/tekˈni:k/n تەکنیکار
technology/tekˈnɒlədʒi/n تەکنیکاری– هونەری
teddy bear/ˈtedi beə(r)/n بوکە شوشەی شێوە ورچ
tedious/ˈti:diəs/adj بێزار، ناڕێك وپێك، درێژدادڕ
tedium/ˈti:diəm/n بێزاری
teem/ti:m/v پڕدەبێ
teenager/ˈti:neɪdʒə(r)/n هەرزەکار
teens/ti:nz/n تەمەنی نێوان (١٩–١٣) تەمەنی هەرزەکاری
teeth/ti:θ/ : tooth/n ددانەکان
teethe/ti:ð/v ددانی دێ
teetotaller/ˌti:ˈtəutlə(r)/n ئەوکەسەی هەرگیز ئارەق ناخواتەوە
tele/teli/n لە دوورەوە
telegram/ˈtelɪgræm/n بروسکە/تەلیگرام
telegraph/ˈtelɪgrɑ:f/n تەلەگراف
telegraphic/ˌtelɪˈgræfɪk/adj ناونیشانی بروسکەیی
telepathic/ˌtelɪˈpæθɪk/adj بیری خەڵکی دەخوێنێتەوە

talon/ˈtælən/n چرنووك
tambourine/ˌtæmbəˈriːn/n دەف
tame/teɪm/adj ١-مالی، کەوی
٢-خاو، شل وشاو
tame/v کەوی دەکا
tamper/ˈtæmpə(r)/v دەگۆڕێ
ساختەی دەکا
tan/tæn/adj قاوەیی زەردباو/
ئەسمەری زەردباو
tan-sun/n پێست رەش بونی بەر هەتاو
tang/tæŋ/n بۆنی تیژ بۆندار
tangent/ˈtændʒənt/n هێلێکی ڕاست
(ئەندازە)
tangerine/ˌtændʒəˈriːn/n یوسف
ئاسا/پرتەقالی شیرین/ لالەنگی
tangible/ˈtændʒəbl/adj بەنگەدار،
دیار، ماددی
tangle/ˈtæŋgl/n تێکچرژان ،ئالۆز
بون(پرچ)
tango/ˈtæŋgəʊ/n تانگۆ (سەما)
tank/tæŋk/n ١-دەبابە، تانك٢-تانکی
tankard/ˈtæŋkəd/n پەرداخێکی دەسك
دارە بۆ (بیرە)
tanker/ˈtæŋkə(r)/n تەنکەری ناوو
نەوت
tanner/n دەباغچی/پارەی خوردەی
بەریتانی
tannery/ˈtænəri/n دەباغ خانە
tantalize/ˈtæntəlaɪz/v هیوا دەخوازێ
tantamount/ˈtæntəmaʊnt/adj
یەکسانە بە.....
tantrum/ˈtæntrəm/n تورەبونی
بەخۆرایی (هەڵچون)-تۆڕەتوڕەبوونی لەناکاو
tap/tæp/n ١- زەمبەلەك، حەنەفیە
٢- لێدانێکی هێواش
tap/v ١-قورخ دەکا
٢-سیخوڕی لەسەر تەلەفۆن دەکا

tape/teɪp/n کاسێت، رۆتین
tape-measure/n شریتی پێوان
taper/ˈteɪpə(r)/v باریك دەبێ
tape-recorder/n ئامێری تۆمارکردن
tapestry/ˈtæpəstri/n چنراوێکی دەستی
tapster/ˈtæpəstə(r)/n ساقی/مەیگێڕ
tar/tɑː(r)/n قەتران
tardily/ˈtɑːdɪli/adv لەسەرخۆ
tardy/ˈtɑːdi/adj هێمن، دواکەوتوو
target/ˈtɑːgɪt/n ئامانج، مەبەست
tariff/ˈtærɪf/n ١-لیستی نرخ
٢-باجی گومرگی
tarmac/ˈtɑːmæk/n ١-ماددەی ئەسفەلت
بۆ قیرتاوکردنی ڕێگاوبان ٢-ڕێگای فرۆکەخانە
tarnish/ˈtɑːnɪʃ/v ١-ڕەونەقی نامێنێ
٢-ناوروناتورەی لێدەچێ ٣-سیس دەبێ
tarpaulin/tɑːˈpɔːlɪn/n کوتاڵێکی چاك
tarry/ˈtæri/v دەمێنێتەوە
tart/tɑːt/n ١-لەفەی مورەبا
٢- بێ‌حەیا، قەحبە، سۆزانی
tartan/ˈtɑːtn/n کوتاڵێکی خوری ڕەنگاوڕەنگە
tartar/ˈtɑːtə(r)/n ١- حەشو ٢- توند- ڕەق
tartly/adv بەتیژی، نوك تیژ
task/tɑːsk/n کار، ئەرك، قسەپێ‌ووتن
tassel/ˈtæsl/n تەربوش، شێر(پارە)- کەزی
taste/teɪst/n ١- هەستی چەشتن
٢- تام، چێژ ٣- نموونە
٤- ئارەزوو- زەوق- هەوەس
taste/v تام دەکا
tasteful/ˈteɪstfl/adj چەشەناسی(زەوق باشی)
هەوەس خۆش
tastefully/ˈteɪstfəli/adv بەهەوەسەوە
tasteless/ˈteɪstləs/adj بێ‌تام
tasty/ˈteɪsti/adj تامدار، خۆش
tatter/ˈtætə(r)/n چاتۆل/پەڕۆی کۆن
tattoo/təˈtuː/n ١-نمایشی سەربازی

Tt

T-t/ti:/ پیتی بیستەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

tab/tæb/n زمانە، چەنگاڵ، گوێ

table/ˈteɪbl/n ١-مێز ٢-لیست، خشتە

table–cloth/ˈteɪblklɒθ/n فەرشی مێز

tableland/n ١-دەشتایی٢-گرد/تەپۆڵکە ٢-دەشتایی بڵندو ئەوی

tablespoon/ˈteɪblspuːn/n کەوگیر- ئەسکو

tablet/ˈtæblət/n ١-تابلۆیەکی نوسراو ٢- حەب(دەرمان)

tabloid/ˈtæblɔɪd/n رۆژنامەیەکی وێنەدار

taboo(tabu)/ təˈbuː/n حەرام، قەدەغە، یاساغ

tabular/ˈtæbjələ(r)/adj ریك وپێك (خشتەیی)

tabulate/ˌtæbjuleɪt/v رێکی دەخا لە خشتەیەکدا

tabulation/ˌtæbjuˈleɪʃn/n رێکخستن لە خشتەیەکدا

tacit/ˈtæsɪt/adj ناوکی، ناخی ئاشکرانەبوون

taciturn/ˈtæsɪtɜːn/adj بێدەنگ،کپ، کەمدوێ

tack/tæk/n ١-بزماری پینەدۆزی/ بزماری سەرپان ٢-تەقەڵی درێژ ٣-رێگا

tack/v ١- دادەکوتێ٢-زیاد دەکا ٣- پاپۆرەکە بە رێگی ناڕوات/ زیگزاگ دەکا

tact/tækt/n زمان پاراوی، هەستپاکرتن

tactful/ˈtæktfl/adj هەستی خەڵکی رادەگرێت

tactfully/adv بە زمان پاراوی

tactics/ˈtæktɪks/n تەکتیك، پلانی جەنگی

tactless/ˈtæktləs/adj بێزەوق، بێهەست

tactlessly/adv بێزەوقی، بێهەستی

tadpole/ˈtædpəul/n بەچکەی بۆق/ئەرخە بۆق

taffeta/ˈtæfɪtə/n تافتە،چنراوێکی ئاوریشمی

tag/tæg/n بلیتی بچووك، قەیتان

tag/v دەبەستێ بە

tail/teɪl/n ١-کلك ٢- پاشەوە ٣- خەت (پارە)

tailor/ˈteɪlə(r)/n بەرگ دروو

tailor-made/adj بەرگ بۆ دروون/ شیاو، گونجاو

taint/teɪnt/n لەکە، پەڵە

take/teɪk/v ١- وەری دەگرێ ٢- تووش دەبێت ٣-دەستی دەکەوێت ٤- دەبا ٥- رازی دەبێ ٦- داگیری دەکا- زەوتی دەکا ٧- دەخایەنێ ٨- دەگرێ/لەخۆ دەگرێ ٩- پێویست دەکا ١٠- قبوڵی دەکا ١١- بەکاردێنێ ١٢- تۆمار دەکا ١٣- دەپێوێ

take- away/n خواردنی سەفەری

take-home/n موچەی تەواو (پاش لێ خەرج کردن)

takeover/n دەست بەسەر داگرتنی زۆربەی بەشەکانی کارگەیەك/دەست بەسەراگرتن

taking/ˈteɪkɪŋ/adj سەرنج راکێش، چاو بەزێن

takings/ˈteɪkɪŋz/n رۆژانە- داهات

talcum powder پۆدرە

tale/teɪl/n چیرۆك، گێرانەوە، بەسەرهات

talent/ˈtælənt/n بەهرە، بلیمەتی

talented/ˈtæləntɪd/adj بلیمەت، بەهرەدار

talisman/ˈtælɪzmən/n تەلسیم- بەخت هێن

talk/tɔːk/n - v قسە، بیروڕاگۆڕینەوە- دەدوێ

talkative/ˈtɔːkətɪv/adj زۆر بلێ،زۆرڕەو

tall/tɔːl/adj بەژن بڵند، باڵا بەرز

tallow/ˈtæləu/n بەزی ئاژەڵ/دوونگە/دووگ

tally/ˈtæli/n ١-داری حیساب ٢-تۆمار ٣-پلیت ٤-گونجان

هێمایی

symbolize/ˈsɪmbəlaɪz/v هێمای بۆ دەکا

symmetric/sɪˈmetrɪk/adj هاوڕێک/ جووتەک/ خوشک و برا

symmetrical/sɪˈmetrɪkl/adj هاوگونجان جووتەکی

symmetry/ˈsɪmpəθi/n هاوڕێکی کردن

sympathetic/ˌsɪmpəˈθetɪk/adj هاوسۆز

sympathize/ˈsɪmpəθaɪz/v هاوبەشی خەمی دەکا

sympathy/ˈsɪmpəθi/n ١- سۆز-بەزەیی ٢- بەزەیی پێداهاتنەوە

symphony/ˈsɪmfəni/n سەمفۆنیا

synagogue/ˈsɪnəgɒg/n کڵێسای جوولەکە

synchronic/adj ئێستایی

synchronize/ˈsɪŋkrənaɪz/v بەگەڕ دەخا

syndicate/ˈsɪndɪkeɪt/n یانە- نەقابە/ سەندیکا

synonym/ˈsɪnənɪm/n هاوواتایی

synonymous/sɪˈnɒnɪməs/adj هاوواتا

synopsis/sɪˈnɒpsɪs/n کورتە، پوختە

syntax/ˈsɪntæks/n رستەسازی

synthetic/sɪnˈθetɪk/adj پیشەیی (ناسروشتی)/ دەستکرد

syphilis/ˈsɪfɪlɪs/n نەخۆشی سیفلیس

syringe/sɪˈrɪndʒ/n دەرزی شرینقە/سرنج

syrup/ˈsɪrəp/n شروب- دلۆپە

syrupy/adj زۆر شرین- هەنگویناوی

system/ˈsɪstəm/n ١- رژێم-رەوت سیستەم ٢-رێگا- شێواز ٣- لاشە- لەش- کەلەخ- تەنی مرۆڤ

systematic/ˌsɪstəˈmætɪk/adv میتۆدی- رێکوپێک بەپێی شێوازێک

systemics/n پۆلێنکاری

systemless/adj بێ نیزام

swan/swɒn/n قازی عێراقی
swarm/swɔ:m/n جەماوەرێك/ کۆمەڵە زیندەوەرێك
swarm/v خۆی پێهەڵدەواسی
swarthy/ˈswɔ:ði/adj ئەسمەر- تۆخ
swasticka/ˈswɒstɪkə/n خاچی چەماوە/ هێمای نازییەکان
swat/swɒt/v توند لێیدەدا
swatter/ˈswɒtə(r)/n مێشکوژ
sway/sweɪ/v ١- بەلا دەکەوێ ٢- دەگۆڕێ
swear/sweə(r)/v ١- سوێند دەخوا، بەڵێن دەدا ٢- جنێودەدا
swear-word/ˈsweəwɜ:d/n وشەیەکی ناشیرین(نەفرین)/ جوێن
sweat/swet/n ئارەقە
sweat/v ئارەقە دەڕێژێ
sweater/ˈswetə(r)/n بلوزێکی سوفیقۆلدار
sweep/swi:p/n - v ماڵین/رادەماڵێ
sweepstake/ˈswi:pteɪk/n قومارکردن (لەسەر ئەسپ)گرەوکردن
sweet/swi:t/adj ١- تام خۆش- شیرین ٢- بۆندار ٣- پاك و نوێ ٤- خۆش مەشرەب
sweeten/ˈswi:tn/v شیرینی دەکا
sweetheart/ˈswi:thɑ:t/n خۆشەویست/دڵبەر
swell/swel/v بەل دەبێ/خڕدەبێ/دەئاوسێ
swell/n ١- بەرزی و نزمی ئاستی دەریا/ ئەستور بون ٢- دەنگ گڕی
swell/adj نایاب/قۆز
swelling/ˈswelɪŋ/n ئاوسان
swelter/ˈsweltə(r)/v گەرمی ماندوی‌دەکا/ گەرمی بێزاری دەکا
swept-sweep/v رایماڵی
swerve/swɜ:v/v کتوپڕ لا دەدا

swift/swɪft/adj خێرا- بەپەلە
swim/swɪm/v مەلە دەکا
swimming-bath/n حەوزی مەلەوانی
swindle/ˈswɪndl/v فێڵی لێدەکا- گزی لێدەکا
swindler/ˈswɪndlə(r)/n فێڵباز- گزیکەر
swine/swaɪn/n ١- بەراز/بەرازە مێ ٢- بێقیمەت- بێهامیەت
swing/swɪŋ/v لارەلاری دەکا/دەجوڵێ
swing/n جۆلانێ
swing/n چەشنە جازێکە (مۆسیقا)
swipe/swaɪp/v خێرا لێی دەدا
swipe/v دەدزی- دەرفێنێ
swirl/swɜ:l/v خوول دەخوا
swish/swɪʃ/v خشەخش دەکا/دەمەژێنێ
switch/swɪtʃ/n سویچی کارەبا/ گۆڕانی لەناکاو
switch/v دەگۆڕێ
switch board/ˈswɪtʃbɔ:d/n تەختە سویچ
swivel/ˈswɪvl/n سوور/بەستەر
swollen/ˈswəʊlən/adj ئاوساو- پەنمار
swoon/swu:n/v لەخۆ دەچێ- دەبووریتەوە
swoop/swu:p/v لەناکاو دێتەخوار/دەنیشێ
swop=swap/v دەگۆڕێتەوە
sword/sɔ:d/n شمشێر/شیر
swore-swear/v سوێندی خوارد
sworn-swear/v سوێندی خواردبوو
swot/swɒt/v باش دەخوێنێ/کۆشش دەکا
swum/v مەلەوانی کرد
sycophant/ˈsɪkəfænt/n ریایکەر/ ماستاوچی
syllable/sɪləbl/n برگە
syllabus/ˈsɪləbəs/n پرۆگرامی فێرکاری
symbol/ˈsɪmbl/n جەڵەنگ- هێما- هێمایەکی زارارەیی
symbolic/sɪmˈbɒlɪk/adj جەڵەنگی/

surge/sɜ:dʒ/v وەك شەپۆل/شالاو– بەرەوپێش دەچێ

surgeon/ˈsɜ:dʒən/n پزیشکی نۆژدار

surgery/ˈsɜ:dʒəri/n ١– نۆژداری ٢– جێگای نۆژداری

surgical/ˈsɜ:dʒɪkl/adj کردارێکی نۆژداری

surly/ˈsɜ:li/adj ملڕەق– مۆن–گرژ، دەمڕوت

surmise/səˈmaɪz/v دەخەملێنێ

surmount/səˈmaunt/v تەگەرە بەزێن– زاڵ دەبێ

surmountable/səmauntəbl/adj بەئاسانی دەبەزێنرێت

surname/ˈsɜ:neɪm/n ناوی بنەماڵە/نازناو

surpass/səˈpɑ:s/v دەبەزێنێ– زاڵ دەبێ– پێش دەکەوێ

surplus/ˈsɜ:pləs/n ئەوەی لەپێویست زیادە

surprise/səˈpraɪz/n سەرسوڕمان

surprise/v تووشی سەرسوڕمانی دەکا

surrealism/səˈri:əlɪzəm/n سوریالیەت

surrender/səˈrendə(r)/v خۆ بەدەستەوە

surreptitious/ˌsʌrəpˈtɪʃəs/adj ڕوانینێکی لەبنەوە/ نهێنی

surround/səˈraund/v چواردەورەی دەدا

surroundings/səˈraʌndɪŋz/n ژینگە، دەورووبەر

survey/səˈveɪ/v ١– بەسەریدا دەڕوانێت ٢– بارەکە(دۆخەکە) هەڵدەسەنگێنێ ٣– تاقیدەکاتەوە

survey/n نەخشەکێشی/پێوان

surveyor/səˈveɪə(r)/n پێوەر– پشکێنەر

survival/səˈvaɪvl/n ١– مانەوە– بەردەوام لەژیان ٢– ڕزگاربوو

survive/səˈvaɪv/v پاش کارەساتێک هەردەمێنێ

survivor/səˈvaɪvə(r)/n ئەوەی دەمێنێتەوە– ڕزگاربوو

susceptibility/səˌseptəˈbɪləti/n هەستەوەری– زوو کارتێکردن

susceptible/səˈseptəbl/adj ١– زووکاری تێدەکرێ ٢– هەستەوەر

suspect/səˈspekt/v وای بۆ دەچێ/ گومانی وایە

suspect/n گومان

suspend/səˈspend/v ١–هەڵدەواسی(شت) ٢– دوای دەخا

suspender/səˈspendə(r)/n گۆرەوی و پانتۆڵ هەڵگر

suspense/səˈspens/n دوودڵی– نیگەران لەبارەی.

suspension/səˈspenʃn/n ١– هەڵواسین ٢– شتەیەك دتکەڕەقی لەناودا هەبێ ٣– ڕاگرتنێکی کاتی

suspicion/səˈspɪʃn/n ١– گومان ٢– بیرێکی بێبۆچوون

suspicious/səˈspɪʃəs/adj گومانکار/ جێی گومانە

sustain/səˈsteɪn/v ١– پشتیوانی دەکا ٢– بەردەوام دەبێ ٣– بڕیاری دەدا ٤– چەشتی– دەچێژێ

sustenance/ˈsʌstənəns/n ١– پاروو–خۆراك ٢– نان وئاو

swab/swɒb/v بەلۆکە پاکی دەکاتەوە/ بە زەوی سڕەوە چاکدەکاتەوە

swab/n لۆکە/قوماشی نەرم

swag/swæg/n بوخچە

swagger/ˈswægə(r)/v بە فیز دەڕوا

swallow/ˈswɒləu/v چۆڕێك– قومێك قوت دەدا

swallow/n پاساری / کێشکە (ستۆنق)

swam-swim/v مەلەی کرد

swamp/swɒmp/n زۆنگاو

swampy/adj زۆنگاوی

sunstroke/ˈsʌnstrəuk/n خۆریردن

sup/sʌp/v خواردنێکی سووك دەخوا، شیڤ دەخوا

superannuation/ˌsu:pərˌænjuˈeɪʃn/n مووچەی خانەنشینی

super/ˈsu:pə(r)/n هەرمباش

supercilious/ˌsu:pəˈsɪliəs/adj تێڕوانینێکی بەباشترزانین/ خۆ بەگەورەزان

superficial/ˌsu:pəˈfɪʃl/adj رووکاری/ دەستکرد

superfluous/su:ˈpɜ:fluəs/adj زیاد لەپێویست

superhuman/ˌsu:pəˈhju:mən/adj زیاد لەتوانا/ لەتوانا بەدەر

superintend/ˌsu:pərɪnˈtend/v چاودێری دەکا

superintendent/ˌsu:pərɪnˈtendənt/n چاودێریکەر

superior/su:ˈpɪəriə(r)/adj باشتر- بەرزترین پلەو پایە

superiority/su:ˌpɪəriˈɒrəti/n باشتربوون

superlative/suˈpɜ:lətɪv/adj هەرمباش- باشترین پلە

superlative/n ناوی هەرمباشی ناسراو

supermarket/ˈsu:pəmɑ:kɪt/n سوپەرمارکێت (بازاڕی گەورە)

supernatural/ˌsu:pəˈnætʃrəl/adj دیاردەی سروشتی لە رادەبەدەر

supersede/ˌsu:pəˈsi:d/v ١-جێگا دەگرێتەوە ٢-هەڵدەوەشێنێتەوە

supersonic/ˌsu:pəˈsɒnɪk/adj فرۆکەی خێرایی لە سەرووی دەنگ- خێراتر لە خێرایی دەنگ

superstition/ˌsu:pəˈstɪʃn/n شتی پڕوپووچ/نوشتە

superstitious/ˌsu:pəˈstɪʃəs/adj بڕوای پووچ

supervise/ˈsu:pəvaɪz/v سەرپەرشتی دەکا- چاودێری دەکا

supervision/ˌsu:pəˈvɪʒn/n سەرپەرشتی کردن

supper/ˈsʌpə(r)/n شیڤ- دوازەمی ڕۆژ

supplant/səˈplɑ:nt/v بەزۆر جێگای دەگرێتەوە

supple/ˈsʌpl/adj نەرم- نیان

supplement/ˈsʌplɪmənt/n کلك/پاشکۆ

supplementary/ˌsʌplɪˈmentri/adj تەواوکەر

supply/səˈplaɪ/v ١- پێی دەدا ٢- پێی دەداتەوە

support/səˈpɔ:t/v ١- یارمەتی دەدا ٢- پاڵپشتی دەکا ٣- هەڵدەگری/لەخۆدەگری ٤- پشتی پێدەبەستێ

suppose/səˈpəuz/v ١- وای بۆدەچێ ٢- وای دادەنێ

supposing/səˈpəuzɪŋ/conj وای بۆ دادەنێ

supposition/ˌsʌpəˈzɪʃn/n گریمانە، وادانان

suppress/səˈpres/v کپی‌دەکا- دەمکوتی دەکا- دەیکوژێنێتەوە

suppression/səˈpreʃn/n سەرکوت کردن

supremacy/su:ˈpreməsi/n دەسەڵاتداری باڵا

supreme/su:ˈpri:m/adj باڵا- بەرزترین- زۆرگرنگ

sure/ʃuə(r)/adj ١- بەبڕوایە- گومانبڕ ٢- دڵنیا ٣- پشتی پێدەبەسترێت

surely/ˈʃuəli/adv بێگومان

surf/sɜ:f/n کەفی‌دەریای کەنارەکان/ کەفی شەپۆل

surface/ˈsɜ:fɪs/n پێوەر- سەر، ڕوو، ڕوخسار

sufficient/səˈsɪʃnt/adj تەواو/
بەپێی پێویست
suffix/ˈsʌfɪks/n پاشگر
suffocate/ˈsʌfəkeɪt/v دەخنکێ
suffocation/ˌsʌfəˈkeɪʃn/n خنکاندن
suffrage/ˈsʌfrɪdʒ/n مافی هەڵبژاردن و
دەنگدان
suffragette/ˌsʌfrəˈdʒet/n داوای مافی
ئافرەت بۆ دەنگدان
sugar/ˈʃʊgə(r)/n شەکر
sugary/ˈʃʊgəri/adj ١- شەکراوی
٢- زۆر خۆش- سەرنج ڕاکێش
suggest/səˈdʒəst/v ١- پێشنیار دەکا
٢- ئاماژەی بۆ دەکا
٣- پەنجەی بۆ درێژ دەکا
suggestible/səˈdʒestəb/adj کەسێک زوو
کاری تێبکرێ
suggestion/səˈdʒestʃən/n ١- پێشنیار
٢- با وابوون
suggestive/səˈdʒestɪv/adj وروژاندن/
هەوەس وروژێن
suicidal/ˌsuːɪˈsaɪdl/adj خۆکوژ
suicide/ˈsuːɪsaɪd/n خۆکوشتن
suit/suːt/n ١- جل وبەرگ(بەدلە) ٢- گازندە
٣- دەستێکی کاغەزی قومارە
suit/suːt/v داخوازی دەکا
suitable/ˈsuːtəbl/adj گونجاو
suit-case/ˈsuːtkeɪs/n جانتای سەفەر
suite/swiːt/n ١- دەستوپێوەند
٢- تاقم- دەستە/سویت
suitor/ˈsuːtə(r)/n داخوازیکەر
sulk/sʌlk/v ١- کپ و بێدەنگ دەبێ
٢- خۆی مۆن دەکا/ دەموچاوی گرژ دەکا
sulky/ˈsʌlki/adj چارەگرژ
sullen/ˈsʌlən/adj مڕو مۆچ/چارەگرژ
sulphur/ˈsʌlfə(r)/n گۆگرد- کبریت
sulphuric acid
/sʌlˌfjʊərɪk ˈæsɪd/adj
ترشی کبریت
sultan/ˈsʌltən/n سوڵتان
sultana/sʌlˈtɑːnə/n خانمە (سوڵتان)
sultana/sʌlˈtɑːnə/n مێوژی بێ تۆو
sultry/ˈsʌltri/adj ڕۆژێکی زۆر گەرم
sum/sʌm/n ١- سەرجەم
٢- (بڕێك) هەندێك پارە
summarize/ˈsʌməraɪz/v کورت دەکاتەوە
summary/ˈsʌməri/n کورتە
summer/ˈsʌmə(r)/n هاوین
summery/ˈsʌməri/adj هاوینەیی/
هاوینیی
summit/ˈsʌmɪt/n لووتکە
summon/ˈsʌmən/v ١- بانگی دەکا
٢- داوای کۆبونەوە دەکا
summons/ˈsʌmənz/n بانگکردن-
داخوازی
sumptuous/ˈsʌmptʃuəs/adj (داوەت)ی
چەور وگران/ گرانبەها
sun/sʌn/n خۆر- هەتاو
sunbeam/ˈsʌnbiːm/n تیشکی خۆر
sun-burn/ˈsʌnbɜːn/n
پەڕ (خۆرەشی کردبێ)، پەڕ سوتاو بە ڕۆژ
Sunday/ˈsʌndeɪ/n یەکشەممە
sundries/n هەمە جۆری/ ڕەنگاوڕەنگ
sundry/ˈsʌndri/adj جیاواز/هەمەجۆر
sun-flower/ˈsʌnflaʊə(r)/n گوڵەبەڕۆژە
sung-sing/v گۆرانی وت
sun-glasses/n چاویلکە
sunk-sink/v خنکا
sunny/ˈsʌni/adj هەتاوە ڕۆژ
sunrise/ˈsʌnraɪz/n خۆرهەڵاتن
sunset/ˈsʌnset/n خۆر ئاوابوون
sunshade/ˈsʌnʃeɪd/n سەیوان/چەتر
sunshine/ˈsʌnʃaɪn/n تیشکی خۆر
sunspot/ˈsʌnspɒt/n پەڵەی خۆر

٢–کپ دەبێ

subsidence/səbˈsaɪdns, ˈsʌbsɪdns/n نزم بوونەوە

subsidiary/səbˈsɪdiəri/adj لاوەکی

subsidize/ˈsʌbsɪdaɪz/v بەپارە یارمەتی دەدا

subsidy/ˈsʌbsədi/n پاڵپشتی– یارمەتی

subsistence/səbˈsɪstəns/n بژێوی– مانەوە، بوون

substance/ˈsʌbstəns/n بابەت– مادە، پارە

substantial/səbˈstænʃl/adj بتەو– کرداری

substitute/ˈsʌbstɪtjuːt/n جێگرەوە

substitution/ˌsʌbstɪˈtjuːʃn/n بەئەمیاتی دانان

subterfuge/ˈsʌbtəfjuːdʒ/n بیانوو– مەنهەت

subterranean/ˌsʌbtəˈreɪniən/adj ژێر زەوی/ نهێنی

subtitle/ˈsʌbtaɪtl/n ناونیشانی لاوەکی/ وەرگێڕانی دیالۆگ لە سەر فیلم

subtle/ˈsʌtl/adj ١– (جیاوازییەکی) وورد/ دژوار ٢– زیرەک– بلیمەت

subtlety/ˈsʌtlti/n ووردبینی

subtract/səbˈtrækt/v دەردەهێنێ

subtraction/səbˈtrækʃn/n دەرهێنان/ کەمکردن

subtropical/ˌsʌbˈtrɒpɪkl/adj هەرێم (نیمچە گەرمەسێری) نزیک هێڵی جوگرافی

suburb/ˈsʌbɜːb/n قەراغ، دەوروبەر

suburban/səˈbɜːbən/adj خەڵکی گوند/ بێزار

subversive/səbˈvɜːsɪv/n تێکدەر– تێکشکێن

subway/ˈsʌbweɪ/n تونێل

succeed/səkˈsiːd/v ١– سەردەکەوێ ٢– جێی باوکی (پاشایەتی) دەگرێتەوە

success/səkˈses/n سەرکەوتن

successful/səkˈsesfl/adj سەرکەوتوو

succession/səkˈseʃn/n جێگیری– خەلافەت– یەک لەدوایەکی

successive/səkˈsesɪv/adj دوا بەدوای یەک– بەنۆرە

successor/səkˈsesə(r)/n جێگیر–خەلیفە جێگرەوە

succour/ˈsʌkə(r)/n یارمەتی– فریاکەوتن

succulent/ˈsʌkjələnt/adj میوەی ئاودار/ گۆشتن

succumb/səˈkʌm/v ملکەچ دەبێ/دەمرێ

such/sʌtʃ/adj - pron وەکو ئەم(شەو–ڕۆژ) ئەوها– ئاوا/تائەو رادەیەی

suck/sʌk/v دەمژێ– شیری دەدا پێی

sucker/ˈsʌkə(r)/n ١– مژەر٢– لیبەر ٢– گێلە پیاو

suckle/ˈsʌkl/v (ئافرەت) شیری پێ دەدا

suckling/ˈsʌklɪŋ/n مەلۆتکە– شیرەخۆرە

suction/ˈsʌkʃn/n مژین– فینزیاوی

sudden/ˈsʌdn/adj ناکاو– کتو پڕ

suddenly/ˈsʌdnli/adv لەپڕ

suds/sʌdz/n کەفی سابون/بلق

sue/suː/v گازندەیەکی یاسایی لەسەر تۆمار دەکا

suede/sweɪd/n پێستی بزن– پێستی نەرم

suet/ˈsuɪt/n ڕۆنی ساغی (ئاژەل) دۆن بەزی مەپڕ ماڵات و ڕەشە وڵاخ

suffer/ˈsʌfə(r)/v ١– دەچێژێ/ئازار دەکا ٢– لێی خۆش دەبێ ٣– خراپ دەبێ

sufferance/ˈsʌfərəns/n بەزۆر ڕازی بوون

suffering/ˈsʌfərɪŋ/n ئازار چەشتن

suffice/səˈfaɪs/v بەش دەکا

stuffing/ˈstʌfɪŋ/n تێکەلە– (حشو) پڕ کردن

stuffy/ˈstʌfi/adj توندڕەو/بێمیزاژ

stumble/ˈstʌmbl/v هەلدەخلیسکێ

stump/stʌmp/n ١– بنەی دار/ڕەگ ٢– دارێکی یاری کریکیتە

stun/stʌn/v ١– گێژ دەکا/دەبێ ٢– دەمەژێ ٣– سەری لێ تێکە دەچێت

stunt/stʌnt/n کارێکی سەرنج ڕاکێش

stunt/v ڕێ لە گەشەی دەگرێ، بەربەستی [illegible]

stunted/adj لەش کرژ بوو

stupefy/ˈstju:pɪfaɪ/v وڕ دەبێ

stupendous/stju:ˈpendəs/adj بەزم– سەرنج ڕاکێش

stupid/ˈstju:pɪd/adj دەبەنگ– بێمێشک– گەمژە

stupidity/stju:ˈpɪdəti/n دەبەنگی– بێمێشکی

stupor/ˈstju:pə(r)/n لەخۆچوون/ بێهۆشبوون

sturdy/ˈstɜ:di/adj بەرمنگاریەکی توند

stutter/ˈstʌtə(r)/v زمانی گیر دەبێ/ زمانی لەتەلە دەکا

sty/staɪ/n ١– تەویلەی بەراز ٢– ئەستوربوونی بەری چاو/ ئاوسانی پێستەی چاو

style/staɪl/n ١– شێواز ٢– ئەدگارێکی جیاواز ٣– ڕوخساری گشتی ٤– جل و بەرگی مۆدێل

suasion/n ڕازیکردن

suave/swɑ:v/adj نەرم و حەلیم/ بەڕێز

subconscious/ˌsʌbˈkɒnʃəs/adj بێئاگا

subcontinent/ˌsʌbˈkɒntɪnənt/n نیمچە کیشوەر

subdivide/ˈsʌbdɪvaɪd/v دابەش دەکاتەوە

subdivision/ˌsʌbdɪˈvɪʒn/n دابەشکردنی لاوەکی

subdue/səbˈdju:/v ١– ملکەچی دەکا/ زاڵ دەبێ ٢– کپی/هێمنی دەکاتەوە

subject/ˈsʌndʒɪkt/n ١– بندەستی (رعیە) ٢– جێگا ٣– بابەتی لێکۆڵینەوە ٤– بکەر– نیهاد(لەعەرەبی)

subjection/səbˈdʒekʃn/n ملکەچ کردن

subjective/səbˈdʒektɪv/adj خودی– کەسایەتی/ نابابەتیی

subjunctive/səbˈdʒektɪv/adj مەرجی ڕەگیمانەیی

sub-let/ˌsəbˈlet/v بەکرێی دەدا

sublime/səˈblaɪm/adj باڵا– بەپلەوپایە

submarine /ˌsʌbməˈri:n, ˈsʌbməri:n/adj گیایەکی بن ئاو/ژێر ئاوکەر

submerge/səbˈmɜ:dʒ/v نوقم دەبێ

submission/səbˈmɪʃn/n ملکەچی– ڕازی بوون

submissive/səbˈmɪsɪv/adj ملکەچ

submit/səbˈmɪt/v ١– خۆ دەدا بەدەستەوە ٢– پێشکەشی دەکا

subnormal/ˌsʌbˈnɔ:ml/adj بێئاسمت/ژێر ئاسایی

subordinate/səˈbɔ:dɪnət/adj لاوەکی/پارستە

subscribe/səbˈskraɪb/v ١– ڕازی دەبێ بەشداری بکا ٢– ئیمزا دەکا ٣– ڕاچێتە دەنووسێ

subscriber/səbˈskraɪbə(r)/n بەشدارکەر لە.

subscription/səbˈskrɪpʃn/n هاوبەشی کردن

subsequent/ˈsʌbsɪkwənt/adj پاش– پاشان/داهاتوو

subside/səbˈsaɪd/v ١– نزم دەبێ

stress/stres/n ١- فشار- گوشار/جەخت
٢- کێش ٣- هێمای دەنگی (هێز)

stretch/stretʃ/v درێژی دەکاتەوە/
بەرینی دەکا

stretch/n درێژ بوونەوە

stretcher/ˈstretʃə(r)/n هەلگری نەخۆشی

stricken/ˈstrɪkən/adj تووش بوو/زاڵبوو

strict/strɪkt/adj ١- توندو تیژ
٢- راڤەیەکی وورد

stricture/ˈstrɪktʃə(r)/n/ رەخنەیەکی توند
گلەیی و گازاندەیەکی توند

stride/straɪd/v ١- هەنگاوی گەورە
دەهاوێژێ ٢- لە رۆیشتن لنگی فش دەکا.

strident/ˈstraɪdnt/adj دەنگی بەرز و تیژ

strife/straɪf/n ١- شەڕو شۆڕ- ناکۆکی
٢- ململانێ

strike/straɪk/v ١- لێیدەدا
٢- نیشان دەشکێنێ ٣- گڕی تێبەر دەدا
٤- دەدۆزێتەوە ٥- لێیدەدا(کاتژمێر)
٦- مان دەگرێ ٧- کاری لێدەکا

strike/straɪk/n مانگرتن

striker/ˈstraɪkə(r)/n مانگر

striking/ˈstraɪkɪŋ/adj سەرنج راکێش

string/strɪŋ/n ١- دەزووی رێسراو
٢- پارچە رێسراوێك ٣- ژێی مۆسیقا
٤- گەردانە

stringy/adj ١- وەکو دەزوو وایە ٢- زبر

strip/strɪp/v ١-دادەکەنێ ٢- لێدەکاتەوە
٣- دەگوشێ/چۆرەی لێدێنێ

stripe/straɪp/n خەت خەت

strive/straɪv/v زۆر هەوڵ‌دەدا/خەبات دەکا

strove/strəʊv/v خەباتی کرد

stroke/strəʊk/n ١- لێدان
٢- دەنگ(کاتژمێر) ٣- سەکتەی دڵ و مێشك

stroll/strəʊl/n پیاسەی لەسەرخۆ

strong/strɒŋ/adj ١- بەهێز ٢- ئارەق
٣- بۆنێکی تیژ ٤- چڕ (قاوەیەکی چڕ)
٥- کردارە (ناقیاسیەکان)

stronghold/ˈstrɒŋhəʊld/n قەڵا- پایگا

strongly/adv بەهێز- بەتوندی

strop/strɒp/n موس تیژکەر

strop/v موس تیژ دەکا

structural/ˈstrʌktʃərəl/adj
گۆڕانکارییە بنیاتیەکان/ پێکهاتەیی

structure/ˈstrʌktʃə(r)/n بنیات- بناغە-
پێکهاتە

struggle/ˈstrʌgl/n خەبات- کۆشش-
ململانێ

strut/strʌt/v بەفیز دەڕوا

strut/n کۆڵەکەیەکی (ئەندازەیی) لە بنەوەلار

strychnine/ˈstrɪkni:n/n ماددەیەکی
کیمیاوی ژەهراوییە/ژەهرێکی کوژەر

stub/stʌb/n قوچکەجگارە/قونکە جغارە

stubble/ˈstʌbl/n ١- تزێکڵ/پووش
٢- تووکی دەموچاو

stubborn/ˈstʌbən/adj شەڕانی،
سەرەڕەق، کەللەڕەق

stuck-stick/v گرتی، نوساندی

stuck-up/nadj لووت بەرز، بەخۆناز

stud/stʌd/n ١- پووڵ- دوگمە- قۆپچە
٢- کۆمەڵە ئەسپێك
٣- بزمارێکی سەر گەورە (مێخ)

student/ˈstju:dnt/n قووتابی

studio/ˈstju:diəʊ/n ستۆدیۆ- وێنەگا

studious/ˈstju:diəs/adj چالاك- چەلەنگ

study/ˈstʌdi/n ١- وانە- لێکۆڵینەوە
٢- نووسینگە
٣- هێلکاری-لێکۆڵینەرەیەلەدەبی

study/v دەکۆڵێتەوە

stuff/stʌf/n - v ماددە- کوتاڵ-
شڕەك/ پڕدەکا

stove/stəʊv/n سۆپە

stow/stəʊ/v ١–دادەگرێ ٢–پڕاڵێن دەکا ٣–پڕ دەکا

stowaway/ˈstəʊəweɪ/n خۆی لەناو پاپۆڕ/فڕۆکە دەشارێتەوە تا دەڕوا/دەفڕێ بۆشەرەی پارەنەدا.

straggle/ˈstrægl/v خۆ پاش دەخا

straggler/ˈstræglə(r)/n خۆ پاشخەر

straight/streɪt/adj ١– راست– راستەوخۆ ٢– ڕێک وپێک/هاوڕێک

straight/adv راستەوخۆ– یەکسەر

straighten/ˈstreɪtn/v ڕێکی دەخا

straightforward/ˌstreɪtˈfɔːwəd/adj دڵسۆز– راستەوخۆ/ئاسان

strain/streɪn/n ١– گرژی– خۆی ماندووکردن ٢– شێواز

strain/v بای دەدا– لوول دەکا/دەپاڵێوێ

strainer/ˈstreɪnə(r)/n ئامێری پاڵاوتن/ بێژنگ

strait/streɪt/n دەریەند/ئارێشە

strait/adj تەنگ– تەسک

strait-laced/ˌstreɪt ˈleɪst/adj توندو تیژ بەرامبەر ئاکار

strand/strænd/n ١– کەنار– رۆخ لێوار ٢– پەلک–بەسک– تاڵی گوریس

stranded/adj چۆڵ– بەجێ‌هێڵراو

strange/streɪndʒ/adj نامۆ– سەیروسەمەرە

stranger/ˈstreɪndʒə(r)/n هەندەرانی– نامۆ– نەناسراو

strangle/ˈstræŋgl/v ١– دەیخنکێنێ ٢– هەڵیدەواسێ

stranglehold/ˈstræŋglhəʊld/n گرتنێکی کوژەر

strangulation/ˌstræŋgjuˈleɪʃn/n هەڵواسین– خنکاندن

strap/stræp/n پشتێن–شریتی پشتێن/ قایش

strap/v ١– توند دەکا ٢– بە قایش/پشتێن لێی دەدا

strapping/ˈstræpɪŋ/adj بەژن بلندوبەهێز

stratagem/ˈstrætədʒəm/n فێڵێکی جەنگی– داو

strategic/strəˈtiːdʒɪk/adj ستراتیجی– گرنگ

strategics/strəˈtiːdʒɪks/n زانست یان هونەری ستراتیژی

strategist/strəˈtiːdʒɪst/n کارامە لەبواری ستراتیژیەت

strategy/ˈstrætədʒi/n پلانی ستراتیژی لە (جەنگ)

stratum/ˈstrɑːtəm/n چین– چینی بەردین

straw/strɔː/n پووش/پەڵکە گەنم و جۆ و برنج

straw/n ماددەی پووش

strawberry/ˈstrɔːbəri/n چایەر– فریز– تووت/ شلیە

stray/streɪ/v گومڕا– ئاوارە دەبێ

streak/striːk/n ١– هێڵێکی درێژی باریکی ناڕێک ٢– پاشماوە ٣– ماوەیەکی کورت

streaky/adj هێڵکاری کراو– خەت خەت

stream/striːm/n ١– جۆگە/جۆگەلە/ڕوبار ٢– ئارەزۆ

streamer/n شریتێکی کاغەزی ڕەنگاورەنگی درێژ/ئاڵایەکی درێژی باریک

streamline/ˈstriːmlaɪn/v ئاسانی دەکا ڕێکی دەکا

street/striːt/n شەقام

strength/streŋθ/n هێز– توانا

strengthen/ˈstreŋθn/v بەهێزی دەکا– پتەوی دەکا

strenuous/ˈstrenjuəs/adj ١–گران– توند ٢– ماندووێتی– دەوێ

جۆشدان

stimulus/ˈstɪmjələs/n هاندەر- جۆشدەر

sting/stɪŋ/n – v پێوەدان/پێوەدەدا/ پێوەدەنووسێ

stinger/ˈstɪŋə(r)/n پێوەدەر- ستینگەر: چەکێکی دژە فڕۆکەیە

stingy/ˈstɪndʒi/adj رەزیل- قرچۆک

stink/stɪŋk/v گەناو-گەندەڵ دەبێ/دەکا

stint/stɪnt/v بەرتەنگ دەکا- کۆت دەکا

stint/stɪnt/v قرچۆکی دەکا، دەست پێوە دەگرێ

stipulate/ˈstɪpjuleɪt/v ١-مەرج دادەنێ ٢-لەدەقەکەدا هاتووە

stipulation/ˌstɪpjuˈleɪʃn/n مەرج

stir/stɜː(r)/v ١- دەجوڵێنێ ٢- تێکەڵ دەکا ٣- دەوروژێنێ

stirrup/ˈstɪrəp/n ئاوزەنگ- شوێن پێ لە زین و کورتان بۆ سوار بوون

stitch/stɪtʃ/n تەقەڵ

stitch/n ئازاری لاتەنیشت

stock/stɒk/n ١-پاشەکەوت ٢-سەروماڵات ٣- بەش و قەواڵە ٤- رەگەز- رەسەن ٥- بنکە ٦- رێژەی سوود

stocking/ˈstɒkɪŋ/n گۆرەوی درێژی ئافرەتان

stock-still/ˌstɒk ˈstɪl/adj رەق هەڵاتوو (وەکوبت)

stocktaking/ˈstɒkteɪkɪŋ/n جەردکردنی شمەک (ژماردنی)

stocky/ˈstɒki/adj چوارشانە/کورت وبەهێز

stodgy/stɒdʒi/adj ١- بەگرانی هەرس دەکرێ ٢- چارەگران/بێزاقورس

stoker/ˈstɒkə(r)/n ئاگرکەرەوە/ ئاگرتێبەردەر

stole/stəʊl/n دەسرۆکە، چارۆکە/ شاڵ

stole/v دزی

stolid/ˈstɒlɪd/adj خەمسارد، گەرج

stomach/ˈstʌmək/n گەدە

stone/stəʊn/n ١-بەرد ٢-چەو٣- ئەلماس ٤- ئاوکە

stoned/ˈstəʊnd/adj سەرخۆش

stone-deaf/adj کەڕ

stone fruit/n مێوەی ئاوکدار

stonemason/ˈstəʊnmeɪsn/n وەستای بەرد

stony/ˈstəʊni/adj ١- زەوی بەردین ٢- دڵڕەق

stony-broke/adj قرخن- بێ پارە/لەنۆش

stool/stuːl/n ١- کورسی بێ پشت و دەسک ٢- پیسایی مرۆڤ

stoop/stuːp/v دەچەمێتەوە- کرنۆش دەبا

stop/stɒp/v ١- رادەگرێ ٢- راوەستە!

stop/stɒp/n وەستان/وێستگە

stopgap/ˈstɒpgæp/n ئەلتەرنەتیڤی پێویست/کاتی/ گیرەی کاتی

stopper/ˈstɒpə(r)/n گیرە (قەپاغ)

stop-press/n دوا هەواڵ

stopwatch/ˈstɒpwɒtʃ/n کاتژمێر پێشبڕکێ

storage/ˈstɒrɪdʒ/n پاشەکەوت

store/stɔː(r)/n ١-عەزگا٢- دوکانی گەورە

store/v ١- هەڵدەگرێ٢- دادەنا

storey/ˈstɔːri/n قات- نهۆم

stork/stɔːk/n حاجی لەقلەق

storm/stɔːm/n گەردەلوول/ باهۆز

storm/v پێشێل دەکا/ هەڵدەکا

stormy/ˈstɔːmi/adj بایەکی توند/ گەردەلولاوی

story/ˈstɔːri/n چیرۆک

story/n هەڵبەستن

stout/staʊt/adj ١- قەڵەو ٢- زۆر بەهێز ٣- ئازا

دووکەڵدان
ئەوکەسەی بەسەر چیا دەکەوێ
steer/stɪə(r)/n پاپۆڕ یان ئۆتۆمبیل ئاژۆتن
steerage/ˈstɪərɪdʒ/n شوێنی نزیک
سوکان– پلە سێ
steering-wheel/n تایەی ئۆتۆمبێل
steersman/n کاپیتان، سوکان بەدەست
stem/stem/n ١–ساقی گوڵ
٢– پێشەوەی پاپۆڕ
٣– رەگی‌ووشە ٤– قەد
stem/stem/v ناهێڵێ بڵاوبێ– سەرکوت دەکا
stench/stentʃ/n گەنیو، گەنی بوون
stencil/ˈstensl/n ستێنسل
stenographer/stəˈnɒgrəfə(r)/n
نووسەری دەستخەت
step/step/n ١– هەنگاو–شەقاو
٢– جێپێ ٣– پلە
step/v ١– دەڕوا
٢– دەمارێ ٢– دەچێتە پێش
step brother/ˈstepbrʌðə(r)/n زڕبرا
step father/ˈstepfɑːðə(r)/n زڕباوک/
زڕباب
step ladder/ˈsteplædə(r)/n
پەیژەی دووقاچ/
قادرمەی بچووک
step mother/ˈstepmʌðə(r)/n
باوەژن/زڕدایک/ژنباب
step sister/ˈstepsɪstə(r)/n زڕخوشک
stereo/ˈsteriəʊ/n ئامێری ستریۆ
sterile/ˈsteraɪl/adj نەزۆک– بریندگ– قاڕ–
پاک
sterility/stəˈrɪləti/n نەزۆکی
sterilize/ˈsterəlaɪz/v ١–لەکیراوە هەڵدێنێ
٢– پاکدەکاتەوە ٣– تووش نەزۆکی دەبێ
sterling/ˈstɜːlɪŋ/n پارەی ئینگلیزی
(ئەستەرلینی)
stern/stɜːn/adj توندو تیژ

stethoscope/ˈsteθəskəʊp/n
بیستەری/ دەنگاوەری پزیشکی
stew/stjuː/v لەسەرخۆ دەکوڵێنێ/دەکوڵێ
steward/stjuːəd/n ١–ڕێکخەر
٢–چاودێریکەر ٣– خزمەتکار
stick/stɪk/n گۆپاڵ، تووڵ، دار، گۆچان
stick/v ١– بە چەنگاڵ دەگرێ
٢– پێوەی دەنوستێنێ ٣– زمانی دەردێنێ
sticker/ˈstɪkə(r)/n ١–لکێنەر،
بلیتێکی چرێشاوی ٢–مانیونەناس
sticking-plaster/n پلاستەری پزیشکی
لەزگە
sticky/ˈstɪki/adj ١– لینج– بە چرك
٢– مردنێکی بەئازار
stiff/stɪf/adj ١– ڕەق
٢– گران ٣– بەهێز ٤– بەرەسمی
stiffen/ˈstɪfn/v رەق دەبێ/دەکا
stifle/ˈstaɪfl/v دەخنکێنێ/دەخنکێ/
کپی دەکا
stigma/ˈstɪgmə/n لەکە– نیشانەی
(بۆتاوانبار) پەڵە
stigmatize/ˈstɪgmətaɪz/v
وەسپی لایەنی خراپی دەکا
stile/staɪl/n لەمپەرێکی دارین لەنێوان
دوو کێڵگەدا/بەردەباز
still/stɪl/adj هێمن– بێدەنگ
still/adv هێشتا
still-born/ˈstɪlbɔːn/adj بەمردوویی
لەدایك بوو
stilted/ˈstɪltɪd/adj ١– ڕەق و ناسروشتی
٢– شێوازی زێدەڕۆیی/رەسمی
stimulant/ˈstɪmjələnt/n
بەهێزکەر(دەرمان)
stimulate/ˈstɪmjuleɪt/v هانی دەدا/
دەوروژێنێ
stimulation/ˌstɪmjuˈleɪʃn/n هاندان–

starter/ˈstɑ:tə(r)/n ١- پێشبڕکێکەر/ بەرزەم ٢-شاوری دەستپێکردن ٣- نیشپێکەر ٤- مەزە

startle/ˈstɑ:tl/v لەپڕە لەناکاوی دەترسێنێ

startling/ˈstɑ:tlɪŋ/adj ترسێنەر- سەرسوڕهێنەر

starvation/stɑ:ˈveɪʃn/n برسێتی- قات و قڕی

starve/stɑ:v/v برسی دەبێ/دەکا

state/steɪt/n حاڵەت- باروبۆخ

state/n دەوڵەت- ویلایەت

state/v ١- ژیانێکی خۆشگوزەران دەژێت ٢- دەڵێ- بەیان دەکا

stately/ˈsteɪtli/adj ١-شکۆدار ٢- مەزن وبیار

statement/ˈsteɪtmənt/n ١-بەیان/بەیاننامە ٢-پارەی حیساب ٣-رستەی خەبەری

statesman/ˈsteɪtsmən/n پیاوی سیاسی‌و دەوڵەت- (سیاسەتمەدار)

static/ˈstætɪk/adj – n نەگۆڕ- نەجوڵاو/ کارەبای ستاتیک

station/ˈsteɪʃn/n ١- چەق- خاڵ ٢- وێستگە ٣- پایەی جڤاکی ٤- نێزگە

stationary/ˈsteɪʃənri/adj نەگۆڕ

stationery/ˈsteɪʃənri/n ئالەتی بیرۆ/ پێویستیەکانی دامودەزگا/ پەرتوکە/ کاغەزگەری

statistic/stəˈtɪstɪk/adj - n ئامار

statistical/stəˈtɪstɪkl/adj ئاماریی

statistics/stəˈtɪstɪks/n زانستی ئامار ئامارناسی

statue/ˈstætʃu:/n پەیکەر

stature/ˈstætʃə(r)/n ١- بەژن ٢- بەها و گرنگی

status/ˈsteɪtəs/n ١- پلەو پایە ٢- باری جڤاکی ٣- پلەوپایەی کۆمەڵایەتی

statu* quo/ˌsteɪtəs ˈkwəʊ/n ڕەوشی هەنوکە

statute/ˈstætʃu:t/n ١-یاسای پەرلەمانی ٢-دەستور

staunch/stɔ:ntʃ/adj ١- باوەڕ پتەو ٢- زۆر دڵسۆز

stave/steɪv/n گۆچان- تۆێز

stave/v پایەی نۆتەی مۆسیقایی

stay/steɪ/v ١- دەمێنێتەوە ٢- دەمێنێ- بەردەوام دەبێ ٣- دەرناچێ- دەمێنێ ٤- ناخەوێ- لە شەوین دەبێ

stay/n مانەوە

steadfast/ˈstedfɑ:st/adj بڕوای پتەو

steady/ˈstedi/adj ١-جێگیر-پتەو/ خێراییەکی‌نەگۆڕ

steady/v ڕێکی دەخا

steak/steɪk/n پارچە گۆشت

steal/sti:l/v دەدزی

stealth/stelθ/n دزەکردن

stealthy/adj لەسەرخۆ وبەدزی نزیک بوونەوە

steam/sti:m/n هەڵم

steam engine/n شەمەندەفەری هەڵمی

steamer/ˈsti:mə(r)/n ١- ئاشپەز ٢- پاپۆڕی هەڵمی

steam-roller/ˈsti:mrəʊlə(r)/n باگرێنی هەڵمی/ باگوردانی هەڵمی

steel/sti:l/n پۆلا

steely/adj دڵڕەق- نەرم نابێ

steep/sti:p/adj ١- زۆر لێژ ٢- زۆرگەورە ٣- زۆرگران

steeple/ˈsti:pl/n لوتکە- تیژی بورجی کلێسا

steeplechase/ˈsti:pltʃeɪs/n پێشبڕکێی ئەسپ/ بەسەر لەمپەر بازدان

steeple-jack/ˈsti:pldʒæk/n

stagnation/stæg'neɪʃn/n مەنگی/ئاوسان

staid/steɪd/adj شکۆمەند– گران (مرۆڤ)

stain/steɪn/v – n ١– پەڵە– لەکە/ژەنگ
٢– بۆیە

stainless/'steɪnləs/adj پۆلا– بێخەوش/
ژەنگ هەڵنەهێن

stair/steə(r)/n پایە– پلە

staircase/'steəkeɪs/n قادرمە– پەیژە

stake/steɪk/n ١– تەربەوان/پارمتە
٢– قازوغ ٣– بەش ٤–گرەو

stale/steɪl/adj ١– کۆن– خراپبوو
٢– سارد

stalemate/'steɪlmeɪt/v
حاڵی سڕبوون/بنبەست

stalk/stɔːk/n ساقی گەڵا– پەلک

stall/stɔːl/n ١– کوشک
٢– جێگای ئاژەڵ بەستنەوە
٣– ڕێزی پێشەوە لەشانۆ

stallion/'stæliən/n نێر(نێرەی ئەسپ)

stalwart/'stɔːlwət/adj
١– درێژ وماسولکەیی ٢– بەوەفا/پاک

stamen/'steɪmən/n سڵێنی گوڵ/
بەشی نێرەی گوڵ

stamina/'stæmɪnə/n خۆگرتن/شیان

stammer/'stæmə(r)/n زمانگیری/
زمانگرتن

stamp/stæmp/v – n ١– پێی لەزەوی دەدا
٢– مۆری دەکا ٣– پولێکی پۆستەی لێدەدا
٤– پارەیەک نەخش دەکا
٥– سیمایەکی تایبەت پێدەدا

sta n ١– مۆر٢– پوول

stampede/stæm'piːd/n رانەئاژەڵێک
بەتاو دێ

stand/stænd/v ١–ڕادەوەستێ ٢–ڕادەگرێ
٣– ئارام دەگرێ ٤– دەکاتێ
٥– رایەڵە پێکدێنێ ٦– خۆی دەپاڵێوێ
٧– پارەی ... دەدا ٨– وەک خۆی دەمێنێ

stand/n ١– کۆشک٢– مەنگر ٣–هەڵوێست

standard/'stændəd/n ١– پێوەر
٢– ئاکار ٣– ئاست

standard/adj نموونەیی/ئاسایی/پێوەریی

standardize/'stændədaɪz/v/یەکی دەکا
دەکاتە یەک

standby/'stændbaɪ/n ١–یەدەک
٢–لایەنگری دڵسۆز

standing/'stændɪŋ/adj ڕاوەستاو–
وەستاو

standstill/'stændstɪl/n – adj حاڵەتی
وەستان

stanza/'stænzə/n/ستانزا– پارچە شیعرێک
کۆپلە

staple/'steɪpl/n دەرزی کەپس/
بەرهەمی سەرەکی وڵات

staple/v بەدەرزی دەیبەستێتەوە

staple/adj ڕەسەن/سەرەکی

star/stɑː(r)/n ئەستێرە

star/adj شێوەیەکی ئەستێرەیی

star/n ئەستێرەی شانۆیی/سینەما

starboard/'stɑːbəd/n لای ڕاستی
پاپۆڕ و فڕۆکە

starch/stɑːtʃ/n ١–نیشاستە
٢– یاخە چاککردنەوە

starchy/'stɑːtʃi/adj ١–ووشکە ڕەفتار
٢–ڕەسمی– فەرمی

stare/steə(r)/v چاوی لێتیژدەکاتەوە–
دیقەتی دەداتێ

stark/stɑːk/adj ١– ڕەق هەڵاتوو/
ڕووت وسادە ٢– بەتەواوی

starlight/'stɑːlaɪt/n پرشنگی ئەستێرە

start/stɑːt/v دەست پێدەکا

start/n بەرایی– نوقرە

sprinkle/ˈsprɪŋkl/v دەپرژێنێ- دەپشێنێ
sprinkle/n ئاوپرژێن/ ئاوپرژاندن
sprint/sprɪnt/v خێرا غار دەدا
sprout/spraʊt/v چرۆی دەردەکا
spruce/spru:s/adj جوان پۆش- شیک
spry/spraɪ/adj - n ١- وریا ٢-تەڕوسووک
spurious/ˈspjʊəriəs/adj پارەی موزەوەر (پارەی ئارەوا)
spur/spɜ:(r)/n ١-لەغاو ٢- قەراغی چیا ٣-خەلات
spurt/spɜ:t/v ١-زیاد هەوڵ دەدا ٢-بلێسە دەسێنێ، گڕ دەگرێ
sputink/n مانگێکی دەستکردی رووسی
spy/spaɪ/n سیخور
squabble/ˈskwɒbl/n شەڕە منداڵ، شەڕ لەسەر تشتی پووچ
squad/skwɒd/n تیپ(کۆمەڵێکی سەربازی)
squadron/ˈskwɒdrən/n پۆل (فرۆکە) (دەریایی)
squalid/ˈskwɒlɪd/adj پیس- رووڕەش- شەپرێو
squall/skwɔ:l/n ١-تێغیو ترس ٢-زریان
squally/adj رۆژێکی بارانیاوی بریسکاوی
squalor/ˈskwɒlə(r)/n کلۆلی
squander/ˈskwɒndə(r)/v لەکیسی دەدا خەرجی دەکا- بەفیڕۆ دەدا
square/skweə(r)/n ١- چوارگۆشە ٢- گۆڕەپان ٣- چوارینە (ماتماتیک)
squash/skwɒʃ/n هاڕاو- گوشراو
squash/v پێدەتنگی دەکا- دەهاڕێ-دەگوشێ
squat/skwɒt/v چوارمەشقی دادەنیشێ، لەسەر چیچکان دادەنیشێ
squat/v زەوی خەڵکی داگیردەکا
squawk/skwɔ:k/v واقەواق دەکا- قیڕەقیڕ دەکا- ناڵەناڵ دەکا
squeak/skwi:k/n ١- قیڕەی بالندە ٢-جیڕەی دەرگا ٣-زیکە زیک
squeaky/n دەنگێکی تیژ
squeal/skwi:l/n – v دەقیژێنێ/ زمانی لە هاوڕێکەی دەدا
squeamish/ˈskwi:mɪʃ/adj ١- زوودڵی تێکدەچێ ٢- زوو دەبووڕێتەوە
squeeze/skwi:z/v دەیگوشێ- دەیپلیقێنێ- دەیشێلێ
squint/ˈskwɪnt/v چاوی خێل دەبێ سێبەر بۆ چاوی دەکا تا باشتر ببینێ
squire/ˈskwaɪə(r)/n لەدەوڵەمەندەکانی گوند (کوێخا)- زەویدار
squirm/skwɜ:m/v ١- خۆی بادەدا ٢- هەست بە شەرمەزاری دەکا
squirt/skwɜ:t/v (شرینقەی دەرزی) لێ دەدا
stab/stæb/v خەنجەری لێدەدا
stability/stəˈbɪləti/n سەقامگیری- جێگیر- نەگۆڕ
stabilize/ˈsteɪbəlaɪz/v جێگیردەبێ/ سەقامگیر دەبێ
stable/steɪbl/adj توند
stable/n ئاخوڕ-تەوێلە
stack/stæk/n قۆمەت
stack/n کۆمەڵەیەکی گەورە
stadium/ˈsteɪdiəm/n گۆڕەپانی وەرزشی
staff/stɑ:f/n ١- گۆچان- گۆپاڵ ٢- پێنج دێڕی یەکسانی نۆتەی مۆسیقا ٣- دەستەی جەنگی ٤- دەستەی کارگێڕی
stag/stæg/n نێرەی ئاسک
stage/steɪdʒ/n ١- سەکۆی وتارخوێندنەوە ٢- تەختە شانۆ ٣- قۆناغی پەرەسەندن ٤- وێستگە
stagger/ˈstægə(r)/v بەلادادێ
stagnant/stægˈnənt/adj ئاوی مەنگ چەقیو/باری ئابووری ئاوساو
stagnate/stægˈneɪt/v مەنگ دەبێ

spittle/ˈspɪtl/n لیك، تف
splash/splæʃ/n ئاورشێن
splash/v ئاودەرشێنێ
splendid/ˈsplendɪd/adj/ زیرەك–قەشەنگ/
بەرز– نایاب
splendour/ˈsplendə(r)/n گرنگی/
شکۆیی/شەوق
splice/splaɪs/v - n کۆتایی دوو
شت دەگەیەنێتە یەك
splint/splɪnt/n گرتنەوە (پزیشکی)
بەپیتاڵی
splinter/ˈsplɪntə(r)/n پرشی بۆمباو
شووشە
split/splɪt/n درز– شەق، قەڵەشاندن
split/v ١–دەقلیشێنێ– درزدەبا
٢–زمانی لێدەدا– نهێنی دەدرکێنێ
splutter/ˈsplʌtə(r)/v بەهێزایی
قسە دەکا
spoil/spɔɪl/v ١– پیسی دەکا–
بۆگەنی دەکا– تێکیدەدا
٢– تینوو دەبێ
spoke/spəʊk/v قسەی کرد
spokesman/ˈspəʊksmən/n ئۆرگان،
ئاخاوتنکەر
sponge/spʌndʒ/n ١–ئیسفەنج ٢–ئۆشەك
٣– جۆرە کێکێکی ئاسکە/کێکی ئیسفەنجی
٤– گیانەوەرێکی ئاوی
sponger/ˈspʌndʒə(r)/n مشەخۆر–
دارگران
sponsor/ˈspɒnsə(r)/n دایەن، بەخێوکەر
گەرەنتی دەر، وەصی
spontaneity/ˌspɒntəˈneɪəti/n
لەخۆوەیی
spontaneous/spɒnˈteɪniəs/adj
لەخۆوە
spool/spuːl/n بەکرەی دروومان/
شریتی چاپکەر

spoon/spuːn/n کەوچك
spoonful/ˈspuːnfl/adj پڕ کەوچکێك
sporadic/spəˈrædɪk/adj پچڕپچڕ
spore/spɔː(r)/n شانەی (قەوزە)
sport/spɔːt/v ١– رابواردن
sport/n ٢– وەرزش
sport/adj ٣– پیاوێکی قسە خۆش
sport/n ٤– لەرێ لادەرێکی بایۆلۆژی
sportsman/ˈspɔːtsmən/n وەرزشەوان
sportsmanship/ˈspɔːtsmənʃɪp/n
گیانی لێبووردن
گیانی وەرزشکارانە
spot/spɒt/n ١– پەڵە– خاڵ– نوختە
٢– زیپکەی پێست ٣– شوێن ٤– دڵۆپ
spotless/ˈspɒtləs/adj بێگەرد
spotlight/ˈspɒtlaɪt/n تیشکی سەر
ئەکتەران(شانۆ)
spotty/ˈspɒti/adj دەموچاوی قنچکاوی
spouse/spaʊs, spaʊz/n جووت–هاوژن،
ژن مێرد
spout/spaʊt/n ١– لێشاو٢– مەسینە
٣–هەڵقوڵان
sprain/spreɪn/v - n با دەدا
sprawl/sprɔːl/v - n پاڵدەکەوێ
spray/spreɪ/n ١– سپرای
٢– عەتردان ٣– تۆپی ماسی
spread/spred/n بۆیەی دیوار–
فەرشی ڕاخستن
spread/v دادەپۆشێ– بڵاودەکاتەوە
spree/spriː/n کەیف و سەیف، سەرقاڵ و
دەستبڵاو
sprig/sprɪg/n لقە دارێکی بەگوڵ و پەلك
sprightly/ˈspraɪtli/adj بیرتیژ–
چوست و چالاك
spring/sprɪŋ/v بازدەدا، شەق دەبا
spring/n ١– بەهار
٢– کانی ٣– سپرینگ ٤– ئاسك

speckleless/adj زۆرپاك– بێپەڵە، بێگەرد
spectacle/ˈspektəkl/n ١– دیمەن
٢– نمایشێکی گشتی ٣– چاویلکە
spectacular/spekˈteɪtə(r)/adj
قەشەنگ سەرسوڕهێنەر
spectator/spekˈteɪtə(r)/n بینەر/
تەماشاکەر
spectre/ˈspektə(r)/n خێو (شبح)/تارمایی
spectrum/ˈspektrəm/n چەپکە تیشك/
ڕەنگ
speculate/ˈspekjuleɪt/v ١– تێڕادەمێنێ
٢– مامەڵە دەکا
speculation/ˌspekjuˈleɪʃn/n
١– خەملاندن ٢– تێڕامان
٣– پارەگۆڕینەوە– مامەڵە
speculative/ˈspekjələtɪv/adj
لێکۆڵینەوەی تیۆری
speculator/n مامەڵەکەر لەبازاری بازرگانی
sped-speed/v خێرا ڕۆیی
speech/spiːtʃ/n ١– قسە، ئاخاوتن٢– وتار
speechless/adj تووڕە/قسەی پێ ناکرێ
لاڵ
speed/spiːd/n خێرایی
speed-limit/n خێرایی دیاریکراو
speedometer/spiːˈdɒmɪtə(r)/n
خێرایی ژمێر
speedy/ˈspiːdi/adj خێرا– بەپەلە
spell/spel/n ١– دزعا ٢– ماوەیەك
spelling/spelɪŋ/n هێنجە– ڕێنووس
spend/spend/v ١– خەرج دەکا
٢– ماندوودەبێ ٣– کاتێکی بەسەردەبا/دەچێ
spendthrift/ˈspendθrɪft/n خەرجکەر/
دەستبڵاو
sperm/spɜːm/n ئاوی پیاو (تۆماو) تۆو
spew/spjuː/n - v ڕشانەوە
sphere/sfɪə(r)/n ١– خڕ– تۆپ
٢– گۆڕەپان– کێڵگە
spherical/ˈsferɪkl/adj شێوەیەکی خڕ
spice/spaɪs/n بەهارات– بیبەری
وشك (تفتی)
spicy/adj (خواردنی) تفت
spider/ˈspaɪdə(r)/n جاڵجاڵۆکە
spike/spaɪk/n ١–بزماری نووك تیژ ٢–درك
spill/spɪl/v دەڕژێ/دەڕژێنێ/دەکەوێ
spill/n ١– کەوتن لەسەرپشتی ئەسپ
٢– چلەدار٣– ڕژان
spin-spun/v ڕستی/خوولاندی
spinach/ˈspɪnɪtʃ/n سپیناخ
spindle/ˈspɪndl/n تەشی/ستوون
spin-driver/n ئامێری وشککردنەوە
spine/spaɪn/n ١– بڕبڕەی پشت
٢– پشتەوەی کتێب
spineless/ˈspaɪnləs/adj پیاوێکی خاو/
ترسنۆك، شەرمن
spinning-wheel/n تەشی
spinster/ˈspɪnstə(r)/n قەیرەکچ
(شوونەکردوو)
spiral/ˈspaɪrəl/adj - n لوولپێچ/لوول
spire/ˈspaɪə(r)/n تیری گومەتی کڵێسا،
لوتکەی هەرەم
spirit/ˈspɪrɪt/n ١– ڕوح
٢– کەسایەتی ٣– خێو ٤– کورتە–گەوهەر
٥– جەربەزەیی– ئازایەتی
٦–کێول–خولق
٧–ورە ٨– ئارەق ٩– سپیرتۆ
spirited/ˈspɪrɪtɪd/adj چالاك
spiritual/ˈspɪrɪtʃuəl/adj
پیاوی ڕوحانی– وەبەرز/ڕۆحیی– ئایینی
spiritualist/ˈspɪrɪtʃuəlɪst/n ئەوکەسەی
ڕوح دێنێتە قسە/ ڕۆحانیی
spit/spɪt/n ١– تف
٢– شیشی گۆشت برژاندن
spite/spaɪt/n کینە– دڵپیسی
spiteful/ˈspaɪtfl/adj کینە لەدڵ

soup/su:p/n شۆربا، سوپ

sour/ˈsaʊə(r)/adj ١–ترش ٢– تیژ– بەدرەفتار ٣– ترشاو

source/sɔ:s/n ١– کانی ٢– سەرچاوە– کارگە

south/saʊθ/n باشوور

southerly/ˈsʌðəli/adv بای باشوور

southern/ˈsʌðən/adj باشووریی/ خەڵکی باشوور

southwards/ˈsaʊθwədz/adv بەرەو باشوور

souvenir/ˌsu:vəˈnɪə(r)/n خەڵات– یادگاری

sovereign/ˈsɒvrɪn/adj ١–شانشاە– شاە– شازادە ٢– دەسەڵاتی بێسنوور ٣– لیرەیەکی ئینگلیزی زێڕ ٤– نایاب

sovereignty/ˈsɒvrənti/n دەسەڵاتداری، سەروەری

Soviet/ˈsəʊviət/n سۆڤیات

sow/səʊ/v تۆو دەچێنێ

sow/saʊ/n مێیەی بەراز

soya bean/ˈsɔɪə bi:n/n پاقلەی سۆیا

space/speɪs/n ١– ئاسمان– بۆشایی ٢– بووار– شوێن ٣– ماوە– بیاڤ

spacious/ˈspeɪʃəs/adj شوێنێکی فراوان

spade/speɪd/n ١– خاکەناس– بێڵ ٢– کاغەزی قومار

span/spæn/n ١– بۆست–بست ٢– ماوەیەکی دیاریکراو ٣– جووتە هێستر/ئەسپ– ماین ٤– پرد

spank/spæŋk/v شەپازللەیەکی لێدەدا

spanner/ˈspænə(r)/n کیسپانە

spar/spɑ:(r)/n داری کاڵ/مەچەك

spare/speə(r)/adj ١– یەدەك ٢– زیاد لەپێویست لاواز

sparing/ˈspeərɪŋ/adj دەسەرەخۆ

spark/spɑ:k/n پریشك (ئاگر)

sparking-plug/n ١–مۆمی داگیرسان ٢–پلاکی ئۆتۆمبێل

sparking/adj درەوشایەوە، بەپریشك

sparrow/ˈspærəʊ/n چۆلەکە/کێشکە

sparse/spɑ:s/adj پرچێکی تەنك و پەرش و بڵاو

spasm/spæzəm/n گیان دامێزران (تشنج)، قۆلینج کردن

spasmodic/spæzˈmɒdɪk/adj دامێزراو

spastic/ˈspæstɪk/adj دامێزراو

spatter/ˈspætə(r)/v - n ١– پەرش وبڵاو دەبێ ٢– دڵۆپەدەکا

spawn/spɔ:n/n هێلکەی ماسی و بۆق

speak/spi:k/v قسەی دەکا

speaker/ˈspi:kə(r)/n ووتاربێژ،دەنگارەر

spear/spɪə(r)/n تیر/رم

special/ˈspeʃl/adj تایبەت

specialist/ˈspeʃəlɪst/n ١– پسپۆڕ ٢– پزیشکی پسپۆڕ

speciality/ˌspeʃiˈæləti/n بەرهەمی تایبەتی

specialize/ˈspeʃəlaɪz/v پسپۆڕی لە بابەتێك وەردەگرێ

specially/ˈspeʃəli/adv بەتایبەتی

species/ˈspi:ʃi:z/n چەشن– جۆر

specific/spəˈsɪfik/adj دیاری کراو– تایبەت

specification/ˌspesɪfɪˈkeɪʃn/n وەسف– نیشان، دیارکردن

specify/ˈspesɪfaɪ/v دیاری دەکا/ لەخۆ دەگرێ

specimen/ˈspesɪmən/n نموونە

specious/ˈspi:ʃəs/adj لە ڕوخسار ڕاست و ناوەڕۆك درۆ/ گومراکەر

speck/spek/n خاڵ– گەردێك/پەڵە

speckle/ˈspekl/n پەڵە، خاڵ

soluble/ˌsɒljəbl/v دەتوێنێتەوە
solubility/ˌsɒljuˈbɪləti/n تواوەیی
soluble/ˈsɒljəbl/adj زوو دەتوێتەوە
solution/səˈluːʃn/n ١- شیکاری- چارەسەر ٢- توانەوە ٣- گیراوە
solve/sɒlv/v چارەسەر دەکا
solvent/ˈsɒlvənt/adj-n ماددەیەکی توێنەر
somber/ˈsɒmbə(r)/adj تاریک- ڕووگرژ
some/sʌm/adv-adj-pron ١- هەندێک ٢-دانەمەزراو ٣-زۆر زۆر ٤-نزیکەی
somebody/ˈsʌmbədi/n - pron یەکێک- کەسێک
somehow/ˈsʌmhaʊ/adv بەهەر ڕێگایەک
someone/ˈsʌmwʌn/pron هەرکەسێک
somersault/ˈsʌməsɔːlt/n ١-تەقلێدان ٢-گۆڕانی بنەڕەتی
something/ˈsʌmθɪŋ/n هەرشتێک
sometime/ˈsʌmtaɪm/adv لە وەختێک- لەپێشوو- پێشان
sometimes/ˈsʌmtaɪmz/adv – adj هەندێک جار
somewhat/ˈsʌmwɒt/adv تارادەیەک- زیاتر
somewhere/ˈsʌmweə(r)/adv لە هەر شوێنێک
somnambulist/sɒmˈnæmbjəlɪst/n شەوگەڕ (لەخەودا)
somnolent/adj خەوالو/ خەولێخەر
son/sʌn/n کوڕ
sonata/səˈnɑːtə/n سۆناتە
song/sɒŋ/n گۆرانی-سروود
sonic/ˈsɒnɪk/adj دەنگدار
sonnet/ˈsɒnɪt/n چامەیەکی(١٤) نیوە دێڕی
soon/suːn/adv ١- بەم نزیکانە ٢- هەرزوو٣- باشتر وایە
soot/sʊt/n سۆتەکە- خۆڵەمێش
soothe/suːð/v هێمن دەبێتەوە- ئێشی دەشکێ
sop/ˈsɒp/n ١- نانێکی خوساو ٢- بەرتیل
sophisticated/səˈfɪstɪkeɪtɪd/adj ئالۆز
soprano/səˈprɑːnəʊ/n سۆپرانۆ: بەرزترین دەنگی گۆرانی وتن-ئافرەت
sorcerer/ˈsɔːsərə(r)/n سیحربازا/جادوکەر
sorcery/ˈsɔːsəri/n سیحر/جادوو
sordid/ˈsɔːdɪd/adj پیس، بێ قیمەت
sore/sɔː(r)/adj ئازاراوی- بەئێش
sorely/adv تارادەیەکی مەزن
sorrow/ˈsɒrəʊ/n ئاخ- ئەفسووس
sorrowful/ˈsɒrəʊfl/adj خەمبار- داماو
sorry/ˈsɒri/adj ١- پەشیمان ٢- کڵۆل
sort/sɔːt/n چەشن- پۆل- جۆر
sort/v جودا دەکاتەوە- ڕێک دەخا
sorter/ˈsɔːtə(r)/n نامە لێککەرەوە (پۆستەچی)
S.O.S/ˌes əʊ ˈes/n بانگەوازی فریاکەوتن
sot/sɒt/n هەمیشە سەرخۆش
sought-seek/v گەڕا
soul/səʊl/n ١- ڕۆح ٢- نموونە٣- مرۆڤ-تاک
soulful/ˈsəʊlfl/adj زۆر بەسۆزە- هەستدار
soulless/ˈsəʊlləs/adj بێ هەست بێ ڕۆح
sound/saʊnd/adj ١- ساغ ٢- متمانەپێکراو ٣- تەواو- قووڵ
sound/v ١-قوڵایی دەریا تاقی دەکاتەوە ٢-دەپشکنێ
sound/n دەنگ
soundly/adv بەتەواوی سەرکەوت
soundproof/ˈsaʊndpruːf/adj - v دەنگبڕ- کپکەر
sound-wave/ˈsaʊndweɪv/n شەپۆلی دەنگ

soapy/ˈsəʊpi/adj گیراوەی سابون/ کەفاو/سابوناوی

soar/sɔː(r)/v دەفڕی

sob/sɒb/v هەناسەی هەڵدەکێشێ/دەگریێ

sober/ˈsəʊbə(r)/adj ١– وشیار– بەئاگا ٢– هێمن– ناچوخ

sobering/ˈsəʊbərɪŋ/adj گران– رەسەن

sobriety/səˈbraɪəti/n رەسەنی– گرانی

soccer/ˈsɒkə(r)/n تۆپێن

social/ˈsəʊʃl/n - adj کۆمەڵایەتی– جڤاکی

sociable/ˈsəʊʃəbl/adj خۆش مەشرەب– هاورێ

socialism/ˈsəʊʃəlɪzəm/n رێبازی شۆسیالیستی

socialist/ˈsəʊʃəlɪst/adj سۆشیالیست

society/səˈsaɪəti/n ١– کۆمەڵگا ٢– پێکەوەژیان ٣– کۆمەڵگای بەرز ٤– دەستە

sock/sɒk/n ١–گۆرەوی کورت ٢– ناوکەف

socket/ˈsɒkɪt/n ١–سۆکێت/ جێی پلاک ٢–کون

sod/sɒd/n ١–مێرگ ٢–زێد ٣–لوتی

soda/ˈsəʊdə/n سۆدەئاوی کەفکەر

sodden/ˈsɒdn/adj - v جلی تەڕ– هەویر

sodium/ˈsəʊdiəm/n سۆدیۆم (کان)

sofa/ˈsəʊfə/n دیوان– تەختە/قەنەفە

soft/sɒft/adj ١– نەرم ٢– بێ‌مێشک ٣– دەنگێکی نەرم

soft-boiled/adj هێلکەیەکی نیوە پاککراو/ نیوەکوڵاو

soften/ˈsɒfn/v نەرمی دەکا

soft-hearted/ˈsɒfthɑːtɪd/adj بەسۆز– دڵنەرم

soggy/ˈsɒgi/adj شێدار/تەڕ

soil/sɔɪl/n خاک– زەوی– خۆڵ

sojourn/ˈsɒdʒən/n مانەوە– ئاکنجی بوون

solace/ˈsɒləs/n پرسە/ بەهی– دڵدانەوە– سەرەخۆشی

solar/ˈsəʊlə(r)/adj هەتاویی

sold-sell/v فرۆشتی

solder/ˈsəʊldə(r)/n تەلی لحیم کردن

soldier/ˈsəʊldʒə(r)/n سەرباز

soldierly/ˈsəʊldʒəli/adj رەفتار– ئازا

sole/səʊl/n ١– پاچنە/ناوپێ ٢– نەعەل ٣– ماسی‌یەکی لاکێشەیی‌یە/ ماسی موسا

sole/adj تەنها– ئێک– یەک کەسی

solely/adv بەتەنها

solemn/ˈsɒləm/adj گران– سام گران

solemnly/ˈsɒləmli/adv ئاهەنگێکی گەورەو شایستە شکۆدار

solemnize/ˈsɒləmnaɪz/v بە هەیبەتی دەکا

solicit/səˈlɪsɪt/v ١–دەپاڕێتەوە ٢– داوای ئیشەی‌خراپی لێ‌دەکا

solicitor/səˈlɪsɪtə(r)/n پارێزەری راوێژکار

solicitous/səˈlɪsɪtəs/adj ١– سوورە لەسەر یارمەتی ٢– نیگەران

solicitude/səˈlɪsɪtjuːd/n بایەخ پێدان/جێی بایەخ

solid/ˈsɒlɪd/adj-n ١– رەق ٢– لال ٣– بەهێز ٤– پاک ٥– ئەندازەیی بەرجەستە: درێژی– پانی– ئەستووری ٦– بێ بڕانەوە ٧– بەکۆی دەنگ

solidarity/ˌsɒlɪˈdærəti/n هاوکاری

solidify/səˈlɪdɪfaɪ/v دەمەیێ/ڕەق دەبێ

solidity/səˈlɪdəti/n ڕەقی

soliloquy/səˈlɪləkwi/n قسەلەگەڵ خۆدا کردن (وورتە ورت)

solitary/ˈsɒlətri/adj تەنها–بێکەسی

solitude/ˈsɒlɪtjuːd/n تەنهایی/گۆشەگیری

solo/ˈsəʊləʊ/n ئاوازێکی تاکەکەسی

soloist/ˈsəʊləʊɪst/n کەمانچەژەن

smoke/v جگارەدەکێشێ- دوکەڵ دەکاتەوە

smoker/ˈsməukə(r)/n جگەرەکێش

smoky/ˈsməuki/adj پڕ لەدووکەڵ/ دوکەڵاوی

smooth/smu:ð/adj ١- نەرم ٢- ئاسان- ساکار٣- خۆش

smother/ˈsmʌðə(r)/v ١-هەناسەی دەبڕێ ٢- دەکوژێنێتەوە ٣- دەشارێتەوە

smoulder/ˈsməuldə(r)/v بەهێواشی دەسووتێ

smudge/smʌdʒ/n پەڵەی (مەرەکەب)

smug/smʌg/adj شانازی بەخۆکەر

smuggle/ˈsmʌgl/v شمەکی بەقاچاغ دەبا/دێنێ

smuggler/ˈsmʌglə(r)/n قاچاغچی

smut/smʌt/n ١- تەنی ٢- نەخۆشی دانەوێڵە ٣- قسەی ناشرین

smutty/ˈsmʌti/adj ١- هەوای دوکەڵاوی/ تەنی ٢- ناشرین

snack/snæk/n پاروو/ژەمێکی بچووک

snag/snæg/n ١-گڕێکە ٢-قەد ٣-تەگەرە

snail/sneɪl/n لوولپێچ

snake/sneɪk/n مار

snap/snæp/v ١-شریقەی لێوە دێ ٢-بەدەنگەوە دادەخا ٣- (پەنجەکانی)دەتەقێنێ ٤-بە دزییەوە گرمێک دەگرێ ٥-گەزەی لێدەدا

snappy/snæpi/adj چالاک

snare/sneə(r)/n داو- تەڵە

snarl/snɑ:l/v ددانی جیڕ دەکاتەوە

snatch/snætʃ/n رفاندن/دزی

snatch/v دەرفێنێ/دەدزێ

sneak/sni:k/n زمان لێدەر

sneer/snɪə(r)/v گاڵتەی پێدەکا

sneeze/sni:z/n - v پژمین/دەپژمێ

snide/snaɪd/adj پلار- رەخنە

sniff/snɪf/n بۆنی دەکا- هەڵدەمژێ

snigger/ˈsnɪgə(r)/n ١- نوکتەیەکی خراپ ٢- پێکەنینی شاراوە

snip/snɪp/n ١- پارچە کاغەز ٢-گرەیەک/هەرزان بەها

snipe/snaɪp/v تەقە لە دوژمن دەکا

sniper/snaɪpə(r)/n قەنناس/نیشانەشکێن

snivel/ˈsnɪvl/v ١- هەر دەگرێ و نابڕێنێتەوە ٢- چڵم لەلووتی دێ

snob/snɒb/n لووت بەرز/بەفیز

snobbery/ˈsnɒbəri/n لووت بەرزی

snobbish/ˈsnɒbɪʃ/adj خۆ بەزل زان

snoop/snu:p/n خۆهەڵقورتاندن

snooze/snu:z/n پشیەخەو- سەرخەو

snore/snɔ:(r)/n - v پرخەپرخ/ پرخەپرخی دێ

snort/snɔ:t/n دەنگی ئەسپ/لفەلف پرخە، پرخە پرخ

snot/snɒt/n چڵم

snout/snaut/n کەپوو/ لموز، قەپۆز

snow/snəu/n بەفر

snub/snʌb/n سەرزەنشت/ تێخوڕین

snub/snʌb/v بەبێ ئەدەبی مامەڵەی لەگەڵ دەکا/ سەرزەنشتی دەکا

snuff/snʌf/n پژمێنەر (توتنی ناو لووت)

snug/snʌg/n ١- فێنک/گەرم وخۆش ٢- جلی (رێک وپێک) ٣- شیاو

snuggle/ˈsnʌgl/v پاڵدەکەوێ مندال (منال ژێر کردنەوە)/ خۆی پێ گەرم دەکاتەوە

so/səu/adv - adj - pron – conj هەتا ئیستا شادم بەبینینت- مالئاوا- هەتاکو/ئاوەها/زۆر

soak/səuk/v تەڕی دەکا- دەخووسێنێ

soap/səup/n سابوون

slender/ˈslendə(r)/adj بەژن ڕێك– ئاوقەد باریك
slick/slɪk/adj لووس
slim/slɪm/adj لاواز– هیچ و پووچ– كەم
slit/slɪt/v - n دڕان– كۆن/ئەكاتەوە– ئەدڕێ
slog/slɒg/v ١– بەتوندی لێی ئەدا ٢–بەچاكیكاریدەكا
slogan/ˈsləʊgən/n دروشم
slop/slɒp/n - v ئەڕژێ
slope/sləʊp/n - v - adj لێژایی– نشێو
sloppy/ˈslɒpi/adj ڕێگایەكی قوڕاوی
sloppy/ˈslɒpi/adj ئاووردیین
slosh/slɒʃ/n ئاوی پیس– میز ٢– خواردنی شلە– بۆ بەراز
slot/slɒt/n ١–درز– كونێكی تەنگ ٢–خانە
sloth/sləʊθ/n ١– بێ هێزی ٢– تەمبەلی ٣–شیرەمرێكی ئەمریكیە
slothful/ˈsləʊθfl/adj تەمبەل
slouch/slaʊtʃ/v بێ تاقەت ئەچێ بەڕێوە
slough/slaʊ/n ١– زۆنگاو ٢– پێستی مردوو(مار)
slovenly/ˈslʌvnli/adj – adv ئاریك/ بە ئاڕێكی
slow/sləʊ/adj - adv - v هێواش– هێدی
slowly/ˈsləʊli/adv بەهێواشی
slowness/sləʊnəs/n لەسەرخۆیی
slow-witted/adj دەبەنگ، نەزان
sludge/slʌdʒ/n پیسی بنی بیر/ئاوەڕۆ
sluggard/n - adj شل و شێواو/ خاو/بێتاقەت
sluggish/ˈslʌgɪʃ/adj مەنگ/كپ/كپ
sluice/slu:s/n - v دەروازەی ئاو (ئاوبەند)
slum/slʌm/n گەڕەكێكی هەژاری پیس
slumber/ˈslʌmbə(r)/v پالدەكەوێ– ئەنوێ
slump/slʌmp/v ١– بەتوندی دەكەوێتە سەر زەوی ٢– (نرخ) دادەبەزێ
slung/slʌŋ/v بەرزی كردەوە/دەریهێنا
slur/slɜ:(r)/v ١– قسەكانیباش دەرنابڕێ ٢– بەچاكی بەلایدا تێدەپەڕێ
slush/slʌʃ/n بەفری تواوە
slut/slʌt/n ژنێكی تەسبەڵی پیس
sluttish/adj ژنێكیچڵ و بەرگ ئاریك
sly/slaɪ/adj فێڵباز چاوداگرتن
smack/smæk/v ١– زللەی لێدا ٢– بۆكسی لێدا
smack/n ١– زللە ٢– بەلەمی ماسی گرتن
small/smɔ:l/adj بچووك
small-arms/ˈsmɔ:lɑ:mz/n چەكیسووك
small-change/ˈsmɔ:ltʃeɪndʒ/n خوردە
smallpox/ˈsmɔ:lpoks/n ئاولە
smart/smɑ:t/adj ١– ئازارێكیتیژ ٢– زیرەك ٣– شیك– قۆز–كۆك
smart/v هەست بە ئازارێكی تیژ دەكا
smarten/ˈsmɑ:tn/v خۆی جوان دەكا
smash/smæʃ/v ١– دەشكێنێ–وردەی دەكا ٢– بەتووندی لێیدەدا
smattering/ˈsmætərɪŋ/n زانیاریەكیكەم دووڕناسین
smear/smɪə(r)/v چەوری دەكا
smell/smel/n ١–هەستی بۆن كردن ٢–بۆن
smell/v بۆن دەكا– بۆنی لێدێ
smile/smaɪl/n - v خەندە/خەندەی دێ– خەندەی بۆ دەكا
smirch/v - n پیسی دەكا ,پەڵە
smirk/smɜ:k/n خەندەی شانازیبەخۆكردن
smith/ˈsmɪθ/n ئاسنگەر
smithy/ˈsmɪθi/n دوكانی ئاسنگەری
smog/smɒg/n تەمی دووكەڵاوی
smoke/sməʊk/n ١– دووكەڵ ٢– تووتن/جگارەكێشان

skin/skɪn/n پێست
skin-diving/n مەلەوانی بن ئاو
skinflint/ˈskɪnflɪnt/n پیسکە- رەزیل- قرچۆك
skinny/ˈskɪni/adj لاواز- ئێسك و پێست
skip/skɪp/n - v بازدان/بازدەدا
skipper/ˈskɪpə(r)/n کاپتن (پاپۆڕ)
skirmish/ˈskɜːmɪʃ/n - v شەڕ- پێکدادان
skirt/skɜːt/n ١- تەنورە ٢- داوێن- قەراغ
skit/skɪt/n دیمەنێکی پێکەنین(شانۆ)
skulk/skʌlk/v دەشارێتەوە- بەدزی دەڕوا
skull/skʌl/n کەللە سەر
skunk/skʌŋk/n بوودەڵە، ئاژەڵێکی ئەمەریکییە لە کاتی مەترسیدا بۆنێکی گرانی لێوەدێت.
sky/skaɪ/n ئاسمان
skylark/ˈskaɪlɑːk/n تەیرێکی ئاواز خوێنە (قوتبورە)
skylight/ˈskaɪlaɪt/n دەلاقەی ژوور
skyscraper/ˈskaɪskreɪpə(r)/n هەوربڕ- باڵەخانەی درێژ
slab/slæb/n دارێکی ئەستور و ڕاست
slack/slæk/adj ١- تەمبەڵ ٢- مەنگ-سارد ٣- خاو
slacken/ˈslækən/v هێورەدەکاتەوە/ شل دەکاتەوە
slacker/ˈslækə(r)/n تەمبەڵ- تەوەزەل
slacks/slæks/n پانتۆڵ
slag/slæg/n پاشەڕۆك
slagheap/ˈslæghep/n گژەك
slake/sleɪk/v ١- تێردەبێ ٢-دەیکوژێنێتەوە ٣-لاوازی دەکا
slam/slæm/v بە قایم پێوە دەدا
slander/ˈslɑːndə(r)/n درۆ دەلەسە- بوختان کردن
slanderous/ˈslɑːndərəs/n بوختانکەر
slang/slæŋ/n زمانی ڕەشەخەڵك- زمانی سەربازان
slant/slɑːnt/n ١- لێژایی ٢- تێڕوانینێکی تایبەتی
slap/slæp/n - v زللە-شەق/شەق لێدەدا
slapdash/adv - adj - n بێ گوێدان
slapstick/ˈslæpstɪk/n قەشمەر- گاڵتەچی
slash/slæʃ/n – v برینێکی قووڵ/ ١- بریندی دەکا ٢-چەلدەر دەکا
slate/sleɪt/n - v بەرد/تەختە/تەختەبەردین ڕەخنەی توندی لێ دەگرێ
slaughter/ˈslɔːtə(r)/n - v قەسابخانە- کوشتن
slaughterhouse/ˈslɔːtəhaus/n شوێنی قەسابخانە/ سەربڕین
slave/sleɪv/n کۆیلە- بەندە
slavery/ˈsleɪvəri/n کۆیلایەتی
slavish/ˈsleɪvɪʃ/adj ملکەچ
slay/sleɪ/v سەری دەبڕێ
sledge/sledʒ/n گالیسکە
sledgehammer/ˈsledʒ hæmə(r)/adj چەکوشی قورسی دەسکدرێژ
sleek/sliːk/adj پرچی نەرم
sleep/sliːp/v دەنوێ- پاڵدەکەوێ
sleeper/ˈsliːpə(r)/n ١- نووستوو ٢- فارگۆنی نوستن ٣- گالیسکەی هێڵی ئاسنی پر سەرین
sleepiness/ˈsliːpɪnəs/n باوێشك
sleeping-bag/n جانتای نووستن
sleepless/ˈsliːpləs/adj شەونخوون/بێ خەو
sleepwalker/ˈsliːpwɔːkə(r)/n شەوگەڕ
sleepy/ˈsliːpi/adj خەواڵوو
sleet/sliːt/n بارانی بەبەفر
sleeve/sliːv/n چمك،قۆڵ/باسك پۆش قاوغی قەوانی مۆسیقا
sleight-of-hands/n سیحربازی

دڵسۆزی

sinecure/ˈsɪnɪkjʊə(r)/n پارەیەکی باش لە پایەیەکی بێ‌ماندووبوون

sinew/ˈsɪnjuː/n دەمار/ماسولکە

sinful/ˈsɪnfl/adj شەرانی– تاوانبار

sing/sɪŋ/v گۆرانی دەچڕێ

singe/sɪndʒ/n سووتانێکی سووک

singer/ˈsɪŋə(r)/n سترانبێژ

single/ˈsɪŋgl/adj - n - v ١– تەنیا ٢– یەک کەسی/تەنەری ٣– بێ‌ژن

single-handed/adj - adv یەکدەستی/ تەنیایی (بێ یارمەتی کەس)

single-minded/adj خۆتەرخانکەر بۆ یەک ئامانج

singlet/ˈsɪŋglət/n فانیلەی بێ‌قۆڵ

singular/ˈsɪŋgjələ(r)/adj ١– تاک ٢– نەناسراو– نەباو ٣– هەڵکەوتو

singularity/ˌsɪŋgjuˈlærəti/n نەناسراوی/هەڵکەوتن

sinister/ˈsɪnɪstə(r)/adj شووم– بێ‌خێر

sink/sɪŋk/v نووقم دەبێ

sinner/ˈsɪnə(r)/n تاوانبار– هەڵەکەر

Sinn fein بزاڤ و رێکخراوێکی سیاسیە لە ساڵی ١٩٠٥ لە ئیرلەندا دامەزراوە، داوای حکومەتێکی کۆماری سەربەخۆ دەکا.

sip/sɪp/v قووم لێدەدا

siphon/ˈsaɪfn/n بۆڕی سیفۆن

sir/sɜː(r)/n ١– گەورە/بەڕێز ٢– نازناو

siren/ˈsaɪrən/n – adj ١–پەری دەریا (ئافرەتی باڵدار) ٢– فیکەی ئاگادارکردنەوە

sirloin/ˈsɜːlɔɪn/n گۆشتی رانی مانگا

sisal/ˈsaɪsl/n ١– لیفکە ٢– دروستکەری گوریس

sissy/ˈsɪsi/n - adj ئافرەتانە– ژنانە

sister/ˈsɪstə(r)/n - adj ١–خوشک ٢– سیستەر ٣– خوشکی‌دینی

sister in-law/n دش– براژن

sisterly/adj وەکو خوشک، خوشکانە

sit/sɪt/v ١– دادەنیشێ ٢– دەمێنێ(لە جێ) ٣– تاقیکردنەوە دەکا ٤– کۆدەبێتەوە

site/saɪt/n ١– پارچە زەوی٢– جێ

sitting/ˈsɪtɪŋ/n ١– ئاکنجی– نیشتەجێ ٢– دانیشتنی لەبەردەم وێنەیەکێش ٣– خوول ٤– شوێنی هێلکە–شوێنی کڕکەوتن

sitting-room/n ژووری دانیشتن

situation/ˌsɪtʃuˈeɪʃn/n ١–جێگا ٢– حاڵەت ٣– پیشە ٤– هەڵوێست

six/sɪks/n شەش

sixteen/ˌsɪksˈtiːn/n - adj شازدە

sixteenth/ˌsɪksˈtiːnθ/n - adj شازدەمەم

sixth/sɪksθ/adj - n شەشەم

sixtieth/ˈsɪkstiəθ/adj - n شەستەم

sixty/ˈsɪksti/n شەست

size/saɪz/n ١– قەبارە ٢– ماددەیەکی چرک

sizeable/ˈsaɪzəbl/adj تاڕادایەک گەورە

sizzle/ˈsɪzl/n دەنگی ڕۆن قرچاندن

skate/skeɪt/n پێڵاوی خزین لەسەر بەستەڵەک

skate/v دەخزێ لەسەر..

skate/n ماسی

skeleton/ˈskelɪtn/n ئێسکە پەیکەر

sketch/sketʃ/n ١– هێڵکاری وێنە ٢– وەسفی گشتی ٣– تەمسیلیەکی کورت ٤– وەسف

sketchy/ˈsketʃi/adj ناکەزایی– رووکاری

skewer/ˈskjuːə(r)/n شیشی (کەباب)

ski/skiː/n - v گالیسکەی سەر بەفر

skilful/ˈskɪlfl/adj زیرەک–بلیمەت

skill/skɪl/n دەست رەنگین– کارامەیی

skilled/ˈskɪld/adj (کرێکاری) زیرەک/ کارامە

skim/skɪm/n - v کەفی شیر، سەرتوێژ/ کەفی ...لادەبا

sidelight/ˈsaɪdlaɪt/n تیشکی لابەلایی

sideline/ˈsaɪdlaɪn/n ١-پیشەیەکی لاوەکی
٢-هێڵی لاوەکی

sidelong/ˈsaɪdlɒŋ/adj لاتەنیشتی

sidetrack/ˈsaɪdtræk/v
بە شتێ‌تر مژۆڵی دەکا- لەبیری دەباتەوە

sideways/ˈsaɪdweɪz/adj - adv
بەرەو لاتەنیشت

side/v پاڵپشتی دەکا

siding/ˈsaɪdɪŋ/n گۆران- هێڵێکی
لابەلایی- کاتی

sidle/ˈsaɪdl/v لارێ دەگرێ/ لابەلا دەڕوا

siege/siːdʒ/n گەمارۆ

siesta/siˈestə/n هەڵۆژان- خەوی نیوەڕۆ

sieve/sɪv/n بێژنگ/هێلینگ

sift/sɪft/v بێژنگ دەکا/لەبێژنگ دەدا

sigh/saɪ/v - n هەناسە هەڵدەکێشێ/
ئاه هەڵدەکێشێ

sight/saɪt/n ١- دیمەن- دیتن
٢- مەودای دیتن ٣- دیمەن
٤- نیشان شکێن ٥- بڕێکی‌زۆر

sightless/ˈsaɪtləs/adj کوێر- نابینا

sightseeing/ˈsaɪtsiːɪŋ/n-adj بینینی‌دەشت

sign/saɪn/n ١- هێما سیمبول
٢- ئاماژە ٣- لافیتە ٤- هێما

signal/ˈsɪgnəl/n ١- هێمای رادیۆیی
٢- هێمای پزیشتن

signal/adj دیار- بەرچاو

signatory/ˈsɪgnətri/adj–n مۆرکردنی
پەیماننامە بە لایەن دەوڵەت یان نوێنەر

signature/ˈsɪgnətʃə(r)/n ئیمزا- واژۆ

signet/sɪgnət/n مۆر(لەجیاتی واژۆ)

signetring/ˈsɪgnət rɪŋ/n ئەنگوستیلەی
ئەخشکراو

significance/sɪgˈnɪfikəns/n مانا/گرنگی

significant/sɪgˈnɪfikənt/adj مانادار/
گرنگ

signify/ˈsɪgnɪfaɪ/v دەگەیەنێ

signpost/ˈsaɪnpəʊst/n ئاڵا- لافیتە

silage/ˈsaɪlɪdʒ/n ئالفی زستانە/
گیای لاسەوزی ماڵات لەسایلۆ

silence/ˈsaɪləns/n بێدەنگی-هێمنی

silencer/ˈsaɪlənsə(r)/n دەنگ کپ کەر

silent/ˈsaɪlənt/adj بێدەنگ، هێمن

silhouette/ˌsɪluˈet/n وێنەیەکی نادیار/
ڕوخسار/دەرەوە

silk/sɪlk/n ئاوریشم

silk worm/ˈsɪlkwɜːm/n کرمی ئاوریشم

silky/ˈsɪlki/adj نەرمی ئاورێشم/ئاوریشمی

sill/sɪl/n پەروازی پەنجەرە

silly/ˈsɪli/adj بێ مێشك-دەبەنگ

silt/sɪlt/n زیخ-قوڕی لەگەڵ ئاو هاتوو

silver/ˈsɪlvə(r)/n ١- زیو٢-پارەی زیو
٣- قاپی‌زیو٤- ڕەنگی زیو

silvery/ˈsɪlvəri/adj زیوین

similar/ˈsɪmələ(r)/adj لێکچوو- وەك

similarity/ˌsɪməˈlærəti/n لەیەکچوون

simile/ˈsɪməli/n لێکچوواندن (ڕەوانبێژی)

simmer/ˈsɪmə(r)/v دەکوڵێ

simper/ˈsɪmpə(r)/n خەنەیەکی بەزۆر

simple/ˈsɪmpl/adj – n ١-سادە
٢-سوودی‌کەم ٣-گەمژە ٤-ئاسان

simplicity/sɪmˈplɪsəti/n سادەیی

simplify/ˈsɪmplɪfaɪ/v ئاسان دەکا

simply/ˈsɪmpli/adv ١- بەئاسانی
٢- بێ‌مەرج ٣- تەنها

simultaneous/ˌsɪmlˈteɪniəs/adj
هاوتەبا/هاوکات

sin/sɪn/n گوناه- تاوان

since/sɪns/adv - prep - conj
لەو کاتەوە

sincere/sɪnˈsɪə(r)/adj دڵسۆز-ڕاستگۆ

sincerely/adv بەدڵسۆزی

sincerity/sɪnˈserəti/n وەفاداری-

short-circuit/n سێركتی كارەبا
shortcoming/ˈʃɔ:tkʌmɪŋ/n خەوش
shorten/ˈʃɔ:tən/v كورتی دەكاتەوە
shorthand/ˈʃɔ:thænd/n كورتبڕی/ كورتكردنەوە
shorthanded/adj كرێكاری كەمی
shortlist/n لیستەیەك لە هەڵبژێردراوەكان
ماوەیەكی‌كەم/تەمەن كورت shortlived/adj
shortly/ˈʃɔ:tli/adv پاش ماوەیەكی تر
shorts/ʃɔ:ts/n پانتۆڵی كورت
shortsighted/adj كورت- كورت بینی/ كەم بینا
shorttempered/adj زوو توڕە دەبێت
shot/ʃɒt/n ١- گوللە تەقاندن ٢- هەوڵ ٣- باڕووت ٤- گرەی سیتەمایی ٥- دەرزی بێهۆشكەر ٦- نیشان شكێنی ٧- زەعیم- سەركردە ٨- تۆپی ئاسنی قورس
shoulder/ˈʃəuldə(r)/n شان/مل
shoulder/v ١- لەسەرشانی دادەنێ ٢- شان لەشانی دەدا- لادەدا ٣- لە ئەستۆ دەگرێ
shout/ʃaʊt/v هاواردەكا-بەدەنگی بەرز بانگی دەكا
shove/ʃʌv/v - n پالی پێوە دەنێ/پاڵپێوەنان
shovel/ˈʃʌvl/n شۆڤڵ
show/ʃəʊ/v پیشان دەدا
show/n ١- پێشانگا ٢- ئاهەنگ
shower/ˈʃaʊə(r)/n ١- ڕێژنە باران ٢- دوشی‌گەرماو
showery/ˈʃaʊəri/adj هەوای بارانئاوی
showgirl/ˈʃəʊgɜ:l/n كچەسەماكەر
showroom/ˈʃəʊru:m/n هۆڵی‌نمایش
showy/adj زەرقاوی
shrapnel/ˈʃræpnəl/n پارچە بۆمبا
shred/ʃred/v پارچە پارچەی دەكا
shred/n پارچە كاغەزێكی درێژو باریك

shrewd/ʃru:d/adj زەیرەك
shriek/ʃri:k/v - n ١- هاواری لێهەڵدەستێ ٢- هاواردەكا
shrill/ʃrɪl/adj دەنگێكی تیژو بەرز
shrimp/ʃrɪmp/n ڕۆبیان
shrine/ʃraɪn/n مەزار- مەرقەد- پیاوچاك
shrink/ʃrɪŋk/v ١- بچووك دەبێتەوە ٢- دەچێتە ناو یەك ٣- لێی ڕادەكا
shrivel/ˈʃrɪvl/v پیس دەبێ- چورچ دەبێ
shroud/ʃraʊd/n ١- كفن٢- كوریسی پەرەشووت
shroud/ʃraʊd/v دەپێچێ- دەپۆشێ- دەشارێتەوە
shrub/ʃrʌb/n دارۆچكە/ئەمام
shrug/ʃrʌg/v شانی بادەدا/دەمەرێنێ
shrunk/v بچوك بۆوە ،چۆوە ناو یەك
shudder/ˈʃʌdə(r)/v لەترسا دەلەرزێ
shuffle/ˈʃʌfl/v ١-پێی خۆی لەدوای‌خۆی دەكێشێ ٢-تێكەڵ‌و پێكەڵ دەكا
shun/ʃʌn/v خۆی لێ لادەدا
shunt/v فارگۆنەكەی دەگۆڕی/جێی دەگۆڕی
shut/ʃʌt/v پێوەی دەدا
shutter/ˈʃʌtə(r)/n ١-تێلی پەنجەرە ٢- ئاوێژە
shuttle/ˈʃʌtl/n ١-مەكوك ٢-جرت‌و فرت
shuttlecock/ˈʃʌtlkɒk/n تۆپی ریشە
shy/ʃai/adj شەرمن
sibling/ˈsɪblɪŋ/n خوشك یان برا/ خزم
sick/sɪk/adj نەخۆش ،ڕشانەوە
sicken/ˈsɪkən/v قێزی دەبێتەوە
sickening/ˈsɪkənɪŋ/adj ناشیرین/قێزەون
sickly/ˈsɪkli/adj لاواز، نەخۆش
sickness/ˈsɪknəs/n نەخۆشی
side/saɪd/n ١- لا٢- تەنیشت ٣- تیپ ٤- ڕوخسار- ڕووە- كەمەر
side-effect/n كاریگەری لابەلا/لاوەكی

sheet/ʃi:t/n ١- چەرچەف
٢- پارچە کاغەز/کاغەزی نووسین
٣- تەختەدار-جام ٤- باران بارینی زۆر
٥- گوریس
sheikh/ʃeɪk, ʃi:k/n شێخ- سەرۆک عەشیرەت
shelf/ʃelf/n رەف- تاقچکە
shell/ʃel/n ١- تویکڵ ٢- سەدەف
٣-بۆمبا ٤- بەتەمی پێشپرکێ
shellfish/n ئاژەڵی دەریایی سەدەفی
shelter/ˈʃeltə(r)/n بنکە- ساتر
shelve/ʃelv/v ١- بەرەبەرە لێژ دەبێ
٢- لەسەر رەفەکا دادەنێ
٣- دوادەخا ٤- چی‌تر کاری پێ‌ناکا
shelving/n کۆمەڵە رەفەیەک
shepherd/ˈʃepəd/n شوان
sheriff/ˈʃerɪf/n کەورەی پیاوانی ئاسایش ئەفسەری ئاسایش لە ئەمریکا
shield/ʃi:ld/n ١- زرێ
٢- سەرپۆش- قەپاغ ٣- دروشم
shield/v دەپارێزێ
shift/ʃɪft/v جێ‌دەگۆڕێ
shift/n ١- گۆڕان ٢- نۆرە
shifty/ˈʃɪfti/adj نەزان- فێڵباز
shilling/ˈʃɪlɪŋ/n شلن:
(پارەیەکی ئینگلیزییە، دەیکردە پەنجا پنس)
shin/ʃɪn/n پرپەقە-
سەرەوەی گوزینگ- پێشەوەی لاق
shine/ʃaɪn/v ١- دەدرەوشێتەوە
٢- ناو دەردەکا ٣- دەبریسکێتەوە
shingle/ˈʃɪŋgl/n ١- لمی کەنار-پەنە بەرد
٢- پارچەداری چوارگۆشە
shiny/ˈʃaɪni/adj درەوشاوە
ship/ʃɪp/n پاپۆڕ
ship/v بار دەکا- دادەگرێ
shipbuilding/ˈʃɪpbɪldɪŋ/n پیشەسازی بنیاتنانی‌پاپۆڕ
کەشتی دروستکردن
shipping/ˈʃɪpɪŋ/n بارکردنی دەریایی
shipshape/ˈʃɪpʃeɪp/adj - adv
رێکوپێک- جوان
shipwreck/ˈʃɪprek/n پاپۆڕی نوقم بوو
shipyard/ˈʃɪpjɑ:d/n حەوزی دروستکردنی پاپۆڕ
shirk/ʃɜ:k/v خۆی لەبەرپرسی دەدزێتەوە
shirt/ʃɜ:t/n کراس
shiver/ˈʃɪvə(r)/n ١- لەرزین- راچڵەکین
٢- پارچەی شکاو
shiver/v ١- دەلەرزێ ٢- دەمەژێ لەترسا
shoal/ʃəʊl/n پۆلەماسی
shock/ʃɒk/n ١- تەنگژە- زەبر٢- داڕوخان
shocking/ˈʃɒkɪŋ/adj ترسناک-جەرگبڕ
shoddy/ˈʃɒdi/n کۆتاڵێکی خراپ
shoe/ʃu:/n پێڵاو- نەعەل
shoe-lace/ˈʃu:leɪs/n قەیتانی پێڵاو
shone/v درەوشاوە
shook/v هەژا، لەرزی
shoot/ʃu:t/v خێرا دەرپەڕی/تێ‌ی گرت
shoot/ʃuɜ:t/n خونچە بشکوژ/ تێگرتن، ڕاو
shop/ʃɒp/n دوکان
shopkeeper/ˈʃɒpki:pə(r)/n خاوەن دوکان
shoplifter/ˈʃɒplɪftə(r)/n دزی کۆگاکان
shopper/ˈʃɒpə(r)/n کڕیار
shopping/ˈʃɒpɪŋ/n کڕین و چوونە بازاڕ
بازاڕ کردن- بازاڕکاری
shop-stewarded/n نوێنەری
نەقابەی کرێکاران
shore/ʃɔ:(r)/n کەنار
short/ʃɔ:t/n - adj بڕەلە- کەم- کورت
shortage/ˈʃɔ:tɪdʒ/n کەم‌و کورتی-کێماسی
shortbread/ʃɔ:tbred/n پسکێتی‌شیرین و ڕۆناوی

shaft/ʃɑ:ft/n ١- دەستێکی داری
٢- دەلاقە ٣- کۆڵەکە ٤- تیر ٥- تیر
shaggy/ˈʃægi/adj ١-لوول- ئاڵۆزە وپیێە
٢-زبر، بژ
shake/ʃeɪk/v ١- دەمەرژێنێ
٢- دەشەقێنێ ٣- تۆقەی لەگەڵ دەکا
shake/n هەژان- لەرزین
shake-up/n گۆڕانێکی بنەڕەتی
shaky/ˈʃeɪki/adj لەرزۆک- لاواز- نیگەران
shall/ʃəl/aux – v ١- فرمانی یاریدەدەر/ داهاتوو ٢- وا دەکەم- وادەبێ هەر- پێویستە
shallot/ʃəˈlɒt/n کەوەری ئەندەلوسی/ لەپیاز دەچێ
shallow/ˈʃæləʊ/adj تەنک- رووکار
shame/ʃeɪm/n ١- ئرژو دەلەسە
٢- شەرمەزاری
٣- هەستکردن بە شەرمەزاری لەبەر درۆکردن- رووەش- ئابرو چوون
shamefaced/ˌʃeɪmˈfeɪst/adj
شەرمەزاری لە دەموچاویدا دیارە
shameful/ˈʃeɪmfl/adj جێ شەرمەزاری- ئابرووبەر
shameless/ˈʃeɪmləs/adj بێحەیا- بێروو
shampoo/ʃæmˈpu:/n شامپۆ
shampoo/v بەشامپۆ سەری دەشوا
shank/ʃæŋk/n ١-لاق: ئەژنۆ تا گوزینگ
٢- تەن- کەلەخ- لاشە
shan't ئەرێی داهاتوو
shanty town/n کوخاوە- هەژاراوە
shape/ʃeɪp/n شێوە، روخسار
shape/v دادەرێژێ
shapeless/adj شێوەیەکی نادیار- بێ شێوە
shapely/ˈʃeɪpli/adj شەنگ، رێکوپێک،کۆک
share/ʃeə(r)/n ١- بەش- پشک
٢- بەش٣- گاسن

share/v ١- دابەش دەکا
٢- بەشداری دەکا
٣- (ئامی دڵی خۆی) هەڵدەرێژێ
shareholder/ˈʃeəhəʊldə(r)/n
بەشداربوو/پشکدار
shark/ʃɑ:k/n ماسی قرش- سەگ ماسی
sharp/ʃɑ:p/adj ١- تیژ٢- مەزن و لەناکاو
٣- چالاک ٤- روون ٥- بریندارکەر
sharp/adv تەواو- بەدروستی
هێمایەکی مۆسیقییە
sharp/n
sharpen/ˈʃɑ:pən/v قەڵەم تیژدەکا/تیژ دەکا
shatter/ˈʃætə(r)/v دەشکێنێ-
دەهاڕێ-هەڵپروون بەهەڵپروون دەبێ
shave/ʃeɪv/v دەتاشی-رێکدەکا
-نزیک دەبێ-ردێن تاشین
shaver/ˈʃeɪvə(r)/n ئامێری ریش تاشین
shaver-brush/n فڵچەی تەراش
shavings/n ئاردەدار
shawl/ʃɔ:l/n شاڵ
she/ʃi:/pron - n ئەو(کچ)
sheaf/Si:f/n دەستەیەك، گورزەیەك
shear/ʃɪə(r)/n - v توورکی خوری ئاژەڵ/ خوری مەڕ دەبڕێ
shears/ʃɪəz/n مەقاس- قاچی
sheath/ʃi:θ/v کێلان
sheathe/ʃi:ð/v شیرەکەی کردەکێلان
sheath-knife/n قامە
shed/ʃed/n کۆگا
shed/ʃed/v ١- لەدەست دەدا
٢-خۆی ئازرگار دەکا ٣- خوێن دەرێژێ
٤- رۆشنایی دەخاتە سەر
sheep/ʃi:p/n مەڕ، پەز
sheepish/ˈʃi:pɪʃ/adj شەرمن-شێواو
sheer/ʃɪə(r)/adv ١- بێ لێژایی
٢- رەها- تەواو
٣- بەتەنها- بەس٤- ئاسۆیی

٧- باران دەبارێ بێبڕانەوە
٨- ناچار دەکا ٩- ئاواز دادەنێ

set/n تاخمی ددان/تاخم- دەستە
set/adj ١- چەسپاو ٢- ئامادە
set back/n شکۆ- تەگەرە
set-square/ˈset skweə(r)/n سێگۆشە
settee/seˈti:/n ١- قەرەوێلەی دووکەسی/ قەنەفە ٢- چوار چێوە
setting/ˈsetɪŋ/n ١- ژینگەی دەوروپشت
٢- شوێن وکات
٣- ئاوازدانانی مۆسیقایی بۆ چامەیەك
settle/ˈsetl/v ١- نیشتەجێ دەبێ
٢- کۆتایی پێ دێنێ ٣- بڕیاردەدا
٤- ڕێك دەخا ٥- هێور دەکاتەوە
٦- کپ دەبێ- دادەکاسێ
٧- دەنیشێ ٨- ساف دەکا
settled/ˈsetld/adj جێگیر- نەگۆڕ
settlement/ˈsetlmənt/n ١-نەگیرکردن- جیاوازی دەمێڵن ٢- پارەدان
٣- نیشتەنگا ٤- پارە تەرخان کردن
settler/ˈsetlə(r)/n نشتەگا- داگیرکار- نیشتەجێ
set-up/n ١-کارگێڕی- بەڕێوەبردن
٢-سێت ئەپ- دامەزراندن
seven/ˈsevn/n حەوت
seventeen/ˌsevnˈti:n/n حەقدە
seventeenth/ˌsevnˈti:nθ/adj – n حەقدەهەم
seventh/ˈsevnθ/adj - n حەوتەم
seventieth/ˈsevntiəθ/adj حەفتاهەم (بەشێك لەحەفتا)
seventy/ˈsevnti/n حەفتا
sever/ˈsevə(r)/v دەبڕێ- دایدەبڕێ- لێکی دەکا
several/ˈsevrəl/pron - det هەندێ
severally/ˈsevrəli/adv هەریەك بەتەنها- هەریەك بەجیا

severe/sɪˈvɪə(r)/adj ١- دڵڕەق
٢- توندوتیژ- زۆر خراپ
sew/səu/v دەدروێ
sewage/ˈsu:ɪdʒ/n ئاوی زێراب- ئاوەڕۆ
sewer/ˈsu:ə(r)/n کەرێز- ئاوەڕۆ- بۆڕی پیسایی ژێر زەوی
sewer/n بەرگدروو
sewing-machine/n مەکینەی دروومان
sex/seks/n ١- (زایەندە)
٢- ڕەگەز (نێرو مێ) ٣- جووتبون
٤- پەیوەندی سێکسی
sex-appeal/n سەرنج ڕاکێشانی ڕەگەزی(زاییندەیی)
sexton/ˈsekstən/n خزمەتکاری کڵێسا زەنگلێدەر- قەبر هەڵکەن
sexual/ˈsekʃuəl/adj زایەندەیی (سێکسی)
sexy/ˈseksi/adj وروژاوی سێکسی- سێکسی-شەهوانی
shabby/ˈʃæbi/adj شڕ- شەپڕێو
shabby/v پێی ڕادەبوێرێ
shack/ʃæk/n کوخێکی بچووك
shachle/ˈʃækl/n - v پێوەند-کۆت-کەلەپچە
shade/ʃeɪd/n ١- شوێنی سێبەر
٢- قەپاغی دژ بەگەرمی٣- پلەی ڕەنگ
٤- کەمێك
shading/ˈseɪdɪŋ/n سێبەرکێشان (لەوێنەدا)
shade/v لە ڕۆناکی-هەتاو- دوری دەخا سێبەری بۆ دەکا
shadow/ˈʃædəu/n ١- سێبەر/تارمایی
٢- ناوچەیەکی سێبەراوی و تاریك
shadow/v سێبەر دەخاتەسەر
shadowy/adj شێوەیەکی نادیار- ناڕوون- لێڵ
shady/ˈʃeɪdi/adj ١- سێبەراوی- بەرسێبەر ٢- گومان لێکراو

sent/sent/v ناردی

sentence/ˈsentəns/n - v ١- رسته
٢- سزا دەدا بە..

sentiment/ˈsentɪmənt/n سۆز

sentimental/ˌsentɪˈmentl/adj
ویژدانی سۆزدار- سۆزاویی

sentimentality/ˌsentɪmenˈtæləti/n
زۆرسۆزاوی

sentinel/ˈsentɪnl/n سەربازئگارد،پاسەوان

sentry/ˈsentri/n گارد- شەوبێر

separate/ˈsepəreɪt/v جیادەکاتەوە

separate/ˈseprət/adj جیابوەو- جیا- سەربەخۆ

separation/ˌsepəˈreɪʃn/n دابڕان- جیابوونەوە

separatist/ˈsepərətɪst/n - adj
جیاخواز- جوداخواز

sepsis/n کەروو گرتن- بۆگەن بوون

September/sepˈtembə(r)/n
ئەیلول- ئیلۆن

septic/ˈseptɪk/adj گەنیو

sepulchre/ˈseplkə(r)/n گۆرستان- مەرقەد
شاردنەوەی مەیت لە گۆرستان

sequel/ˈsi:kwəl/n ١- پاشە رۆژ- ئاکام ٢- پاشکۆ

sequence/ˈsi:kwəns/n
یەک لەدوایەکی- ریز

sequster/sɪˈkwestə(r)/v ١-جیادەکاتەوە
٢-دەست بەسەردا دەگری

serenade/ˌserəˈneɪd/n (سێرنادا):
پارچە مۆسیقایەکی ئەڤینداریە.

serene/səˈri:n/adj-n ١-سروشتێکیهێمن
٢- ئاسمانی ساماڵ

serenity/səˈrenəti/n ئارامی- دڵنیایی گیان

serf/sɜ:f/n کۆیلە- کۆیلەی زەوی

serfdom/ˈsɜ:fdəm/n کۆیلایەتی زەوی لە سیتسەمی دەرەبەگایەتی

sergeant/ˈsɑ:dʒənt/n عەریف- باش چاوش

serial/ˈsɪəriəl/adj – n زنجیرەیی- دوابەدوایەکی

series/sɪəri:z/n زنجیرەیەک

serious/ˈsɪəriəs/adj پتەو- بەراستی- بێ گاڵتە

sermon/ˈsɜ:mən/n وتاری ئاینی

serpent/ˈsɜ:pənt/n مار

serrated/səˈreɪtɪd/adj دەمی تیژ

serum/ˈsɪərəm/n ئاووگ- سیرەم

servant/ˈsɜ:vənt/n خزمەتکار- ئەڵە کەنزیەک- کارەکەر

serve/sɜ:v/v ١- خزمەتی دەکا
٢- بەسە بۆ ٣-دێ- دێت
٤- مامەڵەی دەکا ٥- بەسەری دەبا
٦- دەست پێدەکا

service/ˈsɜ:vɪs/n ١- خزمەت
٢- دەستە مێزی چەکدار ٣-سوود
٤-خزمەتکردن لەچێشتخانە ٥-چاککردنەوە
٦- خزمەتگوزاری گواستنەوە
٧- رێو رەسمی ئاینی ٨-ناردن-چاککردنەوە

serviette/ˌsɜ:viˈet/n بەرسینگ- دەستەسر

servile/ˈsɜ:vaɪl/adj کۆیلە ئاسا- ملکەچ

servility/sɜ:ˈvɪləti/n ملکەچی

servitude/ˈsɜ:vɪtju:d/n بەندایەتی

sesame/ˈsesəmi/n کونجی

session/ˈseʃn/n دانیشتنی- خولی پەرلەمان

set/set/v ١- ئامادەی دەکا
٢- لەجێی خۆی دادەنێ٣- رێکی دەخا
٤- دەست پێدەکا ٥- تەگبیر دەکا
٦- خۆرئاوا دەبێ،مەیی- رەق دەبێ

بڕوای بەپاکی خۆیەتی
خۆ بەڕاست زان
self-righteousness/adj بڕوای بە
ئاکاری خۆی هەیە
self-sacrifice/ˌself ˈsækrɪfaɪs/n
قوربانیدان بەخۆ- خۆکردنە قوربانی
self-same/ˈselfseɪm/adj
هەمان- کت وەک
self-satisfied/ˌself ˈsætɪsfaɪd/adj
لەخۆڕازی
self-service/ˌself ˈsɜːvɪs/n
خزمەتی خۆکردن
self-starter/n لەخۆوە کەرکەوتن
self-supporting/ˌself səˈpɔːtɪŋ/adj
خۆژێن
self-willed/ˌself ˈwɪld/adj
رای کەس وەرناگرێت-لاسار
self-winding/adj سەعاتی
دەستی ئۆتۆماتیکی
sell/sel/v دەفرۆشێ
seller/ˈselə(r)/n فرۆشیار
selling price/n نرخی فرۆشتن
semaphore/ˈseməfɔː(r)/n
هێماکەر- سیمافۆر
semicircle/ˈsemisɜːkl/n نیوە بازنە
semicircular/ˌsemiˈsɜːkjələ(r)/adj
نیوبازنەیی
semicolon/ˌsemiˈkəulən/n هێمای (؛)-
وێرگول
semi-final/ˌsemiˈfaɪnl/adj - n
قۆناغی پێش کۆتایی
seminar/ˈsemɪnɑː(r)/n
کۆڕێکی ئەدەبی یان زانستی
seminary/ˈsemɪnəri/adj
١- کۆلیژی ڕاهێنانی قەشە
٢- شوێن فێربوون.
Semite/ˈsemɪt/n رەگەزی

semitone/ˈsemitəun/n نیو ئاواز
semolina/ˌseməˈliːnə/n دانی ڕەقی گەنم
ئاروک
senate/ˈsenət/n ١- ئەنجومەنی پیران-
ئەنجومەنی باڵا ٢- زانکۆ- سیناتۆر
senator/ˈsenətə(r)/n
ئەندامی ئەنجوومەنی پیران- سیناتۆر
send/send/v دەنێرێ- پاڵدەدا- وا ئەیکا
senile/ˈsiːnaɪl/adj پیر-داوەشاو-خەرفاو
senior/ˈsiːniə(r)/n - adj
١- پلەو پایەکی بەرز
٢- (لەشەست ساڵی بەسەرەوە) بەساڵا چوو
٣-قوتابی قۆناغی چوار ٤-برا گەورە
seniority/ˌsiːniˈɒrəti/n پێشینی-
لەپێشەوە
sensation/senˈseɪʃn/n ١- هەست
٢- مشت وەڕ ٣- هەواڵێکی سەیر
sensational/senˈseɪʃənl/adj
١- سەرسوڕهێنەر ٢- زۆرباش ٣- ورووژێنەر
sense/sens/n ١- کۆئەندامی هەست
٢- سوود- ئامانج/باش دەرک پێکردن/
مانا- چەمك ژیری-ڕێگای ڕاست
senseless/ˈsensləs/adj بێ هۆش
senseless/adj نامەقوڵ
sensibility/ˌsensəˈbɪləti/n هەست
ناسکی
sensible/ˈsensəbl/adj ١- گونجاو
٢- وشیار هەست پێکراو
sensitive/ˈsensətɪv/adj ١- هەستەوەر-
حەساس ٢- هەستیار
sensitivity/ˌsensəˈtɪvəti/n
زوو کاریگەر دەبێ- هەستیاریتی
sensory/ˈsensəri/adj هەستەوەری-
حەماس
sensual/ˈsenʃuəl/adj نەوسن- چڵێس-
شەهوانی
sensuality/ˌsenʃuˈæləti/n چڵێسی

seduction/sɪˈdʌkʃn/n گومڕاکردن/ سەرنج ڕاکێش- گومڕاکەر

see/siː/v ١- دەبینێ ٢- تێدەگا ٣- دەرکیپێ دەکا ٤- پەیمان دەدا ٥- چاوی پێ دەکەوێ ٦- ماڵئاوایی لێدەکا لەوێستگە

seed/siːd/n ١- تۆو ٢- تۆوی مرۆڤ

seedless/ˈsiːdləs/n بێ تۆو

seedling/ˈsiːdlɪŋ/n شتڵ- نەمام

seedy/ˈsiːdi/adj ١- پڕ تۆو ٢- شڕە و شێواو (شەپڕێو)

seeing/ˈsiːɪŋ/n بینین - دیدەنی

seek/siːk/n داوا دەکا

seem/siːm/n وادیار دەبێ- وابەدیار دەکەوێ

seemingly/adv وادیارە- وەکو وایە

seep/siːp/v دڵۆپ دڵۆپ دێتەخوارێ

see-saw/ˈsiːsɔː/n جۆلانێ- بلند دەبێ و دێتەخوارێ

seer/sɪə(r)/n کاهن- فاڵچی- پێشبین

seethe/siːð/v دەکوڵێ- بلق دەدا، هەڵدەچێ

segment/ˈsegmənt/n پارچەیەک- بەشێک

segregate/ˈsegrɪgeɪt/v دایدەگرێ- قاوی دەدا

segregation/ˌsegrɪˈgeɪʃn/n ڕەگەزپەرستی

seismic/ˈsaɪzmɪk/adj بوومەلەرزەیی

seismograph/ˈsaɪzməgrɑːf/n سیزمۆگراف- پێوەری بوومەلەرزە

seize/siːz/v ١- دەگرێ ٢- دەستی بەسەردا دەگرێ

seizure/ˈsiːʒə(r)/n دەست بەسەر ماڵدا گرتن

seizure/n سەکتەدڵ/دەست بەسەردا گرتن

seldom/ˈseldəm/adv بەدەگمەن

select/sɪˈlekt/v هەڵدەبژێرێ- لێ دەگرێ

selection/sɪˈlekʃn/n ١- هەڵبژاردن ٢- پەیوەست بەهەڵبژاردن

selector/sɪˈlektə(r)/n ١- تیپ (تیپی وەرزشی) ٢- هەڵبژێراو- گوڵبژێر

self/self/n-adj-pron خود

self-centred/ˌself ˈsentəd/adj خۆپەرست

self-confidence/ˌself ˈkɒnfɪdəns/n بڕوا بەخۆبوون

self-conscious/ˌself ˈkɒnʃəs/adj شەرمن

self contained/ˌself kənˈteɪnd/adj گۆشەگیر، خۆپارێز- جیا-بەتەنیا

self control/ˌself kənˈtrəʊl/n خۆراگری- خۆگر

self defence/ˌself dɪˈfens/n بەرەنگاری- بەرەکانی بەرگری لەخۆکردن

self government /ˌself ˈgʌvənmənt/n خودمختاری- ئۆتۆنۆمی- خۆ بەڕێوەبردن

selfish/ˈselfɪʃ/adj خۆویست- خۆپەرست

selfishness/ˈselfɪʃnəs/n خۆپەرستی

selfishless/ˈselfɪʃləs/adj خۆنەویست

self-made/ˌself ˈmeɪd/adj عصامی-سەرکەوتوو- خۆپێگەیەنەر

self-possessed/ˌself pəˈzest/adj لەخۆدڵنیا

self-raising flour /ˌself ˈreɪzɪŋ flaʊə(r)/adj هەویری هەڵساو (لەبەر خومرە)

self-respect/ˌself rɪˈspekt/n نەفس بەرزی-ڕێزی خۆگرتن

self-righteous/ˌself ˈraɪtəs/adj

seasonal/ˈsiːzənl/adj وەرزی
seasoning/ˈsiːzənɪŋ/n ١- کاری- بۆن خۆشی ٢-بۆن خۆشکردنی خواردن
season ticket/n بلیتی پاس یان [illegible]
seat/siːt/n ١- کورسی ٢- پەککەوتەیی٣-بارەگا- بنکە
seat/v دادەنیشێ
seat-belt/ˈsiːtbelt/n پشتێنی کورسی
seaweed/ˈsiːwiːd/n گیاو گژی دەریایی
secateurs/ˌsekəˈtɜːz/n ١- نینۆك بڕ ٢- مقەس- گیابڕ
secede/sɪˈsiːd/v وازی لێ دەهێنێ/ جیا دەبێتەوە/دەکشێتەوە
secession/sɪˈseʃn/n لێ جیابوونەوەی سیاسی
seclude/sɪˈkluːd/v لەکار دەخا- دووری دەکاتەوە
seclusion/sɪˈkluːʒn/n دوورەپەرێزی- گۆشەگیری
second/ˈsekənd/adj ١- دووەم ٢- یەکێکی دی/ئەوی دی ٣- یارمەتیدەری بۆکس وەشێن
second/n چرکە/ بەشێك لەشەست بەشی ئەندازە
second/ˈsekənd/v پالپشتی دەکا
secondary/ˈsekəndri/adj-n ناوەندی- بێبایەخ- لاوەکی
second-best/adj دووەم کەس لەچاکیدا
second class/n پلە دووەم- کەم بایەخ
second hand/n کۆنە باش- بەکارهاتوو
secondly/ˈsekəndli/adv دووەم- دووەمجار
secrecy/ˈsiːkrəsi/n نهێنی- کپی
secret/ˈsiːkrət/adj- n نهێنی- شاراوە
secretary/ˈsekrətri/n رازگر- ئەمیندار
secrete/sɪˈkriːt/v ١- لەشوێنی نهێنیدا دەشارێتەوە ٢- لیکی رژاند- لیك دەرژێن
secretive/ˈsiːkrətɪv/adj نهێنی گر- نهێنی پارێز- مۆن
sect/sekt/n تیرە- میللەت
sectarian/sekˈteəriən/n - adj دەمارگیر/ئەندام تیرە
section/ˈsekʃn/n ١- بەش٢- لق٣- کەرت
sectional/ˈsekʃənl/adj پێکهاتووە لەبەش- بەشی
sector/ˈsektə(r)/n ١- کەرتێك لەدایەرەك ٢- کەرتێکی سەربازی٢- بەرە
secular/ˈsekjələ(r)/adj – n دنیایی/ عەلمانی
secure/sɪˈkjʊə(r)/v ١- قایمی دەکا ٢- بەگرانی دەستی دەکەوێ
security/sɪˈkjʊərəti/n دلنیایی-تەناهی- ئاسایش
security/n مسۆگەری- پشتگیری
sedan/sɪˈdæn/n ئۆتۆمبیلی سیدان
sedate/sɪˈdeɪt/adj گران- لەسەرخۆ
sedation/sɪˈdeɪʃn/n کپ کردنەوەی ئازار هێورکردنەوەی نەخۆش
sedative/ˈsedətɪv/adj – n ئازارشکێن- بەنگ کەر
sedentary/ˈsedntri/adj دانیشتوو
sediment/ˈsedɪmənt/n بن- شێلی- نیشتوو
sedition/sɪˈdɪʃn/n یاخی بوون- ئاژاوە
seditious/sɪˈdɪʃəs/adj یاخی- ئاژاوەچی- فتنەچی
seduce/sɪˈdjuːs/v ١- رازی دەکا شتی هەلە بکا ٢- کاری سێکسی لەگەل دەکا.
seducer/sɪˈdjuːsə(r)/n کیژەشێوێن- گومڕاکەر(بۆ ئافرەت)

scrub/skrʌb/v ١- بەفلچەیەکی دڕ پاکی دەکاتەوە ٢- پووچی دەکاتەوە، هەڵی دەوەشێنێتەوە ٣- فەرامۆشی دەکا

scrub/n ١-دەوەن ٢-زەوی دەوەندار ٣-گیانەوەری دوو ڕەگە

scruff/skrʌf/n پشتەوەی مل/ پشتە مل

scruffy/ˈskrʌfi/adj شل و شاو- پیس و شەپڕێو

scruple/ˈskru:pl/n کێشی یەکەی (بیست)دانەوێڵە/ وەسواسی، ڕێژەی کەم

scrupulous/ˈskru:pjələs/adj ١- بە وردە: بۆ ئەوەی هەڵە نەکا ٢- ووردبین

scrutinize/ˈskru:tənaɪz/n دەپشکنێ

scrutiny/ˈskru:təni/n ١-ڕاوەرگرتنەوەی دووبارە ٢- پشکنینی ورد

scuffle/ˈskʌfl/n شەڕ کردن- لێکدان

scuffle/v شەڕ دەکا- دادەسڕێ

scull/skʌl/n سەولی بەلەم

scull/v سەول ئێدەدا

scullery/ˈskʌləri/n ژوورێکی بچووک بۆ شۆشتنی قاپ و قاچاغ نێزیکی چێشتخانە (دوێر)

sculptor/ˈskʌlptə(r)/n پەیکەرتاش (پیاو)

sculptress/ˈskʌlptrəs/n پەیکەر تاشی (ئافرەت)

sculpture/ˈskʌlptʃə(r)/n هونەری هەڵکۆڵین

sculpture/ˈskʌlptʃə(r)/n پەیکەر

scum/skʌm/n ١- کەف ٢- گەندە

scurf/n پێستی سەر- تووکی یان- قرێژ- توێشکە

scurrilous/ˈskʌrələs/adj شەڕ فرۆش- حەیابەر

scurry/ˈskʌri/n تۆز- گەردەلوول

scurvy/ˈskɜ:vi/n ١- ئەسکەربوورت (نەخۆشی)- ئێسکە نەرمە ٢- ئاپاڵە

scuttle/ˈskʌtl/n ١- سەتڵ- قاپی گەورە ٢- دەلاقە ٣- کەشتی بەهۆی کونەکەوە نقرۆ دەبێ

scythe/saɪð/n داسێکی گەورەو درێژ

sea/si:/n دەریا

sea-gull/ˈsi:gʌl/n ئەورەس

seal/si:l/n ١- سەگی دەریا/ماسی خۆر ٢- مۆر

seal/v دادەخا/مۆر دەکا

sea level/n ئاستی دەریا

sealing-wax/n مۆمی مۆرکردن

seam/si:m/n ١- دەرز- دووریی- ناوەوەی کوتاڵ ٢- دەم و چاو کون کون- دەم و چاولوچ

seaman/ˈsi:mən/n دەریاوان

seamy/adj لایەنی کلۆڵی- نەگبەتی- تاوان- ژیان

sear/sɪə(r)/v ڕوخساری دەسووتێنێ

search/sɜ:tʃ/n لێ گەڕان- پکشنین

search/v دەگەڕێ- دەپشکنێ

searching/ˈsɜ:tʃɪŋ/adj باش لێ گەڕان/ هەمەلایەن

searchlight/ˈsɜ:tʃlaɪt/n ١- تیشکێکی تیژ ٢-مێشکێکی دۆزەرەوە

search warrant/n فەرمانی پشکنین

sea-shell/n سەدەف- لوول پێچ

sea-shore/ˈsi:ʃɔ:(r)/n کەناری دەریا

seaside/ˈsi:saɪd/n هاوینە هەواری دەریایی- کەناری دەریا

season/ˈsi:zn/n ١- وەرز ٢- کاتی گونجاو ٣- باش ئامادەکراوە ٤- کاتێکی کەم

season/v ١- تامی خۆش دەکا ٢- بۆ کار دەشێ

seasonable/ˈsi:znəbl/adj لەکاتی گونجاودا

٢- بەخێرای ئۆتۆمبیلی- دەماژوا

score/skɔ:(r)/n ١- رووشاندن
٢- گۆڵ ٣- وێر ٤- مۆ ٥- دەقی مۆسیقایی
٦- بیست ساڵی

score/v ١- دەروشێنێ
٢- گۆڵ تۆما ردەکا

scorer/ˈskɔ:rə(r)/n گۆڵکەر- خاڵ وەگر

scorn/skɔ:n/n بێزار- رق لێبوونەوە

scorn/v ١-گاڵتەی پێ دەکا
٢- رقی لێ دەبێتەوە

scornful/ˈskɔ:nfl/adj خوێن تاڵ-
بزۆ- ریسوا

scorpion/ˈskɔ:piən/n دووپشك

Scotch/skɒtʃ/adj ویسکی-هاوولاتی
ئۆسکوتلەندی

scoundrel/ˈskaundrəl/adj – n
١- بوودەلە- قۆڵبڕ
٢- بڕباوەڕ- لەسەر هیچ نا.

scour/ˈskauə(r)/v ١-رنین- دەرنێ
٢- پاقژ دەکاتەوە ٣- لەدەوری دەسووڕایەوە

scourge/skɜ:dʒ/v قامچی لێ دەدا

scourge/n ١- قامچی ٢-کۆست- نسکۆ

scout/ˈskaut/n ١- ئەندامی خێوەتگا
دیدەوان ٢- زانیاری وەرگر

scowl/skaul/n رووێکیگرژ-مۆن-
مڕومۆچ- دڕدۆنگ

scramble/ˈskræmbl/n لەسەرسکچوون

scramble/v ١- بەسەر دەکەوێ
٢- لەسەر سك دەخشێ
٣- (هێلکە) ئێدەنێ ٤- تامە تەدێرێ

scrap/skræp/n ١-پارچەیەکی بچووك
٢- کلێش٣- پاشماوە- بەرماوە

scrap/v فڕێ دەدا

scrape/skreɪp/v خوراندن- دەخورێنێ

scrape/v بەگرانی دەستی دەکەوێ

scrape/n ١-خوران ٢-تەنگژە ٣-سکراپ

scarp-heap/n وردەی پاشماوە/
قۆمەتی بەرماوە

scratch/skrætʃ/n ١- رووشان
٢- راکێشان- پووچ کردنەوە ٣- ئاست

scratch/v ١- دەروشێنێ
٢- بەدەست دێنێ

scrawl/skrɔ:l/n ١-خەربەتە ٢-سرینەوە

scrawl/v ١- خێرا دەنووسێ
٢- خەت وخێچ دەکا

scream/skri:m/n هاوار

scream/v هاوا ر دەکا

screech/skri:tʃ/n هاوارێکی بەرز/
دەنگێکی بەرز/ قیژە

screech/v بەتوڕەیی و ئێش هاوار دەکا

screen/skri:n/n ١- پەردە
٢-شاشەی سینەما ٣-بێژنگی گەورە٤-پاڵاوتن

screw/skru:/n ١- پەردەپۆش دەکا-
دەشارێتەوە ٢- لەئۆمە دەپیارێزێ.

screw/n ١- بزماری لوولپێچ
٢-پانکەی ئاسمانی/بلمیۆ٣-تۆپێکی دەرپەڕیو

screw-driver/ˈskru:draɪvə(r)/n
دەرنەفیس

scribble/ˈskrɪbl/v ١-خەت وخێچ دەکا
٢-تێکەڵ وپێکەڵ دەکا

scriber/skraɪbə(r)/n ١- نامەنوسی
شارەزا ٢- مامۆستای یاسای جولەکە

script/skrɪpt/n ١- نووسین- دەستنووس
٢- دەقێکی نووسراو
٣- دەست خەتێکی جوان

scripture/ˈskrɪptʃə(r)/n کتێبی پیرۆز

script-writer/ˈskrɪptraɪtə(r)/n
دایەلۆگ نووس/ نووسەری بەرنامە

scroll/skrəul/n ١- تۆمار- لەفەیەك کاغەز
٢- زەخرەفەیەکی لوولپێچی

scrounge/ˈskraundʒ/v پارە دەبا-دەدزێ

scrounger/ˈskraundʒə(r)/n مشەخۆر

scavenge/v لەگەندە دەگەڕێ

scavenger/n کەناس/ زبلڕێژ

scavenge/v لەزبلدان دەگەڕێ

scene/si:n/n ١-شوێن- دیمەن
٢- بەشێکی شانۆگەرییەك
٣- دیمەنی سروشتی ٤- شۆڕش- هەڵچوون

scenery/ˈsi:nəri/n ١- دیمەن لەسەر شانۆ
٢- دیمەنێکی سروشتی جوان

scenic/ˈsi:nɪk/adj بەنسبەت دیمەنێکی جوان

scent/sent/n ١- بۆن و بەرامە
٢- شوێنی پێ- بۆنی...
٣- هەستی بۆن کردن ٤- بۆنی خۆش

sceptic/ˈskeptɪk/n دوودڵی- ڕاڕایی

sceptical/ˈskeptɪkl/adj دوودڵ- ڕاڕا

scecpticism/ˈskeptɪsɪzəm/n
ڕاڕایی/ کومانگەرایی

schedule/ˈʃedju:l/n خشتەی-کار/خشتە

scheme/ski:m/n پلان- پرۆژ- پیلانکاری

schizophrenia/ˌskɪtsəˈfri:niə/n
نەخۆشی شیزۆفرینیا

schizophrenic/ˌskɪtsəˈfrenɪk/adj
کەسی توشبوو بە شیزۆفرینیا

scholar/ˈskɒlə(r)/n ١- قوتابی
٢- ئەوقوتابییەی لە زانکۆیەکی دەرەوە ڕێدانی خوێندنی بۆ دێ ٣- زانا-زەیرك- توێژەر

scholarly/adj ئەکادیمی زۆر زانا

scholarship/ˈskɒləʃɪp/n ١- زانستێکی زۆر ٢- کاری زانستی توێژەران
٣- ڕێپێدانیخوێندن لەدەرەوە

scholastic/skəˈlæstɪk/adj
١- پەیوەستە بە قوتابخانە وپەروەردە
٢- پەیوەستە بە فێربوونی دۆگماکانی چەرخی ناوەڕاست

school/sku:l/n ١- قوتابخانە- قوتابخانەی فیکری ٢- ئەندامانی قوتابخانە
٣-پۆلەماسی- رەوێك

schoolboy/ˈsku:lbɔɪ/n قوتابی کوڕ

schoolgirl/ˈsku:lgɜ:l/n قوتابی کچ

schooling/ˈsku:lɪŋ/n
ماوەی خوێندن و فێربوون

schoolmaster/ˈsku:lmɑ:stə(r)/n
مامۆستا پیاو

schoolmistress/ˈsku:lmɪstrəs/n
مامۆستا ژن

schoolteacher/ˈsku:lti:tʃə(r)/n
مامۆستای قوتابخانە

schooner/ˈsku:nə(r)/n ١- پاپۆرێکی دوو پەردە (دووچارۆگە)
٢- گلاسی درێژی ئارەق

sciatic/saɪˈætɪk/adj ژانی شادەمار- پەیوەست بە دەمار

science/ˈsaɪəns/n ١- زانست
٢- زانستی ئەزموونکاری ٣- مەعریفەت

scientific/ˌsaɪənˈtɪfɪk/adj زانستی

scientist/ˈsaɪəntɪst/n زانا

scintillate/ˈsɪntɪleɪt/v پرشنگی دەداتەوە

scion/ˈsaɪən/n بچووکی ماڵێ/ نام

scissors/ˈsɪzəz/n مقەس

scoff/skɒf/v ١-گاڵتەی پێدەکا
٢- بەچارچنۆکی دەخوا

scold/skəʊld/v ١- سەرزەنشتی دەکا
٢- بەتوڕەیی قسەدەکا

scolding/skəʊldɪŋ/n سەرزەنشت کردن
بەتووڕەیی قسەکردن- لۆمە کردن

scoop/sku:p/n ١- شۆفڵ
٢- هەواڵێکی پێش وەخت/پێش کەسانی دی

scoop/v بەشۆفەل هەڵدەگرێ

scooter/ˈsku:tə(r)/n ١-پاسکیلی منداڵانە
٢- ماتۆرێکی بچووك

scope/skəʊp/n ١- بووار
٢- مەودا ٣- دەرفەت

scorch/skɔ:tʃ/v دەبرژێنێ

saviour/ˈseɪviə(r)/n رزگارکەر
savour/ˈseɪvə(r)/n تام- چەشە- چێژ
savoury/ˈseɪvəri/adj بەتام/ خۆش
saw/sɔː/n منشار- هەرە
saw/v-n بینی-برەر
sawdust/ˈsɔːdʌst/n داردەدار/ کەپەك
sawmill/ˈsɔːmɪl/n کارگەی برینی دار
saxophone/ˈsæksəfəʊn/n ئالەتێکی مۆسیقیەیە/ ساکسفۆن
say/seɪ/v دەڵێ
saying/ˈseɪɪŋ/n قسەی پێشینان- قسەی‌نەستەق
scab/skæb/n کەپری- توێژی برین - کێم- پیسی
scabbard/ˈkæbəd/n کێلانی خەنجەر- کیفك
scabbies/n گوری بوون/ کەپری
scabby/ˈskæbi/adj کەر- برینێکی وشکەوەبوو
scaffold/skæfəʊld/n قەنارە داری سێدارە
scaffold/ˈskæfəʊld/n تیرکەر/ سەکۆ
scald/skɔːld/n شلەیەکی کوڵاو
scale/skeɪl/n پەرەی ماسی
scale/n ١- تای تەرازوو
٢- پلەو پایەی کۆمەڵایەتی
٣- پلیکانەی مۆسیقی ٤- سیستەم
٥- پێوەر- نەخشە ٦-پلەی قادرمە
scale/v سەردەکەوێ- رێك دەخا
scalp/skælp/n پیستەی سەر
scalp/v سەری کوردی دەکا
scalpel/ˈskælpəl/n چەقۆی نۆژدار
scamp/skæmp/n قۆلبر- چەقاوەسوو
scamper/ˈskæmpə(r)/v -رادەکا- زوو دەپەڕێ
scan/skæn/v ١- دێڕە شیعر شرۆڤە دەکا
٢- بەووردی دەپشکنێ ٣- بەپەلە دەخوێنێتەوە
scandal/ˈskændl/n کەتن- رووڕەشی- ئابروو چوون
scandalize/ˈskændəlaɪz/v کەتن دەکا- ئابروو دەبا
scandal monger/n دووزمان- پڕوپاگەندەچی
scandalous/ˈskændələs/adj ئابڕوبەر- خراپەکار- رووەش- خەڵکی لێی بێزار
scansion/ˈskænʃn/n کێشی شیعر- برگەی شیعری
scant/skænt/adj هەرزان- سووك- لاواز- کەم
scanty/ˈskænti/adj بەربووەی هەرزان- سووك- کەم
scapegoat/ˈskeɪpgəʊt/n قوربانی- خۆبەختکەر- قۆچ
scar/skɑː(r)/n برین- زام
scar/v بریندار دەکا- برین بەجی دێڵێ
scarab/n قالۆنچە
scarce/skeəs/adj دەگمەن
scarce/v برۆ- لاچۆ
scarcely/ˈskeəsli/adv بەدەگمەن
scarcity/ˈskeəsəti/n کەمی- دانسقە- دەگمەن
scare/ˈskeə(r)/v دەترسێنێ دەتۆقێنێ
scarf/skɑːf/n مل پێچ- پەشتمال
scarves/skɑːvz/n سەرپۆش
scarlet/ˈskɑːlət/adj رەنگی قورمزی
scathing/ˈskeɪðɪŋ/adj تاڵ- رەق- ناخۆش
scatter/ˈskætə(r)/v تۆو دەوەشێنێ
scatter/v بڵاودەکاتەوە
scatty/ˈskæti/adj بێ‌مێشك سەرەڕۆ
scavenge/ˈskævɪndʒ/n گەندەخۆر

sanitation/ˌsænɪˈteɪʃn/n ئاوەڕۆ- کاری تەندروستی

sanity/ˈsænəti/n ١-بیری چاك- بیروڕای دروست ٢- ئاقلاًتی

sank/sæŋk/n - نوقم بوو- نقوڕ بوو

sap/sæp/n ١- شیلەی ڕوەك یان دار ٢- ساتر- خەندەق ٣- هیچ ویوەچ

sap/v ١- هێزی لێ دەبڕێ ٢- ماندووی دەکا- لاوازی دەکا

sapling/ˈsæplɪŋ/n ١-دەوەن- نەمام ٢-گەنج- لاو

sapper/ˈsæpə(r)/n سەربازی ئەندازیار

sapphire/ˈsæfaɪə(r)/n بەردی سەفیر یاقوتی شین- بەردی گرانبەها

Saracen/ˈsærəsn/n ناوی موسڵمانانە لەلای خاچپەرستان

sarcasm/ˈsɑːkæzəm/n گاڵتەجاڕی- قۆشمەکردن

sarcastic/sɑːˈkæstɪk/adj گاڵتە پێکەر- قۆشمەچی

sarcophagus/sɑːˈkɒfəgəs/n تابوت

sardine/ˌsɑːˈdiːn/n سەردین (ماسی‌یەکی بچووکە)

sash/sæʃ/n پشتێوێن- زنار/ چوارچێوەی پەنجەرەی دارین

Satan/ˈseɪtn/n شەیتان- ئیبلیس

satchel/ˈsætʃəl/n جانتای پێستینەتورەکە

satellite/ˈsætəlaɪt/n مانگی دەستکرد

satiate/ˈseɪʃieɪt/v تێر دەبێ

satin/ˈsætɪn/n کوتاڵی سەتەن

satin/ˈsætɪn/adj نەرم- لووس

satire/ˈsætaɪə(r)/n قوشمەبازی- ڕەخنەرنێسوایی- هەجوکاری

satire/v هەجوو دەکا

satirical/səˈtɪrɪkl/adj هەجوویی- قۆشمەیی

satirist/ˈsætərɪst/n ڕیسواکەر- هەجووباز- هەجووکەر

satirize/ˈsætəraɪz/v گاڵتەی پێ دەکا- هەجووی دەکا

satisfaction/ˌsætɪsˈfækʃn/n ١- ڕازی بوون ٢- خۆشحاڵ ٣- دەستی کەوت- باربووکردن ٤- بژاردن

satisfactory/ˌsætɪsˈfæktəri/adj وەڵامێکی دروست- شیاو

satisfy/ˈsætɪsfaɪ/v ١-تێر دەبێ ٢- ڕازی دەبێ ٣- قەناعەتی دەهێنێ

saturate/ˈsætʃəreɪt/v ١- تەڕدەکا ٢-پڕدەکا (بازاڕ پڕدەکا لە..) ٣- دەخووسێنێ

saturation/ˌsætʃəˈreɪʃn/n ١- تەڕ ٢- پڕبوون- خوساندن

Saturday/ˈsætədeɪ, ˈsætədi/n شەممە

Saturn/ˈsætɜːn, -tən/n ئەستێرەی گەڕۆکی زوحەل

sauce/sɔːs/n ١- شلەیەکی تیرە- ساس (ترشۆك) ٢- بێ‌حەیا- ڕو

saucepan/ˈsɔːspən/n تاوە

saucer/ˈsɔːsə(r)/n فەخووری- تەشت- ژێر پیالە

saucy/ˈsɔːsi/adj زمان درێژ- بێ حەیا

sauna/ˈsɔːnə, ˈsaʊnə/n گەرماوی هەڵمی فنلەندی- ساونا

saunter/ˈsɔːntə(r)/v لەسەرخۆ دەڕوا- پیاسە دەکا

sausage/ˈsɒsɪdʒ/n سنجوق- سوسەج

savage/ˈsævɪdʒ/adj درندە- وەحشی

save/seɪv/v ١- ڕزگاری دەکا- دەبێ ٢- دەپارێزێ ٣- پاشەکەوت دەکا ٤- پێویستی پێ نابێت

saving/ˈseɪvɪŋ/n ڕزگار کردن-

saving/adj زێدە

savings/ˈseɪvɪŋz/n پاشکەوت-بڕەپارەیەك

saintly/adj قەشەگری– قەشە، وەکو فریشتە

sake/seɪk/n لەرێگای– لەپێناوی

salad/ˈsæləd/n زەلاتە

salary/ˈsæləri/n مووچە– دەستمایە

sale/seɪl/n فرۆشتن– دابەزین– نرخ شکاندن–هەراج کردن

saleable/ˈseɪləbl/adj ١–بەفرۆشانی دەفرۆشرێت ٢–خۆفرۆشتن

salesman/ˈseɪlzmən/n فرۆشیار– نوێنەر نێردەی بازرگانی– دێوەرە

salient/ˈseɪliənt/adj دیار– دەرەوشاوە– گەشاوە– سەرەکی

saline/ˈseɪlaɪn/adj خوێناوی

saline/n (ئاو خوێ)

salinity/səˈlɪnəti/n شۆری– سوێری

salvia/səˈlaɪvə/n لیف/ خیزاو

sallow/ˈsæləʊ/adj رووگرژ– مڕۆمۆچ– زەردهەڵگەڕاو

sally/ˈsæli/n هێرشێکی لەناکاو

salmon/ˈsæmən/n ماسی سەلەمۆن

salon/ˈsælɒn/n سەرتاشخانە

saloon/səˈluːn/n ١– هۆڵ، هۆڵی شایی، بار ٢–ئۆتۆمبێلی داخراو– سالۆن

salt/sɔːlt/n-v-adj خوێ/ خوێی کیمیاوی/بەخوێ

salty/ˈsɔːlti/adj ١–سوێر ٢– قسەی قۆڕ–نوکتە٢– پیس

salute/səˈluːt/n ١–سڵاوکردن٢– رێزلێنان

salutary/ˈsæljətri/adj ١–بەتەندروستی ٢– سوومەند– چاك بوو ٣– بە کاریگەر

salvage/ˈsælvɪdʒ/n-v کۆکردنەوەی پاشماوە– ئەوەی ماوە رزگار دەکا

salvation/sælˈveɪʃn/n ١– رزگار کردن ٢–لە ئەمریمەن پزگاربوون– پزگار بوونی روحی

salve/sælv, sɑːv/n ١– رزگاربوونی رۆحی ٢–مەڵهەم– مەرهەم ٣– دەرمانی پزیشکی ٤– ویژدانی حەسانەوە

salvo تۆپ هاویشتن (بۆ سڵاو)

same/seɪm/adj - pron هەمان شت

samovar/ˈsæməʊvɑː(r)/n سەماوەر

sample/ˈsɑːmpl/n ١– نموونە ٢– چەشنێك (کوتاڵ)

sample/v تام دەکا

sanatorium/ˌsænəˈtɔːriəm/n جێگای چاك بوونەوەی نەخۆش

sanctify/ˈsæŋktɪfaɪ/v پاك دەبێتەوە– بە پیرۆز دەکا

sanctimonious/ˌsæŋktɪˈməʊniəs/adj مەرای کەر– دووڕوو

sanction/ˈsæŋkʃn/n ١–مۆڵەتی رەسمی– رێپێدان ٢– سزای نێو دەوڵەتی ٣– گەمارۆی ئابوری

sanctity/ˈsæŋktəti/n پاکیزەیی– پیرۆزی

sanctuary/ˈsæŋktʃuəri/n ١–شوێنی پیرۆز ٢– میحراب ٣– حەشارگە

sand/sænd/n زیخ– لم– قوم

sand bank/n لمی کۆبۆوەی بنی ئاو

sand paper/n سمپارە– سمارتە

sandwich/ˈsænwɪdʒ, ˈsænwɪtʃ/n سەندەویچ

sandy/ˈsændi/adj ١– لمی سوورو سپی ٢– پرچی سوور٢– لماوی

sandal/ˈsændl/n ١– نەعل ٢– پێڵاوی سووك ٣– پێڵاوی هاوینە ٤– ساندل

sane/seɪn/adj ١– ژیر ٢– رامیارییەکی ماقوول– ئاقڵ– هۆشمەند

sanguine/ˈsæŋgwɪn/adj ١–گەشبین ٢– پەرۆش٢– سورهەڵگەڕاو

sanitary/ˈsænətri/adj ١– پەرۆی حەیز ٢– تەندروستی ئامێز

Ss

S-s/es/ پیتی نۆزدەمەم لە ئالفبای ئینگلیزی

sabbath/ˈsæbəθ/n مەینی: موسڵمان شەموو: جوولەکە/یەک شەممەی فەڵە – رۆژی خۆشی و پەرستن.

sabbatical/səˈbætɪkl/adj رۆژی پەرستن و خۆش– تایبەت بە پشوو

sable/ˈseɪbl/n جۆرە سمۆرەیەکی سیبریاییە فەروەکەی بەنرخە/ رەنگ رەش/ جلی تازیە

sabotage/ˈsæbətɑːʒ/n کێرمشێوێنی– تێکدانی ئامێرێک

sabotage/v تێک دەدا

sabateur/ˌsæbəˈtɜː(r)/n تێکدەر– کێرمشێوێن

sabre/ˈseɪbə(r)/n شمشێرێکی کەوانەیی

saccharine/ˈsækərɪn/adj شەکرین/ شیرین

sachet/ˈsæʃeɪ/n پاکێت/جانتای بۆن

sack/sæk/n - v ١–کیسەیەکی گەورە ٢–جانتا ٣– جێ ٤– ئارەق/لەکار دەری دەکا

sacrament/ˈsækrəmənt/n نهێنییەکی کلێسا/ نهێنی پیرۆز/ قوربانی پیرۆز

sacred/ˈseɪkrɪd/adj موقەددەس– پاکیزە– حەرام– پیرۆز

sacrifice/ˈsækrɪfaɪs/n قوربانی– فۆچ

sacrifice/v قوربانی دەدا

sacrificial/ˌsækrɪˈfɪʃl/adj قوربانیدەر

sacrilege/ˈsækrəlɪdʒ/n پێشێل کردنی پیرۆزی

sacrilegious/ˌsækrəˈlɪdʒəs/adj پێشێلکەر

sad/sæd/adj خەمبار– خەمۆک– ڕووداوی دڵتەزێن

sadden/ˈsædn/v خەمباری دەکا– خەمبار دەبێ

saddle/ˈsædl/n زین– کورتان– پشتەوەی پاسکیل/ پاشکۆی پاسکیل

saddle/v –زینی دەکا– کورتانی دەکا

sadist/ˈseɪdɪst/adj سادیزم

sadistic/səˈdɪstɪk/adj سادیی– سادییانە

safari/səˈfɑːri/n گەشتی ڕاو کردن (بەتایبەتی لەئەفەریقیا)

safe/seɪf/adj ١–دڵنیا٢– مەترسی لێناکرێت ٣– ساغ ٤– تووشی هیچ نەبووە ٥– بەئارام

safe/n خەزێنە– قاسە

safeguard/ˈseɪfgɑːd/n –پاراستن– چاککردنەوە

safety/ˈseɪfti/n ١– ئاسایش ٢– سەلامەت

safety-pin/n دەمبوسی فەرەنجی/ دەرزی ئامان/ دەرزی فەرەنگی

safety-valve/n یای پاراستن

saffron/ˈsæfrən/n زەعفەران

sag/sæg/v ١–شل دەکاتەوە(گوریس)– شۆڕدەکاتەوە٢– خوار دەبێ.

saga/ˈsɑːgə/n ١– چیرۆکی زۆر درێژ ٢– چیرۆکی قارەمانی

sagacious/səˈgeɪʃəs/adj بیرتیژ– زیرەک

sagacity/səˈgæsəti/n زۆر زیرەکی

sage/seɪdʒ/n ١–زانا– دانا–ژیر– ئاقل ٢– ڕوەکێکی بچوکی بۆن شیرینە

sago/ˈseɪgəʊ/n – ساگۆ– ئاردی‌خورما نیشاستە (جۆرە خۆراکێکە لەخورمایەکی تایبەتی وەردەگرێت)

said/sed/v وتی

sail/seɪl/n چارۆگەی پەڕی پاپۆڕ

sail/v ١–شکستی پێ دەهێنێ ٢– ڕەدی دەداتەوە ٣– بەرپەرچی دەداتەوە ٤– بە دەریا گەشت دەکات

sailor/ˈseɪlə(r)/n دەریاوان

saint/seɪnt/n ١–سانت ٢– پیرۆز– وەلی– پیاوچاک

running/adj ١-بەردەوام-لەسەریەك
٢- رژاو- خوړ(ئاو)
running commentary/n دوانی
زیندو (بەقسە) لەسەر ڕوداوە هەنوکەییەکان
runny/ˈrʌni/adj ١- لەسەر رژاو-
زیاد لە پێویست ٢- ئاوکردو- چلماوی
runway/ˈrʌnweɪ/n ڕاڕەوی فڕۆکە
rupture/ˈrʌptʃə(r)/n ١- تەقینەوەی
لە ناکاو ٢- گریانی لە پڕ
٣- هورگی پیست
rupture/v دەتەقێتەوە
rural/ˈrʊərəl/adj گوندی- لادێی
ruse/ruːz/n فێڵ- تەنەکەبازی
rush/rʌʃ/v ١-دەردەپەڕێ
٢-خێرا جێبەجێ دەکا
٣- خێرا دەگوازێتەوە ٤- پەلە دەکا
rush/n ١- پاڵپێوەنان ٢- هێرش
٣- قەرەباڵغی ٤- پەلەکردن
rush hour/n کاتی قەرەباڵغی
rush/n جۆرە ڕوەکێکە کورسی دروست دەکرێ
rust/rʌst/n ژەنگ
rust/v ژەنگ هەڵدێنێ
rustic/adj ١-گوندی/ لادێیی ٢-ساویلکە
rusty/ˈrʌsti/adj ژەنگاوی- ژەنگ ای‌نیشتو
rustic/ˈrʌstɪk/adj ١- لادێیی
٢- سادەو ساویلکە
rustle/ˈrʌsl/v خشەخش دەکا
rustle/n خشە خشی دار
rut/rʌt/n قۆرت- جۆی تایە- چاڵ
ruthless/ˈruːθləs/adj بێڕەحم- دڵرەق
ruthlessly/adv بێ ڕەحمانە
ruthlessness/n بێڕەحمی- بێ بەزەیی
rye/raɪ/n ١-ڕوەکی شەنیل/ ئالیك
٢-گەورەی قەرەچان
ryot/n جوتیار، جۆتکار

ruffle/ˈrʌfl/v ١- دەشێوێنێ
٢- جارس دەکا- بێزار دەکا

rug/rʌg/n ١- مافوری بچووک
٢- جۆرە بەتانیەکە بەسەرپێ یان
شانەکان دادەدرێ

Rugby/ˈrʌgbi/n یاری رەگبی

rugged/ˈrʌgd/adj ١- وشك و برك،
قاق، سەخت ٢- چوارشانە

ruin/ˈruːɪn/n ١- خاپووربوون
٢- هەرەس ٣- قەلۆش بوون
٤- کەلاوە- پاشماوە

in ruin(s) خاپور بو- کەلاوە
ئاثاری لەسەر پاثاری نەماوە

ruin/v ١- تێك دەدا- خاپوردەکا-
وێران دەکا ٢- قەلۆشی دەکا
٣- هیوای دەروخێنێ

ruinous/ˈruːɪnəs/adj قەلۆش کەر

rule/ruːl/n ١- یاسا
٢- سیستەم ٣- رێسا ٤- باو
٥- دەسەلات- فەرمانرەوایی

as a rule وەك یاسایەك- ئاسایی

rule/ruːl/v ١-فەرمانرەوایی دەکا
٢- بریاردەدا

ruler/ˈruːlə(r)/n ١- حاکم-
فەرمانرەوا ٢- راستە

ruling/ˈruːlɪŋ/adj بالا دەست

ruling/n بریاری رەسمی، حوکم

rumble/ˈrʌmbl/v دەنگ دەداتەوە-
شریقەی دێ

rumble/n دەنگی گەورە، تەقینەوە
شریقەی (بروسك)

rummage/ˈrʌmɪdʒ/v شتێ هەلگێرو
وەرگێر دەکا

rumour/ˈruːmə(r)/n قسەو قسەلۆك-
دەمگۆ

rumoured/adj دەگوترێ-پروپاگەندە
دەکرێ

rump/rʌmp/n سمت- پشتەوەی گیانەوەر

run/rʌn/v ١- رادەکا غاردەدا
٢- دەردەپەرێ ٣- دەست پێدەکا
٤- درێژدەبێتەوە ٥- دەرژێ
٦- بە لوعە دەکاتەوە ٧- لێ دەچێ
٨- بلاودەبێتەوە(رەنگ)
٩- بەرێکی گەشت دەکا ١٠- کاردەکا
١١- ئیش پێ دەکا ١٢- بەرێوە دەبا ١٣- دەپالێوێ
١٤- بۆماوەیێ بەردەوام دەبێ
١٥- بلاو دەکاتەوە (گۆڤار)
١٦- دەگاتە ئاستی ١٧- بەرێکەوت دەدۆزێتەوە
١٨- رەخنە دەگرێ ١٩- رووبەروو دەبێتەوە
٢٠- تامپۆن دەکا ٢١- کۆپی دەکا
٢٢- دەدزێ ٢٣- تەواو دەکا
٢٤- بەسەردەکەوێ (بە ئۆتۆمبیل)
٢٥- پانی دەکاتەوە ٢٦- بەخێرا لە شتێ دەدوێ

runaway/ˈrʌnəweɪ/adj لەدەست دەرچوو-
ئاسان

rundown/adj ١- کەلاوە- خاپوور
٢- ماندوو- تەندروستی خراپ

run up/n ماوەی پێش رووداوێکی دیارکراو

run/n ١- راکردن- غاردان
٢- گەشت بەئۆتۆمبیل یان شەمەندەفەر
٣- نمایشێکی درێژ ٤- زنجیرەیەك رووداو
٥- داوایەکی مەزنی لە پر (لەسەرشتێ)
٦- بەحەزرەت بوونی شتێ
٧- خال- نوقتە ٨- ئاسایی

on the run/adj هەلاتو- خۆ بزرکەر

rung/rʌŋ/n پلەیەك لە پەیژە- پایەکی
قادرمە

rung/v زەنگی لێدا

runner/ˈrʌnə(r)/n ١- راکەر- غاردەر
٢- قاچاغچی چەك، تلیاك

runner-up/n براوەی دووەم

running/ˈrʌnɪŋ/n غاردان-بەرێوە بردن

٣- شۆت (لەیاری گۆلف) گێم

٤- گولله- فیشەك

round/v ١- دەسووڕێتەوە

٢- کۆتایی پێ دێنێ

roundabout/ˈraundəbaut/adj

١- زیاد لەپێویست درێژ

٢- ناراستەخۆ، پێچاوپێچ

roundabout/n ١- فلکە ٢- جۆلانە

٣- سەکۆی دەورانەوەر

rounders/ˈraundəz/n یارییەکی

ئینگلیزی یە لە بیسبۆڵ دەچێ

rouse/rauz/v ١- بەئاگای دێنێ-

لەخەوی هەڵدەستێنێ

٢- دەیوروژێنێ

rousing/ˈrauzɪŋ/adj وروژێنەر و بەهێز

rout/raut/n بەزینێکی ئابڕووبەر

rout/v خراپ دەیبەزێنێ

route/ru:t/n ١- رێگا- هێڵی هاتو چۆ

٢- رێگا- چارەسەر

routine/ru:ˈti:n/n رۆتین-

کاری بێزارکەر

routine/adj ١- دوبارە هەر رۆژ-

ئاسایی ٢- بێزارکەر

routinely/adv ١- بەبەردەوامی

٢- بەرێکوپێکی

row/rəu/n ١- رێز- سەرە

٢- رێز-رێزی دانیشتن

in a row بێ‌وچان- یەك لە دوای یەك

row/v ١- سەوڵ لێدەدا

٢- دەگوازێتەوە بە بەلەم

row/n بەلەمی بەسەوڵ

سەیران بەم بەلەمە

rowing/ˈrəuɪŋ/n سەوڵ لێدان

rowing-boat بەلەمی سەوڵدار

row/n ١- دەمەقاڵێ توند-تووڕەیی

بەگارەگار

٢-ململانێ

٣- قیژەقیژ- هاتوهۆریا- دەنگەدەنگ

(بەدەنگی بەرز) دەمەقاڵێ دەکا row/v

rowdy/ˈraudi/adj چەتوون

rowdily/ˈraudɪli/adv بەهەرا

rowdiness/n هەرا- چەتوونی

royal/ˈrɔɪəl/adj شاهانە

royal/n یەکێ لە بنەماڵەی شا

royal blue/adj شینی تێر

Royal Highness/n خاوەن شکۆ

royalty/ˈrɔɪəlti/n ١- شازادەکان-

بنەماڵەی شا

٢- بەشی نوسەر لە چاپکردنی کتێبەکەیدا

rub/rʌb/v ١- دەخورێ- گەرم دەکا

٢- دەسرێ- لا دەبا ٣- دەشێلێ

٤- چەوردەکا ٥- دەگرێ

rub/n سرینەوە

rubber/ˈrʌbə(r)/n ١- رەشکەرەوە

٢-چڕ- پلاستیك

rubbery/ˈrʌbəri/adj وەك پیستە چڕ

rubbish/ˈrʌbɪʃ/n ١- زبڵ- گلێش

٢- قسەی قۆڕ

rubble/ˈrʌbl/n کەرپوچو بەردی شکاو

پاشماوە کەلاوە

rubella/ru:ˈbelə/n سۆریکەی ئەڵمانی

ruby/ˈru:bi/n گەوهەری شەوچرا- یاقوت

rucksack/ˈrʌksæk/n جانتای پشتی، تورەکە

rudder/ˈrʌdə(r)/n پارچە داری یان کانزایی

بۆ کۆنترۆڵکردنی ئاراستەی بەلەم

یان فڕۆکە بەکاردێ، سوکان، ستێرن

rude/ru:d/adj ١- بێ ئەدەب- دەمڕوت

٢- بێتام- پووچ

rudely/adv بێ رەچاوکردنی بەرامبەر

بێ ئەدەبانە

rudeness/ˈru:dnəs/n بێ ئەدەبی

rudimentary/ˌru:dɪˈmentri/adj

سەرەکی- بەرایی

roof top/n بانی خانو
rook/rʊk/n ١–قەلەرەشکە
٢–فیلزان– قۆلبڕ ٣–قەڵا (شەترەنج)
room/ru:m, rʊm/n ١– ژوور٢– بوار
٣– جێ٤– پێویستی
roomful/ˈru:mfʊl/n پڕ بەژوور
roomy/ˈru:mi/adj فرە– فرەوان
roommate/n هاوژوور
roost/ru:st/n هێلانە–هێلێن
rooster/ˈru:stə(r)/n کەلەشێر–کەلەباب
root/ru:t/n ١– رەگ– رەگی دار
٢– رەگی ددان٣– زێد
٤– سەرچاوە– رەسەن
root/v ١– بەدوای شت دەگەڕێ
٢– ئەمسەرو ئەوسەردەکا
٣– پاڵپشتی دەکا ٤– هانی دەدا
٥– لەرەگەوە هەڵیدەکێنێ
rope/rəʊp/n گوریس– پەت– کندر
rope/v ١– بەگوریس دەیبەستێتەوە
٢– ناچاری دەکا/ناوچەکە گوریس
بەند دەکا
rope ladder/n قادرمەی گوریسی
پەیژەی لەپەت دروست کراو
rosary/ˈrəʊzəri/n تەزبیح– توزبی
rose/rəʊz/v هەلسا
rose/n گوڵە سوور– گوڵی بۆنخۆش
rosemary/ˈrəʊzməri/n دەومنی
بۆنخۆش
rosette/rəʊˈzet/n باج (باجی لایەنێ–
هێمایە بۆ پشتگیری)
roster/ˈrɒstə(r)/n کارنامە– لیستەی
ناوان
rostrum/ˈrɒstrəm/n مینبەر– سەکۆ
rosy/ˈrəʊzi/adj ١– پەمەیی/پیازی
٢– دڵخۆشکەر– گەشبین– گەشاوە
rot/rɒt/v بۆگەندەبێ– رزی دەبێ
rot/n بۆگەن بوون– رزی بوون– خوران
rota/ˈrəʊtə/n ١–لیستەی ناوان ٢–دانگای
تێ هەڵچوونەوە
rotary/ˈrəʊtəri/adj خولاوە
rotate/rəʊˈteɪt/v دەخولێتەوە–
بەنۆرە دەخولێتەوە
rotation/rəʊˈteɪʃn/n خولانەوە– نۆرەیەک
rotor/ˈrəʊtə(r)/n بزوێنەر– خولێنەر– پانکە
rotten/ˈrɒtn/adj ١– تێکچوو– خراپ بوو
٢– زۆر خراپ ٣– رەق ٤– نەفرەتی
Rottweiler/ˈrɒtwaɪlə(r)/n سەگێکی درە
rouge/ru:ʒ/n سوراو
rough/rʌf/adj ١– زبر٢– دڕ
٣– رەق ٤– توند
٥– سەرپێچیی ٦– بێ لێکدانەوە
٧– نەساغ
roughly/adv ١– بەرەقی ٢– نزیکەی
roughness/n رەقی– زبری
rough/adv رەقانە– بەرەقی
in rough/n ١– لە(رەش نووس)–
بەشێوەی بەرایی
٢– بەترش و شیرین رازیە
rough it/v ژیانێکی بەرایی دەژی
roughage/ˈrʌfɪdʒ/n هەرسکەر– دڵکەرەوە
roughen/ˈrʌfn/v رەق– زبر دەکا
round/raʊnd/n بازنەیی– خڕ
round trip/n ١– چوون و هاتنەوە
٢– هاتنەوە
round/adv بەرەو دواوە دەگەڕێتەوە
بادەداتەوە/چەند بادانەوەیەک– لە چوار دەورە
round/prep ١– چوار دەورە
٢– لە لایەکەی تر ٣– لە چواردەورە
٤– نزیکی ٥– سەراپا ٦– نزیکەی
round/n ١– زنجیرەیێ سەردان
٢– خواردنەوە (ئارەق)

rock climbing/n بەسەرچیاکەوتن

rock/v ١- ئەملاو ئەولادەکا
٢- بەرەو پێش و پاش دەچێ
٣- دەمەژێ بەتوندی- دەمەژێ

rock/n مۆسیقای ڕۆك

rock and roll مۆسیقای ڕۆك ئاند ڕۆڵ

rocket/ˈrɒkɪt/n ١- ڕۆکێت- موشەك
٢- موشەك (گوللە موشەك)
٣- تیری ئاگری

rocket/v خێرا زیاد دەکا

rod/rɒd/n دار- تووڵ

rode/rəʊd/v سواربوو

rodent/ˈrəʊdnt/n گیانەوەری کرتێنەر
وەك جورج و کەروێشك..هتد

rodeo/ˈrəʊdiəʊ, rəʊˈdeɪəʊ/n
وازی سوار چاکی

roe/rəʊ/n هێلکە یان تۆوی نێرەی ماسی

rogue/rəʊg/n ١- تەڵەکەباز
٢- سێبەندی٣- زۆڵ

role/rəʊl/n ڕۆڵ- پیشە

role-play/n گەمەی نواندنی ڕۆڵ

roll/rəʊl/n ١-لوول-لولەك ئاسا-خرپلە
٢- ئەنگوتك
٣- لیستەی ڕەسمی ناوان
٤- تۆمار
٥-ئەملاو ئەولاکردن- لەنگەر نەگرتن
٦- گرمە- دەنگی نزم و درێژ

roll/v ١- غلۆر دەبێتەوە/
لەسەر سینگ دەڕوا
٢- دەسوڕێتەوە٣- لوول دەدا
٤- خڕدەکا ٥- تەخت دەکا
٦- بەلادادێ

roll in/v دەڕژێ- دەبارێ- زۆر دێ

roll up/v ١- گیڕۆدەبی
٢- دوادەکەوێ٣- درەنگ دێ

rolling-pin/n تیرۆك

roller/ˈrəʊlə(r)/n ١- بابۆڵە- ڕۆڵەر
٢- پرچ گرێدەر٣- باگوردان

roller-coaster/n هێڵی مەرگ:
جۆرە یاریەکە لە یاریگاکان هەیە

roller-skate/n پێڵاوی بۆلبەلین

roller-skate/v بە پێڵاوی بۆلبەرین دەڕوا

roller-skating/n لەسەر بەستەڵەك
خزین بە پێڵاوی بۆلبەلین

Roman/ˈrəʊmən/adj ڕۆمانی

Roman/n ڕۆمانی(هاوڵاتی ڕۆما)

the Roman Alphabet ئەلف بای
ڕۆمانی-لاتینی

Roman Catholic/n ئەندامی کەنیسەی
کاسۆلیکی

Roman Catholicism/n بیروباوەری
کەنیسەی کاسۆلیکی ڕۆمانی

Roman Numerals/n ژمارەی ڕۆمانی

romance/rəʊˈmæns/n ئەڤینداری-
هەستی ئەڤینی
ڕەوشی ئەڤینی ڕۆمانی ئەڤینی-دلداری

romantic/rəʊˈmæntɪk/adj
١- ڕۆمانتیکی ئەڤینی
٢- سۆزی- دڵداری- خەیاڵی

romantic/n کەسێکی خەیاڵی

romantically/rəʊˈmæntɪkli/adv
ئەڤینداریانە- لە ڕووی سۆزەوە- دڵداریەوە

romanticize/rəʊˈmæntɪsaɪz/v
بەشێوەیەکی وروژێنەر
پیشاندەدا- بەڕۆمانسی دەکا

romp/rɒmp/v بە قارقیژ یاری دەکا
هەڵبەزو جەمبەزی دەکا

romp/n قیژەقیژ

roof/ruːf/n بنمیچ- بان

roof-rack/n بانی ئۆتۆمبیل
چەمچەی ئۆتۆمبیل

rise/v ١– بەرز دەبێتەوە ٢–زیاد دەکا ٣– هەڵدەستێ ٤– رادەبێ ٥– هەڵدێ– رۆژ بەرز دەردەکەوێ ٦– دێ لە... ٧– بەرهەڵستی دەکا

rising/ˈraɪzɪŋ/n شۆرش– راپەرین

rising/adj ١– بەرزایی ٢– بەرز ٣– زیاد ٤– بەرز بۆوە (بەناو بانگ)

risk/rɪsk/n ١– زەرەر– زیان ٢– چەربەزەکاری ٣– ترس هێن

risk/v خۆی توشی ترس دەکا– خۆی دێختە ترسەوە

risky/ˈrɪski/adj ترسناک

rissole/ˈrɪsəʊl/n پارچە گۆشتی سورکراوە

ritual/ˈrɪtʃuəl/n ١–رێو رەسم٢–نەریت

ritual/adj نەریتانە، سرەوتیی

rival/ˈraɪvl/n ١– پێشبڕکێ کار– بەربەریکانی کار ٢– بەرامبەر– دژ

rival/v پێشبڕکێ دەکا

rivalry/ˈraɪvlri/n پێشبڕکێ

river/ˈrɪvə(r)/n رووبار

riverside/ˈrɪvəsaɪd/n قەراغی رووبار– کەنار– لێوار

rivet/ˈrɪvɪt/n برغی– بەستێنەری کانزایی

rivet/v بەرکاریگەر دەبێ– کاری تێ دەکا– سەرنجی رادەکێشێ

riveting/adj خۆش– سەرنج راکێش

roach/rəʊtʃ/n ١– ماسیەکی بچوکی ئەوروپییە ٢– سیسرکە

road/rəʊd/n رێگا– جادە

by road بە ئۆتۆمبیل– پاس

on the road لە گەشت

roadblock/ˈrəʊdblɒk/n بەربەست

roadside/ˈrəʊdsaɪd/n لێواری رێگا– قەراغی رێ

road tax/n باجی رێگا

roadway/ˈrəʊdweɪ/n ئەوبەشەی رێگا کە بۆ ئۆتۆمبیل بەکاردێ

road works/ˈrəʊdwɜːks/n دەزگای چاککردنی رێ

road worthy/ˈrəʊdwɜːði/adj بۆ سواربوون دەشێ لە رێگادا

roam/rəʊm/v دەسوڕێتەوە بێکار دەسوڕێتەوە

roar/rɔː(r)/n نەڕەی شێر– گرڤە– قاقا

roar/v گرڤەی دێ– قاقای دێ– هاواردەکا– دەنەرێنێ

roaring/ˈrɔːrɪŋ/adj ١– نەڕە ٢– زۆر مەزن ٣– باش دەسوتێ

roast/rəʊst/v دەبرژێنێ– دەبرژێ ١– گەرم و وشك دەکاتەوە ٢– سور دەکاتەوە

roast/adj برژاو

roast/n ١– گۆشتی برژاو ٢– گۆشت سورکردنەوە لە سەیران ٣– گۆشتی رۆست

rob/rɒb/v ١– ئەدزێ ٢– بێبەری دەکا

robber/ˈrɒbə(r)/n دز

robbery/ˈrɒbəri/n دزین

robe/rəʊb/n رۆب– جلی نووستن

robin/ˈrɒbɪn/n باڵندەی دەنگخۆش باڵندەیەکی رەنگ قاوەیی سینگ سوورە.

robot/ˈrəʊbɒt/n رۆبۆت

robust/rəʊˈbʌst/adj بەهێز– چوارشانە

rock/rɒk/n ١– بەرد– کەوێر ٢– بەردی لێوار دەریا ٣– کاشە بەرد ٤– جەو ٥– جۆرە حەلوایەکی رەقە

on the rocks ١– جۆرە ئارەقێکە وردە بوزی تێ دەکرێ بەڵام ئاوی تێناکرێ ٢– لە پوخانە

rocky/ˈrɒki/adj ١– بەردین٢– سەخت

rock bottom/n نویترین– خاڵ

right/n ١–چاکە ٢–خێر
٣– ماف– دەسەڵات
be in the right لەسەر ڕاست
by rights بەپێی عەدالەت
right of way/n ١– مافی بەرایی
٢– مافی پەڕینەوە
right/v ڕاستی دەکاتەوە– ڕاست دەکاتەوە
righteous/ˈraɪtʃəs/adj ١– پیاوی
باش– لە خواترس ٢– ڕاست
rightful/ˈraɪtfl/adj ١– بەداد
٢– ڕاست ٣– شەرعی
rightfully/ˈraɪtfli/adv بەگوێرەی یاسا
یان شەریعەت
rigid/ˈrɪdʒɪd/adj ١– توند٢– ڕەق
٣– وشك٤– توند
٥– دڵڕەق٦– ڕەق– نەچەقیو
rigidity/rɪˈdʒɪdəti/n ڕەقی– توندی
rigidly/ˈrɪdʒɪdli/adv بەتوندی–
بەڕەقی
rigour/ˈrɪgə(r)/n ١– ڕەقی– دڵڕەقی–
توندی ٢– دژواری مەشەقەت
٣– ساردی
rigorous/ˈrɪgərəs/adj ورد– لەسەرخۆ
rigorously/adv بەوردی– بەتوندی
rigorousness/n دژواری– توندی
rim/rɪm/n ١– لێوار– لێواری پیاڵە–
کووپ ٢– چوارچێوە
rind/raɪnd/n توێکڵ– بەرگ
ring/rɪŋ/n ١– ئەنگوستیلە
٢– ئەڵقە ٣– بازنە ٤– نمایشگە
٥– چاو ٦–کۆمەڵەك چەتە
ring/v بازنە دەکێشێ– دەورەدەدرێ
ringleader/ˈrɪŋliːdə(r)/n
سەرکردەی چەتە
ringroad/n جادەی دەرەوەی شار

ring/v ١– تەلەفۆن دەکا
٢– زەنگ لێدەدا
٣– دەنگێکی وەك زەنگی لێدێ
٤– بەئاگادێنێ ٥– دەنگی لێبەرزدەبێتەوە
ring off/v کۆتایی بەتەلەفۆنکردنەکەی دێنێ
ring out/v دەنگی بەڕوونی دێ
دەنگی بەرز دێ
ring/n دەنگی زەنگ
rink/rɪŋk/n بەستەڵەك
خزین لەسەر بەستەڵەك
rinse/rɪns/v دەشوا– بەئاو دەشوا
rinse/n ١– شوشتن ٢– بۆیەی پرچ
riot/ˈraɪət/n ئاژاوە
ئاشووب– نیگەرانی– قاوقیژ
run riot/v هەراوهۆریا دەکا
قاوقیژدەکا– ڕەفتاری هۆڤانە دەکا
riot/v ئاژاوە دەکا
بەژداری دەبێ لە ئاشووب
rioter/ˈraɪətə(r)/n بەشداربوو لە توندو تیژی
بەشداربوو لە ئاژاوەو ئاشووب
riotous/ˈraɪətəs/adj هۆڤانی– توندو تیژ
شێتکی
rip/rɪp/v ١– شەق دەبێ ٢– دەدڕێ
٣– بەخێراو توندی ڕادەکێشێ ٤– دەردەپەڕێ
rip sb off/v فێڵی لێدەکا–
نرخێکی گران داوا دەکا– دەیەوێ قۆڵی بڕێ
rip sth up/v پارچە پارچەی دەکا
ونجر ونجری دەکا
rip/n بڕین– شەقکردن
ripe/raɪp/adj گەییو
ripen/ˈraɪpən/v پێ دەکا– دەگەیێ
ripple/ˈrɪpl/n ١– شەپۆلی هێواش
٢– لایە لایە ٣– قاقای نەرم ٤– خورە خور
rise/raɪz/n ١– زیادە٢– زیادە لە موچە
٣– بەرزبونەوە ٤– بە شوهرەت بوون
٥– هەڵاتن(ڕۆژ) ٦– شۆڕش
٧– لەخەو ڕابوون

rib/rɪb/n پەراسوو

ribbon/ˈrɪbən/n شریت- شریتی چاپ

rice/raɪs/n برنج

rich/rɪtʃ/adj ١- دەوڵەمەند٢- زەنگین ٣- دەوڵەمەندە بە- بەپیت ٤- گران ٥- بە هێز

the rich/n دەوڵەمەندەکان

richly/adv بە زۆر باشی- بەتەواوی

richness/ˈrɪtʃnəs/n ١- چەوری ٢- زۆری سامان ٣- دەوڵەمەندی

riches/ˈrɪtʃɪz/n پارەو سامان

rickety/ˈrɪkəti/adj لاواز- لەجێچوو- خەریکە بشکێ- لاواز

ricochet/ˈrɪkəʃeɪ/v دەردەپەڕێ- هەڵدەقوڕێتەوە

rid/rɪd/v رزگاردەکا- دەرباز دەکا

get rid of ١- رزگاری دەبێ ٢- دەیکوژێ

riddance/ˈrɪdns/n رزگاربوون

ridden/ˈrɪdn/v سواربوو

ridden/adj پڕلە- تژی

riddle/ˈrɪdl/n ١-لوغز-مەتەڵ-شاراوە- راز ٢-بێژینگ

riddled/adj ١-سەرسام دەکا ٢-غەربیل دەکا/ بێژینگ دەکا

ride/raɪd/n سواربوون- سوارچاکی

ride/v سواردەبێ

rider/ˈraɪdə(r)/n سوار- سوارچاک

riding/ˈraɪdɪŋ/n سواری ئەسپ بوون

ridge/rɪdʒ/n ١- زنجیرەیەک لە لوتکە چیاکان ٢- پشتی چیا- شەقڵ

ridicule/ˈrɪdɪkjuːl/n گاڵتە- گاڵتە پێکردن

ridicule/v گاڵتەپێدەکا- پێی رادەبوێرێ

ridiculous/rɪˈdɪkjələs/adj ١- گاڵتەیی پێکەنیناوی ٢- گەلحۆ

ridiculously/adv ١- بەگاڵتەجاری ٢- بەشێوەیێ باوەڕ نەکەی

rife/raɪf/adj باو- بەربڵاو

rifle/ˈraɪfl/n تفەنگ- کلاشینکۆف

rifle/v لەشت دەگەڕێ- تا بدزێ

rife/raɪf/n ١- جیابونەوە٢- شەق- درز

rig up/v خێرا دروست دەکا

rig/rɪg/n سەکۆ

rigging/n گوریسی راگری چارۆگەی کەشتی

rig/v قۆپیەدەکا- غەشدەکا

right/raɪt/adj راست

right/adv بەرەو ڕاست

right/n راستە

the right/n راستڕەو

right hand/n دەستە راست

right handed/adj راستانی- راستەیی

right hand man پیاوی دەستەراست یەکەم پاڵپشت

right wing/n باڵی چەپ (لەپارتی سیاسی)

right/adj راستڕەو

right/adj ١- ڕاست- دروست- گونجاو ٢- ئاسایی٣- شەرعی ٤- حەقیقی٥- باشە

as right as rain تەندروستی زۆرباشە هەردەڵێی بۆمبە

rightly/adv بەراستی- بەحەق

rightness/ˈraɪtnəs/n تەندروستی- راستی

right angle/n گۆشە وەستاو

right/adv ١- بەشێوەیەکی دروست ٢-بەشێوەیەکی گونجاو ٣- خۆت ئامادەکە ٤- بەتەواوی ٥- تا کۆتایی ٦- هەمووی٧- دەستبەجێ ٨- زۆر بە رێز

reversible/rɪˈvɜːsəbl/adj دووبەرە
بەهەردوو ڕوو لەبەردەکریّ
revert/rɪˈvɜːt/v دەگەڕێتەوبۆ باری
پێشووی
review/rɪˈvjuː/n ١- پێداچوونەوە
دوبارە تەماشاکردنەوە
٢- خستنە ڕوو یان رەخنە گرتن
لە (کتێب)
review/v ١- پێدادەچێتەوە-
دەوریدەکاتەوە
٢- ڕای خۆی دەردەبڕیّ لە بارەی
reviewer/rɪˈvjuːə(r)/n ١- رەخنەگری
ئەدەبی یان هونەری ٢- پێداچۆوەر
revise/rɪvaɪz/v هەموار دەکا-
پاکدەداتەوە
بژاردەکا
revision/rɪˈvɪʒn/n بژارکردن
پێداچونەوە- دەورکردنەوە
revival/rɪˈvaɪvl/n ١- بوژاندنەوە-
زیندوکردنەوە
٢- نمایشکردنی شانۆگەرییەکی
لە بیرکراو
revive/rɪˈvaɪv/v
١- بەهێزی دەکاتەوە
٢- دەیبوژێنێتەوە- نویّ دەکاتەوە
revolt/rɪˈvəʊlt/v ١- شۆرش
بەرپادەکا
٢- یاخی دەبیّ
٣- بێزاری دەکا
١- شۆڕش ٢- یاخیبوون
revolt/n
revolting/adj قێزەون- بێزارکەر
revolution/ˌrevəˈluːʃn/n
١- شۆڕش ٢- یاخی بوون
revolutionary/ˌrevəˈluːʃənəri/adj
١- شۆڕشگێری
٢- گۆڕانی بنەرەتی

revolutionary/n شۆڕشگێڕ
revolutionize/ˌrevəˈluːʃənaɪz/v
١- گۆڕانی بنەرەتی لێدەکا
٢- شۆڕشی تێدا بەرپا دەکا
revolve/rɪˈvɒlv/v ١- دەسوڕێتەوە
٢- جەخت دەکا لەسەر
revolving/adj سوڕانەوە- خولێنەر
revolver/rɪˈvɒlvə(r)/n دەمانچە
revulsion/rɪˈvʌlʃn/n قێزلێبوونەوە
reward/rɪˈwɔːd/n ١- پاداشت- خەلات
٢- کریّ ٣- بژاردنەوە
reward/v خەلاتی دەکا
rewarding/adj دلخۆشکەر-
ویژدان حەوێنەر
rewind/ˌriːwaɪnd/v شریتەکە بەرەو دواوە
دەگێرێتەوە
rewrite/ˌriːˈraɪt/v دوبارە دەنوسێتەوە
rhetoric/ˈretərɪk/n رەوانبێژی
rhetorical/rɪˈtɒrɪkl/adj ١- رەوان
٢- ورووژێنەر
rhetorically/adv ١- رەوانبێژیانە
٢- بەشێوەیەکی دەستکرد
rhetoric question/n پرسیاری بیّ وەلام
rheumaticism/ˈruːmətɪzəm/n رۆماتیزم
rheumatic/ruˈmætɪk/n بابای بادار
rheumatic/adj باداری
rhino/ˈraɪnəʊ/:
rhinoceros/raɪˈnɒsərəs/n
کەرکەدەن/یەك قۆچ، پارە/ دەرهەم
rhubarb/ˈruːbɑːb/n ریْباس، رێواس
rhyme/raɪm/n ١- سەروا ٢- هەمان دەنگ
شیعری سەروادار
rhyme/v هەمان سەروای هەیە
ئەوانەی هەمان سەروا یان دەنگیان هەیە
لەگەل یەکیان ریّزدەکا.
rhythm/ˈrɪðəm/n رەزم- کێش
rhythmic/ˈrɪðmɪk/adj کێشدار

retired/rɪˈtaɪəd/adj خانەنشین

retirement/rɪˈtaɪəmənt/n
١- خانەنشینی ٢-حەوانەوە

retiring/rɪˈtaɪərɪŋ/adj
هێمن و شەرمن- گۆشەگیر- کەمدوو

retort/rɪˈtɔːt/v دەسبەجێ وەڵامی دەداتەوە

retort/n وەڵامێکی توڕە- بروسکە وەڵام

retrace/rɪˈtreɪs/v ١- دەگەڕێتە دواوە
٢- بەرەو دواوە هەنگاو دەنێ

retract/rɪˈtrækt/v پەشیمان دەبێتەوە- قسەی خۆی دەکێشێتەوە

retreat/rɪˈtriːt/v ١- دەشکێ- دەبەزێ- دەشکێتەوە
٢- پاشە کشێ دەکا

retreat/n بەزین- پاشەکشێ

retribution/ˌretrɪˈbjuːʃn/n سزا پاداشت

retrieve/rɪˈtriːv/v ١- دەگێڕێتەوە
٢- زانیاری تۆمارکراو لە کۆمپیوتەر دەدۆزێتەوە چاکدەکا

retrieval/rɪˈtriːvl/n گێڕانەوە- دەرهێنان

in retrospect لە کاتیبیرکردنەوە لە رووداوی رابردوو

retrospective/ˌretrəˈspektɪv/adj
گەڕانەوە بۆ رابردوو
کاریگەری کۆنخوازی

return/rɪˈtɜːn/v ١- دەگەڕێتەوە
٢- دووبارە دەست پێدەکاتەوە
٣- وەڵامی دەداتەوە

returnable/rɪˈtɜːnəbl/adj
دەکرێ بگێڕدرێتەوە

return/n ١- گەڕانەوە ٢- دانەوە
٣- لێدان بەرەو دواوە
٤- قازانج- دەسکەوت

by return دەسبەجێ

in return لەباتی

return fare/n کرێی گەڕانەوە

reunion/riːˈjuːniən/n ١ ئاهەنگی بەیەك شادبوونەوە
٢- بەیەك شادبونەوە- یەککرتنەوە

reunite/ˌriːjuːˈnaɪt/v یەکدەگرنەوە

rev/rev/n سوڕانەوە لە ئەوری شتێك

rev/v ١- دەسوڕێتەوە
خێرایی گێڕ زیاد دەکا

reveal/rɪˈviːl/v ١ ئاشکرا دەکا٢- دەدرکێنێ
٣- بەدەردەخا

revealing/rɪˈviːlɪŋ/adj نهێنی درکێن- ئاشکراکەر

revel/ˈrevl/v چێژ وەردەگرێ

revelation/ˌrevəˈleɪʃn/n ١- دەرکەوتن
٢- ئاشکرابوون ٣- مەتدەمۆشکەر
٤ سروش ٥- ئیلهام

revenge/rɪˈvendʒ/n تۆڵە

get revenge/n تۆڵە دەسێنێتەوە

revenge/v تۆڵە دەکاتەوە

revenue/ˈrevənjuː/n دەرامەت قازانج- داهات

reverence/ˈrevərəns/n رێزگرتن

Reverend/ˈrevərənd/adj ١- حەررەت
٢ نەقەبێکی مەسیحییە بۆ قەشە

reverent/ˈrevərənt/adj بەرێز- بەشکۆ- لایەق

reversal/rɪˈvɜːsl/n ئاوەژوکردنەوە- سەراوقونکردنەوە

reverse/rɪˈvɜːs/adj پێچەوانە- دژ- بەرەودواوە

reverse/v ١- پێچەوانە دەکاتەوە
ئاوەژوو دەکاتەوە- قوڵب دەکا
سەراوگێر دەکا- سەراوگێر دەبێ
٢- وەردەگرێ- ئاڵوگۆر دەکا

چیتر لەبارمیەوە نەدرێ

rest on دەوەستێتەسەر

rest/n حەسانەوە– پشوودان

بێن فەدان

restful/ˈrestfl/adj

مێشك حەوێنەر– ئارام بەخش

restroom/ˈrestrum/n

دەستشۆر– ئاودەست

rest/n پاشماوە– ئەوانی دی

rest/n چێشتخانە

restaurant/ˈrestront/n چێشتخانە

restless/ˈrestləs/adj بێ ئارام–

نیگەران– خەوزڕاو

restlessly/ˈrestləsli/adv

بە نیگەرانی‌یەوە

restoration/ˌrestəˈreɪʃn/n

١–چاككردن– نۆژەنكردنەوە

٢– بەكارهێخستنەوە ٢– گەڕاندنەوە

restore/rɪˈstɔ:(r)/v ١– دەگێڕێتەوە بۆ

دەگێڕێتەوە بۆ باری پێشووی.

٢– بەكاری دێنێتەوە

٣– چاكدەكاتەوە– نۆژەندەكاتەوە

restrain/rɪˈstreɪn/v

بەرتەنگ دەكا– گەمارۆی دەدا

بەربەستی دەكا– دەمكوتی دەكا

restrained/rɪˈstreɪnd/adj خۆگر

restrained/n خۆگرتن– سنوور

restraint/rɪˈstreɪnt/v سنووری

دیاردەكا

چڕدەكاتەوە– جەخت دەكاتەوە

restricted/rɪˈstrɪktɪd/adj سنوورداراو

restriction/rɪˈstrɪkʃn/n

خۆبەستنەوە– دیاری كردن

restrictive/rɪˈstrɪktɪv/adj

دیاریكراو

result/rɪˈzʌlt/n ١– ئەنجام ٢– سوود

٣– بەرهەم– ئاكام، ئەنجامی تاقیكردنەوە

٤– دۆزینەوە

result/v ١– سەرچاوە دەگرێ لە– دێ لە

٢– بەرهەم دێنێ– دەبێتە هۆی

resume/rɪˈzu:m/v دووبارە دەست

پێ دەكاتەوە، تێ هەڵدەچێتەوە

resume/n تێ هەڵچونەوە

resume/n كورتەی ژیاننامە

resumption/rɪˈzʌmpʃn/n تێ هەڵچونەوە

resurrect/ˌrezəˈrekt/v ١–دەژیننەوە

٢– پێشكەش دەكەنەوە

resurrection/ˈrezəˈrekʃn/n

١– زیندوكردنەوە

٢– بوژاندنەوە– زیندووبوونەوە(ڕۆژی قیامەت)

٣– زیندوبوونەوی مەسیح ρ

resuscitate/rɪˈsʌsɪteɪt/v دەژێنێتەوە–

هەناسەی دێنەوەبەر

resuscitation/rɪˌsʌsɪˈteɪʃn/n ١– بوژانەوە

٢– هەناسەی دەستكرد

retail/ˈri:teɪl/n ١– فرۆشتنی شتومەك

٢– تاكفرۆشی

retailer/ˈri:teɪlə(r)/n تاكفرۆش، كەتفرۆش

retain/rɪˈteɪn/v ١– دەیپارێزێ

٢– دەیهێڵێتەوە٣– لەدەستی نادا

retaliate/rɪˈtælieɪt/v ١–تۆڵە دەكاتەوە–

وەك ئەو دەكا ٢– هەمان كاردانەوە دەكا

retaliation/rɪˌtæliˈeɪʃn/n تۆڵە

retarded/rɪˈtɑ:dɪd/adj كەم ئەقڵ–دواكەوتوو

retention/rɪˈtenʃn/n پاراستن– هێشتنەوە

rethink/ˌri:ˈθɪŋk/v بیری لێدەكاتەوە

دوبارە پێداده‌چێتەوە

retina/ˈretɪnə/n تۆڕی چاو

retinue/n دەست و پێوەند

retire/rɪˈtaɪə(r)/v ١– خانەنشین دەبێ

٢– وازدێنێ ٣– دەگەڕێتەوە

مەڵەمگری لە، وازدێنێ لە پۆستەکەی،
دەست لەکار دەکێشێتەوە
٢- بەچۆکە دادێ
resigned/rɪˈzaɪnd/adj
١- تەسلیم بەئەمری واقیع بوو
٢- بەچۆکا هاتو
resignation/ˌrezɪgˈneɪʃn/n
وازهێنان، دەست لەکارکێشانەوە
resilient/rɪˈzɪliənt/adj هێندە بەهێزە
زوو دەگەرێتەوە باری پێشووی
resilience/rɪˈzɪliəns/n
شیانی گەرانەوە بۆباری پێشوو
resist/rɪˈzɪst/v ١- بەرگری دەکا
٢- بەرەنگاری دەکا، بەرهەڵستی دەکا
resistance/rɪˈzɪstəns/n
بەرگری- بەرهەڵستی
resistant/rɪˈzɪstənt/adj
١- خۆگر ٢- بەرهەڵستکار- دژ
یەکلاییکار-
resolute/ˈrezəluːt/adj
نەگۆر
یەکلاییکەرانە،
resolutely/adv
بە توندی
resolution/ˌrezəˈluːʃn/n ١- رابتەوی
٢- بریاری یەکلاییکەرەوە
٣- برەوەر ٤- بریاری رەسمی
resolve/rɪˈzɒlv/v ١- چارە دەکا
٢- بریار دەدا
resort/rɪˈzɔːt/v پەنا دەبا
resort/n هاوینە هەوار
resounding/rɪˈzaʊndɪŋ/adj
دەنگێکی بەرز- زۆر مەزن
دەنگدەرەوە
resource/rɪˈsɔːs, rɪˈzɔːs/n
دەرامەت- سامان
resourceful/rɪˈsɔːsfl/adj
زۆرزان- بەهرەدار- کارامە

respect/rɪˈspekt/n رێز
بەرێزی- بایەخدان- چاوپۆشکردن
لا- رووگە- خاترگرتن
with respect to سەبارەت بە
respect/v رێزی دەگرێ- خاتری دەگرێ
respectable/rɪˈspektəbl/adj رێزدار-
بەرێز- چاك
باش- زۆر
respectful/rɪˈspektfl/adj بەرێز- بەهەیبەت
شەرمن- بە ئەدەب
respective/rɪˈspektɪv/adj هەریەکەو
کاری خۆی/ تایبەت بە کەسانی پەیوەندار
respectively/rɪˈspektɪvli/adv یەك لە
دوای یەك
respiration/ˌrespəˈreɪʃn/n هەناسەدان
respire/rɪˈspaɪə(r)/v هەناسە دەدا
respite/ˈrespaɪt/n هەناسەی کورت-
بێن ڤەدان
respond/rɪˈspɒnd/v وەڵامی دەداتەوە
بەرەو پیری دەچێ
response/rɪˈspɒns/n وەڵام-کاردانەوە
بە پیرەوە چوون
responsibility/rɪˌspɒnsəˈbɪliti/n
بەرپرسیاری- پێگەیین
هەست بەبەرپرسیاری کردن/ئەرك
responsible/rɪˈspɒnsəbl/adj
بەرپرس (دەسەڵاتدار)
بەرپرس (تاوانبار- لۆمەکراو)
بەرپرس (لەسەریەتی...)
جێی باوەر- پێگەییو- گرنگ
responsibly/adv بە ئاقڵانە- بەژیرانە
responsive/rɪˈspɒnsɪv/adj گوێگر-
بایەخدار
بەهانا هاتو
rest/rest/v دەحەسێتەوە- پشوودەدا
رێ دەدا بحەوێتەوە- پاڵپشتی دەکا

reproductive/ˌri:prəˈdʌktɪv/adj
١– زاوزێی ٢– بزۆک: ئەندامی زاوزێ

reproof/rɪˈpru:f/n ١– لۆمەکردن
٢– بەروو هەڵشاخان

reprove/rɪˈpru:v/v ١– لۆمەی دەکا
٢– بەڕووی هەڵدەشاخێ

reptile/ˈreptaɪl/n گیانەوەری خشۆکە

republic/rɪˈpʌblɪk/n کۆماری(ڕژێم)

republican/rɪˈpʌblɪkən/adj
کۆماریی

republican/rɪˈpʌblɪkən/n
لایەنگری ڕژێمی کۆماری

Republican/n ئەندامی پارتی
کۆماری

repudiate/rɪˈpju:dieɪt/v
١–رەتدەکاتەوە
٢– خۆی لێ بێبەری دەکا

repulsion/rɪˈpʌlʃn/n بێزبردنەوە–سڵ

repulsive/rɪˈpʌlsɪv/adj بێزراو

reputable/ˈrepjətəbl/adj ناوبانگ
باش

reputation/ˌrepjuˈteɪʃn/n
ناوبانگی– ناسراوی/ ناموس

reputed/rɪˈpju:tɪd/adj
گریمانکراو– وادانراو

reputedly/rɪˈpju:tɪdli/adv
وەک دەڵێن

request/rɪˈkwest/n داواکردن

at sb's request لەسەرداوای

on request لەکاتی پێویست

request/rɪˈkwest/v داوادەکا

require/rɪˈkwaɪə(r)/v
١– پێویست دەکا
٢– داوادەکا
٣– رادەسپێرێ

requirement/rɪˈkwaɪəmənt/n
پێویستی

rescue/ˈreskju:/v رزگاردەکا

rescue/n کرداری رزگارکردن

rescuer/ˈreskju:ə(r)/n رزگارکەر

research/rɪˈsɜ:tʃ/n توێژینەوە

research/rɪˈsɜ:tʃ, ˈri:sɜ:tʃ/v توێژینەوە–
سازدەکا
توێژینەوە– لێکۆڵینەوە دەکا

researcher/rɪˈsɜ:tʃə(r)/n توێژەر

resemble/rɪˈzembl/v پێی دەچێ– لەو دەکا
رەنگی وی دەدا

resemblance/rɪˈzembləns/n پێکچوون

resent/rɪˈzent/v ١– تووڕە دەبێ ٢– بێزار دەبێ

resentful/rɪˈzentfl/adj ١– جارس ٢– تووڕە

resentment/rɪˈzentmənt/n ١–تووڕەبوون
٢– جارسبوون– وەڕسبوون

reservation/ˌrezəˈveɪʃn/n ١– جێ گرتن
٢– هەست بەگومان کردن لە بارەی

reserve/rɪˈzɜ:v/v ١– تەرخان دەکا
٢– دەپارێزێ

reserve/n ١– یەدەک– پاریزانی یەدەک
٢– پارێزراو بەزەبری یاسا
٣– خۆپاراستن ٤– بۆێدەنگی

reserved/rɪˈzɜ:vd/adj شەرمن– ڕادەرنەبڕ

reservoir/ˈrezəvwɑ:(r)/n ئاوگە، بەندەر–
ئاو پاراستن

reside/rɪˈzaɪd/v دەژی، ئاکنجی دەبێ لە

residence/ˈrezɪdəns/n جێ– بارەگا– ماڵ

resident/ˈrezɪdənt/n ١– نیشتەجێ–
دانیشتووی
٢– دابەزیو– مێوانی– ئەندامی ئوتێل

residential/ˌrezɪˈdenʃl/adj
١– نیشتەنی– جێی خانووبەرە نەک فەرمانگە
٢– شوێنی دانیشتن: ماڵ

residue/ˈrezɪdju:/n پاشماوە،
بەرماوە

resign/rɪˈzaɪn/v ١– دەست

repellent/n ماددەی دژەزیندەوەر

repent/rɪˈpent/v تۆبە دەکا/ پەشیمان دەبێتەوە لە گوناه

repentance/rɪˈpentəns/n تۆبە-

repentant/rɪˈpentənt/adj تۆبەکار/ پەشیمان

repercussion/ˌriːpəˈkʌʃn/n ئاکامی خراپ- سەدای خراپ

repertoire/ˈrepətwɑː(r)/n ئەو هەموو شانۆگەری و مۆسیقایەی کە ئەکتەر یان مۆسیقاژەن دەیانزانێ و دەتوانێ نمایشیان بکا.

repetition/ˌrepəˈtɪʃn/n دووبارەکردنەوە، دووبارەبوونەوە

repetitive/rɪˈpetətɪv/adj دووبارەکراو

replace/rɪˈpleɪs/v
١- دەگەڕێندرێتەوە بۆجێی خۆی
٢- جێی دەگرێتەوە
٣- ئالوگۆڕی پێ دەکا

replaceable/rɪˈpleɪsəbl/adj دەکرێ جێگۆڕکێی پێبکرێ

replacement/rɪˈpleɪsmənt/n
١- گۆڕینەوە بە شتی باشتر
٢- جێگرەوە

replay/ˌriːˈpleɪ/v ١- دووبارە یاری دەکاتەوە
٢- دووبارە پێ دەکاتەوە(رادیۆ...)

reply/rɪˈplaɪ/n ١- گەمەی دووبارە
٢- دووبارە گوێگرتن لە

replica/ˈreplɪkə/n دانەی وەک خۆی

reply/rɪˈplaɪ/v وەڵام دەداتەوە

reply/n وەڵام دانەوە

report/rɪˈpɔːt/v ١- دەگەیەنێ- پێی دەڵێ
٢- هەواڵی دەگوازێتەوە
٣- گەیشتنی خۆی رادەگەیەنێ

reportage/rɪˈpɔːtɪdʒ/n رێپۆرتاژ

reporter/rɪˈpɔːtə(r)/n ١- راپۆرت نووس
٢- پەیامنێر ٣- رۆژنامەنووس

report/n راپۆرت

represent/ˌreprɪˈzent/v ١- دەنوێنێ
٢- وەسف دەکا
٣- یەکسان دەبێ
٤- لە جیاتی ئەو دەدوێ

representation/ˌreprɪzenˈteɪʃn/n نوێنەرایەتی کردن
وێنەی- هێمای- کەسێ یان شتێ

representative/ˌreprɪˈzentətɪv/adj نموونە- نوێنەر
نوێنەری کۆمپانیای گەڕۆک

repress/rɪˈpres/v کپ دەکا- دەمکوت دەکا

repressed/rɪˈprest/adj خەفەکراو
خەفەکراو- لە ڕووی سێکسی‌یەوە

repression/rɪˈpreʃn/n دەمکوت کردن، کپکردن، سەرکوتکردن

repressive/rɪˈpresɪv/adj سەرکوتکەر

reprieve/rɪˈpriːv/v دەبورێ لەو کەسەی بە لەسێدارەدان سزادراوە یان حوکمی لە سێدارە دانی دوادەخا.
لێبوردن- دواخستن

reprieve/n

reprimand/ˈreprɪmɑːnd/v سەرزەنشتی دەکا

reprisal/rɪˈpraɪzl/n تۆڵە

reproach/rɪˈprəʊtʃ/v ١- لۆمەی دەکا
٢- سەرزەنشتی دەکا

reproach/n لۆمەکردن- گلەیی کردن

reproachful/adj سەرزەنشتکارانە، لۆمەیی

reproduce/ˌriːprəˈdjuːs/v ١- کۆپیەکی لێ دروست دەکا ٢- زۆر دەبێ- ئیدی لەدایک دەبن

reproduction/ˌriːprəˈdʌkʃn/n
١- تۆمارکردن ٢- لە دایک بوون: خستنەوە
٣- دانەیی- کۆپیێ (تاک رەسەن)

remorseless/adj ١- بێڕەحم
٢- ڕژد ٣- کەللەڕەق
remorselessly/adv بە بێ ڕەحمانە
remote/rɪˈməʊt/adj ١-دوور
٢- گۆشەگیر ٣- کەم
٤- وشك ٥- سارد
remotely/adv نە لەدوور نە
نە نزیك، هەرگیز
remoteness/n دووری
remote control/adv لەدوورەوە
کۆنترۆڵکردن/ بکۆن
remove/rɪˈmu:v/v ١- لادەبا
٢- لەبەردەکاتەوە(گۆرییە)
٣- دەری دەکا
removal/rɪˈmu:vl/n ١- لابردن
٢- ڕەتکردنەوە
٣- گواستنەوە
removed/adv جیا لە- جیاواز-
جوایەز
remover/rɪˈmu:və(r)/n لابەر(پەڵە)
renaissance/rɪˈneɪsns/n ڕێنیسانس، بوژانەوە، ڕاپەڕین
render/ˈrendə(r)/v ١- یارمەتی دەدا
٢- دەیکا- وادەکا
rendezvous/ˈrɒndɪvu:/n ١- ژوان
٢- جێ ژوان
renew/rɪˈnju:/v ١- هێزی نوێی
وەبەر دەخاتەوە (دەبوژێنێتەوە)
٢- سەر لەنوێ دەست پێ دەکاتەوە
٣- نوێ دەکاتەوە
renewable/ rɪˈnju:əbl/adj
نوێدەکرێتەوە
نوێکردنەوە هەڵدەگرێ
renewal/rɪˈnju:əl/n نوێکردنەوە-
تازەکردنەوە
renounce/rɪˈnaʊns/v دەست بەرداری
خۆی ڕادەگەیەنێ

renovate/ˈrenəveɪt/n نوێژەن دەکاتەوە/
نوژەن دەکاتەوە
renovation/ˌrenəˈveɪʃn/n نوژەنکردنەوە
rent/rent/n کرێ
rent/v بەکرێ دەگرێ/بەکرێ دەدا
بۆماوەیەکی کورت بەکرێ دەدا
rental/ˈrentl/n کرێی تەلەفۆن و تەلەفزیۆن
renunciation/rɪˌnʌnsiˈeɪʃn/n وازهێنان
reorganize/riˈɔ:gənaɪz/v ڕێك دەخاتەوە
reorganization/riˌɔ:gənaɪˈzeɪʃn/n
ڕێکخستنەوە
rep/rep/n نوێنەری کۆمپانیای گەڕۆك
repair/rɪˈpeə(r)/v ١-چاکی دەکاتەوە
٢- نوێی دەکاتەوە- نۆژەن دەکاتەوە
repair/n چاککردنەوە- نۆژەنکردنەوە
repatriate/ˌri:ˈpætrieɪt/v دەیگەڕێنێتەوە
وڵاتەکەی
repatriation/ˌri:ˌpætriˈeɪʃn/n گەڕاندنەوەی
پەنابەر بۆ وڵاتەکەی خۆی
repay/rɪˈpeɪ/v دەداتەوە- قەرزی دەداتەوە
چاکەی دەداتەوە
repayable/rɪˈpeɪəbl/adj دەکرێ بدرێتەوە/
دەبێ بدرێتەوە
repayment/rɪˈpeɪmənt/n ١-قەرز دانەوە
٢- قەرز دانەوە بەقست
repeal/rɪˈpi:l/v (پەرلەمان یاسایێ)
هەڵدەوەشێنێتەوە
repeat/rɪˈpi:t/v ١- دووبارە دەکاتەوە
٢- نهێنی ئاشکرادەکا
repeat/n دووبارەکردنەوە
دووبارە کردنەوەی بەرنامەیێ
repeated/rɪˈpi:tɪd/adj دووبارە
repeatedly/rɪˈpi:tɪdli/adv جار لەدوای جار
repel/rɪˈpel/v ١- بەرپەرچی دەداتەوە
٢- (وادەکا) بێزی لێبێتەوە
repellent/rɪˈpelənt/adj قێزەون،
قێزەن، بێزراو

relic/ˈrelɪk/n ١–تەرم
٢–شوێنەواری مێژوویی ٣–ئازوقە

relief/rɪˈliːf/n ١– حەوانەوە
٢– دڵ ڕەحمەت بوون
٣– یارمەتی– کۆمەک– پیتاک
٤– کەمکردنەوەی باج

relieve/rɪˈliːv/v ١– هێوەر دەکاتەوە
٢– دەحەوێتەوە

relieved/rɪˈliːvd/adj حەواوە

religion/rɪˈlɪdʒən/n ئایین–باوەڕ–
ئایین– ئیسلام– دینداری

religious/rɪˈlɪdʒəs/adj ١– ئایینی
٢– دیندار

religiously/rɪˈlɪdʒəsli/adv
١– بە ڕووی ئایینییەوە
٢– بەرێك و پێکی

relinquish/rɪˈlɪŋkwɪʃ/v واز دێنێ

relish/ˈrelɪʃ/v ١–خۆشی وەردەگرێ
٢– بەپەرۆشەوە لێی دەکەوێ

relive/ˌriːˈlɪv/v ڕوداوێ– سەر لە
نوێ زیندوو دەکاتەوە.

reluctant/rɪˈlʌktənt/adv ١–ڕێگر
٢– دوودڵ

reluctance/rɪˈlʌktəns/n
١– دوودڵی ٢– نەویستن

reluctantly/adj بەنیگەرانی

rely/rɪˈlaɪ/v ١–پشت دەبەستێ بە
٢– پشتی پێدەبەستێ
٣– باوەڕی پێدێنێ

remain/rɪˈmeɪn/v ١– (لەشوێنەکە)
دەمێنێتەوە
٢– لەسەر هەمان بار دەمێنێ

remainder/rɪˈmeɪndə(r)/n
١– پاشماوەی خەڵك
٢– ئەو کەسانەی لەشوێنەکە ماونەتەوە

remains/rɪˈmeɪnz/n ١–پاشماوە
٢– ئێسك و پرووسك

remand/rɪˈmɑːnd/v دەیگەڕێنێتەوە زیندان

remand/n ماوەی پێش دادگاکردنی
بەندی–زیندانی

on remand/v چاوەڕێی دادگایکردنە

remark/rɪˈmɑːk/v ١– تێبینی دەکا
٢– لێی دەدوێ

remark/n تێبینی– لێدوان

remarkable/rɪˈmɑːkəbl/adj ١– بەرچاو
٢– نایاب

remarkably/adv بەشێوەیەکی
سرنج ڕاکێش

remedy/ˈremədi/n ١– دەرمان ٢–چارەسەر

remedial/rɪˈmiːdiəl/adj ١– چارەسەری
٢– پاڵپشتی کەرانە

remedy/ˈremədi/v ١– ڕاست دەکاتەوە
٢– دەرمان دەکا
٣– پڕ دەکاتەوە

remember/rɪˈmembə(r)/v ١– وەبیری
دێتەوە–دێتەوە یادی
٢– پارە دەبەخشێ ٣– سەڵاوی بۆ دەنێرێ

remembrance/rɪˈmembrəns/n
زیندووکردنەوەی یادی

remind/rɪˈmaɪnd/v ١– بیری دەخاتەوە
٢– ئاگاداری دەکاتەوە

reminder/rɪˈmaɪndə(r)/n بیرخەرەوە

reminisce/ˌremɪˈnɪs/v ١–ڕابردووی (خۆش)
دێنێتەوە یادی
٢– بیری ڕۆژانی خۆش دەکاتەوە

reminiscent/ˌremɪˈnɪsnt/adj
١– بیرهێنەرەوە ٢–وەك– لە دەچێ

remnant/ˈremnənt/n پاشماوە

remorse/rɪˈmɔːs/n ١– هەست بەتاوان کردن
٢– پەشیمانیبوون، ئازاردانی ژات

remorseful/rɪˈmɔːsfl/adj
١– پەشمان ٢– خۆ ئازاردەر

rejection/n رەتکردنەوە

rejoice/rɪˈdʒɔɪs/v ١-هەست بەخۆشی دەکا ٢- لەخۆشیا باڵ دەگرێ

rejoicing/rɪˈdʒɔɪsɪŋ/n هەست بەخۆشی کردن

rejuvenate/rɪˈdʒuːvəneɪt/v گەنج دەبێتەوە

rejuvenation/rɪˌdʒuːvəˈneɪʃn/n گەنج بوونەوە

relapse/rɪˈlæps/v دووبارە خراپ دەبێتەوە

relapse/v ١- نسکۆ ٢-خراپ بوونەوە

relate/rɪˈleɪt/v ١- دووشت بەیەك دەبەستێتەوە ٢- (چیرۆك)دەگێڕێتەوە

٣- پەیوەندی هەیە بە

٤- تێ دەگا

related/adj ١- بەستراوە بە..

٢-خزم-خۆیش

relation/rɪˈleɪʃn/n ١- پەیوەندی

٢- خزم ٣- پەیوەندیەکان

٤- ئەوەی پەیوەست بێ

٥- بەبەراورد لەگەڵ

relationship/rɪˈleɪʃnʃɪp/n

١- پەیوەندی ٢- پەیوەندی ئەڤینی

٣-خزمایەتی-پەیوەندی- ئەیەك نزیکی

relative/ˈrelətɪv/n خزم

relative/adj رێژەیی

relatively/ˈrelətɪvli/adv تارادەیێ

relativity/ˌreləˈtɪvəti/n ١- تیۆری رێژەیی ئەنیشتاین ٢- رێژەیی

relax/rɪˈlæks/v ١- دەحەسێتەوە

٢- هیچ ناکا- گرژی لا نامێنێ

٣- پشوو دەدا- پالدەکەوێ

٤- مەرجەکان کەم دەکاتەوە

relaxation/ˌriːlækˈseɪʃn/n

کەمکردنەوەی گرژی- بێ تاقەتی- مەرج- حەوانەوە- پالکەوتن

relaxed/rɪˈlækst/adj ١- خاوبۆوە

٢- مێشك ساف

relaxing/adv خۆش- دڵفەکەر

relay/ˈriːleɪ/n پێشبڕکێی لەدوایەك

in relays/adv بەنۆرە

relay/v ١- ئامازە وەردەگرێ و دەنێرێ

٢- بەرنامە لەرادیۆ وتەلەفزیۆن بلاودەکاتەوە

release/rɪˈliːs/v ١- بەری دەدا

٢- وازی لێ دێنێ ٣- لە دەستی بەردەبێ- خۆی لەدەستی رزگار دەکا

٤- جێی هەڵدەقەنێ ٥- رادەگەیەنێ

٦- دێخێتە بازاڕ

٧-بەرو ئاسمان..بەرەڵادەکا

release/n ١- بەردان- بەرەڵاکردن (کتاب/فیلم،خۆشی) لەبازار هەیە

relegate/relɪgeɪt/v پلە دێنێتەوە خوارێ

relegation/ˌrelɪˈgeɪʃn/n پلە هێنانەخوارەوە

relent/rɪˈlent/v ١- نەرم دەبێ

٢- هەڵوێستی نەرم دەبێ

٣- دڵی نەرم دەبێ

relentless/adj ١-بێ‌وچان-بەردەوام

٢- رژد٣- دڵرەق

relentlessly/adv ١-بەبێ رەحمانە

٢- بەبەردەوامی

relevant/ˈreləvənt/adj ١- پەیوەندی بە بابەتەکەوە هەیە٢- گرنگ وسود

relevance/ˈreləvəns/n ١- پەیوەست

٢- سوود

reliable/rɪˈlaɪəbl/adj ١-جێی باوەڕ- جێی متمانە ٢- دەکرێ پشتی پێ ببەسترێ

reliably/adv بەشێوەیەکی جێی باوەڕی بێ

reliance/rɪˈlaɪəns/n ١- باوەڕ پێکردن

٢- پشت پێبەستن

reliant/rɪˈlaɪənt/adj ١- مشەخۆر

٢- بەخۆی هیچ ناکا، هەمیشە پشت بە غەیری خۆی دەبەستێ.

۳- نواندن
٤- گەیاندن- ڕاگەیاندن
register office/n نوسینگەیتۆمارکردنی
بۆندی هاوسەرێتی/ نووسینگەی تۆمارکردن
register/ˈredʒɪstə(r)/v ١-تۆمار دەکا
۲- دەکات۳- ئامارە دەکا
٤- دەردەبڕێ
٥- بەپۆستەی تۆمارکراو دەنێرێ
registered post/n پۆستەی تۆمار کراو
registrar/ˌredʒɪˈstrɑː(r)/n
١- پارێزەری فایلی لەدایک
بوون و مردن و هاوسەرێتی.
۲- بەڕێوەبەری تۆمارگا لەزانکۆ
registration/ˌredʒɪˈstreɪʃn/n
تۆمار کردن
regressive/rɪˈgresɪv/adv
١- بەرەو دوا ۲- کۆنەپەرست
regret/rɪˈgret/n پەشیمانی- داخ
regretful/rɪˈgretfl/adj ١-پەشیمان
۲-خەمبار
regretfully/adv بەپەشیمانی
regret/v ١-پەشیمان دەبێ ۲- داخ دەخوا
regrettable/rɪˈgretəbl/adj
جێی داخە
regrettably/adv ١- بەخەمانە
۲-وات لێ بکا خەم بخۆی بۆی
۳-جێی داخە
regular/ˈregjələ(r)/adv
١- ڕێک وپێک -هەردەم بەرێکی-
هەمیشە- ئاسایی
۲- ڕێک نەک خوارو خێچ
۳- فرمانی بەرێسا
regular/n کریاری هەمیشە
regularity/ˌregjuˈlærəti/n
١- ڕێک و پێکی ۲- ڕێسایی

regularly/adv ١- بەرێک وپێکی
۲- بەزۆری
regulate/ˈregjuleɪt/v ١- بەیاسا ڕێک دەکا
۲- دەستی بەسەردا دەگرێ
۳- خەوشەکەی دەبینێتەوە
regulation/ˌregjuˈleɪʃn/n ١- ڕێکخستن
۲- نیزام- یاسا
rehabilitate/ˌriːəˈbɪlɪteɪt/v
دەیهێنێتەوە سەر باری پێشووی
rehabilitation/ˌriːəˌbɪlɪˈteɪʃn/n
هێنانەوە سەرباری پێشو
rehearse/rɪˈhɜːs/v ١-مەشق دەکا-
پرۆڤەی گۆرانی ونواندن
۲- ڕاهێنان دەکا لەسەر
rehearsal/rɪˈhɜːsl/n پرۆڤە- مەشق کردن
reign/reɪn/n ١- فەرمانڕەوایی
۲- ماوەی فەرمانڕەوایی
reign/v ١- فەرمانڕەوایی وڵات دەکا
۲- دەتەنێ- دەگرێتەوە
reimburse/ˌriːɪmˈbɜːs/v ١- پارەی دەداتەوە
۲- بۆی دەبژێرێتەوە
rein/reɪn/n ١-هەوسار ۲- قەراسە
reindeer/ˈreɪndɪə(r)/n جۆرە ئاسکێکە
جۆرە مامزێکە لەناوچە قوتبی دەژی.
reinforce/ˌriːɪnˈfɔːs/v ١- بەهێز دەکا
۲- پاڵپشتی دەکا
reinforcement/ˌriːɪnˈfɔːsmənt/n
بەهێز کردن
reinforcements/ˌriːɪnˈfɔːsmənts/n
هێزی زیادە
reinstate/ˌriːɪnˈsteɪt/v ١-پۆستی
پێشووی پێ دەداتەوە
۲- دەیگەڕێنێتەوە
reinstatement/n گەڕاندنەوە
reject/rɪˈdʒekt/v ڕەتدەکاتەوە
rejection/rɪˈdʒekʃn/n کەسی/شتی
ڕەتکراوە

reflexion=reflection/n رەنگدانەوە، شەوق دانەوە

reflexive/rɪˈfleksɪv/adj - n
١- راناوی خۆیی
رەنگدانەوەی بۆ بکەر (رێزمان)
٢- بەرکارو بکەر یەك کەسن

reform/ˌriːˈfɔːm/v ١- چاکی دەکا
٢- هەمواری دەکا
٣- چاك دەبێ-رەفتاری دەگۆڕێ بەرەو چاکی

reform/rɪˈfɔːm/n چاککاری- چاکسازی

reformer/rɪˈfɔːmə(r)/n چاکساز- چاککار

refrain/rɪˈfreɪn/v ١- قەدەغە دەکا
٢- خۆ دور دەگرێ

refrain/n بەشێکی گۆرانییە کە گۆرانییەکەی چەندبارە دەکرێتەوە.

refresh/rɪˈfreʃ/v دەبوژێنێتەوە- تەڕ دەکاتەوە(تاوەیبێری بێتەوە)

refreshing/rɪˈfreʃɪŋ/adj خۆش، وورژێن، بوهژێن، بوژێنەر

refreshment/rɪˈfreʃmənt/n
١- ژەمی سادە وەك لەفە
٢-ساردەمەنی- لەزیانی

refrigerate/rɪˈfrɪdʒəreɪt/v
شت لەناو بەفرگرە دادەنێ تا تێك نەچێ

refrigerator/rɪˈfrɪdʒəreɪtə(r)/n
بەفرگر

refuge/ˈrefjuːdʒ/n ١- پەناگە
٢- پشت وپەنا

refugee/ˌrefjuˈdʒiː/n پەنابەر- پەناهەندە

refund/rɪˈfʌnd/n پارەی گەراوە

refund/v پارە دەگەڕێنێتەوە
کە شتەکە دەگەڕێنێتەوە، پارەی دەدرێتەوە

refundable/rɪˈfʌndəbl/adv
دەکرێ پارەکە بدرێتەوە

refusal/rɪˈfjuːzl/n ١- رەتکردنەوە
٢- وەرنەگرتن

refuse/ˈrefuːz/v رەت دەکاتەوە

refuse/ˈrefjuːs/n زبل-پاشماوەی گلێش

regain/rɪˈgeɪn/v ١- بەدەست دێنێتەوە
٢- دەستێنێتەوە

regal/ˈriːgl/adj شاهانە

regard/rɪˈgɑːd/v ١- وادادەنێ
٢- بەدیقەت تەماشا دەکا
٣- بەدیقەت لێ دەڕوانێ

as regards سەبارەت بە

regarding/rɪˈgɑːdɪŋ/prep لەبارەی

regard/n ١- رێز
٢- گرنگی دان- حسێب بۆ کردن

regards/rɪˈgɑːdz/n ١- سلاو
٢- لەگەڵ رێزو سلاو

regardless/rɪˈgɑːdləs/adj ١-بێگوێدانە بەر
٢- بێگرنگیدان

regatta/rɪˈgætə/n فیستڤاڵی پێشبرکێی بەلەمان

reggae/ˈregeɪ/n مۆسیقای رێگرێی

regime/reɪˈʒiːm/n رژێم

regiment/ˈredʒɪmənt/n کۆمەڵێ سەرباز
لەژێر دەستی کۆلۆنێل- فەوجی سەربازی

regimental/ˌredʒɪˈmentl/adj
١- تایبەت بەفەوج ٢- توند

regimented/ˈredʒɪmentɪd/adj
١- نیزامی ٢- توند

region/ˈriːdʒən/n ١-ناوچە- هەرێم- دەڤەر
٢- لا- لایەکی- جێیەك

regional/ˈriːdʒənl/adj ١- هەرێمی
٢- ناوخۆیی

register/ˈredʒɪstə(r)/n ١- تۆمار، فایل ٢- دیارخەر

(تاراندردن)

redistribute/ˌri:dɪˈstrɪbju:t/v دوباره دابەش دەکاتەوە

redisribution/ˌri:dɪstrɪˈbju:ʃn/n دوباره دابەشکردنەوە

reduce/rɪˈdju:s/v ١- کەمدەکاتەوە
٢- ناچاری دەکات

reduction/rɪˈdʌkʃn/n
١- کەمکردن(ژمارە)
٢- کەمکردنەوەی ڕێژەیی
٣- دابەزاندن- داشکان

redundant/rɪˈdʌndənt/adj
١- بێکار ٢- زێدە- ناپێویست
٣- دوبارە

redundancy/rɪˈdʌndənsi/n
١- بێکاری ٢- کار لەدەست دان
٣- دوبارەبوونەوەی ناپێویست
٤- درێژدادڕی

reed/ri:d/n قامیش- قەمیش

reef/ri:f/n بەربەرسقی بەردین لەناو دەریا

reek/ri:k/n بۆنێکی گران- بۆنی ناخۆش

reek/v بۆنێکی ناخۆشی لێ دێ-
بۆنی سیری لێ دێ

reel/ri:l/n خریلە

reel/v ١- لە خریلە لوول لەدەدا
٢- بەخێرا ناوەکان دەخوێنێتەوە
یان دەڵێ ٣- بەناڕێکی ڕێ دەکا
٤- بە شەپەشەپ دەڕوا چونکە هیلاک بووە
٥- مێشکی لەق بووە- ڕوون نیە- ئاڵۆزە

refectory/rɪˈfektri/n مۆڵی
نانخواردن لە کۆلێژ یان قوتابخانە

refer/rɪˈfɜ:(r)/v ١- لەبارەیەوە
دەدوێ- وەسفی دەکا
٢- پەیوەندی هەیە بە...
٣- پشتی پێدەبەستێ
٤- ڕەوانە دەکا بۆ....
٥- ئاماژە دەکا

referee/ˌrefəˈri:/n ناوبژیوان- ناو بژیکەر

referee/v ناوبژی نێوان دووتیپ دەکا

reference/ˈrefərəns/n ١- ئاماژە-ناوهێنان
٢- پەراوێز- ژێدەر
٣- نامەی پاڵپشتی وناساندن
٤- ژمارەی کتابی دایەرە

referendum/ˌrefəˈrendəm/n ریفراندۆم:
راوەرگرتنی گشتی لەبارەی مەسەلەیەکی سیاسی.

refill/ˌri:ˈfɪl/v دووبارە پڕ دەکاتەوە

refill/ˈri:fɪl/n - پڕ کردنەوە بەشتی دی

refine/rɪˈfaɪn/v ١- پاکدەکاتەوە/دەپاڵێوێ
٢- پوختی دەکا

refined/adj ١- بەئەدەب- بەرەوشت-
ئاکار بەرز
٢- پاککراو-پوختەکراو-سافکراو

refinery/rɪˈfaɪnəri/n ١-کارگەی سافکردن
٢-پاککەرەوە

refinery/n ١-چاککردن نۆژەنکرن
٢- دەست پێداهێنان
٣- ئاکاربەرزی-رەوشت باشی

reflect/rɪˈflekt/v ١- بەدیار دەکەوێ
٢- رەنگدەداتەوە-پەرچ دەداتەوە
٣- بەقووڵی بیر دەکاتەوە
٤- وێنەیێ دەربارەی- دەبەخشێ

reflection/rɪˈflekʃn/n ١-رەنگدانەوە
٢-پەرچ دانەوە
٣- وێنەی خۆتە لە ئاوێنە یان ئاو
٤- بیرکردنەوەی قووڵ

on reflection پاش پێداچوونەوە
-پاش بیرکردنەوە لێی جارێکیتر

reflective/rɪˈflektɪv/adv ١- تێرامانی قووڵ
٢- پەرچ دەر

reflector/rɪˈflektə(r)/n ١- پەرچەدەری
٢- شەوق دەر

reflex/ˈri:fleks/n ١- کاردانەوە
٢- جوڵەی لەپڕو لەخۆوە

دەبێتەوە– شیفای بۆدێ

– دێتەوە سەر باری پێشوو

٢– دەدۆزێتەوە

recovery/rɪˈkʌvəri/n

١–چاکبوونەوە– تەندروستی باش

بوونەوە ٢– گەڕاندنەوە

recreation/ˌrekriˈeɪʃn/n ١–ڕابواردن

٢–کات بەسەربردن بەشتی خۆش

٣–سەیرانگە

recruit/rɪˈkruːt/n ١– تازە سەرباز–

تازەبەرگی لەبەرکردیە

٢– ئەندامی نوێ

recruit/v ١–ناوی تۆمار دەکا

٢– پەیوەندی دەکا بە

recruitment/rɪˈkruːtmənt/n

١– بەسەربازکردن

٢– دۆزینەوەی فەرمانبەری نوێ بۆ..

rectangle/ˈrektæŋgl/n لاکێشە

rectangular/rekˈtæŋgjələ(r)/adj

لاکێشەیی

rectify/ˈrektɪfaɪ/v ١– ڕاست دەکاتەوە

٢– چاکدەکاتەوە

rector/ˈrektə(r)/n ١–قەشە ٢–ڕابەر

٣–سەرۆکی زانکۆ

recuperate/rɪˈkjuːpəreɪt/v

١– چاکدەبێتەوە

٢– تەندروستی باش دەبێتەوە

recuperation/rɪˌkjuːpəˈreɪʃn/n

چاکبوونەوە

recur/rɪˈkɜː(r)/v دوبارە دەبێتەوە

recurrence/rɪˈkʌrəns/n

دوبارەبوونەوە

recurrent/rɪˈkʌrənt/adj دوبارە

recycle/ˌriːˈsaɪkl/v ١– دوبارە

بەکاردێنێتەوە ٢– دوبارە بەکار دێنێ

recyclable/ˌriːˈsaɪkləbl/adj دەکرێ

دوبارە بەکاربهێنرێتەوە

red/red/adv ١– سوور– سۆر

٢– (دەم وچاو) سۆربۆوە

٣– (سەر) سۆر

red card/n کارتی سوور

red carpet/n مافوری سوور

جۆرە مافورێکە لەکاتی پێشوازی

مێواندا ڕادەخرێ.

red currant/n کشمشی سوور

redhead/ˈredhed/n ئافرەتی پرچ سۆر–

ئافرەتی قژ سوور

red-hot/adj لەگەرمیا سوور بووە

Red Indian/n هندیە سوورەکان

red tape/n ١–شریتی سۆر

٢–ڕۆتینی دام و دەزگای میری

red wine/n ئارەقی سوور

جۆرە ئارەقێکە لەترێی ڕەش دروست دەکرێ.

red/n ڕەنگی سوور

be in the red قەرداری بانق

redden/ˈredn/v ١– سوور دەبێ

٢–سوور دەکا

reddish/ˈredɪʃ/adv سوورباو

redeem/rɪˈdiːm/v ١– ئامێلی تەواو خراپ بێ

redeem yourself ٢– خۆت

ڕزگار کە لە لۆمە ٣– با لۆمە نەکرێی

٤– شتەکە وەردەگرێتەوە پاش ئەوەی

نرخەکەی دەدا

redemption/rɪˈdempʃn/n ڕزگار بوون–

پاقژبوونەوە

beyond redemption چاری نەماوە،

باری ئالەبارە

redevelop/ˌriːdɪˈveləp/v ڕێکی دەخاتەوە–

نۆژەن دەکاتەوە

redevelopment/ˌriːdɪˈveləpmənt/n

دووبارە نوێکردنەوە/ ئاوەدانکردنەوە

red-handed/adj دەست سوور

reckon/ˈrekən/v ١- وادەزانێ
٢- وادادەنێ ٣- زەنی وایە
٤- دەخەملێنێ
٥- چاوەڕێی دەکا
٦- پێشبینی دەکا

reclaim/rɪˈkleɪm/v ١- دەگەڕێنێتەوە
٢- سودی لێ دەبینێتەوە ٣- چاك دەكا

recline/rɪˈklaɪn/v ١-لەسەرپشت ڕادەکشێ
٢- لەسەر زگ ڕادەکشێ-پاڵدەکەوێ

reclining/adj (جۆری) بەرەو پشت
بۆ بەرەو پشت ڕاکشان دەشێ

recognition/ˌrekəgˈnɪʃn/n
١- ناسینەوە ٢- دانثان
٣- ڕێزگرتن لە

recognize/ˈrekəgnaɪz/v
١- دەیناسێتەوە
٢- دانەدەنێ ٣- ڕێز دەنێ

recognizable/ˈrekəgnaɪzəbl/adj
دەکرێ بناسرێتەوە

recognizably/adv بە شێوەیەکی ڕوون وئاشکرا

recoil/rɪˈkɔɪl/v ١- دەترسێ لە
٢- ڕادەجڵەکێ لە

recollect/ˌrekəˈlekt/v ١-دێتەوە یادی
٢- دووبارە کۆدەکاتەوە

recollection/ˌrekəˈlekʃn/n
١- یادکردن
٢- وەبیرهاتنەوە- بیرەوەری

recommend/ˌrekəˈmend/v
١- ڕادەسپێرێ ٢- پێشنیار دەكا

recom[illegible]dation /ˌrekəmenˈdeɪʃn/n
١- لاری نەبوون ٢- باش نووسین لەسەر
٣- پاڵپشتی کردن ٤- ڕاسپاردن

recompense/ˈrekəmpens/v
١- بۆی دەبژێرێتەوە
٢- قەرە بووی دەکاتەوە

reconcile/ˈrekənsaɪl/v ١- پێکیان دەهێنێتەوە- ئاشتیان دەکاتەوە
٢- دەیانسازێنێ- پێکەوەیان دەگونجێنێ
٣- دەچێتە ژێر باڵ بەناچاری ڕازی دەبێ

reconciliation/ˌrekənˌsɪliˈeɪʃn/n
١-پێکهاتنەوە ٢- ئاشتەوایی

reconnaissance/rɪˈkɒnɪsns/n ئاوچەیەك بۆ مەبەستی سەربازی/ چاوخۆڕین

reconsider/ˌriːkənˈsɪdə(r)/v
چاودەخشێنێتەوە بە

reconstruct/ˌriːkənˈstrʌkt/v
١- دوبارە بینا دەکاتەوە
٢- ئاوەدانی دەکاتەوە
٣- دوبارە وێنە دەکێشێ (لەمێشکی خۆیدا)

reconstruction/ˌriːkənˈstrʌkʃn/n
١- ئاوەدانکردنەوە
٢- دوبارە نواندنەوە (تاوان)

record/ˈrekɔːd/n ١- تۆمار
٢- قەوان ٣- دوا ژمارە ٤- دوا ئاست
٥- فایل ٦- ڕابردوو

record-player/n گرامفۆن

record/rɪˈkɔːd/v ١-دەنووسێ ٢- تۆماردەکا

recorder/rɪˈkɔːdə(r)/n ١- تۆمارکەر (ئامێر)
٢- دووزەلە- پیك و دووزەلە- زوڕنا
٣- لە فلوت دەچێ

recording/n ١- تۆمارکردنی مۆسیقا لەکاسێت
٢- تۆمار کردنی کاسێت

recount/rɪˈkaunt/v ١-چیرۆك دەگێڕێتەوە
٢- ڕوداو دەگێڕێتەوە

recourse/rɪˈkɔːs/n هانابۆ بردن

recover/rɪˈkʌvə(r)/v ١- چاك

reassuring/ˌriːəˈʃʊərɪŋ/adj
١– دڵنیاکەر ٢– تیکەرانی رەوێن

reassuringly/adv دڵنیاکەرانە

rebate/ˈriːbeɪt/n گەڕاندنەوەی پارەی زیادە

rebate/n ١–یاخی ٢– ئەشقی ٣– مڵکەچەوە

rebel/ˈrebl/v ١– یاخی دەبێ ٢– رادەپەڕێ لەدژی ٣– رادەپەڕێ لەپێناو گۆڕانکاری

rebellion/rɪˈbeljən/n یاخی بوون

rebellious/rɪˈbeljəs/adv ١– یاخیگەر ٢– یاخی

rebirth/ˌriːˈbɜːθ/n گۆڕانی رۆحی– بوژاندنەوە

reborn/ˌriːˈbɔːn/adj دووبارە لە دایک بوو

rebound/rɪˈbaʊnd/v هەڵدەقوڕێتەوە

rebuff/rɪˈbʌf/n ١–رەتکردنەوەیەکی رشک ٢– رەتکردنەوەیەکی بێڕەحمانە

rebuff/v رەتدەکاتەوە

rebuild/ˌriːˈbɪld/n ١– دووبارە ئاوەدان دەکاتەوە ٢– سەر لەنوێ بینادەکاتەوە

rebuke/rɪˈbjuːk/v ١– سەرزەنشتی دەکا ٢– بۆڵەبۆڵ لەگەڵ دەکا

rebuke/rɪˈbjuːk/n سەرزەنشت کردن

recall/rɪˈkɔːl/v ١– وەبیری دێتەوە ٢– شتێکی رابردووی وەبیردێتەوە

recapitulate/ˌriːkəˈpɪtʃuleɪt/v شتەسەرەکییەکان دووبارە دەکاتەوە

recapture/ˌriːˈkæptʃə(r)/v دوبارە دەیگرێ–دێنێتەوە یاد

recede/rɪˈsiːd/v ١– ون دەبێ ٢– لەبەرچاو بزر دەبێ ٣– کەم دەبێتەوە لاواز دەبێ

receipt/rɪˈsiːt/n وەرگرنامە

receive/rɪˈsiːv/v ١– وەردەگرێ ٢– پێشوازی لێ دەکرێ

receiver/rɪˈsiːvə(r)/n ١– دەسکی تەلەفۆن ٢– ئامێری رادیۆ یان تەلەفزیۆن ٣– وەرگر

recent/ˈrisnt/adj نوێ–تازە

recently/ˈriːsntli/adv ١– بەمزووانە ٢– ماوەیێ کەم بەر لەئێستا

receptacle/rɪˈseptəkl/n قاپ–ئامان

reception/rɪˈsepʃn/n ١– پرسگە ٢– پێشوازی–ئاهەنگیپێشوازی–پێشوازیکردن ٣– وەرگرتن– شەپۆلەکانی رادیۆ

receptionist/rɪˈsepʃənɪst/n ١–فەرمانبەری پێشوازیکەر ٢– کارمەندی پرسگە

receptive/rɪˈseptɪv/adj ١– وەرگر ٢– وەرگری بیرۆکە و پێشنیاری نوێ(کراوە)

recess/rɪˈses, ˈriːses/n ١– پشووی پەرلەمان ٢– ماوەی حەسانەوەی نێوان وانەکان

recession/rɪˈseʃn/n بازاڕ راوەستان –بازرگانی وپیشەسازی وڵات لەبارێکی نالەباری ئابووری دابێ

recipe/ˈresəpi/n ١– راسپاردە و زانیاری لەسەر دروست کردنی خواردنێک ٢– رێگا

recipient/rɪˈsɪpiənt/n وەرگر(وەرگر)

reciprocal/rɪˈsɪprəkl/adj دووسەرە– هاوبەش–وەک یەک

recital/rɪˈsaɪtl/n نمایشکردنێکیگشتی مۆسیقا یان هۆنراو لەلایەن کەسێکەوە یان چەند کەسانێ

recite/rɪˈsaɪt/v بەدەنگی بەرز دەخوێنێتەوە

reckless/ˈrekləs/adj ١– هەڵەشە ٢– گەلحۆیی

recklessly/adv بێبیرکردنەوە، گەلحۆیانە

readjustment/ˌri:əˈdʒʌstmənt/n
١- خۆرامێنان
٢- خۆگونجان- هەموار کردن

ready/ˈredi/adj ١- ئامادە
٢- ئامادە (نەك بەرادان) ٣- بەر دەست

readily/ˈredɪli/adv ١- بەئاسانی
٢- بەبێ دوولی

readiness/ˈredinəs/n ١-ئامادە باشی
٢- ویستن

ready/adv ١- پێشتر ٢- لەمەوپێش

ready-made/adj ئامادە(نەك بەرادان)

real/ri:əl, rɪəl/adv ١- کرداری
(نەك خەیالی) ٢- حەقیقی- راست
٣- سروشتی (نەك دەستکرد)
٤- گەورە- تەواو- رەسەن

real estate/n زەوی و خانووبەرە

real estate agent/n دەلالی خانوبەرە

realism/ˈri:əlɪzəm, rɪəlɪzəm/n
ریالیزم(ئەدەب و هونەر)
-شتەکان وەك خۆیان لەبوون

realist/ˈri:əlɪst, rɪəlɪst/n
باوەڕی بەریالیزم هەیە

realistic/ˌri:əˈlɪstɪk, ˌrɪəˈ-/adj
١- واقیعی ٢- حەقیقی- نزیکە- واقیع

realistically/adv بەشێوەیەکی واقیعی

reality/riˈæləti/n ١-حەقیقەت
٢- واقیعی ژیان- شتی بەرجەستە

in reality/adv لەراستیدا

realize/ˈri:əlaɪz, ˈrɪəlaɪz/v ١-دەزانێ
٢- دەرك پێدەکا ٣- دان پێدا دەنێ

realization
/ˌri:əlaɪˈzeɪʃn, ˌrɪəlaɪˈzeɪʃn/n
١- دەرك پێکردن ٢- هێنانە دی

really/ˈri:əli, ˈrɪəli/adv ١-لەراستیدا
٢- زۆر زۆر ٣- بەراست ؟!
٤- بەراستتە؟!

realm/relm/n ١- شانشین٢- جیهان

Realtor/ˈri:əltə(r)/n دەلالی خانوبەرە

reap/ri:p/v ١- دەدروێتەوە
٢- بەدەست دێنێ

reappear/ˌri:əˈpɪə(r)/v ١-جارێکی تر
دەردەکەوێتەوە ٢-جارێکی تر دەبینرێ

reappearance/ˌri:əˈpɪərəns/n دوبارە
دەرکەوتن

reappraisal/ˌri:əˈpreɪzl/n
چاوپێداخشانەوە

rear/rɪə(r)/n ١- پشتەوە
٢- کۆم- قوون

rear/adj پشتەوە- پەیوەست بە پشتەوە

rear/v ١-بەخێو دەکا ٢- رادەگرێ
٣- لە سەر پێیەکانی پشتەوەی
رادەوەستێ(ئەسپ).

rearrange/ˌri:əˈreɪndʒ/v ١- ژوانەکە
دەگۆڕێ ٢- رێکخستنەکە دەگۆڕێ
٣- بەشێوەیەکی تر رێك دەخاتەوە

reason/ˈri:zn/n ١- هۆ٢- ئەگەر
٣- پاساو-بەهانە٤- ئەقل

make sb see reason دەیهێنێتەوە سەر
راستەڕێ

within reason لەسنووری ماقوولدا

reason/v ١- بیردەکاتەوە بەئەقل
٢- بەئەقل بریار دەدا

reasoning/ˈri:znɪŋ/n ١- بیرکردنەوە
٢- ژیری بەکارهێنان

reasonable/ˈri:znəbl/adj ١- ئاقل
٢- ماقوول ٣-ژیرانە ٤-مامناوەندی
٥- خراپ نیە

reasonably/ˈri:znəbli/adv
١-بەشێوەیەکی مامناوەندی
٢- بەشێوەیەکی ماقوول ماقوولانە

reassure/ˌri:əˈʃʊə(r), ˌri:əˈʃɔ:(r)/v
١- دڵنەوایی دەکا ٢- دوپاتدەکاتەوە

reassurance/ˌri:əˈʃʊərəns/n
١- دڵنەوایی ٢- دووپاتکردنەوە

rating/ˈreɪtɪŋ/n ١–پۆلێن کردن
٢– دیارکردنی ژمارەی

ratio/ˈreɪʃɪəʊ/n ڕێژە

ration/ˈræʃn/n بڕی پێویست لەبەش

ration/v ١– بڕی شتەکەدیار دەکا
٢– بەش هەریەکێ دیار دەکا لە

rationing/n دیارکردنی بڕی پێویست

rational/ˈræʃnəl/adj ١– ژیر–
هۆشمەند ٢– ماقوول

rationally/ˈræʃnəli/adv بەشێوەیەکی
ماقوول

rationalize/ˈræʃnəlaɪz/v ١– پاساو
دەبینێتەوە ٢– ڕێکتر دەخا

rattle/ˈrætl/v ١– تەقەتەق دەکا
٢– خشەخش دەکا
٣– نیگەران دەکا– دەترسێنێ

rattle/n ١– تەقەتەق– خشە خش
٢– شەقەشەق یاری منداڵان
٣– ماری زەنگدار

raucous/ˈrɔːkəs/adv زبر– دەنگ نێر

ravage/ˈrævɪdʒ/v کاول دەکا– خاپور

[illegible]

rave/reɪv/v ١– زیاد لە پێویست
پیا هەڵدەدا ٢– وڕێنە دەکا
٣– بەهات و هاوار قسەدەکا

raving/ˈreɪvɪŋ/adj ١– هارو هیچ
٢–وڕێنەکار– شێت

rave review ١–پێداچوونەوە بە
بابەتێک لەرۆژنامە
٢– پیاهەڵدانێکی بێتام

raven/ˈreɪvn/n ١– قژ٢– قەلەرەش

ravenous/ˈrævənəs/adj زۆربرسی–
لەبرسا مردوو

ravine/rəˈviːn/n دۆڵێکی تەسکی قووڵ

raw/rɔː/n ١– نەبرژاو–خاو
٢– نەکوڵاو–خاو کاڵ
٣– شەق شەق بوون– ئلیشان ٤– کەرەستەی خاو

ray/reɪ/n تیشک

a ray of hope هیوایەکی کەم

razor/ˈreɪzə(r)/n موسی ڕیش تاشین
کەرەستەی ڕدێن– گوێزان

razor-blade/n موس– تیغان

reach/riːtʃ/v ١– دەگات
٢– دەگاتە ٣– دەستی خۆی درێژ دەکا
٤– دەستی دەگاتێ ٥– پەیوەندی پێ دەکا

reach/n ١– ماوە ٢– ئاست

out of reach/adj دوورەدەست

within sb's reach بەردەست

react/riˈækt/v ١– وەڵام دەداتەوە
٢–کاردەداتەوە ٣– لەدژی ڕادەپەڕی

reaction/riˈækʃn/n ١– کاردانەوە
٢– وەڵامدانەوە

reactionary/riˈæksənri/adj ١–کۆنەپەرست
٢– باوەری بەگۆڕان نیە

reactionary/n کۆنەپەرستەکان

reactor/riˈæktə(r)/n کارگەی ئەوەوی/ئاوکی

read/riːd/v ١– دەخوێنێ
٢– بەدەنگ دەخوێنێ
٣– دەخوێنێتەوە–تێ دەگا ٤– دەڵێ

read on هەر دەخوێنێتەوە

read/n خوێندنەوە

readable/ˈriːdəbl/adj دەخوێندرێتەوە

reader/ˈriːdə(r)/n ١–خوێنەر (خوێنەوان)
٢– خوێنەر (مێواش– خێرا)
٣– کتێبی خوێندنەوە

reading/ˈriːdɪŋ/n ١–خوێندنەوە
٢– (پێوەرەکە) فلان ژمارە دەخوێنێتەوە

readjust/ˌriːəˈdʒʌst/v ١– جارێکی تر
خۆی ڕادێنێ ٢– دەگۆڕێ– هەموار دەکا

Rr

R-r/ɑː(r)/ پیتی هەژدەهەم لە ئەلفبای
rabbit/ˈræbɪt/n کەرویشك
rabble/ˈræbl/n ئاژاوە-ئاشووب
rabies/ˈreɪbiːz/n -نەخۆشی سەگ
-پەتای سەگ قەپاڵ لێدراو/هاری
race/reɪs/n پێشبڕکێ-بەربەکانێ-
پێشبڕکێی ئەسپ سوار
rat race/n ململانێ یان پێشبڕکێی
بێوچانی ناشەریفانە
race course/ˈreɪskɔːs/n
گۆڕەپانی ئەسپ سواری
race/v ١- پێشبڕکێ دەکا
٢- زۆر بەخێرا ڕادەکا ٣- بەئۆتۆمبێلەکەی/
ئەسپەکەی بەشداری پێشبڕکێ‌دەکا.
racing/ˈreɪsɪŋ/n ئەسپ سواری-
پێشبڕکێی ئۆتۆمبێل
race/n ١-ڕەگەز٢-گەل
race relations/n پەیوەندییە
ڕەگەزییەکان
racial/ˈreɪʃl/adj ڕەگەزی- ڕەگەز
پەسەندی
racially/ˈreɪʃəli/adv لەڕووی ڕەگەزەوە
racism/ˈreɪsɪzəm/n ڕەگەز پەرستی-
ڕەگەزپەسندی
racist/ˈreɪsɪst/n - adv ڕەگەزپەرست
rack/ræk/n تاقچە
rack/v مێشکی ماندوو دەکابەبیر کردنەوە
racket/ˈrækɪt/n ١- ڕێکێت
٢- هاتوهۆریا- قیژەقیژ
٣- ڕێی ناشەرعی بۆپەیداکردنی پارە
radar/ˈreɪdɑː(r)/n ڕادار
radiant/ˈreɪdiənt/adj ١- تیشکدەر
٢-گەرمی بەخش
٣- ڕەونەقدار- ڕووخۆش

radiate/ˈreɪdieɪt/v ١- ڕووناکی/گەرمی دەدا-
روناکی دەبەخشێ ٢- دەبریقێتەوە
٣- بەهەموو لایەکدا دەچێ
radiation/ˌreɪdiˈeɪʃn/n ١- تیشك
radiator/ˈreɪdieɪtə(r)/n ٢-گەرمەیدەر
radical/ˈrædɪkl/adj ١- ڕەگوڕیشەیی
٢- بنەچەیی
٣- توندڕەو- ڕادیکاڵی
radical/n ١- باباى ڕادیکاڵی
٢- ئەوەی دەیەوێ گۆڕانی بنەڕەتی بکات
radically/n ١- لەڕەگوڕیشەوە
٢- لەگەوهەرەوە
radio/ˈreɪdiəʊ/n ١- ڕادیۆ٢- ئێزگە
radio/v بەڕادیۆ پەیامێ دەنێرێ
radioactive/ˌreɪdiʊˈæktɪv/adj
١- تیشکدەر ٢- تیشکی ترسناك
radioactivity/ˌreɪdiʊˈækˈtɪvəti/n
١- تیشك دانەوە
٢- ئەو هێزەی لەتیشکدانەوە پەیدا دەبێ
radiographer/ˌreɪdiəʊˈɒgrəfə(r)/n
١-پسپۆڕ لە تیشك وێنەگرتن
٢- وێنەگری تیشك
radish/ˈrædɪʃ/n توور
radius/ˈreɪdiəs/n نیوەتیرە/ڕووبەری بازنەیی
raffle/ˈræfl/n ١- یانسیب
٢- فرۆشتنی پلێتی یانسیب
raft/rɑːft/n کەڵەك
rafter/ˈrɑːftə(r)/n ١- کۆڵەکە٢- ستوون
rag/ræg/n ١- پارچە پەڕۆ
٢- پارچە پەڕۆ-پاقژکەرەوە
٣- کۆنە جلکی دڕاو
rage/reɪdʒ/n تووڕەیی زۆر
rage/reɪdʒ/v ١-تووڕەیی لێدەبارێ- ئاگری
لێدەبارێ ٢- بەردەوام دەبێ
raging/adj زۆر بەهێز-توند/
سەرئێشەیەکی توند
ragged/ˈrægɪd/adj ١- جلی کۆن و

۲- وەرگرتن- لێوەرگرتن

۳- دەرهێنان ٤- نرخی تێچوون

quotation marks/n نیشانەی وەرگرتن

quote/kwəut/v ۱- دووبارە دەکا

۲- ئاماژە پێدەکا چەند جاران

۳- نموونە دێنێتەوە بۆ پاڵپشتی کردنی

ڕایەکەی ٤- دەقرسێنێ- دەنرخێنێ

٥- نرخی بۆ دادەنێ

quoth/v دەڵێ- وتی

Quran/n قورئانی پیرۆز

Qursh/n قورش/ پارەی سعودی

quest/kwest/n گەڕان–
خۆ شەکەت کردنی بەدوای...
question/ˈkwestʃən/n ١– پرسیار
٢– مەسەلە–پرس– کێشە ٣– گومان
in question ١–ئاماژە بۆکراو
٢– ناوبراو
no question of/adj دەرفەتی هیچ نییە
– لێکدانەوەی هەڵناگرێ
out of the question/adj پرسیار
هەڵناگرێ/ گومان هەڵناگرێ
question mark/n نیشانەی پرسیار
question tag/n کلکە پرسیار
question/v ١– پرسیار دەکا
٢– شتی لێ دەدرکێنێ– هەڵدەکرێنێ
٣–گومانی لێدەکا
questionable/ˈkwestʃənəbl/adj
جێی گومانە
دڵنیا نیە– گومانیە–گوماناوی
queue/kju:/n ڕیز– سەرە
queue/v ڕیزدەبەستێ–
سەرە دەگرێ– لەسەرە ڕادەوەستێ
jump the queue سەرە دەبڕێ–
سەرە بڕی دەکا
quiche/ki:ʃ/n کولێرەی بەهێلکە و
شیر و پەنیر
quick/kwɪk/adj ١– خێرا
٢– بەپەلە– بلەز
quickly/adv بەخێرا
quid/kwɪd/n یەک پاوەند
quiet/ˈkwaɪət/adj ١– هێمن
بێ دەنگ– هێواش
٢– بێدەنگ– خامۆش
٣– بێدەنگ–کپ– گۆشەگیر
keep quiet about sth نهێنی دەپارێزێ
quietly/adv ١– بەبێ دەنگی
٢– بەبێ هەراو هۆریا– بەهێواش
quietness/n بێ دەنگی
quiet/n بێ دەنگی– هێمنی
quieten/ˈkwaɪətn/v ١– بێ دەنگی دەکا
٢– هێوری دەکا
quilt/kwɪlt/n لێفە
quintet/kwɪnˈtet/n پێنج کەسی–پێنجانە
– مۆسیقایەک پێنج کەس بژەنن
quirk/kwɜ:k/n ١– ڕەفتارێکی نەشاز
٢– ڕووداوێکی سەیر
quirky/ˈkwɜ:ki/adj ١– سەیر
٢– نەشاز– ناوەز
quit/kwɪt/v ١– وازدێنێ–بەجێ دێڵێ
٢– دەست هەڵدەگرێ
٣– (کۆمپیوتەر)دەکوژێنێتەوە
٤– ڕادەکا(لەسەربازی)
quite/kwaɪt/adj ١– زۆرتا– تاڕادەیەک
٢– بەتەواوی
not quite بەتەواوی نا
quits/kwɪts/adj کەس لەکەس
be quits with ١–هیچیان لەسەریەک نامێنێ
٢– وەک یەک لێدێن
quiver/ˈkwɪvə(r)/v ١– دەلەرزێ
٢–دەلەرێتەوە
quiver/n تورەگەی تیر
quiz/kwɪz/n –کویز: تاقیکردنەوە، پێشبڕکێ
quizzical/ˈkwɪzɪkl/adj ڕوخساری
پرسیاردەکا– ڕووی پرسیاری لێدەباری
quorum/ˈkwɔ:rəm/n ١– ژمارەی پێویست
٢– ژمارەیەکی یاسایی
quota/ˈkwəʊtə/n ١– ژمارە یان بڕی یان
پشکی ڕێپێدراو ٢– پشکی تەرخان کراو
quotation/kwəʊˈteɪʃn/n
١– دەستەواژەی وەرگیراو لە..

Qq

Q-q/kju:/ پیتی حه‌قده‌هه‌م له ئه‌لفبای ئینگلیزی

quack/kwæk/n ١–واق‌واق: ده‌نگی مراوی ٢–دکتۆری ده‌جال– فێڵباز

quack/v ١–واق واق ده‌کا ٢–فێڵ ده‌کا

quadrangle/ˈkwɒdræŋgl/n رووبه‌رێکی چوارگۆشه‌یی که باله‌خانه‌ی له‌چوارده‌وره بێ/ گۆره‌پانی شێوه چوارگۆشه‌یی

quadrangle/n چوارپێی/ چوارلا

quadruple/ˈkwɒdrupl/v چوار جار هه‌ندێ خۆی ده‌کرێ یان ده‌کا.

quail/kweɪl/n سوسکه

quaint/kweɪnt/adj ١– سرنج راکێش ٢– سه‌یر، نائاسایی

quake/kweɪk/v ١–ده‌له‌رزێ ٢–ده‌هه‌ژێ ٣– راده‌چڵه‌کێ

quake/n بومه‌له‌رزه

qualification/ˌkwɒlɪfɪˈkeɪʃn/n ١– لێهاتن ٢– کارامه‌یی٣– هه‌موار کردن

qualify/ˈkwɒlɪfaɪ/v ١–(له‌تاقیکردنه‌وه)ده‌رده‌چێ ٢– توانای هه‌یه ٣– رێی پێ ده‌دا ٤– له‌قۆناغی یه‌که‌م ده‌رده‌چێ ٥– دیارده‌کا ٦– سنووردار ده‌کا ٧– به‌رته‌نگ ده‌کا

qualified/adj ١– ده‌رچوو ٢– لێهاتوو– کارامه ٣– دیاریکراو ٤– سنووردار ٥– مه‌رجدار

quality/ˈkwɒləti/n ١– جۆر/ئاست ٢– نموونه‌یی ٣– ئه‌دگار

qualm/kwɑ:m/n ١– گومان ٢– ترس

quandary/ˈkwɒndəri/n ١–واق وڕمان ٢– ته‌نگ وچه‌ڵه‌مه– ته‌نگژه

quantity/ˈkwɒntəti/n چه‌ندێتی– چه‌ندایه‌تی

quarantine/ˈkwɒrənti:n/n جیاکردنه‌وه– له‌یه‌ك جیابکرێته‌وه(له‌به‌ر له یه‌کگرتنه‌وه‌ی نه‌خۆشی)

quarrel/ˈkwɒrəl/n ١– ده‌مه قاڵێ ٢– شه‌ڕه قسه

quarrel/v ١– ده‌مه‌قاڵی ده‌بێ له‌گه‌ڵ.. ٢– به‌شه‌ڕ دێ له‌گه‌ڵ.. ٣– رازی نابێ به.. ٤– به‌رهه‌ڵستی ده‌کا

quarry/ˈkwɒri/n کانی به‌رد

quarry/v به‌رد ده‌ردێنێ له‌کانی به‌رد

quarry/n نێچیر– گیراو

quart/kwɔ:t/n شله‌پێو

quarter/ˈwɔ:tə(r)/n ١– چاره‌ک ٢– چاره‌گه سه‌عات ٣– سێ مانگ ٤– چوار ئۆنسی ٥– گه‌ره‌ك– ئاوایی ٦– کۆمه‌ڵه‌که‌سێ ٧– چاره‌گه دۆلار ٨– جێ

quarter-final/n گه‌مه‌ی چاره‌گی کۆتایی

quarterly/ˈkwɔ:təli/adj وه‌رزی– هه‌ر سێ مانگ جارێ

quartet/kwɔ:tet/n چوار که‌سی– چواریی

quartz/kwɔ:tz/n کوارتز

quash/kwɒʃ/v ١– هه‌ڵده‌وه‌شێنێته‌وه ٢– پووچ ده‌کاته‌وه ٣– ده‌م کوت ده‌کا– کپ ده‌کا

quay/ki:/n شۆسته‌ی به‌نده‌ر

quayside/ˈki:saɪd/n ناوچه‌ی نزیك شۆسته‌ی به‌نده‌ر

queen/kwi:n/n ١– شاژن– شاژن– ژنه‌شا– ژنی شا ٢– شامه‌نگ ٣– کچ له قومار

queen mother/n دایکی شا یان شاژن

queer/kwɪə(r)/adj سه‌یر– نه‌شاز– نامۆ

quell/kwel/v سه‌رکوت ده‌کا ده‌م کوت ده‌کا

quench/kwentʃ/v ١–(تینوێتی) ده‌شکێنێ ٢– ده‌کوژێنێته‌وه

query/ˈkwɪəri/n پرسیار/ لێ پرسینه‌وه

query/v پرسیارده‌کا– لێ ده‌پێچێته‌وه

put sth out/v ١– (ئاگر) دەكوژێنێتەوە
٢– (لەمپا) دەكوژێنێتەوە
٣– بڵاو دەكاتەوە

put yourself out/v خۆ ماندو دەكا

put sb throngh sth/v وای لێ دەكا
ئازار بچێژێ

put sb/sth through/v (بەتەلەفۆن)
بەیەكیان دەگەیەنێ

put sth to sb/v ١–پرسیار دەكا
٢– پێشنیا ردەكا

put sth togethe/v تەیەكیان گرێ
دەداتەوە

put up sth/v بەرەنگاری دەكا–
بەرهەڵستی دەكا

put sb up/v مێوانداری دەكا–
لای خۆی دەیحەوێنێتەوە

put sth up/v ١–بەرز دەكاتەوە
٢– بینا دەكا ٣– بەدیوار هەڵدەواسێ
٤– زیاد دەكا

put up with sb/sth/v بەرگە دەگرێ
–خۆ بێ دەنگ دەكا

putt/pʌt/v هێواش بەگۆچانەكە (لەیاری گۆلف) لەتۆپەكە دەدا تابچێتە كونەكە

putter/ˈpʌtə(r)/v كاتی بەشتی پوچ وكەم بەسەردەبا

putty/ˈpʌti/n مەعجونی شوشەی پەنجەرە

puzzle/ˈpʌzl/n ١– مەتەڵ ٢– شت هەڵێن

puzzle/v ١– سەر شێواوی دەكا
٢– چەواشەی دەكا ٣– باش تێ دەفكری تا تێبگا

puzzle sth out/v باش تێ فكرین وەڵامێ دەدۆزێتەوە كلیلی مەسەلەكە دەدۆزێتەوە

puzzled/adj واق وڕماو– سەرسوڕماو

pyjamas/pəˈdʒɑːməz/n پێجامە

pylon/ˈpaɪlən/n بورجی وایەری كارەبا

pyramid/pɪrəmɪd/n قوچەك: هەرەم

pyre/n كوانووی سوتاندنی مردوو

pyrene/n ناوك/ كرۆك/ كاكڵ

python/ˈpaɪθn/n مارێكی گەورەیە

pythoness داهاتووبێژ/ كاهنی ژن

٢- بايەخ پێدان- گرنگی پێدان
٣- مژۆلکەر
in pursuit دەیەوێ بیگرێ
pus/pʌs/n کێم- کێم و زوخاو
push/pʊʃ/v ١-پاڵدەدا-پاڵپێوەدەنێ
٢-رێی خۆ دەکاتەوە ٣-دادەگرێ
٤-ماندەدا-تیغی دەدا ٥- بەرەواجی دێخی
push ahead/v بەردەوام دەبێ
push for/v دەگەرێ بەدوا
push in/v سەرەبری دەکا
pusher/ˈpʊʃə(r)/n تلیاك فرۆش/ قاچاخ فرۆش
push-button/adj دوگمە داگری ئیش دەکا
pushchair/ˈpʊʃtʃeə(r)/n
کورسی بزوێن: عارەبانەی مندالانە
pushover/ˈpʊʃəʊvə(r)/n ١- ئاسان- بردنەوەی ئاسان ٢- زووڕازی دەبێ
pushup/n جۆرە راهێنانێکە لەسەر زگ پاڵ دەکەوی باسکەکانت لەزەوی دەدەی.
push/n ١- پاڵدان ٢- پاڵپێوەنان
at a push لەکاتی پێویست دا/ لەکاتی ناچاریدا
give push/v ١-پەیوەندی لەگەڵ دەپچرێ
٢- دەری دەکا- شاپی دەدا
pushy/ˈpʊʃi/adj سینگ دەردەپەرێنی- خۆی راپێش دەکا
put sth down لەسەر زەوی دادەنێ
pussy/ˈpʊsi/n پشیلە
put/pʊt/v ١-دادەنێ ٢-پێکەوە گرێ دەدا
٣- بەیەکەوە دەبەستێ
٤- وای لێ دەکا تام بکا
٥- دەردەبرێ ٦- پرسیار دەکا
٧- پێشنیار دەکا ٨- دەنووسێ
put together پێکەوە
put an end/v کۆتایی پێ دێنی

put across/v بەروونی دەردەبرێ
put over/v بەروونی دەردەبرێ
put aside/v پاشەکەوت دەکا، لەلایەکی دادەنێ
put sb away/v زیندانی دەکا
put sth away/v شتەکە لەجێی خۆی دادەنێتەوە
put sth back/v ١- دەگەڕێنێتەوە
٢- وەپاش دێخێ ٣- دوا دەخا(سەعات)
put by/v پاشکەوت دەکا
put sb down/v کەمی دەکا
لەنرخی دێنێتە خوارێ، ناشرینی دەکا
put sth down/v ١- لەسەر زەوی دادەنێ
٢- کپ دەکا- سەرکوت دەکا
٣- دەیکوژێ- لەنێوی دەبا
put sb forward/v (فلان) دادەنێ هەڵدەبژێری بۆ
put sth forward/v (کاتژمێر) پێش دێخێ
put sth in ١- ئاوی دێنێ
٢- ئاوی دەبا لە
٣- داوا پێشکەش دەکا
٤- کاتی خۆی بەسەر دەبا لە
put sb off/v ١- وای لێ دەکا کەیفی پێ نێ
٢- ملە دەکا لە٣- خۆ دەدزێتەوە لە
٤- سەری لێ دەشێوێنێ
put sth off/v ١- دەکوژێتەوە ٢- دوا دەخا
put sth on/v ١- خۆی واپیشان دەدا
٢- جل لەبەر دەکا ٣- (لەمپا)دادەگیرسێنێ
٤- هەڵدەکا- بەگەڕدێخی
٥- ئیش پێ دەکا ٦- قەلەو دەبێ
put sth on sth/v ١- زێدە دەکا
٢- شتێ داوێتە سەر
put sb out/v ١- بێزاری دەکا
٢- باری گران- تووڕەی دەکا

pungent/ˈpʌndʒənt/adj بۆنێکی گران

punish/ˈpʌnɪʃ/v سزای دەدا

punishable/ˈpʌnɪʃəbl/adj سزا هەڵگر

punishing/ˈpʌnɪʃɪŋ/adj ماندووکەر– شەکەتکەر

punishment/ˈpʌnɪʃmənt/n ١– سزا ٢– جۆری سزا

punitive/ˈpjuːnətɪv/adj ١– تەمبێکەر٢– توند

punk/pʌŋk/n ١– جۆرێکە لە مۆسیقای رۆک ٢– خولیای مۆسیقای رۆک یان پونک

punt/pʌnt/n بەلەم

punt/pʌnt/v بە بەلەم گەشت دەکا

puny/ˈpjuːni/adj بچووک و لاواز

pup/pʌp/n گوجیلە سەگ– بێچووی هەندێ گیانەوەر

pupil/ˈpjuːpl/n ١– قوتابی ٢– شاگرد

pupil/n رشتێنەی چاو، رەشایی چاو، گلێنە

puppet/ˈpʌpɪt/n ١– بووکەشووشە ٢– بێدەسەڵات

puppy/ˈpʌpi/n گوجیلەی سەگ

purchase/ˈpɜːtʃəs/n ١– کڕین ٢– ئەوشتەی کڕیوتە

purchase/ˈpɜːtʃəs/v دەکڕێ

purchaser/ˈpɜːtʃəsə(r)/n کڕیار

purdah/ˈpɜːdə/n ١–پێچە ٢– شوێنی تایبەتی ئافرەت

pure/pjʊə(r)/adj ١–پاک– بێگەرد ٢–پاک– پاکژ٣– پاک– بێ تاوان ٤– تەواو٥– روون ٦– تەزەری– تیۆری

purely/adv ١– تەنیا ٢– بەتەواوی

puree/ˈpjʊəreɪ/n هەریسە– قیمەکراو

purge/pɜːdʒ/v ١– پاکتاو دەکا ٢– پاکسازی دەکا

purge/pɜːdʒ/n پاکسازیکردن

purification/ˌjʊərɪfɪˈkeɪʃn/n پاککردنەوە

purify/ˈpjʊərɪfaɪ/v پاک دەکاتەوە، ساف دەکا

puritan/ˈpjʊərɪtən/n ١– دژە خۆشی ٢– توند

purity/ˈpʊərəti/n پاکێتی– خاوێنی

purl/pɜːl/n تەقەڵ

purple/ˈpɜːpl/adj ئەرخەوانی

purple/n رەنگی ئەرخەوانی

purpose/ˈpɜːpəs/n ١– مەبەست ٢– ئامانج

on purpose بەئەنقەست– بەمەبەست

purposeful/ˈpɜːpəsfl/adj خاوەن ئامانجێکی دیار

purposefully/ˈpɜːpəsfəli/adv بەرەو ئامانجێکی دیار

purposely/adv بەمەبەست

purposeless/ˈpɜːpəsləs/adj بێ ئامانج ومەبەستە

purr/pɜː(r)/v میاومیاو دەکا– نوزە نوزە دەکا

purse/pɜːs/n ١–جزدان ٢– جانتای دەستی

purse/v لێوەکانی پێکدێنێتەوە بۆ ئەوەی پیشان بدا کە شتێکی پەسەند نیە

purser/ˈpɜːsə(r)/n ژمێریاریی کەشتی

pursue/pəˈsjuː/v ١– بەدوای دەکەوێ ٢– شوێن پێی هەڵدەگری تابیگرێ ٣– لەگەڵی بەردەوام دەبێ/خەریک دەبێ ٤– تەراتێنی دەکا

pursuer/pəˈsjuːə(r)/n ١– بەدواکەر ٢– شوێن کەوتە٣– تەراتێن پێ کەر

pursuit/pəˈsjuːt/n ١–تەراتێن

pudding/ˈpʊdɪŋ/n حەلوا- شیرین
پوودینگ: جۆرە شیرینییەکی
ئینگلیزی کۆنە.
puddle/ˈpʌdl/n گۆم- چاڵاو
puff/pʌf/n ١- پف- فوو
٢- قوم: قومێ جگەرە- هەناسەیێ
puffy/ˈpʌfi/adj پەنماو-ئەستوور
puff/v ١- پف لێ دەکا ٢- فوو لێ دەکا
٣- جگەرە دەکێشێ- قوم لەجگەرە دەدا
٤- هانەهانی دێ
٥- تووشی هەناسەبڕکێ دەبێ
puffed/adj هەناسە لێ بڕاو-
لەماندیا هەناسەی نایێ
puffin/ˈpʌfɪn/n پۆفین:
باڵندەیەکی ئاوی ئەتلەنتیەیە لوتێکی
پرێقەداری رەنگداری هەیە.
puke/pjuːk/v هەڵێنجی دێ-
دەرشێتەوە- ئستفراق دەکا
puke/n رشانەوە
pull/pʊl/v ١-رادەکێشێ٢-توند دەکا
٣- لە دوور خۆی رادەکێشێ
٤- ماسولکەی لەبەریەک دەبا
٥- پێی رادەبوێرێ
pull/n راکێشان-
سەرکەوتن بەسەر شوێنێیبەرز
pull strings/n دەسەڵاتی خۆی بۆ
بەرژەوەندی خۆی بەکاردێنێ
pull your weight/v بەش خۆی دەکا
pull away/v خۆی دەکێشێتەوە
pull down/v لەناو دەبا
pull in/v دەکا
pull off/v سەردەکەوێ لە
pull out/v ١- دەڕوا- بەجێ دێڵێ
٢- لەناکاو دەردەچێ
pull yourself together/v خۆبگرە-
هەڵمەچۆ

pulley/ˈpʊli/n بەرزکەرەوە
pullover/ˈpʊləʊvə(r)/n پوولئۆڤەر-
بلوزی خوری
pulp/pʌlp/n ١- دەنك- کاکل
٢- هەویری کاغەزکاری
٣- وردکراو- تێکەڵەلکێشراو
pulpit/ˈpʊlpɪt/n میمبەر- سەکۆ
pulsate/pʌlˈseɪt/v ١- ترپەترپی دێ
٢- لێ دەدا- لێدان- ترپەترپ
pulse/pʌls/n لێدان- ترپەترپ
pulses/n دەنکە فاسۆلیا-لۆبیا
pump/pʌmp/n پەمپ- ترۆمپا
pump/v پەمپ لێ دەدا- پڕ هەوا دەکا
pumpkin/ˈpʌmpkɪn/n کودی-
کوولەکە، کولەك
pun/pʌn/n رەگەزدۆزی-یاری بەوشەکردن
punch/pʌntʃ/v مستی لێ دەدا-بۆکسی لێ دەدا
punch/n مست- بۆکس- مشتەکۆلە
punch-up/n مشتەکۆلە
punch/n ١-تێکەڵەی ئارەق و خۆشاوو شەکر
٢- کونکەرە
punch/v کون دەکا
punctual/ˈpʌŋktʃuəl/adj بەڵێن راست-
لەکاتی خۆیدا رودەدا
punctuality/ˌpʌŋktʃuˈæləti/n
١- بەڵێن راستی،وردی لە ژوان
٢- لەکاتی خۆیدا
punctuate/ˈpʌŋktʃueɪt/v خاڵبەندی
بەکاردێنێ-قسەی دەبڕێ
punctuation/ˌpʌŋktʃuˈeɪʃn/n
خاڵبەندی
punctuation mark/n نیشانەی
خاڵبەندی
puncture/ˈpʌŋktʃə(r)/n پەنچەر،
تایەی کون تێ بو - کون
puncture/v کون دەکا- پەنچەر دەبێ

psyche/ˈsaɪki/n دەروون

psychiatry/saɪˈkaɪətri/n پزیشکیی دەروونی

چارەسەری دەروونی

psychiatric/ˌsaɪkiˈætrək/adj

نەخۆشخانەی بەنەخۆشیە دەروونییەکان

psychiatrist/ˌsaɪkiˈætrɪst/n

دکتۆری نەخۆشی دەروونی

psychic/ˈsaɪkɪk/adj رۆحانی

psychoanalysis/ˌsaɪkəʊəˈnæləsɪs/n

شیکردنەوەی دەروونی

psychoanalyst/ˌsaɪkəʊəˈnælɪst/n

شیکەرەوەی دەروونی

خوێندنەوەی دەروونی نەخۆش(کەس)

psychoanalyse/ˌsaɪkəʊˈænəlaɪz/v

بە شیکردنەوەی دەروونی چارەسەری دەکا

psychology/saɪˈkɒlədʒi/n

دەروونناسی– دەروونزانی– دەروون

psychological/ˌsaɪkəˈlɒdʒɪkl/adj

دەروونی– عەقڵی

psychologically/adv لەڕووی

دەروونییەوە

psychologist/ˌsaɪkəˈlɒdʒɪst/n

دەروونناس– زانای دەروونناسی

psychopath/ˈsaɪkəʊpæθ/n

کەسێ تووشی نەخۆشی دەروونی

بێ بەجۆری ئەوانەیە خەڵك ئازار بدا،

بکوژێ

psychotherapy/ˌsaɪkəʊˈθerəpi/n

چارەسەرکردنی‌دەروونی–

چارەسەرکردنی ئەو کەسانەی

نەخۆشی دەروونیان هەیە بەڕێگاکانی

دەروونناسی نەك دەرمان.

pub/pʌb/n ئارەقخانە– بار

puberty/ˈpju:bəti/n تەمەنی بالەق

بوون– هەرزەکاری

pubic/ˈpju:bɪk/adj بەر

pubic hair مووی بەر

public/ˈpʌblɪk/adj ١– گشتی– میللی

٢– گشتی– ئاشکرا

public/n خەڵك– عەوامی‌خەڵك

کۆمەڵێ– ڕەش و ڕووت

in public بەئاشکرا

publicly/ˈpʌnlɪkli/adv بەئاشکرا

public company کۆمپانیای پشکە فرۆش

public convenience/n ئاودەست

public house/n بار

public opinion/n ڕای گشتی

public relations/n پەیوەندی‌یە

گشتی‌یەکان

public school/n قوتابخانەی

تایبەت(بەریتانیا)

قوتابخانەی حکومەتی(ئەمریکا)

public spirited/adj پێی خۆشە خزمەتی

خەڵك بکا– خەڵکدۆست

publictransport/n هۆکاری

گواستنەوە گشتی

publican/ˈpʌblɪkən/n خاوەن بار–

بەڕێوەبەری بار

publication/ˌpʌblɪˈkeɪʃn/n ١–بڵاوکردنەوە

کتێب و گۆڤاری بڵاوکراوە

٢– ڕاگەیاندن بڵاوکردنەوە

publicity/pʌbˈlɪsəti/n ١–ناوبانگی

٢– گرنگی‌دان بەهۆکارەکانی ڕاگەیاندن

٣– پرۆپاگندە

publicize/ˈpʌblɪsaɪz/v پرۆپاگندەی

بۆ دەکا

publish/ˈpʌblɪʃ/v ١–بڵاو دەکاتەوە–

چاپدەکا ٢ – دەنووسێ: بڵاو دەکاتەوە

٣– ڕادەگەیەنێ

publisher/ˈpʌblɪʃə(r)/n بڵاوکار

publishing/ˈpʌblɪʃɪŋ/n بڵاوکردنەوە

١- فارمانی شانۆگەری
٢- پاڵەوانی چیرۆك٣- سەرکردە

protect/prəˈtekt/v دەپارێزی
-داکۆکی لێ دەکا -بەرگری لێ دەکا

protection/prəˈtekʃn/n
پاراستن- بەرگری لێ کردن

protective/prəˈtektɪv/adj ١-پارێز
٢- رژدە لەسەر پاراستنی منداڵەکانی

protector/prəˈtektə(r)/n ١- پارێزەر
٢- داکۆکیکار

protein/ˈprəʊtiːn/n پرۆتین

protest/ˈprəʊtest/n نارەزایی

protest/prəˈtest/v ١- گلەیی دەکا لە
٢- نارەزایی دەردەبڕێ
٣- سور دەبێ- رژد دەبێ

protester/prəˈtestə(r)/n
خۆپیشاندەر

Protestant/ˈprɒtɪstənt/n
(هاوڵاتی) پرۆتستانی

protocol/n پرۆتۆکۆڵ- رەشنووس

protestant/adj پرۆتستانی

prototype/ˈprəʊtətaɪp/n
نموونەی رەسەن

protrude/prəˈtruːd/v
١- دەردەکەوێ لە ٢- دەردەپەرەێ لە..
٣- دەردەچێ لە..

proud/praʊd/adj شانازی بەخۆکەر-
فیزن- خۆبەزلزان

proudly/ˈpraʊdli/adv بەشانازییەوە

prove/pruːv/v ١- دەسەلمێنێ
٢- ئیسپات دەکا

proven/ˈpruːvn/adj سەلمێنراو

proverb/ˈprɒvɜːb/n پەند

provide/prəˈvaɪd/v ١- دەبەخشێ
٢- دەگەیەنێ

provided/prəˈvaɪdɪd/conj بەمەرجێ

province/ˈprɒvɪns/n ١- هەرێم
٢- هەموو هەرێمەکان بێجگە لەپایتەخت

provincial/prəˈvɪnʃl/adj ١- هەرێمی
٢- لادێی ٣- کۆن

provision/prəˈvɪʒn/n ١-بەخشین٢-تەدارەك
٣- خۆراك- کۆمەك

provisional/prəˈvɪʒənl/adj کاتی- وەختی

provisionally/adv جاری،
بەشێوەیەکی کاتی

provocation/ˌprɒvəˈkeɪʃn/n خرۆشاندن-
هەراسانکردن، توڕەکردن- وروژاندن

provocative/prəˈvɒkətɪv/adj
١- توڕەکەر ٢- خرۆشێنەر- وروژێنەر
٣- وروژێنەری سێکسی

provoke/prəˈvəʊk/v توڕەی دەکا-
بێزاری دەکا- دەیوروژێنێ

prow/praʊ/n پێشەوەی کەشتی یان بەلەم

prowess/ˈpraʊəs/n کارامەیی

prowl/praʊl/v دەخشێ(تا نێچیر بگرێ)

prowler/ˈpraʊlə(r)/n جاسوس-
خۆدانوسێنەر- خۆمەڵاسدەر

proximity/ˈprɒkˈsɪmɪti/n نزیکی

proxy/ˈprɒksi/n بریکاری،بریکارنامە

prude/pruːd/n شەرمن- بەحەیا

prudish/ˈpruːdɪʃ/adj شەرمن

prudent/ˈpruːdnt/adj ١- حەکیم- ئاقڵ
٢- دووربین

prudence/ˈpruːdns/n وردبینی

prudently/adv بەلەسەرخۆیی، بەوردی

prune/pruːn/n قۆخە- هەلوژەی وشك

prune/v لق و پۆپی درەخت دەبڕێ

pry/praɪ/v خۆی لەکاروباری خەڵك
هەڵدەقورتێنێ

pseudonym/ˈsjuːdənɪm/n نازناو

psych/saɪk/v دەروونی خۆی بەهێز
دەکا بۆ هەر دژواریەك

proof/adj رێکر- نەمێل نزە

prop/drop/n پالپشت- کۆلەکە

prop/v ١- پاڵپشتی دەکا
٢- ڕادەگرێ ٣- بەدیوار وەدەمنێ

prop/n کەلوپەل و شتومەکی بەکارهاتو نەمشانێ و فیلم

propaganda/ˌprɒpəˈgændə/n پرۆپاگندە

propagate/ˈprɒpəgeɪt/v
١- پرۆپاگندە دەکا
٢-زۆر دەکا ٣- وەچە دەنێتەوە

propel/prəˈpel/v ١-پالدەدا-دەجولێنێ
٢- بەرەو پێش داژوا

propeller/n پانکە-
پەروانەی کەشتی یان فرۆکە

proper/ˈprɒpə(r)/adj ١- دروست-
مەقیقی ٢- گونجاو- شیاو- لایەق
٣- رەسەن- سەرەکی

properly/ˈprɒpəli/adv ١- بەدروستی
٢- بەشێوەیەکی ڕاست
٣- بەشێوەیەکی گونجاو - لایەقە

proper name/n ناوی کەس

property/ˈprɒpəti/n ١-سامان
٢- زەوی و زار- خانووبەرە
٣- خاوەنێتی- تایبەتمەندی

prophecy/ˈprɒfəsi/n پێشبینی

prophesy/ˈprɒfəsaɪ/v پێشبین دەکا

prophet/ˈprɒfɪt/n ١- پێغەمبەر
٢- داهاتووبێژ/پێشبینیکەر

prophetic/prəˈfetɪk/adj لەداهاتوو دیێتە دی

proportion/prəˈpɔːʃn/n ١- بەش-
پشک ٢-ڕێژە- لەبارەوشێوە-رەمەند

proportional/prəˈpɔːʃənl/adj گونجاو و شیاو

proposal/prəˈpəuzl/n ١-پرۆژە ٢-پێشنیار
٣- ژن خواستن- داخوازیکردن

propose/prəˈpəuz/v ١- پێشنیار دەکا
٢- پرۆژەیێ پێشکەش دەکا
٣- دەیەوێ- داوای لێدەکا شووی پێبکا
٤- دەپالێوێ

proposition/ˌprɒpəˈzɪʃn/n ١-بیرۆکە/را
٢-داوا/پێشنیار ٣- کێشە ٤- ئەرك

proprietor/prəˈpraɪətə(r)/n خاوەن/خودان مولّکدار

prose/prəuz/n پەخشان

prosecute/ˈprɒsɪkjuːt/v ١- داوای لەدژ بەرزدەکاتەوە ٢- تاوانباری دەکا

prosecution/ˌprɒsɪˈkjuːʃn/n داوا لەسەر تۆمارکردن-لایەنی داواکار

proseutor/ˈprɒsɪkjuːtə(r)/n داواکاری گشتی- دەم ڕەپی دادگا

prospect/ˈprɒspekt/n ١- دەرفەت
٢- شتی چاوەڕێکراو
٣- دەرفەتی سەرکەوتن

prospective/prəˈspektɪv/adj
چاوەڕێکراو، داهاتووی

prospectus/prəˈspektəs/n ڕابەر

prosper/ˈprɒspə(r)/v ١- گەشەدەستێنێ
٢- لەڕووی ماددیەوە سەردەکەوێ

prosperity/prɒˈsperəti/n گەشەکردن سەرکەوتن

prosperous/ˈprɒspərəs/adj
١- دەوڵەمەند ٢- سەرکەوتو

prostitute/ˈprɒstɪtjuːt/n سۆزانی- قاحپە

prostitution/ˌprɒstɪˈtjuːʃn/n
قاحپەکاری- سۆزانیەت

prostrate/ˈprɒstreɪt/adj
١- لەسەر پشت ڕاکشاو ٢- بەرەوخوار

protagonist/prəˈtægənɪst/n

١–مەڵسەنگاندن ٢– ترخاندن
٣– ترساندن ٤–خەمڵاندن
٥–کەوتن– ولیکەی شتێ بکەوێ

projector/prəˈdʒektə(r)/n
پرۆجێکتەر

proliferate/v خێرا زیاد دەکا، بڵاو دەبێتەوە

proliferation/prəˌlɪfəˈreɪʃn/n
١– بڵاوبوونەوە ٢– زۆر بوون

prolific/prəˈlɪfɪk/adj
بەبەرهەم–بەرهەم زۆر

prologue/ˈprəulɒg/n ١– پێشەکی
٢– بەرایی شانۆ/چامە

prolong/prəˈlɒŋ/v ١– تەمەنی درێژ دەکا ٢– درێژ دەکا

prolonged/adj درێژبادر– درێژخایەن

prom/prɒm/n ١– شۆستەی رۆخی دەریا
٢– ئاهەنگی هەڵپەرکێ لەکۆتایی سەرسالی خوێندن

promenade/ˌprɒməˈnɑ:d/n
١–شۆستەی رۆخی دەریا ٢–گەشت
٣–کردنەوەی ئاهەنگی سەما ئامێز

prominent/ˈprɒmɪnənt/adj
دیار، ناسراو– دیار– تێبینیکراو

prominence/ˈprɒmɪnəns/n
گرنگی

prominetly/adv بەشێوەیەکی بینیی ئاشکرا بێ

promiscuous/prəˈmɪskjuəs/adj
مێ باز– راسپۆرتێ
– پەیوەندی سێکسی لەگەڵ زۆر کەس هەیە

promiscuity/ˌprɒmɪˈskju:əti/n
پەیوەندی سێکسی هەبوون لەگەڵ زۆر کەس– مێ بازی

promise/ˈprɒmɪs/n ١– بەڵێن٢– داهاتوویەکی گەش

promise/v ١– بەڵێن دەدا
٢– لێی دەوەشێتەوە ٣– مژدە دەبەخشێ
٤– وای لێ دەفامرێ

promisor/n بەڵێندەر

promising/ˈprɒmɪsɪŋ/adj
١ – مژدەبەخش ٢– داهاتوی گەش

promote/prəˈməut/v ١– بەرز دەکاتەوە/ پلەی بەرز دەکاتەوە ٢– هان دەدا
٣– بەرەوپێشی دەکا ٤– بازاڕی پێگەرم دەکا

promoter/prəˈməutə(r)/n
١– رێکخەر ٢– پارەبەخش

promotion/prəˈməuʃn/n ١–پلەپێدان
٢–بەرزکردنەوە ٣–هان دان ٤–بەرەوپێش کردن

prompt/prɒmpt/adj دەستبەجێ/خێرا

prompt/adv بەتەواوی بەدروستی لە

promptly/ˈprɒmptli/adv دەستبەجێ– لەکاتی دیارکراو

prompt/v ١– هانی‌دەدا
٢– تەلقینی دەدا ٣– وەبیری دێنێتەوە

prompting/ˈprɒmptɪŋ/n ١– هاندان
٢– وەبیرهێنانەوە

prone/prəun/adj ١–بەبەرچاو کەوتوو
٢– تووشی ببێ–دەبێ

pronoun/ˈprənaun/n جێناو

pronounce/prəˈnauns/v ١– گۆ دەکا
٢– بەرەسمی رادەگەیەنێ
٣– بڕیار دەدا ٤– رای خۆی دەدا

pronounced/adj دیار، بەرچاو/روون گۆکراو

pronunciation/prəˌnʌnsiˈeɪʃn/n
١– گۆکردن ٢– دەربڕین

proof/pru:f/n ١– سەلماندن
٢– ئیسپات کردن

proof water دژەئاو

prove/v دەسەلمێنێ

profess/prəˈfes/v ١- بانگاشە دەکا
٢- رادەگەیەنێ(گوناھ)
professional/prəˈfeʃənl/adj
١- پیشە لەپزیشکی و پارێزەری-
پیشەیی ٢- پیشەدار ٣- کارامە
٤- پیشە لەپێناو پارە
professional/n پیشەدار/کارامە-
مامۆستا
professionalism/prəˈfeʃənəlɪzən/n
کارمەیی وەك پیشە/کارمەنداری
professor/prəˈfesə(r)/n پرۆفیسۆر-
مامۆستای زانکۆ
proficient/prəˈfɪʃnt/adj
لێهاتوو کارامە
proficiency/prəˈfɪʃnsi/n کارامەیی/
لێهاتوویی
profile/ˈprəufaɪl/n ١-روخساری
یان سەری مرۆڤ لەلایێکەوە نەك پێشەوە
٢- کورتە ژیاننامە، کلافەیەك لەبارەی
ژیانی.
profit/ˈprɒfit/n سوود- قازانج
profit/v قازانج دەکا
profitable/ˈprɒfitəbl/adj
سود هێن- قازانج بەخش
profitability/ˌprɒfitəˈbɪləti/n
سوود/قازانج
profitably/ˈprɒfɪtəbli/adv
سوود بەخشانە بەشێوەیەکی قازانج بەخش
profound/prəˈfaund/adj ١- مەزن
٢- قووڵ
profoundly/adv زۆر/ بە قووڵی
profuse/prəˈfju:s/adj زۆر- فرە
profusely/adv بەزێدە، زۆر
progeny/ˈprɒdʒəni/n وەچە- پشت،
ئاکام
program/ˈprəugræm/n پرۆگرام،
بەرنامە

program/v بەرنامە دادەرێژێ
programmer/ˈprəugræmə(r)/n
بەرنامەدانەر
programme/ˈprəugræm/n ١- بەرنامەی
تەلەفزیۆنی ٢- پلان- بەرنامەی ئاهەنگ
programme/v پرۆگرام-بەرنامە دادەنێ
پلان دادەنێ
progress/ˈprəugres/n ١- پێش کەوتن
٢- گۆڕان
in progress دەستی پێکرد
progress/v ١- پێش دەکەوێ
٢- پەرە دەسەنێ ٣- گۆڕانی تێدا روودەدا
٤- بەرەو پێش دەچێ ٥- بەردەوام دەبێ
progression/prəˈgreɪʃn/n
بەرەو پێش چوون
-پەرەسەندن لەقۆناغێکەوە بۆ قۆناغێکی‌تر
progressive/prəˈgresɪv/adj ١- سەردەمی
٢- پێشکەوتوو- پێشکەوتوخواز
٣-بەردەوامی-بێوچان
٤-پێکهاتەی بەردەوام(رێزمان)
progressively/adv ١- بەبێ وچان
prohibit/prəˈhɪbɪt/v ١- ناهێڵێ
٢- بێوەری دەکا لە
prohibition/ˌprəuɪbɪʃn/n ١- بێوەری کردن
٢- نەهێڵان- قەدەغەکردن
prohibitive/prəˈhɪbətɪv/adj
١- گران ٢- لەکرین نەهاتو
prohibitively/adv بەشێوەیەکی
لەکرین نەهاتو
project/ˈprɒdʒekt/n ١- پرۆژە
٢- پرۆژەی نووسینی بابەتێ
project/prəˈdʒekt/v ١- پلان دادەنێ
٢- دەترسێنێ- دەترخێنێ مەڵدەسەنگێنێ
٣- دەهێنێ- دەبەخشێ- پیشان دەدا
٤-دەردەکەوێ
projection/prəˈdʒekʃn/n

١- تایبەت کردن
٢- بەئەهلی کردن نەك خۆماڵی کردن

privilege/ˈprɪvəlɪdʒ/n ١- زێدە مافی
٢- مافی تایبەتی٢- دەرفەتی مەزن

privileged/adj بەبەخت

prize/praɪz/n خەڵات-پاداشت

prize/adj شایەن بەخەڵاتە

prize/v ١- شانازی پێدەکا
٢- بەزەبر دەرگا دەکاتەوە

pros and cons باشی وخراپی

pro/prəu/n ١- پیشەکار
٢- چاکە٢- کارامە- شارەزا

probability/ˌprobəˈbɪləti/n
١- شیان٢- شیمانەیی

probable/ˈprobəbl/adj ١- شیمانە
٢- شیاو- دەکرێ- رێی دەچێ

probably/ˈprobəbli/adv ١- بەزۆری
٢- چاوەڕێ دەکرێ- شیمانە دەکرێ

probation/prəˈbeɪʃn/n
١- چاودێریکردن
٢- ماوەی تاقیکردنەوە

probation officer/n ئەفسەری
چاودێری کردن

probe/prəub/n قووڵپێو: ئامێرێکی
باریکی درێژە دکتۆرەکان بەکاری
دێنن بۆ ئەو شوێنانەی دەستیان ناگاتێ

probe/v ١- بەقووڵ پێو تاقی دەکاتەوە
٢-بەدەست دێنێ

problem/ˈprobləm/n-کێشە- ئاریشە
مەسەلە

problematic/ˌprobləˈmætɪk/adj
دژوار

procedure/prəˈsi:dʒə(r)/n
١- فەرمایشت ٢- تەدارەك ٣- بەدواداچوون

proceed/prəˈsi:d/v ١- بەردەوام دەبێ
-دەست بەقسان دەکاتەوە
٢- پێش دەکەوێ ٣- دەبڕێ

proceedings/prəˈsi:dɪŋz/n ١- داوای
دادوەری ٢- داوای قەزایی-رووداوەکان

proceeds/ˈprəusi:dz/n قازانج-دەسکەوت

process/ˈprəuses/n ١-پرۆسە
٢-زنجیرەیەك گۆڕانکاری

process/v ١-چارەسەردەکا ٢- دروست دەکا

processor/ˈprəusesə(r)/n
١- ئامێری کارەبایی خواردن ئامادە دەکا
٢- زانیاری ئامادە دەکا

procession/prəˈseʃn/n ١- کاروان- کەژاوە
٢- رێ و رەسم

proclaim/prəˈkleɪm/v ١-رادەگەیەنێ
٢-بانگاشە دەکا

proclamation/ˌprokləˈmeɪʃn/n
١- راگەیاندن ٢- بانگاشەکردن

procure/prəˈkjuə(r)/v ١- فەراهەم دێنێ
٢- بەدەست دێنێ

prod/prod/v پالدەدا- تێوە دەژێنێ

prodding/ˈprodɪŋ/n هاندان

prodigious/prəˈdɪdʒəs/adj زۆر مەزن

prodigy/ˈprodədʒi/n ١-منداڵێکی
بەموعجیزە ٢- ئاقل- سەیر

produce/prəˈdju:s/v ١- بەرهەم دێنێ
٢- دروست دەکا ٣- دەبێتە هۆی
٤- دەیبێ-دەزێ
٥- شانۆگەری- فیلم دەردێنێ

produce/ˈprodju:s/n بەرهەم

producer/prəˈdju:sə(r)/n
١- بەرهەم هێن ٢- دەرهێنەر

product/ˈprodʌkt/n ١- بەرهەم
٢- ئاکام- ئەنجام

production/prəˈdʌkʃn/n ١- بەرهەم
- بەرهەمەکانی- شانۆگەری یان فیلم

productive/prəˈdʌktɪv/adj
١- بەبەرهەم ٢- بەسوود

productivity/ˌprodʌkˈtɪvəti/n
١-بەرهەمداری ٢- بڕی بەرهەم

prick/v ١- دەسمێ- کون دەکا
٢- ئازار دەدا
prickle/ˈprɪkl/n درک- ئیستری
prickle/v درکی تێ رادەچێ
تووکی- پرچی- موومەکانی قیت دەبێتەوە
prickly/ˈprɪkli/adj ١- درکاوی
٢- تووڕە و تڕو
pride/praɪd/n ١- شانازی-
بەخۆنازین-خۆ بەزل زانین
٢- دەروون بەرزی
pride/v ١- شانازی دەکا
٢- بەخۆی دەنازێ
priest/priːst/n قەشە
prim/prɪm/adj زێدە رەو/شەرمین-
زۆر بەرەوشت
primary/ˈpraɪməri/adj سەرەکی-
بنەچەیی- سەرەتایی- بەرایی
primarily/ˈpraɪmərɪli/adv
بەپلەی یەکەم
prime/praɪm/adj ١- سەرەکی-
زۆر گرنگ
٢- نایاب- خۆشترین کاتی ژیان
prime minister/n سەرەک وەزیران
prime/v زانیاری پێویستی دەداتێ
primitive/ˈprɪmətɪv/adj
بەرایی-سادەیی
primrose/ˈprɪmrəʊz/n ١-گوڵی بەهار
٢- گوڵی زەرد
prince/prɪns/n ١- میر/شازادە
٢-حاکم- کاربەدەست
princess/ˌprɪnˈses/n شازادە، خاتوون
principal/ˈprɪnsəpl/adj سەرەکی
principal/n بەڕێوەبەری کۆلیژیا
قوتابخانە
principally/adv بەپلەی یەکەم
principle/ˈprɪnsəpl/n ١- باوەڕ/ڕێسا
٢-یاسای ژیان
in principle بەشێوەیەکی گشتی
on principle لەبەر باوەڕە.../
لەروانگەی باوەڕەکەی
print/prɪnt/n ١-پیتەکانی چاپ
٢- نیشانە ٣- وێنەی چاپکراو
٤- وێنەی فۆتۆگرافی
out of print نەماوە، دانەی نەماوە
print/v ١- چاپ دەکا
٢- بڵاودەکاتەوە ٣- وێنەی رادەکێشێ
print out/v (لەکۆمپیوتەر) زانیاری
چاپکراو دەدا
printer/ˈprɪntə(r)/n ١-چاپکەر
٢-ئامێری چاپ
printing/ˈprɪntɪŋ/n چاپکردن
printing press چاپخانە
prior/praɪə(r)/adj پێشوو
prior to/prep پێش
priority/praɪˈɒrəti/n ١- مافی پێشەیی/
یەکەمجار/مافی بەرایی ٢- گرنگتر لەمی دی
prise/praɪz/v بەزەبر دەرگا دەکاتەوە
prison/ˈprɪzn/n زیندان
prisoner/ˈprɪznə(r)/n بەندی-زیندانی
prisoner of war/n دیلی جەنگ-
یەخسیری شەڕ
privacy/ˈprɪvəsi/n گۆشەگیری تەنیایی/
private/ˈpraɪvət/adj ١- تایبەت
نهێنی ٢- نهێنی- بەتەنیا- تایبەتی
٣- کەسیی-ئەهلی (ناحکومی)
in private بەتەنیا
private/ˈpraɪvət/n سەربازی ئاسایی
privately/ˈpraɪvətli/adv بەنهێنی
privatise/ˈpraɪvətaɪz/v ١- دەیکاتە
هی خۆی ٢- خۆماڵی دەکا
٣- (تایبەت بەخۆی دەکا)
privatization/ˌpraɪvətaɪˈzeɪʃn/n

presidential/ˌprezɪˈdenʃl/adj پەیوەندی بە سەرۆکەوە هەیە

press/pres/n ١- ڕۆژنامەگەری
٢- چاپ- بڵاوکردنەوە-چاپکردن
٣- گوشار- فشار- پاڵەپەستۆ

press agency/n بریکاری ڕاگەیاندن و پروپاگندە

press conference/n کۆنگرەی ڕۆژنامەگەری

press gallery/n کەلەری ڕۆژنامەنووسان – شوێنی ڕۆژنامەنووسان لە ئەنجومەنی عمومی بەریتانی.

Press Lord لۆردی ڕۆژنامەگەری پاشای ڕۆژنامەگەری

pressman/n ڕۆژنامەگەر-چاپکەر

press photograpger/n وێنەگری ڕۆژنامە

press/v ١- پاڵدە- گوشار بخە
٢- دەگوشێ ٣- ئوتودەکا- ئوتی دەکا
٤- لەئامێز دەگرێ
٥- سوور دەبێ-ڕژد دەبێ

pressing/ˈpresɪŋ/adj زۆر پێویست – دەسبەجێ جێبەجێ بکرێ

press-up/n خۆ بەزەوی دانان- جۆرە ڕاهێنانێکە

pressure/ˈpreʃə(r)/n ١- گوشار
٢- پەستان ٣- فشار

pressurize/ˈpreʃəraɪz/v ناچار دەکا- گوشاری دەخاتە سەر

prestige/preˈstiːdʒ/n ١- پلەو پایە
٢- کەسایەتی ٣- زێدەماف

prestigious/preˈstɪdʒəs/adj بەڕێز- شکۆدار – بەناوو دەنگ

presumably/prɪˈzjuːməbli/adv لەوانەیە

presume/prɪˈzjuːm/v وازەن دەبا- واگریمان دەبا

presumption/prɪˈzʌmpʃn/n زەن/گریمان

presumptuous/prɪˈzʌmptʃuəs/adj بێ شەرم، بێ ئابڕوو

pretence/prɪˈtens/n خۆ نواندن- خۆنیشاندان

pretend/prɪˈtend/v خۆ دەنوێنێ

pretentious/prɪˈtenʃəs/adj خۆپیشاندەر

pretext/ˈpriːteks/n بیانوو- هەنجەت- بەهانە

pretty/ˈprɪti/adj سەرنج ڕاکێش- جوان- قەشەنگ

pretty/adv تارادەیێ

prevail/prɪˈveɪl/v ١- هەیە-باو دەبێ
٢- دەباتەوە- بڵاودەبێتەوە- دەتەنێتەوە

prevailing/prɪˈveɪlɪŋ/adj باو- گشتی

prevalent/ˈprevələnt/adj باو

prevent/prɪˈvent/v ١- قەدەغەدەکا
٢- ناهێڵێ

prevention/prɪˈvenʃn/n ١- قەدەغەکردن
٢- پاراستن

preview/ˈpriːvjuː/n نمایشی تایبەت نیشاندانی پێشوەخت

previous/ˈpriːviəs/adj پێشوو

previously/adv لەمەو پێش- پێشتر

prey/preɪ/n نێچیر- قوربانی

prey/v ١- خۆی ئازار دەدا
٢- ڕاوی دەکا ٣- نێچیر دەگرێ

price/praɪs/n نرخ- بەها

at any price بەهەر نرخێ بێ

price/v نرخ دادەنێ- نرخ لەسەر شت دادەنێ
نرخ لەسەر ئایلۆن چاپ دەکا

priceless/ˈpraɪsləs/adj بەنرخ نەهاتوو- گرانبەها

pricey/ˈpraɪsi/adj گران

price-list/n لیستی نرخەکان

prick/prɪk/n نێش- ئازار

preliminary/n پێشەکی

prelude/ˈpreɪluːd, ˈpreljuːd/adj

ڕێخۆشکردن– پێشەکی مۆسیقی

premature/ˈpremətʃə(r)/adj

١–پێش وەختە ٢–ئەو منداڵەی پێش وەختی دروستی خۆی لەدایک بێ

٣– پەلەی لێ کراوە ٤– بەمەڵپە بوو

٥– پێنەگەییو

prematurely/adv پێش وەخت

premeditated/ˌpriːˈmedɪteɪtɪd/adj

١– پێش وەختی پلان بۆ دانراو ٢– بەمەبەست

premier/ˈpremiə(r)/adj

١– زۆر گرنگ ٢– باشترین

premier/n سەرۆك وەزیران

première/ˈpremieə(r)/n

نمایشی یەکەم

premises/ˈpremɪsɪz/n

باڵەخانەی زەوی– دەوروبەری

premium/ˈpriːmiəm/n قستی بیمە:

بڕی ئەو پارەیەی بەرێك و پێکی بۆ دابین کردن. ٢– پارەی زێدە ٣–خەڵات– پاداشت

premonition/ˌpriːməˈnɪʃn/n

هەست کردن بەوە شتێکی ناخۆش ڕوویدا

preoccupation/priɒkjuˈpeɪʃn/n

مژوڵ بوون، لەگژلکران ڕاچوون– هەموودەم پێوەی خەریکی.

preoccupy/priˈɒkjupaɪ/v هەموو بیری پێوە مژوڵە/ نیگەرانی دەکا

preoccupied/priˈɒkjupaɪd/adj

نیگەران

preparation/ˌprepəˈreɪʃn/n

ئامادەکردن– خۆئامادەکردن

preparatory/prɪˈpærətri/adj

١– ئامادەکاری

٢– قوتابخانەی ئامادەیی (عێراق– کوردستان)

٣– قوتابخانەی سەرەتایی (بەریتانیا)

prepare/prɪpeə(r)/v ئامادەدەبێ– ئامادە دەکا– ئامادە

preposition/ˌprepəˈzɪʃn/n پریپۆزیشن

preposterous/prɪˈpɒstərəs/adj

١– پووچ ٢– کەم

prerequisite/ˌpriːˈrekwəzɪt/n

پێویست بوون، پێویستە هەبێ

prerogative/prɪˈrɒgətɪv/n ١–مافی تایبەتی ٢– زێدە مافی

prescribe/prɪˈskraɪb/v ١– ڕاچێتە دەنوسێ ٢– بڕیاری دەدا

prescription/prɪˈskrɪpʃn/n ڕاچێتە

presence/ˈprezns/n ئامادەبوون– ژمارەیێ لەپۆلیس و سەربازان کە بۆ کارێکی تایبەت لەشوێنێك

present/preznt/adj ١– ئامادە٢– هەیە ٣– ئێستایی– هەنووکەیی

present/n ١– دەمی ڕانەبردوو(ڕێزمان) ٢– دیاری

present/v پێشکەش دەکا

presenter/ˈpreznṭə(r)/n بێژەر

presentable/prɪˈzentəbl/adj

ڕێك وپێك– کۆك–گونجاو

presentation/ˌpreznˈteɪʃn/n

پێشکەش کردن– نمایش کردن– ڕێ و ڕەسم

presently/ˈprezntli/adv

١– زوو ٢– پاش کەمێکی تر– هەر ئێستا

preservation/ˌprezəˈveɪʃn/n پاراستن

preservative/prɪˈzɜːvətɪv/n

ماددەی پارێزەر

preserve/prɪˈzɜːv/v دەپارێزێ

preside/prɪˈzaɪd/v سەرۆکایەتی دەکا

presidency/ˈprezɪdənsi/n

١–سەرۆکایەتی ٢– ماوەی سەرۆکایەتی

president/ˈprezɪdənt/n سەرۆك

مافی پێشی– مافی بەرایی– مافی پێشی مافی پێشینە
precedent/ˈpresɪdənt/n پێشینە
precinct/ˈpri:sɪŋkt/n ١– کۆمەڵگەی بازرگانی ٢– ئەو بەشەی شار کە پۆلیس و ئاگر کوژێنەوەی خۆی هەیە. ٣–گۆرەپان– مزگەوت ٤–دەوروبەر
precious/ˈpreʃəs/adj ١– گرانبەها ٢–خۆشەویست– ئازیز ٣–پیرۆز
precious stone/n بەردی گرانبەها
precipice/ˈpresəpɪs/n ڕۆخان–خواری
precise/prɪˈsaɪs/n کورتە–پوختە
precise/prɪˈsaɪs/adj ١–ڕوون و ورد ٢– دروست– تەواو٣– ورد
precisely/prɪˈsaɪsli/adv ١– بەدروستی ٢– بەوردی ٣– بەتایبەتی چونکە ٤– بەڵێ، ڕاستە
precision/prɪˈsɪʒn/n وردی
precocious/prɪˈkəʊʃəs/adj ١– لەتەمەنی خۆی گەورەترە ٢– پیتۆلە ٣– زوو پێگەییو
precoceived/ˌpri:kənˈsi:vd/adj پێشینە/ بیرۆکەی پێشینە لەسەر
preconception/ˌpri:kənˈsepʃn/n بیرۆکەی پێشتر/ بیرۆکەی پێشینە
predator/ˈpredətə(r)/n گیانەوەری درندە
predecessor/ˈpri:dɪsesə(r)/n پێشینە– بنەچە–رەسەن، پێشوو
predicament/prɪˈdɪkəmənt/n تەنگژە– قەیران– ئاریشە
predicative/prɪˈdɪkətɪv/adj خەبەر– گوزارە(ڕێزمان)
predict/prɪˈdɪkt/v پێشبینی دەکا
predictable/prɪˈdɪktəbl/adj چاوەڕێکراو ئەمەی ئێچاوەڕێ دەکرێ
predictably/adv وەك چاوەڕێ دەکرا
prediction/prɪˈdɪkʃn/n پێشبینیکردن– ئادیارزانی
predominant/prɪˈdɒmɪnənt/adj زاڵ– بالادەست
predominance/prɪˈdɒmɪnəns/adj بالادەستی– زۆربە
predominantly/adv بەزۆری– بەپلەی یەکەم
predominate/prɪˈdɒmɪneɪt/v ١–دادەگرێ ٢–زاڵ دەبێ ٣– دەسەڵات بە سەردا دەگرێ
preface/ˈprefəs/n پێشەکی
prefect/ˈpri:fekt/n ١–قوتابی گەورەتر لە قوتابیانی دی لەقوتابخانە ٢–دادوەر ٣–سەرۆکی پۆلیس
prefer/prɪˈfɜ:(r)/v بەپەسەند دەزانێ– بەچاکتر دەزانێ
preferable/ˈprefrəbl/v چاکترە– گونجاوترە
preference/ˈprefrəns/n بەچاکتر زانین– پەسەندکردن
preferential/ˌprefəˈtenʃl/adj لایەنگر– پەسەندکراو
prefix/ˈpri:fiks/n پێشگر
pregnant/ˈpregnənt/adj زگی هەیە– سك پڕ– ئاوس(گیانەوەر)
pregnancy/ˈpregnənsi/n سك پڕبوون– ئاوس بوون ماوەی سك پڕی
prehistoric/ˌpri:hɪˈstɒrɪk/adj پێش مێژوو
prejudice/ˈpredʒʊdɪs/n لایەنگری
prejudice/v وای لێدەکا لایەنگر بێ/ دژ بێ
prejudiced/adj لایەنگر
preliminary/prɪˈlɪmɪnəri/adj ڕێخۆشکەر

pour/pɔ:(r)/v ١- تێ دەکا
٢- دەرژێتە ناو- بەرێژنە دەبارێ
pout/paut/v لچی شۆڕدەکا
pout/n لچ شۆڕکردن- لێو کرۆژتن
poverty/ˈpɒvəti/n ١-کەم دەرامەتی٢- هەژاری
poverty-striken/adj زۆر هەژار
مشك لەماڵی کلکی بەتۆز نابێ
powder/ˈpaudə(r)/n ١-پاودەر، تۆز
٢-پۆدرە ٣- باروت
powder/v پۆدرەی دەکا- پۆدرەی پێدادەکا
powdered/adj ١- وشککراو
٢- پۆدرەکراو
power/n ١- توانا- توانست
٢- هێز- دەسەڵات ٣- دەوڵەتی مەزن
٤- دینەمۆ ٥- هێزی کارەبا- تەزووکارەبا
powered/adj بەتوانا
powercut/ˈpauəkʌt/n تەزووبچڕان
power point/n پلاك- سۆکێت
power station/n بنکەی کارەبا
powerful/ˈpauəfl/adj ١- بەهێز
٢- بەکاریگەر٣- بەدەسەڵات
powerless/ˈpauələs/adj بێهێز- بێ دەسەڵات- لاواز
practicable/ˈpræktɪkəbl/adj پراکتیك دەکرێ
practical/ˈpræktɪkl/adj ١- پراکتیە- کرداری ٢- بەسوود٣- ئاقڵمەند
٤- شیمانەی سەرکەوتنی لێ دەکرێ
٥- کارامە ٦- بەردەست
practical/n تاقیکردنەوەی پراکتیکی
practice/ˈpræktɪs/n ١-جێبەجێ کردن
٢- راهێنان-مەشق٣- داب
٤- کاری پزیشکی یان پارێزەری- عیادە یان نووسینگەی..
in practice راهێنراو
out practice بێمەشق
practise/ˈpræktɪs/v راهێنان دەکا- مەشق دەکا، خۆ رادێنێ لەسەر- پیشەی خۆی دەکا
practised/ˈpræktɪst/adj راهێنراو
practitioner/prækˈtɪʃənə(r)/n پزیشك یان پارێزەر-مەشقدەر- کارپێکەر
pragmatic/prægˈmætɪk/adj کرداری نەك گریمانی و بیردۆزی
pragmatics/prægˈmætɪks/n پراگماتیکس
prairie/ˈpreəri/n مێرگ/گژوگیا
praise/preɪz/n ستایش- پیاهەڵدان
praise/v ستایش دەکا
praiseworthy/ˈpreɪzwɜ:ði/adj شایەن/ ستایشە- شایەنی باسە
pram/præm/n عارەبانەی منداڵ
prance/prɑ:ns/v سەما دەکا- لەخۆشیا هەڵدەپەڕێ
prat/præt/n گەمژە- گێل
prawn/prɔ:n/n رۆبیان: گیانەوەرێکی ئاوی بچوکە دەخورێ.
pray/preɪ/v ١- نوێژدەکا ٢- دەپاڕێتەوە
prayer/preə(r)/n ١- پاڕانەوە ٢- نوێژ
preach/pri:tʃ/v ١- وتار دەدا
٢- ئامۆژگاری دەکا
preacher/ˈpri:tʃə(r)/n ئامۆژگاریکەر-
precarious/prɪˈkeəriəs/adj وتاربێژ
ترسناك
precariously/adv بەدژواری
precaution/prɪˈkɔ:ʃn/n
١- ئاگا لەخۆ بوون ٢- وریایی
precede/prɪˈsi:d/v بەپێش دەکەوێ- دەکەوێتە پێش
precedence/ˈpresɪdəns/n

post/pəust/n ١- ستوون
٢-پۆست- كار ٣-پیشه ٤- جێی كار
٥-پۆسته ٦-سیستەمی پۆسته
post/v ١- فەرمانبەرێ دەنێرێ بۆ جێی
كاری نوێی ٢- پاسەوانێ لەشوێنێ دادەنێ
posting/n كارێ لەوڵاتی دی
postcard/ˈpəuscɑːd/n پۆستكارد
postcode/ˈpəustkəud/n هیمای
پۆستەیی
postman/ˈpəustmən/n پۆستەچی
postmark/ˈpəustmɑːk/n
نیشانەی پۆستەیی
postoffice/n پۆستەخانە
post office box/n سندوقی پۆسته
post/v پۆسته دەنێرێ
postage/ˈpəustɪdʒ/n كرێی پۆسته
postage stamp باجی پۆسته
postal order/n حەواله پۆسته
postdoctoral/adj پاش دكتورا
poster/ˈpəustə(r)/n پۆستەر
posterity/pɒˈsterəti/n ١- نەوەی
داهاتوو ٢- پاشینه
postern/n دەرگای پشتەوە- دەرگای
هەیوان
postgraduate/ˈpəustˈgrædʒuət/n
خوێندنی باڵا
posthumous/ˈpostjuməs/adj
پاش مەرگ، مەدلیای پاش مەرگ
post mortem/ˌpəus ˈmɔːtəm/n
پشكنینی پزیشكی لاشەی مردوو بۆ
دۆزینەوەی هۆی مردن.
postpone/pəˈspəun/v دوا دەخا
postponement/pəˈspəunmənt/n
دواخستن
postscript/ˈpəustskrɪpt/n
تێبینی زێده
لەژێر نامە، سكاڵانامە دەنووسرێ

posture/ˈpostʃə(r)/n شێوەی دانیشتن و
راوەستان و رۆیشتن/ دەسەڵاتی ماسولكەیی
بەرجەسته
postwar/ˌpəustˈwɔː(r)/n دوا جەنگ
pot/pɒt/n ١- قازان- مەنجەل
٢- قوری-چاپەست-پڕ بەقوری
pot/pɒt/v رووەك لەناو گوڵدان دادەنێ
potato/pəˈteɪtəu/n پەتاته
potent/ˈpəutnt/adj ١- بەهێز ٢-كاریگەر
potency/ˈpəutnsi/n ١- كاریگەری
٢- هێز٣- شیانی سێكسی
potential/pəˈtenʃl/adj شاراوه
potential/pəˈtenʃl/n توانای شاراوه
pothole/ˈpothəul/n ١- ئەو كونه
قوولەی بەهۆی دڵۆپەی ئاو لەبەرد دروست دەبێ
٢- كونێ لەڕووی زەوی
potholing/n خولیای چوونی نێو
ئەشكەوتی ژێرزەوی
potter/ˈpotə(r)/v كاتی بەشتی بچووك
بەفیڕۆ دەبا
potter/n گلكار
pottery/ˈpɒtəri/n گلكاری
كەلوپەلی فەخوری- كارگەی فەخفوری
potty/ˈpɒti/adj شێت-گەمژه
potty/ˈpɒti/n قادە
pouch/pautʃ/n ١- جانتای بچووكی له
پێسته دروستكراو- جزدان- بەرك
٢-كۆشی گیانەوەر لەشێوەی بەرك وەك كەنگەر
poultry/ˈpəultri/n پەلەوەرفرۆش
poultry/n پەلەوەر
pounce/pauns/v لەسەری باز دەدا
pound/paund/n پاوەند دراوی
بەریتیانی
پاوەند: پێوەری كێشی
pound/v وردی دەكا -دەیكاتە هەریسه

١- ژمارەی دانیشتوان
٢- دانیشتوان٣- بنەچە
٤- خەڵکی ناوچەکە٥- دانیشتوانان

porch/pɔːtʃ/n ١- ناودەری خانوو
٢- ناودەری کەنیسە- بالکۆنی
٣- هەیوانی سەرەوە

pore/pɔː(r)/n کونی پێست

pore/v بەدیقەت دەخوێنێ

pork/pɔːk/n گۆشتی بەراز

pornography/pɔːˈnɒgrəfi/n
١- بڵاوکراوەی سێکسی بۆ وروژاندن
٢- فیلمی رووت

pornographit/pɔːˈnɒgrəfit/adj
فیلمی سێکسی

porous/ˈpɔːrəs/adj کون-ناو لەبەرچوو

porpoise/ˈpɔːpəs/n بەرازی دەریا:
لەدۆلفین دەچی

porridge/ˈpɒrɪdʒ/n کەشك

port/pɔːt/n ١- بەندەر: لەنگەرگای
کەشتی، شارێك بەندەری هەبێ
٢- چەپەی کەشتی

portable/ˈpɔːtəbl/adj هەڵدەگیرێ

Porte بابی عالی لە ئەمپراتۆری عوسمانی

porter/ˈpɔːtə(r)/n ١-کۆڵکێش-
حەمال ٢-دەرگاوان

porthole/ˈpɔːthəʊl/n پەنجەرەی
کەشتی یان فرۆکە

portion/ˈpɔːʃn/n ١- بەش، پشك
٢- بڕی خواردن بۆکەسێك

portrait/ˈpɔːtreɪt/n ١- وێنەی زەیتی
روخسار ٢- وەسف کردن

portray/pɔːˈtreɪ/v وێنە دەکێشێ
١- وەسف- وەسپ دەکا
٢- یاری دەکا- رۆڵ دەبینی

portrayal/pɔːˈtreɪəl/n ١- وێنەگرتن
٢- وەسپ کردن ٣- رۆڵ بینین

pose/pəʊz/v ١- دادەنیشێ یان
رادەوەستێ تا وێنە بگری یان بکێشن
٢- بەشێوەیێ رەفتار دەکا کەسانی
دی سرنجی دەدەنێ.
٣-خۆی وا دەنوێنێ، خۆی واپیشان دەدا
٤- دادەمێنێ

pose/n ١- دانیشتن یان راوەستان بۆ
وێنەگرتن ٢- رەفتاری بە فێڵ
٣- خۆ نواندن

posh/pɒʃ/adj ١- رازاوە ٢-بەرز-خانەدان

position/pəˈzɪʃn/n ١- شوێن- جێ
٢- حالەت-بار-رەوش٣- هەڵوێست
٤- پلەو پایە٥- کار٦- رۆڵ- دەور

position/v لەشوێنێکی دیاریکراوی دادەنێ

positive/ˈpɒzətɪv/adj ١- دڵنیا
٢- روون و ئاشکرا ٣- دڵخۆشکەر
٤- باش٥- گەشبین ٦- موجەب٧- لەسفر زیاتر

possess/pəˈzes/v ١-هەیەتی
٢- کاریگەری هەیە بەسەر

possessor/pəˈzesə(r)/n ١-خاوەن
٢- مولکدار

possession/pəˈzeʃn/n ١- مولك
٢- ئەوشتانەی هەیە

possessive/pəˈzesɪv/adj ١- خۆویست:
شتەکانی خۆی خۆش دەوێ
٢- هەبوون٣- ئەمخولە(رێزمان)

possibility/ˌpɒsəˈbɪləti/n ١- شیان
٢- شیمانەی شتێ بکرێ

possible/ˈpɒsəbl/adj دەکرێ-
دەشێ- دەگونجێ

possibly/ˈpɒsəbli/adv لەوانەیە-
شیمانە هەڵدەگرێ
بەبێ ئەوەی دەتوانرێ بکرێ

polygamist/n لایەنگری فرەژنی/ لاوێ چەند ژنان

polygamy/n فرە ژنی/ چەند ژنی

polygenesis/n فرە ڕەسەن/فرەرەگ

polygyny/n فرەژنی

polysemy/n فرەواتا

polytheism/n هاوبەشیبۆ خوا پەیداکردن

polyester/ˌpɒliˈestə(r)/n قوماشی پۆلیستەر

polytechnic/ˌpɒliˈteknɪk/n پەیمانگای پیشەسازی

polyunsaturated /ˌpɒliʌnˈsætʃəreɪtɪd/adj چەوری بەسوود بۆ تەندروستی

polyuria/n پرمیز/ برمیز

pomegranate/ˈpɒmɪgrænɪt/n هەنار، دارهەنار

pomp/pɒmp/n شکۆ، ڕێ وڕەسمی مەزن، پڕ شکۆ

pompous/ˈpɒmpəs/adj فیزن- بەدەعیە

pond/pɒnd/n گۆم- حەوز- زەلکاو

ponder/ˈpɒndə(r)/v لەکۆ فکران ڕادەچێ-بیردەکاتەوە- هزر دەکا

pong/pɒŋ/n بۆنی نەخۆش

pong/v بۆنی نەخۆش لێ دێ

pony/ˈpəʊni/n ئەسپی بچووک

pony tail/n کلکی ئەسپ: ئەو پرچەی ئەوشێوەیەی وەرگرتوە

pony- trekking/n سوارییوونی ئەسپ بۆ خۆشی

poodle/pu:dl/n سەگی تووک گروازە

pooh/pu:/interj پوف-بۆن ناخۆشە/ پەکو

pool/pu:l/n ١- حەوز، ئەستێرک ٢- حەوزی خوێن ٣- مەلەوانگە ٤- کۆمەڵە شتێ هی کۆمەڵە کەسێ ٥- یارییەکی بلیارد ئاسا

pool/v پارە کۆدەکاتەوە، دابەش دەکا

poor/pʊə(r)/adj ١- کەم دەرامەت ٢- خراپ- لاواز٣- هەژار

the poor/n هەژارەکان

poorly/ˈpʊəli/adv -بەشێوییەکی خراپ- نەباش

poorly/adj ١-تەندروستی‌خراپ ٢- نەخۆش

pop/pɒp/n ١- تەقە تەق- تەقینەوە ٢- خواردنەوەی شیرینی-بێ کحول

pop/adv دەنگی لێ بەرزدەبێتەوە

pop/v بالۆن دەتەقێنێتەوە

popcorn/ˈpɒpkɔ:n/n گەنمە شامی- گەنمە شامی سورکراوە

popmusic/n مۆسیقای پۆپ

pop/n بابە

pope/pəʊp/n پاپا

poplar/ˈpɒplə(r)/n دار چنار- سوورەچنار سپیدار

popper/ˈpɒpə(r)/n بەستەر-توندکەر

poppy/ˈpɒpi/n گولێکی سوری کێوییە ئەفیونی- تلیاکی لێ دروست دەکرێ

popular/ˈpɒpjələ(r)/adj ١- خۆشەویستی خەڵکی ٢- میللی٣- جەماوەر

popular army/n سوپای میللی

popularity/ˌpɒpjuˈlærəti/n ١- خۆشەویستی لای خەڵک ٢-گەلێتی- شەعبیەت

popularize/ˈpɒpjələraɪz/v ١- بەخەڵکی دەناسێنێ ٢- خۆشەویستی دەکا لای خەڵک

popularly/adv بەشێوەیەکی گشتی

populate/ˈpɒjuleɪt/v پڕخەڵکی‌دەکا- حەشامەتێک دێنێ

population/ˌpɒpjuˈleɪʃn/n

poison/v ١– ژەهری دەرخوارد دەدا ٢– ژەهراوی دەکا ٣– تێکدەدا
poisoned/adj ١– ژەهرین، ژەهراوی ٢– پیس بوو
poisoner/ˈpɔɪzənə(r)/n ژەهر بەکارهێن–بەژەهر کوژ
poisoning/ˈpɔɪzənɪŋ/n ژەهراوی بوون
poisonous/ˈpɔɪzənəs/adj ژەهرین ژەهراوی– ژەهردار–پڕ رق و قینە
poke/pəʊk/v ١– پاڵدەدا٢– رادەماڵێ ٣– پەلکێش دەکا– رادەکێشێ ٤– رادەکێشێ ٥– سەروبنی ناو ماڵ دەکا ٦– نەناکاو دەردەکەوێ
poke/n پاڵدانێکی توند
poker/ˈpəʊkə(r)/n ١– پەنگرکێش ٢– مقاش٣– پۆکەر
poky/ˈpəʊki/adj زۆر بچووک
polar/ˈpəʊlə(r)/adj جەمسەریی– قوتبی
polar bear/n ورچی قوتبی پاکور
pole/pəʊl/n جەمسەری–قوتب
pole/n ستوون– کاریتە
the pole-vault/n بازدان بەدار
police/pəˈliːs/n پۆلیس
police/v بەرقەرار–ئاسایش بەرقەرار دەکا
police force/n هێزی پۆلیس
policeman/pəˈliːsmən/n پۆلیس
police officer/n پۆلیسی نهێنی/ ئەفسەری پۆلیس
police station/n بنکەی پۆلیس
policy/ˈpɒləsi/n ١– سیاسەت– پلان ٢– بۆند٣– بیمە
polio/ˈpəʊliəʊ/n ئالنجی منداڵان، ئیفلیجی منداڵان
polish/ˈpɒlɪʃ/v ١–پۆلیش دەکا ٢– دەبریقێنێتەوە٣– زوو تەواو دەکا
polish/n ١– پۆلیش کردن ٢– رازاندنەوە
polished/adj ١– بریقدار– بەرهونەق ٢– نمایشێکی بەرز
polite/ˈpəˈlaɪt/adj ئاکار بەرز، بەرەوشت– بەئەدەب
politely/adv بەئەدەبانە
politeness/pəˈlaɪnəs/n ئەدەب– رەوشت
politbureau/n مەکتەبی سیاسی
political/pəˈlɪtɪkl/adj سیاسی–رامیاری– کەسی سیاسی
politically/adv لەرووی سیاسییەوە سیاسیانە
political asylum/n بەخشین/ مافی پەناهەدەی سیاسی
politician/ˌpɒləˈtɪʃn/n سیاسەتمدار
politics/ˈpɒlətɪks/n ١– سیاسەت ٢– باوەڕی سیاسی– زانستی سیاسی
polling/n را وەرگرتن– دەنگ وەرگرتن، هەڵبژاردنیسیاسی
poll/pəʊl/v را وەردەگرێ ژمارەیەکی دیارکراو دەنگ بەدەست دێنێ
polling/ˈpəʊlɪŋ/n ١– راوەرگرتن ٢– هەڵبژاردن
polling day/n رۆژی هەڵبژاردن
poll/pɒl/n هەلالە
pollute/pəˈluːt/v پیس دەکا
pollutant/pəˈluːtənt/n ماددەی پیسکەر
pollution/pəˈluːʃn/n پیس بوون– مادەی پیس
polo/ˈpəʊləʊ/n یاری هۆکی: – دوو تیمی سوار ئەسپ یاری بە تۆپێکی بچووک دەکەن
polo neck بلوزی بەمل– فانیلەی بەمل
polychromatic/adj فرەرەنگ– هەمەرەنگ– رەنگین
polyclinic/n نەخۆشخانەی گشتی

plunder/n تاڵان

plunge/plʌndʒ/v ١- لەناو خۆی
نقوم دەکا ٢- بەتوندی شتێ پاڵدەدا
٣- نقوم دەبێ ٤- لەناکاو دەکەوێ

plunge/n ١-خۆ نقووم کردن
٢- کەوتنی لەناکاو

plupefect/ˌpluːˈpɜːfɪkt/n
رابردووی تەواو(رێزمان)

plural/ˈplʊərəl/n کۆکردن(رێزمان)

plus/plʌs/prep - کۆ دەکا، زێدەدەکا

plus/adj - n ١-هێمای کۆ-زیاتر٢-سوود

plush/n پەلش: تۆپی ئاوریشم یان لۆکە

plush/plʌʃ/adj پەلشی گرانبەها

Pluto/ˈpluːtəʊ/n هەسارەی پلۆتۆ

ply/plaɪ/n بەبەردەوامی بەرێگایەکی
دیارکراو گەشت دەکا

plywood/ˈplaɪwʊd/n ١- تەختە
٢- داری موعاکسی

pneumonia/njuːməʊniə/n
نەخۆشی سییەکان
سیئاوسان، سی ئەستووربوون

poach/pəʊtʃ/v ١-هێلکە دەکولێنێ بەبێ
پەلك لەئاوی گەرمدا ٢- ماسی لێ دەنێ
٣- لە زەوی خەڵکی تر بە بێ ئاگاداری
خاوەنەکەی راو دەکا
٤- بیرۆکەی خەڵکی تر دەدزێ
٥- دەستەمۆی کەسی دی دەکا

pocket/ˈpɒkɪt/n گیرفان-بەرك

pucket/v ١-لەبەرکی دادەنێ ٢-دەدزێ

pocketful/ˈpɒkɪtfl/adj پڕ بەگیرفان

pocketbook/ˈpɒkɪtbʊk/n
١- دەفتەری گیرفان ٢- جزدان

pocketknife/n چەقۆی گیرفان

pocket money/n ١- رۆژانە
٢- هەفتانە لەدایك و باوك بۆ منداڵەکان

pod/pɒd/n ١- دنك ٢- پۆڵکە

podium/ˈpəʊdiəm/n سەکۆ

poem/ˈpəʊɪm/n چامە- قەسیدە

poet/ˈpəʊɪt/n هۆزانڤان، شاعیر

poetic/pəʊˈetɪk/adj ١-شیعریی٢-خەیاڵی

poetically/pəʊˈetɪkli/adj شاعیرانە

poetry/ˈpəʊətri/n شیعر- هۆزان

poignant/ˈpɔɪnjənt/adj ١-خەمهێن
٢- کاریگەر/ تیژ

poignancy/ˈpɔɪnjənsi/n ١-ئێش، ئازار
٢- خەمباری

point/pɔɪnt/n ١-نوختە،خاڵ
٢- بیرۆکە-ڕا- بیرۆکەیەکی گرنگ
٣- کرۆك- کرۆك ٤- تایبەتمەندێتی
٥- مەبەست-واتا ٦- شوێن- جێ
٧- جەمسەری- سەرەدەرزی
٨- هێل- خاڵ ٩- کات- قۆناغ
١٠- پلەی کۆڵان

point of view/n تێڕوانین- ڕا

point/v ١-ئاماژە دەکا ٢- نیشان دەگرێ
٣- نیشان دەدا ٤- سرنجی رادەکێشێ

pointed/ˈpɔɪntɪd/adj ١- تیژ ٢- رەخنەیی

pointedly/adv بەمەبەست

point-blank/adj-adv
١- بێشێرو ریویانە- بەراشکاوی
٢- (گوللە) لە شوێنێکی زۆر نزیك

pointer/ˈpɔɪntə(r)/n ١-ئاماژەکەر ٢-میلی
سەعات- دەرزی تەرازوو ٣-تاژی- سەگی راو

pointless/pɔɪntləs/adj ١- بێ سود
٢- بێ ئامانج

pointlessly/adv بەبێ پاساو

poise/v ١-هاوسەنگی دەپارێزێ
٢-دەفڕێ دەلەرێتەوە- دەشەکێتەوە

poise/pɔɪz/n هاوسەنگس-باوەڕ
بەخۆ بوون

poised/adj ناجوڵی بەڵام ئامادەیە

poised/adj ١-ئامادەیە ٢- گران

poison/ˈpɔɪzn/n ژەهر

playful/ˈpleɪfl/adj ١– قۆشمەچی– گاڵتەچی ٢– زیندوو–وریا ٣– تەڵەکەباز
playing/pleɪɪŋ/n قومار
playing field یاریگای مەزن
plea/pli:/n ١– داوا، پاڕانەوە٢–وەڵام
plead/pli:d/v ١–دەپارێتەوە لە ٢– بیانو دەبینێتەوە ٣– داکۆکی لێ دەکا، بەرگری لێ دەکا ٤– وەڵامی تاوانبار کردن دەداتەوە
pleasant/ˈpleznt/adj ڕووخۆش– خۆش
pleasantly/adv بەڕووخۆشی
please/pli:z/v ١– دڵخۆش دەکا ٢– ڕازی دەکا٣– دەیەوێ
please/interj بەیارمەتیت
pleased/adj دڵخۆش–ڕازی
pleasing/adj –خۆشی بەخش – دڵخۆشکەر
pleasure/ˈpleʒə(r)/n ١–خۆشی ٢– ڕابواردن٣– کات بەسەربردن
with pleasure بەخۆشییەوە
pleat/pli:t/n لۆچ، کەسرە
pled/pled/v داکۆکی لێ کرد
pledge/pledʒ/n بەڵێن–بەڵێننامە
plentiful/ˈplentɪfl/adj زۆر
plenty/ˈplenti/pron زۆری
plenty/adv بەزۆری، تەواو
pliable/ˈplaɪəbl/adj ١– دەچەمێتەوە ٢– نەرمە– زوو کاریگەری تێ دەکرێ
pliers/ˈplaɪəz/n مەقاش– پەنگرکێش
plight/plaɪt/n قەیران–ئاریشە– میحنەت
plimsoll/ˈplɪmsəl/n پێڵاوی مەشق قۆندەرەی ڕاهێنان
plod/plɒd/v ١– بەگرانی دەڕوا– لەسەرخۆ دەڕوا ٢– لەسەرخۆ بەگرانی کاردەکا
plonk/plɒŋk/n تەقە تەق
plonk/v بەزەویدا دەدا و تەقە تەقی لێوە دێ
plonk/adv بە تەقە تەق
plop/plɒp/n شەپە شەپ
plop/v شەپە شەپ دەکا
plot/plɒt/n ١– پیلان ٢– گرێ– گرێ چنە – تان وپۆ
plot/v پیلان دەگێڕێ
plot/n پارچە زەوی
plot/v شتێ لەسەر نەخشە دیاری دەکا
plough/plaʊ/n گاسن، ئامور/هنجار
plough/v بەگاسن دەکێڵێ
plow/n گاسن/هەوجار
ploy/plɔɪ/n فێڵ–تەڵەکە
pluck/plʌk/v ١– لێ دەکاتەوە ٢– دەردێنێ ٣– ڕادەکێشێ ٤– تووکی لێ دەکاتەوە ٥– مۆسیقا لێ دەدا
pluck/n ئازایەتی–وێران/جەسووری
plucky/ˈplʌki/adj جەسوور– ئازا
plug/plʌg/n ١– پلاك– دەمەوانە ٢– سۆکێت٣– پڕوپاگەندە
plug/v ١– دەمی دەگرێ ٢– دەگرێ ٣– ستایش کتێبی دەکا ٤– کارەبا دەگەیەنێ
plum/plʌm/n قۆخ– هەڵوژە
plumber/ˈplʌmə(r)/n کارسازی
plumbing/ˈplʌmɪŋ/n ئاو– بۆریچی کۆمەڵێ بۆری– بۆریکاری
plume/plu:m/n ١– پەڕی گەورەو بریقەدار ٢– پەرەمووچ ٣– بڕی دوکەڵ
plump/plʌmp/adj گۆشتن– تێکسمراو، چوارشانە
plump/v ١– دادەنیشێ ٢– شتێ بەگرانی دادەنێ
plunder/ˈplʌndə(r)/v دەدزێ– تالان دەکا

داخ و کەسەر

plait/plæt/v کەزی دەکا

plait/n - کەزی (پشتەوە) - بسک (پێشەوە)

plan/plæn/n پلان

١- پیلان٢- هێلکاری

٣- تەخشە ٤- هونەرکاری

plan/v ١-پلان دادەنێ

٢- دەیەوێ٣- پیلان دادەنێ

planning/ˈplænɪŋ/n پلان- رێکخستن

plane/pleɪn/n ١- فڕۆکە

٢- تەخت- ڕوو

٣ - ئامێرێکە ڕووی دار رێك دەکا

planet/ˈplænɪt/n هەسارە

planetarium/ˌplænɪˈteərɪəm/n

بالەخانەیەکە ئامرازێکی تێدا لەوێ دەتوانێ شوێنی و جولەی هەسارەو ئەستێرەکان ببیندرێ.

plank/plæŋk/n تەختەدارێکی درێژ- کاریتە

plant/plɑːnt/n ١- ڕووەك ٢- کارگە

plant/v ١- ڕووەك بۆ باخچە دێنێ- ڕووەك دەچێنێ

٢- دەچەسپێنێ٣- دەشارێتەوە

plantation/plɑːnˈteɪʃn/n ١- کێڵگە

٢- ئەمامگا

plaque/plɑːk/n ١- تابلۆی یادگاری

٢- پلاك ٣- مادەیەکی زیانبەخشە کە لەسەر ددان پێکدێ.

plaster/ˈplɑːstə(r)/n ١- تێکەڵەی ئاوو قوم ٢- پلاستەر- جبس - گێچ

plaster/v بەچیمەنتۆ دەپۆشێ- دادەپۆشێ

plastic/ˈplæstɪk/n پلاستیك

plastic/adj پلاستیکی

plastic surgery/n نەشتەرگەری جوانکردن

plate/pleɪt/n ١- قاپ- سینی

٢- پارچەکانزای شت لەسەر نوسراو

٣- تابلۆ ٤- تاقمی ددان

plateful/ˈpleɪtful/adj پڕ بەقاپ

plateau/ˈplætəʊ/n ١-بان ٢-زەویەکی بەرزی ڕاست ٣- قۆناغی چەسپیو- بێ گۆڕان

platform/ˈplætfɔːm/n ١- مەکۆ

٢- شۆستە٣- بەرنامەی حیزب

platinum/ˈplætɪnəm/n پلاتین

platonis/adj ١- پاك

٢-خۆشەویستی پاك- ئاسێکسی

platoon/pləˈtuːn/n کۆمەڵەیەکی کەمی سەربازان

plausible/ˈplɔːzəbl/adj ماقووڵ

play/pleɪ/v ١- یاری دەکا ٢- ڕادەبوێرێ

٣- وازی دەکا- یاری دەکا

٤- دەژەنێ٥- کاسێت دەگۆڕێ

٦- دێ وەدەچێ

playoff/n یارییەك کە هەردوو تیپ لەگۆڵ وەك یەك بێ.

play/n ١- یاری٢- ڕابواردن

playboy/ˈpleɪbɔɪ/n ١- ڕابوێر

٢- قۆشمەچی

٣-زەنگینێ پارەی خۆی لەخۆی خەرج دەکا-

playground/ˈpleɪgraʊnd/n هەرەسباز یاریگای منداڵان

plaything/ˈpleɪθɪŋ/n یاری-شتی منداڵان، بوکەشوشە

playtime/ˈpleɪtaɪm/n ماوەی حەسانەوە

play/n شانۆگەری

play/v ڕۆڵ دەبینێ لەشانۆگەری

playwright/ˈpleɪraɪt/n شانۆ نووس

player/ˈpleɪə(r)/n ١- یاریکەر

٢- ئەکتەر ٣- مۆسیقاژەن

pit/v چاڵ هەڵدەکەنێ

pitch/pɪtʃ/v ١- ئاستی وانە دیاردەکا
٢- ڕێیی دەنگی دیار دەکا
٣- بەزەوی دەکەوێ- بەردەبێتەوە
٤- خێمەدا دەکوتێ ٥- دەهاوێژێ
٦- بەشداری دەکا

pitch/n ١- یاریگا ٢- ئاست
٣- چینی دەنگ- ئاوازی دەنگ
٤- ئەم لاوئەو لا کردنی (پاپۆڕ)

pitch-black/adj ئەنگوستەچاو- زۆرتاریک، نوتەک

pitcher/ˈpɪtʃə(r)/n دۆڵکە- سوراحی مەسینە

pitchfork/ˈpɪtʃfɔːk/n شەغرە/شنە- چەنگاڵی ئاسنی

piteous/pɪtiəs/adj ١- خەمهێن
٢- بەزەیی هێن

pitfall/ˈpɪtfɔːl/n ترسێکی چاوەڕێ نەکراو
هەڵەیەکی چاوەڕێنکراو

pith/pɪθ/n ماددەی سپی ناو پەڵکی پرتەقاڵ

pithy/adj ڕوون وئاشکرا

pitiful/ˈpɪtɪfl/adj بەزەیی هێنەر، وادەکا بەزەییت پێدابێتەوە

pitiless/ˈpɪtɪləs/adj بێ بەزەیی/ بێ ڕەحم

pity/ˈpɪti/n ڕەحم- بەزەیی
ئەوشتەی وات لێ دەکا خەمبار و ئائومێد بی.

pity/v بەزەیی پێدادێتەوە- دڵی پێ دەسوتێ

pitying/ˈpɪtɪɪŋ/adj میهرەبان

pivot/ˈpɪvət/n تەوەرە، شالی جەمەت گێڕان

pivot/v ١- هاوسەنگی دەکا
٢- جەخت دەکا لەسەر

pixie/pɪksi/n جن، پەری بچوک (چیرۆکی منداڵان)

pizza/ˈpiːtsə/n کولێرا- پیزا

placard/ˈplækɑːd/n ئاگاداریەکی گەورە لە شوێنێکی گشتی- لافیتە

placate/pləˈkeɪt/v ١- هێوری دەکاتەوە
٢- قایلی دەکا

place/pleɪs/n ١- شوێن- جێ
٢- باڵەخانە- جێ ٣-پلەوپایە
٤- وەرگیران لەزانکۆ
٥- شوێنی شیاو ٦- جێی گونجاو
٧- ڕێکخستن ٨- خانوو- ماڵ

out of place/adj لەجێی خۆی نیە گونجاو نیە- نەشیاو

take place/v ڕوویەدا

place-name/n ناوی شوێن

place/v ١- دادەنێ ٢- ڕۆڵێن دەکا
٣- وەبیری دێتەوە، دێتەوە یادی
٤- داوا پێشکەش دەکا بۆکڕێنی

placed/adj ١- هێمن ٢- بەئاسانی هەڵناچێ

placidly/ˈplæsɪdli/adv ١- بەهێمنی
٢- بەبێ ڕکابەری

plague/pleɪg/n ڕشانەوە- تاعوون

plague/v کێشەی بۆ دروست دەکا، هەراسانی دەکا

plaice/pleɪs/n ماسی

plain/pleɪn/adj ١- سادە-یەک ڕەنگ
٢-سادە- بەبێ شیر ٣- ڕوون و ئاشکرا
٤- ڕاشکاو-ڕاستگۆ- ناجوان- جوان نیە

plain/adv -بەتەواوی

plainly/adv بەڕوون و ئاشکرایی

plain/n دەشت

plain/n پەیوەندی بەچنینەوە هەیە

plaintiff/ˈpleɪntɪf/n سکاڵاکەر- شکاتکەر

plaintive/ˈpleɪntɪv/adj دەنگێکی پڕ

pile/v لەسەر یەك دادەنێ
قژمەت پێکدێنێ
pileup/n بەریەك کەوتنی ئۆتۆمبێلان– تاميۆن
piles/paɪlz/n مایەسیری
pilgrim/ˈpɪlgrɪm/n حاجی
pilgrimage/ˈpɪlgrɪmɪdʒ/n حەج
pill/pɪl/n حەب– دەرمان–
حەبی منداڵبوون
pillar/ˈpɪlə(r)/n ١–ستوون–
کۆڵەکە– کاریتە ٢– ئەندامێکی گرنگ
pillar-box/ˈpɪləbɒks/n سندوقی پۆستە
pillion/ˈpɪliən/n پشتەوەی شوفێری ماتۆڕ
pillow/ˈpɪləʊ/n بالیف– سەرین
pilot/ˈpaɪlət/n ١–فرۆکەوان
٢– رابەری دەریایی
pilot/v ١–ئاراستە دەکا ٢–لێ دەخوڕێ
pimp/pɪmp/n کەواد
pimple/ˈpɪmpl/n زیپکە
pin/pɪn/n ١– دەرزی سەرخڕ
٢– دەرزی پرچ
pinpoit/ˈpɪnpɔɪnt/v ١– شوێنی
گونجاوی دەدۆزێتەوە
٢– شوێنی دیاردەکا
pin/v پەدەرزی– (بزمار) قایمی دەکا
pinafore/ˈpɪnəfɔː(r)/n – بەران پێل–
بەروانکە
pincer/ˈpɪnsə(r)/n ١–کەلبە
٢–پەنگرکێش– گاز
pinch/pɪntʃ/v ١– دەگوشێ ٢– دەدزێ
pinch/n ١– گوشین
٢– بڕی ئەوشتەی بە پەنجەی گەورەو
پەنجەی یەکەم هەڵدەگیرێ
٣– کێماسی ٤– هەلمەت

pinched/adj لاوازو زەرد هەڵگەڕاو
pine/paɪn/n داری سنەوبەر (درەخت)–
داری سنەوبەر
pine/v –خەمبار دەبێ– دڵتەنگ دەبێ
pineapple/ˈpaɪnæpl/n ئەنەناس
ping/pɪŋ/n جڕەجڕ، زرینگە، زرینگ
ping/v زرینگە زرینگ دەکا
ping-pong/ˈpɪŋpɒŋ/n ١–تۆپی سەرمێز
٢–تێنس
pink/pɪŋk/adj پەمبە– گوڵی سووری پەمبەیی
pinnacle/ˈpɪnəkl/n ١– لوتکەی کەنیسە، قەڵا
٢– لوتکەی چیا– ترۆپکە
pint/paɪnt/n ١– پێوەری شلە
٢– گلاسێك– پێکێك بیرە
pioneer/ˌpaɪəˈnɪə(r)/n ١– بەراییەکان
٢–پێشەنگ
pioneer/v ١– یەکەم کەس یان ڕێکخراو
دەبێ کە دەچێتە شوێن ٢– پێشەنگ دەبێ
pious/ˈpaɪəs/adj ئایینخواز– لەخواترس
pip/pɪp/n تۆوی سێو، لیمۆ، پرتەقاڵ
pip/v دوژمنەکەی دەبەزێنێ لە دوا چرکەدا
pipe/paɪp/n ١– بۆری
٢–پایپ– دارجگارە٣– زوڕنا
pipeline/ˈpaɪplaɪn/n هێڵی بۆری نەوت
pipe/v ١– بەبۆری دەگوازێتەوە
٢– زوڕنا دەژەنێ– زوڕنا لێ دەدا
piper/ˈpaɪpə(r)/n زورناژەن– زوڕنا لێدەر
pirate/ˈpaɪrət/n ١–چەتەی دەریا
–ئەوکەسەی کاری خەڵکی بێپرس دەفرۆشێ
piracy/ˈpaɪrəsi/n ١– چەتەیی
٢– کۆپی کردنی کاری خەڵکی
Pisces/ˈpaɪsiːz/n بورجی ئەمەنگ
pistol/pɪstl/n –دەمانچە–دەبانچە
piston/ˈpɪstən/n پەستێن
pit/pɪt/n ١–چاڵ ٢–کانی خەڵوز
٣– شوێنی نزیك بەربەریکانێ
بۆ بەنزین تێکردن

٣-بەپەنجە لادەبا
٤-دەكاتەوە ٥- گیرفانی دەبڕێ
٦-خراپ رەفتاری لەگەڵ دەكا
٧- دەناسێتەوە ٨- باشترین دەبێ
٩- خۆی لێ نزیك دەكاتەوە-بەنیازی سێكسی ١٠- كوێزی لێ دەبێ
١١- دەبینێ- دەبینێ لەتێزگە

pickpocket/ˈpɪkpɒkɪt/n قولبڕ گیرفانبڕ

pick/pɪk/n ١-هەڵبژاردە
٢- گولنبژێر- هەڵبژاردە
٣- قازمە٤- بەردشكێن

picket/ˈpɪkɪt/n ١-مانگر ٢-سنگ- كۆڵەكە

pickle/ˈpɪkl/n ١-ترشی٢- سركە

pickle/v سركە دروست دەكا

picky/ˈpɪki/adj دژوار- سەر رەق- كەللە رەق

picnic/ˈpɪknɪk/n ژەمێ لەدەرەوە بخورێ
١- گەشت ٢- سەیران- بەخواردن
٣- خواردن لە دەرەوەی ماڵ

pictorial/pɪkˈtɔːriəl/adj - وێنەیی- دەربڕاو بە وێنە

picture/ˈpɪktʃə(r)/n ١- وێنە- تابلۆ
٢- بیرۆكە- وێنەی تەلەفزیۆنی- فیلمی سینەمایی

picture/v ١- وێنە دەگرێ
٢- خەیاڵ دەكا -داللە لێ دەدا

picturesque/ˌpɪktʃəˈresk/adj
١- وەك وێنە جوان
٢- سەرنج راكێش- رازاوە

pie/paɪ/n كولێرە

piece/piːs/n ١-پارچە ٢-نموونە
٣-بەشێ- پارچە پارچە- یەكێ لەپارچەكان
٤- پارەی خوردە ٥- وردە- وتار
٦- پارچە نوسینێكی ئەدەبی- پارچە مۆسیقا

piece/pɪəs/v ١- پارچەكان خردەكاتەوە
٢- بەدەست دێنێ
٣- لەكۆمەڵێ ژێدەری جیا بۆی دەردەكەوێ

piecemeal/ˈpiːsmiːl/adj - adv
١- پەیتا پەیتا ٢- پارچە پارچە

pier/pɪə(r)/n شۆستەی رۆخی دەریا
شۆستەی لەنگەرتنی كەشتی

pierce/pɪəs/v كونی دەكا -
لەناكاو دەبینرێ یان دەبیسرێ

piercing/ˈpɪəsɪŋ/adj ١-بەهێز- تیژ
٢-بیر تیژ

piety/ˈpaɪəti/n ١- لەخواترسی ٢-خواناسی

pig/pɪg/n ١- بەراز٢- پیس- زۆر خۆر

pig/v زۆر دەخواو دەخواتەوە

piggy back/n لەپشتی كردن- بەپشت هەڵگرتن

piggy bank/n ١- دەخیلە
٢- سندوقی پارە پاشەكەوتن كردن
٣- سندوقی شێوە بەراز

pig-headed/ˌpɪgˈhedɪd/adj كەللەرەق

pigsty/ˈpɪgstaɪ/n ١- شوێنی بەراز
٢- لانەی بەراز ٣- شوێنی پیس

pigeon/ˈpɪdʒɪn/n كۆتر

pigeon hole/n ١- كونە كۆتر
٢- شوێنی نامەو كاغەز

piglet/ˈpɪglət/n بەچكە بەراز- بەرازی بچووك

pigment/ˈpɪgmənt/n رەنگدەر- رەنگ

pigmy=pygmy/n - adj ریوەلە- كورتەبنە، قوتە- كورتەباڵا

pigtail/ˈpɪgteɪl/n كەزی

pike/paɪk/n ماسی ددان تیژ

pilchard/ˈpɪltʃəd/n ماسی

pile/paɪl/n لەسەر یەك كەوتوو- كەڵەكەكردوو- قۆمەت

pharmaceutical/ˌfɑːməˈsuːtɪkl/adj دەرمانخانەیی– پەیوەندی بەدەرمانخانەوە هەیە

pharmacist/ˈfɑːməsɪst/n دەرمانکەر

pharmacy/ˈfɑːməsi/n ١– دەرمانخانە ٢– دەرمانکەری

phase/feɪz/n قۆناغ – فەیز

phase/v قۆناغ بەقۆناغ جێبەجێ دەکا

pheasant/ˈfeznt/n پەڕ

phenomenal/fəˈnɒmɪnl/adj نائاسایی/ دیاردەی سروشتی

phenomenon/fəˈnɒmɪnən/n دیاردە

phew/fjuː/interj ئۆف

philosopher/fəˈlɒsəfə(r)/n فەیلەسوف

philosophy/fəˈlɒsəfi/n فەلسەفە

philosophical/ˌfɪləˈsɒfɪkl/adj فەلسەفی

phlegm/flem/n بەلغەم– چڵم

phlegmatic/flegˈmætɪk/adj ١– سارد ٢–خوێن سارد ٣– بێ تێکەڵ٤– بەلغەمی– چڵماوی

phobia/ˈfəʊbiə/n ترسێکی توند–فۆبیا

phoenix/ˈfiːnɪks/n ١–سیمرخ ٢–زۆر جوان

phone/fəʊn/n تەلەفۆن

phone/v تەلەفۆن دەکا

on the phone – لەسەر تەلەفۆنە –بەتەلەفۆن قسە دەکات– تەلەفۆن هەیە

phonetic/fəˈnetɪk/adj دەنگسازی پەیوەندیبەدەنگی مرۆڤەوە هەیە

phonetics/fəˈnetɪks/n–زانستی دەنگ دەنگسازی

phoney/ˈfəʊni/adj درۆ– ساختە

phoniness/n ساختەیی

phonograph/fəʊnəgrɑːf/n فۆنۆگراف– قەوان

phosphate/ˈfɒsfeɪt/n فۆسفات

photo/ˈfəʊtəʊ/n وێنەی فۆتۆگراف

photocopy/ˈfəʊtəʊkɒpi/n لەبەرگرتنەوە– فۆتۆکۆپی

photocopy/v لەبەردەگرێتەوە

photograph/ˈfəʊtəgrɑːf/n وێنەی فۆتۆگراف

photograph/v وێنەی دەگرێ

photographer/fəˈtɒgrəfə(r)/n وێنەگر

photographic/adj فۆتۆگرافی–وێنەیی

photography/fəˈtɒgrəfi/n هونەری وێنەگرتن

phrasal verb/n فرمانی فرێزی

phrase/freɪz/n ١–فرێز–گرێ ٢–دەستەواژە

phrase/v بەشێوەیەکی گونجاو دادەرێژێ

phrase book/n فەرهەنگی گەشتیار

physical/ˈfɪzɪkl/adj فیزیایی– تەنی جەستەیی، ماددی– بەرجەستە –سروشتی

physician/fɪˈzɪʃn/n پزیشك

physicist/ˈfɪzɪsɪst/n فیزیازان– فیزیایی– فیزیاگەر

physics/ˈfɪzɪks/n –فیزیا– زانستی سروشت

physiotherapy/ˌfɪziəʊˈθerəpi/n چارەسەری فیزیایی

physiotherapist/ˌfɪziəʊˈθerəpɪst/n چارەسەرکەریفیزیایی

physiotherapist/n بەیتار چارەسەرکەری فیزیایی(کەس)

physique/fɪˈziːk/n بونیاد/ پێکهاتنی جەستە

piano/piˈænəʊ/n پیانۆ

pianist/ˈpɪənɪst/n پیانۆژەن

pick/pɪk/v ١–هەڵدەبژێرێ– گوڵبژێر دەکا ٢–لێ دەکاتەوە، دەقرتێنێ

١– کەسایەتی ٢– کەسایەتییەکی بەهێز
٣–کەسێکی ناسراو و بەناوبانگ

personalize/ˈpɜːsənəlaɪz/v
نوسینی یان هەڵکەندنی ناوی خۆت لەسەر شتێ بۆ ئەوەی ئیسپات بکەی هی تۆیە.

personify/pəˈsɒnɪfaɪ/v
١–بەرجەستەدەکا ٢– دەتوێنێ
٣– شتێ وەصف دەکاو سیفەتی مرۆڤی دەداتێ (شیعر)

personnel/ˌpɜːsəˈnel/n ١– دەستەیی فەرمانبەران لە رێکخراوێکی گەورەدا
٢– دایەرەی کاروباری فەرمانبەران

perspective/pəˈspektɪv/n ١– وێنەی دیار بەرچاو
٢– تێروانین، روانگە

perspire/pəˈspaɪə(r)/v ئارەقە دەکا

perspiration/ˌpɜːspəˈreɪʃn/n
١–ئارەقە کردن ٢–ئارەقە رژێن

persuade/pəˈsweɪd/v ١–رازی دەکا
٢– دەستەمۆی دەکا

persuasion/pəˈsweɪʒn/n
١– قایل کردن
٢– باوەڕی دینی یان سیاسی

persuasive/pəˈsweɪsɪv/adj
١– باوەڕپێهێنەر ٢–قایلکەر

pertinent/ˈpɜːtɪnənt/adj
١– پەیوەست بە کرۆکی بابەتەکەوە/ پەیوەندییەکی توندی بەکرۆکی بابەتەکەوە هەیە ٢– پەیوەندی بەتین

perturb/pəˈtɜːb/v ١– نیگەرانی دەکا
٢– بیری ئاڵۆز دەکا/شپرزە دەکا

pervade/pəˈveɪd/v ١– دەتەقێنێتەوە
٢–هەموو شوێنەکە دەگرێتەوە

pervasive/pəˈveɪsɪv/adj ١–بەربڵاو
٢– سەراپاگیر

perverse/pəˈvɜːs/adj ناماقووڵ، بەرکە

perversely/adv ١–بەشێوەیەکی نائاسایی
٢– بە نیازێکی خراپ

perversion/pəˈvɜːʃn/n ١– شێواندن
٢– گۆڕینی راستی
٣– لادانی سێکسی– رەفتاری نابەجێی سێکسی

pervert/pəˈvɜːt/v ١– دەشێوێنێ
٢– دەگۆڕێ ٣– گومرای دەکا

pervert/ˈpɜːvɜːt/n لادەر:
رەفتار نارێک وناسروشتی (لەرووی سێکسی)

pessimism/ˈpesɪmɪzəm/n رەشبینی

pessimist/ˈpesɪmɪst/n رەشبین(کەس)

pessimistic/ˌpesɪˈmɪstɪk/adj
رەشبین(بیرۆکە)

pessimistically/adv بە رەشبینیەوە

pest/pest/n ١– کەسێکی بێزارکەر– جارسکەر
٢– ئافاتی دەغل و دان

pester/ˈpestə(r)/v جاڕس دەکا، بێزار دەکا

pesticide/ˈpestɪsaɪd/n ئافاتکوژ

pet/pet/n ١– ماڵی– کەوی
٢–(ئاژداری دایک)بەنازکراو

pet/v ١– بەنازداری مامەڵەی لەگەڵ دەکا
٢– ماچی دەکا ٣– لەئامێزی دەگرێ

petal/ˈpetl/n پەڕەی گوڵ

peter/ˈpiːtə(r)/v بەرە بەرە نامێنێ

petition/pəˈtɪʃn/n سکالانامە

petrified/ˈpetrɪfaɪd/adj لەترسا تۆقیو

petrol/ˈpetrəl/n ١– بەنزین ٢–گازۆلین
٣– نەوت

petroleum/pəˈtrəuliəm/n پەترۆل

petticoat/ˈpetɪkəut/n بن کراس،ئەتەك

petty/ˈpeti/adj ١–بچووك ٢–کەم بەها
٣– ناگرنگ ٤– نابەخ– هیچ و پووچ

pew/pjuː/n کورسییە درێژەکانی کەنیسا

phantom/ˈfæntəm/n ١–خێو–تارمایی
٢– وەهم– خەیاڵ– ئەندێشە

١- لەوانەیە ٢- دەکرێ

peril/ˈperəl/n ١- بەڵەیەکی مەزن
٢- ترسناک- لەنێوبەر

perilous/ˈperələs/adj - خەتەرناک-
سامناک- ترسناک

perimeter/pəˈrɪmɪtə(r)/n دیواری
چواردەورە/ چێوە

period/pɪəriəd/n ١- ماوە ٢- سەردەم
٣- بەش(وانە)
٤- بێنوێژی مانگانەی ئافرەت
٥- نوقتە(رێزمان)

periodic/ˌpɪəriˈɒdɪk/adj رێکەو پێک/
بەرێک و پێکی رودەدا

periodical/ˌpɪəriˈɒdɪk/n وەرزی

perish/ˈperɪʃ/v ١- دەمرێ
٢- لەنێو دەچێ

perishable/adj زوو خراپ دەبێ-
بۆگەن دەبێ

perjure/ˈpɜːdʒə(r)/v بەدرۆ
شەهادە دەدا- بەدرۆ سوێندەخوا

perk up/v چالاک زیندو دەبێ

perk/pɜːk/n زێدە: سەرموچە

perm/pɜːm/n چارەسەرکردنی
پرچ بەماددەی کیمیایی بۆ ئەوەی
لوول و گروازە بێ

perm/v پرچی گروازە دەکا

permanence/ˈpɜːmənəns/n
١-مانەوە بۆماوەیەکی زۆر ٢- خۆگری

permanent/ˈpɜːmənənt/adj
١- هەمیشە ٢- نەگۆڕ- چەسپیو

permanently/adv بە شێوەیەکی
هەمیشەیی

permanent wave/n ١-شەپۆلیبەردەوام
٢-پرچ گروازەکردن

permissible/pəˈmɪsəbl/adj رێ
پێدراو

permission/pəˈmɪʃn/n رێدان-مۆڵەت

permit/pəˈmɪt/v ١- رێ دەدا
٢- دەهێڵی- دەرفەت دەدا

perpendicular/ˌpɜːpənˈdɪkjələ(r)/adj
ستوونی

perpetual/pəˈpetʃuəl/adj بەردەوام-
بێ‌وچان

perpetually/pəˈpetʃuəli/adv هەمیشە

perpetuate/pəˈpetʃueɪt/v وادەکا
بەردەوامەبێ

perplexed/pəˈpleksɪd/adj
١- سەر لێ شێواو ٢- نیگەران- شلەژاو

persecute/ˈpɜːsɪkjuːt/v
١-دەچەوسێنێتەوە- ئەشکەنجە دەدا

persecution/ˌpɜːsɪˈkjuːʃn/n چەوساندنەوە

persecutor/ˈpɜːsɪkjuːtə(r)/n چەوسێنەر

persevere/ˌpɜːsɪˈvɪə(r)/v وچان نادا-
کۆڵ نادا هەر بەردەوام دەبێ

persist/pəˈsɪst/v ١-هەرسور دەبێ
٢- بەردەوام دەبێ

persistence/pəˈsɪstəns/n ١- سوور بوون
٢- رژدبوون- بەردەوامی

persistent/pəˈsɪstənt/adj ١-رژد
٢-بەردەوام

persistently/adv بەرژدی- هەرسوردەبێ

person/ˈpɜːsn/n ١-کەس ٢- مرۆڤ
٣- کەسی یەکەم و دووەم(راناو)

in person بەخۆی

personal/ˈpɜːsənl/adj ١- کەسیی ٢-تاکیی
٣- تایبەت بەخۆی
٤- جەستەیی- لاشەیی

personally/adv ١-بەخۆی ٢-بەرای من
٣- بەشێوەیەکیکەسیی-زاتی- خودی

personal pronoun/n راناوی کەسی

personality/ˌpɜːsəˈnæləti/n

peninsula/pəˈnɪnsjələ/n نیمچە دورگە
penis/ˈpiːnɪs/n کێر/کیر
penitent/ˈpenɪtənt/adj پەشیمان
penitentiary/ˌpenɪˈtenʃəri/n ١-دادگای کاسۆلیکی ٢-زیندان
penknife/ˈpennaɪf/n چەقۆی گیرفان
penniless/ˈpeniləs/adj بێ پارە- هەژار- قەلۆش
penny/ˈpeni/n پێنی- سەنت، پارەی خوردە
pension/ˈpenʃn/n موچەی خانەنشینی
pensioner/ˈpenʃənə(r)/n خانەنشین
pentagon/ˈpentəgən/n ١-پێنج ٢ ٢- پێنتاگۆن: وەزارەتی بەرگری ئەمەریکی
pentathlon/penˈtæθlən/n جۆرە وەرزشێکە کە هەر کەسێ دەبێ پێنج یاری جیا بەشداری بکا
penthouse/ˈpenthaʊs/n باڵەخانەیەکی مەزن
pent up/ˌpent ˈʌp/adj خەفەکراو
penultimate/penˈʌltɪmət/adj پێش کۆتایی
peony/ˈpiːəni/n باخچەیەکی پڕ گوڵی سوور و سپی
people/ˈpiːpl/n ١-خەڵک٢- گەل ٣- دانیشتوانی شوێنێکی تایبەت ٤- خەڵکی ئاسایی - رەمەك
pepper/ˈpepə(r)/n ١-بیبەری رەش ٢- بیبەری سەوز
pepper/v بیبەری تێدەکا
peppermint/ˈpepəmɪnt/n نەعناع- شیرینی تام نەعناع
pep talk/n قسەی هاندان
per/pə(r)/prep لە- بۆ هەر
perceive/pəˈsiːv/v ١- دەرکی پێ دەکا ٢- تێ دەگا
per cent/pəˈsent/adj لە سەدا
percentage/pəˈsentɪdʒ/n رێژەی سەدی
perceptible/pəˈseptəbl/adj هەست پێکراو- بینراو
perception/pəˈsepʃn/n ١- دەرك کردن- بیروڕا ٢- تێڕوانین
perch/pɜːtʃ/n لق، قەفەس
perch/v دەنیشێ لە- دادەنیشێ
perch/n ١-مێلانەی باڵندە ٢-کورسی ٣-ماسی
percussion/pəˈkʌʃn/n ئامێری مۆسیقا- وەك دەمبك
perennial/pəˈreniəl/adj دووبارە- هەمیشە- بەردەوام
perfect/ˈpɜːfikt/adj ١- تەواو- بێ خەوش ٢- نمونەیی- باشترین ٣- تەواو(رێزمان) ٤- رەها
perfectly/adv بە بێ خەوش بە شێوەیەکی نموونەیی- بەتەواوی
perfect/v ١-خەوشی تێ ناهێڵێ ٢- تەواوی دەکا
perfection/pəˈfekʃn/n کەمال- تەواوی/ حالەتی نموونەیی
perfectionist/pəˈfekʃənɪst/n بانگەشەی تەواوی دەکا
perforate/ˈpɜːfəreɪt/v کون دەکا
perforation/ˌpɜːfəˈreɪʃn/n ١- کونکردن، کون دروستکردن ٢- کونی بچووك لەکاغەز
perform/pəˈfɔːm/v ١-جێبەجێ دەکا ٢- نمایش دەکا ٣- کارپێ دەکا
performer/pəˈfɔːmə(r)/n نمایشکار
performance/pəˈfɔːməns/n ١- پێ هەڵسان ٢- نمایشی مۆسیقی یان شانۆیی ٣- کارپێ کردن
perfume/ˈpɜːfjuːm/n بۆنی خۆش- عەتر
perhaps/pəˈhæps, præps/adv

peek/pi:k/v ١– بەدزی تەماشا دەکا
٢– چاو پێدا دەخشێنێ

peek/n ١– چاوپێداخشاندن
٢– بە دزی تەماشاکردن

peel/pi:l/v ١– پاك دەکاتەوە
٢– پەلکی لێدەکاتەوە٣– دەڕنێ

peel/n پەلك– توێکڵ

peeler/ˈpi:lə(r)/n ڕنەر–پەلك لێکەرەوە

peep/pi:p/v ١– لە کونی دەرگا
تەماشا دەکا، بەدزی تەماشا دەکا
٢– دەردەکەوێ– بەدیار دەکەوێ

peep/n تەماشاکردنێکی خێرا–زیقەزیق
پیپ پیپ: دەنگی هۆرنی ئۆتۆمبیل

peer/pɪə(r)/n ١–هاوشان ٢–لۆرد/میر
٣– خانەدانی بەریتانی

peerage/ˈpɪərɪdʒ/n خانەدانەکانی
وڵات، لۆردەکانی وڵات/پلەی لۆرد یان
خانەدان

peer group/n هاوکوفەکان–هاوشانەکان

peer/v باش لێدەڕوانێ/
بەدیقەت تەماشادەکا– تێدەفکری

peeved/ˈpi:vd/adj تووڕەو بێزار بوو

peevish/ˈpi:vɪʃ/adj زوو هەڵدەچێ–
قینچکەتەنگ

peg/peg/n ١– تاقچکە: عەلاقەی دیوار
بۆ جلك ٢– ستونی ڕەشماڵ

peg/v ١– بە گوریس توند دەکا
٢– جلکەکان لەسەر ڕستە دادەنێ
٣– بەتەناف هەڵدەواسێ
٤– لەستوریێ رادەوەستێ

pelican/ˈpelɪkən/n قازی کێوی/
ماسیگر

pellet/ˈpelɪt/n تۆپە کاغەز– تۆپەلوو

pelt/pelt/n کەوڵی گیانەوەر

pelt/v ١–بەردەباران دەکرێ/دەکا
٢– تۆپی دەکرێ
٣– بارانێکی زۆر دەبارێ، بەرەهێڵە دەبارێ
٤– زۆر خێرا رادەکا

pelvis/ˈpelvɪs/n حەوزی پشت– کەلێن

pen/pen/n قەلەم پاندان

pen-friend/n برادەری بە نامە

pen/n هۆزی حەیوان/
تەویلە/هەوێز/کۆتان

penal/ˈpi:nl/adj پەیوەندی بەسزایی
یاسایی هەیە

penalize/ˈpi:nəlaɪz/v ١– کەسێ سزادەدا
چونکە سەرپێچی یاسای کردووە
٢– وای لێ دەکا ئازار بچێژێ

penalty/ˈpenlti/n ١– سزا
٢– نرخەکەی بدا(سزا)٣– پەنالتی

penalty area/n ناوچەی
شوێنی– پەنالتی (سزا)

penance/ˈpenəns/n خۆسزادان بەرامبەر
ئەو کارە خراپەی کردوتە، کەفارەت

pence: penny/n پێنی:
پارەی خوردەی بەریتانی

pencil/ˈpensl/n پێنوس–پێنوسی دار

pencil-case/n جانتای پێنوس

pencil/v بە پێنوس دەنوسێ

pencil-sharpener/n پێنوس تیژکەر–
موقتاتە

pendant/ˈpendənt/n ملوانکە

pending/adj چاوەرێکراو–بڕیارلەسەرنەدراو

pending/perp هەتا– تا

pendulum/ˈpendjələm/n پەندۆل

penetrate/ˈpenɪtreit/v ١– دەبڕێ–
دەچێتە ناو ٢– تێ دەگا– مێشکی وەری دەگرێ

penetrating/ˈpenɪtreɪtɪŋ/adj
١– زیرەك– بیرتیژ
٢– دەنگ تیژ لە دوورەوە دەبیسترێ

penguin/ˈpeŋgwɪn/n بەتریق

penicillin/ˌpenɪˈsɪlɪn/n پەنسلین

بەزمخرمەنە

pause/pɔ:z/n وەستانی کورت

pause/v ١-ماوەیێ دەوەستێ

٢-ماوەیێ بێدەنگ دەبێ

pave/peɪv/v ١- قیرتاو دەکا- ساخبێری دەکا ٢- شۆستەی دادەنێ

pavement/ˈpeɪvmənt/n شۆستەی شەقام

pavilion/pəˈvɪliən/n جێی خۆگۆڕینی وەرزشوانان

لە یاریگادا- چادرگا

paw/pɔ:/n چنگ

paw/v بە چنگ دەگرێ

pawn/pɔ:n/n ١- بەیدەق یان سەرباز لە یاری شەترەنجدا

٢- کەمەپێکەری بەردەستی خەڵك

pawn/v لە بارمتە دادەنێ

pay/peɪ/n کرێ- مووچە

pay/v پارەدەدا

pay back/v تۆڵە دەکاتەوە

pay off/adj بەبەرهەم- ئاکام

pay off/v تەواوی پارەکە دەداتەوە کە قەرداره

pay up/v قەرد دەداتەوە

payable/ˈpeɪəbl/adj دەدرێتەوە- دەبێ بدرێ

payee/ˌpeɪˈi:/n پارەوەرگر

payment/ˈpeɪmənt/n ١- پارەدان

٢- قەرد دان

٣- بڕی ئەو پارەیەی کە پێویستە بدرێ

PC/ˌpi: ˈsi:/n کۆمپیوتەری کەسی

٢- بەیوورای پێشکەوتنخوازی ٣- پۆلیس

pea/pi:/n پۆلکە/دانی پاقلە/دنکی پاقلە

peace/pi:s/n ئاشتی- ئاسایش- هێمنی

peacetime/ˈpi:staɪm/n ماوەی ئاشتی

peaceful/ˈpi:sfl/adj ١- ئاشتیخواز

٢- هێمن و ئارام

peach/pi:tʃ/n خۆخ/قۆخ

peacock/ˈpi:kɒk/n تاووس

peak/pi:k/n لوتکە- پۆپکە

نوکە تیژەکەی پێشەوەی هەندێ کڵاو.

peak/v دەگاتە لوتکە

peal/pi:l/n ١-دەنگی زەنگ-زرەنگ

٢-گرمەی هەور

peanut/ˈpi:nʌt/n فستەق- پاقلەی سودانی

pear/peə(r)/n هەرمێ

pearl/pɜ:l/n لوئلوئە/مرواری

peasant/peznt/n جوتیار

pebble/ˈpebl/n بەردێکی لووسەیخرە لە تەنکاوەهەیە

دەنوکی لێدەدا- بەدەنوك دەخوا

peck/pek/v

peck/n ماچی خێرا- ماچی سەرگۆنا

peculiar/pɪˈkju:liə(r)/adj سەیر- ناوازە- تایبەت

peculiarity/pɪˌkju:liˈærəti/n ١- سەیر و سەمەرەیی ٢- تەدگارێکی تایبەت

pedagogical/ˈpedəgɒdʒɪkl/adj

پەیوەندی بە رێگاکانی وانەکارییەوە هەیە

pedal/ˈpedl/n پەیدان، پایدەر

پەیدان لێدەدا

pedal/v

pedantic/pɪˈdæntɪk/adj زیاد لە پێویست پێگیری بەیاساو داب و نەریت دەکا

pedestal/ˈpedɪstl/n بنکەی ئەستوون

pedestrian/pəˈdestriən/n پیادە

pedestrian/adj تایبەت بە پیادە- ئاسایی

pedigree/ˈpedɪgri:/n ١- رەسەن و بنچینەیی گیانەوەر

٢- پێشینە، دەورووبەر

pee/pi:/v میز دەکا

pee/n میزکردن

paste/peɪst/n دۆشاو/سرێش-

paste/v به چرك پێوه دەنێ/پێیست دەكا

pastel/ˈpæstl/adj رەنگی كراوە

pasteurized/ˈpɑːstʃəraɪzd/adj كوڵاو- هەوێنكراو

pastime/ˈpɑːstaɪm/n رابواردن- خولیا

pastoral/ˈpɑːstərəl/adj ١- كاروباری كەسیی وتایبەتی ٢- گوندی- لادێی

pastry/ˈpeɪstri/n هەویركاری- هەویرەمەنی

pasture/ˈpɑːstʃə(r)/n پاوان- لەوەرگا

pasty/ˈpæsti/n كولێرە بەگۆشت

pat/pæt/v دەست لەپشتی دەدا

به هێدی بۆ ئافەرین دەست لەپشتی دەدا

pat/n دەست لەپشت دان

pat/adv دەست بەجێ- به بێ دوودڵی

pat/adj ئامادە/هەر لەسەر زمان بوو

patch/pætʃ/n ١- پنی پارچە شت- پنی كون ٢- پارچە زەوی

patch/v ١- پنی دەكا ٢- شتێ خێرا چاك دەكا ٣-پێكدێنێتەوە

patchwork/ˈpætʃwɜːk/n پنیداری/ پینەكردن ٢- جێ جێی قوماش رەنگاورەنگ

patchy/ˈpætʃi/adj ١- هەندێ لە- هەموی نا ٢- بڕی جیاجیا

pate/peɪt/n ١-پاتێ- هەریسە ٢-سەر

patent/peɪtnt/adj روون و ئاشكرا

patent/n مۆڵەتی داهێنان

patent/v مۆڵەتی داهێنان بەدەست دێنێ

patent leather/n پێستی رەونەقدار

paternal/pəˈtɜːnl/adj ١- باوكێتی/ باوكایەتی ٢- خزمێتی لە رێگای باوكەوە

paternity/pəˈtɜːnəti/n بوونە باوك- باوكێتی

path/pɑːθ/n رێگا رێباز- رێڕەو

pathetic/pəˈθetɪk/adj ١- بەزەیی پیا دێنەوە-خەمبار ٢- بەئازار ٣- زۆر خراپ ٤- لاواز و بێ كەڵك

pathological/ˌpæθəˈlɒdʒɪkl/adj ١- نەخۆشیی: پەیوەندی بە نەخۆشیزانیێیەوە هەیە ٢- نامەقوول

pathology/pəˈθɒlədʒi/n نەخۆشیزانی

pathologist/pəˈθɒlədʒɪst/n ١- پسپۆر لە نەخۆشیزانی٢- پسپۆر لە هۆی مردن

patient/ˈpeɪʃnt/adj ئارام- ئارامگر- خۆگر

patient/n نەخۆش

patio/ˈpætiəu/n باخچەی ماڵ

patriot/ˈpætriət/n نیشتمانی- وڵات پەروەر

patriotism/ˈpætriətɪzəm/n نیشتمان پەروەری

patriotic/ˌpætriˈɒtɪk/adj نیشتمانی- وڵات پەروەر

patrol/pəˈtrəul/v ئێشك دەگرێ- پاسەوانی دەكا

on patrol ئێشكگری

patron/ˈpeɪtrən/n ١- پارێزەری ئەدەب و هونەر ٢- ئەفەر مەعمیل

patronize/ˈpætrənaɪz/v ١- بەخۆبایی مامەڵە دەكا ٢- بەڵێزەوە رەفتار دەكا(لەگەڵ كریار)

patronizing/ˈpætrənaɪzɪŋ/adj روو خۆش- بەڵام لەخۆبایی

patter/ˈpætə(r)/n دەنگی گەڵا لێدانی هێواش دەنگی پێی منداڵان لەسەر قادرمە

patter/v هێدی دەنگی دێ وەك دەنگی لێدانی باران بەجامی پەنجەرە رێكخستنی هێڵ و شێوەو رەنگەكان

pattern/ˈpætn/n مۆدێل- شێواز- وێنەی نموونەیی شت

patterned/ˈpætənd/adj وێنەدار

دابەشکەر

٢- دیواری جیاکەرەوە

٣- دابەشکردن

partition/v دابەش دەکا

partner/ˈpɑːtnə(r)/n ١- هاوژین-

هاوسەر ٢- هاوبەش- شەریك(دەولەت)

partner/v ١-سەمای لەگەڵ دەکا

٢-هاوبەش دەکا

partnership/ˈpɑːtnəʃɪp/n شەریکاتی

partridge/ˈpɑːtrɪdʒ/n کەو- سوسکە

party/ˈpɑːti/n ١-ئاهەنگ ٢- حیزب

٣- تیپ- تیم ٤- کۆمەڵە

٥- لا- لایەنێ لە

pass/pɑːs/n ١- پاس:

نمرەی دەرچوون لە تاقیکردنەوە

٢- مۆڵەت ٣- رێگایەکی شاخاوی

pass/v ١- پاس دەدا-

تۆپ بۆ هاورێکەی داوێ

٢- تێدەپەرێ ٣- بەرەو رادەکێشێ

٤- بەسەر دەچێ (کات)

٥- بەسەر دەبا (کات)٦- بە فیڕۆ دەدا (کات)

٧- لە تاقیکردنەوە دەردەچێ

٨-دەربدەچوێنێ ٩- دەردەکا (یاسا)

١٠- (فەرمان) دەردەکا ١١- بەسەری رەت

دەبێ ١٢- بەرپرسیاری دەخاتە ئەستۆی

pass water/v میز دەکا

pass away/v دەمرێ

pass-book/n دەفتەری حیسابی بانق

pass by/v لەبەردەمی تێدەپەرێ

pass down/v بۆی دەمێنێتەوە

pass off/v دەشێوێنێ- ناراستی دەڵێ

pass on/v دەگەیەنێ/

بەدەست نامە-شتی-دەداتێ

pass out/v لەهۆش خۆی‌دەچێ-

دەبورێتەوە

passer-by/pɑːsə ˈbaɪ/n رێبوار

passable/ˈpɑːsəbl/adj ١- خۆی پێ دەرباز

دەکرێ ٢- باشە عەیبی نییە

٣- دەکرێ بەکاربێ

٤- دەرفەتی لەسەر رۆیشتنی هەیە

passage/ˈpæsɪdʒ/n ١- رەوگە/رێرەو

٢- دەهلیز ٣- پارچە نووسینێ

٤- بەردەباز ٥- پەڕینەوە ٦- جۆگە- جۆگەلە

٧- کونەلوت ٨-بۆشایی دەم ٩- گەشتی‌دەریایی

١٠- تێپەڕین- بەسەرچوونی(کات)

passenger/ˈpæsɪndʒə(r)/n رێڤینگ-

رێبوار- نەفەر

passing/ˈpæsɪŋ/adj بەسەرچوو- تێپەڕیوو-

تێپەڕیو

in passing کرا یان وترا بەخێرایی

passion/ˈpæʃn/n ١- ئەڤینیەکی گڕگرتوو

٢- ئەڤینیەکی سێکسی٣- سۆز

٤- هەڵچوونێکی توند- شەیدا

passionate/ˈpæʃənət/adj بەحەماس-

هەڵچوو,گڕگرتوو

passive/ˈpæsɪv/adj ٢-خراپ٢- بێ‌کاردانەوە

٣- سست ٤- بینای نادیار لە رێزمان

passport/ˈpɑːspɔːt/n پاسپۆرت

password/ˈpɑːswɜːd/n ١-نهێنی ٢-نهێنی

شەو ٣- هێمای نهێنی (لە کۆمپیوتەر)

past/ˈpɑːst/adj رابرد- بەسەرچوو-

تەواو بوو

past/n ١- رابردوو/کاتی رابردوو

٢- رابردووی مرۆڤ

٣- شێوەی رابردوو/دەمی رابردوو

past perfect/n رابردووی تەواو-

رابردووی دوور

past/prep ١- پاش ٢- مەزنتر/لە سەرووی

past it زۆر پیر دەبێ- دەکەوێتە ناوساڵانەوە

past/adv لە پێش

pasta/ˈpæstə/n هەریسە- تێکەڵە

parental/pə'rentl/n باوکانه- دایکانه
parenthood/'peərənthud/n
باوکێتی و دایکێتی
parentheses/pə'renθəsi:z/n: کەوانە:
دەستەواژەی نێوان دووکەوانە
parish/'pærɪʃ/n ١- ناوچەیەك
کە کەنیسە و قەشەی خۆی هەبێ-
ئەبرەشیە
٢- ناوچەیەك کە حکومەتێکی
ناوچەیی لێبێ.
parishioner/pə'rɪʃənə(r)/n
یەکێ لەئەندامانی ئەبرەشیە
parish council/n ١-ئەنجومەنی
ئەبرەشیە
٢- ئەنجومەنی ناوچەیی(ئەنجومەنی گوند)
park/pɑ:k/n ١- باخچەی گشتی
٢- باخچەی گەورەی کۆشکێکی گوندی
٣- زەوییەکی بەرفرە بۆ کارێکی دیار
٤- پاریگا- گەراج-
park/v رادەگرێ
parka/'pɑ:kə/n جۆرە چاکەتێکە/
قاپوتێکی گەرمە کڵاوی لەگەڵدا
parking/'pɑ:kɪŋ/n گەراج- راگرتنی
ئۆتۆمبیل
parking meter/n پژمێرێکە یان
پێوەرێکە لەسەر شۆستە دانراوە بۆ
ئەوەی ماوەی مانەوەی ئۆتۆمبیلەکەت
وەربگرێ
parking ticket/n پلیتی سەرپێچیدان
parliament/'pɑ:ləmənt/n
١- پەرلەمان- یاسادانەران
٢- پەرلەمانتاران
parliamentary/ˌpɑ:lə'mentri/adj
پەرلەمانی
parody/'pærədi/n ١- پارۆدی:
جۆرە نوسینێکی ئەدەبییە، لاسای
نوسینێکی تر دەکاتەوە بە نیازی گاڵتەجاری.
٢- نمونەیەکی خراپ...
parole/pə'rəul/n رەهاکردنی زیندانییەك
بەر لە تەواوبوونی ماوەکەی بەمەرجێ
رەفتاری چاك بکا
parrot/'pærət/n توتی- بەبەغا
parrot fashion/adv توتی ئاسا
parsnip/'pɑ:snɪp/n گێزەری سپی
part/pɑ:t/n ١- بەش- پارچە- برێ
٢- رۆڵ لە... ٣- بەش- پشکداری- پشك
partly/adv هەندێ- تا ئاستێ
part exchange/n گۆڕینەوەی شتی کۆن بە
نوێ و پارە لەسەر دان
part of speech/n بەشی ئاخاوتن
part-time/adv دانێك- بەشەکاتێك لە
part/v جیادەکاتەوە- دوردەکەوێتەوە
partial/'pɑ:ʃl/adj دیارکراو- سنووردراو
partial to/adj شەیدا
partiality/ˌpɑ:ʃi'æləti/n بێلایەن نەبوون-
بەلا دان
participate/pɑ:'tɪsɪpeɪt/v پشکداری دەکا
participant/pɑ:'tɪsɪpənt/n پشکدار
participation/pɑ:ˌtɪsɪ'peɪʃn/n پشکداری
participle/'pɑ:tɪsɪpl/n ناوی بکەر-
ناوی بەرکار
particle/'pɑ:tɪkl/n گەرد- گەردیلە-
پیت،ئامراز (لە رێزمان)
particular/pə'tɪkjələ(r)/adj ١- دیار-
تایبەت ٢- کەسیی٣- دژوار
in particular/adj بەشێوەیەکی تایبەتی
particularly/adv بە تایبەت
particulars/n ١- درێژە٢- راستییەکان
parting/'pɑ:tɪŋ/n ١- جیابونەوە- لەیەك
دابڕان ٢- خەتی دوکەرت کردنی پرچ بۆدوولا.
داهێنانی پرچ لە ناوەڕاستی سەر بۆ دوولا.
partition/pɑ:'tɪʃn/n ١- جیاکەرەوە-

pantry/ˈpæntri/n ژوورێکی بچوکە بۆ هەڵگرتنی خۆراک وخواردن
pants/pænts/n پانتۆڵ
paper/peɪpə(r)/n ١- کاغەز٢- رۆژنامە ٣- تاقیکردنەوەی بە نوسین ٤- وتارە- وانە
on paper ١- لەسەر کاغەز- بەنووسین ٢- لە رواڵەت
paperback/ˈpeɪpəbæk/n بەرگ کاغەز
paper boy-girl ئەو کورەی یان ئەو کچەی رۆژنامە لەسەر ماڵان دابەش دەکا
paperwork/ˈpeɪpəwɜːk/n کاری نووسین
paprika/ˈpæprɪkə/n بیبەری سوور (شیرینە تیژ نیە)
par/pɑː(r)/n ئاست/ ئاوەند
below par ئاستی نزمە
parable/ˈpærəbl/n چیرۆکێ مەغزای رەوشتی هەبێ چیرۆکی پەند ئامێز
parachute/ˈpærəʃuːt/n پەرەشوت
parachute/v بەپەرەشوت دەنیشێ- دێتەخوارێ
parade/pəˈreɪd/n ئاهەنگسازی
paradise/ˈpærədaɪs/n فیردەوس- بەهەشت/ شوێنیکی نموونەیی
paradox/ˈpærədɒks/n لە رواڵەت ناکۆک- ناکۆکی
paraffin/ˈpærəfɪn/n نەوتی سۆپا و لەمپا
paragraph/ˈpærəgrɑːf/n پارچە نووسین- پاراگراف
parallel/ˈpærəlel/adj هاوڕێ- هاورێك- تەریب/وەك یەك
parallel/n ١- دووهێڵی تەریب ٢- هاوشان- هاوتەریب ٣- بەراوردکردن
paralyze/ˈpærəlaɪz/v ١- شەلەل دەبێ ٢- لەپەل و پۆ دەکەوێ ٣- ئیفلج دەبێ
paralysis/pəˈræləsɪs/n لەپەل وپۆ کەوتن- شەلەل، ئالنجی- ئیفلیجی- لە کارکەوتن
paramedic/ˌpærəˈmedɪk/n فەرمانبەری فریاکەوتن
paramilitary/ˌpærəˈmɪlətri/adj عەسکەری ئاسا
paramount/ˈpærəmaʊnt/adj سەرەکی- زۆر گرنگ
paranoia/ˌpærəˈnɔɪə/n هەست بەستەم و چەوساندنەوە کردن/خوو بەچەوساندنەوە وەرگرتن (نەخۆشیەکی عەقڵیە)/ پارەنۆیا، گومانگرتن
paranoid/ˈpærənɔɪd/adj توشبو بە نەخۆشی هەست بە چەوساندنەوە کردن/ گومانگرتوو
paraphernalia/ˌpærəfəˈneɪliə/n کۆمەڵێشتی جیا بۆ مەبەستێکی دیار
paraphrase/ˈpærəfreɪz/v دوبارە دادەرێژێتەوە بە نیازی زیاتر دەقەکە ئاسان بکا
parasite/ˈpærəsaɪt/n گیانەوەر یان روەکی مشەخۆر
paratroops/ˈpærətruːps/n سەربازی پەرەشوتەوان
par avoin/n بە فرۆکە/ پۆستی ئاسمانی
parcel/ˈpɑːsl/n دەستە،گورزە
parcel/v دەپێچێ و دەنێرێ
parch/pɑːtʃ/v لە تینوا دەیمرێنێ (زۆر تینوو دەبێ)
pardon/ˈpɑːdn/n ببورە (دوبارە بکەوە تێنەگەیشتم)
pardon/v دەبورێ لە
pardonable/ˈpɑːdnəbl/adj (تاوانێ) دەکرێ ببورێ، ڤێ بوردن هەڵدەگرێ
parent/ˈpeərənt/n دایك و باوك

paint box/ˈpeɪntbɒks/n قوتوی بۆیە

paintbrush/ˈpeɪntbrʌʃ/n فلچەی وێنەکردن/بۆیەکردن

paintwork/ˈpeɪntwɜːk/n ڕووی بۆیەکراو– بۆیەچیەتی

paint/v ١– بۆیە دەکا ٢– وێنە دەکا بەبۆیەی زەیتی

painter/ˈpeɪntə(r)/n ١– بۆیەچی ٢– وێنەکێش

painting/ˈpeɪntɪŋ/n ١– کاری وێنەکێشان ٢– وێنەی زەیتی ٣– بۆیەکردنی خانوبەرە

pair/peə(r)/n جووت– شتی دوویەش– جووتە

in pairs بە جوتە، دوودوو

pair/peə(r)/v ١– دووکەس لەیەك نزیك دەکاتەوە ٢– جووت پێك دێنێ

pajamas=pyjamas/n پیجامە

pal/pæl/n برادەر– هاوڕێ

palace/ˈpæləs/n کۆشك

palate/ˈpælət/n بەشی سەرەوەی ناو دەم

pale/peɪl/adj زەرد هەڵگەڕاو– تاری/ زەردی تاری

palette/ˈpælət/n تابلۆی تێکەڵکردنی ڕەنگەکان

pall/pɔːl/n بێزاردەبێ/دەکا/تاقەتی لێ دەبڕێ

pallid/ˈpælɪd/adj زەردهەڵگەڕاو/ سپی هەڵگەڕاو (لە ترسا)

pallor/ˈpælə(r)/n زەرد هەڵگەڕان

palm/pɑːm/n ١– ناولەپ ٢– دارخورما

palm/v فێڵی لێ دەکا– دەیخەپێنێ

palmtop/n کۆمپیوتەرێ بەقەد ناو لەپ

paltry/ˈpɔːltri/adj زۆر بچوك وبێ قیمەت– پووچ– کەم بەها

pamper/ˈpæmpə(r)/v نازی دەداتێ/ بەناز مامەڵەی لەگەڵ دەکا بەنەرمی لەگەڵی دەجوڵێتەوە

pamphlet/ˈpæmflət/n نامیلکە/ نامیلکەی زانیاری و فەرمایشت

pan/pæn/n قازان، مەنجەڵ

pancake/ˈpænkeɪk/n زەلابیە

panda/ˈpændə/n پاندا/ورچ ئاسا

pandemonium/ˌpændəˈməʊniəm/n هەراوهۆریا

pander/ˈpændə(r)/v قایل دەکا/تێردەکا

pane/peɪn/n شوشەی پەنجەرە

panel/ˈpænl/n ١– دەستەی شارەزایان ٢– پارچە دارێ، کانزایێ، شوشەیێ کە بەشێکی دەرگا یان دیوار پێك دێنێ ٣– تابلۆی بڕێر

pang/pæŋ/n هەستێکی لە ناکاوی توندی ئازار– برسی– تاوان

panic/ˈpænɪk/n تۆقین. هەستێکی لە ئەدواییدا مرۆڤ ڕەفتاری نابەجێ دەکا

panic/v توشی ترس دەبێ

panorama/ˌpænəˈrɑːmə/n پانۆراما–دیمەن

pant/pænt/v هانەهانی دێ– توشی هەناسەبڕکێ دەبێ

pant/n هانەهان

patheism/n مەزهەبی یەکێتی بوون بوونی خوا لە هەموو شتێ (سۆفیاتی ئیبن عەرەبی)

panther/ˈpænθə(r)/n پشیلەی گەورەی دڕندە پشیلەیەکی ڕەشی کێوییە

panties/ˈpæntiz/n بنکراس

panties/n جلی بنەوەی ئافرەتان لە ناوقەد بەرەو خوار– دەرپێی ژنان

pantihose/ˈpæntihəʊz/n کۆڵۆن: جۆرە گۆرەیەکی ئافرەتانە لەژێرەوە لەبەر دەکرێ

pantomime/ˈpæntəmaɪm/n شانۆیی پانتۆمایم

Pp

P-p/piː/ پیتی شازدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

pace/peɪs/n ١– هەنگاو– شەقاو ٢– خێرایی

pacemaker/ˈpeɪsmeɪkə(r)/n ١– خێرایی دیارکەر ٢– ئامێری دڵ وەرگر/ڕێکخەری تریەی دڵ

pace/v لەسەرخۆ هەنگاو داوێ

pacifism/ˈpæsɪfɪzəm/n مەزهەبی ڕەتکەرەوەی شەڕ مەزهەبی ئاشتەوەری– ئاشتەوەری، نەرمەوی، بێشەڕی

pacifist/ˈpæsɪfɪzəm/n بەشداری شەڕ ناکا، نەرمەوی، ئاشتەوەر

pacify/ˌpæsɪfaɪ/v هێور دەکاتەوە

pack/pæk/n ١–پێچراو٢–پاکەت–دەستە ٣–مێگەل ٤–ڕەو ٥–کاغەزی قومار

pack/v ١– کەلوپەل خۆی ئامادەدەکا/ خڕ دەکاتەوە

pack up/v کاری خۆی تەواو دەکا– دەپێچێتەوە/ لەکار دەدەوەستێ

package/ˈpækɪdʒ/n پێچراو– دەستە– بەکۆمەل

package/v لە کارتۆن دادەنێ، دادەپۆشێ

package holiday/n گەشتی بەخۆڕایی

packet/pækɪt/n پاکەت

packhorse/n بارگین/بارگیر

packing/ˈpækɪŋ/n دانانی شت لە ناو سندوق یان جانتا

packing-case/n سندوقێکیداره شتی لەناو دادەنرێ

pact/pækt/n ١– ڕێککەوتنی ڕەسمی ٢– پەیمان ٣– سوێند

pad/pæd/n ١– لباد: لەفاق ٢– دەستەیەک کاغەز ٣– بنکەی هەڵسان– بنکەی دەرچوون ٤– بن پێی هەندێ گیانەوەر وەک سەگ

pad/v پڕ دەکا

pad/v بە سوکی و بێ دەنگی دەڕوا

paddle/ˈpædl/n سەوڵ

paddle/v سەوڵ لێ دەدا

paddle/v بەپێ‌خواسی لە تەنکاو دەڕوا

paddock/ˈpædək/n کێڵگەی بچووک بۆ بەخێوکردنی ئەسپ

padlock/ˈpædlɒk/n قوفل

padlock/ˈpædlɒk/v قوفل دەدا

pediatrician/ˌpiːdiəˈtrɪʃn/n پزیشکی– پسپۆڕی منداڵان

pagan/ˈpeɪgən/adj بتپەرست،وەسەنی،بێ‌دین

paganism/ˈpeɪgənɪzəm/n بتپەرستی، وەسەنیەت

page/peɪdʒ/n ١–لاپەڕە– پەڕ ٢–کوڕ

page/v ناوی کەسێ بەدەنگ بەرزکەرەوە بانگ دەکا

page ant/n ١– فیستیڤاڵێکە خەڵە جلی مێژوویی (کۆن)لەبەردەکەن ٢– هەرئاهەنگێ ڕەنگاوڕەنگ بێ

paid/peɪd/v دای (پارەی دا)، درا

pail/peɪl/n سەتڵ– پەقرەچ

pain/peɪn/n ١– ئازار– ئەشکەنجە ٢–بێزار ٣–خەم

pain/v ئازاری دەدا

pained/adj بۆنی ئازارو ئەشکەنجەی لێدێ

painful/ˈpeɪnfl/adj بەئازار

painless/ˈpeɪnləs/adj بێ ئازار

painkiller/ˈpeɪnkɪlə(r)/n ئازارکوژ/ئازاربەر/ هێورکەرەوە

painstaking/ˈpeɪnzteɪkɪŋ/adj زۆر وورد– زۆر لەسەرخۆ

paint/peɪnt/n بۆیە– ڕەونەقکەر/ بۆیەی ڕەنگاوڕەنگی زەیتی

٢- مۆسیقای بەرایی/دەستپێک
overturn/ˌəʊvəˈtɜːn/v
سەراوگێر دەکا/سەراوین دەکا
overweight/ˌəʊvəˈweɪt/adj
دبە: زۆر قەڵەو
هورگە- هورگۆ- هورگن
overwhelm/ˌəʊvəˈwelm/v
١-وا لەیەکێ بکەی هەستێکی
بەسۆزی هەبێ
٢-هەرەس بە یەکێ بێنی
٣-یەکێ لە شەڕ بشکێنی، بیبەزێنی
٤-دایدەپۆشێ
overwork/ˌəʊvəˈwɜːk/v
زۆر کاردەکا- خۆی دەکوژێ
خۆی دەمێوژێنێ- زیاد لە پێویست کاردەکا
owe/əʊ/v قەردار: قەرد وەردەگرێ/
قەرداری تۆم
owing/ˈəʊɪŋ/adj قەرد هێشتا نەدراوە
owing to/prep بەهۆی، چونکە
owl/aʊl/n کوندەبەبۆ
own/əʊn/det بەچاوی خۆم- هی خۆم-
بە خۆم
own/v هەیتی
own up/v دان دەنێ
owner/ˈəʊnə(r)/n خاوەن- خودان
ownership/ˈəʊnəʃɪp/n خاوەنێتی-
خاوەنداری
ox/ɒks/n گای خەسێنراو
oxygen/ˈɒksɪdʒən/n ئۆکسجین
oyster/ˈɔɪstə(r)/n گوێچکە ماسی
ozone/ˈəʊzəʊn/n ئۆزۆن
ozone layer/n چینی ئۆزۆن

باش دەپشکنێ و ئەوەی
پێویست بێ چاندەکا یان دەگۆڕێ

overhead/ˈəuvəhed/adj سەرسەر/
هەڵواسراو

overhead/ˈəuvəhed/adv لە ئاسمان/
لەسەرسەر

overheads/ˈəuvəhedz/n خەرجیات
ئەوەی پێویستە خەرج بکرێ لە...

overhear/ˌəuvəˈhɪə(r)/n
١- بەسەردادەکەوێ
٢- بەرێکەوت گوێی لێ دەبێ

overjoyed/ˌəuvəˈdʒɔɪd/adj
زۆر کەیف خۆش
شاد- لە خۆشیا باڵ دەگرێ

overland/ˈəuvəlænd/adj
زەمینی: گەشتی زەمینی نەک
ئاسمانی و دەریایی

overlap/ˌəuvəlæp/v
١- دەکەونە سەریەک
٢- لە هەندێک لاوە بەیەک دەچن

overleaf/ˌəuvəˈliːf/adv لاپەڕەکەی تر/
پشتەوەی ئەم پەڕە

overload/ˌəuvəˈləud/v زیاد لە
پێویست باردەکا

overload/v زیاد لە پێویست دادەگرێ
باری موەلیدەگران دەکا

overlook/ˌəuvəˈluk/v
١-دەڕوانێتە سەر/بەسەری ڕەت دەبێ
٢- گوێ پێ نادا- فەرامۆش دەکا

overnight/ˌəuvəˈnaɪt/adj شەوانە/
جانتای شوانە(ماوەی کورت)
٢- زۆر لەناکاو لە نێوان شەو و ڕۆژێ
٣- چاوتروکانێ روودەدا

overpass/ˈəuvəpɑːs/n ئۆڤەر پاس
بەردەبازی سەری: جۆرە پردێکە ڕێگایەک
لەسەر ڕێگایەک هەڵدەگرێ

overpower/ˌəuvəˈpauə(r)/v دەیبەزێنێ-
دەیپشکنێ

overrate/ˌəuvəˈreɪt/v زیاد لە پێویست
پیای هەڵدەڵێ، بەشان وباڵی هەڵدەدا

override/ˌəuvəˈraɪd/v ١- فەرامۆش دەکا
٢- دەبڕێ (ڕێ) ٣- سوار دەبێ تا ماندوی
دەکا (ئەسپ)

overrule/ˌəuvəˈruːl/v بڕیاری کەسانی
دی هەڵدەوەشێنێتەوە- بەهیچ نازانێ

overrun/ˌəuvəˈrʌn/v ١- رادەماڵێ
٢- دادەگرێ- ناوچەکە
٣- درێژی دەداتێ

overseas/ˌəuvəˈsiːz/adj بیانی- دەرەکی

overseas/adv لە دەرەوە- لەپشت دەریا

oversee/ˌəuvəˈsiː/v چاودێری‌دەکا

overshadow/ˌəuvəˈʃædəu/v ١-کەمی‌دەکا
٢- لە شان و شەوکەتی کەم دەکاتەوە

oversight/ˈəuvəsaɪt/n ١-هەڵەی ناچاری
٢- هەڵەی بێ مەبەست

oversimplify/ˌəuvəˈsɪmplɪfaɪ/v
زیاد لە پێویست سانا/ئاسانی- دەکا

oversleep/ˌəuvəˈsliːp/v زیاد لەپێویست
دەنوێ و درەنگ لە خەو هەڵدەستێ

oversoul/n گیانی بەرز/ ڕاستی ڕەها

overt/adj ئاشکرا- ڕوون- ئانهێنی

overtly/adv بەڕاشکاوی- بەئاشکرایی

overtake/ˌəuvəˈteɪk/v وەپێش دەکەوێ/
بەپشتی ڕەت دەبێ

overthrow/ˌəuvəˈθrəu/v ١- بەلای دەنێ
٢- لەسەر کورسی دەسەڵات لای دەبا/
دەسەڵاتی لێ دەستێنێ

overtime/ˈəuvətaɪm/n کاتی زێدە
کارکردن

overtone/ˈəuvətəun/n واتای شاراوە/
هێماو واتای شاراوە/ ڕەنگی روناکی

overture/ˈəuvətʃuə(r)/n
١- هەنگاوی برایانە/ ڕێخۆشکردن

outskirts/ˈautskɜːts/n– دەرەوەی شار

دەوروبەری شار

outspoken/autˈspəukən/adj

قسەلەروو– چەسوور

outstanding/autˈstændɪŋ/adj

١– زۆر باش– نایاب

٢– نەدراو (پارەی نەدراو)

٣– نەکراو (کاری نەکراو)

outstretched/ˌautˈstretʃt/adj

راکشاو– دریژکراو

outward/ˈautwəd/n چوون/دەرەوە

outward and return چوون و گەڕانەوە

outwardly/adv دەرەکی لە

رووی دەرەوە

outwards/ˈautwədz/adv

بەرەو دەرەوە

outweigh/ˌautˈweɪ/v گرنگترە لە–

بایەخی زیاترە لە

outwit/ˌautˈwɪt/v ١– زیرەکترە لە

٢– بە فێڵ و فێڵ تره

٣– بە زیرەکی لە نەیارەکەی دەباتەوە

oval/ˈəuvl/adj هێلکەیی

ovary/ˈəuvəri/n هێلکە دان

ovation/əuˈveɪʃn/n ١– چەپڵە لێدانی

زۆر ٢– هوتاف لێدان

oven/ˈʌvn/n تەنور– فەرن

over/ˈəuvə(r)/adv ١– لەسەر–

لەسەرەوە– لەلای تر

٢– لەوێ ٣– پاشماوە

٤– زیاتر لە ٥– لە سەراپا– هەموولایێ

٦– جارێکی‌تر لەبەرایی‌یەوە

٧– لەسەر/لەبارەی

over/adj ١– تەواوبوو

٢– زۆر– زیاد لە پێویست

overall/ˌəuvərˈɔːl/adj هەمووی تێکرا

overall/adv هەمەلایەنە – هەرهەمووی

overall/ˈəuvərɔːl/n سەدریە

overawe/ˌəuvərˈɔː/v دەتوقێنێ– دەترسێنێ

overbalance/ˌəuvəˈbæləns/v سەنگی

خۆی لەدەست دەدا، دەکەوێ–

بەلا دەکەوێ– بەلا دادێ

overcast/ˌəuvəˈkɑːst/adj هەورە غێمە–

سامال نیە

overcharge/ˌəuvəˈtʃɑːdʒ/v

زیاد لەپێویستی لێ دەستێنێ

overcoat/ˈəuvəkəut/n پالتۆ

overcome/ˌəuvəˈkʌm/v ١– زال دەبێ–

دەیشکێنێ ٢– هەرەس پێ دێنێ

٣– لاوازی دەکا

overcrowded/ˌəuvəˈkraudɪd/adj

قەرەبالغ

overdo/ˌəuvəˈduː/v زیدەگافی دەکا/

زیاد لەپێویست دەکا

زیاد لەپێویست دەکوڵێنێ

overdose/ˈəuvədəus/n ١– دەرمانی

زیاد لە پێویست ٢– دەرمانی کوژەر

خەرجی سەربار

overdraft/ˈəuvədrɑːft/n

overdrawn/ˌəuvəˈdrɔːn/adj

قەرداری بانق

overdue/ˌəuvəˈdjuː/adj گیرۆبوو– دواکەوتو

overestimate/ˌəuvərˈestɪmeɪt/v

١– پیاهەڵدەدا ٢– پێوە دەنێ

٣– موبالەغە دەکات

overflow/ˌəuvəˈfləu/v ١– وەبەر شالاوی

دەدا ٢– ئاو بەرکەنار دەکەوێ

overgrown/ˌəuvəˈgrəun/adj

١–بەدار و روەکی فەرامۆشکراو داپۆشراو

٢–زیاد گەشە کردو

overhang/ˌəuvrˈhæŋ/v

شۆڕدەبێتەوە– دەکەوێ– دێتە خوارێ

overhaul/ˌəuvəˈhɔːl/v

١- دەرکەوتنێکی/ پەیدابوونێکی لەناکاو
٢- بەرپابوون- تەقینەوە

outburst/ˈaʊtbɜːst/n ١- تەقینەوە (لە قسان) ٢- بە ڕوودا شاخان

outcast/ˈaʊtkɑːst/n ناپەسند- تەویستراو/ دەرکراو

outclass/ˌaʊtˈklɑːs/v باشترە لە زاڵ دەبێ

outcome/ˈaʊtkʌm/n بەرهەم- ئاکام

outcry/ˈaʊtkraɪ/n هاوار- نارەزایی

outdated/ˌaʊtˈdeɪtɪd/adj کۆن- بێسوود- لەکارکەوتوو

outdo/ˌaʊtˈduː/v دەباتەوە لە- زاڵ دەبێ

outdoor/ˈaʊtdɔː(r)/adj دەرەکی

outdoors/ˌaʊtˈdɔːz/adv لە دەرەوە

outer/ˈaʊtə(r)/adj دەرەکی- دوور لە مەڵبەند

outermost/ˈaʊtəməʊst/adj دوورترین خاڵ

outfit/ˈaʊtfɪt/n ١- کەلو پەل- تاخمە جلوبەرگی ڕێک و پێک و شیاو
٢- کۆمپانیا- دەزگا

outgoing/ˈaʊtgəʊɪŋ/adj
١-کۆمەڵایەتی- مرۆڤدۆست- کراوە
٢- دەست لەکار هەڵگرتوو

outgoings/ˈaʊtgəʊɪŋz/n خەرجیات- بژێوی

outgrow/ˌaʊtˈgrəʊ/v گەشە دەکا بۆیە جلە کۆنەکانی بۆ تەنگ دەبێ

outing/ˈaʊtɪŋ/n دەرچوون- گەشت

outlandish/aʊtˈlændɪʃ/adj سەیرو ناناسایی

outlast/ˌaʊtˈlɑːst/v ١- زیاتر دەمێنێتەوە
٢-زیاتر بەرگە دەگرێ

outlaw/ˈaʊtlɔː/n چەتە- تاوانبار

outlaw/v یاساغ دەکا

outlay/ˈaʊtleɪ/n بڕی تێچوو

outlet/ˈaʊtlet/n دەرچە

outline/ˈaʊtlaɪn/n پوختە

outline/v پوختە دەکا

outlive/ˌaʊtˈlɪv/v لە هی تر زۆر تر دەژی

outlook/ˈaʊtlʊk/n ١- دیمەن ٢- هەڵوێست

outlying/ˈaʊtlaɪɪŋ/adj دوور/دوور لە مەڵبەند

outmoded/ˌaʊtˈməʊdɪd/adj کۆن- مۆدەی نەماوە

outnumber/ˌaʊtˈnʌmbə(r)/v زۆرتر دەبێ لە

out-patient/ˈaʊtpeɪʃnt/n نەخۆشی دەرەکی

output/ˈaʊtpʊt/n ١- ئاکام
٢- دەرچوو (لەکۆمپیوتەر)

outrage/ˈaʊtreɪdʒ/n ١- ئەتک- شەرمەزارییە بۆ مرۆڤایەتی
٢- توڕەیی توند/دەستدرێژی

outrage/v توڕەی دەکا/دەستدرێژی دەکا

outrageous/aʊtˈreɪdʒəs/adv ١- پەرگر- زێدە ٢- سەیر و ناناسایی/ ڕەوشت بەزێن

outright/aʊtraɪt/adv ١- بە ڕاشکاوی- ڕووبەڕوو ٢- یەکسەر- بەیەک جار

outright/aʊtˈraɪt/adj تەواو ڕوون

outset/ˈaʊtset/n بەرایی- دەستپێک

outside/ˌaʊtˈsaɪd/n ڕووی دەرەوە- دەرەوەی باڵەخانە

at the outside بەزۆری- بەلایەنی هەرەزۆری

outside/ˌaʊtˈsaɪd/adj دەرەکی- دەرەوە/دەری

outsider/ˌaʊtˈsaɪdə(r)/n ١- غەوارە
٢- کەسێ یان گیانەوەرێ کە چاوەڕێ نەکرێ بیباتەوە

outsize/ˈaʊtsaɪz/adj ناناسایی- فرە گەورە

organize/ˈɔːgənaɪz/v رێك دەخا

organized/adj رێکخراو، رێك و پێك

organizer/ˈɔːgənaɪzə(r)/n رێکخەر

orient/ˈɔːriənt/n رۆژهەلات

oriental/ˌɔːriˈentl/adj رۆژهەلاتی

orientalism/ˌɔːriˈentəlɪzəm/n رۆژهەلاتناسی

orientalist/ˌɔːriˈentəlɪst/n رۆژهەلاتناس

orientate/ˈɔːrɪənteɪt/v خۆی رادێنێ- خۆی دەگونجێنێ/ ئاراستە دەکا

orientated/ˈɔːrɪənteɪtɪd/adj ئاراستەکراو

orienteering/ˌɔːrɪənˈtɪərɪŋ/n وەرزشی دۆزینەوەی رێگا بەهۆی نەخشەوە

origin/ˈɒrɪdʒɪn/n رەسەن- بنەچە- ژێدەر

original/əˈrɪdʒənl/adj ١- رەسەن سەرەکی- یەکەم ٢- نوێ- داهێنەر- رەسەن (نەك کۆپی)

original/n رەسەنێتی

originally/adv لەبەراییدا/ بەشێوەیەکی داهێنەرانە

originate/əˈrɪdʒɪneɪt/v ١- دەست پێ دەکا ٢- دادەهێنێ

ornament/ˈɔːnəmənt/n رازاوەیی- شتی رازاندنەوە-جوانکاری

ornamental/ˌɔːnəˈmentl/adj رازاوە

ornate/ɔːˈneɪt/adj زەخرەفەکراو- سەرنج راکێش

ornithology/ˌɔːnɪˈθɒlədʒi/n باڵندەناسی

ornithologist/ˌɔːnɪˈθɒlədʒɪst/n باڵندەناس

orphan/ˈɔːfn/n هەتیو- هەتیم- بێ باوك و دایك

orphan/v هەتیو دەبێ

orphanage/ˈɔːfənɪdʒ/n خانەی بێ دایك و باوکان، هەتیوگە- هەتیوخانە

orthodox/ˈɔːθədɒks/n کۆن- داب و نەریتی ئەرسەدۆسکی- کۆنەپەرستی- راستڕەوی

ostentatious/ˌɒstenˈteɪʃəs/adj ١- سەرسامکەر ٢- فریودەر ٣- خۆهەڵکێش

ostracise/ɒstrəsaɪz/v بێبەری دەکا- دەست بەرداری دەبێ/لەگەڵی قسەناکەن

ostrich/ˈɒstrɪtʃ/n نەعامە

other/ˈʌðə(r)/det ی تر، ئیدی

other than بێجگە- بێجگە- بەشێوەیەکیتر

in other words بەجۆرێکی تر- ئەگەرنا

otter/ˈɒtə(r)/n سەگی دەریا- رێوی دەریا

ouch/autʃ/interj ئاخ

ought to/ˈɔːt tu/modal واباشە- پێویستە- واچاوەڕێ دەکرێ

ounce/aʊns/n ئاونس-یەکەی کێشی ئینگلیزی

our/ɑː(r), ˈaʊə(r)/pron هی ئێمە

ourselves/ɑːˈselvz, aʊəˈselvz/pron خۆمان- بەخۆمان

by all ourselves هەر بەخۆمان بەتەنیا (بێ یارمەتی کەسانی دی)

out/aut/adv ١- بەرەو دەرەوە

out/adj ٢- دەرەوە

out/adv ٣- لە دەرەوە ٤- دەردەکەوێ ٥- هەڵدێ ٦- مۆدەی نەماوە ٧- کوژاوە ٨- ناکرێ ٩- بەرز ١٠- دوور لەکەنار

out of لە

outback/ˈautbæk/n دوور

outboard motor ماتۆری دواوەی- پشتەوەی بەلەم

outbreak/ˈautbreɪk/n

opposed/adj رکابەر
opposite/ˈɒpəzɪt/adj - adv بەرامبەر – پێچەوانە
opposite/prep راستەوخۆ– بە لایەکی تر
opposite/n پێچەوانە
opposite number/n هاوشان– هاوتا– هاوکار
opposition/ˌɒpəˈzɪʃn/n رکابەری– ئۆپۆزسیۆن بەرهەڵستی– بەرهەڵست
oppress/əˈpres/v سەرکوت دەکا– دەمکوت دەکا، دەچەوسێنێتەوە
oppressed/adj چەوساوە
oppression/əˈpreʃn/n چەوساندنەوە
oppressive/əˈpresɪv/adj دژە ئازادی– سەرکوتکەر
oppressor/əˈpresə(r)/n چەوسێنەر– ستەمکار
opt/ɒpt/v ١– هەڵدەبژێرێ– بریار دەدا کە.. ٢– بەپەسند دەزانێ ٣– دەکشێتەوە لە– پاشەکشێ دەکا لە .
optical/ˈɒptɪkl/adj بینایی– پەیوەندی بە بینینەوە هەیە
optical illusion/n لەخشتەبەر
optician/ɒpˈtɪʃn/n پسپۆری بینایی/پسپۆری چاو
optimism/ˈɒptɪmɪzəm/n گەشبینی
optimist/ˈɒptɪmɪst/n گەشبین
option/ˈɒpʃn/n سەرپەستی هەڵبژاردن/ئارەزوومەندی
optional/ˈɒpʃənl/adj ئارەزوومەندانە
or/ɔ:(r)/conj یان
or so نزیکەی
oral/ˈɔ:rəl/adj زارەکی/ پەیوەندی بە "دەم"ەوە هەیە
orange/ˈɒrɪndʒ/n ١– پرتەقاڵ ٢– رەنگ پرتەقاڵی– پرتەقاڵی ٣– ئاوی پرتەقاڵی
orator/ˈɒrətə(r)/n وتاربێژ
orbit/ˈɔ:bɪt/n ١–مەدار٢– رووگە ٣– بازن
orbit/v دەسوڕێتەوە
orchard/ˈɔ:tʃəd/n بیستان
ordeal/ɔ:ˈdi:l/n ئازار– ئەشکەنجە– میحنەت
order/ˈɔ:də(r)/n ١– یەك لەدوای یەك– رێکخستن ٢–سیستەم ٣– فەرمان ٤– داوا
out of order/adj ١– نەکارکەوتو– ناشیرین ٢– کرێت– بێ رێز
order-form/n لیستەی داواکاری
order/v ١– فەرمان دەکا ٢– داوای خواردن دەکا
orderly/adj رێك و پێك– جوان رەفتار– رەفتار کۆك
orderly/n کارمەندی نەخۆشخانە/سەرباز
ordinal/ˈɔ:dɪnl/n ژمارەیەك لە دوا یەکی وەك یەکەم، دووەم...
ordinary/ˈɔ:dnri/adj ئاسایی– ساکار
ordinarily/ˈɔ:dnrəli/adv بەشێوەیەکی گشتی
ore/ɔ:(r)/n کانزای خاو، فلز
organ/ˈɔ:gən/n ئەندام
organ/n ئۆرگن (ئامێری مۆسیقی)
organist/ˈɔ:gənɪst/n ئۆرگن ژەن
organic/ɔ:ˈgænɪk/adj ١– ئەندامیی– ئۆرگانیی ٢– زیندویی (ماددەی زیندوو)
organism/ˈɔ:gənɪzəm/n بونەوەرێکی زیندوو/رووەك و گیانەوەر
organization/ˌɔ:gənaɪˈzeɪʃn/n رێکخراو/رێکخستن

یەك لایەنە/ یەك لا

one way/adj یەك ڕێ/ یەك ئاراستە

ongoing/ˈɒngəʊɪŋ/adj بەردەوام

onion/ˈʌnjən/n پیاز

on-line/ˈɒn ˈlaɪn/adj بەستراوە

بە کۆمپیوتەر/لەسەرهێڵە

onlooker/ˈɒnlʊkə(r)/n ١- ڕێبوار

٢- گەلاویەیە- شایەد

only/ˈəʊnli/adj تەنیا- باشترین

only-child/n تاقانە، ئیکانە

only/adv بەتەنێ- تەنیا

not only-but also نە تەنیا... بەڵکو..

only just ١- بۆماوەیەکی کورت

٢- بەخورتی- بە دژواری- بەدەگمەن

only/conj بەڵام- بێجگە

onset/ˈɒnset/n ١-بەرایی، دەستپێك

٢-هێرش

onslaught/ˈɒnslɔːt/n هێرشێکی توند

onto/ˈɒntə/prep لەسەر

be onto sb ١- ڕیسوای دەکا

٢- لەگەڵی دەدوێ- ڕازی دەکا

onward/ˈɒnwəd/adv

١- لە ئێستاوە- لەمەودوا

٢-بەرەو پێشەوە

١- ئاوی دەچۆڕێ

ooze/uːz/v

٢- دێتەخوارێ- خوێنی لێدێتەخوارێ

ooze/n قەوزە- لیتە

op/ɒp/n کرداری نۆژداری

opaque/əʊˈpeɪk/adj لێڵ-

شاراوە- دژوار

open/ˈəʊpən/adj ١- کراوە (داتەخراو)

٢- پاك: دڵ و زمانی وەك یەکە

٣- کراوە(سینگ کراوە)

٤- داتەپۆشراو

٥- مێشك کراوە ٦- دەرەوە

٧- چارکراوە٨- بەخشندە- دانیار

openly/ˈəʊpənli/adv بەراشکاوی

openness/ˈəʊpənəs/n کراوەیی- ڕاستگۆیی

open/v دەکاتەوە

open out/v فراوان دەبێ- دەگرێتە خۆ

opening/ˈəʊpənɪŋ/n ١- سەروتار٢- کون

٣- دەرفەت- دەلیقە٤- پۆستی چۆڵ

٥- ئامەنگی کردنەوەی...

opening/adj یەکەم

opera/ˈɒprə/n ئۆپێرا

operatic/ˌɒpəˈrætɪk/adj ئۆپێرایی

opera house/n شانۆ

operate/ˈɒpəreɪt/v ١- بە ئیشی دێخی- دەداتە ئیش ٢- کار دەکا لە بەرژەوەندی

٣- کار دەکا- شۆڵ دەکا

٤- نەشتەرگەری دەکا

operating system/n سیستەمی ئیش پێکردن(لە کۆمپیوتەر)

operating theatre ژووری نۆژداری

operation/ˌɒpəˈreɪʃn/n ١- چالاکی- کۆمپانیای بازرگانی

٢- نەشتەرگەری

٣- چۆنیەتی کارکردنی...

in operation دەست بەکاردەکا

operational/ˌɒpəˈreɪʃənl/adj

١-پەیوەندی بە چۆنیەتی کارکردن هەیە

٢- ئامادەیە بۆ .

operative/ˈɒpərətɪv/adj کاریگەر

operator/ˈɒpəreɪtə(r)/v ١- فەرمانبەری تەلەفۆن ٢- کارپێکەر

٣- خاوەن کۆمپانیا

opinion/əˈpɪniən/n ١- ڕا ٢- ڕای گشتی

opium/ˈəʊpiəm/n ئەفیۆن/تلیاك

opponent/əˈpəʊnənt/n نەیار- دژ- ڕکابەر

opportunity/ˌɒpəˈtjuːnəti/n

دەرفەت- بۆنە

oppose/əˈpəʊz/v ١- ڕکابەری دەکا

٢- بەرەنگاری دەکا- دژی دەوەستێ

دەكاتەوە

خۆی لێزرگار دەكا

off-peak/ˌɒf ˈpiːk/adj بە سود

بۆ كاتی ئاسایی

off-putting/ˈɒf pʊtɪŋ/adj نا بەر

دڵ- بێزراو

offset/ˈɒfset/v ١- بۆی دەبژێرتەوە

٢- بەرامبەر دەكا

offset/ˈɒfset/n ئۆفسێت

offshore/ˌɒfˈʃɔː(r)/adj نزیك دەریا-

نزیك كەنار- رەخی دەریا

offside/ˌɒfˈsaɪd/adj ئۆفساید

offside/adj لای راست

offspring/ˈɒfsprɪŋ/n وەچە/ نەوە

off-white/ˌɒf ˈwaɪt/n – adj

١- سپی بەرەو زەردی

٢- تەواو سپی نا

often/ˈɒfn, ˈɒftən/adv بە زۆری

ogre/ˈəʊgə(r)/n دێو- تۆقێنەر

oh/əʊ/interj ئاه

oil/ɔɪl/n نەوت- نەفت- زەییت

oil/v چەور دەكا

oily/ˈɔɪli/adj چەور- چەوركراو

oilfield/ˈɔɪlfiːld/n كێڵگەی نەوت

oil-painting/ˈɔɪlpeɪntɪŋ/n

وێنەی زەیتی

oil-slick/n ١- بەنەوت پیس

بوو (وەك دەریا) ٢- بەزەیت پیس بوو

oil-well/ˈɔɪlwel/n بیری نەوت

ointment/ˈɔɪntmənt/n مەرهەم

okay/ˌəʊˈkeɪ/: OK/adj - adv

باشە- ئۆكەی- بەڵێ

old/əʊld/adj openly ١-بەساڵاچوو

٢- كۆن - بەكارهاتوو

٣- پێشوو- رابردوو

٤- كۆن: زەمەنێكی دوور

the old/n پیرەكان- بەساڵاچووەكان

old age/n پیرێتی

old age pension/n موچەی خانەنشینی

old fashioned/adj مۆدەی كۆن

the Old Testament/n پەیمانی كۆن (تەورات)

olive/ˈɒlɪv/n زەیتون

olive green لە نێوان كەسك و زەرد

Olympic/əˈlɪmpɪk/adj ئۆلۆمپی

the Olympic Games/n یاریەكانی ئۆلۆمپی

ombudsman/ˈɒmbʊdzmən/n ١- پێناو ٢- نوێنەر

omelette/ˈɒmlət/n هێلكەو قاورمە

omen/ˈəʊmen/n ١- فاڵ٢- شووم

ominous/ˈɒmɪnəs/adj شوم ترسێنەر، شووم هێن

omission/əˈmɪʃn/n ١- سڕینەوە- لابردن- كرتاندن ٢- فەرامۆشكردن

omit/əˈmɪt/v ١- دەسڕێتەوە

٢- فەرامۆش دەكا

on/ɒn/prep لەسەر

on and on بێوەستان/بێوچان

from now on لە ئێستا بەولاوە

once/wʌns/adv یەك جار- جارێك

all at once لەهەمان كاتدا لەناكاو

once again جارێكی تر

once upon a time هەبوو نەبوو/ جارێ لەجاران

one/wʌn/n یەك- كەسێ- ئەو كەسە

one/pron مرۆڤ

oneself/wʌnˈself/pron خۆی- بە خۆی

all by oneself بەتەنیا- بێ یارمەتی

one-off/wʌnˈɒf/n - adj بێهاوتا، بێوێنە

one-sided/wʌnˈsaɪdɪd/adj

odds and ends کۆمەڵێ شتیجۆراوجۆر
شتی بچووکی کەم بەها
ode/əʊd/n شیعری گۆرانی
odometer/n پێوەری ماوەی دیار
odour/ˈəʊdə(r)/n بۆن (بۆنی ناخۆش)
odourless/ˈəʊdələs/adj بێبۆن/بۆن بڕ
of/ɒv/prep ئامرازی زێدەکردن
ئامرازی پێکەوە بەستنەوەیدوو ناو
off/ɒf/adv ١- لە- دوور لە
٢-لەگەڵ هەندێ فرمان بە واتای
(دادەکەنێ) دێ
٣- بەدووری- لەماوەی
٤- کوژاوە- دامرکاوە٥- مۆڵەت
٦- هەڵوەشاوە٧- داشکاندن
٨- هەرزانتر- ناخوا
٩-بەکارناهێنێ
the off/ˈɒf deɪ/n دەسپێك
off and on پچڕ پچڕ
well off/adj هەبوو- زەنگین
badly off/adj نەدار- هەژار
off/adj ١-تێکچو ٢-خراپبوو
٣- سارد
off chance/adj شیمانەیەکی کەم
offal/ˈɒfl/n ١-لە پاشماوەی کوژراو/
سەربڕاو- دڵو جەرگو گورچیلە
٢- پاشماوە
off-day/ˈɒf deɪ/n ڕۆژی شووم
offence/əˈfens/n ١- تاوان
٢- سەرپێچی کردنی یاسا
٣- بێزارکردن ٤- ئەتك کردن
offend/əˈfend/v ١-سەرپێچی دەکا
٢- تورەی دەکا
٣- هەستی بریندار دەکا
٤- تاوان دەکا- گوناە دەکا
offender/əˈfendə(r)/n تاوانبار-
گوناەبار- خراپکار

offensive/əˈfensɪv/adj ١- ناپرووبەر
٢- ناشرین
offensive/n هێرش، هەڵمەت
take the offensive دەست پێشخەری دەکا
لە هێرش کردن
offensively/adv بە شێوەیەکی بێڕێزانە
offer/ˈɒfə(r)/v ١-پێشکەش دەکا
٢- دەست پێشخەری دەکا لە یارمەتی دان
٣- دەبەخشێ٤- نرخێ دەڵێ
offer/n ١-پێشکەش کردن ٢- داشکاندن
on offer ١- هەیە
٢- بۆ فرۆشتن بەنرخی هەرزانتر
offering/ˈɒfərɪŋ/n ١-شتی دراو
٢- پێشکەش کراو
offhand/ˌɒfˈhænd/adj زارەکی، سەرپێیی
offhand/adv دەست بەجێ
offhandedly/adv بێ گوێدانە بەر
office/ˈɒfɪs/n ١-نووسینگە
٢- دایەرەی میری
٣-دەستە ٤-پایە
officer/ˈɒfɪsə(r)/n ١- ئەفسەر
٢- فەرمانبەری ڕەسمی
کارمەندی ڕەسمی- ئەفسەری پۆلیس
official/əˈfɪʃl/adj ١- ڕەسمی
٢- حکومی٣- ئاشکرا
official/n فەرمانبەرفەرمانبەری میری
officialdom/əˈfɪʃldəm/n فەرمانبەرانی
دەوڵەت
officially/adv بەشێوەیەکی ڕەسمی
بەشێوەیەکی ئاشکرا
officious/əˈfɪʃəs/adj ١- ئامۆژگار/
ئامادەیە بۆ ئامۆژگاری ٢-خۆ هەڵقورتێنەر
offing/ˈɒfɪŋ/n نزیك
in the offing هەرکە دەکەوێ، نزیکە
offload/ˌɒfˈləʊd/v لە کۆڵ خۆی

تێبینی دەکا ٢- ئاسەر دەدوێ
٢-پێگیری بە یاسادەکا
observer/əbˈzɜːvə(r)/n چاودێر-
وەک چاودێر
obsess/əbˈses/v عەقلی داگیر دەکا
دەست بەسەر بیری دادەگرێ/ نیگەران دەبێ
obsolete/ˈɒbsəliːt, ˌɒbsəˈliːt/adj
چی دی بەکار نایەت
زەمەنی بەسەرچوو/ چۆڵ
obstacle/ˈɒbstəkl/n ئاستەنگ-
بەربەست، ئەمپەر- ڕێگر- کۆسپ
obstetrician/ˌɒbstəˈtrɪʃn/n
دکتۆری منداڵبوون
obstinate/ˈɒbstɪnət/adj لاسار- ڕژد
obstinacy/ˈɒbstɪnəsi/n لاساری-
ڕژدی
obstruct/əbˈstrʌkt/v ئاستەنگی
لەبەردەم دادەنێ
ڕێی لێدەگرێ
obstruction/əbˈstrʌkʃn/n
بەربەست- ئەمپەر
obstructive/əbˈstrʌktɪv/adj
ڕێگر- ئەمێل
obtain/əbˈteɪn/v بەدەست دێنێ
obtainable/adj دەکرێ بەدەست
بهێنرێ- هەیە
obvious/ˈɒbviəs/adj ڕوون- ئاشکرا
obviously/adv بەشێوەیەکی
ڕوون و ئاشکرا
بەڵگە نەویستە
occasion/əˈkeɪʒn/n ١-بۆنە٢- دەرفەت
٣- ڕووداوێکی تایبەت
٤- ڕێو ڕەسمی تایبەت
on occasion/adv هەندێ جار
occasional/əˈkeɪʒənl/adj جار جار
occult/ˈɒkʌlt/adj جادووی-
ئەستێرەناسی- فەلەکیەت/نادیار/شاراوە

occupant/ˈɒkjəpənt/n نیشتەجێ-
دانیشتووی/تیا دانیشتو
occupation/ˌɒkjuˈpeɪʃn/n
١-تیادانیشتن ٢-پیشە ٣-داگیرکردن
occupational/ˌɒkjuˈpeɪʃənl/adj
پیشەیی
occupier/ˈɒkjupaɪə(r)/n تیا دانیشتوە-
داگیرکەر
occupy/ˈɒkjupaɪ/v ١- دەژی لە
٢- داگیر دەکا ٣- داگیردەکا- دەگرێ
٤- پڕدەکاتەوە
occupied/ˈkjupaɪd/adj ١-گیراو ٢-مژوڵ
٣-داگیرکراو
occur/əˈkɜː(r)/v ١-ڕودەدا ٢-هەیە
٣-بەبیری دادێ
occurrence/əˈkʌrəns/n ڕوداو/هەڵکەوتن
ocean/ˈəʊʃn/n ئۆقیانوس
o'clock/əˈklɒk/n - adv کاتژمێر- لە کاتژمێر
octagon/ˈɒktəgən/n هەشت پاڵو- هەشتلایی
octagonal/ɒkˈtægənl/adj هەشتلا
octave/ˈɒktɪv/n کۆمەڵەی هەشت
نۆکتەی مۆسیقی کە مۆسیقای
ڕۆژئاوایی لە سەر دامەزراوە
October/ɒkˈtəʊbə(r)/n تشرینی یەکەم
octopus/ˈɒktəpəs/n ئەختەبووت-هەشت پێ
odd/ɒd/adj سەیر- نائاسایی
odd/n ١- تاک- کەت: کەتە پێڵاو
٢- بەرماوە- زێتر- تاریک
oddly/adv بەشێوەیەکی سەیر
odd jobs/n کاری بچوکی جۆراو جۆر
oddity/ˈɒdəti/n ١- سەیرو سەمەرەیی
٢-نائاسایی
oddment/ˈɒdmənt/n بەرماوە
odds/ɒdz/n شیمانە- گریمان- جیاوازی
against all the odds دژی هەمووشتە
چاوەڕێکراوەکان

Oo

O-o/əʊ/ پیتی پازدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

o/n سفر

o oh ئاه

oak/əʊk/n دار بەروو– داری بەڕوو

oar/ɔː(r)/n سەوڵ

oasis/əʊˈeɪsɪs/n مێرگی بیابان

oath/əʊθ/n سوێند– نەفرین/جوێن

oats/əʊts/n کاڵ/ ئالیك

obedient/əˈbiːdiənt/adj گوێ ڕایەڵ

obedience/əˈbiːdiəns/n گوێ ڕایەڵی

obey/əˈbeɪ/v گوێ ڕایەڵ دەبێ– گوێ ڕایەڵی دەکا

obituary/əˈbɪtʃuəri/n ١– لاوانەوە، شیوەن ٢– وتارێکە لەرۆژنامە لەبارەی ژیانی مردوو بڵاودەکرێتەوە

object/ˈɒbdʒɪkt/n ١– شتی بەرجەستە ٢– ژێدەر ٣– ئامانج ٤– بەرکار(لە رێزمان)

object/əbˈdʒekt/n ١–قایل نابێ لەسەر ٢– بەرهەڵستی دەکا

objector/əbˈdʒektə(r)/n بەرهەڵستکەر

objection/əbˈdʒekʃn/n بەرهەڵستی

objectionable/əbˈdʒekʃənəbl/adj ١– زۆر ناخۆش ٢– نەویستراو

objective/əbˈdʒektɪv/adj ١–بابەتی ٢–بێ لایەن

objective/n مەبەست

objectively/əbˈdʒektɪvli/adv بەشێوەیەکی بابەتیانە

objectivity/ˌɒbdʒekˈtɪvəti/n بابەتی/ بێلایەن

objective/əbˈdʒektɪv/n ئامانج

obligation/ˌɒblɪˈgeɪʃn/n ١– ناچارکردن ٢– ئەرك

obligatory/əˈblɪgətri/adj پێویست زۆرە ملێ

oblige/əˈblaɪdʒ/v ١–ناچار دەکا ٢– یارمەتی دەدا ٣– بەمانای دێ

obliged/adj سوپاسگوزار

obliging/əˈblaɪdʒɪŋ/adj خزمەتگوزار– یارمەتی دەر

obliterate/əˈblɪtəreɪt/v ١– لەنێو دەبا ٢– قەڵاچۆ دەکا ٣– بنی پێ دێنێ

oblivion/əˈblɪviən/n لە بیر کردن– غوفلەت– لەبیرکراو

oblivious/əˈblɪviəs/adj بێ ئاگا

oblong/ˈɒblɒŋ/n لاکێشە

obnoxious/ɒbˈnɒkʃəs/adj قێزەون– دزێو– بێزار/دلگیر

oboe/ˈəʊbəʊ/n ئامێری مۆسیقا– وەك نای

obscene/əbˈsiːn/adj پیس– چەپەڵ– بێ ڕوو

obscenity/əbˈsenəti/n بێ ڕوویی– پیسی– چەپەڵی

obscure/əbˈskjuə(r)/adj نادیار– شاراوە– لێڵ– دژوار

obscure/v ١– دەشارێتەوە ٢– دژواری دەکا ٣– تێگەیشتنی گران دەکا

obscurity/əbˈskjuərəti/n شاراوەیی– ناڕوونی

observance/əbˈzɜːvəns/n گوێ ڕایەڵ– پەیرەوی کردن، پێگیری کردن

observant/əbˈzɜːvənt/adj بە دیقەت

observation/ˌɒbzəˈveɪʃn/n ١–چاودێری ٢– تێبینی٣– لێدوان

observatory/əbˈzɜːvətri/n ڕوانگە

observe/əbˈzɜːv/v ١– بەوردی

nurture/n مەشق/ راهێنان

nut/nʌt/n ١- گوێز، گیز
٢- سەقوڵمە- سەرەبۆری
٣- کەسێکی گەمژە یان شێت

do your nut زۆر توورە دەبێ

nutty/ˈnʌti/adj ١- تام گوێز
٢-گەمژە- گەلحۆ- شێت، تام گێل

nutcrackers/ˈnʌtkrækəz/n گوێز شکێن

nutshell/ˈnʌtʃel/n بەرگی گیز- پەلکی گیز- توێکڵە گیز

in a nutshell/adv بە کورتی

nutmeg/ˈnʌtmeg/n گوێزی بۆندار

nutrition/njuˈtrɪʃn/n خۆراک/خۆراک پێدان

nutritious/njuˈtrɪʃəs/adj بە خۆراک

nuzzle/ˈnʌzl/v بە کەپو دەخورێنێ لووت دەخورێنێ

nylon/naɪlɒn/n نایلۆن

nymph/nɪmf/n گیانی سروشت لە نافرەتی گەنج پەری دەریا

nymphet/nɪmfet/ کچۆڵەی سەرنج راکێش

nympho/n سۆزانی/ شەیدای سێکس

Nyx/n نیکس: خوداوەندی شەو لە ئەفسانەی یۆناندا

NZ: New Zealand نیوزلاندا

November/nəʊˈvembə(r)/n تشرینی دووەم
novice/ˈnɒvɪs/n کەسێکی تازەو بێئەزموون
تازە دەست پێکردوو، ساوێلکە
now/naʊ/adv ئێستا
nowadays/ˈnaʊədeɪz/adv
لەم رۆژانە– ئێستا/ لەم سەردەمەدا
nowhere/ˈnəʊweə(r)/indef, adv
هیچ شوێنێ
noxious/ˈnɒkʃəs/adj ١– زیانبەخش
٢– پیس ٣– ژەهراوی
nozzle/ˈnɒzl/n بەلوعە– عەنەل– دەمەک
nuance/ˈnju:ɑ:ns/n جیاوازێکی بچووک
لە واتا، دەنگ
nuclear/ˈnju:kliə(r)/adj ئەتۆمی–
ناوەکی
nuclear disarmament/n داماڵینی
چەکی ناوەکی
nuclear-free/adj بێچەکی ناوەکی
nuclear-reactor/n کارگەی
چەکی ناوەکی
nucleus/ˈnju:kliəs/n ١–ناووک–کرۆک
٢– چەق– مەلبەند
nude/nju:d/adj ڕووت
nude/n وێنەی ڕووت
in the nude بێ جلک–ڕووت
nudist/ˈnju:dɪst/n لایەنگری
دیاردەی ڕووتی
nudity/ˈnju:dəti/n دیاردەی ڕووتی،
بێجلک لەبەربوون
nudge/nʌdʒ/v ئانیشکی لێدەدا/
بە ئانیشکی پاڵی پێوە دەنێ
nuisance/ˈnju:sns/n جاڕسکەر
null/nʌl/adj پووچ
null and void لەڕووی یاساییەوە ئارەوا–
هەڵوەشاوە
numb/nʌm/adj بێ هەست، سڕ– بێ هۆش
numb/v بێ هۆش دەبێ– تەخدیر دەبێ
numbness/ˈnʌmbənəs/n سڕ بوون، بێ
هەست بوون
number/ˈnʌmbə(r)/n ژمارە ڕەنووس
گۆرانی یان هەڵپەڕکێ/ سەما
any number of ژمارەیەکی زۆر
number/v ژمارەی بۆ دادەنێ–
ژمارەی دەکاتە
numberless/ˈnʌmbələs/adj لەژمارە
نەهاتوو
number-plate/n ژمارەی ئۆتۆمبێل
numeral/ˈnju:mərəl/n هێمایەک یان
ڕەمزێک کە چەندێتی دەنوێنێ/ژمارەی ڕۆمانی
numerate/ˈnju:mərət/adj شارەزایی
لە ماتماتیک هەیە
numerical/nju:ˈmerɪkl/adj ژمارەیی
numerous/ˈnju:mərəs/adj ژمارەیەکی زۆر
nun/nʌn/n ١–پەرستار
٢– قەیرە ٣– واز لە دنیا هێناو
nurse/nɜ:s/n نەخۆشەوان– برین پێچ
nurse/v ١– چاودێری نەخۆش دەکا
٢– تیماری دەکا٣– لە ئامێزی دەگرێ
خۆی زۆر پێ مژۆڵ دەکا
nursing/ˈnɜ:sɪŋ/n پیشەیی نەخۆشەوانی
nursing home/n خانەی بەساڵاچووان
nursery/ˈnɜ:səri/n ١– دایەنگا
خانەی چاودێری کردنی منداڵان
٢– شتڵگا: نەمامگا– شوێنی
فرۆشتنی نەمام و شتڵ
nursery rhyme/n سرودی منداڵان
nursery school/n قوتابخانەی منداڵانی
تەمەن ٣–٥

بەرەو خوار دەچێ/ دەنیشێ

nose/nəʊz/v ئەسەرخۆ بەرەو پێشەوە دەچێ

nose about/around بەدوای هەواڵ دەگەڕێ

nosey/ˈnəʊzɪ/adj خۆ تێهەڵقورتێنەر ئارەزووی زانینی شت دەکا

nostalgia/nɒˈstældʒə/n نۆستالژیا: خولیای گەڕانەوە بۆ ڕابردوو

nostalgic/nɒˈstældʒɪk/adj هەست بە گەڕانەوە بۆ ڕابردوو کردن

nostril/ˈnɒstrəl/n کونە کەپو- کونە لووت

not/nɒt/adv نەو- نەخێر

notable/ˈnəʊtəbl/adj شایەن- دیار- بەرچاو

notably/ˈnəʊtəbli/adv بەشێوەیەکی تایبەت/ نەخاسمە

notary public/n دادنووس

notch/nɒtʃ/n پارچەیەکی بچوک لە شێوەی پیتی V ئاست- پلە

notch/v ١- سەرکەوتن بەدەست دێنێ ٢- گوڵ دەکا

note/nəʊt/n ١- نامەیەکی کورت ٢- تێبینی ٣- پەراوێز ٤- لێدوان ٥- پارەی کاغەز ٦- ئاواز ٧- نۆتە ٨- هێمای مۆسیقی- نۆتە

notebook/ˈnəʊtbʊk/n تێبینی نامە

notepad/ˈnəʊtpæd/n پەڕاوی تێبینی

notepaper/ˈnəʊtpeɪpə(r)/n کاغەزی

note/v ١- تێبینی دەکا ٢- یاد دەکا ٣- باس دەکا ٤- تۆمار دەکا

noted/ˈnəʊtɪd/adj بەناوبانگ- دیار

note worthy/adj شایەنی باسە- گرنگە

nothing/ˈnʌθɪŋ/pron هیچ ئەو- چ نا- هیچ

for nothing بەلاش - لە خۆڕا- بێ سوود

notice/ˈnəʊtɪs/n ئاگاداری- ڕاگەیاندن/ئاگادارکردنەوە

noticeable/ˈnəʊtɪsəbl/adj دیار- بەرچاو

noticeably/adv بەشێوەیەکی بەرچاو

notice-board/n تابلۆی ئاگادارییەکان

notify/ˈnəʊtɪfaɪ/v پێی بڵێ/هەواڵەکەی پێ دەڵێ، ئاگاداری دەکاتەوە

notification/ˌnəʊtɪfɪˈkeɪʃn/n وریاکردنەوە- پێ گوتن

notion/ˈnəʊʃn/n بیرۆکە

notional/ˈnəʊʃənl/adj تیۆریی- ئەندێشەیی- وەهمی

notoriety/ˌnəʊtəˈraɪəti/n ناوبانگ زڕاوی/ ناسراو بە شتی خراپ

notorious/nəʊˈtɔːriəs/adj ناوبانگ زڕاو

not withstanding/pron سەرەڕای ئەوە

notwithstanding/adv هەرچۆنێ بێ

nought/nɔːt/n سفر

noun/naʊn/n ناو (لە ڕێزمان)

nourish/ˈnʌrɪʃ/v ١- خواردنی دەداتێ/ دەرخواردی دەدا ٢- دەرفەتی دەدا گەشە بکا

nourishment/ˈnʌrɪʃmənt/n خۆراك- خواردنی پێویست

novel/ˈnɒvl/n ڕۆمان

novelist/ˈnɒvəlɪst/n ڕۆماننووس

novel/adj نوێو جیا

novelty/ˈnɒvlti/n نوێتی و جیایی- شتێکی نوێ/ شتێکی نائاسایی شتی بچوك وهەرزان وەك شتی‌یاری دەفرۆشرێ

nondescript/ˈnɒndɪskrɪpt/adj ئاسایی– رەمەکی
none/nʌn/pron هیچ کەس نا– هیچ شتێ نا
none/adv هەرگیز
nonetheless/adj هەرچۆنێ بێ– وێڕای ئەوەش
non-existent/ˌnɒn ɪgˈzɪstənt/adj بوونی نیە
non fiction/ˌnɒn ˈfɪkʃn/n حەقیقی– نەک خەیالی
nonplussed/n سەرسام/ سەرلێشێواو، لێتێکچو
nonsense/ˈnɒnsns/n قسەی قۆڕ/ رەفتاری پووچ– ناشیرین
nonsensical/nɒnˈsensɪkl/adj ناماقوول– گەمژە– گێل
non-smoker/ˌnɒn ˈsməʊkə(r)/n کەسێکی جگارە نەکێش
non-smoking/ˌnɒn ˈsməʊkɪŋ/adj (شوێن)بۆ جگارە نەکێشەکان
non-starter/ˌnɒn ˈstɑːtə(r)/n پرۆژەیەکی ناسەرکەوتوو/ پێشوەخت دۆڕاو
nonstick/ˌnɒn ˌstɪk/adj بێ چرک– نەگر
non-stop/ˌnɒn ˈstɒp/adj بێ وچان– بێ وەستان
non-violence/ˌnɒn ˈvaɪələns/n بێ توندوتیژی بەکارهێنان–نەرمرەوی
non-violent/ˌnɒn ˈvaɪələnt/adj نەرمیار– نەرمرەو، باوەڕی بە بەکارهێنانی توندوتیژی نیە
noodle/ˈnuːdl/n رشتە– هەرشتە
nook/nʊk/n گۆشەیەکی هێمن وتەنیا لە باخچەیەک/ قوژبن
noon/nuːn/n نیوەڕۆ– نیوەڕان– وەختی فراقین
noose/nuːs/n گرێی کۆتایی گوریس–کەندر گرێی گوریسی سێدارە
nor, not, neither لە پاش ڕستەی نەرێ بەکاردێ بە واتای نە... وە نە...
norm/nɔːm/n هاوکێشە/ڕێسا
normal/ˈnɔːml/n رەفتاری ئاسایی– باو– دابی باو
normal/adj ئاسایی– چارەڕێکراو
normality/nɔːˈmælɪti/n رەوشتی ئاسایی– سروشت
normalize/ˈnɔːməlaɪz/v ئاسایی دەکاتەوە– هێور دەکاتەوە– وەک جارانی لێدەکاتەوە
normally/adv بەشێوەیەکی ئاسایی
north/nɔːθ/n باکور– باکوری وڵات
north/adj باکوریی
north/adv بەرەو باکور
northerly/ˈnɔːðəli/adj باکوری– شەماڵ– بای شەماڵ
northward/ˈnɔːθwəd/adv بەرەو باکور
north bound/adj بەرەو باکور چوون
north east/n باکوری رۆژهەڵات
north east ward/adv بەرەو باکوری رۆژهەڵات
the north pole/n جەمسەری باکور
north west/n باکوری رۆژ ئاوا
northern/ˈnɔːðən/n باکوریی
northerner/ˈnɔːðənə(r)/n کەسێکی باکوری وڵات
nose/nəʊz/n لووت– کەپو/بەشی پێشەوە– لمۆز
nosed/nəʊzd/adj کەپو سوور– کەپو قیت
nosebleed/ˈnəʊzbliːd/n خوێن لەکەپو هاتن کاتی خوێن لەکەپو هاتن
nosedive/ˈnəʊzdaɪv/v لە پڕ و خێرا

nightly/ˈnaɪtli/adj شەوانە- هەموو شەوێ

nightclub/ˈnaɪtklʌb/n یانەی شەوانە

nightdress/ˈnaɪtdres/n جلی نووستن

night life/n ژیانی شەوانە- قەحپەخانە

night school/n قوتابخانەی شەوانە قوتابخانەی شەوێ

night watchman/n- پاسەوانی شەوانە- حەسەس

nightingale/ˈnaɪtɪŋgeɪl/n- عەندەلیب- بلبل

nightmare/ˈnaɪtmeə(r)/n دێوە زمە/ خەوی ناخۆش- ترسێنەر

nil/nɪl/n سفر- هیچ نا

nimble/ˈnɪmbl/adj سوکەڵە- بزێو

nimbly/ˈnɪmbli/adv ١- لەسەرخۆ ٢- تازدارانە

nine/naɪn/n ژمارە نۆ

ninth/naɪnθ/n - adj نۆیەم

nineteen/ˌnaɪnˈtiːn/n نۆزدە

nineteenth/ˌnaɪnˈtiːnθ/n – adj نۆزدەهەم

ninety/ˈnaɪnti/n نۆهەد- نۆوەد

nip/nɪp/v گەزەی لێ دەدا- نەقەی لێ دەدا

nipple/ˈnɪpl/n سەر گۆی مەمك (پیاو و ژن)

nit/nɪt/n ١- هێلکەی ئەسپێ ٢- کەسێکی گەمژە- هیچ و پووچ

nit-picking/n - adj مشتومڕ لەسەر شتی پوچ و نایەخ

nitrogen/ˈnaɪtrədʒən/n نیترۆجین

nitty-gritty/ˌnɪti ˈgrɪti/n شتە سەرەکیەکان/ شتە گرنگەکان

no/nəʊ/det نا- نابێ

no man's land/n ناوچەی دامێنراو/ لەچەك ناوچەی نێوان دوو هێزی بەشەڕ هاتوو

no one هیچ کەسێ نا

nobility/nəʊˈbɪlɪti/n خانەدانی/ چینی خانەدان- خواپێداوەکان

noble/ˈnəʊbl/adj پاك- دڵسۆز- خانەدان- لە خواپێداوەکان

nobly/ˈnəʊbli/adv ١-خانەدانانە ٢- مەردانە پیاوانە

nobody/ˈnəʊbədi/pron کەس نا

no body/n کەسێکی ناگرینگ

nocturnal/nɒkˈtɜːnl/adj شەوانە/ بە شەو- واگا، هۆشیار- بەتاگا بەشەو

nod/nɒd/v سەری خۆی بڵند و نەوی دەکا هێمایە بۆ ئەوەی بڵێ بەڵێ

nod/n بەسەر وتن بەڵێ

noise/nɔɪz/n ژاوە ژاو/دەنگە دەنگ

noiseless/ˈnɔɪzləs/adj بێ دەنگ

noiselessly/adv بە بێ دەنگ

noisy/ˈnɔɪzi/adj بەژاوە ژاو- بەدەنگە دەنگ

nomad/ˈnəʊmæd/n کۆچەری- کەسێکی کۆچەر

nomadic/nəʊˈmædɪk/adj کۆچەریی

nominal/ˈnɒmɪnl/adj ناوی- ڕەمزی- نرخێکی زۆر کەم

nominate/ˈnɒmɪneɪt/v دەپاڵێوێ- دادەمەزرێنێ/ ناودەنێ

nomination/ˌnɒmɪˈneɪʃn/n پاڵاوتن- دامەزراندن

nominee/ˌnɒmɪˈniː/n پاڵێوراو- دیارکراو

non-aligned/ˌnɒn əˈlaɪnd/adj (دەوڵەتی) بێلایەن

non-chalet/ˈnɒnʃələnt/adj بێ گیژاڵ- هێمن وەك بڵێی هیچ نەبووە

non-committal/ˌnɒnkəˈmɪtl/adj وەڵامێکی ناراستەوخۆ، بێلایەن

nonconformist/ˌnɒnkənˈfɔːmɪst/n مرۆڤێکی ڕەفتارجیا لە کۆمەڵەکەی.

nonconformist/adj جیابووە هەڵگەڕاوە/بێلایەن

net/net/n تۆڕ
net/v بەتۆڕ پاودەکا
net ball/n جۆرە یاریەکە لە
یاری سەبەتە دەچێ
net/n ریک- دروست
net/v قازانج دەکا/
بەدەستی دەکەوێ وەك قازانج
netting/ˈnetɪŋ/n تۆڕین، کرداری
دروستکردنی تۆڕ
network/ˈnetwɜːk/n تۆڕی هێل و
تۆڕی گواستنەوە
تۆڕی تەلەفزیۆن و رادیۆ
neurosis/njʊəˈrəʊsɪs/n گەشکە، فێ
neurotic/njʊəˈrɒtɪk/adj تووش بوویە
نەخۆشی دەمار، فێ/زیاد لە پێویست
نیگەران
neuter/ˈnjuːtə(r)/n بێلایەن (لە رێزمان)
(نە مێ و نە نێر)
neuter/v دەیخەسێنێ
neutral/ˈnjuːtrəl/adj بێلایەن
neutrality/njuːˈtræləti/n بێلایەنی
neutralize/njuːˈtrælaɪz/v
١- هەڵدەوەشێنێتەوە
٢- کاریگەری نامێڵێ
never/ˈnevə(r)/adv هەرگیز- قەت
nevertheless/ˌnevəðəˈles/adv
لەگەڵ ئەوەشدا
new/njuː/adj نوێ- نو - جیا
newness/ˈnjuːnəs/n نوێتی
newcomer/ˈnjuːkʌmə(r)/n
تازە هاتوو
new moon/n هەیڤی نوێ
New Year's Day/n سەری ساڵ
New Year's Eve/n شەوی سەری ساڵ
newly/ˈnjuːli/adv بەم زوانە
newly-wed/n تازە زاوا
news/njuːz/n هەواڵ-دەنگوباس

newsagent/ˈnjuːzeɪdʒənt/n
رۆژنامەفرۆش/ بریکاری رۆژنامە فرۆش
newscaster/ˈnjuːzkɑːstə(r)/n
بێژەری دەنگوباس
newspaper/ˈnjuːzpeɪpə(r)/n رۆژنامە-
دەزگای رۆژنامەگەری
next/nekst/adj ئەوی دی- داهاتو
next door/adj هاوسێ- جیران/
دەرگا بەدەرگا
next of kin/n نزیکترین خزم
next to/prop لە تەنیشت
next/adv لە پاشان
nib/nɪb/n نووکی قەلەم پەندان
nibble/ˈnɪbl/v پارو- پارو دەخوا
nibble/n پارو
nice/naɪs/adj خۆش- بەتام- باش/
بە هەڤالینی
niche/nɪtʃ/n ١- دەلاقە٢- کاری شیاو بۆ مرۆڤ
nick/nɪk/n برینی بچووك، رووشان
in the nick of time لە کاتی خۆیدا
nick/v دەرووشێنێ
nick/n زیندان
nick/v دەگرێ- زیندانی دەکا/ دەدزێ
nickel/ˈnɪkl/n نیکل/
پارەی خوردەی ئەمریکییە(٥ سەنت)
nickname/ˈnɪkneɪm/n نازناو- ناوی نازداری
nicotine/ˈnɪkətiːn/n نیکۆتین
niece/niːs/n کچی برا یان کچی خوشك-
برازا، خوارزا
niggle/ˈnɪgl/v ١- لەگچکە و گەورەی
شتی دەپێچێتەوە- بەوردەیە
٢- لە هەموو شتێ بە جواب دێ
٣- بێزار دەکا- نارەحەت دەکا
night/naɪt/n ١- شەو٢- ئێوارە
tonight ئەمشەو
a night out شەو دەرچوون بۆ رابواردن
good night شەوێکی شاد

need/ni:d/v پێویستی پێ دەکا/
پێویستی دەکا/ناچار دەبێ
needs/ni:dz/n پێویستی-
پێویستییەکان
needless/ˈni:dləs/adj نا پێویست
needlessly/ˈni:dləsli/adv
بە بێ پاساو
needle/ˈni:dl/n ١- دەرزی دوورمان
٢- دەرزی شریقە- شرینقە- دەرزی
نوژداری
needlework/ˈni:dlwɜ:k/n دەرزی/
needy/ˈni:di/adj نەدار- پێویست-
هەژار
negative/ˈnegətɪv/adj ١- نەرێ-
سلبی- خراپ
٢- لەسفر کەمتر
neglect/nɪˈglekt/n فەراموش دەکا-
گرنگی پێ نادا
neglect/n فەراموش کردن
neglected/nɪˈglektɪd/adj
فەراموشکراو
negligence/nɪˈglektəns/n
کەمتەرخەمی
negligent/ˈneglɪdʒənt/adj
کەمتەرخەم
negligently/adv بە کەمتەرخەمی-
بەگوێپێنەدان
negligible/ˈneglɪdʒəbl/adj نایەخ-
پووچ- بێ قیمەت
negotiable/nɪˈgəuʃiəbl/adj
گفتوگۆ هەڵدەگرێ
دەکرێ گفتوگۆی لەسەر بکرێ/هەموار
دەکرێ
negotiate/nɪˈgəuʃieɪt/v
دانوستان دەکا- گفتوگۆ دەکا
negotiator/nɪˈgəuʃieɪtə(r)/n
گفتوگۆ کار- وتوێژکار
negotiation/nɪˌgəuʃiˈeɪʃn/n
گفتوگۆ، دانوستان
Negro/ˈni:grəu/n زنجی-
رەش پێست
neigh/neɪ/n دەنگی ئەسپ- حیلاندن
neigh/v دەحیلێنێ
neighbour/ˈneɪbə(r)/n هاوسێ-
دراوسێ، جیران
neighbouring/ˈneɪbərɪŋ/adj نزیک-
هاوسێ
neighbourly/adj دۆستانە
neither/ˈnaɪðə(r), ˈni:ðə(r)/adv
نە ئەمە- نە ئەوە/نەئەوە نە ئەوێتر
neither/adv هەروەها نا
neither-nor نەتۆ- نە من
neon/ˈni:ɒn/n غازی نیۆن- گڵۆپی نیۆن
nephew/ˈnefju:, ˈnevju:/n کوڕی برا/
کوڕی خوشک، برازا و خوشکەزا
Neptune/ˈneptju:n/n هەسارەی نیپتۆن
nerve/nɜ:v/n دەمار
nerves/n خۆگری-زوو هەڵنەچوون
وێران-بێ‌ڕووی‌بێ چاوپێدیی
nerve-racking/adj ورژێنەر- دەمارگیرکەر
nervous/ˈnɜ:vəs/adj ١- دەمارگیر- ترەو
٢- نیگەران- هەڵچوو
nervously/ˈnɜ:vəsli/adv لە توڕەییا پەنجەی
خۆی دەگەزێ
nervousness/ˈnɜ:vəsnəs/n توڕەیی/
توڕەبوون- هەڵچوون
nervous breakdown/n داروخان-
داروخانی دەماری
توند مەزەبی
nervous system/n سیستەمی دەمار،
مێشک و دەمارەکانی تری جەستە
nest/nest/n هێلانە
nest/v هێلانە دادەنێ
nestle/ˈnesl/v دەیگرێتە خۆی- ئامێزی
پێ دەکا

national park/n باخچەی گشتی/ باخچەی نیشتمانی
national service/n راژەی سەربازی
nationalism/ˈnæʃnəlɪzəm/n ناسیۆنالیزم/ دەمارگیری نەتەوەیی
nationalist/ˈnæʃəˈnælɪst/n نەتەوەیی/نەتەوە پەروەر
nationalistic/ˌnæʃnəˈlɪstɪk/adj توندرەوی نەتەوە- نەتەوەیی/ یی
nationality/ˌnæʃəˈnæləti/n رەگەزنامە
nationalize/ˈnæʃnəlaɪz/v خۆماڵی دەکا
nationalization/ˌnæʃnəlaɪˈzeɪʃn/n خۆماڵی کردن
native/ˈneɪtɪv/adj رەسەن: دانیشتووی ناوچەیەکی دیار/خۆماڵی- خۆیی
زۆربڵێی دەکات
natter/ˈnætə(r)/v
زۆر گوتن ، زۆرە بڵێ
natter/n
natural/ˈnætʃrəl/adj ١-سروشتی ٢-ئاسایی-چاوەڕێکراو٣- رەمەکی
natural history/n مێژووی سروشتی
naturalist/ˈnætʃrəlɪst/n پسپۆڕی لەبواری رووەک وگیانەوەر
naturalize/ˈnætʃrəlaɪz/v دەبێتە هاوڵاتی وڵاتێکی بیانی رەگەزنامەی وڵاتێك وەردەگرێ
naturalization/ˌnætʃrəlaɪˈzeɪʃn/n وەرگرتنی رەگەزنامە
naturally/ˈnætʃrəli/adv ١- بەشێوەیەکی سروشتی ٢- بێگومان٣- ئاسایی- لەخۆیەوە ٤- لە سروشتی خۆیەوە
nature/ˈneɪtʃə(r)/n ١- سروشت- سروشتی مرۆڤ ٢- گەوهەری مرۆڤ- خولق/ حەوسەڵە ٣- جۆر
naughty/ˈnɔːti/adj لاسار- شەیتان- ناگوێڕایەڵ- بزێو
naughtiness/ˈnɔːtɪnəs/n لاساری- بزێوی- ناگوێڕایەڵی
nausea/ˈnɔːziə/n رشانەوە- ماعیدە تێکچون
nauseate/ˈnɔːzieɪt/v ١-قێزی دەکاتەوە ٢-وای لێدەکا برشێتەوە
nautical/ˈnɔːtɪkl/adj دەریاوانی
naval/ˈneɪvl/adj دەریایی- کەشتیوانی
navel/ˈneɪvl/n ناوك
navigable/ˈnævɪgəbl/adj بۆ دەریاوانی دەشێ
navigate/ˈnævɪgeɪt/v ١- نەخشە بەکار دێنێ بۆ دیاکردنی رێگای ئۆتۆمبیل ٢- پاپۆڕ- کەشتی- لێدەخوڕێ
navigation/ˌnævɪˈgeɪʃn/n دەریاوانی
navigator/ˈnævɪgeɪtə(r)/n دەریاوان
navy/ˈneɪvi/n هێزی دەریایی
near/nɪə(r)/adj نزیك- لەیەك نزیك
nearby/ˌnɪəˈbaɪ/adj نزیك-هاوسێ
near/v نزیك دەبێتەوە لە
nearly/ˈnɪəli/adv لەم نزیکانە- هابێ دەبێ
neat/niːt/adj رێکپۆش- کۆك- جوان
neatly/adv بەرێکی
neatness/ˈniːtnəs/n رێك و پێکی
necessarily/ˌnesəˈserəli/adv هەردەم پێویست/بەهەمیشەیی
necessary/ˈnesəsəri/adj پێویست
necessitate/nəˈsesɪteɪt/v پێویست دەکا
necessity/nəˈsesəti/n پێویستی
neck/nek/n مل/گەردن
necklace/ˈnekləs/n ملوانکە - گەردانە
necktie/ˈnektaɪ/n بۆینباغ- ملبەند
nectarine/ˈnektəriːn/n گوڵاو/ شیلە
nee/neɪ/adj لەقەبی ژنی شوکردو

Nn

N-n/en/ پیتی چواردەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
nab/v دەگری
nae/nei/det هیچ- هیچ نا
naff/næf/adj ١-پووچ ٢- هیچ نا ٣- مۆدەی کۆن
nag/n ئەسپ/ جوانو
nag/næg/v ١-گازانده دەکا ٢-گلەیی دەکا ٣- ئیگەرانی دەکا
nail/neɪl/n ١- بزمار٢- نینۆک
nail/v بزماری لێدەدا
nail-brush/n نینۆک پاککەرەوە
nail-file/n کارتیفی نینۆک
nail-scissors/n نینۆکبڕ
nail-varnish/n بۆیەی نینۆک
naive/naɪˈiːv/n ساویلکەیی- سادە
naively/naɪˈiːvli/adv بەساویلکەیی- سادەیی
naked/ˈneɪkɪd/adj ١-ڕووت-بێ جلك ٢- دانە پۆشراو- ئاشکرا- پەتی
name/neɪm/n ناو- ناوبانگ- ناوبانگی کەسێکی ناسراو
by name بانگی دەکا (بەناو)
in the name of sth بەناوی- لەپێناوی
in the name of sb لە جیاتی- بە ناوی
namesake/ˈneɪmseɪk/n هاوناو
name/v ١-ناوی لێ دەنێ٢- ناوزەدی دەکا ٣- ژوانی ئاهەنگی گواستنەوە دیار دەکا
nameless/ˈneɪmləs/adj بێ ناو- لە خراپیدا وەسف ناکرێ- ناگوترێ
namely/ˈneɪmli/adv بە واتای- هەرخۆی
nanny/ˈnæni/n دایەن- بەخێوکەر
nap/næp/n نەوز- سەرخەو
nap/v سەرخەوێ دەشکێنێ/ نەختێ دەخەوێ
nape/neɪp/n پشتە مل
napkin/ˈnæpkɪn/n دەستەسڕ/ بەروانکە
nappy/ˈnæpi/n قوماشی ناولینگ
narcotic/nɑːˈkɒtɪk/n بێهۆشکەر
narcotic/adj بێ هۆش
narrate/nəˈreɪt/v دەگێڕێتەوە
narration/nəˈreɪʃn/n گێڕانەوە
narrator/nəˈreɪtə(r)/n چیرۆکخوان- هەقایەت گێڕەوە
narrow/ˈnærəʊ/adj ١- تەسك- تەنگ ٢- دیارکراو- سنووردار ٣- زۆر نا هەندێ
narrow/v تەسك دەکاتەوە
narrowly/adj بەزەحمەت هەندێ
narrowness/n ١- تەسکی ٢- تەنگی٣- کەمبینی
narrow-minded/adj بیرتەسك
nasal/ˈneɪzl/adj لووتی-کەپووی (پۆشایی لووت)
nasty/ˈnɑːsti/adj ١- خراپ-پیس- تووڕە ٢- نەیاری- دوژمنکارانە ڕەق- تیژ- توند- زۆر خراپ
nastily/ˈnɑːstili/adv بەدوژمنکاری
nation/ˈneɪʃn/n ١- نیشتمان ٢- گەل ٣- نەتەوە
nation-wide/ˌneɪʃnˈwaɪd/adj لەسەرانپای وڵات
national/ˈnæʃnəl/adj نیشتمانی- نەتەوەیی
national/n هاووڵاتی
nationally/adv لەسەر ئاستی نەتەوەیی لەسەرانپای دەوڵەتدا
national anthem/n سرودی نیشتمانی
national insurance/n بیمەی نیشتمانی

mystic/ˈmɪstɪk/n سۆفی

mystical/ˈmɪstɪkl/adj ١- رۆحانی ٢- سۆفی٣- نادیار و لێڵ

mysticism/ˈmɪstɪsɪzəm/n سۆفیگەری- سۆفیاتی

mystify/ˈmɪstɪfaɪ/v ١-سەرسامی دەکا ٢- نیگەرانی دەکا

myth/mɪθ/n ئەفسانە- پڕوپوچی

mythical/ˈmɪθɪkl/adj ئەفسانەیی- خەیاڵی ئەندێشەیی- پڕوپووچ

mythology/mɪˈθɒlədʒi/n میسۆلۆژی- ئەفسانە

ساده ٢- دنیایی

municipal/mju:ˈnɪsɪpl/adj ئەنجومەنی شارەوانی

munitions/mju:ˈnɪʃnz/n ١- تازوقە ٢- کەلوپەلی سەربازی

mural/ˈmjuərəl/n وێنەی گەورەی سەردیوار

murder/ˈmɜ:də(r)/n ١- تاوانی کوشتن ٢- دزوار

murder/v دەکوژێ

murderer/ˈmɜ:dərə(r)/n بکوژ- تاوانبار

murderous/ˈmɜ:dərəs/adj کوژەر- کوشندە

murky/ˈmɜ:ki/adj نوتوک- تاریک- شێلو

murmur/ˈmɜ:mə(r)/n پستەپس- منگەمنگ

murmur/v دەچرپێنێ

muscle/ˈmʌsl/n ماسولکە

muscular/ˈmʌskjələ(r)/adj ماسولکەیی- بەمەچەک - بەهێز

museum/mjuˈzɪəm/n مۆزەخانە

mushroom/ˈmʌʃrum/n قارچک- کوارگ

music/ˈmju:zɪk/n مۆسیقا- نۆتەی مۆسیقا

musical/ˈmju:zɪkl/adj مۆسیقی بەهرەی مۆسیقی هەیە/دەنگ خۆش

musical/n شانۆگەری گۆرانی ئامێز

musician/mjuˈzɪʃn/n مۆسیقاژان- مۆسیقاژەن

Muslim /ˈmuzlɪm,ˈmʌzlɪm, ˈmuzləm/n موسڵمان

Muslim/adj ئیسلامی

mussel/ˈmʌzlɪn/n سەگی دەریا: جۆرە گیانەوەرێکی دەریاییە لە ناو قالکی رەش دەژی(دەخورێت)

must/mʌst/v پێویستە- ئەسەرتە

mustache=moustache/n سمێڵ

mustard/ˈmʌstəd/n خەردەل- خەرتەلە

musty/ˈmʌsti/adj بۆنێکی ناخۆشی هەیە، گەنیو

mutant/ˈmju:tənt/n زیندوێکی جیاواز لەرەگەزی خۆی

mutation/mju:ˈteɪʃn/n بازدان- گۆڕانێکی لەناکاو

muted/ˈmju:tɪd/adj ١- دەنگی کزو لاواز ٢- دەنگی هێمن٣- رەخنەی ناراستەوخۆ

mutilate/ˈmju:tɪleɪt/v ١- (لاشەی) دەشێوێنێ ٢- سەرو لوتی- مردوو دەبڕێ

mutilation/ˌmju:tɪˈleɪʃn/n ١- شێواندنی لاشەی مردوو ٢- سەروگوێ برین

mutiny/ˈmju:təni/v ١- یاخی بوون ٢- هەڵگەرانەوە

mutiny/ˈmju:təni/n ١- لە دژی دەوەستێ ٢- یاخی دەبێ

mutter/ˈmʌtə(r)/v دەبۆڵێنێ- دەمنگێنێ/دەچرپێنێ

mutton/ˈmʌtn/n گۆشتی پەزی

mutual/ˈmju:tʃuəl/adj دوولایی- هاوبەشی

muzzle/ˈmʌzl/n ١- کەپوو دەمی گیانەوەر ٢- لموز/ قەپۆز ٣- لولەی تفەنگ

my/maɪ/pron هی من

myself/maɪˈself/pron خۆم

mysterious/mɪˈstɪəriəs/adj ١- شاراوە ٢- لێڵ ٣- نهێنی

mysteriously/adv بەشاراوەیی- بەنهێنی

mystery/ˈmɪstri/n لوغز- نهێنی- شاراوەیی

بجولێنێ

دەجولێنرێ–هەڵدەگیرێ

move/mu:v/n بزێو– جوولە

move/v دەجولێ

moving/ˈmu:vɪŋ/adj بە کاریگەر

movement/ˈmu:vmənt/n جووڵان/

جوڵانەوە– بزوتنەوە

movie/ˈmu:vi/n سینەما

mow/məʊ/v فریزدەبڕێ– فریز دەکا

mower/məʊə(r)/n فریز بڕ

Mr. /ˈmɪstə(r)/ مستەر– ڕێزدار

Mrs. /ˈmɪsɪz/ خاتوون

Ms/mɪz/ خاتوون– خانم– خان

much/mʌtʃ/det زۆر

much/adv بەزۆری

muck/mʌk/n ١– پیس

٢– ڕیخ– پاشماوەی ئاژەڵ

٣– پەیین ٤– زبڵ

muck/v ١–پیس دەکا

٢–مەڵسوکەوتی منداڵانە دەکا

٣– ڕەفتاری نابەجێ دەکا

٤– کات بەفیڕۆ دەدا

mucus/ˈmju:kəs/n چڵم/لینج

mud/mʌd/n قوڕ، ئاقن

muddy/ˈmʌdi/adj قوڕاوی– قوڕی

mud guard/n قوڕپارێز: ئەو قەپاغەی کە

لەسەر تایەی پایسکیل دادەنرێ

تاقوڕ بە پایسکلەوان نەکەوێ.

muddle/mʌdl/v ١– تێکدەدا

٢– ئاڵۆز دەکا٢– دەشێوێنێ

muddle/n تێکدان– شێواندن، ئاشوب

muesli/ˈmju:zli/n میوزلی: جۆرە

خواردنێکە بۆ تێشت

muezzin/mu:ˈezɪn/n بانگدەر

muffle/ˈmʌfl/v ١–دەنگی کەم دەکا/

٢–دەپێچێ/ دەپۆشێ تاگەرمی بێ

muffled/adj دەنگی نزم و ناڕوون

muffler/ˈmʌflə(r)/n شاڵ/مل پێچ، دەنگبڕ

mug/mʌg/n ١–کوپی‌دەرێژکۆلە ٢–مەسینە

٣–ڕوخسار ٤–گەلحۆ/ گەمژە/ ساویلکە

mug/v یەکێ ڕووت دەکا–

پارەی لێ دەستێنێ

mugger/ˈmʌgə(r)/n ١– ڕووتکەر–

٢– ڕێگر– چەتە

mugging/ˈmʌgɪŋ/n ڕووت کردن– پارە لێ

سەندن

mug/mʌg/n گەمژە– سادە/ ساویلکە

muggy/ˈmʌgi/adj کەشێکی گەرم و شێدارە

هێندە گەرم مرۆڤ پشوی لەبەر نامێنێ

mule/mju:l/n ئێستر– هێستر

mull/mʌl/v تێدەفکری– تێ ڕادەمێنێ

بەگژفکران دادەچێ

multilateral/ˌmʌltiˈlætərəl/adj فرەلا

multi media/ˌmʌltiˈmi:diə/adj–فرەمیدیا

میدیای جیا جیا

multinational/ˌmʌltiˈnæʃnəl/adj

فرە وڵات– وڵاتی جیا جیا

کۆمپانیایەک لقی لە وڵاتان زۆر هەبێ

multiple/ˈmʌltɪpl/adj جیا جیا– جۆرەها–

فرە

multiple/n دووقات

multiply/ˈmʌltɪplaɪ/v ١– جاران دەکا–

لە بیرکاری ٢– لێکدەدا– زۆر دەکا

multitude/ˈmʌltɪtju:d/n حەشامەت–

ئاپۆرەی خەڵک

mum/mʌm/n دایک

mumble/ˈmʌmbl/v منگەمنگ دەکا

mummy/ˈmʌmi/n ١– دایک٢– مۆمیا

mumps/mʌmps/n ملەخڕە/ گوێ ڕەپە

munch/mʌntʃ/v ١– مرخەمرخ دەکا

٢– ملچە ملچ دەکا

mundane/mʌnˈdeɪn/adj ١–ئاسایی–

motion/v به جووڵان ئاماژه دهکا
motionless/ˈməʊʃənləs/adj بێ جووله– چهسپیو
motivate/ˈməʊtɪveɪt/v هان دهدا– دهوروژێنێ– جۆش دهدا
motivated/adj بهجۆش– بهپهرۆش– بهههماس
motive/ˈməʊtɪv/n هاندهر– ئهگهر – پاڵنهر
motor/ˈməʊtə(r)/n مۆتۆر– بزوێن
motor/adj بهماتۆڕپهندهی–مهلَمی
motoring/ˈməʊtərɪŋ/n لێ خوڕین– ماتۆڕشتن
motorist/ˈməʊtərɪst/n لێخوڕ – ماتۆڕ – شوفێر– سوار
motorized/ˈməʊtəraɪzd/adj به ماتۆڕ
motorbike/n ماتۆڕ
motor boat/n بهلهمی ههلَمی
motor car/n ئۆتۆمبیل
motorcyclist/n پایسکل سوار شوفێری ماتۆڕ– ماتۆڕ سوار
motorway/ˈməʊtəweɪ/n ڕێگهیخێرا
motto/ˈmɒtəʊ/n دروشم
mould/məʊld/n قالب–چوارچێوه– نموونه/ کهپوو/ خۆڵی نهرم
mould/məʊld/v لهقالب دادهڕێژێ
mouldy/ˈməʊldi/adj کهنی بوو– کهنیو
moult/məʊlt/v پرچی– پهڕی دهوهرێ
mound/maʊnd/n قۆمهته خۆڵ – تهپۆلکه
mount/maʊnt/n گردی بچووک– کهنهکهبوو چیای...
mount/v ١– سهردهکهوێ– سواردهبێ ٢–(سواری ئۆتۆمبیل– ئهسپ دهبێ)
٣– زیاد دهکا– توند
٤– گرێدهدا– دهبهستێتهوه
٥– ڕێك دهخا– لهسهر یهك دهکهوێ
mounted/ˈmaʊntɪd/adj سوار، سوارچاك
mountain/ˈmaʊntən/n چیا– شاخ/ کهنهکه بوو– قۆمهت
mountaineer/ˌmaʊntəˈnɪə(r)/n شاخهوان: ئهو کهسهی بهسهرچیا دهکهوێ
mountaineering/n کرداری بهسهرچیا کهوتن
mountainous/ˈmaʊntənəs/adj شاخاوی– چیایی/ زۆر مهزن
mourn/mɔːn/v خهمی ههیه جلی تازیه دهپۆشێ– جلی ڕهش دهپۆشێ
mourner/ˈmɔːnə(r)/n بهشداری تازیهدار– هاوخهمی تازیهدار
mournful/ˈmɔːnfl/adj خهمگین– خهمبار
mourning/ˈmɔːnɪŋ/n تازیه– بههی– ڕهشپۆش
mouse/maʊs/n مشك،مشکی کۆمپیوتهر (ئامێر)
moustache/məˈstɑːʃ/n سمێڵ
mouth/maʊθ/n ١– دهم– زار ٢– ئهوشوێنهی ڕووبار دهرژێته دهریا
mouthful/ˈmaʊθfl/adj ١– پڕ بهدهم ٢– وشه یان دهستهواژهیهکی گران لهسهر زار
mouth-organ/n ئامێری مۆسیقا– هارمۆنیکا/ زارهکی
mouth-piece/ˈmaʊθpiːs/n ١–ئهو بهشهی دهمگۆ ٢– قسهکهری میری– ئاخافتنهکهری فهرمی
mouth-wash/ˈmaʊθwɒʃ/n دهمشۆر: شلهیهکه بۆنیدهم خۆش دهکا
mouth watering/adj ئاو لهدهمهێن– بهتام
mouth/v دهمی دهجولێنێ
movable/ˈmuːvəbl/adj دهکرێ

moose/n گیانەوەرێکە لە جۆری ئاسك/ مامز
مامزێکی گەورەی ئەمریکای باکورە
mop/mɒp/n ئامێزی پاقژکەرەوەی ئارمال
mop/v مال بە ئامێری پاقژکەرەوە پاك دەکاتەوە
mope/məʊp/v گۆشەگیر دەبێ خۆی لەخەلك دوور دەگرێ
moped/ˈməʊped/n جۆرە پایسکیلێکە هەلمییە
moral/ˈmɒrəl/adj رەوشتی– ئەدەبی
moral/n پەند– رەوشت باش/ ئاکار
morale/məˈrɑːl/n مەعنەوی– ورە
morality/məˈrælәti/n رەوشت– رەوشتایەتی
moralize/ˈmɒrəlaɪz/v ئامۆژگاری
لەروانگەی رەوشتەوە...دەکۆلێتەوە
morbid/ˈmɔːbɪd/adj ١–کوشندە ٢–رەشبین
more/mɔː(r)/det-pron ژمارەیەکی زۆر
more/adv زۆر
more over/adv وێرای ئەمە/لەمە زیاتر
morgue/mɔːg/n مردووخانە
morning/ˈmɔːnɪŋ/n بەیانی– سپێدە– بەرەبەیان
moron/ˈmɔːrɒn/n گەمژە– گێل
morose/məˈrəʊs/adj مۆن/پووگرژ– خەمۆك
morphine/ˈmɔːfiːn/n مۆرفین
morsel/ˈmɔːsl/n پارووی
mortal/ˈmɔːtl/adj کوشندە– کوژەر– مرۆڤ
mortality/mɔːˈtælәti/n مردن– چارەنوس
mortar/ˈmɔːtə(r)/n ١– خەفتەو ئاو – ٢– تۆپی هاوەن
mortgage/ˈmɔːgɪdʒ/n ١– وەرگرتنی قەرد بۆ خانووبەرە / مۆرگێج
mortician/mɔːˈtɪʃn/n قەبرلێدەر– مردوو شارەوە
mortuary/ˈmɔːtʃəri/n ساردگای مردوو
mortification/ˌmɔːtɪfɪˈkeɪʃn/n ریسواکردن
mortify/ˈmɔːtɪfaɪ/v ریسوای دەکا
mosaic/məʊˈzeɪk/n مۆزاییك
moslem/n موسلمان
mosque/mɒsk/n مزگەوت– مزگەفت
mosquito/məsˈkiːtəʊ/n مێشولە– پێشکە
moss/mɒs/n قەوزە
most/məʊst/det - pron زۆر لە– زۆری
most/adv نزیکەی هەموو– زۆر– زۆر زۆر
motel/məʊˈtel/n هۆتێلی سەر رێگای گشتی
moth/mɒθ/n پەپولە ئاسا– مۆرانە
mothball/ˈmɒθbɔːl/n دەرمانی دژە مۆرانە
mother/ˈmʌðə(r)/n دایك
mother/v وەك دایك گرنگی پێ دەدا وەك دایك ئاگای لێ دەبێ
motherhood/ˈmʌðəhʊd/n دایکایەتی
motherless/ˈmʌðələs/adj بێدایك– دایك مردوو
motherly/adj دایکانە
mother country/n نیشتمان– زێد
mother-in-law/n خەسوو
mother tongue/n زمانی دایك زمانی رەسەن– زمانی منداڵی
motif/məʊˈtiːf/n ١–نەخشەی رازاندنەوەی سەر.. ٢–بیرۆکەی بابەتێك
motion/ˈməʊʃn/n ١–جوولان ٢– پێشنیارێکی میری(رەسمی)

زۆر گرنگ

momentum /məˈmentəm, məuˈm-/n هێز- خێرایی

momma/ˈmɒmə/n ماما- دایە

monarch/ˈmɒnək/n شا- شاژن- پادشا

monarchy/ˈmɒnəki/n پادشایەتی/ سیستەمی پادشایەتی/دەوڵەتی سیستەم پادشایەتی

monastery/ˈmɒnəstri/n دێر

Monday/ˈmʌndeɪ, ˈmʌndi/n دووشەممە

monetary/ˈmʌnɪtri/adj دراوی- دارایی

money/ˈmʌni/n پارە

make money پارە بەدەست دێنێ- قازانج دەکا

money box/n دەخیلە

mongrel/ˈmʌŋgrəl/n سەگی دوورەگە

monitor/ˈmɒnɪtə(t)/n ١- شاشە ٢- چاودێر ٣- نوێنەری پۆل

monk/mʌŋk/n رەبەن

monkey/ˈmʌŋki/n مەیموون

mono/ˈmɒnəu/adj مۆنۆ

mono/n یەک کەناڵی

monogamy/n یەک ژنی

monolingual/ˌmɒnəˈlɪŋgwəl/adj یەک زمانی- فەرهەنگی یەک زمانی

monologue/ˈmɒnəlɒg/n مۆنۆلۆگ/ لەگەڵ خۆ قسەکردن

monopolize/məˈnɒpəlaɪz/v قۆرخ دەکا- دادەکا

monopoly/məˈnɒpəli/n قۆرخکردن- داکردن

monorail/ˈmɒnəureɪl/n هێڵی ئاسنی- یەک هێڵی

monosyllable/ˈmɒnəsɪləbl/n یەک برگەیی

monotheism/n یەکتاپەرستی/ یەکخواپەرستی

monotonous/məˈnɒtənəs/adj چارسکەر- لەسەر یەک ئاواز

monotony/məˈnɒtəni/n چارس بوون

monsoon/ˌmɒnˈsuːn/n ١- وەرزی بارانی زۆر لە خوارووی ئاسیا ٢- بای بارانهێن

monster/ˈmɒnstə(r)/n دێو، ترسێنەر- درندە

monstrous/ˈmɒnstrəs/adj درندە- چەپەڵ- کەتە- زەبەلاح

month/mʌnθ/n مانگ- هەیڤ

monthly/ˈmʌnθli/adj - adv مانگانە، هەموو مانگێ

monument/ˈmɒnjumənt/n ١- پەیکەری یادگاری ٢- شوێنەواری کۆن

monumental/ˈmɒnjuməntəl/adj زۆر گەورە- کەتە- مەزن

moo/muː/n دەنگی مانگا- دەنگی چێڵ/ قۆڕاندن

moo/v دەقۆڕێنێ

mood/muːd/n حەوسەڵە- هەوەس- بەدخویی- گێوڵ، هەستی کۆمەڵی

moody/muːdi/adj ١- مزاج، دەمدەمی- بێهەوەس ٢- رەشبین- خەمۆک

moon/muːn/n مانگ.هەیڤ

moonlight/ˈmuːnlaɪt/n ١- روناکی مانگ- تریفەی مانگ ٢- هەویەشەو

moor/muə(r)/n بەیار: زەوییەک بە پووش و قەسەر داپۆشرابێ

Moor/muə(r)/n مەراکشی

moor/v بەلەم لە قەراغ- لەنگەر پێ دەگرێ
~ بەلەمەکە لەکەنار...دەبەستێتەوە

mooring/ˈmuərɪŋ/n بەندەر

mob/mɒb/n ژاوەژاو–ئاشوب/توندوتیژی جەماوەر

mob/v لە چواردەورەی... کۆ دەبێتەوە

mobile/ˈməʊbaɪl/adj-n مۆبایل/ بەئاسانی دەگوازرێتەوە بە ئاسانی جێگۆرکێی پێ دەکرێ

mobility/məʊˈbɪləti/n جوولان– بزاوتن

mobile home/n ماڵی گەرۆک– کەرەڤانە

mobilize/ˈməʊbəlaɪz/v دەکاتە سەرباز بانگ دەکا بۆ سەربازی/ئامادەی دەکا بۆ شەڕ

mock/mɒk/v پێی پێ دەکەنێ– گاڵتەی پێ دەکا

mock/adj نارەسەن– لە چاوکراوە– دەستکرد

mock-up/n نموونەی شتێکی رەسەن

modal/ˈməʊdl/n فرمانی بەیارمەتی مۆدال

mode/məʊd/n رێگا– شێواز–مۆدە–باو

model/ˈmɒdl/n مۆدێل– نموونە – شێواز ئەو کەسەی کە جلی نموونە لەبەر دەکاو خۆی پێ دەردەخا/ ئەو کەسەی لەبەردەم وێنەکێش دادەنیشێ.

model/v لاسایی دەکاتەوە بەجلی نوێ– مۆدێلی نوێ خۆی دەنوێنێ نموونەی شتێ دروست دەکا

modeling/ˈmɒdlɪŋ/n کرداری خۆپیشاندان بەجلی‌نوێ

modem/ˈməʊdem/n مۆدێم (کۆمپیوتەر)

moderate/ˈmɒdərət/adj/مامناوەندی میانڕەو

moderate/ˈmɒdəreɪt/v خاوی دەکاتەوە– هێوری دەکاتەوە

moderation/ˌmɒdəˈreɪʃn/n ئارەندێتی/میانڕەوی

modern/ˈmɒdn/adj ئەسرەوی– خۆگری، نوێ– سەردەمی

modernize/ˈmɒdənaɪz/v بەمۆدێرن دەکا– نوێ دەکاتەوە، وای لێ دەکا لەگەڵ...بگونجێ

modernization/ˌmɒdənaɪˈzeɪʃn/n نوێ کردنەوە– نۆژەنکردنەوە

modest/ˈmɒdɪst/adj ١– سادە ٢– بێ فیز٣– شەرمن ٤– مامناوەند– هاکەن

modesty/ˈmɒdəsti/n بێ‌فیزی

modify/ˈmɒdɪfaɪ/v ١– هەموار دەکا– گۆڕانێکی کەمی تێ‌دەکا ٢– وەسپی دەکا

modification/ˌmɒdɪfɪˈkeɪʃn/n ١– هەموارکردن ٢– وەسپ

mohair/ˈməʊheə(r)/n خوری بزن– خوری موهێر.

moist/mɔɪst/adj هەندێ تەڕ– شێدار

moisture/ˈmɔɪstʃə(r)/n شێ

molar/ˈməʊlə(r)/n کاکلە ددان ددانی خڕی/ددانی پشتەوە

mole/ˈməʊl/n ١– خاڵ/نیشانە ٢– ئەوکەسەی سیخوری لەسەر دەزگاکەی خۆی دەکا ٣– گیانەوەرێکی بچووکی کوێرە.

molehill/ˈməʊlhɪl/n قۆمەتە خۆڵ

molecule/ˈmɒlɪkjuːl/n گەرد– گەردیلە

molest/məˈlest/v ١–ئەزیەتی دەدا–بێزاری دەکا ٢– پری دەداتێ– خراپی دەکا

molt/ˈməʊlt/v شل دەبێتەوە/شل بۆوە

molten/ˈməʊltən/adj دەتاوێتەوە/تواوە

moment/ˈməʊmənt/n تروکە/چرکەیێ

at the moment هەرئێستا

for the moment بۆ ماوەیەکی زۆرکورت

momentary/ˈməʊməntri/adj کەم خایەن/ کەم تەمەن/ تەمەن کورت

momentous
/məˈmentəs, məʊˈmentəs/adj

misrepresent/ˌmɪsˌreprɪˈsent/v دەشێوێنێ

Miss/mɪs/ خانم– خاتوون – ...خان

miss/mɪs/n ١– ون دەكا
٢– هەڵە دەكا– لە دەستی دەردەچێ
٣– پەرۆشی دەبێ– تاسەی دەكا

missing/ˈmɪsɪŋ/adj ون، بەخەوش– ئامادە نەبوو

miss/n نیشانە نەپێكان/ سەركردن

missile/ˈmɪsaɪl/n ١– گوللە تۆپ– ساروخ– موشەك
٢– هاویشتراو– هاوێژراو

mission/ˈmɪʃn/n ئەرك– پەیام– نێردراو
بنكەی پەیامی مژدەبەری

missionary/ˈmɪʃənri/n مژدەبەری
قەنە– مژدەدەری گاور

misspell/ˌmɪsˈspel/n رێنوسی هەڵە دەكا

misspent/adj پارە یان كاتی بەفیڕۆ دراو

mist/mɪst/n تەم– تەم و مژ– تەمتومان

mist/v بە تەم دادەپۆشێ–
(ناوچەكە) تەم و مژ دەگرێ

mistake/mɪˈsteɪk/n هەڵە– غەلەت

by mistake بەهەڵە– بەرێكەوت

mistake/v هەڵە دەكا– غەلەت دەكا

mistaken/mɪˈsteɪkən/adj هەڵە– نادروست

mister/ˈmɪstə(r)/n مستەر– رێزدار

mistook/v هەڵەی كرد

mistreat/ˌmɪsˈtri:t/v خراپ مامەڵە دەكا– خراپ رەفتار دەكا–
خراپ هەڵس وكەوت دەكا خراپ لەگەڵی دەجوڵێتەوە

mistress/ˈmɪstrəs/n دۆست– مامۆستای ژن

mistrust/ˌmɪsˈtrʌst/v گومان دەكا لە/ باوەڕی پێ ناكا

mistrust/ˌmɪsˈtrʌst/n گومان– بێ متمانە

misty/ˈmɪsti/adj تەرم وەژی

misunderstand/ˌmɪsʌndəˈstænd/v بەهەڵە تێ دەگا

misuse/ˌmɪsˈju:z/v خراپ بەكاردێنێ– بۆ مەبەستێ بەكاردێنێ

misuse/ˌmɪsˈju:s/n خراپ بەكارهێنان– نیەتی خراپ بەكارهێنان

mitigate/ˈmɪtɪgeɪt/v هێور دەكاتەوە

mitten/ˈmɪtn/n جۆرە دەستەوانەیەكە
جێ پەنجە گەورەی جودایەو
هەرچوار پەنجەكەی تر پێكەوەن.

mix/mɪks/v ١–تێكەڵ دەكا–
بە تێكەڵ كردن دروست دەكا
٢– لەیەك تێك دەچێ
٣– دوو شت لەیەك كات دەكا

mix up/n هەڵە، سەر لێشێوان

mix/n تێكەڵ– تێكەڵە– تێكەڵەی ئامادە

mixed/mɪkst/adj هەمەرەنگ، جۆراوجۆر
تێكەڵ– بۆ نێر و مێ– كچ و كوڕ
لە سروشتی هەستی دڵنیا نیە

mixed doubles/n دووكەسی:
یەكێ ژن و یەكێ پیاو

mixed up/adj پەشێو– هەراسان–
سەر لێشێواو

mixer/ˈmɪksə(r)/n ئامێری تێكەڵكەر

mixture/ˈmɪkstʃə(r)/n تێكەڵە– گیراوە

moan/məʊn/n ناڵە/ناڵە تاڵ

moan/v دەناڵێنێ– گلەیی دەكا–
گازندە دەكا

moat/məʊt/n ١– قانگە
٢– قورتێكی قوڵ لە دەوری قەڵا ڵێ دەدرێ پڕ ئاو
دەكرا بۆ پاراستنی قەڵا.

ئاوەڕوو دەکاتەوە

mirth/mɜːθ/n خۆشی، پێکەنین

mis- پێشگری نەرێنیە

misapprehension /ˌmɪsæprɪˈhenʃn/n
غەلەت حاڵی بوون
غەلەت حاڵی بوون– چەوت تێ گەیشتن

misbehave/ˌmɪsbɪˈheɪv/v هەڵس و کەوتی خراپ دەکا
خراپ رەفتار دەکا

misbehaviour/ˌmɪsbɪˈheɪvjə(r)/n
بەدرەفتاری

miscalculate/ˌmɪsˈkælkuleɪt/v
لە ژماردن هەڵە دەکا
لە خەملاندن بە هەڵە دەچێ

miscarriage/ˈmɪskærɪdʒ/n
لەبار چوون

miscarry/v لەبار دەچێ–
لەبار دەبا– هەڵدەوەشێنێتەوە

miscellaneous/ˌmɪsəˈleɪniəs/adj
هەمەرەنگ– جۆرەها

mischief/ˈmɪstʃɪf/n بەدرەفتاری/
شەیتانی– شیمی(بۆ منداڵان)

mischievous/ˈmɪstʃɪvəs/adj
شەڕانی–شەیتان– بەدکار

misconception/ˌmɪskənˈsepʃn/n
بیرۆکەی هەڵە– تێگەیشتنی هەڵە

misconduct/ˌmɪsˈkɒndʌkt/n
بەدرەفتاری – بەدئاکاری

misdemeanor/ˌmɪsdɪˈmiːnə(r)/n
تاوانی بچووک

miser/ˈmaɪzə(r)/n قەلس– قرچۆک–
رەزیل– رژد– گرتە

miserable/ˈmɪzrəbl/adj ١– ناشاد–
خەمبار– خەمگین
٢– بێزارکەر ٣– کەم– هیچ نا

miserably/ˈmɪzrəbli/adv
بە نائومێدی

misery/ˈmɪzəri/n نائومێدی–
ئەشکەنجە– ئێش و ئازار

misfire/ˌmɪsˈfaɪə(r)/v فەشەل دێنێ–
سەرناگرێ

misfit/ˈmɪsfɪt/n نە سازان– نەگونجان

misfortune/ˌmɪsˈfɔːtʃuːn/n بەدبەخت هێنی
مەرگەسات هێن

misgiving/ˌmɪsˈɡɪvɪŋ/n هەست بەگومان و
نیگەرانی کردن

misguided/ˌmɪsˈɡaɪdɪd/adj لە خشتەبەر–
گومڕاکەر– ناماقووڵ

mishap/ˈmɪshæp/n ڕووداوێکی دڵتەزێن
قەومان

misinform/ˌmɪsɪnˈfɔːm/v زانیاری هەڵە
دەداتێ

misinterpret/ˌmɪsɪnˈtɜːprɪt/v
بەهەڵە تێ دەگا
غەلەت حاڵی دەبێ– بە هەڵە ڕاڤەدەکا

misjudge/ˌmɪsˈdʒʌdʒ/v باوەڕێکی هەڵە
بونیاد دەنێ لە هەڵسەنگاندنی...
بەهەڵە دەچێ– بڕیارێکی هەڵە دەدا

mislay/ˌmɪsˈleɪ/v شتێ لە شوێنێ دادەنێ و
لە بیری دەچێ/شتێ بۆماوەیێ ون دەکا

mislead/ˌmɪsˈliːd/v چەواشە دەکا– فریودەدا
دەست خەڵەتی دەدا

misleading/ˌmɪsˈliːdɪŋ/adj چەواشە کەر–
لەخشتەبەر

mismanage/ˌmɪsˈmænɪdʒ/v خراپ بەڕێوە
دەبا

misplaced/ˌmɪsˈpleɪst/adj ناشایەن
لە شوێن خۆنا– پیاهەڵدانی ناشایەن

misprint/ˈmɪsprɪnt/n هەڵەی چاپ

mispronounce/ˌmɪsprəˈnaʊns/v
بەهەڵە گۆ دەکا

misread/ˌmɪsˈriːd/v بەهەڵە
دەخوێنێتەوە– بەهەڵە تێ دەگا

mindless/ˈmaɪndləs/adj ١–کەمژە ٢– زیرەکی و تێفکرینی ناوێ

mine/maɪn/pron هی من

mine/n ١– کان٢– لوغم– بۆمب– مین

minefield/ˈmaɪnfiːld/n ١– کێلگەی ئەلغام– مین ڕێژ ٢– بارەکە چاوەڕێی تەقینەوەی لێ دەکرێ، هەر بقلیشێتەوە– دەقلیشێتەوە

mine/v ١– کانزا دەردێنێ ٢– لە کان کاردەکا ٣– قۆرت لێ دەدا تا کانزا دەربێنێ. ٣– لوغم دەچێنێ– لوغم دادەنێتەوە

mine layer/n کەشتی مین چێن

minesweeper/n مین لابەر

miner/ˈmaɪnə(r)/n کانکار

mineral/ˈmɪnərəl/n کانزا

mineral water ئاوی کانزایی

mingle/ˈmɪŋgl/v تێکەڵ دەبێ– ئاوێتە دەبێ

mini-/ˈmɪni/ زۆر بچووک

miniature/ˈmɪnətʃə(r)/n وێنەیەکی بچووککراوە

in miniature لە شێوەیەکی زۆر بچووکدا لە وێنەیەکی بچووککراوەدا

minibus/ˈmɪnibʌs/n پاسی بچووک– مینوبوس

minimal/ˈmɪnɪməl/adj زۆر بچووک– زۆر کەم

minimize/ˈmɪnɪmaɪz/v ١– زۆر بچووکی دەکاتەوە ٢– کەمی دەکاتەوە

minimum/ˈmɪnɪməm/n کەمترین

mining/ˈmaɪnɪŋ/n کانزاکاری– دەرهێنانی کانزا

miniskirt/ˈmɪnɪskɜːt/n مینی ژۆپ– تەنورەی زۆرکورت

minister/ˈmɪnɪstə(r)/n ١– شالیار– وەزیر٢– قەشە

ministerial/ˌmɪnɪˈstɪəriəl/adj وەزاری

ministry/ˈmɪnɪstri/n ١– وەزارەت ٢– پیشەی قەشە

mink/mɪŋk/n مینك: گیانەوەرێکی دڕندەی بچووکە

minor/ˈmaɪnə(r)/adj - n ١– بچووك– کێم– لاوەکی ٢– چینی لاوەکی دەنگ ٣– ناکام– ناکامەکان

minority/maɪˈnɒrəti/n ١–ئەوجەوانی ٢–کەمایەتی– کەمینە

mint/mɪnt/n پونگ– شیرتەمەنی

minty/ˈmɪnti/adj تام پونگی

mint/mɪnt/n شوێنی پارە لێدان

mint/v پارە لێدەدا

minus/ˈmaɪnəs/prep کەم– کرداری کەمکردن لەژێر سفر– بەبێ..– کەمتر لە– نیشانەی سالیب–کەم– لە ماتماتیك

minuscule/ˈmɪnəskjuːl/adj زۆر بچووك– زۆر ورد

minute/ˈmɪnɪt/n خولەك– ماوەیەکی زۆر کەم

the minutes تۆماری نوسراوی دانیشتنی..

at any minute: in a minute بەم زووانە پاش چەند خولەکێ

just a minute دەقەیێ بەیارمەتیت

up to the minute نوێ– دوا پێشهات

minute/adj زۆر ورد (بچووك)

miracle/ˈmɪrəkl/n موعجیزە– پەرجو

miraculous/mɪˈrækjələs/adj لە سروشت بەدەر– نائاسا

miraculously/adv بە موعجیزە

mirage/ˈmɪrɑːʒ/n سەراب– تراویلکە

mirror/ˈmɪrə(r)/n ئاوێنە– ئەینوك– قۆدیك ئاوەژوو

mirror/v ڕەنگ دەداتەوە

Milage: mileage/n ١- ماوەی براو
٢- ڕێژەی سود
mild/maɪld/adj ١- نەرم- نەرم و نیان
٢- خۆشنود، خۆشدو
٣- مامناوەندی
mildly/adv هەندێ- تا ڕادەیێ
mile/maɪl/n میل- ماوەیەکی دوور
ماوەیەکی درێژ- ڕوداوێکی گرنگ
militant/ˈmɪlɪtənt/adj شەڕانی-
ئازا و بەجەرگ/میلیتانت
militancy/ˈmɪlɪtənsi/n خەبات-
تێکۆشان
militant/n خەباتگێڕ- تێکۆشەر
military/ˈmɪlətri/adj سەربازی-
جەنگیی
militia/məˈlɪʃə/n میلیشیا- بەرمنگاری
میللی
milk/mɪlk/n - v شیر-
شیری... دەدۆشێ- دادەچۆڕێنێ
milk chocolate/n چوکلێتی شیری
milkman/ˈmɪlkmən/n شیر فرۆش
milk shake/n ئایس کرێم:
خواردنەوەیەك لە شیر و هەندێ
بۆن و تام... پێکدێ
milk tooth/n ددانی شیری
milky/ˈmɪlki/adj ١- شیری- لە
شیردروستکراو
٢- ڕەنگ شیری
mill/mɪl/n ئاش- کارگە- وردکەر
mill/v دەهاڕێ- ورد دەکا
miller/ˈmɪlə(r)/n ئاشەوان
millennium/mɪˈleniəm/n هەزارە
the millennium یادی هەزار ساڵی
millet/ˈmɪlɪt/n داروجان:
ڕوەکێکە لە گیا-قەسەر دەچێ، تۆوەکەی
وەك خواردن بەکاردێ
milligram/ˈmɪligræm/n میلیگرام
millilitre/ˈmɪlili:tə(r)/n میلیلتر
millimetre/ˈmɪlimi:tə(r)/n میلیمەتر
millinery/ˈmɪlɪnəri/n دروستکردنی شەبقەی
ئافرەتان یان فرۆشتنیان
million/ˈmɪljən/number ملیۆن
millionth/ˈmɪljənθ/det ملیۆنەیەم/
بەشێ لە ملیۆن بەش
millionaire/ˌmɪljəˈneə(r)/n ملیۆنێر
millionairess/n ملیۆنێر(ئافرەت)
milometer/maɪˈlɒmɪtə(r)/n پێوەری
ماوەی براو
mime/maɪm/n بە جولەو ئاماژە شت دەڵێ-
نمایش بە جوولە
mime/v بە ئاماژە شت دەڵێ
mimic/ˈmɪmɪk/v لاسایی کەسێ
دەکاتەوە بۆ گاڵتە
mimic/n لاسایی کەرەوەی کارامەی گاڵتەجار
minaret/ˌmɪnəˈret/n منارە
mince/mɪns/v پارچە پارچە دەکا
mince/n گۆشتی پارچە پارچە کراو
mincemeat/n تێکەڵەیەکە لە مێوەی
وشکراو و گوێزو شەکراو.
mind/maɪnd/n عەقڵ- هۆش- بیر
out of mind کەمژە، شێت
make up mind بڕیار دەدا
mind/maɪnd/v بێزاردەبێ- گرنگیدەدا-
دەلەوەرێنێ
mind you لە بیر نەکەی
mind your business خۆت لە کاروباری
خەڵك هەڵمەقوڵتێنە
never mind گوێ مەدێ- هیچ نیە
Mind out لاکۆ!- لاچۆ! ئاگادار بە!
minder/ˈmaɪndə(r)/n شوان،
سەرپەرشت، چاودێر

metre/ˈmiːtə(r)/n مەتر (١٠٠ سانتیم)
metric/ˈmetrɪk/adj میتری پێوەری
metropolis/məˈtrɒpəlɪs/n شاری زۆر گەورە- پایتەخت
miaow/miˈaʊ/n میاو
miaow/miˈaʊ/v دەمیاوێنێ
mice/maɪs/n مشکەکان
Mickey/ˈmɪki/n گاڵتەپێکردن- پێ رابواردن
microchip/ˈmaɪkrəʊtʃɪp/n مایکرۆچیپ(کۆمپیوتەر)
microcomputer /ˈmaɪkrəʊkəmpjuːtə(r)/n کۆمپیوتەری بچووك
microcosm/ˈmaɪkrəkɒzəm/n نموونەیەکی بچووکی شتێکی گەورە
microfiche/ˈmaɪkrəʊfiːʃ/n مایکرۆفیلم
microphone/ˈmaɪkrəfəʊn/n مایکرۆفۆن
microscope/ˈmaɪkrəskəʊp/n مایکرۆسکۆپ، وردبین
microwave/ˈmaɪkrəweɪv/n شەپۆل بچووك/ئامێری گەرمکردنەوەی خواردەمەنی
mid/mɪd/adj ناوەراست- ناوەند
the Mid west/n بەشی باکوری ناوەندی ئەمریکا
midday/ˌmɪdˈdeɪ/n نیوەرۆ- کاتژمێر دوازدە
middle/ˈmɪdl/n ناوەراست- ناوەندی
middle age/n تەمەنی نێوان ٤٠- ٦٠
middle aged/adj ناوەراستی تەمەن
the middle ages/n چاخەکانی ناوەراست
middle class/n چینی ناوەراست
the middle East/n رۆژهەڵاتی ناوەراست
middle name/n ناوی ناوەندی لای زۆربەی ئەوروپییەکان
middle school/n قوتابخانەی ناوەندی قوتابخانەیەکە بۆ منداڵانی ٩- ١٣ساڵی.
midge/ˈmɪdʒ/n پێشکە، مێشوله
midget/ˈmɪdʒɪt/n کورتە باڵا
Midlands/n دەڤەرەکانی ناوەراست لە ئینگلتەرا
midnight/ˈmɪdnaɪ/n نیوە شەو
midriff/ˈmɪdrɪf/n نێوان سینگ و کەمەر- ناوك
midst/mɪdst/n ناوەند- چەق- دڵ
midsummer/ˌmɪdˈsʌmə(r)/n نیوەی هاوین-چلەی هاوین
midway/ˌmɪdˈweɪ/adj ناوەند- ناوەراست
midweek/ˌmɪdˈwiːk/n نیوەی هەفتە
midweek/adv لە نیوەی هەفتە
midwife/ˈmɪdwaɪf/n مامان
midwifery/ˈmɪdwɪfəri/n ماماني
midwinter/ˌmɪdˈwɪntə(r)/n- نیوەی زستان- ناوەندی زستان- چلەی زستان
might/maɪt/v رابردووی may- لەوانەیە، دەکرێ، دەکرێ؟
might/n هێز، دەسەڵات
mighty/ˈmaɪti/adj بەهێز، بەدەسەڵات
mighty/adv زۆر
migraine/ˈmiːgreɪn/n ژانە سەرێکی بەهێز- سەرئێشەیەکی زۆر/ مرۆڤ تووشی نەخۆشی دەکا
migrate/maɪˈgreɪt/v کۆچ دەکا- رەو دەکا
migrant/ˈmaɪgrənt/n کۆچبەر- کۆچەر
migration/maɪˈgreɪʃn/n کۆچ- کۆچکردن- رەوکردن
mike/maɪk/n مایکرۆفۆن

merciless/ mɜ:sɪləs/adj بێ ڕەحم، بێ بەزەیی
mercury/n جیوە
mere/mɪə(r)/adj تەنیا/جگە
merely/adv تەنیا (نەزیاتر نەکەمتر)
merge/mɜ:dʒ/n یەکدەگرنەوە، یەکدەخاتەوە
merger/ˈmɜ:dʒə(r)/n کرداری یەککرتن
meridian/məˈrɪdiən/n ١- ئەو هێڵە خەیاڵییەی لەسەر ڕووی زەوی لە نێوان جەمسەری باکوور و باشوور هەیە و بەشوێنێکی تایبەت ڕەت دەبێ ٢- بەرزترین جێ کە خۆر دەیگاتێ ٣- نیوەبازنەی زەوی.
meringue/məˈræŋ/n تێکەڵەی شەکرو سپێتی هێلکە ئەو کێکەی لە شەکرو سپێتی هێلکە دروست دەکرێ.
merit/ˈmerɪt/n لایەنی چاکی/ ئەنگارە چاکەکان- بەهادار
merit/v شایەنە- لێی دێ
meritocracy/ˌmerɪˈtɒkrəsi/n مێرَتۆکراسی: سیستەمی حکومەتی کەسانی بە توانا و ڕۆشنبیر.
mermaid/ˈmɜ:meɪd/n پەری دەریا
merry/ˈmeri/adj ڕووخۆش-سەرخۆش
merriment/ˈmerimənt/n خۆش و شادی
mesh/meʃ/n تۆڕ ئاسا
mesmerize/ˈmezməraɪz/v سەرنجی ڕادەکێشێ تووشی نۆشداماتی دەکا
mess/mes/n ١- پیسی، تارێک و پێکی ٢- کێشە- قەیران
mess/v پیس دەکا
messy/ˈmesi/adj پیس- پیس و پۆخڵ
mess/n ژووری خواردنی سەربازان
message/ˈmesɪdʒ/n ١- نامە- پەیام ٢- ئامانج
messenger/ˈmesɪndʒə(r)/n نامەبەر- پەیامبەر
Messiah/məˈsaə/n مەسیح
met/met/v دیتی- بینی
metabolism/məˈtæbəlɪzəm/n میتابۆلیزم
metal/ˈmetl/n کانزا
metallic/adj کانزایی
metamorphosis/ˌmetəˈmɔ:fəsɪs/n گۆڕانی تەواوی شێوەی.
metaphor/ˈmetəfə(r)/n میتافۆر: خوازە خواستن- واتای مەجازی
metaphorical/ˌmetəˈfɒrɪkl/adj مەجازی
metaphysics/ˌmetəˈfɪzɪks/n ئەودیوی سرووشت
metaphysical/ˌmetəˈfɪzɪkl/n میتافیزیکی- دینی/ ئەودیوی سرووشت
mete/mi:t/v ١-سزای دەدا- پاداشتی‌دەدا ٢-خەڵاتی دەکا
meteor/ˈmi:tiə(r)/n ئەیزەککوززە ڕووناکی- گرگەر
meteoric/ˌmi:tiˈɒrɪk/adj ١- زۆر خێرا- تیژڕەو ٢- سەرکەوتوانە
meteorology/ˌmi:tiəˈrɒlədʒi/n زانستی سەقاو- کەش و هەوا
meter/mi:tə(r)/n پێوەر- کێش
meter/v بەپێوەر دەپێوێ
method/ˈmeθəd/n ڕێگا- شێواز
methodical/məˈθɒdɪkl/adj مەنهەجی- ڕێك و پێك
Methodist/ˈmeθədɪst/n یەکێ لە ئەندامەکانی کەنیسای پرۆتستانتی کە جۆن ویزلی لە سەدەی ١٨ دایمەزراند.
meticulous/məˈtɪkjələs/adj وردکار- وردبین: ئاگادار

melt/melt/v ١–دەتاوێتەوە–شل دەبێتەوە
٢– نەرم دەبێ– هێور دەبێ
meltaway/v ون دەبێ–
گوم دەبێ– پەرش دەبێ
member/ˈmembə(r)/n ئەندام– تاك
membership/ˈmembəʃɪp/n
ئەندامێتی
ژمارەی ئەندامەکان– ئەندام پەرلەمان MP
membrane/ˈmembreɪn/n
١– داپۆش ٢– پێست نەرم/توێژ
memento/məˈmentəʊ/n یادگاری
memo/ˈmeməʊ/n یادداشت نامە
memoir/memwɑː(r)/n یادداشت–
رۆژانە– ژیاننامە
memoris/n یادداشت– رۆژانە– ژیاننامە
memorable/ˈmemərəbl/adj
لە بیر ناکرێ– لەبیر نەچوو
memorandum/ˌmeməˈrændəm/n
یادداشت
memorial/məˈmɔːriəl/n ١– یادگاری
بیرخەرەوە ٢– تۆماری مێژوویی
memorize/ˈmeməraɪz/v لەبەر
دەکا– ئەزبەر دەکا
memory/ˈmeməri/n بیرەوەری –
بیرکردنەوە
ئەو بەشەی کۆمپیوتەر کە زانیاری هەلدەگرێ
In memory of:to the memory of
لەبیرەوەری/لە یادی
men/men/n پیاوەکان/مرۆڤەکان
menace/ˈmenəs/v ترس، هەرەشە–
بێزارکەر
menace/ˈmenəs/n هەرەشەدەکا
menacing/adj ترسێنەر– تۆقێنەر
mend/mend/n شتی تێکچوو– شکاو
چاك دەکاتەوە
mend/v ١– چاك دەکاتەوە
٢– هەموار دەکا
menial/ˈmiːniəl/adj ١– ماکەزایی– تاگرنگ
٢– کەم بایەخ
meningitis/ˌmenɪnˈdʒaɪtɪs/n هەوکردنی
مێشك یان دەماری پشت/پوکانەوەی مێشك
menopause/ˈmenəpɔːz/n تەمەنی بێ
ئومێدی (گۆڕانی ژیان)
menstruate/ˈmenstrueɪt/v حەیز دەبینێ–
بێنوێژ دەبێ
menstruation/ˌmenstruˈeɪʃn/v کنج–
مەحەك، بێ نوێژی مانگانەی ژن
mental/ˈmentl/adj هۆشیی– بیریی
نەخۆشخانەی ئەو کەسانەی توشی نەخۆشی
هۆشی–هۆشەکی ماتون
mentality/menˈtæləti/n هۆشێتی–
جۆری بیرکردنەوە
mention/ˈmenʃn/v یاد دەکا– ئاماژە بۆ دەکا
don't mention it شایەنی نییە
پێویست بە سوپاس ناکات
mention/n یادکردن–
ناوهێنان، ئاماژە بۆ کردن
menu/ˈmenjuː/n لیستی خواردنەکان
لیستی هەلبژاردنەکان لە کۆمپیوتەر
mercenary/ˈmɜːsənəri/adj ١– پارەیی–
دراویی، پەیوەست بە شتیماددییەوە
٢–جاشێتی–بەکرێگیراوی
merchandise/ˈmɜːtʃəndaɪz/n کەل وپەل–
شت و مەك
merchant/ˈmɜːtʃənt/n بازرگان
merchant navy/n گەشتی بازرگانی
Mercury/ˈmɜːkjəri/n هەسارەی عەتارد
نزیکترین هەسارە لە رۆژ
mercy/ˈmɜːsi/n بەزەیی– میهرەبانی
merciful/ˈmɜːsɪfl/adj میهرەبان
mercifully/adv میهرەبانانە–
بەبەزەییانە

Med: Mediterranean/n دەریای سپی
ناوەراست/وڵاتانی دەریای ناوەراست
medal/ˈmedl/n مەدالیا– مەدالیا
medalist/ˈmedəlɪst/n ١– مەلگری
مەدالیا ٢– براوەی مەدالیا
medallion/məˈdæliən/n منوانکە–
خوناوکە
meddle/ˈmedl/v خۆ هەڵدەقورتێنێ
لە کاری خەڵکی
media/ˈmiːdiə/n میدیا: هۆکارەکانی
ڕاگەیاندن
mediaeval: medieval چەرخەکانی
ناوەراست
mediate/ˈmiːdieɪt/v ناوبژی دەکا–
دەچێتە نێوانیانەوە
mediation/ˌmiːdiˈeɪʃn/n ناوبژی
کردن، ناوبەینکردن/بۆ چارەسەرکردنی
کێشە
mediator/ˈmiːdieɪtə(r)/n–ناوبژیکەر
ناوەند– هۆکار
نێوانکەر– پێناو
لەمەسیحیەت دەوترێ: پیاوی دینی دەتوانێ
هەرچی بەندە بیەوێ بگەیەنێتە خوا، شتی
ئاوا لە ئیسلام دانیە.
medical/ˈmedɪkl/adj پشکنینی
پزیشکی– پزیشکی
medicated/ˈmedɪkeɪtɪd/adj
چارەسەری– دەرمان
medication/ˌmedɪˈkeɪʃn/n دەرمان
medicine/ˈmedsn, ˈmedɪsn/n
پزیشکی– دەرمان– چارەسەر
medieval/ˌmediˈiːvl/adj پەیوەست بە
چەرخەکانی ناوەراست
mediocre/ˌmiːdiˈəʊkə(r)/adj
ناوەند/ خراپ نییە– ئاسایی
meditate/ˈmedɪteɪt/v ئەگزانکران
رادەچێ– داتفە لێ دەدا– تێدەفکرێ– زۆر
بیری دەکا– تێ ڕادەمێنێ

the Mediterranean/n دەریای سپی
ناوەراست/وڵاتانی دەریای سپی ناوەراست/
تایبەت بە وڵاتانی دەریای سپی ناوەراست
medium/ˈmiːdiəm/n ١– هۆکار– نێوەند
٢– هۆکاری ڕاگەیاندن
mediums/n بەینکاری ڕۆحی–
نێوەنکاری ڕۆحی
medium/adj ناوەراست
medium wave/n شەپۆلی ناوەراست
meek/miːk/adj ١– گوێدێر، گوێ ڕایەڵ،
بەرنەمر
٢– هێمن و بێ دەنگ
meekly/adv ١–بەبێدەنگی ٢–بە گوێڕایەڵی
meekness/n گوێدێری ، گوێ ڕایەڵی
meet/miːt/v ١– دیدەنی دەکا– دیداری دەکا
٢– چاوی پێدەکەوێ– دەبینێ
٣– یەکەم جار یەکتر دەبینن– کۆدەبنەوە
٤– دەگەنەیەک– بەیەک دەگەن.
٥– پێویستییەکانی پێ پڕ دەکرێتەوە.
meeting/ˈmiːtɪŋ/n کۆبونەوە– دیدار
megalomania/ˌmegələˈmeɪniə/n
شێتی مەزنێتی
megaphone/ˈmegəfəʊn/n–دەنگ گەورەکەر
میگافۆن– زوڕنا
mellow/ˈmeləʊ/adj ١– نەرم و تام شیرین
٢– هێمن، نەرم
٣– ڕەسیو، ئاقڵ
mellow/v بەنەرمی مامەڵە دەکا
نەرم دەکا– هێور دەکاتەوە
melodrama/ˈmelədrɑːmə/n میلۆدراما
melodramatic/ˌmelədrəˈmætɪk/adj
میلۆدرامی
melody/ˈmelədi/n میلۆدی– ئاواز–
نەغمە
melon/ˈmelən/n گندۆرە– کاڵەک
water melon/n شفتی– شوتی

maximum/ˈmæksɪməm/n دوا پاده، ئەو پەڕی

May/meɪ/n مانگی ئایار

May Day ڕۆژی یەکی ئایار

may/meɪ/v لەوانەیە- دەبێ- دەکرێ شیمانە دەکرێ- ڕێی تێ دەچێ

may be/adv لەوانەیە، دەبێ وابێ

mayonnaise/ˌmeɪəˈneɪz/n مایۆنیز: خواردنە مێلکە ویزێن لەگەڵ زەلاتە

mayor/meə(r)/n سەرۆکی شارەوانی/ پارێزگا- کێخوا

mayoress/meəres, meɪəres/n سەرۆکی شارەوانی (ژن) خێزانی-هاوسەری-ژنی سەرۆکی شارەوانی

maze/meɪz/n ڕێگومکردن- سەرلیشێواندن/شپرزە

me/mi:/pron من- لەباری بەرکار

meadow/ˈmedəʊ/n مێرگ

meagre/ˈmi:gə(r)/adj بچووک- کەم

meal/mi:l/n ژەم

meal time/n کاتی ژەم

mean/mi:n/v ١- واتەبەخشی- واتەگەیەنی، واتای وا دەدا ٢- دەیەوێ- مەبەستێتی ٣- گرنگە- زۆر دەگەیەنێ- دەبێتە هۆی

mean well نیەتی باشە

mean/adj قرچۆک- چاوبرسی

mean/n پێژە: ناوەند- ڕەوش

meander/miˈændə(r)/v ١-پێچاوپێچ دەبێ- شەپۆل دەدا ٢- بێئیش دەسوڕێتەوە

meaning/ˈmi:nɪŋ/n واتا- مەدلول- ئامانج

meaningful/ˈmi:nɪŋfl/adj بەسود- واتادار

meaningless/ˈmi:nɪŋləs/adj ١- بێواتا- بێ سوود ٢-هیچ و پووچ

means/mi:nz/n هۆکار- ئاوەند

by means of بەهۆی- بەرێگای

by no means هەرگیز

means/mi:nz/n پارەو سامان- دەرامەت

in the meantime لەو کاتەدا، لەو نێوەندەدا

meanwhile/ˈmi:nwaɪl/adv لەو سەبین و بەینەدا- لەو دەمی

measles/ˈmi:zlz/n سورێژە، سۆرێکە

measly/ˈmi:zli/adj بچووک- کەم بەها

measure/ˈmeʒə(r)/v دەپێوێ- دەگاتە- دەخەملێنێ

measurement/ˈmeʒəmənt/n پێوان-ئیجرا

measure/n ١- هەندێ- ڕێژەیی- پێوەر ٢- هەڵسوکەوت- تەدارەک ٣- یەکەی پێوان

meat/mi:t/n گۆشتی گیانەوەر و باڵندە نەک هی مرۆڤ

meatball/ˈmi:tbɔ:l/n پارچەی خڕی گۆشتی وردکراو یان قیمەکراو

Mecca/ˈmekə/n مەککەی پیرۆز- ڕوانگە- قیبلە شوێنی ڕووکەری مێوانان

mechanic/məˈkænɪk/n کرێکاری میکانیک

mechanical/məˈkænɪkl/adj میکانیکی- شارەزا لە ئامێر/ئامێر- بێ گیان

mechanics/məˈkænɪks/n ١- ئامێر- هۆکار میکانیکیەت- چۆنیەتی کارکردنی.. ٢- زانستی میکانیک

mechanism/ˈmekənɪzəm/n ئامێری میکانیکی/ چۆنیەتی کارکردن

mechanize/ˈmekənaɪz/v ئامێر لەبریتی مرۆڤ بەکاردێنێ

mechanization/ˌmekənaɪˈzeɪʃn/n بەکارهێنانی ئامێر

masturbate/ˈmæstəbeɪt/v
دەستپەڕ لێدەدا– خۆی ڕەحەت دەکا

masturbation/ˌmæstəˈbeɪʃn/n
دەستپەڕ– خۆ ڕەحەت کردن

mat/mæt/n ١– بەرماڵ– دوگرد
٢– مافووری بچووک بۆ ژێر پێ یان پارچە
ماددەیەکە لەژێر شتی گەرم دادەنرێ.

mat/adj ئەدرەوشاوە

matador/ˈmætədɔː(r)/n گاکوژ–
بکوژی گا– لە (گابازی)

match/mætʃ/n شخاتە

matchstick/ˈmætʃstɪk/n دنکە شخاتە

match/mætʃ/n ١– یاری– گەمە

match/v دەسازێ– دەگونجێ
هاوشانی دەبێ– هاوکوفی دەبێ

mate/meɪt/n ١– هاوڕێ– هاوکار
٢– ئەفسەری دەریا– کەری

mate/v ئاوزێ دەکا
ئاوزێ بو دوو گیانەوەر دەکا
وا دەکا دوو گیانەوەر جوت بێ

mate: check mate کش مەلیک

material/məˈtɪəriəl/n ماددە–
قوماش– زانیاری

material/adj ماددی– گرنگ

Materialism/məˈtɪəriəlɪzəm/n
ڕێبازی مەتریالیزم
مادیگەری– مایەکیەتی

Materialistic/ˌməˈtɪəriəlɪstɪk/adj
ماددی– نەک ڕۆحی

materialize/məˈtɪəriəlaɪz/v دەبێتە
واقیع– ڕوودەدا/ دێتە جیهانیبوون

maternal/məˈtɜːnl/adj پەیوەست
بەدایکەوە/لە ڕێگای دایکەوە

maternal instinct ڕەمەکی دایکایەتی

maternity/məˈtɜːnəti/n دایکایەتی–
منداڵبوون

mathematics/ˌmæθəˈmætɪks/n ماتماتیک

mathematical/ˌmæθəˈmætɪkl/adj
ماتماتیکی

mathematician/ˌmæθəməˈtɪʃn/n
ماتماتیکناس– زانای ماتماتیک

matinee/ˈmætɪneɪ/n نمایشی شانۆیەک–
فیلیمێک لەپاش نیوەڕۆ

mating season وەرزی زاوزێکردن

matriarch/ˈmeɪtriɑːk/n دایک سالار

matriarchal/ˌmeɪtriˈaːkl/adj دایک
سالاریی

matricide/ˈmætrɪsaɪd/n دایک کوژی

matrimony/ˈmætrɪməni/n هاوسەرێتی

matrimonial/ˌmætrɪˈməʊniəl/adj
هاوسەریی

matron/ˈmeɪtrən/n بەرپرسی نەخۆشەوانان
ژنێکی مێردکردوی گەورە– سەرداری ماڵ

matt/kæt/adj نەدرەوشاوە

matter/ˈmætə(r)/n ١– مەسەلە– دۆز
٢– فەرمان– ماددە

as a matter of fact
لە ڕاستیدا

a matter of course ڕۆتین

matter/v گرنگ دەبێ، بایەخی دەبێ

mattock/ˈmætək/n خاکەناس– بێڵ

mattress/ˈmætrəs/n دۆشەک

mature/məˈtʃʊə(r)/adj ١– گەییو (مێوە)
٢– پێ گەییو– مرۆڤ– گەورەبوون– ڕەسیو

mature/v پێ دەگا

maul/mɔːl/v هێرش دەبا– پردەداتێ
هەڵمەت دێنێ– ئاوی دەداتێ

mauve/məʊv/adj بنەوشەیی کراوە/
ئەرخەوانی سۆرباو

maxim/ˈmæksɪm/n پەند، قسەی
ئەستەق

maximize/ˈmæksɪmaɪz/v هەتا
بکرێ زیاد دەکا
تا دوا ڕادە زیاد دەکا

marvelously/adv بەگەرمی– سەرنج ڕاکێش

Marxism/ˈmɑːksɪzəm/n مارکسیزم– مارکسیەت

Marxist/ˈmɑːksɪst/n بابای مارکسی

Marxist/adj بیری مارکسی– ڕێبازی مارکسی

marzipan /ˈmɑːzɪpæn, ˌmɑːzɪˈpæn/n لەوزینە

mascara/mæˈskɑːrə/n مەسکەرە: بۆجوانکردنی برژانگ

mascot/ˈmæskət/n بەخت هێن

masculine/ˈmæskjəlɪn/adj تایبەت بە پیاو– نێر

masculinity/ˌmæskjuˈlɪnɪti/n نێراتی– پیاواتی

mash/mæʃ/n دان، دانەوێڵە/هەرسە

mask/mɑːsk/n ماسك– ڕووپۆش– پەچە

mask/v ١–ڕوخساری بە ماسك دادەپۆشێ ٢– هەستی خۆی دەشارێتەوە

masochism/ˈmæsəkɪzəm/n مازۆخیزم: لەزەتی سێکسی لە ئازاردان وەردەگرێ

masochist/ˈmæsəkɪst/n مازۆخی لەزەت وەرگر

masochistic/adj ئەشکەنجەدەر ئەشکەنجەی خۆی دەدا

mason/meɪsn/n بەرد هەڵکۆڵ، بینا– ماسۆنی

masonary/ˈmeɪsənri/n بەشەکانی بینا ١–خانوو–کە لەبەرد دروست کرابن ٢– ماسۆنیەت

masque/mɑːsk/n جۆرە درامایەکی شعریە

masquerade/ˌmæskəˈreɪd/v خۆی وادەپیشان دەدا– خۆی وادەنوێنێ

Mass/mæs/n قوداس: ڕێو ڕەسمێکە لە کەنیسەکان سازدەدرێ، لەوێ خەڵك نان و ئارەق دەخۆن بۆ ئەوەی دوا ژەمی عیسا پێغەمبەر بێننە بیری خۆیان.

mass/n ١–ژمارەیەکی زۆر– کەڵەکەبوو ٢– جەماوەر

mass/adj کۆمەڵکاری– میللی

mass/v ئاپورە دەبەستێ– کۆدەبنەوە– خڕ دەبنەوە

mass media/n هۆیەکانی ڕاگەیاندن

mass produce/v بە کۆمەڵ بەرهەم دێنێ

massacre/ˈmæsəkə(r)/n کوشتارگە– قەسابخانە، کۆمەڵ کوژی– ڕەشەکوژی

massacre/v دەکوژێ– سەردەبڕێ

massage/ˈmæsɑːʒ/n مەساژ– شێلان

massage/v دەشێلێ

massive/ˈmæsɪv/adj کەتە– زەبەلاح– زۆر گەورە

mast/mɑːst/n دار ئاڵا– دار عەلەم جەمسەری بڵاوکردنەوەی پەخشی ڕادیۆ و تەلەفزیۆن

master/ˈmɑːstə(r)/n ڕاهێنەر، ڕێزدار مامۆستا، وەستا–مستەر– دانەی ڕەسەنی فیلم

master's degree/n پلەی ماستەر– بڕوانامەی ماستەر

master/v زۆر باش فێردەبێ، بەردەست دەکا

mastermind/ˈmɑːstəmaɪnd/n عەقلی ڕاپەڕێنەر– عەقلی ئاراستەکەر

mastermind/v پلان دادەنێ

masterpiece/ˈmɑːstəpiːs/n شاکاری ئەدەبی/هونەری

mastery/ˈmɑːstəri/n ١–کارامەیی– لێهاتووی ٢– دەسەڵات– سەروەری

marginally/adv کەم- هەندێ
marijuana/ˌmærəˈwɑːnə/n
حەشیشە- تلیاك/ ماریوانا
marina/məˈriːnə/n بەندەری بچووك
marine/məˈriːn/adj دەریایی(ئاویی)-
دەریایی (کەشتی)
marine/n سەربازی دەریا
marital/ˈmærɪtl/adj هاوسەری
marital problem/n کێشەی هاوسەری
marital status/n باری کۆمەڵایەتی
بەژن، بێ ژن
maritime/ˈmærɪtaɪn/adj دەریایی
marjoram/ˈmɑːdʒərəm/n
گەڵای بۆندار
mark/mɑːk/n ١- شوێنەوار-جێ
٢- هێما، نیشانە
هێما- دروشم - سنوور
mark/v ١- هێما- نیشانە دادەنێ
٢- نمرە لەسەر دادەنێ
٣- ئاماژە دەکا- ئاهەنگ دەگێڕێ
٤-چاودێری دەکا
marked/ˈmɑːkt/adj ڕوون و ئاشکرا-
دیار/نیشانە- هێما
marking/ˈmɑːkɪŋ/n ڕەنگاورەنگ
mark/n مارك ئەلمانی
market/ˈmɑːkɪt/n بازار
market garden/n باخچەی فرۆشتنی
میوەو تەرە
market research/n لێکۆڵینەوە لەو
شتانەی کە خەڵك دەیانەوێ بکڕن
market/v بانگی خەڵك دەکا لە کاتی
فرۆشتنی شتدا/بەرەواج دەکا
marketable/ˈmɑːkɪtəbl/adj
بەرەواج- بەرهەم هێن- بە هەڕمێن
marketing/ˈmɑːkɪtɪŋ/n بازاڕکاری
Market town/n بازاری/ مەیدانی مەڕو
ماڵات کڕین و فرۆشتن

marksman/ˈmɑːksmən/n نیشانە شکێن
marmalade/ˈmɑːməleɪd/n مەرمەلاد-
مورەبای پرتەقاڵ
maroon/məˈruːn/adj سۆری تاری-
سۆری مارۆنی
marooned/adj بەجێماو- کەوتو
marquee/mɑːˈkiː/n ڕەشماڵ، خێمەی گەورە
marriage/ˈmærɪdʒ/n هاوسەری- ژن و
مێرداتی
ئاهەنگی زەماوەند/ڕێورەسمی هاوسەرگرتن
married/ˈmærid/adj بەژن- بە مێرد/
ژیانی ژن و مێردایەتی
marrow/ˈmærəʊ/n چەوری ناو دەمار/مۆخ
marrow/n کودی/ کولەکە
marry/ˈmæri/n ژن دێنێ- شوودەکا-
لێکیان مارە دەکا
Mars/mɑːz/n ١- مەریخ ٢- خوداوەندی شەڕ
marsh/mɑːʃ/n زۆلکاو
marshal/ˈmɑːʃl/n ١-مارشاڵ ٢-ئاهەنگ گێڕ
marshmallow/ˌmɑːʃˈmæləʊ/n حەلوای
سپی- شیرینی
mart/mɑːt/n ١- بنکەی بازرگانی
٢- شوێنی مەزادکردن
martial/ˈmɑːʃl/adj ١-جەنگیی ٢- عورفی
٣- ئازا
Martian/ˈmɑːʃn/n لە مەریخ هاتوو
martin/ˈmɑːtɪn/n پەڕەسێلکە
martyr/ˈmɑːtə(r)/n شەهید-
martyrdom/ˈmɑːtədəm/n قوربانیدەر
شەهیدبوون- گیانفیداکردن
marvel/ˈmɑːvl/n سەراسیمە-
سەرسوڕهێنەر
marvel/v مەندەهۆش دەبێ-
سەرسوڕدەمێنێ
marvelous/ˈmɑːvələs/adj
نایاب- سەرنج ڕاکێش

mankind/mæn'kaɪnd/n ١- مرۆڤ- مرۆڤایەتی ٢- رەگەزی مرۆڤایەتی
man like/'mænlaɪk/adj پیاو ئاسا
manly/'mænli/adj پیاوانە
manliness/'mænlɪnəs/n پیاوێتی
man-made/adj دەستکرد
manner/'mænə(r)/n شێواز- رەفتار- هەڵسوکەوت
mannerism/'mænərɪzəm/n شێوازی رەفتارو گوفتار
maneouvre/mə'nu:və(r)/n مانۆر- پلانێکی زیرەکانە
manoeuvre/v مانۆری سەربازی- مانۆر دەکا/بە کارامەیی رەفتار دەکا
manor/'mænə(r)/n ١- خانویەکی گەورە لەگوند لە چواردەوری زەوی هەبێ ٢- یەکێتی زەوی لە سیستەمی دەرەبەگایەتی
manpower/'mænpaʊə(r)/n کرێکار- ئیشکەر
manslaughter/'mænslɔ:tə(r)/n پیاو کوشتن- سەربڕین تاوانی پیاوکوشتن
mantelpiece/'mæntlpi:s/n تاقچەکەی سەرئاگردان- کوانوو
mantis/'mæntɪs/n ئەسپی پێغەمبەر: زیندەوەرێکی لاق درێژە
mantle/'mæntl/n سەرپۆش- قەپاغ باڵاپۆش
manual/'mænjuəl/adj بەدەست
manually/'mænjuəli/adv بەدەستی
manual/'mænjuəl/n رابەر
manufacture /ˌmænju'fæktʃə(r)/v بەرهەم دێنێ- دروست دەکا
manufacture/n بەرهەم هێنان
manufacturer/ˌmænju'fæktʃərə(r)/n بەرهەم هێنەر/ دروستکەر
manure/mə'njʊə(r)/n ١-زبڵ ، پەیین ٢- ریخ- قشپل
manuscript/'mænjuskrɪpt/n چاپنەکراو دەستنوس- نوسەری بەڵگەنامەی بەدەست نوسراو دەستنوس
Manx/mæŋks/adj خەڵکی دوورگەی "مان" زمان و گەلی "مان"
many/'meni/det - pron زۆر- ژمارەیەکی زۆر
manysided/adj فرەلا/ فرەتوانست
Maori/'maʊri/n ماوری: زمان و خەڵکی رەسەنی نوزلاند
Maoism/n رێبازی ماوتسی تۆنگ- ماویزم
map/mæp/n نەخشە
map/v نەخشە دەکێشی- دروست دەکا
mar/mɑ:(r)/v بریندار دەکا، خراپ دەکا، تێك دەدا
marathon/'mærəθən/n ماراسۆن
marble/'mɑ:bl/n ١- مەرمەڕ ٢-کەللا- کەلایانێ، هەڵماتێن- ماتانێ- تەبەلانێ
March/mɑ:tʃ/n مانگی ئازار
march/mɑ:tʃ/n مارشی سەربازی- رۆیشتنی سەربازی
march/v رێك و پێك دەڕوا
mare/meə(r)/n ماین، ماکەر
margarine/ˌmɑ:dʒə'ri:n/n مارگرین
margin/'mɑ:dʒɪn/n ١- پەراوێز- دەممەن- دامێن ٢- جیاوازی- زێدە- یەدەك ٣- لێوار- سنوور
marginal/'mɑ:dʒɪnl/adj کەم بایەخ- بچووك

mall/mæl, mɔːl/n کۆمەڵێ دوکان
پێکەوە–
کۆمەڵگای دوکان

mallet/ˈmælɪt/n چەکوشی داری

malnutrtion/ˌmælnjuːˈtrɪʃn/n
بێ خۆراکی
دەرخواردنی خواردنی خراپ

malt/mɔːlt, mɒlt/n مۆڵت:
ئەو دانەوێڵەیەی بۆ ماوەیەك
لەناو ئاو دەهێڵدرێتەوە، دوایی
دەکرێتە بیرەو وێسکی

maltreat/ˌmælˈtriːt/v خراپ مامەڵەی
لەگەڵ دەکا

maltreatment/ˌmælˈtriːtmənt/n
خراپ مامەڵەکردن

mammal/ˈmæml/n مەمك، گۆ

mammal/n شیردەرەکان

mammal/adj زەبەلاح : زۆر گەورە

Mammon/ˈmæmən/n سامان

man/mæn/n ١– پیاو– کەس– تاك
٢– مرۆڤ، مرۆڤایەتی
٣– مێرد، دۆست٤– سەرباز

man/v ١– بەکەرەیخێ، ئیش پێ دەکا
٢– پیاو دەنێرێ

manage/ˈmænɪdʒ/v بەڕێوە دەبا،
هەڵدەسوڕێنێ
دەتوانێ– کاری خۆی بەڕێوە دەبا

manageable/ˈmænɪdʒəbl/adj
ماقووڵ، لەسنوری شیانە

management/ˈmænɪdʒmənt/n
کارگێری– بەڕێوەبەرایەتی
دەستەی کارگێری

manager/ˈmænɪdʒə(r)/n بەڕێوەبەر،
سەرۆك– بریکار
بەڕێوەبەری تیپی وەرزشی

manageress/ˌmænɪdʒəˈres/n
بەڕێوەبەر(ژن)– سەرۆك(ژن)

mandarin/ˈmændərɪn/n ١– زمانی
یەکگرتووی چینی
٢– جۆرە پرتەقاڵێکە/ مەندەرین

mandate/ˈmæmdeɪt/n ماندێت– ئینتداب–
ڕاسپاردن

mane/meɪn/n باڵ/پۆپنەی کەڵەباب

mane/meɪn/n گیانی مردووان

maneuver=manoeuvre/n مانۆڕ

manger/ˈmeɪndʒə(r)/n ١–جۆرێکی کا یان
جۆ ٢– ئاخوڕ

mangle/ˈmæŋgl/v دەشێوێنێ– پارچەپارچە
دەکا

mango/ˈmæŋgəʊ/n مێوەی مانگۆ

manhole/ˈmænhəʊl/n مەنهۆڵ

manhood/ˈmænhʊd/n ١–قۆناغی پیاوێتی
دەرچوون لە قۆناغی کوڕێتی
٢– ئەدگاری پیاوێتی

mania/ˈmeɪniə/n ١–نەخۆشیەکی عەقلیە
مرۆڤ توش هەڵچوون و توندی دەکا/ماری
٢– هەوەس– شەیدابوون
٣– دەست لێوەشاندن

manic/ˈmænɪk/n شێت و ترسناك– کوشتە

manicure/ˈmænɪkjʊə(r)/n مانیکۆر:
جوانکردنی نینۆکی پەنجەکان

manifest/ˈmænɪfest/v ١– بە ڕوونی پیشان
دەدا ٢– دەردەکەوێ– پەیدادەبێ

manifestation/ˌmænɪfeˈsteɪʃn/n
١– بەڵگە، ڕوخسار
٢– هێما– دەرکەوتن

manifesto/ˌmænɪˈfestəʊ/n مانیفێست–
پەیاننامەی سیاسی

manipulate/məˈnɪpjuleɪt/v ١–بەکارامەیی
بەکاری دێنێ
٢–عەقڵی خەڵك قۆرخ دەکا
بۆبەرژەوەندی خۆی بەکاری دێنێ

manipulation/məˌnɪpjuˈleɪʃn/n
فێڵ، قۆرخەکردن

mail/v به پۆسته دەنێرێ
mailing list/n لیستەی ناونیشانی پۆست
mailman/ˈmeɪlmən/n پۆستەچی
maim/meɪm/v بریندار دەکا– لە کار دەخا
main/meɪn/adj سەرەکی– هەرەگرنگ
in the main بەشێوەیەکی گشتی
mainly/ˈmeɪnli/adv بە زۆری/بە شێوەیەکی سەرەکی
main line/n هێلی ئاسنی سەرەکی
main/n بۆری مەزنی گەیاندنی ئاو–کارەبا
mainland/ˈmeɪnlænd/n بەشی سەرەکی وڵاتێ یان کیشوەرێ بێجگە لە دورگەکانی دەوروبەری
mainstay/ˈmeɪnsteɪ/n پاڵپشت
mainstream/ˈmeɪnstriːm/n باوەڕی بڵاو– ڕێگای باو
maintain/meɪnˈteɪn/v ١– بەردەوام دەبێ لە٢– پارەی دەداتێ ٣– دەپارێزێ ٤– دوپات دەکا
maintenance/ˈmeɪntənəns/n پاراستن– پارەدان/ساخبێری
maisonette/ˌmeɪzəˈnet/n بالەخانەی دوو نهۆم
maize/meɪz/n گەنمەشامی
majestic/məˈdʒestɪk/adj مەزن– پایە بەرز– نایاب
majesty/ˈmædʒəsti/n هەیبەت، خاوەن شکۆ
major/ˈmeɪdʒə(r)/v تایبەتمەندی وەردەگرێ
major/n رائد– یەك ئانچ
major/adj مەزن– گرنگ
major-general/n لیوا
majority/məˈdʒɒrəti/n زۆریە

make/meɪk/v ١– دروست دەکا– پێکدەهێنێ ٢–کاردەکا– وا لێ دەکا– ناچار دەکا ٣– بەدەست دینێ– قازانج دەکا ٤– دادەمەزرێنێ ٥– دەکا
make it لە کاتی گونجاو دەکا ٦– سەردەکەوێ
make the bed جێگا چاك دەکا–رادەخا
make for sth یارمەتی دەدا
make fun گاڵتەی پێ دەکا
make off خێرا رادەکا
make out دەنوسێ
make-up/n خۆی جوان دەکا– ماکیاژ دەکا
make sth up پێکدێنێ– دادەهێنێ– تەواو دەکا
make up his mind بریاردەدا
make/n نیشانەی کۆمپانیا دروستکراوی...
make-believe/n خەیاڵ– خۆ وا نواندن
maker/ˈmeɪkə(r)/n دروستکەر– بەرهەمهێن
makeshift/ˈmeɪkʃɪft/adj کاتی/شوێنگر
make-up/n کەلوپەلی جوانکاری– ماکیاژ/ کەسایەتی
making/ˈmeɪkɪŋ/n ئافراندن– دروست کردن
maladjusted/ˌmæləˈdʒʌstɪd/adj لەگەڵ خەڵك هەڵناکا، ناسازێ شاز– ناوەز
maladjustment/ˌmæləˈdʒʌstmənt/n نەسازان لەگەڵ کۆمەڵ
malaria/məˈleəriə/n مەلاریا– لەرزوتا
male/meɪl/adj نێر
male/n نێرە
male chauvinsim/n نێرپەسەندی– پیاو پەسەندی– شۆڤینیزمی نێراتی
malice/ˈmælɪs/n کینە، ئازاردانی خەڵك
malicious/məˈlɪʃəs/adj کیناوی– زگ رەش
malinger/məˈlɪŋgə(r)/v خۆی نەخۆش دەکا
malignant/məˈlɪgnənt/adj ١–نەخۆشیە پیسەکە ٢– ئازاردەر

Mm

M-m/em/ پیتی سێزدەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

ma'am/mæm, mɑːm/n خاتوون، خانم- دایە

mac: Mackintosh/ˈmækɪntɒʃ/n ماکنتۆش

قاپوتی باران: مشەمما

macabre/məˈkɑːbrə/adj تۆقێنەر- ترسێنەر/پەیوەستە بەمردن

macaroni/ˌmækəˈrəʊni/n مەعکەرۆنی

machine/məˈʃiːn/n ١- ئامێر ٢- دەستە- رێکخستن

machinary/məˈʃiːnəri/n-مەکینەکان ئامێرەکان، بەشە بزاوتەکانی ئامێرەکان

machine-gun/n رەشاش

macho/ˈmætʃəʊ/adj شانازی بە پیاوێتی خۆی دەکا

mackerel/ˈmækrəl/n جۆری ماسی

mad/mæd/adj ١-شێت- عەقل نەخۆش ٢-گەمژە- گەلحۆ- زۆر تورە ٣- گێرەشێوێن ٤- شەیدا- کوشتە

madly/ˈmædli/adv ١- شێتانە- بە هەڵچوونەوە ٢- تا دوا رادە

madness/ˈmædnəs/n شێتی- گەمژەیی

madman/n شێت- گەمژە- هەڵەشە

madam/ˈmædəm/n مەدام- خانم- خاتوون

madden/ˈmædn/v تورەدەکا-بێزاریدەکا

made/meɪd/v دروستی کرد

magazine/ˌmægəˈziːn/n گۆڤار

maggot/ˈmægət/n زیندەوەری کرم ئاسا کرمۆڵە

magic/ˈmædʒɪk/n پێوپا- جادو- جادوکەری، نائاسایی

məgic/adj جادوویی- نایاب، سەرنج ڕاکێش

magically/ˈmædʒɪkli/adv ڕاڤەکردنی دژوارە

magician/məˈdʒɪʃn/n جادووکەر- سحرباز

magistrate/ˈmædʒɪstreɪt/n دادوەری پلە نزم/ دادپرس

magnanimous/mægˈnænɪməs/adj جوامێر

magnet/ˈmægnət/n موگناتیس

magnetic/mægˈnetɪk/adj موگناتیسی- سەرنج ڕاکێش

magnetism/ˈmægnətɪzəm/n هێزی موگناتیس

magnetize/ˈmægnətaɪz/v ١-دەکاتە موگناتیس ٢-سەرنجیڕادەکێشێ

magnetic tape/n شریتی کاسێت- شریتی ڤیدیۆ

magnificent/mægˈnɪfɪsnt/adj مەزن- نایاب، زۆر جوان

magnify/ˈmægnɪfaɪ/n گەورە دەکا- پیا هەڵدەدا ستایش دەکا

magnification/ˌmægnɪfɪˈkeɪʃn/n گەورەکردن

magnifying glass/n ئاوێنەی گەورەکردن

magnitude/ˈmægnɪtjuːd/n قەبارە گەورە، گرنگ

magpie/ˈmægpaɪ/n قوشقەر- باڵندە

mahogany/məˈhɒgəni/n داری جۆری ماهۆگانی

maid/meɪd/n خزمەتکار- کارەکەر- نان کەر

maiden/ˈmeɪdn/n ئافرەتی شونەکردوو

maiden name/n نازناوی ئافرەت پێش شوکردن

maiden voyage/n یەکەم گەشتی پاپۆری نوێ

mail/meɪl/n پۆستە

lurk/lɜ:k/v خۆی مات دەکا– کەمین دادەنێ
خۆی مەلاس دەدا– بۆسە دادەنێ

luscious/ˈlʌʃəs/adj بەتام– بەلەزەت

lust/lʌst/adj خرۆشانی سێکس/ ئارەزوویێکی لەرادە بەدەر

lust/v-n ١– ئارەزوی سێکسی دەکا
٢– ئارەزووی بەدەست هێنانی دەسەڵات و ناوبانگی دەکا

lustful/lʌstfl/adj سێکسی– زۆر سێکسی– ئامەزرۆ

lustfully/adv بە ئامەزرۆیی

lute/lu:t/n عوود

luxurious/lʌgˈʒʊəriəs/adj زۆر خۆش– خۆشگوزەران

luxury/ˈlʌkʃəri/n خۆشی– نیعمەت– ئاسودەیی– رابواردن

lynch/lɪntʃ/v یەکێ دەکوژێ– وادەزانێ تاوانبارە/ لە سێدارە دەدا بێ دادگا

lyric/ˈlɪrɪkl/adj لیریکی– شاعیرانە– رۆمانسیانە

lyrics/ˈlɪrɪks/n پەیڤەکانی گۆرانی لیریکی

lyrical/ˈlɪrɪkl/adj هۆنراوەی گۆرانی/ هۆنراوەی رۆمانسیانە

به وەفا

loyally/ˈlɔɪəli/adv بەوەفایی-

بە دڵسۆزی

loyalty/ˈlɔɪəlti/n وەفا، دڵسۆزی-

لایەنگری- خۆشویستن

lozenge/ˈlɒzɪndʒ/n حەبێکی شیرینە

دەمژرێ ئەو کەسانە بەکاری دێنن کە

کۆخەیان لێیە یان گەرویان دێشێ

L-plate/n هێمای فێربوونی ئۆتۆمبیل

lubricant/ˈlu:brɪkeɪt/n رۆنی

چەورکردنی مەکینە بۆ ئەوەی

دەنگی لێوە نەیەت

lucid/ˈlu:sɪd/adj ١- روون و ئاشکرا

٢- مێشک ساف- عەقڵ تەواو

lucidly/adv بەروون و ئاشکرایی

lucidity/lu:ˈsɪdəti/n مێشک بێ گەردی

luck/lʌk/n رێکەوت- بەخت- شانس

lucky/lʌki/adj بە بەخت- بە شانس/

بەخت هێنەر

luckily/lʌkɪli/adv خۆشبەختانە

lucrative/ˈlu:krətɪv/adj

بەهەرمێن- پارە هێن

ludicrous/ˈlu:dɪkrəs/adj هیچ-

قەشمەچار

lug/lʌg/v شتێ بەزەحمەت هەڵدەگری یان

رادەکێشی

luggage/ˈlʌgɪdʒ/n کەلوپەلی سەفەر

luggage rack/n ئاقوچکەی کەلوپەل

lukewarm/ˌlu:kˈwɔ:w/adj

١- شیرتێن ٢- ئارزۆ- بێحەماس

lull/lʌl/v ١- بێ دەنگی دەکا

٢- دەیخەوێنێ- لایلای بۆ دەڵێ

lull/n بێدەنگی لە ناکاو/وەستانی لەناکاو

lullaby/ˈlʌləbaɪ/n لای لایە

lumber/ˈlʌmbə(r)/n-داریخانوو بەرە-

[illegible]

lumber/v ١- تووڕی دەکا

٢- بەرپرسیاریەتی پێ دەسپێرێ

٣- بەگرانی رێ دەکا- بەزەحمەت دەڕوا

luminous/ˈlu:mɪnəs/adj بریقەدار-

درەوشاوە

lump/lʌmp/n ١-کلۆ کلۆ- پارچە رەقوو

٢-ئەستوور بوون-پەلمان- بەلبون

٣- پاروە نان

lump/v ١-کۆدەکاتەوە/خەڵکی خڕدەکاتەوە

٢- هەمووان بەیەک چاو سەیر دەکا

lumpy/adj پارچە پارچە- کلۆ کلۆ

lump it شتێ بە ناچاری قەبوڵ دەکا

lunacy/ˈlu:nəsi/n گەمژەیی، شێتی

lunar/ˈlu:nə(r)/adj هەیڤی- مانگیی

lunatic/ˈlu:nətɪk/adj گەلحۆ گەمژە، شێتانە

lunatic asylum/n نەخۆشخانەی شێتان

نەخۆشخانەی ئەو کەسانەی نەخۆشی

عەقڵیان هەیە

lunch/lʌntʃ/n فراڤین- نانی نیوەڕۆ- نیوڕان

lunch/lʌntʃ/v نانی نیوەڕۆ دەخوا

lunch time/n کاتی فراڤین

luncheon/ˈlʌntʃən/n فراڤین- کاتی فراڤین

lung/lʌŋ/n سی

lung cancer/n سەرەتانی سی/

شێرپەنجەی سی

lunge/lʌndʒ/n هێرشی لە ناکاو-

بزاوتی لە ناکاو

lunge/v بەرەو... هێرش دێنێ

lurch/lɜ:tʃ/n لەناکاو

leave sb in the lurch لەکاتی تەنگانە

بەجێی دێڵێ/بزاوتنێکی لە ناکاو بەرەو لایەک

lurch/v بەلا دەکەوێ

lure/luə(r)/n سەرنج راکێشان

بەلادا بردن- لە رێ لادان/چەواشە

lure/luə(r)/v چەواشەی دەکا

هەڵدەخەڵەتێنێ- مەندەهۆشی دەکا

lurid/ˈluərɪk/adj ١-تۆقێنەر

٢- رەنگی بریقەدار

lose your life/v دەکوژرێ

lose your place/n شوێنی خۆی لە دەست دەدا

a losing battle شەڕێکی دۆڕاو کۆششێکی سەرنەکەوتوو

loser/ˈluːzə(r)/n دۆڕاو

loss/lɒs/n لەدەست دان- دۆڕاندن

lost/lɒst/v لەدەستی دا، ونی کرد- دۆڕاندی

lost property/n نوسینگەی شتی ون بوو

lot/lɒt/n: the lot هەموو

lot/pron زۆر، ژمارەیەکی زۆر

lot/adj - adv زۆر- بو زۆری

lot/n ١- کۆمەڵەیەک- گوزەران ٢- چارە نوس - پارچە شتپارچە زەوی

lotion/ˈləʊʃn/n کەل و پەل جوانکردن شۆرەر

lottery/ˈlɒtəri/n یانسیب

loud/laʊd/adj بەرز، بەهەرا- بەهەراو هۆریا

loud/adv بەدەنگی بەرز

loudness/n هاژەهاژ- دەنگەدەنگ- گارەگار

loudspeaker/ˌlaʊdˈspiːkə(r)/n دەنگ بەرزکەر

lounge/laʊndʒ/n ١- ژووری دانیشتن ٢- هۆڵی چاوەروانی

lounge/laʊndʒ/v بەبێ تاقەتی رادەوەستێ یان دادەنیشێ- پاڵدەکەوێ

louse/laʊs/n ئەسپێ

lousy/ˈlaʊzi/adj ١- زۆر خراپ- ماندو هیلاک ٢- کۆن - خەراڵو

lout/laʊt/n گێل- گەوج، بێ ئابڕووی

lovable/ˈlʌvəbl/adj ١- خۆشەویست ٢- لە دڵا نزیک - بەردڵ

love/lʌv/n ١- خۆشەویستی- ئەڤینی ٢- شەیدایی- خۆشەویست٣- نازیز

in love حەزی لێ دەکا خۆشی دەوێ

fall in love دەکەوێتە داوی ئەڤینی

love-affair/n پەیوەندی ئەڤینی- پەیوەندی سێکسی

love-story/n ١- چیرۆکی ئەڤینی ٢- چیرۆکی سێکسی

love/v خۆشی دەوێ- ئەشقی دەبێ

lovely/ˈlʌvli/adj جوان- قەشەنگ/ خۆش- دڵڕفێنەر

loveliness/ˈlʌvlınəs/n جوانی- سەرنج راکێشان

lover/ˈlʌvə(r)/n ئاشق- دۆست/ ئاشقی(مۆسیقا)- شەیدا

low/ləʊ/adj ١- نزم- نەوی ٢-کەم-هیچ نا-قوڕ ٣-بێ رێز-بێ ئابروو ٤- نزم-هێمن ٥- نوزەیدێ- خەمۆک-ئەساغ ٦- نزم- گێڕی نزم

lower-case/adj پیتی بچووک

lower-class/adj چینیخوارەوە (چەوساوە- پرۆلیتاریا)- کرمانج- رەنجبەر

low-key/adj سادەو ساکار

lowland/ˈləʊlənd/n زەوی نزم

lowtide/n داکشان- شەپۆلی دەریا/ نزمترین ئاستیدەریا

low/adv بەرەو یان لە باری نزمیدا چینەکانی دەنگ نزمتر دەبێ...

lowlying/adj زەوی نزم- نزیکی ئاستی دەریا

low paid/adj کەم دەرامەت-داهاتی کەمە

low/ləʊ/n ئاستی نزم- دابەزین

low-down/ˈləʊdaʊn/adj ١-راستییەکان/زانیاری نهێنی ٢-ناپەسند- سووک

lower/ˈləʊə(r)/adj ژێرەوە-بنەوە/نزمتر

lower/v ١-نزم دەکاتەوە- نەوی دەکاتەوە ٢- کەم دەکاتەوە- رێژەی نزم دەکاتەوە

loyal/ˈlɔɪəl/adj دڵسۆز- لایەنگر-

log دەرچوون لە کۆمپیوتەر
off/out
logarithm/ˈlɒgərɪðəm/n لۆگاریتم
loggerheads/ˈlɒgəhedz/n
بە توندی-جیاواز- دژ- دەبێ لەگەڵ
logic/ˈlɒdʒɪk/n لۆژیک- زانستی ژیری- بەکارهێنانی عەقڵ
logical/ˈlɒdʒɪkl/adj ١- ماقووڵ- لۆژیکانە
logo/ˈləʊgəʊ/n هێما، دروشم
loiter/ˈlɔɪtə(r)/v دەسوڕێتەوە بێ کارو مەبەست- جادە دەپێوێ
lollipop/ˈlɒlipɒp/n مژمژە
lone/ləʊn/adj بە تەنیا، بە تەنێ
loner/ˈləʊnə(r)/n گۆشەگیر- ئەو کەسەی پێیخۆشە بەتەنیا بێ
lonely/ˈləʊnli/adj ١- تەنیایی ٢- پەژار- گۆشەگیر
lonesome/ˈləʊnsəm/adj ١- هەست بەتەنیا کردن ٢- خەمۆك
long/lɒŋ/adj درێژ
long-distance/adj ماوەی درێژ
long-jump/n بازدانی درێژ
long-range/adj ماوەی دوور
long-sighted/adj دووربین
long/lɒŋ/n ماوەی درێژ
long/adv بۆماوەیەکی درێژ/ لە ماوەیەکی دوورەوە
long/v بە ئەوسەوە، بەشەوقەوە/دەیەوێ...
longing/ˈlɒŋɪŋ/n ئەوس- شەوق- ئارەزوویەکی زۆر
longitude/ˈlɒndʒɪtju:t/n
هێڵی درێژی جوگرافی
loo/lu:/n دەستاو- ئاو دەست
look/lʊk/v ١- تەماشا دەکا٢- وادیێەمچی ٣- دەگەڕێ لە- بەرەو
look ١- چاودێری دەکا
after/v
٢- ئاگای لێدەبێ ٢- گرنگی پێ دەدا
look/n ١- تەماشاکردن ٢- گەڕان٣- سیما ٤- ڕوخسار- ڕواڵەت٥- شێواز
looks/lʊks/n ڕوخساری مرۆڤ
lookout/ˈlʊkaʊt/n چاودێر
Look out! ئاگادار بە/ وریا بە
loom/lu:m/n مەکینەی ئەون- چنین
loom/v وەك تارمایی دەردەکەوێ/ تارمایی...دادەگرێ
loony/ˈlu:ni/adj - n شێت- گەمژە
loop/lu:p/n ئەلقە، گرێ
loop/v دەکاتە گرێ- ئەلقە- بازنە- گرێ دەدا- توند دەکا
loophole/ˈlu:phəʊl/n کەلێن، دەربازگە
loose/lu:s/adj ١- بەرەڵلا- گرێ نەدراو ٢- خاو- پەرش و بڵاو- کراوە
loosely/ˈlu:sli/adv ١- بەشێوەیەکی بەرەڵا ٢- بە پەرش و بڵاوی
loosen/ˈlu:sn/v دەکاتەوە- گرێ دەکاتەوە- شل دەکاتەوە
loot/lu:t/n تاڵان (تاڵان و بڕۆ)-دزین
loot/v تاڵان دەکا
lop/lɒp/v دەبڕێتەوە/لێ دەکاتەوە
lopsided/ˌlɒpˈsaɪdɪd/adj بەلایەکدا کەوتو
lord/lɔ:d/n دەسەڵاتدار/زەنگین
the lord خودا -لۆرد
the lords ئەنجومەنی لۆردان
lordship/ˈlɔ:dʃɪp/n حەزرەت، لۆردێتی- خانەوادەیی
lorry/ˈlɒri/n لۆری
lose/lu:z/v ١- لەدەست دەدا ٢- وون دەکا٣- دەدۆڕێنێ
lose your head/n نیگەران دەبێ سەری لێ دەشێوێ
lose heart بێ ورە دەبێ

live together پێکەوە دەژین
livelihood/ˈlaɪvlihʊd/n گوزەران
lively/ˈlaɪvli/adj ١- زیندوو- چالاک ٢- بەپیت- پیتدار
liven/ˈlaɪvn/v دەگەشێنێتەوە- دەبوژێنێتەوە- بەچالاک دەکەوێ
liver/ˈlɪvə(r)/n جەرگ: پاکژکەرەوەی خوێن
liver sausage/n جەرگی برژاو
livestock/ˈlaɪvstɒk/n مەڕو ماڵات/ پەڕوماڵە
living/ˈlɪvɪŋ/adj ١- زیندوو- هێشتا دەژی
living/n ٢- گوزەران- ڕۆزی
living-room دیوەخان، ژووری دانیشتن
lizard/ˈlɪzəd/n مارمێلکە- مارمیلۆق
load/ləʊd/n بار- باری- ژمارەیەکی زۆر
load/v بار دەکا- بار وەردەگرێ دیسک دادەگرێ- پڕ دەکا
loaded/ləʊdɪd/adj بارکراو
loaf/ləʊf/n سەموون- کولێرا
loan/ləʊn/n ١- قەرز ٢- خواستن- دان
loan/v قەرز دەدا، (کتێب) دەخوازێ لە
loathe/ləʊð/v بێزی دەبێتەوە- رقی لێدەبێتەوە
lob/lɒb/v تۆپی لەسەر سەری نەیارەکەی ئاوا دەکا
lob/n کەوتنی تۆپ
lobby/ˈlɒbi/n ١-هۆل- قاوش٢- لۆبی
lobby/v گوشار دەخاتە سەر
lobe/ləʊb/n بەزی بنەوەی گوێ کرکراگەی گوێ
lobster/ˈlɒbstə(r)/n قرژانگی دەریا، کەرکەدەن گۆشتی قرژانگ و کەرکەدەن
local/ˈləʊkl/adj ناوەخۆیی- خۆمانە- ناوچەیی، دانیشتووی ناوچە
locally/adv لە سنوری ناوچە
local authority/n دەسەڵاتدارانی ناوخۆ کاربەدەستانی ناوچەیی
local call/n تەلەفۆنی ناوخۆیی
local government/n حکومەتی ناوچەیی حکومەتی هەرێمی
local time/n کاتی ناوخۆ
localize/ˈləʊkəlaɪz/v گەمارۆ دەدا لە- جەخت دەکا
locate/ləʊˈkeɪt/v شوێنی دیاردەکا- دەکەوێتە
location/ləʊˈkeɪʃn/n ١- شوێن- هەوار ٢- گەڕان بەدوای
lock/lɒk/n ١- قوفل ٢- ئەو بەشەی ڕووبار یان جۆگا کە ئاستی ئاو دەگۆڕێ
lock/v قوفل دەدا- لە ناو...دادەنێ- زیندانی دەکا
locker/ˈlɒkə(ə)/n لۆکەر
locket/ˈlɒkɪt/n ملوانکە- خوناوکە
locust/ˈləʊkəst/n کلۆ، کوللە
lodge/lɒdʒ/n ١- خانوی دەرگەوان ٢- خانوی گوند بۆ ڕاوکەران ٣- ژووری دەرگەوان
lodge/n ١- ژووری لە ماڵێ بەکرێ دەگرێ ٢- جێی خۆی دەگرێ- دەسەکەنێ گلەیی دەکا
lodger/ˈlɒdʒə(r)/n کرێچی ناو ماڵێ
lodging/ˈlɒʒɪŋ/n ماڵ، شوێنی ژیان و گوزەران
lodgings/n ژووری بەکرێدان
loft/lɒft/n ژووری ژێر خانوی/بنمیچی
log/lɒg/n ١- قەدی دار- داری سوتان ٢- تۆماری ڕووداوەکان (لەکەشتی یان فرۆکە)
log/v شتێ دەنوسێ لە تۆماری ڕووداوەکان
log in/on دەست بەکار دەکا لە کۆمپیوتەر چوونە ناو (بەرنامەی کۆمپیوتەر)

٢- زمانزان- زمانناس.
lingustic/lɪŋˈgwɪstɪk/adj زمانەوانی
linguistics/n لێکۆلینەوەی زانستی زمان- زمانەوانی- زمانناسی
lining/ˈlaɪnɪŋ/n ناو پۆش
link/lɪŋk/n ١- یەك ئەلقە لە زنجیرە - ٢- بەستەر- پێکەوەگرێدەر
link/v پێکەوە دەبەستێ- گرێدەدا
linoleum/lɪˈnəʊliəm/n زەوی داپۆش- مافور رایەخ
lion/ˈlaɪən/n شێر
lioness/ˈlaɪənəs/ دێلە شێر- شێری مێ
lip/lɪp/n لێو- لێوار
lip-read/v بە جوڵەی لێو لە مەبەست دەگا/لێوخوێن
lipstick/ˈlɪpstɪk/n لێو سورکەر- سۆراو
liquid/ˈlɪkwɪd/n شلە
liquid/adj شل
liquidate/ˈlɪkwɪdeɪt/v دادەمەزرێنێ- قەیات دەکا- دەکوژێ
liquidation/ˌlɪkwɪˈdeɪʃn/n ١- حساب داخستن ٢- لەناو بردن- کوشتن
liquidize/ˈlɪkwɪdaɪz/v شل دەکاتەوە
liquidizer/v شلکەرەوە
liquor/ˈlɪkə(r)/n ئارەق- مادەی سەرخۆش کەر
lisp/lɪsp/n پسەپس (دەنگی س دەکاتە ث)
list/lɪst/n لیستە
list/v دەخاتە لیستەوە
listen/ˈlɪsn/v گوێ دەداتێ- گوێ دەگرێ
listen/n گوێ گرتن
listener/n بیسەر، گوێگر
listless/ˈlɪstləs/adj ماندوو، بێ تاقەت، شەکەت
listlessly/adv بێ تاقەتانە، بەساردی
lit/lɪt/v دادەگیرسێنێ
literacy/ˈlɪtərəsi/n ١- توانای نوسین و خوێندنەوە ٢- خوێندەواری
literal/ˈlɪtərəl/adj رەسەنی- وەرگێرانی وشە بە وشە
literally/ˈlɪtərəli/adv وشە بە وشەیی
literary/ˈlɪtərəri:/adj ئەدەبی- وێژەیی
literate/ˈlɪtəət/adj خوێندەوار- رۆشنبیر
literature/ˈlɪtrətʃə(r)/n ئەدەب- بڵاوکراوەکان- چاپکراوەکان
litre/ˈli:tə(r)/n لیتر
litter/ˈlɪtə(r)/n ١-پاشماوە-پاشەڕۆك ٢-پەرە کاغەز ٣- هاوتەمەن- پێکەوە لە دایك بوون
litter/v پیسی دەکا
litter bin/n تەبلەی پیسایی
litter-lout : litter bug/n ئەو کەسەی پیسایی لە شوێنی گشتی فڕێ دەدا
little/ˈlɪtl/adj ١- بچووك- کورت ٢- بچووك- گەنج - لاو
little/det کەم- کەمێ لە
little/pron کەم- بەشێکی کەم
little/adv بەکەمێ- کەمێك
little by little بەرە بەرە- لەسەرخۆ
live/laɪv/adj ١- زیندو- زیندی ٢- هێشتا نەتەقیتەوە ٣- کارەبادار- راستەوخۆ- ئێکسەر
live/adv بەراستەوخۆ
live/lɪv/v ١- دەژی- دادەنیشی ٢- نیشتەجێیە لە.. خۆشی لەژیان دەبینێ
live on ١- هێشتا زیندوە- دەژی ٢- هەر دەژی
live on sth دەژی لەسەر- دەژی بە

lighter/ˈlaɪtə(r)/n چەرخ
lightning/ˈlaɪtnɪŋ/n برووسکە
lightning/ˈlaɪtnɪŋ/adj هێرشی
لەناکاو– برووسکە ئاسا
like/laɪk/v خۆشی دەوێ– دەیەوێ
likeable, likable/ˈlaɪkəbl/adj
نەرم– دڵخۆشکەر– بەکەیف
like/prep وەك یەك– کت و مت
– وەك ئەوەی چاوەڕێ دەکرێ
like/laɪk/adj وەك
like/adj هەمان
like/n هاوتا/هاوشان
likelihood/ˈlaɪklihʊd/n شیمانە–
ڕێتێچوون
likely/ˈlaɪkli/adj چاوەڕێکراو
likely/adj گونجاو– شیمانەکراو
liken/ˈlaɪkən/v پێ دەچێ
likeness/ˈlaɪknəs/n پێکچوون
likes and dislikes ویست و
نەویستەکانی مرۆڤ/خۆشی و ترشی
خۆشەویست و نەیارەکانی مرۆڤ
likewise/ˈlaɪkwaɪz/adv هەمان–
هەروەها
liking/ˈlaɪkɪŋ/n شەیدایی
lilac/ˈlaɪlək/n ١– گوڵی لیلاق–
ڕەنگی لیلاقی ٢– ئەرخەوانی تاریك
lily/ˈlɪli/n ڕووەکی زەنبە– شلێر/
گوڵ سپی
limb/lɪm/n قاچ یان باسکی مرۆڤ/پەل
یەکێ لە لقە سەرەکییەکانی دار
lime/laɪm/n ١–کەلس ٢–داری زیزفۆن
٣– لیمۆناسا
٤– ڕەنگی کەسکی بەرەو زەرد
limelight/ˈlaɪmlaɪt/n ڕووناکی سەر
شانۆ
in the limelight ١– دەکەوێتە بەر
ڕووناکی ٢– گرنگی پێ دەدرێ

limerick/ˈlɪmərɪk/n پێنج خشتەکی/
جۆرە هۆنراوەیەکی گاڵتەییە
limestone/ˈlaɪmstəʊn/n بەردی بینا–
بەردی کەلس
limit/ˈlɪmɪt/n سنوور– تخووب– دوا سنور
within limits لە سنوری ژێریدا
لە سنوری ماقوڵیەت دا
limit/v دیار دەکا
limited/adj دیاری کراو– سنور دار
limited company/n کۆمپانی سنوردار
limitation/ˌlɪmɪˈteɪʃn/n سنور–قەید–
چوار چێوە، سنوری دەسەڵات– کێماسی
limousine/ˈlɪməziːn/n ئۆتۆمبیلی لیموزین
limp/lɪmp/adj ژاکاو– وەریو/سست
limp/v دەشەلێ/ناڕێك دەڕوا
limp/n شەل/شەلیی
line/laɪn/n ١– هێل٢– ڕیز
٣– دێر٤– هێلی ئاسنی
٥– ڕێگا– ڕێڕەو– هێلی گواستنەوە
٦– بەرەی جەنگ
line/v ١– لۆچ دەبێ– دەموچاوی چورچ دەبێ
٢–ڕیز دەبەستێ– ڕیزدەبێ– لەسەرەرادەوەستێ
٣– ناو پۆش دەکا ٤– خەت و خێچ دەکا
lineman: linesman/n چاودێر لە تۆپانێ
ناوبژیوانی سەرهێڵ– لاین مان
linen/ˈlɪnɪn/n کتان– قوماشی کتان
چەرچەف– قوماشی سەرمێز– سەرین
liner/ˈlaɪnə/n کەشتی– پاپۆڕ
liner/n بنەر– بنپۆش
linger/ˈlɪŋə(r)/v ١– لەشوێنێ بۆ
ماوەیەکی زۆر دەمێنێتەوە
٢–ماوەیەکی زۆر خەریك دەبێ بە..
lingerie/ˈlænʒəri/n جلی ژێرەوەی
ئافرەت– ئەتەك– بن کراس
linguist/ˈlɪŋgwɪst/n ١– ئەو کەسەی
بەهرەی فێربوونی زمانی هەیە

کتێبخانەی تایبەت

liberarian/laɪˈbreəriən/n
ئەمینداری گشتی/ بەرپرسی کتێبخانە

lice/lais/n ئەسپێ- ئەسپێیەکان

licence/ˈlaɪsns/n ١- مۆڵەت
٢- مۆڵەتی اێخوڕین

license/ˈlaɪsns/v ١- مۆڵەتی دەداتێ
مۆڵەتی اێخوڕینی بۆ دەردێنن

lick/lɪk/v دەلێسێتەوە- لیکی پێدا دەدا

lick/n مژین- لێسانەوە

lid/lɪd/n داپۆش- قەپاغ/
چەرمی سەرچاو/پشتەچاو

lie/laɪ/v درۆدەکا

lie/n درۆ

lie/v رادەکشێ- پاڵدەکەوێ

lieutenant/lefˈtenənt/n ئەفسەری
پلە یەك

life/laɪf/n ١- ژیان- زیندو- ساخ
٢- گیان- بوون ٣- ژیان- ئەزموون
٤- ژیان- بوون و مردن
٥- ژیان- گوزەران
٦- ژیان - ژیاننامە

lifeless/ˈlaɪfləs/adj بێ ژیان - مردوو

life and death/adj ژیان و مردن-
زۆر گرنگ

lifebelt/ˈlaɪfbelt/n چۆپی رزگارکردن

lifeboat/ˈlaɪfbəʊt/n بەلەمی رزگارکردن

life cycle/ˈlaɪfsaɪkl/n بازنەی ژیان-
سوڕی ژیان

life expectancy/n تەمەنی
رەچاوکراو

lifeguard/ˈlaɪfgɑːd/n رزگارکەر

life jacket/n چاکێتی رزگارکردن لە ئاو

lifelike/ˈlaɪflaɪk/adj کت و مت،
دەچاودەق وەك خۆی وەك ئەوەی رەسەن

lifeline/ˈlaɪflaɪn/n گوریسی ژیان
(رزگارکردن) گوریسی تەنگانە

lifelong/ˈlaɪflɒŋ/adj هەموو ژیان- هەمیشە

lifesize/adj هەمان قەبارە

lifespan/ˈlaɪfspæn/n تەمەن

lifestory/ˈlaɪfstɔːri/n ١-ژیاننامە
٢- شێوازی گوزەران

lifetime/ˈlaɪftaɪm/n ماوەی ژیان

lift/lɪft/v ١- بەرز دەکاتەوە٢- دەگوازێتەوە
٣- پەرش و بڵاو دەبێ٤- دەدزێ
٥-هەڵدەوەشێنێتەوە

lift/n ١- بەرزکردنەوە- گواستنەوە
٢- بەرزکەرەوەی کارەبایی
٣- سوار بوونی ئۆتۆمبیل ٤- وزەبەرزکردنەوە

lift off/n دەرچوونی روکێت

ligament/ˈlɪgəmənt/n ١-هەڵگری ئێسکەکان
ئێسك بەند
٢- بەستەری ئێسکەکانی مرۆڤ و گیانەوەر

light/laɪt/n روناکی- چرا-شخاتە -چەرخ

light روناك- پەیڤ- رەنگی کراوە/
رێ پیشاندەر

light/v دادەگیرسێنێ- روناك دەکاتەوە

lighting/ˈlaɪtɪŋ/n روناکی

light/adj ١- سووك/قورس نیە
٢- سووك- کەمە- قەرەبالغ نیە
٣- نەرم- ئاسان- تەنکاو- قووڵ نیە
٤- رەنگ کراوە

light/adj بارسووك/بێبار

lightly/adv ١- بەنەرمی
٢- بە گاڵتە٢- بە ئەنقەست

lightness/n نەرمی، گاڵتە، خۆشی

light headed/adj ١- سەری گێژ دەبێ/گێژ
٢- سەری دەسوڕێ/وێ

light-hearted/adj ١- کەیف خۆش-
شاد ٢- گاڵتەچی- قۆشمەچی

light weight/ˈlaɪtweɪt/n کێش کەم،
سوکە کێش

lighten/ˈlaɪtn/v ١- کێشی کەم دەبێ
٢- روناکتر دەبێ

leniently/adv سزایەکی سووکی دەدا
lens/lenz/n ئاوێنە
lent/lent/v قەردی دا
lentil/ˈlentl/n نیسک
leo/ˈli:əu/n بورجی شێر
leopard/lepəd/n پڵنگ
leotard/ˈli:ətɑ:d/n جلی ڕاهێنان/ مایۆ
leper/ˈlepə(r)/n گولی-گەڕو
leprosy/ˈleprəsi/n نەخۆشی گولی/ گەڕی
تووشی پێست و دەمار دەبێ
lesbian/ˈlezbiən/n مالۆس، ئافرەتێکە لە ڕووی سێکسییەوە سەرنجی ئافرەتێکی تر ڕادەکێشێ.
less/les/pron – det کەمتر، ژمارەی کەمتر
less/adv تا کاتێکی کەمتر
less and less تا دێ کەمتر دەبێ
هەتا دێ بچوکتر دەبێ لە..
lessen/ˈlesn/v کەم دەکا، هێور دەکا، کەم دەکاتەوە
lesser/ˈlesə(r)/adj - adv بە پلەیەکی کەمتر
lesson/ˈlesn/n وانە، پەند
let/let/v ڕێ دەدا- بەری دەدا
دەی / دەبا
let's
let/v بەکرێ دەدا
lethal/ˈli:θl/adj کوشندە- بکوژ
leukaemia/lu:ˈki:miə/n بکوژ- سەرەتانی خوێن
level/levl/adj ڕاست- هەمان ئاست لەبەرزی..
level/n ئاست- ڕێژە- قات- تەوژم
level/v ڕاست دەکا، گرێ تاهێلێ، ڕێک دەکا
lever/ˈli:və(r)/n بەرزکەرەوە
- دەسکی- دوگمەی کارپێکردنی ئامێر
lever/v دەجوڵێنێ، بەرز دەکاتەوە
leverage/ˈli:vərɪdʒ/n هێزی یان گوشاری بەرزکەرەوە
levy/ˈlevi/v دەسەپێنێ، باج کۆدەکاتەوە، باج وەردەگرێ
liability/ˌlaɪəˈbɪləti/n ١- بەرپرسیاری ٢- کێشەیەکی گەورە - بارگرانی
liable/ˈlaɪəbl/adj ١- بەرپرس بەپێی یاسا ٢- دوچار ٣- شیمانە دەکرێ بەرپرسیار لە ڕووی یاساییەوە
liaise/liˈeɪz/v ١- پەیوەندیەکی بەردەوامی هەیە لەگەڵ... ٢- بەبەردەوام زانیاری دەداتێ
liaison/liˈeɪzn/n ١- پەیوەندی نێوان دوو بەشی جیای سوپا. ٢- پەیوەندی سێکس نێوان ژن و پیاو
liar/ˈlaɪə(r)/n درۆزن
libel/ˈlaɪbl/n ١- ناوبانگی زڕاندن- کەمکردن ٢- درۆ هەڵبەستن
libel/v ١- ناوبانگی دەزڕێنێ ٢- درۆی بۆ هەڵدەبەستێ
liberal/ˈlɪbərəl/adj ١- لیبراڵ، ئازادیخواز ٢- لێبوردە ٣- دەست بڵاو- مەرد، سەخی تەبیعەت ٤-چاوتێر
liberalism/ˈlɪbərəlɪzəm/n لیبرالیەت
liberally/ˈlɪbərəli/adv بەسەخاوەت-بەزۆری
the liberal democrat/n پارتی لیبراڵی دیموکراتی
liberate/lɪbəreɪt/v ئازاد دەکا
liberated/adj ڕزگاربوو، ئازاد
liberation/ˌlɪbəˈreɪʃn/n ڕزگارکردن
liberator/n ئازادیخواز، ڕزگارکەر
liberty/ˈlɪbəti/n ئازادی
libra/ˈli:brə/n بورجی تەرازو
library/ˈlaɪbrəri/n کتێبخانەی گشتی/

بەجێ بێڵە ٢– دوابخا

leave/n مۆڵەت

leaves/n گەڵای دار

leavings/ˈliːvɪŋz/n پاشماوەکان

lecture/ˈlektʃə(r)/n دەرس– وانە

lecture/v وانە دەدا– وانەی پێش
کەش دەکا

lecturer/ˈlektʃərə(r)/n وانەبێژ

led/led/v رابەری کرد

ledge/ledʒ/n ١–لێواری بەردین
٢–بەرپەنجەرە– بن پەنجەرە

leek/liːk/n کەوەر– قوراده

left/left/v بەجێی هێشت

left-luggage office/n نوسینگەی
دانانی کەل و پەل

leftovers/ˈleftəuvəz/n بەرماوە

left/adj چەپ

left/adv بەرەو چەپ– لایەنی چەپ

the left چەپرەو– پارتی چەپ

left hand/adj دەستە چەپ

left handed/adj چەپانی– چەپە

left wing/n باڵی چەپ لە پارتی سیاسی

left wing/adj چەپڕەو

leg/leg/n ١– لاق– قاچ
٢– قۆناغێك، شوێنێك

legacy/ˈlegəsi/n میرات/سپاردە

legal/ˈliːgl/adj یاسایی– شەرعی

legality/liːˈgæləti/n یاسایی–
شەرعیەت

legalize/ˈliːgəlaɪz/v دەیکاتە یاسایی،
بەشەرعی دەیکا

legend/ˈledʒənd/n ١– ئەفسانە–
ئەفسانەکان
٢– مرۆڤ یان رووداوێکی بەناوبانگ

legend/ˈledʒənd/n ١– ئەفسانە–
ئەفسانەکان

legendary/ˈledʒəndri/adj ١– ئەفسانەیی
٢– زۆر بەناوبانگ

leggings/ˈlegɪŋz/n پانتۆڵی سترێچی ئافرەت

legible/ˈledʒəbl/adj خوێنراو، ڕوون

legbility/ˌledʒəˈbɪləti/n خەت ڕوونی–
ئاسان خوێندنەوە

legibly/ˈledʒəbli/adv بەشێوەیەك
بخوێندرێتەوە– بەخەتێکی‌باش

legion/ˈliːdʒən/n ١– تیپی سەربازی
٢– حەشامەت، ئاپورەی خەڵك

legislate/ˈledʒɪsleɪt/v یاسا دادەنێ

legislation/ˌledʒɪsˈleɪʃn/n یاسادانان

legitimate/lɪˈdʒɪtɪmət/adj ١– منداڵی بە
دایك و باوك ٢– ماقووڵ – یاسایی

legitimately/adv بەشێوەیەکی ماقوڵ

leisure/ˈleʒə(r)/n کاتی بێکاری،
کاتی حەوانەوە

at your leisure کە دەرفەتت بوو

leisurly/adj لەسەرخۆ– بێپەلە

leisure centre/n مەڵبەندی
چالاکی وەرزشی

lemon/ˈlemən/n لیمون

lemon-squeezer/n گوشەری لیمۆ
گوشینی لیمۆن

lemonade/ˌleməˈneɪd/n لیمۆنیفازی–
خۆشاوی لیمۆن

lend/lend/v قەرز دەدا– قەرز وەردەگرێ

lender/ˈlendə(r)/n قەرزدەر

length/leŋθ/n درێژی

at length بە درێژی

lengthen/ˈleŋθn/v درێژدەکاتەوە

lengthy/ˈleŋθi/adj زۆر درێژ بە درێژی

lenient/ˈliːniənt/adj میهرەبان– سووك
سووك

lenience/ˈliːniəns/n میهرەبانی،
لێبوردەیی

lay man/n پیاوی ئاسایی

lay/v-lie پالکەوت، راکشا

layabout/ˈleɪəbaut/n تەمبەڵ و تەوەزەل

lay-by شوێنی وەستانی ئۆتۆمبیل لە لاری

layer/ˈleɪə(r)/n چین/ تویژاڵ

laze/leɪz/v هیچ ناکا، رادەکشێ

lazy/ˈleɪzi/adj تەمبەڵ- خاو- لەسەرخۆ

laziness/ˈleɪzɪnəs/n تەمبەڵی

lead/led/n ١- کانزای قورقوشم
٢- قەڵەمیدار- قەڵەم رەساس
٣- پلەی یەکەم، پێشەنگ
٤- رۆڵی سەرەکی لە شانۆگەری
٥- زانیاری گرنگ بۆ چارەسەری کێشە
٦- تۆق- وایەری کارەبا

lead story/n هەواڵی سەرەکی

lead/li:d/v ١- رابەری دەکا- رێی پیشان دەدا
٢- کاریگەری لێدەکا- بەرەو ...دەچێ
٣- دەبێتە هۆی
٤- ژیانێکی تایبەت بەسەر دەبا

leader/li:də(r)/n رابەر، سەرۆك

leadership/n سەرۆکایەتی
- ئەندامەکانی سەرکردایەتی- سەرکردایەتی

leading/ˈli:dɪŋ/adj ١- دیار- بەرچاو- گرنگ ٢- سەرەکی- پێشەنگ

leaf/li:f/n گەڵا

leaf/v پەڕ هەڵدەداتەوە

leafy/ˈli:fi/adj زۆر گەڵای سەوزی هەیە
- دار و باری زۆری هەیە

leaflet/ˈli:flət/n نامیلکە لە بارەی شتێکەوە

league/li:g/n ١-کۆمەڵە- یەکێتی
٢- عوسبە-ئاست

in league with هاوپەیمانی نهێنی هەیە لەگەڵ .

Arab League کۆمەڵکاری عەرەبی

leak/li:k/n - v ١- کونێکی بچوك
٢- دەرچوونی گاز لە کونێکەوە
٣- دزەکردنی گاز٤- ئاشکراکردنی هەواڵ

leak out/v ٥- دزە کردنی هەواڵ
هەواڵی نهێنی دزە دەکا

leakage/ˈli:kɪdʒ/n ئاشکراکردن- دزەکردن - شاو دز

leaky/ˈli:ki/adj کوندار، کونی هەیە

lean/li:n/adj لاواز-
گۆشتی کەم بەز- کەم روون - کەم

lean/v ١- لاردەبێتەوە، دەچەمێتەوە
٢- پشت دەبەستێ بە..

leap/li:p/v - بازدەدا- خێرا دەجوڵێ

leap at بە پەرۆشەوە قبوڵ دەکا
لە خۆشیا دەفرێ

leap/n بازدان- گۆڕانێکی گرنگ

leap frog/n یاری بازدان لەسەر پشتی یەکتر

leap year/n هەرساڵێ لەچوار ساڵ کە مانگی شوبات ٢٩ رۆژی هەیە لەجیاتی ٢٨ رۆژ/ ساڵی پڕ (٣٦٦) رۆژ

learn/lɜ:n/v ١- فێر دەبێ
٢-هەندێ زانیاری بەدەست دێنێ
٣- دەرك پێ دەکا

learned/ˈlɜ:nɪd/adj رۆشنبیر- ئەکادیمی- زانیاری

learner/ˈlɜ:nə(r)/n فێرخواز

learning/ˈlɜ:nɪŋ/n زانست، ماریفەت

lease/li:s/n بۆندی کرێ

least/li:st/det - pron کەمترین

at least بەلایەنی کەمەوە/هەرچ نەبێ

leather/ˈleðə(r)/n چەرم، پێستە

leave/li:v/v ١- بەجێ دێلێ، دەڕوا-

نزیکەی لە کۆتایی کاتەکەدا

latest/adj نوێترین

late/n کۆچ کردوو– خوا لێخۆش بوو

sooner or later زوو یان درەنگ

latish/adj هەندێ دواکەوتوو

late comer/n درەنگ هاتووە

lately/ˈleɪtli/adv لەم دواییانە، بەم زووانە

latent/ˈleɪtnt/adj شاراوە– نادیار

lathe/leɪð/n تۆڕنە

lather/ˈlɑːðə(r)/n کەف

latin/ˈlætɪn/n لاتین– لاتینی، بنەچە لاتینی، بنیاد لاتینی

Latin American/n ئەمریکای لاتینی کەسێکی ئەمریکای لاتینی

latitude/ˈlætɪtjuːd/n هێڵی پانی جوگرافی

latter/ˈlætə(r)/adj دواتر، دواترین

latter/n دووەم لە دوو

latterly/adv بەم دواییانە– ماوەیەک بەر لەئێستا

laugh/lɑːf/v پێدەکەنێ

laugh/n پێکەنین

laughable/ˈlɑːfəbl/adj جێی پێکەنینە، پێکەنیناوی

for a laugh هەر بۆ نوکتە– هەر بۆ پێکەنین

laughing/ˈlɑːfɪŋ/adj پێکەنیناوی

laughter/ˈlɑːftə(r)/n پێکەنین، قاقای پێکەنین

launch/lɔːntʃ/v کەشتی دەباتە ناو ئاو ڕۆکێت بەرەو ئاسمان دەنێرێ دەوەشێنێ– شتی نوێ نیشان دەدا

launch/n کرداری ڕەوانەکردنی کەشتیێ بۆ ناو ئاوو ڕۆکێت بۆ ئاسمان و شتی نوێ بۆبازار

launch/n لانچ– بەلەمی ماتۆڕدارە

launderette/lɔːnˈdret/n دوکانێکی تایبەت بۆ شوشتن و وشک کردنەوەی جل بە پارە

laundry/ˈlɔːndri/n شوشتن– جل شوشتن جلشۆرگەو ئوتی کردن

laureate/n شاعیر

laurel/ˈlɒrəl/n ١– گەڵا ٢– ناوبانگی– شکۆیی

lava/ˈlɑːvə/n بەردی ئاگراوی کە لەبورکان دەردەچێ

lavatory/ˈlævətri/n ئاودەست، دەستشۆر

lavender/ˈlævəndə(r)/n ڕوەکی بۆن خۆش

lavish/ˈlævɪʃ/adj ١– دەست بڵاو– بەخشندە ٢– ژمارەیەکی زۆر

lavish/ˈlævɪʃ/v بە دەست بڵاوی خەرج دەکا بە بەخشندەیی دەبەخشێ

law/lɔː/n یاسا– کۆلیژی ماف

law and order یاسا و نیزام

یاسا سەروەری– پەیڕەوی یاسا دەکرێ

lawful/ˈlɔːfl/adj یاسایی– شەرعی

lawless/lɔːləs/adj نایاسایی– ئاشوب، گێرەشێوێن

lawlessness/n بێ یاسایی– ئاشوب– توندوتیژی

law-abiding/adj یاسا پەروەر، پەیڕەوی یاسا دەکا

lawbreaker/ˈlɔːbreɪkə(r)/n یاسا شکێن

lawcourt/ˈlɔːkɔːt/n دادگا

lawsuit/ˈlɔːsuːt/n داوای قەزائی

lawn/lɔːn/n مێرگ– پاوان، فریز

lawyer/ˈlɔːjə(r)/n پارێزەر

solicitor, barrister, attorney/n ئەم وشانەش واتای پارێزەر دەگەیەنن

lax/læks/adj خاو، کەمتەرخەم–شل‌وشێو

lay/leɪ/v - laid ١– دادەنێ– دەگەیەنێ ٢– ئامادەی دەکا– هێلکە دەکا

lay/n سرود، گۆرانی

lay/adj بێدین– نادین– ناپسپۆر

land lady/ˈlændleɪdi/n ئەو ژنەی
خانوو بەکرێ دەدا خاوەن ئوتێلیبچووک–ژن
land lord/ˈlændlɔ:d/n ئەو پیاوەی
خانوی خۆی بەکرێ دەدا/خانوداری پیاو–
خاوەن ئوتێلی بچووک–پیاو
land mark/n ١– نیشانەی دیار
٢– قۆناغێکی گرنگ– گۆڕانێك لە
پەرەسەندنی شتێك
landscape/ˈlændskeɪp/n
١– دیمەنی سروشتی
٢– وێنەیەك کەدیمەنێکی سروشتی دەنوێنێ
lane/leɪn/n ١– ڕێگایەکیتەسکی گوند/
باریکەڕێ ٢–شەقامی تەسك لە نێوان بینایان
٣– ڕاڕەو– هەیوان
language/ˈlæŋgwɪdʒ/n زمان–
زمانی ئاماژە، مۆسیقا...
زمانی– میللەتێك/زمان پیسی– زمانی
یاسایی
lanky/ˈlæŋki/adj باریك و درێژ
lantern/ˈlæntən/n فانۆس
lap/læp/n بارەش– کۆش– ئامێز
lap/n یەك سوڕانەوە بە دەوری یاریگا
بەشێك لە گەشتێکی درێژ
lap/v وەپێش بەرەکانی خۆی دەکەوێ
کە تەنیا یەك سوڕانەوە لە پشتەوەیەتی
lap/v ١– بە زمان دەخواتەوە
٢– ئاوەکە دەنگێکی نەرمی لێ بەرز دەبێتەوە
lapel/ləˈpel/n لایەکیچاکەت/
یەخەی لایەکی چاکەت یان قاپوت
lapse/læps/n ١– غەفلەت
٢– هەڵخلیسکان– لادان– زەڵەی زەمان
٣– ڕەفتارێکی ناشیرین ٤– ماوەی دابڕان
lapse/v ١– بەرەو بارێکی تر دەچێ
٢– کاریگەری نامێنێ
laptop/ˈlæptɒp/n کۆمپیوتەری
کەسی – لاپتۆپ

larder/ˈlɑ:də(r)/n کۆگای بچووك
large/lɑ:dʒ/adj مەزن– فراوان
by and large بەشێوەیەکی گشتی
at large ئازاد– بەرەڵا
largely/ˈlɑ:dʒli/adv تاڕادەیەکی زۆر–
بەشێوەیەکی گشتی
large scale لەسەر ئاستێکی فرەوان
lark/lɑ:k/ کڵاوە کوڕە، باڵندەیەکی قاوەیی
بچوکە و دەنگی خۆشە
laryngitis/ˌlærɪnˈdʒit:z/n هەوکردنی
گەروو– قوڕگ ئاوسانی گەروو/هەوك
laser/ˈleɪzə(r)/n تیشکی لێزەر
lash/læʃ/n ١– جەلدە٢– برژانگ
lash/v ١– بە قامچی لێ دەدا
٢– شتێ بجولێنێ وەك قامچی
٣– دوو شت بە توندی بەیەکەوە گرێ دەدا
lash out مەردانە پارە لە خەرج دەکا
lass/læs/ کچ– کچی گەنج
lasso گوریسێکی درێژ لە کۆتایی لایەکی
قوڵانگی هەیە بۆ گرتنی چێڵ وئەسپ بەکاردێ
last/lɑ:st/adj ١– دوا بینا– دوا
٢–پێش کۆتایی– ڕابردوو
٣– دوا–نەگونجاو– دوا وشە
٤– دوا چارەسەر
lastly/adv لەکۆتاییدا
last/adv لە کۆتایی– دواجار
last/v ١–بەردەوام دەبێ
٢– تێکناچێ٣– دەخایەنێ
lasting/lɑ:stɪŋ/adj هەمیشەیی– بێ کۆتا
last/n ١– دواکەس– دواشت
٢– ئەوەی مابێ
latch/lætʃ/n ستونی دەرگا–
شمشێری دەرگا– سورگی
latch on داخراوە بەڵام کڵۆم نەکراوە–
قوفل نەدراوە
late/leɪt/adj دواکەوتوو– گیرۆ بوو

Ll

L–l/el/ پیتی دوازدەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

lab/læb/n تاقیگە

label/ˈleɪbl/n ١– پلیت
٢– پارچە... بۆ شت لەسە نوسین

label/v ١– دادەنێ– وەسفی دەکا
٢– ناوی دەنێ

laboratory/ləˈbɒrətri/n لاب– تاقیگە

laborious/ləˈbɔːriəs/adj ماندوکەر– هێوزەر

labour/ˈleɪbə(r)/n ١–کار، کرێکار
٢– ئەرک٣– چینیکرێکار

the labour party/n پارتی کرێکاران

labour-saving/adj ئامێری کەمکەرەوەی کار– تێکۆشان

labour/v کاردەکا– رەنج دەدا

laboural breathing بەزەحمەت هەناسە

labourer/ˈleɪbərə(r)/n کرێکار، کارگەر

labrador/n سەگی کوێران– سەگێکی مرۆڤدۆستە

labyrinth/ˈlæbərɪnθ/n وێلکە– ریَی دژوار

lace/leɪs/n دانتێل– قەیتان

lace/v قەیتانی توند دەکا

lack/læk/n پێویستی هەیە بە

lack/n لەدەست دان– نەبوون

laconic/ləˈkɒnɪk/adj کورت و پوخت

laconically/ləˈkɒnɪkli/adv بەکورتی و پوختی

lacquer/ˈlækə(r)/n بریقەدار/ بۆیەی بریقەداری ئەو شلەیەی لە پرچ دەدرێ تا شێوازی تراشینەکە راگرێ

lacy/ˈleɪsi/adj دانتێل ئاسا–وەك قەیتان

lad/læd/n کوڕ– گەنج

ladder/ˈlækə(r)/n پەیژە– قادرمە

laden/ˈleɪdn/adj بارکراو، بارگران

ladies/n ئاودەستی تایبەت بە ئافرەت

ladle/ˈleɪdl/n ئەسکوێ بۆ شلە–کەوگیر بۆ برنج

lady/ˈleɪdi/n خانم، خاتوون– لێیدی/خانەوادە

ladies and gentlmen بە ڕێزان، خوشك و برایان

lady like/adj بەرێزانە، گونجاو، شیاو

lag/v (لە کاروان) دوا دەکەوێ– لەسەرەخۆ دەڕوا

lag-lag-time/n ماوەی نێوان دوو ڕووداو

lager/ˈlɑːgə(r)/n جۆرێکە لە بیرەی ڕوون

lagoon/ləˈguːn/n گۆمی ئاو سوێر

laicism/n لایسیزم– دوورەدینی– ناتایینی

laid/v: lay دادەنێ–داینا

laid back/adj نانیگەران– گوێ بە کێشان نادا– دنیای لە خۆ تەنگ نەکردووە

lain-lie پاڵکەوتوو– پاڵدەکەوێ

lake/leɪk/n گۆم– دەریاچە

lamb/læm/n بەرخ– گۆشتی بەرخ

lame/leɪm/adj ١– شەل/شەلە
٢–بیانوێکی لاواز هەنجەتێکی باوەڕ پێنەکراو

lament/ləˈment/v دەلاوێنێتەوە– شیوەن دەکا

lamp/læmp/n لەمپە– چرا

lamp post/læmp pəʊst/n ستوونی سەر شەقام

lampshade/ˈlæmpʃeɪd/n پۆشەری چرا

land/lænd/n ١– زەوی، وشکایی، پارچە زەوی ٢– خۆڵ، خاك، ئاخ، وڵات

landislide/ˈlændslaɪd/adj ١– هەرەسی زەوی
٢–زۆر گەورە–سەرکەوتنێکی زۆر گەورە

land/lænd/v ١– دەنیشێتەوە– دێتە خوارێ
٢– بە دەست دێنێ

landing/ˈlændɪŋ/n دابەزینی– نیشتنەوەی فڕۆکە

landing/n شۆستەی بارکردن

kiss/n ماچ
kit/kɪt/n کەلوپەل- پێویستی
kit/v پێویستی ئامادە دەکا
kitchen/ˈkɪtʃɪn/n چێشتخانە-ئاندین
kite/kaɪt/n کۆلارە- قوشکاغەز
kitten/ˈkɪtn/n بێچوە پشیلە
١-بێئابروو ٢-وغد لە قومار **knave/n**
knead/ni:d/v دەشێلێ، دەگوشێ
knee/ni:/n ئەژنۆ، چۆک
kneecap/ˈni:kæp/n کلاوەی ئەژنۆ
ئەو ئێسکەی چۆک دادەپۆشێ
kneel/ni:l/v کرنوش دەبا، خۆدەچەمێنێ
knew/nju:/v زانی
knickers/ˈnɪkəz/n کورتە دەرپێی ئافرەت
knife/naɪf/n چەقۆ، چەقوو
knight/naɪt/n ١-ئەو کاسەی پلەی "سێر"ی هەبێ ٢-سوار چاک
knighthood/ˈnaɪthud/n سوار چاکی
knit/nɪt/v دەچنێ- چنین
knitting/ˈnɪtɪŋ/n چنین- تریکۆ
knitting needle/n دەرزی چنین
knob/nɒb/n ١-گرمر، دەسک ٢-کلیل ٣-پارچەیەک لە
knock/nɒk/n لێدان
١-ئەیدەدا، لە دەرگا دەدا **knock/v** ٢-رەخنە دەگرێ
knot/nɒt/n ١-گرێ ٢-پەتی سێدارە
knot/v دەبەستێتەوە- گرێ دەدا
know/nəʊ/v دەزانی- دەیناسێتەوە
knowing/ˈnəʊɪŋ/adj زانیار
knowingly/ˈnəʊɪŋli/adv بەئەنقەست
knowledge/ˈnɒlɪdʒ/n زانیاری- مارێفەت
knowledgeable/ˈnɒlɪdʒəbl/adj شارەزا، ئاگادار
koppie/n گردی بچووک
Koran/kəˈrɑ:n/n قورئانی پیرۆز
kris/n خەنجەر
kudos/ˈkju:dɒs/n ناموس و شکۆ
kulak/n کولاک جوتیاری زەویدار
Kurd/kɜ:d/n کورد
Kurdish/ˈkɜ:dɪʃ/n کوردی-زمانی کوردی
Kurdistan/n کوردستان/ ولاتی کوردان

Kk

K-k/keɪ/ پیتی یازدەم لە ئەلفبای ئینگلیزیدا
kangaroo/ˌkæŋgəˈruː/n کەنگەر
karate/kəˈrɑːti/n کاراتی
kayak/ˈkaɪæk/n بەلەمی یەک کەس
kebab/kɪˈbæb/n کەباب
keen/kiːn/adj ١-زۆرپەرۆش ٢-تیژ ٣-شەیدا
keep/kiːp/v دەمێنێ/دەپارێزێ
keep/n ١-گوزەران-بژێوی٢-پالپشت ٣-بورج
keeper/ˈkiːpə(r)/n ١-پاسەوان- چاودێر ٢-گۆلچی
keeping/ˈkiːpɪŋ/n ١-دەسازێ لەگەڵ ٢-لەگەڵیدەگوزەرێنێ
keg/keg/n بەرمیلی بچوک
ken/ken/n-v مەودا- سنور- چوارچێوە-دەزانێ
kennel/ˈkenl/n کۆلیتی سەگ، کونە سەگ
kept/kept/v پاراستی
kerb/kɜːb/: ncurb/n لێواری شۆستە-کەناری‌شۆستە
kerchief/ˈkɜːtʃɪf/n لەچک- دەسرۆک
kernel/ˈkɜːnl/n ١-کرۆک- گەوهەری باسەکە ٢-رستەی‌سەرەکی
kerosene/ˈkerəsiːn/n کیرۆزین- نەوت
kettle/ˈketl/v کتلی
key/kiː/n ١-کلیل ٢-چارەسەر ٣-کلیلی هێما
keyboard/ˈkiːbɔːd/n دوگمەکانی تایپ- نووسین- کیبۆرد
keyhole/ˈkiːhəul/n کونە کلیل-کلۆم
key/adj زانیاری دەداتە کۆمپیوتەر
key/adj سەرەکی، زۆر گرنگ
kick/kɪk/v لوجکەی لێدەدا، تێهەلدەدا
kick off/n یاری تۆپی پێ دەستپێ دەکا
kick out دەردەکا، قاودەدا
kick/n ١- تێ هەلدان، لێدان ٢-هەست بەخۆشی کردن
kid/kɪd/n منداڵ
kidnap/ˈkɪdnæp/v دەرفێنێ
kidnapping/ˈkɪdnæpɪŋ/n رفاندن
kidney/ˈkɪdni/n گورچیلە-کلیە
kill/kɪl/v ١-دەکوژێ- سەردەبڕێ ٢-ئازاری پێ دەگەیەنێ
kill/n ١-کوشتن ٢-نێچیر- کوژراو
killer/ˈkɪlə(r)/n بکوژ- کوژەر
killing/ˈkɪlɪŋ/n تاوانی کوشتن
kilo/ˈkiːləu/n کیلۆ
kilometre/ˈkɪləmiːtə(r)/n کیلۆمەتر
kin/kɪn/n خزموکەس، خزم و خوێش
kind/kaɪnd/n جۆر
kind of هەندێ
kind/adj میهرەبان
kindness/ˈkaɪndnəs/n میهرەبانی- چاکە
kindergarten/ˈkɪndəgɑːtn/n باخچەی ساوایان
kindly/ˈkaɪndli/adj بەبەزەیی
kindliness/ˈkaɪndlɪnəs/n بەزەیی، میهرەبانی
king/kɪŋ/n پادشا
king-size/adj زۆر گەورە- جۆری پاشا
kingdom/ˈkɪŋdəm/n ١-شانشین ٢- دەسەلاتی ڕۆحی خوا ٣-جیهان ٤-بوار
kink/kɪŋk/n-adj ١-گرێ، بادانەوە، لاری- نارەز
kip/kɪp/n ١-نوستن- خەوتن ٢-سەرخەو
kiss/kɪs/v ماچ دەکا

junta/ˈdʒntə/n دەستەی عەسکەری
حوکمدار دەستەی سەربازی فەرمانڕەوا

Jupiter/ˈdʒuːpɪtə(r)/n ١- ئەستێرەی
موشتەری
٢- جوپیتەر: خوداوەند لە ئەفسانەی
ڕۆمانی

jurisdiction/ˌdʒuərɪsˈdɪkʃn/n
دەسەڵاتی یاسایی

juror/ˈdʒuərə(r)/n ئەندامێکی
ئەنجومەنی سوێندخۆران

jury/ˈdʒuəri/n ١- دەستەی سوێند
خۆران
٢- دەستەی ناوبژیوان/دەستەی بڕیاردەر

just/dʒʌst/adj ١- بەداد ٢- دادوەر

just/adv ١- پێش ماوەیەکی کورت
٢- بەتەواوی

just now هەرئێستا

justice/ˈdʒʌstɪs/n ١- داد ٢- یاسا

justify/ˈdʒʌstɪfaɪ/v پاساو دێنێتەوە

justifiable/ˈdʒʌstɪfaɪəbl/adj
پاساو هەڵنەگرێ

justification/ˌdʒʌstɪfɪˈkeɪʃn/n
پاساو

jut/dʒʌt/v دەردەکەوێ

jute/dʒuːt/n ١- گوش ٢-گونیە
٣- تووک

juvenile/ˈdʒuːvənaɪl/n هەرزەکار

juvenile/adj پەیوەست بەهەرزە کار وەک
تاوانەکانی هەرزەکاران- ئەوجەرانان

juvenile crime منداڵانە

juvenile delinquent/n ئەو گەنجەی
تاوانێکی ئەنجام داوە/یان بە تاوانێك
تاوانبارە

juxtapose/ˌdʒʌkstəˈpəuz/n-v
١- دوو شت ٢- دووکەس لەلای
یەك دادەنێ بۆئەوەی جیاوازیەکانیان
دەربێخێ/ بەرامبەر دەکا

juxtaposition/ˌdʒʌkstəpəˈzɪʃn/n
١-هاوسێی ٢- نزیکی ٣- دژەکان
٤- جیاوازی ٥- ناکۆکی

jot/dʒɒt/v بەکورتی و خێرا شتێ تۆمار

دەکا

journal/ˈdʒɜːnl/n ١- گۆڤاری وەرزشی

٢- ئەکادیمی ٣- ڕۆژانە ٤- یاداشتی

ڕۆژانە

journalism/ˈdʒɜːnəlɪzəm/n

ڕۆژنامەنووسی

ڕۆژنامەگەری

journalist/ˈdʒɜːnəlɪst/n

ڕۆژنامەنووس

journey/ˈdʒɜːni/n گەشت

jovial/ˈdʒəuviəl/adj زۆر ئاسودە-

خۆش مەشرەب

joy/dʒɔɪ/n ١- خۆش

٢- سەرچاوەی خۆشی

joyful/ˈdʒɔɪfl/adj ١- خۆشنود

٢- کەیف خۆش٣- ئاسوودە

joyless/ˈdʒɔɪləs/adj ١- بێکەیف

٢- ناشاد٣- خەمبار

لێخوڕینی

joyride/ˈdʒɔɪraɪd/n

ئۆتۆمبیل بە شێوەیەکی گاڵتەکارانە

jubilant/ˈdʒuːbɪlənt/adj دڵخۆشکەر

jubilee/ˈdʒuːbɪliː/n یۆبیل

Judaism/ˈdʒuːdeɪɪzəm/n

١- خوایەتی ٢-جولەکایەتی

٣- دینی جولەکە

judge/dʒʌdʒ/n ١- قازی ٢- دادوەر

٣- شارەزا

judge/v ١- ئاکامی کەمە ڕادەگەیەنێ

٢- ڕەخنە دەگرێ ٣- بڕیاردەدا

٤- بڕیاردەردەکا

judgement(judgment)
/ˈdʒʌdʒmənt/n

١- بڕیار ٢- بڕیاری دادگا ٣- ڕا

judicial/dʒuˈdɪʃl/adj ١- قەزایی

٢- دادوەری

judicious/dʒuˈdɪʃəs/adj ١- ژیرانە

٢- حەکیمانە

judo/ˈdʒuːdəu/n یاری جۆدۆ

jug/dʒʌg/n ١-قۆری ٢-دۆلکە ٣- سوراحی

juggle/ˈdʒʌgl/v تۆپ بۆ ئاسمان فڕێ

دەداو دەگرێتەوە- یاری بە تۆپ دەکا

juice/dʒuːs/n ١- گوشراوی میوەجات

٢- خۆشاو

juicy/ˈdʒuːsi/adj ١- پڕ خۆشاو ٢- گوشراو

٣- هەواڵی ئابڕوبەر ٤- هەواڵی خۆش

٥- هەواڵی خراپ

jukebox/ˈdʒuːkbɒks/n ئامێرێکە لە

گازینۆ و باڕ هەیە پارەی تێ بکەی

مۆسیقا لێ دەدا

July/dʒuˈaɪ/n مانگی تەموز

jumble/ˈdʒʌmbl/v تێکەڵ و پێکەڵ دەکا

jumble/n کۆمەڵێ شتی ئاڕێك

jumbo/ˈdʒʌmbəu/adj ١- زۆر گەورە

٢- زۆر فراوان

jumbo/n فڕۆکەی جامبۆ

jump/dʒʌmp/n ١- بازدەدا ٢- خێرا دەڕوا

jump/n بازدان

jumper/n ١- قوماشی خاو٢- بازدەر

junction/ˈdʒʌŋkʃn/n دووڕیان

June/dʒuːn/n مانگی حوزەیران

jungle/ˈdʒʌŋgl/n ١- جەنگەڵ

٢- دارستانی چڕ

junior/ˈdʒuːniə(r)/adj ١- پلە بچووك

٢- بچووك٣- گچکە

٤- نەوجەوان: تەمەن لە ٧-١١ ساڵی

٥- قوتابی قۆناغی سێ یان چوار

junior/n ١- فەرمانبەری بچوك

٢- قوتابی سەرەتایی قوتابخانەی قوتابیانی تەمەن

لە نێوان ٧- ١١ ساڵی

junk/dʒʌŋk/n ١-بەلەمی کۆن و بێکەلك

٢-شتی کۆن وبێبەها ٣-بەلەمی گەورەی چینی

jeopardy/ˈdʒepədi/n ترسی له دەست دان و دۆڕان...
jerk/dʒɜːk/n ڕاکێشان پاڵنانی له ناکاو/ هەژان
jerk/dʒɜːk/v له پڕ و خێرا ڕادەکێشێ دەمەژێ/ دەلەرێ
jersey/ˈdʒɜːzi/n ١- جێرسی ٢- جۆرە قوماشێکی سوفیە ٣- لەسەر کراس و بلوز لەبەر دەکرێ
Jesus/ˈdʒiːzəs/n عیسا پێغەمبەر
jet/dʒet/n ١- فڕۆکەیەکی نوێی خێرایە ٢- فوارەی ئاو یان غاز
jet black/adj ڕەشی تاریك
jetty/ˈdʒeti/n شۆستەی بەندەر
Jew/dʒuː/n جولەکە- جوو
jewel/ˈdʒuːəl/n ١- زێڕو زیو٢- گەوهەر
jeweller/ˈdʒuːələ(r)/n ١- گەوهەرچی ٢- زێڕینگر
jewellery/ˈdʒuːəlri/n ١- زێڕو زیو ٢- خشڵ
jig/dʒɪg/n هەڵپەڕکێی میللی/ مۆسیقای هەڵپەڕکێ
jig/dʒɪg/v له خۆشیا هەڵدەپەڕێ
jiggle/ˈdʒɪgl/v سەروبن بە شت دەکا
jihad/dʒɪˈhɑːd/n جیهاد
jingle/ˈdʒɪŋgl/n ١- خشەخش ٢- شەق شەق٣- تەقەتەق ٤- پارچە مۆسیقا یان گۆرانی پروپاگندە
jingle/v ١- دەزرینگێنێتەوە ٢- تەقەتەق دێ
jinx/dʒɪŋks/n ١- بەدبەخت٢- شووم
jinx/v ١- بەدبەختی لەگەڵ خۆی دێنێ ٢- شوومی لێدەبارێ
jitters/ˈdʒɪtəz/n هەستی نیگەرانی و دەمارگیری و تورەیی زۆر
jittery/ˈdʒɪtəri/adj ١- نیگەران ٢- دەمارگیر٣- تورە
job/dʒɒb/n ١- کار ٢- پیشە ٣- بەرپرسیارێتی
jobless/ˈdʒɒbləs/adj بێکار
the jobless/n بێکارەکان
joblessness/n بێ کاری
jockey/ˈdʒɒki/n- v ١-جۆکی ٢-ئەسپ سوار فێڵ دەکا، له خشتەدەبا
jodhpurs/ˈdʒɒdpəz/n پانتۆڵی تایبەت بەسوار ئەسپ
jog/dʒɒg/v ١- لەسەرخۆ ڕادەکا ٢- ڕاهێنان دەکا٣- بەمل ٤- بەشان پاڵ دەنێ
jog/n ١- غاردانی لەسەرخۆ ٢- پاڵنانی هێواش
jogger/ˈdʒɒgə(r)/n ڕاکەر
john/dʒɒn/n دەستاو- دەستشۆر
join/dʒɔɪn/v ١-دەبینێ ٢-پەیوەندی پێ دەکا ٣- دەبەستێتەوە ٤- دادەنیشێ بۆ خواردنەوە
join/n ١- ژوان ٢- جێی گەیشتنی دوو شت
joint/dʒɔɪnt/n ١- بەیەکگەر ٢- پارچە گۆشتی ئاو فرنی
joint/adj ١-هاوبەش٢- پێکەوە
jointly/adv ١- پێکەوە ٢- بە هاوبەش
joke/dʒəuk/n نوکتە
joker/ˈdʒəukə(r)/n ١- نوکتەچی٢- جۆکەر
jolly/ˈdʒɒli/adj ١- ڕووخۆش، نیوەسەرخۆش
jolly/adv زۆر
jolly well بێ گومان
jolt/dʒəult/v ١- دەمەژێنێ ٢- دەجولێنێ
jolt/n هەژانی له ناکاو
jostle/ˈdʒɒsl/v ١- بەریەکێ دەکەوێ بە توندی ٢- بەتوندی پاڵ دەنێ

Jj

J-j/dʒeɪ/ پیتی دەیەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

jab/dʒæb/v ١-بەرەقی/ بە توندی پاڵ پەشتێ/کەسێ وەدەنێ ٢-بەتوندی دادەگرێ

jab/n ١-پاڵدانی لە ناکاو و توند ٢-تێوەژەندن

jack/dʒæk/n ١- جەک ٢- کوڕ لە قومار ٣- کەس

jack/v ١- وازدێنێ ٢- دەست هەڵدەگرێ ٣- جەک بە کاردێنێ

Jackalin/n چەقەڵ

jacket/ˈdʒækɪt/n ١- چاکەت ٢- سەرپۆش٣- قەپاغی گەورە

jackknife/ˈdʒæknaɪf/n چەقۆی گیرفان

jackpot/ˈdʒækpɒt/n گەورەترین خەڵات لە یانەسیب

Jacuzzi/dʒəˈku:zi/n گەرماوی جاکوزی

jaded/ˈdʒeɪdɪd/adj هیوژاو: ماندو هیلاك

jagged/ˈdʒægɪd/adj زبر و نوك تیژ

jaguar/ˈdʒægjuə(r)/n ١- پشیلەی ئەمریکی ٢- پڵنگ

jail/dʒeɪl/n زیندان

jail/v ١- زیندانی دەکا ٢- دەخرێتە زیندان

jailer/ˈdʒeɪlə(r)/n ١-پاسەوانی زیندان ٢- زیندانەوان

jam/dʒæm/n مرەبا

jam/v ١- حەشامەت دروست دەکا ٢- پاڵ دەنێ ٣- گرێ دەدا/ دەبەستێ ٤- دەمیهارێ/ دەیگوشێ ٥- تەشویش لە رادیۆ دروست دەکا ٦- بە خێرا برێك دەکا ٧- ئۆتۆمبیل رادەگرێ

jam/n ١- حەشامەت ٢- ئاپۆرە ٣- ئاریشە ٤- کێشە ٥- تەنگو چەڵەمە

jangle/ˈdʒæŋgl/v خشەخش دەکا

jangle/n خشەخش، دەنگی ئامان- قاپ و قاچاغ

janitor/ˈdʒænɪtə(r)/n دەرگاوان

January/ˈdʒænjuəri/n ١- کانونی دووەم ٢- مانگی یەك

jar/dʒɑ:(r)/n ١- جەڕە٢- گۆزە ٣- ماددەی ناو گۆزە

jargon/ˈdʒɑ:gən/n ١- زمانێکی دژوار ٢- زمانێکی پڕ زاراوەی تەکنیکی

jasmine/ˈdʒæzmɪn/n یاسەمین

jaundice/ˈdʒɔ:ndɪs/n ١- نەخۆشیەکە چاو و پێست زەرد دەکا ٢- زەردوویی٣- زەرتە

javelin/ˈdʒævlɪn/n ١- ڕم ٢- تیر

jaw/dʒɔ:/n ١- شەویلکە ٢- شەویلک ٣- ددانی گیانەوەر

jazz/dʒæz/n مۆسیقای جاز

jazz/v ١- ڕەوشەن دەکا٢- جاز لێدەدا

jealous/ˈdʒeləs/adj ١- بەئێرەیی ٢- چاوچنۆك ٣- غیرەدار (لەژن بۆ نموونە)

jealousy/ˈdʒeləsi/n ئێرەیی/ غیرەداری

jeans/dʒi:nz/n ١- قوماشی جینز ٢- پانتۆڵی جینز٣- پانتۆڵی کاربۆی

jeep/dʒi:p/n جێپ

jeer/dʒɪə(r)/v بێشەرمانە پێدەکەنێ و هاوار دەکا

jeer/n هاواروپێکەنینی بێ شەرمانە/ حریتەمریت

jelly/ˈdʒeli/n ١- مەیین، جێلی٢- مورەبا

jeopardize/ˈdʒepədaɪz/v دەکەوێتە رەوشێکی مەترسییەوە

it/ɪt/pron ١– راناوی–ئەو–بۆ کەسی سێیەمی تاک (ناعاقل)

italics/ɪˈtælɪks/n هێڵی لار

itch/ɪtʃ/n خوران

itch/v دەخورێ

itchy/adj توشی خوران بووە– خوراو

item/ˈaɪtəm/n ١– مادده ٢– بەند ٣– هەواڵ ٤– وشە

itemise/ˈaɪtəmaɪz/v لیستە دروست دەکا بۆ هەموان/ خشتە دروست دەکا

itinerant/aɪˈtɪnərənt/n گەڕۆک

itinerary/aɪˈtɪnərəri/n ١–گەڕۆکنامە ٢– گەشت نامە ٣– رابەری گشت

it's کورتەی it is

itself/ɪtˈself/reflex pron خۆی

by itself لە خۆیەوە– بە تەنیا

I've کورتەی I have

ivory/ˈaɪvəri/n عاج– سپی

ivy/ˈaɪvi/n گوڵە لاولاو

iris/ˈaɪrɪs/n ١– رەشێنەی چاو/ گلێنە
٢– گوڵە سەوسەن
iron/ˈaɪən/n ١–ئاسن٢– ئوتوو
iron/v ئوتودەکا
ironic/aɪˈrɒnɪc/adj
پێچەوانەوەی ئەوەی دەیڵێ
ironical/aɪˈrɒnɪkl/adj گاڵتەخوازیی
irony/ˈaɪrəni/n ١–گاڵتە ٢–ئایرەنی
٣– پێ ڕابواردن
irradiate/ɪˈreɪdieɪt/v تیشك دەنێری
irrational/ɪˈræʃənl/adj نامەقوول
ناعەقلانیەت
irreconcilable/ɪˈrekənsaɪləbl/adj
١–دوژمندار/ ئاشت نەبۆوە ٢–پێچەوانە
irregular/ɪˈregjələ(r)/adj
١–ناوەز ٢–جیا ٣–نارێك
٤– پێچەوانەی دابی باو ٥– بێڕێسا
irrelevant/ɪˈreləvənt/adj
١– ناپەیوەست ٢– دەرەوەی بابەت
irreparable/ɪˈrepərəbl/adj
١–چاك ناکرێتەوە ٢– هەموار ناکرێ
irrepressible/ˌɪrɪˈpresəbl/adj
١– چالاك ٢– زرنگ ٣– پڕ ژیان و بزاڤ
irreproachable/ˌɪrɪˈprəʊtʃəbl/adj
دەست پاك– بێخەوش
irresistible/ˌɪrɪˈzɪstəbl/adj
١– بەرگە ناگرێ لە بەهێزیا
٢–بەرگەناگرێ لە جوانیا ٣–سەرنج ڕاکێش
irreverent/ɪˈrevərənt/adj
١–بێ قیمەت/ بێ ئابرو
٢– بێ ڕەچاوکردنی شتی پیرۆز
irresponsible/ˌɪrɪˈspɒnsəbl/adj
١–نابەرپرس ٢–هیچ و پووچ
irreversible/adj بێ ڕێز
irreversible/ˌɪrɪˈvɜːsəbl/adj
١– ناگۆڕدرێ ٢– گەڕانەوە لێی نیە

irrigate/ˈɪrɪgeɪt/v ١– ئاودەدا
٢– ئاو بەبۆڕی بۆ زەوی و دانەوێڵە دەبا
irrigation/ˌɪrɪˈgeɪʃn/n ١– ئاودان
٢– ئاودێری
irritable/ˈɪrɪtəbl/adj ١– زوو توڕە
دەبێ ٢– زوو هەڵدەچێ
irritability/ˌɪrɪtəˈbɪləti/n
١– زوو توڕە بوون ٢– قینچکە تەنگی
irritate/ˈɪrɪteɪt/v ١– توڕەی دەکا
٢– بێزاری دەکا
٣– ئازاری دەدا، تووشی خواردنی دەکا
irritation/ˌɪrɪˈteɪʃn/n ١– توڕەیی
٢– بێزاری ٣– خواردن
is/ɪz/ کرداری بوون
Islam/ˈɪzlɑːm/n ١– ئیسلام
٢– ئایینی ئیسلام
Islamic/ɪzˈlæmɪk/adj ئیسلامی
islamcist/n ئیسلام ناسی
island/ˈaɪlənd/n ١– دوورگە
٢– پارچەزەوییەکی بە ئاو دەورەدراو
islander/n دانیشتەی دورگە
isle/aɪl/n دوورگە
(ئەمە زیاتر لەگەڵ ناو بەکاردێ)
British isle وەك دوورگەی بەریتانی
isolate/ˈaɪsəleɪt/v ١– جیای دەکاتەوە
٢– گۆشە گیری دەکا
isolated/ˈaɪsəleɪtɪd/adj ١– گۆشەگیر
٢– تەنیا ٣– دوورە پەرێز
isolation/ˌaɪsəˈleɪʃn/n ١– گۆشەگیری
٢– دوور پەرێزی
in isolation بە تەنیا
issue/ˈɪʃuː/n ١– کێشە ٢–دەرز
٣– مەسەلە ٤– ژمارەی ڕۆژنامە ٥– گۆڤار
٦– دەرکردنی ڕۆژنامەو گۆڤار
issue/v ١– دەردەکا ٢– دەردەچێ لە
isthmus/ˈɪsməs/n ١– بەرزەخ
٢– دەربەند

١- دەرکەنار ٢- گۆشەگیر
٣- دوورەپەرێز٤- خودی

intrude/ɪnˈtruːd/v خۆتێ
هەڵدەقوڵتێنێ

intruision/ɪnˈtruːʒn/n ١- غەوارە
٢- بیانی٣- خۆتێهەڵقوڵتێنەر

intuition/adj ١-ژیری ٢- زرنگی

intuitive/adj ژیر/زرنگ

inundate/ˈɪnʌndeɪt/v
لەسەری کۆدەبێتەوە/دادەپۆشێ

invade/ɪnˈveɪd/v ١- داگیر دەکا
٢- شکۆی دەشکێنێ٣- غەزو دەکا

invader/ɪnˈveɪdə(r)/n داگیر کار

invalid/ˈɪnvəlɪd/n ١- دەربەدەر
٢- دەرماوی٣- پەککەوتە ٤- بەسەرچوو

invalid/ɪnˈvælɪd/adj ١- ناڕەوا
٢- نارەسەن/هەڵوەشاوە/ لەکار کەوتو

invalidate/ɪnˈvælɪdeɪt/v
هەڵدەوەشێنێتەوە

invaluable/ɪnˈvæljuəbl/adj
١-لە نرخ نەهاتو ٢- بێ هاوتا ٣- پڕ بەها

invariable/ɪnˈveəriəbl/adj
جێگیر/نەگۆڕ

invasion/ɪnˈveɪʒn/n
١- داگیر کردن ٢- هێرش

invective/ɪnˈvektɪv/adj
زمانی جوێندان، زمانی پیس

invent/ɪnˈvent/v
دادەهێنێ/(چیرۆك) دادەهێنێ

invention/ɪnˈvenʃn/n داهێنان

inventor/ɪnˈventə(r)/n داهێنەر

inventory/ˈɪnvəntri/n لیستەی
ناوەرۆك

inverse/ˌɪnˈvɜːs/adj پێچەوانە

inversion/ɪnˈvɜːʃn/n هەڵگێڕانەوە

invert/ɪnˈvɜːt/v هەڵدەگەڕێتەوە

inverted/adj ناوەژوو

invest/ɪnˈvest/v ١- دەخاتەکار
٢- گەمارۆدەدا ٣- تەرخان دەکا

investor/n وەبەرهێن
ئەو کەسەی پارەی خۆی لە پرۆژەیەك دادەنێ.

investigate/ɪnˈvestɪgeɪt/v دەکۆڵێتەوە/
دەپشکنێ

investigation/ɪnˌvestɪˈgeɪʃn/n
١- لێ کۆڵینەوە ٢- پشکنین

investment/n وەبەرهێنان/پارە لەکاردانان

invigilate/ɪnˈvɪdʒɪleɪt/v چاودێری دەکا

invigilation/ɪnˌvɪdʒɪˈleɪʃn/n چاودێری

invigilator/ɪnˈvɪdʒɪleɪtə(r)/n چاودێر

invincible/ɪnˈvɪnsəbl/adj لەشکان نایە

invisible/ɪnˈvɪzəbl/adj ١-نادیار ٢-غەیب

invitation/ˌɪnvɪˈteɪʃn/n بانگ کردن/
داوەت کردن

invite/ɪnˈvaɪt/n داوەتی دەکا

inviting/ɪnˈvaɪtɪŋ/adj سەرنج ڕاکێش

invocation/n پارانەوە

invoice/ˈɪnvɔɪs/n لیستەی کەلوپەل و نرخ

invoke/ɪnˈvəuk/v دەپارێتەوە

involuntary/ɪnˈvɒləntri/adj
خۆنەویستی- ڕەمەکی

involve/ɪnˈvɒlv/v ١- تووش دەکا
٢- دەگرێتەوە

involved/ɪnˈvɒlvd/adj تووش بوو

involvement/ɪnˈvɒlvmənt/n
تووش بوون- تێکەوتن

invulnerable/ɪnˈvʌlnərəbl/adj
سەخت- ناڕوشێ

inward/ˈɪnwəd/adj ١-ناوەکی٢-ناوەوە

inwards/adv بۆناوەوە/بەرەو ناوەوە

iodine/ˈaɪədiːn/n یۆد- ئیۆدین-
ماددەی کیمیاری

IOU/ˌaɪ əu ˈjuː/n من قەرزاری تۆم

irate/aɪˈreɪt/adj تووڕە

١- دەدوێنێ ٢-قسەیەی لێ وەردەگرێ
٢- دەکاتە پرسیار
interrogator/n قسەلێوەرگر، لێکۆڵەر
interrogative/ˌɪntəˈrɒgətɪv/adj
پرسیار، پرسیاری
interrupt/ˌɪntəˈrʌpt/v دەبڕێ-
قسەی دەبڕێ- پەیوەندی دەبڕێ
interruption/ˌɪntəˈrʌpʃn/n
کۆسپدانان- بڕین- پەیوەندی بڕین
intersect/ˌɪntəˈsekt/v بەیەک دەگەن-
یەکتر دەبڕن- دابەش دەبن
intersperse/ˌɪntəˈspɜːs/v لێرەو
لەوێ دادەنێ
قسەی نوکتەی تێ دەخا
interval/ˈɪntəvl/n وچان، پشوو،
ماوەی حەوانەوە
intervene/ˌɪntəˈviːn/v ١- دەست
تێوەردەدا، دەست تێدەخا ٢- قسەی دەبڕێ
intervention/ˌɪntəˈvenʃn/n
دەست تێوەردان، دەست تێ خستن
interview/ˈɪntəvjuː/n دیدەنی-
دیدار- چاوپێکەوتن
interview/v دیدەنی دەکا،
چاوپێکەوتنی لەگەڵ دەکا
intestine/ɪnˈtestɪn/n ریخۆڵە
intimacy/ˈɪntɪməsi/v هۆگری،
برادەرایەتیەکی کۆن
intimate/ˈɪntɪmət/v هۆگری دەبێ
intimate/adj ١- زۆر نزیک/
گیانی بەگیانی ٢- زۆر تایبەت، کەس-
نەیمن ٣- ناسینێکی قووڵ
intimation/ˌɪntɪˈmeɪʃn/n گەیاندن/
ئاساندن
intimidate/ɪnˈtɪmɪdeɪt/v دەتۆقێنێ/
دەترسێنێ
intimidate/n تۆقاندن/ترساندن

into/ˈɪntə/perp بۆ/بەرەو/بەرەو ناوەوە،
لەسەر
intolerable/ɪnˈtɒlərəbl/adj
١- بەرگەنەگیراو، قەبوڵ نەکرێ
٢- زۆر خراپ ٣- شیمانەی لێبووردنی لێناکرێ
intolerance/ɪnˈtɒlərəns/n لێ نەبووردن/
دەمارگیری
intolerant/ɪnˈtɒlərənt/adj نابووردە،
دەمارگیر
intonation/ˌɪntəˈneɪʃn/n ئاواز- بەرزونزمی
دەنگ
intoxicated/ɪnˈtɒksɪkeɪtɪd/adj
مەست، سەرخۆش
intone/ɪnˈtəʊn/v گۆرانی دەچڕێ،
گۆرانی دەڵێ/ نوێژ و سرود دەخوێنێ
intoxicant/ɪnˈtɒksɪkənt/n مەستکەر،
intransigence/ɪnˈtrænsɪdʒəns/n
لاساری- لاملی
intransigent/ɪnˈtrænsɪdʒənt/adj
لاسار- بەرک
intransitive/ɪnˈtrænsətɪv/v-adj
کرداری تێنەپەڕ (بێ بەرکار)
intrepid/ɪnˈtrepɪd/adj ١-بەجەرگ
٢- زرنگ ٣- جەسوور
intricate/ˈɪntrɪkət/adj ١- ئاڵۆز
٢- دژوار
intrigue/ɪnˈtriːg/v ١- داو دەنێتەوە/
تەڵە دادەنێتەوە ٢- دەورووژێنێ
intrigue/ˈɪntriːg/n تەڵە/داو
intrinsic/ɪntrɪnsɪk/adj ١- سەرەکی
٢- جەوهەری ٣- خودی
introduce/ˌɪntrədjuːs/v دەناسێنێ/
دادەهێنێ
introduction/ˌɪntrəˈdʌkʃn/n دەروازە
introspection/ˌɪntrəˈspekʃn/n
دەروون پشکنین
introvert/ˈɪntrəvɜːt/adj

ڕاگرتن- ڕێ گرتن

interchange/ˌɪntəˈtʃeɪndʒ/v
ئاڵوگۆڕ دەکا

interchangeable /ˌɪntəˈtʃeɪndʒəbl/adj
دەکرێ لەگەڵ شتێ ئاڵوگۆڕی پێ بکرێ- ئاڵوگۆڕ هەڵدەگرێ

intercom/ˈɪntəkɒm/n ئینتەرکۆم- تۆڕی پەیوەندی کردنی ناوخۆیی

interconnect/ˌɪntəkəˈnekt/v
دەبەستێتەوە- لەیەك گرێ دەدا

interconnected/adj
بەیەکەوە گرێ دراون
بەیەکەوە بەستراون

intercontinental /ˌɪntəˌkɒntɪˈnentl/adj
لەنێوان کیشوەران، کیشوەربڕ

intercourse/ˈɪntəkɔːs/n
١-جووت بوون ٢-مامەڵە کردن

interdependent /ˌɪntədɪˈpendənt/adj
پەیوەستن بەیەکەوە

interest/ˈɪntrəst, ˈɪntrest/n
١- گرنگی دان- بایەخ-
جێی بایەخ- ئارەزوو
٢- قازانج، سود، بەرژەوەندی
٣- ماف، پشك- داهات-قازانج

interest/v ١- گرنگی پێدەدا
٢- دەیەوێ٢- ئارەزوو دەکا

interested/ˈɪntrestɪd/adj
١- سودمەند ٢- ئارەزوومەند

interesting/adj خۆش- دڵفکەر

interfere/ˌɪntəˈfɪərə(r)/v
١- دەست تێوەردەدا، دەست لە دەخا
٢- کۆسپ دادەنێ- گێرە شێوێنی دەکا
٣- دەنگەدەنگ دروست دەکا

interfering/adj دەست تێوەردان:
دەست تێوەردەر

interim/ˈɪntərɪm/n ١- لە هەمان
کاتدا ٢- پێش ٣-کاتیی

interior/ɪnˈtɪəriə(r)/n ناوەوە

the interior ناووڵات

interjection/ˌɪntəˈdʒekʃn/n قسەهەڵدان،
قسەهەڵبڕین، سەرسوڕمان

interlude/ˈɪntəluːd/n ماوەی حەسانەوە،
پشوو

intermarry/ˌɪntəˈmæri/v لە ئایین یان
ڕەگەزێکی تر ژن دەهێنێ

intermarriage/ˌɪntəˈmærɪdʒ/n
هاوسەرگەرێتی- ژن خواستن لە نێوان گەلان و
دینی جیاوازدا

intermediary/ˌɪntəˈmiːdiəri/n ناوەند-
ناوبژیکەر

intermediate/ˌɪntəˈmiːdiət/adj
لە ناوەند- لە نێوان دووان

interminable/ɪnˈtɜːmɪnəbl/adj
بێ کۆتا، درێژدادڕ

intermission/ˌɪntəˈmɪʃn/n پشوو

intermittent/ˌɪntəˈmɪtənt/adj پچڕاو

intern/ɪnˈtɜːn/v دەگرێ- زیندانی دەکا

internment/ɪnˈtɜːnmənt/n گرتن-
دەست بەسەرداگرتن

internee/ˌɪntɜːˈniː/n گیراو- دەستبەسەر

internal/ɪnˈtɜːnl/adj ناخی- ناوەکی

international/ˌɪntəˈnæʃnəl/adj
نێودەوڵەتی-نێونەتەوەیی، جیهانی

internet/ˈɪntənet/n ئەنتەرنێت

interpret/ɪnˈtɜːprɪt/v لێك دەداتەوە،
گوزارشت لێ دەکا
وەردەگێڕێ (بەزمان، بەقسە نەك نووسین)

interpreter/ɪnˈtɜːprɪtə(r)/n
وەرگێڕی زارەکی

interrelate/ˌɪntərɪˈleɪt/v
کارلەیەکتر دەکەن

interrogate/ɪnˈterəgeɪt/v

ئامراز، ئامێر- هۆکار

insubordinate/ˌɪnsəˈbɔːdɪnət/adj
یاخی

insubordination /ˌɪnsəˌbɔːdɪˈneɪʃn/n
یاخی بوون

insubstantial/ˌɪnsəbˈstænʃl/adj
١- لاواز- ئاسایی ٢- سادە

insufferable/ɪnˈsʌfrəbl/adj
بەرگە ناگیرێ/ لوخۆ یاخی/بێەقیز

insufficient/ˌɪnsəˈfɪʃnt/adj
بەش نەکردوو- کەم

insular/ˈɪnsjələ(r)/adj
١-بیر تەسک ٢-گۆشە گیر
٣-دوورگەنشین

insularity/ˌɪnsjuˈlærəti/n
١-بیر تەسکی
٢-دوورگەیی- دوورە پەرێزی

insulate/ˈɪnsjuleɪt/v جیادەکاتەوە

insulin/ˈɪnsjəlɪn/n ئنسۆلین

insult/ɪnˈsʌlt/v ریسوادەکا

insult/ˈɪnsʌlt/n ئەتک، جوێن، بێ ڕێزی

insuperable/ɪnˈsuːpərəbl/adj
چارەسەر ناکرێ

insurance/ɪnˈʃʊərəns/n
بیمە، دابین کردن

insure/ɪnˈʃʊə:(r)/v دابین دەکا

insurmountable /ˌɪnsəˈmaʊntəbl/adj
دژوار، سەخت

insurrection/ˌɪnsəˈrekʃn/n
یاخی بوون

intact/ɪnˈtækt/adj ساغ، g لێ نەماتو

intake/ˈɪnteɪk/n ١- ئاوەندی گەیاندنی ئاوو گاز بە بۆری ٢- بەشەخواردن
٣- ژمارەی ئەوکەسانەی هاتونەتە ناو ڕێکخراو

intangible/ɪnˈtændʒəbl/adj
١- هەست پێ ناکرێ
٢- دەست لێ نادرێ ٣- لەوەسف نایەت

integral/ˈɪntɪgrəl/adj ١- سەرەکی
٢- تەواوکەر

integrity/ɪnˈtəgrəti/n پاکیی، ڕاست و دروستی

intellect/ˈɪnstələkt/n عەقل، بیر، هۆش

intellectual/ˌɪntəlektʃuəl/adj
فکری، بیریی، زهنی
ڕۆشنبیر، ڕۆناکبیر

intellectually/adv لە ڕوی فکریەوە

intelligence/ɪnˈtelɪdʒəns/n ١- زیرەکی
٢- سیخوری، جاسوس

intelligent/ɪnˈtelɪdʒənt/adj زیرەك

intelligentsia/n توێژی روناکبیران

intelligible/ɪnˈtelɪdʒˈbl/adj
تێگەیشتنی ئاسانە

intend/ɪnˈtend/v دەیەوێ

intense/ɪnˈtens/adj زۆر: زۆر مەزن، زۆر بەهێز

intensely/adv بەتوندی- ئاڕادەیەکی زۆر

intensify/ɪnˈtensɪfaɪ/v بەهێز دەکا، جەخت لەسەر دەکا

intensity/ɪnˈtensəti/n توندی، خەستی

intensive/ɪnˈtensɪv/adj ١- خەست، چڕ، هەمەلایەن ٢- جەخت کردن

intent/ɪnˈtent/adj گرنگی پێدەر- ڕۆ

intention/ɪnˈtenʃn/n مەبەست، ئامانج

intentional/ɪnˈtenʃənl/adj بەئەنقەست

intentionally/adv بەئەنقەستی

interact/ˌɪntərˈækt/v لەگەڵ خەڵك تێکەڵ دەبێ/ مامەڵە دەکا- کارلێك دەکەن

interaction/ˌɪntərˈækʃn/n
کارلێك کردن، ئاوێتە بوون- تێکەڵبوون

intercept/ˌɪntəˈsept/v ڕادەگرێ- ڕێی دەگرێ

interception/ˌɪntəˈsepʃn/n

inside/ˌɪnˈsaɪd/n - adj – v
ژوورەوە– گەدە، زگ، سک
بەرواژو لەبەر دەکا– ناوەکی

insider/n خۆمانە،
ئەندامی ڕێکخراوێک

inside/prep لەناو، لەماوەی، لە میانی
بەرەو ژوورەوە– بەرەوناوەوە

Insight/ˈɪnsaɪt/n زانیاری قووڵ
تێگەیشتن لە سروشتی دروستی شت

insignia/n هێمای دەسەڵات/ نیشان

insignificant/ˌɪnsɪgˈnɪfɪkənt/adj
بێ‌قیمەت، بێ‌بەها، هیچ

insincere/ˌɪnsɪnˈsɪə(r)/adj
دووڕوو، درۆزن، ناپاک

insincerity/ˌɪnsɪnˈserəti/n
دووڕوویی، ناپاکی

insinuate/ɪnˈsɪnjueɪt/v ئاماژە دەکا
پێشبینی شتێکی ناخۆش بەشێوەیەکی
ناراستەوخۆ دەکا

insipid/ɪnˈsɪpɪd/adj
بێ‌تام و بۆن و ڕەنگ/ پووچ

insist/ɪnˈsɪst/v سوور دەبێ، ڕژد دەبێ

insolent/ˈɪnsələnt/adj بێ ڕێز

insolence/ˌɪnsələns/n بێ ڕێزی

insoluble/ɪnˈsɒljəbl/adj
ناتوێتەوە– بێ چارەسەر

insomnia/ɪnˈsɒmniə/n
خەوزڕان، خەوێ نەکەوتن

inspect/ɪnˈspekt/v
دەپشکنێ– بەدوا دەگەڕێ

inspection/ɪnˈspekʃn/n
پشکنین بە دوا گەڕان

inspector/ɪnˈspektə(r)/n پشکێنەر،
چاودێر، ئەفسەری پۆلیس

inspiration/ˌɪnspəˈreɪʃn/n
سەرچاوەی سروش،
سروشتی/بیرێکی ڕووناک، نیگا

inspire/ɪnˈspaɪə(r)/v سروشی بۆ دێنێ

inspired/adj سروش بۆ هاتوو/
نیگا بۆ هاتوو

inspiring/ɪnˈspaɪərɪŋ/adj
دڵخۆشکەر– هاندەر

instability/ˌɪnstəˈbɪləti/n نائارامی

install/ɪnˈstɔːl/v پێکەوەدەنێ–
ڕێک دەخا– دادەنێ– دادەمەزرێنێ

installation/ˌɪnstəleɪʃn/n پێکەوە نان–
دامەزراندن

instalment/ɪnˈstɔːlmənt/n بەش– تاکە
بەشێک لە..– قست/یەک جار

instance/ˈɪnstəns/n دۆخ– بار

for instance بۆنموونە

instant/ˈɪnstənt/adj دەسبەجێ،
یەکسەر، ئامادە

instant/n ماوەیەکی دیار– یەکسەر

instead/ɪnˈsted/adv لەجیاتی، لەباتی

instigate/ˈɪnstɪgeɪt/v هاندەدا، زۆری لێ دەکا

instil/ɪnˈstɪl/v دەچێنێ، دادەمێنێ

instinct/ˈɪnstɪŋkt/n غەریزە،ڕەمەک
هێزی سروشتی لە مرۆڤ

institute/ˈɪnstɪtjuːt/n پەیمانگا

institute/ˈɪnstɪtjuːt/v دادەمەزرێنێ،
پێکدێنێ

institution/ˌɪnstɪˈtjuːʃn/n
١–دەزگا، دەستە– خانە (تایبەت...)
٢–داب، نەریت، خو

instruct/ɪnˈstrʌkt/v ١–دەرسی
پێ دەڵێ، وانەی پێ دەڵێ،
زانیاری دەداتێ ٢– پێی ڕادەگەیەنێ

instructor/n ١–مامۆستا ٢–ڕاهێنەر

instruction/ɪnˈstrʌkʃn/n
١– زانیاری، مەشق، ڕاهێنان ٢– ڕاسپاردە

instructive/ɪnˈstrʌktɪv/adj
زانیاری بەسود دەبەخشێ، سودمەند

instrument/ˈɪnstrəmənt/n

inland/ˈɪnlənd/adj ناوخۆیی- ناو وڵات

in-laws/ˈɪn lɔːz/n خزم و کەسی ژن و مێرد

inlay/ˌɪnˈleɪ/n ١-دەمەنەخشێنێ، لەناوەوە دەرازێنێتەوە ٢-خواردنی دەداتێ

inlet/ˈɪnlet/n ١-بەناو- گوزەر ٢-کەنداوۆکە

inmate/ˈɪnmeɪt/n ١- نیشتەجێی- زیندان ... ٢- ئەندامانی یەک دەزگا.

inmost/ˈɪnməʊst/adj زۆر نهێنی، زۆر تایبەت

inn/ɪn/n میوانخانەی بچووک، خانە، باڕی بچووک

innate/ɪˈneɪt/adj ١- زگماکی، سروشتی ٢- کرۆکی بابەت

inner/ˈɪnə(r)/adj ناوەکی

innermost/ˈɪnəməʊst/adj لە کانگای دڵەوە

innocent/ˈɪnəsnt/adj بێ تاوان

innovate/ˈɪnəveɪt/n دادەهێنێ

innovation/ˌɪnəˈveɪʃn/n داهێنان- نوێکردنەوە

innumerable/ɪˈnjuːmərəbl/adj لەژمارنەهاتوو، نەژمێردرێ

inoculate/ɪˈnɒkjuleɪt/v دەکوتێ- دەرزی لەدژی- لێدەدا

inoffensive/ˌɪnəˈfensɪv/adj بێ وەی- بێ زیان

inoperable/ɪnˈɒpərəbl/adj نەشتەرگاری هەڵناگرێ- ناکرێ

inoperative/ɪnˈɒpərətɪv/adj کاری پێناکرێ- جێبەجێ ناکرێ

inorganic/ˌɪnɔːˈgænɪk/adj نائەندامی

inquire/ɪnˈkwaɪə(r)/n لێکۆڵینەوە، گەڕان، پشکنین

inquire/v دەپرسێ، زانیاری کۆدەکاتەوە

inquirer/ɪnˈkwaɪərə(r)/n پرسکەر، زانیاری کۆکەرەوە، پشکێنەر

inquiry/ɪnˈkwaɪəri/n پرسیار- توێژینەوە، گەڕان بەدوای

inquisition/ˌɪnkwɪˈzɪʃn/n ١- وەڵام لێ ویستن ٢- دەزگای سەرکوتکەری کاسۆلیکی ڕۆمانی لە دژی نەیارانی.

inquisitive/ɪnˈkwɪzətɪv/adj خۆتێ هەڵقورتێنەر/ ئەوکەسەی دەیەوێ ئاگای لە هەموشتێ بێ

inroad/ˈɪnrəʊn/n هێرش بۆ تاڵان و بڕۆ

insane/ɪnˈseɪn/adj شێت، بێمێشک، مێشک نەخۆش

insanitary/ɪnˈsænətri/adj نائەندروستی، دەرماوی، نا پاقژی

insatiable/ɪnˈseɪʃəbl/adj چاوچنۆک، تێر نەبوو، لە برسا مردوو

inscribe/ɪnˈskraɪb/v دەنوسێ، تۆماردەکا، هەڵدەکۆڵێ

inscription/ɪnˈskrɪpʃn/n هەڵکۆڵین، نووسین

insect/ˈɪnsekt/n مێروو/مێرووله

insecticide/ɪnˈsektɪsaɪd/n مێرووکوژ، مێروو قڕکەر

insecure/ˌɪnsɪˈkjʊə(r)/adj شلۆق، پشتگیری نەکراو، نەچەسپاو، نیگەران

insecurity/ˌɪnsɪˈhjʊərəti/n نیگەرانی- نا ئارامی، باوەڕ بەخۆنەبوون

insensitive/ɪnˈsensətɪv/adj بێ هەست، بێ ڕێز

inseparable/ɪnˈseprəbl/adj لێک جیانەبۆوە، یەککگرتوو

insert/ɪnˈsɜːt/v لە نێوان دادەنێ

inshore/ˌɪnˈʃɔː(r)/adj-adv نزیکە کەنار، کەناری

infra dig/ˌɪnfrə ˈdɪg/adj نەشیاو

infrastructure /ˈɪnfrəstrʌktʃə(r)/n
بنەمای سەرەکی، بناغە– ژێرخان

infrequent/ɪnˈfriːkwənt/adj
دەگمەن، بەدەگمەن ڕودەدا

infringe/ɪnˈfrɪndʒ/v
(یاسا) پێشێل دەکا
حورمەتی، دەبەزێنێ ..
لە ... کەم دەکاتەوە

infuriate/ɪnˈfjʊərieɪt/v توڕەی دەکا

ingest/ɪnˈdʒest/v هەرس دەکا

inglorious/ɪnˈglɔːriəs/adj
حەیابەر، ئابڕوبەر

ingrained/ɪnˈgreɪnd/adj
١– بیرفرە، زیرەك
٢– دۆزەرەوەی– ڕێگا چارە بۆ ئاریشە
٣– کارامە، لێهاتوو
٤– ڕەنگ داکوتاو، نەگۆڕ

ingratiate/ɪnˈgreɪʃieɪt/v
خۆی خۆشەویست دەکا–
مامەحەمەیی دەکا

ingratitude/ɪnˈgrætɪtjuːd/n
بێچاوەڕوویی، سپڵەیی–
ناسوپاسگوزار

ingredient/ɪnˈgriːdiənt/n
یەکێ لە کەلوپەلەکانی
ماددەکانی خواردنێك

inhabit/ɪnˈhæbɪt/v دەژی،
نیشتەجێیە لە– ئاکنجییە

inhabitable/adj دەشێ بۆ گوزەران
دەشێ بۆ نیشتەجێبوون

inherent/ɪnˈhɪərəns/n سروشتی،
ئەدگاری هەمیشەیی شتێك

inherit/ɪnˈherɪt/v میرات دەگرێ–
میراتی بۆ دەمێنێتەوە

inheritance/ɪnˈherɪtəns/n
١– میرات٢– کەلەپور

inhibit/ɪnˈhɪbɪt/v ١– ڕێ دەگرێ–
ناهێڵێ زۆر پەرە بدا
٢– کاریگەری کەم دەکاتەوە

inhibited/ɪnˈhæbɪtɪd/adj
کەپتکراو، شەرمن

inhospitable/ˌɪnhɒˈspɪtəbl/adj
مێواندۆست نییە، بێتووك
خۆش مەشرەب نییە، ڕەق

inhuman/ɪnˈhjuːmən/adj
١– زۆر ڕەق– نائینسانی
٢– مۆڤات– وەحشیگەر

inhumane/ˌɪnhjuːˈmeɪn/adj دڕندە،
نامیهرەبان، بێ بەزەیی

initial/ɪˈnɪʃl/adj بەرایی، یەکەمی–
پیتی یەکەم لە ناو

initially/ɪˈnɪʃəli/adv لەبەرایی، لەسەرەتادا

initiate/ɪˈnɪʃieɪt/v دەست پێ دەکا،
دەست داوێتێ

initiation/ɪˌnɪʃiˈeɪʃn/n
١– چوونە ناو ڕێکخراوێك پاش نمایشکردنی
چەند تقوسێکی تایبەتی ٢– دەستپێشخەری.

initiative/ɪˈnɪʃətɪv/n ١–دەست
پێشخەر ٢–هەوڵ ٣–پێشنیار

inject/ɪnˈdʒekt/v دەرزی لێ دەکا،
شرینقە لێدەدا

injunction/ɪnˈdʒʌŋkʃən/n فەرمان–
فەرمانی قەزائیی– دادوەری

injure/ˈɪndʒə(r)/v ئازاری دەدا،
برینداری دەکا

injured/adj ١– بریندارەکان
٢– توشبوەکان، ئەوانەی کەلەم و کلول بووینە
٣– ئازاردراوان، بەرکەوتوان

ink/ɪŋk/n مەرەکەب

ink-pot/n شوشەی مەرەکەب، مەرەکەبدان

infertility/ˌɪnfɜːˈtɪləti/n نەزۆکی
infested/ɪnˈfestɪd/adj پڕە لە مشك و جۆرج
infidel/ˈɪnfɪdəl/n بێباوەڕ، بێدین، گومڕا
infighting/ˈɪnfaɪtɪŋ/n شەڕی دەسەڵات، شەڕەکورسی
infiltrate/ˈɪnfɪltreɪt/v ١- سنوور دەبەزێنێ ٢- بەدزی دێتە ناو ٣- ناو دەدزێ
infinite/ˈɪnfɪnət/adj بێکۆتا، بێسنوور، بێپایان- زۆر
infinitely/adv تارادەیەکی زۆر
infinitive/ɪnˈfɪnətɪv/n چاوگ
infinity/ɪnˈfɪnətɪ/n ١- لە ژمارە نەهاتوو لە ژمار نەهاتن، بێڕادە ٢- بێ سنووری، بێ کۆتایی
infirm/ɪnˈfɜːm/adj لاواز، پەککەوتە، کەوتو
infirmity/ɪnˈfɜːməti/n لاوازی، پیری، نەخۆش
infirmary/ɪnˈfɜːəri/n نەخۆشخانە، چارەگا
infix/n ناوگر، ناوبەند
inflamed/ɪnˈfleɪmd/adj ١- گڕگرتوو ٢- سوور و ئەستوور بوو
inflammable/ɪnˈflæməbl/adj زوو گڕ دەگرێ شیمانەی گڕگرتنی لێ دەکرێ، سوور هەڵدەگەڕێ و ئەستوور دەبێ
inflammation/ˌɪnfləˈmeɪʃn/n ١- (برین) پیس بوون ٢- سوور هەڵگەران ٣- ئەستووربوون، ئاوسان
inflate/ɪnˈfleɪt/v ١- فوتێ دەکا، پڕ دەکا لە هەوا ٢- پف دەکا
inflatable/ɪnˈfleɪtəbl/adj دەکرێ پڕ هەوا بکرێ پڕکردن هەڵدەگرێ
inflation/ɪnˈfleɪʃn/n ئاوسانی دراوی پا ... ون- نرخ هەڵسان
inflection/ɪnˈflekʃn/n ... ـگری وشە
inflexible/ɪnˈfleksəbl/adj بەئاسانی ناچەمێ، رەق، توند
inflict/ɪnˈflɪkt/v بەسەر دەسەپێنێ، بەسەردێنێ
in-flight/ˌɪnˈflaɪt/adj رابواردن کەیف و سەیف لە کاتی گەشتی ناو فڕۆکەدا
influence/ˈɪnfluəns/n کاریگەری، دەسەڵات
influence/v کاری لێدەکا
influential/ˌɪnfluˈenʃl/adj بەدەسەڵات، کاریگەر
influenza/ˌɪnfluˈenzə/n ئنفلۆنزا- هەڵامەت- پەستیو
influx/ˈɪnflʌks/n لێشاو، گەیشتنی لە ناکاوی ..
inform/ɪnˈfɔːm/v پێی دەڵێ، پێی رادەگەیەنێ
informant/ɪnˈfɔːmənt/n زانیاریبەخش، زانیاری پێدەر
informed/ɪnˈfɔːmd/adj ئاگادار
informer/ɪnˈfɔːmə(r)/n زمانلێدەر، سیخوڕ
informal/ɪnˈfɔːml/adj نارەسمی/ نافەرمی
information/ˌɪnfəˈmeɪʃn/n زانیاری، پرسگە/ راگەیاندن
informative/ɪnˈfɔːmətɪv/adj پڕ زانیاری

پیشەسازیی

industrialist/ɪnˈdʌstriəlɪst/n پیشەسازی کار

industrialize/ɪnˈdʌstriəlaɪz/v پیشەسازی لە وڵات پێش دەخا

industrialization /ɪnˌdʌstriəlaɪˈzeɪʃn/n پیشەسازیکردن– دروستکردن

industrial action مانگرتنی کرێکاران

industrious/ɪnˈdʌstriəs/adj چالاک– چاپوک

industry/ˈɪndəstri/n پیشەسازی

inedible/ɪnˈedəbl/adj ناخورێت– بۆ خواردن ناشێت

ineffective/ˌɪnɪˈfektɪv/adj بێ کاریگەر، بێ سوود

inefficient/ˌɪnɪˈfɪʃnt/adj ١– ناچاپوک ٢– بێ دەسمایەو قازانج

ineligible/ɪnˈelɪdʒəbl/adj ناشایستە

inept/ɪˈnept/adj ناکارامە، گەوجە

inequality/ˌɪnɪˈkwɒləti/n نایەکسانی

inert/ɪˈnɜːt/adj خاو، بێجولە، ناتوانێ بجوڵێ

inertia/ɪˈnɜːʃə/n ١– خاوی ٢– تەمبەڵ/تەوەزەل، کەمتەرخەمی

inescapable/ˌɪnɪˈskeɪpəbl/adj ١– چارەنووسساز ٢– بێچارە، دەربازبوون لێی مەحاڵە

inevitable/ɪnˈevɪtəbl/adj هەردەبێ ببێ، ناچار دەبێ هەروابێ

inexcusable/ˌɪnɪkˈskjuːzəbl/adj پاساو هەڵناگرێ لێ بووردن هەڵناگرێ

inexhaustible/ˌɪnɪɡˈzɔːstəbl/adj تەواو نابێ، نابڕێتەوە

inexpensive/ˌɪnɪkˈspensɪv/adj هەرزان، ئەرزان

inexperience/ˌɪnɪkˈspɪəriəns/n بێ ئەزموونی

inexperienced/adj بێ ئەزموون– غەشیم

inexplicable/ˈɪnɪkˈsplɪkəbl/adj ڕوونکردنەوە هەڵناگرێ

infallible/ɪnˈfæləbl/adj ١– مەعسوم– هەڵە ناکا ٢– بەکاریگەر

infamous/ˈɪnfəməs/adj ناو زڕاو، بەدناو

infamy/ˈɪnfəmi/n ناتۆرە، ئەنگی

infancy/ˈɪnfənsi/n منداڵێتی– بەرایی تەمەن

infant/ˈɪnfənt/n ساوا– زارۆک– شیر خۆر، مەلۆتکە

infanticide/ɪnˈfæntɪsaɪd/n ساواکوژی، مەلۆتکەکوژی

infantile/ˈɪnfəntaɪl/adj منداڵانە، ساوایانە

infantry/ˈinfəntri/n سەربازی پیادە/ هێزی پیادە

infatuated/ɪnˈfætʃueɪtɪd/adj مەفتون/شەیدا/شەیدابونی کاتی/ یان سەرپێی

infect/inˈfekt/v دەتەنێتەوە/ میکرۆب بڵاودەکاتەوە

infection/ɪnˈfekʃn/n ١– تەنینەوە، تووش بون بەنەخۆشی– لێ گرتنەوە ٢– پەتا

infectious/ɪnˈfekʃəs/adj لێگرەوە، توشێنەر، درم، زوو بڵاوبۆوە

infer/ɪnˈfɜː(r)/v فەراهەم دێنێ، ئاکام مەبەست دێنێ/دەگاتە ئەنجام..

inferior/ɪnˈfɪəriə(r)/adj چینی خوارەوە– کەم گرنگ– کەم بەها

inferiority/ɪnˌfɪəriˈɒrəti/n کەمی، کەمتەرخەمی، هیچ نەبوویی

infertile/ɪnˈfɜːtaɪl/adj قاقڕ، نەزۆک

indent/ɪnˈdent/n ١–بۆشایی بەجێهێشتن لە نووسینی دارشتندا ٢–بەڵگەنامە ٣–داوای حکومی

independence/ˌɪndɪˈpendəns/n سەربەخۆیی

independent/ˌɪndɪˈpendənt/adj ١– سەربەخۆ– بێ لایەن ٢– ناحیزبی ٣– پستەی سەرەکی

indescribable/ˌɪndɪˈskraɪbəbl/adj وەسف ناکرێ (لە باش و خراپی)

indestructible/ˌɪndɪˈstrʌktəbl/adj خۆڕاگر– لەناو نابرێ

index/ˈɪndeks/n ئێندیکس– پێرست

Indian/ˈɪndiən/n هندی

indicate/ˈɪndɪkeɪt/v ئاماژە دەکا، نیشان دەدا، دەردەخات

indication/ˌɪndɪˈkeɪʃn/n هێما– نیشانە

indicative/ɪnˈdɪkətɪv/adj ١– دەرخە ٢– پستەی دەلالی

indicator/ˈɪndɪkeɪtə(r)/n نیشاندەر

indictment/ˈɪndɪkmənt/n بەڵگەنامەی تاوانباری– تاوانبارکردن

indifference/ɪnˈdɪfrəns/n ١– گرنگی نەدان، گوێ نەدان ٢– فەرامۆش کردن، پشتگوێ خستن

indigenous/ɪnˈdɪdʒənəs/adj ١– رەسەن ٢– خۆماڵیی– خۆمانە

indigestible/ˌɪndɪˈdʒestəbl/adj هەرس ناکرێ

indigestion/ˌɪndɪˈdʒestʃən/n هەرس نەکردن

indignant/ɪnˈdɪgnənt/adj تووڕە، زویر

indignation/ˌɪndɪgˈneɪʃn/n تووڕەیی، زویربوون

indirect/ˌɪndəˈrekt, ˌɪndaɪˈrekt/adj ناراستەوخۆ

indiscreet/ˌɪndɪˈskriːt/adj ١– هەڵەشە– سەرەڕۆ ٢– بێ ئەدەب ٣– گەمژە، گەلحۆ

indiscrete/adj جیانەبۆوە

indiscriminate/ˌɪndɪˈskrɪmɪnət/adj ١– هاکەزا، هەرچۆنی رێکەوێ ٢– بەرەڵڵا

indispensable/ˌɪndɪˈspensəbl/adj زۆر پێویست– سەرەکی

indisputable/ˌɪndɪˈspjuːtəbl/adj ١– مشت و مڕ هەڵناگرێ ٢– یەکلابۆوە

indistinct/ˌɪndɪˈstɪŋkt/adj شاراوە– نادیار ئاڵۆز

indistinguishable /ˌɪndɪˈstɪŋgwɪʃəbl/adj جیاوازیان لە نێوان– ناکرێ/ جیانەکراوە جیاوازی نێوانیان زۆر ئاسانە

individual/ˌɪndɪˈvɪdʒuəl/adj - n ١– بەتەنیا– تاک ٢– یەک کەسی– کەس– تاک

individually/ˌɪndɪˈvɪdʒuəli/adv بەتەنیا

indivisible/ˌɪndɪˈvɪzəbl/adj دابەش ناکرێ

indoctrinate/ɪnˈdɒktrɪneɪt/v باوەڕی– بیروباوەڕی لە مێشکی.../دادەکوتێ/ مێشکی دەشوا

indoctrination/ɪnˌdɒktrɪˈneɪʃn/n مێشک شوشتن

indoor/ˈɪndɔː(r)/adj ناوەوە

indoors/ˌɪnˈdɔːz/adv ١–لە ناوەووە، لە ژوورەوە ٢–لە ماڵەوە

induce/ɪnˈdjuːs/v ١–دەستەمۆی دەکا ٢– لە خشتەی دەبا

indulge/ɪnˈdʌldʒ/v-n رێی پێ دەدا– مژۆڵ بوون– رێ پێدان

indulgent/ ɪnˈdʌldʒənt/adj زیاد لە پێویست نەرمی دەنوێنێ/زیاد لەپێویست نەرمە..

industrial/ɪnˈdʌstriəl/adj

/ɪnˌkɒmprɪˈhensəbl/adj
نامەفهوم، تەرک پێ ناکرێ

inconceivable/ˌɪnkənˈsiːvəbl/adj
ناماقول– عەقل قەبولی ناکا

inconclusive/ˌɪnkənˈkluːsɪv/adj
یەکلانەکراوە، بنبڕ نەکراو

incongruous/ɪnˈkɒŋgruəs/adj
جیاواز، نەگونجاو

inconsiderate/ˌɪnkənˈsɪdərət/adj
بێهەست، لاسار

inconsistent/ˌɪnkənˈsɪstənt/adj
گۆڕاو، متمانەی پێناکرێ– دژەخۆی

inconsistent/adj نابەرچاو، نایەخ– جێی بایەخ نیە

incontinent/ɪnˈkɒntɪnənt/adj
تووش بوو بە میزەچرکێ
تواناى بەسەر نەهاتنی دڵۆپە میز– پیسایی–تێیە/میزی و پیسایی راناوەستێ– بەخۆی راناگات.

…nce/ˌɪnkənˈviːnɪəns/n
ناناسودەیی– بێزاری

incon…kənˈviːnɪənt/adj
ناناسودە

incorporate/ɪnˈkɔːp…eɪt/v
دەگرێتەوە، یەک دەگرێتەوە/ پێکدێنێ

incorporated/…ˈkɔːpəreɪtɪd/adj
هاوبەش

incorrect/ˌɪnkəˈrekt/adj
نادروست، ناراست

incorrectly/adv نادروستانە

incorrigible/ɪnˈkɒrɪdʒəbl/adj
چاکنەکراو، ناگۆڕدرێ

increase/ɪnˈkriːs/v زێدە دەکا، زیاد دەکا، زیاد دەبێ

increase/ˈɪŋkriːs/n زیاد– زۆر بوون

incredible/ɪnˈkredəbl/adj
فانتازی، خەیاڵی

incriminate/ɪnˈkrɪmɪneɪt/v
بەڵگە پێشکەش دەکا بۆ تاوانبار کردنی/

تێوەدەگلێ– تووش دەبێ

incubate/ˈɪŋkjubeɪt/v
١– (لەسەر هێلکە) کڕ دەکەوێ
٢– (میکرۆب) پەرەدەستێنێ

…tion/ˌɪŋkjuˈbeɪʃn/n کڕکەوتن

incubator/ˈɪŋkjubeɪtə(r)/n ١– باڵندەی هێلکەکەر ٢– گەرم راگرتنی هێلکە تا بێنە جوجکە
٣– ئامرازی کڕکەوتن

incult/adj دەمڕووت– بێئەدەب

incur/ɪnˈkɜː(r)/v ١– بەسەر خۆی دێنێ
٢– تووشی دەبێ

incurable/ɪnˈkjʊərəbl/adj کوشندە– ترسناک– بێ چارەسەر

indebted/ɪnˈdetɪd/adj قەرزداری کەسێ بە چاکە– سوپاس

indecent/ɪnˈdiːsnt/adj ١– بێئابروو– بێئەدەب ٢– خۆنەپۆش

indecision/ˌɪndɪˈsɪʒn/n نیگەرانی: ناتوانێ بریار بدا

indecisive/ˌɪndɪˈsaɪsɪv/adj نیگەران

indeed/ɪnˈdiːd/adv لە راستیدا

indefatigable/ˌɪndɪˈfætɪgəbl/adj
ماندوونەناس

indefectible/adj ١– بێخەوش
٢– هەمیشەیی، هەتاهەتایی

indefeasible/adj هەڵناوەشێتەوە

indefensible/ˌɪndɪˈfensəbl/adj
١– پاساو هەڵناگرێ
٢– بەرگری هەڵناگرێ

indefinable/ˌɪndɪˈfaɪnəbl/adj
شاراوە، نادیار/ پێناسە ناکرێ

indefinite/ɪnˈdefɪnət/adj
١– دیار نەکراو، ناڕوون
٢– بێکۆتایی ٣– ئامرازی نەناسیاوی

indelible/ɪnˈdeləbl/adj لەناو نەچوو

indemnification/ɪnˌdemnɪfɪˈkeɪʃn/n
١– بیمە ٢– بژاردن

inaugurate/ɪˈnɔːhjəreɪt/v دەکاتەوە/ دەسپێری- پایەی دەداتێ

inauguration/ɪˌnɔːgjəˈreɪʃn/n کردنەوەی ئەدارەکی پرۆژەیەک/ شایلۆغانی وەرگرتنی دەسەڵات

inborn/ˌɪnˈbɔːn/adj بەهرەیی- بۆماوەیی- خۆڕسک

incalculable/ɪnˈkælkjələbl/adj لە ژمار نایەت

incapable/ɪnˈkeɪpəbl/adj ١- بێدەسەڵات- بێتوانا ٢- نەشیاو ٣- کاری پێ ناکرێ

incarnation/ˌɪnkɑːˈneɪʃn/n ١-نموونە ٢- هێما ٣- بەرجەستەکردن

incendiary/ɪnˈsendiəri/adj - n سوتێنەر- فیتنەچی- ئامرازی سوتان

incense/ˈɪnsens/n بخوور- بۆنەکی خۆش

incentive/ɪnˈsentiv/n - adj هاندەر- پاڵنەر

incessant/ɪnˈsesnt/adj بەردەوام- بێپچڕان- بێوچان

incessantly/adv بەبێ وچان

incest/ˈɪnsest/n کرداری سێکسی لە نێوان خوشک و برا

inch/ɪntʃ/n ئینچ

incidence/ˈɪnsɪdəns/n رێژە، رێژەی رووداو

incident/ˈɪnsɪdənt/n رووداو، قەومان رووداوێکی لاوەکی بچووک

incidental/ˌɪnsɪˈdentl/adj لابەلا- لاوەکی

incidentally/adv:by the way بەو بۆنەوە

incinerate/ɪnˈsɪnəreɪt/v دەسوتێنێ تا دەیکاتە خۆڵەمێش

incinerator/ɪnˈsɪnəreɪtə(r)/n کوانووی سوتاندنی زبڵ ماکینەی سوتاندنی زبڵ

incision/ɪnˈsɪʒn/n برین- برین لەجەستە

incite/ɪnˈsaɪt/v هاندەدا- دەوروژێنێ

incitement/ɪnˈsaɪtmənt/n هاندان- وروژاندن

inclination/ˌɪnklɪˈneɪʃn/n مەیل، لادان

incline/ɪnˈklaɪd/v ١-لاردەبێتەوە/دەچەمێتەوە ٢-لادەدا

inclined/adj ئامادەیە بۆ- مەیلی هەیە بۆ- بەهرەدارە

include/ɪnˈkluːd/v دەگرێتەوە- دەگرێتە خۆی

inclusion/ɪnˈkluːʒn/n گرتنەخۆ

inclusive/ɪnˈkluːsɪv/adj گشتگر-هەمەلایەن

incognito/ˌɪnkɒgˈniːtəʊ/adj - adv شاراوە/ خۆدزەوە بۆ-ئەوەی نەناسرێتەوە- خۆگۆڕ- نازناو

incoherent/ˌɪnkəʊˈhɪərənt/adj ١- پچڕپچڕ، ئاشکرا ٢- ناروون

incoherence/ˌɪnkəʊˈhɪərəns/n ١- هەڵوەشاوە، پچڕپچڕی ٢- تێگەیشتن لێی زەحمەتە

income/ˈɪnkʌm/n دەسکەوت- سەرمایە- داهات

income tax/n باجی داهات

incoming/ˈɪnkʌmɪŋ/adj هاتو- هاتووە- نوێ- تازە هەڵبژاردراو

incomparable/ɪnˈkɒmprəbl/adj بێهاوتا، بەراورد ناکرێ

incompatible/ˌɪnkəmˈpætəbl/adj نەگونجاو- نەسازاو

incompetent/ɪnˈkɒmpɪtənt/adj ناکارامە، لێنەهاتوو، نەشارەزا

incompetence/ɪnˈkɒmpɪtəns/n نەشارەزایی، بێئەزموونی

incomplete/ˌɪnkəmˈpliːt/adj ناتەواو- کەم- عەیبدار

incomprehensible

imprison/ɪmˈprɪzn/v زیندانی دەکرێ/دەکا

imprisonment/ɪmˈprɪznmənt/n زیندان

improbable/ɪmˈprɒbəbl/adj دژوار، نەکران
بەزەحمەت ڕوبدا، شیانی ڕودانی لێ ناکرێ

improbably/ ɪmˈprɒbəbli/adv بەشێوەیەکی زەحمەت/ دژوار

impromptu /ɪmˈprɒmptjuː/adj - adv سەرپێ، سەرپێیانە، بەسەرپێ

improper/ɪmˈprɒpə(r)/adj ١- لەجێی خۆی نییە، نەشیاو
٢- ڕووت- خۆدانەپۆش ٣- نایاسایی

improperly/adv ١-بەشێوەیەکی نەگونجاو
٢- بەشێوەیەکی نایاسایی

impropriety/ˌɪmprəˈpraɪəti/n ١- نەشیاوی- خراپ- خراپەکاری
٢- کاری گوماناوی ٣- غەلەت

improve/ɪmˈpruːv/v چاك دەکا، باشتر دەکا

improvement/n چاککردن

improvise/ˈɪmprəvaɪz/v سەرپێیانە- ئەنجام دەدا

improvisation/ˌɪmprəvaɪˈzeɪʃn/n سەرپێیی

impudent/ɪmˈpjədənt/adj زۆر ناشیرین- بێڕێز- بێ شەرم

impudence/ɪmˈpjədəns/n ڕەفتاری ناشرین و ناڕێك

impulse/ˈɪmpʌls/n ١- سەرەڕۆیی
٢- پاڵنەر ٣- هەلەشەیی

on impulse بێ بیرکردنەوە

impulsive/ɪmˈpʌlsɪv/adj سەرەڕۆ، کەلەگا

impure/ɪmˈpjʊə(r)/adj ناپاقژ- پیس- لیل- خەوشدار

impurity/ɪmˈpjʊərəti/n خەوش- لیلی، پیس بوون

impute/ɪmˈpjuːt/v تۆمەتی دەداتە پاڵ

in/ɪn/adv - prep - n لە

in absentia لە ئامادەنەبوونی

inability/ˌɪnəˈbɪləti/n نەتوانین

inaccessible/ˌɪnækˈsesəbl/adj گەیشتن پێی زەحمەتە

inaccuracy/ɪnˈækjərəsi/n ناوردی، وردەیییە

inaccurate/ɪnˈækjərət/adj نارود- هەڵە- خەوشدار

inaction/ɪnˈækʃn/n لە کارکەتن- تەمبەڵی

inactive/ɪnˈæktɪv/adj خاو، بێ جووڵە

inadequate/ɪnˈædɪkwət/adj ١-کەم- کێم
٢- باوەڕ بەخۆ نەبوو

inadequacy/ɪnˈædɪkwəsi/n کەمتەرخەمی- کێماسی- بەشنەکردن

inadvertent/ˌɪnədˈvɜːtənt/adj نا ئەنقەست، بێ مەبەست

inadvisable/ˌɪnədˈvaɪzəbl/adj ناماقووڵ

inane/ɪˈneɪn/adj - n ١-بێمانا، ع نا
٢- پووچ نایەخ، بۆشایی

inappropriate/ˌɪnəˈprəʊpriət/adj نەگونجاو

inarticulate/ˌɪnɑːˈtɪkjələt/adj ١- تەعبیر لێ ناکرێ، ناتوانێ گوزاشت لە بیروڕای خۆی بکا ٢- شاراوە ٣- باش گۆ ناکرێ

in as much as/conj بە هۆی- تاڕادەیەك

inattention/ˌɪnəˈtenʃn/n غەفلەت، ناکاری، بێئاگایی

inattentive/ˌɪnəˈtentɪv/adj بێ ئاگا

inaudible/ɪnˈɔːdəbl/adj نزرکز

inaugural/ɪˈnɔːgjərəl/adj وتاری کردنەوە- بەرایی- دەسپێك

impertinent/ɪmˈpɜ:tɪnənt/adj
دەمڕووت– بێ ئەدەب

imperturbable/ˌɪmpəˈtɜ:bəbl/adj
هێمن، بە ئاسانی نیگەران نابێ

impervious/ɪmˈpɜ:vɪəs/adj
١– ئاوی‌ی تێ ناچێ
٢– خۆراگر– کاری تێ ناکرێ

impetuous/ɪmˈpetʃʊəs/adj
١– هەڵەشە– گوڕەشەکار
٢– بێ‌بیرکردنەوە

impetus/ˈɪmpɪtəs/n مۆتیف، هۆکار، هاندەر

impinge/ɪmˈpɪndʒ/v کاری لێ دەکا

impious/ˈɪmpɪəs/adj بێ‌بڕوا

implausible/ɪmˈplɔ:zəbl/adj
ناماقووڵ– دژوار

implement/ˈɪmplɪmənt/n
ئامراز، ئامێر

implement/ˈɪmplɪment/v
رادەپەڕێنێ

implicate/ˈɪmplɪkeɪt/v
١– تاوانباری دەکات
٢– هاوبەش دەکا لە تاوان/ تووشی دەکا
٣– دەداتە پاڵ

implication/ˌɪmplɪˈkeɪʃn/n
١–تووش بوون– تێوەگلان
٢–کاریگەری ٣–دەلالەت کەر/ مەبەست

implicit/ɪmˈplɪsɪt/adj
ناڕاستەوخۆ، نادیار، شاراوە

implicitly/adv بەتەواوی

implore/ɪmˈplɔ:(r)/v
دەپاڕێتەوە لە، تکای لێدەکا

imply/ɪmˈplaɪ/v واتەکەیەتی– هێمای ئەوە دەدا

impolite/ˌɪmpəˈlaɪt/adj دەمڕووت، بێ ئەدەب

impolitely/adj بێ ئەدەبانە

import/ɪmˈpɔ:t/v (لە دەرەوە) دەهێنێ

importer/ˈɪmpɔ:tə(r)/n هاوردە/ هێنەر

import/n هاوردە

importation/ˌɪmpɔ:ˈteɪʃn/n هێنان

important/ɪmˈpɔ:tnt/adj گرنگ، پێویست

importance/ɪmˈpɔ:tns/n گرنگی

impose/ɪmˈpəʊz/v دەسەپێنێ

imposition/ˌɪmpəˈzɪʃn/n سەپاندن،بارگرانی

imposing/ɪmˈpəʊzɪŋ/adj خۆش، شکۆدار

impossible/ɪmˈpɒsəbl/adj نەکران، دژوار

impossibility/ɪmˌpɒsəˈbɪləti/n
زۆر دژواری، شتێ کە نەکرێ

imposter/ɪmˈpɒstə(r)/n دەستبڕ– قۆڵبڕ فریودەر،خۆگۆڕ

impotent/ˈɪmpətənt/adj ١– پەککەوتە، دەستکورت ٢– قوڕ

impotence/ˈɪmpətəns/n ١–قوڕ بوون
٢– دەستکورتی

impoverish/ɪmˈpɒvərɪʃ/v دایدەبڕێ لە– هەژاری دەکا

impracticable/ɪmˈpræktɪkəbl/adj
١– جێ‌بەجێ ناکرێ ٢– ناشیاوە

imprecise/ˌɪmprɪˈsaɪs/adj لێڵ– ناوەرۆک

impress/ɪmˈpres/v سرنجی خەڵک بۆلای
خۆی رادەکێشێ/ڕوون دەکاتەوە،
لە مێشکی خۆی چاپی دەکا

impression/ɪmˈpreʃn/n
١– کاریگەری لەسەر مێشک
ڕای باش لەلا دروست کردن/ کارتێکراو
٢– لاسایی‌کردنەوە ٣– پالە پەستۆ– پەستان

impressionable/ɪmˈpreʃənəbl/adj
زوو کار لێ کردن/ هەستیار

imprint/v ١–کاریگەری بە جێد یلێ
٢–چاپدەکا/ مۆردەکا

imprint/ɪmˈprɪnt/n ١– کاریگەری– پاشماوە ٢– شوێنەوار/ شوێن
٣– ناوی چاپکەر/ بڵاوکەر

immigration/ˌɪmɪˈgreɪʃn/n
کۆچ کردن

imminent/ˈɪmɪnənt/n خەریکە
ڕوودەدات– وا ڕوودەدا/ چاوەڕێکراو

immobile/ɪˈməʊbaɪl/adj بێ جووڵە

immobility/ˌɪməˈbɪləti/n سڕبوون،
نەبزوێن

immobilize/ɪˈməubəlaɪz/v نەجوڵە
دەخا، نایەڵێ ببزوێ

immoral/ɪˈmɒrəl/adj نامۆراڵی،
نائاکاری، پێچەوانەی ڕەوشت

immorality/ˌɪməˈræləti/n
بێ ڕەوشتی

immorally/adv بێ ڕەوشتانە

immortal/ɪˈmɔ:tl/adj نەمر

immortality/ˌɪmɔ:ˈtæləti/n نەمری

immortalize/ɪˈmɔ:təlaɪz/v
نەمری دەکا/ بەناوبانگی دەکا

immune/ɪˈmju:n/adj. بەرگری هەیە
لە دژی نەخۆشی/ کوتراو دژی نەخۆشی/
پتەو/ بەرگر

immunity/ɪˈmju:nəti/n
بەرگری– حەسانە

immunize/ˈɪmjunaɪz/v.
لە دژی... دەکوترێ

imp/ɪmp/n پەری بچووک،
بەچکەشەیتان/ لاسار

impact/ˈɪmpækt/n ١– کاریگەری
٢– هێزی بەیەکا کەوتن

impair/ɪmˈpeə(r)/v زیان دەگەیەنێ،
لاوازی دەکا

impale/ɪmˈpeɪl/v. شیش ئاژنی دەکا–
بە ئامێرێکی تیژ دەیبڕێ

impart/ɪmˈpɑ:t/v هەواڵ دەگەیەنێ–
ڕادەگەیەنێ– دەبەخشێ

impartial/ɪmˈpɑ:ʃl/adj بێ لایەن

impartiality/ˌɪmˌpɑ:ʃiˈæləti/n بێ لایەنی

impassable/ɪmˈpɑ:səbl/adj داخراو–
گیراو– بنبەست

impassive/ɪmˈpæsɪv/adj ساردو سڕ،
بێ جووڵە

impatient/ɪmˈpeɪʃnt/adj بێ ئارام–
قینجکە تەنگ

impatience/ɪmˈpeɪʃns/n بێ ئارامی

impeccable/ɪmˈpekəbl/adj بێخەوش–
تەواو، بێغەڵ و خەوش

impede/ɪmˈpi:d/v ئاستەنگ دێنێتە پێش،
لەمپەر دروست دەکا

impediment/ɪmˈpedɪmənt/n١– ئاستەنگ،
ڕێگر، لەمپەر ٢– زمان گرتن، زمان گران

impending/adj (کارەساتێکی) چاوەڕێکراو

impenetrable/ɪmˈpenɪtrəbl/adj
گوزەرکردن تێیدا دژوارە – داخراو

imperative/ɪmˈperətɪv/adj پێویست،
زۆر گرنگ
شێوازی داخواز لە ڕێزمان/فەرمانکردن

imperceptible/ˌɪmpəˈseptəbl/adj
زۆر بچووک، دەرکی پێ ناکرێ

imperfect/ɪmˈpɜ:fɪkt/adj ناتەواو–
بەخەوش، عەیبدار– بەکێماسی

imperial/ɪmˈpɪəriəl/adj ١– ئیمپراتۆریانە
٢– شاهانە

imperialism/ɪmˈpɪərriəlɪzəm/n
ئیمپریالیزم

imperialist/ɪmˈpɪəriəlɪst/n ئیمپریالیست

impersonal/ɪmˈpɜ:sənl/adj
١–بێ هەست، سارد٢–سارد٢–بابەتی، نا–کەسیی

impersonate/ɪmˈpɜ:səneɪt/v
لاسایی کەسانی تر دەکاتەوە–
خۆی دەکا بەکەسی تر

impersonator/n ئەو ئەکتەرەی
زیرەکانە– لێهاتوانە لاسایی
کەسیەتیەکان دەکاتەوە

ignorance/ˈɪgnərəns/n نەزانین

ignorant/ˈɪgnərənt/adj ١-نەزان
٢-نەشیاو

ignore/ɪgˈnɔː(r)/v فەرامۆش دەکا،

ill/ɪl/adj ١- نەخۆشی٢- زیانگەیەنەر

ill/adv هەڵە، بە شێوەیەکی خراپ-
بە دژواری

ill-treat/adj بێ بەخت، شووم

ill-treat/v بەخراپە مامەڵە دەکا

ill-treatment/n خراپ مامەڵە کردن

illegal/ɪˈliːgl/adj نایاسایی، ناشەرعی

illegible/ɪˈledʒəbl/adj بە گران
دەخوێندرێتەوە

illegitimate/ˌɪləˈdʒɪtəmət/adj
بیژی- حەرامزادە، زۆڵ
نایاسایی، ناشەرعی

illicit/ɪˈlɪsɪt/adj پێ پێ نەدراو، یاساخ

illiterate/ɪˈlɪtərət/adj نەخوێنەوار،
نەخوێندەوار
کۆلکە خوێندەوار، بێ رۆشنبیری

illiteracy/ɪˈlɪtrərəsi/n نەخوێندەواری

illness/ˈɪlnəs/n نەخۆش

illogical/ɪˈlɒdʒɪkl/n نامەنتیقی-
ناماقووڵ

illuminate/ɪˈluːmɪneɪt/v
دەرازێنێتەوە- ڕوون دەکاتەوە

illuminating/adj ڕوناک، ئاشکرا

illumination/ɪˌluːmɪˈneɪʃn/n.
ڕوناک کردنەوە

illusion/ɪˈluːʒn/n بیرۆکەیەکیهەڵەت،
کەلکەڵە- هەڵەی چاو

illustrate/ˈɪləstreɪt/v بەنموونە
وێنە ڕوون دەکاتەوە

image/ˈɪmɪdʒ/n وێنەی ئەندێشەیی-
وێنەی زەهنی

poetic image وێنەی شیعری-
وێنەیەک لە

imagery/ˈɪmɪdʒəri/n خوازەو پێک
چوون لە زماندا

imaginable/ɪˈmædʒɪnəbl/adj.
ئەندێشە دەکرێ، خەیاڵ دەکرێ

imaginary/ɪˈmædʒɪnəri/adj.
ئەندێشەیی، خەیاڵی

imagination/ɪˌmædʒɪˈneɪʃn/n
ئەندێشە، خەیاڵ

imaginative/ɪˈmædʒɪnətɪv/adj
خەیاڵ فراوان- بیر فراوان

imagine/ɪˈmædʒɪn/v دێنێتە بەرچاو-
کەڵکەڵە دەکا- وازەن دەبا

imam/ɪˈmɑːm/n پێشنوێژخوێن، پێشەوا

imbalance/ɪmˈbæləns/n ناهاوسەنگی

imbecile/ˈɪmbəsiːl/adj کەودەن- گەمژە

imbed/v دەچەسپێنێ

imitate/ˈɪmɪteɪt/v لاسایی دەکاتەوە

imitation/ˌɪmɪˈteɪʃn/n لاسایی کردنەوە

immaculate/ɪˈmækjələt/adj پاقژ
بێ خەوش/ بژێن

immaterial/ˌɪməˈtɪətiəl/adj نایەخ-
ناگرنگ/ نا-مادی

immature/ˌɪməˈtjʊə(r)/adj کاڵ،
فەریك، نەگەییو

immediate/ɪˈmiːdiət/adj یەکسەر، نزیك،
ڕاستەوخۆ

immediacy/ɪˈmiːdiəsi/n نزیکی

immediately/ɪˈmiːdiətli/adv ڕاستەوخۆ،
یەکسەر، دەستبەجێ

immense/ɪˈmens/adj زۆر گەورە، زۆر مەزن

immensely/adv. زۆر

immensity/ɪˈmensəti/n گەورەیی-
بێ کۆتایی

immerse/v ١- مژۆڵ دەبێ، سەرقاڵی ...
٢- ژێر ئاو دەکا، نقوم دەکا..

immigrant/ˈɪmɪgrənt/n کۆچبەر،
رەوەند، کۆچەر

Ii

I-i/aɪ/ پیتی نۆیەم لە ئەلف بای ئینگلیزی

I/aɪ/pron من

ice/aɪs/n سەهۆڵ، پارچە بەفر- ئایس کریم- دۆندرمە

iced/ˈaɪst/adj بەستو- چلوورە- زۆر سارد- سەهۆڵبەند

iceberg/ˈaɪsbɜːg/n چیای بەفری- ئاوی شەختەگرتوو

ice-cold/adj سڕ- زۆر سارد

ice-cream/n ئایس کریم

ice-cube/n سەهۆڵی شەش پاڵو بوو(بۆ ئاوخواردنەوە تا سارد بێ)

ice-hockey/n یاری هۆکی لەسەر بەفر

ice-lolly/n چلوورە

ice/v بەبەفر دادەپۆشی

ice/v کێك بە شەکرو شیر دادەپۆشی

icicle/ˈaɪsɪkl/n چلوورە- شەختەی سوانده

icing/ˈaɪsɪŋ/n تێکەڵەی شەکر و شیر و.. بۆ رازاندنەوەی کێك

icon (ikon)/ˈaɪkɒn/n مەلکۆلیدی ئاوی کەسێکی پیرۆز لە دار/هێما (لەکۆمپیوتەر)

idea/aɪˈdɪə/n ١- مەبەست، بیرۆکە ٢- پێشنیار

get the idea تێ دەگا

ideal/aɪˈdiːəl/adj ١- نموونەیی ٢- خەون و هیوا

ideally/aɪˈdiːəli/adv ١- بە تەواوی ٢- لە جیهانی نموونەیی و خەیالید

idealism/aɪˈdiːəlɪzəm/n مەزهەبی ئایدیاڵ

idealist/aɪˈdiːəlɪst/n ئایدیاڵ

idealistic/ˌaɪdiəˈlɪstɪk/adj ئایدیاڵ- ئاکرداری

idealize/v بە ئایدیالیا کردن- بە ئاسمانی کردن

identical/aɪˈdentɪkl/adj وەك خۆی- کت و مت

identical twin/n جمکی کت و مت

identify/aɪˈdentɪfaɪ/v ١- دەیناسێتەوە/ دیار دەکا ٢- لە ئاسنامەی دەیپێچێتەوە ٣- وەك یەکیان لێ دەکا، وەك یەکیان دەبینێ ٤- هاوبەشی هەستی دەکا

identity/aɪˈdentɪti/n ئاسنامە

identity card/n کارتی کەسێتی، شوناسنامە

ideology/ˌaɪdiˈɒlədʒi/n ئایدۆلۆژیا، باوەڕ، مەزهەب

ideological/ˌaɪdiəˈlɒdʒɪkl/adj باوەڕیی- ئایدۆلۆژیی

idiom/ˈɪdiəm/n ئیدیۆم- زاراوە

idiomatic/ˌɪdiəˈmætɪk/adj ١- زاراوەیی- ئیدیۆمی ٢- سروشتی

idiot/ˈɪdiət/n کەودەن- گەمژە

idle/ˈaɪdl/adj ١- بێکار- تەمبەڵ ٢- بە تاڵ ٣- ئەزۆك

idol/ˈaɪdl/n ١- بت- ئەو بتەی دەپەرسترێ ٢- خۆشەویستی(جەماوەر)

idolize/ˈaɪdəlaɪz/v تاڕادەی پەرستن خۆشی دەوێ-دەپەرسترێ

idyllic/ɪˈdɪlɪk/adj هێمن و خۆش- بێ گێرە و کێشە

if/ɪf/conj ئەگەر

if I were you ئەگەر من لە جێی تۆ دەبووم

if only خۆزیا

igloo/ˈɪgluː/n خانووی بچووکی لەبەفر دروستکراو(ئەسکیمۆ)

ignite/ɪgˈnaɪt/v هەڵدەکا، ئاگر هەڵدەکا

ignition/ɪgˈnɪʃn/n ئاگر هەڵکردن، پروشکی ئاگر

ignominious/ˌɪgnəˈmɪniəs/adj حەیابەر، ئابڕووبەر/ دزێو/ ئەنگ

hymn/hɪm/n سرودی ئایینی مەسیحییەکان بۆ ستایش و سەنا کردنی خوا دەخوێنتەوە لە کەنیسەدا

hypermarket/ˈhaɪpəmɑːkɪt/n بازاڕی ئارەندی گەورە

hyphen/ˈhaɪfn/n هێلی بەیەک بەستنەوەی دوو وشە، هێمای(‐)

hypnosis/hɪpˈnəʊsɪs/n نواندنی موگناتیسی - خەواندنی موگناتیسی

hypnotic/ˈhɪpətɪst/adj خەوێنەری موگناتیسی خەوێنەری

hypnotist/ˈhɪpnətɪst/n موگناتیسی

hypnotize/ˈhɪpnətaɪz/v دەیخەوێنێ بە کرداری...

hypochondriac/ˌhaɪpəˈkɒndriæk/n نەخۆشی وەهمدار

hypocrisy/hɪˈpɒkrəsi/n دووڕوویی

hypocrite/ˈhɪpəkrɪt/n دوو ڕوو

hypocritical/ˌhɪpəˈkrɪtɪkl/adj دووڕووییانە

hypothesis/haɪˈpɒθəsɪs/n گریمان

hysteria/hɪˈstɪəriə/n هستریا، هەڵچوون دارمانی دەماری،

hysterically/hɪˈstɪəriəkli/adv شێتانە

hysterics/hɪˈsterɪks/n تۆڕ، پەرکەم - پێکەنینی ناچاری

humiliation/hju:ˌmɪliˈeɪʃn/n
شەرمەزاری

humility/hju:ˈmɪləti/n بێ فیزی،
سادەیی

humorous/ˈhju:mərəs/adj
گاڵتەچی، قۆشمەچی، پێکەنینی

humour/ˈhju:mə(r)/n - v گاڵتە،
قۆشمەیی
دڵی خۆش د . ا، بەرامبەر بە پێکەنین دێنم

noured/ˈhju:məd/adj بە میزاج
بە کێوڵ

mələs/adj
بێ
چ
ز
هەست،
پشت و شانەکا

hunc a /ˈhʌ k/n کۆم،
قەمبور

hundred/ˈhʌn number سەد

hunger/ˈhʌŋgə(r)/n برسێتی،
پێویست بەخواردن بوون
نەبوونی خواردن

hunger strike/n مانگرتن لە خواردن

hungry/ˈhʌŋgri/adj برسی

hunk/hʌŋk/n پارچەیەکی گەورە لە ..

hunt/hʌnt/v ڕاو دەکا، دەگەڕێ لە

hunter/ˈhʌntə(r)/n ڕاوکەر، ڕاوچی

hunting/ˈhʌntɪŋ/n ڕاوکردن– ڕاوشکار

hunt/n ڕاوکردن–
وەک ڕاوکردنی ڕێوی– گەڕان لە..

hurdle/ˈhɜ:dl/n - v لەمپەر، ئامتەنگ–
ڕێ لە غاردانێ/لە سەر لەمپەر بازدەدا

hurl/hɜ:l/v شتێ بە هێز–بەتوندی–
فڕێ دەدا، شتێ بە توندی دەهاوێژێ

hurricane/ˈhʌrɪkən/n گەردەلوول،
باهۆز، بابەلیسك

hurry/ˈhʌri/n پەلەکردن

in a hurry بە پەلە– ئەویستن

hurry-up پەلە دەکا، پەلەبکە

hurried/ˈhʌrɪdli/adj خێرا

hurriedly/adv بە خێرا

hurt/hɜ:t/v - adj ئازار دەدا، ئازار
دەچێژێ– بریندارەکا/
بریندارەکرێ/دڵ بریندار، زامدار

hurtful/ˈhɜ:tfl/adj ئازاردەر،
ئازار بەخش، بەئازار

hurtle/ˈhɜ:tl/v دەردەپەڕێ،
بەتوسەی و خێرا بۆی دەرەچێ

husband/ˈhʌzbənd/n مێرد، هاوسەر، هاوژین

hush/hʌʃ/v - n دەپارێزێ– نهێنی ئاشکێنێ/
بێدەنگی، هێمنی

hush-hush/adj تەواو نهێنی

husk/hʌsk/n پەلکی دانەوێڵە

husky/ˈhʌski/adj-n دەنگ نوساو–
دەنگ وشك و زبر وتۆزاوی
سەگی ئەسکیمۆ– ئەوەی عارەبانەی ناو
بەفر ڕادەکێشێ

hustle/ˈhʌsl/v بە توندی ڕێگای لە ناو
حەشامەت دەکاتەوە– بە مل خەڵك بەلادەنێ

hut/hʌt/n کووخ

hydrant/ˈhaɪdrənt/n بۆڕی سەرشەقام
تایبەت بە کوژاندنەوەی ئاگر

Hydraulic/haɪˈdrɔ:lɪk/adj هایدرۆلیك–
بە ئاو کار دەکا

hydroe tric/ˌhaɪdrəˈlektrɪk/adj
ئاوی–کارەبایی هایدرۆکارەبایی(کارۆ، –
کارەبا دروستکەر بە هۆی تەوژمی ئاوەو

hydrogen/ˈhaɪdrədʒən/n هایدرۆجین

hygiene/ˈhaɪdʒi:n/n پاقژی، خاوێنی

hygienic/haɪˈdʒi:nɪk/adj پاقژ، خاوێن،
بێ میکرۆب

hospital bed تەختەی نەخۆش، جێگای نەخۆش
hospitality/ˌhɒspɪˈtæləti/n میوانداری، میواندۆستی
host/həʊst/n - v خانەخوێ- خاوەن ماڵ
hostage/ˈhɒstɪdʒ/n بارمتە
hostel/ˈhɒstl/n بەشی ناوخۆیی قوتابیان
hostess/ˈhəʊstəs/n خانەخوێ (ژن)
air hostess/n میواندار (ی ناو فرۆکە)
hostile/ˈhɒstaɪl/adj نەیار دوژمن
hostility/hɒˈstɪləti/n نەیاری، دوژمنداری
hot/hɒt/adj - v گەرم
hot-blooded خوێنگەرم
hotdog/ˈhɒtdɒg/n سەندویچ
hotel/həʊˈtel/n هوتێل، ئوتێل
hound/haʊnd/n - v تاژی، تانجی- سەگی ڕاو
ڕاو دەکا- ئازاری دەدا- تەنگەتاوی دەکا
hour/ˈaʊə(r)/n سەعات، کاتژمێر (دووسەعات)
hourly/ˈaʊəli/adv – adj هەموو کاتژمێرێ
جارەها هەموو کاتژمێرێ
house/haʊs/n خانوو- ماڵ
house breaker ١-دەڵاڵی خانو بەرە
٢- ماڵ بڕ، دز
house hold/ˈhaʊshəʊld/n خێزان- ماڵ
house holder/ˈhaʊshəʊldə(r)/n خێزان- ئەندامانی خێزان
house-hunting/n لە خانوو گەڕان
housing/ˈhaʊsɪŋ/n نیشتە جێ کردن، دامەکاندن
housekeeper/ˈhaʊskiːpə(r)/n کابان، کەیبانوو
housemaid/ˈhaʊsmeɪd/n کارەکەر، خولام
housewife/ˈhaʊswaɪf/n خاتوون، خانم
housework/ˈhaʊswɜːk/n ئیشی ماڵ
house/v نیشتەجێ دەبێ/دەکرێ
hover/ˈhɒvə(r)/v دەسوڕێتەوە- دەگەڕێ- چاوەڕێ دەکا
how/haʊ/adv چۆن، کوو
however/haʊˈevə(r)/adj هەرچۆنێ بێ، هەرکوو بێ
howl/haʊl/n - v لوورەی گورگ، ڕەوینی سەگ، دەلوورێنێ، دەڕەوێ
hub/hʌb/n تەوەرە، چەقی تایە
huddle/ˈhʌdl/v کۆدەبنەوە- دەست دەکەنە ملی یەک
hue/hjuː/n ڕەنگ/سێبەر
hug/hʌg/n - v باوەش، ئامێز
دەگرێتە باوەش- ئامێزی پێ دادەکا
huge/hjuːdʒ/adj زل، زەبەلاح، گەورە
hull/hʌl/n پەیکەری کەشتی
hullo/interj چۆنی، کووی- ڕۆژباش
hum/hʌm/v-n منگەمنگ، منگەمنگی لێوە دێ
human/ˈhjuːmən/adj - n مرۆڤ
humanly/ˈhjuːmənli/adv مرۆڤانە
humane/hjuːˈmeɪn/adj مرۆڤی- مرۆڤینی
humanism/ˈhjuːmənɪzəm/n مرۆڤایەتی
humanitarian/hjuːˌmænɪˈteəriən/adj هاریکاری مرۆڤانەیی، چاکەکاری
humanity/hjuːˈmænəti/n مرۆڤایەتی-مرۆڤ
humanize/ˈhjuːmənaɪz/v بە مرۆڤ کردن
humble/ˈhʌmbl/adj سادە، بێ فیز
humbug/ˈhʌmbʌg/n دووڕوو/فێڵبازی
humdrum/ˈhʌmdrʌm/adj جاڕسکەر
humid/ˈhjuːmɪd/adj شێدار
humidity/hjuːˈmɪdəti/n شێداری، تەڕی
humiliate/hjuːˈmɪlieɪt/v توشی شەرمەزاری دەکا، زەبوونی دەکا
humiliating/adj شەرمەزارکەر

پێنی ئەسپ ..
hook/hʊk/n - v قولاپ، گرێی دەدا، چەنگاڵ،
hooked/hʊkt/adj کەپو (لوتێکی) قولاپ ئاسا
ئاژاوەچی، ئاشوبگێڕ hooligan/ˈhuːlɪgən/n
hooliganism/ˈhuːlɪgənɪzəm/n
توند و تیژی، ئاشووب
hoop/huːp/n ئەوقی کانزایی یان پلاستیکی
hooper/huːpə(r)/n پەپووسلێمانکە
hooray: hurray/interj ئافەرین– بژی
hoot/n - v دەنگی کوندە پەبێ
هۆرنی ئۆتۆمبیل/هۆرن لێ دەدا
hooter/n هۆرنی ئۆتۆمبیل
Hoover/ˈhuːvə(r)/n - v هۆڤەر: گێسکی کارەبایی
بە گێسکی کارەبایی خاوێن دەکاتەوە
hop/hɒp/v - n لەسەر یەك پێ بازدەدا– بازدەدا– خێرا دەڕوا
hop it! دووربکەوە– وەڵ بە
hopscotch/ˈhɒpskɒtʃ/n یاری– خەت خەتێن
hope/həʊp/n - v هیوا، ئومێد، تکا
in the hope of بە هیوای
hopeful/ˈhəʊpfl/adj بە هیوا، بە ئومێد
hopeless/ˈhəʊpləs/adj بێ ئومێد، بێ هیوا
hopelessly/ˈhəʊpləsli/adv
بە بێ هیوایی
horde/hɔːd/n جەشامەت، ئاپۆرە
horizon/həˈraɪzn/n ئاسۆ
horizontal/ˌhɒrɪˈzɒntl/adj ئاسۆیی
hormone/ˈhɔːməʊn/n هۆرمۆن
horn/hɔːn/n هۆڕن– بۆرِق، قۆچ

hornet/ˈhɔːnɪt/n زەنگەزۆرە، زەردەواڵە
hornet's nest شانەی زەنگەزۆرە، گفتوگۆی توندوتیژ
horoscope/ˈhɒrəskəʊp/n زانینی بەخت بە هۆی ئەستێرەوانییەوە/ نەخشەی بورجەکان
horrendous/hɒˈrendəs/adj
زۆر خراپ، ناشیرین، تۆقێنەر
horrible/ˈhɒrəbl/adj تۆقێنەر، ترسێنەر، ناخۆش، بێزارکەر
horrid/ˈhɒrɪd/adj زۆر خراپ، ناخۆش
horrific/həˈrɪfɪk/adj ترسێنەر
horrify/ˈhɒrɪfaɪ/v دەترسێنێ، دەتۆقێنێ
horror/ˈhɒrə(r)/n ترس، تۆقین
horror film/n فیلمی ترس
horse/hɔːs/n ئەسپ
on horse back لەسەر پشتی ئەسپ
horseman/ˈhɔːsmən/n سوار، سوارچاك
horse racing/n یاری ئەسپ سواری، غارغارانێی ئەسپ
horseshoe/ˈhɔːsʃuː/n نالی ئەسپ
horsewhip/ˈhɔːswɪp/n قامچی سوار– ئەسپەوان
horsewoman/n ئافرەتی سوارچاك
horsy/ˈhɔːsi/n خولیای ئەسپ سواری
horticultural/ˌhɔːtɪˌkʌltʃərəl/adj
باخەوانی،باخەوان کاری
horticulture/ˈhɔːtɪkʌltʃə(r)/n
زانستیباغەوانی– باغناسی/باخناسی
hose/həʊs/n بۆری ئاو، سۆندە
hospice/ˈhɒspɪs/n نەخۆشخانەی تایبەت بەو نەخۆشانەی کەبەر لەوەی بمرن چاودێری دەکرێن
hospitable/hɒˈspɪtəbl/adj میوانداوست، مەرد
hospital/ˈhɒspɪtl/n نەخۆشخانە

hogmanay/ˈhɒgməneɪ/n شەوی
سەری ساڵ لە ئوسکەتلەندە
hoist/hɔɪst/v بەگوریس-کندر-
بەرزدەکاتەوە وەك بەرزکردنەوەی ئاڵا
hold/həuld/v - n دەگرێ- ئاو دەگرێ-
ئەوەندە کەسە دەگرێ- کۆبونەوە گرێ
دەدا- گرێ دەدا، دەچەسپێنێ-
رادەوەستێ- وەك خۆی دەمێنێ
ئاهەنگ دەگێرێ
لەسەر تەلەفۆن چاوەرێ دەکا- دەدوێ
hold it راوەستە
hold/n گرتن، دەسەڵات
hold/n کۆگا: شوێنی هەڵگرتنی یان
پاراستنی کەلوپەل لە فرۆکەو کەشتیدا
hold all/n جانتای دەستی گەورە
holder/ˈhəuldə(r)/n هەڵگر
hole/həul/n کون، ئەوەی بچوك
holiday/ˈhɒlədeɪ/n پشوو، مۆڵەت
holiness/ˈhəulinəs/n پیرۆزی
hollow/ˈhɒləu/adj - v بۆش- کلۆر،
کەندار، بۆش- کلۆر دەکا
holly/ˈhɒli/n ئەورداری بۆ ئاهەنگی
سەری ساڵ دەرازێنرێتەوە
holocaust/ˈhɒləkɔːst/n
هۆلۆکۆست، کۆمەڵکوژی جولەکە
holster/ˈhəulstə(r)/n کیفی دەمانچە،
دەمانچە هەڵگر، شاراوە
holy/ˈhəuli/adj پیرۆز، خوا پەرست،
لە خواترس
home/həum/n – adj ماڵ، نیشتمان،
بەخۆکر
لانکی (شارستانیەت)
homeland/ˈhəumlænd/n
نیشتمانی گەورە
homeless/ˈhəumləs/adj
بێماڵ و نیشتمان: ئاوارە، دەرکراو
homelessness/n ئاوارەیی، بێ ماڵ و حاڵی
the home office/n وەزارەتی ناوخۆی
بەریتانی
homewards/ˈhəumwɔːdz/adv
بەرەو ماڵ- گەرانەوە بەرەو نیشتمان
homework/ˈhəumwɜːk/n
ئەرکی ماڵەوە
home secretary/n وەزیری ناوخۆی
بەریتانی
home/adj ماڵەوە- خێزانی، ناوخۆیی
home/adv لەلانکەی، پێشکەی
homely/ˈhəumli/adj سادە، ساکار
homicide/ˈhɒmɪsaɪd/n تاوانی کوشتن
homogeneous/ˌhɒməˈdʒiːniəs/adj
سازاو، گونجاو، چۆنیەك- وەك یەکی
homosexual/ˌhəuməˈsekʃuəl/adj
نێربازی،کاری سێکسی لەگەڵ رەگەزی
یان زایەندی خۆی بکا
honest/ˈɒnɪst/adj راستگۆ، دەستپاك
honesty/ˈɒnəsti/n راستگۆ، دەستپاکی
honey/ˈhʌni/n هەنگوین- هەنگین/ئازیز
honey comb/ˈhʌnikəum/n شانە هەنگ
honey moon/ˈhʌnimuːn/n مانگی هەنگوین
honk/hɒŋk/v دەنگی هۆڕینی ئۆتۆمبیل
بە دەنگی هۆڕینی ئۆتۆمبیل تێکدەچن-
شپرزەدەبێ
honorary/ˈɒnərəri/adj لەقەبی فەخری
honour/ˈɒnə(r)/n - v نامووس، شانازی، رێز
honours/n بڕوانامەی زانکۆیی بە
پلەی "شەرەف"
in honour of لەسەر شەرەفی ...
honourable/ˈɒnərəbl/adj پیاو چاك،
شایەن بە رێز
the honourable خاوەن شکۆ، رێزدار
hood/hud/n ١- کڵاوی قاپوت/ کڵاوزرەر
٢- داپۆشەر ٣- بۆنێت
hoof/huːf/n سمی پێ، بەشی رەقی

hijack/ˈhaɪdʒæk/v فڕۆکە دەفڕێنێ

hiker/ˈhaɪkə(r)/n گەشتیار/ گەشتکەری ناو گوند/ دێوەرە

hilarious/hɪˈleəriəs/adj بەختەوەر، شادمان، کامەران، پێکەنیناوی

hill/hɪl/n گرد

hilly/ˈhɪli/adj گرد زۆر- گرداوی

hilt/hɪlt/n دەسکی شمشێر/خەنجەر

him/hɪm/pron ئەو (نێر) کە لە حاڵەتی بەرکاریێ

himself/hɪmˈself/reflex pron خۆیی (ئەو)

hind/n کارمامز/ ئاسکەمێ

hind/haɪnd/adj پاشوو/قاچی پشتەوە

hinder/ˈhɪndə(r)/v تەگەرە دروست دەکا کۆسپ و تەگەرە دروست دەکا

hindrance/ˈhɪndrəns/n کۆسپ- لەمپەر

hint/hɪnt/n - v ئاماژە، ئاماژە دەکا

hinterland/ˈhɪntəlænd/n زەوی دوور لە رووبار-ئاو- زەوی دوورە ئاو

hip/hɪp/n - interj ئێسکی سمت، سمت- بژی

hippie/ˈhɪpi/n جوایەز

hippopotamus/ˌhɪpəˈpɒtəməs/n ئەسپی ئاوی، جۆرە گیانەوەرێکی ئەفریقی مەزنی سەرگەورەی قاچ کورتە.

hire/ˈhaɪə(r)/v بە کرێ دەگرێ، بە کاردێنێ

hireling/ˈhaɪəlɪŋ/n بە کرێگیراو

hire-purchase/n کڕین بە قست

his/hɪz/det هی ئەو (نێر)

hiss/hɪs/v- n بە تورەیی دەدوێ، هسە هس دەکا

historian/hɪˈstɔːriən/n مێژوونووس

historic/hɪˈstɒrɪk/adj بەناوبانگ/ ناسراو و گرنگ لە مێژوودا

historical/hɪˈstɒrɪkl/adj مێژوویی، هەقیقی

historically/hɪˈstɒrɪkli/adv لەڕوانگەی مێژووییەوە

history/ˈhɪstri/n مێژوو، ڕوداوەکانی رابردوو زنجیرەی ڕوداوەکان

hit/hɪt/v-n لێ دەدا، بەردەکەوێ، زیان دەگەیەنێ مان دەگرێ، لێدان، سەرکەوتنێکی دیار

hitch/hɪtʃ/n - v سواری پاس(ئۆتۆمبێل) دەبێ بە خۆرایی /توند دەکا، گرێ دەدا، کێشەیەکی بچوک- ئاریشە، دژواری

hither/ˈhɪðə(r)/n ئەوێ

hitherto/ˌhɪðəˈtuː/adv هەتا ئێستا، هەتاهەنکە

hive/haɪv/n پوورە هەنگ

hiya/interj چۆنی، کوڕی

ho/həʊ/interj ئەم- بژی

hoard/hɔːd/n - v گەنجینە، پاشەکەوت دەکا

hoarding/ˈhɔːdɪŋ/n تابلۆیەکی گەورەیە لەسەر شەقام ئاگاداری لەسەر دەنوسرێ

hoarse/hɔːs/adj دەنگ نووساو/ گڕ دەنگی زبرو هێواش

hoary/ˈhɔːri/adj پیر، زۆر کۆن

hoax/həʊks/n فێڵ، وازی کردن بە..

hob/hɒb/n قەپاغ/ لێوار

hobble/ˈhɒbl/v دەشەلێ

hobby/ˈhɒbi/n خولیا

hock/hɒk/n ١-جومگەی‌ناوەڕاستی لاقی ئاژەڵ ٢- ئارەقی سپی ئاڵمانی

hockey/ˈhɒki/n یاری هۆکی

hoe/həʊ/n خاکەن: ئامرازێکی باخەوانییە دەسکێکی درێژی هەیە

hog/hɒg/n بەکانە

her/hɜ:(r)/pron - det ئەو–مێ–ئەکاتی بەرکارو ئەمەلوکدا
herald/ˈherəld/n سەرتیپ، مینبەر مژدەدەر
herb/hɜ:b/n گیا
herbal/ˈhɜ:bl/adj گیایی
herbalist/ˈhɜ:bəlɪst/n گیا ناس عەتار
herbage/ˈhɜ:bɪdʒ/n گژوگیا
herd/hɜ:d/n رەوە/گاران/مێگەل
herdsman/ˈhɜ:dzmən/n گاوان
here/hɪə(r)/adj - interj ئێرە
hereabouts/ˌhɪərəˈbauts/adv لەم ناوەدا
hereafter/ˌhɪərˈɑ:ftə(r)/adv لەمەودوا
hereby/ˌhɪəˈbaɪ/adv بەمە
heredity/həˈredəti/n پشتاوپشتی، بۆماوەیی
heresy/ˈherəsi/n گومڕایی/زەندیقی
heretic/həˈrətɪk/n هەرتەقە، گومڕادەبی لە دین وەرگەڕان– گومڕابوون
heretical/həˈretɪkl/adj هەڵگەڕاوە (لە دین)
heritage/ˈherɪtɪdʒ/n میرات، کەلەپور
hermetic/hɜ:ˈmetɪk/adj قایم باش داخراو
hermit/ˈhɜ:mɪt/n سۆفی– گۆشەگیر– بەرکەنار/ رەبەن
hero/ˈhɪərəu/n پاڵەوان (بۆنێر– لە فیلم و رۆمان)
heroic/həˈrəuɪk/adj پاڵەوانانە
heroic couplet شیعری جووتەکی– دووبەیتی
heroin/ˈherəuɪn/n هێرۆین
heroine/ˈhɪərəuɪn/n هێرۆین، پاڵەوان– مێ
heroism/ˈherəuɪzəm/n پاڵەوانێتی
heron/ˈherən/n شینە شاهۆ
hers/hɜ:z/ هی ئەو (مێ)
herself/hɜ:ˈself/reflex pron خۆی (مێ)
hesitate/ˈhezɪteɪt/v نیگەران دەبێ
hesitant/ˈhezɪtənt/adj نیگەران، دوودڵ
hesitancy/ˈhezɪtənsi/n نیگەرانیو دوو دڵی
heterodox/ˈhetərədɒks/adj زەندیق
heterodoxy/ˈhetərədɒksi/n زەندیقی
hew/hju:/v بەتەور–شیر– دەبڕێ/دەبڕێتەوە
hexagon/ˈheksəgən/n شەشگۆشە
hexameter/hekˈsæmɪtə(r)/n هۆنراوەی شەش پەنجە، کێشی شەش پەنجەیی
hey/heɪ/interj هۆێ، تۆ
hey day/ˈheɪdeɪ/n پۆپەی خۆشی/ رۆژانی سەروەری
hibernate/ˈhaɪbəneɪt/v سڕ دەبێ
hiccup/ˈhɪkʌp/n نزگرە، بەرقیچکە، ئیسک
hide/haɪd/v - n خۆی دەشارێتەوە، خۆی مەلاس دەدا
hiding/ˈhaɪdɪŋ/n خۆشاردنەوە
hiding place/ˈhaɪdɪŋ pleɪs/n حەشارگە
hideous/ˈhɪdiəs/adj ناشرین
hieroglyph/ˈhaɪərəglɪf/n رێنوسی هیرۆگلافی
high/haɪ/adj- adv - n بەرز
high jump/n بازدانی بەرز
high school/n ئامادەیی
highland/ˈhaɪlənd/adj بان
highlight/ˈhaɪlaɪt/n - v خاڵی بنچینەیی باسەکە
high minded/adj ئاکار بەرز، رەوشت بەرز
high way/ˈhaɪweɪ/n رێگای گشتی
highwayman/ˈhaɪweɪmən/n جەردە، رێگر

hearing/ˈhɪərɪŋ/n بیستن
hearsay/ˈhɪəseɪ/n قسەلۆك
heart/hɑ:t/n دل
heartache/ˈhɑ:teɪk/n دل ئێشە، ژانە دل، خەم
heartbeat/ˈhɑ:tbi:t/n دلە کوتە، دلّ لێدان
heartbreaking/ˈhɑ:tbreɪkɪŋ/adj دلشکاندن، جەرگبڕ بە سوێ
heart broken/ˈhɑ:tbrəukən/adj دلشکاو، مات و مەلول
heartburn/ˈhɑ:tbɜ:n/n دلسوتان
hearten/ˈhɑ:tn/v هانی دەدا
heartless/ˈhɑ:tləs/adj بێ دل، دلرەق
heartily/ˈhɑ:tɪli/adv بە دلسۆزی
hearty/ˈhɑ:ti/adj راستگۆ
heat/hi:t/n - v گەرمی، گەرم دەکا، گەرمی دەبەخشێ
heat wave/ˈhi:t weɪv/n شەپۆلی/ تەوژمی گەرما
heatedly/ˈhi:tɪdli/adv بەگەرمی، بە هەلچون
heath/hi:θ/n زەوی بەیار
heathen/adj بت پەرست/ کێوی
heaven/ˈhevn/n ئاسمان، بەهەشت، خودا
heavenly/ˈhevnli/adj ئاسمانیی، ئاینیی
heavily/adj بە قورسی، بە گرانی
heavy/ˈhevi/adj گران، قورس
heavy-rain/ˈhevireɪn/n بارانی زۆر
heavy-weight/ˈheviweɪt/n کێشی قورس
Hebrew/n جولەکە/ زمانی عیبری
heckle/ˈhekl/v قسەی ئاخاوتنکەر —دواندەر— دەبڕێ بەقسەی بێڕێز و دژوار
hectic/ˈhektɪk/adj سەرقال— پڕئیش سورهەلگەڕاو
hedge/hedʒ/n پەرژینی دەوەن
hedgehog/ˈhedʒhɒg/n ژیشك، ژوشك
heed/hi:d/v گوێ دەداتێ، گرنگی دەدا بە
heel/hi:l/n پاژنە، قونپانی
heifer/n گۆلك/ گوێرەکە
height/haɪt/n بەرزی
heir/eə(r)/n میراتگر (نێر)
heiress/ˈeərəs/n میراتگر (مێ)
heirloom/ˈeəlu:m/n بۆماوە/میراتی پشتاوپشت
held/held/-hold/v گرتی، بەڕێوەی برد
helicopter/ˈhelɪkɒptə(r)/n هێلیکۆپتەر
hell/hel/n دۆژ، دۆزەخ
hello/həˈləu/interj هەلاو، چۆنی
helm/helm/n دەسکی سوکانی کەشتی یا بەلەم
helmet/ˈhelmɪt/n کلاو ئاسن
help/help/v - n یارمەتی، یارمەتی دەدا
helper/ˈhelpə(r)/n پشتگیر، یارمەتیدەر
helpful/ˈhelpfl/adj یارمەتیدەر
helpless/ˈhelpləs/adj داماو، بێ ئەوا
hem/hem/n-v رۆخ، لێوار، ئەم دەکا، لێواری.. دەدورێتەوە
hemi پێشگرێکە بە واتا (نیو) دێ
hemisphere/ˈhemɪsfɪə(r)/n نیوەی گۆی زەوی
hen/hen/n مریشك/مامر
hence/hens/adv لە هەنگەوە
hence forth/ˌhensfɔ:θ/adv لێرەوە، لەمەودوا
hence forward/ˌhensˈfɔ:wəd/adv لەمەودوا
henchman/ˈhentʃmən/n شاگردی دلسۆز

harbour/ˈhɑːbə(r)/n بەندەر

hard/hɑːd/adj - adv بەهێز، ڕەق، دژوار– سەخت

hard labour کاری سەخت و دژوار

hard time تەنگانە

hard-hearted/ˈhɑːdhɑːtɪd/adj دڵڕەق

harden/ˈhɑːdn/v سەخت دەبێ، ڕەق دەبێ

hardly/ˈhɑːdli/adv بە زەحمەت، بە دەگمەن

hardy/hɑːdi/adj پتەو– خۆگر

hare/heə(r)/n کەروێشکی کێوی

harm/hɑːm/n – v ئازار، زیان– زیان دەگەیەنێ

harmful/ˈhɑːmfl/adj بەزیان، بە ئازار

harmless/hɑːmləs/adj بێ زیان، بێ ئازار

harmonious/hɑːˈməʊniəs/adj گونجاو، سازاو، هارمۆنی

harmonize/ˈhɑːmənaɪz/v دەسازێ– دەگونجێنێ، هارمۆنی دەکا

harmony/ˈhɑːməni/n گونجان–سازان

in harmony with دەسازێ لەگەڵ

harp/hɑːp/n قیسارە

harsh/hæʃ/adj وشک، ڕەق/زبر

harvest/ˈhɑːvɪst/n - v دروێنە/ دروێنە دەکا

harvester/ˈhɑːvɪstə(r)/n دروێنە کار، سەپان–دەراسە

has/hæz/n هەیەتی

has to پێویستە

haste/heɪst/n پەلە، ئاودان

make haste/v پەلە دەکا

in a haste بەپەلە

hasten/heɪsn/v خێرا دەکا، پەلە دەکا

hastily/ˈhestɪli/adv بە پەلە، بە خێرایی، بلەز

hasty/ˈheɪsti/adj خێرا، بلەز

hat/hæt/adj شەبقە، کڵاو

hatch/hætʃ/n هەڵدێنێ/کڕدەبێ

hatchery/ˈhætʃəri/n کوڕکگە جوجکە هەڵهێن

hate/heɪt/v ڕقی لێدەبێتەوە، حەزی لێناکا

hateful/ˈheɪtfl/adj دزێو، ڕق هەڵگر، دڵرەش

hatred/ˈheɪtrɪd/n قین، ڕق

have/hæv/n هەمە/هەیانە

have to/ˈhɑf tə/modal پێویستە

have a baby دەزێ

haven't نیەتی

hawk/hɔːk/n باز، داڵ

hay/heɪ/n کا، پووش، قەسەڵ

hay fever/n پووشە تا

hazard/ˈhæzəd/n - v سامناکی، سەرسوڕ هێنەر

haze/heɪz/n تەم

hazel/ˈheɪzl/n - adj چاو هەنگوینی/بندق

he/hiː/pers pron ئەو (نێر)

head/hed/n-v سەر،سەرۆک، سەرکردایەتی دەکا

head light/ˈhedlaɪt/n ڕوناکی پێشەوەی ئوتومبیل

headline/ˈhedlaɪn/n شادێری ڕۆژنامەو گۆڤار

headmaster/ˌhedˈmɑːstə(r)/n بەرێوەبەر(پیاو)

headmistress/ˌhedˈmɪstrəs/n بەرێوەبەر(ژن)

headphones/ˈhedfəʊnz/n هێدفۆن

headquarters/ˌhedˈkwɔːtəz/n بارەگای گشتی

heal/hiːl/v چاک دەبێتەوە/چاک دەکاتەوە

health/helθ/n تەندروستی– ساخلەمی

healthy/ˈhelθi/adj تەندروستی دروست، ساخ

heap/hiːp/n - v قۆمەت، کۆمەڵ، قۆمەت دەکا

hear/hɪə(r)/v گوێی لێ دەبێ، دەبیستێ

H-h/eɪtʃ/ پیتی هەشتەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

habit/ˈhæbɪt/n تیتاڵ، خوو/دابو نەریت

habitual/həˈbɪtʃuəl/adj ئاسایی، دابی، سروشتی

habituate/həˈbɪtʃueɪt/v رادەمێنێ

hack-saw/ˈhæksɔː/n هەرە، مشاری ئاسنبڕ

had/hæd/v هەیبوو

hail/heɪl/n - v تەرزە- تەرزە- تەرزە دەبارێ- بانگی تاکسی دەکا- ستایشی دەکا، پیا هەڵدەڵێ

hail-stone/ˈheɪlstəʊn/n دەنکە تەرزە

hail-storm/ˈheɪlstɔːm/n تەرزە لولە، تەرزە باران

hair/heə(r)/n پرچ، موو، تەزووی باریک

hair-breadth/n ئەوەندەی تاڵە موویەک

hair-dresser/ˈheədresə(r)/n سەرتاش

hair-cut/ˈheəkʌt/n سەرتاشین

hairy/ˈheəri/adj قژن- پرچ نێد

half/hɑːf/n - det (pron) نیو، نیوە

half brother/n زڕبرا

half sister/n زڕ خوشك

half time/n پشو، نیوە کار، نیوکات

hall/hɔːl/n هۆڵ، ژووری گشتی

hallo/interj چۆنی، کوی

halt/hɔːlt, hɒlt/n دەوەستێ، دەوەستێنێ

haltingly/ˈhɔːtɪŋli/adv بەنیگەرانی

halve/hɑːv/v دووکەرت دەکا

halves/ˈhɑːvɪz/n نیوەکانی (شتێك)

ham/hæm/n رانە بەراز- گۆشتی رانی بەراز

hammer/ˈhæmə(r)/n - v چەکووش

hammer and sickle چەکوچ و داس (هێمای کۆمۆنیزم)

hand/hænd/n - v دەست، بە دەست دەیداتێ

handbag/ˈhændbæg/n جانتای دەست

handbook/ˈhændbʊk/n دەفتەر، یارمەتیدەر

handful/ˈhændfl/n ژمارەیەکی کەم

handicap/ˈhændikæp/n کۆسپ، کەم ئەندام

handicapped/ˈhændikæpt/adj پەککەوتە

handicraft/ˈhændikrɑːft/n پیشە- دەستکرد

handiwork/ˈhændiwɜːk/adj پیشەی دەستی- دەستی

handkerchief/ˈhæŋkətʃɪf/n دەستەسڕ

handle/ˈhændl/n - v چارەی دەکا، مامەڵە، دەسك

handlebar/ˈhændlbɑː(r)/n سوکانی بایسکل

handsome/ˈhænsəm/adj کۆك، رێك و پێك

handwriting/ˈhændraɪtɪŋ/n دەستنووسی

handy/ˈhændi/adj دەست رەنگین

hang/hæŋ/v هەڵدەواسێ- دەخنکێنێ

hang about بێکارو کاسپی- ئەم سەرو ئەوسەر دەکا

hangman/ˈhæŋmən/n جەلاد، لە سێدارەدەر-خەڵك خنکێن

hangar/ˈhæŋə(r)/n ساباتی فڕۆکە وەستان

hanger/ˈhæŋə(r)/n رستەی جلە/سنگ

hanging/ˈhæŋɪŋ/n هەڵواسین- خنکاندن

hangings/ˈhæŋɪŋz/n پەردە

haphazard/hæpˈhæzəd/adj کوێرانە- لابەلا- هەرەمەکی

happen/ˈhæpən/v رودەدا، دەقەومێ

happening/ˈhæpənɪŋ/n قەومان، رووداو، روودان

happiness/ˈhæpɪnəs/n خۆشی، شادی

happy/ˈhæpi/adj کامەران، شاد، کەیف خۆش

ground floor/n ژێرخان- ژێرموه
groundless/ˈgraʊndləs/adj بێ بنەچە
group/gru:p/n-v کۆمەڵ، پۆلێن دەکا
grow/grəʊ/v گەشەدەکا
grown-up/ˈgrəʊn ʌp/n گەییو، پێگەییو/ زەلام
growth/grəʊθ/n گەشە
grumble/ˈgrʌmbl/v - n بۆڵە بۆڵ، بۆڵە بۆڵ دەکا
guarantee/ˌgærənˈti:/n گەرەنتی، متمانە
guarantor/ˌgærənˈtɔ:(r)/n متمانە پێکراو، متمانەدەر
guard/gɑ:d/v-n نێشکگری، پاسەوانی/ پاسەوانی دەکا
guardian/ˈgɑ:diən/n پاسەوان، نێشکگر
guerilla/gəˈrɪlə, geˈrɪlə/n گەریلا، پێشمەرگە
guerilla war شەڕی پارتیزانی
guess/ges/v - n دەخەمڵێنێ، دەقبلێنێ وازەن دەبا، گومان وادەبا/خەمڵاندن، زەن
guest/gest/n مێوان
guidance/ˈgaɪdns/n رابەری، ڕێ نیشاندەری
guide/gaɪd/n - v رابەر/رابەری دەکا
guided/ˈgaɪdɪd/adj ئاراستە کراو
guided composition دارشتنی ئاراستەکراو
guided missile موشەکی ئاراستەکراو
guild/gɪld/n یەکێتی
guillotine/ˈgɪləti:n/n سێدارە/ئامێری لەسەردان/قەنارە
guilt/gɪlt/n گوناه- تاوان
guilty/ˈgɪlti/adj گوناهبار
guinea/ˈgɪni/n جونیە
guitar/gɪˈtɑ:(r)/n گیتار
gulf/gʌlf/n کەنداو
gum/gʌm/n بنێشت/کەتیرە
gun/gʌn/n - v تفەنگ/چەک
gun-boat/ˈgʌnbəʊt/n بەلەمی جەنگی
gun-down بەگوللە کوژراو
gun-powder/ˈgʌnpaʊdə(r)/n بارووت
gun-smith/n چەکساز
gutter/ˈgʌtə(r)/n زێراب
guy/ ١-کەس ٢-پەت، گوریس
gymnasium/dʒɪmˈneɪziəm/n وەرزشگە/ یانەی تەندروستی
gymnast/ˈdʒɪmnæst/n جمناسکباز
gymnastic/dʒɪmˈnæstɪk/n جیمناستیکی
gymnastics/dʒɪmˈnæstɪks/n زانستی جمناستیکی
gypsy/n قەرەج

graph/græf, grɑ:f/n گراف–هێلکاری
graphic/ˈgræfɪk/adj هێلکاریانە
graphite/ˈgræfaɪt/n گرافیت
grasp/grɑ:sp/v دەگرێ
grass/grɑ:s/n گیا،پووش
grass-hopper/ˈgrɑ:shɒpə(r)/n
کوللەی بچووک
grass-roots/n رەگ، بنەرەت
grassy/ˈgrɑ:si/adj مێرگ
grateful/ˈgreɪtfl/adj سوپاسگوزار
gratification/ˌgrætɪfɪˈkeɪʃn/n
قایل کردن، تێرکردن
gratify/ˈgrætɪfaɪ/v قایل دەکا، تێردەکا
gratis/ˈgrætɪs/adv بەخۆرایی/بەلاش
gratitude/ˈgrætɪtju:d/n
سوپاسگوزاری/ پێزانین
grave/greɪv/n - adj گۆڕ، گرنگ
gravestone/ˈgreɪvstəʊn/n کێل
graveyard/ˈgreɪvjɑ:d/n قەبرستان،
گۆڕستان
gravitate/ˈgrævɪteɪt/v رادەکێشرێت
دەکێشرێ بۆ
gravy/ˈgreɪvi/n گۆشتاو
graze/greɪz/n ١– دەلەوەڕێنێ
٢– دەڕووشێنێ
grease/gri:s/n - v گریس، چەور، رۆن
چەوری دەکا
greasy/ˈgri:si/adj چەور/چەورکراو
great/greɪt/adj مەزن، گەورە
great-grandfather
/ˈgreɪtˌgrænfɑ:ðə(r)/n
باپیرە گەورە
great-grandmother
/ˈgreɪtˌgrænmʌðə(r)/n
داپیرەگەورە
great-granddaughter کچی نەوە

great-grandson کوڕی نەوە
Greece/n یۆنان
greed/gri:d/n چلێسی، چاوچنۆکی
greedily/adv چاوچنوکانە
greedy/ˈgri:di/adj چلێس، چاوچنۆک
Greek/gri:k/n زمانی، گەلی یۆنانی
green/gri:n/adj - n سەوز، کەسک
greengrocer/ˈgri:ngrəʊsə(r)/n
سەوزە فرۆش/ تەڕەفرۆش
greenhouse/ˈgri:nhaʊs/n خانوی شوشە
بۆ کشتوکاڵ
greet/gri:t/v سڵاو دەکا
greeting/ˈgri:tɪŋ/n سڵاوکردن
grenade/grəˈneɪd/n نارنجۆک
grew/gru:/v گەشەکردن
grey/greɪ/adj رەساسی، خۆڵەمێشی
grief/gri:f/n خەم، پەژارە
grievance/ˈgri:vns/n سکاڵا
grieve/gri:v/v ئازار دەدا، خەم دەچێژێ
grievous/ˈgri:vəs/adj بەسوێ، بەئازار
grill/grɪl/n - v برژاو، برژێن–
تکەو کەباب/دەبرژێنێ
mixed grill برژاوی تێکەڵ
grim/grɪm/adj مۆن، مۆڕ
grin/grɪn/v زەردەخەنە دەکا– بزەی دێتێ
grind/graɪnd/v دەهاڕێ، ددانی جیڕ دەکا
grip/grɪp/v - n دەیگرێ/گرتن، جانتا
groan/grəʊn/v دەناڵێنێ/ناڵین
grocer/ˈgrəʊsə(r)/n بەقاڵ
grocery/ˈgrəʊsəri/n دوکانی بەقاڵی
groom/gru:m/n ١– زاوا ٢– ئەسپەوان
groove/gru:v/n کەندەڵە
gross/grəʊs/adj گرۆس، دەستە/دە
grossly/adj بە ئاشکرا
grotto/ˈgrɒtəʊ/n ئەشکەوت
ground/graʊnd/n زەوی/هاڕراو

glue/glu:/n کەتیرە، چرك
go/gəʊ/v دەڕوا
go ahead/v لەسەری دەڕوا– دەستدەکا
go away/v کۆچ دەکا
go back on/v پەشیمان دەبێتەوە، بەڵێن دەشکێنێ
go by/v بەسەر دەچێ– گوێڕایەڵ دەبێ
go off دەردەپەڕێ
go on لەسەری دەڕوا
go out دەکوژێتەوە
go through تەواو دەکا، دەپشکنێ
go together سەر بە هەمان کۆمەڵە
go up/v سەردەکەوێ
goal/gəʊl/n گۆڵ، ئامانج
goalkeeper/ˈgəʊlki:pə(r)/n گۆڵچی
goat/gəʊt/n بزن
god/gɒd/n خوداوەند، بت
God/gɒd/n خودا، پەروەردگار
goddess/ˈgɒdes, ˈgɒdəs/n خواژن (ئەفسانە) ئەو خوداوەندانەی رەگەزی مێینەیان دراوەتە پاڵ
gold/gəʊld/n زێڕ
goldsmith/ˈgəʊldsmɪθ/n زێڕنگەر
golden/ˈgəʊldən/adj زێڕین
golf/gɒlf/n گۆلف
good/gʊd/adj باش، چاک
for good بێ گەڕانەوە، هەتاهەتایێ
good bye/ˌgʊdˈbaɪ/interj خوات لەگەڵ
goods/gʊdz/n کەلوپەل، شت و مەک
good will/ˌgʊdˈwɪl/n نیازی پاک، نیازی چاک
goose/gu:s/n قاز
gorilla/gəˈrɪlə/n گۆریلا
gory/ˈgɔ:ri/adj خوێناوی، خەڵتانی خوێن

gosling/ˈgɒzlɪŋ/n بێچوەقاز
gospel/ˈgɒspl/n ئینجیل
gossip/ˈgɒsɪp/n قسەڵۆك، گۆت گۆتۆك
govern/ˈgʌvn/v بەڕێوە دەبا، فەرمانڕەوا دەکا
government/ˈgʌvənmənt/n حکومەت، کارگێری، میری
governor/ˈgʌvənə(r)/n پارێزگار، کارگێڕ، میر
governorate/ˈgʌvənəreɪt/n پارێزگا
gown/gaʊn/n بەرگی نوستن
grab/græb/v دەرفێنێ/دەگرێ
grace/greɪs/n لەش سووکی
graceful/ˈgreɪsfl/adj شۆخ و شەنگ، نازدار
gracious/ˈgreɪʃəs/adj میهرەبان، بەخشندە
gradation/grəˈdeɪʃn/n پلەکردن
grade/greɪd/n پلە، پۆل
gradual/ˈgrædʒuəl/adj وردە وردە
graduate/ˈgrædʒueɪt/v دەردەچێ
graduate/ˈgrædʒuət/n دەرچوو
graft/grɑ:ft/n موتوربە دەکا
grain/greɪn/n تۆو/دانەوێڵە
gram/græm/n گرام
grammar/ˈgræmə(r)/n رێزمان
grammarian/grəˈmeəriən/n رێزمان ناس
grammatical/grəˈmætɪkl/adj رێزمانیی
grand/grænd/adj - n گەورە
grand-child/ˈgræntʃaɪld/n کورەزا/کچەزا
grandfather/ˈgrænfɑ:ðə(r)/n باپیر
granddaughter/ˈgrændɔ:tə(r)/n کچەزا
grandmother/ˈgrænmʌðə(r)/n داپیر
grandparent/grænpeərənt/n باپیر و داپیر
grandson/ˈgrænsʌn/n کورەزا، نەوە
grant/grɑ:nt/v-n دەبەخشێ، بەخشش
grape/greɪp/n ترێ
grape-sugar/n شەکری ترێ

get round/v خۆی لێ دەپارێزێ

get the sack/v لە کار دەری دەکەن شاپی دەدەن، قاوی دەدەن

get through/v دەگوزەرێت، تێ دەپەڕێ

get together/v کۆ دەبێتەوە

get up/v (لە خەو) هەڵدەستێ واگادێ، هەڵدەستێتە سەرپێ

geyser/ˈgi:zə(r)/n گیزەر، کوانێئاو

ghost/gəust/n خێو، تارمایی

giant/ˈdʒaɪənt/n زەبەلاح، کەتە، کەلەگەت، دێو

gibber/ˈdʒɪbə(r)/v وڕێنە دەکا

gibberish/ˈdʒɪbərɪʃ/n وڕێنە

giddy/ˈgɪdi/adj سەری دەسوڕێ، گێژدەبێ

gift/gɪft/n - v خەڵات، دیاری، دەبەخشێ

gifted/ˈgɪftɪd/adj بەهرەمەند

gig/gɪg/n نمایشی مۆسیقی

giggle/ˈgɪgl/v - n قاقای پێکەنینی دێ، قاقای پێکەنین

gild/gɪld/v ئاوەزێڕ، ئاوزێڕ دەکا، ڕووپۆش زێڕ دەکا

gill/gɪl/n ١-ئەوزن، کەوانەی ریشە دار، ئەندامی هەناسەی ماسی ٢-پێوەری شلە

gilt/gɪlt/n ئاوەزێڕ، ڕووپۆش زێڕ

gimmick/ˈgɪmɪk/n فێڵی سرنج ڕاکێش

gin/dʒɪn/n مەشروبی جین- ئارەقی جین

ginger/ˈdʒɪndʒə(r)/n ئاوی زەنجەفیل، تام زەنجەفیل

gipsy/n قەرەج- دۆم

giraffe/dʒəˈrɑ:f/n زەرافە

girl/gɜ:l/n کچ، کیژ، دۆت

gist/dʒɪst/n پوختە، کرۆک

give/gɪv/v دەدا، دەبەخشێ

give in/v خۆی بە دەستەوە دەدا، بە چۆک دادێ

give up/v وازدێنێ

give and take/n بدەو بگرە

given name/n یەکەم ناوی کەس

glacier/ˈglæsiə(r)/n سەهۆڵە ڕووبار

glad/glæd/adj ئاسودە، شاد، بەختەوەر

glamorous/ˈglæmərəs/adj دڵڕفێن

glamour/ˈglæmə(r)/n دڵڕفێنی

glance/glɑ:ns/v- n نیگا، چاوی پێدادەخشێنێ

gland/glænd/n گەدە

glare/gleə(r)/n دەدرەوشێنەوە

glaring/ˈgleərɪŋ/adj درەوشاوە

glasses/ˈglɑ:sɪz/n چاویلکە، عەینەک

glass-house/ˈglɑ:shaus/n جامخانە، شوشەبەند

gleam/gli:m/n دەدرەوشێتەوە

gleefully/ˈgli:fəli/adv بە ئاسودەیی

glen/glen/n دۆڵێکی-شیوێکی-تەنگ

glib/glɪb/n زمان شیرین- سەرپێی

glide/glaɪd/v - n دەخلیسکێ

glider/ˈglaɪdə(r)/n فڕۆکەی چارۆکەدار

glimmer/ˈglɪmə(r)/v چەخماخە، بریسکە دەدا

glimpse/glɪmps/n-v ئاماژە، نیگا/ سەرنج، سەرنج دەدا

glitter/ˈglɪtə(r)/v دەبریسکێتەوە، بریسک

global/ˈgləubl/adj جیهانیی، سەراپاگیر

globe/gləub/n گۆی زەوی، تۆپ

globilization/adj جیهانگەرایی

gloomy/ˈglu:mi/adj پەست، تاریک

glorify/ˈglɔ:rɪfaɪ/v شکۆداری دەکا

glorious/ˈglɔ:riəs/adj شکۆدار، سەربەرز

glory/ˈglɔ:ri/n شکۆمەندی، سەربەرزی، سەرفرازی

glossary/ˈglɒsəri/n فەرهەنگۆک

glove/glʌv/n دەستکێش، دەستەوانە

glow/glu:/v دەدرەوشێتەوە

(له ڕێزمان)، نێرومێ

gene/dʒi:n/n جین، بۆماوه

general/ˈdʒenrəl/adj – n ژەنەڕاڵ، گشتی

general federation یەکێتی گشتی

generality/ˌdʒenəˈræləti/n گشتیتی

generalize/ˈdʒenrəlaɪz/v به گشتی کردن

generally/ˈdʒenrəli/adv بەگشتی

generate/ˈdʒenəreɪt/v دروست دەکا، کارەبا دروست دەکا

generation/ˌdʒenəˈreɪʃn/n وەچە، نەوە

generator/ˈdʒenəreɪtə(r)/n جێنێرەیتەر، مولیده کارەبا دروست کەر– ئەزوی کارەبا بەخش

generic/dʒəˈnerɪk/adj ڕەگەزیی

generosity/ˌdʒenəˈrɒsəti/n بەخشندەیی، مەردی، بەدڵی

generous/ˈdʒenərəs/adj بەخشندە، مێر، پارە بەخش، بە دڵ

genesis/ˈdʒenəsɪs/n ئافەریدەیی، ئافراندن

genetics/dʒəˈnetɪks/n بۆماوە زانی

genial/ˈdʒi:niəl/adj ڕووخۆش

genie/ˈdʒi:ni/n دێو، جنۆکە، دێوه زمه

genitals/ˈdʒenɪtlz/n ئەندامی زاوزێی دەرەوە

genitive/ˈdʒenətɪv/n دراوە پاڵی، خاوەنی

genius/ˈdʒi:niəs/n بلیمەت، بەهرەمەند

genocide/ˈdʒenəsaɪd/n ڕەشەکوژی، کۆمەڵکوژی

genre/ˈʒɑ:nrə/n ژانری ئەدەبی

genteel/dʒenˈti:l/adj بەرێز، ڕێزدار

gentleness/ˈdʒentlnəs/n نیانی، ڕووخۆشی

gently/ˈdʒentli/adv به ڕووخۆشی

genuine/ˈdʒenjuɪn/adj ڕەسەن، ڕاستگۆ

genus/ˈdʒi:nəs/n ڕەگەز، جۆر

geographical/ˌdʒi:əˈɡræfɪkl/adj جیوگرافیی– جیوگرافیایی

geography/dʒiˈɒɡrəfi/n جوگرافیا

geology/dʒiˈɒlədʒi/n زەوی‌زانی

geologist/dʒiˈɒlədʒɪst/n زەوی ناس

geometrical/ˌdʒi:əˈmetrɪkl/adj ئەندازەیی

geometry/dʒiˈɒmətri/n ئەندازەزانی

geriatrics/n چارەسەری پزیشکی پیران/ بەساڵاچوان

germ/dʒɜ:m/n میکرۆب

germicide/ˈdʒɜ:mɪsaɪd/n میکرۆبکوژ

germinate/ˈdʒɜ:mɪneɪt/v دەڕوێت، دەڕوێنێت، تۆو دەڕوێنێ

gerund/ˈdʒerənd/n چاووگ (شێوەی ing

gesture/ˈdʒestʃə(r)/n-v ئاماژە، جووڵە ، نیشانە، ئاماژە دەکا

get/get/v دەستی دەکەوێ، تێ دەگا، دەگاتێ، هەیەتی، سوار دەبێ، ئامادە دەکا، دەرفەتی بۆ ڕێك دەکەوێ

get about/v زۆر گەشت دەکا

get ahead/v پێش دەکەوێ

get at/v ڕەخنەی لێ دەگرێ

get away with/v ڕزگاری دەبێ، دەرباز دەبێ لە

get in/v دەچێتە ژوورەوە

get off/v دادەبەزێ، دێتە خوارێ

get on/v لە سەری دەڕوا، بەردەوام دەبێ

get out/v دەچێتە دەرەوە، دەڕوا، ئۆغر دەکا

get over/v زاڵ دەبێ، چاك دەبێتەوە لە

get rid of/v لێی ڕزگار دەبێ، لەکۆڵ‌خۆی دەکاتەوە

Gg

G-g/dʒiː/ پیتی حەوتەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
gab دیاری- خەڵات
gad/gæd/v گەشت دەکا- دەچێتە دەرەوە بۆ ڕابواردن و خۆشیو کەیف‌وسەیف
gadfly/ˈgædflaɪ/n مێشەکەر
gadget/ˈgæʒɪt/n ئامرازێکی بچوک
gag/n دەمامە/دەمگر
gaggle/n کۆمەڵێکی کێزە شێوێن
gaily/ˈgeɪli/adv بە شادی، بە خۆشی
gain/geɪn/n - v بەدەست دێنێ، قازانج دەکا، سوود
gainful/ˈgeɪnfl/n سوود بەخش
gait/geɪt/n شێوەی ڕۆیشتنی مرۆڤ
galaxy/ˈgæləksi/n گالاکسی- هەسارە...
gale/geɪl/n با هۆز، زریان
gall/gɔːl/n بریتی پێست/دەمرەتی
gallant/ˈgælənt/adj ئازا، جەسور
gallantry/ˈgæləntri/n جوامێری، پیاوەتی
gallery/ˈgæləri/n گەلەری
gallon/ˈgælən/n گالۆن
gallop/ˈgæləp/v - n غاردانی ئەسپ، غاردەدا
gallows/ˈgæləuz/n سێدارە
gamble/ˈgæmbl/v- n قوماردەکا/قومار
gambler/ˈgæmblə(r)/n قوماربان، قومارچی
gambling/ˈgæmblɪŋ/n قومارکردن
game/geɪm/n گەمە، یاری، ڕابواردن، ڕاو، فێڵ
give the game away نهێنی ئاشکرادەکا
gander/ˈgændə(r)/n نێرەی قاز
gang/gæŋ/n چەتە
gangster/ˈgæŋstə(r)/n ئەندامی چەتە/ پیاوی چەتە
gap/gæp/n کون، کەلێن/ بۆشاییە
garage/ˈgærɑːʒ/n گەراج
garbage/n ١-گلێش- زبل٢-قسەی قۆڕ
garden/ˈgɑːdn/n - v باخچە، باخچەی گشتی، باخەوانی دەکا
gargle/ˈgɑːgl/v غەرغەرە دەکا
garlic/ˈgɑːlɪk/n سیر
garment/ˈgɑːmənt/n جل
garrison/ˈgærɪsn/n حامیە/پاسەوانی شار
gas/n گاز، غاز، بەنزین
gas station/n وێستگەی بەنزین و گاز
gasoline/n گازۆلین، گازوایل
gate/geɪt/n دەرگای دەرەوە، دەرگای سەرەکی(ماڵ)
gateau/ˈgætəu/n گاتۆ، شیرینی ڕازاوە
gather/ˈgæðə(r)/v کۆدەکاتەوە، خڕدەکاتەوە، تێ دەگا
gathering/ˈgæðərɪŋ/n کۆبوونەوە، حەشامەت، ئاپۆرە
gauge/geɪdʒ/n - v باپێو، دەپێوێ
gaunt/gɔːnt/adj رەق و رووت، رووتەڵە- ڕیزیلە، زۆر لاواز
gauze/gɔːz/n شاش
gay/geɪ/adj نێربازی (شاز)، شاد، قۆشمەچی
gaze/geɪz/v چاوی تێ دەبڕێ، تێ ڕادەمێنێ بە دیقەت تەماشا دەکا
gear/gɪə(r)/n گێر، کەلوپەل، ئامێر
gee/dʒiː/interj دەربڕینی خۆشیو سەرسوڕمان
geese/giːs/: goose/n قاز
gel/dʒel/n شاو- شل
gem/dʒem/n گەوهەر
gender/ˈdʒendə(r)/n رەگەز- زایەند

furtive/ˈfɜːtɪv/adj نهێنی، شاراوە

fury/ˈfjʊəri/n شێتگیری، زۆر تووڕەیی

fuse/fjuːz/n - v ١- فتیلەی بۆمب
٢- فەتیلەر٣- فیوز
٤- ئاوێتە دەبێ، تێکەڵ دەبێ، دەچنە ناو یەک
٥- فیوز، کارەبا دەکوژێتەوە

fuselage/ˈfjuːzəlɑːʒ/n
بەشە سەرەکییەکانی فڕۆکە
(بێجگە لە کلێر، باڵەکان و کلک)

fusion/ˈfjuːʒn/n چوونە ناو یەک،
ئاوێتەبوون

fuss/fʌs/n - v ١-هەراوهۆریا، هەڵا،
شەڕو تووڕەیی ٢- نیگەرانی دروست دەکا
٣- زێدەڕۆیی دەکا

fussy/ˈfʌsi/adj ١- بە وردە، دژوار
٢- زێدە

futile/ˈfjuːtaɪl/adj بێهوودە، بێئاکام،
نەزۆک

futility/fjuːˈtɪləti/n نەزۆکی، بێ ئاکامی

future/ˈfjuːtʃə(r)/n داهاتوو- ئایندە

for the future لە مەودوا

in future لە داهاتوو، لە ئایندە

fuzzy/ˈfʌzi/adj لێڵ

FYI بۆ زانیاریت

frustration/frʌˈstreɪʃn/n بێ ئومێدی
fry/fraɪ/n سوورەکانەوە
frying pan/n تاوە
fudge/fʌdʒ/n ١- حەلوا، شیرنەمەنی
٢- ناراستەوخۆ هەندێ شت دەڵێ
fuel/ˈfju:əl/n-v ١- سوتەمەنی
٢- پەگەڕ دەخا ، گر دەگرێ
fugitive/ˈfju:dʒətɪv/n هەڵاتوو لە دادگا، راکردوو
fulfill/fʊlˈfɪl/v ١- جێبەجێ دەکا
٢- دەمێنێتە دی ٣- رادەپەڕێنێ ٤-رازی دەبێ
full/fʊl/adj ١- پڕ٢- تێر
٣- جەمەی دێ، راستەوخۆ
in full بەتەواوی
in full swing لە لوتکەی هەرمتی، چالاکی
full-blown/adj تەواو پەرەسەندو، گەشەکردوو
full-moon/n مانگی چواردە
مانگ شێوەی بازنە وەردەگرێ
full stop/n خاڵ، نوقتە
full-time/adj -n تەواوی رۆژ/کۆتایی
fully/ˈfʊli/adv بەتەواوی
fumble/ˈfʌmbl/v دەگەڕێ
لە گیرفانی دەگەڕێ
fume/fju:m/v هەست بەتوڕەیی دەکا، دەورووژێ
fumes/fjumz/n دوکەڵ- گازی خنکێنەر
fun/fʌn/n رابواردن
make fun of پێی رادەبوێرێ
گاڵتەی پێدەکا ...
function/ˈfʌŋkʃn/n – v ١- ئەرك
٢- بۆنەوی گرنگ ٣- پۆست
٤- کاردەکا، ئەرکی .. وایە
functional/ˈfʌŋkʃənl/adj کرداری، کاریی
function key/n کلیلی فەرمان
fund/fʌnd/n - v ١- پارەی کۆکراوە
بۆ مەبەستێ ٢- پارەی هەڵگیراو لە بانق
٣- پارە دەدا، پارە لە ... خەرج دەکا
fundamental/ˌfʌndəˈmentl/adj
بنچینەیی، بنەرەتی/ بونیادگەری
fundamentally/adv بنەرەتیانە، لە بنەرەتەوە
fundamentalism /ˌfʌndəˈmentəlɪzəm/n
بنەچەگەری/ بونیادگەری
ڕێو رەسمی بە خاك سپاردن
funeral/ˈfju:nərəl/n
ڕێو رەسمی بە خاك سپاردن
fungi/ˈfʌŋgi, -gaɪ, ˈfʌndʒaɪ/n کەڕوو
fungus/ˈfʌŋgəs/n قارچك
funnel/ˈfʌnl/n ١- روحەتی، نەوت پاڵێو
٢- دوکەڵکێش
funny/ˈfʌni/adj ١- پێکەنین هێنەر
٢- سەیر و نائاسایی٣- پوخۆش
fur/fɜ:(r)/n فەرو، کوڵك
furious/ˈfjʊəriəs/adj توڕە، هارو هیج- توند، رەق
furnace/ˈfɜ:nɪs/n فڕنی، تەنوور
furnish/ˈfɜ:nɪʃ/v کەلوپەل لەناو ماڵ دادەنێ، پێك دەخا
furnished/adj بە کەلوپەل، رایەخراو
furnishings/n کەلوپەل، مافوور، رایەخ ..
furniture/ˈfɜ:nɪtʃə(r)/n کەلوپەل
furrow/ˈfʌrəʊ/n ١- هێڵی ناو کێڵگە- جۆگە-خەت ٢- لۆچ، لۆچی
further/ˈfɜ:ðə(r)/adj-adv ١- دوورتر
٢- زێدە ٣- زیاتر
further more/adv ئەمەش زیاتر، وێڕای ئەمەش
further education/n فێرکردنی زێدە
فێرکردنی ئەو کەسانەی خوێندنیان بەجێ هێشتوە
furthest/ˈfɜ:ðɪst/adj - adv دوورترین

freighter/ˈfreɪtə(r)/n کەشتی یان فرۆکەی بار هەڵگر

French/frentʃ/n فەرەنسی

frenzy/ˈfrenzi/n ١– هەژین– هەڵچون ٢– شێتکی، کێوی و هەڵچو

frequency/ˈfri:kwənsi/n ١– چەند پات بوونەوە ٢– دوبارە بوونەوەی ئاسایی ٣– لەرە

frequent/ˈfri:kwənt/adj زۆر ڕودەدا، دوپات، زۆر

frequent/v زۆر دەچێتە جێیەك

fresh/freʃ/adj ١– سازگار، زوڵاڵ ٢– نوێ– جیاواز٣– تازە ٤– حەساوە ٥– زۆر سارد ٦– لە ئوتو نەبێ

freshen/ˈfreʃn/v ١–پاقژدەکا، گیانی وەبەردێنێتەوە ٢– توند دەبێ٣– خۆی دەشوا

fresher: freshman/n قوتابی قۆناغی یەکەم لە زانکۆ

fret/fret/v نیگەران دەبێ

friction/ˈfrɪkʃn/n ١– لێکخشاندن ٢– ناکۆکی

Friday/ˈfraɪdeɪ/n ڕۆژی هەینی

fridge/frɪdʒ/n ئاوساردکەر، ئاو تەزێنەر بەفرگر

friend/frend/n برادەر، لایەنگر

friendless/ˈfrendləs/n بێ برادەر/بێ ڕوو

friendly/ˈfrendli/n-adj ڕووخۆش، خۆشەویست، ڕێك

friendship/ˈfrendʃɪp/n هاوڕێیەتی، برادەرایەتی

fright/fraɪt/n ترس، تۆقین

frighten/ˈfraɪtn/v دەتوقێنێ

frightening/ˈfraɪtnɪŋ/adj تۆقێنەر

frightful/ˈfraɪtfl/adj زۆر خراپ، زۆر، زۆر مەزن– ترسێنەر

frigid/ˈfrɪdʒɪd/adj ئافرەتێکی ساردە لە ڕوی سێکسیەوە/ ساردو سڕ

frill/frɪl/n ١– لێواری کراس ٢– ڕازاوە– ناپێویست بەڵام بەردڵ

fringe/frɪndʒ/n ١– پەرچەم– قاقۆڵ ٢– دەممەنی ڕازاوە ٣– لێوار، دەرەوەی...

frisk/frɪsk/v ١–دەگەڕێ– دەپشکنێ ٢–هەڵبەزو دابەز دەکا

fritter/ˈfrɪtə(r)/v بەفیڕۆ دەدات (کات و پارە)

frivolity/frɪˈvɒləti/n بێهودەیی، گەمژەیی، ڕەفتاری ئارێك

frizzy/ˈfrɪzi/adj پرچ لوول

frock/frɒk/n کراس، فوستان/ ڕۆب

frog/frɒg/n بۆق

frogman/ˈfrɔ:gmən/n مەلەوان، ژێر دەریا کەر

from/frəm/prop لە

front/frʌnt/n پێشەوەی، پێش، بەرەی جەنگ– گۆڕەپان

frontal/ˈfrʌntl/adj لە پێشەوە

frontier/ˈfrʌntɪə(r)/n سنوور، توخوب

frost/frɒst/n کرێوە، زۆر سارد

frosting/ˈfrɒstɪŋ/n بەستن، زوقم

froth/ˈfrɒθ/n - v ١– بلق، کەف ٢– کەف و چەوری سەرچێشت (لە کاتی کوڵان) ٣– کەف دەکا، لیك دەکا

frown/fraʊn/n گرژبوون،مۆن،خۆمۆن کردن

frozen/frəʊˈzən/v بەستو، تەزیو

fruit/fru:t/n ١–مێوە ٢–بەرهەمی میوە ٣– بەروبوم

fruitful/ˈfru:tfl/adj بەرهەمدار، ئاکامدار

fruitless/ˈfru:tləs/adj بێ بەر، نەزۆك، بێ ئاکام

frustrate/frʌˈstreɪt/v ١– لێ ئاگەڕێ– بێ ئومێدی دەکا ٢– دادەمرکێنێ

frustrated/adj بێ ئومێد

foyer/ˈfɔɪeɪ/n دەروازەی هۆڵ/دیوەخان

fraction/ˈfrækʃn/n ١- بەش٢- کەرت

fracture/ˈfræktʃə(r)/n شکانی ئێسک

fragile/ˈfrædʒaɪl/adj بۆش، زوو دەشکێ،
بەترکزەیە

fragment/ˈfrægmənt/n-v
شکان- تەلەزم
پارچە پارچەی ...- پارچە پارچە دەبێ

fragrance/ˈfreɪgrəns/n بۆنی خۆش

fragrant/ˈfreɪgrənt/adj بۆن، بۆنخۆش

frail/freɪl/adj لاواز- رەقەڵە

frailty/ˈfreɪlti/n لاوازی ئاکاری فیزیکی

frame/freɪm/n ١- چوار چێوە
٢- چوارچێوەی چاویلکە٢- پەیکەر

frame/v ١- چوارچێوە دادەنێ
٢- دەردەبڕێ ٣- تۆمەی پێوە دەلکێنێ

framework/ˈfreɪmwɜːk/n پەیکەر-
چوارچێوە- قالب

franc/fræŋk/n فرەنک-
دراوی فەرەنسی- بەلجیکی و سویسری

franchise/ˈfræntʃaɪz/n
١- مافی بەشداری کردن لەدەنگدان
٢- بریکاری کۆمپانیا ٣-زێدەماف

frank/fræŋk/adj قسە لەڕوو، راشکاو

frankly/ˈfræŋkli/adv ١- بەراشکاوی
٢- بەڕاستی، بەدروستی

frantic/ˈfræntɪk/adj ١- نیگەران- پەشێو
٢- هەژیو- بە هەڵپە، سەرقاڵ

fraternal/frəˈtɜːnl/n برایی، برایانە

fratricide/ˈfrætrɪsaɪd/n براکوژی

fraternity/frəˈtɜːnəti/n ١- برایەتی
٢- هاوکاری، پەیوەندی

fraud/frɔːd/n ١- گزی، فێڵ
٢- گزیکار، فێڵباز

fraught/frɔːt/adj ١- پڕە- لە پڕیا
دەتەقێتەوە
لە تووڕەیی یا دەتەقێتەوە
٢- نیگەران و دەمارگیر، تووڕە

fray/freɪ/v شاو ، پەرش و بڵاو

freak/friːk/n ١-ڕووداوێکی کەسێکی سەیر
٢- شەیدا، خەریک- مژۆڵ بۆخۆشی
٣- شاز- نائاسایی

freckle/ˈfrekl/n خاڵ، نیشانە، خوریکەدار

free/friː/adj - v ١- ئازاد
(لە دەرەوەی زیندان، قەفەس)
٢- ئازاد- سەربەخۆ ٣- دوور لە ، بێ
٤- بە خۆرایی، بەلاش ٥- قاڵا، چۆڵ ، بە تاڵ
٦- نامژۆڵ، سەرقاڵ نەبی

free enterprise/n بازاری ئازاد

free speech/n مافی رادەربڕین

freedom/ˈfriːdəm/n ئازادی، سەربەستی،
خۆرزگارکردن

freefone/ˈfriːfəʊn/n تەلەفۆنکردنی
بەخۆڕا

freelance/ˈfriːlɑːns/n کرێکاری سەربەخۆ

freelance journalist/n رۆژنامەنوسی
سەربەخۆ

freely/adv ١- بەئازادی
٢- بەبێ نیگەرانی- خۆمێشتی

freemason/ˈfriːmeɪsn/n فەرمەسۆن

freepost/ˈfriːpəʊst/n پۆستی خۆرایی

freeze/friːz/v ١-دەبەستێ، دەیبەستێ
٢- لەسەرما دەمرێ
٣- پلەی گەرما بەرەو خوارەوەی سفر دەچێ
٤- لە ناکاو لە ترسا بێدەنگ دەبێ-
زمان لاڵ دەبێ ٥- نرخ و کرێ دیار دەکا

freeze/n ١- ماوەی بەستان
٢- دیارکردی نرخ وکرێ

freezing-point/n پلەی بەستن

freezer/ˈfriːzə(r)/n فریزەر

freight/freɪt/n ١- گواستنەوەی بار
٢- کەلوپەل

formidable/ˈfɔːmɪdəbl/adj ١- ترسێنەر ٢- دژوار
formula/ˈfɔːmjələ/n- پێکهاتە- هاوکێشە- فۆرمولە، پلان
formulate/ˈfɔːmjuːleɪt/v پیلان دادەنێ، دەربدەبڕێ، دادەڕێژێ، شرۆڤە دەکا
forsake/fəˈseɪk/n بەجێ دێڵێ، واز لێدێنێ
fort/fɔːt/n قەڵا
forthcoming/ˌfɔːθˈkʌmɪŋ/adj ئایندەی نزیک
لەداهاتوی نزیک دەکەوێ
یارمەتیدەر، هاریکار
forthright/ˈfɔːθraɪt/adj ئاشکرا، بێپێچ وپەنا- ڕاست ودروست
forthwith/ˌfɔːθˈwɪθ, -ˈwɪð/adv هەرئێستا، دەست بەجێ، هەنوکە
fortify/ˈfɔːtɪfaɪ/v بەهێز دەکا، شوێنی خۆی توندەکا
fortification/ˌfɔːtɪfɪˌkeɪʃn/n بەهێزکردن، توندکردن
fortnight/ˈfɔːtnaɪt/n دوو هەفتە
fortnightly/ˈfɔːtnaɪtli/adv-adj هەردوو هەفتە جارێ
fortress/ˈfɔːtrəs/n قەڵا
fortunate/ˈfɔːtʃənət/adj خۆش بەخت، بەبەخت
fortunately/adv خۆشبەختانە
fortune/ˈfɔːtʃuːn/n قەدەر، بەخت- چارەنووس، سامان
fortune-teller بەختگرەوە/فالچی
forty/ˈfɔːti/number چل
fortieth/ˈfɔːtiəθ/pron-det-adv چلەم
forum/ˈfɔːrəm/n یانەی گفتوگۆ، کۆڕگە
forward/ˈfɔːwəd/adv بۆ پێشەوە
forward-looking/adj بەرەو داهاتوو، ئایندەیی

forward/adj داهاتوو- ئایندە- پێشکەوتوو- بە ئاست
forward/v دەنێرێ
forwarding address/n ناونیشانی نوێ
forward/n هێرشبەر
fossil/ˈfɒsl/n ١-پاشماوەی گیانەوەر یاخود ڕووەکی بەردبوو ٢-کۆنەخواز
foster/ˈfɒstə(r)/v ١- بەخێوکردنی منداڵی بێماڵ وحاڵ- گرتنەخۆی منداڵی بێماڵ وحاڵ ٢- هاندەدا
foul/faʊl/adj ١- پیس، ناخۆش، بۆنی لێدێ ٢- ناخۆش، بێ میزاژ
٣- باراناوی، باهۆزاوی، ڕەشەباو تەماوی ..
٤- (زمانێکی) پیسی هەیە، جوێناوی، ناشرین
foul/n ١- فاوڵ (لەیاری)٢- تاوان
foul/v فاوڵ دەکا
found: find/v دۆزیەوە
found/faʊnd/v ١- دادەمەزرێنێ ٢- پێکدێنێ٣- لەسەر بینادەکا
foundation/faʊnˈdeɪʃn/n ١-دامەزراندن ٢-دامودەزگا ٣- بنەما، شەنگست ٤- بناغە- بنەمای هزری
founder/ˈfaʊndə(r)/n دامەزرێنەر
founder member/n ئەندامی دامەزرێنەر
founder leader/n سەرۆکیدامەزرێنەر ڕابەری دامەزرێنەر
foundry/ˈfaʊndri/n قالب، چوارچێوە توانەوە، چوارچێوە وەرگرتن
fountain/ˈfaʊntən/n ١- فوارە٢- کانی
four/fɔː(r)/number چوار
on all fours لە سەر چوارپەل، لەسەر زگ
fourth/ˈfɔːθ/pron - det - adv چوارەم
fourteen/ˌfɔːˈtiːn/number چواردە
fowl/faʊl/n باڵندە، مریشك
fox/fɒks/n ڕێوی
fox-hunting/n ڕاوی ڕێوی- ڕاوە ڕێوی

forceful/ˈfɔ:sfl/adj به هێز
forceps/ˈfɔ:seps/n ماشەی دکتۆر/گیرە
ford/fɔ:d/n تەنکاو
Fore/n پێشەوە
Fore/adv بەرەو پێشەوە
forearm/ˈfɔ:rɑ:m/n باسک، قۆڵ
foreboding/fɔ:ˈbəudɪŋ/n شووم، پێشبینیشەڕ(خراپە)
forecast/ˈfɔ:kɑ:st/v - n پێشبینی دەکا
١- پێشبینی کردن ٢- کەش و هەوا- سەقا
forecourt/ˈfɔ:kɔ:t/n بەردەرگای باڵەخانە
forefinger/ˈfɔ:fɪŋgə(r)/n پەنجەی شایەتمان
forefront/ˈfɔ:frʌnt/n پێشەوە، پێشەنگ
foreground/ˈfɔ:graund/n ١- پێشەوەی (وێنە) ٢- ڕیزی پێشەوە (شوێن)
forehead/ˈfɔ:hed/n نێوچەوان- ناوچەوان
foreign/ˈfɔ:rɪn, ˈfɒrɪn/adj ١- بیانی
٢- دەرەوە ٣- سەیر
foreigner/ˈfɒrənə(r)/n کەسی بیانی- بێگانە
foreign secretary/n وەزیری دەرەوە
foremost/ˈfɔ:məust/adj ناسراوترین، گرنگترین
forename/ˈfɔ:neɪm/n ناوی یەکەم، ناوی کەسی
forensic/fəˈrensɪk/n نوژداری
لێکۆڵینەوە لە جەستە بۆ دۆزینەوەی تاوان
forerunner/ˈfɔ:rʌnə(r)/n ڕابەر، پێشڕەو
foresee/fɔ:si:/v پێشبینی دەکا
foresight/fɔ:saɪt/n دووربین
forest/ˈfɒrɪst/n دارستان
forestry/ˈfɒrɪstri/n زانستی دارستان
foretell/fɔ:ˈtel/v پێشبینی دەکا
forever/fərˈevə(r)/adj هەمیشە- هەتاهەتایی
foreword/ˈfɔ:wɜ:d/n پێشەکی

forfeit/ˈfɔ:fɪt/n ١-پێ دەبڕێری- سزای دەدا ٢-ون دەکا، گوم دەکا، دەدۆڕێنێ
forge/v ١-دەشێوێنێ
٢- پەیوەندی .. دروست دەکا
٣-بەرەو پێش دەجولێ
forger/n ساختەکار، تەزویرچی
forgery/ˈfɔ:dʒəri/n شێواندن- ساختەکاری
forget/fəˈget/v لە بیر دەکا- لە بیری نامێنێ
وەبیری نایەتەوە، فەرامۆش دەکا- خۆی لە بیر دەکا
forgive/fəˈgɪv/v لێی دەبورێ، دەیبەخشێ لێیخۆش دەبێ
forgo/fɔ:ˈgəu/v وازدێنێ، دەست بەردار دەبێ
fork/fɔ:k/n ١- چەنگەڵ، ژەتاڵ
٢- دووڕیان
forlorn/fəˈlɔ:n/adj ١-کڵۆڵ، بێسەرپەرشت ٢-چۆڵ و هۆڵ
form/fɔ:m/n ١- شێوە ٢- شێوەی (کتێب)
٣- فۆرم ٤- پۆل ٥- دارشتن
٦- لەش سوکی ٧- تۆماری ئێستا
form/v ١- پێکدێنێ
٢- ئەم شێوەیە وەردەگرێ
formal/ˈfɔ:ml/adj ١- میری- ڕەسمی
٢- زانکۆیی- قوتابخانەیی
formality/fɔ:ˈmæləti/n ڕێ و ڕەسم، شتی هەروا
format/ˈfɔ:mæt/n - v شێوە
formation/fɔ:ˈmeɪʃn/n ١- پێکهێنان
٢- کۆمەڵەیەك
formative/ˈfɔ:mətɪv/adj کاریگەرێکی زۆری هەیە
former/ˈfɔ:mə(r)/adj ١- پێشوو
٢- یەکەم لە
formerly/adv لە ڕابردوو

foil/fɔɪl/v ڕادەکا فەشەل بێنێ-
ئاهێڵێ کارەکە تەواو بکا

foist/fɔɪst/v زۆری لێدەکا کە کارێ
بکەی بەدڵت نەبێ/ هەڵیدەخەڵەتێنێ

fold/fəuld/v - n ١- دەچەمێتەوە
٢- دەچێتە ناو یەک ٣- ڕادەگرێ، دادەخا
٤- چەماوە، قۆپاوە

folder/ˈfəuldə(r)/n ١- کاغەز هەڵگر
٢- دۆسیە

foliage/ˈfəulɪɪdʒ/n گەڵاکانی دار یان ڕووەک

folk/fəuk/n ١- خەڵک
٢- کۆمەڵە کەسێکی تایبەت لەخەڵک وەک
خەڵکی دێ.
٣- خزم و کەس خوێش٤- میللی

folklore/ˈfəuklɔ:(r)/n فۆلکلۆر

follow/ˈfɒləu/v ٢- بە دوای دەکەوێ
(تا بیگرێ) ٢- بەهەمان ئاراستە دەڕوا
٣-شوێن پێی هەڵدەگرێ ٤-قەبوڵ دەکا
٥-چاودێری دەکا، گوێی لێ دەگرێ
٦-خۆشی دەبینێ لە... ٧-ڕوودەدا لە ئاکامی
٨-وەک نەخشەی بۆکێشرابو ڕوودەدا

as follows وەک خوارەوە

folly/ˈfɒli/n گەمژایەتی، گەلحۆیەتی

fond/fɒnd/adj ١- شەیدا ٢- نەرم و
خۆشەویست ٣- ئالودە

fondle/ˈfɒndl/v دەست دەکاتە شتێ
بە نەرمی- دەیلاوێنێتەوە- ئالودەی دەبێ

food/fu:d/n ١- خواردن ٢- خۆراک

food poisoning/n ژەهراوی بوونی
خواردن-خۆراک

fool/fu:l/n - v گەلحۆ، گەمژەیی: گێژی،
شێتی
بۆتە قەشمەرجار- فێڵی لێ دەکا
کڵاوی لە سەردەنێ/دەخنێ

foolish/ˈfu:lɪʃ/adj گەلحۆ، گەمژە، بێ ئاقڵ،
شێت

foolproof/ˈfu:lpru:f/adj بێهەڵە، ورد

foot/fut/n ١-لاق- قاچ
٢-ئەوەندەی گۆزیە دەیگاتێ
٣-پێ(قەدەم) ٤- بنی- شتێ
٥-ژێرەوەی سەرێن- جێگای نوستن

footprint/ˈfutprɪnt/n شوێن پێ، جێ‌پێ

footstep/ˈfutstep/n هەنگاو- شەقاو

footwear/ˈfutweə(r)/n پێڵاو- پۆتین

foot the bill/v حیساب دەدا، پارەدەدا

football/ˈfutbɔ:l/: soccer/n فتبۆل
١- یاری تۆپی پێ/تۆپانێ
٢- تۆپی یاری تۆپی پێ

footballer/ˈfutbɔ:lə(r)/n یاریکەری
تۆپی پێ

football pools/n یانسیبی تۆپانێ

foothold/ˈfuthəuld/n شوێن پێ

footing/ˈfutɪŋ/n ١- پێ گرتن لەسەر زەوی
خۆراگرتن لە سەر زەوی- بە پێ وەستان
٢- ئاست و پلەو پایە

footnote/ˈfutnəut/n پەراوێز، دەهەمێ

footpath/ˈfutpɑ:θ/n ڕێچکە، تورلە ڕێ

for/fə(r)/prep - conj ١- بۆ
٢- بۆ مەبەستی ٣- بەرەو ٤- بۆ- تایبەت بە..
٥- بۆ (خۆت)٦- بە (نرخ)٧- بە هۆی
٨- بە بۆنەی ٩- بۆ/لایەنگری١٠- وەک نوێنەر-
لەجیاتی١١- دەنوێنێ ١٢- بۆئەوەی
١٣- سەبارەت بە١٤- پاش ١٥- بەرامبەر
١٦- بۆمارەی ١٧- لە(کاتێدیارکراو)
١٨- ماوە ١٩- ڕێژای ئەوەی٢٠- هەتاهەتایی
٢١-چونکە

forbid/fəˈbɪd/v ١- ناهێڵی٢- ڕێ نادا

force/fɔ:s/n ١- هێزی فیزیکی
٢- دەسەڵات- کاریگەری
٣- دەولەت- هەڵبەندی دەسەڵات
٤- هێز٥- هێزی (با) ٦- کۆمەڵی ڕاهێنراو

in force بەکۆمەڵ، بە ژمارەیەکی زۆر

force/v ١- زۆری لێ دەکا- ناچاری دەکا
٢- خورتی لێ دەکا

دەبوژێتەوە
٢- (دەست) رادەوەشێنێ بۆ ئاگاداری
٣- جولەی سەرنج راکێش
flout/flaut/v ١-گاڵتەی پێ دەکا
٢-یاخی دەبێ، رەد دەکاتەوە
flow/fləu/v ١- لێشاو دەکا
٢-رەوا دەکەوێ ٣-هەڵدەقوڵێ
flower/ˈflauə(r)/n - v گوڵ، گوڵ دێنێ، گوڵ دەردەکا
flowery/ˈflauəri/adj بەگوڵ رازاوە
flower-bed/n ئەستێرکی گوڵ، باخچەی گوڵ
flower pot/ˈflauəpɒt/n گوڵدان
flu/flu:/n هەڵامەت، پەستیو
flu birds هەڵامەتی تەیرو تواڵ
fluctuate/ˈflʌtʃueɪt/v ١-شەپۆل دەدا
٢-زوو دەگۆڕێ لە ... بۆ
fluent/ˈflu:ənt/adj زمان پاراو، رەوان
fluency/ˈflu:ənsi/n رەوانی، زمان پاراوی
fluently/adv بە رەوانی، بە زمان پاراوی
fluff/flʌf/n خلت، ماددەیەکی نەرمە لە پەتانیا وشتی دێ دێت.
fluid/ˈflu:ɪd/n شلە
fluke/flu:k/n ١-رێکەوت ٢-بەخت
fluorescent/flɔ:ˈresnt/adj روناکی نیون، گەشاوە، بریقەدار
fluoride/ˈfləuraɪd/n فلۆرید
flurry/ˈflʌri/n باران، بەفری کەمی لە ناکاو
flush/flʌʃ/v ١-لە شەرما رووی سور دەبێ
٢-خوێن لەرووەمتی دەچزێ- پەڕی‌سووردەبێ
٣-سیفۆن لێدەدا بۆ پاقژکردنەوەی ئاودەشت
٤-بە ئاوێکی بە لێشاو ... پاقژ دەکاتەوە.
flush/adj راست- ئاست
flush/n ١-پزکەر- خونچە
٢- سور هەڵگەران
fluster/ˈflʌstə(r)/v تورەی دەکا، سەری لێ دەشێوێنێ- سەر خۆش دەبێ

flute/flu:t/n فلوت
flutist/ˈflu:tɪst/n فلوت لێدەر
flutter/ˈflʌtə(r)/v - n ١-بەرەو سەرەوەو خوارەوە دەجولێتەوە/ دەشەکێتەوە
٢-سەما دەکا لە هەوا
٣-دڵی ... بە توندی لێدەدا
flux/flʌks/n گۆڕانێکی بەردەوام
fly/flaɪ/v ١- دەفڕی ٢- بە فڕۆکە دەفڕی
٣- فڕۆکە لێدەخوڕێ ٤- بەسەر ناوچەیەک دەفڕێ ٥- بە خێرا و لە ناکاو دەردەپەڕێ
٦- زوو تێ دەپەڕێ٧- دەشەکێتەوە
fly off the handle لە تورەییا دەتەقێتەوە
at fly بە تورەیی هاوار دەکا
fly/n مێش
fly/n زنجیری پێشەوەی پانتۆڵ
flying/ˈflaɪɪŋ/n فڕین
flyover: overpass/n ئۆڤەر پاس، پردی بەرز- ئاسمانی
foal/fəul/n جوانو، بەچکەی ئەسپ
foam/fəum/n - v ١- کەف
٢-سابونی ریش تاشین
٣-ئیسفەنجی پلاستیکی ٤-کەف دەکا
fob/fɒb/v-n ١-فێڵی لێ دەکا
٢-لە کۆڵ خۆی دەکاتەوە
٣-لە گیرفانی سەعاتی دادەنێ
focal point/n خاڵی جەخت، خاڵی گرنگ
focus/ˈfəukəs/n - v ١- چەق
٢- ناوەندی گرنگی، جەخت کردن
٣- ئاراستە دەکا
٤- سورە لەسەر، رژدە لەسەر
fodder/ˈfɒdə(r)/n ئالیک، کا
foe/fəu/n دوژمن- نەیار
foetus: fetus/ˈfi:təs/n کۆرپەلە
fog/fɒg/n ١- تەم- تەمتومان
٢- ماوەی تەم
foggy/ˈfɒgi/adj تەماوی
foil/fɔɪl/n ١-کانزای ئەلەمنیومی، شیر
٢-دەپەشۆکێ

fleet/fli:t/n ١- کەشتی گەل
٢- کاروان

flesh/fleʃ/n گۆشتی مرۆڤ ٢- کاکڵ

flex/fleks/n وایەری کارەبایی ناو پلاستیک

flex/v ڕامێنان دەکا-دەقەچینێتەوە

flexible/ˈfleksəbl/adj ١- نەرم- شل
٢- توانای گونجانی هەیە

flick/flɪk/v ١- بەخێرا دەجولێتەوە
٢- لێدانێکی هێدی-سوک-ی لێ دەدا

flicker/ˈflɪkə(r)/n بە کزی دەسوتێ-
ئەم سەرو ئەو سەر دەکا

flight/flaɪt/n ١- فڕین ٢- کەشتی ئاسمانی
٣- کەشتیێکی ئاسمانی دیارکراو
٤- کۆمەڵە پەیژەیەك

flight/n هەڵاتن- ڕاکردن

flimsy/flɪmzi/adj ١- ناسك
٢- لاواز٣- لاواز- هیچ نا

flinch/flɪntʃ/v ١- بەرەو پاشەوە دەکشێتەوە
٢- دوور دەکەوێتەوە ٣- دەسڵەمێتەوە

fling/flɪŋ/v ١-فڕێ دەدا ٢-دەهەژێنێتەوە

fling/n ١-هاویشتن ٢-ماوەیەکی کورتی
خۆش ڕابواردن

flint/flɪnt/n ١- بەردی بریسکەدەر،
پروشکەر ٢- بەردی چەرخ
٣-بەردە ئەستێ

flip/flɪp/v ١- زوو دەگۆڕێ
٢- پارە بۆ ئاسمان فڕ دەدا تابزانێ کێ یەکەم
جار دەست پێدەکا (شێرو خەتانێ دەکا)
٣- هەڵدەچێو توڕە دەبێ

flippant/ˈflɪpənt/adj ١-دەمڕوت
٢-زۆر بڵێ- زۆرەو

flipper/ˈflɪpə(r)/n پەڕ- باڵ

flipping/ˈflɪpɪŋ/adj - adv دەر گران،
ئێجگار گران

flirt/flɜ:t/v مغازەلەی دەکا، پیا هەڵدەدا

flit/flɪt/v ١-دەفڕێ ٢-کز دەبێ
٣-زوو ون دەبێ

float/fləʊt/v ١- سەر ئاو دەکەوێ
٢- دەوەری، لە ئاسمان مەلە دەکا
٣- نەچەسپاو

float/n ١-چووپ بۆ فێر کردنی مەلەوانی
٢-گالیسکە

flock/flɒk/n-v ١-مێگەل- جەلەب
٢- ڕەوە باڵندە
٣- ئاپوورە دەکەن، حەسامەت پێك دێنن

flog/flɒg/v ١- دەفرۆشێ ٢- بە قامچی
لێی دەدا

flogging/flɒgɪŋ/n دارکاری کردن
جەڵدەدان

flood/flʌd/v ١- پڕ ئاو دەبێ-
لافاو دایدەگرێ ٢- بەسەریدا دەباری

flood/flʌd/n لافاو

floor/flɔ:(r)/n ١-زەوی ژوور
٢-ڕووی بنی دەریا ٣-نهۆم

floor/v ١-ناو ژوورەکە دادەڕێژێ
٢-توشی سەرسوڕمانی دەکا-
سەری سوڕ دەمێنێ

flop/flɒp/v - n ١- هیلاك دەبێ-
بەزەحمەت ڕێ دەکا
٢- بەسەر ڕوورخساریا دێتە خوارێ
٣- ڕۆیشتنی بەزەحمەت- لەبەر هیلاکی
٤- هەوڵی سەرنەگرتو، سەرنەکەوتن

flora/ˈflɔ:rə/n فلۆرا، ڕووەکی
ناوچەیەکی تایبەت

floral/ˈflɔ:rəl/adj بە گوڵ ڕازاوە

florist/ˈflɒrɪst/n گوڵ فرۆش

flounder/ˈflaʊndə(r)/v ١-لەناو ئاو
(شەپەشەپ دەکا)- بەگرانی‌دەڕوا
٢- پرتەپرت دەکا، قسەی ڕێکی پێ ناکرێ
٣- ماسی دەریا

flour/ˈflaʊə(r)/n ئارد- هەویر

flourish/ˈflʌrɪʃ/v ١- گەشە دەکا،

flabby/ˈflæbi/adj ١- گۆشتی زۆر نەرمە
٢- نەرم- خاو
flag/flæg/n ئالا- بەیداخ
flag/v ١-ماندو دەبێ، خاو دەبێ
٢-ئالا هەڵدەکا
flagrant/ˈfleɪgrənt/adj حەیابەر،ئابروبەر
flail/fleɪl/v ١-دەهەژێ، ڕادەوەشێ
٢-دەدورێتەوە
flair/fleə(r)/n ١- توانای سروشتی
٢- بەهرەیەکی سروشتی
flak/flæk/n ١- ئاگری تفەنگ و تۆپ
٢- ڕەخنەی توند
flake/fleɪk/n پارچە بەفر- کڵۆی بەفر
flake/v تفر هەڵدەدا
flamboyant/flæmˈbɔɪənt/adj
١-زێدە ٢-شەکری
flame/fleɪm/n گوڕزە ئاگر
گوڕزە ڕوناکی، گڕ، ژیلە مۆ
flaming/adj ١- گڕگرتو
٢- زۆر ڕوناک- تریسکەدار، شەوقدار
٣- توند- تیژ ٤- پیس، نەفرەت لێکراو
flammable/ˈflæməbl/adj زوو گڕ دەگری
flan/flæn/n پەپکە نان- کرێتیش/کولیچە
flank/flæŋk/n لاکەلەک- ئار قەد
flannel/ˈflænl/n فانیلا
flap/flæp/n قەپاغ/پۆشەر
flap/v ١-سەرو بنی پێ دەکا
٢-نیگەران دەبێ ٣-دەشەکێتەوە
flare/fleə(r)/v ١- لە پڕ گڕ دەگرێ
٢- گڕ دەگرێ(لە تورەییا)
flash/flæʃ/n ١- تیشک
٢- توانای لە ئاکار ٣- فلاش
flash/v ١- خێرا تیشک دەنێرێ
٢- خێرا تێدەپەڕێ ٣- خێرا پیشاندەدا
٤- نیگایەکی تایبەتی بۆ دەنێرێ
٥- بروسکە هەواڵ دەنێرێ
٦- ڕابردووی وەبیر دێنێتەوە
٧- گەڕانەوەیەکی خێرا بۆ ڕابردوو
flask/flɑ:sk/n ١- کەمۆڵە ،
بۆتلی مل باریک
٢- بوتلی ئارەقی بچوکی گیرفانی
flat/flæt/adj - n ڕاست- دەشت- شوقە
١- دەشت- ڕاستایی ٢- ڕاست- بێ پاژنە
٣- بێ هەوا ٤- خامۆش
٥- خواردنەوەی بێ بڵق (چونکە کاتی بەسەر چووە) ٦- لەکارکەوتوە ٧- نەوی، نزم
٨-نزمتر لە.. ٩- یەکلاکەرەوە
١٠- نەگۆڕ، دیارکراو
flat/adv ١- لەسەر زگ-سک- کەوتوو
٢- نزمتر لە..
٣- لە کاتی دیارکراو- بەتەواوی
fall flat بێ کاریگەر- سارد
flat/n ١- نیشانەی نزمی
٢- ڕاستایی ٢- تایەی بێ هەوا
flatter/ˈflætə(r)/v ١- مامە حەمەیی/ ماستاوچییەتی دەکا ٢- لە خۆ ڕازی
٣- زێدە ڕەوی لە ستایشی خۆی دەکا
flattery/ˈflætəri/adj ماستاوچییەتی/ مامەحەمەیی
flaunt/flɔ:nt/v شانازی پێ دەکا
flautist/ˈflɔ:tɪst/n فلوت ژەن
flavour/ˈfleɪvə(r)/n ١- تام
٢- جۆری تایبەتی...
flaw/flɔ:/n ١- خەوش ٢- هەڵە، کێماسی
٣- سیمایەکی خراپ لە کە سایەتی...
flawless/ˈflɔ:ləs/adj بێ خەوش
flawed/adj بە خەوش
flax/flæks/n ١- ڕوەکی کتان ٢- داوی کتان
flea/fli:/n کێچ
fleck/ˈflek/n خاڵ/نیشانە
flee/fli:/v هەڵدێ- ڕادەکا
fleece/fli:s/n ١- خوری مەڕ یان بزن
٢- قوماشی وەک خوری مەڕ

٣- كۆمەڵێ پرسیاری بەسەر دەبارێنێ
٤- دەوروژێنێ

firing squad/n تیمی گوللەباران کردن

firework/ˈfaɪəwɜːk/n ئاگربازی- وازی- بە ئاگر

firm/fɜːm/n کۆمپانیا

firm/adj ١-خۆگر
٢- نەگۆڕ، چەسپاو ٣- سور، ڕشت

first/fɜːst/det یەکەم

first aid/n فریاگوزاری

first class/n ١- نایاب ٢- پلە یەك

first floor/n ١- نهۆمی یەکەم
٢- نهۆمی خوارەوە

first name/n ناوی یەکەم (ناوی مرۆڤ کە باوك و دایك لە منداڵ دەنێن)

first rate/adj باشترین جۆر، جۆری نایاب

first/adv ١- پێش هەرشتێکی تر
٢- پێش هەموو شتێ ٣- بۆ یەکەم جار
٤- لەبەرایی‌دا، لەسەرەتادا ٥- یەکەم لە(لیست)

at first لە بەراییدا

come first بەپلە یەك دێت

first and foremost یەکەم و پێش هەموو شتێ

first of all پێش هەموو شتێ

first/n ١- یەکەم کەس
٢- گرنگترین ڕووداو کە بۆ یەکەم جار ...
٣- پلەی نایاب لە زانکۆ

firsthand/ˌfɜːsthænd/adj - adv ڕاستەوخۆ، یەکسەر

fish/fɪʃ/n ١- ماسی ٢- گۆشتی ماسی

fishy/ˈfɪʃi/adj ١- وەك ماسی لە بۆن و تام ٢- جێی گومان

fish and chips/n ماسی و پەتاتە

fish finger: fish stick/n پەنجەماسی

fishmonger/ˈfɪʃmʌŋgə(r)/n ماسی فرۆش

fish/v ١- ماسی دەگرێ لە دەریا

fisherman/ˈfɪʃəmən/n ماسی گر

fishing/ˈfɪʃɪŋ/n ماسی گرتن

fist/fɪst/n مست

fit/fɪt/adj ١- شیاو- گونجاو- لەبار
٢- تەندروستی جەستەیی باشە

fitness/ˈfɪtnəs/n تەندروستی جەستەیی

fit/v ١-دەگونجێ
٢- شوێنێکی (شیاو) دەدۆزێتەوە
٣- لە جێی خۆی دادەنێ ٤- دەسازێنێ

fit/n سازان- گونجان / فێ گرتن - گەشکە

fit/v ١- خوگرتن- گەشکە دەگرێ / فێ گرتن
٢- نەخۆشی لە پڕ/لەناکاو

fitting/ˈfɪtɪŋ/adj شیاو

fitting/n کەلو پەلی ناو ماڵ

five/faɪv/number پێنج

fiver/ˈfaɪvə(r)/n پێنجی

fix/fɪks/v ١- دەبەستێ- گرێ دەدا
٢- دەچەسپێنێ، دیاریدەکا ٣- چاکدەکاتەوە
٤- ئاکامەکە پێشتر دەزانێ
٥- خواردن و خواردنەوە ئامادە دەکا

fixed/fɪkst/adj ١- دیارکراو
٢- چەسپاو- نەگۆڕ

fix/n ١- ئارێشە، قەیران
٢- دەرزی بێهۆشکەر

fixation/fɪkˈseɪʃn/n هەستێکی زۆر توند و نائاسایی

fixture/ˈfɪkstʃə(r)/n ١- پارچەی کەلوپەلی ناو ماڵ
٢- ژوانی دیارکراوی ڕووداوێکی وەرزشی

fizz/fɪz/v بڵق دەکا، هەڵدەچێ

fizzy/ˈfɪzi/adj بڵقدار

fizzle out کۆتایی باش نابێ، بێئومێد دەبێ، خراپ دەبێ

flabbergasted/ˈflæbəgɑːstɪd/adj سەرشێواو، واق وڕماو

fill/fil/v ١- پڕدەکاتەوە، دەتاخنێ
٢- ئەو پۆستەی هەبوو گیرا- کەسێ قەبول کرا
filling/ˈfɪlɪŋ/n ئاخنین، پرکردن
fillet/ˈfɪlɪt/n ١-پێچەر
٢- نەرمك (نەرمەی گۆشت)
film/fɪlm/n - v ١- فیلم٢- فیلمی وێنە گرتن
film star/n ئەستێرەی سنەمایی
filter/ˈfɪltə(r)/n - v پاڵێو/فیلتەر-دەپاڵێوی
filth/fɪlθ/n ١-پیسی ٢-وشەو وێنەی
بێ ئەدەب ٣-قرێژ
filthy/ˈfɪlθi/adj ١- پیس٢- بێ ئەدەب
fin/fɪn/n باڵی ماسی- پەری ماسی
final/ˈfaɪnl/adj - n ١- دوا٢- کۆتایی
٣- یاری کۆتایی
٤- تاقیکردنەوەی کۆتایی- پێش دەرچوون
finalist/ˈfaɪnəlɪst/n بەشدار لە یاری
کۆتایی
finalize/ˈfaɪnəlaɪz/v کۆتایی پێ دێنێ
finale/fɪˈnɑːli/n کۆتایی- دوابەش
(پارچە مۆسیقا)
finally/ˈfaɪnəli/adv لە کۆتاییدا
finance/ˈfaɪnæns/n - v ١- دارایی٢- پارە
٣- حاڵەتی دارایی- پارە دەدا- خەرجی
دەخاتە ئەستۆی خۆی
financial/faɪˈnænʃl/adj دارایی
finch/fɪntʃ/n باڵندەیەکی بچوك
دەنوك بەهێز
find/faɪnd/v - n ١- دەدۆزێتەوە
(شتی ونبوو) ٢- دەدۆزێتەوە
٣- شتێ بە رێککەوت دەدۆزێتەوە
finder/ˈfaɪndə(r)/n دۆزەوەر
fine/faɪn/adj ١- جۆری باش
٢- هێندە باش ٣- تەندروستی باش ٤- خۆش
٥- ورد- نەرم ٦- ورد، هورد ٧- زۆر ورد
fine/n پێ بژاردن، سزا
finger/ˈfɪŋgə(r)/n – v پەنجەی دەست،
پەنجەی لێ دەدا
fingernail/ˈfɪŋgəneɪl/n نینۆك
finger print/ˈfɪŋgəprɪnt/n
پەنجەمۆر
finish/ˈfɪnɪʃ/v ١- کۆتایی پێ دێنێ
٢- دەخوا، دەخواتەوە هەتا کۆتایی- کۆتایی
بەخواردن و خواردنەوە دێنێ ٣- تەواودەکا
finish off/n دەکوژێ
finish with/n ١- وازدێنێ لە
٢- پەیوەندی دەپچرێنێ
finish/n ١- کۆتایی (یاری)
٢- پۆلیش کردن
finite/adj ١-دیاریکراو-سنوردراو
٢-فرمانی تەواو
Finn/adj فنلەندی
fiord: fjord/ˈfiːɔːd/n کەنداوێکی
تەسکی درێژ (لەنەرویج)
fire/ˈfaɪə(r)/n - v ١- ئاگر٢- سوتان
٢- ئاگر (داری خەڵوز سوتاو- بۆ خۆ گەرم
کردنەوە) ٤- سۆبە
٥- گوللە تەقاندن- گوللە- فیشەك- هاوێژتن
firearm/ˈfaɪərɑːm/n چەکی ئاگری-
چەك کلاشینکۆف
fire brigade/n تیمی ئاگرکوژێنەوە
fire engine/n ئۆتۆمبیلی ئاگر کوژێنەوە
fire escape/n پەیژەی-قادرمەی-
خۆڕزگارکردن لەئاگر
fire extinguisher/n ئاگر کوژێنەوە
fire fighter: fireman/n
پیاوی ئاگر کوژێنەوە
fire place/ˈfaɪəpleɪs/n ئاگردان
fire side/ˈfaɪəsaɪd/n تەنیشت ئاگردان
fire station/n مەڵبەندی ئاگر کوژاندنەوە
fire wood/n داری سوتاندن
fire/v ١- گوللە دەتەقێنێ- گوللە لە...دەگرێ
٢- لە کار دەری دەکا- دەردەکرێ

feudal/ˈfju:dl/adj دەرەبەگ– دەرەبەگی
feudalism/ˈfju:dəlɪzəm/n دەرەبەگایەتی
fever/ˈfi:və(r)/n ١– تا ٢– مەلچوون– توڕەیی
few/fju:/det - adj کەم
few and far between دەگمەن
few/det ژمارەیەکی کەم، هەندێک
a good few/quite a few گەلێک
fiance/fiˈɒnseɪ/fiancee دەسگیر، دەسگیران بۆ کچ/بۆ کوڕ
fiasco/fiˈæskəʊ/n بەزین
fib/fɪb/n - v درۆی سپی و مەسلەمەت– درۆ دەکا
fibre/ˈfaɪbə(r)/n ١– ریشال٢– چنراو
fickle/ˈfɪkl/adj بێ بار
fiction/ˈfɪkʃn/n چیرۆک– رۆمان، خەیاڵئامێز
fictional/ˈfɪkʃənl/adj خەیاڵی
fiddle/ˈfɪdl/n ١– کاری ناپەسند(دزین) ٢– کەمان– کەمانچە
fiddle/v ١–خۆی مژوڵ دەکا ٢– ساختە دەکا ٣–کەمانچە دەژەنێ
fidelity/fɪˈdeləti/n ١–پاکێتی– دڵسۆزی ٢–وردی
fidget/ˈfɪdʒɪt/v بەبێزاری و توڕەیی دەجوڵێتەوە
field/fi:ld/n ١– کێڵگە ٢– گۆڕەپان٣– کان٤– بوار
fieldwork/ˈfi:ldwɜ:k/n کاری بواری (دەرەوە)
field/v ١– تۆپ دەگرێو دەهاوێژێ ٢– تیمێک هەڵدەبژێری بۆ یاری کردن
fiend/fi:nd/n ١– شەیتان– ئەهریمەن– تاغوت ٢– کەسێ کە بە نائاسایی کەیفی بەشتێ دێ
fiendish/adj ١– شەیتانی– دڕ ٢– پلانێکی جەهەنەمی– زیرەکانە
fierce/fɪəs/adj ١–دڕ ٢– زیانگەیەنەر
fiery/ˈfaɪəri/adj ١–ئاگری– وەك ئاگر ٢–تیژ
fifteen/ˌfɪfˈti:n/number پازدە
fifteenth/ˌfɪfˈti:nθ/pron, det, adv پازدەهەم
fifth/ˈfɪfθ/pron, det, adv پێنجەم
fifty/ˈfɪfti/number پەنجا
fifty fifty/adj پەنجا بە پەنجا/نیوە بەنیوە
fig/fɪg/n هەنجیر– داری هەنجیر
fight/faɪt/v ١– شەڕدەکا– دەجەنگێ ٢– (ئاگر) دەکوژێنێتەوە، لە دژی (تاوان) دەجەنگێ٣– خەبات دەکا، تێدەکۆشێ ٤– ململانێ دەکا
fighter/ˈfaɪtə(r)/n ١– شەڕکەر، جەنگاوەر ٢– فڕۆکەی شەڕ
fighting/ˈfaɪtɪŋ/n شەڕ، جەنگ
fight/n ١– شەڕ، جەنگ ٢– ئارەزووی ململانێ و شەڕ
figurative/ˈfɪgərətɪv/adj مەجازی ، خوازراو
figure/ˈfɪgə(r)/n ١– ژمارە٢– نرخ ٣– کەس (جوان دیار نەبێ) ٤– کەس لە وێنە ٥– جەستە، بەژن ٦– کەسایەتی، کەسی ناسراو ٧– دایەگرام٨– حیساب
figures of speech/n مەجازیەت، خوازراو
figure/v ١– دەچێتە ناو ٢– دەخەملێنێ، وازەن دەبرێ
file/faɪl/n-v ١–فایل ٢–دۆسیە ٣– هەڵگیراو لە ٤– پارێزراو لە فایل ٥– دەپۆلێنێ ٦– لە فایل دادەنێ
file/v بەرەو (نینۆك) دەکا، دار دەبرێ– رێك دەخا
file/v یەك لەدوای یەك، سەرە– سەرە دەگرێ

٥– واده‌زانی، باوه‌ری وایه ٦– ئازار ده‌چێژێ
٧– خه‌یاڵ ده‌کا، به‌ خه‌یاڵی دێ
٨– هه‌وڵده‌دا شتێ بدۆزێته‌وه‌ به‌ده‌ست لێده‌دا

feel/n ١– هه‌ست– ئاست
٢– ده‌ست لێدان

feelers/ˈfiːləz/n ١– هه‌ستیار
٢–پێشنیار

feeling/ˈfiːlɪŋ/n ١–هه‌ست ٢–هه‌ست–سۆز
٣– توانای هه‌ستکردن
٤– تێگه‌یشتن– له‌یه‌ک گه‌یشتن

feline/ˈfiːlaɪn/adj ١–پشیله‌ ئاسا
٢–فێڵباز

fell/fel/v که‌وت

fell/n ١–ناوچه‌ی چیایی
٢–پێستی گیانه‌وه‌ر ٣– موو– سووف

fell/v دار ده‌بڕێ

fellow/ˈfeləʊ/n ١– پیاو٢– هاوڕێ
٣– مرۆ

fellow/adj هاوڕێ– هاوپیشه

fellowship/ˈfeləʊʃɪp/n ١– برایه‌تی،
هاوڕێ یه‌تی ٢– کۆمه‌ڵه‌یه‌ک، کۆمه‌ڵێ
٣– پۆستێکی زانکۆیی

felt/felt/v هه‌ستی کرد

felt/n لباد

female/ˈfiːmeɪl/adj ١– مێ/مێینه
٢– به‌رهه‌مدار

feminine/ˈfemənɪn/adj ١– مێ یه‌تی
٢– مێ٣– ره‌گه‌ز– زایه‌ند

femininity/ˌfeməˈnɪnəti/n مێیه‌تی

feminism/ˈfemənɪzəm/n فێمینیزم
لایه‌نگر بزاڤی– فێمینیست

feminist/ˈfemənɪst/n
مێیاتی/ یه‌کسانخواز

fen/fen/n ١–زۆلکاو ٢–ده‌ڤاری چینی

fence/fens/n-v سیاج–
دیواری ده‌وره‌/شووره‌/په‌رژین
شووره‌به‌ند– دیوار دروست ده‌کا/
په‌رژین دروست ده‌کا

fencing/n وه‌رزشی شه‌ڕه‌شیر

fend/fend/v ١– ئاگای له‌خۆده‌بێ
٢– داکۆکی له‌خۆی‌ده‌کا

fender/ˈfendə(r)/n-v ١– له‌مپه‌ر/
رێگری ئاگرو خه‌ڵوز
پارچه‌ کانزایه‌که‌ وه‌ک رێگرێک به‌کاردێت
٢– سه‌رووی تایه‌ی ئۆتومبیل داده‌پۆشێ

ferment/fəˈment/v - n ١–ده‌ترشێ،
ده‌ترشێنێ ٢–هه‌ڵچوون ٣–هه‌وێن

ferocious/fəˈrəʊʃəs/adj کێوی و دڕنده

ferociously/adv دڕندانه

ferocity/fəˈrɒsəti/n درنده‌یی

ferret/ˈferɪt/n گیانه‌وه‌رێکی
دڕنده‌ی بچوکه‌ راوی جورج و که‌روێشکی پێ
ده‌کرێ

fertile/ˈfɜːtaɪl/adj ١– به‌پیت٢– داهێنه‌ر

fertility/fəˈtɪləti/n به‌ پیتی

fertilize/ˈfɜːtəlaɪz/v ١– ده‌پیتێنێ
٢– په‌یین ده‌کا

fertilization/ˌfɜːtəlaɪˈzeɪʃn/n پیتاندن–
په‌یین کردن

fertilizer/ˈfɜːtəlaɪzə(r)/n سه‌ماد– په‌یین

fervent/ˈfɜːvənt/adj شه‌یدا، به‌په‌رۆش

fervour/ˈfɜːvə(r)/n حه‌ماسه‌ت، په‌رۆشی

fester/ˈfestə(r)/v (برینه‌که‌)گه‌نی ده‌بێ–
(ره‌وشه‌که‌)به‌ئازارتر ده‌بێ

festival/ˈfestɪvl/n ١– جه‌ژن، فیستیڤاڵ
٢– ئاهه‌نگ

festive/ˈfestɪv/adj که‌یف خۆش، شاد

festivity/feˈstɪvəti/n ١– که‌یف خۆشی ،
شادی ٢– جه‌ژن

fetch/fetʃ/v ١– ده‌چێ و دێنێ٢– ده‌فرۆشێ

fete/feɪt/n ئاهه‌نگ– بەزم

fetus: foetus/n کۆرپه‌له‌– ئاوله‌مه

feud/ˈfjuːd/n-v دوژمنداری/دوژمنداری‌ده‌کا

fatality/fəˈtæləti/n قوربانی، کوژراو

fate/feɪt/n ١- قەزاو قەدەر ٢- چارەنووس

fateful/ˈfeɪtfl/adj ١-گرنگو یەکلاکەرەوە ٢- چارەنووسساز

father/ˈfɑːðə(r)/n ١- باوک٢- باوک- داهێنەر ٣- باوک: باوکی رۆحی- لەقەبی دینی ٤- باوکێتی

fatherly/adj باوکانە

Father Christmas Santa Claus بابانوێل

father-in-law/n خەزوور

fathom/ˈfæθəm/n ١-رێکخەری قوڵایی- قوڵایی شەش پێ ٢-تێ گەیشتن

fatigue/fəˈtiːg/n هێوژان- شەکەتی- شەکەتبوون

faucet: tap حەنەفییە، بەلوعە، شێرە

fault/fɔːlt/n - v ١- کێماسی- کەم وکورتی ٢- غەڵەت، گوناە ٣- هەڵە- غەڵەت دەبینێتەوە لە..

faultless/ˈfɔːltləs/adj بێ‌عەیب، بێ‌کەم و کورتی

faulty/ˈfɔːlti/adj عەیبدار، بە خەوش، خەوشدار

faux pas/ˈfəʊ ˈpɑː/n لە دەم دەرچوو، هەڵەی زمان

favour/ˈfeɪvə(r)/n ١- چاکە ٢- رازی بوون- قایل بوون

favour/n - v ١- لایەنگری دەکا- پشتگیری‌دەکا ٢- تەحمیز دەکا٣- پەسەند دەکا

favourable/ˈfeɪvərəbl/adj گونجاو- شیاو- لە بار

favourite/ˈfeɪvərɪt/adj - n پەسند

favouritism/ˈfeɪvərɪtɪzəm/n مەحسوبییەت/ لایەنگرخوازی

fawn/fɔːn/adj - n ١-ئاسکی بچوک- بێچوی ئاسک ٢- رەنگی قاوەیی زەردباو

fax/fæks/n - v ١- فاکس ٢- ئامێری فاکس٣- فاکس دەنێرێ

faze/feɪz/v نیگەران دەکا

fear/fɪə(r)/n ١-ترس ٢- ترساو

fearful/ˈfɪəfl/adj ١-ترسنۆک ٢-تۆقێنەر

fearless/ˈfɪələs/adj جەسور، نەترس

fear/v ١- دەترسێ لە ٢- دەترسێ .. پڕیدا

feasible/adj پیادەدەکرێ/ئەنجام دەدرێ

feast/fiːst/n - v ١-مێوانداری- جەژن مێوانداری دەکا ٢-جەژنی دینی

feat/fiːt/n کارێکی جوامێرانە

feather/ˈfeðə(r)/n پەڕ، پەڕەموچکە

feature/ˈfiːtʃə(r)/n - v ١- ئەدگار سیما ٢- بەشێکی دەموچاو ٣- وتارێکی رۆژنامەیی گرنگ ٤- فیلمی سەرەکی٥- لە خۆدەگرێ ٦- رۆڵێکی گرنگ دەبینێ

featureless/adj بێ‌کەسایەتی، بێ ئەدگار

February/ˈfebruəri/n مانگی شوبات

federal/ˈfedərəl/adj ١-فیدرالی- یەکێتی ٢- فیدرالی- نەک دەوڵەت

federation/ˌfedəˈreɪʃn/n فیدرالیەت

fed up/ˌfed ˈʌp/adj شەکەت، ماندو، بێزار

fee/fiː/n ١- هەق، کرێ، هەقدەست ٢- ئابوونە

feeble/ˈfiːbl /adj ١- لاواز، بێ تاقەت ٢- نەرازی کەر، نەقایلکەر

feed/fiːd/v – n ١- دەرخواردی دەدا، ئانی دەداتێ ٢- خواردنی دەداتێ ٣- خواردنی- شتی تر- بەرێگای- دەداتێ

feed/n ١- ژەم٢- ئالیک

feedback/ˈfiːdbæk/n دەنگدانەوەی، سەدا، رایەڵ .

feel/fiːl/v ١- هەست دەکا٢- واپێدەچی ٣- هەست بەشتێ دەکا بە دەست لێدان ٤- دەرک پێدەکا

fancy/adj نائاسایی

fancy dress جلی نەناسینەوە

fancy/v ١- حەزی لێدەکا، ئارەزووی لێیە ٢-بۆخۆی کێش دەکا، سەرنجی بۆلای خۆی رادەکێشێ/(جوانی- لەش و لاری) بەلای خۆی دەکێشێ ٣- خەیاڵ دەکا- وادادەنێ! ٤- بیردەکاتەوە، دڵەی لێدەدا، بە خەیاڵ وادەزانێ

fane/feɪn/n پەرستگا/پەیکەر

fanfare/ˈfænfeə(r)/n پارچە مۆسیقای ئاساندن یان کردنەوەی دەزگایەک..ئاواز

fang/fæŋ/n کەڵبەی سەگ، ددانی ژەهرینی مار

fantasize/ˈfæntəsaɪz/v خەون دەبینی خەیاڵ دەکا، رامەز دەکا، رادەبینی

fantastic/fænˈtæstɪk/adj ١- مەزن- نایاب ٢- خەیاڵ ئامێز- زۆر مەزنە- زۆر باشە ٣- خەیاڵی- زۆر گەورە

fantastically/fænˈtæstɪkli/adv بەشێوەیەکی زۆر باش/ زۆرخەیاڵی

fantasy/ˈfæntəsi/n خەیاڵ

far/fɑː(r)/adj ١- دوور ٢- ئەوپەڕ

far/adv ١- لە دوور ٢- ماوەیەکی درێژ٣- زۆر

as far as ١- هەمان دووری ٢- تارادەی- بەگوێرەی...

by far بەبەراورد- بەزۆری

far from doing لەجیاتی

far from it دور لە/بە تەواوی پێچەوانە

go too far لەسنووری خۆی دەردەچێ لە دەسەڵاتی خۆی زیاتر بە کاردێت

so far هەتا ئێستا

far away/adj ١-دوور ٢-نیگایەکی لابەلا ٣-خەوالو

far-fetched/adj لە عەقل دوورە زەحمەت باوەڕ بکرێ

far-reaching/adj کاریگەرێکی مەزن

far-sighted/adj دووربین

farce/fɑːs/n ١- شانۆگەری گاڵتە جاری ٢- گاڵتە جاری ٣- پێکەنیناوی

fare/feə(r)/n ١- کرێی گەشت - هەقی- کرێی سواربوونی پاس

fare/n ئەو خواردنەی لەئوتێل و چێشتخانە پێشکەش دەکرێت

fare/v ١-گەشت دەکا ٢-دەخوا

farewell/ˌfeəˈwel/interj خواحافیزی- لەیەک جیابوونەوە

farm/fɑːm/n کێڵگە

farmhouse/ˈfɑːmhaʊs/n خانوی جوتیار

farmyard/ˈfɑːmjɑːd/n حەوشی کێڵگە

farm/v دەچێنێ

farming/ˈfɑːmɪŋ/n فەلاحەتی/جوتیاری

farther/ˈfɑːðə(r)/adj دوورتر

farthest/ˈfɑːðɪst/adj دوورترین

fascinate/ˈfæsɪneɪt/v شەیدای دەبێ

fascism/ˈfæʃɪzəm/n فاشیەت

fashion/ˈfæʃn/n ١- مۆدە٢- شێواز

fashionable/ˈfæʃnəbl/adj مۆدەی نوێ، دوا مۆدە

fast/fɑːst/adv-adj ١-خێرا ٢-لە پێش/ کاتژمێر

fast/adj ١- نەگۆڕ- چەسپاو ٢-رەنگ دانەکوتاو

fast/v - n بەرۆژوو دەبێ/بەرۆژووبوون

fasten/ˈfɑːsn/v ١- دەگری/توند دەکا ٢- دادەنێ

fastidious/fæˈstɪdiəs/adj زیاد لە پێویست ورد، بەوردکارییە

fat/fæt/adj - v ١- قەڵەو ٢- ئەستور، پڕ- قەڵەو دەبێ

fat/n ١- ماددەی چەوری ژێر پێست/ بەز/دونگ٢- چەور

fatal/ˈfeɪtl/adj ١-کوژەر- کوشندە ٢-شووم ٣-قەدەری ٤-یەکلاکەر

٢- بێ ئومێدی ٣- دواکەوتن
٤- لەکارکەوتن/دڵ راوەستان

faint/feɪnt/adj–v ١- کز
٢- لە هۆش خۆ چو ٣-لاواز ٤- دەبورێتەوە

fair/feə(r)/adj - n ١- دادوەر- ڕاست
٢- ڕاست و دروست ٣- باش- مامناوەندی
٤- قژ زەرد، پێست سپی٥- کەشی بێ باران

fair haired قژ زەرد، قژکاڵ

fair/adj دادوەرانە

fair/n ١- شوێنی رابواردن ٢- پێشانگا

fairy/ˈfeəri/adj جنۆکەیی، پەری، ئەفسانەیی

faith/feɪθ/n ١- باوەڕ
٢- باوەڕی- عەقیدە٣- ئایین

in good faith نیەت پاکی

faithful/ˈfeɪθfl/adj ١- دڵسۆز
٢- دەقاودەق، کت و مت

faithfulness/n دڵسۆزی- وەفایی

fake/feɪk/n-v ١-نادروست- گزی/ ساختە ٢- جادو
٣- گزی دەکا، دەگۆڕێ- تەزویر دەکا
٤- خۆ واپیشان دەدا، خۆی وا دەنوێنێ

falcon/ˈfɔ:lkən/n باز، هەڵۆ

fall/fɔ:l/v ١- دەکەوێتە خوارەوە/دەکەوێ
٢- بەر دەبێتەوە٣- دەکەوێتە- رێکەوتی ... دەکا ٤- شۆڕ دەبێتەوە٥- هەرەس دێنێ
٦- دەکوژرێ ٧- دەدۆڕێ- دەبەزێ
٨- توشی دۆخی ئەڵێتی دەبێ
٩- دابەش دەبێ/پۆلێن دەکرێ...

fall a part/v پارچە پارچە دەبێ/دەشکێ

fall/n ١- کەوتن ٢- کەوتنی باران ، بەفر...
٣- هاتنە خوارەوە- دابەزین- کەم بوونەوە
٤-هەرەس ٥- تاڤگە ٦- خەزان/وەرین ٧- پایز

fallacy/ˈfæləsi/n بیرۆکەیەکی هەڵە- بەهەڵەدا چوون

fallible/ˈfæləbl/adj دەکرێ هەڵە بکا، هەڵەی لێدەوەشێتەوە

false/fɔ:ls/adj ١- درۆ- نادروست
٢- دەستکرد ٣- دامەزراو لەسەر زانیاری هەڵە
٤- ساختە ٥- ناپاک ٦- گومراکەر

falsify/ˈfɔ:lsɪfaɪ/v درۆ هەڵدەبەستێ، ساختە دەکا، دەگۆڕێ

falter/ˈfɔ:ltə(r)/v ١- شپرزە دەبێ- هەنگاوەکانی پەرش و بڵاو دەبن
٢- نیگەران دەبێ- سەری لێدەشێوێ

fame/feɪm/n ناوبانگی

famed-famous/adj بەناو بانگ- ناسراو

familiar/fəˈmɪliə(r)/adj ١-ئاگادار- ئاشنا٢- ناسراو٣- خۆشەویست

familiarize/fəˈmɪliəraɪz/v دەناسێنێت، خۆی ڕادێنێ

family/ˈfæməli/n ١- خێزان٢- منداڵ
٣- بنەماڵە- ماڵبات، خانەوادە
٤- بنەچە- ڕەسەن

run in the family بۆماوە لە

family name ناوی بنەماڵە/ نازناو

family planning دیاریکردنی رادەی منداڵ

family tree/n داری بنەماڵە-

famine/ˈfæmɪn/n برسێتی، قات و قڕی

famished/ˈfæmɪʃt/adj زۆر برسی، لە برسا مردوو

fan/fæn/n پانکە- باوەشێن

fan out/v ١- باوەشێن دەکا
٢- ئاگر خۆش دەکا بە ٣- بڵاودەبێتەوە

fan/n شەیدا، لایەنگر

fanatic/fəˈnætɪk/n دەمارگر

fanaticism/fəˈnætsɪzəm/n دەمارگریی

fancy/ˈfænsi/v ١- دڵیخۆش دەکا، خۆشنودی دەکا ٢- حەزی لێ دەکا

Ff

F-f/ef/ پیتی شەشەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

fable/ˈfeɪbl/n چیرۆکی گیانەوەران
٢–ئەفسانە–پووچ–درۆ

fabric/ˈfæbrɪk/n ١– قوماش– چنین
٢– دیوارو بانو ... باڵەخانە

fabulous/ˈfæbjələs/adj ١– زۆر باش– نایاب
٢– ئەفسانەیی– لەرادەبەدەر(لە جوانیدا)

façade/fəˈsɑːd/n ١– دیواری پێشەوەی باڵەخانە ٢– ڕوخساری دەرەوە

face/feɪs/n ١– دەم وچاو– روخسار
٢– لایەکی، رووەکی...

faceless/ˈfeɪsləs/adj بێ چاوو ڕوو/ بێ‌قیمەت

face cloth/n روخسار پاککەرەوە

face-lift/n کرداری جوانکردنی روخسار

face-saving/adj روسپێتی– پاراستنی ئابڕوو

face value/n ١–بەها، کورژم
٢–بەهای دەرەکی

face/v ١– ڕووی دەکەوێتە
٢– ڕووبەڕوو دەبێ... ٣– روو بەروو دەبێتەوە
٤– یەکێ ناچار دەکا مامەڵە دەگەڵ رەوشەکە بکات

Let's face it با دان پێدابنێین

facet/ˈfæsɪt/n ١– بەشێك لە شتێك
٢– لایەنێکی بەردی گران بەها (پەرۆن)
٣–دەرکەوتە

facetious/fəˈsiːʃəs/adj نابەجێ، لەجێ‌خۆ نەبوو

facial/ˈfeɪʃl/adj ١–روخساری
٢–تایبەت

facile/ˈfæsaɪl/adj ١–سەرپێیی، هاکەزایی
٢–باوەڕپەخۆبوو

facilitate/fəˈsɪlɪteɪt/v ئاسانکاری دەکا، سانا دەکا

facility/fəˈsɪləti/n ١– ئاسانکاری
٢– ئەدگاری سەربار– هۆکار

facsimile/fækˈsɪməli/n کت و مت/ وەك یەك

fact/fækt/n ١– راستی ٢– راستی یەکان

facts and figures زانیاری تێرو تەسەل

The facts of life راستی‌یەکانی ژیان وەك رەفتاری سێکسی و منداڵ بوون....

faction/ˈfækʃn/n ١– کۆمەڵێکی بچوکی رکابەر
٢– کاری هونەری تێکەڵ لە خەیاڵ و واقیعی.
٣– ململانێی حیزبی

factor/ˈfæktə(r)/n ١– هۆکار
٢– ژمارەی تەواو بێجگە لەژمارە(١)

factory/ˈfæktri/n کارگە

factual/fækˈtʃuəl/adj هەقیقی، لە سەر راستی دامەزراو

faculty/ˈfæklti/n ١– توانست، توانای سروشتی‌و بیستن ٢– بەش، کۆلێژ

fad/fæd/n مەیل یان مۆدیلێکی کەم خایەن

fade/feɪd/v ١– رەنگی نامێنێ/رەنگی کاڵ دەبێ ٢– دەپوکێتەوە
٣– هێدی هێدی بزر دەبێ

faeces/ˈfiːsiːz/n پیسایی– گو

fag/fæg/n ١–جغارە– جگارە
٢–کارێکی بارگران
٣–زەحمەتکێش

Fahrenheit/ˈfærənhaɪt/n فەهرەنهایتی

fail/feɪl/v ١–سەرناکەوێ لە
٢–لە تاقیکردنەوە دەرناچێ ٣–ناتوانێ– دوا دەکەوێ لە ٤–نائومێد دەبێ، وازدێنێ
٥–تەندروستی تێك دەچێ٦–لەکار دەکەوێ

without fail هەردەم

failing/ˈfeɪlɪŋ/n خاڵی لاوازی، خەوش

failing/prep لەکاتی ڕونەدانی ...

failure/ˈfeɪljə(r)/n ١– سەرنەکەوتن

٢- سنور ٣- ئاست

exterior/ɪkˈstɪəriə(r)/adj دەرەوە- ڕوخساری دەرەوە

exterminate/ɪkˈstɜːmɪneɪt/v ڕەشەکوژی دەکا، لەنێو دەبا، قڕدەکا

extermination/ɪkˌstɜːmɪˈneɪʃn/n قڕکردن

external/ɪkˈstɜːnl/adj ١- دەرەکی ٢- دەرەکی(دەرەوەی وڵات)

extinct/ɪkˈstɪŋkt/adj ١- دوابڕاو، لەناوچوو ٢- خامۆش- دامرکاو

extinction/ɪkˈstɪŋkʃn/n دابڕان

extinguish/ɪkˈstɪŋgwɪʃ/v دەکوژێنێتەوە

fire extinguisher/n ئاگر کوژێنەوە

extort/ɪkˈstɔːt/v چاوسور دەکاتەوە- هەڕەشەو گوڕەشە دەکا

extortion/ɪkˈstɔːʃn/n هەڕەشە کردن- شت لێسەندن بەهەڕەشەو گوڕەشە

extortionate/ɪkˈstɔːʃənət/adj زۆر بەرز- لەرادەبەدەر، گرانبەها

extra/ˈekstrə/adj - adv - v ١- زێدە- زیاد لەپێویست ٢- سەربار ٣- کۆمبارس

extract/ɪkˈstrækt/n دەرهێنان/هەڵکێشان

extract/v-n ١- دەردەهێنێ- هەڵدەکێشێ ٢- هەڵبژاردە- چەپکێ

extraction/ɪkˈstrækʃn/n ١- دەرهێنان ٢- ددان کێشان ٣- ڕەگەز- بەچە

extracurricular
/ˌekstrəkəˈrɪkjələ(r)/adj دەرەوەی مەنهەج

extradite/ˈekstrədaɪt/v تاوانبار تەسلیم بە ... دەکاتەوە

extradition/ˌekstrəˈdɪʃn/n تەسلیم کردنەوەی تاوانباری هەڵاتوو

extraordinary/ɪkˈstrɔːdnri/adj ١- نائاسایی ٢- زۆر سەیر

extravagant/ɪkˈstrævəgənt/adj ١- دەست بڵاو ٢- ناواقیعی- لەدەست دەرچوو

extreme/ɪkˈstriːm/adj ١- ئەوپەڕ- دوور ٢- زۆر زۆر ٣- توندڕەو ٤- پەرگر

extremity/ɪkˈstreməti/n ئەوپەڕی- کۆتایی- دوورترین خاڵ لە..

extremist/ɪkˈstriːmɪst/n توندڕەو-پەرگر

extremism/ɪkˈstremɪzəm/n توندڕەوی- پەرگری

extricate/ˈekstrɪkeɪt/v خۆی دەرباز دەکا لە ...

extrovert/ˈekstrəvɜːt/n کراوە، سادە

exuberant/ɪgˈzjuːbərənt/adj چالاک، گورج و گۆڵ

eye/aɪ/n - v ١- چاو ٢- هێزی بینین ٣- کونی دەرزی ٤- پڕ نیش ٥- چاودێری دەکا ٦- لەشتێ دەگەڕێ

eye ball/ˈaɪbɔːl/n گلێنەی چاو

eye brow/ˈaɪbraʊ/n برۆی سەرچاو/برۆ

eye lash/ˈaɪlæʃ/n برژانگ

eye lid/ˈaɪlɪd/n پێڵو/پێستەی چاو

eyesight/ˈaɪsaɪt/n سۆمای بینین/ توانای بینین

eyesore/ˈaɪsɔː(r)/n ناحەز/قێزهێن

eye witness/ˈaɪwɪtnəs/n بینەر- بەچاو دیتوو/ گەواهیدەر

eye/v تەماشا دەکا/دیقەت دەکا/دەبینێ

expertise/ˌekspɜːˈtiːz/n
مەعریفەیەکی تایبەت- شارەزایی، کارامەیی

expire/ɪkˈspaɪə(r)/v
کاریگەری نامێنێ- بەسەر دەچێ

expiry/ɪkˈspaɪəri/n نەمانی ماوە یان نەمانی کاریگەری (دەرمان)، بەسەرچوون

explain/ɪkˈspleɪn/v ١- ڕوون دەکاتەوە/ شی دەکاتەوە- ڕاڤە دەکا

explanation/ˌekspləˈneɪʃn/n
١- شی کردنەوە/ ڕوون کردنەوە
٢-ڕاڤەکردن

explanatory/ɪkˈsplænətri/adj
تەفسیری- ڕونکەرەوە

explicable/ɪkˈsplɪkəbl/adj
ڕوونکردنەوە هەڵدەگرێ

explicit/ɪkˈsplɪsɪt/adj
١- ڕوون- ئاشکرا
٢- ئاشکرا- ڕاشکاو- نەشاراوە

explicitly/adv به ڕوون و ئاشکرایی

explode/ɪkˈspləud/v دەتەقێتەوە/ دەتەقێنێ

exploit/ɪkˈsplɔɪt/v ١- بەکاردێنێ- قۆرخ دەکا-بۆخۆی بەکاردێنێ
٢- دەداتە کار بۆ سود وەرگرێ

exploit/ˈeksplɔɪt/n ١-کردەیەکی پەهلەوانی ٢-قۆرخەکردن

explore/ɪkˈsplɔː(r)/v دەگەڕێت، دەدۆزێتەوە

exploration/ˌekspləreɪʃn/n دۆزینەوە

explorer/ɪkˈsplɔːrə(r)/n دۆزەرەوە، ڕابەر

explosion/ɪkˈspləuʒn/n تەقینەوە

explosive/ɪkˈspləusɪv/adj
١- دەتەقێتەوە- دەکرێ بتەقێتەوە
٢- کاریگەری ترسناکی هەیە
٣- تەقینەوە - تەقەمەنی

export/ɪkˈspɔːt/v دەنێری/دەنێرتە دەرەوە

exporter/ɪkˈspɔːtə(r)/n نێنەر

export/ˈekspɔːt/n ١- ناردنە دەرەوە
٢- شمەکی بۆ دەرەوە نێردراو

expose/ɪkˈspəuz/v
١- واددەکا دەرکەوێ- بەرچاو دەکا
٢- خۆی دەخاتە ڕەوشتێکی دژوار- ئالەبار
٣- ئاشکرا دەکا- ڕاستی لەڕوو هەڵدەماڵێ
٤-ڕوناکی دەگەیەنێ

exposed/adj نەشاراوە- مەکشوف مەترسی لێدەکرێ

exposure/ɪkˈspəuʒə(r)/n ١- کەوتنە بەر
٢- توش بوو(بەمەلامەت)
٣- کرداری ئاشکراکردن- ڕووهەڵماڵین
٤- پڕوپاگاندەی ڕاگەیاندن ٥- وێنە

express/ɪkˈspres/v ١- دەردەبڕێ
٢- ڕای خۆی دەردەبڕێ

express/adj ١- خێرا ٢- ڕوون و ئاشکرا
٣- بە پۆستەی خێرا

expressly/adv ١- بەڕوون و ئاشکرایی
٢- بۆ مەبەستی تایبەت

express/n شەمەندەفەری خێرا

expression/ˈɪkˈspreʃn/n ١- دەربڕین
٢- دەربڕینی ڕوخسار/دەم و چاو
٣- هەست دەربڕین

expulsion/ɪkˈspʌlʃn/n دەرکردن/قاودان

exquisite/ɪkˈskwɪzɪt/adj
نایاب/ تیژ

extend/ɪkˈstend/v ١- درێژ دەکا، فراوان دەکا ٢- دەست پێ دەکا لە ... بۆ
٣- درێژ دەکا- ڕادەکشێ ٤- پێشکەشی دەکا

extension/ɪkˈstenʃn/n ١- پاشکۆی باڵەخانە ٢- درێژکردنەوە ٣- تەلەفۆنی لاوەکی

extensive/ɪkˈstensɪv/adj فراوان، بەرفرە

extensively/adv بە شێوەیەکی فراوان

extent/ɪkˈstent/n ١-بوار- ماوە

exhaust/ɪɡˈzɔːst/n - v ١– گزۆز
٢– تەواو دەكا– شتێ هەمووی بەكار دێنێ
٣– هەموی دەڵێ
exhausted/adj هێوڕا– شەكەت
exhausting/adj هێوڕەر– ماندووكەر
exhaustive/ɪɡˈzɔːstɪv/adj سەراپا، هەموو/گشتگیر
exhibit/ɪɡˈzɪbɪt/n پیشاندراو لە...، پیشانگا
exhibit/v ١– پیشاندەدا ٢– دەردەبڕێ
exhibitor/ɪɡˈzɪbɪtə(r)/n پیشاندەر
exhibition/ˈeksɪˈbɪʃn/n ١– پێشانگا
٢– پیشاندانی گشتی
٣– كرداری پیشاندان/دەربڕین
exhilarate/ɪɡˈzɪləreɪt/v
كەیف خۆش/شادی دەكا
بەختەوەری دەكا
exile/ˈeksaɪl/n ١– تەفی كراو ٢– مەنفا
٣– دوور دەخاتەوە/تەفی دەكا بۆ ...، تاراوگە
exist/ɪɡˈzɪst/v ١– هەبوو لە واقیعدا–
هەیە ٢– دەژی
existence/ɪɡˈzɪstəns/n ١– بوون
٢– گوزەران
exit/ˈeksɪt, egzɪt/n – v ١– دەرچە–
دەری ٢– دەرچوون
٣– دەردەچێ
exonerate/ɪɡˈzɒnəreɪt/v
كەسێ لە لۆمە– گلەیی– رزگار دەكا
exorbitant/ɪɡˈzɔːbɪtənt/adj
زۆر گران
exotic/ɪɡˈzɒtɪk/adj سەیر، نائاسایی
expand/ɪkˈspænd/v فراوان دەكا،
گەورەتر دەكا
expanse/ɪkˈspæns/n شوێنێكی
كراوەی فراوان
expansion/ɪkˈspænʃn/n فراوانكردن–
فراوانكاری

expansive/ɪkˈpænsɪv/adj كراوە،
فراوانكراو
خۆشدو، خۆشنود
expatriate/ˌeksˈpætriət/n - v تاراوگە،
وڵاتی خۆی بەجێ دێڵێ
expect/ɪkˈspekt/v ١– چاوەڕێ دەكا
٢– پێشبینی دەكا ٣– وا زەن دەبا
expectant/ɪkˈspektənt/adj چاوەڕێكراو
expectation/ˌekspekˈteɪʃn/n
چاوەڕێكردن– بە هیوابوون
expedient/ɪkˈspiːdiənt/adj بەسوده،
یارمەتیدەرە بۆ مەبەستێ
expedition/ˌekspəˈdɪʃn/n ١– گەشتی
دۆزینەوە
٢– گەشتێكی درێژ بۆ مەبەستێكی تایبەت
٣– دەرچوون/گەشتێكی كورت
expel/ɪkˈspel/v ١– زۆری لێدەكا
(وڵات) بەجێ بێڵێ
٢– هەوا لە سیەكانی دەردەكا
expend/ɪkˈspend/v خەرج دەكا
expendable/adj دەتوانرێ/
دەكرێ وازی لێبهێندرێ
expenditure/ɪkˈspendɪtʃə(r)/n
خەرجی
expense/ɪkˈspens/n تێچوو
(لە كات وپارە) ٢– خەرجی
at sb's expense لەسەر خەرجی/
لەسەر حسابی
expensive/ɪkˈspensɪv/adj گرانبەها
experience/ɪkˈspɪəriəns/n-v
١– زانیاری– ئەزموون
٢– رووداوی گرنگ
٣– تاقی دەكاتەوە، هەست دەكا، دەچێژێ
experiment/ɪkˈsperɪmənt/n ئەزموون
experimental/ɪkˌsperɪˈmentl/adj
ئەزموونیی
expert/ˈekspɜːt/n پسپۆڕ/تایبەتمەند

excessive/ɪkˈsesɪv/adj پەرگی، لە سنوور بەدەر، لە رادە بەدەر

exchange/ɪksˈtʃeɪndʒ/n - v ١- ئالو گۆر ٢- مشت و مڕ ٣- گۆڕینەوەی دراو٤- دراوی بیانی ٥- سەردانی دوو سەرە (هەردوولا بۆلای یەکتر) ٦- تەلەفۆن گۆڕ٧- دەگۆڕێ

excise/ˈeksaɪz/n باج

excitable/ɪkˈsaɪtəbl/adj زوو هەڵدەچێ، تووڕە دەبێ

excite/ɪkˈsaɪt/v ١- دەوروژێنێ ٢- کاردانەوەی لەلا دروست دەکا

excited/ɪkˈsaɪtɪd/adj وروژاو - خرۆشاو

excitement/ɪkˈsaɪtmənt/n ١- هەماس- جۆش ٢- جۆشدەر٣- جۆش و خرۆش

exclaim/ɪkˈskleɪm/v لەناکاو شتێ دەڵی- هوتاف دەدا

exclamation/ˌekskləˈmeɪʃn/n ١- دەنگێ، وشەیێ کە گوزارشت لە ئێشێکی ناکاو دەکا ٢- سەرسوڕمان

exclamation mark نیشانەی سەرسوڕمان

exclude/ɪkˈsklu:d/v ١- نایەڵێ بێتە ژوورێ ٢- بڕیاردەدا کە شتێ راست نیە- بەدووری دەگرێ ٣- دەیبوێرێ/جیای دەکاتەوە

excluding/prep بێجگە

exclusion/ɪkˈsklu:ʒn/n نەمێشتن، بواردن قەدەغەکردن - هەڵاوێردن

exclusive/ɪkˈsklu:sɪv/adj ١- بۆدەستەیەکی تایبەت- هەڵبژاردە ٢- بۆ تەنیا کەسێ یان کۆمەڵێ-ڕۆژنامەیی ٣- بێجگە٤-تەنیا-تایبەت

exclusively/adv بەتەنیا- بەتایبەت

excrement: faeces/n پیسایی- گو

excrete/ɪkˈskri:t/v گوردەکا

excruciating/ɪkˈskru:ʃieɪtɪŋ/adj ژانێکی بەسوێ

excursion/ɪkˈskɜ:ʃn/n گەشتێکی کورت- دەرچوون

excuse/ɪkˈskju:s/n لێبوردن

excuse/ɪkˈskju:z/v ١-داوای لێبوردن دەکا ٢- لێی‌خۆش دەبێ٣- دەیبورێ ٤- پۆزش دەهێنێتەوە

execute/ˈeksɪkju:t/v ١- لەداری دەدا- دەیکوژێ ٢- ئەرکی رادەپەڕێنێ

execution/ˌeksɪˈkju:ʃn/n ١- لە داردان، لە سێدارە دان- ئعدام ٢- راپەڕاندن

executioner/ˌeksɪkju:ʃənə(r)/n جەلاد- سەربڕ

executive/ɪgˈzekjətɪv/adj ١- راپەڕاندن/جێبەجێکاری ٢- تایبەت بە گەورە پیاوان ٣- پایە بەرز ٤- دەستەی کارگێڕی

exemplary/ɪgˈzempləri/adj نموونە/نموونەیی

exemplify/ɪgˈzemplɪfaɪ/v دەنوێنێ- نموونە دێنێ

exempt/ɪgˈzempt/adj – v هاوێردراو، دەهاوێردرێ بوردراو، دەیبوێرێ

exercise/ˈeksəsaɪz/n ١- مەشقی وەرزشی ٢- مەشقی لاشەیی٣- راهێنان ٤- زنجیرە کردارێك کە ئامانجێکی‌تایبەتی‌هەیە ٥- بەکارهێنان٦- مەشقی سەربازی

exercise/v ١- راهێنان/مەشق دەکا ٢- بەکار دەهێنێ

exert/ɪgˈzɜ:t/v ١- بەکاردەهێنێ ٢- کۆشش دەکا

exertion/ɪgˈzɜ:ʃn/n کۆشش

eviction/ɪˈvɪkʃn/n چۆڵکردنی ڕەسمی
evidence/ˈevɪdəns/n بەڵگە
evident/ˈevɪdənt/adj ڕوون– ئاشکرا
evil/ˈiːvl/adj زۆرخراپ، ئەگریس، سەر بەرگێچەڵ
شەیتان/ئەهریمەن
evoke/ɪˈvəuk/v ١– وەبیری دێنێتەوە
٢– دەوروژێنێ
evolution/ˌiːvəˈluːʃn/n
١– گەشە، پەرەسەندن
٢– پرۆسەی گەشەکردن لە... بۆ
evolve/iˈvɒlv/v ١– گەشە دەستێنێ، پەرە دەسێنێ لە.. بۆ
٢– وا لە شتێ دەکا گەشە بکا
ewe/juː/n مەڕ
exact/ɪgˈzækt/adj ١– تەواو–ورد– دروست ٢– لێهاتو
exactly/ɪgˈzæktli/adv ١–بەتەواوی
٢–بەوردی٢–بەڵێ، ڕاستە
exactness/ɪgˈzæktnəs/n وردی
exact/v بەخورتی دەبا
exaggerate/ɪgˈzædʒəreɪt/v
زێدەڕۆیی دەکا، پێوە دەنێ
زیاد لە پێویست دەڵێ
exàggeration/ɪgˌzædʒəˈreɪʃn/n
زێدەکاری– پێوەنان
exam/ɪgˈzæm/n تاقی کردنەوە/ ئەزموون
examination/ɪgˈzæmɪˈneɪʃn/n
١– لێکۆڵینەوە– پشکنین– بەدواداچوون
٢– تاقی کردنەوە
examine/ɪgˈzæmɪn/v
١– دەپشکنێ/تاقی دەکاتەوە
٢– تاقی کردنەوەی پێ دەکا
examiner/ɪgˈzæmɪnə(r)/n
تاقیکردنەوە پێکەر/ ئەزمونکار

example/ɪgˈzɑːmpl/n ١– نموونە
٢– پێشەنگ– نموونە
e.g–for example بۆنموونە
set a good example (to sb)
ببە نموونەی باش بۆ..
exasperate/ɪgˈzæspəreɪt/v
توڕەی دەکا، هەراسانی دەکا
exasperating/adj توڕەکەر
exasperation/ɪgˌzæspəˈreɪʃn/n
توڕەیی، بێزاری زۆر/ توڕە کردن
excavate/ˈekskəveɪt/v
١– هەڵدەقۆڵی/قوڕت لێدەدا
٢–هەڵدەکۆڵی/بە دوای پاشماوەی کۆن دەگەڕێ
excavation/ˌekskəˈveɪʃn/n
هەڵکۆڵین/ گەران بە دوای شوێنەوار
exceed/ɪkˈsiːd/v ١– تێ دەپەڕێنێ– زیاد دەکا لە
٢– لە بەڕی خۆی زیاتر پێ درێژی دەکا– سنووری خۆی دەبەزێنێ
exceedingly/adv ١– زۆر ٢– لەسنور بەدەر
excel/ɪkˈsel/v زۆر باشە لە
excellence/ˈeksələns/n نایابی
excellent/ˈeksələnt/adj نایاب، هەرە باش
except/ɪkˈsept/prep بێجگە لە
except/ɪkˈsept/v ناگرێتەوە، لە خۆناگرێ
exception/ɪkˈsepʃn/n هەڵاوێردن، نەگرتنەوە، لە خۆ نەگرتن
without exception هەموو، بێ جیاوازی هەموو
excerpt/ˈeksɜːpt/n چەپکێلە
کورتەیەک، هەڵبژاردەیەک
excess/ɪkˈses/n زێدەڕەوی، بەرگری
in excess of زیاتر لە
excess/ˈekses/adj زێدە

euphoria/juːˈfɔːriə/n هەستێکی توندی هەست بە خۆشی کردن/بەختەوەری زێدە

Euro/juərəu/n یورۆ- دراوی ئەورووپی

Eurocheque/ˈjuərəutʃek/n چەکی ئەورووپی

European/ˌjuərəˈpiːən/adj ئەورووپی- کەسی ئەورووپی

The European Community/n-E.C- کۆمەڵگەی ئەورووپی

The European Union یەکێتی ئەورووپی

euthanasia/ˌjuːθəˈneɪziə/n کوشتنی میهرەبانی

evacuate/ɪˈvækjueɪt/v چۆڵ دەکا

evacuation/ɪˌvækjuˈeɪʃn/n چۆلکردنی شوێنێک لە خەڵک

evade/ɪˈveɪd/v ١- خۆی لێ لادەدا- خۆی بەرکەنار دەگرێ ٢- هەڵدێ لە- خۆی دوور دەگرێ- خۆی دەداتە پاش

evaluate/ɪˈvæljueɪt/v هەڵدەسەنگێنێ ، دەنرخێنێ

evaluation/ɪˌvæljuˈeɪʃn/n هەڵسەنگاندن

evangelical/ˌiːvænˈdʒelɪkl/adj ئینجیلی

evaporate/ɪˈvæpəreɪt/v ١- دەبێتە هەڵم- بە هەوا دادەچێ ٢- لە بەر چاونامێنێ

evasion/ɪˈveɪʒn/n هەڵاتن لە، خۆدزینەوە لە

evasive/ɪˈveɪsɪv/adj هەوڵدەدا بە شێوەیەکی ناڕاستەوخۆ خۆی بدزێتەوە لە

eve/iːv/n ١- ڕۆژی یان ئێوارەی پێش جەژن ٢- دایکە حەوا

even/ˈiːvn/adj ١- تەخت ٢- نەگۆڕ ٣- وەك یەك ٤- جووت ژمارە (دابەش بوو بەسەر ژمارەدوو)

be/get even ئازاری دەدا، تۆڵەی لێدەکاتەوە

break even را لێ بکەی نەزەرەر بکا نەقازانج

evenly/adv وەك یەکی بەیەکسانی

even/ˈiːvn/adv ١- هەتا، تا

even if هەتا ئەگەر

even so سەرەرای ئەوەی

evening/ˈiːvnɪŋ/n ئێوارە

event/ɪˈvent/n ١- ڕوداو ٢-پێشبڕکێ

at all events هەرچۆنێبێ، هەرچی ڕو بدا

in any event لەکاتی ڕوودانی

in the event of sth ئەگەر ڕویدا

eventful/ɪˈventfl/adj ڕوداوی گرنگ، پڕ کارەسات

eventual/ɪˈventʃuəl/adj ڕودەدا لە ئەنجامی، لە کۆتاییدا ڕودەدا

eventually/ɪˈventʃuəli/adv لە کۆتاییدا

ever/ˈevə(r)/adv ١- لە هەر کاتێکدا ٢- لەکاتی لەکاتەکاندا، لە تەمەنتدا ٣- هەردەم

ever after هەتاهەتایێ

ever since لەوساوە

ever so زۆر

evergreen/ˈevəgriːn/n هەردەم سەوز

everlasting/ˌevəˈlɑːstɪŋ/adj هەمیشەیی

every/ˈevri/det ١- هەموو- هەریەك ٢- ئەوەی دەکرێ ٣- هەر

everybody/ˈevribɒdi/pron هەر کەسێك

everyday/ˈevrideɪ/adj هەموو ڕۆژێ- ڕۆژانە

everything/ˈevriθɪŋ/pron ١- هەمو شتێ، هەرشتێ ٢- گرنگترین شت

evict/ɪˈvɪkt/v زۆری لێدەکا- خۆی زەوی خۆی- بەجێبێڵێ

escalate/ˈeskəleɪt/v ١- بەمێزتری دەکا
٢- مەزنتر-بەرزتر دەبێ

escalator/ˌeskəleɪtə(r)/n
پەیژەی بزوێنەر- قادرمەی کارەبایی

escapade/ˌeskəˈpeɪd, ˈeskəpeɪd/n
سەرکەشی

escape/ɪˈskeɪp/v – adj ١- ڕادەکا-
دەڕوا لە.. ٢- تێ دەچێ- لیێدێ (گازی لیێدێ)
٣- ڕزگاری دەبێ- خۆی دوور دەگرێ
٤- لەبیری دەچێ- بەسەری تێدەپەڕێ-
تێبینی ناکرێ ٥- ڕاکردوو- هەڵاتوو

escape/n ١- هەڵاتن- ڕزگار بون
٢- هۆکاری هەڵاتن- خۆ ڕزگار کردن
٣- هەڵاتن (لەخەم و کێشە)

escort/ˈeskɔːt/n – v ١- یاوەر-
پاسەوان ٢- هاوڕێ
٣- یاوەری دەکا ٤- دەگەیەنێ- دەبا بۆ

Eskimo/ˈeskɪməʊ/n ئیسکیمۆ

especial/ɪˈspeʃl/adj تایبەت- نائاسایی

especially/ɪˈspeʃəli/adv ١- بە تایبەتی
٢- بەمەبەستی٣- زۆر

espionage/ˈespiənɑːʒ/n جاسوسی-
سیخوڕی

espouse/v لایەنگری دەکا- ژن دێنێ

essay/ˈeseɪ/n وتار، بابەتێکی ئەدەبی

essence/ˈesns/n ١- کرۆک- کاکڵ
٢- گیان

essential/ɪˈsenʃl/adj ١- پێویستی-
سەرەکی-بنەرەتی٢- پێویستییەکان

essentially/adv لە ڕاستیدا-
بە شێوەیەکی سەرەکی

establish/ɪˈstæblɪʃ/v ١- دادەمەزرێنێ
٢- دروست دەکا- فەراهەم دێنێ
٣- دەچەسپێنێ- ڕەگ دادەکوتێ
٤- دیار دەکا- بڕیار دەدا ٥- دەسەلمێنێ

establishment/ɪˈstæblɪʃmənt/n
١- دامەزراندن ٢- دەزگا
٣- دەسەڵاتدار- کاربەدەست

estate/ɪˈsteɪt/n ١- موڵك- خانوبەرە
٢- کۆمەڵگا٣- پاشماوە – میرات

estate agent- realtor;
real estate agent/n
دەلالی خانوبەرە

esteem/ɪˈstiːm/n ڕێز

estimate/ˈestɪmət/n ١- خەملاندن-
قرساندن- هەڵسەنگاندن ٢- نرخ دان بۆ شتێ

estimate/ˈestɪmeɪt/v هەڵدەسەنگێنێ-
دەنرخێنێ
دەخەملێنێ- دەقرسێنێ

estranged/adj ١- جیابونەوە لە
(ژن/مێرد) ٢- دوور لە- خۆ دوورخەر

estuary/ˈestʃuəri/n ئاوڕێژگە، ڕێژگە

eternal/ɪˈtɜːnl/adj ١- بێ‌سەرەتاو
کۆتایی- نەمری- هەتاهەتایی-
ژیانی پاش مردن ٢- هەمیشە دوبارە

eternally/ɪˈtɜːnəli/adv هەردەم

eternity/ɪˈtɜːnəti/n ١- هەردەمی،
ژیانی پاش مردن ٢- ماوەیەکی درێژ

ethics/ˈeθɪks/n ١-ئاکارزانی
٢- باوەڕی دەربارەی ئەوەی لەڕوی ئاکارەوە
ڕاستە یا چەوتە

ethical/ˈeθɪkl/adj ١- ڕەوشتی- ئاکاریی
٢- دروست لە ڕوی ڕەوشتەوە

ethnic/ˈeθnɪk/adj ڕەگەزی – نەتەوەیی

etiquette/ˈetɪket/n ئەتەکێت،
شێوازی ڕەفتار کردن

etymology/ˌetɪˈmɒlədʒi/n
١-ئیتمۆلۆژی، لێکۆڵینەوە لەڕەسەنی وشە
٢- ڕوونکردنەوەی ڕەسەن و مێژووی وشە

euphemism/ˈjuːfəmɪzəm/n
دوان – یوفیمیزم

envisage/ɪnˈvɪzɪdʒ/v رادەمێنێ- دالْغەی لێەدا، چاوەڕێی دەکا
envoy/ˈenvɔɪ/n نوێنەر، نێردراو
envy/ˈenvi/v ئیرەیی پێ دەبا
enzyme/ˈenzaɪm/n ئەنزیم ، ترشێنەر، هەوێن
epic/ˈepɪk/n داستان، داستاننوسی- داستانیی
epidemic/ˌepɪˈdemɪk/n پەتا، درم
epilepsy/ˈepɪlepsi/n نەخۆشی که شکه/ خۆگرتن/ ق
epileptic/ˌepɪˈleptɪk/adj کەشکە، کەشکە گرتوو
epilogue/ˈepɪlɒg/n پاشکۆ- کۆتایی- کتێب- شانۆ
episode/ˈepɪsəʊd/n ١- ڕوداو ٢- ئەلْقە- زنجیرە
epistle/n پەیام، مژدە، نامە
epitaph/ˈepɪtɑːf/n شیوەن- شین- سەرقەبر
epitome/ɪˈpɪtəmi/n نمونەیەکی تەواو، کورتە- پوختە
epitomize/ɪˈpɪtəmaɪz/v دەنوێنێ- دەبێتە نموونە
epoch/ˈiːpɒk/n سەردەم- چەرخ
equal/ˈiːkwəl/adj-n-v ١- یەکسان ٢- بە توانا ٣- هاوتا- هاوشان ٤- یەکسانە بە- دەکاتە
equally/adv ١- بەیەکسانی ٢- هەمان، وەك یەك ٣- لە هەمان کاتدا..بەلأم
equality/iˈkwɒləti/n یەکسانی
equalize/ˈiːkwəlaɪz/v یەکسان دەبن- وەك یەك لێ دێن
equate/iˈkweɪt/v (دروشت) وەك یەك دادەنێ
equation/ɪˈkweɪʒn/n هاوسەنگ- هاوکێشە
equator/ɪˈkweɪtə(r)/n هێلی یەکسانی نێوان هەردوو جەمسەری باکورو باشور
equestrian/ɪˈkwestriən/adj سوارچالاکی/ئەسپ سواری
equilibrium/ˌiːkwɪˈlɪbriəm/n ١- هاوسەنگ ٢- هێمنی
equip/ɪˈkwɪp/v ١-دەیداتێ ٢- ئامادە دەکا
equipment/ɪˈkwɪpmənt/n کەلوپەل/ پێویستی
equity/ˈekwəti/n ١- بە های پشك ٢- بۆندو پشکی ئاسایی ٣- بەهای کەلوپەل
equivalent/ɪˈkwɪvələnt/adj - n یەکسان/ بەرامبەر
era/ˈɪərə/n چەرخ- سەردەم
eradicate/ɪˈrædɪkeɪt/v لە رەگەوە هەلی دەتەکێنێ
eradication/ɪˌrædɪˈkeɪʃn/n لە ناو بردن/ڕەگهەلْکێشان
erase/ɪˈreɪz/v دەسرێتەوە
eraser: rubber/n رەشکەرەوە
erect/ɪˈrekt/adj ١- قیت- ڕاوەستاو- ڕاگیراو ٢- ڕەپ
erect/v دادەمەزرێنێ- بینا دەکا
erode/ɪˈrəʊd/v لەسەر خۆ لە نێو دەچێ
erotic/ɪˈrɒtɪk/adj غەزەلی- ئەڤینی- زایەندی- سێکسی
err/ɜː(r)/v هەلە دەکا
errand/ˈerənd/n گەشتێکی کورت بۆ ئەرکێك
erratic/ɪˈrætɪk/adj ناڕێك
error/ˈerə(r)/n ١- غەلەت ٢- هەلە
erupt/ɪˈrʌpt/v ١- ئاگر دەپرژێنێ ٢- لەناکاو دەست پێدەکا ٣- لە ناکاو تورە دەبێت
eruption/ɪˈrʌpʃn/n ئاگر پرژان- هەلچون

enrage/ɪnˈreɪdʒ/v تووڕەی دەکا

enrich/ɪnˈrɪtʃ/v دەوڵەمەند دەکا

enrol/ɪnˈrəʊl/v ناونووس دەکرێ/ دەکا

enrolment/ɪnˈrəʊlmənt/n تۆمار کردن

en route/ˌɒn ˈruːt/adv لە ڕێگای بەرەو

enslave/ɪnˈsleɪv/v کۆیلەی دەکا

ensue/ɪnˈsjuː/v ڕوودەدا لە ئاکامی

ensuite/ˌɒ ˈswiːt/v لەگەڵ...پێدەمێنێ

ensure/ɪnˈʃʊə(r)/v دڵنیا دەکا

entail/ɪnˈteɪl/v پێویست دەکا، پێکیری دەکا

entangled/ɪnˈtæŋgld/adj پێوە بوو، تووش بوو

enter/ˈentə(r)/v دەچێتە ژوورێ

enterprise/ˈentəpraɪz/n ١- پرۆژەی نوێی بە جورئەت ٢- وێران- جورئەت ٣- دەزگای بازرگانی بچووک ٤- کۆمپانیا

enterprising/adj بەجورئەت لە کاروباری بازرگانی

entertain/ˌentəˈteɪn/v ١- دڵخۆشی دەکا ٢- بەخێرهاتنی دەکا

entertainer/ˌentəˈteɪnə(r)/n ئەکتەری ئاسوودە کەر، کۆمیدیکار

entertainment/ˌentəˈteɪnmənt/n ڕابواردن، کەیف خۆشی، ئاسوودەیی

enthral/ɪnˈθrɔːl/v سەرنجی ڕادەکێشێ، بەلای خۆی ڕادەکێشێ

enthusiasm/ɪnˈθjuːziæzəm/n حەماسەت، پەرۆشی

enthusiast/ɪnˈθjuːziæst/n بەحەماس، بەپەرۆش

enthusiastic/ɪnˌθjuːziˈæstɪk/adj بەپەرۆش

entice/ɪnˈtaɪs/v فریوی دەدا، دەستەمۆی دەکا- قایلی دەکا

enticement/ɪnˈtaɪsmənt/n فریودان دەستەمۆ کردن

enticing/adj سەرنج ڕاکێش

entire/ɪnˈtaɪə(r)/adj تەواوی، گشتی- هەمووی

entirely/adv ١- بەتەواوی ٢- لە هەموو لایەکەوە، گشتی

entitle/ɪnˈtaɪtl/v دەسەڵاتی پێدەدا

entitled/adj بە ناونیشانی، لە ژێر ناو نیشانی

entity/ˈentəti/n قەوارە، یەکەیەکی سەربەخۆ

entrance: entry/n ١- دەروازە ٢- چوونە ژوورەوە ٣- مافی چوونە ژوورەوە ٤- مافی ئەندامبوون- بوو ئەندام لە

entrant/ˈentrənt/n بەشدار لە، ئەندام لە

entreat/ɪnˈtriːt/v دەپاڕێتەوە لێی

entrust/ɪnˈtrʌst/v متمانەی پێ دەکا، پشتی پێ دەبەستێ

entry/ˈentri/n ١- کرداری چوونە ژوورەوە ٢- چوو ناوەوە ٣- دەروازە- گوزەر ٤- ماددەی تۆمار کراو ٥- هاوبەش- بەشدار

envelop/ɪnˈveləp/v دادەپۆشێ، بەتەواوی دایدە پۆشێ

envelope/ˈenvələʊp/n نامە داپۆش، نامە گر- زەرفی نامە

enviable/ˈenviəbl/adj چاو لێبوو- سەرنج ڕاکێش- چاو بەر

envious/ˈenviəs/adj ئیرەیی بەر، حەسوود، لەچەر

environment/ɪnˈvaɪrənmənt/n ١- ڕەوش ٢- دەوروبەر – ژینگە

environmentalist /ɪnˌvaɪrənˈmentəlɪst/n ژینگە پارێز

environmentally/adv سەبارەت بە ژینگەیی

environs/ɪnˈvaɪrənz/n دەوروبەری (شار) دەوروپشت

یان واژەی خۆی
لە پشتەوەی ...دەنوسێ ٢– پاڵپشتی دەکا
٣– هەڵەیەکی لەسەر تۆماردەکا

endow/ɪnˈdaʊ/v دەکاتە دیاری– خێرخان دەکا

endure/ɪnˈdjʊə(r)/v ١– بەرگەدەگرێ– ئازار دەچێژێ
٢– بەردەوام دەبێ– دەخایەنێ

enduring/adj بەردەوام ، لە نێو نەچو

enemy/ˈenəmi/n ١– دوژمن ٢– نەیار

energetic/ˌenəˈdʒətɪk/adj چالاک

energy/ˈenədʒi/n ١– هێز ٢– توانا– وزە

enervating/ˈenəveɪtɪŋ/adj خاموش، خەوالو– وزە ڕوخێنەر

enfold/ɪnˈfəʊld/v دەپێچێتەوە، لەئامێز دەگرێ

enforce/ɪnˈfɔːs/v ١– لەسەری دەسەپێنێ
٢– یاسا جێبەجێدەکا ٣– ناچاری دەکا

enfranchise/ɪnˈfræntʃaɪz/v
کۆیلەیەک ڕزگار دەکا، مافی دەداتێ

engage/ɪnˈgeɪdʒ/v ١– واڵ دەکا پێکیری پێ بکا ٢– خەریکی دەکا، مژولی دەکا
٣– بەشداری دەکا
٤– وادەکا بەشەکان لەگەڵ یەک بسازێن

engaged/adj ١– دەزگیران، نیشانکراو
٢– مژوڵ– سەرقاڵ٣– گیراوە

engagement/ɪnˈgeɪdʒmənt/n
١–بەڵێندان–پەیوەست بون
٢– دەزگیرانی ٣– ژوان ٤– شەڕ

engagement ring/n ئەڵقەی دەزگیرانی

engine/ˈendʒɪn/n مەکینە

engineer/ˌendʒɪˈnɪə(r)/n - v ئەندازیار
٢– بەکارامەیی کاری خۆی ئەنجام دەدا

engineering/ˌendʒɪˈnɪərɪŋ/n
ئەندازیاری

English/ˈɪŋglɪʃ/n زمانی ئینگلیزی– ئینگلیز

Queen's/King's English
ئەو ئینگلیزیەی لەلایەن ڕۆشنبیران پەسندە

engrave/ɪnˈgreɪv/v هەڵدەکۆڵی– نەقش دەکا

engraver/ɪnˈgreɪvə(r)/n هەڵکۆڵەر– هونەرمەندی ئەم بوارە

engraving/ɪnˈgreɪvɪŋ/n هونەری هەڵکۆڵین و نەقش کردن
وێنەی هەڵکەنراو لە– نەقش کراو

engross/ɪnˈgrəʊs/v ١– خەریکدەبێ بە، مژوڵ دەبێ ٢– دادەڕێژێ

engulf/ɪnˈgʌlf/v قوت دەدا، نوقمی دەکا

enhance/ɪnˈhɑːns/v لە بەهار جوانی زیاد دەکا

enigma/ɪˈnɪgmə/n مەتەڵ، لێڵی– نادیاری

enigmatic/ˌenɪgˈmætɪk/adj شاراوە، لێڵ

enjoy/ɪnˈdʒɔɪ/v ڕادەبوێرێ– خۆشی لە...وەردەگرێ

enjoyable/ɪnˈdʒɔɪəbl/adj
خۆش – بەلەزەت– بەتام

enlarge/ɪnˈlɑːdʒ/v فراوان دەکا، گەورە دەکا، زێدە دەکا

enlighten/ɪnˈlaɪtn/v ڕوناک دەکاتەوە، زانیاری پێدەبەخشێ

enlightened/adj هۆشیار، ئازاد، ڕوناکبیر

enlist/ɪnˈlɪst/v ١– دەبێتە سەرباز، پەیوەندی دەکا بە٢– داوای یارمەتی دەکا

enmity/ˈenməti/n دوژمنداری، نەیاری

enormity/ɪˈnɔːməti/n قەبەیی

enormous/ɪˈnɔːməs/adj قەبە، کەڵەگا

enough/ɪˈnʌf/det - prep بەس، بەگوێرەی پێویست، ئەوەندە

enquire/ɪnˈkwɑːə(r)/v دەپرسێ، دەکۆڵێتەوە

emphasize/ˈemfəsaɪz/v دووپاتدەکاتەوە، جەخت دەکا

emphatic/ɪmˈfætɪk/adj دووپات، یەکلاکەرەوە

empire/ˈempaɪə(r)/n ١- ئەمپراتۆریەت ٢- کۆمەڵە لەکۆمپانیایەکی یەک بنەماڵە

empirical/ɪmˈpɪrɪkl/adj ئەزموونیی

employ/ɪmˈplɔɪ/v ١- کاریە (...) دەدا ٢- بەکاردێنێ

employee/ɪmˈplɔɪiː/n فەرمانبەر- کرێکار- کارکەر

employer/ɪmˈplɔɪə(r)/n خاوەن کار

employment/ɪmˈplɔɪmˈnt/n کار، پیشە

unemployment/n بێ کاری

empower/ɪmˈpaʊə(r)/v دەسەڵاتی دەداتێ

empress/ˈemprəs/n ١- ئەمپراتۆری ژن ٢- ژنی ئەمپراتۆر

empty/ˈempti/adj - v ١- بەتاڵ ٢- بێ واتا، بێ بەها ٣- بەتاڵ دەکا

emulate/ˈemjuleɪt/v لەبەر دەگرێتەوە، هەوڵدەدا باشتر بکا، بەربکانێی دەکا

emulsion/ɪˈmʌlʃn/n لوتو بەند، گیراوەی شیری

enable/ɪˈneɪbl/v دەتوانێ، وا لەشتێ دەکا بتوانێ

enact/ɪˈnækt/v یاسا دەردەکا، دەنوێنێ

enactment/ɪˈnæktmənt/n یاسا دەرکردن

encase/ɪnˈkeɪs/v دەپۆشێ- دادەپۆشێ

enchant/ɪnˈtʃɑːnt/v سەرنج ڕادەکێشێ- شەیدای دەکا

enchantment/n ١- سەرنج ڕاکێش- زۆر دڵخۆشی ٢- جادو لێکردن

encircle/ɪnˈsɜːkl/v بازنەی بەدەوردا دەکێشێ- ئابلۆقەی دەدا

enclose/ɪnˈkləʊz/v ١- سیاجی بۆ دەکا ٢- هاوپێچ- لەگەڵ دەنێرێ

enclosure/ɪnˈkləʊʒə(r)/n ١-جێی سیاج کراو- دیواری بەدەورکراو ٢ - هاوپێچ

encore/ˈɒŋkɔː(r)/int ١- دووبارە! دووبارەکەرەوە ٢- نمایشی زێدە

encounter/ɪnˈkaʊntə(r)/v ١- بەرێکەوت دەیبینێ ٢- ڕوو بەڕووی دەبێ- ململانێی لەگەڵ دەکا

encourage/ɪnˈkʌrɪdʒ/v ١- هانی دەدا ٢- یارمەتیدەدا

encouragement/v هاندان

encroach/ɪnˈkrəʊtʃ/v مافی...دەخوا- دەبەزێنێ، پێشێل دەکا

encumber/ɪnˈkʌmbə(r)/v کێشەی بۆدروست دەکا، باری گران دەکا

encyclopedia/ɪnˌsaɪkləˈpiːdiə/n ئینسیکلۆ پیدیا

end/end/n ١- کۆتایی ٢- پاشماوە ٣- دووسەرە- هەردوولای شتێک ٤- مەبەست

end to end/n پێک وەنان

put an end to سنوور دادەنێ بۆ...

at the end ئەوەی کۆتایی

in the end لەکۆتاییدا

on end بەبەردەوامی

endanger/ɪnˈdeɪndʒə(r)/v دەیخاتە مەترسییەوە

endear/ɪnˈdɪə(r)/v وادەکا خەڵک خۆشی بوێ، خەڵکی خۆش بوێ

endeavour/ɪnˈdevə(r)/n - v هەوڵدان، هەوڵدەدا

endemic/enˈdemɪk/adj بەربڵاو

endless/ˈendləs/adj بێ کۆتایی، بەردەوام

endorse/ɪnˈdɔːs/v ١- ناوی خۆی

elongated/ˈiːlɒŋgeɪtɪd/adj درێژو لاواز
elope/ɪˈləup/v وەدو دەکەوێ- ڕەدودەکەوێ
eloquence/ˈeləkwəns/n ڕەوانی- قسەڕەوان
eloquent/ˈeləkwənt/adj ڕەوان
eloquently/adv بە ڕەوایی
else/els/adv ١- شتی (کەسی) تر ٢- ئیدی (جیا لەوە) ٣- کەسی دی (بێجگە لە)
or else ئەگەر نا- ئەگینا
elsewhere/ˌelsˈweə(r)/adv لە جێی تر
elude/iˈluːd/v ١- هەردێ لە- خۆ دەدزێتەوە ٢- بەبیری نایێ، نایەتەوە یادی
elude/v ڕادەکا لە/ خۆی دەرباز دەکا
elusive/iˈluːsɪv/adj ١- ڕاکردوو لە ٢-بەکەمی و بەین، فێڵباز، واق وڕێن
emaciated /ɪˈmeɪsieɪtɪd, ɪˈmeɪʃieɪtɪd/adj پووتەڵە، لاواز
emancipate/ɪˈmænsɪpeɪt/v ئازادی دەکا- ڕزگاری دەکا
emancipation of women ڕزگارکردنی ئافرەت
embankment/ɪmˈbæŋkmənt/n بەربەست، لەمپەر
embargo/ɪmˈbɑːgəu/n ئابلوقە، گەمارۆی ئابوری
embark= disembark/v سەردەکەوێتە سەر کەشتی/دادەبەزێ لەکەشتی
embarrass/ɪmˈbærəs/v شپرزە دەبێ، دەشلەژێ، شەرم دایدەگرێ
embarrassment/n ١- شپرزەیی، شلەژان ٢- شپرزەکەر، شلەژێنەر
embassy/ˈembəsi/n باڵیوزخانە
embed/ɪmˈbed/v بەتوندی دەیبەسترێتەوە، تێیدەچەقێنێ
ember/ˈembə(e)/n ١- پڕشۆ - ژیلەمۆ ٢- دوازدەڕۆژ بەڕۆژوبوون و نوێژ
embezzle/ɪmˈbezl/v پارە دەدزێ لەو کۆمپانیایەی کاردەکا
emblem/ˈembləm/n هێما
embody/ɪmˈbɒdi/v ١- بەرجەستە دەکا، دەنوێنێ ٢- دەگرێتەوە
embrace/ɪmˈbreɪs/v ١- لەئامێزی دەگرێ، باوەشی پێدادەکا ٢- دەگرێتەوە ٣- بەتەوسەوە بەشتێ قایل دەبێ
embroider/ɪmˈbrɔɪdə(r)/v ١- دەنەخشێنێ ٢- هەندێ شتی نادروست زێدە دەکا...
embryo-fetus/n کۆرپەلە، مەلۆتکە
emerald/ˈemerəld/n ١- بەردێکی پیرۆزی کەسکی ڕەونەقدار ٢- کەسکی(سەوزی) ڕەونەقدار
emerge/ɪˈmɜːdʒ/v ١- لەناکاو دەردەکەوێ ٢- ئاشکرا دەبێ - دەردەکەوێ
emergence/iˈmɜːdʒəns/n سەرهەڵدان- بەدیارکەوتن
emergent/iˈmɜːdʒənt/adj تازە
emergency/iˈmɜːdʒənsi/n فریاکەوتن
emigrate/ˈemɪgreɪt/n – v کۆچبەر- کۆچبەر، کۆچ دەکا
eminent/ˈemɪnənt/n ناسراو و گرنگ، دیار
eminently/ˈemɪnəntli/adv بە ڕوونی بە ئاشکرایی
emit/iˈmɪt/v (لەدەم) دەردەکا
emotion/ɪˈməuʃn/n ١- سۆز : ئەڤین ٢- هەڵچوون
emotive/iˈməutɪv/adj وروژێنەر
empathy/ˈempəθi/n هاوبەشی ویژدانی، بەزەیی
emperor/ˈempərə(r)/n ئەمپراتۆر
emphasis/ˈemfəsɪs/n جەخت کردن- دووپاتکردن

either/ˈaɪðə(r)/adj-pron ١- یەك لە دووان ٢- هەردوو

either-or ئەمە یان ئەو

eject/iˈdʒekt/v ١- دەردەکرێ ٢- دەهاوێ

eke/i:k/v ١- گوزەرانی دەسووڕێنێ، خۆی دەژیێنێ ٢- پارە دەگرێ- کەم خەرج دەکا

elaborate/ɪˈlæbəreɪt/adj - v ١- زۆر ئاڵۆز ٢- درێژەی دەداتێ- فراوان دەکا

elapse/ɪˈlæps/v کات- رادەبوێرێ، بەسەر دەچێ- بەسەردەچێ

elastic/ɪˈlæstɪk/adj ١- جیر- لیك رادەکشێ ٢- نەچەسپاو

elated/iˈleɪtɪd/adj زۆر شاد، زۆر کەیف خۆش، بەختەوەر

elbow/ˈelbəʊ/n ١- ئانیشك ٢- قۆل

elder/ˈeldə(r)/adj پیرتر، بەتەمەنتر

elders/n پیرەکان، بەساڵاچووەکان

elderest/adj بەتەمەنترین

elect/ɪˈlekt/v ١- هەڵدەبژێرێ ٢- بڕیار دەدا

election/ɪˈlekʃn/n هەڵبژاردن

elector=voter/n دەنگدەر

electric/ɪˈlektrɪk/adj ١-کارەبایی ٢-گڕ گرتو

The electric chair/n کورسی کارەبایی (بۆ لە سێدارە دان)

electric razor-shaver/n ئامێری ریش تاشین

electrician/ɪˌlekˈtrɪʃn/n کارەبا چی

electricity/ɪˌlekˈtrɪsəti/n کارەبا

electrify/ɪˈlektrɪfaɪ/v ١- کارەبای دەداتێ ٢- دەوروژێنێ

electrocute/ɪˈlektrəkju:t/v بە کارەبا دەکوژێ

electrocution/ɪˌlektrəˈkju:ʃn/n بە کارەبا کوشتن

electrode/ɪˈlektrəud/n جەمسەری کارەبا

electronic/ɪˌlekˈtrɒnɪk/adj ئەلیکترۆنی

electronic mail = e-mail ئیمێل- نامە ناردن بە کۆمپیوتەر

elegant/ˈelɪgənt/adj جوانپۆش- ڕێکپۆش

elegance/ˈelɪgəns/n جوانپۆشی- ڕێکپۆشی

element/ˈelɪmənt/n ١- بەشێکی گرنگ ٢- شتێ لە ٣- رەگەز ٤- توخم ٥- گەرمیدەر ٦- هۆکاری کەش و هەوا

elementary/ˌelɪˈmentri/adj ١- بەرایی، سەرەتایی ٢- سادە، ئاسان

elementary school/n قوتابخانەی سەرەتایی

elephant/ˈelɪfənt/n فیل

elevate/ˈelɪveɪt/v بەرز دەکاتەوە، بلند دەکا

elevating/n پەرەدان بەبیرو پەروەردە

elevation/ˌelɪˈveɪʃn/n ١- بەرزکردنەوە ٢- بەرزایی

elevator=lift/n بەرزکەرەوە- وەسەرخەر

eleven/ɪˈlevn/n ژمارە یازدە

elf/elf/n جنۆکوی بچوك، کورتە باڵا

elicit/iˈlɪsɪt/v فەراهەم دێنێ لێ بەدەست دەهێنێ، لێی دەردێنێ

eligible/ˈelɪdʒəbl/adj شیاو، شایەن

eliminate/ɪˈlɪmɪneɪt/v ١- لادەبا- رەش دەکاتەوە ٢- دەردەکرێ لە

elite/eɪˈli:t, ɪˈli:t/n هەڵبژاردە

elitism/eɪˈli:tɪzəm/n ئەو باوەڕەیە کە دەڵێ دەبێ چینی هەڵبژاردە- ڕۆشنبیر مامەڵەی تایبەتی لەگەڵ بکرێ

elk/elk/n مامز (ئاسکی) گەورە

elocution/ˌeləˈkju:ʃn/n هونەری وتاردان، گوتار بێژی

economy/ɪˈkɒnəmi/n ١- ئابووری
٢- قرچۆکی- دەست گرتن- خەنسی
ecstasy/n مەستی
ecstatic/ɪkˈstætɪk/adj مەست/ زۆر کەیف خۆش
eczema/ˈeksɪmə/n خوران- ئەکزیما
eddy/ˈedi/n گەردەلول، باهۆز
edge/edʒ/n - v ١- کەنار
٢- لێوار- دەمی- تیژی چەقۆ
٣- لێواری بۆ دروست دەکا
٤- لەسەر خۆ دەجولێ
edgy/ˈedʒi/adj مەلچی، تورەو توند، نیگەران
edible/ˈedəbl/adj دەخورێ، بۆ خواردن دەشێ
edifice/ˈedɪfɪs/n باڵە خانەی مەزن، کۆشکی خەیاڵ
edit/ˈedɪt/v ١- شتێ ئامادە دەکا
٢- دەنوسێو ئامادە دەکا
٣- رۆژنامەیەك، گۆڤارێك دەردەکا
edition/ɪˈdɪʃn/n ١- چاپکراو
٢- زنجیرە ٣- تۆرەی چاپ
editor/ˈedɪtə(r)/n ١- ئامادەکار
٢- نووسەر لە رۆژنامە
editor-in-chierf/n سەرنوسەر
editorial/ˌediˈtɔːriəl/adj سەروتار
educate/ˈedʒukeɪt/v ١- دەرسی پێ دەلێ
٢- مەشقی پێ دەکا ٣- رۆشنبیری دەکا
٤- پەروەردەی دەکا
educated/ˈedʒukeɪtɪd/adj رۆشنبیر
education/ˌedʒuˈkeɪʃn/adj
١- فێربوون- فێرکردن ٢- پەروەردە
edu[illegible]onal/ˌedʒuˈkeɪʃənl/adj
١- فێرکاری ٢- پەروەردەیی
eel/iːl/n مارماسی
eerie/ˈɪəri/adj سەیرو ترسێنەر

effect/ɪˈfekt/n ١- کاریگەری- ئاکام
٢- تێ گەیشتن ٣- کەلوپەلی کەسی
effective/ɪˈfektɪv/adj ١- کارگەر- ئەنجامهێنەر ٢- بەکاریگەر
٣-کرداری- حەقیقی
efficient/ɪˈfɪʃnt/adj بە توانا، کارامە، چالاك
efficiency/ɪˈfɪʃnsi/n چالاکی، توانا
effigy/n پەیکەر، هەیکەل، وێنەی مرۆڤ
effort/ˈefət/n ١- تێکۆشان، ئەرك
٢- دژواری
effortless/ˈefətləs/adj ئاسان- بێ کۆشش
egg/eg/n - v ١- هێلکە (جوجکە تێدا)
٢- هێلکەی (مریشك)
٣- هێلکە (تۆوی بچوك لەمێ)
eggplant/ˈegplɑːnt/n باینجان
eggshell/ˈegʃel/n قالکی هێلکە- دیوی دەرەوەی هێلکە
egg somebody/v هانی دەدا
ego/ˈiːgəu, ˈegəu/n ١- شانازی بە خۆکردن ٢- زات- خۆ- خود
egocentric/ˌiːgəuˈsentrɪk/adj خۆپەرست، خۆ ویست
egotism/ˈiːgəuɪzəm/n خۆ پەرستیەت، خۆ (زات) خۆشویستن، لەخۆبوران
egregious/ɪˈgriːdʒiəs/adj نامۆ- لە رادەبەدەر
egress/n دەرچوون- رێگا بۆ دەرچوون
Eid جەژن
eiderdown/ˈaɪdədaun/n لێف
eight/eɪt/n هەشت
eighteen/ˌeɪˈtiːn/n هەژدە
eighteenth/ˌeɪˈtiːnθ/adj هەژدەهەم
eighth/eɪtθ/adj هەشتەم
eighty/ˈeɪti/n هەشتا

Ee

E-e/i:/ پیتی پێنجەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
each/i:tʃ/adj هەریەك
eager/ˈi:gə(r)/adj شەیدا، پەرۆش
eagle/ˈi:gl/n هەڵۆ
ear/ɪə(r)/n گوێ
an ear of wheat گوڵە گەنم
eardrum/ˈɪədrʌm/n پەردەی گوێ
earl/з:l/n خانەدان/ئێرڵ
earldom/n پلەی خانەدان لە بەریتانیا
early/ˈз:li/adj-adv زوو
earmark/ˈɪəmɑ:k/v – n جیادەکاتەوە/
جیاکردنەوە
earn/з:n/v دەستی دەکەوێ- بە دەست دێنێ
earring/ˈɪərɪŋ/n گوارە
earth/з:θ/n ١- زەوی- گەردوون- جیهان
٢- زەمین- زەوی٢- خۆڵ
earthy/ˈз:θi/adj ١- دنیایی نەك ئاسمانیی
٢- شیاو- گران (بکری)
earthquake/ˈз:θkweɪk/n زەوی لەرزین-
بوومە لەرزە
ease/i:z/n - v ١- سانایی- ئاسانی
٢- حەساوە- هەست بە حەسانەوە دەکا
٣- ئازار-ژانی-کەم دەکاتەوە
-هێوری دەکاتەوە
٤- رادەکا شتێ لەسەرخۆو هێواش بجوڵێ
ease somebody's mind دڵنیای دەکا
easel/ˈi:zl/n چوارچێوەیەکی لە دار
دروستکراوە
تەختەڕەشە هەڵدەگرێ
east/i:st/n ڕۆژهەڵات
The east/n وڵاتانی ڕۆژهەڵات/ئاسیا
middle east/n ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست
easterly/i:stəli/adv ١- بەرەو ڕۆژهەڵات
eastern/i:stən/adj ٢- ئاسیایی/ڕۆژهەڵاتی

easy/ˈi:zi/adj - adv ١- ئاسان، سانا
٢- دڵنیا، حەوارە، حەساوە
easily/adv ١- بە ئاسانی ٢- بێ گومان
easy chair/n کورسیەکی گەورەی بە
پشت و دەسکە
eat/i:t/v ١- دەخوا- شت لە ناو دەمی دادەنێ
٢- نان دەخوا
eat out/v نان لە چێشتخانە دەخوا
eau-de-cologne/ˌəu də kəˈləun/n
کۆلۆنیا
eaves/i:vz/n سوانە- لێواری بان
eavesdrop/ˈi:vzdrɒp/v گوێ ڕاگری،
گوێ ڕادێڵێ
خۆی مات دەکا
ebb/eb/v – n دەنیشێتەوە، لاوازتر دەبێ
داکشان
ebony/ˈebəni/n داری ڕەشی ڕەق
eccentric/ɪkˈsentrɪk/adj نارەن، ناوێزە،
بەدخو، سەیر
ecclesiastical/adj پەیوەست بە کەنیسە-
کەنیسەیی
echo/ˈekəu/n-v زایەڵە، سەدا
١- دەنگ دەداتەوە ٢- دووبارە دەکاتەوە
٣- ناوەکە پڕ دەنگ دەکا- دەنگ دەدەکاتەوە
eclipse/ɪˈklɪps/n-v ١- ڕۆژ گیران/
مانگ گیران ٢- لەدەست دانی گرنگی
کەم بایەخ دەبێ- ڕۆژ/مانگ دەگیرێ
ecology/iˈkɒlədʒi/n زانستی دەورووبەر/
دەورووبەرزانی- ژینگەناسی
ecologist/iˈkɒlədʒɪst/n زانای دەورووبەر/
دەورووبەر ناس
economic/ˌi:kənɒmɪk/adj ئابووری
ecomomical/adj خنسیی-دەستپێوەگریی
economics/ˌi:kənɒmɪks/n ئابووری زانی
economist/ɪˈkɒnəmɪst/n ئابووریناس
economize/ɪˈkɒnəmaɪz/v پاشەکەوت

dump/dʌmp/n - v ١- زبلدان
٢- زبل فڕێ دەدا ٣- بازاڕ پڕ دەکا لەشتی
هەرزان ٤- بارێکی گران فڕێ دەداتە سەر زەوی
dun/dʌn/adj - v ١- ڕەنگی تاری
٢- زۆری دەکا لە داواکردنی قەرد
dunce/dʌns/n گێل - نەزان،
درەنگ فێر دەبێ
dung/dʌŋ/n ڕیخ- قشپل
dungeon/ˈdʌndʒən/n زیندانی ژێر
زەمینی
dupe/dju:p/ v مەلی دەخەڵەتێنێ-
فێلی لێدەکا
duplicate/ˈdju:plɪkeɪt/adj - v
١- لەبەر دەگیرێتەوە/ جووتە
٢- وەک خۆی - دەقاو دەق ٣- گەواهی، دیتەر
duplicator/n لەبەرگرەوە
duplicity/dju:ˈplɪsəti/n دوو ڕوویی
durable/djʊərəbl/adj خۆڕاگر،
درێژ خایەن
duration/djuˈreɪʃn/n ماوە
duress/djuˈres/n هەڕەشە، گەف کرتن
during/ˈdjʊərɪŋ/prep ١- بە درێژایی
٢- لەماوەی
dusk/dʌsk/n زەردەپەڕ - شەفەق
dusky/ˈdʌski/adj تاری، ئەسمەری تۆخ
dust/dʌst/n – v تۆز - پاقژ دەکا،
خۆ دادەوەشێنێ
dustbin/ˈdʌstbɪn/n تەنەکەی زبل/زبلدان
dustman/ˈdʌstmən/n زبڵڕێژ
dustpan/ˈdʌstpæn/n بێرزکە
dusty/ˈdʌsti/adj تۆزاوی
Dutch/dʌtʃ/adj هۆلەندی

dutiful/ˈdju:tɪfl/adj گوێ ڕایەل
duty/ˈdju:ti/n ١- ئەرک
٢- چالاکی - کار٣- باج
duvet/ˈdu:veɪ/n لێف
dwarf/dwɔ:f/n - v ١- قەزەم
(مرۆڤی بە توانا لە ئەفسانە) ٢-کورتە باڵا
٣- بچوکی دەکاتەوە، کەمی دەکا
dwarfish/ˈdwɔ:fɪʃ/adj بچووک -
وەک قەزەم
dwell/dwel/v ١- دەژی
٢- جەخت دەکا لەسەر
dye/dai/v بۆیە دەکا - ڕەنگ دەکا
dying/daɪɪŋ/n مردن
dynamic/daɪˈnæmɪk/adj چالاک،
زۆر کاریگەر
dynamics/daɪˈnæmɪks/n جوڵە زانی،
زانستی دایینامیک
dynamite/ˈdaɪnəmaɪt/n تەقینەرە -
بە دایینامیت دەتەقێتەوە
dynamo/ˈdaɪnəməʊ/n دینەمۆ - بزوێنەر
dynasty/ˈdɪnəsti/n خانوادە، بنەماڵە
زنجیرەی فەرمان ڕەوایی یەک بنەماڵە
dysentery/ˈdɪsəntri/n سکچوون
dyslexia/dɪsˈleksiə/n کێشەی
خوێندنەوەو نووسین
dyspepsia/dɪsˈpepsiə/n
هەرس نەکردن
dysphoria/n نیگەرانی
dysphea/n تەنگەنەفەسی، خراپ هەناسە
دان
dysuria/n خراپ میز کردن

dross/drɒs/n ماددەی بێبەها

drought/draʊt/n وشکایی، نەبارین

drove/drəʊv/n ١- حەشامەتی خەڵک
٢- میگەل

drove/v ئێی خوێی، هاژوتی

drown/draʊn/v ١- لەژێر ئاو دەکەوێ
٢- دەخنکێ

drowse/draʊz/v ١-خەو دەیگرێ، وەنەوز دەدا- باوشکی دێتێ ٢- تەمبەڵی دەکا

drowsy/ˈdraʊzi/adj ١- خەواڵوو، خەوگرتە ٢- نیوە نووستوو

drudge/drʌdʒ/n کاری ناخۆش-گران- دەکا/ ڕەنج دەدا

drudgery/drʌdʒəri/n ١-ڕەنج
٢- کارێکی گرانی وەڕسکەر

drug/drʌg/n دەرمان، بێهۆشکەر

drug/v بێهۆشی دەکا

drug addict خوگرتوو بە ماددەی بێهۆشکەر

Druid/ˈdru:ɪd/v قەشەی ئایینی کەلتی کۆن

drum/drʌm/n دەهۆڵ- تەپڵ
دەهۆڵ لێدەدا

drum/v

drummer/ˈdrʌmə(r)/n تەپڵ لێدەر، دەهۆڵ کوت

drunkard/ˈdrʌŋkəd/n سەرخۆش، سەرخۆشی هەمیشەیی

drunken/ˈdrʌŋkən/adj
١- ئەو کەسەی زۆری خواردبێتەوە
٢- کاریگەری زۆر خواردنەوەی ئارەق

dry/draɪ/adj - v ١- ووشک ٢- تینو-تینی
٣- وشک (بێزار)٤- وشکایی ٥- تاڵ (ئارەق)
٦- وشک دەبێ - وشک دەکا

dry-clean/n وشککەرەوە - پاککەرەوە بە ئاوت

dual/ˈdju:əl/adj دووانە ، دوو

dualism/n دوویتی- عەقڵ و جەستە

duality/n دوویی

dub/dʌb/v ١- پلەی سوار دەداتە
٢-ناوی لێدەنێن، نازناوی بۆدادەنێ
٣- دەبلەجە دەکا

dubious/ˈdju:biəs/adj گومانلێکراو، شاراوە،گومانهێن

duck/dʌk/n - v ١- مراوی/مێیەی باڵندەی ئاوی ٢- یەکێ ژێر ئاو دەخا
٣- سەری لادەدا/خێرا دەڕوا

duct/dʌkt/n ١- کەناڵ، لولەک - بۆری
٢- ڕێڕەو - ئاوەڕۆ - کەناڵ - جۆگە

due/dju:/adj - n ١- دەبێ بدرێ (کرێ)
٢- گونجاو، شیاو، دروست
٣- چاوەڕێی گەیشتن ٤- بەهۆی، لە ئاکامی
٥- ماف ٦- ئاک

duel/ˈdju:əl/n شیر بازی، شەڕە شیر، شەڕە دەمانچە

duet/djuˈet/n جووتە ژەنیار

duffer/ˈdʌfə(r)/n گێل - گەوجە

duffle-duffle چنینی سوفی تڕ

dull/dʌl/adj ١- گێل- دەرەنگ تێدەگا
٢- کوڵ (پێچەوانەی تیژ ٣- شاراوە - لێڵ
٤- تاری ٥- بێزارکەر - جاڕس
٦- دەخوا، کوڵ دەکا

duly/ˈdju:li/adj وەک داواکراو، لەکاتی خۆی

duma/n پەرلەمانی ڕوسیا لە ١٩٠٥-١٩١٧

dumb/dʌm/adj لاڵ، بێ دەنگ

dumbfound/dʌmˈfaʊnd/v سەری دەسوڕێنێ، بێدەنگی دەکا، لاڵی دەکا

dummy/dʌmi/n ١- هەیکەلی مرۆڤ لە نێو جامخانە بۆ فرۆشتنی جل وبەرگ
٢- مەمەی لاستیک- بووکە شوشە
٣- ئارەسەن - لاسایی کەرەوە
٤- درۆزن - ساختە

بەچاوی پڕ خەم

dreariness/ˈdrɪərɪnəs/n پەستی

dreary/ dˈrɪəri/adj پەست

dredge/dredʒ/v قوڕ لەبن دەریا یان بەندەر پاك دەكاتەوە بە ئامێر

dregs/dregz/n بەرماوە، بنی شت، خڵتە، گلێش

drench/drentʃ/v تەڕ دەکا

dress/dres/n - v ١-جل٢- کراس ٣- دەپێچێتەوە ٤- ئامادە دەکا(خواردن) ٥- پرچی دادەهێنێ

dresser/ˈdresə(r)/n ١- ئاڵچکە- چەکمەجە ٢- برین پێچ ٣- جلی نواندن

dressing/ˈdresɪŋ/n ١- برین پێچی ٢- سارغی ٣- زەڵاتە

dressing-gown/n جلی نوستن- رۆب

dressing-room/n ژووری جل گۆڕین

dressmaker/ˈdresmeɪkə(r)/n جل دروو- بەرگدروو

dressmaking/n بەرگدروین

dressy/ˈdresi/adj ڕێك- كۆك

dribble/ˈdrɪbl/v ١- دڵۆپە دڵۆپە دەچێتە خوار ٢- لیکی لەدەم دێتە دەر ٣- تۆپ وەپێش خۆی دەدا

drier/ˈdraɪə(r)/v - n وشك كەرەوە- وشك دەكاتەوە ئامێری وشك كەرەوە

drift/drɪft/v - n ١-ڕادەماڵێ-لەگەڵ دەچێ ٢- لادان لە هێڵی فڕین ٣- واتای گشتی ٤- قۆمەتە بەفر

drifter/ˈdrɪftə(r)/n ١- وێڵ- بێ ئامانج ٢- بەلەم

drill/drɪl/n - v ١- دریل- ئامێری کونکەر ٢- مەشقی سەربازی٣- ڕاهێنان ٤- ئامێری تۆوچێن ٥- چنین ٦- کون دەکا ٧- ڕاهێنان- مەشق دەکا ٨- تۆو دەچێنێ

drink/drɪŋk/n - v ١- دەخواتەوە٢- قوم ٣- خواردنەوە٤- ئارەق

drip/drɪp/v - n ١- دڵۆپە دەکا ٢- دەنگی ئاو- دڵۆپە٣- دەرزی

drive/draɪv/v - n ١- زۆری لێ دەکا- بەرەو پێش خۆی‌دەدا ٢- ئۆتۆمبیل دائاژوا ٣- کەسێك بە... دەگەیەنێ ٤- بەگەڕ دەخا٥- مان دەگرێ

drive/v - n ١-لێدەخوڕێ ٢- دەمارێژێ ٣- نیشانەی لێدەگرێ ٤- گەڕان-بەئۆتۆمبیل ٥- لێدانێکی بەهێز ٦- کۆشش ٧- پڕۆژە

drivel/ˈdrɪvl/v - n وڕێنە، قسەی قۆڕ ١- ڕەفتاری منداڵانە دەکا ٢- قسەی قۆڕ دەکا

driver/ˈdraɪvə(r)/n شوفێر، لێخوڕ، لێدەر

drizzle/ˈdrɪzl/n ١- پرشێنەر ٢- بارانێکی هێواش

drizzle/v ١-دەپرشێنێ ٢- دڵۆپە دڵۆپە دەبارێ

droll/drəul/adj گاڵتەجاڕ، پێکەنین هێنەر

dromedary/ˈdrɒmədəri/n ١- وشتر دوو ڕەگ ٢- پشت قۆڕ

drone/drəun/n ١- نێرەی هەنگ ٢- بێکار ٣- وێزەوێز

drone/v ١- وێزەوێز دەکا ٢- گۆرانی بۆ خۆی دەڵێ

droop/dru:p/v کووڕ دەبێتەوەدەچەمێتەوە

drop/drɒp/v ١- دەکەوێ ٢- دادەنیشێ ٣- دەسڕێتەوە٤- دڵۆپە دەکا

drop/n ١- دڵۆپە ٢- کەوتن ٣- سڕینەوە

drop-dead لەناکاو دەمرێ

drop off/v سەرخەوێ دەشکێنێ

drop out/v ١- وازدێنێ ٢- ئەوکەسەی واز لە زانکۆ... دەهێنێ. ٣- ئەو کەسەی دابی کۆمەڵ پەسەند ناکات.

سەرخەو، دەمەلاَزێ- هەلاَزان

dozen/ˈdʌzn/n دەستە- دوازدە

half a dozen نیو دەستە- شەش

drab/dræb/adj بۆر- رەنگ تۆزاوی

ئەسمەری کراوە

draft/drɑ:ft/n - v ١- رەشنووس

٢- پارەگۆڕین ٣- بانگ دەکرێ بۆ سەربازی

رەشنوس ئامادە دەکا/بانگ دەکا بۆ سەربازی

drag/dræg/v - n ١- رادەکێشێ-

لەسەر سینگ رادەکێشێ

٢- بێزارکەر- بێزاری دەکا ٣-پیاو لەجلی ژندا

٤- دوکەل قوتدان ٥- زانیاری لێ وەردەگرێ

dragoman/n وەرگێڕ، رابەری گوزار

dragon/ˈdrægən/n ئەژدیها

dragonfly/ˈdrægənflaɪ/n پوشکە

بەلەنگ، پوشکەبەقونە

drain/dreɪn/n – v ١- ئاوڕۆ-

جۆگەی پیسایی ٢- ئاوهێنەر- بۆڕی ئاو

٣- وشک دەبێ ٤- ئاوی پێدا دەڕوا

٥- مەست دەبێ

٦- هێزی نامێنێ- لاوازتر دەبێ

drainage/ˈdreɪnɪdʒ/n سیستەمی

گەیاندنی ئاو

drake/dreɪk/n نێرەی مراوی

dram/dræm/n ١- درهەم ٢- قومێ ئارەق

drama/ˈdrɑ:mə/n ١- هونەری شانۆگەری

٢- شانۆگەری، دراما

dramatic/drəˈmætɪk/adj ١- شانۆیی-

درامایی ٢- سەرسوڕهێنەر

dramatist/ˈdræmətɪst/n دراماننووس

dramatization/ˌdræmətaɪˈzeɪʃn/n

بۆ نواندن دەشێ

dramatize/ˈdræmətaɪz/v بە دراما کردن،

گۆڕینی چیرۆك بۆ شانۆگەری

drape/dreɪp/v هەلدەواسێ، دایدەپۆشێ

draper/ˈdreɪpə(r)/n کوتالفرۆش،

پەڕۆفرۆش

drapery/ˈdreɪpəri/n ١- قوماش-

قابریك- رستن و چنین

٢- بازرگانی قوماش ٣- پەردە دادانەوە

drastic/ˈdræstɪk/adj ١- توند

٢- کاریگەر و خێرا

draught/drɑ:ft/n - adj - v ١-تەوژمی‌با

٢- دامە ٣- قوم

draughtsman/ˈdrɑ:ftsmən/n

وێنەکێشی ئەندازەیی/ داڕداما

draughty/ˈdrɑ:fti/adj

شوێنێ کە تەوژمی بای لێ بێ

draw/drɔ:/v - n ١- رادەکێشێ

٢- یانسیب ٣- وەك یەك لە وازی

٤- دەردێنێ ٥- سەرنجی رادەکێشێ

٦- وێنە دەکێشێ ٧- با دەکێشێ

drawback/ˈdrɔ:bæk/n خەوش

پردی جولاَو

drawbridge/ˈdrɔ:brɪdʒ/n

drawer/drɔ:(r)/n چەکمەجە- راکێش

drawers/drɔ:z/n جلی ژێرەوە

drawing/ˈdrɔ:ɪŋ/n ١-هونەری وێنەکێشان

٢- وێنە

drawing-room/ˈdrɔ:ɪŋ ru:m/n

ژووری‌مێوان- دیوەخان

drawl/drɔ:l/v لەسەرخۆ قسەدەکا

drawn/drɔ:n/adj ١-روخسار ماندونیگەران

٢- وەك یەك لە وازی

dread/dred/n - v ترس وتۆقین/

دەترسێ- دەتۆقێ

dreaded/adj تۆقێنەر- ترسێنەر

dreadful/ˈdredfl/adj تۆقێنەر، زۆرخراپ

dreadfully/adv تۆقێنەرانە

dream/dri:m/n - v خەون خەون دەبینێ

dreamy/ˈdri:mi/adj خەواڵو،

blood donor خوێندەر، خوێنبەخش

doodle/ˈdu:dl/v - n وێنەی پەرت و بڵاو/ بەبێری پەرت و بڵاو دەکا

doom/du:m/v - n چارەنووس، حیسابی ڕۆژی دوایی– لەسەری نووسراوە

doomsday/ˈdu:mzdeɪ/n ڕۆژی زیندوبونەوە، ڕۆژی حیساب

door/dɔ:(r)/n دەرگا، دەروازە

doorstep/ˈdɔ:step/n گرێژەنەی دەرگا– بەردەرگا

dormant/ˈdɔ:mənt/adj نوستوو، پاڵکەوتو

dope/dəʊp/n حەشیش، وارتیش

dormitory/ˈdɔ:məntri/n ژووری نوستن/ بەشی ناوخۆ

dose/dəʊs/n – v ژەمەدەرمان/ دەرمان دەخوا

dossier/ˈdɒsieɪ/n دۆسیە، فایل

dot/dɒt/n خاڵ– نوختە/خاڵ دادەنێ

dote/dəʊt/v شەیدا دەبێ

double/ˈdʌbl/v - n - adj - adv
١– جووتە ٢– دووئەوەندە ٣– دوو– دووکەس
٤– فێڵبازدەبێتە دوو ئەوەندە

double cross/n – v فێڵ، فێڵ دەکا دەخاپێنێ

double edged/adj دوولا– دوورپوو– دووتیغ

double faced/adj دوورپوو

doubt/daʊt/n - v گومان– گومان دەبا

doubtful/ˈdaʊtfl/adj گومانلێکراو، جێی گومان

doubtless/ˈdaʊtləs/adj - adv
گومانلێنەکراو، بێگومان

dough/dəʊ/n هەویر

dove/dʌv/n کۆتر

doves & hawks لایەنگرانی ئاشتی و لایەنگرانی شەڕ

dowdy/ˈdaʊdi/adj کۆن/ ڕزی

down/daʊn/n - adj - adv - prep - v
پەڕ– تووکی–نەرم

down ١– بەرەوخوار– خوارەوە
٢– لە وەستانەوە بەرەو خوارەوە
٣– بێدەنگ بوو، وەستا

down & out ٤– قەلەندەر

down with fever ٥– تاگرتو

cash down ٦– پارە یەکسەر دان

down & up ٧– هات و چۆ
ئەو سەرە ئەم سەر

downcast/ˈdaʊnkɑ:st/adj
١– خەمناك و بێئومێد ٢– چاوشۆڕ

downfall/ˈdaʊnfɔ:l/n
١– کەوتن– هەرەس
٢– هۆکاری ڕوخان یان هەرەس

downgrade/ˈdaʊngreɪd/n – v
لە پایەی–گرنگی– کەم دەکاتەوە

downhearted/ˌdaʊnˈhɑ:tɪd/adj
خەمناك و دڵشکاو

downhill/ˌdaʊnˈhɪl/n - adv - adj
بەرەو خوارەوە/ نشێو/ نزار/ پێشبڕکێی خزین

down-market/ˌdaʊn ˈmɑ:kɪt/adj
هەرزان

downpour/ˈdaʊnpɔ:(r)/n
ڕێژنە بارانێکی لەناکاو

downright/ˈdaʊnraɪt/adj قسەلەڕوو، تەواو، ڕاست

downstairs
/ˌdaʊnˈsteəz/n-adv -adj
بەرەو نهۆمی خوارەوە–ژێرەوە

downtown/ˌdaʊnˈtaʊn/adv
جەرگەی کارو ڕابواردن
چەقی شار– ناوەندی شار

downtrodden/ˈdaʊntrɒdn/adj
زوڵملێکراو–ماف خوراو/ هاڕاو

dowry/ˈdaʊri/n مارەیی، ئەخت، بەمرە

doze/dəʊz/n - v وەنەوز دەدات،

سەرسوڕان

dizzy/ˈdɪzi/v – adj گێژخواردوو، بەرز/ سەرگێژکەر

do/də, du/v - n کرداری کردن
١- نمایش دەکا ٢-چارەسەر دەکا، مامەڵەدەکا
٣- لێدەنێ٤- دروست دەکات
٥- رادەپەڕێنێ- جێبەجێدەکات
٦- کار لێدەکا، دەخوێنێ ٧- گەشە دەکا
٨- دەسازێ- دەگونجێ ٩- بەش دەکا، بەسە
١٠- فێڵ- غەش دەکا
١١- کۆگای فرۆشتنی شتی پێویست
١٢- ئاهەنگ

docile/ˈdəʊsaɪl/adj ئاسان، هێمن، گوێ ڕایەڵ

dock/dɒk/n - v ١- حەوزی پاپۆڕ- کەشتی
٢- شۆستەی کەشتی بۆ بەتاڵکردنی کەلوپەل
٣- قەفەسی تاوانبار لە دادگا ٤- دەبڕێ

docker/n کرێکاری بەندەر

dockyard/ˈdɒkjɑːd/n جێی پاپۆڕ چاککردنەوە

doctor/ˈdɒktə(r)/n - v ١- نۆژدار،پزیشك
٢- خاوەن بڕوانامەی دکتۆرا
٣-چارەسەردەکا، دەرمان دەکا
٤- تەزویر دەکا- دەگۆڕێ

doctrine/ˈdɒktrin/n ڕێباز، باوەڕی، فەرمایشت

document/ˈdɒkjumənt/n بەڵگەنامە

documentary/ˌdɒkjuˈmentri/adj - n بەڵگەنامەیی

dodge/dɒdʒ/v - n ١- لادەدا، دووردەکەوێتەوە ٢- فێڵ

tax-dodger/n هەڵاتو لە دانی باج

doe/dəʊ/n مێینەی ئاسمز یان کەروێشك

doer/ˈduːə(r)/n بکەر

dog/dɒg/v - n ١- سەگ
٢- شوێن پێی وون دەبێ

doghed/adj سوور، پشت، رژد

dogma/ˈdɒgmə/n باوەڕێکی ئایینی سەرەکی- وشکەباوەڕی

dogmatic/dɒgˈmætɪk/adj توند، دۆگمایی

dole/dəʊl/n - v پارەی هەفتانە بۆ بێکاران قرچۆکی دەکا لە دابەش کردن

doleful/ˈdəʊlfl/adj خەمبار، پەست

doll/dɒl/n بووکەشووشە

dolphin/ˈdɒlfɪn/n دۆلفین

domain/dəˈmeɪn/n ناوچەی دەسەڵات، بوار، قەڵەمڕەوی

dome/dəʊm/n گومەز، گومبەت

domestic/dəˈmestɪk/n-adj ١-خێزانیی
٢- ناوخۆیی ٣- خوڵام

domesticate/dəˈmestɪkeɪt/v دەیکاتە ماڵی- کەوی دەکا،
وای لێدەکا گرنگی بە کاروباری ماڵەوە بدا

domicile/ˈdɒmɪsaɪl/n - v شوێن، جێ، ماڵ
جێیەك بۆ خۆی دیار دەکا

dominance/ˈdɒmɪnəns/n سەروەریتی، دەسەڵات

dominant/ˈdɒmɪnənt/n – adj
بەدەسەڵات، سەرەکی

dominate/ˈdɒmɪneɪt/v ١-زاڵ دەبێ
٢- دەڕوانێتە سەر

domination/ˌdɒmɪˈneɪʃn/n زاڵبوون

domineering/ˌdɒmɪˈnɪərɪŋ/adj
تاغوت، زۆردار، زاڵ

dominion/dəˈmɪniən/n
١- سەروەری- دەسەڵات ٢- ناوچەی دەسەڵات

domino/ˈdɒmɪnəʊ/n دۆمینە

donate/dəʊˈneɪt/v دەبەخشێ

donation/dəʊˈneɪʃn/n بەخشین

donky/ˈdɒŋki/n کەر، گوێدرێژ

donor/ˈdəʊnə(r)/n بەخشەر

دریژ دەبێ – دریژبونەوە

distil/dɪˈstɪl/v دڵۆپە دەکا

distillation/ˌdɪstɪˈleɪʃn/n دڵۆپەکردن

distinct/dɪˈstɪŋkt/adj ١– جیا – بەرچاو ٢– روون

distinction/dɪˈstɪŋkʃn/n ١– جیاوازی ٢– شکۆیی ٣– لەقەبی شەرەف

distinctive/dɪˈstɪŋktɪv/adj جیا – ئاشکرا

distinguish/dɪˈstɪŋgwɪʃ/v

١– جیادەکاتەوە ٢– دەرک پێ‌دەکا، دەناسێتەوە

٣– پلەی بەرز دەکاتەوە

distinguished/adj دیار – بەرچاو ناسراو، بەناوبانگ

distort/dɪˈstɔːt/v دەشێوێنێ

distorted/dɪˈstɔːtɪd/adj شێواو

distortion/dɪˈstɔːʃn/n شێواندن، گۆڕین

distract/dɪˈstrækt/v ١– وازدێنێ، خۆشی وەردەگرێ ٢– سەرسام دەبێ

distracted/adj واق وڕماو، قاڵ، مژۆڵ

distraught/dɪˈstrɔːt/adj

خەمۆک

distress/dɪˈstres/n-v-adj ١– نیگەرانی

٢– تەنگانە ٣– ترس

٤– فریاکەوتن ٥– نیگەران دەبێ

distribute/dɪˈstrɪbjuːt/v دابەش دەکا

distribution/ˌdɪstrɪˈbjuːʃn/n

دابەشکردن

district/ˈdɪstrɪkt/n ناوچە، هەرێم، ناحیە

distrust/dɪsˈtrʌst/n – v بێ‌باوەڕی،

گومان، زەنی خراپ

گومان دەبا، باوەڕی پە نامێنێ

distrustful/dɪsˈtrʌstfl/adj گوماناوی،

بەگومان

disturb/dɪˈstɜːb/v ١– تێکدەدا، دەبڕێ

٢– بێزار دەکا، نیگەرانی بۆ دروست دەکا

disuse/dɪsˈjuːs/n - v لەکارخستن/

لەکار دەخا

disused/dɪsˈjuːzd/adj

فەراموشکراو، بەجێهێڵراو

ditch/dɪtʃ/n - v قۆرت/قۆرت لێ‌دەدا

ditto/n - v - adv هەمان شت، هەروەها

divan/dɪˈvæn/n جۆرێکە لە جێگا، سەرین

dive/daɪv/n - v خۆی لەناو نقوم دەکا

diver/ˈdaɪvə(r)/n مەلەوان

diverge/daɪˈvɜːdʒ/v پەل دەهاوێژێ، لقی لێ دەبێتەوە

divergence/daɪˈvɜːdʒəns/n

جیاوازی، پەل هاویشتن

divergent/daɪˈvɜːdʒənt/adj

پەلهاویشتو، جیا

diverse/daɪˈvɜːs/adj جۆرەها، هەمەجۆر

diversity/daɪˈvɜːsəti/n جۆریتی،

جیاوازی، فرەیی

divert/daɪˈvɜːt/v ١– ئاراستەی دەگۆڕێ

٢– رادەبوێرێ

divide/dɪˈvaɪd/v - n دابەش دەکا

dividened/ˈdɪvɪdend/n ١– دابەشکراو

٢– پشک، پشک–بەش– لەقازانج

divine/dɪˈvaɪn/adj - n - v

١– ئاسمانیی، خوایی

٢– نایاب ٣– جیهانی لاهوتی

٤– پێشبینی دەکا، شتی نادیار دەدرکێنێ

divinity/dɪˈvɪnəti/n ١–سروشتی

خوایی ٢– لاهوتیەت

divisible/dɪˈvɪzəbl/adj دابەش دەکرێ

division/dɪˈvɪʒn/n ١– دابەشکردن

٢– بڕ، سنور ٣– جۆر ٤– تیپ، سەربازی

divorce/dɪˈvɔːs/n - v جیابونەوە–تەڵاق/

تەڵاق دەدا

divulge/daɪˈvʌldʒ/v نهێنی دەدرکێنێ

dizziness/ˈdɪzɪnəs/n گێژخواردن،

display/n ١- نیشاندان ٢- ڕێکخستنی شت بۆ نیشاندان ٣- پیشاندراو

displease/dɪsˈpliːz/v تووڕە دەکا، بێزار دەکا

displeasure/dɪsˈpleʒə(r)/adj بێزاری

disposable/dɪˈspəuzəbl/adj ١-بەردەست ٢-فڕێدراو (پاش بەکارهێنانی تەنیا جارێک)

disposal/dɪˈspəuzl/n ١-خۆڕزگارکردن لە ٢- ڕێکخستن ٣- لەژێر چاودێری، ڕەفتار

dispose/dɪˈspəuz/v ١- ڕێک دەخا ٢- دەفرۆشێ٣- خۆ ڕزگار دەکەن لە

disposition/ˌdɪspəˈzɪʃn/n ١- میزاج- گیول ٢- ڕێکخستن

dispossess/ˌdɪspəˈzes/v لێدەستێنێ

disprove/ˌdɪsˈpruːv/v بەدرۆدەخاتەوە

dispute/dɪˈspjuːt/n - v ململانێ ١- گفتوگۆ دەکا ٢- بەرهەڵستی دەکا، نکوڵی دەکا

disqualification /dɪsˌkwɒlɪfɪˈkeɪʃn/n بێبەری کردن لە بەشداریکردن، لادان، لەکار لابردن

disqualify/dɪsˈkwɒlɪfaɪ/v ئەمێلێ- ئالیکردنەوە- بکا، بێبەری دەکا

disregard/ˌdɪsrɪˈgɑːd/n – v فەرامۆش [illegible]

disreputable/dɪsˈrepjətəbl/adj ناوزڕاو

disrespect/ˌdɪsrɪˈspekt/adj بێئەدەب، ئەتک

disrupt/dɪsˈrʌpt/v - adj دەپچڕێ، لەکار دەخا، دەشێوێنێ

dissatisfaction/ˌdɪsˌsætɪsˈfækʃn/n ناڕازی بوون، بێزار بوون

dissect/dɪˈsekt, daɪ-/v توێکار دەکا، پارچەپارچە دەکا بۆ دیراسە

dissection/dɪˈsekʃn/n توێکاری- پارچەپارچەکردن

dissemble/dɪˈsembl/v دەشارێتەوە، خۆی دەنوێنێ، بایی دەکا

disseminate/dɪˈsemɪneɪt/v پەخش دەکا

dissension/dɪˈsenʃn/n ململانێ- جیاوازی- ناکۆکی، هەڵدژی

dissent/dɪˈsent/n - v بەرهەڵستی دەکا، هەڵدەگەڕێتەوە

dessenter/dɪˈsentə(r)/n کومەڵ،هەڵگەڕاوە

dissentation/ˌdɪsəˈteɪʃn/n دۆکتۆرانامە، نامەی زانستی ئەکادیمی

dissident/ˈdɪsɪdənt/n - adj یاخی، جیابۆوە

dissimilar/dɪˈsɪmɪlə(r)/n پێک نەچوو، جیاواز

dissipate/ˈdɪsɪpeɪt/v پەرت و بڵاوی دەبێ- لادەبا

dissociate/dɪˈsəuʃieɪt/v هەڵدەوەشێنێتەوە/بێبەری دەکا

dissociation/dɪˌsəusiˈeɪʃn/n هەڵوەشانەوە

dissolve/dɪˈzɒlv/v - n ١- دەتوێتەوە- توانەوە ٢- پەرت و بڵاو دەبێتەوە- هەڵدەوەشێتەوە

dissonant/ˈdɪsənənt/adj لێک جودا، جیاواز

dissuade/dɪˈsweɪd/v وای لێدەکا دەست بەردار بێ لە، قایلی دەکا وازبێنێ لە

distance/ˈdɪstəns/n - v ڕەهەند، دووری، مارە

distant/ˈdɪstənt/adj ١- دوور ٢- سارد لە ڕەفتارکردندا

distaste/dɪsˈteɪst/n قێز لێکردنەوە، قین لێبوونەوە

distend/dɪˈstend/n-v فراوان دەکا/

پاقژکەرەوە– میکرۆب لابەر– میکرۆبکوژ
disinherit/ˌdɪsɪnˈherɪt/v
لە میرات بێبەش دەکرێ
disintegrate/dɪsˈɪntɪgreɪt/v
هەڵدەوەشێتەوە
disintegration/dɪsˌɪntɪˈgreɪʃn/n
هەڵوەشانەوە
disinterested/dɪsˈɪntrəstɪd/adj پاک،
بێ مەبەست
disjointed/dɪsˈdʒɔɪntɪd/adj وڕێنە،
[illegible]
dislike/dɪsˈlaɪk/v قینی لێیەتی،
رقی لێ دەبێتەوە/کەیفی پێ نایێ
dislocate/ˈdɪsləkeɪt/v لەجێدەچێ،
لەگەر دەچێ
dislodge/dɪsˈlɒdʒ/v لەجێ لادەبا، دەردەکا
disloyal/dɪsˈlɔɪəl/adj خایەن، نادڵسۆز
disloyalty/dɪsˈlɔɪəlti/n خیانەت
dismal/ˈdɪzməl/adj پەست، خەمناک
dismantle/dɪsˈmæntl/n دەکاتەوە
لەمۆکارەکانی بەرگری کردنی دادەبڕێ
dismay/dɪsˈmeɪ/n - v تۆقین، ترس/
دەتۆقێنێ
dismiss/dɪsˈmɪs/v دەری دەکا، قاوی دەدا
dismissal/dɪsˈmɪsl/n دەرکردن،
قاودان، دوورخستنەوە
dismount/dɪsˈmaʊnt/v
لە پایسکل دێتە خوارێ–
دادەبەزێ /لە ئەسپ دادەبەزێ
disobedience/ˌdɪsəˈbiːdiəns/n
یاخیبوون، هەڵگەڕانەوە
disobedient/ˌdɪsəˈbiːdiənt/adj
یاخی، هەڵگەڕاوە
disobey/ˌdɪsəˈbeɪ/v یاخی دەبێ
disorder/dɪsˈɔːdə(r)/n ١– ناڕێک–
بێڕێز– ڕێز نەبوو
٢– ئاشوب– گێرەشێوێنی ٣– نەساغی

disorderly/adj ناڕێک
disorganization/dɪsˌɔːgənaɪˈzeɪʃn/n
بێڕێکخستن– ناڕێکە
disorganize/dɪsˈɔːgənaɪz/v
ڕێکخستن تێک دەدا – ناڕێکی دەکا
disown/dɪsˈəʊn/v خۆی بێبەری
دەکا لە، نکۆڵی دەکا
disparage/dɪˈspærɪdʒ/v رەخنە دەگرێ،
نەبەهای کەم دەکاتەوە
disparity/dɪˈspærəti/n جیاوازی–
نایەکسانی
dispassionate/dɪsˈpæʃənət/adj
بێلایەن، بابەتی
dispatch, despatch/dɪˈspætʃ/v - n
١–دەنێرێ، ناردن
٢– خێرا جێبەجێ دەکا/رادەپەڕێنێ– راپەڕاندن
٣– دەکوژێ– کوشتن
dispel/dɪˈspel/n دەردەکا، دەسڕێتەوە
لەمێشک–بیری– نامێڵێ
dispensable/dɪˈspensəri/adj
ناپێویست، لاوەکی– ناسەرەکی
dispense/dɪˈspens/v ١– دەدا
٢– دەست بەرداری دەبێ
٣– دەرمان ئامادە دەکا و دەفرۆشێ
dispensary/dɪˈspensəri/n دەرمانخانە
dispersal/dɪˈspɜːsl/n پەرت بوون،
جیاکردنەوە
disperse/dɪˈspɜːs/v پەرت و بڵاو
دەبێتەوە
dispirited/dɪˈsɪrɪtɪd/adj وڕەی
لەدەست داو، خەمناک
displace/dɪsˈpleɪs/v لادەبا، لەجێی
خۆی لای دەدا
جێی دەگرێتەوە
displaced/adj ئاوارە– دەربەدەر
display/dɪˈspleɪ/v پیشان دەدا/نیشان دەدا

بێئەدەب، بەدڕەوشت

discover/dɪˈskʌvə(r)/v دەدۆزێتەوە

discovery/dɪˈskʌvəri/n دۆزینەوە

discreditable/dɪsˈkredɪtəbl/adj

ریسوا، سوك، بەخڵەت، عەیبدار

discreet/adj وریا، ژیر، دوورەپەرێز/ ڕازگر

discrepancy/dɪsˈkrepənsi/n

جیاوازی– هەڵدژی

discretion/dɪˈskreʃn/n ١– وریایی

٢– سەربەستی هەڵبژاردن– دیارکردن

discriminate/dɪˈskrɪmɪneɪt/v

جیادەکاتەوە/ جیاوازی دەکا

discrimination/dɪˌskrɪmɪˈneɪʃn/n

جیاکردنەوە

رەگەزخوازی، رەگەزپەسەندی

discus/ˈdɪskəs/n پەپکەی هاوێشتن

discuss/dɪˈskʌs/v گفتوگۆ دەکا

لەبارەی– دەدوێ لە

discussion/dɪˈskʌʃn/n گفتوگۆ

disdain/dɪsˈdeɪn/n - v بێز لێبوونەوە،

دووڵی

بێزی لێدەکاتەوە، نیگەران دەبێ

disease/dɪˈziːz/n نەخۆشی

diseased/adj نەخۆش

disembark/ˌdɪsɪmˈbɑːk/v پاپۆڕەکە

بەتاڵ دەکا

لەپاپۆڕ دێتە خوارێ/لە کەشتی دادەبەزێ

disenchant/v ١–لە جادو– وەهم دەربازی

دەبێ ٢– لادەبا

disenchanted/ˌdɪsɪnˈtʃɑːntɪd/adj

بێئومێد، بێ حەماسەت/ ساد

disengaged/adj بێکار، بێئیش

disentangle/ˌdɪsɪnˈtæŋgl/v – n

کردنەوە، لابردن

ئێڵی و تارمایی لادەبا، دەکاتەوە

disfavour/dɪsˈfeɪvə(r)/n بێزاری/ ڕق/

disfigurement/dɪsˈfɪgəmənt/n

شێواندن

disgrace/dɪsˈgreɪs/n لەدەست

دانی ئابڕوو، ئابڕوچوون

disgraceful/dɪsˈgreɪsfl/adj ئابڕووبەر،

حەیابەر

disgruntled/dɪsˈgrʌntld/adj

زۆر تووڕە–هەڵچو، بێئومێد

disguise/dɪsˈgaɪz/n ١– خۆی دەگۆڕێ،

روخساری دەگۆڕێ، دەنگی دەگۆڕێ.

ناوی خۆی دەگۆڕێ بۆ ئەوەی نەناسرێتەوە

٢– خۆگۆڕین– پۆشاك گۆڕین

disgust/dɪsˈgʌst/v قێزی لێ دەبێتەوە

disgusting/dɪsˈgʌstɪŋ/adj

جێی قێز لێبوونەوە

dish/dɪʃ/n - v ١–دەفر،سینی

٢– دەفری خواردن، خواردن

خواردن لەسەر (ناو) قاپ (دەفر) دادەنێ

dishearten/dɪsˈhɑːtn/v ورەی کەم

دەکاتەوە، ساردی دەکاتەوە

dishevelled/dɪˈʃelvd/adj نارێك، ناکۆك

پرچ تێکچو، شانەنەکراو

dishonest/dɪsˈɒnɪst/adj ناپاك، درۆزن

dishonour/dɪsˈɒnə(r)/n - v شوورەیی،

ئابڕوچوون، ئەتك

ئابڕووی دەبا، ئەتکی‌دەبا–ناوبانگی پیس دەکا

disillusion/ˌdɪsɪˈluːʒn/v تارمایی–

ئێڵی لادەبا

باوەڕی دەڕوخێنێ

disillusionment/ˌdɪsɪˈluːʒnmənt/n

بێئومێد بوون

disinclination/ˌdɪsˌɪnklɪˈneɪʃn/n

خۆدزینەوە، لێهەڵاتن

disinfect/ˈdɪsɪnˈfekt/v پاقژ دەکا،

خاوێن دەکاتەوە بە..

disinfectant/ˌdɪsɪnˈfektənt/n

٤– دەردەکا، بەردەدا ٥– قەرد دەداتەوە
٦– کاری خۆی رادەپەڕێنێ
disciple/dɪˈsaɪpl/n شاگرد، فێرخواز، هاوەڵ
discipline/ˈdɪsəplɪn/n رژێم، دابین کردن، تەمبێ‌کردن
disclaim/dɪsˈkleɪm/v هەڵدێ لە (بەرپرسیاری) وازدێنێ– دەست بەردار دەبێ/نکوڵی دەکا
disclose/dɪsˈkləʊz/v دەدرکێنێ
disclosure/dɪsˈkləʊʒə(r)/n درکاندنی نهێنی–ئاشکراکردن
discolour/dɪsˈkʌlə(r)/v رەنگی تێک دەدا
discomfort/dɪsˈkʌmət/n بێزاری– ناڕەحەتی
disconcert/ˌdɪskənˈsɜːt/v دەشێوێنێ– هەراسان دەکا/تێک دەدا
disconnect/ˌdɪskəˈnekt/v دەبڕێ– کارەبا دەبڕێ– دەترازێ
disconsolate/dɪsˈkɒnsələt/adj خەمۆک
discontent/ˌdɪskənˈtent/n بێزاری دەربڕین/ نیگەرانی
discontented/adj بێزار/ نیگەران
discontinue/ˌdɪskənˈtɪnjuː/v رادەگرێ– دەوەستێنێ
discord/ˈdɪskɔːd/n ١– جیاوازی– ململانێ
٢– ناڕێک– نەشاز
discotheque/n سەماخانە/ تیاترۆخانە/ئاهەنگی سەما
discount/ˈdɪskaʊnt/n - v داشکاندن/ دادەشکێنێ– رەددەکاتەوە
discourage/dɪsˈkʌrɪdʒ/v ورەی کەم دەکا/ ساردی دەکاتەوە
discourse/ˈdɪskɔːs/n - v ١– دوان، وتار، گفتوگۆ ٢– وتار، توێژینەوەی ئەکادیمی
٣– دەدوێ لەبارەی
discourteous/dɪsˈkɜːtiəs/adj

١– قایل نەبوون– ناڕازی بوون
٢– بەرهەڵستی کردن
disappear/ˌdɪsəˈpɪə(r)/v ١– ون دەبێ ٢– لەبەرچاو نامێنێ
disappearance/ˌdɪsəˈpɪərəns/n ون بوون/ لەبەرچاو نەمان
disappoint/ˌdɪsəˈpɔɪnt/v نائومێد دەبێ
disappointment/ˌdɪsəˈpɔɪntmənt/n نائومێدی
disapproval/ˌdɪsəˈpruːvl/n ناڕازیبوون– پەسەند نەبوون
disapprove/ˌdɪsəˈpruːv/v ناڕازی دەبێ– پەسەندی ناکا
disarm/dɪsˈɑːm/v لەچەک دادەماڵێ– بۆمبەکە لەکار دەخا
disarmament/dɪsˈɑːməmənt/n چەک داماڵین–چەک کردن
disarray/ˌdɪsəˈreɪ/n ١– ئاشووب ٢– بێ‌نیزامی٢– گیانی بەزین
disaster/dɪˈzɑːstə(r)/n کارەسات
disastrous/dɪˈzɑːstrəs/adj بەدناکام– بەد ئەنجام– کارەسات
disband/dɪsˈbænd/v ١–هەڵدەوەشێتەوە ٢–تەسریح دەکا ٢–بڵاوە پێدەکا
disk, disc/dɪsk/n ١– دیسک ٢– قەوان٢– پەپکە
discard/dɪsˈkɑːd/v بەلای دەنێ، فڕێی دەدا– وازی لێدێنێ
discern/dɪˈsɜːn/v جیادەکاتەوە، بەڕوونی دەبینێ
discerning/dɪˈsɜːnɪŋ/adj بینەر، زرنگ
discharge/dɪsˈtʃɑːdʒ/v ١– بەتاڵ دەکاتەوە ٢– دەڕشێتەوە
٢– دەتەقێنێ– گوللە داوێ

تێکۆشەر

dilute/daɪˈluːt/v کەمدەکا، رووندەکا

dilution/daɪˈluːʃn/n کەمکردن- روونکردن

dim/dɪm/v - adj-لێڵ دەکا، تاری دەکا/لێڵ لاواز

dimension/daɪˈmenʃn/n ١-رەهەند ٢-ئاسۆ ٣- قەبارە

diminish/dɪˈmɪnɪʃ/v کەمدەکا، دەچێتە ناویەک/ بچووککراوە

diminutive/dɪˈmɪnjətɪv/adj ناوی بچووککراو بۆ کەمکردن و ناز

dimple/ˈdɪmpl/n نیونیکا/ خەمزە کردن

din/dɪn/n قاوقیژ- دەنگەدەنگ

dine/daɪn/v فراڤین یان شیڤ دەخوا

dinghy/ˈdɪŋi, ˈdɪŋgi/n بەلەمی بچوک

dingy/ˈdɪndʒi/adj خراپ، پیس، دڵتەنگکەر

dining room/n ژووری نانخواردن

dinner/ˈdɪnə(r)/n ١-ژەمی سەرەکی- فراڤین یان شیڤ٢- خوانی ئێوارە

dinner-jacket/n چاکەتێکی رەش یان سپییە پیاو بۆ بۆنەی رەسمی لەبەری دەکەن

dint/dɪnt/n بەچاکەی، بەهۆی

diocese/ˈdaɪəsɪs/n مەترانیەت

dip/dɪp/v ١- دەقوچێنێ- ئاومی دەکا ٢- بۆیە دەکا

diphthong/ˈdɪfθɒŋ/n ١- دوو پیت بۆ دروستکردنی دەنگێک٢- دوانە

diploma/dɪˈpləʊmə/n دپلوما- دبلۆم

diplomacy/dɪˈpləʊməsi/n دبلۆماسیەت

diplomat/ˈdɪpləmæt/n دبلۆمات- دبلۆماسی ئەوکەسەی لەسیاسەتی دەرەوەی وڵات کاردەکا

diplomatic/ˌdɪpləˈmætɪk/adj دبلۆماسی

dire/ˈdaɪə(r)/adj ١- ترسێنەر، شووم ٢- زۆر پێویست

direct/dəˈrekt, dɪˈrekt, daɪˈrekt/adj - adv - v ١-رابەری دەکا- رێی پیشان دەدا ٢- بەرێوە دەبا، سەرپەرشتی دەکا ٣- فەرمان دەکا، رادەسپێرێ ٤- راستەوخۆ ٥- بەردەوام

direction/dəˈrekʃn, dɪ-, daɪ-/n ١- ئاراستەکردن ٢- بەرێوەبردن، سەرکردایەتی،سەرپەرشتیاری ٣- فەرمایشت- راسپاردە

directly/dəˈrektli, dɪ-, daɪ-/adv ١- یەکسەر- هەرئێستا ٢- راستەوخۆ

director/dəˈrektə(r), dɪ-, daɪ-/n ١- بەرێوەبەر ٢- دەرهێنەر یەکێ لە ئەندامانی ئەنجومەنی کارگێڕی

directorate/n ١-بەرێوەبەرایەتی ٢-کارگێری

directory/dəˈrektəri, dɪ-, daɪ-/n رابەر(تەلەفۆن)- تۆماری گشتی

dirt/dɜːt/n پیسی- خۆڵ

dirty/ˈdɜːti /adj-v پیس،خراپ/پیس دەکا

disability/ˌdɪsəˈbɪləti/n نەشیان، بێتوانایی

disable/dɪsˈeɪbld/n لەکار دەکەوێ

disabled/adj لەکارکەوتوو، پەککەوتە

disadvantage/ˌdɪsədˈvɑːntɪdʒ/n کەم وکورتی، کێماسی، زیان

disaffected/ˌdɪsəˈfektɪd/adj شۆڕشگێر، یاخی، تورە، هەڵچو

disagree/ˌdɪsəˈgriː/v رازی نابێ، بەرهەڵستی دەکا

disagreeable/ˌdɪsəˈgriːəbl/adj نامەقبول- ناپەسەند- نەگونجاو

disagreement/ˌdɪsəˈgriːmənt/n

dice/daɪs/n-v ١–زاری تاوله ٢–پاژنه
٢– تاوڵە دەکا– قومار دەکا
dictaphone/n تۆمارکردنی نوسینەوە
dictate/dɪkˈteɪt/v
١– دەدوێ بۆ کەسێکی تر بۆ ئەوەی قسەکەی بنوسێتەوە
٢– دەسەپێنێ– فەرمانی پێدەکا
dictation/dɪkˈteɪʃn/n پێنوسینەوە
dictator/dɪkˈteɪtə(r)/n دکتاتۆر– حاکمی رەها
dictatorial/ˌdɪktəˈtɔ:riəl/adj زۆرەملێ– دکتاتۆری– زۆرداری
dictatorship/n دکتاتۆریەت
diction/ˈdɪkʃn/n شێوازی ئاخاوتن و نووسین
dictionary/ˈdɪkʃənri/n فەرهەنگ
die/daɪ/v دەمرێ
diehard/n سیاسەتمەداری توند/ پارێزکاری توندڕەو
diesel/ˈdi:zl/n بزوێنەری دیزل
diet/ˈdaɪət/n – v سیستەمی تایبەتی خواردن
پارێز، ریجێمپارێز دەکا، ریجێم دەکا
differ/ˈdɪfə(r)/v ١–جیاواز دەبێ
٢– بەرهەڵستی دەکا
difference/ˈdɪfrəns/n ١– جیاوازی
٢– جیاوازی لەنێوان ٣– ململانێ– دژایەتی
different/ˈdɪfrənt/adj جیاواز
differentiate/ˌdɪfəˈrenʃieɪt/v جیاوازی دەکا لە نێوان
difficult/ˈdɪfɪkəlt/adj ١– دژوار– گران
٢– رەق
difficulty/ˈdɪfɪkəlti/n گرانی– دژواری– ناخۆشی
diffidence/ˈdɪfɪdəns/n ١– شەرم
٢– باوەڕ بەخۆنەبوون
diffident/ˈdɪfɪdənt/adj ١– شەرمن
٢– باوەڕ بەخۆ نەبوو
diffuse/dɪˈfju:z/v بڵاو دەکاتەوە/ پەخش دەکا
diffuse/dɪˈfju:s/adj پەرت و بڵاو– پەرتەوازە
diffusion/dɪˈfju:ʒn/n بڵاوکردنەوە، پەخش کردن
dig/dɪg/v ١– دەکۆڵێ– کۆڵین
٢– لەکەداری دەکا– پەڵەی دەکا
digest/daɪˈdʒest, dɪ-/v
١–هەرس دەکا– تێ دەگا ٢– کورتی دەکاتەوە
digest/ˈdaɪdʒest/n ١– کورتە
٢– کۆمەڵە یاسایەک ٣– هەڵبژاردە
٤–هەرس کردن
digestion/daɪˈdʒestʃən/n هەرس
digit/ˈdɪdʒɪd/n هەر ژمارەیەک لە(١–٩) پەنجەکانی دەست یان پێ
dignified/ˈdɪgnɪfaɪd/adj شکۆمەند– شکۆدار
dignify/ˈdɪgnɪfaɪ/v شکۆداری دەکا/ رێزی دەگرێ
dignitary/ˈdɪgnɪtəri/n سەرۆکی دینی/ ریش سپی
dignity/ˈdɪgnəti/n ١– شکۆ– هەیبەت
٢– پۆستێکی باڵا
digress/daɪˈdres/v لەبابەت دەردەچێ
digression/daɪˈgreʃn/n لەبابەت دەرچوون
dike, dyke/daɪk/n ١– قۆرت– کەناڵ
٢– بەربەست
dilapidated/adj کۆن و شکاو/خاپور
dilate/daɪˈleɪt/v بەرفرە دەکا– گەورە دەکا
dilemma/dɪˈlemə/n کێشە، کەتن– چەلەمە
diligence/ˈdɪlɪgəns/n کۆشش، تێکۆشان
diligent/ˈdɪlɪdʒənt/adj کۆششکەر،

devastate/ˈdevəsteɪt/v ویران دەکا
devastation/ˌdevəˈsteɪʃn/n
ویرانکردن– خراپکردن
develop/dɪˈveləp/v ١–گەشەدەکا
٢– بەدەست دینی٣– دەردەکەوێ
٤– بینا دەکا– ئاوەدان دەکاتەوە
٥– وێنە لە فیلم دروست دەکا
developed country وڵاتی پێشکەوتوو، پەرەسەندوو
developing country وڵاتی هەژار دەیەوێ پەرەبسێنێ/جیهانی سێ
developer/n ١– بەڵێندەر: بەڵێنی ئاوەدانکردنەوەی زەوی دەدا
٢– ماددەی کیمیایی گۆڕانی فیلم بۆ وێنە
development/dɪˈveləpmənt/n
١– گەشە– پەرەسەندن
٢– روداوێکی نوێ/پەرەسەندن
٣– دۆزینەوەیەکی نوێ٤– ئاوەدانی
deviate/ˈdiːviət/v لادەدا/رەفتاری خۆی دەگۆڕێ
device/dɪˈvaɪs/n ١– فێڵ، هۆ– هۆکار
٢– دامێنان/ئامێر٣– دروشم
devil/devl/n ئەهریمەن
The devil شەیتانی نەفرەت لێکراو
devious/ˈdiːviəs/adj ١– ڕێگای ناڕاستەوخۆ ٢– هۆکاری نادروست
٣– زیرەکی فێڵباز
devise/dɪˈvaɪz/v دادەهێنێ
devoid/dɪˈvɔɪd/adj بەتاڵ، بێ لە
devolution/ˌdiːvəˈluːʃn/n
١– گواستنەوەی دەسەلات
٢– دەسەلاتی ناەمرکەزی
devote/dɪˈvəʊt/v تەرخان دەکا
devotee/ˌdevəˈtiː/n پاک– بەوەفا، کارامە، بەدین– دیندار
devotion/dɪˈvəʊʃn/n ١– تەقینی– پاکیی
٢– پەرستن– نوێژ
devour/dɪˈvaʊə(r)/v بەتام و خۆشی خێرا دەخوا/ لووش دەکا
devout/dɪˈvaʊt/adj لەخواترس، دیندار
dew/djuː/n شەونم، خوناو
dewy/adj بەخوناو، نمدار
dewý-eyed سادە– ساویلکە، بێتاوان
dexterity/dekˈsterəti/n دەست سوکی، کارامەیی
dexterous/ˈdekstrəs/adj
دەست سوك، کارامە
dhow/n (دەو) بەلەمی چارۆکەداری عەرەبی
diabetes/ˌdaɪəˈbiːtiːz/n نەخۆشی شەکر
diabetic/ˌdaɪəˈbetɪk/adj توش بو بە نەخۆشی شەکر
diabolic/ˌfaɪəˈbɒlɪk/adj شەیتانی– دۆزەخیانە
diadem/ˈdaɪədem/n تاجەگوڵینە
diagnose/ˈdaɪəgnəʊz/v نەخۆشی دیاردەکا
diagnosis/ˌdaɪəgˈnəʊsɪs/n دیارکردن
diagonal/daɪˈægənl/adj لار/نیوەتیرە
diagram/ˈdaɪəgræm/n دایەگرام– هێڵکاری
dial/ˈdaɪəl/v - n ١– پەیکەری تەلەفۆن
٢– روخساری کاتژمێر ٣– تابلۆی ژماردن
٤– پەیکەی تەلەفۆن لێدەدا– بەکاردێنێ
dialect/ˈdaɪəlekt/n زار– دایەلێکت
dialogue/ˈdaɪəlɒg/n دایەلۆک– گفتوگۆ
diameter/daɪˈæmɪtə(r)/n تیرەی بازنە
diamond/ˈdaɪəmənd/n ١– ئەڵماس
٢– شێوەی موعین ٣– دایمۆند–لەقومار–
diaphragm/ˈdaɪəfræm/n ناوپەنچك
– ماسولکەی نێوان سیەکان و گەدە، بارمەتی مرۆڤ دەدا هەناسە بدا
diarrhea/ˌdaɪəˈrɪə/n سکچون
diary/ˈdaɪəri/n رۆژانە، یاداشتی رۆژانە

despise/dɪˈspaɪz/v ترۆی دەکا
بەکەمی تەماشای دەکا
despite/dɪˈspaɪt/prep لەگەڵ ئەوەشدا،
وێڕای ئەوەش
despondent/dɪˈspɒndənt/adj نائومێد
despot/ˈdespɒt/n تاغوتی زۆردار/ستەمدار
despotic/dɪˈspɒtɪk/adj زۆرداری/تاغوتی
despotism/ˈdespətɪzəm/n تاغوتیەت/
زۆرداری
زوڵم- ستەم
dessert/dɪˈzɜːt/n شیرینیتی-
شیرینی ومیوەی دوای نانخواردن
dessert spoon/n کەوچکی-مەڵکی-
شیرینی پێخواردن
destination/ˌdestɪˈneɪʃn/n رووگە/
شوێنە ویستراو،جێی مەبەست
destine/v تەرخان دەکا، دیاردەکا
destiny/ˈdestəni/n قەزاوقەدەر/ چارەنوس
قسمەت- بەش
destitute/ˈdestɪtjuːt/adj نەدار- نەبوو
destroy/dɪˈstrɔɪ/v خاپور دەکا- دەروخێنێ
destroyer/dɪˈstrɔɪə(r)/n ١- تێکدەر-
کەس ٢- خاپورکەر- روخێنەر (پاپۆڕ)
destruction/dɪˈstrʌkʃn/n وێرانکردن-
خاپورکردن- تێکدان
destructive/dɪˈstrʌktɪv/adj تێکدەر-
خاپورکەر
desultory/ˈdesəltri/n نامەنهەجی-
بێبەرنامە/ هەڵوەشاوە
detach/dɪˈtætʃ/v جیادەکاتەوە/
دەکاتەوە/هەڵدەوەشێنێتەوە
detached/adj ١- جودا، سەربەخۆ
جیاکراوە- لایەنە دابڕاو
٢- دیدی بێلایەنی
detachment/n ١- جیاکردنەوە- بێلایەنی
٢- دەستەک- تیپ

detail/ˈdiːteɪl/n - v ١- درێژەی ٢-دەستەک
detain/dɪˈteɪn/v ١- دەیگرێ- نایەڵێ بڕوا
٢- دوادەخا ٣- بەربەستی بۆ دروست دەکا
detect/dɪˈtekt/v ١- تێبینی دەکا-
دەدۆزێتەوە ٢- دەتۆژێتەوە
detection/dɪˈtekʃn/n دۆزینەوە- تۆژینەوە
detective/dɪˈtektɪv/n پۆلیسی نهێنی/
سیخوڕ
detention/dɪˌtenʃn/n گلدانەوە/گرتن/
دەستبەسەرگرتن
deter/dɪˈtɜː(r)/v ناهێڵێ
detergent/dɪˈtɜːdʒənt/n پاککەرەوە
deteriorate/dɪˈtiərɪəreɪt/v
بەرەو خراپتر دەچێ/ پیس دەبێ
determination/dɪˌtɜːmɪˈneɪʃn/n
ورە، دیارکردن، رشت بوون
determine/dɪˈtɜːmɪn/v بڕیاردەدا،
سوردەبێ، دیاردەکا
deterrent/dɪˈterənt/n رێگر
detest/dɪˈtest/v رقی لێدەبێتەوە
حەزی لێناکا
detonate/ˈdetəneɪt/v دەتەقێتەوە/
دەتەقێنێتەوە
detonator/ˈdetəneɪtə(r)/n بارود/دەرزی/
قرتێنە
detour/ˈdiːtuə(r)/n ١- رێگای ناڕاستەوخۆ
٢- لادانی کاتی
detract/dɪˈtrækt/v لەشەوکەتی
کەم دەکاتەوە/ لەبەهای کەم دەکاتەوە
detriment/ˈdetrɪmənt/n زیان
detrimental/ˌdetrɪˈmentl/adj
زیانبەخش
deuce/djuːs/n ١- ئەمریمەن٢- دوو
٣- چل خاڵ بۆ دوو یاریگای تێنس
devalue/ˌdiːˈvæljuː/v بەهای دادەبەزێ/
نرخی کەم دەکاتەوە

نوێنەری فلان دەبێ
هەڵدەستێ بەکاری فلان
deputy/ˈdepjəti/n بریکار، نوێنەر، جێگر
deputy premier جێگری سەرۆك وەزیران
derail/dɪˈreɪl/v شەمەندەفەر لەرەوتی
خۆی دەردەچێ
derange/dɪˈreɪndʒ/v دەشێوێنێ/
تێك دەدا، سەرەدەشێوێنێ
شێت دەبێ، عەقڵی لەدەست دەدا
derelict/ˈderəlɪkt/adj فەرامۆشكراو
deride/dɪˈraɪd/v
گاڵتەی پێدەکا، پێی رادەبوێرێ
derision/dɪˈrɪʒn/n گاڵتەپێکردن
derisory/dɪˈraɪsəri/adj ١- گاڵتەپێکەر
٢- پووچ
derivation/ˌderɪˈveɪʃn/n داڕێژتن
derivative/dɪˈrɪvətɪv/adj داڕێژراو
derive/dɪˈraɪv/v ١- دادەڕێژێ
٢- سەرچاوە دەگرێ
٣- رەسەنی دەگەڕێتەوە بۆ..
derrick/ˈderɪk/n بەرزکەرەوە، کرێن
dervish/ˈdɜːvɪʃ/n دەروێش/ واز لە دنیا
هێنەر
desalination/ˌdiːˌsælɪˈneɪʃn/n
شیرینکردنی ئاوی تاڵ (بەخوێ)
لابردنی رێژەی خوێی ئاو
descend/dɪˈsend/v دێتە خوارێ
رەسەنی لە.. سەرچاوەی گرتووە
descendant/dɪˈsendənt/n
١- نەوە- تۆخم- رەگەز ٢- کوڕەزا
descent/dɪˈsent/n ١- دابەزین
٢- رەگەز-رەسەن
describe/dɪˈskraɪb/v وەصف دەکا،
وێنە دەکێشێ
description/dɪˈskrɪpʃn/n وەصف/جۆر
descriptive/dɪˈskrɪptɪv/adj
وەصفی، چۆنیەتی، وێنەیی

desecrate/ˈdesɪkreɪt/v پیس دەکا،
پیرۆزی پێشێل دەکا
desert/ˈdezət/n بیابان
desert/dɪˈzɜːt/v بەجێدێڵێ،
چۆل دەکا، رادەکا
deserter/n راکردوو، هەڵاتوو لە سەربازی
desertion/dɪˈzɜːʃn/n چۆلکردن، راکردن
deserts/dɪˈzɜːts/n پاداشت
deserve/dɪˈzɜːv/v شایانە
deservedly/adv بەشایانەوە
deserving/dɪˈzɜːvɪŋ/adj شایەن
design/dɪˈzaɪn/n - v ١- مەبەست
٢-پیلان-پڕۆژە ٣- نەخشە ٤- دەیەوێ
٥- پیلان دادەنێ- نەخشە دەکێشێ
designate/ˈdezɪgneɪt/v ١-دیاردەکا
٢- ناوی لێدەنێ ٣- دادەمەزرێنێ
designer/dɪˈzaɪnə(r)/n نەخشەکێش
designing/dɪˈzaɪnɪŋ/adj – n
پیلانگێڕ٠٠/ فێڵباز/هونەری وێنەکێشان
desirable/dɪˈzaɪərəbl/adj
خوازراو/ویستراو
desire/dɪˈzaɪə(r)/n - v ویست، مەبەست،
دەخوازێ/چاودەبڕێتە
desist/dɪˈzɪst/v وازدەهێنێ
desk/desk/n مێز، جێ
desolate/ˈdesələt/adj-n-v ١-چۆل/
فەرامۆشکراو، کەلاوە
٢- بێزدراو/بێکەس و هاودەم ٣- خاپوردەکا
desolation/ˌdesəˈleɪʃn/n ١- خاپورکردن
٢- بێئومێدی
despair/dɪˈspeə(r)/n - v نائومێدی،
بێهیوایی/ نائومێد دەبێ/بێهیوا دەبێ
desperate/ˈdespərət/adj ١- نائومێد
٢- ترسناك
despicable/dɪˈspɪkəbl/adj چاوشۆڕ
چەپەل/ بیزی

department/dɪˈpɑːtmənt/v بەش، هۆبە، فەرمانگە

departure/dɪˈpɑːtʃə(r)/n ١- ڕۆیشتن- دەرچوون/ کۆچ ٢- دەرچوون لە بنکە/لادان/گۆڕان

depend/dɪˈpend/v پشتی پێ دەبەستێ

dependable/dɪˈpendəbl/adj دەکرێ پشتی پێبیەسترێ

dependant/dɪˈpendənt/n کەسێکی گەورە یا باڵق/ منداڵ و خێزان

dependence/dɪˈpendəns/n پشت پێبەستن

dependent/dɪˈpendənt/adj دەوەستێتە سەر

depict/dɪˈpɪkt/v ١- وێنە دەکێشێ ٢- وەسف دەکا

deplete/dɪˈpliːt/v کەم دەکاتەوە- بەتاڵ دەکاتەوە

deplorable/dɪˈplɔːrəbl/adj ڕیسوا

deplore/dɪˈplɔː(r)/v ڕیسوای دەکا، بێزار دەبێ هەست بە بێزاری دەکا

deploy/dɪˈplɔɪ/v بەرەی جەنگ بەرفرە دەکا ١- هێز- سەرباز- بەسەر بەرەکانی شەڕ دابەش دەکا ٢- کەس و شتەکان ڕێک دەخا

depopulate/diːˈpɒpjuleɪt/v ژمارەی دانیشتوانی ناوچەکە کەم دەکا

deportation/ˌdiːpɔːˈteɪʃn/n کەمکردنەوەی/گواستنەوەی بەزۆر کۆچ پێکردنی دانیشتوان

١- سنووربداشی دەکات/ **deport/dɪˈpɔːt/n** شاربەدەری دەکا ٢- ڕەفتار دەکا

deportation/ˌdiːpɔːˈteɪʃn/n نەفیکردن/ سنووربداش کردن

deportment/dɪˈpɔːtmənt/n ڕەفتار

depose/dɪˈpəuz/v ١- لە دەسەڵاتی دەکا ٢- لەدادگا گەواهی دەدا

deposit/dɪˈpɒzɪt/v - n پارەنواندن- پارەدانان دادەنێ- دەنوێنێ/ نیشتو/دەنیشێ

depositor/dɪˈpɒzɪtə(r)/n پارەدانەر لە بانق

depot/ˈdepəu/n ١- عەمار، بنکەی سەربازی ٢- ناوەندی- بنکەی گواستنەوە ٣- کۆگا ٤- بنکەی شەمەندەفەر

depraved/dɪˈpreɪvd/adj بێڕەوشت/ بەدڕەوشت، گومڕا

depravity/dɪˈprævəti/n بێڕەوشتی- بەدڕەوشتی

deprecate/ˈdeprəkeɪt/v ناڕازی دەردەبڕێ

depreciate/dɪˈpriːʃieɪt/v لە بەهای کەم دەکاتەوە/ بەهای دادەبەزێ

depreciation/dɪˌpiːʃiˈeɪʃn/n دابەزینی بەها

depress/dɪˈpres/v ١- گوشاری دەخاتە سەر ٢- خەم دەخوا

depressed/adj پەست/خەمۆك

depression/dɪˈpreʃn/n ١- دابەزین- هاتنەخوارێ ٢- بۆش ٣- دابەزینی پاڵەپەستۆ ٤-پەست ٥- سستی ئابوری/داتەپین- خەمۆکی

deprivation/ˌdeprɪˈveɪʃn/n لەدەست دان، بێوەری بێبەش کردن/چەك کردن

deprive/dɪˈpraɪv/v دایدەبڕێ، بێوەری دەکا، ڕێی لێدەگرێ

depth/depθ/n قووڵی/قووڵایی

deputation/ˌdepjuˈteɪʃn/n شاند، نێردراو

depute/dɪˈpjuːt/v دەنێرێ/دەکاتە نوێنەر

deputize/ˈdepjətaɪz/v لەجێی فڵان/

demand/v ١- داوا دەكا
٢- پێویست دەكا ٣- پرسیار دەكا
demanding/adj ١- تێكۆشانێكی
زۆری دەوێ ٢- خوازراو
demeanour/dɪˈmiːnə(r)/n رەفتار
demented/dɪˈmentɪd/adj شێت/بێ‌عەقل
demise/dɪˈmaɪz/n ١-مردن٢- نەمان
demist/ˌdiːˈmɪst/v دەیمسڕێتەوە-
خوناو لادەبا
demobilization/ˌdɪˌmobəlaɪˈzeɪʃn/n
بواردن (لە ڕاژەی سەربازی)
demobilize/dɪˈməʊbəlaɪz/v
لەڕاژەی سەربازی دەبوردرێ
democracy/dɪˈmɒkrəsi/n
دیموكراسیەت/حوكمی گەل
democrat/ˈdeməkræt/n دیموكرات،
لایەنگری حوكمی گەل
democratic/ˌdeməˈkrætɪk/adj
دیموكراتی
demolish/dɪˈmɒlɪʃ/v وێرانی دەكا
demolition/ˌdeməˈlɪʃn/n وێرانكردن/
خاپووركردن
demon/ˈdiːmən/n شەیتان/جنۆكە/ دێو
demonstrable/dɪˈmɒnstrəbl/adj
دەكرێ بەرێگای بەڵگەوە پیشانبدرێ-
زیاتر روون بكرێتەوە
demonstrate/ˈdemənstreɪt/v
١- دەردەخا، پیشان دەدا
٢- ئیسپات دەكا، دەسەلمێنێ
٣- پرۆتیستۆ دەكا، خۆپیشاندان دەكا
demonstration/ˌdemənˈstreɪʃn/n
١- پیشاندان/بەڵگە ٢- خۆپیشاندان
demonstrative/dɪˈmɒnstrətɪv/adj
١- ناوی ئاماژە، نیشانە
٢- دەربڕینی هەست و نەشاردنەوەی
demonstrator/ˈdemənstreɪtə(r)/n
١- نمایشكار
٢- خۆپیشاندەر/بەشدار لە خۆپیشاندان
demoralize/dɪˈmɒrəlaɪz/v
رەوشتی تێك دەدا
وورەی دەشكێنێ/دەڕوخێنێ
demote/ˌdiːˈməʊt/v پلەی دەهێنێتە
خوارێ/ پلەی دادەبەزێنێ
demur/dɪˈmɜː(r)/n - v
١-بەرهەڵستیدەكا ٢- نارەزایی
demure/dɪˈmjʊə(r)/adj شەرمن/بەحەیا
سەنگین
den/den/n ١- لانە- مێلانە
٢- ژووری دیراسە
denial/dɪˈnaɪəl/n ١- رەتكردنەوە
٢- بەدرۆخستنەوە
denim/ˈdenɪm/n چنین/قوماشی كاوبۆی
denomination/dɪˌnɒmɪˈneɪʃn/n
تایەفە/مەزهەب
denote/dɪˈnəʊt/v نیشانەی ئەوەیە/
دەلالەتی ئەوە دەدا
denounce/dɪˈnaʊns/v بەراشكاوی
رەخنە دەگرێ
dense/dens/adj ١- خەست/چڕ ٢- گێل
dental/ˈdentl/adj ددانی
dentist/ˈdentɪst/n ددانساز/دكتۆری ددان
dentistry/ˈdentɪstri/n ددانسازی
denture/ˈdentʃə(r)/n ددانی ئاخم/
ناسروشتی
denude/dɪˈnjuːd/v رووتی دەكاتەوە
denunciation/dɪˌnʌnsiˈeɪʃn/n
نارەزایی دەربڕین، تاوانبار كردن
deny/dɪˈnaɪ/n ١- نكوڵی دەكا
٢- بەدرۆی دەخاتەوە ٣- نامێلێ، بێبەری دەكا
deodorant/diˈəʊdərənt/n
لابەری بۆنی ناخۆش (ژێر باڵ یان بن هەنگڵ)
depart/dɪˈpɑːt/v بەجێ‌دێلێ، دەڕوا،
كۆچ دەكا

degrade/dɪˈgreɪd/v ١- كەسێ كەم دەكا
٢- ریسوای دەكا- بێ رێزی دەكا

degree/dɪˈgriː/n ١- پلەی گەرما
٢- پلەی گۆشە ٣- بڕ ٤- پلەی زانستی

dehydrate/diːˈhaɪdreɪt/v
١- وشك دەكاتەوە ئاوی لێدەگرێ
٢- ئاو لەلەش دەگرێ

dehydrated/adj (تەرەی) وشك

deice/v رانەمالێ/ لادەبا

deify/v دەیپەرستێ/ دەیكاتە خوای خۆی

deign/deɪn/v دەست بەردار دەبێ/دەیبەخشێ

deity/ˈdeɪəti/n خوداوەند/بت/پەرستراو

dejected/dɪˈdʒektɪd/adj دلتەنگ/
ناشاد/نائومێد

delay/dɪˈleɪ/v ١- دوادەخا/فەراموش دەكا
٢- دوادەخا بۆ كاتێكی تر٣- گیرۆ دەكا

delegate/ˈdelɪgeɪt/v-n ١-نوێنەر/نێردراو
٢- دەنێرێ ٢- لەجێی خۆی رادەسپێرێ

delegation/ˌdelɪˈgeɪʃn/n
١- شاند- نوێنەر ٢- نوێنەرایەتیكردن

delete/dɪˈliːt/v ١- لادەبا/دەسڕێتەوە
٢- رەش دەكاتەوە

deletion/dɪˈliːʃn/n لابردن/رەشكردنەوە

deliberate/dɪˈlɪbərət/adj - v
١- ئەنقەست/مەبەست
٢- لەسەرخۆیی٣- راوێژدەكا
٤- بەقووڵی بیردەكاتەوە/لەگژ فكران رادەچی

deliberation/dɪˌlɪbəˈreɪʃn/n
١- راوێژكردن/ دان وستاندن
٢- لەسەرخۆیی

delicacy/ˈdelɪkəsi/n ١- نیانی،
نەرم و نیانی ٢- پارووی خۆش/چەور

delicate/ˈdelɪkət/adj نەرم/خۆشمەشرەب

delicatessen/ˌdelɪkəˈtesn/n كۆگای
فرۆشتنی گۆشتی ئاو بەفرگرە/ خواردنی
قوتوبەند

delicious/dɪˈlɪʃəs/adj ١- بەتام خۆش
٢- نوكتە

delight/dɪˈlaɪt/n-v خۆش- شادی/
دڵشادی دەكا

delightful/dɪˈlaɪtfl/adj خۆش/
بەتام دڵشادكەر

delinquency/dɪˈlɪŋkwənsi/n لاساری/
تاوانی لادان

delinquent/dɪˈlɪŋkwənt/adj لاسار،
لادەر

delirious/dɪˈlɪriəs/adj وڕێنە- وڕێنەكەر

delirium/dɪˈlɪriəm/n وڕێنە/قسەی قۆڕ

deliver/dɪˈlɪvə(r)/v ١- رزگاردەكا
٢- یارمەتی دەدا ئامندالی ببێ/رزگاری ببێ
٣- دەگەیەنێ ٤- وتاردەدا
٥- بەڵێنی جێبەجێ دەكا ٦- دەپێكێ

deliverance/dɪˈlɪvərəns/n رزگاربوون

delivery/dɪˈlɪvəri/n ١- گەیاندنی
شت وەك ٢- زان/منداڵ بوون
٣- وتاردان/شێوازی وتاردان

delta/ˈdeltə/n ١- چوارەم پیتی
ئەلفبای یۆنانی ٢- رووباری دلتا
٣- شێوە سێگۆشەیی

delude/dɪˈluːd/v فێڵی لێدەكا،
چەواشەی دەكا

deluge/ˈdeljuːdʒ/n-v ١- بارانێكی زۆر/
شالاو/لافاو
٢- كۆمەڵە شتێكی زۆر لە یەك كاتدا
٣- بە لافاو شتی پێدەكا

delusion/dɪˈluːʒn/n خەیاڵ

deluxe/dəˈlʌks/adj نایاب

delve/delv/v لەناو شت دەگەڕێ/هەڵدەقوڵێ

demand/dɪˈmɑːnd/n ١- داخوازی-
داواكاری ٢- داوا

in demand/adj ٣- بە هەرمێن- بە رەواج

on demand هەركاتێ داوا بكەی

defect/dɪˈfekt/n - v ١- خەوش، کێماسی، ٧- کەم و کوڕی
٢- دەچێتە پاڵ- هەڵدەگەڕێتەوە
defection/dɪˈfekʃn/n هەڵگەڕانەوە- چوونە پاڵ دوژمن
defective/dɪˈfektɪv/adj خەوشدار
defence/dɪˈfens/n بەرگری- پاراستن
defenceless/adj نەپارێزراو
بێبەرگری‌ناتوانێ بەرگری بکا
defend/dɪˈfend/v بەرگری دەکادلکۆکی دەکا
defendant/dɪˈfendənt/n
١- تاوانبارکراو بە
٢- دلوا لەسەر تۆمارکراو
defender/dɪˈfendə(r)/n داکۆکی‌کەر- بەرگریکار
defensive/dɪˈfensɪv/adj ١- بەرگریکار
٢- حاڵەتی یان هەڵوێستی بەرگری
٣- ئامادەیە بەرگری لەخۆ-لێ‌ی- بکا
defer/dɪˈfɜː(r)/v ١- دوادەخا
٢- دەکەوێتە ژێر دەستی کەسی دی
deference/ˈdefərəns/n رێز- گوێ رایەڵی
defiance/dɪˈfaɪəns/n بەرەنگاری- یاخی‌بوون
defiant/dɪˈfaɪənt/adj یاخی- بەرەنگار
deficiency/dɪˈfɪʃnsi/n کەمی، کەمتەرخەمی
deficient/dɪˈfɪʃnt/adj کەم
mentally deficient کەم عەقڵ
deficit/n - v کەم دەکا، کەمکردن
defile/dɪˈfaɪl/n تێک دەدا، پیس دەکا
پیرۆزی دەبەزێنێ- بێحورمەتی دەکا
defilement/dɪˈfaɪlmənt/n پیسکردن- پیرۆزی بەزاندن/ بێحورمەتی
define/dɪˈfaɪn/v ١- دیاردەکا
٢- پێناسە دەکا ٣- رون دەکاتەوە
definite/ˈdefɪnət/adj ١- دیارکراو- زانراو- یەکلاکەر
the definite article/n ٢- ناسیاو/ ناسین ئامرازی ناسین
definitely/ˈfefɪnətli/adj بەدڵنیایی، بێ‌گومانی
definition/ˌdefɪˈnɪʃn/n ١- پێناسە
٢- دیارکردن ٣- رون و ئاشکرایی
definitive/dɪˈfɪnətɪv/adj
دوا بڕیاری یەکلاکەرەوە
deflate/diːˈfleɪt/v فس دەکاتەوە- بەتاڵ دەکاتەوە
deflation/ diːˈfleɪʃn/n چونەوەیەک- کەمکردنەوە، خاڵی کردنەوە
deflect/dɪˈflekt/v لادەدا- لەرووت لادەدا
deflection/dɪˈflekʃn/n لادان
deform/dɪˈfɔːm/v دەشێوێنێ
deformed/adj شێواو، ناسروشتی، نائاسایی
deformity/dɪˈfɔːməti/n شێواندن، کەم و کورتی جەستەیی
defraud/dɪˈfrɔːd/v گزیری، فێڵ
defrost/ˌdiːˈfrɒst/v ١- لابردنی بەفر لە بەفرگر
٢- تواندنەوەی خواردنی بەستوو
deft/deft/adj کارامە، لەش سوك
defuse/ˌdiːˈfjuːz/v
١- هەڵوەشاندنەوەی بۆمب/ لەکارخستنی بۆمب
٢- هێورکردنەوەی رەوش/ گرژی کەم دەکاتەوە
defy/dɪˈfaɪ/v ١- بەرنگاری دەبێ- یاخی دەبێ
٢-مەرج دەکەم ناتوانێ‌ئەم کارە بکەی
٣-شتێ دژوار بکەی
degenerate/dɪˈdʒenəreɪt/v
نشوستی دێنێ، خراپتر دەبێ
degeneration/dɪˈdʒenəˈreɪʃn/n
تێکچون، رۆچون، لادان

٤- کاغەزی یاری-قومار-

deck/dek/v ٥- دەرازێنێتەوە

declaim/dɪˈkleɪm/n وتار دەدا بە زمانی حەماسەت

declaration/ˌdekləˈreɪʃn/n ١- ئاگاداری- بەیاننامە ٢- راگەیاندن

declare/dɪˈkleə(r)/v ١- رادەگەیەنێ ٢- زانیاری دەدا لەبارەی..

declension/n ١-پۆلێن کردنی -ناو- رێزمان ٢-لادان

decline/dɪˈklaɪn/v - n ١- رەت دەکاتەوە- بەئەدەبانە ٢- دەچوکێتەوە، بچوکتر دەبێتەوە، دێتەخوارێ، لاوازتر دەبێ ٣- هەرەس، داڕوخان ٤- باری تەندروستی تێک دەچێ

decode/ˌdiːˈkəud/v هێما لێک دەداتەوە هێماکان دەکاتەوە

decoder/ˌdiːˈkəud/n ئامێری هێماکەرەوە

decompose/ˌdiːkəmˈpəuz/v بۆگەن دەبێ، دەرزێ، شی دەکاتەوە

décor/ˈdeɪkɔː(r)/n دیکۆر، جوانکردن

décorate/ˈdekəreɪt/v ١- جوان دەکا- دەرازێنێتەوە ٢- بۆیاغ دەکا ٣- مەدالیا دەبەخشێ بە..

décoration/dsekəˈreɪʃn/n ١- جوانکردن ٢- مەدالیا — دیکۆر کردن

décorative/ˈdekərətɪv/adj رازاوە/نەخش و نیگاری..

décorator/n سەر باڵەخانە/دیکۆرساز

décorous/ˈdekərəs/adj بەئەدەب، شیاو، خۆداپۆش

décorum/dɪˈkɔːrəm/n خۆداپۆش، رەفتاری باش/دروست

decoy/ˈdiːkɔɪ/n تەڵە

decrease/dɪˈkriːs/v - n کەمکردن، کەم دەکا

decree/dɪˈkriː/n - v فەرمان- بڕیار فەرمان دەردەکا، بڕیار دەدا

decrepit/dɪˈkrepɪt/adj پیر، پەککەوتە

decrepitude/dɪˈkrepɪtjuːd/n ناشێ لەبەر پیری- بەساڵاچوویی، داڕوخان

dedicate/ˈdedɪkeɪt/v ١- تەرخان دەکا ٢- پێشکەش دەکا- دەکاتە دیاری

dedication/ˌdedɪˈkeɪʃn/n تەرخانکردن، دیاری پێشکەشە بە

deduce/dɪˈdjuːs/v بەدەست دێنێ- فەراهەم دێنێ

deduct/dɪˈdʌkt/v ١- لێی دەردێنێ ٢- لێی دادەشکێنێ

deduction/dɪˈdʌkʃn/n ١- لێدەرهێنان ٢- بەدەستهێنان

deed/diːd/n ١- کار- کردەوە ٢- بەڵگەنامەی یاسایی

deem/diːm/v وادادەنێ

deep/diːp/adj ١- قووڵ(دەریا) ٢- دەنگی نزم ٣- زێدەڕۆیی- تاری

deepen/ˈdiːpən/v قووڵ دەکا

deep-freeze/n بەستەر- بەستەڵەک

deep-rooted/adj رەگ داکوتاو

deer/dɪə(r)/n مامز- ئاسک

deface/dɪˈfeɪs/v دەشێوێنێ

defamation/ˌdefəˈmeɪʃn/n ناوزڕاندن/ ناوپیس کردن/ لەکەدارکردن

defamatory/dɪˈfæmətri/n ناوزڕان- جوێندانی

default/dɪˈfɔːlt/n – v کەمتەرخەمی، ئامادەنەبوون کەمتەرخەمی دەکا لە..

defaulter/n کەمتەرخەم- یاخیبوو

defeat/dɪˈfiːt/v دەشکێنێ- بەسەردەکەوێ دوژمن-دەشکێنێ- دەبەزێنێ

defeatism/dɪˈfiːtɪzəm/n پەتای بەزین/ گیانی شکان و بەزین

debatable/dɪˈbeɪtəbl/adj مشت ومڕ
هەڵبەگری/ گومان هەڵبەگری

debate/dɪˈbeɪt/v مشت ومڕ- ڕووبەڕوو
١- مشت ومڕ دەکا
٢- دەگۆڕێ- بیردەکاتەوە.. تابیگۆڕێ

debauch/dɪˈbɔːtʃ/v تێک دەدا،
داوێن پیسی دەکا

debauchery/dɪˈbɔːtʃəri/n خراپەکاری،
داوێن پیسی، شوێنی داوێن پیسی

debenture/dɪˈbentʃə(r)/n بۆندی قەرد

debility/dɪˈbɪləti/n لاوازی/لەتەندروستی
خراپ بوون

debit/ˈdebɪt/n - v قەرد، دەسمایەی قەرد/
لەسەری‌حساب کرد

debonair/ˌdebəˈneə(r)/adj/ ئێسک سوک
خوێن شیرین

debrief/ˌdiːˈbriːf/v زانیاری لێوەرگرتن

debris/ˈdebri/n پارچەپارچەی، چل وچێو

debt/det/n قەرد

debtor/ˈdetə(r)/n قەردار

دەساڵ/ دەیە
decade/ˈdekeɪd/n

decadence/ˈdekədəns/n ١- پوکانەوە،
ڕۆچوون ٢-لاساری ڕەوشتی

decadent/ˈdekədənt/adj ڕەوشت نزم/
بێ‌ڕەوشت، داڕوخاو

decamp/dɪˈkæmp/v هەڵدێ-تێ‌دەتەقێنێ

decapitate/dɪˈkæpɪteɪt/v سەری دەبڕێ،
لەملی دەدا

decarbonize/v کاربۆن لە.. لادەبا

decay/dɪˈkeɪ/v تێک دەچێ،
بۆگەن دەبێ، دەپوکێتەوە

deceased/dɪˈsiːzd/adj کۆچکردوو،
خوالێ‌خۆشبوو

deceit/dɪˈsiːt/n گزی، فێڵ

deceitful/dɪˈsiːtfl/adj فێڵباز، دووڕوو

deceive/dɪˈsiːv/v فێڵ دەکا، فۆپیە دەکا

December/dɪˈsəmbə(r)/n
مانگی کانونی یەکەم

decency/ˈdiːsnsi/n ڕەوشت باشی،
ڕەفتاری باش

decent/ˈdiːsnt/n ١- بەڕێز
٢- ئاوە ناوە باش، مامناوەندی
٣- خۆداپۆش٤- شیاو، گونجاو

decentralize/diːˈsentrəlaɪz/v
١- لەدەسەڵاتی ناوەندی دادەبڕێ
٢- دەسەڵات دان بەئەنجومەنە ناوخۆییەکان-
ناوچەییەکان

deception/dɪˈsepʃn/n گومڕاکردن-
گزی- فێڵ- سەر لێ شێواندن

deceptive/dɪˈseptɪv/adj گومڕاکەر،
درۆزن، کەلکەڵەیی- خەیاڵی

decibel/ˈdesɪbel/n یەکەی پێوانی
بەرزێتی دەنگ

decide/dɪˈsaɪd/v ١- بڕیاردەکا-
بیردەکاتەوە لە ٢- یەکلادەکاتەوە
٣- وادەکا بڕیاربدا، ناچاری دەکا بڕیار بدا

decided/adj - سورە لەسەر- موکوڕ
- ڕشدە لەسەر- یەکلاکەرەوە-
ڕوون و ئاشکرا

decidedly/adv یەکلاکەرەوە
بەبێ گومانی- بەبێ دوو دڵی

deciduous/dɪˈsɪdʒuəs/adj
گەڵاکانی لە پایزدا دەوەرن
وەریو/خەزانگرتوو

decimal/ˈdesɪml/n دەیی

decipher/dɪˈsaɪfə(r)/v
١- هێما لێکدەداتەوە ٢- تەسلیم دەکاتەوە

decision/dɪˈsɪʒn/n ١- بڕیار
٢- سووربوون- ڕشتی

decisive/dɪˈsaɪsɪv/adj دوابڕیار-
یەکلاکەرەوە

deck/dek/n ١-پشت یان پەڕەی کەشتی
٢- نهۆم لە پاپۆڕ یان پاس
٣- ئامێری قەوان و کاسێت

dash/dæʃ/n – v ١–هەڵپە ٢– (–)کورتەهێڵ
٣– هەندێ لە٤– تێك دەدا
٥– دەپرژێنێ٦– بەپەلە
dashboard/ˈdæʃbɔːd/n تەختەی پێوانە
dashing/adj جاسور/ بەجەرگ
data/ˈdeɪtə/n داتە
date/deɪt/n ١– دارخورما
٢– خورما٣– مێژوو، کات
out of date کاتی بەسەر چووە
up to date هاوچەرخ
کوڕی زەمەنی خۆیەتی، لەگەڵ کات دەڕوا
٤– ژوان
dated/ˈdeɪtɪd/adj کۆن، دێرین
daub/dɔːb/v پیس دەکا
daughter/ˈdɔːtə(r)/n کچ، کچی
daughter-in-law/n بووك، ژنی کوڕ
daunt/dɔːnt/v وورەی دادەمرکێ، دەترسێ
nothing daunted هیچ شتێ
وورەی نایەنەتە خوارێ
dauntless/ˈdɔːntls/adj نەترس، جاسوور
dawdle/ˈdɔːdl/v کات بە فیڕۆ دەدا/
بەلادا دەکەوێ
dawn/dɔːn/n-v شەبەق، بەری بەیان،
سەحەر، کازیوە
شەبەق دەدا، رۆژ هەڵدێ
day/deɪ/n رۆژ
daybreak/ˈdeɪbreɪk/n بەرەبەیان، کازیوە
daylight/ˈdeɪlaɪt/n گزنگ
daylight saving پێشخستنی کاتژمێرێك
لە هاوین بۆ سود وەرگرتن لە رۆژ
daytime/ˈdeɪtaɪm/n لە کاتی رۆژدا
daze/deɪz/v گێژ دەبێ، وڕدەبێ
daze/n گێژبوون، وڕبوون، لەخۆچوون
in a daze/n لەحاڵەتی تورەبووندا
dazzle/ˈdæzl/v تاوی چاوی دەبا،
کزرەنی دەکا

dead/ded/adj ١– مردوو/ لەکارکەوتوو
٢– وەك یەك٣– بێهۆش– بێهەست
٤– بەدروستی لەکاتی خۆی
deaden/ˈdedn/v ١– دادەمرکێنێ، کزدەکا
٢– کپ دەکا٣– دەمرێنێ
deadline/ˈdedlaɪn/n دوامۆڵەت
deadly/ˈdedli/adj بکوژ، کوژەر
deaf/def/n - adj کەڕ
deaf-aid ئامێری بەهێزکردنەوەی گوێ
deafen/ˈdefn/v (گوێ) کەڕ دەکا
deal/diːl/n - v ١– بڕ
٢– دابەشکردنی کارتی قومار
٣– مامەڵەی بازرگانی ٤– مامەڵە– ئاڵوگۆڕ
٥– داری سپی ٦– کارت دابەش دەکا
٧– مامەڵە... دەکا
dealer/ˈdiːlə(r)/n بازرگان
dealings/ˈdiːlɪŋz/n مامەڵە لەگەڵ کردن–
کڕین و فرۆشتن
dean/diːn/n راگر، پلەیەکی بەرزی کەنیسە
deanery/ˈdiːnəri/n راگرایەتی
deanship/n راگرایەتی
dear/dɪə(r)/adj ١– ئازیزخۆشەویست
٢– گران– گرانبەها
Oh dear یاهاوار!– پەکوو!
dearth/sɜːθ/n برسیەتی– کەمیی–
دەگمەنی خواردن
death/deθ/n ١– مردن– مەرگ٢– کۆتایی
death penalty/n سزای مەرگ
death rate/n رێژەی مردن
death toll/n ژمارەی کوژراوان
death warrant بەڵگەنامەی لەداردان
deathly/ˈdeθli/adj مەرگ ئاسا
deathly pale رەنگ زەردی وەك مردوو
debar/dɪˈbɑː(r)/v ئامێلێ– بێبەری دەکا
debase/dɪˈbeɪs/v بەهای کەم دەکاتەوە
debasement/dɪˈbeɪsmənt/n
کەمکردنەوەی بەها/ پیسێتی– گومڕایی

Dd

D-d/di:/ چوارەم پیتی ئەلفبای ئینگلیزییە

dab/dæb/v - n پاکی دەکاتەوە
١-دەست لێدانێکی هێواش
٢-ماسی٢-خاڵ- نوختە

dabble/ˈdæbl/v ١-تەڕ دەکا
دەست و پێی لەناو ئاودا تەڕ دەکا
٢- ئارەزوو دەکا/ خۆی سەرقاڵ دەکا

dabbler/ˈdæblə(r)/n ئارەزووکار-
نەک پیشەکار

dad/dæd/n بابە(بەزمانی منداڵ)

daddy/ˈdædi/n بابە(بەزمانی منداڵ)

daffodil/ˈdæfədɪl/n نێرگز

daft/dɑ:ft/adj هیچ ڕیوڕ- گەلحۆ

dagger/ˈdægə(r)/n خەنجەر

daily/ˈdeɪli/adj - adv ڕۆژانە

dainty/ˈdeɪnti/adj ناسک- نازدار- نەرم
خواردنی بەلەزەت

dairy/ˈdeəri/n ١- کارگەی شیرەمەنی-
سپیاتی ٢- کۆگای فرۆشتنی سپیاتی

dais/n سەکۆ

daisy/ˈdeɪzi/n بەیبون، گوڵی بەهار
گوڵەکی بچوکی سپی ناو زەردە

dale/deɪl/n دۆڵێکی بچوک(لەباکوری
ئینگلتەرە)

dally/ˈdæli/v ١- پیاهەڵدەڵێ-
وازی لەگەڵ دەکا ٢- کەساس دەبێ
تەمبەڵێ دەکا لە..

dam/dæm/n - v بەند
بەند دادەنێ- بەربەست دادەنێ

damage/ˈdæmɪdʒ/n - v ١- زیان
٢- بژاردنی دراوی زیان دەگەیەنێ

dame/deɪm/n ١- خاتوون
پلە- پوورێ- ئافرەتی بەساڵاچوو
٢- پلەی شەرەف..

damn/dæm/v نەفرەت دەکا، نەفرین دەکا
نەفرین، نەفرەتئەملی ئاگر، ناو جەهەنم

damnable/ˈdæmnəbl/adj ناشرین-
نەفرەت لێکراو

damnation/dæmˈneɪʃn/n
نەفرەت لێ کردن
نەفرەت لێکراو-

damned/dæmɪd/n
شەیتان- ئەهریمەن

damp/dæmp/adj - v شێ- خوناو
١- تەڕ دەکا٢- دادەمرکێنێ- کز دەکا

damsel/n خاتوون، کچ، شوونەکردوو

damson/ˈdæmzn/n پلەرخۆخ- هەڵوژە

dance/dɑ:ns/n - v سەما، سەما دەکا

dancer/ˈdɑ:nsə(r)/n سەماکەر

dandruff/ˈdændrʌf/n قرێژ کرێش

danger/ˈdeɪndʒə(r)/n مەترسی

dangerous/ˈdeɪndʒərəs/adj ترسناک،
خەتەرناک- گرنگ

dangle/ˈdæŋgl/v شۆڕدەبێتەوە

dank/dæŋk/adj زۆر شێدار، سرمە

dappor/ˈdæpə(r)/adj ڕێک و پێک،
چالاک- بزێو

dare/deə(r)/v – n ١- بەرەنگاری دەکا-
بەرەنگاری ٢- جەسوری- دەوێرێ

daredevil/ˈdeədevl/n سەرچڵ-
سەر بەکێشە/ هەڵەشە

daring/ˈdeərɪŋ/adj – n وێران، ئازا،
جەسور

dark/dɑ:k/adj شاراوە، تاریک،
خەمۆک، ئەسمەر

darken/ˈdɑ:kən/v تاریکی دەکا

darkness/ˈdɑ:knəs/n تاریکی

darling/ˈdɑ:lɪŋ/n گیانە، خۆشەویستەکەم

darn/dɑ:n/v پینە دەکا، دەدورێتەوە

dart/dɑ:t/n ١- تیر- ساروخ
٢- بەتیژ دەرچوون ٣- پەیوەستە بەدووری
٤- وەک تیر دەردەچێ، هەڵپە دەکا

cylindrical/səəlındrıkl/adj لولەکی

cynic/ˈsınık/adj گاڵتەجاڕ، قزشمەچی، بێزار

cynical/ˈsınıkl/adj گاڵتەجاڕی

cynicism/ˈsınısızəm/n دنیا بە هەند هەڵنەگرتن گومان لە بوونی (چاکە) دەکا

cyst/sıst/n ئاوسان/ توورەگە

czar/n تزار، سیزەر

czarevitch/n کوڕی قەیسەر- کوڕە گەورەی قەیسەر

czarevna/n کچی قەیسەر

czarina/n ژنی قەیسەر ئیمپراتۆری ڕووسی

czarism/n قەیسەریەت،سیستەمی دیکتاتۆری

current/ˈkʌrənt/n ١– رەوت– تەوژم
٢– شەپۆل، هێز٣– رۆیشتوو، ئێستا،
ژمارەی کۆتایی– دواژمارە لە..

curriculum/kəˈrɪkjələm/n
بەرنامەی خوێندن

curry/ˈkʌri/n کاری، بەهارات

curse/kɜːs/n- v ١–نەفرەت، جوێن ٢–شووم
نەفرەت دەکا– جوێن دەدا

cursory/ˈkɜːsəri/adj بەروسکە ئاسا،
رواڵەتی، سەرپێی

curt/kɜːt/adj (وەڵامێکی) وشك

curtail/kɜːˈteɪl/v کورتی دەکاتەوە،
پوختی دەکا

curtain/ˈkɜːtn/n پەردە، داپۆش

curtsey/ˈkɜːtsi/n - v کرنۆش دەبا،
کرنۆش بردن، خۆچەماندنەوە

curve/kɜːv/n - v چەماوە، کەوانەیی،
بادانەوە

cushion/ˈkʊʃn/n - v کوشن، سەرین
کەم دەکاتەوە، هێوردەکاتەوە

custard/ˈkʌstəd/n کاستەر

custodian/kʌˈstəʊdiən/n پاسەوان،
ئەمیندار

custody/ˈkʌstədi/n ١– چاودێری
٢– زیندانی کردن– حەپس کردن

custom/ˈkʌstəm/n ١– داب– داب و نەریت
٢– بازرگانی– مامەڵە ٣– باجی گومرگی

customarily/adj بەئاسایی

customary/ˈkʌstəməri/adj
راهاتوو، ئاسایی

customer/ˈkʌstəmə(r)/n
هەمیشەکریار–مەعمیل

cut/kʌt/n-v ١–بڕین ٢–بڕین
٣– کەمکردن– دابەزاندن ٤– لابردن/
لێکردنەوە
٥– شێوازی قوماش– پەڕۆك
٦– پارچەگۆشت
١– دەبڕێ– گۆشت– قسە
٢– کەمدەکاتەوە–نرخی– دادەبەزێنێ
٣– لادەبا– هەڵدەوەشێنێتەوە
٤– فەراموش دەکا، تکولی دەکا
٥– دار و دروخت قەڵەم دەکا–
لق و پۆپی دار دەبڕێ
٦– داردەبڕێ– نرخ دادەبەزێنێ
٧– (سەر) دەپەڕێنێ– دادەبڕێ
٨– بێبەش دەکا– میراتی نادادتێ
٩– قسەی دەبڕێ
١٠– پارچە پارچە دەکا– قوماشەکە دەبڕێ–
قیاس وەردەگرێ
١١– وازدەهێنێ ١٢– دەسازێ– ناسازێ،
دەگونجێ ١٣– دابڕاو– خەمبار
١٤– دەبڕێ– هێڵ هێڵێکیتر دەبڕێ
١٥– لەکاردەکەوێ

cutter/ˈkʌtə(r)/n بڕەر، ئامێری شت بڕین

cute/kjuːt/adj زیرەك، جوامێر،
جوان، خۆشەویست

cutless/n کورتەشێر، شمشێری کورت

cutler/n فرۆشیار/ دروستکەر/ چاکەری
شت و مەکی بڕین

cutlery/ˈkʌləri/n چەقوو چەنگاڵ/
چەقۆکاری

cutlet/ˈkʌtlət/n پارچەگۆشت

cutthroat/ˈkʌtθrəʊt/adj خوێنڕێژ–
کوژەر

cutting/n - adj ١–ڕێڕەو–ڕاڕەو– تۆنێل
٢– پارچە(رۆژنامە)٣– پارچە (دار)
٤– وشك– بریندارکەر ٥–بڕین

cycle/ˈsaɪkl/n - v ١– خول
٢– زنجیرە(گۆرانی) ٣– پایسکل
پایسکل داژۆ/سواری پایسکل دەبێ

cyclist/ˈsaɪklɪst/n پایسکل هاژۆ
پایسکلسوار

cyclone/ˈsaɪləʊn/n زریان

cylinder/ˈsɪlɪndə(r)/n لولەك– قەوان

crystalgazing/n - v دیتنی بەخت، پێشبینی دەکا

crystallization/ˌkrɪstəlaɪˈzeɪʃn/n پرۆسەی بلوراندن به کریستالکردن- پێگەیین

crystallize/ˈkrɪstəlaɪz/v دەبلورێ- پێ دەگا- بەکریستال دەبێ

cub/kʌb/n بەچکەشێر، ناکارامە

cube/kju:b/n ١- شەش پاڵو

cube root/n ٢- رەگی سێ جا

cubed/adj شەشپاڵوو

cubic/ˈkju:bɪk/n سێ جا

cubicfoot/n قەدی سێ جا

cubicle/ˈkju:bɪkl/n بەشێکی بچوکی جیاکراوە لە ژورێکی گەورە

cuckoo/ˈkʊku:/n کوکو- وەقواق

cucumber/ˈkju:kʌmbə(r)/n خەیار- تارووی- تارویّ

cuddle/ˈkʌdl/v لەئامێز دەگرێ- لەباوەش دەگرێ- باوەش پێدادەکا

cue/kju:/n ١- ئاماژە بۆ دەست پێکردن ٢- داری بلیارد

cuff/kʌf/n - v ١-سەرقۆڵ، سەردەست ٢- زلەی لێدەدا، شەقی لێدەدا

cuisine/kwɪˈzi:n/n هونەری چێشت لێنان

cul-de-sac/ˈkʌl də sæk/n رێی گیراو- داخراو، شەقامی بەکرێ

culinary/ˈkʌlɪnəri/adj پەیوەست بە چێشت لێنان

culminate/ˈkʌlmɪneɪt/v دەگاتە پۆپکە- لوتکە

culmination/ˌkʌlmɪˈneɪʃn/n لوتکە، پۆپکە

culprit/ˈkʌlprɪt/n تاوانبار- گوناهبار

cult/kʌlt/n سیستەمی ئاینی، پەرستن

cultivate/ˈkʌltɪveɪt/v ١- زەوی دەکێڵێ ٢- پەرەدەستێنێ٣- گەشەدەکا

cultivation/ˌkʌltɪˈveɪʃn/n زەوی کێڵان- جوتیاری- گەشە

cultural/ˈkʌltʃərəl/n رەوشەنبیری- رۆناکبیری، شارستانی

culture/ˈkʌltʃə(r)/n ١- رۆشنبیری- شارستانی ٢- پەروەردە- بەخێوکردن ٣- چاندنی بەکتریا

cumbersome/ˈkʌmbəsəm/adj پەشێو، گران، ماندوکەر

cunning/ˈkʌnɪŋ/adj فێڵباز، زۆرزان

cup/kʌp/n ١- کوپ، پیالە ٢- خواردنەوە

cupboard/ˈkʌbəd/n دۆلاب، کەنتۆر

cur/kɜ:(r)/n سەگێکی بێقیمەت- بێمیزاژ

curable/ˈkjʊərəbl/adj چارەی دەکرێ

curate/ˈkjʊərət/n قەشە

curator/kjʊəˈreɪtə(r)/n چاودێر، پاسەوان، ئەمیندار

curb/kɜ:b/n - v لغاو، لێواری شۆستە، دادەمرێ/ دادەمرکێنێ

curd/kɜ:d/n شیری مەییو

curdle/ˈkɜ:dl/v دەمەیێ، دەبێتە کەرە، دەترشێ

cure/kjʊə(r)/n - v ١- چارە، چارەسەر چاك دەبێتەوە، چاك دەکاتەوە ٢- دەپارێزێ

curfew/ˈkɜ:fju:/n ١-هاتوچۆ قەدەغەکردن ٢-زەنگ

curiosity/ˌkjʊəriˈɒsəti/n حەز لەقسان خۆتێ هەڵقورتێنەری ، لاپرسەنی

curious/ˈkjʊəriəs/adj ١- زانخواز ٢- سەیر ٣- لاپرسەن

curl/kɜ:l/n - v لوچ دەبێ، پوت دەبێ، پورچ دەبێ

curly/ˈkɜ:li/adj لوول، لوچ، پوت

currant/ˈkʌrənt/n کشمش، مێوژی رۆمی

currency/ˈkʌrənsi/n دراو، پارە

٦- دەبڕێ- دەپەڕێتەوە
٧-(پێ) (لەسەرپێ) دادەنێ ٨- هێڵێك دەكێشێ
٩- نیشانەی خاچ لەسەر سینگی دادەنێ
١٠- ئاوێتە دەكا- تێكەڵ دەكا ١١- تێ‌دەپەڕێ
١٢- بەربەستی دەكا، بەرەنگاری دەكا
crossbar/ˈkrɒsbɑː(r)/n بەربەست- لەمپەر
cross-examination /ˌkrɒs ɪgˌzæmɪˈneɪʃn/n دواندن- قسەلێ‌وەرگرتن
cross-examine/n دەیدوێنێ- قسەی لێ وەردەگرێ
cross-eyed/ˈkrɒs aɪd/adj خێل
crossing/ˈkrɒsɪŋ/n پەڕینەوە- پەڕەەباز
cross-legged/ˌkrɒs legd/adj پێ لەسەر پێ دانیشتوو
cross-question/ˌkrɒs kwestʃən/v لێ‌دەپرسێ- پرسینەوەی لەگەڵ‌دەكا
cross-reference/ˌkrɒs ˈrefrəns/n ئاماژە بۆ خوێنەر بە بەشێكی تری هەمان كتێب
cross-roads/ˈkrɒsrəʊdz/n یەكتربڕینی چەند ڕێگایەك مەفرەق، چواڕیان
cross-section/ˈkrɒs sekʃn/n پانەبڕگە هەر بڕگەیەو چەند جۆرێكی جیا دەنوێنێ
crossword/ˈkrɒswɜːd/n مەتەڵ- مێما
crouch/krautʃ/v هەڵدەكورێ، كرنۆش دەبا خۆی شۆڕ دەكاتەوە تا بگاتە زەوی
crow/krəʊ/n قەلەرەش- قەلەرەشكە
crow/v دەقوقێنێ
crowd/kraʊd/n حەشامەت- ئاپۆرە- قەرەباڵغی
crowd/v خڕدەبنەوە- قەرەباڵغی دروست دەكەن
crown/kraʊn/n ١-تاج ٢- تۆقەسەر ٣- لوتكە- پۆپكە
crown/v تاج لەسەر دەنێ
crucial/ˈkruːʃl/adj ناخۆش- یەكلاكەرەوە سەرەكی- گەوهەری
crucifixation/ˌkruːsəˈfɪkʃn/n خاچ
crucify/ˈkruːsɪfaɪ/v لەخاچ دەدا
crude/kruːd/n خاو- دەست لێ‌نەدراو
crude-oil/ˈkruːdɔɪl/n نەوتی خاو
cruel/kruːəl/adj توند- تیژ- ڕەق
cruelty/ˈkruːəlti/n توندی دڵڕەقی، سەختی
cruise/n گەشتێكی دەریایی
cruise/v دێت و دەچێ
cruiser/ˈkruːzə(r)/n ڕاوەنەر
crumb/krʌm/n پارچە نان- كێك
crumble/ˈkrʌmbl/v هەڵدەوەشێنێتەوە- ورد دەكا/ هەرەس دێنێ
crumple/ˈkrʌmbl/v دەقۆپێنتەوە- پێكدێنتەوە- دەچێتەوە ناویەك
crunch/krʌntʃ/n – v دەكرمێنێ، كاتێكی ناخۆش
crusade/kruːˈseɪd/n هێرشی خاچ پەرستان
crusader/kruːˈseɪdə(r)/n خاچ پەرست
crush/krʌʃ/n - v ١- حەشامەت ٢- شەیدایی كاتی ٣- دەشێلێ- دەگوشێ ٤- سەركوت دەكا
crust/krʌst/n توێكڵ- توێكڵی ڕەق
crutch/krʌtʃ/n شەقرە- داری ڕۆیشتن، داری بن هەنگڵ
crux/krʌks/n كاكڵی بابەت، خاڵی گەوهەری
cry/kraɪ/n - v ١- هاوار، بانگ ٢- گریان، كڕوزانەوە ٣-دەگری، دەكڕوزێتەوە
cryptic/ˈkrɪptɪk/adj نهێنی، شاراوە، لێڵ
crystal/ˈkrɪstl/n كریستاڵ، بلوور

سارێلکە

creed/kri:d/n باوەڕی، ئایین

creek/kri:k/n جۆگە، جۆگەلە، ڕووبار

creep/kri:p/v ١- بەهێمنی دەخشێ- دەجوڵێ ٢- دەلەرزێ

٣- گەڵا دەردەکا (بەسەر دیواردا بڵاودەبێتەوە)

creeper/ˈkri:pə(r)/n ١- خشۆک٢-لق دەر

creepy/ˈkri:pi/adj ترسناک - تۆقێنەر

cremate/krəˈmeɪt/v مردوو دەسوتێنێ

cremation/krəˈmeɪʃn/n سوتاندن- سوتاندنی مردوو

creosote/ˈkri:əsəut/n کریزۆت

crescendo/krəˈʃendəu/adj

١-زیاد بوونی پلەیی ٢-بەرزکردنەوەی دەنگ

crescent/ˈkresnt/n مانگ- هیلال

cress/kres/n خورەی ئاو/داری بچوکی گەڵاسەوز

crest/krest/n ١- پۆپیتەی کەڵەباب- کەڵەشێر ٢- لوتکە- پۆپکە

crestfallen/ˈkrestfɔ:lən/adj خەمبار، دڵشکاو، بێئومێد

crevasse/krəˈvæs/n درزێکی قووڵ لە بەستەڵەک

crevice/ˈkrevɪs/n درز، شەق

crew/kru:/n دەستەی فڕۆکەوان، دەریاوان

crib/krɪb/n-v ١-بێشکە، لانکەی منداڵ ٢- وەرگێڕانی وشە بەوشە

٣- قوپیە دەکا ٤- ئاخوڕ

cricket/ˈkrɪkɪt/n ١- سیسرکە- کلۆ ٢- یاری کریکیت

crime/kraɪm/n تاوان

criminal/ˈkrɪmɪnl/adj تاوانبار

criminology/ˌkrɪmɪˈnɒlədʒi/n

تاوانناسی- تاوانزانی

crimson/ˈkrɪmzn/adj قورمزی،سووری تێر

cringe/krɪndʒ/v بەیەک دێتەوە، بەچۆک دێ

cripple/ˈkrɪpl/n - v پەککەوتی، شەل/ پەکی‌دەکەوێ

crisis/ˈkraɪsɪs/n قەیران، ئاریشە، تەنگوچەڵەمە

crisp/krɪsp/adj ١- خاو- ئاوپۆش ٢- بوژاوە٣- بزێو- پەکلاکەرەوە

crisscross/ˈkrɪs krɒs/adj لەسەر شێوەی هێڵی یەکبڕ

criterion/kraɪˈtɪəriən/n مەرج، بنچینە- پێوانە- پێوەر

critic/ˈkrɪtɪk/n ڕەخنەگر، کەم و کورتی دۆزەرەوەر/ دیارکەر

critical/ˈkrɪtɪkl/n ١- ڕەخنەیی ٢- تەنگژە-ناخۆش

criticism/ˈkrɪtɪsɪzəm/n ڕەخنە

criticize/ˈkrɪtɪsaɪz/v ڕەخنەدەگرێ

croak/krəuk/n - v قیڕەی بۆق

قیڕەی دێ، پێشبینی شتی ناخۆش دەکا

crockery/ˈkrɒkəri/n دەفری گلێنە/ قۆری لە قوڕ دروستکراو

crochet/ˈkrəuʃeɪ/n - v کاری چنین

crocodile/ˈkrɒkədaɪl/n تیمساح

crook/kruk/n ١- خوار- چەماوە- گۆپاڵ- قۆچان

٢- فێڵباز- ڕێگر، چەتە

crooked/ˈkrukɪd/adj ١- خوار- چەماوە ٢- بەدخو- ناشەریف- ناڕێک

croon/kru:n/v بەدەنگێکی لاواز-هێدی- گۆرانی دەڵێ

crop/krɒp/n ١- دانەوێڵە

crop/v بەرهەم دێنێ

٢- لەناکاو ڕوودەدا

٣- قەڵەم کردن- بڕینی کورت

٤- دەلەوەڕێ- دەلەوەڕێنێ

cross/krɒs/n - v ١-نیشانەی (جاران X) یان (کۆ +)

٢- خاچ ٣- تێکەڵە- موتوربەکراو- دووڕەگ ٤- توڕە ٥- دژ- پێچەوانە

crane/kreɪn/n ١- کەڵە- قولینگ
٢- بەرزکەرەوە- کرێن
٣- ملی بەرزکردەوە یان درێژ دەکاتەوە تا ببینێ
cranium/ˈkreɪniəm/n بەشێک لە کەللەسەر/ مێشک
crank/kræŋk/n ١- کەرەنک٢- ناوەز
نیگەرانی- خۆش- رابواردن-
ئۆتۆمبیل هەڵدەکا، کەرەنک دەکا
cranny/ˈkræni/n درز، شەق
crash/kræʃ/n ١- بەریەک کەوتن/
شتێ بەر شتێ دەکەوێ ٢- ئۆتۆمبیل بەریەک
دەکەون- دوو ئۆتۆمبیل بەریەک دەکەون
خولێکی راهێنان-مەشقی- چڕ
crate/kreɪt/n-v سندوقی شەحن/
شەحن دەکاتەوە
crater/ˈkreɪtə(r)/n دەمی بورکان-
دەمی ئاگرپرژێن
crave/kreɪv/n بەپەرۆش دەبێ،
شەیدای دەبێ
craving/ˈkreɪvɪŋ/n شەمەوە- زۆرێ
کردنی زایەندی
سوتان بۆ، شەیدا بۆ
crawl/krɔːl/n - v ١- هێواش جولان-
لەسەر سینگ خشان
٢- کرۆڵ- سینگەمەلە- جۆرێکە لە
مەلەوانی
١- لەسەر سینگ دەخشێ
٢- بەهێواشی دەڕوا
٣- دادەپۆشێ- حەشامەت پێک دەهێنێ
crayon/ˈkreɪən/n تەباشیری رەنگاورەنگ/
رەنگاورەنگ
craze/kreɪz/v شێت دەبێ- تێکدەچێ
craziness/ˈkreɪzɪnəs/n شێتی، گەلحۆیی،
گەوجێتی
crazy/ˈkreɪzi/adj ١- شێت، بێ‌عەقل
٢- شەیدا- عاشق- سوتاو

creak/kriːk/n - v جیڕەجیڕ دەکا/جیڕە
creaky/ˈkriːki/adj لەرزۆک
cream/kriːm/n - v ١- سەرتو-سەرشیشک
٢- رۆن- شتی وەک کرێم- ماکیاژ
٣- رەنگی زەردی کاڵ
سەرتو لەشیر دەگرێ، کەرە لەشیر دروست دەکا
creamy/ˈkriːmi/adj چەور
creas/kriːs/n - v لۆچ- لۆچی ئوێدێ-
لۆچ دەبێ
چورچ- چورچ دەبێ
create/kriˈeɪt/v دەخولقێنێ- دروست دەکا
creation/kriˈeɪʃn/n ئافراندن-
داهێنان/ خەڵق کردن
creative/kriˈeɪtɪv/adj داهێنەر
creator/kriˈeɪtə(r)/n ئافەریدە- داهێنەر،
دروستکار(خوا)
creature/ˈkriːtʃə(r)/n دروستکراو-
گیانلەبەر
creche/n دایەنگا، خانەی منداڵانی بێژی،
هەتیوخانە
credence/ˈkriːdns/n باوەرپێکردن
credentials/krəˈdenʃlz/n بەڵگەنامەی
باوەرپێکردن
credibility/ˌkredəˈbɪləti/n
باوەرپێکراوە- جێباوەری
credible/ˈkredəbl/adj باوەرپێکراو
credit/ˈkredɪt/n ١- چاکە- دان بەچاکەدان
٢- ژوانی (پارەدان)٣- قەرد
٤- لیستی ناوانی بەشداربوو
١- بەراست دەزانێ/ باوەری پێ‌دەکا
٢- دان- زێدەکردن
creditable/ˈkredɪtəbl/adj شایەن بە
ستایش
creditor/ˈkredɪtə(r)/n قەرددەر
credulity/krɪˈdjuːləti/n زوباوەرکردن-
خۆشباوەر
سادە، ساویلکەیی
credulous/kredjələs/n خۆشباوەر،

county/'kaunti/n هەرێم، پارێزگا

coup/ku:/n ئیدان،هەنگاوێکی سەرکەوتوو، کودەتا

couple/'kʌpl/n جووت- دووان

couple/v دەبەستێتەوە- جووت دەبێ

couplet/'kʌplət/n دوانە

coupon/'ku:pɒn/n کۆپۆن

courage/'kʌrɪdʒ/n ئازایەتی

courageous/kə'reɪdʒəs/adj ئازا

courier/'kʊriə(r)/n پەیامبەر، رابەر

course/kɔ:s/n ١- رارەو- رەوت ٢-ڕوو- رووگە ٣- گۆرەپان ٤- کۆرسات ٥- ژەم ٦- رێزێ لە دیوار ٧- خوول

court/kɔ:t/n ١- دادگا ٢- گۆرەپانی تێنس ٣- دەست و پێوەندی شا ٤-حەوش- حەوشە

court/v سرنجم رادەکێشێ- پیاو هەڵدەدا

courteous/'kɜ:tiəs/adj خۆشدو خۆشگوفتار، گوفتارخۆش، خۆشمەشرەب

courtesy/'kɜ:təsi/n خۆشدوی- گوفتار خۆشی

courtyard/'kɔ:tjɑ:d/n حەوشە

cousin/'kʌzn/n ئامۆزا، کچ و کورەخاڵ کچە پلك، کورەپلك، پورزا

cover/'kʌvə(r)/n ١- سەرپۆش- سەرقاپ- داپۆش ٢- پاراستن- چاودێری ٣- زەمانەت- دابین کردن ٤- چەقۆ و چەنگاڵ

cover/v ١- دادەپۆشێ ٢- دەبڕێ(ڕێگا) ٣- نیشانەدەگرێ ٤- دەشارێتەوە

coverage/'kʌvərɪdʒ/n داپۆشینی رووداوەکان

covert/'kʌvət/n شاراوە

covertly/'kʌvətli/adj بە پەنهانی، بە شاراوەیی، بەدزی

covet/'kʌvət/v چاوی بڕیوەتە...

covetous/'kʌvətəs/adj دڵکەرەوە، چاوبڕ، چاوچنۆك

cow/kaʊ/n چێڵ، مانگا

cowboy/'kaʊbɔɪ/n گاوان

cowherd/'kaʊhɜ:d/n گاڕان، مانگاکەڵ

coward/kaʊəd/n ترسنۆك

cowardice/'kaʊədɪs/n ترسنۆکی

cowardly/adv ترسنۆکانە

cower/'kaʊə(r)/v لەترسا خۆی پێکدەهێنێتەوە

coy/kɔɪ/adj شەرمن

crab/kræb/n قرژانگی دەریا

crack/kræk/n ١- شەق(لەدیوار) ٢- دەنگەدەنگ ٣- بۆکسێکی توند ٤- شکانی کەم/ شکانی بەشی ٥- دوانی توند- روشکێن، قسەبڕ

crack/v ١- شەق دەکا/ درزی لێ دەکا ٢- دەنگێکی تیژ دەکا، دەنگە دەنگێکی گەورەی ئیدێ

cracked/'krækt/adj بێهۆش- بێئاگا

cracker/n ١- بسکویت ٢- ئاگرەیاری- وازی بەئاگر- جۆرە یاریەکە

crackle/'krækl/v تەقەتەق دەکا

cradle/'kreɪdl/n لانکە- لانە- بێشکە

cradle/v رادەژەنێ- دادەپۆشێ

craft/krɑ:ft/n ١- پیشە٢- بەلەم٣- فێڵ

craftsman/'krɑ:ftsmən/n خاوەن پیشە/ پیشەداری کارامە

crafty/'krɑ:fti/n فێڵباز

crag/kræg/n گاشەبەرد، کەور

cram/kræm/v پڕدەکا

cramp/kræmp/v دەماری هەڵدەستێ - قۆلینج دەکا دەماری گورج دەبێ -توند دەکا - بەیەك دێنێتەوە

corrosion/kəˈrəʊʒn/n داخوران،
ژەنگ هەڵێنان

corrugated/ˈkɒrəgeɪtɪd/adj شەپۆلی،
پێچاوپێچ

corrupt/kəˈrʌpt/adj-v گەنیو–
شێواو– شێوێنراو
١– دەگەنێ ٢– بەرتیلی دەدا

corruption/kəˈrʌpʃn/n خراپەکاری–
شێواندن/ بەرتیل دان

corset/ˈkɔːsɪt/n کەمەربەند

cosh/kɒʃ/n - v خوترمە– دار/
بە خوترمە لێی دەدا– زوڕنا

cosmetics/kɒzˈmetɪks/n جوانکاری–
کەرەستەی ئارایش– مەکیاج

cosmic/ˈkɒzmɪk/adj گەردوونی

cosmonaut/ˈkɒzmənɔːt/n
رابەری گەردوونی– رابەری کەشتی ئاسمانی

cosmopolitan/ˌkɒzməˈpɒlɪtən/adj
دوور لە ناوچەگەری
بێنیشتمانی– هاونیشتمانی جیهانی

cost/kɒst/n - v تێچوون– بەهاتێدەچێ

costliness/ˈkɒstlɪnəs/n گرانی–
گرانبەهایی

costly/adj گران، گرانبەها

costume/ˈkɒstjuːm/n پۆشاک، کۆستم

cosy/ˈkəʊzi/adj گەرم و خۆش– فرە

cot/kɒt/n جێی نوستنی منداڵ

cottage/ˈkɒtɪdʒ/n کۆخ، خانوی
بچوکی گوند

cotton/ˈkɒtn/n ١– لۆکە٢– داو
٣– قوماشی لۆکە٤– لۆکەی پزیشکی

couch/kaʊtʃ/n - v قەنەفە– جێ– تەخت
(بەمەندێ وشەی دیار).. دەردەبڕێ

cough/kɒf/n – v کۆخە– کۆخەدەکا،
دەکۆکێ

could/kəd/modal توانی

council/ˈkaʊnsl/n ئەنجومەن–دیوان–

councillor/ˈkaʊnsələ(r)/n ئەندامی
ئەنجومەنی شارەوانی

counsel/ˈkaʊnsl/n شورا– راوێژ

counsellor/ˈkaʊnsələ(r)/n راوێژکار

count/kaunt/n - v ١– ژماردن، دەژمێرێ
٢– ماددەیەک لە ماددەکانی تاوانبارکردن

count-down/ˈkaʊntdaʊn/n دادەژمێرێ
داژماردن– لەسەرەوە بەرەوخوارەوە

countenance/ˈkaʊntənəns/n
١–هێمنی ٢–ئەدگار ٣–هاندان

countenance/v هانی دەدا، پاڵپشتی دەکا

counter/ˈkaʊntə(r)/n فیشە،
بەدیلی دراو لە گەمەی قومار
مێز
دژ– پێچەوانە

counteract/ˌkaʊntərˈækt/v
بەرەنگاری دەکا– بەرهەڵستی دەکا

counterfeit/ˈkaʊntəfɪt/adj -v
دەشێوێنێ– ساختەی دەکا– ساختە

counterfoil/ˈkaʊntəfɔɪl/n
کاغەزی وەرگرتن

counterpart/ˈkaʊntəpɑːt/n
هاوشان، هاوتا، دوژمن– نەیار

counter-productive
/ˌkaʊntə prəˈdʌktɪv/adj
کەمکەرەوەی بەرهەم

counter-revolution
/ˌkaʊntə tevəˈluːʃn/n
دژەشۆڕش، شۆڕشی چەواشە

countless/ˈkaʊntləs/adj
لەژمارەنەهاتوو، بێشومار

country/ˈkʌntri/n ١– نیشتمان
٢– لادێ– گوند٣– زەوی

country house/n خانوی گوندی

countryside/ˈkʌntrisaɪd/n
گوند– لادێ

copious/ˈkəupiəs/adj زۆر، فرە

copper/ˈkɒpə(r)/n ١- کانزای مس
٢- رەنگی مس٣- پۆلیس

copulate/ˈkɒpjuleɪt/v سەرجێی دەکا،
جووت دەبێ لەگەڵ

copulation/ˌkɒpjuˈleɪʃn/n سەرجێی،
جووت بوون

copy/ˈkɒpi/n لاسایی کردنەوە-
لەبەرگرتنەوە

copy/v ١-ماددە بۆ چاپلەبەردەگرێتەوە
٢-قۆپیە دەکا ٣-وەک خۆی دەهێنێ

copyright/ˈkɒpiraɪt/n
مافی لەچاپدان و بڵاوکردنەوە

coral/ˈkɒrəl/n شیلان، شیلانی-
مەرجان، رەنگ مەرجانی

cord/kɔ:d/n ١- گوریس، پەت، ژێ
٢- پەتی بڕبڕە- دەنگەژێ- ژێیەکانی دەنگ

cordial/ˈkɔ:diəl/adj ١- خۆش دڵ-
ئاسایی، گەرم ٢- خواردنەوەی بێ‌کحول

cordon/ˈkɔ:dn/n نیتاق- دامێنبەست-
چێشت لێنەر

core/kɔ:(r)/n – v ناوک- کاکڵ/
کاکڵ دەردێنێ

co-rrespondent/ˌkəu rɪˈspɒndənt/n
هاوبەش لەکاری زینا
(جووت بوونی ناشەرعی)

cork/kɔ:k/n ١- ماددەی فلین- تەپەدۆر
٢- لەمپەری تەپەدۆری

corkscrew/ˈkɔ:kskru:/n شوشەکەرەوە

corn/kɔ:n/n ١- دانەوێڵە- دان
٢- گەنمەشامی٣- پێستی رەق

corner/ˈkɔ:nə(r)/n ١- گۆشە
٢-ناوچە/شوێن ٣- شاردنەوەی شت بۆ گرانی

corner/v ئابلۆقەی دەدا،
رێی لێ بەرتەنگ دەکا

cornet/ˈkɔ:nɪt/n کەرەنا- ئامێری مۆسیقا

corollary/kəˈrɒləri/n ئاکام، ئەنجام

coronary/ˈkɒrənri/adj - n تاجی-
تاجانە- خوێنبەر

coronation/ˌkɒrəˈneɪʃn/n
تاج لەسەرنان، ئاهەنگی تاج لەسەرنان

coroner/ˈkɒrənə(r)/n فەرمانبەری
داد لە هۆی مردنی
گومانلێکراو دەکۆڵێتەوە

corporal/ˈkɔ:pərəl/adj – n دووخەت،
سەرێدەستە
لاشەیی، جەستەیی

corporation/ˌkɔ:pəˈreɪʃn/n دەستە،
ئەنجومەنی شارەوانی

corps/kɔ:(r)/n چەک، دەستە

corpse/kɔ:ps/n لاشە، کەلەش

corpulent/ˈkɔ:pjələnt/adj قەڵەو، گۆشتن

corpuscle/ˈkɔ:pʌsl/n خڕۆکەکانی خوێن

correct/kəˈrekt/adj -v
١- راست- دروست ٢- شیاو- گونجاو
١- چاکدەکاتەوە ٢- سەرکۆنەی دەکا

correction/kəˈrekʃn/n راست کردنەوە

correlate/ˈkɒrəleɪt/v دەبەستێتەوە

correlation/ˌkɒrəˈleiʃn/n هاوپەیوەندی

correspond/ˌkɒrəˈspɒnd/v
١- رازی دەبێ- دەگونجێ لەگەڵ
٢- بە نامە پەیوەندی پێ‌دەکا

correspondence/ˌkɒrəˈspɒndəns/n
نامەگۆڕینەوە
خوێندن بە نامە

correspondent/ˌkɒrəˈspɒndənt/n
پەیامنێر

corridor/ˈkɒrɪdɔ:(r)/n ئارهەیوان، ڕاڕەو

corroborate/kəˈrɒbəreɪt/v
پاڵپشتی دەکا، دڵپاتی دەکاتەوە

corrode/kəˈrəud/v دادەخۆری،
ژەنگ هەڵدێنێ

١- گونجاوی، لەبار

٢- هۆکاری ئاسودەیی- حەسانەوە

٣- ئاوەدەست

convenient/kən'vi:niənt/adj

گونجاو- لەبار

convent/'kɒnvənt/n دێر/ کۆمەڵی رەبەن

convention/kən'venʃn/n

١- کۆبونەوە- کۆنفرانس

٢- داب- نەریت

conventional/kən'venʃənl/adj

نەریتی- دابی- تەقلیدی

نەریتگەری

converge/kən'vɜ:dʒ/v لەیەک خاڵ

یەکدەگرنەوە

conversation/ˌkɒnvə'seɪʃn/n گفتوگۆ

converse/kən'vɜ:s/v دەدوێ،

گفتوگۆ دەکا

converse/'kɒnvɜ:s/adj دژ

conversion/kən'vɜ:ʃn/n گۆڕین-

گۆڕان (لەدین وەرگەڕان)

convert/'kɒnvɜ:t/n دین گۆڕین

convert/kən'vɜ:t/v دینێکی تر

وەردەگرێ- دینیخۆی دەگۆڕێ

convertible/kən'vɜ:təbl/adj

دەکرێ بگۆڕدرێ

دەتوانرێ بگۆڕدرێ

convex/'kɒnveks/n قۆقز

convey/kən'veɪ/v ١- هەڵیدەگرێ-

دەگوازێتەوە ٢- دەگەیەنێ

٣- خاوەندارێتی زەوی وزار لەکەسێکەوە

بۆکەسێکیتر دەگوازێتەوە.

conveyance/kən'veɪəns/n

١- گواستنەوە- گەیاندن ٢- بارهەڵگر

٣- بەڵگەنامەی گواستنەوەی زەوی و زار

conveyor/kən'veɪə(r)/n گوازەر-

گەیەنەر

convict/kən'vɪkt/v تاوانباری دەکا،

گوناهباری دەکا

تاوانەکەی لەسەر دەچەسپێنێ.

گوناهەکەی لەسەر ساخ دەکاتەوە.

convict/kɒnvɪkt/n گوناهبار، حوکمکراو

conviction/kən'vɪkʃn/n

١- گوناهبارکردن

٢- رازیکردن٣- باوەڕ

convince/kən'vɪns/v قایلی دەکا،

قەناعەتی پێدێنێ

convivial/kən'vɪviəl/adj قۆشمەچی،

گاڵتەچی، ڕووخۆش

convoy/'kɒnvɔɪ/n کاروانی دەریایی،

زەمینی یان ئاسمانی ژێر چاودێری

convoy/v یاوەری دەکا، چاودێری دەکا

convulse/kən'vʌls/v دەمەژێ، رادەچڵەکێ

قوڵنجی هەڵدەستێ، گرژ دەبێ

convulsion/kən'vʌlʃn/n گرژبوون،

چوونە ئاویەک

نیگەرانییەکی توند

cook/kʊk/v لێدەنێ

cooker/'kʊkə(r)/n لێنەر/ئامێری

چێشت لێنان

cookery/'kʊkəri/n هونەری چێشت لێنان

cool/ku:l/adj سارد، ساردی، شێ

coolness/'ku:lnəs/n ساردبونەوە، ساردی

co-op/'kəʊɒp/n هەرەوەزی-

کۆمەڵەی هەرەوەزی/ هاوکاری

cooperator/kəʊ'ɒpəreɪtə(r)/v

هاوکاری دەکا، هەرەوەزی دەکا

cooperation/kəʊˌɒpə'reɪʃn/n

هاوکاری، هەرەوەزی

cooperative/kəʊ'ɒpərətɪv/adj

هاوکار

cop/kɒp/n - v پۆلیس- دەگرێ

cope/kəʊp/v دەرەستێتە کاری خۆی

چارەسەری کێشەی خۆی پێدەکرێ

continuation/kənˌtɪnjuˈeɪʃn/n
بەردەوامی، بەردەوام بوون
continue/kənˈtɪnjuː/v
بەردەوام دەبێ لەسەر، بەردەوام دەبێ
continuity/ˌkɒntɪˈnjuːəti/n بەردەوامی
continuous/kənˈtɪnuəs/adj بەردەوام
contorted/adj چەماوە– بەپێچ هاتوو
contour/ˈkɒntuə(r)/n هێڵی جیاکەرەوە،
contra/pref دژ
contraband/ˈkɒntrəbænd/n یاساغ–
قەدەغە– قاچاخ
contraception/ˌkɒntrəˈsepʃn/n
دژەمنداڵبوون
contraceptive/ˌkɒntrəˈseptɪv/adj
ڕێگری منداڵبوون
contract/ˈkɒntrækt/n بەڵێننامە– بڕیار
contract/kənˈtrækt/v ١– بەڵێن دەبەستێ
٢– قەرز وەردەگرێ
٣– دەچێتەوە ناویەک، بچوکتری دەکا
٤– تووشی نەخۆشی دەبێ
contraction/kənˈtrækʃn/n
١– بچوک بوونەوە– چوونەوە ناویەک
٢– گرژبوون
٣– کورتکراوە– کورتکردنەوەی(وشە)
contradict/ˌkɒntrəˈdɪkt/v
بەرپەرچی دەداتەوە، بەدرۆی دەخاتەوە–
لەدژی دەبێ
contradiction/ˌkɒntrəˈdɪkʃn/n
دژێتی، ناکۆک بوون– ناتەبایی
contradictory/ˌkɒntrəˈdɪktəri/adj
دژ، ناتەبا، ناکۆک
contralto/kənˈtræltəʊ/n کۆنترالتۆ–
دەنگ نزمە(ئافرەت)
contraption/kənˈtræpʃn/n
پێکهاتەی ئامێری سەیر
contrary/ˈkɒntrəri/adj پێچەوانە
١– دژ٢– کەللەڕەق– عیناد
contrast/kənˈtrɑːst/v - n جیاوازی
دەردەخا– جیاوازە لە
contribute/kənˈtrɪbjuːt/v ١– دەبەخشێ
٢– بەشداری دەکا– ڕۆڵی خۆی دەبینێ
٣– (بەنوسین) بەشداری دەکا
contribution/ˌkɒntrɪˈbjuːʃn/n
بەشداری، بەشدار
contributory/adj بەرەو، بەشدار
contrite/ˈkɒntrɑɪt/adj تۆبەکار،
پەشیمان لەدڵەوە
contrition/kənˈtrɪʃn/n تۆبە–
پەشیمان بوونەوە لە گوناه
contrive/kənˈtraɪv/v دادەهێنێ–
دایدەهێنێ
control/kənˈtrəʊl/n - v ١– کۆنترۆڵ–
ئاراستە
٢– ئامێری ڕێکخەر و زەبت کردن
١– ڕێکی دەخا ٢– دەست بەسەردا دەگرێ
controversial/ˌkɒntrəˈvɜːʃl/adj
گفتوگۆ هەڵگر
مشت ومڕ هەڵدەگرێ
controversy/ˈkɒntrəvɜːsi/n مشتومڕ
conundrum/kəˈnʌndrəm/n شاراوە،
مەتەڵ
convalesce/ˌkɒnvəˈles/n
بەرەو چاکبوونەوە دەچێ
convalescence/ˌkɒnvəˈlesns/n
چاك بوونەوە
convection/kənˈvekʃn/n هەڵگر– بارگە
convector/kənˈvektə(r)/n ئامێری
گەرمکردن
convene/kənˈviːn/v کۆدەبێتەوە،
کۆبونەوە دەبەستێ
convenience/kənˈviːniəns/n

construct/kən'strʌkt/v بینادەکا
construction/kən'strʌkʃn/n
١- دروست کردن، بونیادنان ٢- بینا
٣- لێکدانەوە، شرۆڤەکردن٤- بەستنەوە
constructive/kən'dtrʌktɪv/adj
پتەو، چاك، سودبەخش
consul/'kɒnsl/n کونسوڵ/ قونسل
consular/'kɒnsjələ(r)/n کونسوڵ/
قونسلی، ئەوەی کاری قونسلیە دەکا
consulate/'kɒnsjələt/n قونسلیە/
پایەی قونسلیاتی
consult/kən'sʌlt/v راوێژ دەکا
consultant/kən'sʌltənt/n راوێژکار
consultation/ˌkɒnsl'teɪʃn/n
راوێژکاری
consume/kən'sju:m/v بەکاردێنێ،
لەناودەبا
consumer/kən'sju:mə(r)/n
بەرهەمخۆر- مشەخۆر
consummate/kən'sʌmət/v - adj
تەواو دەکا- تەواو- بێکێماسی
consummation/ˌkɒnsə'meɪʃn/n
تەواوکردن- ئەنجامدان
consumption/kən'sʌmpʃn/n
١- بەکارهێنان ٢- سیل
contact/'kɒntækt/n
١- دەست لێدان- پەیوەندی
٢- ئاسیاو٣- کونتاکت
contagion/kən'teɪdʒən/n
لێگرەوە- لێگرتنەوە
contagious/kən'teɪdʒəs/adj گرەوە-
ئەخۆشی دەگوازێتەوە- گوازەر
contain/kən'teɪn/v - n تێیدا- دەگرێ-
رادەگرێ- لەخۆدەگرێ
container/kən'teɪnə(r)/n دەفر- قاپ
contaminate/kən'tæmɪneɪt/v
پیس دەکا
contamination/kənˌtæmɪ'neɪʃn/n
پیس بوون
contemplate/'kɒntəmpleɪt/n - v
١- تێفکرین- دیقەت دان/
تێدەفکرێ- دیقەت دەدا ٢- دەیەوێ
contemplation/ˌkɒntəm'pleɪʃn/n
تێفکرین- نیەت- مەبەست
contemporary/kən'temprəri/adj
هاوچەرخ- سەردەمی
contempt/kən'tempt/v - n
ریسوادەکا، شەرمەزار دەکا
ریسوایی- شەرمەزاری- تەمبێکردن
contemptible/kən'temptəbl/adj
هیچ و پوچ، بێقیمەت
ریسوا، بێئابرو
contend/kən'tend/n ١- بەرەکانێ دەکا
٢- مشت ومڕ دەکا
content/'kɒntent/v قایل دەبێ-
رازی دەبێ
content/n ناوەڕۆك
contented/kən'tentɪd/adj قایل،
رازی، دڵنیا
contention/kən'tenʃn/n مشت ومڕ-
ناکۆکی- بانگاشە
contentment/n قەناعەت، رازیبوون
contest/kən'test/n - v بەرەکانێ- کەمە-
وازی
١- مشت ومڕ دەکا- نکۆڵی دەکا
٢- پێشبڕکێ دەکا
context/'kɒntekst/n دەق، چوارچێوە،
دەوروبەر، رەوش
continent/'kɒntɪnənt/n کیشوەر
continental/ˌkɒntɪ'nentl/adjکیشوەری
contingency/kən'tɪndʒənsi/n
ناکاوی، لەپڕ
شیمانەی روودانی دەکرێ
continual/kən'tɪnjuəl/adj بەردەوام

conservatory/kən'sɜ:vətri/n
١–خانووی شووشە بۆ پرووەك
٢–پەیمانگای هونەری مۆسیقا

consider/kən'sɪdə(r)/v
١– بیردەکاتەوە، تێدەفکرێ
٢– وا دادەنێ، وا حساب دەکا، رەچاو دەکا
٣– حسابی بۆ دەکا، لە زەنی خۆی دادەنێ

considerable/kən'sɪdərəbl/adj
زۆر، گەورە، رەچاوکراو

considerably/kən'sɪdərəbli/adv
بەزۆری، زۆر

considerate/kən'sɪdərət/adj
بەهەست

consideration/kən'sɪdə'reɪʃn/n
١– گرنگی دان ٢– بەهەست
٣– پاداشت، برژاردن

consign/kən'saɪn/v دەنێرێ

consignment/kən'saɪnmənt/n
ناردن/ بار

consist/kən'sɪst/v پێکدێ لە

consistency/kən'sɪstənsi/n
چڕی، یەککگرتوویی

consistent/kən'sɪstənt/adj گونجاو، شیاو

consolation/ˌkɒnsə'leɪʃn/n دڵدانەوە، دڵنەوایی‌کردن

console/kən'səul/v دڵی‌دەداتەوە، سەرەخۆشی لێ‌دەکا

console/'kɒnsəul/n خیزانەی رادیۆ– کەوانەی تاقچکە

consolidate/kən'sɒlɪdeɪt/v
دەچەسپێنێ، پاڵپشتی دەکا

consonant/'kɒnsənənt/n نەبزوێن

consort/'kɒnɔ:t/n هاوڵف، ژن– مێرد، میر و پاشا

consort/kən'sɔ:t/v یاوەری دەکا، لەگەڵی دەژی

conspicuous/kən'spɪkjuəs/adj
دیار، روون، بەرچاو

conspiracy/kən'spɪrəsi/n پیلان

conspirator/kən'spɪrətə(r)/n پیلانگێڕ

conspire/kən'spaɪə(r)/v پیلان دەگێڕێ، هاوکاری– دوژمن– دەکا

constable/'kʌnsrəbl/n پۆلیس، ئەفسەری پۆلیس

constabulary/kən'stæbjələri/n
هێزی پۆلیس

constancy/'kɒnstənsi/n نەگۆڕان– وەك خۆی– وەفایی– وەفاداری

constant/'kɒnstənt/adj نەگۆڕ، بەوەفا– بەردەوام

constantly/'kɒnstəntli/adv
بەبەردەوامی– هەمیشە

constellation/ˌkɒnstə'leɪʃn/n
بورجی ئاسمانی کۆمەڵێ ئەستێرە

consternation/ˌkɒnstə'neɪʃn/n
تۆقاندن، ترس

constipated/'kɒnstɪpeɪtɪd/adj
قەبز بوو

constipation/ˌkɒnstɪ'peɪʃn/n قەبزی

consistency/kən'stɪtjuənsi/n
ناوەندی هەڵبژاردن
مەڵبەندی هەڵبژاردن

constitute/'kɒnstɪtju:t/v
١– پێکدەهێنێ– دروست دەکا
٢– دیار دەکا

constitution/ˌkɒnstɪ'tju:ʃn/n
١– دەستووری حکومەت ٢– بونیاد

constitutional/ˌkɒnstɪ'tju:ʃənl/adj
دەستووری، بونیادی

constrain/kən'streɪn/v ناچاری دەکا

constraint/kən'streɪnt/n
ناچارکردن– زۆرلێ‌کردن

constrict/kən'strɪkt/v تەنگەبەری– تەنگی دەکا، گرژی دەکا

جەنجاڵ
congestion/kən'dʒestʃən/n داخران، قەرەباڵغی، حەشامەت، ئاپۆرە
congratulate/kən'grætʃuleɪt/v پیرۆزبایی دەکا
congratulation/kən,grætʃu'leɪʃn/n پیرۆزبایی
congregate/'kɒŋgrɪgeɪt/v کۆدەکاتەوە، خڕدەکاتەوە
congregation/,kɒŋgrɪ'geɪʃn/n کۆمەڵ، حەشامەت
congregational/,kɒŋgrɪ'geɪʃnl/adj بەکۆمەڵ
congress/'kɒŋgres/n کۆنگرێس، کۆنفرانس، ئەنجومەن
Congress/n کۆنگرێسی ئەمریکی
conical/'kɒnɪkl/adj قوچەکی
conjecture/kən'dʒektʃə(r)/n خەملاندن، قرساندن
conjecture/v دەخەملێنێ، دەقرسێنێ
conjugal/'kɒndʒəgl/adj لەبارەی ژن ومێردایەتی/ پەیوەندی هاوسەرێتی/ سێکسی
conjugate/'kɒndʒəgeɪt/v رۆنانی فرمان
conjugation/,kɒndʒu'geɪʃn/n رۆنان/ رێزمان
conjunction/kən'dʒʌŋkʃn/n
١- یەکێتی ٢- پەیوەندی/ پیتی بەستنەوە
conjure/'kʌndʒə(r)/n جادوگەری-
conjure/v جادودەکا، نوشتە دەکا
conjure up/v بانگی دەکا، داوای دەکا تورشی تەلیسمی دەکا
connect/kə'nekt/v دەبەستێتەوە
connection/kə'nekʃn/n ١- بەستنەوە ٢- پەیوەندی/ بەستنەوەی ژیری ٣- هۆکاری گواستنەوە ٤- خزمایەتی
connoisseur/,kɒnə'sɜː(r)/n شارەزا پسپۆر لە چەشتن
conquer/'kɒŋkə(r)/v دەیباتەوە، دەبەزێنێ، دەشکێنێ
conqueror/'kɒŋkərə(r)/n بڕەوە، شکێنەر، سەرکەوتوو، وڵاتگر
conquest/'kɒŋkwest/n وڵاتگیری، سەرکەوتن
conscience/'kɒnʃəns/n ویژدان
conscientious/,kɒnʃi'enʃəs/adj بەویژدان
conscious/'kɒnʃəs/adj وریا، وشیار، بەئاگا
consciousness/'kɒnʃəsnəs/n وشیاری، بەئاگایی
conscript/kən'skrɪpt/v دەیگرێ بۆ سەربازی، سەربازی پێدەکا
conscription/kən'skrɪpʃn/n سەربازگری زۆرەملێ
consecrate/'kɒnsɪkreɪt/v ١-تەرخان دەکا- پیرۆزی دەکا
consecutive/kən'sekjətɪv/adj لەدوای یەک، ئاینده، پاش هاتوو
consent/kən'sent/n رازیبوون، قایل بوون/
consent/v قایل دەبێ
consequence/'kɒnsɪkwəns/n
١- ئاکام- ئەنجام
٢- گرنگی ٣- گرنگ
consequent/'kɒnsɪkwənt/adj لەئاکام پەیدابوو، هەڵقوڵاو- سەرچاوەگرتوو
consequently/'kɒnsɪkwəntli/adv لەئاکامی، بۆیە، لەئەنجام
conservation/,kɒnsə'veɪʃn/n پاراستن
conservative/kən'sɜːvətɪv/adj
١- وریا، خۆپارێز، بەئاگا
٢- پارتی پارێزگاران

condole/kən'dəul/v دڵی دەداتەوە
دڵنەوایی دەکا، سەرەخۆشی لێ دەکا
condolence/kən'dəuləns/n
سەرخۆش کردن، پرسە، تازیە
condone/kən'dəun/n – لێبوردن،
T
لێبەبوری
conduct/'kɒndʌkt/n ١- رەفتار
٢- بەرێوەبردن
٣- سەرکردایەتی، رابەرایەتی، ڕێنیشاندەری
conduct/kən'dʌkt/v ١- رەفتاردەکا،
هەڵس و کەوت دەکا
٢- بەرێوە دەبا، رادەپەرێنێ
٣- ئاراستە دەکا ٤- سەرکردایەتیدەکا
conductor/kən'dʌktə(r)/n
١- پلیت بڕ ٢- سەرۆکی تیپی مۆسیقا
٣- گەیەنەر- گوازەر
cone/kəun/n قوچەک- شێوەقوچەکی/
گۆزە/ سنەوبەر
confectioner/kən'fekʃnə(r)/n
حەلواچی
confectionery/kən'fekʃənəri/n
شیرنەمەنی- دوکانی حەلوا
confederacy/kən'fedərəsi/n
هاوپەیمانی/بەشدار
confederate/kən'fedərət/adj
هاوپەیمان/ بەشدار
confer/kənəfɜ:(r)/v دەبەخشێ- رێدەدا
conference/'kɒnfərəns/n کۆنفرانس
confess/kən'fes/n دان دەنێ- رادەگەیەنێ
confession/kən'feʃn/n دانتان
confetti/kən'feti/n پارچە کاغەزی
رەنگاورەنگ
confide/kən'faɪd/v نهێنی لا دەدرکێنێ
confidence/'kɒnfɪdəns/n ١- باوەڕی
٢- نهێنی٣- باوەڕبەخۆبوون
confident/'kɒnfɪdənt/adj دڵنیا، باوەڕ
بەخۆ
confidential/ˌkɒnfɪ'denʃl/adj نهێنی،
تایبەتی
confine/kən'faɪn/v ١- بەرتەنگ دەکا،
دیاردەکا ٢- زیندانی دەکا
confinement/kən'faɪnmənt/n زیندان
confirm/kən'fɜ:m/v ١- پالپشت دەکا،
دوپات دەکا ٢- دەچەسپێنێ
confirmation/ˌkɒnfə'meɪʃn/n
دوپات کردن
confiscate/'kɒnfɪskeɪt/v دەست
بەسەردا دەگرێ
confiscation/ˌkɒnfɪ'skeɪʃn/n
دەست بەسەرداگرتن
conflict/'kɒnflɪkt/n بەریەک کەوتن-
ململانێ
conflict/v بەریەک دەکەوێ
ناسازێ، ململانێ دەکا لەگەڵ
conform/kən'fɔ:m/v دەسازێ لەگەڵ
conformity/kən'fɔ:məti/n سازان-
گونجان
confound/kən'faund/v
١- هەراسانی دەکا، تێک دەچێ
٢- نەفرەتی لێ دەکا٣- دەشکێ
confront/kən'frʌnt/v بەرەنگاری دەبێ،
رووبەرووی دەبێ
confrontation/ˌkɒnfrʌn'teɪʃn/n
رووبەڕووبوونەوە
confuse/kən'fju:z/v دەشێوێنێ، دەشێوێ
confusion/kən'fju:ʒn/n لێتێک چوون،
سەرئاڵۆز بوون
congeal/kən'dʒi:l/n - v مەیین-
دەمەیێ، رەق دەبێ
congenial/kən'dʒi:niəl/adj
ئێسک سووک/بەدڵ، هاوگێڵ
congested/kən'dʒestɪd/adj قەرەباڵغ-

concave/kɒnˈkeɪv/adj قوپاو/رووچاڵ

conceal/kənˈsiːl/v دەشارێتەوە،
حەشاردەدا، مەڵاس دەدا

concealment/kənˈsiːlmənt/n
شاردنەوە

concede/kənˈsiːd/v مل کەچ دەکا،
وازدەهێنێ، سەردەنوێنێ

conceit/kənˈsiːt/n لەخۆبایی‌بوون،
کەیف بەخۆهاتن

conceited/kənˈsiːtɪd/adj لەخۆبایی-
بەفیز

١- دڵنیا دەبێ‌دا-
conceive/kənˈsiːv/v
رادەمێنێ ٢- سکی پڕ دەبێ

concentrate/ˈkɒnsntreɪt/v جەخت دەکا
چەق بەندی دەکا لەسەر، زەینی کۆدەکاتەوە

concentration/ˌkɒnsnˈtreɪʃn/n
جەخت کردن، حەشامەتی سەربازی

concept/ˈkɒnsept/n چەمک، بیرۆکە

concern/kənˈsɜːn/n – v ١- گرتن-
نیگەرانی ٢- کار- پەیوەست
٣- نیگەران دەبێ
٤- خۆش دەوێ- پەیوەستی دەبێ
٥- دەکۆڵێتەوە لە

concerning/kənˈsɜːnɪŋ/n پەیوەست بە،
دەربارەی

concert/ˈkɒnsət/n ١- ئاهەنگی مۆسیقا
٢- سازان- گونجان

concerto/kənˈtʃɜːtəʊ/n کۆنسێرتۆ

concession/kənˈseʃn/n زێدەماف
دەست بەردار بوون، وازهێنان

conciliation/kənˌsɪliˈeɪʃn/n
ئاشتبوونەوە- ئاشتەوایی

conciliatory/kənˈsɪliətəri/adj
ئاشتکاری

concise/kənˈsaɪs/adj کورتە، پوختە

conclude/kənˈkluːd/v ١- کۆتایی
پێ‌دێنێ، (پەیمان) دەبەستێ
٢- بەدەست دێنێ- بۆی دەردەکەوێ-
دەگاتە

conclusion/kənˈkluːʒn/n ئاکام،
کۆتایی، کورتە، بەستنی(پەیمان)

conclusive/kənˈkluːsɪv/adj
یەکلاکەرەوە، کۆتایی

concoct/kənˈkɒkt/n - v داهێنان،
دروست کردن- دادەهێنێ

concord/ˈkɒŋkɔːd/n رێکەوت- ئاشتەوایی

concrete/ˈkɒŋkriːt/adj – v کۆنکرێت-
چیمەنتۆ
واقیعی- بەرجەستە- کۆنکرێت دەکا

concur/kənˈkɜː(r)/v دەگونجێ لەگەڵ/
دەسازێ

concussion/kənˈkʌʃn/n لەرزین- هەژان

condemn/kənˈdem/v ١- زیندانی دەکا-
حوکمی بەسەردا دەدا- ریسوای دەکا/
سەرکۆنەی دەکا
٢- بڕیاردەدا بە کەڵک نەهاتنی

condemnation/ˌkɒndemˈneɪʃn/n
گوناهبارکردن
سەرکۆنەکردن، ریسواکردن

condensation/ˌkɒndenˈseɪʃn/n
خەستی- پەتی- چڕی- شێ

condense/kənˈdens/v ١- کورت دەکاتەوە
٢- خەستی دەکاتەوە

condescend/ˌkɒndɪˈsend/n وازدەهێنێ
دەست بەرداری دەبێ، کڕنوش دەبا

condescension/ˌkɒndiˈsenʃən/n
وازهێنان- دەست هەڵگرتن

condiment/ˈkɒndɪmənt/n بەهارات

condition/kənˈdɪʃn/n ١- رەوش- بار
٢- باروەدۆخ ٣- مەرج

condition/v رادەهێنێ

conditional/kənˈdɪʃənl/adj مەرجی

complain/kəmˈpleɪn/v سکاڵا دەکا

complaint/kəmˈpleɪnt/n ١- سکاڵا- پرۆتێست ٢- نەخۆشی- کێماسی

complement/ˈkɒmplɪmənt/n
١- تەواوکەر
٢- گوزارە(رێزمان) تەواوکەر

complete/kəmˈpliːt/v تەواو دەکا- تەواو

completion/kəmˈpliːʃn/n تەواوکردن

complex/ˈkɒmpleks/adj ئاڵۆز- لێکدراو- کۆمەڵگا
گرێی دەروونی

complexion/kəmˈplekʃn/n پێست، روخسار

complexity/kəmˈpleksəti/n ئاڵۆزی

compliance/kəmˈplaɪəns/n گوێڕایەڵی

complicate/ˈkɒmplɪkeɪt/v ئاڵۆز دەکا، دژواردەکا، گران دەکا

complication/ˌkɒmplɪˈkeɪʃn/n
ئاڵۆزی، زیانی زێدە

compliment/ˈkɒmplɪmənt/n
ستایش، پیاهەڵدان

complimentary/ˌkɒmplɪˈmentri/adj
ستایشکار، پیاهەڵدەر، خۆڕایی

comply/kəmˈplaɪ/v بەپیرەوەهات، پێگیری دەکا، گوێڕایەڵ دەبێ

compose/kəmˈpəʊz/n رەگەز، بەش

compose/v ١- پێکدەهێنێ- پێکدێ
٢- دادەهێنێ- رێکدەخا- دەهۆنێتەوە
٣- تایپ دەکا- چاپ دەکا
٤- ئەدارەی دەکا- رێک دەخا

composed/kəmˈpəʊzd/adj هێمن، خۆگر

composer/kənˈpəʊzə(r)/n
ئاواز دانەر- مۆسیقا دانەر

composition/ˌkɒmpəˈzɪʃn/n
١- پێکهێنان ٢- دارشتن
٣- هونەری دانانی مۆسیقا
٤- چاپلێدان- چاپگەری

composure/kəmˈpəʊʒə(r)/n
هێمنی- هۆگری

compound/ˈkɒmpaʊnd/n - adj - v
١- تێکەڵ دەکا ٢- یەکلا دەکاتەوە
١- لێکدراو٢- تێکەڵە- ئاوێتە

comprehend/ˌkɒmprɪˈhend/v
١- تێ دەگا ٢- دەگرێتەوە

comprehensible
/ˌkɒmprɪˈhensəbl/adj
تێگەیشتنی ئاسانە، دەرک پێدەکرێ

comprehension/ˌkɒmprɪˈhenʃn/n
دەرک پێکردن
تێگەیشتن، وەرگرتن

comprehensive/ˌkɒmprɪˈhensɪv/adj
سەراپاگیر، هەمەلایەن، گشتگیر

compress/kəmpres/v – n گوشاری دەخاتە سەر
پاڵەپەستۆی دەخاتە سەر، دەپەستێوێ
گوشار، پاڵەپەستۆ، پەستان

compression/kəmˈpreʃn/n
گوشار، لێکدان

comprise/kəmˈpraɪz/v دەگرێتەوە، پێکدێ

compromise/ˈkɒmprəmaɪz/n
سازش کردن

compulsion/kəmˈpʌlʃn/n
ناچارکردن

compulsive/kəmˈpʌlsɪv/adj نائیرادی، ناچاری- زۆرەملێ، خورتی

compulsory/kəmˈpʌlsəri/adj
ناچاری، زۆرەملێی

computer/kəmˈpjuːtə(r)/n کۆمپیوتەر

comrade/ˈkɒmreɪd/n هاوڕێ، هەڤاڵ، یاوەر، برادەر

con/kɒn/v ١- دەوردەکاتەوە
٢- گزی دەکا، فێڵ دەکا٣- بەدڵ فێردەبێ

pros and cons چاکە و خراپە

١- (بیروڕا) ئاڵوگۆڕ دەکا
٢- پەیوەندی دەکا بە
communication/kə,mju:nɪ'keɪʃn/n
١- ئاڵوگۆڕکردنی زانیاری
٢- پەیام ٣- گەیاندن
communion/kə'mju:miən/n
١- هاوبەشی کردن
٢- گروپێکی دینی کە هەمان باوەڕیان هەبێ
communism/'kɒmjunɪzəm/n
کۆمۆنیزم- شیوعیەت
communist/'kɒmjənɪst/adj
شیوعی- ئەندامی پارتی شیوعی
community/kə'mju:nəti/n کۆمەڵگا، کۆمەڵە
کۆمەڵەی نێودەوڵەتی- جالیە- رەوەند
commute/kə'mju:t/v دەگۆڕێ- سووک دەکا
commuter/n دانیشتووی دەوروبەر رۆژانە بەرەو ناوەندی شار دەچێ
compact/kəm'pækt/adj - n چڕ، پتەو/ پەیمان/ قوتوی پۆدرە
companion/kəm'pæniən/n یاوەر، هاوڕێ
companionship/kəm'pæniənʃɪp/n
یاوەری، هاوڕێی
company/'kʌmpəni/n ١- هاوڕێی- یاوەری ٢- کۆمەڵە
٣- کۆمپانیا ٤- یەکەی سەربازی
comparable/'kɒmpərəbl/adj
هاوشێوە- بەراوردکراو
comparative/kəm'pærətɪv/adj
بەراورد، رێژەیی
compare/kəm'peə(r)/v بەراوردی دەکا
comparison/kəm'pærɪsn/n بەراورد/ بەراوردکاری
compartment/kəm'pɑ:tmənt/n
قارگۆن
قارگۆنی شەمەندەفەر، ژوورۆکە
compass/'kʌmpəs/n ١- قیبلەنوما
٢- پەرگاڵ٣- ئاست
compassion/kəm'pæʃn/n رەحمەت، بەزەیی، خۆشەویستی
compassionate/kəm'pæʃənət/adj
میهرەبان، بەبەزەیی
compatibility/kəm,pætə'bɪləti/n
سازان، گونجان
compatible/kəm'pætəbl/adj
گونجاو، لەبار
compatriot/kəm'pætriət/n
هاونیشتمانی
compel/kəm'pel/v ناچاری دەکا، زۆری لێ دەکا کە
compensate/'kɒmpenseɪt/v
قەرەبووی دەکا، دەبژێرێ
compensation/,kɒmpen'seɪʃn/n
قەرەبووکردن، بژاردن
compere/kəm'peə(r)/n
ئامەنگێڕ- بێژەر- بەرنامە پێشکەش دەکا
compete/kəm'pi:t/v پێشبڕکێ دەکا
competence/'kɒmpɪtəns/n توانست
competent/'kɒmpɪtənt/adj بەتوانا، بەکارامە
competition/,kɒmpə'tɪʃn/n پێشبڕکێ
competitor/kəm'petɪtə(r)/n
پێشبڕکێکار
compile/kəm'paɪl/v دەپۆلێنێ، رێک دەخا- کۆدەکاتەوە
complacency/kəm'pleɪsnsi/n
کەمتەرخەمی- لەخۆڕازیی
complacent/kəm'pleɪsnt/adj
لەخۆڕازی
خۆپەسەند- کەیف بەخۆهاتو

دەست دەگرێ بەسەر/ گل دەداتەوە، سەربازی
ئاگا، داگیر دەکا

commandment/kəˈmɑːndmənt/n
فەرمان– راسپاردە، وەسیەت

commemorate/kəˈmeməreɪt/v
زیندووکردنەوەی یادی دەکا/
ئاهەنگ دەگێڕی بەیادی

commemorative/kəˈmemərətɪv/adj
یادگاری

commence/kəˈmens/v دەست پێدەکا،
دەست دەکا

commencement/kəˈmensmənt/n
دەست پێکردن–بەرایی

commend/kəˈmend/v پێیدا هەڵدەڵێ،
ستایشی دەکا

commendable/kəˈmendəbl/adj
ستایش هەڵدەگرێ– شایەنی ستایشە

commendation/ˌkɒmenˈdeɪʃn/n
چاکە

comment/ˈkɒment/n – v
لێدوان– تێبینی
دەدوێ لەسەر، راڤەدەکا، تێبینی دەدا لەسەر

commentary/ˈkɒməntri/n
لێدوان– راڤەکردن

commentator/ˈkɒmənteɪtə(r)/n
دواتبێژ– راڤەکەر

commerce/ˈkɒmɜːs/n بازرگانی–
کڕین و فرۆشتن

commercial/kəˈmɜːʃl/adj بازرگانیی

commercialism/kəˈmɜːʃəlɪzəm/n
جەخت لەسەر قازانج
کاری بازرگانی

commiserate/kəˈmɪzəreɪt/v
دڵی دەداتەوە، دڵنەوایی دەکا

commission/kəˈmɪʃn/n - v
١– پێسپاردن– ئەرك
٢– لێژنەی لێکۆڵینەوە
٣– دەڵاڵی– پارە وەرگرتن
٤– فەرمان– دەسەڵات
١– رادەسپێرێ ٢– پلەی... پێ دەبەخشێ
٣– ئامادە دەکا

commissionaire/kəˌmɪʃəˈneə(r)/n
دەرگەوان

commissioner/kəˈmɪʃənə(r)/n
کۆمیسیار– مەندوب

commit/kəˈmɪt/v ١– دادەنێ
٢– (تاوان) دەکا ٣– بەئەرکی خۆی دەزانی
٤– دەیدا بە دادگا

committee/kəˈmɪti/n لێژنە

commodity/kəˈmɒdəti/n کەلوپەل

common/ˈkɒmən/n ١– هاوبەش

the common market بازاڕی
ئەورووپی هاوبەش
٢– ئاسایی– باو

common sense هەستی گشتی

the common people رەش و ڕووت
خەڵکی عەوام– رەمەکی

House of Commons ئەنجومەنی
پیرانی بەریتانی
٣– زەوی گشتی– هەموان، مەشاعەت

commonplace/ˈkɒmənpleɪs/adj
ئاسایی، بێ‌بەها

commonwealth/ˈkɒmənwelθ/n
کۆمن وێلس
پەیوەندی گەلانی بەریتانی

commotion/kəˈməʊʃn/n هەراوهوریا–
ئاژاوە– گێرەشێوێنی

communal/ˈkɒmjənl/adj هاوبەش–
هەرەوەزی

commune/ˈkɒmjuːn/n - ژیانی هاوبەشی
پێکەوە ژیانی وەك یەکی لەئەرك و ماف

commune/kəˈmjuːn/v دەژی لەگەڵ،
هاوسۆزە– هەستە– لەگەڵ

communicate/kəˈmjuːnɪkeɪt/v

colonel/ˈkɜ:ln/n سەرهەنگ- کۆلۆنێل

colonial/kəˈləuniəl/adj داگیرکراو- نیشتەجێ- کۆلۆنیال

colonism/ˈkəulənɪzəm/n داگیرکاری

colonist/ˈkɒlənɪst/adj داگیرکار

colonize/ˈkɒlənaɪz/v داگیردەکا

colony/ˈkɒləni/n کۆلۆنی، داگیرکراو- نیشتەجێ جالیە- ڕەوەند- شوێنی هەنگ و مێروولە

colossal/adj کەتە/مەزن- زەبەلاح

colour/ˈkʌlə(r)/n ڕەنگ

colour/v ١- ڕەنگ دەکا ٢- دەگۆڕێ- دەشێوێنێ

colour blind/n ڕەنگ کوێری توشی نەخۆشی ڕەنگ نەدیتن بووە

coloured/ˈkʌləd/n ڕەنگاوڕەنگ

colouring/n ڕەنگ کردن

colourless/adj بێڕەنگ

colt/kəult/n جوانوو- چەک

column/ˈkɒləm/n ١- کۆڵەکە ٢- بڕبڕە٢- گۆشە لە ڕۆژنامە

fifth column/n تابوری پێنجەم

coma/ˈkəumə/n لەهۆشخۆچوون؟ بورانەوە

comb/kəum/n - v ١-شانەی پرچ ٢- پۆپێنەی کەڵەشێر شانەدەکا/ دادێنێ- پرچ

combat/ˈkɒmbæt/n - v شەڕ- تێکۆشان، خەبات شەڕ دەکا، تێدەکۆشێ

combatant/ˈkɒmbətənt/n شەڕکەر

combination/ˌkɒmbɪˈneɪʃn/n ١- یەکێتی ٢- ژمارەی نهێنی بۆ کردنەوەی.. ٣- بەستنەوە

combine/kəmˈbaɪn/v دەبەستێتەوە- کۆدەکاتەوە- تێکەڵ دەکا

combustion/kəmˈbʌstʃən/n کرداری سوتان

come/kʌm/v ١- دێت- دەگات ٢- ڕودەدا- دەبێتەهۆی ٣- سەرهەڵدەدا ٤- دەدۆزێتەوە٥- دەکەوێتە نێوان

come on/v دەی بابڕۆین

come round/v دەخولێتەوە

come back/v دەگەڕێتەوە بۆ

come down/v هەرەس، دێتە خوارێ

comedian/kəˈmi:diən/n گاڵتەباز، گاڵتەچی، پێکەنێنەر ئەکتەری کۆمیدی

comedy/ˈkɒmədi/n کۆمیدی

comer/ˈkʌmə(r)/n هاتوو

comet/ˈkɒmɪt/n ئەستێرەی ڕەونەقدار، ئەستێرەی کلکدار

comfort/ˈkʌmfət/n – v دڵدانەوە، دڵنەوایی،حەوانەوە دڵی دەداتەوە

comfortable/ˈkʌmftəbl/adj ١- حەوارە ٢- ئاسودەبەخش ٣- ئاسودە- بەختەوەر

comic/ˈkɒmɪk/adj ١- گاڵتەچی- گاڵتەیی ٢- گۆڤاری کۆمیدی وێنەدار بۆ منداڵان

comical/ˈkɒmɪkl/adj پێکەنهێنەر، گاڵتەیی

comma/ˈkɒmə/n وێرگول

inverted commas هێمای وەرگرتنی دەقێک

command/kəˈmɑ:nd/n – v ١- فەرمان- داخوازی ٢- دەسەڵات ٣- فەرمان دەدا ٤- دەست دەگرێ بەسەر- سەرکردایەتی دەکا

commander/kəˈmɑ:ndə(r)/n فەرماندە، فەرماندار

commander-in-chief/n فەرماندەی گشتی فەرمانداری گشتی

commandeer/ˌkɒmənˈdɪə(r)/v

coffin/ˈkɒfɪn/n دارەمەیت، تابوت

cog/kɒg/n دانەی تایە، کەسێکی کەم بەها لە پرۆژەیەکی مەزن

cogency/ˈkəʊdʒənsi/n هێزی رازی کردن- قایل کردن باوەڕپێکردن

cogent/ˈkəʊdʒənt/adj بیانووی باوەڕپێهێنەر- قایلکەر

cogitate/ˈkɒdʒɪteɪt/v- هزر دەکا بە قوولی- بەقوولی تێدەفکرێ

cohabit/kəʊˈhæbɪt/v - n پێکەوە دەژین پێکەوە ژیانی دوو کەس (بەبێ هاوسەری شەرعی)

cohere/kəʊˈhɪə(r)/v یەکدەگرێ، پێوەدەلکێ

coherence/kəʊˈhɪərəns/n سازان، پێکەوەلکان

coherent/kəʊˈhɪərənt/adj یەکگرتوو، پێکەوەنووساو

cohesion/kəʊˈhi:ʒn/n یەکگرتن، پێکەوەلکان

coil/kɔɪl/n - v کۆیل- دەپێچێ

coin/kɔɪn/n پارەی خوردە

coinage/ˈkɔɪnɪdʒ/n پارەلێدان- وشەرۆنان/وشەداڕشتن

coincide/ˌkəʊɪnˈsaɪd/v لەهەمان کاتدا روودەدا

coincidence/kəʊɪˈɪnsɪdəns/n هاوکات- رێکەوت

coiner/ˈkɔɪnə(r)/n پارەلێدەر

coke/kəʊk/n رەژووی کوک

coka/kəʊkə/n کۆکاکۆلا

cold/kəʊld/n - adj سەرما، ساردی، هەڵامەت، پەسیو- سارد، تەزی

cold blood/ˌkəʊld ˈblʌd/n خوێن سارد

coldly/adj بەساردی

coldness/n ساردی

cold war/ˌkəʊld ˈwɔ:(r)/n شەڕی سارد

collaborate/kəˈlæbəreɪt/v هاوکاری دەکا

collaboration/kəˌlæbəˈreɪʃn/n هاوکاریکردن

collapse/kəˈlæps/n - v هەرەس، رووخان دەکەوێ، دەڕوخێ، هەرەس دێنێ

collar/ˈkɒlə(r)/n – v ١- یەخە، بەرۆک ٢- کۆت دەیگرێ- دەدزێ

colleague/ˈkɒli:g/n هاوڕێ- هاوپۆل- هاوپیشە

collect/kəˈlekt/v کۆدەکاتەوە، بەدەست دێنێ خۆی کۆدەکاتەوە

collected/adj خۆی دەگرێ- جڵەو بەرنادا خۆگر، هێمن

collection/kəˈlekʃn/n ١- وەرگرتن ٢- کۆمەڵە شتێ- کەسێ ٣- کۆمەڵە شیعر

collective/kəˈlektɪv/adj کۆمەڵیی- هەرەوەزی

collector/kəˈlektə(r)/n باجگر، پارەوەرگر، کۆکەرەوە

college/ˈkɒlɪdʒ/n کۆلێژ قوتابخانەی باڵا

collide/kəˈlaɪd/v بەردەکەوێ- دەکەوێ وەبەر- بەریەک دەکەون

collie/ˈkɒli/n سەگی شوانی و پەز/ سەگێکی سکۆتلەندیە

collier/ˈkɒliə(r)/n کرێکاری کان

colliery/ˈkɒliəri/n کانی رەژوو، خەڵوز

collision/kəˈlɪʒn/n بەریەک کەوتن

colloquial/kəˈləʊkwiəl/adj- زمانی باو- رۆژانە- بازاڕیی

collusion/kəˈlu:ʒn/n پیلانگێڕان، پیلانی نهێنی

colon/kəʊlən/n ١- دووخاڵ ٢- قۆڵۆن

coal/kəʊl/n ڕەژوو، خەڵوز

coal-cellar/ˈkəʊlselə(r)/n ڕەژوودان– خەڵوزدان

coaltar/n قەترانی ڕەژوو

coalesce/ˌkəʊəˈles/n - v ئاوێتە دەبێ– ئاوێتەبوون– تێکەڵبوون

coalition/ˌkəʊəˈlɪʃn/n هاوبەش، هاوکاری

coarse/kɔːs/adj ڕەق– زبر، گرژ

coarseness/n ڕەقی– زبری، گرژی

coast/kəʊst/n کەنار، لێوار، ڕۆخ

coast/v ١– لەکەناری دەریا مەلە دەکا
٢–گەشت دەکا بەبێ بەکارهێنانی هێز(پایسکل)

coastal/adj کەناریی

coat/kəʊt/n - v ١– چاکەت
٢–خوری– مووی گیانەوەر
٣– بەرگ– پۆشەرلەبەردەکا، دادەپۆشێ

coated/adj ڕووپۆشراو

coatee/n قاپوتی کورت

coating/n ڕووپۆشین

coax/kəʊks/v ماستاوچیەتی دەکا، قوزکێشی دەکا

cobalt/ˈkəʊbɔːlt/n کانزای کۆباڵت

cobber/ˈkɒbə(r)/n هاوڕێ

cobble/ˈkɒbl/v پێڵاو چاك دەکاتەوە، پینەدۆزی دەکا

cobbler/ˈkɒblə(r)/n پینەدۆز، پینەچی، پێڵاوچاکەر

cobra/ˈkəʊbrə/n ماری کۆبرا

cobweb/ˈkɒbweb/n ماڵی جاڵجاڵۆکە، تۆڕی جاڵجاڵۆکە

cocaine/kəʊˈkeɪn/n کۆکایین

cocacola/n کۆکاکۆلا

cock/kɒk/n ١– کەباب، کەڵەشێر، نێرەی باڵندە
٢– بالوعە– شێرە

cock/v بانگ دەدا، دەقیقێنێ

cock crow/n کاتی خوێندنی کەڵەشێر

cockeyed/ˈkɒk aɪd/adj خێل/دڕندە

cockney/ˈkɒkni/n شێوەی ئاخاوتنی خەڵکی لەندەن

cockpit/ˈkɒkpɪt/n ژووری کاپتن– لێخوڕی فڕۆکە
گۆڕەپانی جەنگ، گۆڕەپانی کەڵەشێر، شەڕە کەڵەشێر

cockroach/ˈkɒkrəʊtʃ/n سیسرکە، سیسرك

cocktail/ˈkɒkteɪl/n کۆکتێل– تێکەڵی چەند خواردنەوەیەك
چەند بڕگەیەك لە بەرنامەیەك، هەمەڕەنگ، ڕەنگاوڕەنگ

cocoa/ˈkəʊkəʊ/n کاکاو

coconut/ˈkəʊkənʌt/n گوێزی هیندی

cocoon/kəˈkuːn/n قۆزاخە: بەرگێ بۆ پاراستن بەکاردێ داوی وەك ئاوریشم وایە

cod/kɒd/n ماسی گەورەی دەریا

coddle/ˈkɒdl/v دەیلاوێنێ/دەکوڵێنێ

code/dəʊd/n هێما، کۆمەڵێ دەستور، کۆد سیستەمی هاتوچۆ

code word/n هێمای نهێنی، کلیلی کردنەوەی نهێنی

codify/ˈkəʊdɪfaɪ/v یاسای دادەنێ، تۆمار دەکا
چەند یاسایێ کۆدەکاتەوە

coefficient/ˌkəʊɪˈfɪʃnt/n هاوکۆلکە، پلە

coerce/kəʊˈɜːs/v زۆری لێدەکا، زۆرەملێی لێدەکا

coercion/kəʊˈɜːʃn/n زۆرلێکردن، زۆرەملێ

coexist/ˌkəʊɪgˈzɪst/v لەگەڵ یەك هەڵکردن–هاوکات هەبێ

coexistence/ˌkəʊɪgˈzɪstəns/n پێکەوە ژیان/ پێکەوە هەبوون

coffee/ˈkɒfi/n قاوە

clip/klɪp/n - v ١– دەرزی– بەستەر
٢– لێدان– هەڵگر
١– بەدەرزی دەبەستێ٢– دەبڕێ
clippers/ˈklɪpə(r)/n قژبڕ– پرچ چاکەر
نینۆککەر– نینۆکبڕ
clique/klɪk/n تاقم/ چەتە
cloak/kləʊk/n پەردە، عەبا، پالتۆ، بێقۆڵ
cloakroom/ˈkləʊkru:m/n پالتۆگە/
ژووری پالتۆ هەڵواسین/ ئاودەست
clock/klɒk/n کاتژمێری گەورە– دیوار
clock in/out تۆماری هاتن و
رۆیشتن لە کارگە
clockwise/ˈklɒkwaɪz/v لەگەڵ میلی
کاتژمێری دەسوڕێ/ دەخولێتەوە
clog/klɒg/v - n ١– لەمپەر دادەنێ
بەربەست دروست دەکا، رێدەگرێ
٢– قاپقاپ– کەڵش
close/kləʊs/adj ١– نزیک
٢– خنکێنەر، بێهەوا
٣– جیاوازییەکی کەم ٤– ورد– سەراپاگیر
٥– چڕ٦– لەیەک نزیک
close/kləʊz/v ١– دادەخا
٢– کۆتایی پێدێنێ
٣– گرێدەدا– لەیەک نزیک دەکاتەوە
closedown/v بەیەکجاری دادەخا
close-up/n وێنەیەکی نزیکخراوە
closet/ˈklɒzɪt/n گەنجینە، ژووری بچوک
water closet(w.c) ئاودەست
closure/ˈkləʊʒə(r)/n کۆتایی،
داخستنی دەرگای گفتوگۆ، گیران
clot/klɒt/n خوێن مەیین/ لەت
cloth/klɒθ/n ١– قوماش، چنین
٢– پارچەقوماش– پەڕۆ٣– سەرجێ
clothe/kləʊð/v لەبەر دەکا، دادەپۆشێ
clothes/kləʊðz, kləʊz/n
١– جل وبەرگ– پۆشاک
٢– چەرچەف– سەرجێ

clothing/ˈkləʊðɪŋ/n پۆشاک، پۆشین
cloud/klaʊd/n هەور، تەم
cloud/v هەور دادەپۆشێ، تەم دادەگرێ
cloudless/ˈklaʊdləs/adj سامال،
بێهەور، روون
cloudy/ˈklaʊdi/adj بەهەور، بەتەم
clover/ˈkləʊvə(r)/n وێنجە، سەمەن
clown/klaʊn/n گاڵتەچی/
قۆشمەچی– قەشمەر
club/klʌb/n-v ١– دار– کوتەک
٢– داری یاری گۆڵف ٣– یانە
٤– ماچەی کاغەزی یاری
بەکوتەک لێی دەدا، بەشداری دەکا
cluck/klʌk/n - v گارەگاری مریشک،
گارەگار دەکا
clue/klu:/n بەڵگە، ئاماژە، کلیلی
دۆزینەوەی تاوان
clump/klʌmp/n دەستەیەک دار و گوڵ
clump/v شەقاوی گران داوێ
clumsiness/n هەڵەشەیی، زبڕۆیی
clumsy/ˈklʌmzi/adj بەهەڵەشەیی، زبڕۆ
cluster/ˈklʌstə(r)/n هێشووی(ترێ)،
کۆمەڵە
cluster/v کۆدەبێتەوە
clutch/klʌtʃ/n - v ١– گرتن٢– کلاچ
٣– دەستەمێلکە، دەگرێ
clutter/ˈklʌtə(r)/n - v پەرش و بڵاو/
سەری لێ تێکدەچێ
co-/pref لەگەڵ– پێکەوە
co-author/n هاودانەر– هاوبەشی
co-education/n خوێندنی تێکەڵ–
کوڕ و کچ
coach/kəʊtʃ/n ١– گالیسکە ٢– ئۆتۆمبیس
٣– مەشقەوان– راهێنەر
coagulate/kəʊˈægjuleɪt/v دەمەیێ،
دەبەستێ، دەتەزێ

clarinet/ˌklærəˈnet/n کلارنێت

clash/klæʃ/n – v ١-بەریەك کەوتن- خرینگەخرینگ
بەریەك دەکەوێ- خرینگەی لێوەدێ
٢- ناتەبایی- ململانێ- رازی نابێ
٣- هاوکات

class/klɑ:s/n ١- چینی کۆمەڵایەتی
٢- پۆل

classic/ˈklæsɪk/adj کلاسیك- دێرین

classical/ˈklæsɪkl/adj ئەدەبی کۆن

classification/ˌklæsɪfɪˈkeɪʃn/n پۆلێن کردن

classify/ˈklæsɪfaɪ/v پۆلێن دەکا

classified information زانیاری نهێنی

class-mate/ˈklɑ:smeɪt/n هاوپۆل

clatter/ˈklætə(r)/n ١- دەنگی سینی و قاپ و قاچاغ ٢- ژاوەژاو
٣- تەقەتەقی ئالەتی چاپکەر

clause/klɔ:z/n ١- پارستە ٢- بەند

claustrophobia/ˌklɔ:strəˈfəubiə/n ترس لە شوێنی داخراو

claw/klɔ:/n - v چنگ/ دەڕوشێنێ، چڕنوك

clay/kleɪ/n قوڕی پاقژ

clean/kli:n/adj - v ١- خاوێن
٢- شیك- کۆك- رێکپۆش/ پاقژدەکاتەوە

cleaner/ˈkli:nə(r)/n ١- پاقژکەر- خولام
٢- ئامراز یان ماددەی پاقژکەر

cleaning/ˈkli:nɪŋ/n خاوێنی- پاقژی

clear/klɪə(r)/adj - v ١- روون- ساماڵ
٢- روون- ئاشکرا- بێگرێ٣- تێدەپەڕێ
٤- بەربەست لادەبا، پاقژ دەکا
٥- بێتاوانی دەردەخا ٧- ساماڵ دەبێ
٨- دوورکەوە

clearly/ˈklɪəli/adv بەئاشکرا- بەراشکاوی

clearance/ˈklɪərəns/n پاڵاوتن، رێکخستن، راگەیاندن- روون کردنەوە- لابردن

clearing/n ئارچەیەکی بچوکی بێدار لە ناوەڕاست دارستان

clearly/adv بەروونی/بەبێ گومانی

clemency/ˈklemənsi/n رەحمەت، لێبوردن- میهرەبانی

clench/klentʃ/v ١-توند دەیگرێ
٢-جیڕەی ددانی دێ ٣- کۆتایی پێ دێنێ

clergyman/ˈklɜ:dʒimən/n قەشە/ پیاوی دینی لە مەسیحیەت

clerical/ˈklerɪkl/adj نوسراو، کەهنوتی

clerk/klɑ:k/n نوسەر، فەرمانبەر

clever/ˈklevə(r)/adj زیرەك

cleverness/ˈklevənəs/n زیرەکی

cliche/ˈkli:ʃeɪ/n کلێشە/دەستەواژەی دوپاتکراوە

click/klɪk/n - v کلیك،کرتەکرت/ هەر لەسەرەتا سازا

client/ˈklaɪənt/n کڕیار- هەمیشە کڕیار

cliff/klɪf/n کەندەڵان

climate/ˈklaɪmət/n ئاووهەوا، سەقا

climax/ˈklaɪmæks/n پۆپە/لوتکە

climb/klaɪm/v سەردەکەوێ- هەڵدەگەڕێ بە(چیا)

climb/n سەرکەوتن بەسەر، هەلگەڕان بە

climber/ˈklaɪmə(r)/n هەلکەڕ، خۆهەڵواس

clinch/klɪntʃ/v دەگرێ- دەبەستێ

cling/klɪŋ/v پێوەی دەنالێ، پێوەی دەلکێ

clinic/ˈklɪnɪk/n دیدەنگای پزیشکی/ نەخۆشخانەی بچوك

clinical/ˈklɪnɪkl/adj سەرجێی- پشکنینی نەخۆش لەسەر جێگا

clink/klɪŋk/n خشەخش، زرینگەزرینگی پەرداخ
زرینگەزرینگی شوشە دێ.. گلاس لە گلاس دەدەن

٢- تیرەیەکی مەسیحی

churn/tʃɜːn/n کردنە کەرە، مەشکە

chute/ʃuːt/n ئاوەڕۆ/ تافگە، سوول

cider/ˈsaɪdə(r)/n ئاوی سێوی ترشاو/سرکە سایدەر

cigar/sɪˈgɑː(r)/n چرووت- دەفتەر

cigarette/ˌsɪgəˈret/n جگارە- جغارە

cinder/ˈsɪndə(r)/n خۆڵەمێش/نیوەسوتاو

cine-camera/ˈsɪnɪ kæmərə/n کامێرای سینەما

cinema/ˈsɪnəmə/n سینەما، هونەری سینەما

cipher/ˈsaɪfə(r)/n ١- هیچ نا- سفر ٢- کۆد- هێما

circle/ˈsɜːkl/n ١-بازنە ٢-بەشێك لەشانۆ- بەڵەکۆن ٣- کۆمەڵەکەسێك- ناوەندی سیاسی

circuit/ˈsɜːkɪt/n ١-خول- گەشت ٢- بازنەی کارەبایی

circular/ˈsɜːkjələ(r)/adj بازنەیی، چەماوەیی

circulate/ˈsɜːkjəleɪt/v بڵاودەکاتەوە، دابەشی دەکا، دەسوڕێتەوە

circulation/ˌsɜːkləˈleɪʃn/n ١- خولانەوەی خوێن ٢- دابەش کردن

circumcise/ˈsɜːkəmsaɪz/v سوننەت دەکا

circumcision/ˌsɜːkəmˈsɪʒn/n سوننەت کردن- پاککردنەوە

circumference/səˈkʌmfərəns/n چێوەی بازنە

circumspect/ˈsɜːkəmspekt/adj هۆشیار، وریا

circumstance/ˈsɜːkəmstəns/n رەوش، بار، بارودۆخ

circumstantial/ˌsɜːkəmˈstænʃl/adj ١-چڕوپڕ ٢- پەیوەست بەرەوش ٣- لاوەکی

circus/ˈsɜːkəs/n سیرکس- پاڵەوانانبازی، گۆڕەپان

cistern/ˈsɪstən/n کۆگای ئاو- ئاوپارێز

citadel/ˈsɪtədəl/n قەڵا- پەناگە

citation/saɪˈteɪʃn/n ئێوەرگرتن، بەڵگەهێنانەوە لە، تۆمارکردن

cite/saɪt/v باس دەکا، نمونە دەهێنێتەوە

citizen/ˈsɪtɪzn/n هاووڵاتی

citrus/ˈsɪtrəs/n گرووپی ترشەکان - ترشەمەنی

city/ˈsɪti/n شار

civic/ˈsɪvɪk/adj شاریی- مەدەنی

civil/ˈsɪvl/adj ١- مەدەنی- ناعەسکەری ٢- بەڕێز- بەئەدەب ٣- کۆمەڵگای مرۆڤ

civilian/səˈvɪliən/adj مەدەنی-ناحکومی

civilization/ˌsɪvəlaɪˈzeɪʃn/n مەدەنیەت، شارستانی

civilize/ˈsɪvəlaɪz/v بە شارستانی دەکا

claim/kleɪm/n - v ١- داخوازی ٢- بانگاشەکردن ٣- بانگاشە دەکا

clammy/ˈklæmi/adj شێدار و سارد و تەڕ

clamorous/ˈklæmərəs/adj بەهەرا- وژەوار

clamour/ˈklæmə(r)/n- v هەرا/ زەختی دەکرد لە سەر. غەڵبە غەڵب دەکا

clamp/klæmp/n ئامرازێکە بۆهەڵگرتنی دووشت پێکەوە بەکاردێ

clan/klæn/n عەشیرەت، خێڵ

clandestine/klænˈdestɪn/adj نهێنی، شاراوە

clang/klæŋ/n - v تەقینەوە- تەقەتەق/ تەقەتەق دەکا

clank/klæŋk/n - v دەنگدانەوە، خرینگەخرینگ .خرینگەخرینگ دەکا/دەدا/ لێدێ

clap/klæp/n - v چەپڵەلێدان/ چەپڵە لێدەدا

clarification/ˌklærɪfɪˈkeɪʃn/n روون کردنەوە/ تارمایی لابردن

clarify/ˈklærəfaɪ/v روون دەکاتەوە، بەرەونەق دێنێ

chisel/ˈtʃɪzl/n دەسکەنە/ قەڵەمی ئاسن بۆ کونکردنی دیوار
chit/tʃɪt/n منداڵ، ساوا، پارچەکاغەز، نامەی کورت
chit- chat/ˈtʃɪt tʃæt/n چەنەبازی، گفتوگۆیەکی کورتی نافەرمی
chivalrous/ˈʃɪvlrəs/adj جوامێر، سوارچاک، خانەدان
chivalry/ˈʃɪvəlri/n سیستەمی سوارچاکی،جوامێری
chlorine/ˈklɔːriːn/n کلۆر
chloroform/ˈklɒrəfɔːm/n کلۆرۆفۆرم- سڕکەرە
chock/tʃɒk/n چواڵێکی داریە لەژێر بارمیل دادەنرێ، ناهێڵێ بجوڵێتەوە، ڕاگرە
chock-full/ˌtʃɒk ˈful/adj پڕ- قەرەباڵغ
chock-a-block/ˌtʃɒk ə ˈblɒk/adj پڕ- توندبەستراو
chocolate/ˈtʃɒklət/n چوکلێت ٢- کاکاو
choice/tʃɔɪs/n هەڵبژاردە، هەڵبژاردن- باشترین جۆر- نایاب
choir/ˈkwaɪə(r)/n کۆرسی کەنیسە/ دەستەی گۆرانی
choke/tʃəuk/n - v خنکان/دەخنکێ
cholera/ˈkɒlərə/n کولێرا- ڕشانەوە
choose/tʃuːz/v هەڵدەبژێرێ
chop/tʃɒp/n ١-لێدان ٢-گۆشت- دەم
chop/v پارچەپارچە دەکا/ دەبڕێ
chopper/ˈtʃɒpə(r)/n ١- تەور ٢- هەلی‌کۆپتەر
choral/ˈkɔːrəl/adj کۆراڵ/ گۆرانی بەکۆمەڵ/ سرودی ئاینی
chord/kɔːd/n پەت، گوریس- کەنەر/ ژێ ژێی ئامرازی مۆسیقا
chore/tʃɔː(r)/n کاری ڕۆژانە/ ڕۆتین سوکە ئیش
chorus/ˈkɔːrəs/n ١- کۆرس- بەکۆمەڵ ٢- دەستەواژەیەکە لە گۆرانیدا بەرێکوپێکی دەوترێتەوە٣- کۆمەڵێ سەماکەر
chorus-girl/n کچی سەماکەری ناو کۆرس
choose- chose- chosen/v هەڵدەبژێرێ هەڵیبژارد- هەڵبژێردراو
Christ/kraɪst/n عیسی پێغەمبەری کوڕی مەریەم
christen/ˈkrɪsn/v بە مەسیحی دەکا
Christian/ˈkrɪstʃən/n دیان- نەسرانی- فەلە
Christianity/ˌkrɪstiˈænəti/n مەسیحیەت- نەسرانیەت (ئاینی‌مەسیحی)
Christmas Eve جەژنی لەدایک بوون- ڕۆژەك پێش جەژنی لەدایك بوون
Father Christmas بابانۆێل
chrome/krəum/n کرۆم- زەرد
chromium/ˈkrəumiəm/n کانزای کرۆم
chromosome/ˈkrəuməsəum/n کرۆمۆسۆم
chronic/ˈkrɒnɪk/adj درێژخایەن/کوشندە
chronicle/ˈkrɒnɪkl/n تۆماری ڕوداوەکان بەپێی ڕوودانیان
chronological/ˌkrɒnəˈlɒdʒɪkl/adj یەك لەدوای یەك ڕێکخراو بەپێی کات
chronology/krəˈnɒlədʒi/n کرۆنۆلۆژی زانستی تۆمارکردنی ڕوداوە مێژووییەکان
chubby/ˈtʃʌbi/adj ڕومەت پڕ/خڕ
chuck/tʃʌk/v فڕێ دەدا، دەردەکا، دەقوقێنێ
chuck up/v وازدەهێنێ لە
chuckle/ˈtʃʌkl/n پێکەنینێکی شاراوە/ پێکەنینێکی بەهێمنی
chum/tʃʌm/n برادەر، هاوڕێ
chunk/tʃʌŋk/n پارچەیەکی گەورە، پارو
church/tʃɜːtʃ/n ١- کەنیسە

chauvinism/ˈʃəʊvɪnɪzəm/n شۆڤێنیەت
دەمارگیری نەتەوەیی- تیرەگەری
cheap/tʃi:p/adj ١- هەرزان ٢- کەم-
بێ‌قیمەت
cheat/tʃi:t/n فێڵباز، جادوکەر/جادو
cheat/v فێڵ دەکا- جادو دەکا
check/tʃek/n ١- چاودێری ٢- وەستاندن
٣- قوماش٤- چەك
check/v کۆنترۆڵ دەکا، دەوەستێنێ- تاقیێنێ
cheak up پشکنینی پزیشکی سەراپا
cheek/tʃi:k/n ١- روومەت ٢- نەگریسی
cheeky/ˈtʃi:ki/adj ١- نەگریسی- بێ‌شەرم
cheer/tʃɪə(r)/n ١- هوتاف لێدان
٢- باری تەندروستی- میراژ
١- هوتاف لێدەدا-هاوار دەکا
cheer/v
٢- هان دەدا
cheerful/ˈtʃɪəfl/adj ئاسودە-کەیف خۆش،
بەختیار
cheerio/ˌtʃɪəriˈəʊ/interj بەهیوای دیدار
(لەخواردنەوە)بە تەندروستیت
cheery/ˈtʃɪəri/adj شاد- کامەران-
بەختەوەر
cheese/tʃi:z/n قالبە پەنیر، پەنیر
cheeseparing/adj کەم/ بێ قیمەت،
قرچۆك
chef/ʃef/n سەرۆکی چێشتلێنەران/ سەرکار
chemical/kemɪkl/adj کیمیاوی
chemist/ˈkemɪst/n ١- کیمیاگەر-
زانای کیمیایی ٢- دەرمانساز- سەیدەلانی
chemistry/ˈkemɪstri/n زانستی کیمیا
cheque/tʃek/n چەك- شیك(پارە)
cherish/ˈtʃerɪʃ/v بەتەرمی چاودێری دەکا
رێزی لێدەنێ
cherry/tʃeri/n گێلاس
chess/tʃes/n شەترەنج
chess-board/n تابلۆی شەترەنج

chest/tʃest/v ١- سندوق٢- سینگ
chestnut/ˈtʃesnʌt/n کەستانە-
رەنگ کەستانی
chew/tʃu:/v دەجوێ
chewing gum/n بنێشت جوین
chic/ʃi:k/adj رێك پۆش، جوانپۆش- کۆك
chicken/ˈtʃɪkɪn/n ١- مریشك
٢- گۆشتی مریشك
chickenpox/ˈtʃɪkɪnpoks/n سۆریکە
chide/tʃaɪd/v سەرکۆنەی دەکا
chief/tʃi:f/n - adj ١- سەرۆك
٢- بەرێوەبەر، سەرەکی
child/tʃaɪld/n منداڵ
childhood/ˈtʃaɪldhʊd/n منداڵێتی
childish/ˈtʃaɪldɪʃ/adj منداڵانە- منداڵی
chill/tʃɪl/n-v ١-ساردی
٢- نەخۆشی- لەرز، ساردەکاتەوە،
سەرمای دەبێ
chilly/ˈtʃɪli/adj سارد، ساردوسڕ،
سەرمابردە
chime/tʃaɪm/n-v دەنگی زەنگ،
زەنگی کاتژمێرەکە لێدەدا
chimney/ˈtʃɪmni/n دوکەڵکێش،
بۆری دوکەڵ
chin/tʃɪn/n چەنە، چەناکە
chin up/v بەرگە بگرە
china/ˈtʃaɪnə/n چین- چینی
Chinese/adj چینی- زمانی چینی
chink/tʃɪŋk/n ١- کونێکی- کەلێنێکی
بچووك ٢- زرنگانەوە، دەزرینگێتەوە
chip/tʃɪp/n ١- پارچەدار- شەرانی
٢-قاش، توێکڵ ٣-فیشە ٤-کەل- شکاو
chip/v دەشکێنێ
chiropodist/kɪˈrɒpədɪst/n پسپۆر لە
چارەسەری پێیەکان
chirp/tʃɜ:p/n - v شەقشەقە،
دەنگێکی بەرزی باڵندەیە

chance/tʃɑ:ns/n ١- ڕێکەوت
I met him by chance.
بەڕێکەوت ئەوم دیت
٢- دەرفەت
he got ... دەرفەتی بۆ ڕێککەوت
٣- شیمانە
you stand a good
شیمانەی بەدەستهێنانی ئەو پیشەت زۆرە
I'll come along by chance
سەرت لێئەدەم بێ ژوان- بەڕێکەوت
chancellor/ˈtʃɑ:nsələ(r)/n
١- سەرۆکی فەخری زانکۆ
Chancellor of the Exchequer
٢- سەرۆک وەزیران- ڕاوێژکار لە ئەڵمانیا/ وەزیری دارایی لە بەریتانیا
change/tʃeɪndʒ/n ١- گۆڕان- گۆڕین
٢- پارە- وردە - دەگۆڕێ
I must change دەبێ جلم بگۆڕم
change able/adj دەکرێ بگۆڕێ
channel/ˈtʃænl/n ١- دەربەند
٢- قەناتی تەلەفزیۆن
٣- قەناتی ئاو- جۆگە- زێراب- سوڵین
chant/tʃɑ:nt/n - v سرود، سرودی دینی
سرود دەڵێ
chaos/ˈkeɪɒs/n ئاژاوە، نیگەرانی
chap/tʃæp/n - v پیاو- کوڕ- شەق دەبا
chapel/ˈtʃæpl/n کەنیسەی بچوک، نوێژگا، پەرستگا
chaperon/n کەنیزەک/ خنە
chaplain/ˈtʃæplɪn/n قەشە
chapter/ˈtʃæptə(r)/n بەش- زنجیرەیەک لە
char/tʃɑ:(r)/n ١- خەڵوز- ڕەژوو
٢- کاری پاقژکردنەوە
charwoman/n پاقژکەرەوە- کارەکەر
character/ˈkærəktə(r)/n ١- کەسێتی
٢- ئاوبانگی ٣-کاراکتەر٤- نیشانە- هێما
characteristic
/ˌkærəktəˈrɪstɪk/adj – n
تایبەتمەندی/ ئەدگار
charade/ʃəˈrɑ:d/n قسەی ڕووت- مەتەڵ
charcoal/ˈtʃɑ:kəʊl/n ڕەژوی دار
charge/tʃɑ:dʒ/n ١- تۆمەت
٢- چاودێری- بەرپرسیاری٣- هێرش
٤- نرخ٥- بارگەی کارەبایی
charge/v ١- تاوانباری دەکا
٢- ڕایدەسپێرێ ٣- هێرش دەکا
٤- داوای نرخێ دەکا ٥- پڕدەکا
charisma/kəˈrɪzmə/n کاریزما
charitable/ˈtʃærətəbl/adj
خێرومەند- خێرخواز
charity/ˈtʃærəti/n چاکە- خێر
charlatan/ˈʃɑ:lətən/n قۆڵبڕ- ساختەکار
charm/tʃɑ:m/n ١- هێزی ڕاکێشان-سرنج
٢- جادو٣- تەلیسم
charm/v ١- کەیف خۆش دەکا
٢- سرنجی ڕادەکێشێ
charming/ˈtʃɑ:mɪŋ/adj سرنج ڕاکێش- دڵڕفێن- گەلەک جوان
chart/tʃɑ:t/n ١- نەخشە ٢- هێڵکاری
charter/ˈtʃɑ:tə(r)/n ١- بەڵگەنامە- دەستور ٢- بەند- قۆنترات
chary/ˈtʃeəri/adj ڕژد- سوور، وریا
chase/tʃeɪs/v - n ڕاوی دەنێ-ڕاو-ڕاونان
chasm/ˈkæzəm/n ١-کونێکی درێژی قوڵ لەزەوی ٢-کەلێن
٣- جیاوازیەکی گەورە لەنێوان
chassis/ˈʃæsi/n شاسی ئۆتۆمبیل
chaste/tʃeɪst/adj پاک- پاقژ
chastise/tʃæˈstaɪz/v تەمبێ دەکا
chastity/ˈtʃæstəti/n پاقژی- پاکیزەیی
chat/tʃæt/n مشتومڕ- چەنەکردن
chatter/ˈtʃætə(r)/n ١- مشتومڕ- چەنەبازی ٢- وتەی پڕوپوچ
٣- چیرەی ددان- دانەچیرە
chauffeur/ˈʃəʊfə(r)/n شوفێر

censure/ˈsenʃə(r)/v بەزمانێکی توندو ڕەسمییە یەکێ بڵێ تۆ هەڵەی
census/ˈsensəs/n سەرژمێری
cent/sent/n ١- پارەی وردەی ئەمریکی ٢- سەد
the interest rate is only.... ڕێژەی قازانج تەنها شەش لە سەدە.
centenary/senˈti:nəri/adj-n سەدساڵی
centigrade/ˈsentɪgreɪd/adj پلەی سەدی بۆ پێوانەی گەرمی
centimetre/ˈsentɪmi:tə(r)/n سەنتیمەتر
central/ˈsentrəl/adj ناوەندی-مەڵبەندی، ناوەڕاست/سەرەکی
this hotel has central heatiny ئەم ئوتێلە گەرمکەرەوەی ناوەندی هەیە
centre/ˈsentə(r)/n مەڵبەند، ناوەند، ناوەڕاست، چەق، تەوەر
the visiting actress was..attraction ئەکتەری میوان جێگەی سەرنجی ئامادەبوان بوو
place in centre لەناوەندی دانا
be concentraded on, in جەخت لەسەر دەکا/گرنگی تەنیا بە.. دەدا
century/ˈsentʃəri/n سەدە
١- سەد ساڵ ٢- سەد خاڵ لەیاری کریکیت
ceramic/səˈræmɪk/adj سیرامیک- هونەری گڵکاری
سیرامیک- گلێن- فەخری
cereal/ˈsɪəriəl/n ١- دانەوێڵە٢- تێشت
cerebral/ˈserəbrəl/adj دەماغی/ پەیوەست بە مێشک
ceremonial/ˌserɪˈməuniəl/adj ئاهەنگی دینی، ڕەسمی- تەدارەک
ceremony/ˈserəməni/n تەدارەک
please do not .... بێزەحمەت واز لە ڕەسمیات بێنە
Master of ceremonies M.C ئاهەنگێڕ
certain/ˈsɜ:tn/adj ١- دڵنیا

He is certain to come. هاتنی مسۆگەرە
Are you certain? دەربارەی ئەوراستییەی لاتە، دڵنیای؟
٢- هەندێ
certain p. have told ... هەندێ کەس درۆیان لەبارەی منەوە هەڵبەستبوو
certainly/ˈsɜ:tnli/adv بەدڵنیایی
certainty/ˈsɜ:tnti/n دڵنیایی
certificate/səˈtɪfɪkət/n باوەڕنامە- گەواهی‌نامە- مۆڵەت
birth certificate بڕوانامەی لەدایکبوون
marriage certificate مارەنامە، بەندی هاوسەرێتی
chafe/tʃeɪf/vi - vt دەخورێنێ- دەسڕێتەوە
chaff/tʃɑ:f/n پوش، کا
chagrin/ˈʃægrɪn/n خەمۆکی
chain/tʃeɪn/n ١- زنجیر ٢- زنجیرەی
chain reaction کاردانەوەی زنجیرەیی
chain/v بەزنجیر دەیبەستێتەوە
chair/tʃeə(r)/n ١- کورسی
٢- کورسی سەرۆکایەتی، ئوستازیەت لە زانکۆ
سەرۆکایەتی دەکا؛ بەڕێوەی دەبا
chairman/ˈtʃeəmən/n سەرۆک دانیشتن
chalk/tʃɔ:k/n تەباشیر
challenge/ˈtʃælɪndʒ/n - v بەرەنگاری- بەرەنگاری دەکا
chamber/ˈtʃeɪmbə(r)/n ١- ژووری نوستن ٢- ئەنجومەن
chamber of commerce ژووری بازرگانی
chamber pot ئاودەست
chameleon/kəˈmi:liən/n حەربا، بۆقلەمون
chamois/ˈʃæmwɑ:/n بزنەکێوی
champion/ˈtʃæmpiən/n داکۆکی‌کەر، پاڵەوان
champion/v داکۆکی دەکا
I hope you will... هیواداریین تۆ پشتگیری دۆزی ئێمە بکەی

دابینکردنی خواردن– پەیداکەر– دابین کەر

catering/n خزمەتکاری ئاهەنگ

caterpillar/ˈkætəpɪlə(r)/n کرمۆکە/ کرمۆلەی پەپولە

cathedral/kəˈθiːdrəl/n کاتدرائی

Catholic/ˈkæθlɪk/adj کاسۆلیکی

cattle/ˈkætl/n ئاژەل– رەشەوڵاخ

Caucasian /kɔːˈkeɪziən, kɔːˈkeɪʒn/n – adj قەوقازی

cauldron/ˈkɔːldrən/n مەنجەل– قازان

cauliflower/ˈkɒliflauə(r)/n قەرنابیت

cause/kɔːz/n ١– هۆ– ئەگەر ٢– هۆ ٣– دۆز– مەسەلە

cause/v دەبێتە هۆی

caustic/ˈkɔːstɪk/adj ١– سوتێنەر٢– توند

caution/ˈkɔːʃn/n ١–ئاگاداریەکیمەزن ٢– ئاگاداری

caution/v ئاگاداردەکاتەوە

cautionary/ˈkɔːʃənəri/adj وریاکەرەوە– ئاگادارکەرەوە

cautious/ˈkɔːʃəs/adj وریا– ئاگادار

cautiously/adv بەوریایی

cavalry/ˈkævlri/n ١– هێزی زرێپۆش ٢– هێزی سوارە

cave/keɪv/n ئەشکەوت

cave in/n ١– هەرەس دێنێ– دەڕوخێ ٢– لەپڕ واز دێنێ لە

cavern/ˈkævən/n ئەشکەوتی قووڵ/ پڕ ئەشکەوت

caviare/ˈkæviɑː(r)/n کاڤیار

cavity/ˈkævəti/n ١– بۆشایی٢– کون

cease/siːs/v رادەوەستێ– کۆتایی دێ

ceaseless/ˈsiːsləs/adj بەردەوام

ceaselessly/adv بەبەردەوامی

cease fire ئاگربەس/ شەڕراگرتن

cede/siːd/v دەست بەردار دەبێ لە

ceiling/ˈsiːlɪŋ/n ١– بنمیچ ٢– دوا ئاست/ پۆپەی نرخ

celebrate/ˈselibreit/v ١– ئاهەنگ دەگێڕێ ٢– ئاهەنگی ئاینی دەگێڕێ

celebration/ˌselɪˈbreɪʃn/n ئاهەنگ سازدان

celebrated/ˈseləbrətɪd/adj ناسراو

celebrity/səˈlebrəti/n کەسێکی ناسراو

celestial/səˈlestiəl/adj ئاسمانی– فەلەکی

celery/ˈseləri/n کەرەوز

celibacy/ˈselɪbəsi/n رەبەنی

celibate/ˈselɪbət/adj رەبەن/بێ ژن

cell/sel/n ١– زیندان٢– خانە ٣– بەشێ لە پاتری کارەبایی ٤– شانە (رێکخراوی سیاسی)

cellar/ˈselə(r)/n ژێرزەمین

cello/ˈtʃeləu/n چەلۆ

violin cello کەمەنچەکەمان/ ئامێری مۆسیقا

cellophane/ˈseləfeɪn/n کاغەزی سیلۆفاین

cellular/ˈseljələ(r)/adj خانەیی

cellular phone تەلەفۆنی خانەیی

celluloid/ˈseljulɔɪd/n سەلولید (ماددەیەکی رووونی رەقە)

cellulose/ˈseljuləus/n سیلیلۆز

Celtic/ˈkeltɪk, ˈseltɪk/n - adj کلتی: خەڵکێکن لەویلز– سکۆتلاند– دەژیان

cement/sɪˈment/n ١– چیمەنتۆ ٢– ماددەیەکە بۆ پڕکردنەوەی ددان ٣–جۆرێکە لەسمغ

cement/v بەچیمەنتۆ دادەپۆشێ– کۆنکریت دەکا– پەیوەندی بەهێز دەکا

cemetery/ˈsemәntri/n گۆڕستان

censor/ˈsensə(r)/n چاودێر، رەخنەگر

censorship/ˈsensəʃɪp/n چاودێری

censorious/senˈsɔːriəs/adj زۆر بە لۆمە و گلەیی

casino/kəˈsiːnəu/n کازینۆ
cask/kɑːsk/n بەرمیلی لەدار دروست کراو
casserole/ˈkæsərəul/n ١- کاسەرۆل
٢- دەفرێکی گەورە بۆ کاسەرۆل
cassette/kəˈset/n کاسێت
cassette-recorder/n تۆمارکەر/ ریکۆردەر
cast/kɑːst/n ئەکتەرەکان لە فلم یان شانۆ
cast/v ١- ئەکتەرێ هەڵدەبژێرێ بۆ
٢- دروست دەکا بە قالب٣- فڕێ دەدا
cast light on روناکی دەخاتە سەر
cast a shadow تارمایی دروست دەکا
cast al your دەتکێدەدا
فڕێز: دادەکەنێ- لادەبا
castaway/ˈkɑːstəweɪ/n رزگاربو
castiron/n ئاسنی سەبە
castiron/adj لە ئاسنی سەبە(جۆش) دروستکراو
cast-off کراسی بێکەڵك
caste/kɑːst/n ١- چینی کۆمەڵایەتی/مندی
٢- سیستەمی چینی کۆمەڵایەتی
castle/ˈkɑːsl/n قەڵا
castrate/kæˈstreɪt/v دەیخەسێنێ
castration/kæˈstreɪʃn/n خەساندن
casual/ˈkæʒuəl/adj ١- حەسارە-
بێمەبەس ٢- جلی نارەسمی٣- کورت
casually/ˈkæʒuəli/adv بەبێ گرنگیدان/
بەشێوەیەکی نارەسمی
casualty/ˈkæʒuəlti/n ١- زیان- مەنگافتی
٢- زیانی گیانی- قوربانی
٣- بەشی رووداو
cat/kæt/n ١- پشیلە ٢- شێر و پڵنگ..
catalogue/ˈkætəlɒg/n
١- کەتەلۆگ- نەخشە ٢- زنجیرە
catalogue/v لەلیستە دادەنێ
catapult/ˈkætəpʌlt/n دارلاستیك
catapult/v ١- (بەرد) بەدارلاستیك داوێ
٢- شتێ بەهێز فڕێ دەدا
cataract/ˈkætərækt/n ١-تاڤگە
٢-ئاوی شین لەچاو/ نەخۆشی
catarrh/kəˈtɑː(r)/n ١-پەسیو/ هەڵامەت
٢-چڵم- بەڵغەم
catastrophe/kəˈtæstrəfi/n کارەسات
catastrophic/ˌkætəˈstrɒfik/adj جەرگبڕ
catch/kætʃ/v ١- دەگرێتەوە ٢- دەیگرێ
٣- لەسەر.. دەگرێ ٤- سواری.. دەبێ
٥- پێڕادەگا ٦- گوێی لێدەبێ- تێدەگا
٧- پێوەدەبێ-پێوە دەلکێ
٨- تووشی نەخۆشی دەبێ
catch fire ئاگر هەڵدەکا
catch sb red handed لەسەری دەگرێ
catch sight/glimpse بەرچاوی دەکەوێ
catch the sun رۆژ دەیبا- بەرۆژ دەسوتێ
catch on ١- تێدەگا
٢- بەهەرمێن دەبێ
catch sb out توشی دەکا
catch up with sb- ١- دەیگاتێ
٢- دەگاتە ئاستی
catch up on sth بەدەست دێنێتەوە
be get caught up تووش دەبێ
catch/n ١- کرداری گرتنی شتێك
٢- رێژەی مسی راوکراو ٣- بەستەر
٤- خەوشیشاراوە
catch phrase وتەی باو
catchy/ˈkætʃi/adj زوو وەبیر دێتەوە
categorical/ˌkætəˈgɒrɪkl/adj
یەکلاکەرەوە
categorically/adv بە یەکلاکەرەوەیی
category/ˈkætəgəri/n هاوگروپ/ هاوپۆل
categorize/ˈkætəgəraɪz/v پۆلێن دەکا
cater/ˈkeɪtə(r)/v ١- باربۆی دەکا
٢- لە ئاهەنگ پێویستیەکان پێشکەش دەکا
caterer/ˈkeɪtərə(r)/n ئاندەر- پەقداری

carol/ˈkærəl/n ١– سرودی دینی– گۆرانی ستایش
carouse/kəˈraʊz/v زۆر دەخواتەوەو شادە
carousal/kəˈraʊzl/n ١– مێزی جولەری جانتا لە فرۆکەخانە
٢– ئاهەنگی بەژاوەژاوی خواردنەوە
carp/kɑːp/n-v ماسی گەورە لە دەریا دەژی
carp/v رەخنەدەگرێ، عەیبی لێ دەبینێتەوە
carpenter/ˈkɑːpəntə(r)/n دارتاش
carpentry/ˈkɑːpəntri/n دارتاشی
carpet/ˈkɑːpɪt/n ١– مافور
٢– کومبار
carpet/v بەکومبار دادەپۆشی
carriage/ˈkærɪdʒ/n ١– پەیتون– گالیسکە
٢– فارگۆن٣– کرێی گواستنەوە
carriageway/ˈkærɪdʒweɪ/n
یەکێ لەدوو ڕێگای سەرەکی
carrier/ˈkæriə(r)/n
١– کۆمپانیای گواستنەوە
٢– بارهەڵگری سەربازی
٣– هەڵگری نەخۆشی
٤– جانتای پێویستییەکان
carrion/ˈkæriən/n گۆشتی بۆگەن/مردوو
carrot/ˈkærət/n ١– گێزەر٢– پاداشت
carry/ˈkæri/v ١–هەڵدەگرێ بە دەستی
٢– بەخۆ هەڵدەگرێ٣– دەگوازێتەوە
٤– (نەخۆشی) دەگوازێتەوە
٥– ڕەزامەندی لەسەر دەکرێ
٦–(دەنگی)دەگاتە
carry weight سەنگی خۆی هەیە/ کاریگەری خۆی هەیە
carry on بەردەوام دەبێ
carry sth on بەشداری دەکا لە
carry sth out ١– ئەنجام دەدا
carry all_ hold all- ٢– نمایش دەکا
پێ‌هەڵدەستێ
carry cot سەرینی منداڵی بچوک

cart/kɑːt/n گالیسکەی دەستی
cart/v بەگالیسکە دەگوازێتەوە
cartilage/ˈkɑːtɪlɪdʒ/n کرکڕاگە
carton/ˈkɑːtn/n قوتوی مقەبا
cartoon/kɑːˈtuːn/n ١– کارتۆن
٢– فلیمی کارتۆنی
cartoonist/n وێنەی کاریکاتێری
هونەرمەندی فلیمی کارتۆنی
cartridge/ˈkɑːtrɪdʒ/n ١– حیبردان
٢– قوتوی تایبەتی داخراو– فلمی کامیرا–
carve/kɑːv/v ١– هەڵدەکۆڵێ
٢– پارچەپارچە دەکا
carving/n هەڵکۆڵدراو
cascade/kæˈskeɪd/n ١– تاڤگە
٢– وەك تاڤگە
cascade/kæˈskeɪd/v وەك تاڤگە دێتە خوار
case/keɪs/n ١– ڕەوش– بار
٢– ڕەوشی دروست ٣– حاڵەتی نەخۆشی
٤– تاوان ٥–داوای دادگا٦– ڕاستی و ئەگەر
in any case ١– هەرچی رویدا
٢– هەرچۆنێك بێ
in case` لەباری
in case of sth لەباری روودانی
in that case لەباری وادا
case history بەرواری حاڵەتی نەخۆشی یەکەی
case-study لێکۆڵینەوە لە پەرەسەندنی..
case/n ١– قوتو– جانتا
٢– جانتای دەستی
cash/kæʃ/n پارە/پارەی یەکسەر
cash/v چەکێك خوردەکاتەوە/دەگۆڕێتەوە
cash desk مێزی پارەدان
cash machine کارتی پارە دەرهێنان
cash card کارتی پارە دەرهێنان
cashier/kæˈʃɪə(r)/n پارەگۆڕەوە/ ژمێریار
cashmere/ˌkæʃˈmɪə(r)/n کەشمیر

car boot sale بازاڕی سندوقی ئۆتۆمبیل

car park گەراج

car phone تەلەفۆنی ئۆتۆمبیل

caramel/ˈkærəmel/n ١- شەکری سوتاو
٢- شیرینی لە شەکری کوڵاو دروستکراو

carat/ˈkærət/n قیرات: یەکەی پێوانی
پاکێتی زێڕ

caravan/ˈkærəvæn/n ١- کەرەڤانە
٢- کاروان

caraway/ˈkærəweɪ/n تۆوی کاراوی

carbohydrate/ˌkɑːbəʊˈhaɪdeɪt/n
کاربۆهیدرات

carbon/ˈkɑːbən/n کاربۆن/ ڕەژوو

carbon copy ١- دانەی کاربۆنی/ ناڕەسەن
٢- دانەی ڕەسەن

carbon dioxide/ˌkɑːbə daɪˈɒksaɪd/n
دووەم ئۆکسیدیکاربۆن

carbon monoxide /ˌkɑːbə mɒnˈɒksaɪd/n
یەکەم ئۆکسیدی کاربۆن

carbon paper کاغەزی کاربۆن

carburettor/ˌkɑːbəˈretə(r)/n
کاربرێتە .

carcass/ˈkɑːkəs/n لاشەی گیانەوەر/کەلەش
جەستەی مردووی گیانەوەر

card/kɑːd/n ١- کاغەزی ئەستور کە بە
ئاسانی ناچەمێتەوە ٢- کارتی زانیاری
٣- کارتی زەماوەند و..
٤- کارتی یاری کاغەز- قومار
٥- یاری کاغەز- قومار

card board/ˈkɑːdbɔːd/n کاغەزی مقەبا

cardiac/ˈkɑːdiæk/adj دڵیی-
پەیوەستە بە دڵ

cardigan/ˈkɑːdɪgən/n چاکێت

cardinal/ˈkɑːdɪnl/adj کاردینال
قەشە لە کەنیسەی کاسۆلیکی ڕۆمانی

cardinal/ˈkɑːdɪnl/n
ژمارەی ئاسایی ١،٢،٣

care/keə(r)/v ١- گرنگی پێدەدا
٢- ئارەزووی لێیە- دەیەوێ ٣- حەزی لێیە
ئیدیۆم: گرنگ نیە، کێ گوێی پێدەدا!

who cares? کێ گرنگیدەدا-چاودێری دەکا

caring گرنگی بە خەڵک دەدا

care/n ١- گرنگی- چاودێری
٢- چاودێری- بەرپرسیاری٣- نیگەرانی

care of sb ئیدیۆم: کورتەی c/o لەسەر
نامە دەنوسرێ بەواتای لە ڕێگای

take care ئاگات لەخۆت بێ

take of yourself ئاگات لەخۆ بێ

take of sb/sth شتێك ڕێك دەخا

carefree/ˈkeəfriː/adj بێباك،ئاسودە

career/kəˈrɪə(r)/n ١- پیشە
٢- ژیانی پیشەیی

careful/ˈkeəfl/adj ١- بەئاگا- وریا
٢- دروست

carefully/adv بە وریایی- بەئاگایی

carefulness/n ئاگایی- وریایی

careless/ˈkeələs/n کەمتەرخەم- بێئاگا

carelessly/adv بەبێخەمی-بە کەمتەرخەمی

carelessness/ˈkeələsnəs/n
کەمتەرخەمی

caress/kəˈres/n راموسان- وروژاندن

caress/v دەوروژێنێ-
دەست بەسەردا دەهێنێ

caretaker/ˈkeəteɪkə(r)/n
چاودێریکەر- پاسەوان

cargo/ˈkɑːgəʊ/n بار- بارگە

Caribbean/n ناوچەی دەریای کاریبی

Carbbean/adj کاریبی

caricature/ˈkærɪkətʃʊə(r)/n کاریکاتێر

carnation/kɑːˈneɪʃn/n مێخەك/قەرنەفل

carnival/ˈkɑːnɪvl/n ئاهەنگ

carnivore/ˈkɑːnɪvɔː(r)/n
گیانەوەری گۆشتخۆر، مرۆڤخۆر

cannon/ˈkænən/n ١- تۆپی بەردهاوێژ
٢- تۆپی نوێ- گوللەهاوێژ
canoe/kəˈnu:n/n بەلەمێکی تەسکی بچوکە تا دووکەس هەڵدەگرێ
canoe/v چووە ناو رووبار، بەلەم لێدەخوڕێ
canon/ˈkænən/n ١- قەشە لە کاتدرائیە
٢- یاسای کەنیسە
canopy/ˈkænəpi/n سەرپۆش- قەپاغ- قوماش
canteen/kænˈti:n/n حانوت- چێشتخانەی ناو دامەزراوێک
canvas/ˈkænvəs/n ١-قوماشیخێوەت وچارۆکی بەلەم
٢- قوماش یان تابلۆی رونی
canvass/ˈkænvəs/v ١- دەنگ کۆدەکاتەوە
٢- رای خەڵك وەردەگرێ
canyon/ˈkænjən/n دۆڵێکی قوڵ/دەربەند
cap/kæp/n ١- کڵاوی پیاوان
٢- کڵاو٣- پۆشەر- سەر
cap/v ١- لوتکەی دادەپۆشێ ٢- سەردەکەوێ
capability/keɪpəˈbɪləti/n توانست- توانا
capable/ˈkeɪpəbl/adj ١- بەتوانا
٢- توانی ئەوەی هەیە کە...
capably/ˈkeɪpəbli/adv بەتوانایی- بەکارامەیی
capacity/kəˈpæsəti/n ١- جێگرتن- فراوانی ٢- توانا- قودرەت
٣- توانای عەقڵی٤- پلەو پایە
cape/keɪp/n رۆپ/ شاڵ
cape/n پارچەزەوی ناو ئاو
capital/ˈkæpɪtl/n ١- پایتەخت
٢- پیتی گەورە
٣- یەکەم پیتی بەرایی ئاو...
capital پەیوەست بە سزای مەرگ
capital/ˈkæpɪtl/adj سەرمایە
cap- investment سەرمایە خستنە ئیش

capitalism/ˈkæpɪtəlɪzəm/n سەرمایەداری
capitalize/ˈkæpɪtəlaɪz/v قۆرخ دەکا بۆ بەرژەوەندی خۆی بەکار دێنێ
capitulate/kəˈpɪtʃuleɪt/v خۆی دەدا بەدەستەوە
capitulation/kəˌpɪtʃuˈleɪʃn/n خۆبەدەستەوەدان
Capricorn/ˈkæprɪkɔ:n/n بورجی گیسک ئەوەی لە بورجی گیسکە بێ
capsize/kæpˈsaɪz/v (بەلەم) وەردەگەڕێ
capsule/ˈkæpsu:l/n ١- کەپسول- دەرمان
٢- ژووری سەرکردایەتی دەستەی فڕۆکەوان ئەکەشتی ئاسمانی
captain/ˈkæptɪn/n ١- کەشتیەوان- فڕۆکەوان ٢- نەقیب- سەرتیپ
٣- سەرۆکی تیپ
captain/v سەرکردایەتی دەکا
captain/n رونکردنەوە- لێدوان
captivate/ˈkæptɪveɪt/v سەرنج رادەکێشێ
captivating/adj سەرنج راکێش
captive/ˈkæptɪv/adj دیل- زیندانی- بەندی
لە قەفەزنراو- لەقەفەزکراو
hold sb captive ئیدیۆم: زیندانی دەکا/ وەك دیلێك لای خۆی دەیهێڵێتەوە
take sb. captive کەسێ دەگرێ و زیندانی دەکا
captivity/kæpˈtɪvəti/n دیلێتی
captor/ˈkæptə(r)/n دیلگر
capture/ˈkæptʃə(r)/v ١- دەگرێ
٢- دەستی بەسەردا دەگرێ
٣- سەردەکەوێ لەدەربڕینی...
٤- دیل دەگرێ- دیلی دەکا
capture/n ماوەی دیلێتی
car/kɑ:(r)/n ١- ئۆتۆمبیل- خۆڕۆ
٢- فارگۆنی- شەمەندەفەر-

calm/kɑ:m/adj ١- هێمن
٢- کرو تەپ٢- بێبا
calm/n هێمن
calm/v هێمنی دەکاتەوە
calmly/ˈkɑ:mli/adv بەهێمنی
calmness/ˈkɑ:mnəs/n هێمنی
Calor gas/ˈkælə gæs/n گازی بۆتان
calorie/ˈkæləri/n ١- یەکەی پێوانی وزە
٢- یەکەیەك بۆ پێوانی گەرمی
calves/n گوێلکەکان
came/keɪm/v هات
camel/ˈkæml/n ١- وشتر
٢- ئامرازێکی قاوەیی کاڵ
cameo/n بەردی گران بەها، نەقشی سەر بەردی گرانبەها
camera/ˈkæmərə/n کامێرا
cameraman/ˈkæmrəmən/n وێنەگر
camorra/n جەردە/ ریگر/ گزران
camouflage/ˈkæməflɑ:ʒ/n فێڵکردن بۆ نەناسینەوە
camouflage/v خۆی را دەگۆڕێ بۆ ئەوەی نەناسرێتەوە/ فێڵ دەکا
camp/kæmp/n سەربازگە/خێوەتگە
camp/v دادەمەزرێ- خێوەت دادەنێ
go camp دادەمەزرێ- خێوەت دادەنێ
camper/n ١-خێوەتگەر
٢- سەربازگە دانەر٢- کەرەڤان
camping/n بەسەربردن و نوستن لەخێوەت - دەرەوەی ماڵ-
camp-site/n هەوارگە
campaign/kæmˈpeɪn/n ١- پلان
٢- هێرش- هەڵمەت
campaign/v هێرش دەکا- هەڵمەت دەبا
campaigner/kæmˈpeɪnə(r)/n داواکار- هەڵمەتبەر
campus/ˈkæmpəs/n سنوری زانکۆ
can/kæn/modal ١- دەتوانێ
٢- رێدەدا ٣- دەکرێ
٤- دوان لەبارەی رەفتاری کەسێک- شتێك
٥- لەگەڵ فرمانی تایبەت بە(هەست).
can/kæn/n ١- تەنەکە٢- قوتو
can/v لەقوتو دادەنێ
canal/kəˈnæl/n نۆکەند- کەناڵ
canary/kəˈneəri/n کەناری
cancel/ˈkænsl/v ١- هەڵدەوەشێنێتەوە
٢- راگەدەگرێ
cancellation/ˌkænsəˈleɪʃn/n هەڵوەشاندنەوە
Cancer/ˈkænsə(r)/n بورجی شێرپەنجە
cancer/ˈkænsə(r)/n شێرپەنجە
candid/ˈkændɪd/adj راشکاو- راست و دروست
candidly/ˈkændɪdli/adv بەراشکاوی
candidate/ˈkændɪdət/n ١- پاڵێوراو
٢- ئەزموندەر
candidacy/ˈkændɪdəsi/n پاڵاوتن
candle/ˈkændl/n مۆم- چرا
candlelight/ˈkændl laɪt/n روناکی مۆم
candlestick/ˈkændlstɪk/n مۆمدان
candour/ˈkændə(r)/n راشکاوی، راستگۆیی
candy/ˈkændi/n پەقلاوە- شیرینی
cane/keɪn/n ١- حەیزەران- قامیش
٢- گۆپاڵ- داری رۆیشتن
cane/v بەدار لێی دەدا
canine/ˈkeɪnaɪn/adj وەك سەگ- پەیوەست بە سەگ
ددان تیژ وەك سەگ
canister/ˈkænɪstə(r)/n باول/ باولی
cannabis/ˈkænəbɪs/n حەشیش- تریاك
cannibal/ˈkænɪbl/n مرۆڤخۆر
cannibalism/ˈkænɪbəlɪzəm/n مرۆڤخۆری

Cc

C-c/siː/ سێیەم پیتی ئەلفبای ئینگلیزییە

cab/kæb/n ١- تاکسی ٢- شوێنی شوفێر لە...

cabaret/ˈkæbəreɪ/n یانەی شەوانە- تیاترۆخانە

cabbage/ˈkæbɪdʒ/n کەلەرم، کەلەم

cabin/ˈkæbɪn/n ١- ژووری نوستن لە پاپۆڕ ٢- ژووری دانیشتن لە فڕۆکە٣- کوخ

cabinet/ˈkæbɪnət/n ١- دۆلاب ٢- ئەنجومەنی وەزیران

cable/ˈkeɪbl/n ١- کەنەری بەهێزی ئەستور- گوریس ٢- کەیبل- تەل ٣- تێلگرام- بروسکەنێر ٤- پەخشی تەلەفزیۆنی بە کێبل

cable car ئۆتۆمبیلی بەکێبل بەستراو بۆسەرکەوتنی سەرچیا

cable television پەخشی تەلەفزیۆنی بە کێبل

cackle/ˈkækl/n ١- قیڕەقیڕی مریشک پاش هێلکەکردن ٢- پێکەنینێکی گەورەی بێزارکەر

cackle/ˈkækl/v قیڕەقیڕ دەکا/ پێکەنینێکی گەورەی بێزارکەر دەکا

cad/n بەدخو

cadet/kəˈdet/n ١- قوتابی لە ئەکادیمیای سەربازی ٢- کوڕی بچوکی ماڵ

cadge/kædʒ/v دەپاڕێتەوە، سواڵ دەکا

caesarian نەشتەرگەری قەیسەری

café/ˈkæfeɪ/n چێشتخانەی بچوک، قاوەخانە

cafeteria/ˌkæfəˈtɪəriə/n کافتریا

caffeine/ˈkæfiːn/n ماددەی کافین

cage/keɪdʒ/n قەفەز

caged/ˈkeɪdʒd/adj لە قەفەزکراو

cagey/ˈkeɪdʒi/adj نایەوێ زانیاری بدا- وریا

cagoule/kəˈguːl/n چاکێتی بە کڵاوی

دژەباران

cajole/v ڕیایی دەکا، ماستاو چیەتی دەکا

cake/keɪk/n ١- کێک٢- تیکەڵمیەک لەمەندێ خواردنی تر سور دەکرێتەوە

cake/v شتێ بەماددەیەکی خەست دادەپۆشێ

calamity/kəlˈæməti/n بەڵا- کارەسات

calcium/ˈkælsiəm/n کالیسیۆم

calculate/ˈkælkjuleɪt/v ١- دەژمێرێ ٢- چاوەڕێی شتێ دەکا

calculating/adj فێڵباز- فێڵاوی

calculation/ˌkælkjuˈleɪʃn/n ١- کرداری ژمێریاری ٢- پلان

calculator/ˈkælkjuleɪtə(r)/n ئامێریاری ژمێریاری

calendar/ˈkælɪndə(r)/n ١- ڕۆژمێر ٢- ساڵنامە ٣- کارە گرنگەکانی ساڵە

calf/kɑːf/n ١- گوێلک- گوێرەکە ٢- بێچووی فیل

calf/n بەلەک

calibre/ˈkælɪbə(r)/n- ناو دایەمتری تیوب- تفەنگ

call/kɔːl/n ١- بانگ- هاوار٢- تەلەفۆن ٣- سەردانێکی بچوک ٤- داوا ٥- پێویستی

call/v ١- بانگ دەکا- هاوار دەکا ٢- تەلەفۆن دەکا ٣- ناوی دەنێ ٤- بانگهێشی دەکا ٥- جاڕ دەدا- ڕادەگەیەنێ ٦- سەردانێکی کورت دەکا ٧- ڕادەوەستێ لە

call for sb کۆیدەکاتەوە

call for sth شتێ داوا دەکا

call sth off هەڵدەوەشێنێتەوە

call sb. out کەسێ داوا دەکا

call sb. up ١- تەلەفۆن بۆ کەسێ دەکا ٢- پەیوەندی بە.. بکە

caller/n تەلەفۆن کەر، داواکار

callous/ˈkæləs/adj دڵڕەق/ڕەق

callow/adj ناشی، بێ ئەزموون

١٤- بە-زیند-بە(پیشە) ١٥- بەکۆمەڵ- دوا-
ڕۆژ لە دوای ڕۆژ ١٦- گرتن

bye/baɪ/n خواحافیز- خوات لەگەڵ

by-bidder/n ١-مەزاتکەر ٢-زیادکەر لە مەزات

by-blow/n ١-لێدانێکی ناڕاستەوخۆ ٢-بیژی- زۆڵ

by-child/n ١-کوڕی خوێنڕێژ ٢-زۆڵ- بیژی

by-election/ˈbaɪ ɪlekʃn/n
هەڵبژاردنی کەسێ پاش دەست لەکارکێشانەوە یان مردنی ئەندامێک

bygone/adj بەسەرچوو، کۆن، کەلاوە

bulaw/n یاسای ناوخۆ

byname/n ١-ناوی لاوەکی- دووەم ٢-نازناو

bypass/ˈbaɪpɑːs/n لاڕێ

bypass/v دوردەکەوێتەوە لە

by product/ˈbaɪ prɒdʌkt/n
١- شتێکی دروست بوو لەکاتی دروست کردنی شتێکی تردا
٢- شتێك لە ئەنجامی شتێکی تر ڕوودەدا

bystander/ˈbaɪstændə(r)/n
سەیرکەر- تەماشاکەر

byte/baɪt/n بایت: یەکەی زانیاری لە کۆمپیوتەر

byway/ˈbaɪweɪ/n لاڕێ- ناگرنگ

byword/ˈbaɪwɜːd/n نمونە- باو

Byzantine/baɪˈzæntaɪn/n
ئەمپراتۆریەتی ڕۆمانی ڕۆژهەڵاتی- بیزەنتی

bushy/ˈbʊʃi/adj چڕ
business/ˈbɪznəs/n ١- کڕین و فرۆشتن ٢- پیشه ٣- بزاڤی بازرگانی ٤- پرۆژەی بازرگانی٥- کار٦- رەوش- رووداو
ئیدیۆم: دەست دەکا بەکارەکە
go out of business کارەکەی کۆتایی پێدێنێ/ قەلۆش دەبێ
have no business to do مافی نیە
business like/adj کرداری/ ڕێك/ بەکاریگەر چوست
business man/n ١- خاوەن کار ٢- کارامە لەکاروباری دارایی
business studies/n دیراسەی کاروباری بازرگانی
busk/bʌsk/v گۆرانی یان مۆسیقا دەچڕێ بۆ پارەپەیداکردن
گۆرانیبێژی یان busker/ˈbʌskə(r)/n مۆسیقاژەنی سەرجادە
bust/bʌst/n ١-پەیکەری سەر و شانەکان و سینگ ٢- سینگی ئافرەت
bust/v دەشکێنێ
bust/adj شکاو
go bust ئیدیۆم: نابووت دەبێ
bust- up/n شەڕێکی توند
bustle/ˈbʌsl/v ١- دێ و دەچێ به مژۆلی ٢- جمەی دێ- پڕە لە
bustle/n جمە/ گورج و گۆڵی
busy/ˈbɪzi/adj ١-سەرقاڵ ٢-پڕ لەچالاکی ٣- قەرەباڵغ٤- مژۆل
get busy ئیدیۆم: دەست دەکا بە ئیش
busy ... /v خۆی پێوە خەریك دەکا
busily/adv بەسەرقاڵی
busy body/n خۆتێهەڵقورتێن
but/bʌt/conj ١- بەڵام٢- لەگەڵ ئەوەشدا ٣- لەدوای لێبووردنی ٤- بۆ دەربڕینی سەرسوڕمان و...
but then ئیدیۆم: هەرچەندە
but/prep بێجگە لە
butcher/ˈbʊtʃə(r)/n ١-قەساب- گۆشتفرۆش ٢- خوێنڕێژ
butcher/v خوێن دەڕێژێ- کۆمەڵکوژی دەکا
butchery/ˈbʊtʃəri/n خوێن ڕشتن
butler/ˈbʌtlə(r)/n سەرکار
butt/bʌt/n ١- قۆنداغی تفەنگ ٢- قونکە جگارە ٣- پاشۆڵ- قون
butt/n جێگای پێکەنین
butt/v کەللەی لێ دەدا قسەی دەبڕێ- خۆی هەڵدەقورتێنێ
butter/ˈbʌtə(r)/n کەرە
butter/v کەرە بەسەر ناندا دەکا
butter milk/ˈbʌtəmɪlk/n دۆ
butterfly/ˈbʌtəflaɪ/n پەپوولە
butterfly/v هەست بەدەمارگیری دەکا
buttock/ˈbʌtək/n ١- قوون- پاشۆڵ- سمت- پاشەڵ
button/ˈbʌtn/n ١- قۆپچە٢- دوگمە
button hole/ˈbʌtnhəʊl/n ١- کون ٢- گوڵی بەرسینگ(بەرۆك)
button hole/v وای لێبکە گوێت بۆ ڕاگرێ
buy/baɪ/v دەکڕێ
buy/n کرداری کڕین
buyer/baɪə(r)/n ١- کڕیار ٢- بەرپرسی کڕینی شت
buzz/bʌz/v ١- گیزەگیز دەکا٢- پڕە لە ٣- زەنگ لێ دەدا بۆبانگ کردنی..
buzz/n ١- گیزەگیزی مێش هەنگێن ٢- غەربەغەرب- بڵمەبڵم
buzzer/bʌzə(r)/n زەنگ
by/baɪ/adv ١- تێدەپەڕێ ٢- نزیك
by/prep ١- زۆر نزیك ٢- تێپەڕی ٣- پێش٤- لەماوەی ٥- لەلایەن- بەهۆی ٦- لەرێگای٧- بە ٨- بەرێکەوت- بەهۆی ٩- بەپێی ١٠-جاران-دابەش ١١-بە(رووبەر) ١٢- بە(مەتر) ١٣- بەرێژەی

bunged up/adj گیراو، داخراو
bungalow/ˈbʌŋgələʊ/n خانوی یەک
قات- نهۆم
bungle/ˈbʌŋgl/v شتێکی خراپ دەکا
bunk/bʌŋk/n ١- تەختی بەستراو بەدیوار
٢- دوو جێی لەسەریەک
do a bunk ئیدیۆم: هەڵدێ
bunker/ˈbʌŋkə(r)/n ١- جێگای قایمی
ژێرزەمین
٢- جێیەکی زیخاوی لەیاری گۆلف
bunny/ˈbʌnɪ/n کەروێشك
buoy/bɔɪ/n شتی سەرئاوکەوتو
buoy/v ١- هانی دەدا ٢- بەرزدەکاتەوە
buoyant/ˈbɔɪənt/adj ١- سەرئاو دەکەوێ
٢- ئاسودە٣- سەرکەوتوو- بوژاوە
٤- بەرزبۆوە
buoyancy/ˈbɔɪənsi/n سەرئاوکەر-
سەرئاوخەر- بوژانەوە
burden/ˈbɜ:dn/n ١- بار٢- بەرپرسیاریتی
burden/v باری خۆی/ئەو گران دەکا
bureau/ˈbjʊərəʊ/n ١- مێزی نوستن
٢- سینگ چەکمەجە٣- نوسینگە
٤- نوسینگەی(گەشتوگوزاری)
bureaucracy/bjʊəˈrɒkrəsi/n
١- سیستەمی بیرۆکراسی ٢- بیرۆکراسیەت
bureaucrat/ˈbjʊərəkræt/n
کەسی بیرۆکراتی
bureaucratic/ˌbjʊərəˈkrætɪk/adj
بیرۆکرات
burger/ˈbɜ:gə(r)/n ١- هامبەرگر
٢- وەك هامبەرگر
burglar/ˈbɜ:glə(r)/n دز
burglary/ˈbɜ:gləri/n دزین
burglar alarm زەنگی ئاگادارکەرەوە لە
دژی دز
burgle/ˈbɜ:gl/v دەدزێ
burial/ˈberiəl/n ناشتن
burly/ˈbɜ:li/adj ١-لاشەیەکی گرانو بەهێز
٢-کەتە، زەبەلاح
burn/bɜ:n/v ١- دەسوتێنێ
٢- بەئاگر دەسوتێ
٣- کونێ یان نیشانێ بە ئاگر لە.. بکەی
٤- سوتاو- ئاگرتێبەربوو ٥- بەشتێ دەسوتێ
٦- دەبریقێتەوە- روناکی دەبەخشێ
٧- لەگەرما ئارەقەی لێدەتکێ- پلەی گەرمای
بەرز دەبێتەوە
burnt/adj فرێز: خاپور بوو بەئاگر
burn sth out تەواو دەسوتێ
burn up بەئاگر یان شتێکی گەرم دەسوتێ
burn sth up شتێ بەئاگر دەسوتێنێ
burn/n سوتان
burp/bɜ:p/v قرپێکی لەدەم دێ-
هێڵنجی دێنێ
burp/n قرپ- هێڵنج
burrow/ˈbʌrəʊ/n کون- قوژبن
burrow/v ١- قوژبنێ لێدەدا
٢- لەشتێ دەگەڕێ
bursar/ˈbɜ:sə(r)/n ژمێریار/خەزنەدار
bursary/ˈbɜ:səri/n بەخشینی پارەی
دیراسەت
burst/bɜ:st/n ١-دەنگدەداتەوە-دەتەقێتەوە
٢- لەپڕ دەتەقێ
ئیدیۆم: شەیدایە بۆ کردنی..
فرێز. دەبڕێ.
burst into لەپڕمەی گریان/ئاگری گرت!
burst into out of لەپڕ... گۆڕی
burst out ١-لەپڕ دەستی بەپێکەنین دەکا-
لەپڕ پێدەکەنێ
٢- لەناکاو شتێ بە هەستێکی توندەوە دەڵێ
burst/n ١- تەقینەوە- دەنگدانەوە ٢- جۆش
bury/ˈberi/v ١-دەشارێتەوە
٢- مردوو دەشارێتەوە
٣ - شتێ لەقوژبنێ دەشارێتەوە
٤- سەرقاڵ- مژۆڵ
bus/bʌs/n پاس
bush/bʊʃ/n ١- دەوەن٢- جەنگەڵ

فرێز: ١- دادەنێ
٢- شتێ بکەی بە بەشێک لە شتێکیتر

build on sth دەیکاتە بناغەیەک بۆ..

build sth on sth شتێ لەسەر شتێ
بینا دەکا

build up زیاد دەکا

build sth up ١- مەزن دەکا
٢- پەیتاپەیتا زیاد دەکا

build/n بونیاد

builder/ˈbɪldə(r)/n بەنا

built خاوەن بونیادێکی دیارکراو

build up ١- زیادکردنی شتێ لەماوەیەک
٢- ماوەی خۆئامادەکردن

built in/adj ١- چەسپاو
٢- بەشێک لە شتێکیتر دروست دەکا

built up/adj داپۆشراو بە باڵەخانە

building/ˈbɪldɪŋ/n ١- باڵەخانە
٢- بینا- ئاوەدانکردنەوە

building site شوێنی باڵەخانە- بینا

building society/n کۆمەڵەی
پاشەکەوتی پارە

bulb/bʌlb/n ١- لەمپای کارەبایی٢-سەلک

bulge/bʌldʒ/n هەڵاوسان- دەرکەوتن

bulge/v ١- هەڵدەئاوسێ٢- پڕە لە

bulging/ˈbʌldʒɪŋ/adj ١-دەرپەڕیو
٢- پڕ- هەڵاوساو

bulk/bʌlk/n ١-قەبارە٢- لاشەیەکی
زۆر گەورە ٣- بەشی سەرەکی

in bulk ئیدیۆم: بەکۆ

bulky/ˈbʌlki/adj قەبە

bull/bʊl/n ١- گا٢- نێرەی فیل و حوت

bullfight/ˈbʊlfaɪt/n شەڕی گا-
ململانێ لەگەڵ گا

bullfighter/n ئەوکەسەی شەڕی گا دەکا

bullfighting/n شەڕی گا

bulldog/ˈbʊldɒg/n بولدۆگ:
سەگێکی بەهێزە، پێیەکانی کورتن،
سەرێکی گەورەو ملێکی کورت و
ئەستوری هەیە

bulldoze/ˈbʊldəʊz/v دەڕوخێنێ-
ڕێگا ڕاست دەکا

bulldozer/ˈbʊldəʊzə(r)/n بولدوزەر

bullet/ˈbʊlɪt/n گوللە- فیشەک

bullet proof/ˈbʊlɪtpruːf/adj گوللەبەند

bulletin/ˈbʊlətɪn/n ١- پەیام٢- بڵاوکراوە

bullion/ˈbʊliən/n داڕشتەی زێڕ یان زیو

bull's eye/ˈbʊlz aɪ/n ١- چاوی گا-
نیشانە ٢- نیشانەشکێن

bully/ˈbʊli/n ١- ئەو کەسەی هێزی خۆی
بەکاردێنێ لەدژی لاوازان

bully/v لاوازان دەتۆقێنێ
فرێز: کەسێ ناچار دەکا کە... بکا

bum/bʌm/n کۆم- قوون

bum/n ١- ئاوارە ٢- تەمبەڵ و بێ کەلک
خۆشی

bump/bʌmp/v ١- پێدادان- پێکەوتن
٢- شتێ بەشتێ بکەوێ ٣- خواروخێچ ڕۆیشتن
٤-هێدمە

bump in to sb فرێز:
یەکێ بە ڕێکەوت ببینێ

bump sb- off دەکوژێ

bump/n ١- گورزی توندی لەپڕ
٢- ئەستوربوو- هەڵاوساو
٣- گردۆلکە- تاسە

bumpy/ˈbʌmpi/adj ١-بەتاسە ٢-سەخت

bumper/ˈbʌmpə(r)/n ڕێگر

bumper/adj زۆرزۆر(بەرهەم)

bun/bʌn/n ١- کێکی بچوکی خڕی شیرین
٢ - تۆپەڵە- قیت- خڕ

bunch/bʌntʃ/n ١-چەپکە٢-پرچ٣-کۆمەڵێ

bunch/v کۆدەبنەوە- کۆمەڵێ پێکدێنێ

bundle/ˈbʌndl/n دەستەک- چەپکێ

bundle/v ١- پێکەوە دەبەستێ
٢- پاڵی پێوە دەنێ

bung/bʌŋ/n گرمر/ سەرەتەپەنۆر

bung/v فڕێ دەدا، فەرامۆشی دەکا

browse/braʊz/v ١- كات بەسەر دەبا
٢-پەڕی کتێب وگۆڤار هەڵدەداتەوە/
٣-چاوپێدا دەخشێنێ ٤-دەلەوەڕێنێ
browse/n ١-چاوپیاخشاندن- پەڕهەڵدانەوە
٢- لەوەڕگا
bruise/bru:z/n شین و مۆر بوون
لە ئەنجامی لێدان
bruise/v ١- شین و مۆر دەبێ
٢ - شین و مۆری لێ دەردەکەوێ
brunette/bru:ˈnet/n ئافرەتێکی
سپی پرچ
قاوەیی تاریك
brush/brʌʃ/n ١- فڵچە٢- پاقژکردنەوە
بە فڵچە ٣- دەمەقاڵێیەکی کورت
brush/v ١- بە فڵچە پاقژ دەکاتەوە
٢- بەئاستەم بەیەکێ بکەوێ
brush sb/sth aside ١-فەرامۆشی دەکا
٢- بەلا دەنێ
brush sth away/off بەدەست یان بە
فڵچە شتێ لادەبا
brush sth up/ br- up on sth بۆ بەبیر
هێنانەوە/ نوێکردنەوەی زانیاری
brush off/n ڕەدکردنەوە
brusque/bru:sk/adj وشك
brusquely/ˈbru:skli/adv بە وشکی
brussels sprot/n گیای بروکسل
brutal/ˈbru:tl/adj دڕندە- هۆڤانی
brutality/bru:ˈtæləti/n هۆڤانیەت-
دڕندەیی
brutally/adv بە دڕندەیی
brute/bru:t/n ١- گیانەوەرێکی دڕندە/کەتە
٢- پیاوی توند و دڕندە
brute/adj توندڕەو، کوێر
bubble/ˈbʌbl/n بلق- کوتك/ وەهم
bubble/v ١- بڵق دەکا ٢- فوارە دەگرێ
٣- فێڵی دەکا
bubbly/ˈbʌbli/adj ١-پڕ بلق
٢-چالاك-گورج وگۆڵ
bubble gum/n بنێشتی بڵقدار
buck/bʌk/n دۆلاری ئەمریکی
buck/n نێرەی مامز-ئاسك- یان کەروێشك
buck/v بازداوێ
buck sb up کەسێ کەیف خۆش بکەی
bucket/ˈbʌkɪt/n ١- سەتڵ- پەقرەچ
٢- ماددەی ناو سەتڵ
buckle/ˈbʌkl/n ئاغزونە/ ئاوزوون
buckle/v ١- بە ئاغزوونە دەبەستێ
٢- دەچەمێتەوە لەبەر گەرمی- هێز
bud/ bʌd /n خونچە- بشکوژ
budding/ˈbʌdɪŋ/adj تازە
Buddhism/ˈbudɪzəm/n بوزیەت
Buddhist/ˈbudɪst/n بوزی
Buddhist/adj پەرستگای بوزی
buddy/ˈbʌdi/n هاوڕێ- پیاو
budge/dʌdʒ/v ١- دەجوڵێ- دەجولێنێ
٢- ڕای بگۆڕێ- دەگۆڕێ
budget/ˈbʌdʒɪt/n ١- بودجە
٢- بودجەی حکومەت
budget/v بودجە دادەنێ-
پلان دادەنێ بۆخەرجکردنی
budgie/ˈbʌdʒi/n باڵندە/ تووتی ئوسترالی
buff/bʌf/n ١-پێستی گامێش
٢-ڕەنگی زەردی پرتەقاڵی
buffalo/ˈbʌfələʊ/n گامێش
buffer/ˈbʌfə(r)/n ١-کەمکەرەوە
٢- ڕێگری ئازار
buffet/ˈbufeɪ/n ١- مێز- گازینۆ- خوان
buffet/v لە دوو لاوە لێبدرێ
bug/bʌg/n ١- زیندەوەری بچوك
٢- نەخۆشی٣- پێشکە
٤- گرینگیدانی ئەناکاو بە ٥- هەڵە
٦- مایکرۆفۆنی زۆر بچوك- شاراوە
bug/v ١- مایکرۆفۆن بچوك دەشارێتەوە
٢- بێزار- نیگەران دەکا
build/bɪld/v ١- دروست دەکا
٢- بینا دەکا ٣- پەرەدەدا

the Br. Isles بەریتانیای گەورەو ئیرلەندە و هەموو دورگەکانی کە نزیکن لە لێوارەکان- دورگەکانی‌بەریتانیا-
Briton/ˈbrɪtn/n کەسی بەریتانی
brittle/ˈbrɪtl/adj خاو- رەق بەلام ئاسان دەشکێ، بۆش-پووچ
broach/brəutʃ/v لە بابەتێکی دژوار دەدوێ
broad/brɔ:d/adj ١- بەرین ٢- زۆر دوور ٣- بەبێ درێژەدان ٤- بەرفرە- گشتی ئیدیۆم: لە رۆژی روناک- بەرچاو- ئاشکرا
broaden/ˈbrɔ:dn/v فراوان دەکا- بەرفرە دەکا
broadly/adv ١- بە خەندەیەکی گەورە ٢- بەگشتی
broad bean/n فاسۆلیای سەوز- فاسۆلیای تەڕ
broad minded/adj بیرکراوە- ئێبوردە
broadcast/ˈbrɔ:dcɑ:st/v ١-پەخش دەکا ٢- دەدوێ لە TV
broadcast/n پەخش کراو
broadcaster/n بێژەر/ پەخشکار
broccoli/ˈbrɒkəli/n جۆرێکە لە قەرنەبید
brochure/ˈbrəuʃə(r)/n ئامیلکە، ئینکۆاینەوەی کورت
broil: Grill سورکردنەوە- برژاندن
break= broke شکاندی
broke/brəuk/adj بێ‌پارە- موفلیس- نابووت
broken: break
broken/ˈbrəukən/adj ١- لەکارکەوتوو ٢- پچڕپچڕ- پچڕاو ٣- نەپارێزراو- شکێنراو ٤- تێکشکاو- بێ‌سەرووبەر
broken-down/adj لەبارێکی زۆر خراپ
broken hearted/adj دڵشکاو
broken-home/n پەرتەوازە
broken-marriage/n ژنهێنانی هەڵوەشاوە (تەڵاقدان)

broker: stock-broker/n ١- دەڵاڵ
bronchitis/brɒŋˈkaɪtɪs/n هەوکردنی سیەکان/ ئاوسانی سیەکان
bronze/brɒnz/n ١- کانزای برۆنزی ٢- رەنگی برۆنزی ٣ - مەدالیای برۆنزی
bronze/adj رەنگ برۆنزی- مەدالیای برۆنزی
brooch/brəutʃ/n بروش بۆ جوانکاری
brood/bru:d/n فەرخەکانی- بێچووەکانی یەك دایك
brood/v ١- لەسەرهێلکە کورك دەبێ- دادەنیشێ ٢- زیاد تێدەفکرێ
broody/ˈbru:dɪ/adj ١-هێلکەکەر ٢-کورك بوو ٣- ژنێ پێی خۆشە منداڵی ببێ
brook/bruk/n جۆگە- جۆگەلە
broom/bru:m/n گەسك- گێسك
broom-stick/ˈbru:mstɪk/n دەسکی گێسك
broth/brɒθ/n شۆربای سوك- گۆشتاوی مریشك
brothel/ˈbrɒθl/n قاحیەخانە
brother/ˈbrʌðə(r)/n ١- برا ٢- رەبەن- برای دینی
brotherly/brʌðəli/n برایانە
brother-in-law ١- برای ژن- برای مێرد(خزماتی) ٢- مێردی خوشك
brought: bring هێنای
brow/brau/n ١- برۆ ٢- نێوچەوان ٣- لوتکەی گرد
brown/braun/adj ١- رەنگی خۆڵ یان دار ٢- ئەسمەر
brown/n رەنگی قاوەیی یان ئەسمەر
brown/v ئەسمەر دەبێ- شتێ ئەسمەر دەکا
brownish/adj قاوەیی‌باو
brown-paper/n کاغەزی قاوەیی
Brownie/ˈbrauni/n کچۆڵە/ بەنێ ئەندام لە رێکخراوی رابەران/ کێکی بە بندق

brief/bri:f/adj کورت- خێرا
ئیدیۆم: بەکورتی
briefly/ˈbri:fli/adv ١- بۆ ماوەیەکی
کورت- بەخێرا ٢ - بەکورتی
brief/n فەرمایشت-ئاگادارکردنەوە دەربارەی
brief/v زانیاری یان فەرمان دەربارەی
شتێ رادەگەیەنێ
briefing/n زانیاری پێدراو
briefcase/ˈbri:fkeɪs/n جانتای دەست
briefs/bri:fs/n دەرپێی کورت
(بۆ پیاو و ژن)
brigade/brɪˈgeɪd/n لیوا-
یەکەیەکی سەربازی لە سوپادا- تیپ
brigadier/ˌbrɪgəˈdɪə(r)/n عەمید-
راگر- لە سوپادا
bright/braɪt/adj ١- رۆژ لەدەر- گەشاوە
٢- بەمێز، رەنگاورەنگ٣- زیرەك
٤- دڵخۆشکەر، دەم بە خەندە ٥- ئاسودە
brighten/ˈbraɪtn/v روناك دەکاتەوە-
ئاسودە دەکا- دەبریقێتەوە
brightly/adv بە رەنگاورەنگ
brilliant/ˈbrɪliənt/adj ١- بریقەدار
٢- زۆر زیرەك٣- زۆر باش
brilliance/ˈbrɪliəns/n- بریقەداریروناکی
درەوشانەوە
brilliantly/adv بەدرەوشاوەیی- بە زیرەکی
brim/brɪm/n ١- لێواری پیاڵە
٢- رۆخی- لێواری کڵاو(لەژێرەوە)
brim/v پڕ دەکا
فرێز: لەسەری دەرژێ
bring/brɪŋ/v ١- دەهێنێ ٢- دەبێتە هۆی
٣- وادەکا کەسێ بێ بۆ
٤- زۆری لێ دەکا-ناچاری دەکا
bring about فرێز: دەبێتە هۆی روداتی
bring sth back دەگەڕێنێتەوە
bring sth back ١- دەگەڕێنێتەوە-
بگەڕێتەوە٢- دەهێنێتەوە یاد

bring sb back sth لەگەڵ خۆی شتێ
دەهێنێ بۆ
bring sb/sth down دەبێتە هۆی کەسێ
بدۆڕێنێ یان پلەوپایەی خۆی لەدەست بدا
bring sth down دێنێتە خوارێ/
ئاستی نزم دەکا
bring sth for ward ١- دەهێنێتە پێش
٢- پێشنیاری شتێ دەکا بۆ گفتوگۆ
bring sb-in کەسێ دیار دەکا کە
کارێکی تایبەت بکا
bring sth in شتێ پێشکەش دەکا
bring sth off خۆی ئامادە دەکا کارێکی
دژوار بکا
bring sth on دەبێتە هۆی
bring sth out دەردێخێ- بەرهەم دێنێ
bring sb round بەهۆش خۆی دەهێنێتەوە
bring sb round قەناعەت پێ دێنێ-
قایل دەکا
bring sth round to sth دەدوێ لەبارەی،
ئاراستە دەکا
bring sb up بەخێو دەکا
bring sth up ١-دەرشێتەوە ٢-دەخاتە روو
brink/brɪŋk/n لێوار
ئیدیۆم: خەریك بێ شتێ بکەی، لەسەر لێواری
brisk/brɪsk/adj ١- خێرا- مژوڵ
٢- باوەڕ بەخۆ ٣- گورج وگۆڵ
briskly/adv بە هیممەت- بە گورج و گۆڵی
briskness/n گورج و گۆڵی
bristle/ˈbrɪsl/n ١- پرچی کورتی مۆڕ- زبر
٢- موی زبری فڵچەی ددان
bristle/v ١-مووی لەڕقا(ترسا) قیت دەبێتەوە
٢- خۆ وا پیشان بدەی کە تورەی
Brit/brɪt/n مرۆڤی بەریتانی
Britain/ˈbrɪtn/n بەریتانیا
British/ˈbrɪtɪʃ/adj بەریتانی
the British/n بەریتانیەکان- ئینگلیزەکان
Britisher/ˈbrɪtɪʃə(r)/n خەڵکی بەریتانیا

breakthrough دۆزینەوە یان پەرەسەندنێکی گرنگ

break up/ˈbreɪkʌp/n ١- هەرەس- داڕوخان ٢- هەڵوەشاندنەوە

breast/brest/n ١- مەمك ٢- سینگ ٣- بەشی پێشەوە لە باڵندە

breast-feed/v بە مەمکی شیری دەداتێ

breast-stroke/n سینگەمەلە

breath/breθ/n ١-هەناسە ٢-هەناسە دەدا

a breath- of fresh air ئیدیۆم: شەماڵ- بای دەرەوە- کە پاقژە

get your breath.. پاش راهێنان دەحەسێتەوە بۆ ئەوەی هەناسەی ئاسایی بێتەوە

hold your breath هەناسەت بگرە

be out of breath هاکەهاك دەکا- خێرا هەناسە دەدا

say sth, speak breath دەچرپێنێت

take your breath.. لەخۆشیا- هەناسەی بڕین

with bated breath هەناسەی لەخۆ بڕیوە- ئەلەی لێوە نایێ

breath test تێستی هەناسە/ بۆ پێوانی رادەی ئارەق..

breathalyse/ˈbeɪθəlaɪz/v هەناسەی تاقی دەکاتەوە..

breathe/bti:ð/v هەناسە دەدا

not breathe a word ئیدیۆم:ئ ئەدرکێنێ

breathing/ˈbri:ðɪŋ/n هەناسەدان (ئاڕێك و گران)

breather/ˈbri:ðə(r)/n حەسانەوەیەکی کورت

breathless/ˈbreθləs/adj ١- هاکەهاك پێکەوت ٢- هەناسەبڕاو

breathlessly/adv بە هەناسەبڕکێ

breathtaking/ˈbreθteɪkɪŋ/adj جوان و سەرنج راکێش

breed/bri:d/v ١- بوون- ئەزیوەن ٢- پەروەردەی دەکا٣- دەبێتە هۆی

breed/n رەچە- جۆر

breeder/bri:də(r)/n بەخێوکەری گیانەوەر و روەك، پەروەریار

breeding/n ١- کرداری بەرهەم هێنانی گیانەوەر و روەکی تازە/وەچە نانەوە ٢- رەفتاری چاك- خانەدانانە

breeding-ground/n ١- شوێنی پێگەیاندن/ گەشەسەندن ٢- شوێنی لەدایك بوونی گیانەوەری کێوی

breeze/bri:z/n سروە بای هێدی/ سوك/شەماڵ

breezy/ˈbri:zi/adj ١- رۆژێکی کە هەتدێ (با) هەبێ ٢- ئاسودە

brevity/ˈbrevəti/n کورت و پوخت

brew/bru:/v ١- بیرە دروست دەکا ٢- گەرم دەکا٣- هەڵمی ڵێ هەڵدەستێ ئیدیۆم: تەشەنە دەکا- سەر دەردەکا

brewery/ˈbu:əri/n کارگەی بیرە

bribe/braɪb/n بەرتیل

bribe/v بەرتیل دەدا

bribery/ˈbraɪbəri/n بەرتیل دان

bric-a- brac/ˈbrɪk ə bræk/n وردەواڵە

brick/brɪk/n کەرپوچ

bricklayer/ˈbrɪkleɪə(r)/n وەستا- بەنا

brick-work/n لە کەرپوچ دروست کراو کەرپوچکاری

bridal/ˈbraɪdl/adj پەیوەست بە (بووك) و (زەماوەند)

bride/braɪd/n بووك

bridegroom/ˈbraɪdgru:m/n زاوا

bridesmaid/ˈbraɪdzmeɪd/n بەربووك

bridge/brɪdʒ/n ١- پرد٢- بورجی پاپۆڕ

bridge/v پرد دروست دەکات ئیدیۆم: کەڵێن دەگرێ- دووکەس ئاشت دەکاتەوە.

bridge/n یاری بریج

bridle/ˈbraɪdl/n لغاو

brass/brɑːs/n ١- مسی زەرد
٢- کۆمەڵێ ئامێری مۆسیقی مس

brassiere/ˈbræsəri/n ستیان- مەمکدان

brat/bræt/n منداڵێکی چەتوون

bravado/brəˈvɑːdəu/n خۆهەڵکێشان، لاف لێدان

brave/breɪv/adj ئازا- مەرد

brave/v ئازایانە ڕوویەڕوو دەبێتەوە

bravely/adv ئازایانە

bravery/ˈbreɪvəri/n ئازایی

bravo/ˌbrɑːˈvəu/interj براڤۆ، ئافەرین

brawl/brɔːl/n ژاوەژاو- شەڕەقسە

brawl/v ژاوەژاو دەکا

breach/briːtʃ/n ١- پێشێل کردن
٢- تێکچوونی پەیوەندی ٣- دەلاقە- کون

breach/briːtʃ/v ١- ڕێککەوتن پێشێل دەکا
٢- کون لە.. دەکا

bread/bred/n نان

bread-crumbs/ˈbredkrʌmz/n وردەنان- پارچەنان

breadth/bredθ/n ١- پانی٢- فرە- فرەوانی

breadwinner/ˈbredwɪnə(r)/n نان پەیاکەر

break/breɪk/v ١- دەشکێنێ
٢- لەکاردەکەوێ ٣- (پەیمان) دەشکێنێ
٤- (قسە) دەبڕێ ٥- ژمارەی پێوانەی دەشکێنێ- ژمارەیەکی نوێ تۆمار دەکا
٦- ماوەیێ‌دەحەسێتەوە
٧- هەڵدێ- ڕۆژ دەبێتەوە.
٨- کۆتایی پێ دێنێ- ڕاڵەی بۆ دادەنێ
٩- هەڵدەکا ١٠- لوول دەبێ و دەکەوێ
١١- پەخش دەکرێ- بڵاو دەکرێتەوە
١٢- دەنگی گڕ دەبێ

breakaway/ˈbreɪkəweɪ/v فرێز:
١- لە دەستی دەردەچێ- دەرباز دەبێ
٢- واز لە پارتێکی سیاسی دەهێنێ- جیادەبێتەوە لە.

breakdown/ˈbreɪkdaun/v
١- پەکی دەکەوێ
٢- فەشەل دێنێ ٣- هەرەس دێنێ

break sth down شی دەبێتەوە

break in ١-بەزۆر خۆی دەکا بەژوور بۆ دزین- دەدزێ٢- قسەی پێ دەبڕێ

break-into sth ١- دەدزێ
٢- لەناکاو شتێ دەکا

break off لە (قسەکردن) دەوەستێ

break-sth off شتێ دەشکێنێ بۆ..

break-sth off لەپڕ-پەیوەندی- دەپچڕێنێ

break- out هەڵدەگیرسێ

break- out of sth لە زیندان ڕادەکا

break up ١- تەواو دەبێ
٢- پشوو دەست پێ‌دەکا

break-up (with sb) پەیوەندی دەپچڕێنی لەگەڵ

break-(sth) up تێکدەشکێ

break-sth up لە یەکیان جیادەکاتەوە

break- with sth خۆی دادەبڕێ لە/ دوور دەگرێ لە

break/n ١- شکان/ شوێنی شکانی شت
٢- پچڕان٣- کرانەوە- گۆڕان
٤- حەسانەوە٥- دەرفەت

break of day بەرەبەیان- کازیوە

breakage/ˈbreɪkɪdʒ/n شتی شکاو

breakdown/n ١- پەک کەوتن- لەکارکەوتن
٢- فەشەل وهەرەس٣- هەرەس
٤- لیستی هەمەلایەنە

breakfast/ˈbreɪkfəst/n تێشت/ نانی بەیانی

bed and breakfast ئیدیۆم: نوستن و نانی بەیانی

break in/n چوونە ژوورەوە بۆ دزین- بڕین

bowler/ˈbəulə(r)/n کڵاوی رەشی خڕ
bowling/n یاری بۆلینگ
bowls/ bəulz /n یاری بۆڵز
box/bɒks/n ١-سندوقی لاکێشە-چوارگۆشە ٢- سندوقی ٣- چوارگۆشە یان لاکێشەیەکی بەتاڵ ٤- کۆشکی٥- تەلار٦- تەلەفزیۆن
box/v لەناو سندوق دادەنێ
box number/n ژمارەی پۆستە
box office/n شوێنی پلیت فرۆشتن
box/v بۆکسانێ- مشتەکۆڵانێ دەکا
boxer/bɒksə(r)/n مشتەوان- بۆکسەوان
boxing/bɒksɪŋ/n بۆکسێن
boxer shorts/n شۆرتی پیاوان
Boxing Day/ˈbɒksɪŋ deɪ/n رۆژی دوای لەدایک بوون ١٢/٢٦
boy/bɔɪ/n کوڕ
the boys کۆمەڵێ برادەری کوڕ
boyhood/n منداڵیی، کوڕێتی
boyish/adj منداڵانە
boyfriend/ˈbɔɪfrend/n دۆستی کوڕ
Boy scout/n ئەندام لە دیدەوانی
boycott/ˈbɔɪkɒt/v پەیوەندی لەگەڵ دەبڕێ
boycott/ˈbɔɪkɒt/n پەیوەندی لەگەڵ بڕین
bra/brɑː/n ستیان
brace/breɪs/n چوارچێوە بۆ راستکردنەوەی ددان
braces/n پانتۆڵ بەستەر- هەڵگر
brace/v ١- خۆی کۆدەکاتەوە ٢- خۆی ئامادە دەکا بۆ شتێکی دژوار
bracing/adj فێنکەر
bracelet/ˈbreɪslət/n بازنەی دەست
bracket/ˈbrækɪt/n ١-کەوانە ٢-کۆتەڵە ٣- کۆمەڵێک
bracket/v ١- لەنێوان دوو کەوانە دادەنێ ٢- یەک دەکا
brag/bræg/v بەخۆ دەنازێ، پێ هەڵدەڵێ
braid/breɪd/n ١- شریت- کەزی٢- کەزی
Braille/breɪl/n رێگای بریل نوسینی چاپی بۆ کوێران
brain/breɪn/n ١- مۆخ- دەماغ٢- زیرەکی ٣- کەسێکی زیرەک ٤- کەسی پیلان دانەر
brainless/ˈbreɪnləs/adj گەوجە- کەم- بێ عەقڵ
brainy/adj زیرەک
brainchild/ˈbreɪntʃaɪld/n داهێنان
brainstorm/ˈbreɪnstɔːm/n ١-نۆرە شێتی یەکی کاتی ٢-بیرۆکەیەکی جوانی لەناکاو
brainwash/breɪnwɒʃ/v دەماغی دەشوا
brainwashing/ˈbreɪnwɒʃɪŋ/n دەماغ شوشتن
brainwave/ˈbreɪnweɪv/n بیرۆکەیەکی شەپۆلی بلیمەتی
braise/breɪz/v لەسەرخۆ گۆشت ئەنێدەنێ بە
brake/beɪk/n ١- برێک- وەستێنەر ٢- شتێ شتێکی تر هێواش بکا
brake/v برێک دەکا
bramble/ˈbræmbl/n پوشی دڕ
bran.../n پەلک/ کەپەک
branch/brɑːntʃ/n ١- شاخ- چڵ ٢- لقی (رێکخراو)٣- بەش
فرێز: لقی لێ دەبێتەوە
branch out فراوان دەکا
brand/brænd/n ١- نیشانە ٢- جۆری تایبەت
brand/v ١- داغ دەکا ٢- ئابڕووی دەبا- بەخراپ باسی دەکا
brand-new/adj تەواو نوێ
brandish/ˈbrændɪʃ/v شتێ بادەدا- رادەوەشێنێ
brandy/ˈbrændi/n براندی
brash/bræʃ/adj زۆر باوەڕ بەخۆ
brashness/ˈbræʃnəs/n گوڕەشەیی- باوەڕبەخۆیی

botch/bɒtʃ/v تێکیدەدا(چونکە بێبەهرەیە)

both/bəʊθ/det هەردوو

both/adv هەردوو پێکەوە

bother/ˈbɒðə(r)/v ١- بێزار دەکا- هەراسانی دەکا ٢ - نیگەرانی دەکا ٣- خۆی ماندوو دەکا- زۆر لەخۆی دەکا

bother/n هەراسانی- دژواری- ئاریشە

bother/interj بۆ دەربڕینی بێزاری یان هەراسانی

bothered/adj نیگەران

ئیدیۆم: نایەوێ شتێ بکات

I am not bothered لای من وەك یەکە

bottle/ˈbɒtl/n ١- شوشە- بوتڵ ٢- شوشەیەك لە(شێ)

bottle/v پڕدەکا(بوتڵ)

bottled/adj پڕ- شوشەی پڕ

bottle bank/n سندوقێ بۆ بوتڵ

bottleneck/n ڕێیەکی تەسك/ ملی شوشە/ ملی بوتڵ

bottom/ˈbɒtəm/n ١- خوارەوەی.. ٢- بنکە ٣- پاشەوەی ٤- هەرەبنەوە ٥- بن ٦- کۆم- پشتەوە ٧- ئاوپستێر

at the bottom ئیدیۆم: لە ژێرەوە

ئەگەری سەرەکی شتێك

get to bottom ئەگەری سەرەکی شتێك دەدۆزێتەوە

bottom/adj خوارەوە

bottomless/adj زۆر قووڵ، بێ سنوور/ بێ بن

bough/baʊ/n شا لقی دار

bought/bɔːt/v کڕی

boulder/ˈbəʊldə(r)/n گاشەبەرد

boulevard/ˈbuːləvɑːd/n شەقامی بەدارویار

bounce/baʊns/v ١- لێدان- کەوتن بە ٢-باز داوێ بە بەردەوامی- هەڵدەقۆزێتەوە ٣-دەگەڕێنێتەوە-چەك- لەبەر نەبوونی دەسمایە

bounce back فرێز: دەگەڕێتەوە سەر خاڵی پێشووی

bounce/n هەڵقۆزتنەوە

bound/baʊnd/adj پێکرە

ئیدیۆم: زۆر نزیکە لە

bound/adj بەرەو

bound/v بەبازدان غار دەدا، هەڵدەقۆزێتەوە

bound/n بازدان

bound: bind/v گرێی دا، بەرگی کرد

boundary/ˈbaʊndri/n ١-سنور- تخوب- نێوان وڵاتان ٢- سنور

bound-less/ˈbaʊndləs/adj بێسنور

bounds/baʊndz/n ئەو سنورەی نابێ ببەزێنرێ

out of bounds ئیدیۆم: یاساغ

bouquet/buˈkeɪ/n چەپکێ گوڵ

bourgeois/ˈbʊəʒwɑː/n بۆرژوازی

bourgeoisie/ˌbʊəʒwɑːˈziː/n چینی دارەمند- بۆرژوا

bout/baʊt/n ١- ماوەیەکی کورتی چالاکی ٢- ماوەی نەخۆشی

boutique/buːˈtiːk/n بوتیك

bow/baʊ/v ١- دەچەمێتەوە٢- قایل دەبێ

فرێز. دەست هەڵدەگرێ لە...

bow/bəʊ/n چەمانەوە- کڕنۆش

bow/n ١- گرێ ٢- کەوان ٣- کەوانەی کەمانچە

bow-tie/n بۆینباغی بەگرێ

bow/n بەشی پێشەوەی پاپۆڕ

bowel/ˈbaʊəl/n ریخۆڵەکان

bowl/bəʊl/n ١- دەفری خڕی قووڵ ٢-قاپێ- دەفرێ لە ٣- دەفری پلاستیکیبەرین

bowl/n تۆپ داوێ

فرێز: ١- یەکێ بەزمویدا دەدا ٢- سرنجی یەکێ رادەکێشێ

book/bʊk/n ١– پەرتوك ٢– پەڕاو– دەفتەر ٣– دەفتەری پوول٤– تۆمار

by the book بەدروستی بەپێی یاسا

book-case/ˈbʊkkeɪs/n کتێبدان، کتێبخانەی ماڵ/تاقچە

book-keeping/n حساب راگرتن

book-maker/n ئەو کەسەی کاری وی فرۆشتنی کارتی گرەوە لە..

book-mark/ˈbʊkmɑːk/n نیشانە

book-seller/ˈbʊkselə(r)/n

book-shop/ˈbʊkʃɒp/n پەرتوك فرۆش کتێب فرۆش

book-stall/ˈbʊkstɔːl/n کۆشکی کتێب فرۆشتن

book-worm/ˈbʊkwɜːm/n کرمی کتێب: ئەو کەسەی خۆشی لە خوێندنەوەی کتێب وەردەگرێ

book/bʊk/v ١– دەگرێ ٢– ناوی ئەو کەسە لە دەفتەر دەنوسێ کە هەڵە دەکا فرێز: شوێن دەگرێ لە هوتێل.

book-sb.. in پێشی وەخت ژووری دەگرێ بۆ کەسێ لەهوتێل

booking/bʊkɪŋ/n شوێن گرتن

book-office/n شوێنی فرۆشتنی پلیت

bookie/ˈbʊki/n فرۆشەری پلیتی گرەو

booklet/ˈbʊklət/n نامیلکە

boom/buːm/n قۆناغی گەشەکردن

boom/v گەشە دەکا

boom/v هاژەهاژ– زرمەزرمە– تەقەتەق

boomerang/ˈbuːməræŋ/n بومەرانگ، پارچە دارێکی چەماوەیە

boon/buːn/n نیعمەت

boost/buːst/v زێدە دەکا

boost/n زێدە

boot/buːt/n ١–پووت ٢–سندوقی ئۆتۆمبیل شوورتی لێدەدا

boot/v

booth/buːθ/n کوشك

booty/ˈbuːti/n تالان

border/ˈbɔːdə(r)/n ١–سنور ٢–لێوار– قەراغ

border/v ١– هاوسنورە ٢– پێ‌دەچێ

border-line/n هێڵی جیاکەرەوە، سنور

bore/bɔː(r)/v یەکێ ماندی و بێزار بکەی

bore/n ١–کەسێکی بێزارکەر ٢– شتی بێزارکەر، دارگران، پەزاقورس

bored/bɔːd/adj بێزار– هەست بە بێزاری دەکا

bore-dom/ˈbɔːdəm/n بێزاری وەڕسی

boring/ˈbɔːrɪŋ/adj بێزارکەر– ناخۆشی وەڕسکەر

born/bɔːn/v لەدایك دەبێ

born/adj توانایەکیسروشتی هەیە– بەهرەدار

born/adj لەدایك بوو

born again/adj دووبارە لەدایك بوو بارەڕێکی بەهێز و نوێ بە ئاینێك دێنێ

borough/ˈbʌrə/n ناوچە یان شاری ئۆتۆنۆمیدار

borrow/ˈbɒrəʊ/v ١– دەخوازێ– کتێب ٢– شتێ– وەك هی خۆی بێ بەکاردێنێ

borrower/ˈbɒrəʊə(r)/n وەرگر، خوازەر

bosom/ˈbʊzəm/n سینگ، سینە، مەمك

in the bosom ئیدیۆم: لە ئامێزی

bosom-friend/n هاوڕێی گیانی بەگیانی

boss/bɒs/n فەرمان دەر، سەرۆك، بەڕێوەبەر

boss/v فەرمان دەدا

bossy/bɒsi/adj بە زەبرووزەنگ، حەزی لە سەرۆکایەتی

bossily/adv سەرۆکانە، بە زەبرووزەنگی

bossness/n فەرمان دەرکردن

botany/ˈbɒtəni/n ڕووەك زانی– ڕووەك ناسی

botanical/bəˈtænɪkl/adj ڕوەکی

botanist/ˈbɒtənɪst/n ڕوەك ناس

bogged down/adj ١- چەقیو- نەقوپکەوتو ٢- چەقیو
boggy/'bɒgi/adj زەلکاویی
boggle/'bɒgl/v سەر سوڕ دەمێنێ واقی وڕدەمێنێ
bogus/'bəugəs/adj نارەسەن، ساختە
boil/bɔɪl/v ١- بلق دەدا ٢- دەکولێنێ ٣- ئیێمنێ، ئاوی گەرم ٤- زۆر تورە دەبێ
boil over ١- هەلدەچێ ٢- تورە دەبێ
boil/n کوڵان
come to boil دەست بە کوڵان دەکا
boiling/adj زۆر گەرم
boiling point/n پلەی کوڵان
boil/n کوڵك، قونێر
boiler/'bɔɪlə(r)/n ١-ئاوگەرمکەر (لەماڵان) ٢- هەڵم دروستکەر
boisterous/'bɔɪstərəs/adj بە قیژەقیژ- هەرا
boisterously/adv بە قیژەقیژی
bold/bəuld/adj ١- بە جورئەت- ئازا ٢- روون ٣- پیتی گەورە یان رەش
boldly/adj ئازایانە
boldness/n نەترسان- ئازایی، وێران
bollard/'bɒlɑ:d/n بۆلارد- عامودی جیاکەرەوە
bolster/'bəulstə(r)/v پشتگیری و هانی دەدا
bolt/bəult/n ١- بزمار٢- کلۆم
bolt/v ١- توندەکا بەبزمار- بورغی ٢- دەرگا دادەخا
bolt/n ١- لەناکاو هەڵدێ٢- بەخێرا دەخوا
bolt/adv راست و رەوان
bomb/bɒm/n ١- بۆمبا ٢- بۆمبای ئاوکی٣- پارەی زۆر
bomb/n بە بۆمبا هێرش دەکا-بۆمباران دەکا
bomb along... فرێز: زۆر بەخێرا بەدرێژایی... دەجولێتەوە
bombdisposal/n لەکارخستنی بۆمب
bombard/bɒm'bɑ:d/v بۆردومان دەکا
bombardment/n بۆمبابارانکردن
bomber/bɒmə(r)/n ١-بۆمباهاوێژ-فرۆکە ٢-بۆمباهاوێژ یان تەقێنەر
bombshel/'bɒmʃel/n هەواڵێکی چاوەڕوان نەکراو
bon appetit/n بەخۆشی عافیەت بێ
bona fide/ˌbəunə 'faɪdi/adj حەقیقی- رەسەن
bond/bɒnd/n ١- پەیوەندی- بەستەوەر ٢- بۆند- بەڵگەنامە
bone/bəun/n ١- ئێسك ٢- ئەو ماددەیەی کە ئێسکی لێ پێکهاتون
make no bones ناشێوێ- نیگەران نابێ
bone/v ئێسك دەردێنێ لە...
bone-dry/adj زۆر وشك
bone-marrow/n مۆخی ئێسك
bonfire/'bɒnfaɪə(r)/n ئاگرێکی گەورە بۆ سوتاندنی زبڵ
Bonfire-Night/n شەوی ئاگر هەڵکردن لە ١١/٥
bonnet/'bɒnɪt/n ١- بۆنێت ٢- کڵاو
bonus/'bəunəs/n ١- سەرمووچە ٢- پاداشت
bony/'bəuni/adj زۆرلاوان، ئێسكەو پروسك ئێسك و پێست
boo/bu:/interj ١- دەنگی نارەزایی ٢- دەنگ بۆ ترساندنی
boo/bu:/v هاوار دەکا
boob/bu:b/n هەڵەی دەبەنگانە
boob/v هەڵەی دەبەنگانە دەکا
booby prize پاداشتێکە دەدرێتە ئەو کەسەی کە دوا کەس دەبێ لە بەربەرەکانێ..
booby trap/n تەڵەی ساختە(ترسناك)
booby trap/v توشی تەڵەی ساختە دەبێ بە تەڵەی ساختەوە دەبێ

blow up ١- دەتەقێتەوە
٢- بەتوندی هەڵدەکا ٣- لە تورەییا دەتەقێتەوە

blow sth up ١- وا بکەی بتەقێتەوە
٢- شتێ بە هەوا یان گاز پڕ بکەی

blow/n کرداری فنگ کردن

blow-dry/v پرچی بە ڤیر وشك دەکاتەوە

blow/n ١- لێدان- شەق
٢- بێئومێدیەکی لەپڕ

come to blow دەست دەکا بە شەڕ و کێشمەکێش

blue/blu:/adj ١- شین ٢- خەمگین
٢- سێکسی- زایەندی

blue-collar/adj کاری دەستی

blue/n ١- شینی ئاسمان
٢- مۆسیقای خەمگینی کورت-وەك جاز
٣- حاڵەتی دڵتەنگی-خەمۆکی

out of the blue ئیدیۆم/لەناکاو

blueberry/ˈblu:bəri/n ترێی درك

blueprint/ˈblu:prɪnt/n پلان

bluff/blʌf/v تەفرە دەدا

bluff/blʌf/n تەفرەدان

bluish/ˈblu:ɪʃ/adj شینباو- بەرەوشینی

blunder/ˈblʌndə(r)/n هەڵەی زل

blunder/v هەڵەی گەورە دەکا

blunt/blʌnt/adj ١-قسەلەڕوو- بریندارکەر ٢- کوڵ

blunt/v شتێ لەتیژێتیو بەهێزی کەم بکاتەوە

bluntly/adv بەئاشکرای بریندارکەر- بەراشکاوی
راشکاوی بریندارکەر

blur/blɜ:(r)/n لێڵ

blur/v لێڵ دەکا

blurt/blɜ:t/v وڕێنە

blush/blʌʃ/v لە شەرما رەنگی سوور دەبی

blush/blʌʃ/n رووسووربوون

boa/ˈbəʊə/n ماری گەورە

boar/bɔ:(r)/n ١- بەرازی نێر
٢- بەرازی کێوی

board/bɔ:d/n ١- تەختەی دار
٢- تەختەی تێنس
٣- تەختەی یاری- وەك شەترەنج
٤- ئەنجومەن- دەستە ٥- ژەمی هوتێل

on board لەسەر پشتی کەشتی- لەناو فڕۆکە

board/bɔ:d/v سواری فڕۆکە دەبێ
فرێز: بەدار دادەپۆشێ

boarder/ˈbɔ:də(r)/n ١- کرێچی
٢- قوتابی بەشی ناوخۆ- قوتابخانەی ناوخۆ

boarding card/n کارتی سواربوونیفڕۆکە

boarding house/n بەشی ناوخۆ

boarding school/n قوتابخانەی ناوخۆ

board room/ˈbɔ:dru:m/n هۆڵی- ژووری ئەنجومەنی بەڕێوەبەران

boast/bəʊst/v ١- شانازی دەکا- خۆی هەڵدەکێشێ ٢- شانازی دەکا بە

boast/n ١- شانازی- خۆهەڵکێشان
٢- جێی شانازی

boastful/bəʊstfl/adj خۆهەڵکێش

boat/bəʊt/n بەلەم

bob/bɒb/v ئەم سەر و ئەوسەر دەکا: دەهەژێنێتەوە

bob up/v لەناکاو پەیدا دەبێ

bobby/ˈbɒbi/n پۆلیس
نیشانەی باش و خراپی

bodily/ˈbɒdɪli/adj لاشەیی

bodily/adv لەرووی لاشەوە

body/ˈbɒdi/n ١- لاشەی مرۆڤ
٢- لاشە بێجگە لە لاق و باسك و سەر
٣- جەستەی مردوو- کەلەش
٤- بەشی سەرەکی(شت)
٥- دەستە٦- شت

body building/n لەش جوانی

body language/n زمانی جەستە

body odour/n بۆنی ئارەقەی لەش

bodyguard/ˈbɒdigɑ:d/n پاسەوان

bog/bɒg/n زۆنکاو

blister/blɪstə(r)/n پوفکە- بڵق
پوفکەی لێدەی
blister/v
blistering/adj ١- زۆر توند ٢- زۆر تورە
blitz/blɪtz/n ١- هێرشی ئاسمانی لەناکاو
٢- کۆششێکی مەزنی لەناکاو
blizzard/ˈblɪzəd/n باهۆزی بەفری
bloated/ˈbləutɪd/adj پوفدراو- ئاوساو
blob/blɒb/n بارستاییەکی بچوک لە شلەی
تیر(وەک بزیە)- بڵق
bloc/blɒk/n بلۆک (بلۆکی رۆژهەلاتی)، بەرە
block/blɒk/n ١- بلۆکی چیمەنتۆ- خشت
٢- کۆمەلگا ٣- کۆمەلە خانوێک لە شارێک
کە لە هەر چوار لاوە شەقامیان لە دەورە بێ
٤- بەربەست
block letter پیتی گەورە
١- (رێ)دەگرێ ٢- لێناگەرێ ببێ
block/v
٣- پەردەپۆش دەکا- نامێڵێ ببینرێ
بەربەست دادەنێ.
blockage/ˈblɒkɪdʒ/n لەمپەر
blockade/blɒˈkeɪd/n ئابلۆقە- گەمارۆ
blockade/v ئابلۆقە دەدا/ گەمارۆ دەسەپێنێ
blockade buster پەرتوکێ یان فلمێ کە
سەرکەوتنێکی بەرچاوی هەبێ
bloke/bləuk/n پیاو- کەس
blond/blɒnd/n-adj پرچ زەرد- قژکاڵ
blonde/blɒnd/adj پرچ زەرد- قژکاڵ
(بۆ ژن)
blood/blʌd/n خوێن
ئیدیۆم: لەخوێنی- لە سروشتی
bloodbath/n خوێن رشتن
bloodcurdling/adj تۆقێنەر و ترسێنەر
blood donor/n خوێندەر- خوێنبەخش
blood group/n کۆمەلەی خوێن
blood pressure/n پالەپەستۆی خوێن
(زەخت)
bloodshed/ˈblʌdʃed/n خوێن رشتن
bloodshot/ˈblʌdʃɒt/adj چاو سۆر بوو-
خوێن تێچزاو
bloodsport/n وەرزشی خوێن- کوشتنی گا
bloodstained/adj نیشانەی هەبوونی
خوێن لەسەر..-پەڵەخوێن
bloodstream/ˈblʌdstriːm/n
جۆگەلەی خوێن-بۆری خوێن
blood transfusion/n گواستنەوەی خوێن
blood vessel/n دەفری خوێن- بۆری خوێن
bloodless/ˈblʌdləs/adj بێخوێن- زەرد
blood thirsty/ˈblʌdθɜːsti/adj
تینوی خوێن
bloody/ˈblʌdi/adj ١- خوێناوی
٢- خوێن گرتوو- داپۆشراو بەخوێن
bloody/n نەفرەتی
bloody minded/adj سەرگران-
کەللەڕەق
bloom/bluːm/adj گوڵی کەشاوە
bloom/v دەگەشێتەوە- خونچە دەکا
blossom/ˈblɒsəm/n گوڵ/چەپکە گوڵ
blossom/v گەڵا- گەڵا دەردەکا
blossom out/n باش پەرەدەسێنێ- دەبێتە
blot/blɒt/n ١- پەڵەی پیس ٢- پەڵەی
شەرمەزاری
blot/v ١- پیس دەکا ٢- پاقژ دەکا بە
٣- دادەپۆشێ- دەشارێتەوە- لادەبا
blotting paper/n کاغەزی نەرم
blotch/blɒtʃ/n نیشانە- پەڵە
blotched- blotchy/adj داپۆشراو بە...
blouse/blauz/n بلوز
blow/bləu/v ١-(با) هەڵدەکا
٢- هەوا(لەدەم) دەردەکا ٣- بلق دروست دەکا
٤-(بە با)فیکە لێدەدا ٥-دەرفەتێ لەدەست دەدا
٦- خەرج دەکا ٧- پەکو ٨- فیوز دەسوتێ.
٩-فنگ دەکا- لوتی بە دەستەسڕ پاک دەکاتەوە.
blow sth out دەکوژێنێتەوە
blow over رادەبێ- تەواو دەبێ

blasphemous/ˈblæsfəməs/adj بێ دین/ کافر
blast/blɑːst/n ١- تەقینەوە
٢- هەوایەکی لەپڕی توند
٣- فووپێدان- هۆڕین
blast/v کونێك- تۆنێلێ بە تەقینەوە دەکا
blast off/v هەڵدەستێ- دەفڕێ- بتکە جێدەهێڵێ
blast/interj وشەی سوێند لەکاتی تووڕەیی دەگوترێ
blasted/adj زۆر بێزارکەر
blasted off/n دەرچوونی... لە بتکەدا
blatant/ˈbleɪtnt/adj ڕوون و ئاشکرا/زیکە
blatantly/adv بەڕوونی، بەهات و هاوار
blaze/beɪz/v - adj ١- گڕدەگرێ- بەگڕ
٢- شەوق دەداتەوە
blazer/ˈbleɪzə(r)/n چاکەتی دروشمدار
bleach/bliːtʃ/v سپی دەکاتەوە
bleach/n ماددەیەکی کیمیاوییە بۆ سپی کردنەوەی شت بەکاردێ/ مس
bleak/bliːk/adj ١- ڕەش- ناديار٢- دڵگر
٣- سارد و ناخۆش
bleakly/adj بە ڕەشبینی
bleakness/n ڕەوشی ناخۆش- نادیاری
bleary/blɪəri/adj چاو سووربووە لە ماندووبوونا
blearily/adv بەچاوی ماندوویی‌یەوە
bleat/bliːt/v ١- دەنگی مەڕ و بزن دەکا- بارەبار دەکا ٢- بە دەنگی نوساو دەدوێ
bleat/n بارەبار
bleed/bliːd/v خوێنی لەبەر دەچێ
bleeding/bliːdɪŋ/n خوێن لەبەرچوون- خوێن بەربوون
bleep/bliːp/n فیکەی ئامێری ئەلکترۆنی
bleep/v ١- فیکەی لێ دێ
٢- سەرنج ڕاکێشانی یەکێك بەهۆی فیکەوە ئاگاداری

bleeper/bliːpə(r)/n فیکەی ورياکەر
blemish/ˈblemɪʃ/n شوورەیی- کەمیی
blemish/v شتێ پیس دەکا- لەنێوی دەبا
blend/blend/v ١- تێکەڵ دەکا
٢- دەسازێ لەگەڵ ٣- تێك ئاڵۆز دەبێ
فرێز: دەسازێن چونکە وەك یەکن/ لەیەك دەچن
blend/blend/n تێکەڵ- ئاوێتە
bless/bles/v داوای هاوکاری و پاراستنی خوا دەکا بۆکەسێك
ئیدیۆم: خۆشبەخت- بەبەخت
bless you! خوا ڕەحمەت پێ بکا
blessed/ˈblesɪd/adj ١- پیرۆز
٢- موبارەك- بەبەخت
٣- خۆش٤- بۆ دەربڕینی تووڕەیی
blessing/blesɪŋ/n ١- پیرۆزی- نیعمەت
٢- ڕازیبوون٣- ڕەزامەندی
blind/blaɪnd/adj ١- کوێر- نابینا
٢- نايەوێ تێ‌بگا ٣-بێ‌بیرکردنەوە٤- پەنهان
the blind/n نابينا، کوێر
blindly/ˈblaɪndli/adj کوێرانە
blindness/n کوێری
blind date یەکەم ژوان لەنێوان پیاو و ژن(کوڕ و کچ)
bland spot ١- بابەتێ تێ ناگا
٢- گۆشەی نەبینراو
blind/v ١- کوێری دەکا ٢- گومڕای دەکا
blind/n پەردە
blinders =blinkers/n سەر کەللە
blink/blɪŋk/v ١- چاو دەتروکێنێ
٢- ڕوناکی لەناکاو دێ و دەچێ
blink/n تروکاندن
blinkers/ˈblɪŋkəz/n سەرکەللە
blip/blɪp/n ١- بیپ
٢- خاڵێکی بچوکی ڕۆناکی لەسەر شاشە
٣- کێشەیەکی بچوك و کاتی
bliss/blɪs/n ئاسودەیی
blissful/blɪsfl/adj ئاسودە
blissfully/asdv بە ئاسودەیی

bit/n بچوکترین یەکەی زانیاری پارێزراو لەیادەوەری کۆمپیوتەر

bitch/bɪtʃ/n ١- دێلە سەگ ٢- سۆزانی- بێئەتک

bitchy/ˈbɪtʃi/adj قسەبەر(ئافرەتی فیتنەچی)

bite/baɪt/v ١- دەگەزێ ٢- گەزەی-مار- ٣- بەرایی کاریگەری دەردەکەوێ

bite/n ١- پاروو ٢- شوێنی گەزە ٣- هەندێ خواردن- پاروەنان

bitter/ˈbɪtə(r)/adj ١- بێئومێد بوو ٢- دژوار ٣- رق و کینە ٤- زۆر سارد ٥- تاڵ

bitter/n جۆرێکە لە بیرە

bitterly/adv بەپەژارەوە- بەداخەوە

bitterness/ˈbɪtənəs/n تاڵی- دژواری- بێئومێدی

bizarre/bɪˈzɑː(r)/adj نامۆ- سەیر

black/blæk/adj ١- رەنگی رەش ٢- رەشپێستەکان ٣- چایە- قاوەی رەش ٤- بێئومێد ٥- بەزەمساتی خەماری ٦- زۆر توڕە

black and white ئیدیۆم: رەش و سپی- بێڕەنگ

blacken/ˈblækən/v رەش دەکا(دەم و چاو) ٢- پیس دەکا(ناو)

blackness/n رەشی- تاریکی

blackboard/ˈblækbɔːd/n تەختەرەش

blackcurrant/ˌblækˈkʌrənt/n کشمیشی رەش

black eye/n بەرچاو رەش بوو، شین و مۆر بوو

blackhead/ˈblækhed/n زیپکە

black magic/n جادوی رەش (بۆ خراپەکاری)

black market/n بازاڕی رەش

blackout/ˈblækaut/n ١- چراکوژانەوە (لەکاتی شەڕ) ٢- لەهۆش خۆ چوون

black/n ١- رەش٢- رەشپێست

in black... لەنوسین و چاپدا

black/v فرێن: بۆ ماوەیەک لەهۆش خۆ دەچێ

blacklist/ˈblæklɪst/n لیستی رەش

blacklist/v دەیخاتە لیستی رەشەوە

blackmail/ˈblækmeɪl/n خاوە، چاوسورکردنەوە

blackmail/v ئیبتزاز کردن / خاوە وەرگرتن

blackmailer/n ئەو کەسەی بە چاو سۆرکردنەوە پارە لە خەڵک وەردەگرێ

blacksmith/ˈblæksmɪθ/n ئاسنگەر

bladder/ˈblædə(r)/n میزڵدان

blade/bleɪd/n ١- تیغی چەقۆ یان شیر ٢- پەڕی کۆمپیوتەر ٣- گەڵای درێژو لاوازی فریز

blame/bleɪm/v ١- لۆمەی دەکا- سەرزەنشتی دەکا ٢- تاوانی ئاگرێ

blame/n ئیپرسراو سەبارەت بەشتێکی خراپ لۆمە

blameless/adj پاک- بێتاوان

bland/blænd/adj ١- بێدەنگ- هێمن ٢- کەم تام- تام کەم٣- ئاسایی

blandly/adv بەهێمنی

blank/blæŋk/adj ١- بۆش٢- وشک

blank/n بۆشایی

blankly/adj بەچاوێکی کەم

blank cheque/n چەکی سپی واژۆکراو

blanket/ˈblæŋkɪt/n ١- بەتانی ٢- گشتگیر

blanket/v تەواو دادەپۆشێ

blare/bleə(r)/v دەنگ دەداتەوە

blare/n زریکە- دەنگی گەورە

blasphemy/ˈblæsfəmi/n بێرێزیکردن بەرامبەر خوا- کفر

bigoted/ˈbɪgətɪd/adj دەمارگیر
bike/baɪk/n پایسکل و ماتۆڕ
bikini/bɪˈkiːni/n مایۆی ئافرەتان
bilingual/ˌbaɪˈlɪŋgwəl/adj
١- دووزمانە
٢- بتوانی بە دوو زمان قسە بکەی
bill/bɪl/n ١-پسولەی پارەی
(کارەبا، ئاو، تەلەفۆن..هتد)
٢- پارەی کاغەز
٣- پلانی یاسایەکی نوێ
٤- پرۆگرامی خۆشی
bill/v راپەگەیەنێ
bill/n دەنوک
billiards/ˈbɪliədz/n ملیارد
billion/ˈbɪljən/n بلیۆن- ملیار
billow/ˈbɪləʊ/v شەپۆل دەدا
bin/bɪn/n ١-دەفری زبل
٢- دەفری پاراستنی نان وهەویر
binary system/n سیستەمی دوانەیی
bind/baɪnd/v ١- دەبەستێتەوە- گرێ دەدا
٢-ناچار دەکا کە٣- بەرگ تێدەگرێ
bind/n دژوار- تەنگی
binder/n بەرگکردن- بەرگ تێگرتن
binding/baɪndɪŋ/n ١- بەرگی کتێب
٢- دەممەن- پەراوێز
binge/bɪndʒ/n ماوەی خواردن و
خواردنەوەی زۆر -بێتام-
bingo/ˈbɪŋgəʊ/n بینگۆ، یاری قومار
binoculars/bɪˈnɒkjələz/n دووربین
biochemistry/ˌbaɪəʊˈkemɪstri/n
کیمیای ژیانی
biodegradable
/ˌbaɪəʊdɪˈgreɪdəbl/adj
دەکرێ بۆگەن بێ
biography/baɪˈɒgrəfi/n بایۆگرافی-
ژیاننامە
biographer/baɪˈɒgrəfə(r)/n
نوسەری ژیاننامە
biological/ˌbaɪəˈlɒdʒɪkl/adj
١- پەیوەست بە ژیانزانی
٢- بەکارهێنانی شتی زیندوو بۆ لەناوبردنی
شتێکی زیندوو
biology/baɪˈɒlədʒi/n زیندەوەرزانی-
ژیانزانی
biologist/baɪˈɒlədʒɪst/n زیندەوەرزان-
زیندەوەرناس
birch/bɜːtʃ/n حەیزەران
bird/bɜːd/n ١- باڵندە٢- کچ
bird of prey/n باڵندەی گۆشتخۆر
bird watcher/n باڵندەناسی
biro/ˈbaɪrəʊ/n قەڵەم جاف
birth/bɜːθ/n ١- لەدایک بوون
٢- رەسەن- زێد٣- بەرایی
give birth/v منداڵی دەبێ
birth certificate بەڵگەنامەی لەدایکبوون
birth control/n کۆنترۆڵکردنی منداڵ بوون
birth marker/n نیشانە
birthplace/ˈbɜːθpleɪs/n
١-شوێنی لەدایکبوون ٢-زێد
birthrate/bɜːθ reɪt/n رێژەی لەدایکبوون
birthday/ˈbɜːθdeɪ/n جەژنی لەدایکبوون
biscuit/ˈbɪskɪt/n بسکویت- بسکیت
bisexual/adj دوو ڕەگەز/ نێرەمووک
bishop/ˈbɪʃəp/n بیشۆپ-
گەورەی قەشان
bit/bɪt/n ١- پارچەیەك ٢-زۆر
٣-هەندێ ٤- ماوەیەکی کەم
bit by bit لەسەرخۆ- پەیتاپەیتا
a bit much بێزارکەر
a bit of هەندێ لە
bits and pieces شتیبچوکی جۆری جیاواز
to do your bit بەشی خۆت لە یارمەتی...
not a bit هەرگیز
to bits بۆ پارچەی بچوك
bitty/ˈbɪti/adj پەرش و بڵاو- نەبەستراو
bit/n لغاو

at best لە باشترین حاڵدا
at its best لە باشترین حاڵەتدا
be for the best گرنگ ئەمە ئاخیری خێرین
do try his best هەرچی لەتواناى بێ بەکاری دێنێ
look his best جوانترین و سەرنج ڕاکێشترین شێوە دەردەکەوێ
make the best هەوڵ دەدا سود لە ڕەوشی خراپ وەربگرێ
bet/bet/v گرەو دەکا
ئیدیۆم: گرەو دەکەم کە- دڵنیام کە
you bet بێگومان
bet/n ١- گرەو٢- پا
betray/bɪˈtreɪ/v ١- خیانەت دەکا- غەدر دەکا ٢- نهێنی ئاشکرا دەکا
٣- ئابڕوی دەبا
betrayal/bɪˈtreɪəl/n خیانەت- ناپاکی
better/betə(r)/adj ١- باشتر٢- باشتر بوو
better/ˈbetə(r)/adv بەشێوەیەکی باشتر، زۆرتر
be better off ١- باشترە بۆ ئەو
٢- گوزەران باشتر
you had better وا پێویستە- واچاکە
better/n باشتر- پایەبەرزتر
get the better ئیدیۆم: دەبەزێنێ
between/bɪˈtwi:n/prep ١- لەنێوان دوو شت
٢- لەنێوان شوێنێك بۆ شوێنێکی تر دووبارە
٣- بەستنەوەی دوو شت.
٤- لەنێوان (دوو شتی ئادیار)
٥- لەنێوان دوان یەك هەڵبژێرێ ٦- لەنێوان
٧- هەریەکەو بەشیخۆی- لەناوەڕاست.
beverage/ˈbevərɪdʒ/n خواردنەوە
beware/bɪˈweə(r)/v ئاگاداربە، وریابە
bewilder/bɪˈwɪldə(r)/v دەشلەژێ
bewildered/adj شلەژاو
bewildering/bɪˈwɪldərɪŋ/adj سەرسام
bewilderment/bɪˈwɪldəmənt/n شڵەژان، سەرسامبوون
bewitch/bɪˈwɪtʃ/v شەیدای دەکا، سەرنجی ڕادەکێشێ
beyond/bɪˈjɒnd/prep ١- لەپشت- دوورتر لە ٢- لە دەرەوەی دەسەڵات-شیان
٣- بێجگە
beyond لە پشتەوەی
bias/ˈbaɪəs/n ١-نادادگەر ٢- لایەنگرتن
bias/v لایەنگری لایەك دەکا- بێلایەن نییە
bib/bɪb/n بەرکۆشی منداڵان
bible/ˈbaɪbl/n پەرتوکی پیرۆز
biblical/ˈbɪblɪkl/adj تەوراتی- پەیوەست بە پەرتوکی پیرۆز
bibliography/ˌbɪbliˈɒgrəfi/n ١- ببیلۆگرافی ٢- لیستەی ناوی کتێبان لە سەر بابەتێکی تایبەت
bicentenary/ˌbaɪsenˈti:nəri/n بیرەوەری دووسەد ساڵ بەسەرچوون
biceps/ˈbaɪseps/n ماسولکەی دووسەرە
bicker/ˈbaɪkə(r)/v لەسەر شتێکی ناگرنگ بەشەڕ دێ
bicycle/ˈbaɪsɪkl/n پایسکل
bid/bɪd/n ١- کەم و زۆر دەکا(لە مەزات)
٢- سەڵاو دەکا
bidder/bɪdə(r)/n مەزاتکەر
bid/n ١- هەوڵدان بۆ دەستهێنانی...
٢- پێشکەش٣- تێندەر
bidet/ˈbi:deɪ/n سەرشۆرکی بچوك بۆ شوشتنی پاشوك/ سەرشۆرکی خۆشوشتن
bier/n ١-دارەمەیت- دارجەنازە- دارەبازە
٢- تەرم- تەرمهەڵگر
big/bɪg/adj ١- گەورە ٢- گرنگ
٣- گەورە(برا)
bigamy/ˈbɪgəmi/n تاوانی هەبونی (دووپیاو)یان دووژن لەیەك کاتدا
bigamist/ˈbɪgəmɪst/n دوو ژنی هەیە، لاری دوو ژنان/ دوو مێردی هەیە

believer/bɪˈliːvə(r)/n باوەڕدار– ئیماندار
belittle/bɪˈlɪtl/n لە بەهای کەم دەکاتەوە–
سووککردن – بەها کەمکردن
bell/bel/n ١– زەنگ– زەنگی کەنیسە
٢– زەنگ– دەنگی زەنگ
bellow/ˈbeləʊ/v ١– دەبۆڕێنێ–وەك گا–
٢– هاواردەكا
bellow/n بۆڕاندن– هاوار
belly/ˈbeli/n ورگ– زگ
belong/bɪˈlɒŋ/v ١– دەگەڕێتەوە
بۆ کێ.. هی کێ ٢– ئەندامە لە
٣– شوێنێکی گونجاوی هەیە.
belongings/bɪˈlɒŋɪŋz/n کەلوپەل
beloved/bɪˈlʌvd/adj دڵبەر
below/ˈbeləʊ/prep لەژێر– بن
below/adv خوارەوە
belt/belt/n ١– پشتێن– قایش ٢– جولاوە
٣– ناوچەیەك ئەدگارێکی تایبەتی هەیە
under your belt ئەو ئیشە
تەواوت کردووە
belt/v ١– بەتوندی لێیدەدا
٢– خێرا رادەکا– غاردەدا
فرێز: ١– خۆبەستنەوە بە قایشی ئۆتۆمبیل.
٢– بێدەنگ بە.
bemused/bɪˈmjuːzd/adj سەرلێشێواو
bench/bentʃ/n ١– کورسی بێ پشت
٢– کورسی پەرلەمانی ٣– مێزی تەسکی درێژ
bend/bend/v ١– دەچەمێنێتەوە
٢– دەسوڕێتەوە
٣– کڕنۆش دەبا– خۆی شۆڕ دەکاتەوە
bend/n چەمانەوە– سوڕانەوە– قلکە
beneath/bɪˈniːθ/prep ١– لەژێر
٢– شیاو نییە
benefactor/ˈbenɪfæktə(r)/n خێروەمەند
beneficial/ˌbenɪˈfɪʃl/adj سودبەخش
benefit/ˈbenɪfɪt/n ١–سود–بەرژەوەندی
٢– سود ٢– یارمەتی–بەخشش

give sb the benefit سەرفرازی دەکا–
باوەڕی پێدەکا
benefit/v ١– لەبەرژەوەندی.. دایە
٢– سود دەبینێ لە..
benevolent/bəˈnevələnt/adj
پیاوچاك– خێرخواز
benevolence/bəˈnevələns/n چاکە، خێر
benign/bɪˈnaɪn/adj ١– نەرم٢– ناترسناك
bent/bent/adj ١– ناپاك
٢– چەماوە٣– رژد– سور
bent/n بەهرە
bequeath/bɪˈkwiːð/v وەسیەت دەکا
bequest/bɪˈkwest/n میراتی–
لەپاش بەجێماو
bereaved/bɪˈriːvd/adj کۆست کەوتوو–
جگەرسوتاو
bereaved/n کەسێ یەکێکی لێ مردبێ
bereavedment/n ١– کۆست کەوتن
٢– مردنی کەسێکی نزیك
beret/ˈbereɪ/n بێریە– کڵاوقوت
berry/ˈberi/n توترك، توو
berth/bɜːθ/n ١–شوێنی‌نوستن لە پاپۆڕ یان
شەمەندەفەر٢– لەنگەرگا
beside/bɪˈsaɪd/prep نزیك– تەنیشت
besides/bɪˈsaɪdz/prep لەگەڵ ئەوەشدا،
هەروەها
besiege/bɪˈsiːdʒ/v ئابڵۆقە دەدا،
گەمارۆ دەدا
best/best/adj باشترین
ئیدیۆم: باشترین شت ئەیکەی
best man/n ئاوەڵ زاوا/بەربوك/بریکاری زاوا
best/adv ١– بە باشترین شێوە ٢– زۆر زۆر
best seller/n بەهەرمێنترین
best selling/adj بەردەوام– بە هەرمێن
best/n ١– باشترین ٢– باشترین کەس
all the best ئیدیۆم:
بەخێرچی بەهیوای سەرکەوتن.

bedding/n چەرچەف، سەرین، نوێن
bee/bɪ:/n مێشەهەنگوین– هەنگ
beehive/ˈbi:haɪv/n شانەی هەنگ
beech/bi:tʃ/n داری زان، سپیندار
beef/bi:f/n گۆشتی چێڵ– مانگا
beef burger/ˈbi:fbɜ:gə(r)/n گۆشتی چێڵی قیمەکراو
beep/bi:p/n دەنگی بەرز و کورت– هۆڕن
beep/v دەنگی بەرز و کورت دەکا– هۆڕن لێدەدا
beer/bɪə(r)/n ١– بیرە٢– گلاسێك بیرە
beet/bi:t/n چەوەندەر–شەکری چەوەندەری
beetle/ˈbi:tl/n قالۆچە
beetroot/ˈbi:tru:t/n رەگی چەوەندەر
befall/bɪˈfɔ:l/v تووشی دەبێ–لێی روودەدا
before/bɪˈfɔ:(r)/prep ١– لەپێش ٢– لەپێش ٣– ئامادە لەپێش٤– لەبەردەم
before/conj ١– پێش ئەوەی ٢– باشتر لەوەی
before/adv پێشتر
before hand/bɪˈfɔ:hænd/adv پێشتر– پێش ئەوەی
befriend/bɪˈfrend/v وەك برادەرێ مامەڵە دەکا لەگەڵ..
beg/beg/v ١– دەرۆزە دەکا– سواڵ دەکا ٢– دەپاڕێتەوە
I beg your pardon ١– داوای لێبوردن دەکا ٢– داوای دووبارەبونەوە دەکا چونکە لەقسەکە تێنەگەیشتوە.
beggar/ˈbegə(r)/n دەرۆزەکەر/ سواڵکەر– خوازۆك
beget/v ١–دەزێ ٢–لەدایك دەبێ– دەبێ
begin/bɪˈgɪn/v ١– دەست پێدەکا ٢– دەست پێ دەکا–بۆ یەکەمجار ٣– دەست پێدەکا– ئاوم بە– دەست پێدەکا
To begin with ئیدیۆم: ١– هۆی یەکەم ٢– لەبەرایی
beginner/n تازە، شاگرد
beginning/n سەرەتا– دەسپێك
begonia/bɪˈgəʊniə/n گوڵزار
begrudge/bɪˈgrʌdʒ/v ١– ئیرەیی پێدەبا چونکە شایەنی ئەوەنییە ٢– بەناپەدڵی شتێ بدەی بە یەکێ
behalf/bɪˈhɑ:f/n لەجیاتی
behave/bɪˈheɪv/v ١– هەڵس و کەوت دەکات ٢– جوان رەفتار دەکا
behaviour/bɪˈheɪvjə(r)/n رەفتار و هەڵس و کەوت
behind/bɪˈhaɪnd/prep ١– لە پشت شتێك ٢– دواکەوتوە لە، لەپاشە– ئاستی نزمترە ٣– لەپشت(سەرکەوتنی کەسێك) ٤– هۆ
behind/adv ١–پشتەوەی(شتێك) ٢– لەپشت ئەو شوێنەی کە.. ٣– گیرۆ
behind/n کۆم– سمت– قون
beige/beɪʒ/adj - n رەنگی قاوەیی کاڵ
being/ˈbi:ɪŋ/n ١– حاڵەتی بوون٢– زیندوو
belated/bɪˈleɪtɪd/adj گیرۆبوو– درەنگ وەخت
belatedly/adv درەنگ زانین
belch/beltʃ/v ١– ئاه هەڵدەکێشێ– حەسرەت هەڵدەکێشێ ٢– دوکەڵی لێ بەرز دەبێتەوە، دوکەڵ– ئاگر–دەردەکا
belch/n حەسرەت
belie/bɪˈlaɪ/v درۆدەکا
belief/bɪˈli:f/n ١– باوەڕ، بۆچوون ٢– باوەڕ، ئیمان٣– بیروباوەڕ
believe/bɪˈli:v/v ١– هەست دەکا شتێ راستە ٢– وا دەزانێ– زەنی وایە ٣– باوەڕی وایە
believe it or not باوەڕبکەین یان نا هەر ڕاستە
فرێز. ئیمان بە بوونی شتێ(خوا)
believe in sb باوەڕی بەڕاستی... هەیە، ئەوەی پێخۆشترە

bean/bi:n/n ١- فاسۆلیا ٢- تۆو

bear/beə(r)/n ورچ- هورچ

bear/v ١- پاڵپشتی دەکا ٢- شتێ هەڵدەگرێ
٣- بەرگەدەگرێ٤- رقی لێ دەبێتەوە
٥- دەبێ(منداڵ) ٦- دەگرێ
٧- بادەداتەوە ٨- نیشانە هەڵدەگرێ
٩- هەست دەردەبڕێ

bear the brunt ئیدیۆم: دەچێژێ

bear in mind لەبەرچاو دەگرێ

bear witness گەواهی دەدا

bear sb/sth out فرێز:
راستی-دروستی شت دەسەلمێنێ

bear with ئارام دەگرێ

bearable/ˈbeərəbl/adj بەرگە دەگرێ

beard/bɪəd/n ردێن- ریش

bearded/adj بە ردێن- ریشدار

bearer/ˈbeərə(r)/n هەڵگر

bearing/ˈbeərɪŋ/n ١- پەیوەست
٢- قیبلەنوما

lost his bearings ئیدیۆم:
رێی لێ ون دەبێ

beast/bi:st/n ١- گیانەوەری درندە
٢- کەسێکی درندە

beastly/adj گرژ و مۆن- ناخۆش

beat/bi:t/v ١- بەتوندی لێی دەدا
٢- بە خێرا تێکەڵ دەکا
٣- بە رێکوپێکی لێ دەدا-دڵ- ٤- دەبەزێنێ

beat about the bush ناڕاستەوخۆ
لەبارەی دەدوێ

beat time to لەگەڵ نەغمەی مۆسیقا-
دەجوڵێنێ

beat off فرێز: بەرپەرچی دەداتەوە.

beat sb to sth پێش دەکەوێ

beat sb up بە شولاق لە یەکێ دەدا،
شاپ لێدەدا

beating/bi:tɪŋ/n ١- دۆڕان
٢- لێدان وەک سزا

beat/n ١- ترپەترپ٢- رەزم
٣- شوێنی هات وچۆی پۆلیس

beautician/bju:ˈtɪʃn/n پیتۆلی جوانی

beautiful/ˈbju:tɪfl/adj جوان

beautifully/ˈbju:tɪfli/adj بەجوانی-
بە کارامەیی

beauty/ˈbju:ti/n ١- جوانی
٢- ئافرەتی جوان ٣- نموونەی جوان

beauty spot شوێنی جوان

beaver/ˈbi:və(r)/n سمۆرەی ئاویی
قوندوس

because/bɪˈkɒz/conj چونکە

because of بەهۆی

at sb beck becuase بەر ئەمر
هەردەم ئامادەیە فەرمانەکانی ئەو جێبەجێ بکا

beckon/ˈbekən/v بە پەنجە ئاماژەی بۆ دەکا
نزیکتر بێتەوە

become/bɪˈkʌm/v دەبێتە

bed/bed/n ١- سەرجێ- تەخت
٢- بنی ئاو٣- شوێنی گوڵ

bed and breakfast نوستن و تێشت
(جۆرێکە لە هوتێل)

go to bed سەرجێی لەگەڵ دەکا،
لەگەڵی دەخەوێ/ دەنوێ

bedclothes/ˈbedkləʊðz/n چەرچەف

bedroom/bedru:m/n ژووری نوستن

bedside/ˈbedsaid/n تەنیشت تەختی
نوستن

bed-sitter/ˌbedˈsɪtə(r)/n
ژووری نوستن و دانیشتن

bedspread/ˈbedsted/n چەرچەف-
داپۆشەری سەرجێی نوستن

bedtime/ˈbedtaɪm/n کاتی نوستن

bed/bed/v دەشارێتەوە، دەچێنێ

bed down/v رادەکشێت

twin bedded/n ژووری دوو کەسی-
جێی دوو کەسی

basin/ˈbeɪsn/n ١– تاوەر
٢– جام– کاسە٣– حەوزی رووبار
basis/beɪsɪs/n ١– بناغە
٢– بنچینە٣– خاڵی بەرایی
bask/bɑːsk/v خۆ دەداتە بەر هەتاو، لەبەر خۆر پاڵدەکەوێ
basket/ˈbɑːskɪt/n سەبەتە – زەمبیلە
basketball/ˈbɑːskɪtbɔːl/n یاری باسکە
bass/beɪs/n ١– نەویترین دەنگی نێرینە
٢– نەویترین بەش لە مۆسیقا
٣– گەورەترین ئامێری کەمان
٤– گیتاری کارەبایی
bass/adj دەنگ نزم
bassoon/bəˈsuːn/n ئامێرێکی مۆسیقییە، دوودزەلە
bastard/ˈbɑːstəd/n ١– بێژی– زۆڵ
٢– حەرامزادە
bat/bæt/n شەمشەمەکوێرە
bat/n ڕێکت
off your own bat ئیدیۆم: لە خۆتەوە
bat/v تۆرەی خۆی لە لێدانی تۆپ..
not bat an eyelid ئاتروکێنی.
batch/bætʃ/n برەك، کۆمەڵێك
bath/bɑːθ/n ١– گەرماو– شۆرگە
٢– خۆشوشتن٣– مەلەوانگە
bath/v ١– منداڵ دەشوا ٢– خۆی دەشوا
bathroom/ˈbɑːθruːm/n ١– ژووری خۆشوشتن ٢– تەوالێت– بانیۆ
bathe/beɪð/v ١– مەلەوانی دەکا
٢– خۆی دەشوا
bathed/adj ژێرئاو کەوتوو
bathing/n مەلەوان لە دەریا
baton/ˈbætɒn/n ١– داری دەستی سەرۆکی تیپی مۆسیقا٢– گورزە– خوترە
٣– گوللەی پلاستیکی
battalion/bəˈtæliən/n بەتالیۆن
batter/ˈbætə(r)/v چەند جار بەتوندی لێی دەدا
battered/n کۆن بوو، پەککەوتو، بێکەلك
batter/n شلکێنە (ئاردو هێلکەو شیر)
battery/ˈbætri/n ١– پاتری
٢– قەفەسی هێلکە
battle/ˈbætl/n ١–جەنگ ٢– ململانێ، تێکۆشان
battle/v دەجەنگێ
battlefield/ˈbætlfiːd/n گۆرەپانی جەنگ
battleship/ˈbætlʃɪp/n مەزنترین جۆری پاپۆری جەنگی
baulk/bɔːk/v ١–رێی دەگرێ ٢–لەشەی پێ دەکا
bawl/v هاوار دەکا
bay/beɪ/n کەنداو
bay/n بەشێکی باڵەخانە
bay window/n پەنجەرەی بەرچاو، دەرکەوتو
bay/v دەوەڕێ
bayonet/ˈbeɪənət/n قامەی سەر تفەنگ
bazaar/bəˈzɑː(r)/n ١– بازاڕ
٢– قازانجی بازاڕ بۆ کاری خێر– چاکە
be/biː/v ١– بۆ بەردەوامی–ڕێزمان–
٢– بۆ دروست کردنی ئادیار–ڕێزمان–
٣– شتێ رویدا ٤– شتێ دەکرێ روو بداو ئەدا
be/v ١– فرمانی بوون ٢– سەردان دەکا
to-be داهاتوو– ئایندە
beach/biːtʃ/n کەنار، پلاخ
beacon/ˈbiːkən/n ئاگری سەر گرد– بورج مەنارە/ منارە
bead/biːd/n ١– موروو
٢–ملوانکەی موروو ٣– دڵۆپەئاو
beak/biːk/n نووك، دەنووك
beaker/ˈbiːkə(r)/n ١– دەفر
٢– کەموڵە– گلاس
beam/biːm/n ١– کاریتە ٢– تیشك
٣– زەردەخەنە
beam/v ١– تریسکەو گەرمایی دەدا
٢– زەردەخەنە دەکا٣– پەخش دەکا

barbarism/ˈbɑːbərɪzəm/n مۆڤانیەت
barbarous/ˈbɑːbərəs/adj ١- مۆڤانیی
٢- نامەدەنی- ناشارستانی
barbecue/ˈbɑːbɪkjuː/n - v
١- گۆشت برژێن لە
هەوای کراوەدا ٢- ئاهەنگی.. لە هەوای
کراوەدا-دەرەوە- گۆشت دەبرژێنێت
barbed wire/n تەل دڕ/تێل دڕ
barber/ˈbɑːbə(r)/n سەرتاشی
bard/n هۆزانڤان، شاعیر، هۆنراوەنووس
bare/beə(r)/adj ١- رووت
٢- رووت و قووت ٣- بەتاڵ ٤- پێویست
barely/ˈbeəli/adv بەخوریتی- تۆزقاڵێ
bare back/ˈbeəbæk/adj
پشت رووت-بێ‌کورتان-زین
barefoot/ˈbeəfut/adj پێ‌پەتی-
پێ‌پووت/ قاچ پووت/ لاق پووت
bargain/ˈbɑːgən/n ١- سەوداگەری-
قایل بوون ٢- هەرزان باو
bargain/v سەودا دەکات
مامەڵە دەکات
فریز: چاوەڕێ دەکا/خۆی ئامادە دەکا
bargaining/ˈbɑːgənɪŋ/n
کەنگەشەکردن لەسەر/ مامەڵە
barge/bɑːdʒ/n دوبیە/بەلەمێکی
تەسکی درێژی بن راست بۆ گواستنەوەی
کەلوپەل بەکاردێ.
bargee/n سەندەل لێخوڕ
bark/bɑːk/n پەلکی دار
bark/v ١- دەوەڕێ ٢- دەقیڕێنێ بەسەر
bark/n وەڕین
barley/ˈbɑːli/n ١- جۆ٢- دانەوێڵەی جۆ
barn/bɑːn/n کەنجینەی دانەوێڵە/
کادین/خانە
barometer/bəˈrɒmɪtə(r)/n
١- بارۆمیتەر- پەستانپێو
٢- شتێ کە رەوشی شتێك دیاردەخا
baron/ˈbærən/n ١- بارۆن ٢- قوتب
baroness/ˈbærənəs, ˌbærəˈnes/n
بارۆنە/ ژن
baroque/bəˈrɒk/n بارۆك
barracks/ˈbærəks/n سەربازگە
barrage/ˈbærɑːʒ/n ١- تۆپبارانی
بەردەوام ٢- یەك لەسەر یەك
barrel/ˈbærəl/n ١- بەرمیل ٢- لولەی
تفەنگ
barren/ˈbærən/n ١- وشك، قاقر ٢-بێ‌بەر
barricade/ˌbærɪˈkeɪd/n-v بەست- رێ
دەگرێ
barrier/ˈbæriə(r)/n ١- بەربەست
٢- رێگر
barring/ˈbɑːrɪŋ/prep ١-بێجگە
٢- لەکاتی روونەدانی
barrister/ˈbærɪstə(r)/n
پارێزەری دادگا بەرزەکان
barrow/ˈbærəu/n
١- گالیسکەی یەك تایە
٢- گالیسکەی دەستی
barter/ˈbɑːtə(r)/v ئاڵوگۆڕ دەکا
barter/n ئاڵوگۆڕ کردن
base/beɪs/n ١- بنکە ٢- بنەما ٣- بناغە
٤- ناوەند٥- بنکەی سەربازی
base/v ١- دامەزراوە٢- دەژی
baseball/ˈbeɪsbɔːl/n بەیس بۆڵ
basement/ˈbeɪsmənt/n ژێرزەمین
bases/ˈbeɪsiːz/n بنەماکان
بە توند لێ‌دەدا
bash/bæʃ/v
bash/n لێدانێکی توند
bashful/ˈbæʃfl/adj شەرمن
basic/ˈbeɪsɪk/adj ١- بنەڕەتی- سەرەکی
٢- ساکار- سادە
basically/ˈbeɪsɪkli/adv لەجەوهەردا،
بەشێوەیەکی‌سەرەکی
basics/ˈbeɪsɪks/n پێویستی‌یەکان
basil/ˈbæzl/n رەیحان

ball point pen/n قەڵەم جاف
ballad/ˈbæləd/n بالەد (گۆرانی یان هۆزانێکی درێژی نوسراو بە زمانێکی سادە)
ballerina/ˌbæləˈriːnə/n ئافرەتێکی سەماکەری باڵێ
ballet/ˈbæleɪ/n ١- سەمای باڵێ ٢- نمایش کردنی باڵێ
ballet dancer/n سەماکەری باڵێ
balloon/bəˈluːn/n ١- باڵۆن- میزڵدان ٢- باڵۆن
ballot/ˈbælət/n دەنگدانی نهێنی
ballot/v داوا لەکەسێ بکەی دەنگ بە نهێنی بدات
bamboo/ˌbæmˈbuː/n حەیزەران- لەوەند
ban/bæn/v ١- قەدەغە دەکا بە یاسا ٢- بەرەسمی کەسێ قەدەغە دەکا لە
ban/n قەدەغەکردن
banal/bəˈnɑːl/adj ئاسایی، پووچ
banana/bəˈnɑːnə/n مۆز
band/bænd/n ١-شریت ٢- هێڵی رەنگ ٣- باند- دەستە ٤- تیپی مۆسیقا ٥- شەپۆل
bandage/ˈbændɪdʒ/n پێچان
bandage/v دەپێچێ
bandit/ˈbændɪt/n جەردە- رێگر
bang/bæŋ/v دەنگی بەرزی لێ بەرزدەکاتەوە ٢- بەرێکەوت بەشتێ بکەوێ
فرێز: دەنگێکی گەورەی لێ بەرزدەبێتەوە.
bang/bæŋ/n ١- دەنگی تەقینەوە ٢- بۆکسێکی توند
bang/bæŋ/n تەق تەق
bang/adv بە دروستی
ئیدیۆم: ئێستا ئاکرێ
banger/ˈbæŋə(r)/n ١- لەفە ٢- ئۆتۆمبیلێکی کۆن٣- تەقەمەنی
bangle/ˈbæŋgl/n بازنە
banish/ˈbænɪʃ/v قاوی دەدا- دووری دەخاتەوە، شاربەدەری دەکا
banister/ˈbænɪstə(r)/n بانیستەر، کاریتە
banjo/ˈbændʒəʊ/n بانجۆ- زوڕنا
bank/bæŋk/n ١- بانق٢- بانقی خوێن
banker/ˈbæŋkə(r)/n بەڕێوەبەر- فەرمانبەر
خاوەن پایەیەکی گرنگ لە بانق
banking/n کاری بانقی/ بانککاری
bank holiday/n پشووی رەسمی-گشتی
bank statement/n هاتە و دەرهاتەی بانق
bank/n ١- لێوار- قەراغ ٢- لێژ٣- کەڵەکەبوو
bankrupt/ˈbæŋkrʌpt/adj موفلیس، قەڵۆش
bankrupt/v موفلیسی دەکات
banner/ˈbænə(r)/n ئاڵا
banquet/ˈbæŋkwɪt/n ئاهەنگی سەرخوان
baptism/ˈbæptɪzəm/n رێ و رەسمی بە دیان کردن، پاکیزەیی
baptize/bæpˈtaɪz/v رێ و رەسمی بەدیان کردن نمایش دەکا
Baptist/ˈbæptɪst/n - adj پاکیزەکەر، تەعمیدکەر
bar/bɑː(r)/n ١- باڕ- مەیخانە ٢- مێزی ئارەق خواردنەوە٣- تولی کانزا ٤- قالب ٥- بەربەست- لەمپەر ٦- بربر
behind bars ئیدیۆم: لە زیندان
barmaid/ˈbɑːmeɪd/n مەیگێڕی ئافرەت
barman/ˈbɑːmən/n مەیگێڕی پیاو
bar/bɑː(r)/v ١- رادەگرێ ٢- دەگرێ ٣- قەدەغەدەکا
bar/prep بێجگە
barbarian/bɑːˈbeəriən/n هۆڤی- دڕندە، ناشارستانی
barbaric/bɑːˈbærɪk/adj هۆڤایەتی- دڕندە

٢- رابردوو
ئیدیۆم: بەرەو پێشەوە و بەرەو دواوە.
bacon/ˈbeɪkən/n مەندێ پارچەی گۆشتی
لاوازی پشتی بەراز/ سوێرکراو
bacteria/bækˈtɪəriə/n بەکتریا
bad/bæd/adj ١- بەد، خراپ، باش نا
٢- بێبەها ٣- بێبەها ٤- ناکارامە
٥- تێکچوو- گەنیو ٦- بەئازار ٧- بەد
٨- زەرەرمەند ٩- دژوار- ناڵەبار
not bad ئیدیۆم: خراپ نیە
too bad زۆر خراپ
baddy/ˈbædi/n کارەکتەری خراپ لە فیلم
bad language/n وشەی پیس، زمان پیس
bad tempered/adj هەڵچوو- زۆرتوڕە، تیژ
badage/bædʒ/n دروشم/نیشانەیەکە
لە بەرۆک دەدرێ
badger/ˈbædʒə(r)/n قوریەشە
badly/adv ١-بەخراپی ٢-بەتوندی ٣- زۆر
badly off/adj هەژار- نەدار
badminton/ˈbædmɪtən/n یاری تۆپی
پەڕاموچ
baffle/ˈbæfl/v سەرسام دەکات/ ڕێ دەگرێ
baffled/ˈbæfld/adj پەشێو- پەشۆکاو
baffling/adj تێکەیشتنی دژوارە
bag/bæg/n ١- جزدان- جانتا٢- کیس
٣- بەڵبوو٤- ژنێکی ناشیرین
bag/v دەست دەگرێ بەسەر
baggage/ˈbægɪdʒ/n کەلو پەلی گەشت
baggy/ˈbægi/adj فرە، خاو، شۆڕ
bagpipes/bægpaɪps/n زوڕنا-
ئامێری مۆسیقا
bags/n زۆر لە
bail/beɪl/n ١-دەستەبەری دراوی
٢-دەستەبەرکردن-بەردان
ئیدیۆم:١- کەسێ بە پارە بەردەدرێ(کەفالەت)
٢- کەسێ ڕزگاردەکا لەرەوشێکی دژواردا
bailiff/ˈbeɪlɪf/n مامووری دادی

bait/beɪt/n ١- هەویرە گۆشت
٢- دەستخەڕۆکردن
bake/beɪk/v ١- نان دەکات ٢-دەبرژێنێت
baking/n نانکردن
baker/beɪkə(r)/n نانکەر
bakery/ˈbeɪkəri/n فرنی
balance/ˈbæləns/n-v ١-تەرازوودەکات-
هاوسەنگ دەکات٢- هاوسەنگ
٣- هاوبەها ٤- بەراورد دەکا
balanced/adj ١- هاوسەنگ ٢- تەراوکار
balance/n ١- هاوسەنگی ٢- هاوسەنگی
٣- تەرازوو- قەپان ٤- ڕەسید، بڕەپارەی بانق
٥- دەستمایە، پارەی نەدراو
keep/ lose balance هاوسەنگی
دەپارێزێ/ لەدەست دەدا
catch off هاوسەنگی خۆی لەدەست دەدا
on balance ڕەچاوکردنی هەمووﻻیەك
balance of payments/n تەرازووی
دراوەکان
balance of power/n ١- هاوسەنگی
هێزەکان٢- پێویستی دەنگی پارتەبچوکەکان
بۆهاوسەنگی پارتەمەزنەکان.
balance sheet/n تۆماری هاوسەنگی
balcony/ˈbælkəni/n ١-بەلەکۆنە
٢- بالکۆن لە شانۆ
bald/bɔːld/adj ١- سەرڕووتاوە
٢- سادە- ساکار
balding/ˈbɔːldɪŋ/adj سەری بێ موو
bale/beɪl/n دەستە گورزە/ باڵە
ball/ bɔːl /n ١- خڕ- تۆپ ٢- خڕ
on the ball ئیدیۆم: وریا- بەئاگا
ball-bearing/n هەنگری بۆڵبەلێ
ball-game/n ١- یاری تۆپانێ- تۆپی پێ
٢- باسکە٣- ڕەوش
ball-point/n قەڵەم جاف
ball/bɔːl/n ئاهەنگی مەزنی هەڵپەرکێ(سەما)
ball room/n هۆڵێ هەڵپەرکێ

Bb

B-b/biː/ پیتی دووەم لە ئەلفبای ئینگلیزیدا
B-road/n ڕێگای لاوەکی
baa/bɑː/n باعەی مەڕ و کاوڕ
babble/ˈbæbl/v ١- بەخێرا دەدوێ ٢- بۆلەبۆڵ دەکا٣- خوڕەی ئاو دێنێ
babble/ˈbæbl/n ١-چەند دەنگی تێکەڵاو و غەلبەغەلب ٢- بلقە بلقی ئاو
babe/beɪb/n ١- ساوا٢- جوانێ
baby/ˈbeɪbi/n ١-ساوا ٢- باڵندە و گیانەوەری بچوک ٣- خنجیلانە ٤-یار
babish/adj منداڵانە
babyhood/n منداڵێتی، تەمەنی زارۆکایەتی
babysit/ˈbeɪbisɪt/v چاودێری منداڵ دەکات
babysitter/ˈbeɪbisɪtə(r)/n بەخێوکەری منداڵ- دایەن
bachelor/ˈbætʃələ(r)/n ١- ژنی نەهێناوە، بێژن- ڕەبەن ٢- دەرچووی زانکۆ- هەڵگری بەکالۆریۆس
back/bæk/n ١- پشت ٢- پاشەوە ٣- پشتەوە
back bone/ˈbækbəʊn/n ١- ئێسکی پشت ٢- بڕبڕەی پشت
back stroke/ˈbækstrəʊk/n پشتەمەلە
back/bæk/adj ١- لە پشتەوە٢- دواخراو
back bench کورسی پشتەوە لە پەرلەمانی بەریتانی
backer/ˈbækə(r)/n ١-ئەندام پەرلەمان کە پایەیەکی گرنگی نیە لە پارتێکی سیاسیدا ٢-لایەنگر
backhand/ˈbækhænd/n لێدانی تۆپ لە تێنس بە پشتەدەست/ پشتەدەست
backlog/ˈbæklɒg/n لەسەریەک کەوتوو، کەڵەکەبوو
backside/ˈbæksaɪd/n کۆم- قوون- پشتەوە
backstage/ˌbækˈsteɪdʒ/n پشت پەردە
backwater/ˈbækwɔːtə(r)/n کارتێنەکراو- چەسپاو
backyard/ˌbækˈjɑːd/n حەوشی پشتەوە
back/adv ١- گەڕانەوە بۆ ٢- دوور- دواوە ٣- دوور لە٤- لە بەرامبەر٥- لەوساوە
back and forth ئیدیۆم: هات و چۆ
backdate/ˌbækˈdeɪt/v کاری پێدەکا لە مێژووی پێشووەوە
backfire/ˌbækˈfaɪə(r)/v ئاکامێکی چاوەڕێ نەکراو بەدەست دێنێ
backlash/ˈbæklæʃ/n کاردانەوەیەکی توند لەدژی..
back/bæk/v ١-بەرەو دواوە دەکشێتەوە ٢- دەکەوێتە دواوە ٣- پشتگیری دەکا ٤- گرەو دەکات
back away ئیدیۆم: پاشگەز دەبێتەوە.
backdown/v دەست هەڵدەگرێ چیتر سووربێ لەسەر..
back out/v بڕیاردەدا کە ئەوە نەکا کە بەڵێنی دابوو بیکا
back up/ˈbækʌp/v پشتگیری دەکات
back sth up/v دانەیەکی تر لەبەر دەگرێتەوە
backer/n پارەدەر- کۆمەککەر
backing/n کۆمەک، بێشە
backup/n ١- پشتگیری ٢- دانەی جێگرەوە
background/ˈbækgraʊnd/n ١- پێشینەی کۆمەڵایەتی دەوروبەر ٢- پێشینە ٣- پشتەوەی ٤- دوورەچاو- نابەرچاو
backward/ˈbækwəd/adj ١- بەرەوپاشەوە ٢- دواکەوتوو
backwards/bækwədz/adv ١- بەرەو دواوە ٢- بەسەراوگێڕی، سەراوقون، سەراوخون

autopsy/ˈɔ:topsi/n توێکاری لاشە
جەستە شەقشەق کردن بە نیازی لێکۆڵینەوە
autumn/ˈɔ:təm/n پاییز
autumnal/ɔ:ˈtʌmnəl/adj پاییزی
auxiliary/ɔ:gˈzɪliəri/n یارمەتیدەر
auxiliary verb/n فرمانی یارمەتیدەر
avail/əˈveɪl/n ئیدیۆم: بێهودە
without avail بێسەرکەوتن– بێئاکام
available/əˈveɪləbl/adj ١– بوون– زۆری
٢– ئامادە ٣–هەبوون
availability/əˌveɪləˈbɪləti/n
بوونی و زۆری
avalanche/ˈævəlɑ:nʃ/n هەرەسی بەفر، رمانی بەفر
avantgarde/adj پێشڕەو، پێشەنگ
avenge/əˈvendʒ/v تۆڵەدەسێنی
avenue/ˈævənju:/n ١– شەقامێکی بەدار
٢– رێگە
average/ˈævərɪdʒ/n ١– رێژە– ناوەند
٢– رێژە
average/adj ١– ناوەند ٢– ئاسایی
average/v رێژە– بەدەست دێنێ
دەکاتە رێژەی..
averse/əˈvɜ:s/adj دژ، پێچەوانە
aversion/əˈvɜ:ʃn/n ١– رق لێ بوونەوە
٢– رق لێ بۆوە
avert/əˈvɜ:t/v دووردەخاتەوە– لادەبات
aviary/ˈeɪviəri/n قەفەس– باڵندگا
aviation/ˌeɪviˈeɪʃn/n فڕین/ فڕۆکەوانی
avid/ˈævɪd/adj شەیدا– تینوو
avocado/ˌævəˈkɑ:dəʊ/n ئەڤۆکادۆ–
مێوە وەك هەرمێیە
avoid/əˈvɔɪd/v ١– لادەدات
٢– خۆ دووردەخاتەوە
avoidable/əˈvɔɪdəbl/adj ناپێویست–
دەشێ خۆی لێ دووربگری
avoidance/əˈvɔɪdəns/n دوورخستنەوە

await/əˈweɪt/v ١– چاوەڕێ دەکا
٢– چاوەڕوانی دەکات– ئاگادار دەکرێتەوە
awake/əˈweɪk/v ١– بەئاگا دێ
٢– دەوروژێنێ
awake/adj وشیار– بەئاگا
awaken/əˈweɪkən/v ١– بەئاگادێنێ
٢– دەوروژێنێ ٣–ئاگادار دەکاتەوە.
awakening/n ١– هەڵسان لەخەون– بەرایی
٢– بەئاگاهاتن
award/əˈwɔ:d/v ١– دەبەخشێ
٢–دەبژێرێ– تەعویز
award/n خەڵات
aware/əˈweə(r)/adj ١– وشیار٢– ئاگادار
awareness/n مەعریفە– وشیاری
awash/əˈwɒʃ/adj نقومیئاو،ژێرئاو کەوتو
away/əˈweɪ/adv ١– شوێنێکیتر–
ئاراستەیەکیتر ٢– لەدوورەوە ٣– ئامادەنەبوو
٤–داهاتوو ٥–لەشوێنی دڵنیا ٦–لە گۆڕەپانی
دی ٧– تا بەتەواوی ون دەبێ ٨– بەبەردەوامی
awe/ɔ:/n هەستی رێز بەهۆی ترس یان
شەیدا– رەهبەت
awesome/ɔ:səm/adj ترسێنەر
awful/ˈɔ:fl/adj ١– زۆرخراپ ٢– تۆقێنەر
٣– زۆر مەزن٤– زۆر ناخۆش
awkward/ˈɔ:kwəd/adj ١– نەگونجاو–
دژوار ٢–چەتوون
٣–پەشێو–پەشۆکاو ٤–بێبەکارامە
awkwardly/adv بە شێوەیەکی پەشێوی،
بێ کارامەیی
awry/əˈraɪ/adv لەغەڵەت، گومڕا
awry/əˈraɪ/adj شێواو، ئاڕێك
axe/æks/n ١– تەور
٢– ناهێڵێ، کەم بکرێتەوە
axe/v ناهێڵێ، لادەبا، کۆتایی پێدێنێ
axis/ˈæksɪs/n ١– چەق٢– چەسپیو(تەوەر)
axle/ˈæksl/n ئاکسل
aye/aɪ/inte بەڵێ

۱-سەرنج ڕاکێش ۲-کۆک-جوان

attractively/adv سەرنج ڕاکێشانە

attractiveness/n سەرنج ڕاکێشی

attribute/əˈtrɪbjuːt/v دەگەڕێنێتەوە بۆ

attribute/n ئەدگار- سەروسیما

aubergine/ˈəʊbəʒiːn/n باینجان

auburn/ˈɔːbən/adj پرچی قاوەیی سورباو

auction/ˈɔːkʃn/n مەزادی ئاشکرا، هەراج

auction/v بە مەزادی ئاشکرا دەفرۆشرێ

auctioneer/ˌɔːkʃəˈnɪə(r)/n دەلال- مەزادچی

audible/ˈɔːdɪbl/adj بیستراو

audibly/adv بەبیسراوی

audience/ˈɔːdiəns/n ۱-جەماوەر ۲- چاوپێکەوتن(دیداری) ڕەسمی

audiovisual/ˌɔːdiəʊˈvɪʒuəl/adj بەکارهێنانی دەنگ و وێنە

audition/ɔːˈdɪʃn/n نمایشکردنێکی ئەزمونی بۆ گۆرانیبێژ و ئەکتەر

auditorium/ˌɔːdɪˈtɔːriəm/n ۱- بەشێکی شانۆ ۲- هۆڵی نمایش کردن ۳- هۆڵی وانەوتنەوە

augur/ˈɔːgə(r)/v ئیدیۆم: پێشبینی دەکرێ

August/ˈɔːgəst/n مانگی ئاب

aunt/ɑːnt/n پلك- پوور، خاڵۆژن و مامۆژن

au pair/ˌəʊ ˈpeə(r)/n کارمەکەر- لەلە

aura/ˈɔːrə/n پرشنگ، ئەدگار

aural/ˈɔːrəl/adj پەیوەستە بەگوێ...

auspices/ˈɔːspɪsɪz/n ئیدیۆم: لەژێر چاودێری

auspicious/ɔːˈspɪʃəs/adj بەختەوەر- کامەران، موژدەهێن

austere/ɒˈstɪə(r)/adj ۱- بەقنیات- توندوتیژ ۲- سادە و ساکار

austerely/adv قنیات- سادەیی

authentic/ɔːˈθentɪk/adj ڕەسەن- ڕاستی

authenticity/ˌɔːθenˈtɪsəti/n ڕاستێتی

author/ˈɔːθə(r)/n دانەر

authorship/n دانان/ کرداری نووسین

authoritarian/ɔːˌθɒrɪˈteərɪən/adj سەرکوتکەر

authoritative/ɔːˈθɒrətətɪv/adj ۱- دەسەڵاتدار- کاریەدەست ۲- جێی باوەڕ

authority/ɔːˈθɒrəti/n ۱- دام و دەزگای دەسەڵات ۲- دەسەڵات ۳- دەسەڵات بەخۆدان ٤- دەسەڵاتدار ٥- کەسی خودان مەعریفەی تایبەت

authorize/ˈɔːθəraɪz/v سەرپشکی دەکات

authorization/ˌɔːθəraɪˈzeɪʃn/n سەرپشك کردن

autistic/ɔːˈtɪstɪk/adj گۆشەگیر

autobiography/ˌɔːtəbaɪˌɒgrəfi/n ژیاننامە

autobiographical /ˌɔːtəˌbaɪəˈgræfɪkl/adj پەیوەست بە ژیاننامە

autograph/ˈɔːtəgrɑːf/n واژۆی کەسێکی ناودار(ئیمزا)

autograph/v واژۆ لەسەر شتێ دەکا

automate/ˈɔːtəmeɪt/v دەکەوتە کار بەهۆی ئامێرێکەوە

automatic/ˌɔːtəˈmætɪk/adj ۱- خۆکار ۲- خۆمێشتی ۳- لەخۆوە- چەکی ئۆتۆماتیکی

automatically/ˌɔːtəˈmætɪkli/adj لەخۆوە

automation/n بەکارهێنانی ئامێر لەبریتی مرۆڤ

automobile/ˈɔːtəməbiːl/n ئۆتۆمۆبیل

autonomous/ɔːˈtɒnəməs/adj ئۆتۆنۆمیدار- سەربەخۆیی- خۆیی

autonomy/ɔːˈtɒnəmi/n ئۆتۆنۆمی- خودموختاری

astronomy/əˈstronəmi/n
گەردوونناسی– فەلەکناسی

astronomer/əˈstronəmə(r)/n
گەردوون ناس

astronomical/ˌæstrəˈnomikl/adj
١– فەلەکی ٢– زۆرگەورە

astute/əˈstjuːt/adj زۆر زیرەک/ بیر تیژ

asylum/əˈsaɪləm/n ١– پەنابەری
٢– نەخۆشخانەی نەخۆشی عەقڵی

at/ət/prep ١– لە ٢– رووگە
٣–بە هۆی ٤– مژوڵ بە ٥– بە لە

ate/et/v خواردی

atheism/ˈeɪθiɪzəm/n باوەڕ بەخوا
نەبوون، بێدینی

atheist/ˈeɪθiɪst/n بێباوەڕ، بێدین

athlete/ˈæθliːt/n وەرزشوان

athletic/æθˈletɪk/adj ١– وەرزشی
٢– چەلەنگ

athletics/æθˈletɪks/n یاریەکانی غاردان
و بازدان

atishoo/əˈtɪʃuː/interj ئەپشوو

atlas/ˈætləs/n ئەتڵەس

atmosphere/ˈætməsfɪə(r)/n
١– بەرگی هەوا ٢– هەوا ٣– ئەتمۆسفیە

atmospheric/ˌætməsˈferɪk/adj هەوایی

atom/ˈætəm/n ئەتۆم– گەردیلە

atomic/əˈtomɪk/adj ئەتۆمیی

atomic bomb/n بۆمبای ئەتۆمی

atomic energy/n هێزی ئەتۆمی

atrocious/əˈtrəʊʃəs/adj دڕندە– هۆڤانیی
رەق

atrocity/əˈtrosəti/n زۆر دڕندەیی–
هۆڤانیەت

attach/əˈtætʃ/v ١– توند دەکات:لەیەک
دەبەستێتەوە ٢– دەچێتە پاڵ
٣– گرنگی دەدا بە

attached/adj شەیدا– پەیوەست

attachment/n ١– چوونە پاڵ– گونجان
٢– شەیدابوون– زۆرخۆش ویستن

attack/əˈtæk/n ١– هێرش
٢– هێرشی قسەکردن٣– نۆرە
٤– هەوڵدان بۆ گۆڵ تۆمارکردن

attack/v ١– هێرش دەکا– بەچەک
٢– هێرش دەکا– بەقسە ٣– ئازار دەگەیەنێ
٤– گۆڵ دەکا

attacker/əˈtækə(r)/n هێرش بەر

attain/əˈteɪn/v بەدەست دێنێ

attainable/adj دەکرێ بەدەست بێ

attainment/n ١– بەدەست هێنان
٢ – کارامەیی– دەسکەوت

attempt/əˈtempt/v هەوڵ دەدا

attempt/n ١– هەوڵدان
٢– هەوڵدان بۆ کوشتن

attend/əˈtend/n ١– ئامادە دەبێ–دەچێ بۆ
٢– گرنگی پێدەدا

attendance/əˈtendəns/n ١– ئامادەبوون
٢– ژمارەی ئامادەبوان

attendant/əˈtendənt/n ١–سەرپەرشتکار
٢– یاوەر

attendant/adj یاوەر

attention/əˈtenʃn/n ١–ئاگاداری–گرنگی
٢– چاودێری٣– شوێنی ئامادەباشی..

attention/interj ئاگاداریە!

attentive/əˈtentɪv/adj ئاگادار– وریا–
چاودێر

attentively/adv بەوریایی

attic/ˈætɪk/n کەپر– سابات/ هەورەبان

attitude/ˈætɪtjuːd/n هەڵوێست

attorney/əˈtɜːni/n پارێزەر

attract/əˈtrækt/v ١– سەرنج رادەکێشێ
٢– رادەکێشێ

attraction/əˈtrækʃn/n ١– راکێشران–
راکێشراو ٢– شتی سەرنج راکێش

attractive/əˈtræktɪv/adj

assembly/ə'sembli/n ١- کۆبونەوە- ئەنجومەن ٢- پێکەوەنان

assembly-line هێڵی مرۆڤ و ماشینەکان لە کارگە

assent/ə'sent/n ڕازی بوون: قایل بوون

assent/ə'sɜ:t/v ڕازی دەبێ- قایل دەبێ

assert/ə'sɜ:t/v ١-دوپات دەکاتەوە ٢-دەسەپێنێ

assertion/ə'sɜ:ʃn/n ١- دوپاتکردنەوە- سەپاندن ٢- توندی و ئاشکرادەربڕین- جەخت کردن

assertive/ə'sɜ:tɪv/adj جەخت و توند

assertively/adv بەتوندی

assertiveness/ə'sɜ:tivnəs/n سەپاندن، سەلماندن

assess/ə'ses/v ١-دەنرخێنێ ٢-بڕیاردەدا لەسەر..

assessment/ə'sesmənt/n هەڵسەنگاندن

asset/'æset/n ١- سودمەند ٢- سامان

assign/ə'saɪn/v تەرخان دەکا

assign/v دیاردەکا

assignment/ə'saɪnmənt/n ئەرك، پیشە

assimilate/ə'sɪməleɪt/n ١- تێکەڵ دەبێ ٢- تێ‌دەگا ٣- دەتوێتەوە

assimilate/n ١- تێکەیشتن و تێکەڵ بوون ٢- تواندنەوە

assist/ə'sɪst/v هاوکاری دەکا

assistance/ə'sɪstəns/n هاوکاری

assistant/ə'sɪstənt/n ١- هاوکار ٢- فرۆشیار ٣- هاریکار- یارمەتیدەر

associate/ə'səʊʃiət/adj پلەیەکی کەم- هاوپیشە، ئەندام- هاوکار

associate/ə'səʊʃieɪt/v ١- دەیبەستێتەوە ٢- تێکەڵ دەبێ٢- لایەنگیری دەکا

association/ə,səʊsi'eɪʃn/n ١- پێکەوەیی ٢- پەیوەندی-کۆمەڵە ٣- بەستنی هزری

assorted/ə'sɔ:tɪd/adj جۆراوجۆر

assortment/ə'sɔ:tmənt/n هەمەڕەنگ، ڕەنگاوڕەنگ

assume/ə'sju:m/v ١- وادادەنێ ٢- ئاوڕێکی درۆ لەخۆی دەدێ- ئازناو ٣- پلەیەك وەردەگرێ

assumption/ə'sʌmpʃn/n ١-گریمان ٢- پایەوەرگرتن

assurance/ə'ʃʊərəns /n ١- دڵنیایی ٢- بەڵێن

assure/ə'ʃʊə(r)/n ١- دڵنیادەکا ٢- داین دەکا

assured/adj دڵنیا

asterisk/'æstərɪsk/n نیشانەی ئەستێرە

asthma/'æsmə/n تەنگەنەفەسی، پشی تەنگ بوون

asthmatic/æs'mætɪk/n توش بوو بە نەخۆشی تەنگەنەفەسی

astonish/ə'stɒnɪʃ/v سەرسام دەکا

astonished/ə'stɒnɪʃt/adj مەندەهۆش، سەرسام

astonishing/ə'stɒnɪʃɪŋ/adj سەرسوڕهێنەر

astonishingly/adv تاڕادەیەکی سەرسوڕهێنەر

astonishment/ə'stɒnɪʃmənt/n سەرسوڕمان

astound/ə'staʊnd/v سەرسام دەبێ دەنوقێنێ

astounding/adj سەرسوڕهێنەر

astray/ə'streɪ/adj وێڵ- گومڕا، لەڕێدەرچوو

astride/ə'straɪd/adj قاچ لەیەکتر کردنەوە

astrology/ə'strɒlədʒi/n ئەستێرەناسی

astrologer/ə'strɒlədʒə(r)/n ئەستێرەناس

astronaut/'æstrənɔ:t/n ئاسمانەوان- فەلەك ناس

articulated/adj لەیەک گرێدراو
artificial/ˌɑːtɪˈfɪʃl/adj دەستکرد
artificially/ˌɑːtɪˈfɪʃəli/adv بەدەستکرد
artificial-insemination/n پیتاندنی دەستکرد
artificial-intelligence/n زیرەکی دەستکرد (کۆمپیوتەر)
artillery/ɑːˈtɪləri/n تۆپ- کەلوپەلی تۆپ
artist/ˈɑːtɪst/n هونەرمەند
artistic/ɑːˈtɪstɪk/adj ١- هونەریی
٢- بەهرەی هونەری هەیە
artistically/ɑːˈtɪstɪkli/adv هونەرییانە
artistry/ˈɑːtɪstri/n کارامەی هونەری
as/əz/conj ١- لەکاتێکدا ٢- وەک- بەقەدەر
٣- وەک ٤- چونکە
as if.... وەک، وەک بڵێی
as it were ئەگەر راست بێ بڵێین
as of.... لە (لە بەرایی)
as to سەبارەت بە..
asbestos/æsˈbestəs/n ئەسبەستۆس- مادەی دژەسوتان
ascend/əˈsend/v سەردەکەوێ
ascending/adj بەرز بۆوە
Ascension Day رۆژی بەرزبونەوەی عسیا
ascent/əˈsent/n ١-بەرزبونەوە
٢- پایەک بەرەو سەرەوە
ascertain/ˌæsəˈteɪn/v دڵنیا دەکاتەوە بەدەست دێنێ
ascribe/əˈskraɪb/v دەداتە پاڵ
ash/æʃ/n سورەچنار لە دارستانی بەریتانیا هەیە
ash/n ١- خۆڵەمێش- سوتەن
ashes/ˈæʃɪz/n ٢-خۆڵەمێش: پاشماوەی بەدەنی سوتاوی مردوو
ashtray/ˈæʃtreɪ/n تەپلەی جگارە
ashamed/əˈʃeɪmd/adj شەرم لەخۆکەرەوە
ashore/əˈʃɔː(r)/n لەسەر رۆخ-کەنار،کەنار

Asia/n ئاسیا
Asian/ˈeɪʃn, eɪʒn/n ئاسیایی
aside/əˈsaɪd/adv ١- لەولاوە- بەتەنیا
٢- لەولاوە داناوە- جیاکرێتەوە
aside/n بەتەنیا لەگەڵ جەماوەر قسەکردن
aside from بێجگە
ask/æsk/v ١- پرسیار دەکا ٢- داوا دەکا
٣-داوای نرخی.. دەکا ٤- داوای رێدان دەکا
٥- داوەت دەکا
ئیدیۆم: لەکێشە دەگەڕێ- فەرتەنەچی.
if you ask me ئەگەر رای منت دەوێ
ask after sb لەبارەی..... دەپرسی
askew/əˈskjuː/adv - adj لادان ئەلە
راستەڕێ، لاڕێ- گومڕا/ بەپەنار پێچ
asleep/əˈsliːp/adj نوستوو، خەوتوو
As level ئەزمونێکی تایبەتە لە بەریتانیا و وێلز بۆ ئەو کەسانەی تەمەنیان نزیکە هەژدە ساڵانە.
aspect/ˈæspekt/n روو، روخسار
asphalt/ˈæsfælt/n قیر
asphyxiate/əsˈfɪksieɪt/v دەخنکێ- هەناسەبڕکێ دەبێ
asphyxiation/əsˈfɪksiˈeɪʃn/n خنکان
aspic/ˈæspɪk/n ولوله: جەلی
aspiration/ˌæspəˈreɪʃn/n ئاوات
aspire/əˈspaɪə(r)/v دەخوازێ
aspirin/ˈæsprɪn/n ئەسپرین
ass/æs/n ١- کەر٢- گێل- جاشک
assailant/əˈseɪlənt/n هێرش بەر
assassin/əˈsæsɪn/n غافڵکوژ
assassinate/əˈsæsɪneɪt/v غافڵکوژی دەکا-تیرۆری دەکا
assassination/əˌsæsɪˈneɪʃn/n تیرۆرکردن، غافڵکوژی
assault/əˈsɔːlt/n هێرشی لەپڕ
assault/əˈsɔːlt/v هێرش دەکا
assemble/əˈsembl/v ١-کۆدەبێتەوە
٢- پێکەوە دەنێ

٢- بیانو دەهێنێتەوە
argument/ˈɑ:gjumənt/n
١- وتووێژ- ئارێشە٢- بیانو
argumentative/ˌɑ:gjuˈmentətɪv/adj
وتووێژەکار-وتووێژخواز
arid/ˈærɪd/adj زۆر وشك- قاقڕ
Aries/ˈeəri:z/n بورجی کاور- کەسێك
ئەو بورجە بێ
arise/əˈraɪz/v سەرهەڵدەدا، دەردەکەوێ
aristocracy/ˌærɪˈstɒkrəsi/n
چینی خانەدانان
aristocrat/ˈærɪstəkræt/n خانەدان-
ئەریستۆکراتی
aristocratic/ˌærɪstəˈkrætɪk/adj
ئەریستۆکراتی
arithmetic/əˈrɪθmətɪk/n
زانستی ژمێریاری
arm/ɑ:m/n ١- باسك-دەست ٢- قۆڵ
٣- دەسك
arm in arm ئیدیۆم: دەست لەناو دەست
cross tour arms دەست لەسەر سینگ
armband/ˈɑ:mbænd/n ١- باندیج
٢- چۆپی مەلەوانی
armful/ˈɑ:mful/n پڕ بەدەست- مشتێك
armhole/ˈɑ:mhəul/n قۆڵ- بن هەنگڵ
armpit/ˈɑ:mpɪt/n بن هەنگڵ/بن کەوش
arm/v خۆ پڕ چەك دەکا بۆ شەڕ
armament/ˈɑ:məmənt/n تەقەمەنی/
کەلوپەلی سەربازی
armchair/ˈɑ:mtʃeə(r)/n
کورسی دەسکدار
armed/ˈɑ:md/adj چەکدار
armistice/ˈɑ:mɪstɪs/n ئاگربەس
armour/ˈɑ:mə(r)/n - adj زرێپۆش-
جلکی زرێ
arms/ɑ:mz/n ١- چەك، ئەوەی لە جەنگ
بەکار دێ ٢- هێمای بنەماڵە
army/ˈɑ:mi/n سوپا
aroma/əˈrəumə/n بۆن

around/əˈraund/adv ١- لێرەو لەوێ
٢- بەرەودوا بجوڵێ ٣- لە هەموو لاوە- بازنە
٤- هەیە ٥- هیچ نا
around/prep ١- لەزۆرلاوە ٢- لە دەور
٣- نزیك٤- نزیکەی
arouse/əˈrauz/v دەوروژێنێ
arousal/əˈrauzl/n وروژاندن
arrange/əˈreindʒ/v ١- ڕێك دەخا
٢- خۆی بۆ ئامادە دەکا
arrangement/əˈreɪndʒmənt/n
١- تەدارەك- تەکبیر ٢- ڕێکەوتن٣- ڕێکخستن
array/əˈreɪ/n دەستە، نمایشی جوان
arrears/əˈrɪəz/n قەرزی نەدراو
arrest/əˈrest/v دەگرێ
arrest/n گرتن
arrival/əˈraɪvl/n گەیشتن، گەیشتو
arrive/əˈraɪv/v ١- دەگات ٢- دێ
arrogant/ˈærəgənt/adj بەفیز،
خۆزلکەر، لوتبەرز
arrogance/ˈærəgəns/n فیز
arrogantly/adv بەفیزی
arrow/ˈærəu/n ١- تیر ٢- هێمای تیر
arsenic/ˈɑ:snɪk/n زەرنیخ/جۆرێکە لە ژەهر
arson/ˈɑ:sn/n تاوانی سوتاندنی
بینایەیەك بە ئەنقەست
art/ɑ:t/n ١-هونەر- کاری هونەری
٢- کاری بەهرەداری ٣- هونەرەکان و ئاداب
٤- ئاداب
artery/ˈɑ:təri/n خوێنبەر
artful/ˈɑ:tful/adj زۆرزان
arthritis/ɑ:ˈθraɪtɪs/n ئاوسانیجومکەکان
article/ˈɑ:tɪkl/n ١- شتێك لە کۆمەڵێك
٢- وتار ٣- ئامرازی ناسین و نەناسین
٤- بەند لە یاسا
articulate/ɑ:ˈtɪkjələt/adj ڕەوان-ڕوون
articulate/ɑ:ˈtɪkjuleɪt/v
بە ڕەوانی دەدوێ

approve/ə'pru:v/v ١- پێی قایل دەبێ ٢- رازی دەبێ لەسەر
approving/adj قایلیی
approvingly/adv قایل بونانە
approximate/ə'prɒksɪmət/adj نیوەدروست
approximately/adv نزیکەی
approximation/n نزیکەیی
apricot/'eɪprɪkɒt/n قەیسی
April/'eɪprəl/n مانگی نیسان
April-fool/n قوربانی درۆی نیسان ئەو کەسەی بەدرۆی نیسان تێدەکەوێ
April-fool's day/n رۆژی درۆی نیسان
apron/'eɪprən/n بەرکوشە- بەرانپێل، بەرسینگ
apt/æpt/adj ١- گونجاو، شیاو
apt to do... ٢- مەیلی کردنی شتێکە
aptly/adv بەشێوەیەکی گونجاو
aptitude/'æptɪtju:d/n توانای سروشتی (بەهرە)
aquarium/ə'kweəriəm/n ١- حەوزی شوشەی ماسی ٢- پیشانگای ماسی و زیندەوەرانی ئاوی لە باخچەی ئاژەڵان
Aquarius/ə'kweəriəs/n بورجی ئاوهەڵگر- پەقرەج- سەتڵ
aquatic/ə'kwætɪk/adj ١- ئاوی- روەک ٢- ئاویی ناو ئاو- وەرزش
Arab/'ærəb/n - adj عەرەب- وڵاتانی عەرەبی
Arabic/'ærəbɪk/n ١- زمانی عەرەبی ٢- زمانی قورئانی پیرۆز
arable/'ærəbl/adj کشتوکاڵی
arbitrary/'ɑ:bɪtrəri/adj لەخۆڕایی، بێ بنەمایی
arbitrarily/adv لەخۆڕا
arbitrate/'ɑ:bɪtreɪt/v ناوبژی دەکا
arbitration/ˌɑ:bɪ'treɪʃn/n ناوبژیکردن
arc/ɑ:k/n کەوانە، کەوان
arcade/ɑ:'keɪd/n راڕەوی فرە دوکانی کەوانەیی
arch/ɑ:tʃ/n ١-بونیادی کەوانەیی ٢-کەوانە ٢- کەوانەی پێ- ناوپێ
arch/v کەوانە دروست دەکا
archeology/ˌɑ:ki'ɒlədʒi/n شوێنەوارزانی
archaeological/ˌɑ:kiə'lɒdʒɪkl/adj شوێنەواریی
archeologist/ˌɑ:ki'ɒlədʒɪst/n شوێنەوارناس
archaic/adj کۆن- لەکارکەوتو- بێکەڵک
archbishop/ˌɑ:tʃ'bɪʃəp/n مەتران
archer/'ɑ:tʃə(r)/n تیرهاوێژ
archery/'ɑ:tʃəri/n وەرزشی هاویشتنی تیر بە تیروکەوان
architect/'ɑ:kɪtekt/n ١- ئەندازیاری بیناسازی ٢- هونەری بیناسازی
archives/'ɑ:kaɪvz/n ئەرشیف
archway/'ɑ:tʃweɪ/n رێگای کەوانەدار
Arctic/'ɑ:ktɪk/adj ١- پەیوەست بە جەمسەری باکوری ٢- زۆر سارد
the arctic/n ناوچەی دەور جەمسەری سارد
the arctic circle/n بازنەی جەمسەری باکور هێڵی ٦٦-٣٠
ardent/'ɑ:dnt/adj رژد- بە حەماس
arduous/'ɑ:djuəs/adj دژوار
area/'eəriə/n ١- بەشێك لە شارێك-وڵاتێك ٢- رووبەر ٣- ناوچە ٤- بوار- لایەن
arena/ə'ri:nə/n ١- گۆڕەپانی وەرزشی ٢- بوار
arguable/'ɑ:gjuəbl/adj ١- گفتوگۆ هەڵدەگرێ شیمانەی راستی لێدەکرێ ٢- بە ئاریشە
arguably/adv دەبێ- رەنگە
argue/'ɑ:gju:/v ١- وتوێژ دەکا

apparently/adv ١- وەك دەڵێن
٢- واپێدەچێ

appeal/əˈpiːl/v ١-تكا دەكا
٢-سەرنج رادەكێشێ ٣- كاری ئیدەكا
٤- پێدادەچێتەوە

appeal/n ١- تكاكردن- داواكردن
٢- تاویژیكردن٣- تێهەڵچوونەوە
٤- سەرنج راكێش كردن

appealing/adj ١- سەرنج راكێش
٢- پێویست- ئەدار

appear/əˈpɪə(r)/v ١- وادەبینرێ
٢- دەردەكەوێ ٣- چاپ دەكرێ
٤- دەردێنێ ٥- پێدەچێ

appearance/əˈpɪərəns/n
١- گەیشتن ٢- دەركەوتن
٢-دەركەوتن- سەرهەڵدان-بەرایی ٤- روخسار

appendicitis/əˌpendəˈsaɪtɪs/n
هەوكردنی ریخۆڵەكوێرە

appendix/əˈpendɪks/n ١- پەلەریخۆڵە
٢- پاشكۆ

appetite/ˈæpɪtaɪt/n ١- ئەوس(خواردن)
٢- ئارەزوو(زایەند)

appetizing/ˈæpɪtaɪzɪŋ/adj
سەرنج راكێش- حەزجوڵێن

applaud/əˈplɔːd/v
١-چەپڵە لێدەدا ٢-ستایشیدەكا

applause/əˈplɔːz/n چەپڵەلێدان

apple/ˈæpl/n سێو

appliance/əˈplaɪəns/n ئامێر

applicable/əˈplɪkəbl, ˈæplɪkəbl/adj
پەیوەست

applicant/ˈæplɪkənt/n داواكار

application/ˌæplɪˈkeɪʃn/n
١-داخوازنامە ٢- پراكتیزەكردن
٣ - تێكۆشان

apply/əˈplaɪ/v ١- داوادەكا
٢- جەخت دەكا لەسەر
٣- چەسپی لەسەر٤- بەكاردێ
٥- بەسەری دەچەسپێ٦- دادەنێ

applied/əˈplaɪd/adj پراكتیكی- كرداری

applied/v ١- دادەمەزرێنێ
٢- بریار لەسەر... دەدا

appointment/əˈpɔɪntmənt/n ١- ژوان
٢- كار-پیشە٣- دامەزراندن

appraise/əˈpreɪz/v هەڵدەسەنگێنێ

appraisal/əˈpreɪzl/n هەڵسەنگاندن

appreciable/əˈpriːʃəbl/adj
١- هەڵسەنگاندراو ٢- گرینگ- بەرچاو

appreciate/əˈpriːʃieɪt/v
١- بەهای دەزانێ ٢- دەرك پێ دەكا
٣- سوپاسگوزاری دەبێ ٤-هەڵیدەسەنگێنێ

appreciation/əˌpriːʃiˈeɪʃn/n
١- ریز ٢- سوپاسگوزار

appreciation/n ١- تێگەیشتن و خۆشی
٢-چاكە ٣-دەرك كردن ٤- بەرزبوونەوەی بەها

apprehension/ˌæprɪˈhenʃn/n
نیگەرانی و ترس

apprehensive/ˌæpriˈhensɪv/adj
نیگەران

apprentice/əˈprentɪs/n شاگرد

apprenticeship/əˈprentɪʃɪp/n
ماوەی شاگردی

approach/əˈprəʊtʃ/v ١-نزیك دەبێتەوە
٢- قسەدەكا ٣- مامەڵە لەگەڵ... دەكا
٤- دەگاتە

approach/n ١- لە نزیكی
٢- گەنگەشەكردن ٣- رێگا ٤- هۆكار

approachable/adj ١- سادە و روخۆش
٢- بە ئاسانی پێی بگەی

appropriate/əˈprəʊpriət/adj گونجاو

appropriately/adv بە گونجاوی

approval/əˈpruːvl/n قایل بوون-
رازیبوون

antibiotic/ˌæntibaɪˈɒtɪk/n
ماددەیەکی کیمیاویە بەکاردێ بۆ
لە ناوبردنی بەکتریا

anticipate/ænˈtɪsɪpeɪt/v
پێشبینی دەکات

anticipation/n ١- چاوەڕوانی
٢- حاڵەتی چاوەڕوانکردنی ڕودانی
شتێك

anticlimax/ˌæntiˈklaɪmæks/n
١-تورختە گۆڕان ٢-داڕمان- ڕوخان

anticlockwise/ˌæntiklɒkwaɪz/adv
پێچەوانەی جوڵەی میلی سەعات

antics/ˈæntɪk/n ئەنتێك

antidote/ˈæntidəut/n ١- دژەمێز٢- دژ

antipathy/ænˈtɪpəθi/n
ڕق لێ بوونەوە، ڕەوینەوە لێ

antiperspirant/ˌæntiˈpɜːspərənt/n
لابەری ئارەقە

antique/ænˈtiːk/adj دێرین- شتی کۆن

antiquity/ænˈtɪkwəti/n
١- لە زەمەنی دێرین
٢- شوێنەوار ٣- تەمەن درێژی

anti-semitism/ˌænti ˈsemətɪzəm/n
دژە-سامی

antiseptic/ˌæntiˈseptɪk/n پاککەرەوە

antiseptic/ˌæntiˈseptɪk/adj
کرێمی پاککەرەوە

antisocial/ˌæntiˈsəuʃl/adj
١-دوورەپەرێز ٢- زەرەمەند ٣- بێ خولق

antler/ˈæntlə(r)/n قۆچی مامز،
قۆچی ئاسك

anus/ˈeɪnəs/n کۆم، قوون

anxiety/æŋˈzaiəti/n نیگەرانی، خەم

anxious/æŋkʃəs/adj ١-نیگەران- پەشێو
٢-نیگەرانی هێنەر٣- پەرۆش

anxiously/adv بە نیگەرانی

any/ˈeni/det ١-هەر٢-هەریەکێ ٣-هەرگیز

anybody/ˈenibɒdi/pron
١- هەرکەسێ ٢- هەرکەسێ
٣- هەرکەسێ- کوێری هەرکەسێ

any how/ˈenihau/adv ١- هەرچۆنێ بێ
٢- هەرچۆنێك٣- هەرچ نەبێ
٤- بابگەڕێینەوە ٥- هەرچۆن ڕێکەوت

any one/ˈeniwʌn/pron هەرکەسێ

anyplace/ˈenipleɪs/adv هەرشوێنێ

anything/ˈeniθɪŋ/pron ١- هەرشتێ
٢- هەرشتێ بێ

anywhere/ˈeniweə(r)/adv
١- هەرشوێنێ ٢- لەهەر شوێنێ

apart/əˈpɑːt/adv ١- بە تەنیا
٢- لەیەك دوور٣- وروخاش

apart from/prep ١- بێجگە
٢- هەروەها

apartheid/əˈpɑːthaɪt/n ڕەگەزپەرستی

apartment/əˈpɑːtmənt/n ١- باڵەخانە
٢- ژوور

apathy/ˈæpəθi/n گوێنەدان، بێ باك

apathetic/ˌæpəˈθetɪk/adj گوێنەدەر

ape/eɪp/n مەیمون

ape/v لاسایی دەکاتەوە

apiece/əˈpiːs/adv بۆ هەریەك

apologetic/əˌpɒləˈdʒetɪk/adj پۆزشی

apologeticaly/adv پۆزشیانە

apologize/əˈpɒlədʒaɪz/v پۆزش
دەهێنێتەوە

apology/əˈpɒlədʒi/n پۆزش

apostle/əˈpɒsl/n حەواری(یەك لەو دوازدە
کەسەی عیسی پێغەمبەر ﷺ هەڵیبژارد بۆ
بڵاوکردنەوەی فەرمایشتەکانی)

apostrophe/əˈpɒstrəfi/n هێمای (')

appal/əˈpɔːl/v دەتۆقێ

appalling/adj تۆقێنەر

appallingly/adv تۆقێنەرانە

apparatus/ˌæpəˈreɪtəs/n ئامێر

apparent/əˈpærənt/adj ١-ئاشکرا
٢- ڕوون

Anglosaxon ئەنگلۆساکسۆنی
angry/ˈæŋgri/n تورە
angrily/ˈæŋgrəli/adv بەتورەیی
anguish/ˈæŋgwɪʃ/n حەسرەت، ئازاری بەسوێ
anguished/adj بەئێش، بەسوێ
angular/ˈæŋgjələ(r)/adj گۆشەتیژ، ئێسکدار- لاواز
animal/ˈænɪml/n ١-بونەوەر ٢- گیانەوەر ٣- وڵاغ
animated/adj ١-گورج و گۆڵ ٢-وێنەی جوڵاو
animation/ˌænɪˈmeɪʃn/n ١-گورج و گۆڵی ٢-وێنەی جوڵاوی
ankle/ˈæŋkl/n گوزینگ
annex/əˈneks/v دەلکێنێ
annexation/ˌænekˈseɪʃn/n لکاندن
annexe/ˈæneks/n پاشکۆ
annihilate/əˈnaɪəleɪt/v لەناوی دەبا، قڕی دەکا
annihilation/əˌnaɪəˈleɪʃn/n قەڵچۆکردن، قڕکردن
anniversary/ˌænɪˈvɜːsəri/n ساڵگەڕەی
annotate/v ١-دەقێك ڕاڤە دەکا ٢-تێ بینییەکان تۆمار دەکا
annotated/adj پاشکۆی روونکردنەوە بۆکراو
announce/əˈnaʊns/v ١- بە ئاشکرا ڕایدەگەیەنێ ٢- شتێ بەدەنگی بەرز دەڵێ
announcement/əˈnaʊnsmənt/n ڕاگەیاندن
announcer/n بێژەر
annoy/əˈnɔɪ/v بێزاری دەکا
annoyance/əˈnɔɪəns/n ١- هەست بە بێزاریکردن ٢- بێزارکەر
annoyed/adj تورە، بێزارکراو
annoying/adj تورەکەر

annual/ˈænjuəl/adj ١- ساڵانە ٢- لەماوەی ساڵێکدا ٣- گۆڤاری ساڵانە- ساڵانە
anonymity/ˌænəˈnɪməti/n نەناسراوی
anonymous/əˈnɒnɪmɪməs/adj نەناسراو
anonymously/adv بەشێوەیەکی نەناسراوی
anorak/ˈænəræk/n قاپوت و کڵاو
another/əˈnʌðə(r)/det ١- یەکی دی ٢- شتێ جیاواز
answer/ˈɑːnsə(r)/v ١- وەڵامی پرسیار دەداتەوە ٢- وەڵام دەداتەوە
answer sb back بەبێ شەرمی وەڵام دەداتەوە
answer for ... ١- لە ئەستۆ دەگرێ ٢- پشتگیری دەکا
answerable/ˈɑːnsərəbl/adj بەرپرس
answer/n ١- وەڵام ٢- چارەسەر ٣- وەڵامی پرسیار
answerphone/ˈɑːnsəfəʊn/n ئامێرێکە وەڵامی تەلەفۆن دەداتەوەو پەیامەکان تۆمار دەکات.
ant/ænt/n مێروله
antagonism/ænˈtægənɪzəm/n دوژمنداری- ناکۆکی
antagonize/ænˈtægənaɪz/v تورەدەکا، بێزار دەکا
Antarctic/ænˈtɑːktɪk/adj پەیوەستە بە جەمسەری باشوری
the antarctic/n جەمسەری باشوری
antelope/ˈæntɪləʊp/n مامز- کەڵەکێوی
antenatal/ˌæntiˈneɪtl/adj پێش بوون/ بەر لەدایك بون
antenna/ænˈtenə/n قۆچی هەست
anthem/ˈænθəm/n سرود
anthology/ænˈθɒlədʒi/n هەڵبژاردەی پەخشانی و هۆزانی، دیوان
anthropology/ˌænθrəˈpɒlədʒi/n مرۆڤناسی

٢– لەنێوان– بۆ هەریەك٤– لەناو

amount/əˈmaunt/n ١– بڕ،سەرجەم

amount/v ١– دەگاتە هەمان دەگەیەنێ

amp/æmp/n ئەمپێر

ample/ˈæmpl/adj ١– تەواو– ئاسەدل

٢– فرە

amply/ˈæmpli/adv بە ئاسەدل

amplify/ˈæmplɪfaɪ/v ١– دەنگ گەورە

دەکا ٢– درێژەی دەداتێ

amplification/ˌæmplɪfɪˈkeɪʃn/n

تێروتەسەل

amplifier/n گەورەکەر– دەنگاوەر–

دەستی یان قاچی دەبڕێتەوە

amputate/ˈæmpjuteɪt/v

amputation/ˌæmpjuˈteɪʃn/n بڕینەوە

amuse/əˈmju:z/v ١– بەپێکەنینی دێنێ

٢– ئاسودەی دەکات

amused/adj ١– ئاسودە ٢– دلخۆشکەر

amusement/əˈmju:zmənt/n ١–خۆشی

٢– رابواردن

amusing/adj دلخۆشکەر

anaemia/əˈni:miə/n کەم خوێنی

anaemic/əˈni:mɪk/adj توشبوو بە

کەم خوێنی

anaesthetic/ˌænəsˈθetɪk/n بەنگ

anaesthetist/əˈni:sθətɪst/n نوژداری

بەنگ کەر(سڕکەر)

anaesthetize/əˈni:sθətaɪz/v

بەندی دەکات، سڕی دەکا

analogous/əˈnæləgəs/adj پێکچوو بە

analogy/əˈnælədʒi/n پێکچوون، پێوەر

by analogy ئیدیۆم: پێکچوون

بە رێگای... بەپێوەری

analyse/ænəlaɪz/v شی دەکاتەوە،

شرۆڤەدەکا

analysis/əˈnæləsɪs/n ١– شیکردنەوە

٢–ئەنجامی شیکردنەوە

analyst/ˈænəlɪst/n شیکار

anarchy/ˈænəki/n گێرەشێوێنی، ئاژاوە

anarchic/əˈnɑ:kɪk/adj گێرەشێوێن

anarchist/ˈænəkist/n گێرەشێوێن

anatomy/əˈnætəmi/n ١– زانستی

بونیادی مرۆڤ ٢– بونیادی شتی زیندوو

anatomical/ˌænəˈtɒmɪk/adj لاشەیی

ancestor/ˈænsestə(r)/n باپیر، پێشینان

ancestry/ˈænsestri/n نەژاد

anchor/ˈæŋkə(r)/n لەنگەرگەری کەشتی

anchor/v ١– لەنگەر دەگرێ ٢– توند دەکا

ancient/ˈeɪnʃənt/adj ١– کۆن، دێرین

٢– کۆن ٣– بەساڵاچوو

and/ænd/conj ١– وە ٢– هەروەها

٣– هەروا ٤– بەهۆی ٥– دووبارەبوونەوە

٦– بۆ جەخت کردنی جیاوازی

٧– لەجیاتی (to) لەپاش هەندێ فرماندا

anecdote/ˈænɪkdəut/n چیرۆکی کورت

anew/əˈnju:/adv سەرلەنوێ، جارێکی تر

angel/ˈeɪndʒəl/n ١– فریشتە

٢– نەرم– ڕوخۆش

angelic/ænˈdʒelɪk/adj فریشتەیی

angelically/adv فریشتەییانە

anger/ˈæŋgə(r)/n تووڕەیی

anger/v تووڕە دەکا

angle/ˈæŋgl/n ١– گۆشە ٢– لا

angle/v بگاتە ئارمانج– ئاراستەی دەکا

angle/v زۆرکردن لە خەڵك– خاوە وەردەگرێ

angler/n ماسیگر

angling/ˈæŋglɪŋ/n ماسیگرتن

Anglican/ˈæŋglɪkən/n ئەنگلیکانی

Anglo/ˈæŋgləu/n ئینگلیزی

Anglo-saxon/ˌæŋgləu ˈsæksn/n

١–کەسی بەرەسەن ئینگلیزی

٢– ئەو کەسانەی لەپێش وڵاتگیری نۆرمانی

ژیاون.٣– زمانی ئینگلیزی پێش نزیکەی

ساڵی ١١٥٠

(لەئاستی دەریا) ٢– بەرزی

alto/ˈæltəʊ/n ئالتۆ: نزمترین دەنگۆی گۆرانی

altogether/ˌɔːltəˈgeðə(r)/adv ١– بە تەواوی ٢– تێکڕا ٣ – بەگشتی

aluminium/ˌæljəˈmɪnɪəm, ˌælə-/n کانزای ئەلەمنیۆم

always/ˈɔːlweɪz/adv ١– هەمیشە ٢– لەکۆنەوە ٣– هەتا هەتایی ٤– دیسان و دیسان. ٥–هەردەم

am/əm/v کاری رانەبردووی (بوون)

amalgamate/əˈmælgəmeɪt/v تێکەڵ دەبێ، دەبنە یەک، ئاوێتەبوون– لێکدان،

amalgamation/əˌmælgəˈmeɪʃn/n تێکەڵ دەبێ، دەبنە یەک، یەکبوون

amass/əˈmæs/v لەسەریەک دادەنێ، کەڵەکە دەبێ

amateur/ˈæmətə(r)/n ١– بۆ خۆشی– ئاکارامەیی ٢– نەشارەزایی

amateur/adj ١– کارێ بۆ خۆشی بکا، ناشارەزا،

amateurish/ˈæmətərɪʃ/adj ٢–کارێ بێشارەزایی ئەنجام بدرێ–بێبەهرە

amaze/əˈmeɪz/v کەسێ سەرسام بکەی، مەندەهۆش بکەی

amazed/adj سەرسام بوو

amazement/əˈmeɪzmənt/n سەرسامی

amazing/əˈmeɪzɪŋ/adj سەرسوڕهێن

amazingly/adv سەرسوڕهێنەرانە

ambassador/æmˈbæsədə(r)/n بالیۆز– بالوێز

amber/ˈæmbə(r)/n زاخ: مادەیەکی رەنگ زەردی قاوەییە بەکاردێ بۆ دروستکردنی کەتیبە و جوانکاری. ٢– رەنگ قاوەییباو

amber/adj زاخی

ambiguity/ˌæmbɪˈgjuːəti/n لێلی

ambiguous/æmˈbɪgjuəs/adj لێڵ

ambiguously/æmˈbɪgjuəsli/adv بەناڕدیاری

ambition/æmˈbɪʃn/n ١–بەرزخوازی ٢–پەرۆش

ambitious/æmˈbɪʃəs/adj ١– بەئاوات ٢– ئاواتێ زەحمەت بێتەدی

ambivalent/æmˈbɪvələnt/adj هەست ناتەبایی، هەڤدژ ناکۆک

ambivalence/æmˈbɪvələns/n هەستی ناتەوابی، هەڤدژی

ambulance/ˈæmbjələns/n ئۆتۆمبیلی فریاگوزاری

ambush/ˈæmbʊʃ/n – v بۆسە– بۆسە دادەنێ

amen/ɑːˈmen/interj ئامین

amenable/əˈmiːnəbl/adj ئامادەیە قایل بێ یان ئاراستە بکرێ

amend/əˈmend/v هەموار دەکا

amendment/əˈmendmənt/n ١– هەموارکردن، ٢– کرداری هەموارکردن

amenity/əˈmiːnəti/n هەواری خۆش

American/əˈmerɪkən/n ئەمریکی

American Football تۆپی پێی ئەمریکی

amiable/ˈeɪmiəbl/adj رووخۆشی

amiably/ˈeɪmiəbli/adv بەڕێز

amicable/ˈæmɪkəbl/adj بێکێشە– ئاشتیانە، نەرم، دۆستانە

amid/əˈmɪd/prep لەنێوان

amiss/əˈmɪs/adj هەڵە، نەشیاو

ammunition/ˌæmjuˈnɪʃn/n ١– تەقەمەنی ٢– زانیاری بەکارهاتوو لەدژی..

amnesty/ˈæmnəsti/n ١– بەخشینی دەوڵەت، ٢– لێبووردن ٣– وازهێنانی خەڵک لە چەکی ئایاسایی

among/əˈmʌŋ/prep ١– لەناوەڕاست ٢– لەنێوان (دووکەس زیاتر)

حەساسیەت

allergic/əˈlɜːdʒɪk/adj ١- هەستەوەری

هەیە. ٢- توش بو بەهۆی هەستەوەری-

حەساسیەت

alleviate/əˈliːvieɪt/v ئارامی دەکاتەوە،

هێوری دەکاتەوە

alleviation/əˌliːviˈeɪʃn/n ئارام کردنەوە،

هێورکردنەوە

alley/ˈæli/n کۆڵان- ڕێڕەوی بەرتەنگ

alliance/əˈlaiəns/n هاوپەیمانی-

هاوپەیمانێتی

allied//adj هاوپەیمان

alligator/ˈælɪgeɪtə(r)/n تیمساح

ئەمریکی

allocate/ˈæləkeɪt/v تەرخان دەکرێ-

دابەش دەکرێ

allocation/ˌæləˈkeɪʃn/n تەرخانکردن،

پشك

allot/əˈlɒt/v تەرخان دەکا- بەش دەدا

allotment/n پارچە زەوی بۆ چاندنی

سەوزەوات/ دابەشکردنی پشکەکان

allow/əˈlaʊ/v ١- ڕێ دەدا ٢-دەرفەتی دەدا

پشك ٣-دەیهێڵێت- دەبەخشێ ٤- تەرخان دەکا

allowance/əˈlaʊəns/n ١- پشك

٢- یارمەتی

allude/əˈluːd/v ئاماژە دەدا

allusion/əˈluːʒn/n ئاماژە

ally/əˈlaɪ/n ١- دەوڵەتی هاوپەیمان

٢- هاوپەیمان، لایەنگر

allied/əˈlaɪd/adj ڕێکچوو، هاوپەیمان

almighty/ɔːlˈmaɪti/adj ١- توانادار

٢- مەزن

almond/ˈɑːmənd/n بادەم- باوی

almost/ˈɔːlməust/adv نزیکەی

alone/əˈləʊn/adj تەنیا، بە تەنیا

along/əˈlɒŋ/prep ١- بەدرێژایی

٢-بە تەنیشت ٣- بەنزیك

along/adv ١- بۆ پێشەوە٢- لەگەڵ

all along هەر لە بەرایی

along with لەگەڵ

alongside/əˌlɒŋˈsaɪd/adv ١-لە تەنیشت

٢- لەگەڵ

aloof/əˈluːf/adj ١- خۆدوورگر٢- گۆشەگیر

aloud/əˈlaʊd/adv بەدەنگی بەرز

alphabet/ˈælfəbet/n ئەلف با

alphabetical/ˌælfəˈbetɪkl/adj ئەلف بایی

alphabetically/ˌælfəˈbetɪkli/adv

بە پێی ئەلف بێ

alpine/ˈælpaɪn/adj لوتکەی چیا/ ئەلپ

سەرپۆپکە

already/ɔːlˈredi/adv ١- پێشتر

٢- ئاوا زوو

Alsatian/ælˈseɪʃn/n سەگی پۆلیسی

also/ˈɔːlsəʊ/adv هەروەها، لەمە زیاتر

not only- but ئیدیۆم: نەك- بەڵام

altar/ˈɔːltə(r)/n مێزی پیرۆز لە

کەنیسە یان پەرستگا

alter/ˈɔːltə(r)/v دەیگۆڕێ، دەگۆڕێ

alternation/ˌɔːltəˈreɪʃn/n گۆڕان،

هەموارکردن

alternate/adj ١- نۆبەکار- یەك لەدوای یەك

٢- یەك لە دوو

alternately/adv بەنۆرە

alternate/ˈɔːltəneɪt/v بەدوای دێ

alternation/ˌɔːltəˈneɪʃn/n دوابەدوای

یەك هاتن

alternative/ɔːlˈtɜːnətɪv/adj بەدیل-

لەجیاتی

alternative/ɔːlˈtɜːnətɪv/n یەکی تر

alternatively/adv لەجیاتی ئەوە

although/ɔːlðəʊ/conj ١- هەرچەندە

٢-بەڵام

altitude/ˈæltɪtjuːd/n ١- بەرزی

aircraft carrier/n هەڵگری فڕۆکە
airless/ˈeələs/adj تەنگ/بێ‌هەوا
airy/ˈeəri/adj هەوادار
aisle/aɪl/n ناوڕەو، نێوەڕێ
ajar/əˈdʒɑː(r)/adj هەندێ کراوە، نیوەکراوە
akin/əˈkɪn/adj نزیك- پێکچوو- خزم
a la carte/ˌɑː lɑː ˈkɑːt/adj بەپێی داواکراو
alarm/əˈlɑːm/n ١- هەستکردن لە ئاگاوی بەترس ٢- ئاگادارکردن٣- زەنگی ورياکەر ٤- کاتژمێری وریاکەر
alarm/v دەتۆقێنێ
alarmed/əˈlɑːmd/adj ترسنۆك، نیگەران
larming/əˈlɑːmɪŋ/adj ترسێنەر، تۆقێنەر
alarmingly/adv ترسێنەرانە
alarm clock/n کاتژمێری وریاکار
alas/əˈlæs/interj بەداخەوە- ئەفسوس
album/ˈælbəm/n ١- قەوان٢- ئەلبوم
alcohol/ˈælkəhol/n ١- کحول٢- ئارەق
alcoholism/ˈælkəholɪzəm/n خوگرتن بەئارەق خواردنەوە
alcove/ˈælkəʊv/n دەلاقە
ale/eɪl/n جۆرێکە لە بیرە
alert/əˈlɜːt/adj ١- وریاکەر ٢- وریاکردنەوە لەبارەی ترسێکی چاوەڕێکراو
on alert لەسەرپێ- لەئامادەباشی
alert/v ئاگاداردەکاتەوە
A level/ˈeɪ levl/n ئەزموونی دواناوەندی گشتی بۆ وەرگیران لە زانکۆکانی بەریتانیا
algae/ˈældʒiː/n قەوزە
algebra/ˈældʒibrə/n زانستی جەبر
alias/ˈeɪliəs/n نازناو- ناسراو بە
alibi/ˈæləbaɪ/n سەرفرازکردن- بەریکردن (لەسەر بنچینەی ئامادەنەبوون لەکاتی ڕوودانی تاوانێك).
alien/ˈeɪliən/n ١-نامۆیی ٢-سەیروسەمەرە
alien/ˈeɪliən/adj ١- بیانی٢- سەیر
alienate/ˈeɪliəneɪt/v ١- خۆی دوور دەخاتەوە ٢- گۆشەگیر دەبێ
alienation/ˌeɪliəˈneɪʃn/n گۆشەگیری/ نامۆبوون
Alienation movement بزافی تەغریبی
alight/əˈlaɪt/adj هەڵگیرساو
alight/v دادەبەزێ لە. ، دێتەخوارێ
align/əˈlaɪn/v ١- ڕیك دەخا(سەڕە) ٢- لایەنگری دەکا
alignment/əˈlaɪnmənt/n ١-سەڕە ٢-لایەنگیری
alike/əˈlaɪk/adj پێکچوو
alike/adv بە هەمان ڕێگا
alimony/ˈælɪməni/n پارەی بەخێوکردن، بژێوی شەرعی (بۆ ئافرەتی تەڵاق دراو)
alive/əˈlaɪv/adj ١-زیندوو ٢-پڕ ژیان
all/ɔːl/det ١- هەموو٢- سەراپا ٣- هەریەك٤- ئەوەی کە هەیە
in all سەرجەم
not all that زۆر نا
not at all شایانی نیە، چ نیە
all ١- بە تەواوی ٢- بۆ هەر لایەك
all along لەسەرەتاوە
all right ١- باش٢- سەلامەت ٣- باشە
all the better ئەمە باشترە
all the harder ئەمە گرانترە
the all clear//n نیشانەی سەلامەتی
all-in/adj تێکڕا
all-rounder/n بەهرەدار
Allah/ˈælə/n خودا- الله
allay/əˈleɪ/v هێوردەکاتەوە
allege/əˈledʒ/v بانگەشە دەکا
allegation/ˌæləˈgeɪʃn/n بانگەشەکردن
alleged/adj بانگەشەکراو
allegedly/əˈledʒɪdli/adv وەك دەڵێن
allegiance/əˈliːdʒəns/n ئەمەکداری
allergy/ˈælədʒəri/n هەستەوەری-

agitate/ˈædʒɪteɪt/v دەمەژێنێ- دەوروژێنێ
agitated/adj پەشۆکاو- نیگەران
agitation/ˌædʒɪˈteɪʃn/n پەشۆکاوی- نیگەرانی، وروژان
agnostic/ægˈnɒstɪk/n ئازانەکاری
ago/əˈgəʊ/adv لەرابردوو- لەمەوپێش
agonize/ˈægənaɪz/v ئازار دەچێژێ
agonized/adj ئەشکەنجەدراو- ئازاراوی
agonizing/adj بەئازار- بەسوێ
agony/ˈægəni/n ئێش، ئازاری بەچێژ
agree/əgriː/v ١- قایل دەبێ- کۆکن ٢- رازی دەبێ ٣- رازی دەبێ لەسەر(لەگەڵ) ٤- رازی دەبێ بە.. ٥- وەك یەك دەبێن
agreeable/əˈgriːəbl/adj ١- نەرم - پەسەند ٢- رازی
agreeably/əˈgriːəbli/adj بەشێوەیەکی خۆشی.
agreement/əˈgriːmənt/n ١- رێککەوتن ٢- رازیبوون
agriculture/ˈægrɪkʌltʃə(r)/n چاندن، کشتوکاڵ
agricultural/ˌægrɪˌkʌltʃərəl/adj کشتوکاڵی
ah/ɑː/interj ئاه
aha/ɑːˈhɑː/interj ها ئەوەتە-ئێ تێگەیشتم
ahead/əˈhed/adv ١- لەپێش٢- لەپێشی ٣- لە داهاتوو٤- لە پێشەوەیە- زیرەکترە ٥- لەپێشەوەیە
aid/eɪd/n ١- یارمەتی- هاوکاری ٢- یارمەتیدەر ٣- ئازوخە پێتاك
aid/v یارمەتی دەدا
aide/eɪd/n هاریکار
Aids/eɪdz/n ئایدز
ailing/n نەساغ، شێواو، تەندروستی تێکچو
ailment/ˈeɪmənt/n نەخۆشی- نەساخی
aim/eɪm/n ١- ئامانج، مەبەست ٢- ئامانج
aimless/ˈeɪmləs/adj بێئامانج- سەرلێشێواو
aimlessly/adv گومڕا- بەسەرلێشێواوی
aim/eɪm/v ١- دەیەوێ ٢- ئاراستەدەکا ٣- نیشانە دەگرێ
air/eə(r)/n ١- هەوا(با) ٢- هەوا ٣- فڕۆکە ٤- مۆرك- هەست
in the open air لەدەشتەوە- لەدەرەوە
on the air پەرش دەکا
airbase/ˈeəbeɪs/n بنکەی فڕۆکەخانەی سەربازی
air conditioned/adj هەواگونجاو/ هەواتەزێن
air conditioning/n هەواگۆڕ
airfield/ˈeəfiːld/n فڕۆکەخانەی بچووك
air force/n چەکیئاسمانی-هێزی ئاسمانی
air hostess/n میوان بەخێرهێنەری ناو فڕۆکە
air line/ˈeəlain/n هێڵی ئاسمانی
airliner/ˈeəlamə(r)/n فڕۆکەی سواری گەورە
airmail/ˈeəmeɪl/n پۆستەی ئاسمانی
airplane/ˈeəpleɪn/n فڕۆکە
airport/ˈeəpɔːt/n فڕۆکەخانە
air raid/n هێرشی ئاسمانی
air space/ˈeəspeɪs/n ئاسمانی وڵات
airtight/ˈeərait/n کونبڕ
air traffic controller چاودێری بزاڤی ئاسمانی
air/eə(r)/v ١- وشك دەکاتەوە- دەداتە بەر هەوا ٢- هەواگۆڕکێ دەکا ٣- رادەردەبڕێ
airing cupboard/n دۆلابی هەواگۆڕینی جلوبەرگ
airborne/ˈeəbɔːn/adj ئاسمانی- هەوایی
aircraft/ˈeəkrɑːft/n فڕۆکە

affectionate/əˈfekənət/adj ئەویندار، خۆشویستراو
affectionately/adv بەسۆزی، بە خۆشەویستی
affiliate/əˈfɪlieɪt/v دەچێتە پاڵ،
affiliated/adj لکێنراو، پاشکۆ
affiliation/əˌfɪliˈeɪʃn/n ئەندامبون، پەیوەست بوون
affinity/əˈfɪnəti/n ١–مەیل–لایەنە نزیکی (خزمایەتی) ٢– پێکچون
affirm/əˈfɜːm/v ١–جەخت دەکا ٢–دەسەلمێنێ
affirm/n جەخت کردن– سەلماندن
affirmation/ˌæfəˈmeɪʃn/n بەلێ – سەلمێنراو– رستەی خەبەری
afflict/əˈflɪkt/v ئازار دەچێژێ
affliction/əˈflɪkʃn/n ئازار دەر
affluent/ˈæfluənt/adj زەنگین، دەوڵەمەند
affluence/ˈæfluəns/n نیعمەت
afford/əˈfɔːd/v ١–بەرگە دەگرێ–پێ دەکرێ ٢– دەتوانێ
affront/əˈfrʌnt/n رسوا– هەتك
afloat/əˈfləʊt/adj ١– سەرئاوکەوتوو ٢– کاربەردەوامی
afoot/əˈfʊt/adj ئامادەکراو
afraid/əˈfreɪd/adj ١– ترسنۆك ٢– نیگەران
afresh/əˈfreʃ/adv جارێکی تر، دووبارە
African-American//n هاوڵاتی ئەمریکی بەرەسەن ئەفریقی
Afro-caribbean ١– کاریبی بە رەسەن ئەفریقی٢– کەسێك لەرەسەنیکاریبی–ئەفریقی
after/ˈɑːftə(r)/prep ١– لەپاش ٢– رۆژ لەدوای رۆژ ٣– لە پشت ٤– لەپاش ٥– بەهۆی ٦– دەگەرێ لەدوا ٧– نیسبەت بە
after/conj لەپاش– لە پاشان
after-effect/n ئاکامێکی خراپ/ ئومێدبڕ

aftermath/ˈɑːftəmæθ/n پاشماوە– شوێنەوار/ کاریگەری
afternoon/ˌɑːftəˈnuːn/n پاش نیوەڕۆ
aftershave/ˈɑːftəʃeɪv/n کۆلۆنیای دوای ریش تاشین
afterwards/ˈɑːftəwədz/adv لەپاشان
again/əˈgeɪn, əˈgen/adv ١– جارێکی تر ٢– سەرلەنوێ ٣–ویڕای ئەمە
against/əˈgeɪnst, əˈgenst/prep ١–لەقەد ٢–پێچەوانە ٣–دژ ٤–دژ ٥–جیاواز
age/eɪdʒ/n ١– تەمەن ٢–ماوەی ژیان ٣– پیرێتی ٤–سەردەم ٥–بۆ ماوەیەکی درێژ
underage/n نابالغ– نابالەق
age-group هاوتەمەن
age/eɪdʒ/v پیردەبێ، بەساڵا دەچێ
aged/ˈeɪdʒɪd/adj بەتەمەن، دلن عومر
the aged/n پیرەکان
agency/ˈeɪdʒənsi/n ١– ئاژانس ٢–حکومەت
agenda/əˈdʒendə/n ئەژێندا– کارنامە
agent/ˈeɪdʒənt/n ١– بریکار ٢– جاسوس
aggravate/ˈægrəveɪt/v ١–خراپتر دەبێت ٢–توڕەدەکا
aggravation/ˌæfrəˈveɪʃn/n گرژبوون – توندبوون
on aggregate ئیدیۆم: سەرجەم
aggression/əˈgreʃn/n ١– دوژمنکاری ٢– گیانی دوژمنکاری
aggressor/əˈgresə(r)/n دەستدرێژیکار– دوژمنکار
aggressive/əˈgresɪv/adj ١–دوژمنکارانە ٢–جەربەزە
aggressively/adv بەتوندی
aggrieved/əˈgriːvd/adj پەشێو– توڕە
agile/ˈædʒaɪl/adj گورج وگۆڵ
agilety/əˈdʒɪləti/n چالاك– بزاوتن

adoration/ˌædəˈreɪʃn/n عەشق/ پەرستن/ شەیدا بوون

adorn/əˈdɔːn/v دەیرازێنێتەوە

adrenalin/əˈdrenəlɪn/n ئەدرینالین

adrift/əˈdrɪft/adj بەرەڵڵا// توند نەکراو

adult/ˈædʌlt/n باڵەق– گەییو

adultery/əˈdʌltəri/n زینا

advance/ədˈvɑːns/v ۱–بەرەو پێش دەچێ ۲– پێش دەکەوێ

advanced/ədˈvɑːnst/adj ۱–پێشکەوتوو ۲– پەرەسەندوو

advance/ədˈvɑːns/n ۱– پێشڕەوی ۲– پێشکەوتن ۳– پێشەکی(پارەدانی پێش وەخت).

in advance پێشتر پێش وەخت، لەپێشەکی

advantage/ədˈvɑːntɪdʒ/n ۱– ئەدگار ۲–سود

ئیدیۆم: سود دەبینین لە...// دەرفەت وەردەگری ۲– فێڵ دەکا– دەیخاپێنێ

advantageous/ˌædvənˈteɪdʒəs/adj سوودبەخش

advent/ˈædvent/n ۱– هاتن ۲– چوار هەفتەی بەر لە سەری ساڵی زایینی

adventure/ədˈventʃə(r)/n سەرکەشی

adventurous/adj ۱– سەرکەش ۲– پڕ سەرکەشی

adverb/ˈædvɜːb/n ئاوەڵفرمان

adverbial/ædˈvɜːbiəl/adj ئاوەڵفرمان

adversary/ˈædvəsəri/n دوژمن، بەرامبەر، هەڤرك

adverse/ˈædvɜːs, ədˈvɜːs/adj پێچەوانە– دژ

adversely/adv بەنەیاری– بە شێوەیەکی خراپ

adversity/ədˈvɜːsəti/n تەنگاوی– تەنگانە، میحنەت

advert/ˈædvɜːt/n ڕاگەیاندن– ئاگاداری

advertise/ˈædvətaɪz/n ڕادەگەیەنێ (لەتەلەفزیۆن)، بەهەرمێن دەکا

advertising/n پڕوپاگەندەی ڕاگەیاندن

advice/ədˈvaɪs/n ئامۆژگاری– ڕاوێژ، شیرەت

advisable/ədˈvaɪzəbl/adj باش– ڕاست، ماقوول

advise/ədˈvaɪz/v ۱– ئامۆژگاری دەکا ۲– پێی ڕادەگەیەنێ

adviser/ədˈvaɪzə(r)/n ڕاوێژکار، شیرەتکار

advisory/ədˈvaɪzəri/n ڕاوێژکاری

advocate/ˈædvəkeɪt/v بەرەڤانی دەکات– تەزکیەی دەکا

advocate/ˈædvəkət/n لایەنگر– پشتگیر– پارێزەری بەرگری

aerial/ˈeəriəl/n بایی وەك ڕادیۆ

aerial/ˈeəriəl/adj ۱– هەوایی ۲– لە ئاسمان وەرگیراو

aerobics/eəˈrəubɪks/n مەشقی وەرزشی

arerodynamics/ˌeərəudaɪˈnæmɪks/n زانستی داینامیکی، هەوایی– جوڵانەوەی شت لە هەوا

aeroplane/ˈeərəpleɪn/n فڕۆکە// باڵەفڕ

aerosol/ˈeərəsɒl/n ئێرۆسۆل، هەوادەر –بەخاخە–

aesthetic/ iːsˈθetɪk/adj جوان// جوانیی

afar/əˈfɑː(r)/adv لە دوورەوە

affair/əˈfeə(r)/n ۱– ڕەوش–ڕوداو ۲– کاروبار ۳– تایبەت

affect/əˈfekt/n ۱– کاردەکات لە ۲– زیان دەدات لە۳– تووڕەدەکا

affected/əˈfektɪd/adj دروستکراو، ئاسرووشتی

affectation/ˌæfekˌteɪʃn/n خۆ وا پیشاندان، خۆ نواندن

affection/əˈfekʃn/n خۆشەویستی

additive/ˈædətɪv/n ماددەی زێدەکراو

address/əˈdres/n ١- ناونیشان٢- وتار

address/əˈdres/v ١-دەنێرێ ٢-وتاردەدا
٣- ئاراستە دەکا ٤- ئاراستەی دەکا بە پایەك
٥- دەگەڕێتەوە بۆ

adept/əˈdept/adj کارامە، شارەزا

adequate/ˈædɪkwət/adj ١-بەشی
پێویستی ٢- مێندە باشی

adequacy/ˈædɪkwəsi/n بەس-
بەپێی پێویست

adequately//adv بەتێری بەڵام نەك بەباشی

adhere/ədˈhɪə(r)/v ١- پێوەی دەلکێ
٢- پێگیری دەکا

adherent/ədˈhɪərənt/n لایەنگر

adherence/ədˈhɪərəns/n پێگیری کردن

adhesive/ədˈhiːsɪv, ədˈhiːzɪv/adj
پێوەلکەر- چرکدار

ad hoc/ˌæd hɒk/adj بۆمەبەستێکی دیار

adjacent/əˈdʒeɪsnt/adj هاوسێ،هاوڕێك،
لەیەك نزیك

adjective/ˈædʒɪktɪv/n ئاوەڵناو

adjectival/ˌædʒekˈtaɪvl/adj ئاوەڵناو
ئاسا

adjoining/əˈdʒɔɪnɪŋ/adj پێوە لکاو/
نزیك

adjourn/əˈdʒɜːn/v دوادەخا/ ڕادەگرێ

adjournment/n دواخستن/ ڕاگرتن

adjudicate/əˈdʒuːdikeɪt/v یەکلا
دەکاتەوە-دەیبڕێنێتەوە

adjudicator/n بڕیاردەری یەك لا کەرەوە

adjust/əˈdʒʌst/v ١- هەمواری دەکا،
ڕێکی دەخا ٢- ڕادێ لەگەڵ..

adjustable/adj هەموار دەکرێ

adjustment/n هەموارکردن- ڕاهاتن

ad lib//adj سەرپێیی

ad lib... //adv بەسەرپێیی دەدوێ

administer/ədˈmɪnɪstə(r)/v ١- بەڕێوە
دەبات ٢- دەدا(دەرمان)

administration/ədˌmɪnɪˈstreɪʃn/n
١- بەڕێوەبەرایەتی
٢- دەستەی بەڕێوەبەرایەتی
٣- حکومەت

administrative/ədˈmɪnɪstrətɪv/adj
کارگێڕی

administrator/ədˈmɪnɪstreɪtə(r)/n
بەڕێوەبەر، بریکار، کارگێڕ

admirable/ˈædmərəbl/adj پەسەند

admirably/ˈædmərəbli/adv
بە پەسەندی، بە شایەنی

admiral/ˈædmərəl/n ئەدمیراڵ

admiration/ˌædməˈreɪʃn/n بەدڵ بوون

admire/ədˈmaɪə(r)/v بەدڵێتی

admirer/n پەسەندکار/پەسەندیار

admiring/adj پەسەند

admiringly/adv بە پەسەندی

admission/ədˈmɪʃn/n ١-ڕێ‌پێدان
٢-دەرگانە ٣- دان نان ٤- وەرگرتن

admit/ədˈmɪt/v ١- دان دەنێ
٢- ڕێی پێ دەدا بێتە ژوورێ

admittance/ədˈmɪtns/n ڕوخسەتی
چوونە ژوورەوە

adolescence/ˌædəˈlesns/n تەمەنی
هەرزەکاری

adolescent/ˌædəˈlesnt/adj هەرزەکار

adopt/əˈdɒpt/v ١- بەکوڕ خۆی دەکا،
بە منداڵی خۆی دەنووسێ
٢- بەکاردەهێنێ

adopted/adj بەکوڕکراو

adoption/əˈdɒpʃn/n بەکوڕکردن

adorable/əˈdɔːrəbl/adj زۆر قەشەنگ،
خۆشەویست، شەیداکەر

adore/əˈdɔː(r)/v ١- دەیپەرستێ
٢- شەیدا دەبێ

acquiesce/ˌækwiˈesns/n قایل بوون
acquire/əˈkwaɪə(r)/v قەراهەم دێنێ، بەدەست دێنێ.
acquisition/ˌækwɪˈzɪʃn/n ١–پەیداکردن ٢– کرداری بەدەست هێنان
acquit/əˈkwɪt/v ١– بێتاوان دەردێنێ ٢– بەگوێرەی ئەوەی بۆی دیار کراوە هەڵس و کەوت دەکا
acquittal/əˈkwɪtl/n بەردان، بێتاوان دەرهێنستن
acrid/ˈækrɪd/adj تام تیژ، بۆن تیژ، تاڵ
acrobat/ˈækrəbæt/n ١–پاڵەوان ٢–کرداری ئەکرۆبات لە کۆمپیوتەر
acrobatic/ˌækrəˈbætɪk/adj پاڵەوانی
acrobatics/n هونەری پاڵەوانبازی
acronym/ˈækrənɪm/n پیتی یەکەمی چەند وشەیەک، (جۆرێکە لە پێنانی وشە)
across/əˈkrɒs/n ١– ئەمبەر بۆ ئەوبەر ٢– ئەوبەر. ٣– بەدرێژایی
act/ækt/v ١– دەکا ٢– بەگوێرەی بۆ دانراو هەڵسوکەوت دەکا ٣– دەنوێنێ
act/n ١–کار ٢– پەردە– نمایشۆکەری ٣– بەش٤– یاسا٥– نواندن
acting/ˈæktɪŋ/n بینراو لە کاتی کردنی کارێکی ئاوێکدا، هەڵسان بەکارێک بۆ ماوەیەکی کورت، نواندن
action/ˈækʃn/n ١– چالاکی٢– رەفتار ٣– رووداو(لەشانۆ) ٤– کاریگەری ٥– شەڕ ٦–ئاماژەی دەستپێکردن (لە سینەما)
in action لەکاتی کاردا– چالاکیدا
into action بەگەڕخستن
out of action لەکارکەوتوو
take action شتێ دەکا
activate/ˈæktɪveɪt/n بەگەڕدەخا
active/ˈæktɪv/adj ١– چالاک، ٢– کاریگەر ٣– شێوەی دیار(لەرێزمان)
activity/ækˈtɪvəti/n ١–چالاکی، جوڵان ٢–چالاکی
actor/ˈæktə(r)/n ئەکتەر– زارڤەکەر
actress/ˈæktrəs/n ئەکتەری ژن
actual/ˈæktʃuəl/adj کرداریی– راستی
actually/ˈæktʃuəli/adv لەراستیدا
acupuncture/ˈækjupʌŋktʃə(r)/n چارەسەر بە دەرزی
acute/ˈæktʃueɪt/adj ١– تیژ–توند ٢– ترسناک ٣– زۆر٤– بیرتیژ–زیرەک
acutely/adv تا رادەیەکی زۆر
acute angle گۆشەی تیژ
ad/æd/n ئاگاداری
adamant/ˈædəmənt/n سەرڕەق، ڕشت، ڕۆد
adamantly/adv بە ڕۆدی
adapt/əˈdæpt/v ١–خۆ دەگونجێنێ ٢–گونجاندن–هەموارەدەکا٣– ئامادە دەکا
adaptable/əˈdæptəbl/adj نەرم، سازراو
adaptation/ˌædæpˈteɪʃn/n ١– وەرگێڕاو ٢– رەوش گونجاندن
adaptor/n ١– سازکەر ٢– سەیار، فرەسەرەپلاک
add/æd/v ١– زیاددەکا ٢– کۆدەکاتەوە
addition/əˈdɪʃn/n زیاد زێدە
add up پێدەچێ راست بێ
add up to.. دەکاتە
adder/ˈædə(r)/n ماری بچووکی ژەهردار
addict/ˈædɪkt/n خو دەگرێ بە
addicted/əˈdɪktɪd/adj خو گرتوو بە
addiction/əˈdɪkʃn/n خوگرتن
addictive/əˈdɪktɪv/adj بەرەو خوگرتن بردن
addition/əˈdɪʃn/n ١– کۆکردنەوە، خستنەسەر. ٢– زیاد– زێدە
in addition to ئیدیۆم، وێڕای ئەمە
additional/əˈdɪʃənl/adj زێدە

accomplished/əˈkʌmplɪʃt/adj کارامە، بەهرەدار

accomplishment/əˈkʌmplɪʃmənt/n
١– راپەڕاندنی شتێك بە سەرکەوتویی
٢–بەهرە–کارامەیی

accord/əˈkɔːd/n ڕێککەوتن

in accord بە تەبایی

by your accord خۆمێشتی

accord/əˈkɔːd/v ١– دەبەخشێ
٢– دەسازێ–دەگونجێ

accordance/əˈkɔːdns/n بەپێی،
١– بەو پێیەی کە...٢– بۆیە

according to/əˈkɔːdɪŋ tə/prep
١–بەگوێرەی ٢– بەپێی

accordion/əˈkɔːdiən/n ئۆکۆردیۆن

account/əˈkaunt/n ١– ڕاپۆرت
٢–حیسابی بانق ٣–ژمێریاری ٤–حیساب

by all accounts بە تەواوی دەنگ

on account of بەهۆی

on no account بۆ هەر هۆیێ بێ، هەرچی بێت

take account of لە هزری خۆی دادەنێ

for account ١– شی دەکاتەوە
٢– دەگەیەنێتە

accountable/əˈkauntəbl/adj
١–بەرپرس ٢–ڕاڤە کردن و شرۆڤە کردن هەڵدەگرێ

accountability/n بەرپرسیاری/ ڕاڤەکار

accountant/əˈkauntənt/n ژمێریار

accountancy/əˈkauntənsi/n زانستی ژمێریاری/ ژمێر سازی

accumulate/əˈkjuːmjəleɪt/v
١– کۆدەکاتەوە، خڕدەکاتەوە
٢– لەسەر یەك دەکەوێ

accumulation/əˌkjuːmjəˈleɪʃn/n
لەسەریەك کەوتن، کەڵەکەبوون

accuracy/ˈækjərəsi/n وردی، ڕێکی

accurate/ˈækjərət/adj ورد، دروست

accusation/ˌækjuˈzeɪʃn/n تۆمەتبارکردن

accuse/əˈkjuːz/v تۆمەتباری دەکا

accused/adj تۆمەتبار، گوناهبارکراو

accusing/adj گوناهباری، گومانکاری

accustomed/əˈkʌstəmd/adj ١–ڕاهاتوو
٢– ئاسایی

ace/eɪs/n ١– لە کۆنکان–ئاس–یەك،
٢– لەتێنس: یەکەم لێدان کە بەرامبەر ناتوانێ لێبداتەوە. ٣–گەردیلەیەك ٤–نایاب

ache/eɪk/n ئێش، ئازار– ئازاری بەردەوام
هەست بە ئێشێکی بەردەوام

achieve/əˈtʃiːv/v ١– بەدەست دێنێ
٢– ڕادەپەڕێنێ

achievement/n ١– دەستکەوت
٢– کرداری تەواوکردنی کارێك سەرکەوتوانە.

acid/ˈæsɪd/n ترشی

acid/ˈæsɪd/adj ١– ترش ٢– ترشاندن، تیژ

acidity/əˈsɪdəti/n ترشێتی

acknowledge/əkˈnɒlɪdʒ/v ١– دان پێ دەنێ ٢– دەیناسێ ٣– بڵێی بەدەستم گەیشتوە. ٤– سوپاسی دەکا

acknowledgement (-edgment)/n
١– داننان بە ڕێز . ٢– گەیشتن–ی (نامە)
٣– سوپاسگوزاری

acme/n لوتکە، پۆپکە

acne/ˈækni/n زیپکەی لاوێتی

acorn/ˈeɪkɔːn/n بەڕو، ناوکی بەڕو

acoustic/əˈkuːstɪk/n ١–دەنگیی
٢–ئامێری مۆسیقی بێکارەبا

acoustics/əˈkuːstɪks/n ١– سیماکانی بیستن ٢– دەنگ زانی– بیست

acquaintance/əˈkweɪntəns/n
١– ئاسیاوی ٢– هەبوونی هەندێ زانیاری لەبارەی کەسێك

acquainted/adj ١– ئاگادار ، ئاشنا
٢– ئاسیتی کەسێك

acquiesce/ˌækwiˈes/v قایل دەبێ (بێ مشت وڕ)

abundant/əˈbʌdənt/n زۆر
abundantly/adv بەشێوەیەکی زۆر، فرە
abuse/əˈbjuːz/v ١- خراپ بەکاردێنێ. ٢- جوێن دەدا. ٣- خراپ مامەڵە لەگەڵ- کەسێک دەکا.
abuse/əˈbjuːs/n ١- خراپ بەکارهێنان. ٢- جوێن ٣- ئابڕووبردن.
abuse//v جوێن دەدا
abusive/əˈbjuːsɪv/adj ئابڕووبەر، سووک، زمان پیس
abysmal/əˈbɪzməl/adj تۆقێنەر/ بێ بن/ نزۆ
academic/ˌækəˈdemɪk/adj ئەکادیمی، تیۆری، فیکری
academy/əˈkædəmi/n ئەکادیمیە/ ئەکادیمیایی
accelerate/əkˈseləreɪt/v خێراتر دەکات، خێراتر ئاودەدات
accelerator/əkˈseləreɪtə(r)/n پای بەنزین، خێراکەر
accent/ˈæksent, ˈæksənt/n ١- زار. ٢- شێوەزار، ٣- نیشانەی نووسین ٤- جەخت، گرنگیدان
accentuate/əkˈsentʃueɪt/v ١- روونی دەکاتەوە. ٢- بەرچاوی دەخا
accept/əkˈsept/v ١- قەبوڵ دەکا- قایل دەبێ، ٢- ڕازی دەبێ ٣- دان دەنێ، پێ دەدا ٤- دان دەنێ کە- شتێ- ئاگۆڕێ ٥- بەراست دەزانێ
acceptable/əkˈseptəbl/adj ١- پەسەند کراو. ٢- بەجێ، گونجاو
acceptability/əkˌseptəˈbɪləti/n پلەی پەسەندی
acceptably/əkˌseptəˈbɪli/adv بەشێوەیەکی ماقووڵ
acceptance/əkˈseptəns/n قایل بوون، ڕازی بوون
access/ˈækses/n ١- دەروازە ٢ - دەرفەتی بەکارهێنان، مافی بەکارهێنان، ڕێدان، گەشە
accessible/əkˈsesəbl/adj ١- بە ئاسانی گەیشتن بە. ٢- بە ئاسانی بەکارهێنان ٣- کراوە (مرۆڤ)
accessibility/əkˌsesəˈbɪləti/n بەئاسانی گەیشتن
accession/ækˈseʃn/n ١-کرداری دەسەڵات گرتنەدەست ٢-زێدە بوون ٣-ڕازی بوون
accessory/əkˈsesəri/n ١- پاشکۆ ٢- هاوکار-یارمەتیدەر
accident/ˈæksɪdənt/n روداو/ ڕێکەوت
by accident بە ڕێکەوت
accidental/ˌæksɪˈdentl/adv بەرێکەوت، ڕێکەوتیی- بێبەرنامە
acclaim/əˈkleɪm/v پیا هەڵدەلێ، ستایش دەکا
acclimatize/əˈklaɪmətaɪz/v لەگەڵ کەش و هەوایەکی نوێ ڕادێ، ڕادێنێ
acclimatization/əˌklaɪmətaɪˈzeɪʃn/n ڕاهاتن، گونجان لەگەڵ ڕەوش و سەقا
accommodate/əˈkɒmədeɪt/v ١-دەگرێ، ٢- دادەنیشێ ٣- پێی دەدا، حەز لەخێر دەکا
accommodation/əˌkɒməˈdeɪʃn/n هەوارگە، شوێن
accompaniment/əˈkʌpənimənt/n ١- سازان، ٢- کۆڕاڵی مۆسیقی
accompany/əˈkʌmpəni/v-n ١-یارمەری دەکا. ٢- لە هەمان کاتدا هەبێت٣- هاوڕێتی ٤- مۆسیقا بۆ گۆرانی تێژ لێدەدات
accomplice/əˈkʌmplɪs/n بەشدار لە تاوان هاوکاری یەکێک دەکا لە تاوان
accomplish/əˈkʌmplɪʃ/v جێبەجێ دەکا، ڕادەپەڕێنێ

abort/əˈbɔːt/v ١- لەباری دەبات (منداڵەکەی ناو سکی لەبار دەبات)
٢- شتێ کۆتایی پێ دێنێ پێش ئەوەی تەواوی بکات.

abortion/əˈbɔːʃn/n لەباربردن، لەبارچوون، بەرهاویشتن

abortive/əˈbɔːtɪv/adj سەرنەکەوتوو، سەرنەگرتوو

abound/əˈbaʊnd/v ١-دادەگرێ
٢- زۆر دەبێ

about/əˈbaʊt/adv ١-بەرەو ٢-نزیکەی
٣- لە هەموو لایەک٤- لێرەو لەوێ
٦- لە شوێنێ بێ٥- (پاش هەندێ کردار بەکار دێ) بێ ئەوەی هیچ شتێک ئەنجام بدا.
وڵاتی ئیدیۆمی: خەریک بێ شتێ ئەنجام بدات.

about/əˈbaʊt/prep ١- لەبارەی.
٢- دەربارەی ٣- پەیوەندی بە

above/əˈbʌv/adv – prep ١- لەسەر
٢- پێشوو ٣- زیاتر٤- بەرز

above all لە هەمووی گرنگتر

abrasive/əˈbreɪsɪv/adj ١- ڕوشێنەر/ خوێنەر ٢- چەتوون ٣- زبر

abreast/əˈbrest/adv شان بە شان، لەگەڵ

abridge/əˈbrɪdʒ/v ١-کورتی دەکاتەوە
٢-بێبەری دەکا/ مەحرومی دەکا

abridgement/əˈbrɪdʒmənt/n پوختە

abroad/əˈbrɔːd/adv دەرەوەی وڵات، هەندەران، تاراوگە

abrupt/əˈbrʌpt/adj لەپڕ، چاوەڕێ نەکراو، ڕوشکێن/ ترسناک

abruptly/adv لەناکاو، لەپڕ

abruptness/n لەناکاوی، ڕوشکێنی

abscess/ˈæbses/n دوملّ- کێم

abscond/əbˈskɒnd/v هەڵدێ و خۆی بە نهێنی گوم دەکا

absence/ˈæbsəns/n لەوێ نەبوون، ئامادەنەبوون، بورانەوە

absent/ˈæbsənt/adj ١- ئامادە نەبوو
٢- بیر پەرتەوازە، بێئاگا

absentee/ˌæbsənˈtiː/n ئامادەنەبوو، لێرەنەبوو

absolute/ˈæbsəluːt/adj ١- هەموو، ڕەها ٢- ڕەها

absolutely/ˈæbsəluːtli/adv
١- سەرلەبەری(هەمووی). ٢- بەتەواوی.

absolutism/ˈæbsəluːtɪzəm/n
موتلەقیەت- ڕەهاییەت لە دەسەڵات

absolve/əbˈzɒlv/v ١- بە بێتاوان دەرخستنی کەسێک لە..٢- لە گوناهی دەبورێ

absorb/əbˈsɔːb/v ١- دەمژێ ٢- تێدەگا
٣- دەگرێ ٤- سەرنج ڕادەکێشێ.

absorbed/adj مژۆل، سەرقاڵ

absorbent/əbˈsɔːbənt/adj مژەر

absorbing/adi تەواو سەرنج ڕاکێش، ئەقڵ بەر

abstain/əbˈsteɪn/v ١- شتێ ناکات کە پێی خۆشە، خۆ بێبەر دەکا/ خۆی دوور دەگرێ
٢- دەنگ نادا بە باش و بە خراپ بە نا و نا.

abstention/əˈbsteɪnʃn/n دەنگ نەدان

abstinence/əbˈstɪnəns/n خۆگرتن، خۆ بێبەرکردن

abstract/ˈæbstrækt/n ١- هەبوون تەنها وەک بیرۆکە نەک بوونی لاشەیی
٢- ئەبیستکرات(ڕووت) ٣- تەجریدی

absurd/əbˈsɜːd/adj گاڵتەجاڕ، ناماقوڵ، بێهودە

absurdity/n پڕوپوچی/ بێهودەیی

absurdly/adv بەشێوەیەکی ناماقوڵ، بە پڕوپوچی

abundance/əˈbʌnsəns/n ڕێژەیەکی زۆری شتێک

Aa

A-a/eɪ/ پیتی یەکەم لە ئەلف بای ئینگلیزیدا
١- بەرزترین پلە (لە ئەزموون بۆ نموونە)
ڕێگای سەرەکی
٢- ئامرازی نەناسین لەپێش وشەی دەست پێکردو بە دەنگی نەبزوێن.
٣- ئامرازی نەناسین (کاتێ تۆ لەبارەی شتێک بەشێوەیەکی گشتی دەدوێی).
٤- ئامرازی نەناسین (بەکاردێ لەپێش ناوێکی نەناسراو لەلایەن قسەکەرەوە).
٥- بەکاردێ بۆ سەر بەکۆمەڵێک بوون.
٦- لەگەڵ هەندێ دەستەواژە بەکاردێ کە دەلالەتی نیشانەی-چەندایەتی دەبەخشن
٧- بەکاردێ لەگەڵ نرخ و ڕێژە و ماوە: هەریەکێ

aback/əˈbæk/adv بۆ دواوە، بۆ پاشەوە

abandon/əˈbændən/v وازی لێ دەهێنێ، دەست بەرداری دەبێ،دەست هەڵدەگرێ لەشتێ

abashed/əˈbæʃt/adj پەشێوکاو، تەریق بۆوە، شەرمەزار- شپرزەبوو

abattoir/ˈæbətwɑ:(r)/n قەسابخانە، کوشتارگە

abbess/ˈæbes/n سەرۆکی پاکیزەکان (بۆ ئافرەت) ڕەبەن(بۆ پیاو)

abbey/ˈæbi/n دێر، کڵێسە

abbot/ˈæbət/n سەرۆکی ڕەبەنەکانی دێر

abbreviate/əˈbri:vieɪt/v ١-کورت دەکاتەوەچەند پیتێ لە وشەو گرێ بەکاردێنێ
٢- کورت دەکاتەوە، چڕ دەکاتەوە، چیرۆکێک لە چەند دێرێک کورت دەکاتەوە.

abbreviation/əˌbri:viˈeɪʃn/n کورت کردنەوە- کورتە

ABC/ˌeɪ bi: ˈsi:/n ئەلف بای ئینگلیزی لە ئێ تا زێد/ بنەما سەرەکییەکان

abdicate/ˈæbdɪkeɪt/v ١- ئایەوێ ببێ بە شا
٢- واز لە کورسی دەسەڵات دەهێنێ.

abdomen/ˈæbdəmən/n ورگ، هورگ/ زگ، سک

abdominal/æbˈdɒmɪnl/adj ورگی، پەیوەند بە ورگەوە/ سکەوە هەیە

abduct/æbˈdʌkt/v هەڵدەگرێ (ئافرەت)، دەڕفێنێ

abhore/əbˈhɔ:(r)/v ١-ڕقی لێ دەبێتەوە
٢-قێزی دێتەوە

abide/əˈbaɪd/v ١-دەژی
٢- پابەند دەبێ، پێگیری پێ دەکا
٣-ڕووبەڕووی دەبێتەوە، بەرگە دەگرێ

ability/əˈbɪləti/n توانا، تواناست

ablaze/əˈbleɪz/adj گڕگرتوو

able/ˈeɪbl/adj دەتوانێ، بەتوانا

ablutions/əˈblu:ʃnz/n دەستنوێژ شوشتن/ دەستنوێژ هەڵگرتن

ably/ˈeɪbli/adv بە کارامەیی

abnormal/æbˈnɔ:ml/adj ناوازە، ناسروشتی

aboard/əˈbɔ:d/adv لەناو شەمەندەفەر و پاس و فڕۆکە و لەسەر پاپۆڕەکە.

abode/əˈbəʊd/n ماڵ، شوێنی نیشتەجێبوون

abolish/əˈbɒlɪʃ/v کاری پێ ناکات، هەڵیدەوەشێنێتەوە

abolition/ˌæbəˈlɪʃn/n هەڵوەشاندنەوە

A-bomb/n-v قونبەلەی ئەتۆمی
بە قونبەلەی ئەتۆمی لێ دەدا

abominable/əˈbɒmɪnəbl/adj زۆر خراپ / قێزەون

abominate/v ١-بێزی لێ دەبێتەوە
٢-قێزی دێتەوە ٣-ترۆی دەکا

Aboriginal/ˌæbəˈrɪdʒənl/adj بەرایی- دانیشتوانی ڕەسەنی کۆن

سوپاسنامە

سوپاس بۆ خوای گەورە کە لەم کارە بچوکەمدا پشتیوانی کردمو توانیم کە بە ماوەیەکی کورت ئەم فەرهەنگە ئامادە بکەم.

لەپاشان پێم خۆشە سوپاسی ئەم بەرێزانە بکەم کە هەریەکێ بەجۆرێ یارمەتی داوم:

- سەرەتا سوپاسی مامۆستا (مخلص یونس مصطفی) دەکەم کە ئەرکی چاپکردنی گرتە ئەستۆ.
- سوپاسی کاك (جومعە صدیق) دەکەم کە لە چاپکردنی کۆمپیۆتەردا زۆر پێوە هیلاك بوو.
- سوپاسی کاك (نەوزاد محمد علی کۆیی) دەکەم کە تایتلی بەرگەکەی بۆ نوسیم.
- زۆر سوپاسی مامۆستا (عماد) و (نافع) دەکەم کە سەرەتا پرۆژەکەیان گرتە ئەستۆ.
- زۆر سوپاسی مامۆستا (ئازاد) دەکەم کە لە واتای زۆر وشەدا زۆر یارمەتی دام.
- هەروەها زۆر سوپاسی مامۆستا (فوئاد) دەکەم کە ئەویش یارمەتی دام.
- لە کۆتاییدا سوپاس و رێز و خۆشەویستیم بۆ ئەو دەست و چاوانەی کە هەر وشەیەکی ئینگلیزی ئەم فەرهەنگە قەرزاری دەست و چاوی (وێ)ن.

کورتکراوەکانی ئەم فەرهەنگە

Abbreviations

adj	adjective	ئاوەڵناو
adv	adverb	ئاوەڵفرمان
conj	conjunction	ئامرازی پەیوەندی
det	determiner	دیارخەر
interj	interjection	تیپی سەرسوڕمان
n	noun	ناو
pref	prefix	پێشگر
prep	preposition	پریپۆزیشن
pron	pronoun	جێناو
sb	somebody	کەسێك
sth	something	شتێك
v	verb	فرمان–کردار

various : جۆرەها ، obvious : ئاشکرا
previous : پێشوو ، mere : تەنیا
here : ئێرە

٥- /au/

council : ئەنجوومەن ، cloud : هەور
countable : ژمێرداو ، counter : دژ
flower : گـــوڵ ، cow : چێڵ-مانگا

٦- /ou/ - /ئۆو/

cold : سارد ، gold : زێڕ ، old : پیر
goal : گوڵ ، goat : بزن ، coat : قاپوت
throw : فڕێ دەدا ، low : نزم ، snow : بەفر
local : ناوخۆ ، no : نەء ، go : دەڕوا
poet : شاعیر ، both : هەردوو ، ghost : تارمایی
although : هەرچەندە ، soul : ڕووح

٧- /uə/ - /ئوە/ :

pure : تەواو ، poor : هەژار
jewel : زێروزیو ، newer : نوێتر
gradually : پەیتاپەیتا ، individual : تاک
doer : بکەر ، endure : بەرگە دەگرێ

٨- /eə/ - / یە /

hare : کەروێشکی کێوی ، dare : جورئەت
swear : سـوێند دەخـوا ، bear : ورچ
hair : پـرچ ، chair : کورسی
where : لە کوێ ، there : ئەوێ
heir : میرات وەرگر ، prayer : نوێژکەر

بزوێنە دوو دەنگەکان
Diphthongs

ئەمانە لە کۆبوونەوەی دوو تاکە دەنگ دروست دەبن و ژمارەیان هەشتە.

١- /ei/ – /ئێی/ :

قوڕ : clay ، رۆژ : day
کەنداوی بچووک : bay ، باوەڕ : faith
سەرەکی : main ، ئامانج : aim
گوێڕایەڵ : obey ، نێچیر : prey
خۆڵەمێشی: grey ، دەخولقێنێ: create
مەزن : great ، دەشکێنێ : break
شێت : crazy ، دۆست– زارۆک : baby
خانم : lady ، نیگەرانی : hesitation
شوێن : location ، نەتەوە : nation
نێر : male ، دەروازە : gate
رەنگ زەرد : pale

٢- /aɪ/ – /ئای/:

هی من : mine ، چاو : eye
بای بای : bye ، شەرم : shy
ئاسمان : sky ، شەو : night
سوار : knight ، شەڕ دەکا : fight
دورگە : island ، بەستی : ice
ئاسن : iron

٣- /ɔɪ/ – /ئۆی/ :

یاری : toy ، کوڕ : boy ، دەنگ : voice ، رەنج : toil

٤- /iə/ – /ئیە/

ئازیز : dear ، نزیک : near
گوێی لێ دەبێ : hear ، ئەندازیار :engineer
ئاسک– مامز : deer ، بیرە : beer

بەترس : dangerous ، famous : ناسراو

فەرمان : command ، important : گرنگ

بەرەو باکور :northwards ، comfortable : خۆش

جێگای پەسند : admirable

١٢- /ɜ:/ ئێێ

تینوو : thirsty ، girl : کچ

باڵندە : bird ، urge : هانیدەدا

کامڵ : perfect ، person : کەس

وشە : word ، world : جیهان

مەبەست :purpose ، journey: گەشت

زوو : early ، work : کار

١٣- /ð/ – / ذ / ئەم دەنگە لە هەردوو پیتی (th) و دروست دەبێ وەك:

نەرم: smooth هەناسەدەدات: breathe

ئەمە: this لەگەڵ: with

١٤- / j / – / یی /

سەرنج

١. هەموو (y) لەسەرەتای وشەدا بە / j/ گۆ دەکرێ

بەڵێ: yes یارد: yard خومرە: yeast

٢. هەندێ جار پیتی (u) لەسەرەتای وشەو ناوەڕاست دا بەم دەنگە گۆ دەکرێ :

یەکە: unit زانکۆ: university یەکێتی: union

بەکارهێنەر: user سودبەخش: useful بەکارهێنان: use

جوانی: beauty یەك– پاك: pure چارەسەر: cure

١٥- / v / /ڤ/

پاشکۆی ئۆتۆمبیل van ، دەگۆڕێ vary ، دۆڵ valley

دروینەوە harvest ، نیوە halve ، زۆر very ، شەرعیەت validity

park : باخچە ، bark : رەوینی سەگ

٣- ئەگەر (r) کەوتە نێوان دوو بزوێن ئەوا دەخوێندرێتەوە

general : ژەنیراڵ ، liberation : رزگارکردن

بەڵام ئەگەر (r) کەوتە نێوان دوو بزوێن لە کۆتایی وشدا ئەوا ناخوێندرێتەوە

empire : ئەمپیراتۆریەت ، bare : رووت

١٠- /w/ - /و/

ئەم دەنگە لە دوو پیت دروست دەبێ

١. پیتی (W) وەك world : جیهان war : شەڕ

٢. (qu) quiet : هێمن queen : شاژن

سەرنج

پیتی (W) لەم حاڵەتانە بێ دەنگەو ناخوێندرێتەوە:

١/ ئەگەر پیتی (r) لە دوای (W) هات: wright : دانەر

٢/ ئەو وشانەی هەرسێ پیتی (who) لەدوای یەك تێدابێ:

who کێ whose ئی کێ

٣/ ئەو وشانەی بە (ow) یان (ew) کۆتایی هات بێ:

low : نزم new : نوێ

١. لەهەردوو وشەی وەڵام answer و شیر sword ناخوێندرێتەوە.

١١- /ʒ/ - / ژ / ئەم دەنگە لەم حاڵەتانە پەیدا دەبێ

١.پیتی (S) بکەوێتە نێوان دوو بزوێن بەتایبەتی لە :

version:چاپ vision :بینین television:تەلەفزیون

٢. (easure): measure :پیوانە pleasure :خۆشی

٣. isu :کاتی بێ ئیش حەوانەوە: leisure :سووخۆر userer

٤. ge : مەساژ: massage roudge :سۆراو garage :گەراج

١٢- /ŋ/ /نگ / پەنجە finger برسی hungry

شت thing باڵ wing

ئەگەر لە سەرەتای ووشە بێ و لە دوای خۆی بزوێن بێ ئەوا بە سووکی دەخوێندرێتەوە:

دواکەوت : late ، ڕوون : clear ، ڕوناکی : light

پیتی (L) لەم وشانە ناخوێندرێتەوە:

دارخورما : palm ، گۆلك : calf ، نیوە : half

هێمن : calm ، ڕۆیشتن : walk ، تەباشیر : chalk

گفتوگۆ: talk

لە کوردیدا ئەگەر ئەم دوو دەنگە تێکەڵ بکرێن ئەوا واتای وشە دەگۆڕێن بەڵام لە ئینگلیزیدا واتاکە ناگۆڕێ

هەڵە هەلە پەڵە پەلە کەڵ کەل

٧- /m/ - / م / ئایار : May ، مین : mine

مانگ : moon

٨- /n/ - /ن/ شەو : night ، غەرامە – باش : fine

سەرنج

١- ئەگەر پیتی (n) لە کۆتایی وشە بێ ولە پێش خۆی پیتی (m) هەبێ ئەوا (n) گۆ ناکرێت. پایز : automn ، گۆشە لەرۆژنامە : column

٢- ئەگەر (nk) لەگەڵ یەك بێن ئەوا دەنگێکی تر دروست دەبێ کە بە لووت گۆ دەکرێ /ŋ/ وەك: سوپاس : thank، بیرەکاتەوە : think

٣- ئەگەر (ing) پێکەوە بێن ئەوا دەنگی /ŋ/ دروست دەبێ

گوستیلە : ring ، مێنان : bring

٩- /r/ - / ر / وشك : dry ، شۆفێر : driver

سەرنج

١- ئەگەر پیتی (r) لەسەرەتای وشەبێ دەخوێندرێتەوە بەڵام ئەگەر لە کۆتایی ووشە بێ ناخوێندرێتەوە

نەریت : ritual ، ڕێورەسم : rite

دایك : mother ، باوك : father

٢- ئەگەر لە پاش (r) نەبزوێن هات ئەوا (r) گۆ ناکرێ

دەنگی ددان: gnash ، هەڵدەکۆڵی: gnaw ، مێشووله : gnat

٤- /dʒ/ - /ج/ ئەم دەنگە لەم حاڵەتانە پەیدا دەبێت:

1. (j) major : راند – سەرەکی
2. (ge) general : ژەنیراڵ – گشتی
3. (gy) gymnastic : جیمناستیك
4. (di) soldier : سەرباز
5. (du) individual : تاك ، education : پەروەردە
6. (dge) judge : قازی

٥- /z/ - /ز/

zebra : کەری کێوی ، zeal : حەماسەت

سەرنج

١) ئەگەر پیتی (S) بکەوێتە نێوان دوو بزوێن Vowel ئەوا بە /z/ گۆ دەکرێ، زیندان : prison ، سەرۆك : president

٢) ئەگەر پیتی (S) لەدوای بزوێنەکان بێ ئەوا بە / z/ گۆ دەکرێ هاوار دەکات : cries ، کورەکان : boys

٣) بێجگە لە دەنگی /dʒ/، /ʒ/، /z/ ئەوا ئەگەر پیتی (S) لەدوای کۆنسۆنەنتە دەنگدارەکان بێ بە /z/ دەخوێندرێتەوە:

راگرەکان : deans ، جێگاکانی نووستن : beds

٦- /l/ - /ل/ ئەم دەنگە دوو جۆری هەیە. لە ئینگلیزیدا واتا ناگۆڕن بەڵام لە کوردیدا واتا دەگۆڕن چونکە دەبنە دوو فۆنیم/ڵ/ لامی قەڵەو /L/ heavy

ئەو دەنگە ئەو کاتە دروست دەبێ ئەگەر:

١- دوو (ل) لە دوای یەك بێت/ کوشتن : kill ، تۆپ : ball
٢- ئەگەر کەوتە کۆتایی ووشە/ شەڕ : battle ، بوتڵ : bottle
٣- ئەگەر لە دوای (ل) نەبزوێن هات/ فلم : film ، پیر : old

لامی سووك light / l /

8- (war) war : شەڕ ، ward : قاوش

٨- /ʊ/ - /و/

pull : ڕادەکێشێ ، push : پاڵدەدا
should : پێویستە ، full : پڕ
good : باش ، foot : پێ
wood : دار ، book : کتێب
woman : ئافرەت ، wolf : گورگ

٩- /u:/ - / وو/

food : خۆراک ، new : نوێ
suitor : داخازیکەر: ، moon : مانگ
fuel : سوتەمەنی: ، June : حوزەیران:
soup : سوپ ، shoe : پێڵاو
suicide : خۆی دەکوژێ

١٠- /ʌ/ ئەم : ئەم دەنگە بەرامبەر "فتحة"ی عەرەبییە لەم وشانەدا هەیە:

some : هەندێ ، sum : مەبلەغێ
sun : ڕۆژ ، honey : هەنگوین
dove : کـۆتـــر ، son : کوڕ
tongue : زمان ، love : خۆشەویستی :
couple : جووتە ، bud : خونچە
uncle : مام ، cousin : ئامۆزا
club : یانە ، money : پـــارە
budget : بودجە-میزانیە:

١١- / ə / - /ئە/ : لە ژمارە (١٠) لاوازترە ، ئەو وشانەی کۆتاییان بە (ar) یان (er) هاتوییە ئەم دەنگەیان هەیە.

father : بـــاب ، doctor : دکتـــۆر
cellar : خانـــە ، center : ناوەند
police man : پیاوی پۆلیس ، actor : ئەکتەر

هەیبوو : had ، بەرەنگاری : challenge

٥- /a:/ – /ئا/ درێژ : ئەم دەنگە بەزۆری لەم حاڵەتانە بەرچاو دەکەوێ

1- (ar) dark : تاریك ، bark : وەڕینی سەگ

بەڵام لەم وشانەدا (ar) دەنگی /o:/ دەدات:

warm : گەرم ، ward : قاوش ، war : شەڕ

2- (ass) ass : جاشك ، class : پۆل

3- (ask) ask: پرسیار دەکا ، task : ئەرك

4- (ast) fast : خێرا ، past : رابردوو

5- (aft) after : لەپاش ، draft : رەوت، شەپۆل

6- (ath) path : رێگا ، bath : گەرماو

هەروەها لەوانەش دا هەیە

guard : پاسەوان ، aunt : پلك

heart : دڵ ، clerk : فەرمانبەر

dance : شایی ، chance : دەرفەت

garage : گەراج

٦- /o/ – /ۆ/ کورت hot گەرم long درێژ

sorry : بەداخەوە ، odd : شـــاز ، watch : سەعات

wash : دەشـــوا ، spot : نوختە ، pot : قـــۆری

٧- /o:/ – /ۆ/ درێژ

1- (or) lord : خوا ، force : هێز ، port : مینا

2- (au) daughter: کچ ، fault : هەڵە ، pause : دەوەستێ

3- (all) hall : هۆڵ ، wall : دیوار ، ball : خڕ – تۆپ

4- (oor) door : دەرگا ، moor :زۆنگاو

5- (aw) dawn: بەرەبەیان ، law : یاسا

6- (alk) talk : گفتوگۆ ، chalk : تەباشیر

7- (ought) bought : کڕی ، thought: بیری کردەوە

هەندێ لە سیماکانی بزوێنە یەك دەنگەکان

/iː/ – /یی/ لەم حاڵەتانەی خوارەوە هەیە

1- (ee) see: دەبینی ، sheep : پەز

meet: چاوی پێ دەکەوێ

2- (ea) sea: دەریا ، meat : گۆشت

3- (ie) belief : باوەڕ ، niece : خوشکەزا

4- (ei) ceiling : بنمیچ ، receive : وەردەگرێ

perceive : تێدەگا

5- (e) he :ئەو–نێر–: ، she : ئەو–مێ– :

we : ئێمە

6- e – e mete : سنوور ، compete : مونافەسە دەکا

٢- /i/ /ی/

guilty : تاوانبار ، pretty جوان:

fit : دەسازێ ، busy مژوڵ:

foreigner : بیانی ، city شار :

rapidly : خێرا ، minute خولەك:

in لـــە :

٣- /e/ – /یێ/ ئەم لەم وشانەدا هەیە

head : سەر ، dead : مردوو

net : تۆڕ ، hell : دۆزەخ

heaven : ئاسمان ، pleasure : خۆش

deaf : کەڕ ، breakfast : تێشت

friend : برادەر ، death : مردن

٤- /a/ – /ئا/ کورت

latter : ئەوەی دوایی ، fat :قەڵەو

cat : پشیلە ، hat : کڵاو

بزوێنەكانی زمانی ئینگلیزی
English Vowels

بزوێنەكان دوو جۆرن:

یەكـەم : pure vowels بزوێنـە یـەك دەنگیـیەكان ئەمانـە ژمارەیـان دوازدەیـە . ئـەوەی گرنگـە لێـرە جـەختی لەسـەر بكـرێ كـورتی و درێـژی دەنگەكانە چونكە ئەم دیاردەیە دەبێتە هۆی دروست بوونی دوو دەنگ لە ئاكام دوو وشەش دروست دەبێ.

بۆ نموونە زۆر پێویستە جیاوازی لە نێوان / i / , /i:/ , /ʊ/ , /u:/ , /ɒ/ , /ɔ:/ , /æ / , /a:/ , /e / , /ɜ:/ **بكرێ.**

/ i /		/ i: /	
sin	گوناه :	seen	بینراو :
sit	دادەنیشێ :	seat	شوێنی دانیشتن – كورسی:
bit	هەندێ	beat	لێدان :
did	كردی :	deed	كردەوە :

/ u /		/ u: /	
full	پـڕ :	fool	شێت – گێل :
pull	ڕاكێشێ :	pool	حەوز :

/ o /		/o:/	
spot	نوختە :	sport	وەرزش :
pot	قۆری :	port	بەندەر :
shot	شۆت :	short	كورت :

/ a /		/a: /	
bad	خراپ :	bard	شاعیر :
pat	لەپشت دان بە هێواش:	part	بەش :
had	هەیبوو :	hard	گران :
cat	پشیلە :	cart	عەرەبانە :

جودا له زمانی بەریتانی دەزانن. لەم رووەوە، گۆکردنی وشەکان لە زارێکەوە بۆ زارێکی تر جودایە، بەڵام ئینگلیزی لە رووی نووسینەوە زمانێکی یەکگرتووی هەیە.

ئینگلیزەکان هەر لەدوای داگیرکردنی عێراق و کوردستان، زمانی ئینگلیزیان هێنایە ناو پەروەردە و خوێندن، جا بۆ ئەوەی خوێنەر تا رادەیەك بەسەر ئاستەنگی گۆکردن زاڵ بێ، ئەوا لە چەند لاپەڕەیەکدا بەکورتی لە هەر چل و چوار دەنگی زمانی ئینگلیزیمان کۆڵیوەتەوەو بەشێوەیەکی ئاسان چۆنیەتی گۆکردنی هەریەك لەم دەنگانەمان خستۆتە روو.

هەروەها سەبارەت بە ئاستەنگی کردارەکانیش، ئەوا بە کورتی زۆربەی ئەو کردارە نارێسایییانەمان لە سێ ستون خستۆتە روو:

ستونی یەکەم: چاووگ. چاووگ لە ئینگلیزیدا لەدوای کرداری model و to و هەروەها لەگەڵ جێناوی کۆ لە رانەبردووی سادە و کردار لەبواری داخوازیدا بەکاردێ.

ستوونی دووەم: رابردووی کردار. ئەمە تەنها لە رابردووی سادە بەکاردێ.

ستونی سێیەم: لە حاڵەتی رابردوو و رانەبردووی تەواو و پێکهاتەی نادیار و هەندێ حاڵەتی ئاوەڵناو-ئاسا بەکاردێ.

سەبارەت بە کردارەکانی تر، ئەوا کرداری رێسایین بە زیادکردنی (ed) یان (d) دەبنە رابردوو، بە (-en) یان هەر بە زیادکردنی (d) و (ed) دەبنە تەسریفی سێیەم.

وەك لە پێشەکیدا وتم، فەرهەنگ زیاتر کاری چەند کەسێکە، بەڵام کە ئەمە نەبوو، ئەوا من خۆم بەشێ لەم بارگرانییەم بە ئەستۆ گرت و ئەم فەرهەنگە بچووکەم ئامادە کرد و هیوادارم بەم کارەم خزمەتێکی بچووکی وشەی کوردی و کتێبخانەی کوردیم کردبێ.

سەلام ناوخۆش

٢٠٠٧/٥/١٨

بسم الله الرحمن الرحیم

پێشەکی

لە مێژبوو لە بەرنامەم بوو کە فەرهەنگێکی ئینگلیزی-کوردی بنووسم، بەڵام بە حوکمی ئەوەی کاری فەرهەنگ نووسی کارێکی گران و دژوارە و زیاتر کارێکی چەند کەسییە نەك تاکە کەسی، بۆیە هەر ئەو پڕۆژەیەم دوادەخست. لە ئاکام بینیم هیچ کەس و لایێ ئەو بیرۆکەی نەهێنایە دی، بۆیە بە فەرم زانی هەرچۆنێ بێ فەرهەنگێك ئامادە بکەم.

بۆچی فەرهەنگی ئۆکسفۆرد؟

زۆر فەرهەنگی دی هەن، بەڵام ئەوەی ئۆکسفۆرد ماوەیەکی زۆرە لە جیهان بەگشتی و لە عێراق و وڵاتی مـن بەتایبەتی فەرهەنگێکی ناسراوە و جـێی متمانەیە، بۆیە بەپێویستم زانی بەم ناوە بێ. ئەمە و چەندەها فەرهەنگ بەناوی ئۆکسفۆرد هەن، وەك:

Oxford Advanced Learner's dictionary of current English.
Oxford-Word Power.
Modern Oxford.
A Concise Oxford Dictionary.
Oxford-Pocket Dictionary.

لەگەڵ چەندانی تر.

ئەم فەرهەنگەی ئێمە هیچ کام لەوانە بە تەنیا نیە، بەڵکو سودمان لە هەموویان وەرگرتووە، تاك تاکەش هەندێ وشەمان لە Webster و Longman وەرگرتووە.

لەرۆژگاری ئەمڕۆماندا زمانی ئینگلیزی بۆتە زمانێکی جیهانی و لە هەموو بوارە زیندووەکانی ئەمڕۆدا باڵادەستە.

هەروەها شێوە زارەکانی ئینگلیزی لێرە و لەوێ کێشەی زۆری ناوەتەوە بە تایبەتی زاری ئەمریکی کە لە زۆر رووەوە لە زمانی ئینگلیزی-بەریتانی جودایە بەجۆرێ بەحوکمی باڵادەستی ئەمریکا، ئەمریکیەکان زمانی خۆیان بە زمانێکی

ناوی کتێب: فەرهەنگی ئۆکسفۆرد
سەلام ناوخۆش
کۆمپیوتەرو دیزاین: ئامانج میراودەلی
نووسینی فۆنەتیک : ئامانج میراودەلی
دیزاینی بەرگ :
نۆرەو ساڵی چاپ : چاپی پێنجەم- ٢٠٠٦
تیراژ: ٣٠٠٠ دانە
چاپخانە:
ژمارەی سپاردن : ١٨٦ ساڵی ٢٠٠٢

Oxford

English – Kurdish
Dictionary

Salam Nawkhosh

6th Edition
Kurdistan - 2006

بۆمبا : bomb ، بەسەر (دار) کەوتن : climb

پەنجەی گەورە : thumb ، کانونی یەکەم : December

ئەیلول : September

٢- /d/ مردوو : dead ، مەرگ : death

سەرنج

١/ پیتی (d) لەم وشانە (dge) تێدابێ ، ناخوێندرێنەوە وەك

پرد : bridge ، زانیاری : knowledge

٢/ پیتی (d) لەم وشانە ناخوێندرێتەوە:

دەستەسڕ : handkerchief ، کۆك : handsome

٣- /g/ - / گ /

خوارەند : god ، خوا : God ، دەروازە : gate

سەرنج

١. هەردوو پیتی (ge) بەسێ دەنگ دەخوێندرێتەوە

بەدەست دێنێ get /گ/ /g/

ge → پرد bridge /ج/ /dʒ/

گەراج garage /ژ/ /ʒ/

٢. هەندێ جار لەم حاڵەتانە دەنگی /g/ پەیدادەبێ:

a. (exh) exhibit : پیشاندەدا ، exhibition : پیشانگا

b. (exa) exact : دروست ، exam : ئەزموون

c. (exi) exist : بوون

d. (exe) exert : هەوڵ - تێ کۆشان :

٣- ئەگەر هەرسێ پیتی (ght) لە دوای یەك بێن ئەوا پیتی (g) و (h) ناخوێندرێنەوە:

دەنگی ئەسپ : neigh ، شەو : night ، سوار : knight

٤- ئەگەر هەرسێ پیتی (ign) لەدوای یەك بێن ئەوا (g) ناخوێندرێتەوە:

سەردەم : reign ، ئیمزا : sign ، بیانی : foreign

٥- ئەگەر (gn) لەدوای یەك هاتن لەبەرای وشەدا ئەوا (g) ناخوێندرێتەوە:

question : پرسیار ، suggestion :پێشنیار (stio) -٣

٨- / θ /- (ث) ئەم دەنگە تەنها لە هەندێ وشەدا لە (th) دروست دەبێت،

وەك:

بیر : thought ، هەناسە : breath ، ڕێگا : path

٩- /h/ - /هـ/ ئەم دەنگە تەنها لە پیتی (h) دروست دەبێت:

ئێرە : here ، نیوە :half ، کڵاو : hat

خانوو : house

تێبینی: (h) لە کۆتایی وشەو لەم حاڵاتانەی خوارەوەدا گۆ ناکرێت:

1. (h + o) honour شەرەف
2. (ght) thought بیر
3. (gh) high بەرز
4. (whi) which کامە
5. (who) who کێ
6. (wha) whale نەهەنگ
7. (whe) where کوێ

هەروەها لەم وشانەش پیتی (h) گۆ ناکرێ

شوان : shepherd ، تارمایی : ghost

میراتگر : heir ، برازا : nephew

دووەم:

نەبزوێنە ئاوازدارەکان The Voiced Consonants

١- /b/ - /ب/ کتێب : book

سەرنج

١/ ئەگەر هەردوو پیتی (bt) لە دوای یەك بێن ئەوا (b) گۆ ناکرێ:

گومان : doubt ، قەردار : debtor ، قەرد : debt

٢/ ئەگەر (mb) لە وشەیەکی یەك برگەدا لە کۆتایی وشە هاتن ئەوا (b) گۆ ناکرێ، بەڵام ئەگەر لە برگەیەك زیاتر هاتن ئەوا (b) گۆ دەگرێ:

گۆڕ : tomb ، شانە : comb

ئێش – ژان : ache   قوتابخانە : school   کیمیا : chemistry

٣– /t/ – /ت/

زەحمەتکێش : toiler   تەن : ton

تیپ : team   ئاواز : tune

٤– /s/ – /س/

(١) ئەگەر پیتی (s) لەپاش دەنگە کپەکان بێجگە لە خۆی و /s/ و /tʃ/ بێ ئەوا بە /s/ – /س/ گۆ دەکرێ

باوەڕ : beliefs   کتێبەکان : books

(٢) ئەگەر لەدوای پیتی (c) هەرسێ پیتی (y , e , i) هاتن ئەوا پیتی (s) بە /س/ گۆ دەگرێ وەك

ناوەند : center ، پایسکل : bicycle ، شار : city

٥– /ʃ/ – /ش/ دەنگی /ش/ لەم پیتانەی خوارەوە دروست دەبێت:

١	(sh)	پەز : sheep	پاپۆر : ship
٢	(tio)	ڕەگەزنامە : nationality	نەتەوە : nation
٣	(ssio)	ڕێ دان : permission	پەیام : mission
٤	(su)	دۆز،مەسەلە: issue	شەکر : sugar
٥	(cia)	ڕەسمی : official	کۆمەڵایەتی : social
٦	(cious)	زگ ڕەش : malicious	دانیار–بەخشندە: gracious
٧	(ch)	ئامێر : machine	ڕێك و پێك– کۆك: chic

٦– /f/ – /ف/ دەنگی /ف/ لەم پیتانەی خوارەوە دروست دەبێت:

١	(f)	پێ: foot	شێت – گێل: fool
			ڕوخسار: face
٢	(ph)	تەلەفۆن: phone	وێنەگا: photo
٣	(gh)	زبر: rough	کۆخە : cough

٧– /tʃ/ – /چ/ دەنگی /چ/ بەم شێوەی خوارەوە دروست دەبێت:

١– (ch)سینگ : chest ، قەساب : butcher

٢– (tu) وێنە : picture ، سامان : fortune

بەشی یەکەم
The Sounds of English
دەنگەکانی زمانی ئینگلیزی

زمانی ئینگلیزی (٢٦) پیتی هەیە کە ناسراون بە (abcd) بەلأم (٤٤) دەنگی هەیە. (٢٤) لەم دەنگانە پۆیان دەگوترێ نەبزوێن Consonant. پازدە لەم دەنگانە دەنگدارن -ئاوازدارن Voiced ، نۆیەکی تریش کپن- بێدەنگن Voiceless. بیست دەنگ لە چل و چوار دەنگە کە ناسراون بە بزوێن Vowel. دوازدە لەم دەنگانە لە یەك دەنگ Pure Vowle پێکهاتوون هەشتەکەی‌تر ناسراون بە دوانە diphthong – لە دوو تاکە دەنگ پێك دێن.

هەندێ سیمای دەنگەکان

یەکەم: نەبزوێنەکان Consonants

أ- دەنگە کپەکان Voiceless Consonants

١- /p/ /پ/

قەلەم پەندان : pen ، زانستی سیاسەت: politics

ئەهرام – قوچەك : pyramid

٢- / k / – /ك/

١. هەموو پیتێکی (k) و (q) بە / k / دەخوێندرێنەوە وەك

شاژن : queen ، شا : king

٢. پیتی (c) بە / k / دەخوێندرێتەوە ئەگەر لەپاش خۆی (y,e,i) نەهات. بەلأم ئەگەر لە پاش (c) ئەو سێ پیتە هاتن ئەوا (c) بە / s / – /س/ دەخوێندرێتەوە.

کارت : card کامیرا : camera ئۆتۆمبێل : car

سەربازگا : camp

٣. هەردوو پیتی (ch) لەم وشانە بە /k/ دەخوێندرێنەوە: